༄། །སྒོམ་སྡེ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ།

རྩོམ་པ་པོ།
སྒོམ་སྡེ་ལྷ་རམས་པ་
ཐུབ་བསྟན་བསམ་གྲུབ།

གླེགས་བམ་བཞི་པ།

ཟ–ཨ།

2013

དཀར་ཆག

ཟ 1
འ 39
ཡ 48
ར 107
ལ 203
ཤ 278
ས 329
ཧ 485
ཨ 531

ཟ

ཟ་ཕུར། ཕུར་མ། ཤིང་གིས་བཟོས་པའི་ཕུར་མ། དཔེར་ན་ཕྱུག་ངར་ཟ་ཕུར་རྣམ་པོ་བཞིན་དུ་རིད་རིད་པོ་སེང་སེང་པོར་གྱུར་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཟ་མ། ❶ (འདུལ་བ) དབང་པོ་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་གང་ཟག་གམ། སྐྱེས་ཙམ་ནས་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གང་དང་ཡང་མི་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ལ་ཟེར། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ཚ ༢༥ན༩ལས། ཟ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དབང་པོ་ལས་སུ་མི་རུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དཔེར་ན་སྐྱེས་ནས་མ་ནིང་ལྟ་བུ། ཟ་མ་ཞེས་ངོས་འཛིན་བྱེད་སའི་གཙོ་བོ་ནི་སྐྱེས་ནས་མ་ནིང་འདི་རང་ཡིན་ནོ། །❷ (འདུལ་བ) འཁྲིག་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་གང་ཟག དཔེར་ན་མཚོན་དང་ནད་དང་མེ་དང་ཐྲགས་ལ་སོགས་པས་མཚན་མ་ཆད་པའི་གང་ཟག་ལྟ་བུ། ད་དུང་ཟ་མའི་སྐོར་ཞིབ་ཏུ་བལྟ་བར་འདོད་ན། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་གི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཚོ་གའི་གསལ་བྱེད་༢༨ན༢ལས་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། ཟ་མ་ནི། དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་ (འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ན་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་། དེས་མཛད་པའི་ལུང་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས་ནི། ཟ་མ་ནི་ཕོའི་དབང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ།) ན་རེ། ཁྲིག་པ་ཕྱུང་བའི་ཉེས་པས་མཐུ་ཉམས་པའམ། ས་བོན་མེད་པ་ལ་ཟེར་ལ། དུལ་བ་ལྷས། དབང་པོ་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཟེར། ས་གའི་ལྷས། གང་ཞིག་གྲོང་གི་ཆོས་དག་གི །ནུས་མེད་དེ་ནི་ཟ་མའོ། །ཞེས་བཤད། གཞུང་འགྲེལ་དུ། ཕོའི་དབང་པོ་མེདཔས་ཟ་མ་དང་། མོའི་དབང་པོ་མེད་པས་མ་ནིང་ངོ་། །ཞེས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །❸ བུད་མེད། ཟ་མ་བུད་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ སྐྱོ་ཚས། ཟ་མ་ཟློས་ཟིན་ཏམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཟ་མ་ཏོག སྒྲོད། ཆོས་གོས་ཀྱི་སྒྲོད། རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོད། མངར་ཆའི་སྒྲོད། གཙུ་སོགས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པར་བཤད། སྣམ་ཁ་སྦྱར་གྱི་མིང་དུ་དབྱངས་ཅན་དགའ་བློ་གསུང་། ལུང་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཆོས་གོས་ཀྱི་ཟ་མ་ཏོག་ནི་ཆོས་གོས་ཀྱི་བཞག་ཏུ་རུང་བའི་སྒྲོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འདམ་བུའི་རྩེ་མོའི་སྡོང་བུ་ཕྲ་ཞིང་མཉེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱས་པ་རྒྱམ་པོ་ཞིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཟ་མ་ཏོག་བཀོད་པའི་མདོ། མདོ་སྡེ་ཟ་མ་ཏོག་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཟ་མ་དང་མ་ནིང་གི་ཁྱད་པར། (འདུལ་བ) ❶ འདོད་པ་བསྟེན་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་ལ་ཟ་མ་དང་། ཡོད་ཀྱང་སྐྱོན་ཅན་ལ་མ་ནིང་ཟེར། ❷ དབང་པོ་མེད་པ་ལ་ཟ་མ་དང་། ཡོད་ཀྱང་ཉམས་པ་ལ་མ་ནིང་། མཆིམས་མཛོད་གསུང་། དེ་ནི་ཕྱིར་བཏང་པ་ཡིན་

ཀྱི་དོན་དུ་ན་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་ལ་མུ་གསུམ་ཡོད་དེ། མ་ནིང་ཡིན་ལ་ཟ་མ་མ་ཡིན་པའི་མུ་ནི། ཟླ་ཕྱེད་མ་ནིང་ལ་སོགས་པ་མ་ནིང་གཞན་རྣམས་ལྟ་བུ། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ་ནི་སྐྱེས་ནས་མ་ནིང་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མུ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་། ཟ་མ་ཡིན་ལ་མ་ནིང་མ་ཡིན་པའི་མུ་ནི་མེད་དེ། ཟ་མ་ཡིན་ན་མ་ནིང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་༢༥ན༢ལས་ཀྱང་གསུངས་ཡོད་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །འདི་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་སེམས་ཙམ་གླེགས་བམ་༼ཞི་པར༽ བཞུགས་སོ། །

ཟ་ཟ། ཨ་མའི་མིང་། སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་འཕྲེང་མཛེས་ནའང་གསལ།

ཟ་ཟི། ❶ ཟ་རི་ཟི་རིའམ་མི་གསལ་བའི་དོན། ❷ ཟང་ཟིང་དང་ཟྲིལ་ཟིང་གི་དོན།

ཟ་འོག གསེར་སྐུད་བསྲེས་ནས་བཏགས་པའི་གོས་ཆེན་གྱི་མིང་།

ཟ་ཁྲི་འཐུང་ཁྲི་བྱེད་པ། ཟ་མཁས་འཐུང་མཁས་བྱེད་པའི་དོན།

ཟ་ཧོར། <ས་ཧོ་ར> རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་བྷངྒ་ལ་ཞེས་བྱ་བ། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་དང་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་འཁྲུངས་པའི་ཡུལ། རྒྱ་གར་གྱི་ས་ཧོ་ར་ཟུར་ཆགས་པར་མངོན་ཏེ། རྒྱ་གར་བ་རྣམས་ས་ཧོ་ར་ཞེས་འབོད་ཅེས་དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༡༨༧ན་གསལ།

ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས། རང་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་ཙམ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཟེར། སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༢༥༨ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཟག་པ། ❶ འཛག་པ་དང་ལྷུང་བ། འཛེར་བ། འབབ་པ་བཅས་ཀྱི་དོན། ❷ ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། འཁོར་བར་ཟག་པའམ་ལྷུང་བར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ཟག་པ་ཞེས་བྱའོ། །བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་༡༢༤བ༤ལས། ཟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཉོན་མོངས་པའི་མིང་སྟེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་མ་བྲལ་ན་སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་མན་ཆད་ཀྱང་སླར་འཛག་ཅིང་ལྷུང་བས་ན་ཟག་པ་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ན་གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པོ་ལས་ཟག་པའམ་སྐྱེ་བས་ན་ཟག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལ་གཞི་བྱས། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཟག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པའི་ཚིག་ནི་སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་མན་ཆད་ནས་མནར་མེད་པ་ཡན་ཆད་དུ་སྐྱེ་མཆེད་ (གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་བར་དྲུག) ཀྱི་ཟ་དྲུག་པོ་དག་ནས་འཛག་ཅིང་འབྱུང་བའམ་འཁོར་བར་གནས་པར་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❸ རྫོག་པ། རྫོག་པའི་

ཟག་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ ཁ་ལུད་སྣབས་ལུད་བཤང་གཅི་སོགས་མི་གཙང་བའི་རྫས། ❺ རྐྱེ་བ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་རྐྱེ་བ་ལ་ཡུལ་ལས་ཟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལ་གཞི་བྱས།

ཟག་པ་བཞི། (ཕར་ཕྱིན) འདོད་པའི་ཟག་པ། སྲིད་པའི་ཟག་པ། མ་རིག་པའི་ཟག་པ། ལྟ་བའི་ཟག་པ་དང་བཞིའོ། །

ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་ཤེས། (ཕར་ཕྱིན) མངོན་ཤེས་དྲུག་གི་ཐ་མ་སྟེ། མངོན་ཤེས་དྲུག་གི་ནང་ཚན་གང་ཞིག ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པ་དེ། ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

ཟག་པའི་སྒོ་དྲུག (ཕར་ཕྱིན) ༡ ཟག་པའི་བདག་ཉིད། ༢ ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བ། ༣ ཟག་པས་བཅིངས་པ། ༤ ཟག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་་བ། ༥ ཟག་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ། ༦ ཟག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང་དྲུག་གོ། །ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། མཆིམས་མཛོད་༢༡ལས། ཀུན་བཏུས་ལས། ༡ ཟག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ནི། རྩ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་རྣམས་ཟག་པའི་ངོ་བོ་དང་། ༢ ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ནི། ཟག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་། བདག་རྐྱེན་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་རྟེན་ཡིན་པ་དང་། ༣ ཟག་པས་བཅིངས་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་དེས་སྲིད་པའི་རྒྱུར་ཀུན་ནས་བཅིངས་པ་དང་། ༤ ཟག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི། ཟག་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྡན་པ་དང་། ༥ ཟག་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནི། ཟག་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པར་དེ་ལ་འཕྲོད་པའམ། ཡང་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཟག་པ་རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པས་དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་ཟག་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་དང་། ༦ ཟག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ནི། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་བཅས་སོ། །ཀུན་བཏུས་དར་ཊཱི་ཀ་ཏུ་དེ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །

ཟག་བྱེད། (འདུལ་བ) ཕོ་མོའི་དབང་པོ། ཕོ་རྟགས་དང་མོ་རྟགས། སྒྲ་བཤད་ནི། མི་གཙང་བ་ཟག་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཟག་མེད། (ཕར་ཕྱིན) ❶ (མཛོད་ལུགས་ལ) ཟག་པ་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་རྒྱས་སུ་མི་རུང་བ་ལ། ཟག་མེད་ཟེར། དཔེར་ན་འགོག་ལྡན་དང་ལམ་བདེན་ལྟ་བུ། ཟག་པ་ཉོན་མོངས་ལ་བཞག་ནས་དེ་དང་བྲལ་བ་ལ། ཟག་མེད་ཟེར། ❷ (དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ) བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། དེའི་བག་ཆགས་གང་རུང་གིས་མ་བསླད་པ་ལ། ཟག་མེད་ཟེར། རྗེའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཁ་ཅིག་མཛོད་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་

ཟག་པ་རྒྱས་སུ་མི་རུང་བ་ལ་ཟག་མེད་དུ་འཆད་པ་ནི། ལུགས་འདིའི་ཟག་མེད་དུ་འཇོག་པའི་དོན་ཁྱད་མོང་མ་ཡིན་པ་མ་རྟོགས་པར་སྣང་བས། རང་གི་ལུགས་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། དེའི་བག་ཆགས་གང་རུང་གིས་བསླད་པ་ནི་ཟག་བཅས་དང་། བསླད་པ་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ❸ རྟོགས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའམ་མངོན་སུམ་ལ། ཟག་མེད་ཟེར། དཔེར་ན་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ཀྱིས། ཟག་པ་རྟོག་པ་ལ་བཞག་ནས་དེ་དང་བྲལ་བ་ལ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད།

ཟག་མེད་ཀྱི་ལས། (ཕར་ཕྱིན) རང་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་ཙམ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པ་མ་ཡིན་པར། རང་རྒྱུ་ཤེས་སྒྲིབ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཀུན་སློང་གི་རྩོལ་བ་ཕྲ་མོར་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ལ་ཟེར། སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་༣༨༠ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས། (ཕར་ཕྱིན) ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་ལ་གཟིགས།

ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ། (མཛོད) ཟག་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འཆལ་ཚུལ་ཀུན་ནས་བསློང་བའི་ཀུན་སློང་འགོག་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་པ་དེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་པཎ་ཆེན་བློ་གྲོས་ལེགས་བཟང་གི་འདུལ་ཊཱིཀ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་དགོངས་རྒྱན་ལས་བཤད། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། མཆིམས་མཛོད་ལས། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་གཟུགས་ཟག་མེད། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་མཉམ་བཞག་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤོང་བདུན་ལྟ་བུ། དེ་གཉིས་ལ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སེམས་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་སེམས་གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཞེས་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་མཛོད་ཊཱིཀ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཟག་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུངས། ཡང་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ལ། ཟག་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འཆལ་ཚུལ་གྱི་ཀུན་སློང་འགོག་པའི་སེམས་ཤིག་ལ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །

ཟང་ཐལ། ❶ ཐོགས་རྡུགས་མེད་པའམ་ཐོགས་པ་མེད་པ། ❷ བར་མཚམས་མེད་པ།

ཟང་ཟིང་། (ཕར་ཕྱིན) ❶ ཟང་ངི་ཟིང་ངིའི་བསྡུས་ཚིག ❷ རྙེད་པ། རྒྱུ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་མིང་། དགེ་སློང་དག་ང་ནི་ཆོས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་ཅིང་གནས་པ་ཡིན་གྱི། ཟང་ཟིང་གི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❸ འདོད་ཡོན། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་ནི་གང་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཆགས་པ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཟང་ཟིང་དྲག་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❹ གཟུགས། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། གཟུགས་ལ་ནི་ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས། ❺ ཟས་སྐྱིའི་མིང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། ལག་པ་ཟས་དང་འབགས་པས་ཆུ་སྣོད་ལ་མི་གཟུང་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །❻ ཤའི་མིང་། འཇིག་རྟེན་ན་ཟང་ཟིང་གི་སྦྲ་ཤ་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཤ་མེད་པའི་ཟས་དང་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པའང་གཙོ་བོ་ཤ་སྐྱེར་བའི་དོན་དུ་བཤད་ཅེས་ལི་ཀྲར་གསུང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ {བསྟན་འགྱུར་སེམས་ཙམ་ཤི་པ་༣༥རབ་༡} ལས། ཟང་ཟིང་ཞེས་བྱ་རྙེད་པ་དང་། །འདོད་ཡོན་གཟུགས་དང་ཟས་ལ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❼ ཟག་བཅས། དཔེར་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་ལ། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པའི་ཚོར་བ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པའི་ཚོར་བ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ། མཚན་གཞི་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་ལྟ་བུ། འཁོར་བས་བསྡུས་པའི་མི་འདོད་པའི་ཟང་ཟིང་སྣ་ཚོགས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཟང་ཟིང་མེད་པའི་ཚོར་བ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཚོར་བ། མཚན་གཞི་ནི། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་ལྟ་བུ། བདག་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་ཡིན་པས་ཟང་ཟིང་མེད་པའི་ཚོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །

ཟང་ཡག ❶ སྣོད་ཆེ་ཆུང་གཅིག་ནང་གཅིག་ཐུབ་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། དཀྱིལ་ཁམས་བཤད་པའི་ཐདཀྱི་མཆིམས་མཛོད་མཚན་བྲུ་ལས། ཕྱིང་འདིའི་ནང་དུ་ཇི་ལྟར་ཆུད་ཅེ་ན། ཕྱིང་རྣམས་ནི་ཟང་ཡག་མ་ཡིན་གྱི་འབྲུའི་ཕུང་པོ་ལྟར་གནས་པས། ཞེས་གསུངས་སོ། །❷ གྲངས་གནས་དྲུག་ཅུའི་རྩི་སྟངས

ཁག་གཅིག་ནང་ཡོད་པའི་གྲངས་ཀའི་མིང་ཞིག་ཅེས་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་གསལ།

ཟངས་ཀྱི་ཕྲུར་མ་ཕྲ་མོ་ལྟ་བུའི་སྤྲིན་བུ། ཟངས་ཀྱི་ཕྲུར་མ་འདྲ་བའི་འབུ་སྤྲིན་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། ཟངས་ཀྱི་ཕྲུར་མ་དང་འདྲ་བའི་འབུ་དམར་པོ་རྐང་ལག་མང་པོ་ཅན་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་པར་སེམས། འདི་ལ་སྤྲིན་བྲོལ་མ་ཡང་ཟེར། འདི་ལ་སྤྲིན་བུ་རྐང་མང་ཞེས་མིང་བཏགས་ན་འཐད། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རི་དྭགས་ཤ་རབྷའི་རྐང་པ་ལྟ་བུ་ཅན་གྱི་སྤྲིན་བུ་དམར་པོ་ཅན་ཕྲ་མོ་ལ་ཟངས་ཀྱི་ཕྲུར་མ་ཕྲ་མོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ ཐ་པ ༡༣༠ན་༣ལས། དགའ་བོ་དེ་ལ་ནར་ནར་པོའི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དགའ་བོ་དཔེར་ན་ཟངས་ཀྱི་ཕྲུར་མ་ཕྲ་མོའམ་སྤྲིན་བྲོལ་མ་ལྟ་བུ་སྟེ། ནར་ནར་པོ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཟངས་གླིང་། ལངྐ་དང་། ཕྱི་ལངྐ་དང་། སིནྡྷ་ལ། སིཾཧལ། ཙམར་དྭིའ་པ། ཏཱམྲ་དྭིའཔ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། སིནྡྷ་ལ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཟད། (འཛད་པའི་འདས་པ) ❶ རྫོགས་པ། ❷ ངེས། ངེས་པ། གོ་བར་ངེས་པ་ལ་གོ་བར་ཟད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་ཕན་པའི་ས། །ཇི་ཞིག་ལྟར་སྟེས་རྙེད་གྱུར་ནས། །བདག་ཉིད་ཤེས་དང་ལྡན་བཞིན་དུ། །ཕྱིར་ཡང་དམྱལ་བ་དེར་ཁྲིད་ན། །སྔགས་ཀྱིས་རྨོངས་པར་བྱས་པ་བཞིན། །བདག་ལ་འདིར་སེམས་མེད་དུ་ཟད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❸ མ་ལུས་པ། དཔེར་ན། ཉོན་མོངས་ལས་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་། །གསུམ་པོ་དག་ཏུ་ཟད་པར་འདུས། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་སྙིང་པོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཟད་པ། ཟད་ལ་གཟིགས།

ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ལ་གཟིགས།

ཟད་པར། ❶ མ་ལུས་པ། ཀུན། ཐམས་ཅད། ཐམས་ཅད་དུ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ཚུ ༤༧བ༡ལས། ཟད་པར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དཔེར་ན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དབུ་མ་རྟེན་འབྲེལ་སྙིང་པོ་ལས། ཐུབ་པས་རྟེན་འབྲེལ་གསུངས་དེ་དག །ཉོན་མོངས་ལས་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་། །གསུམ་པོ་དག་ཏུ་ཟད་པར་འདུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་རང་འགྲེལ་རྟེན་འབྲེལ་སྙིང་པོའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས། ཟད་པར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་ལུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་སོ། །མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་

ཆ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ཀུན་ནམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིང་། ཐམས་ཅད་སྣ་ཚོགས་མ་ལུས་དང་། །ཟད་པར་ལྷག་མེད་ལུས་མེད་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ མ་ལུས་པར་ཁྱབ་པའམ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་དོན།

ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ། ས་ཆུ་མེ་རླུང་གི་འབྱུང་བ་བཞི། སྔོ་སེར་དཀར་དམར་བཅས་འབྱུང་འགྱུར་བཞི། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནམ་མཁའ། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་ཤེས་དང་བཅུའོ། །ཟད་པར་གྱི་མིང་དོན་ནི། ཟད་པར་ཏེ། མ་ལུས་པར་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱས་པརབྱེད་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱན་དུ་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་ཟད་པར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཟད་པར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ས་ཆུ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་ཁྱབ་པར་སྒྲོ་ནུས་ཤིང་། སླར་ཡང་སྡུད་ནུས་པ་སོགས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ཟད་པར་སའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། ས་ཚྭ་སྒྲོ་ཅན་ལྟ་བུའང་སྟུམ་ཞིང་འདྲིལ་ལ་ཁོད་སྙོམས་པ་སོགས་ཇི་ལྟར་འདོད་པར་སྒྲོ་ནུས་པ་དང་། ཟད་པར་ནམ་མཁའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཚོན་ན། ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་འོང་བྱེད་ནུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཟད་པར་ནི། མ་ལུས་པར་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱན་དུ་གསུངས།

ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ། (མངོན་རྟོགས་རྒྱན) དྲི་མ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་འགག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱུག (མཛོད) རང་རྒྱུད་ལ་དྲི་མ་ཟད་ཅིང་སླར་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པ། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཡང་དག་པར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་ཤེས་པ་ནི། ཟད་པ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཏེ་དེ་ལས་ལྷག་པ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་མི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས།

ཟད་མི་ཤེས་པ། ཟད་མཐའ་མེད་པ། ཟད་རྒྱུ་མེད་པ། རྫོགས་མཐའ་མེད་པ།

ཟན་གཙོད་དུ་འཇུག་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ང་གཅིག་པ། ཟན་གཙོད་དུ་འཇུག་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ཇོ་ཏི་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་དགེ་སློང་གཞན་ལ་ཁྲིམ་པས་ཟན་འདྲེན་པ་དེ་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱིས་ཟན་གཙོད་དུ་བཅུག་སྟེ། ཁྲིམ་པ་དེས་དོན་གོ་བ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་

ཏེ། མཉན་ཡོད་དུ་ཉེ་དགས་ཆེད་དུ་བསམས་ཏེ་དགེ་སློང་གི་ཟན་གཙོད་དུ་འཇུག་པ་ལས་ལྷུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་རང་རིགས་ཀྱི་འཚོ་བ་ལ་གནོད་པའོ། །

ཟན་ཆང་། ❶ ཟན་གྱི་ཆང་བུ། ❷ ཟན་ (སྲག) ལ་ཆང་གི་རོ་བྲོ་བ་ཡོད་པའི་ཟས་ཤིག ❸ སྦྱིན་སྲེག་གི་སྐབས་ཟན་ཆང་ཞེས་པ་ནི། འབྲས་རླངས་ཆོས་བྱས་པ་ལ་ཞོ་དང་མར་ཁུ་བསྲེས་པ་ལ་ཟེར།

ཟན་ཕྱེ། གྲོ་ཞིབ་དང་རྩམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་འདུག

ཟབ་ཏིག ཟབ་མོའི་ནང་གི་ཟབ་མོའམ་ཉིང་ཁུའི་དོན་དུ་མ་དག་རྒྱུན་འབྱམས་སུ་སོང་བའི་ཐ་སྙད་ཅིག ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས། ཨ་ཏི་ཡོ་ག་ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཨ་ཏི་ཉིད་ཟབ་མོའམ་ཉིང་ཁུའི་ལྟ་བུའི་དོན་དུ་སྒོམ་པས་ཟབ་ཏིག་དང་ཡང་ཏིག་སོགས་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཟབ་མདོ་གསུམ། ཤེར་སྙིང་། མདོ་སྡུད་པ། བཟང་སྤྱོད་སྨོན་ལམ་གསུམ་ལ་བཤད།

ཟབ་མོ་ལྟ་བརྒྱུད། ལམ་རིམ་གྱི་བླ་བརྒྱུད་ཅིག་སྟེ། རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་སྤྲོས་པའི་རྩེ་མོ་རྒྱ་ཐེ་ཆེར་སོང་བའི་སྟེང་དུ། སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས། འཕགས་མཆོག་ཀླུ་སྒྲུབ། ཟླ་བ་གྲགས་པ། རིག་པའི་ཁུ་བྱུག་ཆེ་བ། རིག་པའི་ཁུ་བྱུག་གཉིས་པ། ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ། འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་སོགས་སོ། །འཇམ་དབྱངས་ཡོད་མེད་ཕྱོགས་འཛིན་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། །ཟླ་བ་གྲགས་པ་རིགས་པའི་ཁུ་བྱུག་ཆེ། །སངས་རྒྱས་དགོངས་སྐྱོང་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཏེ། །ཟབ་མོ་ལྟ་བའི་བརྒྱུད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ལམ་རིམ་གསོལ་འདེབས་ལམ་མཆོག་སྒོ་འབྱེད་ལས། སྨྲ་བ་ཟླ་མེད་འདྲེན་མཆོག་ཤཱཀྱའི་ཏོག །རྒྱལ་བའི་མཁྱེན་རབ་ཀུན་བསྡུས་འཇམ་པའི་དབྱངས། །ཟབ་མོའི་དོན་གཟིགས་འཕགས་མཆོག་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས། །སྨྲ་བའི་གཙུག་རྒྱན་གསུམ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་སོགས་ལྟར་རོ། །

ཟབ་མོ་ནང་དོན། ཀརྨ་པ་གསུམ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཤིག

ཟབ་མོ་ནང་དོན་གྱི་བརྗོད་བྱ་ལེའུ་བཅུ་གཅིག (བཀའ་བརྒྱུད) ༡ འཁོར་འདས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་སྤྱིར་བསྟན་པ། ༢ དེ་ནས་ཁྲིད་པར་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་ལུས་གྲུབ་ཚུལ། ༣ དེ་ལ་གནས་པའི་རྩ། ༤ དེ་ལ་རྒྱུ་བའི་རླུང་། ༥ དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་ཐིག་ལེ། ༦ གནས་སྐབས་བཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ། ༧ ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག

རྟེན་ནང་དུ་སྒྱུར་བ། ༨ ཀུན་བཏགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྒྱུར་བ། ༩ སྒྱུར་གཞི་སྦྱོང་བྱེད་ཆོས་མཚུངས་སུ་བསྟན་པ། ༡༠ ས་དང་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པ། ༡༡ མཐར་དེ་དག་འཛིན་ཅིང་སྤྱད་པ་རིམ་པ་གཉིས་པ་དང་འབྲེལ་བ་དང་བཅུ་གཅིག་གོ།

ཟབ་མོ་དག་སྣང་གི་བརྒྱུད་པ། གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ལྷག་པའི་ལྷས་ཞལ་བསྟན་ནས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་གདམས་པ་ལ་ཟེར། འདི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ཅིང་། ལྷག་པར་རྙིང་མའི་ཕྱོགས་སུ་མང་བར་གསུང་།

ཟབ་ཞི་སྤྲོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་སོགས།   ཟབ་ཞི་རྡུལ་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། །བདུད་རྩིའི་ཆོས་ནི་བདག་གིས་ཐོབ་པར་གྱུར། །བདག་གིས་བསྟན་ཀྱང་གཞན་གྱིས་མི་ཤེས་ཏེ། །མི་སྨྲ་ནགས་འདབས་གནས་པར་བྱ་བ་སྙམ། །ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་འདི་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོའི་ཚིག་ཡིན་ཞིང་། ཟབ་པ་དང་། ཞི་བ། སྤྲོས་བྲལ། འོད་གསལ། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། དེ་དག་སོ་སོའི་འགྲེལ་བཤད་ནི། དོན་རྟོགས་དཀའ་བས་ཟབ་པ། རྟོགས་ན་གདུང་བ་དང་འབྲལ་བས་ཞི་བ། མཚན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་ཀྱིས་སྟོང་པས་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའོ། །གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་འོད་གསལ་བ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་པའོ། །གོང་གི་ཚིགས་བཅད་དེ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་༡༨༧བ༥ན་གསལ་ལོ། །

ཟབས། གཏིང་། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས། འདི་ནི་རྒྱ་མཚོའི་ཟབས་དང་མཚུངས་ཏེ་ཚད་གཟུང་བར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཟམ། རྒྱུན། མཚམས། འགྲོ་བཅས་ལ་འཇུག ཟམ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ལ་བརྟག་དུས “མཚམས” ཟེར་བ་རང་ཡིན་འདུག ཁ་སྐད་དུ་ “ཟམ” ཟེར།

ཟམ་མ་ཆད་པ། རྒྱུན་མ་ཆད་པ། མཚམས་ཆད་པ། འགྲོ་ཆད་པ། ཁ་སྐད་དུ་ཟམ་མ་ཆད་པ་ཟེར།

ཟམ་བཞག་པ། མཚམས་བཞག་པ་དང་། རྒྱུན་བཅད་པའི་དོན། ཁ་སྐད་དུ་ཟམ་བཞག་པ་ཟེར།

ཟས་ཀྱི་ཁྲ་བ་རྙེན་པོ། ཉ་ཁྲ།

ཟས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། (སྔགས) བཏུང་བ་སོགས་ཀྱི་ཁ་ཟས་བསྟེན་པའི་ཚེ་ནང་ལྷ་མཆོད་པའི་བསམ་པས་ལོངས་སྤྱོད་པའོ། །ཞེས་རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ན་གསལ།

ཟས་ཀྱི་ཚོད་རིག་པ། ཟས་མང་ཉུང་རན་པོ་ཟ་བའི་དོན། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཟས་ཀྱི་ཚོད་རིག་པ་ནི། ཟས་ཧ་ཅང་མང་ཉུང་དུ་ཟ་བ་སྤངས་ཏེ་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་མི་གནོད་པའི་ཚོད་ཙམ་དུ་ཟ་བའོ། །དེ་ཡང་ཁ་ཟས་ལ་སྲེད་པའི་ཉེས་དམིགས་བསྒོམས་ནས། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། སྦྱིན་པ་པོ་ལ་ཕན་གདགས་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་སྲིན་བུ་ད་ལྟ་ཟང་ཟིང་གིས་བསྡུས་ལ་མ་འོངས་པ་ན་ཆོས་ཀྱིས་བསྡུ་སྙམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྒྲུབ་སྙམ་པའི་བསམ་པས་བཟའ་བར་གསུངས་པ་ཡང་དྲན་པར་བྱའོ། །བཤེས་སྤྲིངས་ལས་ཀྱང་། ཁ་ཟས་སྨན་དང་འདྲ་བར་རིགས་པ་ཡིས། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་མེད་པར་བསྟེན་བགྱི་སྟེ། །རྒྱགས་ཕྱིར་མ་ལགས་སྙེམས་པའི་ཕྱིར་མ་ལགས། །མཚག་ཕྱིར་མ་ལགས་ལུས་གནས་འབའ་ཞིག་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཟས་གོས་ཀྱིས་འཚོ་བའི་ཆུང་མ། (འདུལ་བ) ཆུང་མ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ཟས་གོས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ཆེད་དུ་ཆུང་མར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ།

ཟས་ཅུང་ཟད་ཀྱི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏོ་ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ཉེར་གསུམ་པ། ཟས་ཅུང་ཟད་ཀྱི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏོ་ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་དགེ་སློང་གཞན་ཟས་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཟས་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་དུ་དགེ་སློང་མ་ལ་ཆོས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སྐུར་པ་བཏབ་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་ཉེ་དགས་ཟས་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏོ་ཞེས་དགའ་བྱེད་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་རང་རིགས་ཀྱི་སེམས་བདེ་བ་ལ་གནོད་པའོ། །

ཟས་གཅོད་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ང་གཅིག་པ། དགེ་སློང་ལ་ཁྱིམ་པས་ཟས་འདྲེན་པ་ཕན་སེམས་མེད་པར་གཅོད་བཅུག་པ་ཁྱིམ་པས་གོ་བའོ། །

ཟས་སྦྱིན་པའི་ཕན་ཡོན་བཅུ། ཁ་ཟས་སྦྱིན་པའི་ཕན་ཡོན་བཅུ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཟས་གཙང་མ། རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མ་སྟེ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་ཡབ། སྒྲ་བཤད་ནི། གང་ཉིད་བཙས་པའི་ཚེ་ཕས་སློང་མོ་བ་དག་ལ་ཟས་གཙང་མའམ་བཟང་པོ་འབའ་ཞིག་གི་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས། ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་པ་ལ་གཞི་བྱས། ཁ་ཟས་གཙང་མ། ཡང་མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་༡༥༧ན༣ལས། ཟས་གཙང་ནི་རིག་པ་བཞིན་དུ་ཟ་བར་བྱེད་པས་ཟས་གཙང་ཞེས་གཙུག་ལག་ལས་མངོན་པར་བརྗོད་དོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

ཟས་གཙང་སྲས། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

ཟི་ཁྲིམ། <ཧྲཻ་ཀླིམ> འདི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ “ཧྲཻ་ཀླིམ” ཟུར་ཆག་པ་སྟེ། ❶ རིན་པོ་ཆེ་དུ་མ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཞུ་བ་དང་། ❷ གསེར་དམར་པོའི་དོན་དུ། རྒྱགས་སྟོན་ལོ་རྡའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་གསུངས་སོ། །

ཟི་ལྡི་ར། ❶ སྦྲང་བུའི་རིགས་ཆེན་པོ་ཞིག གཏམ་དཔེར། ཟི་ལྡི་རས་དབྱུང་བསྒྲིགས། ནམ་མཁའ་ཁུར་སྒྲས་བརྒྱངས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཏམ་དཔེ་འདི། ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སེར་བྱེས་མཁན་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་དབང་ཕྱུག་མཆོག་གིས་དཔེ་ཁྲིད་སྐབས་ངེད་ཚོ་ལ་ཀུ་རེའི་ཚུལ་དུ་ཡང་ཡང་གསུང་གི་ཡོད། ❷ དར་གྱི་ཆས་གོས་ལྷའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། དར་མཐིང་ཁྲའི་ཅོད་པན་ལྟག་པ་ནས་ཕྱིར་འཕྱང་བ་ལ་ཟེར། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྐུའི་ཆས་གོས་ཀྱི་གྲས་ཤིག

ཟི་ཟི། ཟི་ཟིའི་སྒྲ་དང་འདྲ།

ཟི་ཟིའི་སྒྲ། སྦྲང་མའི་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲ། ཞེས་ལུང་ཐུན་ཚོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཟིང་ལོང་ངེ་བ། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པའི་རང་རྣམ་ལས། འཁྲུམས་རའི་སྙེང་འོག་ཐམས་ཅད་ཟིང་ལོང་ངེ་བས་ཁེངས། ཞེས་གསུངས།

ཟིན། ཟུན་ཞེས་ཀྱང་སྣང་། གཉེན་ནམ་གྲོགས། ཝེའུ་ཐུམ་སྟོན་པོའི་མིང་བརྡ་གོ་དཀའ་བ་འགའ་ཞིག་བཤད་པ་སོམ་ཉིའི་མུན་སེལ་ལས་བཤད། ཝེའུ་འགྲེལ་ལས། དགྲ་འདུལ་བ་དང་ཟིན་བསྐྱང་བ་དང་། ཞེས་དང་། གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལས། དེ་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ལ་ནི་དགྲ་ཟུན་གྱི་རིས་སུ་བྱ་བ་འགའ་ཡང་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཟིན་བྲིས། བརྗེད་ཐོ། སྒྲ་བཤད་ནི། མི་བརྗེད་པར་བློ་ལ་ཟིན་པའམ་འཛིན་པའི་ཆེད་དུ་བྲིས་པའི་ཐོ་ཡིག་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

ཟིལ་དངར། ཟིལ་མངར་དང་འདྲ། དངར་ནི་གྲལ་བསྒྲིགས་པ་དང་རོ་མངར་བ་གཉིས་ཀར་འཇུག ཚར་དུ་དངར་ཞེས་པ་དང་ཟིལ་དངར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཟིལ་མངར། བདུད་རྩིའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ཟིལ་ནི་ཟིལ་པ་སྟེ་ཐུལ་དང་། མངར་ནི་མངར་མོའོ། །

ཟིལ་པ་ཕྲོམ་མེ་བ། སོས་པ་དང་མདངས་བཟང་བའི་དོན། ཐུ་ཟིལ་པ་ཕྲོམ་མེ་བ་ལ་ཤུ་ངན་ལས་འདས། དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༣༥༥ན་གསལ།

ཟིལ་པ་ཁྲིམ་མེ་བ། ཟིལ་པ་ཁྲོམ་མེ་བ་དང་འདྲ། དཔེ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཟིལ་པ་ཁྲིམ་མེ་བ་ཞེས་སྣང་།

ཟུ་གུ། ཟུ་གུ་བ་དོན་འདྲ།

ཟུ་གུ་བ། ས་མཚམས་སྲུང་མཁན་གྱི་སོ་པའི་མིང་། ཟུ་གུ་བཛྲ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཚིག་འདི་དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འགྲེམ་འགྲེལ་༧༧༨ན་གསལ།

ཟུག་རྔུ། སྡུག་བསྔལ། ཟུག་གཟེར། ཟུང་རྔུ་ཞེས་པའི་ཟུག་ནི་ཟུག་གཟེར་དང་ནད་ཟུག་ཅེས་པའི་ཟུག་དེའོ། །

ཟུང་། ❶ འཛིན་པའི་སྐུལ་ཚིག ❷ གཉིས་དང་ཆ་བཅས་ཀྱི་མིང་།

ཟུང་འཇུག ❶ འོད་གསལ་སྒྱུ་ལུས་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་རྫོགས་རིམ། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་ལས་རླུང་ཙམ་ཟད་གཡོས་པ་དང་མཉམ་དུ་འོད་གསལ་དེའི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རླུང་གི་ཉེར་ལེན་དང་། འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དག་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུར་བཞེངས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སློབ་པ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་བར་གྱི་རྫོགས་རིམ་ནི། སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་གམ་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ངོ་བོའོ། །རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ལུགས་ལྡོག་གི་ཉེར་ཐོབ་ཏུ་ལངས་པ། དག་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་ཐོབ་པ། སྤངས་པ་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་པ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པ། ས་གཉིས་པར་འཕོས་པ། སྒོམ་ལམ་ཐོབ་པ་རྣམས་དུས་མཉམ་མོ། །སྤྱིར་བཏང་ཟུང་འཇུག་ཅེས་པ། གཉིས་མཉམ་དུ་འཚོགས་པ། མཉམ་དུ་འབྲེལ་བ། མཉམ་དུ་འཇུག་པ། ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་བཅས་ཀྱི་དོན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ཛེའི་དབང་དོན་དེ་ཉིད་རབ་གསལ་ལས། ཟུང་འཇུག་ནི་རིམ་ལྔ་ལས། དེ་ཉིད་ཤེས་པས་རིམ་པ་བཞིན། །རང་བྱིན་བརླབ་དང་འོད་གསལ་ཤེས། །དེ་དག་ཕོ་ན་འདུས་པ་གང་། །འདི་ནི་ཟུང་འཇུག་རིམ་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་བྱིན་བརླབ་ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དང་དོན་དམ་འོད་གསལ་གཉིས་ནི་ཟུང་ཡིན་ལ། དེ་གང་ལ་དབྱེར་མེད་པར་འདུས་པའི་གོ་འཕང་ནི་ཟུང་འཇུག་གོ །དེ་ལྟར་ཟུང་དུ་འཇུག་རྒྱུའི་ཡ་གཉིས་མི་ཤེས་ན་ཟུང་འཇུག་མི་ཤེས་པས་དེ་གཉིས་བཤད་ན་རང་བྱིན་བརླབ་ནི། རིམ་ལྔ་ལས། རླུང་དང་ཡང་དག་ལྡན་པ་ཡི། །རྣམ་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་ལྷར། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་ལུས་སུ་འབྱུང་། །སྒྱུ་མའི་ལུས་སུ་དེ་ལ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་མཐར་ལུགས་བཟློག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་འོད་ཟེར་ལྔ་ཙམ་ལས་གྲུབ་པའི་འཇའ་ལུས་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྐུ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྒྱུ་མ་ཉིད། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཡང་དེ། །དེ་ཉིད་དྲི་ཟའི་

སེམས་ཅན་ཡིན། །རྡོ་རྗེའི་སྐུ་ཡང་དེ་ཉིད་གང་། །རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་རང་ཉིད་དེ། །ཞེས་རྣམ་གྲངས་མང་པོས་གསུངས་ཏེ་བར་དོ་ལོངས་སྐུ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་ནི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་འགྲུབ་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །འོད་གསལ་ནི། སྒྱུ་མའི་སྐུ་དེ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་སྣང་བ་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་གཉིས་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེས་ན་བདེ་བ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་གཉིས་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་ནི་འདིའི་ལུགས་ཀྱིས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཡིན་ཀྱང་། ཟུང་འཇུག་གི་ཡ་གཅིག་ཡིན་གྱི་ཟུང་འཇུག་མིན་ནོ། །ཡ་དེ་གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་ལུགས་ནི་འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པ་མན་ཆད་དུ། རླུང་སེམས་ཙམ་ལས་གྲུབ་པའི་སྒྱུ་མའི་ལུས་ཡོད་དུས་ན། སེམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་ཅིང་། ཕྱི་མ་ཡོང་དུས་སྔ་མ་མེད་པས་རེས་འཛོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཟུང་འཇུག་མེད་དོ། །གང་གི་ཚེ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་གཉིས་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་འོད་གསལ་ཐོབ་པ་ལས། ལུགས་བཟློག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཚེ་སྣང་བ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེའི་བཞོན་པའི་རླུང་འོད་ཟེར་ལྔ་ཙམ་ལས་འཇའ་ལུས་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་འགྲུབ་པ་དེའི་ཚེ། ལུས་དེ་ཉིད་དུ་གནས་བཞིན་པའི་ངང་ནས་སེམས་འོད་གསལ་ལ་ཞུགས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པས་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ སྣང་སྟོང་ཟུང་འཇུག པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རང་རྣམ་ལས། དབྱིངས་སྤྲོས་བྲལ་གདོད་ནས་དག་པ་དང་། །ལས་རྒྱུ་འབྲས་བསླུ་བ་མེད་པ་ཡི། །ཡུལ་སྣང་སྟོང་རེས་འཛོག་མ་ཡིན་པའི། །དོན་ཟུང་འཇུག་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ལམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❸ བདེ་སྟོང་ཟུང་འཇུག ཟུང་འཇུག་ཅེས་པ་དགེ་ལྡན་པས་འོད་གསལ་དང་སྒྱུ་ལུས་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་ལ་སྦྱོར། བཀའ་བརྒྱུད་པས་གཙོ་བོ་སྣང་སྟོང་ཟུང་འཇུག་ལ་སྦྱོར་རོ། །

ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་། དེ་ལ་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་དང་། མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་གཉིས་ཡོད། རྗེའི་དབང་དོན་དེ་ཉིད་རབ་གསལ་ལས། གང་གི་ཚེ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་གཉིས་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་འོད་གསལ་ཐོབ་པ་ལས། ལུགས་བཟློག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཚེ་སྣང་བ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེའི་བཞོན་པའི་རླུང་འོད་ཟེར་ལྔ་ཙམ་ལས་འཇའ་ལུས་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་འགྲུབ་པ་དེའི་ཚེ། ལུས་དེ་ཉིད་དུ་གནས་བཞིན་པའི་ངང་ནས་སེམས་འོད་གསལ་ལ་ཞུགས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས

ཀུང་ཇོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པས་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཟུང་དུ་འཇུག་ཚུལ། ཟུང་འཇུག་ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཟུང་འཇུག་གི་སྙིང་རྗེ། (བཀའ་བརྒྱུད) བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས། སྒྲ་བཤད་ནི། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བདེ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་ཡིན་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་འཇོམས་པའི་ཕྱིར་སྙིང་རྗེ་དང་བྱེད་ལས་མཚུངས་པས་སྙིང་རྗེའི་མིང་གི་བཏགས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན་དང་དོན་འདྲ།

ཟུངས། ❶ འཛིན་པའི་སྐུལ་ཚིག་སྟེ། ཟུང་གི་འབྲི་ཚུལ་གཞན། མདོ་ལས། ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཉོན་ལ། ཡིད་ལ་ཟུངས་ཤིག་ལྟ་བུ། ❷ སྟོབས། ལུས་ཀྱི་ཟུངས་ཟད་ལྟ་བུ།

ཟུན། ཟིན་དང་འདྲ། གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལས། དེ་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ལ་ནི་དགྲ་ཟུན་གྱི་རིས་སུ་བྱ་བ་འགའ་ཡང་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཟུར་བཀོལ། ཟུར་དུའམ་ལོགས་སུ་བཀོན་པ། ཟུར་བཀོལ་བཞི་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཟུར་བཀོལ་བཞི། སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་གི་ཡིག་ཆའི་གྲས་ཤིག་སྟེ། དྲང་ངེས། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ། བསམ་གཟུགས། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐོར་བཅས་ཀྱི་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་རྩོམ་བཞི།

ཟུར་འདེབས། བསྟན་བཅོས་དངོས་གཞིའི་ཁ་གསབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཟུར་དུ་བྲིས་པའི་རྩོམ་ཡིག་ཐུང་ངུའི་མིང་། ཁ་སྐོང་། ལྷན་ཐབས། དཔེར་ན་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཟུར་འདེབས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཟུར་ཕུད་ལྔ་པ། འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག སྒྲ་བཤད་ནི། དབུ་སྐྲའི་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་བཅིངས་པའི་ཐོར་ཅོག་ལ་གཡས་གཡོན་གྱི་ཕྱོགས་རེར་ཁྱུག་པའི་ཟུར་གཉིས་གཉིས་དང་སྟེང་དུ་གཅིག་བཅས་ལྔ་ཡོད་པས་ཟུར་ཕུད་ལྔ་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ཟུར་ཟ། དངོས་སུ་མིན་པར་གོ་རྒྱུ་བཏང་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ།

ཟེ། ❶ རྩེ་མོའམ་སྙེ་མོ། དཀྱིལ། ❷ རྟ་སོགས་ཀྱི་རྫོག་མ།

ཟེ་བ། ཟེ་ལ་གཟིགས།

ཟེ་འབྲུ། ཟེའུ་འབྲུ་དང་དོན་འདྲ། ཟེའུ་འབྲུ་ལ་གཟིགས།

ཟེ་ཚྭ། (གསོ་རིག) ཟེ་ཚྭས་རྡོ་འཇུ་རྗེའུ་རྡོ་སྨན་བཞིག ཅེས་པ་ལ། རང་བྱུང་རྡོ་རྗེས། ཟེ་ཚྭས་ཕྲིན་གསོད་རྡོ་སྨན་བཞིག ཅེས་གསུངས། མིང་ནི། སའི་ཤེལ། ཚ་ཧྲུག་ཅན། མེ་འབར་ཚྭ་ཟེར། འདི་རང་བྱུང་ཡིན་པ་འདྲ་ཡང་ལས་ཀྱི་ཆོ་གས་གཙང་བར་བཟུངས་དགོས་ལ། དེར་ཡང་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་ལས་རིགས་གསུམ་སྟེ། བྲག་སྐྱབ་སོགས་ལས་འཁྱུག་པ་ལྟར་ཆགས་པ་ལས་བཟུངས་པ་ཤེལ་ཁབ་ལྟ་བུ་རབ། ས་བྲག་གང་ལ་ཡང་བྱ་སྤུ་ལྟར་ཆགས་པ་ལས་བཟུངས་པ་ཆུར་ཕྱེ་ལྟ་བུ་འབྲིང་། གྱང་རྩང་གད་པ་སོགས་ལས་སྙུམ་འབོལ་དུ་ཆགས་པ་ལས་བཟུངས་པ་ཙམ་པའམ་ཡོས་ཚིག་གི་ཕྱེ་མ་འདྲ་བ་ཐ་མའོ། །གང་ཡང་དང་པོའི་རྒྱུ་དང་རྗེས་གཙང་བར་བྱས་པ་གང་ཡང་རོ་ཚ་ལ་རེག་བྱ་བསིལ་བ། མེ་ལ་བཏབ་ན་ཁོལ་ཞིང་ཚ་ཚ་འཕྲོ་བའོ། །སྨན་གཞུང་དྲི་མེད་ཤེལ་ཕྲེང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཟེ་ལངས་པ། (འདུལ་བ) ❶ འདོད་ཆགས་ལངས་པ། འདིའི་ཟེ་ཞེས་པ་ཕོ་མོའི་རྟགས་ལ་གོ་དགོས། བུ་ཡིན་ན་ཕོ་རྟགས་དང་། བུ་མོ་ཡིན་ན་བྱ་ལེ་ལ་གོ། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། ཅབ་ཧྲུལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྐྱུར་བའི་འགྲོ་བ་དང་བརྟན་པ་ཉམས་པ་དང་། བཙུན་སྨྲ་ཉམས་ཤིང་བསྟན་པའི་གཞོལ་བ་ལ་ངོ་ཚ་མེད་པར་ཞུགས་ཤིང་ཟེ་ལངས་པར་གྱུར་ནས་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❷ རྟ་དྲེལ་གྱི་ཟེ་བའི་སྤུ་ལངས་པ་དང་། བྱ་པུ་ཤུད་ལྟ་བུའི་ཟེ་སྤྲོག་ལངས་པ་སོགས་ལ་ཟེར།

ཟེགས་མ། གཟེགས་མ་ལ་གཟིགས།

ཟེའུ་ཁྲ། མགོ་ལ་བཅིང་རྒྱུའི་རས་དམར་པོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར། ཞེས་མཁས་པ་འགའ་གསུང་། སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཟེའུ་ཁྲ་དང་སྔར་བཤད་པའི་གཙུག་ཏོར་གྱི་གཟུགས་བརྙན་བཅིང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཟེའུ་འབྲུ། མེ་ཏོག་གི་སྙེ་བའམ་ཟེ་བ། དེ་ཡང་ཀུར་ཀུམ་གྱི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུའི་སྙེ་བ་དང་ཟེ་བ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། ཨུཏྤལ་ལྟ་བུའི་སྙེ་བ་དང་ཟེའུ་འབྲུ་གཉིས་མི་གཅིག་པར་ཚིག་གཏེར་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་ཅེས་དག་ཡིག་འགར་གསལ།

ཟེའུ་འབྲུ་ཅན། པདྨའི་མིང་དུ་བཤད།

ཟེར་རིས། བཤད་སྟངས། ལབ་སྟངས། ལབ་རིས་དང་དོན་འདྲ། ལབ་རིས་ལ་གཟིགས།

ཟོ། ཁམས་སམ་རང་བཞིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཟོ་བཟང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སློབ་དཔོན་ཐུ་མིས། ཟོ་བཟང་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

ཟོ་ཆུན་གྱི་ཁྲུད་མོ། ཟོ་ཆུན་གྱི་རྒྱུད་མོ་དང་འདྲ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༡༨༦བ༢ལས། ཟོ་ཆུན་ཁྲུད་མོའི་ཚུལ་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཇི་ལྟར་ཆུ་བཙུ་བའི་འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་ཟོ་ཆུན་ཁྲུད་མོའི་ཟོ་བ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

ཟོ་ཆུན་གྱི་མཁྲུད་མོ། ཟོ་ཆུན་གྱི་ཁྲུད་མོ་དང་འདྲ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ཟོ་ཆུན་མཁྲུད་མོ་ཞེས་བྲིས།

ཟོ་ཆུན་གྱི་རྒྱུད་མོ། འཁོར་ལོའི་མུ་ཁྲུད་ལ་ཟོ་བ་མང་པོ་བཏགས་པའི་ཁྲོན་པ་སོགས་ནས་ཆུ་འཐེན་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་མིང་། ཆུ་བཙུ་བའམ་འདྲེན་པའི་འཕྲུལ་འཁོར། ཟོ་ཆུན་གྱི་འཕྲུལ་འཁོར། ཟོ་ཆུན་གྱི་འཁོར་ལོ་རྣམས་དོན་གཅིག རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དུ་ད་ལྟ་ཡང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། གཙོ་བོ་བ་ལང་གིས་འཐེན་ནས་ཞིང་ཆུར་བེད་སྤྱོད་བྱེད། སྒྲ་བཤད་ནི། ཟོ་ནི་ཟོ་བའམ་ཟོ་ལག་སྣེ་སྣོད་ཀྱི་མིང་ཡིན་ལ། ཆུན་ནི་ཆུ་ལེན་པའི་ཐབས་ལ་ཆུ་ཆུན་ཞེས་པ་ལྟར། ཆུ་བཙུ་བའམ་འཆུ་བའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཟོ་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་ལ། རྒྱུད་མོ་ནི་རྒྱུན་བར་མ་ཆད་པའི་དོན་ཏེ་འཁོར་ལོའམ་འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་མིང་ཡིན་པས། ཆུ་བཙུ་བའི་ཟོ་བའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ ༼ཙུ༽ ༡༨༨ན༧ལས། ཟོ་ཆུན་གྱི་རྒྱུད་མོའི་ཚུལ་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆུ་བཙུ་བའི་ཟོ་ཆུན་རྒྱུད་མོ་ཞེས་བྱ་བ་འཁྲུལ་འཁོར་ (མ་དཔེར་འཁྲུལ་འཁོར་ཞེས་འབྱུང་ཡང་། འཕྲུལ་འཁོར་ཡིན་པར་སེམས་སོ) གྱི་བྱེ་བྲག ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ན། ཆུན་ནི་བཙུན་པའམ་བཀྲིགས་པའམ་བསྡམས་པའི་དོན་ཡིན་པས། ཟོ་བ་མང་པོ་མཉམ་དུ་བཅིངས་པའམ་བསྡམས་པའི་འཕྲུལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །

ཟོ་ཆུན་གྱི་འཕྲུལ་འཁོར། ཟོ་ཆུན་གྱི་རྒྱུད་མོ་དང་འདྲ།

ཟོ་མདོག་བདེ་བ། ཉམས་རྒྱལ་བཟང་བའི་དོན་དུ་བཤད། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐུལ་བ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་གཉིད་དང་རྨུགས་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །བད་ཀན་རླུང་དང་དེ་བཞིན་མཁྲིས་པ་རྣམས། ། དེ་དག་དེ་ཡི་ལུས་ལ་ཤས་ཆེར་འབྱུང་། །དེ་ཡི་ཁམས་རྣམས་རབ་ཏུ་འཁྲུག་པར་འགྱུར། །གང་ཞིག་རྨུགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །ཁ་ཟས་ཉེས་པས་ལྟོ་ནི་མ་དག་ཅིང་། །ལུས་ཀྱང་ལྕི་ལ་ཟོ་མདོག་བདེ་མ་ཡིན། །དེ་ཡི་ཚིག་ཀྱང་གསལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཟོ་བཟང་། ཁམས་སམ་རང་བཞིན་བཟང་པོ།

ཟོང་། བཙོང་བར་བྱ་བའི་དངོས་པོ།

ཟོང་དུ་བྱེད་པ། བཙོང་བྱའི་རྫས་སུ་བྱེད་པ།

ཟོན། ཟོན་བྱེད་པ་ལ་གཟིགས།

ཟོན་བྱེད་པ། གཞན་ལ་ཕོག་ཐུག་འགྲོ་དོགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་འཛེམ་པོའི་དོན་ཡིན། སེམས་ཆུང་བྱེད་པའི་དོན་དུ། དབྱངས་ཅན་དགའ་བློས་བཤད། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། ཉམ་ཆུང་ཤུར་ཀྱང་ཟོན་བྱས་ན། །ཆེན་པོ་ཡིས་ཀྱང་གནོམ་པར་དཀའ། །ཆེན་པོ་ཡིན་ཀྱང་བག་ཡེངས་ན། །ཉམ་ཆུང་རྣམས་ཀྱིས་བརླགས་པ་མང་། །ཞེས་གསུངས།

ཟོར་བ། (འདུལ་བ) རྩྭ་བཟར་སྤྲད།

ཟོལ། ❶ གཡོ། གཡོ་སྒྱུ། ❷ བརྫུས་པའམ་བརྫུན་པ། བཅོས་པའམ་བཅོས་མ། འདྲ་བ། ཚུལ། དཔེར་ན་གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེས། སྐྲ་ལོ་དུང་ལྟར་དཀར་བ་འདི། །ནག་ནོག་དྲི་མ་དག་པ་མིན། །འཆི་བདག་མཆིལ་མའི་རྒྱུང་མདའ་དེ། །བ་མོའི་ཟོལ་གྱིས་བབས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ རྣམ་འགྱུར། ཚུལ། འཛམ་དབྱངས་མིའི་ཟོལ་དུ་བྱོན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཟོལ་བསྟོད། བརྫུན་གྱི་ངོ་བསྟོད་དམ་གཅམ་བུའི་ངག དཔེར་ན་རབ་བརྟགས་དང་གཅམ་བུའི་ཟོལ་བསྟོད་ཅམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཟོལ་བྱེད་པ། གཡོ་སྒྱུ་བྱེད་པ། གཡོ་བྱེད་པ། དཔེར་ན་སྲང་ལ་ཟོལ་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཚོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་༡༧༣ན༨ལས་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

ཟོལ་འཛོག ཤེས་ཀྱང་མ་ཤེས་པའི་ཟོལ་གྱིས་སྣང་མེད་དུ་འཛོག་པ། ངོས་ཤེས་གཏོང་བ། ངོ་དགའ་ཟོལ་འཛོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། རྗེ་གུང་ཐང་པས་མཛད་པའི་སྒོ་མང་བློ་བཟང་ཆོས་དར་བའི་རྣམ་ཐར་ལས། འདི་ལ་ཕན་ཞིག་ཐོགས་ན་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བའང་དེ་ལས་ལྷག་མི་འདུག་དགོངས་ཏེ་དྲ་གཞན་སུ་ལའང་ངོ་དགའ་ཟོལ་འཛོག་ཏུ་མ་སོང་བས་བསྒྲིག་གི་ཉིང་གནོན་འཆུན་ཆེ་ཞིང་ཚ་རན་སྙོམས་པ་གང་ལ་གང་འོས་བབ་མཚུངས་ལེ་ཤོར་མེད་པ་གནང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། རྒྱ་ཡན་འཛོག་པའི་དོན་དུ་བཤད།

ཟོལ་སྦྱོར། གཡོ་ཐབས། སྒྲ་བཤད་ནི། ཟོལ་ནི་བཅོས་མའམ་གཡོ། སྦྱོར་ནི་སྦྱོར་བ་སྟེ་ཐབས་ཀྱི་དོན།

ཟོས། ཟ་བའི་འདས་ཚིག་སྟེ། བཟས་པའི་འབྲི་ཚུལ་གཞན། བཟའ་བར་བྱས་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོས། ཟ་ཡི་འདས་པར། བཟས་ཞེས་འབྲི། དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་སོགས་སུ། ཟ་ཡི་འདས་པར། ཟོས་ཞེས་འབྲི་བར་བྱེད་དོ། །

ཟླ་གམ། ❶ ཟླ་བ་ཕྱེད་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་མིང་། ❷ ཟླ་ཕྱེད་དང་དབྱིབས་མཚུངས་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཚོགས་དབུས་སུ་གྱོན་རྒྱུའི་ན་བཟའི་རིགས་ཤིག འདི་ས་ལ་ཐེར་ཐེར་བྱས་ཏེ་བཀྲམ་ན་ཟླ་ཕྱེད་ཀྱི་དབྱིབས་ཐོན་པས་ཟླ་གམ་ཞེས་བཏགས། འདིའི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱས་པར་སེར་ཕྲེང་མཁས་སྙན་གྲ་ཚང་གི་ཚོགས་གཏམ་ཆེན་མོར་གསལ། ཟྲ་བཤད་ནི། ལེགས་སྦྱར་གྱི་ “ཙནྡྲ་ཀཾ” ནི་རྒྱན་ཟླ་གམ་མམ་ཟླ་གམ་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ན་གསལ་ལ། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བསྒྱུར་བ་ན་ “ཙནྡྲ” ཞེས་པ་ཟླ་བར་བསྒྱུར་ནས། “ཀཾ” རང་སོར་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ཕྱིས་ “གམ” ཞེས་ཚིག་ཟུར་ཅུང་ཟད་ཉམས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ། །ཡང་། “ཙནྡྲ་ཀ” ཞེས་ཐིག་ལེ་མེད་པ་དེ་ནི། ཟླ་བ་དང་། ཟླ་དབྱིབས་ལྟར་གོར་མོ། རྨ་བྱའི་སྒྲོའི་ཐིག་ལེ་དང་། སེན་མོ་སོགས་ལ་འཇུག་པར། Monier Williams Sanskrit-English Dictionary (2008 revision) ན་གསལ་ཞིང་། སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ལས་ཀྱང་།   ཟླ་གམ་དང་གཞན་ཡང་ནར་མོ་ལ་སོགས་པ་དང་རྨ་བྱའི་མདོངས། ཞེས་གསལ་ལོ། །

ཟླ་འཛོག་གི་སྤང་པ། (འདུལ་བ) སྤང་ལྟུང་སུམ་ཅུའི་གསུམ་པ། ཟླ་འཛོག་གི་སྤང་པའི་ངོ་ཏི་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་གོས་གསུམ་མ་ཚང་བ་ན་ཁ་བསྐང་བའི་གོས་ལ་རེ་བ་དང་བཅས་ཏེ། ཁ་བསོགས་ཀྱི་གོས་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པར་བཞག་པ་ལས་རང་ངམ་ཤན་སྦྱོབས་ཀྱིས་ཞག་སུམ་ཅུ་འདས་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་དགེ་སློང་རབ་ཏུ་མང་པོས་ཁ་བསོགས་ཀྱི་གོས་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པར་ཟླ་བ་གཅིག་ལས་འདས་པར་འཛོག་པ་ལས་སྤང་བའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི། འདོད་པ་ཆེ་བ་སྐྱེ་འཆང་བ་དང་འདྲའོ། །

ཟླ་བ་གྲགས་པ། གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་གསོལ་འདེབས་ལས། འཇམ་དཔལ་སྐུ་ཡི་སྤྲུལ་པར་འཁྲུངས། །ཀླུ་སྒྲུབ་དགོངས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད། །ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི། །ཟླ་མ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ནི། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པ་ཙམ་ལ། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ས་མ་ནར་སྐུ་འཁྲུངས། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ལ་སྦྱངས་པས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཅིང་། དཔལ་ན་ལེནྡྲའི་མཁན་པོ་ཡང་མཛད། སྐྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱར་འཇམ་དཔལ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ། རི་མོར་བྲིས་པའི་བ་ལས་འོ་མ་འཛོ་ནུས་པ། རྡོའི་ཀ་བ་ལ་ཕྱག་མི་ཐོགས་པར་འགྲོ་ནུས་པ། བསྟན་བཅོས་ཀྱང་། དབུ་མ་ལ་འཇུག་རྩ་འགྲེལ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ། གསང་འདུས་འགྲེལ་པ་

སྒྲོལ་གསལ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ནི་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་ཡིན་པར་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ། (ཇོ་བོའི་གསུང་སྒྲོས་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་དྲངས་པ་ལས། འདིའང་ཇོ་བོས། སྟོང་ཉིད་གང་གིས་རྟོགས་ཤེ་ན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་ཅིང་། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་གཟིགས་པ་ཡི། །ཀླུ་སྒྲུབ་སློབ་མ་ཟླ་གྲགས་ཡིན། །དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་གིས། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།) རྗེ་འགོས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་སོགས་བཞེད་དོ། །རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། ཟླ་བ་གྲགས་པ་ནི་རྗེ་འགོས་ལ་སོགས་པ་བླ་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་ནི་འཕགས་པའི་སློབ་མར་མཛད་དོ། །བོད་ཀྱི་དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་ཚིག་གསལ་གྱི་མཇུག་ཏུ་འཕགས་པས་མཛད་པའི་གཞུང་དང་སློབ་མ་རྣམས་དུས་མང་ཞིག་ན་ཉམས་པས་དིང་སང་གཞུང་ལུགས་གསལ་པོ་མེད་ཅེས་གསུངས་པས་ཟླ་བ་གྲགས་པས་འཕགས་པ་མ་ཟིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ། །རྒྱུ་མཚན་དེ་ནི་མ་ངེས་ཏེ་ཟླ་བ་གྲགས་པས་རིག་འཛིན་བརྙེས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས་པར་ཇོ་རྗེ་གདན་པའི་གསུང་ལས་བྱུང་བ་པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་པས།   དེའི་སྐུ་ཚེའི་སྐད་ལ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སློབ་གཞུང་བཟང་པོ་རྣམས་ཉམས་པ་དང་།   དེས་ཀླུ་སྒྲུབ་ལ་ཟིན་པ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤས་ཀླུ་སྒྲུབ་སློབ་མ་ཟླ་གྲགས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་འཕགས་པའི་སློབ་མ་ཡིན་ནོ་གསུང་པ་ལྟར་ཁས་བླང་ངོ་། །སྒྲོན་གསལ་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་རིམ་གཉིས་གནས་ཀྱིས་རྒྱས་བཏབ་དེ་ནི་ཀླུ་སྒྲུབ་ལས་རྙེད་པ། །ཁྱབ་བདག་དཔལ་ལྡན་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔར་བཏུད་དེ་ཟླ་བ་གྲགས་པས་རིམ་བཞིན་བཤད། །ཅེས་འདུས་པའི་དོན་རྣམས་ཀླུ་སྒྲུབ་ལས་རྙེད་པར་གསུངས་ཤིང་།   སྐལ་ལྡན་གྲགས་པས་ཀྱང་།   དེ་ནི་དཔལ་ལྡན་ཀླུ་སྒྲུབ་ལས་རྙེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ།   དེས་ནི་དཔལ་ལྡན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་དངོས་སུ་སློབ་མ་ཉིད་དུ་སོ་སོར་བསྟན་གྱི་བརྒྱུད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། བྲམ་ཟེ་སྒྲ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོ་ས་ར་ཧས་ཀླུ་སྒྲུབ་ལ་བཤད་ཅིང་། དེས་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ལ་བཤད་ཚུལ་ཡོན་ཏན་བཟོད་པ་དང་བཅས་པ་ཡང་སྒྲོན་མ་རབ་གསལ་ལས། ཀོང་ཀཱ་ན་ཡི་གྲོང་ཁྱེར་དུ། །དཔལ་གྱི་རི་བོའི་རྩེ་མོར་ནི། །སྐྱེ་བོས་དབེན་པའི་གནས་ཉིད་དུ། །དང་པོར་དེ་ལ་གནས་བྱས་ནས། །མི་དང་ལྷ་ཡི་བདག་པོར་མཚུངས། །མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་གསུངས་པ། །སྒྲ་གཅན་འཛིན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས། །ས་སྟེང་འདི་ལ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །མཉེས་པ་དེ་ལས་དེ་ཉིད་ནི། །ཐེག་ཆེན་རྣལ་འབྱོར་པས་ཐོབ་པས། །ས་ཐོབ་གཞན་གྱི་དོན་ལ་བརྩོན། །དཔལ་ལྡན་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །དེ་ལས་དེ་ཉིད་རིན་ཆེན་ནི། །ཐོབ་པས་འཇིག་རྟེན་གསུམ་དུ་གྲགས། །འདུས་པའི་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །ཟླ་གྲགས་གསལ་བྱེད་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་ལ་མཁས་པ་ལཀྵྨཱིཾ་ཀ་རའི་སློབ་མ་པཎྜི་ཏ་ཀུ་མཱ

རས་ཀྱང་འདི་དག་གིས་ནི་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་སློབ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མན་ངག་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སོ། །དོགས་གཅོད། སྤྱིར་བཏང་སློབ་མ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཙམ་གྱིས་དངོས་སློབ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་མི་ཐུབ་སྟེ། སློབ་མ་ཞེས་པ་རྗེས་འཇུག་ལའང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཅེས་པ་བསྡུས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་བཙུན་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་བོད་རྗེ་འབངས་ལ་བརྫངས་པ། ཞེས་བྱ་བ་བསྟན་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་ ཇོ་པ ༡༣༡ན་༧ལས། བཅོམ་ལྡན་ཤཱཀྱས་བཀའ་སྩལ་པ། །ང་ཡི་བསྟན་པའི་དམ་ཆོས་ནི། །མུ་སྟེགས་ཅན་གྱིས་མི་བཤིགས་ཏེ། །སེང་གེའི་ཁོག་པ་རྗི་བཞིན་དུ། །ང་ཡི་ "སློབ་མས" གཞིག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ་སྙམ་ཡང་དཔྱད་དོ། །འདིའི་ལོ་རྒྱུས་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསང་འདུས་ཆོས་འབྱུང་ན་ཡང་གསལ་བས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །

ཟླ་བ་ནོར་བུ། རྡོ་ལས་བྱུང་བའི་དྭངས་ཤེལ། དེ་ལ་ཆུ་ཤེལ། ཟླ་བ་ནོར་བུ། ནོར་བུ་དཀར་པོ་སོགས་ཟེར། རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱད་པར་ཞིག་སྟེ། ཁྱིམ་གང་ན་ཡོད་པ་དེར་འབྱོར་པ་རྣམས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བར་གྲགས། ཕྱི་རྒྱལ་བས (Crystal) ཟེར།

ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཅིང་། (འདུལ་བ) ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་དུ། ཟླ་བ་ཕྱེད་ཀ་ཕྱེད་ཀ་ལ།

ཟླ་ཕྱེད་མ་ཉིང་། (འདུལ་བ) མ་ཉིང་ལྔའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་དུ་ཕོའི་འདོད་པ་བསྟེན་ལ། ཟླ་བ་ཕྱེད་གཞན་དུ་མོའི་འདོད་པ་བསྟེན་པའི་མ་ཉིང་། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ ཀ (༥ན༨ལས། ཟླ་བ་ཕྱེད་པའི་མ་ཉིང་གང་ཞེ་ན། གང་ཟླ་བ་ཕྱེད་ནི་བུད་མེད་ཟླ་བ་ཕྱེད་ནི་སྐྱེས་པར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཟླ་ཕྱེད་སྤྱི་བོར་བརྒྱན་པའི་མཚན་དོན། ཁམས་དཀར་པོ་འབབ་པ་མཚོན། བདེ་མཆོག་ལྷ་བུའི་དབུ་ལ་ཟླ་ཕྱེད་འཆང་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སམ་ཕོའི་ཁམས་དཀར་པོ་འབབ་པ་མཚོན་པར། རྗེའི་འདོད་འཇོ་ལས་གསུངས་སོ། །

ཟླས་དྲངས་ན། ཚིག་ཕྱོགས་སམ་ཚིག་ཟླའི་ངོས་ནས་བཤད་ནའམ་ཕྱེ་ན་ཞེས་པའི་དོན། འདིའི་དྲངས་ཞེས་པ་བཤད་པའམ་ཕྱེ་བའི་དོན་ལ་གོ་དགོས།

ཟླས་དྲངས་པ། ཚིག་ཟླའམ་ཚིག་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བཤད་པའམ་ཕྱེ་བ་ཞེས་པའི་དོན། འདིའི་དྲངས་ཞེས་པ་བཤད་པའམ་ཕྱེ་བའི་དོན་ལ་གོ་དགོས།

ཟླས་དབྱེ་བ། ཟླ་གྲོགས་ཀྱིས་ཕྱེ་བ། ཡ་ཟླས་ཕྱེ་བ། ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ཕྱེ་བ།

ཟླས་ཕྱེ་བ། ཟླས་དབྱེ་བ་ལ་གཟིགས། ཟླས་ཕྱེ་བ་དང་ཟླས་དྲངས་པ་གཉིས་དོན་འདྲ་བར་སེམས།

ཟླུམ་པོ། ❶ གོར་གོར། གོར་མོ། དཔེར་ན་མེ་ལོང་གི་དབྱིབས་ལྟ་བུ། ❷ རིལ་པོའམ་རིལ་རིལ། དཔེར་ན་སྒང་ཕུག་དང་། པོ་ལོའི་དབྱིབས་ལྟ་བུ།

ཟླུམ་པོའི་སྟབས། ལྷའི་བཞུགས་སྟངས་ཤིག་སྟེ། ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ལས། (སོར་མོ་མདུན་བསྟན་རྟིང་བར་དུ། །ཁྲུ་གང་སོར་གཉིས་བརྐྱ་ཅིན་པ། །དྲང་པོར་བསྲང་བ་ས་གའི་སྟབས། །ཚིགས་བཅད་འདི་འདིར་དྲངས་པ་ནི། གཞུང་འོག་གཉིས་ཅུང་ཟད་འབྲེལ་བས་ཡིན་ནོ) (གཞུང་དངོས་ནི) དེ་བས་ལུས་སྨད་པུས་མོའི་བར། །ཁྲུ་དོ་དང་པའི་གཞོག་པ་ལྟར། །ལོགས་སུ་བརྐྱངས་པ་ཟླུམ་པོ་ཟེར། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

ཟླུམས་སུ། ཟླུམ་པོར། ཟླུམ་འཁོར་དུ། དཔེར་ན་རྗེའི་ཐིགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བུམ་པ་ལ་སྐོ་བའི་ཟླུམས་སུ་སོར་བཅུ་དྲུག་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཟློག་བཞིན་དུ། འགོག་བཞིན་དུ།

ཟློས་སྐྱོན། དགོས་མེད་དུ་ལན་གཉིས་བཤད་པ་ལ་ཟློས་སྐྱོན་ཟེར།

ཟློས་གར། ❶ རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྔའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། སྔོན་གྱི་བྱུང་བའམ་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དང་སྐད་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གླུ་ལེན་ཞིང་གར་བྱེད་པའི་འཁྲབ་སྟོན་ལ་ཟེར། རྒྱལ་པོ་སྤྲིན་གྱི་གཞོན་པས་ཀླུ་སྲོག་བསྐྱབས་པའི་སྐྱེས་རབས་ཀླུ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་ཟློས་གར་དགའ་བའི་ལྷས་མཛད་པ་དང་། གཙུག་ན་ནོར་བུས་གཙུག་གི་ནོར་བུའི་བར་བཏང་ནས་བྲམ་ཟེའི་དབུལ་བ་བསལ་ཕྱིར་རང་འཚོང་དུ་བཙུག་སྟེ་དགྲ་ལ་སྟེར་དུ་བཙུག་པས་ཐམས་ཅད་བདུལ་བའི་སྐྱེས་རབས་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་ཟློས་གར་ཙནྡྲ་གོ་མིས་མཛད་པ་ལ་སོགས་པའོ། ། ❷ གླུ་གར་གྱི་འཁྲབ་སྟོན་གྱི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། གླུ་དབྱངས་ཟློས་པའམ་ལེན་ཞིང་གར་བྱེད་པའི་འཁྲབ་སྟོན་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

གཟགས། འཛེག་པ་དང་ལྡང་བའི་དོན། སློབ་སྤྲིངས་ལས། བྱིས་པ་པང་ན་བཅའ་བ་ཅི་ཡང་མི་ནུས་པས། །གང་གི་ནུ་ཞོ་བྱམས་པའི་ཕུགས་ཀྱིས་གཟགས་འཕྲུངས་པ། །ངལ་བ་མང་བསྐྱེན་བྱམས་ལ་བརྟེན་པ་དེ་དག་འདིར། །ཤིན་ཏུ་མ་རབས་ཤིག་ནའང་སྤོང་བར་སུ་ཞིག་སྤྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཟའ་གཏད། ཞེན་པ། འཛིན་པ།

གཟའ་གཏད་མེད་པ། ❶ ཞེན་པ་མེད་པ། འཛིན་པ་མེད་པ། ❷ (ཕྱག་ཆེན) སྒོམ་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ། སྒོམ་པའི་སེམས་ལ་གང་གི་ཡང་གཟའ་གཏད་མེད་པ་ལྟར། ལེགས་ཉེས་ཅི་ལའང་དགག་སྒྲུབ་དང་བླང་དོར་སོགས་ཀྱི་ཞེན་པ་མེད་པའོ། །

གཟར་ཐག <ཀཱཙྪ་རི་ཀཱ> དཔྱང་ཐག སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ལས་བཤད།

གཟས་པ། བརྗེག་པའི་ཕྱིར་ལག་པ་བཏེག་ནས་གཞུ་གྲབས་བྱེད་པའམ། གཞུ་བའི་སྟངས་ཀ་བྱེད་པའམ། གཞུ་བའི་ཕྱིར་ལག་པ་འཕྱར་འཕྱར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་པས། རྗེག་པའི་སྟངས་ཀ་བྱེད་པ་ལ། །རྗེག་པར་གཟས་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

གཟི་བརྗིད། ❶ མཐུ་དང་ནུས་པའི་མིང་། བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད་དང་སྙིང་པོ་མཆོག་ལ་གཞི་བྱས། ❷ ཉམས་དང་བཀྲག་མདངས། ❸ ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ། ལས་དོན་གཟི་བརྗིད་ཅན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཟིག་ལམ། རྨི་ལམ་གྱི་ཞེ་ས། རྨི་ལམ། མནལ་ལམ། རྨང་ལམ། གཟིག་ལམ། གཟིགས་ལམ་རྣམས་དོན་གཅིག

གཟིགས་པ་ལྔ། (འདུལ་བ) ལྷ་ཡི་བུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོ་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གི་བཙུན་མོ་དམ་པ་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་ཀྱི་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་རྩོམ་པའི་ཚེ་བརྟག་དཔྱད་རྣམ་པ་ལྔ་མཛད་པ་སྟེ། རིགས། དུས། ཡུལ། ཡུམ། དུས་ལ་གཟིགས་པ་དང་ལྔའོ། །དེ་ཡང་རིགས་ནི་རྒྱལ་རིགས། དུས་བུ་རམ་ཤིང་པ་ཤཱཀྱའི་རྒྱུད། ཡུལ་ནི་ཡུལ་དབུས། ཡུམ་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས། དུས་སྙིགས་མ་ལྔ་བདོའམ་རྩོད་དུས་བཅས་སོ། །གཟིགས་པ་ནི་འདིར་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ཚུ ༡༡༢བ༧ལས། གཟིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། གཟིགས་པ་ལྔ་པོ་དག་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བརྟག་པའི་གནས་ལྔ་པོ་དག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས་གཟིགས་པ་བཞིའམ་ “རྣམ་པར་བལྟ་བ་ཆེན་པོ་བཞི” ཅེས་ཐ་སྙད་གསུངས་ཡོད། རྣམ་པར་བལྟ་བ་བཞི་ནི། དུས། གླིང་། ཡུལ། རིགས་དང་བཞིའོ། །དུས་ནི། སྙིགས་མ་ལྔ་བདོའི་དུས་སམ། རྩོད་དུས། གླིང་ནི། འཛམ་བུའི་གླིང་། ཡུལ་ནི་ཡུལ་དབུས། རིགས་ནི། རྒྱལ་རིགས་སམ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་དང་བཞིར་གསུངས་སོ། །རྒྱས་པར་གཟིགས་པ་བཞི་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

གཟིགས་པ་ལྔ་ལྡན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་སྨྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་སུ་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་གཟིགས་པ་ལྔའི་སྒོ་ནས་ཞལ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྐུའི་རྣམ་

འགྱུར་མི་འདྲ་བ་ལྔ་ནི། ༡ རྗེ་བླ་མ་རང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གླང་པོ་ཆེ་དཀར་པོ་ལ་ཆིབས་པ། ༢ རྗེ་བླ་མ་རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྲས་པའི་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་བཞུགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན། ༣ རྗེ་བླ་མ་སེང་གེ་དཀར་མོ་ལ་ཆིབས་ཤིང་། སྐུ་མདོག་དམར་སེར་རལ་གྲི་དང་གླེགས་བམ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཅན། ༤ རྗེ་བླ་མ་སྟག་ལ་ཆིབས་ཤིང་། རྣལ་འབྱོར་པའི་ཆ་ལུགས་སུ་མཛད་ལ་སྐུ་མདོག་དམར་པོ་སྤྱན་དང་ཤངས་ཆེ་བ། ཕྱག་གཡས་རལ་གྲི་འཕྱར་བ། གཡོན་བདུད་རྩིས་གང་བའི་ཐོད་པ་ཐུགས་ཀར་བཟུང་ཞིང་། རལ་པ་དམར་པོའི་ཐོར་ཅོག་ལ་དར་སྔོན་བཅིངས། རུངས་པའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ། ཤིན་ཏུ་འཇུམ་ཞིང་བཀྲག་ཆེ་ལ་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུས་བསྐོར་ནས་དགྱེས་བཞིན་དུ་བཞུགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན། ༥ རྗེ་བླ་མ་སྤྲིན་དཀར་ཕུངས་ཕུངས་པ་ཞིག་གི་དབུས་སུ་ཕྱར་གྱི་རབ་བྱུང་གི་ཆ་ལུགས་སུ་བྱོན་པ་བཅས་སོ། །རྒྱས་པ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོར་གཟིགས།

གཟིགས་པ་བཞི། (འདུལ་བ) རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས་གཟིགས་པ་བཞི་འདམ་ “རྣམ་པར་བལྟ་བ་ཆེན་པོ་བཞི” ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞི་ནི། དུས། གླིང་། ཡུལ། རིགས་དང་བཞིའོ། །དུས་ནི། སྙིགས་མ་ལྔ་བདོའི་དུས་སམ་རྩོད་དུས་སོ། །གླིང་ནི། འཛམ་བུའི་གླིང་ངོ་། །ཡུལ་ནི། དབུས་ཏེ་ “ཀ་པི་ལ་བསྟུ” སེར་སྐྱའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་ཉེ་བ་ནའོ། །རིགས་ནི། རྒྱལ་རིགས་སམ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་དང་བཞིའོ། །རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་དམ་པ་ན་འདུག་པ་ནི་རྣམ་པར་བལྟ་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་རྣམ་བར་ལྟ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དུས་ལ་རྣམ་པར་ལྟ་བ་དང་། གླིང་ལ་རྣམ་པ་ལྟ་བ་དང་། ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་ལྟ་བ་དང་། རིགས་ལ་རྣམ་པ་ལྟ་བའོ། །དགེ་སློང་དག (དུས་ལ་གཟིགས་པ) ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དུས་རྣམ་པར་བལྟ་བ་ལ་རྣམ་པར་ལྟ་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཐོག་མའི་དུས་སེམས་ཅན་འདུ་བའི་ཚེ་མའི་མངལ་དུ་མི་འཇུག་གི། གང་གི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་གསལ་བར་ཀུན་ནས་གནས་པར་གྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བ་སྣང་བར་གྱུར། རྒ་བ་སྣང་བར་གྱུར། ན་སྣང་བར་གྱུར། འཆི་བ་སྣང་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་གོ། དགེ་སློང་དག (གླིང་ལ་གཟིགས་པ) ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གླིང་རྣམ་པར་བལྟ་བ་ལ་རྣམ་བར་ལྟ་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་གླིང་དུ་མི་སྐྱེ། ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་པོར་མི་སྐྱེ། ནུབ་ཀྱི་བ་ལང་སྤྱོད་དུ་མི་སྐྱེ། བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན་དུ་མི་སྐྱེའོ། །ལྷོའི་འཛམ་བུ་གླིང་ཉིད་དུ་སྐྱེའོ། །དགེ་སློང་དག (ཡུལ་ལ་གཟིགས་པ) ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུལ་རྣམ་པར་བལྟ་བ་ལ་རྣམ་པར་ལྟ་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་ཡུལ་གང་ན་མི་རྣམས་དབང་པོ་རྟུལ་ཞིང་བླུན་ལ་ལུག་ལྟར་ལྐུགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ལེགས་པར་བསྟན་པ་དང་། ཉེས་པར་བསྟན་པའི་དོན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྐལ་

བ་མེད་པ་དག་ཡོད་པ་དག་ཏུ་མི་སྐྱེའི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཡུལ་གྱི་དབུས་ཉིད་དུ་སྐྱེའོ། །དགེ་སློང་དག (རིགས་ལ་གཟིགས་པ) ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིགས་རྣམ་པར་བལྟ་བ་ལ་རྣམ་པར་ལྟ་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རིགས་དམའ་བ་གདོལ་པའི་རིགས་སམ། སྨྱིག་མ་མཁན་གྱི་རིགས་སམ། ཤིང་རྟ་མཁན་གྱི་རིགས་སམ། གཡུང་རིགས་སུ་མི་སྐྱེའི། བྲམ་ཟེའི་རིགས་སམ། རྒྱལ་རིགས་ཁོ་ན་སྐྱེ། རིགས་གཉིས་སུ་སྐྱེའོ། །དེ་ལ་གང་གི་ཚེ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་བཙུན་པར་བྱ་བ་དེའི་ཚེ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་སུ་སྐྱེའོ། །གང་གི་ཚེ་རྒྱལ་རིགས་བཙུན་པར་བྱ་བ་དེའི་ཚེ་རྒྱལ་རིགས་སུ་སྐྱེ་སྟེ། དགེ་སློང་དག ད་ལྟར་ནི་རྒྱལ་རིགས་བཙུན་པར་བྱ་བས། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་རིགས་སུ་སྐྱེ་སྟེ། དགེ་སློང་དག དོན་གྱི་དབང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་དམ་པ་ན་གནས་པ་རྣམ་པར་བལྟ་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་རྣམ་པར་ལྟ་སྟེ། དེ་ལྟར་བལྟས་ནས་ཅང་མི་ཟེར་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས། གོང་གི་གོར་རྟགས་ཀྱི་ནང་གི་གཟིགས་པ་བཞིའི་མཚན་བྱང་དེ་དག་ཁོ་བས་བཏབ་བོ། །

གཟིགས་ལམ། གཟིག་ལམ་དང་དོན་འདྲ། འདི་ལ་གཟིགས་ལམ་དང་གཟིག་ལམ་ཞེས་འབྲི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དོ། །

གཟིར་བ། ❶ མནར་བ། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གཟིར་ལྟ་བུ། གཞན་ཡང་། བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་༧༤ན༢ལས། ནད་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དྲག་པོས་ཡོངས་སུ་གཟིར་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❷ འབེན་སོགས་ལ་སྟོན་པའི་ཁྲབས་བྱེད་པའི་དོན། འབེན་ལ་མེ་མདའ་གཟིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཟུ་ལུམ། གཟུ་ལུམས་དང་དོན་འདྲ།

གཟུ་ལུམ་དུ་སྨྲ་བ། རང་བཟོའམ་མ་བརྟགས་པར་སྨྲ་བའི་དོན། དོན་མེད་ཀྱི་གཏམ་མང་པོ་སྨྲ་བ། མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་སྨྲ་བ། ཀླུང་རྒྱལ་དུ་སྨྲ་བ། སེམས་ལ་གང་དྲན་སྨྲ་བ། མི་ཤེས་བཞིན་དུ་སྨྲ་བ། གང་དྲན་དྲན་དུ་སྨྲ་བ། ཀྱ་ཧོམ་དུ་སྨྲ་བ། བབ་ཅོལ་དུ་སྨྲ་བ། ཀུ་ཅོར་སྨྲ་བ། ཀླ་བརྫོལ་དུ་སྨྲ་བ། གཟུ་ལུམ་དུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཕལ་ཆེར་འདྲ་བར་བཤད།

གཟུ་ལུམས། ❶ འོལ་ཚོད། མ་བརྟགས་པའི་བྱ་སྤྱོད། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་{ང་པ་}༡༧༧བ༡ལས། རི་དྭགས་ཀྱི་དཔོན་པོ་ཐོང་ཐོང་གཟུ་ལུམས་མ་བྱེད། མི་འདི་དག་ནི་བྱས་པ་མི་གཟོ་ཞིང་བྱས་པ་མི་སེམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ རང་བཟོའམ་མ་བརྟགས་པར་སྨྲ་བའི་གཏམ། བབ་ཅོལ་དང་འདྲ། གཟུ་

ལུམས་ཅན་ནི་སྐྱི་བཅོལ་ཅན་ཟེར་བའང་སྣང་ངོ་། །❸ གདུག་རྩུབ། དྲག་ཤུལ། འགྲེལ་བཤད་ཞིབ་པར་གཟུ་ལུམས་ཅན་གཟིགས།

གཟུ་ལུམས་ཅན། གདུག་རྩུབ་ཅན། དྲག་ཤུལ་ཅན། གཏུམ་པོ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ {ག་པ་} ༡༤༡ན༩ལས། སེར་སྐྱའི་གཞིའི་ཤཱཀྱ་གཏུམ་པོ་གཟུ་ལུམས་ཅན། རྩུབ་པ། བཙམ་པ་མེད་པ་དེ་རྣམས། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ {ང་པ་} ལས་ཀྱང་། དེས་སྨྲས་པ། དེ་ངའི་ཡབ་ཡིན་པས་ཇི་ལྟར་གསད་ཀྱིས། དེང་ལ་དེ་ཟུང་སྟེ་ཕུག་ཐལ་དུ་ཆུག་ལ་ཞོག་ཅིག །དེ་ཕུག་ཐལ་དུ་བཅུག་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་གྲོང་མི་རྣམས་དགའ་བས་ཡུལ་དེ་ན་གནས་པའི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཐོས་ནས་ཡིད་མི་བདེ་བར་གྱུར་ན་མ་སྐྱེས་དགྲ་གཏུམ་པ་དང་། བརླང་བ་དང་། གཟུ་ལུམས་ཆེ་བས་དེ་ལ་སུ་ཡང་ཁ་ཟེར་མི་ཕོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་རང་བཟོའི་གཟུ་ལུམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་མིན་དཔྱད་དོ། །

གཟུགས། ❶ གཟུགས། གཟུགས་པོ། གཟུགས་ཕུང་། ལུས། ལུས་ཕུང་རྣམས་འདྲ། འཛུགས། (ད་ལྟ) བཙུགས། (འདས) གཟུགས། (མ་འོངས) ཚུགས། (སྐུལ་ཚིག) ❷ གཟུགས་སུ་རུང་བ། དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལྟ་བུ་མིག་གིས་མཐོང་ཐུབ་པའི་ཆོས། སྒྲ་བཤད་ནི། དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལྟ་བུ་མཛུབ་མོ་གཟུགས་སུ་རུང་བའམ། མཛུབ་མོ་བཙུགས་ནས་མིག་ལ་སྟོན་རྒྱུ་ཡོད་པའམ་མཛུབ་མོ་གཟུགས་སུ་རུང་བས་ན་གཟུགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་ལས། ལག་པ་དང་དབྱུག་པ་ལ་སོགས་པས་གཟུགས་ཤིང་གནོད་པར་བྱར་རུང་བས་ན་གཟུགས་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཟུགས་ཀོ། གཟུགས་ནི་ཞེས་པའི་དོན། ཀོ་ཞེས་པ་ “ནི” དང་དོན་གཅིག་ཡིན། འདི་ཀོ། ཁྱོད་ཀོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས། <རཱུ་པ་དྷཱ་ཏུཿ> གཟུགས་ཁམས་དང་འདྲ།

གཟུགས་ཀྱི་མཐའ། གཟུགས་ཀྱི་ཆུང་མཐའ་སྟེ་རྡུལ་ཕྲ་རབ།

གཟུགས་ཀྱི་ལྷ། ལྷ་ཡི་དེ་ཉིད་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཏེ། རང་སེམས་ཟླ་བའི་འོད་ཀྱིས་དོན་གཉིས་བྱས་ཏེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ལྷའི་གཟུགས་རྫོགས་པར་བསྒོམ་པའོ། །ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ན་གསལ།

གཟུགས་ཁམས། <རཱུ་པ་དྷཱ་ཏུཿ> བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གནས། སྐད་དོད་དེ་ཆེ་བྲག་རྫོགས་ཆེད་༥༩ན༡ན་གསལ།

གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན། ཚངས་རིས། ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན། ཚངས་ཆེན་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གནས་གསུམ། འོད་ཆུང་། ཚད་མེད་འོད། འོད་གསལ་ཏེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་གནས་གསུམ། དགེ་ཆུང་། ཚད་མེད་དགེ དགེ་རྒྱས་ཏེ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་གནས་གསུམ། སྤྲིན་མེད། བསོད་ནམས་སྐྱེས། འབྲས་བུ་ཆེ་བ། མི་ཆེ་བ། མི་གདུང་བ། གྱ་ནོམ་སྣང་བ། ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ། འོག་མིན་ཏེ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གནས་བརྒྱད་དེ་བཅུ་བདུན་ནོ། །དགེ་ལུགས་པས་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་དང་། དུས་འཁོར་དང་། བཀའ་རྙིང་གི་གཞུང་དུ་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་དྲུག་གི་ཐ་སྙད་མཛད།

གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་དྲུག (དུས་འཁོར) དུས་འཁོར་གྱི་ལུགས་ལ་གྱ་ནོམ་སྣང་བ་མེད་པས་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་དྲུག་གི་ཐ་སྙད་བྱེད་པར་ཀློང་རྫོལ་བླ་མ་གསུང་། (བཀའ་བརྒྱུད) གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་ལས་གྱ་ནོམ་སྣང་བ་དང་ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་གཉིས་མིང་སོ་སོར་བརྗོད་པ་ཙམ་ལས་དོན་གཅིག་ཡིན་པས་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་དྲུག་གི་ཐ་སྙད་བྱེད། ཟབ་མོ་ནང་དོན་གྱི་འགྲེལ་པར་གསལ།

གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ། (འདུལ་བ) རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་ལ་གཟིགས།

གཟུགས་བརྙན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ། གཟུགས་བརྙན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཞེས་པ་གང་ལ་དམིགས་པའི་དམིགས་པ་རང་མཚན་པ་དེ་དངོས་མིན་པར་དེའི་རྣམ་པ་བློ་ལ་སྣང་བ་དེ་ལ་ཟེར། དེ་དང་ཞི་ལྷག་གི་དམིགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ཞེས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག

གཟུགས་བརྙན་མ་ལུས་འཆང་བ་པོ། དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག སྒྲ་བཤད་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པ་རྣམས་སུ་ཅིག་ཅར་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཆུ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་ལ་གཟུགས་བརྙན་འཆར་བ་སོ་སོར་སྣང་བར་མཛད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

གཟུགས་སྟོང་པའོ་སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ། གཟུགས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཙམ་དེ་རང་ལ་གཟུགས་སུ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་ལོགས་སུ་གཟུགས་ཞེས་པ་ཞིག་མེད། ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་ལྟ་བའི་ཁྲིད་ཡིག་རིན་པོ་ཆེའི་འཕྲེང་བ་ཤོག་གྲངས་༥༩༧ལས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས། གཟུགས་སྟོང་པའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གཟུགས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཚེ་དེའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་ངང་ནས་གཟུགས་ལ་སྐོད་ལུགས

ཇི་ལྟར་ཡོད་བལྟས་པའི་ཚེ་གཟུགས་རང་གི་ངོས་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་འཇའ་ཡལ་བ་ལྟར་སོང་ནས། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་གཅིག་ལ་གཟུགས་སུ་བཏགས་པར་ཟད་འདུག་སྙམ་པ་དང་། དེ་འདྲ་ཞིག་ཐ་སྙད་པའི་བློ་ལ་སྣང་བའོ་སྙམ་དུ་ཤེས་ཤིང་། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་དེ་འདྲ་ཞིག་ཁོ་ན་ལ་བཞག་དགོས་པར་ཚད་མས་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་པའི་ཚེ་གཟུགས་རང་གི་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་བློ་རྩེ་གཏད་པ་ཞིག་བྱུང་ན། ད་དུང་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཟུགས་མཐའ། (མཛོད) གཟུགས་ཀྱི་མཐའ་ལ་གཟིགས།

གཟུགས་མེད་ཁམས། (ཐར་ཕྱིན) <ཨ་རཱུ་པ་དྷཱ་ཏུཿ> ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཡན་ཆད་ཀྱི་གནས།

གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི། (ཐར་ཕྱིན) གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་གང་ཞེ་ན། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་བཞིའོ། །དེ་དག་གི་དོན་གང་ཡིན་ནམ་སྙམ་ན། ལོ་ཙཱ་བ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བརྗོད་བྱང་ཞེས་བྱ་བ། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་(ཛོ་པ) ༢༥༨བ༥ ལས། གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་མིང་བཞི་པོ་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་བཞིར་དབང་དུ་གནས་བཞིར་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་སྟེ། དེ་ལ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་བཤིག་ན་དངོས་པོ་མེད་དེ། ནམ་མཁའ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། ནམ་མཁའ་དེ་ཡང་མཐའ་ཡས་སོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་ནི། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱ། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། ནམ་མཁའ་དེ་ཡང་མཐའ་ཡས་སྙམ་དུ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་འགྲོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་མཐའ་ཡས་སོ་སྙམ་དུ་མོས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེད་མཆེད་ལས་ལངས་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ཕ་རོལ་ན་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་ཅེས་བརྟགས་ན་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཆོས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པར་མ་མཐོང་ནས་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་དུ་མོས་ཤིང་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ནི། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་ཅི་

ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་ལངས་ནས་འདུ་ཤེས་འདི་ནི། ནད་དང་ཤུ་བ་དང་ཟུག་རྔུ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བརྟགས་ཏེ་འདུ་ཤེས་པ་བཀག་ནས་རྩེ་ཕྲ་རྩེ་ཕྲར་གྱུར་པ་དང་། འདུ་ཤེས་འདི་གཏན་མེད་ན་ཡང་རྫོངས་པར་གྱུར་ཏེ་མི་རུང་ངོ་སྙམ་ནས་འདུ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་ལ་གནས་ཏེ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ནི་འདུ་ཤེས་རགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ་གཏན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཟུགས་སུ་རུང་བ། (ཕར་ཕྱིན) གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཟུགས་སུ་བསྟན་དུ་རུང་བའི་བསྡུས་མིང་། བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་འདི་གཟུགས་སོ་ཞེས་མིག་ཤེས་ལ་བསྟན་དུ་ཡོད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

གཟུང་དོན། (ཕར་ཕྱིན) དམིགས་རྐྱེན།

གཟུང་རྣམ། (ཕར་ཕྱིན) ❶ ཤེས་པ་དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་ལ་ཟེར། ཤེས་པ་དེའི་གཟུང་རྣམ་ཞེས་པ་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཟེར། དེ་ལ་གཟུང་རྣམ་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རང་རིག་གི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དང་པོ་ནི། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་དང་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཤར་བའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞེས་པ་རྣམས་ཁྱད་པར་མེད་པས། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ནི་མིག་ཤེས་ཉིད་ཡིན་ལ། མིག་ཤེས་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་ཞེས་པའི་དོན། རང་རྒྱུ་ལས་རང་ཉིད་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་ལ་བྱའི། རང་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པ་འཆར་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མིག་ཤེས་ཀྱི་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་ལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་དང་མིག་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །མིག་ཤེས་གཟུང་རྣམ་མིག་ཤེས་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་མིག་ཤེས་མ་ཡིན་ན། འོས་གཞན་མེད་པས་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་ནའང་། དེ་མི་འཐད་དེ། མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་དེ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་དེ་ལ་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རང་གི་གཟུང་རྣམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་གཟུང་རྣམ་ལ་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

ཕྱིན་ལ་རང་གི་གཟུང་རྣམ་གྱི་རྣམ་པ་དེའི་རྣམ་པ་ཡང་ཤར་བར་ཐལ་བས། རྣམ་པ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་དེའི་གོང་དུ། ཁ་ཅིག ཚད་མ་དེ་དག་གི་འཇུག་ཡུལ་ནི། ཚད་མ་རང་རང་གི་གཟུང་རྣམ་ལ་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ནི་ཤེས་པ་རང་རང་ཁོ་ན་ཡིན་པས་རང་ཉིད་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། རང་གི་གཟུང་རྣམ་རང་གི་ཡུལ་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ངན་འདི་ལོག་ཏུ་དགག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེའི་ཚད་མའི་བརྗེད་བྱང་ལས། ཡང་རྟོག་པ་ལ་གཟུང་རྣམ་ཕྱི་རོལ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་གཟུང་རྣམ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཡང་གཟུང་རྣམ་གཞན་ཞིག་ཕྱི་རོལ་ལྟ་བུར་སྣང་དགོས་པས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྟོག་པ་རང་ཉིད་ཀྱང་གཟུང་རྣམ་ཡིན་ཞིང་། རང་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་ཕྱི་རོལ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་ཡང་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ། །འདི་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཟུང་རྣམ་ལྷར་ཤར་བ་ཞེས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །❷ ཡུལ་རྣམ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ། རྣམ་པ། ཡུལ་སྣང་། སྣང་བ། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། དཔེའི་འོད་གསལ་གྱི་སྐབས་སུ་དེའི་ངོར་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་ལྟ་བུའི་གཟུང་རྣམ་འཆར་གྱི། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་སྐབས་སུ་ནི་གཉིས་སྣང་ཕྲ་མོ་ཡང་ཉུབ་ནས་སྤྲོས་པའི་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་ནམ་མཁའ་དཔེར་བླངས་ཀྱི། རྣམ་པ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་འཆར་བ་མིན་ནོ། །

གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ། ཤེས་པ་དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་ལ། གཟུང་རྣམ་དང་། ཤེས་པ་དེའི་ངོ་བོ་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་ལ། འཛིན་རྣམ་ཟེར། ཤེས་པ་དེའི་གཟུང་རྣམ་དང་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་དོན་གཅིག ཤེས་པ་དེའི་འཛིན་རྣམ་དང་རང་རིག་གཉིས་དོན་གཅིག་གོ། རྒྱས་པར་གོང་དུ་གཟུང་རྣམ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

གཟུང་རྣམ་ལྷར་ཤར་བ། ཤེས་པ་ཉིད་ལྷར་ཤར་བ་ལ། གཟུང་རྣམ་ལྷར་ཤར་བ་ཟེར། ཤེས་པའི་གཟུང་རྣམ་ཞེས་བྱ་བ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་གོ་དགོས། གཟུང་རྣམ་གྱི་དོན་གོང་དུ་གཟུང་རྣམ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། ཡང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་ཉིད་ལྷར་ཤར་བ་ལ། གཟུང་རྣམ་ལྷར་ཤེས་བ་ཟེར་བ་ཡིན་ཞེས་གསུང་ངོ་། །

གཟུང་བ། (བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག་མ་འོངས་པ) ❶ འཛིན་པའི་མ་འོངས་པ། གཟུང་བ་མ་འོངས་པ། འཛིན་པ་ད་ལྟ་བ། བཟུང་བ་འདས་པ། ཟུང་སྐུལ་ཚིག ❷ (མིང་ཚིག) ཡུལ་སྤྱི་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལྟ་བུར་གཟུགས་ལ་གཙོ་བོར་གོ་དགོས་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད།

གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ། ❶ རྣམ་ཤེས་གྲངས་མཉམ་པ་སྟེ། རྣམ་པ་དུ་མ་ཤར་བ་ན་ཤེས་པ་ཡང་དུ་མ་ཁས་ལེན་པའི་སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པའོ། །❷ དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས།

གཟུང་འཛིན་གྱི་རླུང་བཅུ་གཉིས། (གསང་སྔགས) མིག་གིས་གཟུགས་ལ་བལྟས་པས་མིག་ཤེས་ལ་ཡུལ་འཆར་བར་བྱེད་པའི་རླུང་ལྟ་བུ་ཡུལ་དྲུག་གཡོ་བྱེད་གཟུང་བའི་རླུང་དྲུག མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་འཛིན་པ་གཡོ་ཞིང་བསྐྱལ་བར་བྱེད་པའི་རླུང་ལྟ་བུ་ཚོགས་དྲུག་གཡོ་བྱེད་འཛིན་པའི་རླུང་དྲུག་གོ།

གཟུང་ཡུལ། (ཕར་ཕྱིན) སྣང་ཡུལ།

གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ། (ཕར་ཕྱིན) སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ།

གཟུངས། (ཕར་ཕྱིན) <དྷཱ་རི་ཎི> ❶ དྷཱ་རི་ཎི་ཞེས་བྱ་བ་འཛིན་པའི་དོན་ཡིན་པས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚིག་དོན་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་ནུས་པའི་དྲན་པ་ལ་ཟེར། གཟུངས་ཀྱི་སྐོར་འགའ་ཞིག་འོག་ཏུ་གཟུངས་དང་སྤོབས་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། འདི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གཟུངས་ཀྱི་གོ་དོན་ཡིན། ཕྱིར་བཏང་གཞུང་ཆེན་མོའི་ནང་། གཟུངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། ཞི་གནས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་ལ་བཤད་ཅིང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ༡ བཟོད་པའི་གཟུངས། སྟོང་ཉིད་ལ་མི་སྐྲག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ། སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ནས་ཐོབ་པར་བཤད། ༢ གསང་སྔགས་ཀྱི་གཟུངས། སྟོང་ཉིད་ལ་མི་སྐྲག་པའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞན་ཕྱི་ནང་གི་གནོད་པ་ལས་སྐྱོབ་པར་ནུས་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཟུངས། སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་དང་ལྷག་པར་མཐོང་ལམ་ནས་ཐོབ་པར་བཤད། ༣ ཚིག་གི་གཟུངས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚིག་བསྐལ་པའི་བར་དུ་ཡང་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་ནུས་པའི་དྲན་པ་ལ་ཟེར། ༤ དོན་གྱི་གཟུངས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་བསྐལ་པའི་བར་དུ་ཡང་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་ནུས་པའི་དྲན་པ་ལ་ཟེར། གཟུངས་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དོན་དང་། གཟུངས་ཞེས་ས་མཐའི་ཡང་འཇུག་ཡོད་པ་ནི། གཟུང་ཞེས་པའི་བྱ་ཚིག་དང་ནོར་བ་སྲུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་བརྡ་གསར་རྙིང་གི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། དཔེར་ན་འདུལ་བ་ལུང་སོགས་བཀའ་བསྟན་མང་པོར། སྟོད་རིང་ལ་སྟོད་རིངས་དང་། བཞིན་བཟང་ལ་བཞིན་བཟངས། ལག་གཟུང་ལ་ལག་གཟུངས། ཆང་གཟུང་ལ་ཆང་གཟུངས་ཞེས་ས་མཐའ་ཅན་མང་དུ་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་ ཛོ་པ ༡༥༧ན༧ནའང་དེ་སྐོར་གསལ་ལོ། །❷ སྔགས་ཡོད་པའི་བྱ་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་རྒྱུད་ལ། གཟུངས་ཞེས་བཤད་དོ།

།དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ་གྱི་«བསྟན་པ་རྒྱས་པ་རྒྱན་གྱི་ཉི་འོད»༡༡ན༥ ལས། གཟུངས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་མདོ་དང་། མདོའི་མིང་ཅན་གྱི་གཟུངས་གཉིས་ཀྱི་མིང་ལ་འབྲེལ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཏོག་གི་གཟུངས་དང་། གསེར་འོད་དམ་པ་དང་། ཟ་མ་ཏོག་བཀོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྔགས་ཡོད་པའི་མདོ་དུ་མ་ཞིག་གཟུངས་སུ་བཅུག་སྣང་སྟེ་སྔགས་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་གཟུངས་སུ་མི་འགྱུར་གྱི་དེ་ལ་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཡིན་པ་དགོས་སོ། །སྔོན་གྱི་ལོ་པཎ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱེ་བ་ནི་ཐར་ཕྱིས་པ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་དུ་གཟུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཟུངས་ཀྱི་སྒོ། གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚིག་དོན་ནམ་དུ་ཡང་མི་བརྗེད་པར་གཟུང་བ་ལ་ཟེར་ལ། སྒོ་ནི་དེའི་རྒྱུ་སྟེ་མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་ཚོགས་སོ། །སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་ ཛོ་པ ༡༥༧ན༧ལ་གཞི་བྱས། གཟུངས་སྔགས་ལ་གཟུངས་ཞེས་པའང་འབྲས་མིང་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པར་སེམས་སོ། །

གཟུངས་རྒྱལ་ནས་གསུངས་པའི་མདོ། (ཕར་ཕྱིན) གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་བམ་པོ་བདུན་པ་འདི་མདོ་སྡེ་ ད་ པའི་ནང་བཞུགས།

གཟུངས་རྒྱལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ། (ཕར་ཕྱིན) ནོར་བུ་མཁན་མཁས་པས་ནོར་བུ་སྦྱོང་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གདུལ་བྱ་རྒྱུད་གཅིག་ཉིད་ལ་འཁོར་ལོ་དང་པོས། དང་པོར་བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་ཤས་བསྐྱེད་དེ། བསླབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་བཀོད། འཁོར་ལོ་བར་པས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་བཀོད། འཁོར་ལོ་ཐ་མས། ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་བཀོད་པར་མཛད། ཞུགས་པར་གྱུར་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ན་བླ་ན་མེད་པའི་ཡོན་གནས་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནོར་བུ་མཁན་གྱིས་ནོར་བུ་སྦྱོང་ཚུལ་ནི། དང་པོར་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་འཛིམ་རྡུལ་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་གོང་བུ་བླངས་ཏེ། ལན་ཚྭའི་ཁུ་བ་སྟེ་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ལ་སྦྲངས་ཏེ་སྐྲའི་རེ་བས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད། དེ་ཙམ་གྱིས་བརྩོན་པ་མི་འདོར་བར། དེའི་འོག་ཏུ་ཟས་རྩོན་པོ་སྟེ་ཉ་ཁུ་ལ་སྦྲངས་ནས་བལ་གྱི་ལ་བ་སྟེ་སྣམ་བུ་སྲབ་མོས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད། དེ་ཙམ་གྱིས་བརྩོན་པ་མི་འདོར་བར། དེའི་འོག་ཏུ་སྨན་ཆེན་པོའི་ཁུ་བ་སྟེ་དངུལ་ཆུ་ལ་སྦྲངས་ཏེ་རས་སྲབ་མོས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། །ཡོངས་སུ་སྦྱངས་ཏེ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ན་བཻཌཱུརྻའི་རིགས་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཟུངས་སྔགས། (གསང་སྔགས) ❶ ལྷ་ཉིད་བཟླ་བྱའི་སྔགས་ཀྱི་ཡིག་འབྲུའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ལ་གཟུངས་སྔགས་ཟེར། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། ལྷ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་སྔགས་སྒྲའི་རྣམ་པར་ཕྱུང་བ། ཞེས་དང་། གཟུངས་སྔགས་དེ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་བསྡུས་པ་ལས་སྒྲའི་ཚུལ་དུ་ཕྱུང་ཞིང་བཀའ་སྩལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ གཟུངས་སྔགས་ཀྱི་གོ་དོན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་ཕྱིས་བཟླ་བྱའི་སྔགས་ཡོད་ཚད་ལ་གཟུངས་སྔགས་ཀྱི་མིང་ཆགས་སོ། །

གཟུངས་དང་སྤོབས་པ། (ཕར་ཕྱིན) ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་དོན་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་ནུས་པས་གཟུངས་དང་། དྲི་བ་ཀུན་ལ་ལན་ལྡོན་པར་ནུས་པས་སྤོབས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྗེའི་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོ་ལས། ཆོས་ཀུན་ཚིག་དོན་མི་བརྗེད་དྲན་པས་གཟུངས། །དྲི་བ་ཀུན་གྱི་ལན་ལྡོན་སྤོབས་པ་མཆོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་རྗེའི་བདེ་ཅན་སྨོན་ལམ་ལས། སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་དོན་མ་ལུས་པ་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པའི་གཟུངས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག རང་ཉིད་ཀྱིས་བཟུང་བ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྤོབས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཟེ་མ་རྭ་མགོ། ❶ ས་ལ་ཉལ་ནས་སྐྱེ་བའི་ཚེར་ལྡུམ་ཞིག ཚེར་མ་རྭ་མགོ་ཡང་ཟེར། དེའི་འབྲས་བུ་སྨན་བྱེད་ཆོག་ཅེས་བཤད། ❷ རྫོག་ལོས་མཛད་པའི་བོད་དུ་སྔགས་ལོག་སུན་འབྱིན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག འདི་ལ་ལེགས་བཤད་གཟེ་མ་རྭ་མགོ་ཡང་ཟེར། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་གསུང་ཐོར་བུ་༧༣༡བ༨ལས། རྗེ་བཙུན་གོང་མ་རང་ཚེ་བཞུགས་པའི་དུས་ཉིད་ན། བོད་ན་མཁས་པར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འགོས་རྫོག་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱལ། རྫོག་གིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་གཟེ་མ་ར་མགོར་གྲགས་པ་ལས། མ་མོའི་རྒྱུད་ལུང་དཀྲུགས་པ་ལས། །ཀ་ཡ་ཧྲ་རའི་གསེར་ཆོས་བྱུང་། །ཞེས་ལམ་འབྲས་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་རྐང་རང་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་དགག་པ་བྱས་གདའ། ཞེས་གསུངས། ཐུའུ་བཀྭན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་གྲུབ་མཐར་ཡང་ཟུར་ཙམ་གསལ།

གཟེགས་མ། ❶ ཚ་ཤས་དང་། ཉག་མ། ❷ ཆུའི་ཐིགས་པ་འམ། ཆུ་ཤས་ཆུང་ངུ་སོགས་ལ་འཇུག་པར་བཤད། ཆུ་ཤིང་གི་བསྟན་བཅོས་ལས། དད་ལྡན་རང་བཞིན་བཟང་པོ་དེར། །ཚིགས་བཅད་གཅིག་ཙམ་ཕྲིས་ཀྱང་ཕན། །རྐང་འཐུང་གསར་པའི་སྨྱུ་གུ་དེ། །ཆུ་ཚར་གཟེགས་མ་ཡིས་ཀྱང་འཕེལ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཟེགས་མ་ཞེས་ཀྱང་འབྲི་བར་བྱེད།

གཟེངས་བསྟོད་པ། ❶ སེམས་ཤུགས་སྤྲོར་བའམ། སེམས་འཕང་མཐོ་རུ་གཏོང་བ། ❷ ཤེས་པ་བསྒྲིམས་པའི་དོན་དུ་བཤད།

གཟེངས་སྨད་པ། ❶ སེམས་ཤུགས་གཅོག་པ། ❷ ཤེས་པ་ལྷོད་པར་བྱས་པའི་དོན་དུ་བཤད།

གཟེབ་ཀྱི་སྤྲོག་མ། (འདུལ་བ) ❶ སྨྱུག་མ་ལས་བཟོས་པའི་གོས་ལ་སོགས་པ་འཛོག་སའི་སྣོད་ཅིག ❷ གཞོང་པ་ཞབས་ཅན། ཞེས་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་གསུང་།

གཟེར་རྣོན་བརྒྱ་པ། (འདུལ་བ) རྟའི་འཁྲུག་སྲབ་ཀྱི་ཁ་ལྷུགས་གཟེར་བུ་རྣོན་པོ་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པའི་དོན། འདིའི་བརྒྱ་པ་ཞེས་པ་ནི་བརྒྱ་དང་ལྡན་པའམ་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོའི་གཞུང་འགྲེལ་ལས། གཟེར་རྣོན་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འཁྲུག་སྲབ་ཀྱི་ཁ་ལྷུགས་གཟེར་བུ་རྣོན་པོ་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་འདྲ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ལས། རྟག་ཏུ་འབད་པས་བདའ་བ་ཡི། །སེམས་རྟ་ཁ་ཀླན་དཀའ་བ་ལ། །མཐུན་པའི་གཟེར་རྣོན་བརྒྱ་པ་ཡི། །སྲབ་ནི་སོ་སོར་ཐར་འདི་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །དབྱངས་ཅན་དགའ་བློས། གཟེར་རྣོན་བརྒྱ་པ་དང་། བཏབ་པ་དང་། རྒྱུག་པ་རྣམས་ཡུལ་སྐད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཏེ་དོན་གཅིག་གོ། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་དེ་ནི་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་བརྒྱ་པ་ནི་མང་པོའི་དོན་ཡིན་པར། སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་«སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོའི་གཞུང»ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མང་པོ་མཚོན་པའི་ཚིག་ཡིན་ཏེ། གྲངས་བརྒྱར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟོ་བ། ❶ དྲི་ལན་སོགས་འཇལ་བའི་དོན། དྲིན་གཟོ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ འཛེམ་ཟོན་དང་མཁས་པའི་དོན། འདིའི་གཟོ་བ་ཞེས་པ་ཡུལ་སྐད་དུ་གཟོ་པོ་བྱེད་ཅེས་པ་དེའོ། །དབྱིན་སྐད་དུ་ careful ཟེར་བ་དང་འདྲ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སྒྲ་མཁས་པ་ནི་ཇི་ལྟར་བཀྲི་བའི་རིམ་པ་ལ་མཁས་ཤིང་དོན་གདུལ་བྱའི་བློ་ལ་སྦྱོར་བ་ལ་གཟོ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཟང་སྐྱེད། བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡར་སྐྱེད། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁ་དཔེར། མ་བསླབས་ཁ་རོག་འདུག་པ་ལ། ལོ་བརྒྱ་སོང་ཡང་བཟང་སྐྱེད་མེད། ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །

བཟང་གྲེས། སྒོམ་ཡན་ཐུང་ཞིང་ཡིད་ཐང་མ་ཆད་པ་དང་། ད་དུང་ཕྲན་བུའི་བསྒོམ་ནའང་འོང་བ་འདུག་སྙམ་པའི་སྤྲོ་ཤུགས་མ་ཉམས་པའི་ངང་ནས་སྒོམ་ཐུན་གྲོལ་བ་ལ་ཟེར།

བཟང་འགྲོ། (འདུལ་བ) བདེ་འགྲོ། འདུལ་བ་ལུང་ལས། འདི་ནི་བཟང་འགྲོར་འགྲོ་བ་ཡི། །ངེས་པའི་ཆུ་ལོན་ཟམ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཟང་ལྡན། <ཝྡྷ་དྲ་ཀ> འཁོར་ལྷ་སྡེའི་ཡ་གྱལ་ཞིག ལེགས་སྦྱར་དུ་ཝྡྷ་དྲ་ཀ་ཟེར། Bhadraka भद्रक

བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོ། བཟང་སྤྱོད་སྨོན་ལམ་ལ་གཟིགས།

བཟང་པོའི་འཕེན་པ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས།

བཟང་པོའི་འདུག་སྟངས། བཟང་པོའི་བཞུགས་སྟངས་དང་འདྲ།

བཟང་པོའི་བཞུགས་སྟངས། ཞབས་གཉིས་ཁྲི་ལས་ཐུར་དུ་བརྐྱངས་ནས་བཞུགས་པའི་བཞུགས་སྟངས་ཤིག རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་བཞུགས་སྟངས་ལྟ་བུ། འདི་ལ་ཏོར་སྟེགས། ཏོར་སྐྱུགས། བྱམས་འདུག སྟེགས་འདུག ཁྲོལ་བཞུགས་བཅས་ཟེར་རོ། །

བཟང་སྤྱོད། ❶ བཟང་པོའི་སྤྱོད་པ། ❷ བཟང་སྤྱོད་སྨོན་ལམ། བཟང་སྤྱོད་སྨོན་ལམ་ལ་གཟིགས།

བཟང་སྤྱོད་འགྲེལ་པ། བཟང་སྤྱོད་ཊཱི་ཀཱ་ལ་གཟིགས།

བཟང་སྤྱོད་ཊཱི་ཀཱ། འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་མདོའི་ཊཱི་ཀཱ་སྟེ་འགྲེལ་པ་ལ། རྒྱ་གར་མཁས་པའི་ཊཱི་ཀཱ་མི་འདྲ་བ་ལྔ་སྟེ། ༡ འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་བཤད་སྦྱར་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་ ༼ཉེ༽ ༡༤༣བ་ན་བཞུགས་སོ། །༢ ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་དོན་ཀུན་བསྡུས་ཏེ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་མཛད་པ། ༣ འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ། ༤ འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་རྒྱན་བཟང་པོས་མཛད་པ། ༥ འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་རྣམས་སོ། །སྡེ་དགེ་དང་སྣར་ཐང་སྤྲར་མའི་བསྟན་འགྱུར་མདོ་ ༼ཉེ་པའི༽ ནང་བཞུགས། བོད་འགྲེལ་འགའ་ཞིག་བརྗོད་ན། ལོ་ཙྪ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེའི་བཟང་སྤྱོད་ཊཱི་ཀཱ། གཙང་ཆུང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་བཟང་སྤྱོད་ཊཱི་ཀཱ། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་བཟང་སྤྱོད་ཊཱི་ཀཱ། ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་བཟང་སྤྱོད་ཊཱི་ཀཱ། མཁན་ཆེན་ཆོས་འཕེལ་རྒྱ་མཚོའི་བཟང་སྤྱོད་ཊཱི་ཀཱ། ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བཟང་སྤྱོད་ཊཱི་ཀ འཇམ་

དབྱངས་མཆེན་བརྩེའི་སློབ་མ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བཟང་སྤྱོད་ཊཱི་ཀ། ངེད་གོམ་སྡེ་ལྷ་རམས་པ་ཐུབ་བསྟན་བསམ་གྲུབ་ཀྱི་ བཟང་སྤྱོད་ཊཱི་ཀ་སོགས་སོ། །

བཟང་སྤྱོད་སྨོན་ལམ། བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་འདི། མདོ་ཕལ་ཆེན་ལ་ ༼ཀ༽ ༼ཁ༽ ༼ག༽ ༼ཨ༽ དང་བཅས་གླེགས་བམ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། གླེགས་བམ་ ༼ཨ་པའི༽ ཏོག་གྲངས་༣༥༨རྒྱབ་གཟིགས་ན་བཞུགས། འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་གཞོན་ནུ་ནོར་བཟང་གིས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་བསྟེན་ནས་བཟང་སྤྱོད་སྨོན་ལམ་གསུངས་པའི་མཐར་སྟོང་པོས་བརྒྱན་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཆེན་པོ་ལས་ནོར་བཟང་གིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་སྤྱོད་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་ལེའུ་ཕྱུང་བའོ། །རྗེ་བོའི་ལམ་སྒྲོན་རང་འགྲེལ་ལས། ཀུན་བཟང་སྤྱོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འཕགས་པ་སྡོང་པོ་བཀོད་པ་ལས་འབྱུང་བའི་འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། བཟང་སྤྱོད་སྨོན་ལམ་གྱི་བརྗོད་བྱ་རྣམས་མདོར་བསྡུ་ན་བཅུ་སྟེ། ༡ ཕྱག་འཚལ་བ། ༢ མཆོད་པ་འབུལ་བ། ༣ སྡིག་པ་བཤགས་པ། ༤ བསོད་ནམས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ། ༥ ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་བསྐུལ་བ། ༦ མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ། ༧ དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ། ༨ དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། ༩ དེའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་། ༡༠ དེའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ ༼འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བཤད་སྦྱར༽ ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད་དོ། །བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་ཟེར་བའི་དོན་ནི། བཟང་པོ་ནི་དགེ་བ་དང་དེ་སྤྱོད་པའམ་ཉམས་སུ་ལེན་པས་ན་བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། དེའི་སྨོན་ལམ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །མདོར་བསྡུས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨོན་ལམ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ ༼འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བཤད་སྦྱར༽ ལས། བཟང་པོ་ནི་དགེ་བའོ། །དེ་ནི་བཟང་པོ་ཡང་ཡིན་པས་ན་བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཟང་སྦྱིན། (འདུལ་བ) ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ལ་གཟིགས། འདི་ལ་ Sudatta ཟེར། ཡོངས་གྲགས་སུ་འདི་ལ་ Anathapindika མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ཟེར།

བཟང་བཟང་པོ། བཟང་པོ་བས་ཀྱང་བཟང་པོ།

བཟའ་བཅའ། ❶ ཟས་སྤྱིའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། བཟའ་བ་ནི་མིད་པ། བཅའ་བ་ནི་སོ་ཡིས་ལྡད་པའོ། །❷ (འདུལ་བ) བཟའ་བཅའི་ཁྱད་པར་ནི། གཙོ་ཕལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ཡིན། བཟའ་བ་ནི་འདིར་སྒྲོག་འཚོ་བའི་ཟས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་ཟན

དྲོན། འབྲས་ཆན། ཉ་ཤ། ཤ། སྣུམ་ཁུར་དང་ལྔ་ལྟ་བུ། བཅའ་བ་ནི་འདིར་ཟས་ཕལ་པ་ལ་ཟེར་ཏེ། དཔེར་ན་རྩ་བ། སྡོང་བུ། ལོ་མ། མེ་ཏོག འབྲས་བུའི་བཅའ་བ་དང་ལྔ་ལྟ་བུའོ། །འདི་དག་གི་མཚན་གཞི་བཅའ་བ་ལྔ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། ཡང་ན་བཅོས་ནས་བཟའ་རྒྱུའི་རིགས་ཀྱི་ཟས་ལ་བཟའ་བ་དང་། ཤིང་ཏོག་སོགས་རྗེན་པར་བཟར་རུང་བའི་རིགས་ལ་བཅའ་བ་ཟེར་རོ། །

བཟའ་གཏད། ❶ བཟའ་བའི་གཏད་སོ་སྟེ། མཛོད་དུ་ཉར་བའི་འབྲུ་རིགས་སོགས་ཟེར་བར་སྙམ། ❷ བློ་གཏད། ཆ་འཇོག དམིགས་ཡུལ་སོགས་དོན་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། སློབ་དཔོན་མི་འཇིགས་པ་སྦྱིན་པ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་ལོ་རྒྱུས་ལས། བིརཱུ་པས་ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་ཞལ། ཕྱག་བྱས་ཏེ་སྒོ་ལ་མ་ཕྱིན་པ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་དེའི་རྩ་ན་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ། དགེ་སློང་གཅིག་གིས་ཁྱོད་ལམ་གང་ལ་འགྲོ་བྱས་པས། ང་ཁྱེད་ཀྱིས་བསྐྲད་པ་ལ་ལམ་ལ་བཟའ་གཏད་ཅི་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཟའ་བ་ལྔ། (འདུལ་བ) ཟན་དྲོན། འབྲས་ཆན། ཉ་ཤ། ཤ། སྣུམ་ཁུར་རོ། །ཞེས་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འདུལ་ཊཱིཀ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ། (འདུལ་བ) བཟའ་བཅའ་ལ་གཟིགས།

བཟི་རེ་ཅན། བཟོད་བསྲན་ཆུང་བའམ། གཞན་ཤ་ཅན་གྱི་དོན་དུའང་བཤད། གནོད་པ་ཆུང་དུ་ཡང་བཟོད་མི་ཐུབ་པའི་དོན། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བཟི་རེ་ཅན་ལ་གནོད་མང་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། བེའུ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཕན་པར་འདུག་ན་བག་ཙམ་ལ་བཟི་རེ་མི་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཟི་རེ་ཞེས་བྲིས་པའང་སྣང་།

བཟེད་ཞལ། མཆིལ་མ་དོར་བའི་སྣོད་ལའང་འཇུག་པར་བཤད།

བཟོ་ཀླག་མཁན། (འདུལ་བ) གོས་ལ་ཚོས་རྒྱག་མཁན་གྱི་མིང་ཡིན་པར་བཤད།

བཟོད་བརྟུལ། (འདུལ་བ) བཟོད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་སམ་གོ་ཆ།

བཟོད་ན། ❶ སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་བླང་ཐུབ་ན། ❷ འདོད་ན། གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱིས་གནང་ཞིང་བཟོད་ན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ (འདུལ་བ) རིགས་པར་དགོངས་སམ་ཞེས་དྲི་བ་འདྲི་བའི་དོན་ལའང་གོ ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱི་དུས་ལ་བབ་ཅིང་བཟོད་ན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་ནི་འདྲི་བ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱི་སྐབས་ལ་བབ་ཅིང་ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྦུབ་པ་ལ་རིགས་པར་སྤོབས་པ་ནི་བཟོད་པ་སྟེ། རིགས་པར་དགོངས་སམ་ཞེས་དྲིས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

བཟོད་པ། གཞན་གྱིས་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པ་དང་། རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བ་ལ་དང་དུ་ལེན་པ་དང་། ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་གནས་པ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་དགེ་རྩ་དེ། བཟོད་པའི་ངོ་བོ། དབྱེ་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པའི་བཟོད་པ། སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བ་ལ་དང་དུ་ལེན་པའི་བཟོད་པ། ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པའི་བཟོད་པ་དང་གསུམ་མོ། །

བཟོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ། གནོད་བྱེད་ལ་ཇི་སྙམ་པའི་བཟོད་པ། སྡུག་བསྔལ་དང་ལེན་གྱི་བཟོད་པ། ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ་དང་གསུམ་མོ། །

བཟླས་པ། ❶ ཡང་ཡང་འདོན་པ། ངག་བཟླས་ལྟ་བུ། ❷ ཡིད་ཀྱིས་འདོན་པ་ལྟར་བྱེད་དེ་བསྒོམ་པ། སྔགས་ངག་ཏུ་མི་བརྗོད་པར་ཡིད་ཀྱིས་བཟླས་པ་ཡིད་བཟླས་ལྟ་བུའོ། །དབྱེ་ན། དམ་ཚིག་གི་བཟླས་པའམ་སྤྲོ་བསྡུའི་བཟླས་པ་ནི། ཐུགས་གའི་ས་བོན་ལས་རླུང་འབྱུང་བ་ན་ལྷ་རྣམས་སྤྲོས་འགྲོ་དོན་བྱས་ནས། རླུང་འཇུག་པ་ན་སླར་ས་བོན་ལ་བསྡུ་ཞིང་དེའང་སྔགས་འགོ་བརྗོད་པ་ན་སྤྲོ་བ་དང་བརྗོད་པ་རྫོགས་པ་ན་བསྡུ་བའོ། །ཁྲོགས་ཀྱི་བཟླས་པའམ་དོ་ལིའི་བཟླས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སོམས་པར་སྔགས་ཕྲེང་རང་ཞལ་དུ་ཞུགས་པ་རྡོ་རྗེ་ནས་ཡུམ་གྱི་པདྨར་སོང་ཞིང་ཧྲུ་ཏི་ལས་ཞལ་ནས་བྱུང་བ་རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས་ཤིང་འཁོར་བར་བསམ་པའོ། །དྲག་པོའི་བཟླས་པའམ་ཁྲོས་པའི་བཟླས་པ་ནི། སྔགས་ཕྲེང་རང་གི་ཞལ་ནས་ཡུམ་གྱི་ཞལ་དུ་ཞུགས་ཏེ་པདྨ་ནས་རྡོ་རྗེར་བྱུང་ཞིང་འཁོར་བར་བསམ་པའོ། །ཁྲོ་བོའི་བཟླས་པ་ནི། སྔགས་རྣམས་དྲག་ཏུ་བརྗོད་པ་གསང་འདུས་ལས་གསུངས་སོ། །གོང་བུའི་བཟླས་པ་ནི། ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་ལ་བཟླ་རྒྱུའི་སྔགས་མགོ་གྱེན་བསྟན་ཧྲུམ་པོར་བསྐོར་བར་དམིགས་ལ། དེ་སེམས་ཀྱིས་དྲི་བའམ་བཀླག་པ་ལྟར་བཟླ་བ་དང་། རྡོར་བཟླས་ནི། རླུང་འབྱུང་འཇུག་གནས་གསུམ་དང་སྦྱར་ཏེ་རླུང་བསྡམས་ནས་ཡིད་ཀྱིས་བཟླ་བ་འགོག་བཟླས་དང་བཟླ་བའོ། །སྔགས་ངག་ཏུ་མི་བརྗོད་པར་ཡིད་ཀྱིས་བཟླས་པ་ཡིད་བཟླས་དང་། ལྕེ་མཆུ་གཡོ་ཙམ་དུ་བཟླ་བ་ཤུབ་བུའི་བཟླ་བ་དང་། ཡི་གེ་རིང་ཐུང་བྱེད་པར་སྐད་གསང་ཆེན་པོས་བཟླ་བ་རིག་བྱེད་འདོན་པ་ལྟ་བུའི་བཟླས་པ་རྣམས་སོ། །བརྟག་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད།

བཟླས་བརྗོད་ཡན་ལག་བཞི། བདག་གི་གཞི། གཞན་གྱི་གཞི། སེམས་ཀྱི་ཡན་ལག སྒྲ་ཡི་ཡན་ལག་སྟེ་བཞིའོ། །བདག་གི་གཞི་ནི། རང་ལྷའི་ང་རྒྱལ་དུ་བྱས་པའོ། །གཞན་གྱི་གཞི་ནི། མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷ་བསྒོམ་པའོ། །སེམས་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི། མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་བཀོད་པའི་ཟླ་བའོ། །དེ་ཡང་ལྷའི་ཐུགས་སམ་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རང་བཞིན་ནོ། །སྒྲའི་ཡན་ལག་ནི། ཟླ་བའི་སྟེང་དུ་གང་བཟླ་རྒྱུའི་སྔགས

བཀོད་པའི་ཐུགས་ཕྲེང་གདངས་ཅན་དུ་བསམ་པའོ། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་ལས། སྒྲ་དང་སེམས་དང་གཞི་ལ་གཞོལ། །གསང་ཐུགས་མི་འགྱུར་གཞི་ལ་གནས། །ཡན་ལག་མ་ཉམས་གསང་ཐུགས་བཟླས། །ངལ་ན་བདག་ལ་ངལ་གསོས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་སོགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

བཟླས་པ་ཡན་ལག་བཞི། བཟླས་བརྗོད་ཡན་ལག་བཞི་དང་འདྲ།

བཟླས་པའི་སྐྱོན་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ། བཟླས་བརྗོད་བྱེད་ཚེ་སྐྱོན་བརྒྱད་དང་བྲལ་བར་བཟླ་དགོས་པས་དེའི་ཚུལ་ནི། དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་རྒྱུད་ལས། བཟླས་བརྗོད་བྱེད་ཚེ་མི་མྱུར་མི་དལ་ཞིང་། །སྒྲ་ཆེར་མ་ཡིན་ཧ་ཅང་ཆུང་བས་མིན།། སྨྲ་བཞིན་མ་ཡིན་གཞན་དུ་གཡེངས་བཞིན་མིན། །ཁྱུག་ཀྱེད་ཀླད་ཀོར་ཚིག་རྣམས་ཉམས་པས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཟླས་པའི་དེ་ཉིད། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྙེན་པའི་དེ་ཉིད་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ལྷར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀར་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཟླ་དཀྱིལ་གྱི་སྟེང་དུ། བཟླ་བྱའི་ཐུགས་སྒྲ་གདངས་དང་བཅས་པ་གསལ་བཏབ་སྟེ། སེམས་རྩེ་གཅིག་པས་ཐུགས་བཟླ་བའོ། །

བཀླུགས། འདྲི་གཏུགས་བྱས་པའམ། གནང་བ་ཞུས་པའི་དོན། མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་པ་ ༼ཀ་པ༽ ༡༠༩ན་༣ལས། དགེ་སློང་གིས་སྨྲས་པ། ཁྱོད་ཀྱི་ཕ་མ་གསོན་ནམ་དེས་སྨྲས་པ་གསོན་ནོ། །དགེ་སློང་གིས་སྨྲས་པ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཕ་མ་ལ་བཀླུགས་སམ། བཙུན་པ་མ་བཀླུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཀློག་པ་ལྔ། (འདུལ་བ) ཉེས་སྦྱོང་ལས་ཀློག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལྔ་སྟེ། བཞམས་ཏེ་བསྔོ་བ། གསོལ་བ། ལས་བརྗོད་པ་གསུམ་སྟེ་ལྔའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཉེས་སྦྱོང་ལས་དངོས་སུ་ཀློག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

འ

འ་ཞ། སྔར་བོད་ཀྱི་བྱང་རྒྱུད་དང་། ཧིན་ཅང་། མཚོ་སྔོན་བཅས་ཀྱི་ས་འབྲེལ་དུ་ཆགས་པའི་གྲུ་གུ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་དེའི་མིང་ཡིན་པར། ཞྭ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་དང་པོ་༡༧༤ན་གསལ།

འན་བུ། (བློ་སྐྱོང་) ངེད་ཅག ཁོ་བོ། འུ་བུ། འུ་བུ་ཅག འུ་ཅག བློ་སྐྱོང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་༧༦༩ལས། འན་བུ་ཀུན་བློ་རྒོད་དུ་ཐལ་བས་གནས་ཁང་མ་རྙེད་པ་དང་གཞན་གྱིས་བརྙས་བཅོས་བྱེད་མཁན་བྱུང་བའི་ཚེ་ཉམས་སུ་བླངས་པས་ཅུང་ཟད་ཕན་པའང་བྱུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

འབ་སྒྲ། (ཡུལ་སྐད) ཁྱི་ཁྲོན། ལས་ཀ་འབ་སྒྲ་མ་འདུས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འུ་བུ། འུ་བུ་ཅག་དང་འདྲ།

འུ་བུ་ཅག རང་ཅག བདག་ཅག འུ་ཅག འུ་གུ་ཅག ཡུ་བུ་ཅག འ་ཅག འོ་སྐོལ། རང་རེ། ང་ཚོ། ངེད་ཚོ། ང་རང་ཚོ་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད།

འུམ་བུ། འོམ་བུ་དང་འདྲ།

འུར་ཕྱིད། གཙང་སིང་ངེ་ཕྱགས་པ། སོམ་ཉིའི་སྨུན་སེལ་ལས་གསུངས། བེའུ་འགྲེལ་ལས། བསྟན་པ་འུར་ཕྱིད་ལ་གཏོང་བ་སྡེ་འཁྲུགས་ཡིན་པས་འདི་ལ་གཏོར་མ་བཤམས་ལ་མནའ་བསྒྲགས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འུར་ཞོགས། འུར་ཟིང་། དུ་ཀུ་ལའི་གསོས་བཟང་དེབ་དང་པོ་༣༣༤ལས། བླ་བ་ཕལ་ཆེར་གཡས་བྲོས་གཡོན་བྲོས་ཀྱི་འུར་ཞོགས་ཡིན་ཏུ་ཆེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

འོ་སྐོལ་ཕལ་དུ་སྐྱིབ་ཐུག་ཏུ་འགྲོ་བ། བདག་ཅག་བླ་མ་ཕལ་ཆེར་གྱི་དྲུང་དུ་རྒྱུག་རྒྱུག་མང་ན་སྐྱོག་ཐུལ་ཏེ། པགས་པའི་གོས་རྙིང་རལ་རུལ་ལྟ་བུར་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། པགས་གོས་རལ་རུལ་དེ་ས་ལ་དྲུད་ན་སྤུར་མ་སྙེ་རྩ་དང་ཚེར་མ་ཁྲི་ལུད་སྐམ་པོ་སོགས་འབྱར་ལ་གསེར་རྡོག་པོ་མི་འབྱར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར། དབྱངས་ཅན་དགའ་བློ་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །

འོ་ཐུག (འདུལ་བ) འོ་མའི་འབྲས་ཐུག་སྦྲང་རྩི་ལྟར་མངར་བ་ཞིག་གི་མིང་། རྒྱ་གར་བས་ཀྵིར་ खीर ཟེར་བ་དེའོ། །སྔོན་བདག་གི་སྟོན་པ་ལོ་དྲུག་དཀའ་སྤྱད་མཛད་པའི་ཚེ། བུ་མོ་སུ་ཛ་ཏའམ་ལེགས་སྐྱེས་མས་སྟོན་པ་ལ་འོ་ཐུག་ཕུལ་ཟེར་

བའང་རྒྱ་གར་གྱི་ཁྱིར་ཟེར་བ་འདི་རང་ཡིན། སྦྱིན་སྲེག་གི་མཇུག་ཏུ་སྟོན་མའི་ཚུལ་དུ་རོལ་རྒྱུའི་འོ་ཐུག་ཟེར་བའང་འདི་ཉིད་ཡིན། འདུལ་བ་ལུང་ཕྲེགས་བམ་ (ང་པ) བམ་པོ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་ལྔ་པར། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་དཔོན་པོ་སྡེ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་བུ་མོ་དགའ་མོ་དང་། དགའ་སྟོབས་མ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ་འོ་ཐུག་ཕུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །

འོ་ན། དྲི་བའི་ཚིག་ཅིག འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ (ཚུ) ༡༡བ༡ ལས། འོ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དྲི་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འོ་མ་ཅན་གྱི་ཤིང་ལྔ། ཤིང་ཉ་གྲོ་དྷ། པ་ལཀྵ། ཨུ་དུམྦཱ་ར། པིཔྤལ། མཧཱུལ་མཧཱུ་དང་ལྔའོ། །དབྱངས་ཅན་དགའ་བློའི་ལམ་རིམ་བརྡ་བཀྲོལ་ནང་གསལ་ལོ། །

འོ་མ་སེ། (གསོ་རིག) འོ་སེའི་འབྲས་བུ་ལ་གཟིགས།

འོ་མ་སེལ། (གསོ་རིག) འོ་སེའི་འབྲས་བུ་ལ་གཟིགས།

འོ་མའི་རྒྱ་མཚོ། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་མིང་། དབྱངས་ཅན་དགའ་བློས། འོ་མའི་རྒྱ་མཚོ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་འཛིག་རྟེན་ན་དེ་ལྟར་གྲགས་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་སེའི་འབྲས་བུ། (གསོ་རིག) དབྱིབས་ཟླུམ་རིལ་སྨིན་ནས་དམར་པོར་འགྱུར་བའི་སྨན་འབྲས་ཤིག ཕྱི་རྒྱལ་བས་wild pear (Pyrus pashia Buch) ཟེར། སྨན་གཞུང་དྲི་མེད་ཤེལ་ཕྲེང་༡༡༡ལས། འོ་སེའི་འབྲས་བུས་གློ་ནད་ལུད་པ་འདྲེན། ཞེས་པར། དཔག་བསམ་སྔོན་ཤིང་ལས། འོ་སེས་དེ་བཞིན་གློ་ནད་སེལ། །ཞེས་པ་ཤིང་ཆེ་ཆུང་དབྱིབས་སོགས་སེ་འབྲུའི་ཤིང་འདྲ་བ། ལོ་མ་ནར་མོ་ལྗང་ལོ་འདྲ་བ། འབྲས་བུ་དམར་པོ་སེ་བའི་འབྲས་བུ་ཅམ་མངར་བ་སྐྱུར་ཤོད་གར་ཡང་སྐྱེ་ལ་ཡོངས་གྲགས་ཤེས་སླའོ། །ཞེས་བཤད། འདི་ལ་འོ་མ་སེའམ། འོ་མ་སེལ་ཞེས་བྲིས་པའང་སྣང་ངོ་། །དྲི་མེད་ཤེལ་ཕྲེང་ལས་འགའ་ཞིག་གིས་ཤིང་འོ་སེ་ལ་འོལ་སེ་ཞེས་འབྲི་བ་ཡི་གེ་མ་དག་པར་གསུངས་སོ། །

འོག་པག ❶ སྐེད་རགས་ཏེ། དྲ་བ་དྲ་ཕྱེད་རིང་པོ་འཕྱང་འཕྲུལ་སྣ་ཚོགས་སུ་ཡོད་པ་ལ་ཟེར། རྗེའི་གསུང་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཟིན་བྲིས་ལས། འོག་པག་ནི་སྐ་རགས་ཁྱད་པར་ཅན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེའི་ཚར་ཚར་དུ་མས་བརྒྱན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ❷ སྐེད་རགས་ལ་བཏགས་པའི་ཚར་ཚར་གྱི་མིང་དུ་བཤད། པཎ་ཆེན་ཤཱཀ་མཆོག་པས། འོག་པག་ཅེས་པ་སྐ་རགས་ལ། །བཏགས་པའི་ཚར་ཚར་རྒྱན་གྱི་མིང་། །ཞེས་གསུངས། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད།

འོག་ན་གདན་ལྟར་མཛེས་པའི་ཡི་གེ་གསུམ། ཡ་བཏགས། ར་བཏགས། ཞབས་ཀྱུ་དང་གསུམ།

འོག་མིན། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་ཐ་མ་འོག་མིན་ནི། མཆིམས་མཛོད་ལས། དེའི་གོང་ན་གནས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་འོག་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

འོག་ཟུར། (འདུལ་བ) ཕྱུལ་མི།

འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ། ཨ་ཐུང་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཐིག་ལེ་ནཱ་དང་བཅས་པ། དེའི་ནཱ་ད་ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་དཀར་པོ་སྤྲོས་རིང་གི་དུ་བ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར།

འོད་ཆུང་། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་བཞི་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། གོང་མ་བས་འོད་ཆུང་བས་འོད་ཆུང་ངོ་། །

འོད་སྟོང་ཅན། ཉི་མའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

འོད་ལྡན། (འདུལ་བ) འཕགས་པ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་འོད་ལྡན་ཞེས་བྱ་བ་བམ་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་འོད་ཀྱིས་མཛད། མཚོ་ཊཱིཀ་ཏུ་འོད་ལྡན་ཞེས་མང་དུ་འབྱུང་བ་དེ་འདི་རང་ཡིན། བསྟན་འགྱུར་འདུལ་བའི་གླེགས་བམ་ ༼ཤུ་པའི༽ ཤོག་གྲངས་༧༩ན༤ན་བཞུགས་སོ། །

འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་བསྟོད་པ་ཞིང་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། འདི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་མཛད། རྗེའི་གསུང་ཐོར་བུ་༡༨ན༨ན་གསལ་ལོ། །

འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཞིང་གི་བཀོད་པ། འཕགས་པ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཞིང་གི་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། འདི་དཀོན་བརྩེགས་ ༼ཀ་པ༽ ༢༣༧བ་༡ན་བཞུགས་སོ། །

འོད་མ། (འདུལ་བ) ❶ སྨྱུག་མ། ❷ སྤྲ།

འོད་མའི་ཚལ། (འདུལ་བ) ❶ འོད་མའི་ཚལ་ནི་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་སྟོན་པ་ལ་ཕུལ་བའི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་ཉེ་འགྲམ་དུ་ཡོད་པའི་འོད་མ་སྟེ་སྨྱུག་མ་མང་པོ་ཡོད་པའི་སྐྱེད་མོས་ཚལ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ ༼ང་པ༽ ལས། སྐྱེད་མོས་ཚལ་དེ་འོད་མའི་ཚལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་ཏེ། བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་རྣམས་ཀྱི་གནས་འོད་མའི་ཚལ་གྱི་ཉེ་འཁོར་དུ་བཅས་པས། དེ་འོད་མའི་ཚལ་བྱ་ཀ་ལན་ད་ཀ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། །རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོའི་ཞང་པོ་ཀུན་ཏུ

འཚོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དེས་སྐྱིད་མོས་ཚལ་དེ་དེའི་གནས་ཀྱི་ཕྱིར་བྱིན་ནོ། །ཇི་ཙམ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ག་དྷ་ནས་ལྗོངས་རྒྱུ་ཞིང་གཤེགས་པ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་བྱོན་ནས་ཤིང་ཞིག་གི་དྲུང་ན་བཞུགས་སོ། །མ་ག་དྷའི་རྒྱལ་པོ་བཟོ་སྦྱངས་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ག་དྷ་ནས་ལྗོངས་རྒྱུ་ཞིང་གཤེགས་པ་ན། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་བྱོན་ནས་ཤིང་ཞིག་གི་དྲུང་དུ་བཞུགས་སོ་ཞེས་ཐོས་སོ། །ཐོས་ནས་ཀྱང་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་པ་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱལ་པོའི་མཐུ་ཆེན་པོས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནས་བྱུང་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ན་བ་དེར་སོང་སྟེ་ཕྱིན་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་གཉིས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་བྱས་ཏེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུག་གོ། ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུག་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མ་ག་དྷའི་རྒྱལ་པོ་བཟོ་སྦྱངས་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་ལ་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་གཏམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་མཛད། ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པར་མཛད། ཡང་དག་པར་གཟེངས་བསྟོད་པར་མཛད། ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་དགའ་བར་མཛད་དེ། རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་གཏམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྟན། ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་བཅུག །ཡང་དག་པར་གཟེངས་བསྟོད། ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་དགའ་བར་མཛད་ནས་ཅང་མི་གསུང་ངོ་། །དེ་ནས་མ་ག་དྷའི་རྒྱལ་པོ་བཟོ་སྦྱངས་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་སྟན་ལས་ལངས་ཏེ་བླ་གོས་ཕྲག་པ་གཅིག་ཏུ་གཟར་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ན་བ་དེ་ལོགས་སུ་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་བཏུད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་སང་བདག་གི་སྟུམ་པར་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་གདུགས་ཚོད་སྦྱོར་ཞིང་མཆིས་ན། གནང་བར་མཛད་དུ་གསོལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མ་ག་དྷའི་རྒྱལ་པོ་བཟོ་སྦྱངས་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་ལ་ཅང་མི་གསུང་བས་གནང་ངོ་། །དེ་ནས་མ་ག་དྷའི་རྒྱལ་པོ་བཟོ་སྦྱངས་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅང་མི་གསུང་བས་གནང་བར་རིག་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་གཉིས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་བྱས་ནས་སྟན་ལས་ལངས་ཏེ་སོང་ངོ་། །དེ་ནས་མ་ག་དྷའི་རྒྱལ་པོ་བཟོ་སྦྱངས་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས། དེ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་མོ་ནས་གཙང་ཞིང་བསོད་པའི་བཟའ་བ་དང་། བཅའ་བ་དག་སྣ་གོན་བྱས་ནས་ནང་པར་སྔར་ལངས་ཏེ། གདན་བཤམས་ནོར་བུའི་ཆུ་སྣོད་བཞག་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་སྤྱན་འདྲེན་གྱི་དུས་ཚོད་གསོལ་པ། བཙུན་པ་གདུགས་ཚོད་ལགས་ན། ད་དེའི་དུས་ལ་བབ་པར་དགོངས་སུ་གསོལ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྔ་དྲོ་ན་བཟའ་ཤམ་ཐབས་མནབས། ལྷུང་བཟེད་དང་། ཆོས་གོས་བསྣམས་ཏེ། དགེ་སློང་གི་ཚོགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་ཅིང་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་གྱིས་མདུན་དུ་བདར་ཏེ། མ་ག་དྷའི་རྒྱལ་པོ་བཟོ་སྦྱངས་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོའི་བཀད་ས་གང་ན་བ་དེར་གཤེགས་ཏེ་བྱོན་ནས། དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་གྱི་

ཀུང་ལ་གདན་བཤམས་པ་ཉིད་ལ་བཞུགས་སོ། །དེ་ནས་མ་ག་དྷའི་རྒྱལ་པོ་བཟོ་སྦྱངས་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་བདེ་བར་བཞུགས་པར་རིག་ནས། གཙང་ཞིང་བསོད་པའི་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་དག་རང་གི་ལག་ནས་སྟོབས་ཤིང་ཚིམ་པར་བྱེད་དེ། རྣམ་གྲངས་དུ་མར་གཙང་ཞིང་བསོད་པའི་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་དག་རང་གི་ལ་གནས་བསྟབས་ཤིང་ཚིམ་པར་བྱས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསོལ་ཟིན་ནས་ཕྱག་བཅབས་ཏེ་ལྷུང་བཟེད་ཕྱུ་བར་རིག་ནས། གསེར་གྱི་བྱ་མ་བུམ་བླངས་ཏེ། བཙུན་པ་འོད་མའི་ཚལ་བྱ་ག་ལན་ད་ཀ་གནས་པ་འདིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་བདེར་བཞུགས་ཤིག་ཅེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དེ་ཕུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། ❷ སྨྱུག་མའི་ནགས་ཚལ། ལུང་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། འོད་མའི་ཚལ་ནི་སྨྱུག་མ་སྦྲོམ་པོའི་ནགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❸ སྦྲའི་ནགས་ཚལ།

འོད་མའི་ཚལ་བྱ་ག་ལན་ད་ཀའི་གནས། (འདུལ་བ) རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད་པའི་སྐྱེད་མོས་ཚལ་ཞིག་སྟེ། འདི་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་དགའ་མོས་ཧ་ཅང་ཆེ་བའི་སྐྱེད་ཚལ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཕུལ་ལོ། །འདིའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཤིག་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ ༼ང་པར་༽ བཞུགས་སོ། །

འོད་ཟུང་། འོད་གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་གི་བསྡུས་ཚིག

འོད་ཟེར་སྐོར་གསུམ། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དྭགས་པོ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་བརྩམས་པའི་བརྟག་གཉིས་འགྲེལ་པ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར། ཕྱག་ཆེན་གྱི་རྣམ་བཤད་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར། སྔགས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ནོར་བུའི་འོད་ཟེར་ཏེ་གསུམ་མོ། །

འོད་ཟེར་ལྔ་ལྡ། དཀར། སེར། དམར། ལྗང་། སྔོ་བའི་འོད་ཟེར་རྣམ་པ་ལྔའོ། །སྔགས་ཀྱི་སྐབས་འོད་ཟེར་ལྔ་ལྡས་ཡེ་ཤེས་ལྔ་མཚོན་པར་གསུང་།

འོད་སྲུང་། <ཀཱ་ཤྱ་པ> (འདུལ་བ) སྟོན་པའི་གདུང་རབས་བདུན་གྱི་དང་པོ་སྟེ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞིག Kãs’yapa འཕགས་པ་འོད་སྲུང་ཆེན་པོའི་སྐོར། མདོ་སྡེ་ལས་བཀྲུ་པ་ ༼ཧ་པ་༽ ༢༥༤བ་༧ན་བཞུགས་སོ། །

འོད་སྲུང་ཆེན་པོ། <མཧཱ་ཀཱ་ཤྱ་པ> (འདུལ་བ) འོད་སྲུང་ལ་གཟིགས།

འོད་གསལ། ❶ དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཐབས་ཉེ་བའི་རྒྱུ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཟུང་འཇུག་མ་ཐོབ་པའི་བར་གྱི་རྫོགས་རིམ་ནི། བཞི་པ་འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པའི་ངོ་བོའོ། །འོད་གསལ་དབྱེ་ན། ཡུལ་གྱི་འོད་གསལ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་དོན་གཅིག ཡུལ་ཅན་གྱི་འོད་གསལ་ལའང་།

སྤྱི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། (ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཡིད་ཤེས་རགས་པས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་འོད་གསལ་ལ། སྤྱི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཟེར) སྦས་དོན་འོད་གསལ། (བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་འོད་གསལ་ལ། སྦས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཟེར། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། བདེ་བ་ཆེན་པོས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་སྦས་དོན་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ) དོན་གྱི་འོད་གསལ་ (ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་འོད་གསལ་ལ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཟེར། དེ་ལ་མཐར་ཐུག་གི་འོད་གསལ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་སོང་བ་དང་། དེར་མ་སོང་བའི་དཔེའི་འོད་གསལ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་ཁྱད་པར་ཕྱེད་པ་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ) བཅས་ཡོད་དོ། །རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི། ཕྱིའི་ཟླ་ཉི་སྲོད་ཀྱི་སྐྱག་གསུམ་འདས་པའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་སུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ལྡོག་ཆ་ནས་ཕྱིའི་མངོན་བྱང་དང་། ནང་གི་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ཐིམ་པའི་འོད་གསལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་ལྡོག་ཆ་ནས་ནང་གི་མངོན་བྱང་དུ་བཤད་དོ། །རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་པ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ། ཐུགས་ཟླ་མེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ། ཐུགས་ཟླ་མེད་ཀྱི་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་རྣམས་དུས་མཉམ་མོ། །རྫོགས་རིམ་དངོས་གྲུབ་སྙེ་མ་ལས། རྩ་མདུད་ལེགས་པར་གྲོལ་ནས་སྒྱུ་ལུས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་མི་ནུས་ཚུན་ཆད་ནི་སེམས་དབེན་དུ་བསྡུའོ། །སྒྱུ་ལུས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ནུས་པ་ནས་དེ་ལ་བྱང་བའི་བར་ནི་བདག་བྱིན་རླབས་ཀྱི་རིམ་པའོ། །དེ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་དེའི་ཐབས་ཉེ་བའི་རྒྱུ་རྣམས་ལ་ནི་འོད་གསལ་དང་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །❷ འོད་སྣང་ངམ་འོད་གསལ་པོ། ❸ ཡུལ་གྱི་འོད་གསལ་ཏེ་སྟོང་ཉིད། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ། ཕྱག་ཆེན། སྒྲ་བཤད་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དག་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་གསལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཆོས་དབྱིངས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །དག་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་གསལ་བ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་འོད་འགག་མེད་དུ་གསལ་བའམ་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་སྣང་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །སྒྲ་བཤད་འདི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ན་གསལ། ❹ ཡུལ་ཅན་གྱི་འོད་གསལ་ཏེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། ❺ གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་དྲུག་པ་སྟེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འོད་ཆུང་། ཚད་མེད་འོད། འོད་གསལ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཐ་མ་འོད་གསལ་གྱི་གནས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། འོད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་འོད་གསལ་ལོ། །མཆིམས་མཛོད་གསུང་།

འོད་གསལ་སྒྱུ་མ། (བཀའ་བརྒྱུད) རྫོགས་རིམ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་སྟོང་གཟུགས་པྲ་ཕབ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་གསུང་།

འོད་གསལ་འཆར་བའི་གནས་སྐབས་ལྔ། ཤི་བ། བརྒྱལ་བ། གཉིད་ལོག་པ། གླལ་བ། འཁྲིག་པ་སྤྱོད་པའི་དུས་དང་ལྔའོ། །དེ་དག་གི་དུས་སུ་ཡུད་ཙམ་རེ་འཆར་བར་གསུང་། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ཉི་ཞལ་ལུང་ལས། ཆོས་སྐུ་རབ་དཀའ་མཁའ་མཉམ་པ། །ཤི་དང་བརྒྱལ་དང་གཉིད་ལོག་དང་། །གླལ་དང་འཁྲིག་དུས་སྐད་ཅིག་ཙམ། །མྱོང་བར་འགྱུར་བས། ཞེས་ཤི་བ་ལ་སོགས་པ་གནས་སྐབས་ལྔར་ཆོས་སྐུ་མྱོང་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ་རྟོག་པ་རགས་པ་ཞི་བ་ལ་དེ་ཉིད་རྟོགས་ཞེས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མིན་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། །རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ། །

འོད་གསལ་རྗེས་མཐུན་པ། (བཀའ་བརྒྱུད) དབང་དུས་སུ་སྐྱེས་པའི་དཔེ་ཡེ་ཤེས་དང་། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་འོད་གསལ་རྣམས་སོ། །ཞེས་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་གསུང་།

འོད་གསལ་དུ་བཙུག་པ། སྟོང་པར་སྦྱང་བ། སྟོང་སྦྱང་བྱེད་པ། བསྒོམ་བྱའི་ཆོས་དེ་ཉིད་སྟོང་པར་བསྒོམ་པའི་དོན་ཡིན། འདི་ལ་དོན་དམ་དུ་བཙུག་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་གསུང་འབོར་ཇ་^{༨༣ན༢}ལས། མདོ་བསྡུ་ལས། ལྷག་མོས་དོན་དམ་དུ་བཙུག་པ་དང་། ལྡང་བ་དང་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོད་གསལ་མ་བུ་འདྲེས་པ། འོད་གསལ་མ་བུ་བསྲེས་པ་དང་འདྲ།

འོད་གསལ་མ་བུ་བསྲེས་པ། འོད་གསལ་མ་བུ་འཕྲོད་པ་ལ་གཟིགས།

འོད་གསལ་མ་བུ་འཕྲོད་པ། ལམ་དུས་སུ་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཤར་བའི་འོད་གསལ་ལ་བུའི་འོད་གསལ་དང་། གཞི་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་ལ་མའི་འོད་གསལ་ཟེར་བས། དེ་གཉིས་འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་དུས་སུ་ངོ་འཕྲོད་པ་ལ་འོད་གསལ་མ་བུ་འཕྲོད་པ་ཟེར། མ་བུ་ངོ་འཕྲོད་ཅེས་པ། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མ་བུ་དང་། མ་ཡིག་དང་བུ་ཡིག་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་ལས། རང་གིས་བསྒོམ་པའི་འོད་གསལ་བུ་དང་། གཞིའི་འོད་གསལ་ལ་མར་བྱས་ནས་དེ་གཉིས་མ་ཡིག་དང་བུ་ཡིག་ལྟར་ངོ་འཕྲོད་པ་ལ་འོད་གསལ་མ་བུ་འཕྲོད་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མ་བུ་དཔེར་བཀོད་པ་མིན། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །མ་ཡིག་དང་བུ་ཡིག་ཅེས་པ་མ་དཔེ་དང་དེ་ལ་དཔེ་བལྟས་ཏེ་བྲིས་པའི་ཡི་གེ་ལ་ཟེར།

འོད་གསལ་ཡང་དག་པ། (བཀའ་བརྒྱུད) རྫོགས་རིམ་ལས་སྐྱེས་པའི་འོད་གསལ། ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་གསུང་།

འོན། འོ་ན་ཞེས་པའི་བསྡུས་ཚིག འོ་ན་ཞེས་པའི་ཚིག་བསྡུས་པས་འོན་ཞེས་གྲུབ་པ་སི་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་དུ་གསལ། འོན་ཀྱང་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

འོན་ཀྱང་། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི། འོ་ན་ཡང་ཞེས་པའི་བསྡུས་ཚིག་སྟེ། ཡིན་ནའང་། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི། དེ་འདྲ་རེད་དེ། ཁྱད་པར་སྟོན་པའི་ཚིག་ཅིག་གོ། བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་སྙིང་པོ་མཆོག་ལས། འོན་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁྱད་པར་དུ་ཞེས་པའི་དོན། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ཚ ༡༡བ༡ལས། འོན་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱད་པར་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོན་ཏང་། འོན་ཀྱང་དང་འདྲ།

འོན་ཏེ། འོན་ཀྱང་དང་འདྲ།

འོབས། དོང་ངམ་ཁུང་བུ། ཀློང་དང་དཀྱིལ་དང་ནང་བཅས་ཀྱི་མིང་། རྒྱབས་ཞེས་ཀྱང་ཟེར། དཔེར་ན་མེ་འབར་བའི་འོབས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འོམ་བུ། ཤིང་ཞིག

འོར་ཆེ། (བློ་སྦྱོང) སྐུ་དྲིན། བཀའ་དྲིན། བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ་ལས། འོར་ཆེ་མ་འདོད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

འོལ་སྤྱི། ཕྱོགས་འདྲ། ཕྱོགས་ཙམ་འདྲ་བ། ཆ་ཤས་ཙམ་འདྲ་བ། འོལ་ཛི་ཞེས་བྲིས་པའང་སྣང་། རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། དགེ་འདུན་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྡན་དུ་འཆད་པ་ནི་འོལ་སྤྱི་ཙམ་སྨྲར་དུ་རུང་ཡང་འགྲེལ་པས་མ་བཤད་ཅིང་རྒྱ་བ་ལ་ཡང་ཐ་མ་ལྟ་བུར་མི་གསལ་བས་བདག་གིས་དོར་རོ། །

འོལ་མ་མཆིས་པ། སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ། འོལ་ཡང་མི་དབྱེ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་གཉིས་པར་གཟིགས།

འོལ་མོ་སེ། (གསོ་རིག) འོལ་མོ་སེ་ཡིས་རྒྱ་ནད་མངལ་སྐྱོན་སེལ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། མིང་གཏྲ་ཙཏྲ་ལི། མངལ་གཏུམ་མོ། བ་མ་ལུ་ལུ། འོ་མ་སི་སི། མདའ་རྒྱུས་པ་ཟེར། ཞེས་དྲི་མེད་ཤེལ་ཕྲེང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །འོ་མ་སེ་དང་ནོར་བར་མི་བྱའོ། །

འོལ་ཚོད། ཚོད་དཔག

འོལ་ཡང་མི་དབྱེ། ❶ དཔེར་ཡང་མི་བགྱི་ཞེས་པའམ། དཔེར་ཡང་མི་འགྲོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། འོལ་ཡང་ནི་དཔེར་ཡང་ཞེས་པའི་དོན་དང་། མི་དབྱེ་ནི་མི་བགྱི་དང་མི་བགྱིད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དཔེ་འགའ་ཞིག་ན་མི་དབྱེའི་ཚབ་ཏུ་མི་བགྱི་དང་མི་བགྱིད་ཅེས་ཀྱང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཤེས་སྤྲིངས་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་༼ངེ་པ༽ ༩༩བ༥ལས། འོལ་ཡང་མི་བགྱིད་ཚར་ཡང་མི་ཕོད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །དེ་ཉིད་ལས། བདེ་བ་ཀུན་གྱི་ནང་ན་སྲེད་ཟད་པ། །བདེ་བའི་བདག་པོ་བགྱིད་པ་ཇི་ལྟ་བར། །དེ་བཞིན་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་གྱི་ནང་ན་ནི། །མནར་མེད་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་རབ་མི་བཟད། །འདི་ན་ཉིན་གཅིག་མདུང་ཐུང་སུམ་བརྒྱ་ཡིས། །རབ་ཏུ་དྲག་བཏབ་སྡུག་བསྔལ་གང་ལགས་པ། །དེས་ནི་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ངུ་ལའང་། །འོལ་ཡང་མི་དབྱེ་ཚར་ཡང་མི་ཕོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་བློ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་བཤེས་སྤྲིངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་༼ངེ་པ༽ ༧༠༧བ༣ལས། སྡུག་བསྔལ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ཡང་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ངུ་དང་ཡང་མཉམ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ཙམ་ལས་འོལ་ཡང་མི་དབྱེ་ཞེས་པའི་ཚིག་འགྲེལ་མི་སྣང་ངོ་། །❷ སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ། འོལ་སྤྱི་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་པ། འོལ་སྤྱི་ཙམ་ཡང་བློ་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན། སྦྲ་བཤད་ནི། འོལ་ནི་འོལ་སྤྱི་དང་མི་དབྱེ་ནི་མི་བགྱི་སྟེ་འོལ་སྤྱི་སྟེ་ཕྱོགས་འདྲ་ཙམ་ཞིག་ཀྱང་བློ་ཡུལ་དུ་མི་བགྱི་བ་སྟེ་མི་མཁྱེན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ལམ་རིམ་མཆན་བཞི་སྒྲིགས་༼ག༽ ༧༥ན༨ནའང་དེ་ལྟར་གསལ་ལོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དཔལ་ལྡན་མ་ཁོལ་གྱིས། ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ནི་རིན་པོ་ཆེ། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ས་བོན་དེ། །དཔལ་ཁྱོད་ཁོ་ནས་སྙིང་པོར་མཁྱེན། །དེ་གཞན་སྐྱེ་བོས་འོལ་མི་དབྱེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཕྱིར་དབྱེ་བ་ཞེས་པ་ནི་འདག་པར་བྱེད་པའམ་སྲུབ་པའི་དོན་ཏེ། འབྱེད་པ། ཕྱེས་པ། དབྱེ་བ། ཕྱེས།

ཡ

ཡ་གད། སྐས་འཛེག་གི་མིང་། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ཚུ ༡༡༡༤༡ལས། ཡ་གད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་ལ་འཛེག་པའི་སྐས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡ་བཏགས། ❶ ཡི་གེ་སྐད་འདོགས་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག ཡ་བཏགས་བདུན་ནི། ཀྱ་ཁྱ་གྱ་པྱ་ཕྱ་བྱ་མྱ་སྟེ་བདུན་ནོ། །❷ མཁོ་རྫས་སམ་ཡོ་བྱད་ཀྱི་མིང་སྟེ། བེའུ་བུམ་སྔོན་པོའི་མིང་བརྡ་གོ་དཀའ་བ་འགའ་ཞིག་བཤད་པ་སོམ་ཉིའི་མུན་སེལ་ལས་བཤད། བེའུ་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡ་བཏགས་དཀའ་མོ་ཁོ་ན་འབེབས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡ་སྟགས་ཞེས་འབྲི་བའང་ཡོད། ཡ་སྟགས་ལ་གཟིགས།

ཡ་སྟགས། ཡ་བཏགས་དང་དོན་འདྲ་སྟེ། མཁོ་རྫས་སམ་ཡོ་བྱད་ཀྱི་མིང་སྟེ། བེའུ་བུམ་སྔོན་པོའི་མིང་བརྡ་གོ་དཀའ་བ་འགའ་ཞིག་བཤད་པ་སོམ་ཉིའི་མུན་སེལ་ལས་བཤད། ཡ་སྟགས་ཆོ་གས་སྒྲིན་བདག་འབྲིད་ལྟ་བུ། བོན་པོའི་མདོས་གླུད་དམ་གཏོ་མདོས་ཀྱི་རྫས། ཞེས་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་བཤད།

ཡ་ཐེམ། སྒོའི་ཡ་ཐེམ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཞིག་གིས་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་བསྒོམས་པས་བྲང་ཁང་གི་ཡ་ཐེམ་ལ་མ་ཧེའི་རྭ་ཐོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཡ་ཐོག ❶ མགོའམ་རྩེ་མོ། ཐོག་མ། ❷ འབྲས་བུ།

ཡ་ཐོག་རིང་མོ། (མཛོད) བར་བསྐལ་ཉི་ཤུའི་དང་པོ་ལ། ཡ་ཐོག་རིང་མོ་ཟེར། མཛོད་རྩ་བ་ལས། བར་གྱི་བསྐལ་པ་དཔག་མེད་ནས། །ཚེ་ལོ་བཅུ་པའི་བར་དུའོ། །ཞེས་པས་ཡ་ཐོག་རིང་མོ་བསྟན་ཏོ། །བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ལས་གཞན་བཅོ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ནི་ཡར་འཕེལ་མར་འགྲིབ་ཟུང་རེ་རེ་ཡོད་ལ། ཡ་ཐོག་རིང་མོ་ནི་མར་འགྲིབ་པ་རྐྱང་པ་དང་། མ་ཐོག་རིང་མོ་ནི་ཡར་འཕེལ་བ་རྐྱང་པ་ཡིན་པས། བར་བསྐལ་གཞན་བཅོ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ལྟར་ཉིས་ཁྲུག་མིན་ནོ། །གྲྭ་བཤད་ནི། འདི་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུའི་འགོའམ་ཐོག་མ་ཡིན་པས། ཡ་ཐོག་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། རིང་མོ་ནི་འདི་བར་བསྐལ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ལ་ལྟོས་ཏེ་འགྲོས་ཤིན་ཏུ་བུལ་ཞིང་དལ་བས་རིང་མོ་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་མི་དལ་ལྡོད་ཅན་ལ་མི་ཉི་མ་རིང་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡ་མཐའ། ཐོག་མ་དང་། ཐོག་མའི་ཡང་ཐོག་མ་བཅས་ཀྱི་དོན། སུམ་ཅུ་པའི་རྩ་བ་ལས། གང་མིང་བརྗོད་པའི་ཡ་མཐའ་ན། །ཀླཱྀ་ལིངྒ་ཡི་སྒྲ་མེད་པ། །དེ་ལ་ཀླཱྀ་ལིངྒ་སྦྱར་

ན། །དགག་པའི་སྒྲ་རུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡ་མ་བྲུང་། ❶ ར་མ་ལུག ཆ་མི་མཚུངས་པ། ཆ་མི་སྙོམས་པ། གཞི་མི་མཚུངས་པ། དཔེར་ན་ཆ་ལུགས་ཡ་མ་བྲུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཕལ་སྐད་དུ། ཆ་མིན་ཡ་དོར་ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། བྲུང་ནི་ཆའི་དོན་ཡིན་པས། ཡ་ཡང་མ་ཡིན། བྲུང་སྟེ་ཆ་ཡང་མ་ཡིན་པས་ན། ཡ་མ་བྲུང་ཞེས་བྱའོ། །❷ སྣ་ཚོགས་ཀྱི་དོན་ལའང་འཇུག་སྟེ། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་དང་། སྒྱུ་མའི་རིགས་སྔགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་བྲམ་ཟེ་ཙ་ར་ཀྐ་ཛ་གནོད་པ་ཅན་སོགས་པ་དང་ཚོ་འཕྲུལ་འགྲན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྐབས་ལས་ཀྱི་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་༡༡ལས། དེ་ནས་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས་ལུས་ཀྱི་བཀོད་པ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་བསྟན་ཏེ། ལ་ལ་ནི་འོད་འཁྱིལ། ལ་ལ་ནི་ཆར་འབེབས། ལ་ལ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་སྐྱོད་ལམ་བཞི་བྱེད། ལ་ལ་ནི་སྟོད་ནས་མེ་འབར་ཞིང་སྨད་ནས་ཆུ་འབབ་པ་ལ་སོགས་པ་ "ཡ་མ་བྲུང" གི་ཚོ་འཕྲུལ་མང་པོ་བསྟན་ཏེ་སླར་བསྡུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཡ་མ་བྲུང་། ཡ་མིན་ཆ་མིན་ཞེས་པའི་དོན། ཡ་མ་ཆ། ཡ་མིན་ཆ་མིན། ར་མ་ལུག ཆ་མི་མཚུངས་པ། ཆ་མི་སྙོམས་པ། གཞི་མི་མཚུངས་པ། ཕལ་སྐད་དུ། ཆ་མིན་ཡ་དོར་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག དཔེར་ན་ཆ་ལུགས་ཡ་མ་བྲུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཡ་མནྟ་ཀྲིཏ། (ལེགས་སྦྱར) གཤིན་རྗེ་མཐར་བྱེད། སྒྲ་བཤད་ནི། གཤིན་རྗེ་ནི་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་ལས་སྒྲིབ་དང་། དེ་འཇིག་ཅིང་ཟད་པར་མཛད་པས་ན་གཤིན་རྗེ་མཐར་བྱེད་དོ། །དྲང་དོན་ནོ། །གཤིན་རྗེ་ནི་རྨོངས་པའི་མུན་པ་སྟེ་མ་རིགས་པའོ། །རྨོངས་པ་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པས་མཐར་ཐུག་པར་མཛད་ཅིང་འཇིག་པར་མཛད་པས་ན་གཤིན་རྗེ་མཐར་བྱེད་དེ། ངེས་དོན་ནོ། །ཞེས་རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལ་གཞི་བྱས།

ཡ་རྩེ་རྒྱལ་པོ། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་བརྒྱུད་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་ཡ་རྩེ་རྒྱལ་པོར་འབོད་པར། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བཤད།

ཡ་ཟ་མ་ལུག (འདུལ་བ) ཁ་ཟས་མ་ཞུ་བར་ཐུར་དུ་འབྱུང་བ་ལ་ཟེར། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། ཡ་ཟ་མ་ལུག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་དག་ལ་ཇི་ལྟར་ཟོས་པ་མ་ཞུ་བར་ཐུར་དུ་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡ་མཚན་ཅན། ❶ ངོ་མཚར་ཅན། ཁྱད་པར་ཅན། ❷ མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། རྗོའི་རྒྱབ་ལ་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེ་བ་དང་མུ་སྟེགས་ཅན་ལ་ཐར་པའི་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ནི་ཡ་མཚན་ཅན་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་མཚོ་ཊཱི་ཀ་གསུང་ངོ་། །འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ཚུ ༡༩༩ན༡ལས། ཡ་མཚན

ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞན་མུ་སྟེགས་ཅན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྤྱིའི་མིང་སྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཡ་མཚན་ཅན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན་འདུལ་བ་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས་པླཱ་ཕ་ཊ་ཀེ་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྫོའི་རྒྱབ་སྟེ། ཇི་ལྟར་རྫོའི་རྒྱབ་ཏུ་ས་བོན་བཏབ་པས་སྨྱུ་གུ་སྐྱེ་མི་ནུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་མུ་སྟེགས་ཅན་དག་གིས་ཀྱང་ཐར་པའི་སྨྱུ་གུ་སྐྱེ་མི་ནུས་པས་རྫོ་རྒྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །❸ ནང་པ་དང་ཕྱི་པའི་རབ་བྱུང་སྤྱིའི་མིང་།

ཡ་ཡ་པོ། ཡེང་ཡེང་པོའམ། རྒོད་པ། བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད་ལས། ཡ་ཡ་པོ་ནི་རྒོད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ། ཡ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཟེར་བ་ག་འདྲ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཕ་མ་ལ་ཤིན་ཏུ་གུས་པ། རྒན་རབས་རྣམས་ལ་ལུས་ངག་གི་སྤྱི་ཞུ་ཞབས་ཏོག་ཞུ་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་པར་སྲུང་བ་བཅས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་མཛད་པའི་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པའི་མན་ངག་ཡི་གེར་བྲིས་པ་ལས། ཕ་དང་མ་ལ་རབ་གུས་ཤིང་། །རྒན་ལ་སྤྱི་ཞུ་བྱེད་པ་དང་། །མི་ཡི་ཆོས་ལུགས་ལེགས་སྲུང་བ། །འདི་ནི་ཡ་རབས་སྤྱོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡ་རབས་ཕྱག་དང་ཞེ་ས་ཆེ་ཞེས་སོགས། ཡ་རབས་ཕྱག་དང་ཞེ་ས་ཆེ། མ་རབས་གཉིད་དང་གྲོད་པ་ཆེ། དེའི་དོན་ནི། ཡ་རབས་རྣམས་ནི་ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱག་སྟེ་གུས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དང་། ངག་གི་སྒོ་ནས་ཞེ་ས་ཆེ་བ་སྟེ་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་བཟང་པོ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །མ་རབས་ནི་དེ་ལ་ལྡོག་སྟེ། གཉིད་དང་གྲོད་པ་ཆེ་བའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལས། གཞན་དག་ཕྱག་དང་ཞེ་སར་བཅས་པ་ཡིས། །ལེགས་བཏུད་སྐྱབས་སུ་འཆའ་བའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡང་ཏིག ཉིང་ཁུའམ་ཟབ་མོའམ། སྙིང་པོའི་ཡང་སྙིང་པོའི་དོན་དུ་མ་དག་རྒྱུན་འབྱམས་སུ་སོང་བའི་ཐ་སྙད་ཅིག ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས། ཨ་ཏི་ཡོ་ག་ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཨ་ཏི་ཉིད་ཟབ་མོའམ་ཉིང་ཁུའི་ལྟ་བུའི་དོན་དུ་སྦྱོམ་པས་ཟབ་ཏིག་དང་ཡང་ཏིག་སོགས་དང་། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

ཡང་དག་མཐའ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡང་དག་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ། མཐའ་ནི་རྩེ་མོའམ་མཆོག་གོ། དེས་ན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་མཆོག་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །མཐའ་ནི་རྩེ་མོ་དང་མཆོག་གི་དོན་ལ་འཇུག་པར། བརྒྱད་སྟོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྙིང་པོ་མཆོག་ལས་གསུངས་སོ། །

ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ། ❶ སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ། ❷ ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ལ་ཟེར། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། གལ་ཏེ་མཐོ་རིས་ཐར་པ་མངོན་བཞེད་ན། །ཡང་དག་ལྟ་ལ་གོམས་པ་དག་ཏུ་མཛོད། །གང་ཟག་ལོག་པར་ལྟ་བས་ལེགས་སྤྱད་ཀྱང་། །ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མི་བཟད་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། མི་དགེ་བ་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཀུན། །དེ་བཞིན་ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དོ། །དགེ་ལས་བདེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དང་། །སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་བདེ་བ་དག །ཅེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེ་སྡུག་རྣམས་ནི་རྒྱུ་མེད་དང་གཙོ་བོ་དང་དབང་ཕྱུག་སོགས་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མིན་པར་དགེ་མི་དགེའི་ལས་སྤྱི་ལས་བདེ་སྡུག་སྤྱི་དང་། བདེ་སྡུག་གི་ཁྱད་པར་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྣ་ཚོགས་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འཆོལ་བར་སོ་སོར་འབྱུང་བའི་ལས་འབྲས་ངེས་ཅན་ནམ་མི་སླུ་བ་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་པ་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་བསྔགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་དག་པའི་མཐའ། ཡང་དག་མཐའ་དང་དོན་འདྲ།

ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་གཟུགས། (འདུལ་བ) སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། འདི་ནི་ཆོས་མངོན་པའི་གཞུང་གི་བརྡ་ཆད་ཅིག་ཡིན།

ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་བཅུག་པ། སྨིན་པ་ལ་སོགས་པར་བཀོད་པའི་དོན།

ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་དོན་འདྲ།

ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས། <སམྱཀྶཾ་བུདྡྷ> སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག མ་ནོར་བར་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཡང་དག་པར་ནི་མ་ནོར་བར། རྫོགས་པར་ནི་ཐམས་ཅད། སངས་རྒྱས་ནི་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐད་དོད་བུདྡྷ་ཞེས་པ་རྟོགས་པའམ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་ལས། སམྱཀྶཾ་བུདྡྷ་ཞེས་པ་ “སམྱག” ནི་ཡང་དག་པ། “སམ” ནི་ “སམནྟ” འམ། “སམ་པཱུརྞ” སྟེ་མ་ལུས་པའམ་རྫོགས་པ། “བུདྡྷ” ནི་སངས་རྒྱས་པ་ལ་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ནོར་བར་ཐུགས་སུ་ཆུད་ཅིང་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མཚན་ཏེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྫོགས་པར་ཏེ་

མཐའ་དག་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལ་གཞི་བྱས།

ཡང་དག་པར་གཟེངས་བསྟོད་པ། སྨིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕན་ཡོན་བརྗོད་པ།

ཡང་དག་སྤྲོང་བ། ① ལེགས་པར་སྤྲོང་བ། ② སྡིག་པ་སྤྲོང་བ་དང་དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་འབད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། སྤང་བྱ་ཡང་དག་པར་ཏེ་ལེགས་པར་སྤྲོང་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཡང་དག་སྤྲོང་བ་བཞི། བྱང་ཕྱོགས་སྡེ་ཚན་བདུན་གྱི་གཉིས་པ་ནི། མི་དགེ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་ཡང་དག་སྤྲོང་བ། སྐྱེས་པ་སྤྲོང་བའི་ཡང་དག་སྤྲོང་བ། དགེ་བ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པའི་ཡང་དག་སྤྲོང་བ། སྐྱེས་པ་སྤེལ་བའི་ཡང་དག་སྤྲོང་བ་དང་བཞིའོ། །ཡང་དག་སྤྲོང་བ་ལ་གཟིགས།

ཡང་ཚ། རང་གི་བུ་ཕྲུག་གི་བུ་ལ་ཚ་བོ་དང་། དེའི་ཕྲུག་གུ་ལ་ཡང་ཚ་དང་། (ཡང་ཚ་ནི་རང་གི་ཕ་ནས་བརྩིས་པའི་མི་རབས་བཞི་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རང་གི་ཕ་ནི་མི་རབས་དང་པོ་དང་། རང་ཉིད་མི་རབས་གཉིས་པ། རང་གི་བུ་མི་རབས་གསུམ་པ། དེའི་བུ་ནི་བཞི་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །) དེའི་ཕྲུག་གུ་ལ་གསུམ་ཚ་ཟེར། (གསུམ་ཚ་ནི་རང་གི་ཕ་ནས་བརྩིས་པའི་མི་རབས་ལྔ་པ་ཡིན) ཇོ་བོའི་བླ་མ་བརྒྱུད་དང་ལྔ་བཅུ་ཙ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་པཎྜི་ཏ་ཀ་ལ་ནག་པོ་ཞེས་པས་ཇོ་བོ་བོད་དུ་འབྱོན་ཁར་ཁྱོད་བོད་དུ་ཕྱིན་ན་ཕ་ལས་བུ་ཛེག བུ་ལ་ཚ་བོ་ཛེག ཚ་བོ་ལས་ཡང་ཚ་ཛེག ཡང་ཚ་ལས་གསུམ་ཚ་ཛེག་པ་ཞིག་འོང་། དེ་ནས་འཆལ་ཏེ་འགྲོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་རོ། །

ཡང་ཞིང་གཡོ་བ། རླུང་གི་མཚན་ཉིད། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡང་ཞིང་ཞེས་པས་ངོ་བོ། གཡོ་བ་ཞེས་པས་བྱེད་ལས་དངོས་པོ་གཞན་གཡོ་བ་དང་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཡང་ཡང་ཟས་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་སོ་གཅིག་པ། ཡང་ཡང་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་ཏོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་དུས་ཉི་མ་གཅིག་ལ་ཁྱིམ་པས་མགྲོན་དུ་བོས་པ་ལན་གཉིས་ཡན་ཆད་བྱུང་བ་ན་ཟས་ཕྱི་མ་ལ་གོས་སམ་གོས་ཀྱི་རིན་གྱི་རྙེད་པ་མེད་པའི་ཟས་ཕྱི་མ་ཟོས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །སླང་གཞི་ལ་གཉིས་ལས། བྱུང་ལ་མ་བཅས་པའི་སླང་གཞི་ནི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་ཁྱིམ་བདག་འཕྲུལ་ལ་མཐོའི་བྱུང་བའོ། །བྱུང་ལ་བཅས་པའི་སླང་གཞི་ནི་ཡངས་པ་ཅན་དུ་དྲུག་སྡེས་ཡང་ཡང་ཟོས་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག

བྱ་ནི་སྦྱིན་བདག་ཕྱི་མ་མ་དད་པ་སྟེ། ཟས་ཕྱི་མ་ལ་གོས་ཀྱི་རྙེད་པ་ཡོད་ན་ལྟུང་མེད་དུ་གསུངས་པས་སོ། །

ཡང་སོས། ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ། ཡང་སོས་ན་ནི། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་དེ་དག་ཕན་ཚུན་འདུས་ནས་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མཚོན་ཆ་སྣ་ཚོགས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་སྣུན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་བརྒྱལ་ཏེ་ས་ལ་འགྱེལ་བ་དང་ནམ་མཁའ་ལས་ཁྱེད་རྣམས་ཡང་སོས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་སྒྲ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་ཡང་ལངས་ཏེ་སྔར་ལྟར་སྣུན་པར་བྱེད་པས་སྡུག་བསྔལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །

ཡངས་པ། རྒྱ་ཆེ་བ།

ཡངས་པ་ཅན། <བཻ་ཤཱ་ལི> (འདུལ་བ) རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག རྒྱ་གར་བས་འདི་ལ་བཻ་ཤཱ་ལི་ Vaisāli ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། ཁྱིམ་དང་འཁོར་བ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡངས་པ་ཅན་ནམ། ཡང་ན་མི་རྣམས་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ལྷའི་ཕུན་ཚོགས་དང་ལྡན་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཡད་ཡུད། ❶ མི་གསལ་བ། ❷ གསལ་ལ་མི་གསལ། དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་ལས། དམིགས་པ་ཡད་ཡུད་དེ་ཡང་དེ་མ་ཐག་མེད་པར་འགྲོ་གསུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❸ ཉེན་ཁ་ལ་མི་འཛེམ་པའི་བྱ་སྤྱོད། མི་ཡད་ཡུད་ཆ་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཡན་ལག ❶ ཆ་ཤས། རྐང་ལག་ལ་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅེས་པ་དང་། ཤིང་གི་ཡལ་ག་ལ་ཤིང་གི་ཡན་ལག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ རྒྱུ། སྒྲོར་བ། ཉེར་བསྒོགས། དཔེར་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱུ་ལ། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཡོན་ཏན། ཁྱད་ཆོས། འདིའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་པའི་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཞེས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མི་གོ་བར་ཁྱད་ཆོས་ལ་གོ་དགོས། དབྱིན་སྐད་དུ་quality ཟེར་བ་དེའོ། །ཆུ་བོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ 〈བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བཤད་སྦྱར〉 ལས། ཡན་ལག་གི་སྒྲ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡན་ལག་སྐྱེས། (འདུལ་བ) ཕོ་མཚན་གྱི་མིང་། ལི་ཤུར་དུ་གསལ། སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་ལུང་ཕྲ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཟ་མ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ནི་དགེ་སློང་མའི་མིའི་སྐྱོན་ནས་སྨྲ་ན་ལྟུང་བྱེད་དུ་འདོད་དོ། །དེ་དག་གི་བསམ་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། ཟ་མ་དབང་པོ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡན་ལག་སྐྱེས་ནི་བཅད་པ་ལ་སོགས་པས་ཉམས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་

འདས་ཀྱིས་འདི་ཇི་སྲིད་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་མི་བསྙེན་པ་འདི་སྲིད་དུ་བསྲུང་བར་མི་བྱའོ། །ནམ་ཞིག་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་ནི་བསྲུང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིས་ནི་ཇི་སྲིད་དུ་འགྱུར་བ་མི་བསྙེན་པ་དེ་སྲིད་དུ་དགེ་སློང་ཡིན་ལ་དགེ་སློང་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་ང་འདི་ལ་དགེ་སློང་གཞན་བཞིན་དུ་རིགས་པར་ལྟུང་བ་རྣམས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ། (འདུལ་བ) ❶ ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས། ❷ ཕོ་རྟགས། ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ཚ་པ༽ ༡༨༨བ ༣ལས། ཁྱོད་ཀྱིས་སྦྲུལ་ནག་པོ་དུག་སྦྱར་དུ་ཁྱབ་པ། དུག་དྲག་པ། དུག་རྣོ་བའི་ཁར་རང་གི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་བཅུག་པར་གྱུར་པ་ནི་སླའི། དེ་ལྟར་གྱུར་པས་བུད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨད་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡན་ལག་གི་ཕྲུང་ལྔ། ༡ རྒྱུ་བ། (རྒྱུ་བ་ཁ་དོག་དམར་པོ) ༢ རྣམ་པར་རྒྱུ་བ། (རྣམ་པར་རྒྱུ་བ་སྔོན་པོ) ༣ ཡང་དག་པར་རྒྱུ་བ། (ཡང་དག་པར་རྒྱུ་བ་སེར་པོ) ༤ རབ་ཏུ་རྒྱུ་བ། (རབ་ཏུ་རྒྱུ་བ་དཀར་པོ) ༥ ངེས་པར་རྒྱུ་བ་དང་ལྔའོ། །(ངེས་པར་རྒྱུ་བ་ལྗང་ཞེས་རྗེ་འགོས་གསུང་ངོ་ཞེས་རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ) དེ་དག་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ཀླུ་དང་། རུས་སྦལ། ཚངས་པ། ལྷ་སྦྱིན། གཞུ་ལས་རྒྱལ་ཞེས། (གཞུ་ཞེས་ཀྱང་འཐད། གཞུ་ལས་རྒྱལ་ལ་འགྲེལ་པ་རྣམས་ལས་ནོར་ལས་རྒྱལ་ཞེས་བཤད་པའང་ཡོད་དོ། །ཞེས་རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ) མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཕྲུང་དེ་དག་གི་དབྱིབས་ཀླུ་སྟེ་སྦྲུལ་སོགས་དང་འདྲ་བའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལས་བྱུང་བས་དེ་ལྟར་བཏགས་ཏེ། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེས། ཡན་ལག་གི་ཕྲུང་ལ་ཐ་སྙད་སྔ་མ་ལྟར་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རྗེ་འགོས་ཀྱི་གསུང་ལས། དེ་ལྔ་པོ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཉེ་མ་སྦྲུལ་དང་འདྲ་བ་དང་། མཆིན་པ་རུས་སྦལ་འདྲ་བ། གློ་བ་ཚངས་པ་འདྲ་བ། སྙིང་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བུ་མོའི་གོས་དང་འདྲ་བ། མཁལ་མ་གཞུའི་དབྱིབས་དང་འདྲ་བ་རྣམས་ལས་བྱུང་བས་དེ་ལྟར་བཏགས་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡན་ལག་འབྱུས་པ། (ཕར་ཕྱིན) མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྔའམ་མེར་ཆགས་པའི་གནས་ལྔའི་ཐ་མ་སྟེ། ཤར་གྱུར་ཏེ་ཡན་ལག་གི་མཚན་མ་འབུར་པོ་ལྡོ་དོད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ཟེར། འདི་ལ་རྐང་ལག་འབྱུས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །

ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཆུ། ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི། མཆིམས་མཛོད་ལས། བསིལ་དང་ཞིམ་དང་ཡང་བ་དང་། །འཇམ་དང་དྭངས་དང་དྲི་ང་མེད། །འཐུངས་ན་མགྲིན་དང་ལྟོ་བ་ལ། །མི་གནོད་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ཆུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཆུ་འབུལ་བའི་ཕན་ཡོན་ནི། དྭངས་ཤིང་བསིལ་བའི་ཡོན་ཆབ་གཙང་མ་

ཕུལ་ན་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིག་ལྟུང་སྦྱངས་ཏེ་ས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཆབ་ཕུལ་བས་ཏེ། ཆུ་བསིལ་བ་ཕུལ་བས་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་དང་། ཆུ་ཞིམ་པ་ཕུལ་བས་ཟས་ཀྱི་རོ་མཆོག་རྙེད་པ་དང་། ཆུ་ཡང་བ་ཕུལ་བས་ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་དང་། ཆུ་འཇམ་པ་ཕུལ་བས་ཤེས་རྒྱུད་འཇམ་པ་དང་། ཆུ་དྭངས་བ་ཕུལ་བས་རིག་པ་དྭང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཆུ་དྲི་མིང་བ་ཕུལ་བས་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བ་དང་། ཆུ་ལྟོ་ལ་མི་གནོད་པ་ཕུལ་བས་ལུས་ལ་ནད་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཆུ་མགྲིན་པ་ལ་མི་གནོད་པ་ཕུལ་བས་ངག་སྙན་པ་བཅས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བརྒྱད་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ། །ཡན་ལག་ཅེས་པ་ཡོན་ཏན་ལའང་འཇུག་པས། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཆུ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་གཡའ་སེལ་༡༡༢བ༢ལས། གོང་གི་མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་ལུང་དེ་འདུལ་བ་ལུང་གི་ཚིག་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

ཡན་ལག་མཆོག་མ། བུད་མེད་མཆོག་གམ་མཛེས་མའི་མིང་། ལུས་མཆོག་མ་དང་དོན་འདྲ།

ཡན་ལག་ལྔའི་ཕྱག ཡན་ལག་ལྔ་ས་ལ་ཕབ་པའི་ཕྱག་དང་དོན་གཅིག དཔྲལ་བ། ལག་མཐིལ་གཉིས། པུས་མོའི་ལྷ་ང་གཉིས་བཅས་ས་ལ་གཏུགས་པའི་ཕྱག་གོ།

ཡན་ལག་བདུན་པ། ཕྱག་འཚལ་བ། མཆོད་པ་འབུལ་བ། བཤགས་པ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་། ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བར་བསྐུལ་བ། མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ། བསྔོ་བ་དང་བདུན་ནོ། །བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་ལས། ཕྱག་འཚལ་བ་དང་མཆོད་ཅིང་བཤགས་པ་དང་། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་བསྐུལ་ཞིང་གསོལ་བ་ཡི། །དགེ་བ་ཅུང་ཟད་བདག་གིས་ཅི་བསགས་པ། །ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་བསྔོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་ཕྱག་འཚལ་བས་ང་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་པོ། མཆོད་པས་སེར་སྣའི་གཉེན་པོ། བཤགས་པས་དུག་གསུམ་གའི་གཉེན་པོ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་ཕྲག་དོག་གི་གཉེན་པོ། ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བར་བསྐུལ་བས་ཆོས་སྤོང་གི་གཉེན་པོ། མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པས་བླ་མར་བློ་ངན་སྐྱེས་པའི་གཉེན་པོ། བསྔོ་བས་ལོག་ལྟའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་བཅས་སོ། །

ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་རྣམ་འབྱེས། (ཕར་ཕྱིན) རྐང་ལག་དང་སོར་ཚིགས་སོགས་ཀྱི་ལྷུ་ཚིགས་རྣམས་རིང་ཐུང་སོགས་ཀྱི་ཆ་ཕྱེད་པ། རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་(སྨད་ཆ) ༡༢༠བ༣ ལས། རྐང་ལག་གི་ཡན་ལག་དང་སོར་ཚིགས་སོགས་ཀྱི་ཉིང་ལག་རྣམ་པར་འབྱེས་པ་སྟེ། ལྷུ་ཚིགས་སོགས་ཀྱི་རིང་ཐུང་སོགས་ཀྱི་ཆ་ཕྱེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྟགས། (གསང་སྔགས) ལྷ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཕོ་མོའི་རྟགས།

ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྡོ་རྗེ་དང་པདྨ། (གསང་སྔགས) ཡབ་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་སྟེ་ཕོ་མཚན། ཡུམ་གྱི་པདྨ་སྟེ་མོ་མཚན་ནོ། །

ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་གྱི་མཚོན་དོན། (གསང་སྔགས) ལྷ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་གྱི་མཚོན་དོན་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ། འདི་འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལེའུ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་ལས་ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་བཞུགས། འདི་དཀོན་བརྩེགས་ ༼ང་པ༽ འི་དབུ་ན་བཞུགས་སོ། །

ཡམ་ཤིང་། (གསང་སྔགས) སྦྱིན་སྲེག་གི་བུད་ཤིང་། བྲ་བཤད་ནི། ཡམ་ཤིང་ཞེས་པའི་ཡམ་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ "ཡ་མ་ལཾ" यमलं ཞེས་པ་ཚིག་བསྡུས་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཆའམ་ཟུང་དང་ཕྱོགས་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་བཤད་པས། སྦྱིན་སྲེག་འབུལ་བའི་ཚེ་ཤིང་བུ་གཉིས་རེ་ཆ་བསྒྲིགས་ཏེ་འབུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཏགས་པར་སེམས་སོ། །ཡང་ན། ཡམ་ཞེས་པ་མི་མ་ཡིན་དང་སྲིན་པོ་སོགས་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ལ་བྱས་ནས། དེ་དག་འཇོམས་ཤིང་སྲེག་པའི་ཤིང་ལ། ཡམ་ཤིང་ཟེར་བ་ཡིན་པའང་སྲིད་སྙམ་སྟེ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ༼ཚུ༽ ༣༠ན༣ལས། བདེ་ལེགས་སུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མེའི་སྦྱིན་སྲེག་དང་བྲམ་ཟེའི་འདོན་པ་ལ་སོགས་པ་སྲིན་པོ་འཇོམས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡམས་ནད་ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། ཡམ་ཤིང་ལ་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས་ཡམ་སྲེག་ཤིང་ཞེས་ཀྱང་བཤད།

ཡམ་བཤད། ཡིད་བརྟན་མེད་པའི་བཤད་པ། སྙིང་པོ་མེད་པའི་བཤད་པ། རྗེ་གུང་ཐང་པས། ཡམ་བཤད་སྨྲན་པའི་ཕུང་པོ་འཕུར་མིན་པར། །ཡང་དག་དོན་གྱི་སྙིང་པོ་སེལ་མ་ཡིས། །ཡ་རབ་ཐར་འདོད་ཞིང་པའི་རེ་སྐོང་གི །ཡོངས་འཛིན་གང་དེ་གཙུག་གིས་བསྟེན་བྱ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡམ་སྲེག་ཤིང་། ཡམ་ཤིང་དང་འདྲ། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། ཡམ་སྲེག་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྦྱིན་སྲེག་བྱ་བའི་བུད་ཤིང་རྒྱ་སྐྱེགས་ཀྱི་ཤིང་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡམས་ནད། རིམས་ནད། ཁྱབ་བརྡལ་དུ་སོང་བའི་ནད། བྲ་བཤད་ནི། ཡམས་ནི་འབྱམས་ཀྱི་དོན་ཏེ། ཁྱབ་པའམ་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་སོང་བའི་དོན་ནོ། །ཡང་འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ༼ཚུ༽ ༡༨ན༩ལས། ཡམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་མ་

ཡིན་པས་བྱས་པའི་གནོད་པའོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས་ད་དུང་ཡང་བརྟག་པར་བྱའོ། །

ཡར་ཀན། རྒྱ་མིས་ཤིན་ཅང་ Xinjiang ཞེས་འབོད་པའི་ཡུལ་དེའི་ནུབ་མཐར་ཡོད་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག ཡར་ཁྱེན་ Yarkand ནི་དེང་སང་ཤིན་ཅང་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་'Kashgar ཀཤ་གར་ཞེས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དེ་དང་ཉེ་བར་ཆགས་ཡོད། མར་ཀོ་པོ་ལོའི་ལམ་ཡིག་ནང་'Yarcan ཞེས་བྲིས་འདུག འདི་ཏུ་ཐུ་མོ་ནུབ་ཕྱོགས་དང་ཤར་རྒྱ་ནག་གི་དབར་གྱི་ཚོང་གི་འགྲུལ་ལམ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་འཁེལ་གྱི་ཡོད། དེ་ལ་གོས་ཆེན་གྱི་ཚོང་ལམ་'The Silk Road ཟེར། གོས་ཆེན་གྱི་ཚོང་ལམ་འདི་ནི་གནའ་བོ་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ནས་ཧ་ཅང་རྒྱུ་འགྲུལ་ཆེ་བའི་ཚོང་ལམ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། ཡང་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་ཨི་ཀྲ་ལིའི་མི་རིགས་མར་ཀོ་པོ་ལོ་ཞེས་པའི་ཚོང་པ་དེ་ཡང་གྲོང་ཁྱེར་དེར་སླེབས་ཤིང་། ཁོང་གིས་གྲོང་ཁྱེར་འདིའི་འགྲེལ་བཤད་ལ། ཡར་ཁྱེན་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ལྡུམ་ར་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཅིང་། འགྲོ་བ་མིས་ཅི་འདོད་ཀྱི་ཤིང་ཐོག་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཡོད་པའི་ས་ཐང་རྒྱ་ཆེན་པོས་བསྐོར་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཡོད། དེའི་མི་རིགས་ཕྱེད་ནི་ཡེ་ཤུ་དང་ཕྱེད་ནི་ཁ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་པ་ཡིན་ཅིང་། འདི་ནི་ཀུབ་ལེའི་ཁྲན་གྱི་ཚ་པོའི་དབང་སྒྱུར་འོག་ཡོད་པའི་ས་ཁུལ་ཞིག་རེད། ཅེས་མར་ཀོ་པོ་ལོའི་ལམ་ཡིག TRAVELS OF MARCO POLOནང་གསལ། ཡར་ཀན་ནི་ཐུ་མོ་ནས་མངའ་རིས་ལ་དྭགས་ཕྱོགས་དང་ཚོང་འགྲུལ་ཡོད་པའི་ལུང་པ་ཞིག་ཡིན་པར་དེབ་ཐེར་དཀར་པོར་བཤད། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་དེབ་ཐེར་དཀར་པོའི་ནང་ཡར་ཀན་དང་། ཞྭ་སྒབ་པའི་རྒྱལ་རབས་ནང་ཡར་ཁྱེན་ཞེས་བྲིས་ཡོད།

ཡར་ཀླུངས། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་སྣེ་གདོང་རྫོང་ཁོངས་ཡར་ལྷ་ཤམ་པོའི་ཆུ་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་མིང་། ཞེས་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་ཡར་ཀླུངས་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། བློན་པོ་བཀའི་ཐང་ཡིག་༢༡༧ལས། སྤུ་གེ་གནམ་ལ་ཡར་བས་ཡར་ཀླུངས་ཞེས་སུ་གྲགས༔ ཞེས་གསུངས།

ཡར་ཁྱེན། ཡར་ཀན་དང་འདྲ།

ཡར་ལྡན། ཡར་རྒྱས། མི་ཉམས་གོང་འཕེལ། འོག་མའི་ཡོན་ཏན་མ་ཉམས་པའི་སྟེང་དུ་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་ཟེར།

ཡར་བ། (བྱེད་མེད་ལས་ཚིག) འཕར་བ། ཤུར་བ། ཁ་འཐོར་བ། ཁ་ཤུར་བ། ཡུལ་སྐད་འགའ་ཞིག་ལ་འཕར་བ་ལ་ཡར་བ་ཞེས་ད་ལྟའང་འབོད་དོ། །མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས

ཀྱང་། དཔེར་ན་ལྷུགས་ཀྱི་ཚ་ཚ་གནམ་དུ་ཡར་བ་བཞིན་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་གཉིས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །

ཡར་དང་མར་གྱི་མཚམས་མེད། ཡར་གྱི་མཚམས་མེད་ནི། འདོད་པའི་ལྷར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེན་པོ་ལ་བྱ། མར་གྱི་མཚམས་མེད་ནི་ཡོངས་གྲགས་ཕ་མ་གསོད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བཤད་དོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཡར་དང་མར་གྱི་མཚམས་མེད་ལ་བར་དོ་མེད་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡར་ལན། ཡར་ཡོང་དུས། ཡར་ལོག་དུས། རྣམ་ཐར་དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་ལས། ཡར་ལན་གནས་ཚང་སྔོག་ཏུ་ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོ་སྐུ་ཕེབས་ཞུས་ནས་སྔོག་ཟུར་གྱི་ལུང་བསྟན་རྣམས་ཞིབ་པར་བསྡུས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡལ་བར་དོར་བ། རྩིས་མེད་དུ་དོར་བ། སྣང་མེད་དུ་གཏོང་བ། གཅེས་པར་མི་འཛིན་པ།

ཡལ་འཇུགས་པ། རྒྱལ་བཙུགས་པ།

ཡས་འདེད། (གསང་སྔགས) སྟེང་ནས་འོག་ཏུ་འདེད་པ།

ཡས་བབས། (གསང་སྔགས) སྟེང་ནས་འོག་ཏུ་བབས་པ། ལུགས་འབྱུང་།

ཡས་རིམ། (གསང་སྔགས) སྟེང་ནས་འོག་ཏུ་ཆགས་པའི་རིམ་པ། སྟེང་ནས་འོག་ཏུ་རྩིས་པའི་རིམ་པ།

ཡས་ལ། (བློ་སྦྱོང) ཕྱེད་ལ། ཕྱེད་རང་ལ། ཉིད་ལ། བློ་སྦྱོང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་༤ན༢ལས། སྟོན་པ་ཡས་ལ་གྲོས་མ་ཆོད་པ་ཅི་ཡོད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཡི་གེ་བརྒྱ་པ། (གསང་སྔགས) ཡིག་བརྒྱ་དང་དོན་འདྲ།

ཡི་གེ་བརྒྱ་པའི་བཟླས་པ། (གསང་སྔགས) ཡིག་བརྒྱ་ལ་གཟིགས།

ཡི་གེ་གསུམ། (གསང་སྔགས) ཨོཾ་ཨཱཿཧཱུྃ་གསུམ་གྱི་ཡིག་འབྲུ་གསུམ་ལ་ཟེར། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་༧༥བ༥ལས། མེ་ཏོག་སོགས་རང་རང་གི་མིང་སྔགས་ཡི་གེ་དང་སྦྲེལ་བས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡི་གེ་གསུམ་དང་སྦྲེལ་བ་ནི་ཇོ་རྗེ་གསུམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། བྲ་ཧྲི་ཛྷ་སོགས་ནི་འབུལ་བའི་སྔགས་ཡིན་པས་བྱིན་གྱིས་རློབ་པའི་ཆེ་བྱེད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡི་གེའི་སྦྱོར་བ། (བརྡ་སྤྲོད) དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་སྦྱར་ནས་མིང་ཚིག་བསྒྲུབ་ཚུལ་དང་དེ་དག་ལ་ཕྲད་སོགས་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། ཡི་གེའི་སྦྱོར་བ་ཟེར་བར་སྣམ། སུམ་ཅུ་པའི་རྩ་བ་ལས། བསླབ་པ་ཀུན་གྱི་གཞི་འཛིན་ཅིང་། །རིག་བྱེད་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ། །མིང་ཚིག་བརྗོད་པ་ཀུན་གྱི་གཞི། །ཡི་གེའི་སྦྱོར་བ་བཤད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། སྒྲ་བཤད་ནི། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ཚ ༣༩ན༧ལས། ཡི་གེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཨ་ལ་སོགས་པ་ཡི་གེའི་སྒྲར་བརྗོད་པ་དག་གོ། སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡི་གེ་བསྡུས་པ་སྟེ། གང་གིས་ཡུལ་དང་དུས་ལ་སོགས་པ་ངེས་པར་མ་ཆད་པའི་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་དཔེར་ན་བུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་ཡིག་འབྲུ་སྦྱར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡི་གེའི་ལྷ། (གསང་སྔགས) ལྷའི་དེ་ཉིད་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཏེ། རང་སེམས་ཟླ་བར་གྱུར་པ་ལ་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་གང་ཡིན་གྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཡིག་འབྲུ་བྲིས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་བཀོད་དེ་བསྒོམ་པའམ་ཟླ་བ་ཁོ་བསྒོམ་པའོ། །

ཡི་ཆད། སེམས་ཞུམ་པ། ཡིད་ཞུམ་པ། ཡིད་ཐང་ཆད་པ། དང་བ་མེད་པ། བསམ་པ་དམན་པ་བཅས་ལ་ཟེར། དགེ་སློང་མཁས་པ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྤྱོད་འཇུག་དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཡི་ཆད་ནི་སེམས་ཞུམ་པའམ། དང་བ་མེད་པའམ། བསམ་པ་དམན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡི་དྭགས། <པྲེ་ཏ> (མཛོད) ❶ བཀྲེས་སྐོམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་མནར་བའི་ངན་སོང་བ། ཡི་དྭགས་ཀྱི་གནས་དེ་གང་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། ཡི་དྭགས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་རྩ་བ་དེ་འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་འོག་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱའི་མཚམས་ན་ཡོད་ཅིང་། ཡི་དྭགས་ཁ་འཐོར་བའི་གནས་ནི་ཐང་དང་ཆུ་དང་ནམ་མཁའ་སོགས་ལྷ་མིའི་གནས་རྣམས་སུའང་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །མཛོད་འགྲེལ་ལས། ཡི་དྭགས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་གཤིན་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་གནས་ཀྱི་རྩ་བ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནས། འཛམ་བུའི་གླིང་འདིའི་འོག་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱས་བཅད་པ་ན་ཡོད་དེ། གཞན་ནི་དེ་ལས་འཕྲོས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མཆིམས་མཛོད་ལས་ཀྱང་། ཡི་དྭགས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་རྩ་བ (ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ་དེ་དག་གི) རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ཉིད་ཀྱི་འོག་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་འདས་པ་ན་ཡི་དྭགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ན་ཡི་དྭགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤིན་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བས་བྱས་ཤིང་རྫོགས་བྱེད་དགེ་བས་བྱས་པ་ལྷའི་དཔལ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པ་ཞིག་ཡོད་དོ། ། (ཁ་འཐོར་བ་ནི་ལྷ་མིའི་གནས་ནའང་ཡོད་དེ། ཐང་དང་ཆུ་དང་ནམ་མཁའི་སྤྱོད་ཡུལ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ) དེའི་འཁོར་ན་ཡི་དྭགས་ཀྱི་རིས་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག

ཡོད་པར་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་བཤད་དེ། འདི་ལྟར། སྔོ་ཤུག་ཁ་ཁབ་ལྟར་ཕྲ་དང་། །བཤང་ཟ་ཀུན་སྔོན་དྲི་ཟ་དང་། །ཚོས་ཟ་སྨིན་པ་ཟ་བ་དང་། །ཚུ་འཕྲང་བསམ་པས་འཚོ་བ་དང་། །མཆིལ་མ་ཟ་དང་ཕྲེང་པ་ཟ། །ཁྲག་ཟ་ཤ་ཟ་བདུག་པ་ཟ། །དྲག་ཤུལ་སྤྱོད་དང་གླགས་ལྟ་དང་། །ས་འོག་གནས་དང་མཐུ་བོ་ཆེ། །མཚན་མོ་ལུས་འབར་མི་གླགས་ལྟ། །འདོད་གཟུགས་གླིང་བར་གནས་པ་དང་། །གཤིན་རྗེའི་དབྱུག་པ་ཁྱིས་པ་ཟ། །ཚངས་སྲིན་འབྲུ་ཡི་ཤུན་པ་ཟ། །མི་གཙང་ཟ་དང་ལམ་ཆེན་གནས། །མང་དུ་ཟ་དང་མེ་མདག་ཟ། །དུག་ཟ་དགོན་པར་གནས་པ་དང་། །དུར་ཁྲོད་གནས་དང་ཤིང་ལ་གནས། །ལམ་གྱི་བཞི་མདོར་གནས་པ་དང་། །བདུད་ཀྱི་སྡེ་སྡེ་སུམ་ཅུ་དྲུག །ཅེས་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །དབང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་གསལ་༨༥བ༡ནའང་དེའི་སྐོར་གསལ་ཞིང་། ཡི་དྭགས་སོ་དྲུག་རེ་རེའི་འགྲེལ་བཤད་བཀའ་ཐང་སྡེ་ལྔའི་ལོ་པཎ་བཀའི་ཐང་ཡིག་༥༨༣དུ་གསལ་བར་བཤད་ཡོད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱས་པར་མཆིམས་མཛོད་དེབ་གཟུགས་༡༩༦དུ་གསལ་ལོ། །ངེས་ཚིག་ནི། པྲེ་ཏ་ཞེས་པ་པྲེ་དང་ཡི་ཏ་མཚམས་སྦྱར་བ་ལས། པྲ་རབ་དང་ཡི་ཏ་སོང་བ་སྟེ་དབྱུགས་རབ་ཏུ་སོང་བ་སྟེ། ཤི་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཀྱེ་རྡོར་གྱི་འགྲེལ་པར་གཞི་བྱས། སྒྲ་བཤད་ནི། བཟའ་བཏུང་ཡིད་ལ་བཏགས་པའམ་ཡིད་ལ་འཆང་བའམ་བཅང་བས་ཡི་དྭགས་ཞེས་བྱའོ། །མཆིམས་མཛོད་ལས། ཟས་སྐོམ་ཡིད་ལ་བཏགས་པའམ་དེར་སོང་བ་རྣམས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པས་སམ། སྐོམ་པ་དང་ལྡན་པས་ཡི་དྭགས་ཏེ་པྲེ་ཏ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་༩ན་༡ལས། ཟས་ཡིད་ལ་བཏགས་པས་ན་ཡི་དྭགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་ལོ་པཎ་བཀའི་ཐང་ཡིག་༥༨༣ལས། ཇོ་བོ་བཀྲེས་འཕོངས་སྡུག་བསྔལ་བ༔ ངེས་ཚིག་ཟས་སྐོམ་ཡིད་ལ་བཏགས༔ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡི་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱི་སྐབས་ད་ཡིག་ཕྱིས་པ་ཙམ་ལས་ཡིད་དང་དོན་གཅིག་དཔེར་ན་ཡི་དམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཡི་དྭགས་ཞེས་པའི་དྭགས་ནི་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། བཏགས་པ་ལ་ཡང་གོ་དོན་འགའ་ཡོད་ཀྱང་། ཐུགས་ལ་བཏགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཐུགས་ལ་མངའ་བ་དང་། སེམས་སམ་ཡིད་ལ་འཁོར་བའམ་འཆང་བའམ་བཅང་བ། ལྡན་པ། ཡོད་པ། བྱེད་པ། ཉར་བ་བཅས་ཀྱི་དོན་ལ་གོ་དགོས། ཡང་བཏགས་པ་ནི་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་འདོགས་པའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན་ཚིག་ལྷ་དྭགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་། དྭགས་ཞེས་པ་གནས་པ། རྒྱུགས་པ། བྲོས་པ། རྒྱུ་བའམ་འགྲོ་བ། སོང་བ་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། དཔེར་ན་རི་ལ་འགྲོ་བའམ་རྒྱུ་བས་ན་རི་དྭགས། ཡང་ན་རི་ལ་གནས་པས་ན་རི་དྭགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ད་དུང་དཔྱད་དོ། །འདུལ་བ་ལུང་གཞི་སོགས་ཡིག་རྙིང་རྣམས་སུ། ཡི་དགས། རི་དགས། ལྷ་དགས་སོགས་ལ་ཝ་ཟུར་མེད་ལ། ཕྱིས་སུ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མིང་གཞིའི་ད་ཡིག་སྔོན

འཇུག་ཏུ་བསླུག་པའི་ནོར་བ་སྲོང་བའི་ཕྱིར་ཕ་བྱུར་བསྣན་ཏོ། །❷ ཡི་དྭགས་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ཀྱང་པའི་སོར་མོ་ཕྱིར་ལྟ་བ་དང་། ཞེས་རྗེའི་མདོ་རྒྱའི་ཟིན་བྲིས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡི་དྭགས་ཀྱི་རིགས་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག (མཛོད) དེའི་སྐོར་ཡི་དྭགས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཡི་དྭགས་ཁ་ནས་མེ་འབར་ལ་སྐྱབས་མཛད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས། (གསང་སྔགས) རྒྱུད་འདི་ལས་ཡི་དྭགས་ལ་གཏོར་མ་སྦྱིན་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། གཏོར་མ་སྦྱིན་པའི་གཟུངས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞིའི་མཚན་བརྗོད་པའི་ཕན་ཡོན་སོགས་གསུངས་སོ། །འདི་རྒྱུད་༼བ༽ ༡༣༠ན༡ན་བཞུགས་སོ། །

ཡི་དྭགས་ཟླ་ཕྱེད། (གསང་སྔགས) ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནས་འགོ་རྩོམ་པའི་མར་ངོ་ལ་ཡི་དྭགས་ཟླ་ཕྱེད་ཟེར། པྲེ་ཏ་ཞེས་པ་པྲེ་དང་ཨི་ཏ་མཚམས་སྦྱར་བ་ལས། པྲ་རབ་དང་ཨི་ཏ་སོང་བ་སྟེ་དབྱུགས་སོང་བ་ཞེས་པ ཟླ་བ་མར་ངོ་ལ་ཤི་བའི་མིང་གིས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་ཀྱེ་རྡོར་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡི་དམ། (གསང་སྔགས) ❶ ལྷ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྲུལ་པའི་ཞི་ཁྲོའི་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ལྷག་པར་བསྙེན་པར་འོས་པའི་ལྷ་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། ཚོགས་ཞིང་གི་གོ་རིམ་ལྟར་བྱས་ན། དང་པོ་བླ་མ། དེ་ནས་ཡི་དམ། སངས་རྒྱས། བྱང་སེམས། ཉན་རང་། དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ། ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མ་བཅས་ཡོད་པའི་རིམ་པ་གཉིས་པ་དེ་ཡིན། སྲུང་མའི་རིགས་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཇི་ལྟར་ཡང་ཡི་དམ་གྱི་གྲས་སུ་མི་འཛོག ❷ དམ་བཅའ། ཡིད་ཀྱི་དམ་བཅའ། དཔེར་ན་ཡི་དམ་བརྟན་པོ་ཞེས་པ་དང་། སྨྲོངས་པའི་ཡི་དམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །

ཡི་དམ་ལྷའི་ཞལ་གཟིགས། (གསང་སྔགས) རང་གིས་ཡི་དམ་ལྷའི་ཞལ་མཐོང་བ་ལ། ཡི་དམ་ལྷའི་ཞལ་གཟིགས་ཟེར། ཡང་ན། ཡི་དམ་ལྷས་རང་ལ་ཞལ་བསྟན་པ་ལ་ཟེར། དེ་གཉིས་ཚིག་གིས་བརྗོད་ཚུལ་ཙམ་ལས་དོན་འདྲ། ལྷའི་ཞལ་གཟིགས་བྱུང་ཚུལ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། རབ་ལྷའི་ཞལ་དངོས་སུ་གཟིགས། འབྲིང་ཉམས་སྣང་ལ་ཞལ་གཟིགས། ཐ་མ་རྨི་ལམ་དུ་ཞལ་གཟིགས་པ་དང་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ་ཁྲིད་བཞུགས་པ་༼ཀུ་ལན་སྨན་མཆོག་བདུད་རྩིའི་འཕྲེང་བ་༡༢ན༦༽ ལས། གོང་དུ་བསྟན་པའི་ཡི་དམ་ལྷ་སྒྱུར་དུ་ཞལ་གཟིགས། གཟིགས་ལུགས་རྣམ་པ་གསུམ། རབ་དངོས་སུ་ཞལ་གཟིགས། འབྲིང་ཉམས་ལ་གཟིགས། ཐ་མ་རྨི་ལམ་དུ་ཞལ་གཟིགས་པའོ། །ཡི་དམ་ལྷ་ཞལ་གཟིགས་པའི་སྔོན་ལ་ཚོ་འཕྲུལ

གདུག་རྩུབ་ཆེ་བར་འབྱུང་ངོ༌། །བདུད་ཆེ་རིགས་ཉིད་ཡི་དམ་དུ་སྤྲུལ་ནས་འབྱུང༌། དེ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་དྲངས་ནས་དེ་ལ་བསྟིམས་པས། ཡི་དམ་ཡིན་ན་གཟི་བརྗིད་ཆེར་བསྐྱེད་འོང༌། བདུད་ཡིན་ན་ཡལ་ཏེ་འགྲོ། དེ་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་འདུག་ནའང༌། ངེད་ལ་དེ་ཀ་གོ་བདེ་བ་དང་སླ་བར་བྱུང༌། ཇི་ཙམ་དུ་ཡི་དམ་ལྷའི་ཞལ་གཟིགས་ཀྱང་སྤྲོ་དགའ་མི་འཚལ། དེ་བྱས་ན་བདུད་ཀྱིས་འཚེར་བ་འདུག་གསུང༌། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡི་མི་འཁྲིག་པ། དོགས་པའམ་རྣམ་རྟོག་མི་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཤད།

ཡི་ཙེ། (རྒྱའི་སྐད) ཡི་ཙེ་ནི་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ཡིན་ལ། བོད་སྐད་དུ། ཁྲུས་རྫིའམ་ཁྲུས་རྫས། ཡང་ན། འདག་རྫས་ཟེར།

ཡི་རང་བ། སེམས་དགའ་བའི་དོན། ཡི་རངས་པ་དང་འདྲ།

ཡི་རངས་པ། སེམས་དགའ་བའི་དོན། ཡི་རང་བ་ཞེས་ཀྱང་འབྲི། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡི་ནི་ཡིད། རངས་པ་ནི་དགའ་བའི་དོན་ནོ། །མིང་དེ་ལྟར་ཐོགས་ཚུལ་ནི་ཡིད་དགའ་ནས་བ་སྤུ་གྱེན་དུ་ལངས་པ་ལས་ཡི་རངས་པ་ཞེས་ཐོགས་སོ། །འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། རངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤུ་གྱེན་དུ་འགྲེང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་རངས་དང་རང་ནི། རིམ་པ་བཞིན་ལངས་དང་ལང་གི་དོན་ནོ། །ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང༌། ཡི་རངས་པ་ནི་སེམས་དགའ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡི་ཤི་བ། སེམས་ཞུམ་པ། སེམས་ཤུགས་ཉམས་པ། ཡིད་ཤི་བ་དང་འདྲ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་ཡི་ཤི་བ་ཞེས་སྣང༌།

ཡིག་མགོ (བརྡ་སྤྲོད) རི་མོ་འདི་ "༁" ལ་དང་ཀྱུག་དང༌། དབུ་ཁྱུད། བེཀ། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཡིག་མགོ་ཞེས་བྱ། ཡིག་མགོ་ནི་ལུས་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་མགོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་བཤད་ལ། འདི་ཡི་གེའི་དང་པོར་འབྱུང་ཞིང་དབྱིབས་ཀྱུག་ཀྱུག་ཡིན་པས་དང་ཀྱུག་ཟེར། འདི་ནི་དོན་དུ་ན་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཨོཾ་ཡིག་འདི་རང་ ॐ ཡིན་ཏེ། དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་ལས། ཡིག་མགོའི་དང་ཀྱུག་འདི་ཡང་ཨོཾ་ཡིག་གི་གཟུགས་རིམ་གྱིས་འགྱུར་བར་ཤེས་ཏེ། རྒྱ་དཔེ་རྣམས་ཀྱི་ལྡེབས་དང་པོ་ལ་ཨོཾ་ཡིག་རེ་བྲི་སྲོལ་འདུག་ཅིང༌། རྒྱ་ཡིག་གི་ཨོཾ་གྱི་གཟུགས་ནི་ད་ལྟའི་བར་ ॐ འདི་ལྟར་སྣང་ལ། རང་རེའི་དཔེ་རྙིང་འགའ་རེའི་དབུ་ལ་ཡང་དང་ཀྱུག ॐ འདི་འདྲ་འདུག རྙིང་མའི་གཏེར་ཆོས་དག་གི་དབུ་ལ ॐ འདི་འདྲ་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་ཨོཾ་དུ་འདུག་སྙམ། ཞེས་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །

ཡིག་བརྒྱ། (གསང་སྔགས) རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྔགས། འདི་ཐེངས་ཉེར་གཅིག་རེ་བཏོན་ན་ལྟུང་བའི་འཕེལ་ཁ་ཆག་ཅིང་འབྲུམ་ཕྲག་བཟླས་ན་ལྟུང་བ་དག་པར་གསུངས་ཏེ། སྙིང་པོ་རྒྱན་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་༡༨བ༡ཏུ་དྲངས་པ་ལས། ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་ཚིག་བཞིན། །ཉི་ཤུ་ཙ་ནི་རེ་རེ་བཟླས། །ལྟུང་སོགས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་གྱུར་པས། །འཕེལ་བ་ཏུ་ནི་མི་འགྱུར་ཞེས། །གྲུབ་པ་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པས། །ཐུན་མཚམས་རྣམས་སུ་སྤྱོད་པར་བྱ། །འབྲུམ་ཕྲག་ཏུ་ནི་བཟླས་གྱུར་ན། །རྣམ་པར་དག་པའི་བདག་ཉིད་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཡང་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་གསུང་ཐོར་བུ་༡༤༥ན༣ལས། ཡི་གེ་བརྒྱ་པའི་བཟླས་པ་གཙོ་བོར་ཐུན་མཚམས་སུ་བྱེད་པ་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་གཞུང་ཚད་ལྡན་དུ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན། ཐུན་འགོ་ལ་བྱེད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་ཙམ་མ་གཏོགས་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་བཞེད་པས་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་ཡོད་མེད་ཅི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་། ལྟུང་བ་འཕེལ་བ་འགོག་པ་དང་། སྔར་ཡོད་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་ཐུན་མཚམས་སུ་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་བཟླས་པ་ལ་འབད་པ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ། བཛྲ་སཏྭ་ས་མ་ཡ། མ་ནུ་པཱ་ལ་ཡ། བཛྲ་སཏྭ་ཏྭེ་ནོ་པ་ཏིཥྛ། དྲྀ་ཌྷོ་མེ་བྷ་ཝ། སུ་ཏོ་ཥྱོ་མེ་བྷ་ཝ། ཨ་ནུ་རཀྟོ་མེ་བྷ་ཝ། སུ་པོ་ཥྱོ་མེ་བྷ་ཝ། སརྦ་སིད་དྷི་མེ་པྲ་ཡཙྪ། སརྦ་ཀརྨ་སུ་ཙ་མེ། ཙིཏྟཾ་ཤྲཱི་ཡ་ཀུ་རུ། ཧ་ག་ཝཱན་སརྦ་ཏ་ཐཱ་ག་ཏ། བཛྲ་མ་མེ་མུཉྩ། བཛྲཱི་བྷ་ཝ། མཧཱ་ས་མ་ཡ་སཏྭ། (དོགས་གཅོད། ཞལ་རྒྱུན་ལ་ཡིག་བརྒྱའི་མཇུག་ཏུ། ཧཱུྃ་ཕཊ་གཉིས་སྦྱར་ནས་འདོན་པར་བྱེད་པས་བརྒྱ་དང་གཉིས་སུ་འགྱུར་བས། ཡིག་བརྒྱ་ཞེས་པ་ཡིག་འབྲུ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དངུལ་ཆུའི་གསུང་དྲིས་ལན་༡༡༩ལས། འོ་ན་གཉིས་ལྷག་པ་དེ་སྐྱོན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ངེས་པ་མེད་དོ། །བཀྲས་ལྷུན་སྔགས་ཆེན་དམ་ཆོས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྡོར་སེམས་བསྒོམ་བཟླས་འཁྲིད་ཡིག་ལས། ཧཱུྃ་དང་ཕཊ་གཉིས་ཡི་གེ་བརྒྱ་པའི་གྲངས་སུ་མི་འགྲོ་ཡང་སྦྱར་བ་ལེགས་ལ། དོན་གྱི་ཧཱུྃ་ཡིས་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་པ་དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པ་ལས་འཇོམས་པར་མཚོན་ཞིང་། ཕཊ་ཀྱིས་རྒྱ་ལས་ཉོན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་འཇོམས་པར་མཚོན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས) བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དམ་ཚིག་རྗེས་སུ་སྐྱོངས་ཤིག རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་བར་གནས་པར་མཛོད། བདག་ལ་བརྟན་པའི་དངོས་པོར་མཛོད། བདག་ལ་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་པའི་དངོས་པོར་མཛོད། བདག་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་དངོས་པོར་མཛོད། དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་རབ་ཏུ་སྩོལ། ལས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་བདག་གི་སེམས་དགེ་བར་མཛོད། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་བདག་མ་གཏོང་ཞིག རྡོ་རྗེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོར་མཛོད་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་ཨོཾ་ཨཱཿཧཱུྃ་གསུམ་དང་། ཏ་བཞི་དང་ཏོ་སྟེ་

ལྷ་ཉི། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་རྡོ་རྗེ་གསུམ་དང་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་མཚན་བྱེད་ཡིན་པར་གསུངས། ལྟག་མ་ཡི་གེ་གོ་གཉིས་ལའང་བསྒྱུར་ལུགས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ལེགས་ཆ་བསྡུས་ནས་བསྒྱུར་ན། བཛྲ་རྡོ་རྗེ། སཏྭ་སེམས་དཔའ། ས་མ་ཡ་དམ་ཚིག མ་ནུ་རྗེས་སུ། པཱ་ལ་ཡ་སྐྱོངས་ཤིག་ཅེས་དང་། བཛྲ་རྡོ་རྗེ། སཏྭ་སེམས་དཔའ། ཏྭེ་ན་ཉིད་ཀྱིས། ཨུ་པ་ཉེ་བར། ཏིཥྛ་གནས་པར་མཛོད་དེ། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་བར་གནས་པར་མཛོད། ཅེས་དང་། དྲྀཌྷོ་བརྟན་པ། མེ་བདག་ལ། བྷ་བ་དངོས་པོར་མཛོད་དེ། བདག་ལ་བརྟན་པའི་དངོས་པོར་མཛོད། ཅེས་དང་། སུ་ཤིན་ཏུ། ཏོ་ཥྱོ་དགྱེས་པ། མེ་བདག་ལ། བྷ་བ་དངོས་པོར་མཛོད་དེ། བདག་ལ་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་པའི་དངོས་པོར་མཛོད། ཨ་ནུ་རྗེས་སུ། ར་ཀྟོ་ཆགས་པ། མེ་བདག་ལ། བྷ་བ་དངོས་པོར་མཛོད། བདག་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་དངོས་པོར་མཛོད། ཅེས་དང་། སུ་ཤིན་ཏུ། པོ་ཥྱོ་རྒྱས་པ། མེ་བདག་ལ། བྷ་བ་དངོས་པོར་མཛོད་དེ། བདག་ལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་དངོས་པོར་མཛོད། ཅེས་དང་། སརྦ་ཐམས་ཅད། སིད་དྷི་དངོས་གྲུབ། མེ་བདག་ལ། པྲ་རབ་ཏུ། ཡཙྪ་སྩོལ་ཏེ། དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་རབ་ཏུ་སྩོལ། ཅེས་དང་། སརྦ་ཐམས་ཅད། ཀརྨ་ལས། སུ་ཙ་ལ་ཡང་། མེ་བདག་གི ཙིཏྟཾ་སེམས། ཤྲཱི་ཡ་དགེ་བར། ཀུ་རུ་མཛོད་དེ། ལས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་བདག་གི་སེམས་དགེ་བར་མཛོད། ཅེས་དང་། བྷ་ག་ཝཱན་བཅོམ་ལྡན་འདས། སརྦ་ཐམས་ཅད། ཏ་ཐཱ་དེ་བཞིན། ག་ཏ་གཤེགས་པ། བཛྲ་རྡོ་རྗེ། མ་མེ་མུཉྩ་བདག་མ་གཏོང་ཞིག་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་བདག་མ་གཏོང་ཞིག ཅེས་དང་། བཛྲཱི་རྡོ་རྗེ་ཅན། བྷ་བ་དངོས་པོར་མཛོད། མཧཱ་ཆེན་པོ། ས་མ་ཡ་དམ་ཚིག སཏྭ་སེམས་དཔའ་སྟེ། རྡོ་རྗེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོར་མཛོད་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། ཞེས་པའོ། །པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་བཞིན་བཀོད། ལྕང་སྐྱ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་གྱི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒོམ་བཟླས་བྱ་ཚུལ་ལས་ཀྱང་དེའི་སྐབས་དོན་གསུངས་ཡོད།

ཡིག་ཆ། ❶ གྲོས་ཚོགས་དང་གོང་རིམ་ནས་ཐག་བཅད་པའི་དོན་ཡི་གེར་བཀོད་པའི་མིང་། ❷ གྲྭ་ཚང་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སློབ་གཉེར་བྱ་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཟེར།

ཡིག་རྫོངས། (བརྡ་སྤྲོད) ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་མི་ཤེས་པའི་གང་ཟག

ཡིག་རིགས་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི། (བརྡ་སྤྲོད) རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཡི་གེའི་རིགས་མི་འདྲ་བ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ནི། ཚངས་པའི་ཡི་གེ ཁ་རོཥྛིའི་ཡི་གེ པདྨའི་སྙིང་པོའི་ཡི་གེ ཨངྒའི་ཡི་གེ བངྒའི་ཡི་གེ མ་ག་དྷའི་ཡི་གེ བཀྲ་ཤིས་པའི་ཡི་གེ སོར་གདུབ་ཀྱི་ཡི་གེ ཤཱ་ཀྲ་ཉིའི་ཡི་གེ ས་ཀླ་ཉིའི་ཡི་གེ ཡཱ་ཏུ་བའི་ཡི་གེ རྫུབ་མོའི་ཡི་གེ

འགྲོ་ལྡིང་བའི་ཡི་གེ མོན་ཡུལ་གྱི་ཡི་གེ ལྷོ་ཕྱོགས་པའི་ཡི་གེ དྲག་པོའི་ཡི་གེ གྲངས་ཀྱི་ཡི་གེ ཕྱིའུ་ཚུགས་ཀྱི་ཡི་གེ རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡི་གེ དྷ་ར་དའི་ཡི་གེ ཁཱ་ཤྱའི་ཡི་གེ རྒྱ་ནག་གི་ཡི་གེ ཧུ་ནའི་ཡི་གེ དབུས་ཀྱི་ཡི་གེ རྒྱལ་གྱི་ཡི་གེ ལྷའི་ཡི་གེ ཀླུའི་ཡི་གེ གནོད་སྦྱིན་གྱི་ཡི་གེ དྲི་ཟའི་ཡི་གེ མིའམ་ཅིའི་ཡི་གེ ལྟོ་འཕྱེ་ཆེན་པོའི་ཡི་གེ ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ཡི་གེ ནམ་མཁའ་ལྡིང་གི་ཡི་གེ རི་དྭགས་འཁོར་ལོའི་ཡི་གེ བྱ་རོག་སྐད་ཀྱི་ཡི་གེ སའི་ལྷའི་ཡི་གེ བར་སྣང་གི་ཡི་གེ བྱང་སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་ཡི་གེ ནུབ་བ་ལང་སྤྱོད་ཀྱི་ཡི་གེ ཤར་ལུས་འཕགས་པོའི་ཡི་གེ འདེགས་པའི་ཡི་གེ བཞག་པའི་ཡི་གེ རབ་ཏུ་བཞག་པའི་ཡི་གེ རྒྱ་མཚོ་མཐའི་ཡི་གེ རྡོ་རྗེའི་ཡི་གེ འཕྲིན་ཡིག་སྤྲིང་བའི་ཡི་གེ འཕྲིན་ཡིག་རབ་ཏུ་སྤྲིང་བའི་ཡི་གེ རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཡི་གེ ཚུང་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཡི་གེ བསྟན་བཅོས་བསྐོར་བའི་ཡི་གེ རྩིས་བསྐོར་བའི་ཡི་གེ འདེགས་པའི་བསྐོར་བའི་ཡི་གེ རྐང་པས་བྲིས་པའི་ཡི་གེ ཚིག་ཕྱི་མ་གཉིས་གྲུབ་པའི་ཡི་གེ ཇི་སྲིད་ཚིག་ཕྱི་མ་བཅུ་གྲུབ་པའི་ཡི་གེ བར་མ་སྒྲུབ་པའི་ཡི་གེ སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀུན་བསྡུས་པའི་ཡི་གེ རིག་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡི་གེ རྣམ་པར་བསྲེས་པའི་ཡི་གེ དྲང་སྲོང་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་གདུངས་པའི་ཡི་གེ གསལ་བའི་ཡི་གེ ས་རབ་ཏུ་ལྟ་བའི་ཡི་གེ སྨན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་པའི་ཡི་གེ སྙིང་པོ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་ཡི་གེ་སྟེ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་འོ། །ཡིག་རིགས་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིའི་སྐོར། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་འབོར་ཐུ་༡༨༣ན༥དང་། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་སྒྲ་རིག་གི་སྐོར་གྱི་དག་ཡིག་དང་། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་གླེགས་བམ་བར་ཆ་༢༧༠ན་ཡང་གསལ་ལ། འདིའི་མཇུག་ཏུ་བོད་ཡིག་གི་སྐོར་རྒྱས་པར་གསུངས་འདུག་པས་གཟིགས་པར་ཞུ།

ཡིག་རྙུལ། ནོར་བའི་ཡི་གེ ཡི་གེ་ཐེབས་ཆག

ཡིད། ❶ ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་འདྲ། ❷ སེམས་དང་། ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་དང་གཙོ་སེམས་རྣམས་དོན་འདྲ།

ཡིད་ཀྱི་ཁམས། དྲུག་པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཟེར།

ཡིད་ཀྱི་གླང་པོ། རང་གི་སེམས་གླང་པོ་མ་དུལ་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའོ། །དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། ཡིད་ཀྱི་གླང་པོ་ལོག་འགྲོ་བ། །དམིགས་པའི་ཀ་བ་བརྟན་པོ་ལ། །དྲན་པའི་ཐག་པས་ངེས་བཅིངས་ནས། །ཤེས་རབ་ལྕགས་ཀྱུས་རིམ་དབང་བྱ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡིད་ཀྱི་དགུ ཡིད་ཀྱི་གཉིང་། ཡིད་ཀྱི་ཀུན་སློང་། སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ། རྗེའི་ལམ་རིམ་༡༢༨བ༢ལས། ཡིད་ཀྱི་དགུ་ལ་འང་སྲོག་གཅོད་མི་བསམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ། ཡིད་ཀྱིས་འདི་ནི་འདིའོ་ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་སྲུངས་ལ་ཞི་གནས་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་༩༠༠ན་ལས། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ལ་བྱ་བར་བཤད་ན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། བོད་ཡིག་ལ་འདི་འདྲའི་ཐ་སྙད་མེད་ཀྱང་། འདི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དོད་ཀྱི་ཐོག་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་འདྲའོ། །བོད་སྐད་ལ་གོ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཡ་མཚན་པ་འདི་འདྲའི་རིགས་མང་པོ་ཡོད།

ཡིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ། ཡིད་ཀྱི་དཀྱིལ། སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ། གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལས། ཕན་ཚུན་མི་ཕྱེད་མཛའ་བའི་དམ་བཅའི་ཞལ། །ཡིད་ཀྱི་ཐིག་ལེར་རི་མོར་བཀོད་བྱས་པ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཡིད་ཀྱི་བུ། མིའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག ཡིད་ཀྱི་བུ། སྐྱེས་བུ། ཤེད་བུ། ཤེད་ལས་སྐྱེས། ཤེད་བདག་རྣམས་དོན་གཅིག ཡིད་ཀྱི་བུ་ཞེས་པའི་བུ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཞེས་པ་ལྟར་མིང་གི་ཆ་ཤས་ཙམ་ཡིན་པ་ལས། བུ་དང་བུ་མོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཕོ་མོའི་ཁྱད་པར་སྟོན་པ་ནི་མིན་ནོ། །

ཡིད་ཀྱི་བཟླས་པ། ཡིད་བཟླས་དང་འདྲ། དེར་གཟིགས། ཡིད་ཁར་འོང་བ། ཡིད་དུ་འཐད་པ། དང་གའམ། ཟས་ཟ་འདོད་ཀྱི་འདོད་པ། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐྱབས་ཐུགས་རྗེ་མ་ལས། བཙུད་ཆེན་ཟས་ལ་ཞེན་པ་ལོག་པའི་ཚེ། །མཆུ་བརྗེས་སྣ་ཞོམ་སོ་ལ་དྲེག་པ་ཆགས། །ཡིད་ཁར་འོང་བ་སྦྱོན་མོའི་ཆུ་ལས་མེད། །ཤི་གསོན་འབྲལ་དུས་ཁ་ཆེམས་གཞོག་པའི་ཚེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡིད་ཀྱི་ལུས། ❶ བར་དོའི་ལུས། ❷ བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས། ཞེས་མཁས་པ་འགའ་གསུང་།

ཡིད་ཀྱི་ཤིང་རྟ། བསམ་པའམ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། མངོན་ཞེན་མངོན་འདོད་བརྐམ་ཆགས་དང་། །ཞེན་པ་སྲེད་པ་ཆགས་རྙེད་འདོད། །འདོད་སྒྲུ་ཡིད་ཀྱི་ཤིང་རྟ་དང་། །རེ་བ་ཐོབ་འདོད་འདོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡིད་འབྱུང་། སེམས་སྐྱོ་བའམ། སྐྱོ་ཤས་སྐྱེ་བ། ངེས་འབྱུང་བཅས་ཀྱི་དོན། ཐུགས་འབྱུང་བ་དང་དོན་འདྲ།

ཡིད་སྐུལ། སྐུལ་ལྕག་གམ། སེམས་ལ་སྐུལ་མ་གཏོང་བའི་དོན།

ཡིད་བསྐུལ་བ། གཞན་གྱིས་རང་གི་སེམས་ལ་སྐུལ་མ་གཏོང་བའི་དོན། དཔེར་ན་རྒྱལ་བ་མཆོག་གི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡིད་བསྐུལ་ཏེ་འདི་འབྲི་བའི་སྤྲོབས་པ་སྐྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དབྱིན་སྐད་དུ་ཟེར་བ་ encourage དེའོ། །

ཡིད་ཁྱེད་ཤེས་ཀྱི་བསམ་པ། བླ་མ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཞབས་ལ་འཇུས་ནས་འདི་ཕྱི་བར་དོའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱིད་སྡུག་ལེགས་ཉེས་མཐོ་དམན་ཅི་བྱུང་ཡང་ཁྱེད་ཤེས་ཁྱེད་མཁྱེན་སྙམ་དུ་ཡིད་ཆེས་བློ་འགེལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན།

ཡིད་ཁྲོད། ཡིད་ཁྲོད་དམ་སེམས་ཁྲོད་ཅེས་པ་རང་གི་སེམས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། འདི་ནི་རང་དང་རང་གི་སེམས་གཉིས་འབྲུག་རྩོད་བྱུང་སྐྱེ་ཕན་ཚུན་ཤོད་རེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོ་ལས། འདི་ཡིས་ (ཚེ་རབས) བརྒྱ་ཕྲག་ཐམས་ཅད་དུ། །འཁོར་བར་བདག་ལ་གནོད་པ་བྱས། །ཡིད་ཁྲོད་ (སེམས་ཁྲོད་རང) རང་དོན་བྱེད་འདོད་པས། །བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་འདས་གྱུར་ཀྱང་། །ངལ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུར། །ཁྱོད་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡིད་འཁྲུལ་བ། སེམས་ལ་འགྱུར་བ་ཐེབས་ངེས། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སྐྱབས་འགྲོའི་རྒྱུ་དེ་གཉིས་ཤུགས་དྲག་ལ་བརྟན་པ་ཞིག་ཡོད་ན་སྐྱབས་འགྲོ་ཡང་ཡིད་འཁྲུལ་བ་ཞིག་འོང་བས་རྒྱུ་གཉིས་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡིད་འགྱུར་གྱི་སྦྱོང་བ། རྩོལ་བཅས་ཀྱི་སྦྱོང་བ། ཞིབ་པར་བཤད་ན། འབད་རྩོལ་དང་བཅས་ཏེ་སྒོམ་པའི་ཚེ་སྐྱེ་བའི་རྩོལ་བཅས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་ལ་ཟེར། དེ་དང་སྦྱོང་བ་སྣ་ཟིན། སྦྱོང་བ་ཐན་ཐུན་རྣམས་དོན་འདྲ་བར་བཤད། དཔེར་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཡིད་འགྱུར་གྱི་སྦྱོང་བ་སྐྱེས་ལྟ་བུ།

ཡིད་འགྱུར་བའི་སྦྱོང་བ། ❶ སེམས་འགྱུལ་ཐེབས་ངེས་ཀྱི་སྦྱོང་བའམ་ཉམས་སྦྱོང་། ཡིད་ཁྲུལ་བའི་སྦྱོང་བ། ❷ ཡིད་འགྱུར་གྱི་སྦྱོང་བ་དང་འདྲ།

ཡིད་ཅན། སེམས་ཅན། ལུས་ཅན། ཡིད་ཅན་རྣམས་དོན་གཅིག སེམས་ཅན་ལ་གཟིགས།

ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྡན། ❶ རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཆེས་པ། བླ་མ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ། བདག་ཉིད་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་གསུམ། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་དུས་འཁོར་རྒྱས་འགྲེལ་ལས། བླ་མའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་དོན་ལུང་རིགས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ངེས་པ་ན་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་དེ་ན་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་བླ་མ་ལ

ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དེ་ནས་བླ་མས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་བསྒོམས་པས་རྒྱུད་ལས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་མྱོང་བ་སྐྱེས་པ་ན་བདག་ཉིད་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་སྟེ་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ཚང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་དང་། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་སྣང་ཆ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསལ། ❷ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ནཱ་རོའི་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད་ཡིག་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྡན།

ཡིད་བརྟན། ཡིད་ཆེས། ཤེས་རབ་སྡོང་བུ་ལས། སྐྱེ་བོ་ངན་པ་སྙན་སྨྲ་ཡང་། །འདི་ལ་ཡིད་བརྟན་རུང་མ་ཡིན། །རྨ་བྱ་སྒྲ་སྙན་སྒྲོགས་ན་ཡང་། །ཟས་སུ་དུག་ཆེན་ཟ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡིད་བརྟན་པ། ཡིད་ཆེས་པ།

ཡིད་དུ་འོང་བ། ❶ མཛེས་པོ། སྙིང་རྗེ་པོ། ཡིད་དུ་འཐད་པོ། སེམས་ལ་འབབ་པོ། སྙིང་དུ་འབབ་པོ། དཔེར་ན་གཙང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡིད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསལ། ❷ གཅེས་ཤིང་ཕངས་པ། སྙིང་དུ་སྡུག་པ། མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་ཡིད་ལ་དགའ་བ་སྐྱེར་བ། མཐོང་བ་ཙམ་གྱི་དགའ་ལྷང་ལྷང་བྱ་བའི་ཡུལ། རང་གིས་ཧ་ཅང་གཅེས་པོ་བྱ་རྒྱུའི་ཆོས་བཅས་ལ་ཟེར། དབྱིན་སྐད་དུ་ dear ཟེར་བ་དེའོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སེམས་ཅན་གཉེན་དུ་བསྒོམ་པ་ནི་ཡིད་འོང་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། གཉེན་གྱི་མཐར་ཐུག་ནི་མ་ཡིན་པས་མར་བསྒོམ་པ་དང་དེའི་དྲིན་དྲན་པ་དང་དྲིན་ལན་གཟོ་བ་གསུམ་ནི་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་གཅེས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡིད་དྲངས་པ། ❶ ཡིད་འཕྲོགས་པ། ཡིད་དེའི་ཕྱོགས་སུ་འཐེན་པ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ལས། སྒོ་སྣ་ཚོགས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡིད་དྲངས་པའི་གུས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ནས་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ ཡིད་གཞན་དབང་དུ་སོང་བ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡིད་དྲངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཕྱིར་དྲངས་ནི་འཐེན་པའམ་སྣེ་འཁྲིད་པ་སྐྱེས་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། འདྲེན་པ། དྲངས་པ། དྲང་བ། དྲོངས།

ཡིད་དཔྱོད། ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་ལས། རྟགས་ཡང་དག་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱོག་ཤུར་འཛིན་པའི་བློ། ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་ཁྲིན་པ་རྙིང་པ་ན་ཆུ་ཡོད་དམ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས། རང་ཡུལ་ལ་ཞེན་པའི་བསླུ་བའི་ཞེན་རིག་དོན་མཐུན། ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོངས་འཛིན་

བློ་རིག་ཏུ་གསུངས། ངེས་དོན་གྱི་མཁས་པའི་དབང་པོ་རིགས་སློབ་དབུ་འཛིན་རྒན་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་བློ་རིག་ལས། སྔོང་བ་དང་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་གང་ལ་ཡང་མ་བརྟེན་པར་རང་ཡུལ་བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གསར་དུ་ངེས་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ཟུར་ཀྱི་སྔོང་བ་ཞེས་པས་མངོན་སུམ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་པ་གཅོད། རྟགས་ཡང་དག་ལ་མ་བརྟེན་ཞེས་པས་རྗེས་དཔག་གཅོད། རང་ཡུལ་བདེན་པ་ཞེས་པས་ལོག་ཤེས་གཅོད། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཞེས་པས་ཐེ་ཚོམ་གཅོད། གསར་དུ་ཞེས་པས་བཅད་ཤེས་གཅོད། ངེས་པ་ཞེས་པས་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་གཅོད་དོ། །མཚན་ཉིད་འདི་གོ་རྒྱུ་ཆེ། འོན་ཀྱང་འདི་ལ་དོགས་པ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཡིད་དཔྱོད་རྟོགས་པ་ལ། མངོན་རྗེས་གཉིས། ལོག་ཤེས། ཐེ་ཚོམ། བཅད་ཤེས། སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་དང་ཡིད་དཔྱོད་དེ་བློ་རིག་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དང་། མཚན་ཉིད་ཚིག་ཚོགས་ཧ་ཅང་ཆེ་ཞིང་ཟུར་མང་བས་ཞེན་རིག་ཅེས་སྨོས་པ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའི་དགོས་པ་ལྷག་པོ་མ་མཐོང་ངོ་། །སྒྲ་བཤད་ནི། རང་ཡུལ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཙམ་གྱིས་འཇུག་ཅིང་དཔྱོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །སྡུད་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་ཞེས་བྱ་བ་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་ཤེར་ཕྱིན ༼ཀ༽ ༡༡༧ན༨ལས། ཤེས་རབ་ནི་ཕྱིར་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕ་རོལ་ནི་མོས་པས་སྤྱོད་པའི་གནས་སྐབས་ན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་ཡིད་ཆེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་ཀྱི་ཁུངས་ཡིན་པར་སྣང་ངོ་། །

ཡིད་བྱེད་བཞི། (ཕར་ཕྱིན) ཞི་གནས་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་ཡིད་བྱེད་བཞི་ཞེས་པ་ནི། བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད། ཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད། ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད། རྩོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་བཞིའོ། །

ཡིད་མི་རྟོན། ཡིད་མི་ཆེས། ཤེས་རབ་སྡོང་བུ་ལས། སྐྱེ་བོ་ངན་པ་སྲུན་ཕྱུང་ན། །དམ་པ་ལ་ཡང་ཡིད་མི་རྟོན། །བྱིས་པ་འོ་མས་ཁ་ཚིག་ན། །ཞོ་ལའང་ཕུ་ཡིས་འདེབས་ཤིང་འཐུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ། <ཙིནྟ་མ་ཎི> གང་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན་བསམ་དོན་ཡིད་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཞིག ལེགས་སྦྱར་དུ་ཙིནྟ་མ་ཎི་ཟེར། ཙིནྟ་མ་ཎི་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་༡༣༩ལས། ཙིནྟ་མ་ཎི་ཁ་དོག་སེར། །དེ་ལ་ཚོན་མདངས་སྣ་ལྔ་ཡི། །མིག་མཚུངས་རི་མོ་བདུན་ཡོད་ལ། །ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་དེར་བསྟུས་པའི། །རྗེས་སུ་ཉིན་ཡང་སྐར་མ་མཐོང་། །རས་མང་བརྩེགས་པའི་འོག་བཞག་ཀྱང་། །བདེན་པའི་སྟོབས་ནི་བརྗོད་ཙམ་ན། །དེ་ཉིད་

སྙེང་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་དྲི་མེད་ཤེལ་ཕྲེང་དེབ་གཟུགས་(༢ལས་ཀྱང་འདི་ལྟར། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འཆང་བས་བསམ་པ་འགྲུབ། །ཅེས་པ་ནི། ཙིནྟ་མ་ཎི་ཞེས་བྱ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ། མདོག་སྣ་ལྔའི་རི་མོ་མིག་ལྔ་བུ་བདུན་ཡོད་པ། ཁ་དོག་སྐྱེར་དྭངས་སེར་ཅན། ཆེ་ཚད་མཐེ་བོང་གཉིས་གཤིབས་པ་ཙམ་ཡོད་ལ། དེ་ནི་རས་དུ་མ་བརྩེགས་པའི་འོག་ཏུ་བཞག་སྟེ་བདེན་སྟོབས་བརྗོད་ན་རས་མ་བཙོལ་བར་སྙེང་དུ་འབྱུང་བས་ཅི་སྨོན་འགྲུབ་པར་རྟགས་དང་། དེ་ནམ་མཁར་བཏེག་པ་མིག་ལ་བཀབ་ནས་བལྟས་པས་ཉིན་དཀར་ཡང་ཉི་འོད་ཀྱིས་མི་སྒྲིབ་པར་གནམ་གྱི་སྐར་མ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་སྟེ། ཕྱུལ་མ་ངེས་པ་གང་ནས་ཀྱང་འབྱུང་ལ་རིན་ཐང་ནི་འཛམ་བུ་གླིང་ཚང་མའི་ཚད་ཡིན་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡིད་བཞིན་གྱི་མཚོ། ཡིད་བཞིན་རྒྱ་མཚོ་དང་འདྲ་བར་སེམས། ཡིད་བཞིན་རྒྱ་མཚོ་ལ་གཟིགས། ཡང་རྣམ་རྒྱལ་མའི་བསྟོད་པ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་མཛད་པས་ལས། ཡིད་བཞིན་མཚོ་ཡི་ངོགས་ཀྱི་པད་སྡོང་བཞིན། །དྲང་ཞིང་ལྡེམ་པའི་སྐེད་སྐབས་གསལ་བ་ཅན། །ཞེས་གསུངས། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཅོ་ནེ་བླ་མའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཐུབ་པའི་སྐྱེས་རབས་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་གྱི་ཡིད་བཞིན་གྱི་མཚོ་དེའམ། ཡང་ན་ཡིད་བཞིན་ཏེ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྒྱ་མཚོ། ཞེས་སོགས་གསུངས།

ཡིད་བཞིན་རྒྱ་མཚོ། ཡིད་བཞིན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དངོས་གཞི་མ་ཡིན་པར། གླིང་བར་གྱི་མཚོ་ཆུང་ཤིན་ཏུ་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཞིག་ལ་ཟེར། ཞེས་རྗེ་གུང་ཐང་པའི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་ཏུ་གསལ།

ཡིད་བཟང་། ❶ ལྷའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག སྒྲ་བཤད་ནི། འདི་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བསམ་པ་ཙམ་གྱིས་དགོས་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པས་ཡིད་བཟང་ངོ་། །ཞེས་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཛོ་བ་མོ་༢༥༢བ༢ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ མེ་ཏོག་གི་མིང་། དཔེར་ན་མེ་ཏོག་གི་ཟེ་འབྲུ་ལ་ཡིད་བཟང་རྩེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཡིད་བཟང་རྩེ། ❶ ཡིད་བཟང་ནི་མེ་ཏོག་གི་མིང་དང་། རྩེ་ནི་ཟེ་བ་སྟེ། མེ་ཏོག་གི་ཟེའུ་འབྲུའི་མིང་ཡིན་པར་སྙམ། ❷ ལྕེ་ལའང་འཇུག

ཡིད་བཟང་རྩེ་བ། འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱི་མཚན།

ཡིད་བཟླས། (གསང་སྔགས) ངག་ཏུ་མ་ཐོན་པར་ཡིད་ངོར་སྒྲོར་བ། ཡིད་ངོར་གཤར་སྣང་བྱེད་པ། ཡིད་ངོར་འདོན་པ། ངག་བཟླས་ཀྱི་ལྡོག་ཕྱོགས། དཔེར་ན་ཐུགས་ངག་ཏུ་མི་བརྗོད་པར་ཡིད་ཀྱིས་བསྐུར་བ་ལྟ་བུ།

ཡིད་འོང་། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་འདྲ།

ཡིད་ལ་བརྟག་པ། ཡིད་ལ་ཡང་ཡང་བསམ་པ།

ཡིད་ལ་བྱེད་པ། ❶ རྣམ་རྟོག་གམ་ཀུན་རྟོག སེམས་ལ་དྲན་པར་བྱེད་པ། བསམ་བློ་གཏོང་བ། བློ་ཡུལ་ལམ་ཡིད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། རྣམ་རྟོག་གི་མིང་། ཀུན་རྟོག་ཡིད་གཞུངས་ཡིད་ཀྱི་ལས། །སེམས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཡང་དག་རྟོག །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྟོག་དཔྱོད་དེ། །རྟོག་དང་དྲན་པ་བསམ་མནོ་འོ། །❷ རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་གཏོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་ཞིག སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ ཅི ༣༠ན༩ལས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སེམས་གཏོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡིད་ལས་བྱུང་། བར་དོ་བ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཁ་ཁྲག་སོགས་ཀྱི་རྫུ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡིད་ཙམ་ལས་སྐྱེས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཡིད་ཡི་བ། སེམས་ཞུམ་པའི་དོན། ཡི་ཡི་བ་དང་འདྲ། དེའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཡིད་སྲུབས། ❶ བདུད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་༡༨༧ན༧ལས། ཡིད་སྲུབས་ནི་སེམས་གཡེང་བར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། མ་ཕྱི་ལ་ས་མཐའ་མེད་པར་ཡིད་སྲུབ་ཅེས་བྲིས་སྣང་ངོ་། །❷ འདོད་པ། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་གསུང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡིད་དམ་སེམས་དཀྲུག་པར་བྱེད་པས་ན་ཡིད་སྲུབས་ཞེས་བྱའོ། །

ཡིན་སྐད། ཟེར་སྐད། མ་རངས་པའམ་ཟུར་ཟའི་ཚིག་ཅིག

ཡིན་ལ་མ་ཡིན། ཡིན་མིན་ངེས་དཀའ་བའམ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞིའི་དོན།

ཡིན་ལ་མིན་ལ། ཡིན་ལ་མ་ཡིན་དང་དོན་འདྲ།

ཡིན་ལུགས། སྟོང་ཉིད།

ཡིན་ལུགས་ལ་ཕྱུ་ཐག་ཆོད་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་འཚོལ་བའི་ཚེ་དགག་བྱའི་བདག་དེ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ནས་འཚོལ་ལུགས་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་རིགས་པས་བཙལ་བ་ན་མེད་པར་ཐག་ཆོད་པའི་ཚེ་ཡིན་ལུགས་ལ་ཕྱུ་ཐག་ཆོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ཡུ་གུར། ཤིན་ཅང་། ཤིན་ཅན་ཡུ་གུར། འདི་དེང་སང་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་'Xinjiang Uygur ཤིན་ཅང་ཝི་གར་ཞེས་འབོད་པ་དེ་རང་ཡིན་པར་སྙམ། དབྱིན་སྐད་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཝི་གར "wEEger" ལྟ་བུར་བརྗོད་རུང་། དོན་དུ་ཨུ་གུར་ "ooygOOr" ཞེས་བརྗོད་ན་ཡུལ་མིའི་རང་སྐད་དང་མཐུན་ཆབས་ཆེ་བ་ཡོད་ལུགས་བརྗོད་མཁན་ཡོད། ཞྭ་སྒབ་པའི་རྒྱལ་རབས་སྟོད་ཆ་༡༧༨ལས། ཡུ་གུར་ནི་དེང་སང་ཤིན་ཅང་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། ཞེས་གསལ། ཡུ་གུར། ལི་ཡུལ། ཤིན་ཅང་རྣམས་དོན་གཅིག ཡར་ཀན་དང་ཤིན་ཅང་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་ཀྱང་། ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་ཡར་ཀན་ནི་ཤིན་ཅང་གི་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག་གི་མིང་ཅམ་ལས་ཤིན་ཅང་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གོ་ན་འཁྲུག་གི་མི་འདུག ཞིབ་པ་ཡར་ཀན་ལ་གཟིགས།

ཡཱུ·ཐི་ཀཱ། (ལེགས་སྦྱར) མེ་ཏོག་ཀུནྡའི་བྱེ་བྲག་ཅིག ཀུནྡ་ལ་གཟིགས།

ཡུ་ཐུ། རང་རེའམ་བདག་ཅག་གི་དོན་དུ། ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཨུ་ཐུ་ཡང་ཟེར།

ཡུག་པ། ཁང་པའི་མིང་། འདི་ལ་ཡོབ་ཡོབ་ཅེས་ཀྱང་ཟེར། ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་གསལ།

ཡུག་པོ། ❶ ཧཱུ་ཞིག་གི་མིང་དུ་བཤད། ❷ ཡུག་ཕོ་དང་འདྲ་བར་དག་ཡིག་འགར་བཤད།

ཡུག་ཕོ། (འདུལ་བ) ཁྱོ་མོ་ཤི་བའི་ཕོ་རྐྱང་། དབྱིན་སྐད་དུ་'widower ཟེར།

ཡུག་ཟ་མ། (འདུལ་བ) ཡུག་ཟ་མ་དང་འདྲ།

ཡུག་ཟ་མོ། (འདུལ་བ) ཡུག་ཟ་མོ་སྟེ། ཁྱོ་ཤི་བའི་བུད་མེད་ཀྱི་མིང་། དེང་སང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཡིག་ཆ་མང་པོར་ widow ཞེས་པ་བོད་ཡིག་ཏུ་བྲིས་ཚེ་ཡུག་ཟ་མོའམ། ཡུག་ཟ་མ་ཞེས་བྲིས་ན་དམོད་མོ་འདེབས་པའི་ཚིག་གམ་གཤེ་ཚིག་ཏུ་འགྱུར་བས། དབྱིན་ཡིག་གི་ widow ཞེས་པའི་ཚིག་འདིའི་སྐད་དོད་ལ་ཡུག་མོ་ཞེས་བེད་སྤྱོད་བྱས་ན་དམོད་ཚིག་དང་དམའ་འབེབས་སུ་མི་འགྱུར་བར་ཤིན་ཏུ་འཚམ་པར་སེམས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཡུག་ཞེས་པ། ཁྱོས་རྗེས་སུ་གཡུགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་ཡུག་ཞེས་བཏགས་པར་སེམས། ཁྱོ་མོ་ཤི་བའི་ཕོ་རྐྱང་ལ་ཡུག་ཕོའམ་ཡུག་པོ་ཟེར། དབྱིན་སྐད་དུ་' widower ཟེར། འདི་ལ་ཡུག་མོ། ཡུག་ཟ་མ། ཡུག་ཟ་མོ། ཡུག་ས་མ། ཡུག་ས་མོ། ཡུགས་མོ། ཡུགས་ཟ་མ། ཡུགས་ས་མ། ཡུགས་ས་མོ་བཅས་ཟེར།

ཡུག་ས་མོ། (འདུལ་བ) ཡུག་ཟ་མ་དང་འདྲ།

ཡུགས་ཕོ། (འདུལ་བ) ཡུག་ཕོ་དང་འདྲ། ཡུག་དང་ཡུགས་གང་བྲིས་ཀྱང་ཆོག་པར་སེམས།

ཡུགས་མོ། (འདུལ་བ) ཡུག་མོ་དང་འདྲ།

ཡུང་ང་། ཡུང་བ་དང་འདྲ།

ཡུང་བ། སྒ་སེར་གྱི་མིང་དུ་བཤད། ཡུང་ང་དང་དོན་གཅིག ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། བློ་གྲོས་ལྡན་པ་གཉིས་བགྲོས་ན། བློ་གྲོས་ལེགས་པ་གཞན་འབྱུང་ཕྱིར། །ཡུང་བ་དང་ནི་ཚ་ལ་ལས། །ཁ་དོག་གཞན་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། དཔེ་དེའི་དོན་ནི། ཡུང་བ་ནི་སྒ་སེར། ཚ་ལ་ནི་ཙྭའི་རིགས་ཤིག་སྟེ། དེ་གཉིས་བསྲེ་བསྲེ་བཏང་ན་ཁ་དོག་གཞན་ཞིག་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་པའོ། །

ཡུད་ཙམ། ❶ འཕྲུག་ཙམ། ❷ ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་ཆ་སུམ་ཅུར་ཕྱེ་བའི་ཆ་གཅིག དེ་ལ་དེང་དུས་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་དང་སྦྱར་ན་སྐར་མ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་༤༨ཡོད། It has 48 minutes.

ཡུམ་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས། (འདུལ་བ) བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་མ་ཡུམ། འདི་ལ་ལྷ་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ཞིང་། ལེགས་སྦྱར་དུ་ "མཱ་ཡཱ་དེ་ཝཱི" ཟེར། ཡབ་རྒྱལ་པོ་ལེགས་པར་རབ་སད་ལས་སྲས་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་དང་། སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྲས་མོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱི་མ་དེ་ཡིན། སྒྲ་བཤད་ནི། སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤྲུལ་པའི་ཁྱད་མེད་དམ་ལྷ་མོ་དང་མཛེས་སྡུག་མཚུངས་པས་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་སམ་ལྷ་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱའོ། །པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས། ལང་ཚོ་པདྨ་གསལ་བ་འདི། །དཔེ་ཟླ་སྤངས་ཤིང་སྒྱུ་མ་ཡིས། །ཆེད་དུ་ལྷག་པར་སྤྲུལ་པ་བཞིན། །དེ་ཕྱིར་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་སམ། །ལྷ་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་མོ་ཞེས། །ཕྱོགས་ཀུན་སྒྲ་འཛིན་རྒྱན་དུ་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། སྒྱུ་འཕྲུལ་པས་འདི་ལྷག་པར་གཟུགས་བཟང་བས་དེ་བས་ན་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་མོ་ཞེས་བཏགས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྟོགས་བརྗོད། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་དང་། དེབ་ཐེར་དམར་པོ་༨ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བལྟམས་ནས་ཞག་བདུན་ན་ཡུམ་འདས་ཏེ། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་མ་ཡུམ་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཡུམ་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་འདས་ནས་ཡུམ་ཚབ་ཏུ་སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་བྱུར་པ་ཡིན་ལ། འདི་ཕྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོའི་རྟོགས་བརྗོད་ཅེས་པའང་འདིའི་རྟོགས་བརྗོད་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། །

ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབ་གཉིས་པའི་ནང་བཞེངས་པའི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་སྔ་ཤོས་ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་ཕོ་བྲང་ཡིན། དེ་ནི་བོད་རྒྱལ་དེའི་སྐུ་དུས་སུ་བཞེངས་ཤིང་། བོད་ཀྱི་ཁང་ལས་བཟོ་སྐྲུན་ལས་རིགས་ཀྱི་ཐོག་མ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད། དེ་ནི་ཡར་ཀླུང་གི་ཕུར་རི་ལོགས་ཤིག་ལ་རྫོ་གཡམ་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བརྩིགས་པའི་༜མཁར༜ཐོག་བརྩེགས༜གསུམ་པ་ཞིག་ཡོད་པ། རྗེས་སུ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་ཞབས་འབྲིང་ཤཱཀྱ་མགོན་པོས་ཉམས་གསོ་དང་། སྙིང་གི་རྒྱ་ཕིབས་ཕུབ་པ་དང་། ༸རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་ཉམས་གསོ་དང་། རྒྱ་བསྐྱེད་གནང་སྟེ་རྩ་བ་སྔོན་མའི་མཁར་གྱི་༜རྩིག་རྐང༜ཐོག་ཚད༜ལྷག་ཙམ་རྒྱ་དམར་གྱི་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་༜དུས་ལོག༜མ་བྱུང་གི་བར་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པར་ཞྭ་སྒབ་པའི་རྒྱལ་རབས་སུ་གསལ། ཕོ་བྲང་འདིའི་མཐོ་ཚད་ལ་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་བཞེངས་པའི་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱ་ཕིབས་བརྩིས་པའི་ཐོག་རྩེག་དགུ་ཡོད་ཅིང་། ཕོ་བྲང་འདིའི་ནང་གི་ལྡེབས་བྲིས་སུ། ཞིང་ལ་སྤྲ་བ་ཞལ་ཟས་ཞིང་དང་། གྲོང་ལ་སྤྲ་བ་མོན་གྲོང་ཤར་པ། རྫོང་ལ་སྤྲ་བ་མེ་ཏོག་རྫོང་། ཞེས་སྤྲ་སྨོའི་ལོ་རྒྱུས་བཀོད་ཡོད་ཅིང་། བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་དབུ་བརྙེས་སའང་ཕོ་བྲང་འདི་ཉིད་ཡིན། རྒྱལ་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་ཕོ་བྲང་འདིའི་ཐོག་རྩེར་གཉན་པོ་གསང་བ་བབས་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབུ་བརྙེས་པར་བཤད་པ་ལ་གཞིགས་ན། ཕོ་བྲང་འདི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མང་པོས་ཕོ་བྲང་གནང་བར་ངེས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཤ་བ་ཡུ་མོའི་བརྒྱ་འདུ་བའི་རིའི་སྒང་དུ་ཆགས་ཡོད་པས “ཡུ་མོའི་བརྒྱ་སྒང” ཞེས་ཐོག་མར་མིང་དེ་ལྟར་ཐོགས་ཀྱང་། ཕྱིས “ཡུམ་བུ་བླ་སྒང” ཞེས་འབྲི་སྲོལ་འཛུགས་པ་རེད་ཟེར་མཁན་ཡང་ཡོད། རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་ཕེབས་རྗེས་སྐབས་ཤིག་རིང་ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་དུ་བཞུགས་པ་དང་། དགུན་དུས་ཁྲ་འབྲུག་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་པར་གྲགས། ཕྱི་ལོ་ (༡༩༨༠) ནང་ཕྱི་རྒྱལ་བ་ཞིག་གིས་བརྒྱབ་པའི་གནའ་བོའི་ཕོ་བྲང་གི་འདྲ་པར་དང་། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་ (༡༩༦༦-༡༩༧༦) སྐབས་གཏོར་བཤིག་བཏང་བའི་གྲུང་ཤུལ་གྱི་འདྲ་པར་གཉིས་ཀ་ john F. Avedon གྱིས་བྲིས་པའི་In Exile from the Land of Snows ཞེས་པའི་དེབ་ནང་དངོས་སུ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་། ཕྱིས་སུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཞིག་གསོ་བྱས་ཏེ་གནའ་བོའི་ཕོ་བྲང་དང་བཟོ་བཀོད་མཚུངས་པ་ཞིག་གསར་རྒྱག་བྱས་པའི་འདྲ་པར་ཡང་མཐོང་རྒྱུ་འདུག ཕོ་བྲང་འདི་ལ་ (དེབ་ཐེར་དམར་པོ་༣༣ལས་སྐུ་མཁར་ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་ཞེས་འབྱུང) ཡུམ་བུ་གླང་མཁར་དང་། ཡུམ་བུ་གླ་མཁར། ཡུམ་བུ་ལྷ་མཁར་ཟེར་བ་སོགས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་སྣང་ངོ་། །ལྷུང་གླང་པ་རྡོལ་

པའི་རྡོ་རྗེས་བརྩམས་པའི་ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་གི་དཀར་ཆག་ཅིག་ཀྱང་ཡོད་འདུག་པ་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ།

ཡུམ་སྲས་བཅུ་བདུན། བོད་སྔ་རབས་པས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བཤད་བྱ་རྩ་བའི་མདོ་ལ་ཡུམ་སྲས་བཅུ་བདུན་ཡོད་པར་བཤད་དེ། ཡུམ་དྲུག་དང་སྲས་བཅུ་གཅིག་གོ། ཡུམ་དྲུག་ནི། འབུམ། ཉི་ཁྲི། ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ། ཤེས་རབ་ཁྲི་པ། བརྒྱད་སྟོང་པ། མདོ་སྡུད་པ་ (འདི་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་ལེའུ་གྱ་བཞི་པ་ཡིན) རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ལ་ཡུམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དེ་རྣམས་བརྗོད་བྱ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན། སྲས་བཅུ་གཅིག་ནི། ཤེར་ཕྱིན་བདུན་བརྒྱ་པ། (འདི་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པའི་འདུས་པ་ཞེ་དྲུག་པ་ཡིན) ཤེར་ཕྱིན་ལྔ་བརྒྱ་པ། ཤེར་ཕྱིན་སུམ་བརྒྱ་པ་ (འདི་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ཡིན) ཤེར་ཕྱིན་ཚུལ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པ། (འདི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས) ལྔ་བཅུ་པ། སྒོ་ཉེར་ལྔ་པ། (འདི་ཡང་རྒྱུད་དུ་གཏོགས) རབ་རྩལ་རྣམ་གནོན་གྱིས་ཞུས་པ། ཀཽ་ཤི་ཀས་ཞུས་པ། ཤེར་ཕྱིན་ཡི་གེ་གཅིག་མ། ཡི་གེ་ཉུང་ངུ་། ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་ལ་སྲས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་བརྗོད་བྱ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་ནས་མི་སྟོན་པར་བརྗོད་བྱ་ཕྱོགས་རེ་བ་ཙམ་སྟོན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་རང་ལུགས་ལ། རྒྱན་གྱི་བཤད་བྱ་རྩ་བའི་མདོ་ལ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་གསུམ་ཁོ་ནར་ངེས་པར་གསུངས་སོ། །སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། སློང་རྡོལ་བླ་མ་སོགས་ཀྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

ཡུམ་གྱི་ཆོས་འབྱུང་། (གསང་སྔགས) ཡུམ་གྱི་པདྨ་དང་འདྲ།

ཡུམ་གྱི་པདྨ། (གསང་སྔགས) ཡུམ་གྱི་མོ་མཚན།

ཡུམ་གྱི་བྷ་ག (གསང་སྔགས) ཡུམ་གྱི་པདྨ་དང་འདྲ།

ཡུལ་གྱི་འོད་གསལ། (གསང་སྔགས) སྟོང་ཉིད་དང་དོན་གཅིག (བཀའ་བརྒྱུད) གཞི་ཆོས་ཉིད་རྟག་ཆད་སོགས་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡུམ་གྱི་གསང་བ། (གསང་སྔགས) ཡུམ་གྱི་བྷ་ག་སྟེ་མོ་མཚན།

ཡུམ་གྱི་གསང་བའི་སྣ་རྩེ། (གསང་སྔགས) ཡུམ་གྱི་ཀླུ་ཏིའི་མར་སྣ། ཡུམ་གྱི་བྱ་ལེའི་རྩེ་མོ།

ཡུལ་སྐད། ཕལ་སྐད།

ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ། འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གིས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མདོ་དཀོན་བརྩེགས ༼ང་པ༽ ༡༡༧ན་༨ན་བཞུགས་སོ། །

ཡུལ་གྲུ། ཡུལ། ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ཁྱོན།

ཡུལ་ངེས་ལྔ། འདུན་པ། མོས་པ། དྲན་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན། ཤེས་རབ་དང་ལྔའོ། །གྲྭ་བཤད་ནི། འདིའི་ཡུལ་ངེས་ཞེས་པ་ཡུལ་ཚད་མས་ངེས་པ་ཙམ་ལ་མི་ཟེར་བར། ཡུལ་གཏན་འཁེལ་བའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན་འདུན་པའི་ཡུལ་ལ་འདོད་པའམ་བསམ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། མོས་པའི་ཡུལ་ལ་ཚད་མས་ངེས་ཟིན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། དྲན་པའི་ཡུལ་ལ་འདྲིས་པའི་དངོས་པ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡུལ་ལ་བརྟགས་ཟིན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བརྟག་བྱའི་དངོས་པ་ཡིན་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་རོ། །མཆིམས་མཛོད་དེབ་གཟུགས་༧༣༣ལས། འདུན་པ་བསམས་པའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་དང་། མོས་པ་ངེས་པའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་དང་། དྲན་པ་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་སྐྱོན་ཡོན་བརྟག་པའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་གི་མ་བསམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པས་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་ནི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡུལ་ཅན་གྱི་འོད་གསལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ། (བཀའ་བརྒྱུད) གཞི་ཆོས་ཉིད་རྟག་ཆད་སོགས་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ། ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་གསུང་།

ཡུལ་ཆོས། (འདུལ་བ) ཡུལ་གྱི་ལུགས་སྲོལ། འདུལ་བ་ཡུལ་ཆོས་དང་བསྟུན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཡུལ་ལྗོངས། ལུང་པ། ཡུལ། ཡུལ་འཁོར། རྒྱལ་ཁམས། རྒྱལ་ཁབ་བཅས་ལ་འཇུག ལྗོངས་དང་། གཡོང་། གཡོངས། གཞོང་། གཞོངས། ཀོང་ཀོང་། གཡོང་བུ་རྣམས་དོན་གཅིག

ཡུལ་ཉེར་བཞི། ༡ པུལླི་ར་མ་ལ་ཡ། (པ་ཊ་ལི་པུ་ཏྲ་Pataliputra ཞེས་པ་དེང་སང་པ་ཊ་ནཱ་Patna पटना ཞེས་པ་བྷི་ཧཱར་གྱི་མངའ་སྡེའི་རྒྱལ་ས་དེ་རང་ཡིན། དེ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་ (ཨ་ཤོ་ཀ) མྱ་ངན་མེད་ཅེས་བྱ་བ་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་མཆོད་རྟེན་བྱེ་བ་བཞེངས་མཁན་དེའི་རྒྱལ་ས་ཡིན། སྔོན་གྲོང་ཁྱེར་པ་ཊ་ལི་པུ་ཏྲ་ཟེར་ཞིང་། བོད་སྐད་དུ་སྐྱ་ནར་བུའི་གྲོང་ཁྱེར་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པར་བཤད) ༢ ཛཱ་ལནྡྷ་ར་དང་། (ཛཱ་ལནྡྷ་ར་དང་། ཀཱང་ར་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱ་གར་གནས་ཡིག་ནང་གསལ། ཀཱང་ར་ནི། བཞུགས་སྒར་དྷ་རམ་ས་ལའི་ཉེ་འཁྲིས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག་དང་། ཀཱཾ་ཌ་ कांगड़ा kangra ཟེར་བ་དེའོ) ༣

ཨོ་ཌི། (ཨོ་ཌི་ཡ་ན་ལ་གོ་དགོས་པར་སྙམ་སྟེ། ཁ་སྒྱུར་རྗེའི་ཐུགས་དོན་ཀུན་གསལ་དུ་དྲངས་པ་ལས་ཀྱང་། ཧྲོ་ལཀྵ་ར་དང་། ཨོ་ཌི་ཡ་ན་དང་། ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །ཨོ་ཌི་དང་། ཨོ་ཌི་བི་ཤ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་དགེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་གར་གནས་ཡིག་ཏུ་བཤད་ཅིང་། ཨོ་ཌི་བི་ཤ་ནི་དེང་སང་ཨོ་རི་ས་ Orissa ཞེས་པ་གནའ་བོ་ཀ་ལིངྒའི་ཡུལ་དུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་པར་གནས་ཡིག་དེ་ཉིད་དུ་གསལ་བས་དགེ་ཆོས་ཀྱི་གསུང་ལ་ནང་འགལ་འདུག་སྙམ་ཡང་དཔྱད་དོ། །དོགས་གཅོད་འོག་ཏུ། ཀ་ལིངྒ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས) ༤ ཨརྦུ་ཏ་དང་། (རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ན་རི་དབུས་མཐོ་ལ་མཐའ་བ་འབྲང་རྒྱས་འདྲ་བ་མཐའ་ནགས་ཚལ་མཐུག་པོས་བསྐོར་བ་རྗོ་འཛོག་ཅེས་ཀྱང་གྲགས་པ་ལ་བཞེད་ཅེས་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཀྱེ་རྡོར་གྱི་འགྲེལ་པར་གསུངས) ༥ གོ་ད་བ་རི་དང་། (གོ་ད་ཝ་རི་སྟེ། བ་ཡི་མཆོག་སྦྱིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བལ་ཡུལ་ན་བ་དཀར་མོ་ཞིག་གིས་འོ་མས་མཆོད་སྦྱིན་བྱས་པའི་ཤུལ་དུ་བརྐོས་པས་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་ལིང་ག་ཞིག་བྱུང་། དེ་རི་འབིགས་བྱེད་དང་ཉེ་བ་རྡོ་རྗེ་གདན་ནས་ཟླ་བ་ཕྱེད་གཉིས་ཕྱིན་པའི་སར་ཁྱེར་ཏེ་མཆོད་པས་གྲུབ་ཆ་བྱུང་བའི་གནས་ཏེ། ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་རིའི་ངོགས་ཤིག་ན་ཡོད་པར་བཞེད) ༦ ར་མེ་ཤྭ་རི་དང་། (ར་མེ་ཤྭ་ར་ནི་ Rameshwaram གནས་ཆེན་ཉེར་བཞིའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན་ཅིང་། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཨཱཾ་དྷྲ་ཏྲ། པྲ་དེ་ཤའི་आंधरा पर्देशAndhara Pradesh མངའ་སྡེའི་མངའ་ཁོངས་དང་ཁྲི་ལཀྵ་དང་ཉེ་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཉེ་འགྲམ་གྱི་སྣེ་མོར་ཆགས་པའི་གླིང་ཕྲན་ཞིག་རྒྱ་གར་གྱི་ས་ཁྲ་ལ་བལྟས་ན་གསལ་བར་ངོ་འཕྲོད་ཐུབ) ༧ དེ་ཝཱི་ཀོ་ཊི་དང་། ༨ མཱ་ལ་ཝ་དང་། ༩ ཀཱ་མ་རཱུ་པ་དང་། (ཡོངས་གྲགས་སུ་ཀོ་ཏ་ཊི་དང་དག་པར་བྲིས་ན་གུ་ཝཱ་ཧཱ་ཊཱི་དང་गुवाहाटी Guwahati 'ཐག་མི་རིང་བའི་སར་ཡོད་པའི་མ་ཧཱ་མུ་ནི་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། དགེ་ཆོས་རྒྱ་གར་གནས་ཡིག་ལས། པཊ་ཧི་ཟུར་ནས་ཀོ་ཏ་ཊི་བར་རི་ལི་དང་དེ་ནས་མེ་ལི་བཅུ་བདུན་སོང་ན་ཤར་རྩ་མཆོག་གྲོང་མ་ཧཱ་མུ་ནི་ཡོད། དེ་ནི་གནས་ཆེན་ཉེར་བཞིའི་ཡ་གྱལ་གྱི་ཀཱ་མ་རཱུ་པ་ཡིན་འདུག་ཅིང་། སྔོན་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་བསྟན་པ་ཤིན་ཏུ་དར་བའི་གནས་ཡིན་ཞེས་གསལ། ཡང་། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཀྱེ་རྡོར་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། འདོད་པའི་གཟུགས་ཏེ་གཉལ་གྱི་ལྷོ་ཐད་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཆུ་བོ་ལོ་ཧི་ཏ་དཀྱིལ་ན་འབབ་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་ཤིག་ན་སྐྱབ་གནས་རྡོའི་ལིང་ག་མཚན་ཁྲུང་ལྷ་བྲུས་མཚན་པའི་ཆོས་འབྱུང་མི་གང་ཅམ་གྱིས་མཐོ་བ་ཡོད་པ་ལ་བཞེད་ཅེས་གསལ) ༡༠ ཨོ་ཏྲེ་དང་། ༡༡ ཏྲི་ཤ་ཀུ་ནེ་དང་། ༡༢ ཀོ་ས་ལ་དང་། (ཀོ་ས་ལའམ་ཀོ་ཤ་ལ་ནི་དགེ་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ། མཉན་ཡོད་ན་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་སྔོན་རྒྱལ་པོ་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་བས་བརྩིགས་པ་དེའི་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་གི་ཕ་རོལ་ན་རྡོའི་ལིངྒ་སྣ་ལྷ་བྲུས་མཚན་པ་ཡོད་པ་ལ་བཞེད) ༡༣ ཀ་ལིངྒ་དང་། (དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས། ཨོ་ཌི་དང་། ཨོ་ཌི་བི་ཤ་དང་། ཀ་ལིངྒ་གསུམ་དོན་གཅིག་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན། གོང་དུ་ཨང་གྲངས་༣པར་བཤད་པའི་ཨོ་ཌི་དང་། འདིར་༡༣པར་བཤད་པའི་ཀ་ལིངྒ་

གཉིས་ཀློས་སྐྱོན་ལྷ་བུར་སྣང་བས་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གསུང་ལ་ནང་འགལ་སོགས་ཀྱི་ནོར་འཁྲུལ་ཡོད་མེད་བརྟག་དགོས་སོ། །ཡང་། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་གྱིས། མང་ནང་གི་རྒྱབ་རྡོ་རྗེ་གདན་ནས་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུ་རོལ་ན་གླང་པོ་འཛིན་པའི་ས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུབ་གནས་ཡོད་པ་ལ་བཞེད། ཡང་། འགའ་ཞིག་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་གྱི་ཀ་ལིངྒ་དང་ཉེ་བའི་ཡུལ་འཁོར་ལ་བཞེད། ཡང་། ཁ་ཅིག་རྡོ་རྗེ་གདན་ནས་དཔག་ཚད་བཅུ་དྲུག་ལྷོ་ནུབ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ན་ཡོད་པ་ལ་བཞེད) ༡༤ ལཾ་བ་ཀའི་ཡུལ་དང་། (ལམ་བ་ཀ་སྟེ་འདི་སིན་དྷུའི་ཡུལ་ཆ་སྟེ། ཀླ་ཧུ་ནའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་འབྱུང་བ་པ་ཞེས་བསྒྱུར་བ་དེ་དང་དོན་གཅིག) ༡༥ ཀ་ཤྨི་དང་། (རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ཉེ་བ་ན་གྲོང་ཁྱེར་མཆོག་ཅེས་གྲགས་པ་ཏླ་རི་ཀ་པ་གྲུབ་པ་བརྙེས་པའི་ས་ཕྱོགས་སྒྲུབ་གནས་གསེར་གྱི་ལིངྒ་ལྷ་བུས་མཚོན་པ་ཡོད་པ་ལ་བཞེད་ཅེས་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཀྱེ་རྡོར་གྱི་འགྲེལ་པར་གསུངས) ༡༦ ཧི་མ་ལ་ཡ་དང་། ༡༧ པྲེ་ཏ་པུ་རི་དང་། ༡༨ གྲ་ཧ་དེ་བ་ཏ་དང་། ༡༩ སཽ་རཥྚ་དང་། ༢༠ སུ་ཝརྞ་དྭི་པ་དང་། ༢༡ ན་ག་ར་དང་། (ན་ག་ར་ནི་ཁ་ཆེའི་གྲོང་ཡིན) ༢༢ སིན་དྷུའི་ཡུལ་དང་། ༢༣ མ་རུ་དང་། (Kulu ཀུ་ལུའི་ཉེ་འདབས་ཀྱི་ཧླ་ག་བ་ཏེ་བྱ་བ་ལྷ་མོ་བགྲོད་དཀའི་གནས་ཤིན་ཏུ་གཉན་པ་དེ་མ་རུ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱ་གར་གནས་ཡིག་ལས། ཀུ་ལུའི་བྱང་དུ་རོ་ཐང་ལ་བརྒལ་ན་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ག་ཞ་མཁའ་འགྲོའི་གླིང་ཞེས་འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པས་བཏགས་པ་དེར་སླེབས། དེར་དྲིལ་བུ་རི་རི་དང་། ལུང་སྟོད་དུ་འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་མགོན་བྱ་བའི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ངོ་མཚར་ཅན་དེ་བཞུགས། འཕགས་པའི་བཞུགས་ས་ནས་མར་ལ་ཆ་ལམ་ཙམ་གྱི་སར་ཧླ་ག་བ་ཏེ་བྱ་བ་ལྷ་མོ་བགྲོད་དཀའི་གནས་ཤིན་ཏུ་གཉན་པ་དེ། གནས་ཆེན་ཉེར་བཞིའི་མ་རུ་ཏ་ཡིན་ཞེས་བླ་མ་འགའ་རེས་གསུངས་ཞེས་གསལ། འདི་ཕྱི་ངན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་རྗེའི་ཐུགས་དོན་ཀུན་གསལ་དུ་གསལ) ༢༤ ཀུ་ལུ་ཏ་དང་ (Kulu ཀུ་ལ་དང་དོན་གཅིག བོད་སྐད་དུ་ཞང་ཀྱི་ཟེར། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱ་གར་གནས་ཡིག་ལས། མན་དེའི་ཆུ་བརྒྱུད་ནས་མོ་ཊར་ལས་ཀུ་ལུ་ལ་སླེབས། ཡུལ་དེ་ལ་བོད་སྐད་དུ་ཞང་ཀྱི་ཟེར། དེ་གནས་ཆེན་ཉེར་བཞིའི་ནང་གི་ཀུ་ལུ་ཏ་ཡིན་པར་གཞུང་མང་པོར་གསུངས་ཤིང་། བུ་སྟོན་གྱི་བདེ་མཆོག་སྤྱི་རྣམ་དུ་གར་ཞའི་རྒྱབ་ཞང་ཀྱིའི་ཕྲུག་ཅེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད། བུས་མོ་ལྷ་བུའི་ལིངྒ་ནི་ཤར་རིའི་རྩེ་ན་ཡོད་པའི་ལྷ་རྟེན་ཀློག་གི་དབང་ཕྱུག་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ཟེར། འོན་ཀྱང་བུ་སྟོན་གྱིས་བྲག་ཕུག་ཅིག་ན་ཡོད་པར་གསུངས། འདི་ཕྱི་ངན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐུགས་དོན་ཀུན་གསལ་དུ་གསུངས) ཉེར་བཞིའོ། །རྗེའི་ཐུགས་དོན་ཀུན་གསལ་དང་། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱ་གར་གནས་ཡིག་སོགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

ཡུལ་དབུས། (འདུལ་བ) སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་རྣམ་བཞི་རྒྱུ་བའི་ཡུལ། རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་དབུས་སུ་བྱས་ཏེ། ཤར་དུ་ལི་ཁ་ར་ཤིང་འཕེལ་གྱི་མདུན་གྱི་ནགས་ལི་ཁ་རའི་ཚང་

ཚོང་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྟོར་གྲོང་ཁྱེར་འདབ་ཅུ་ཅན་གྱི་སྟོ་ན་ཆུ་གླིང་འདམ་བུ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ནུབ་ཏུ་བྲམ་ཟེའི་གྲོང་ཁབ་དང་ཉེ་བའི་ཁབ་ཅེས་བྱ་བ་གཉིས་དང་། བྱང་དུ་ཨུ་ཤི་རའི་རི་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་དག་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཡུལ་ལོ། །འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སོགས་མང་པོ་ན་གསལ།

ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྐད། པྲཱ་ལི་སྐད་ལ་ཟེར། རང་བཞིན་པ་ནི་ཕལ་སྐད་ལ་ཟེར། ཅུང་ཟད་སྤྲོས་ཏེ་བཤད་ན། ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྐད་ཅེས་པ་ནི། ཡུལ་མིའི་ཕལ་སྐད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། སི་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། པྲ་ཀྲྀ་ཏ་ཞེས་པ་ཕལ་བ་ལ་འཇུག་པས། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་འཁོར་ཆེན་པོར་གྲགས་པའི་ཕལ་སྐད་བཞིན་དུ། བོད་ཡུལ་གྱི་ཕལ་སྐད་དམ་རང་བཞིན་གྱི་སྐད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མང་པོས། པྲཱ་ལི་ཟེར་བ་པྲ་ཀྲི་ཏ་ཟུར་ཆག་པ་ཡིན་ཟེར།ས་པཎ་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ལ་སྤྲིང་བའི་ཡི་གེ་ཞེས་བྱ་བ་༢བ༢ལས། ཉན་ཐོས་ལ་རྩ་བའི་སྡེ་བཞི་ནི། སཾ་སྐྲི་ཏ་དང་། པྲ་ཀྲི་ཏ་དང་། ཨ་བ་ཧྲཾ་ཤ་དང་། པི་ཤ་ཙི་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་སྐད་རིགས་བཞི་གསུངས། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡུལ་བཅས། ཡུལ་གྱི་དཔྱ་ཁྲལ། འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་མ ༡༤ན༣ ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཡུལ་བཅས་དང་། ཤོ་གམ་གཅོད་པའི་མི་ཞིག་ཡོད་དེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཡུལ་ཡུལ་པོ། ངོ་ཆ་བའམ། ངོ་ཆ་པོ།

ཡུལ་ཡུལ་པོར་གྱུར་པ། ངོ་ཆ་བར་གྱུར་པ། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་ ཚུ ༧༡ན༢ལས། ཡུལ་ཡུལ་པོར་གྱུར་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ངོ་ཆ་བར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

ཡུས། ངོ་སོ། བྱས་རྗེས། བདེན་པ།

ཡེ། ཐོག་མ། གདོད་མ། དང་པོ།

ཡེ་རྒྱ། ཡིད་ཀྱིས་བསྒོམས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་མ། གྲྭ་བཤད་ནི། རང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ཆ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཡེ་འབྱམས། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག ཡེ་བྱམས་ནི་བོད་སྔ་མ་དག་གིས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མིང་དུ་བཤད།

ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་སྤེལ་མཁན་བོད་དུ་སླེབས་པའི་སྐོར། བོད་དུ་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་སྤེལ་མཁན་སླེབས་པའི་སྐོར་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཡེ་ཤུའི་གསུང་རབ་བྷཡེ་བྷལ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཚུལ་གྱི་སྐོར། ༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ (1838-1855) དགུང་གྲངས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་ཚེ་ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྲུགས་འགན་བཞེས་ཏེ་ཟླ་བ་དྲུག་ཙམ་གྱི་རྗེས་གློ་བུར་སྙུན་ནད་ཀྱིས་ཤིང་མོ་ཡོས་ཀྱི་ལོ་ (1855 -12-25) སྐུ་ངན་ལས་འདས་ཞེས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཚད་ལྡན་རྣམས་སུ་འབྱུང་ནའང་། (དཀོན་མཆོག་གིས་བོད་སྐད་བཀོད་པ) (God Spoke Tibetan) ཞེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དེབ་རྩོམ་པ་པོ་Allen Maberly “ཨེ་ལན། མ་བྷར་ལི” ཞེས་པ་Australian “ཨོསི་ཊེ་ལི་ཡའི” མི་རིགས་ཡིན་པ་དེས་བརྩམས་པའི་ཧ་ཅང་སྐྱོག་སྤྲོ་བའི་སྒྲུང་དེབ་ལྟ་བུའི་བདེན་རྫུན་འདྲེས་མའི་དེབ་དེའི་ནང་། Minister of Finance, Tempu Gergan བོད་གཞུང་གི་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བློན་བསྟན་བུ་དགེ་རྒན་ (མིང་གི་དག་ཆ་ལ་དཔྱད) ཞེས་བྲུ་བར་༸རྒྱལ་དབང་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་བཀྲོངས་པའི་མ་ཉེས་ཁག་གཡོག་ཟོག་སྟེ། གསང་བྲོས་ཀྱིས་ལ་དྭགས་ཀྱི་ཉེ་འདབས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་ཤིག་ཏུ་ཡིབ་སྡོད་ཀྱིས་གཞིས་ཆགས། དེ་དུས་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་སྤེལ་མཁན་འགའ་ཞིག་དང་འཕྲད་དེ། ཡེ་ཤུའི་གསུང་རབ་བྷཡེ་བྷལ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ལོ་དགུ་བཅུའི་རྗེས་སུ་གཞི་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་གྲུབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་འཁོད། སྐབས་དེ་དུས་བསྟན་བུ་དགེ་རྒན་གྱི་བུ་Yoseb Gergan “ཡོ་སེབ་དགེ་རྒན” སོགས་མཐའ་མཚམས་ཀྱི་བོད་མི་འགའ་ཤས་ཤིག་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་སུ་བསྒྱུར་གྲུབ་པ་བྱུང་། ཡོ་སེབ་དགེ་རྒན་ནི་ཡེ་ཤུའི་གསུང་རབ་བོད་སྐད་དུ་སྒྱུར་མཁན་གྱི་མི་སྣ་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། འོན་ཀྱང་བསྟན་བུ་དགེ་རྒན་ཁོ་རང་ཆོས་ལུགས་བློས་བཏང་མ་གྲུབ་པར་ནང་པ་རང་བྱས་ཏེ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་རྫོགས་པར་བཤད་དོ། །

ཡེ་ཤེས། <ཛྙཱན> ❶ མཁྱེན་པ། རྟོག་པ། (འདིའི་རྟོག་པ་ཞེས་པ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཅེས་པའི་རྟོག་པ་ལ་མི་གོ་བར་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གོ་དགོས། དཔེར་ན་རྟོག་པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ) ❷ (དགེ་ལུགས) འཕགས་པའི་མཁྱེན་པའམ་ལམ་སྤྱིའི་མིང་། ❸ འོད་གསལ་གྱི་ཤེས་པ། རྟོག་བྲལ་ལམ་རྟོག་པ་དག་པ། འདི་ནི་སྐད་དོད་ཛྙཱན་དང་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་ཡིན། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡེ་ནི་ཐོག་མའམ་གདོད་མ། ཤེས་ནི་ཤེས་པ་སྟེ་གདོད་མའི་ཤེས་པའམ་གདོད་མ་ནས་རང་ཆས་སུ་གནས་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ། དགེ་ལྡན་པའི་ལུགས་ལ་གདོད་མའི་ཤེས་པ་ཞེས་པ་གཙུག་མ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་ངོས་བཟུང་ན་རུང་ངོ་། །ཕྱིར་བཏང་། ཡེ་ཤེས་དང་། ཕྱག་རྒྱ། གོ་རིམ་སོགས་ལ་རྒྱ་གར་ན་ཡེ་དང་། ཕྱག་དང་། གོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་མེད་ཀྱང་། བོད་སྐད་ལ་ཚིག་སྦྱར་བ་གོ་བདེ་བའི་དོན་དུ་བསྣན་ནས་བསྒྱུར་བ་མཁས་འཇུག་ཏུ་གསུངས། ཞེས་རྗེ་གུང་ཐང་པ་གསུང་ངོ་། །ས་པཎ་གྱི་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ནི་བཤད་པ་ལ། །གདོད་མའི་ཤེས་པར་འཆད་པ་དང་། །ཞེས་ཚིག

ལ་འབྲུལ་བའི་གྲངས་སུ་གསུངས་ནས་དགག་པ་མཛད་པར་གསུངས་སོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐད་དོད་ཛྙཱནའི་ངེས་ཚིག་ནི། སྒྲོན་གསལ་ལས། ཛྙཱནི་རྟོག་པའོ། །ན་ནི་དགག་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། གང་ལ་རྟོག་པ་མེད་པ་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་རྟོག་བྲལ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བཤད། རྗེའི་སྒྲོན་གསལ་གྱི་མཆན་ཐུར། ཛྙཱ་ནི་རྟོག་པ་སྟེ་སྣང་བ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ན་ནི་དགག་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། འོད་གསལ་གང་ལ་སྣང་བ་གསུམ་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པ་སྟེ་དག་པ་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ལ་རྟོག་པ་དག་པའམ་རྟོག་བྲལ་དུ་བཤད་དོ། །❹ (བཀའ་བརྒྱུད) སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རང་ཆས་སམ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་སྟོང་གསལ་གྱི་རིག་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡེ་གདོད་མ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རང་ཆས་སུ་གནས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཡེ་ཤེས་སམ་གདོད་མའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བའི་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་༡༠༧༤པར། ཛྙཱ་ནའི་སྒྲས་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་བརྗོད་ཚེ་ཤེས་པའམ་རྣམ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་པ་བརྗོད་ཚེ་ཡེ་ཤེས་སུ་བསྒྱུར་དགོས་པར་ལོ་པཎ་གྱིས་བཀས་བཅད་པ་ཡིན་གྱི་སྐད་དོད་ཐ་དད་མེད་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ། སྒྱུ་ལུས་ལ་ཟེར། རྗེའི་མཐའ་གཅོད་སྦྱུ་གུ་ལས། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྷའི་སྐུ་ཁྱད་པར་བས་མི་ཚོག་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་པ་སྒྱུ་མའི་སྐུ་ངེས་པར་སྒྲུབ་དགོས་སོ། །ཞེས་དང་། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། སེམས་དབེན་གྱི་རླུང་སེམས་ཙམ་ལས་བསྒྲུབས་པའི་ལྷ་སྐུ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས། ❶ (དགེ་ལུགས) ཡེ་ཤེས་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ། ❷ (དགེ་ལུགས) (ས་ཆུ་མེ་རླུང་ནམ་མཁའ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ) ཁམས་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ནི། མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ། ཀློང་རྡོལ་གསུང་འབུམ་གླེགས་བམ་སྟོད་ཆ་༣༨༧ལས་བཤད་དོ། །❸ (བཀའ་བརྒྱུད) (ས་ཆུ་མེ་རླུང་ནམ་མཁའ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ) ཁམས་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ནི་སྐྱེས་པའི་ཁུ་བ་ལ་བཤད། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་མཛོད་བར་ཆ་༨༣༣ལས། ཁམས་དྲུག་ནི། གཟུགས་མེད་བཞིར་ནམ་མཁའི་ཁམས་གཅིག་པུ་དང་ལྡན་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་ནམ་མཁའ་རླུང་མེ་ཆུ་སའི་ཁམས་ལྔ་དང་ལྡན་ལ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ལ་དེར་མ་ཟད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཁུ་བ་ལྷུང་བ་ཡང་ཡོད་པས་ཁམས་དྲུག་ལྡན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་རྩི། ངོ་བོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་བདུད་རྩིའི་རྣམ་པ་ཡིན་པ་དེ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་རྩི་ཟེར། ཟག་པ་མེད་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་རྩི་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་། སྙིང་གའི་དབུ་མའི་ནང་ན་རྣམ་ཤེས་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱུ་བའི་རླུང་། དེ་ལ་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་ཀྱང་བྱེར་རོ། །ཞེས་རྗེའི་གསུང་བདེ་མཆོག་གི་ཟིན་བྲིས་སུ་གསལ།

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས། བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས། གྲྭ་བཤད་ནི། སྣོད་སྔ་མ་སྟོངས་པའི་ནམ་མཁའ་དེས་སྣོད་ཕྱི་མ་འཆགས་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཀྱང་། གཞལ་ཡས་ཁང་འཆགས་པའི་རྟེན་བྱེད་པས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་བློ་གསལ་བྱུང་བའི་རོ་སྙང་ལ་གཞི་བྱས།

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྒོམ་པ། བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་༡༡ན༣ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྒོམ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། སྣང་གཞི་ལ་སྣོད་སྟོང་པའི་བསྐལ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་བའི་ཆེད་དུ་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་ལ་བྱེར་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་ཐོབ་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་འོད་གསལ་བར་ཞུགས་པ་ལ་བྱ།

ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ། རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏིས་མཛད། ཐུ་སྟོན་གྱིས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པའི་གཞུང་དུ་བཤད། དེབ་ཐོན་དུ་འདི་གསང་བའདུས་པ་ལ་བརྟེན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ་ཞེས་ཀྱང་གསལ།

ཡེ་ཤེས་སྒྱུ་མ། (བཀའ་བརྒྱུད) དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གསང་གསུམ་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ་རྣམས། ཞེས་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ན་གསུང་།

ཡེ་ཤེས་ལྔ། ❶ (འབྲས་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྔ) འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ལས། དང་པོ་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྙན་འཆར་བ་བཞིན་དུ་ཅིག་ཅར་དུ་གསལ་བར་མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེར། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གཉིས་བདག་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེར། སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་པདྨའི་འདབ་མ་ལྟར་མ་འདྲེས་པར་མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེར། བྱ་སྒྲུབ་ཡེ་ཤེས་ནི། བདག་གཞན་གྱི་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་རྫོགས་པར་སྒྲུབ་པར་མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེར། ཡང་ན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བསྟོད་པ་འགྲེལ་པ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱིས་མཛད་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར། འགྲོ་བ་རྣམས་གདུལ་བའི་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་མ་ལུས་པ་མཛད་པར་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེར་རོ། །སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ན། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་བྱེར་རོ། །རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། དེ་རྣམས་ནི་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་བཞིན་དུ་དངོས

པོ་མ་ལུས་པ་ཅིག་ཅར་ཤེས་པ་དང་། རྐང་མེད་སོགས་བཞིའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་བརྟགས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆ་ཤས་འདི་དག་གོ་ཞེས་པདྨའི་འདབ་མ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་། ཐོགས་པ་མེད་པར་གནས་པ་དང་། བདག་གཞན་གྱི་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་རྫོགས་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། སྒོ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་དག་ཅིང་ལས་ཉོན་ལས་གྲོལ་ཏེ། དགེ་མི་དགེའི་བག་ཆགས་རྣམས་སྦྱངས་པར་སྤྱོད་བསྡུས་ལས་གསུངས་པ་ནི་འབྲས་བུའི་སྐབས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དགོངས་ལ། ཞེས་གསུངས། འདི་དག་གི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དོད་རྣམས་བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་མོ་༢ན་ལ་གསལ་ལོ། །❷ (རྒྱུ་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྔ) རྒྱུ་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ལས། དང་པོ་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི། མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྙན་གསལ་བ་ལྟར་ཡུལ་རྣམས་གསལ་བར་སྣང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ཟེར། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི། ཚོར་བ་གསུམ་སྦྱོང་བའི་རང་བཞིན་དུ་རིགས་གཅིག་པར་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ཟེར། སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི། ཕ་མ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མིང་སོ་སོར་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཟེར། བྱ་སྒྲུབ་ཡེ་ཤེས་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་བྱ་བ་དང་དགོས་པ་རྣམས་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཟེར། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ནི། དྲི་མ་སྦྱངས་ན་གནས་འགྱུར་ཏུང་གི་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་ངོ་བོ་ལ་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། རྣམ་གཞག་ལས་ཡེ་ཤེས་བཞིའི་ཐིམ་རིམ་བཤད་པའི་དགོངས་པ་ལྟར། མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྙན་གསལ་བ་ལྟར་ཡུལ་རྣམས་གསལ་བར་སྣང་བ་དང་། ཚོར་བ་གསུམ་སྦྱོང་བར་རིགས་གཅིག་པའི་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཕ་མ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མིང་སོ་སོར་དྲན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་བྱ་བ་དང་དགོས་པ་རྣམས་དྲན་པ་ནི་དང་པོ་བཞི་ཡིན་ལ། ལྔ་པ་ནི་དྲི་མ་སྦྱངས་ན་གནས་འགྱུར་ཏུང་གི་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་ངོ་བོ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་པ་བསྟན་འགྱུར་ ཀ་པ ༡༠༧ལས་ཀྱང་དེ་དང་ཕལ་ཆེར་འདྲ་བར་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་མ་བཤད་དོ། །

ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ། སྐུ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་ཡོད། ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད།

ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུས་བདག་རྐྱེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱ་བ་ཕྱུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དགེ་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། དེ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་འཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་ཡོད། ས་མཚམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། ཀྱེ་རྡོར་གྱི་རྒྱུད་ཅིག་སྟེ། རྒྱུད་ཕྱི་མའིའང་ཕྱི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལེའུ་བཞི་པ། པཎྜི་ཏ་ཤེས་རབ་གསང་བའི་རང་འགྱུར། རྒྱུད་ ༼ང་པར༽ བཞུགས་སོ། །

ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་མཛད། ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྱུར།

ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ། སློབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོས་མཛད། ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྱུར།

ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ། མཐོང་ལམ་ལ་ཟེར། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་སྟེ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅིག་ཅར་འཇོམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་གྲས་ཤིག ཁུ་དངོས་གྲུབ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བའི་འགྱུར།

ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེ། ཀྱེ་རྡོར་གྱི་རྒྱུད་ཅིག་སྟེ། བཤད་པའི་རྒྱུད་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ཏུ་རྨད་དུ་བྱུང་བ་ལེའུ་སུམ་ཅུ་པ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྨྲྀ་ཛྙཱ་ཀཱིརྟིས་བསྒྱུར། རྒྱུད་ ༼ང་པར༽ བཞུགས་སོ། །

ཡེ་ཤེས་དག་པ། བདག་ཏུ་སྨོངས་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཤད།

ཡེ་ཤེས་པ། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དང་དོན་གཅིག

ཡེ་ཤེས་ཞབས། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་ཞབས། གསང་བ་འདུས་པ་ལ། འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཞེས་པ་སློབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་

ཡིན། གྲོལ་བའི་ཐིག་ལེ་དང་། སྟུད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སོགས་མཛད། རྒྱས་པ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས། གསང་འདུས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ལ་གཟིགས།

ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ། ❶ རང་ཡི་དམ་དུ་གསལ་བཏབ་པའི་ཡི་དམ་དེའི་ཐུགས་ཀར་གསལ་བཏབ་པའི་ཡི་དམ་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའོ། །ཁྲ་བཤད་ནི། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་སྐུའི་རྣམ་པར་ཤར་བས་ན་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའོ། །❷ ཡང་ན་རང་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་སྔོན་པོར་གསལ་བཏབ་པའི་ཐུགས་ཀར། སྣ་ཚོགས་པདྨ་དང་ཟླ་བའི་གདན་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་སྐུ་མདོག་དམར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་རྡོ་རྗེ་དང་དྲིལ་བུ་འཛིན་པས་རང་སྣང་གི་ཤེས་རབ་མ་ལ་མཁྱུད་པ་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའོ། །❸ མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལའང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའམ་ཡེ་ཤེས་པ་ཟེར།

ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་འཇུག་པ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་ནས་ཕྱིར་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་པའོ། །

ཡོ་ག (ལེགས་སྦྱར) ❶ རྣལ་འབྱོར། སྦྱོར་བ། ཡོ་ག་ཞེས་པ་རྣལ་འབྱོར་དང་སྦྱོར་བ་གཉིས་ལ་འཇུག་པར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་འདོད་འཇོ་ལས་གསུངས། །❷ ཡང་དེང་སང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་པའི་ལུས་སྦྱོང་ལའང་ལུས་སེམས་གཉིས་ཡང་དག་པར་མཉམ་དུ་སྦྱོར་བས་ན་རྣལ་འབྱོར་རམ་ཡོ་ག་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ཐ་དད་ཡོད་དོ། །

ཡོ་བྱད། ཉེར་མཁོའི་ཅ་ལག ཕྱི་རོལ་གྱི་གནོད་འཚེ་ལས་སྐྱོབ་བྱེད།

ཡོ་བྱད་དྲུག (འདུལ་བ) དགེ་སློང་གིས་ངེས་པར་རྒྱུན་དུ་འཆང་དགོས་པའི་ཡོ་བྱད་དྲུག་ནི། ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ། གདིང་བ། ཆུ་ཚགས། ལྷུང་བཟེད་དང་དྲུག་གོ།

ཡོ་ལང་། ❶ རྒྱུ་ནོར་སོགས་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་མང་པོ་ལ་ཟེར། ཁྲ་བཤད་ནི། ཡོ་ནི་ཡོ་བྱད། ལང་ནི་ལང་ལོང་སྟེ་འདིར་མང་པོའི་དོན་ནོ། །སྤྱིར་ལང་ལོང་ནི། ཐུར་བྱུར་འཕྱུར་བ་ལ་ཟེར། ❷ སྟོན་མོ། གསོལ་སྟོན། དཔེ། ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ ༣༧༢ལས། བཟང་བཏུང་གི་ཡོ་ལང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ (ཡུལ་སྐད) མང་པོ། ཡུལ་སྐད་འགའ་ཞིག་ལ་མང་པོ་ལ་ཡོ་ལང་ཟེར། མི་ལོ་ལང་སླེབས་འདུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ ཟང་ཟིང་། ❺ མང་པོའི་སྤྲོས་པ།

ཡོ་ལངས། ཡོ་ལང་དང་འདྲ།

ཡ་ལེ་ཕྱོད་དེ། (བརྡ་རྙིང་) ❶ དྲང་པོ་མི་བྱེད་པར་ཡ་ལེ་ཡོ་ལེའམ། ཡ་སེ་ཡོ་སེ་བྱེད་པའི་བྱེད་དུ་བཤད་དོ། །ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་གི་ལམ་རིམ་བརྗེད་བྱང་ ༼ཁ༽ ༥༥ན༥སོགས་ན་གསལ་ལོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཁམ་ལུང་པའི་ཞལ་ནས། རང་ཅག་གིས་ཇོ་བོ་སེམས་ཅན་ལ་ཡ་ལེ་ཕྱོད་དེ་བྱས་པས་སེམས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་འོ་ཅག་ལ་དེ་ལྟར་ (བྱེད) འོང་གསུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས། ❷ འགྲོ་སྟངས། འདུག་སྟངས། ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེས། ཡ་ལེ་ནི། འགྲོ་ཐབས་འདུག་ཐབས་ཞེས་པའི་བརྡ་རྙིང་སྟེ་ཡ་ལེ་ཕྱོད་དེ་ཞེས་པའང་མཚོན། ཞེས་གསུངས།

ཡོག ཡོད་པ་དང་མཚིས་པའི་དོན། འདུལ་བའི་གླེང་འབུམ་ལས། ཤ་ཅི་ཡོག་ཟེར། ཆུ་ཅི་ཡོག་འཐུངས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡོག་པ། ❶ ཁེབས་པ། དྲི་མས་ཡོག་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ གཡོག་ཐུབ་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་བརྗོད་ན། གཡོགས་ཀྱང་མ་ཡོག བཤད་ཀྱང་མ་ཤོད། འཕངས་ཀྱང་མ་ཕོག་ལྟ་བུས་མཚོན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ ༼ང་པ༽ ལས། ས་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་མ་ཡོག་པས་མ་བགྲམ་པ་ཉིད་དུ་འདུག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❸ འཁལ་བའམ་སྐྲིམ་པའི་དོན། བལ་ཡོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཡོགས་པ། ཡོག་པ་ལ་གཟིགས།

ཡོང་ཡེ། ❶ ངེས་པར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་གསུང་། ❷ རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ། ❸ གཏན་ནས། གཏན་དུ། དཔེར་ན་ཡོང་ཡེ་འབུལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཡོང་ཡེ་འབུལ། གཏན་དུ་འབུལ།

ཡོངས་གྲུབ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག སྒྲ་བཤད་ནི། རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་མིག་གིས་ནམ་བལྟས་ཀྱང་དོན་དངོས་གནས་པ་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་གཟིགས་པ་བཞིན་དག་མ་དག་སྔོན་དང་ཕྱི་མའི་དུས་གང་གི་ཚེའང་འགྱུར་ལྡོག་མེད་པར་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གཏོད་ནས་གྲུབ་པས་ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་བྱའོ། །

ཡོངས་དག་འབུལ་བ། (འདུལ་བ) དགེ་སློང་ནད་པ་དང་ལས་བྱེད་སོགས་གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེར་འདུར་མ་བཏུབ་པ་རྣམས། འདུན་པ་མ་ཕུལ་བའི་སྐྱོན་གྱིས་དག་པའི་སླད། དགེ་འདུན་གྱིས་བསྐོས་པའི་དགེ་སློང་ལ་ཡོངས་དག་འབུལ་བའི་ཐུགས་ཚིག་ལན་གསུམ་བརྗོད་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། གསོ་སྦྱོང་གི་སྟོད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། འདུན་པ་མ་ཕུལ་བའི་སྐྱོན་གྱིས་དག་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་དུ་བརྟགས་སོ། །

ཡོངས་འདུ། ❶ ཡོད་ཚད་འདུ་བ། ཆ་ཚང་འདུ་བ། ཐམས་ཅད་འདུ་བ། ❷ དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་། འདི་ལ་ཡོངས་འདུ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ལྷ་རྣམས་དེའི་དྲུང་དུ་ཡོངས་སུ་འདུ་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ན་གསལ། ཡོངས་འདུ་ས་བརྟོལ་ལ་གཟིགས།

ཡོངས་འདུ་ས་བརྟོལ། ཤིང་ཡོངས་འདུ་ས་བརྟོལ་སྟེ་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་གི་མིང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། གསེར་ཤིང་གསེར་གྱི་གདོང་ཅན་དང་། །ཀུ་མུད་ལོ་མ་འདབ་བཟང་ལྡན། །ཛ་ཡབ་ཅན་དང་ཕུན་ཚོགས་འཕེལ། །ས་བརྟོལ་ས་འཛོམས་དཔག་བསམ་ཤིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡོངས་མ་ཉིང་། (འདུལ་བ) སྐྱེས་ནས་མ་ཉིང་དང་དོན་གཅིག འདི་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཏན་ལ་དབབ་པའི་བསྡུ་བའི་བརྡ་ཆད་ཅིག་ཡིན། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་༣༥ན༣ལས། ཡོངས་མ་ཉིང་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་མ་ཉིང་དང་། ཉམས་པའི་མ་ཉིང་ངོ་། །དེ་ལ་སྐྱེས་པའི་དབང་པོ་དང་མི་ལྡན་པ་ཁ་ནར་བཅས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོངས་མ་ཉིང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ་ནི། རང་གི་བླ་མ་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་རྣམ་ཐར་ཕྱི་རྣམ་ནང་རྣམ་གཉིས་ལ་ཉེས་བརྒྱ་དང་ཞེ་ལྔ། རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་གསོལ་འདེབས་སོགས་ལེ་ཚན་དགུ། སྡོམ་གསུམ་བསླབ་བྱ་དང་། ཁྲིམས་པ་ལ་གདམས་པ་ལ་དགུ། བསྙེན་གནས་བསླབ་བྱ་དང་། དགེ་ཚུལ་བསླབ་བྱ་ལ་བཅུ་དྲུག འདུལ་བ་འོད་ལྡན་སྙིང་པོ་ལ་གོ་གསུམ། བཀྲ་ཤིས་བསམ་གཏན་བཀའ་རྟེན་དཀར་ཆག་ལ་རེ་བདུན། ཁྲོན་བཞི་བརྒྱ་དང་ང་བདུན། བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་ཊཱི་ཀ་བརྒྱ་དང་དོན་གཉིས། བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་ཊཱི་ཀ་བསྡུས་པ་ལ་ཞེ་བདུན། ལམ་རིམ་ཆིག་བཅད་མ་ལ་བཅུ་དགུ། ལམ་གཙོ་ཊཱི་ཀ་ལ་ཞེ་བདུན། དཀོན་མཆོག་རྗེས་དྲན་ཊཱི་ཀ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག །ལྷ་ཁྲིད་ལ་བཅུ་བདུན། བདེན་བཞི་ཊཱི་ཀ་ལ་དྲུག་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ལྔ། སེམས་སེམས་བྱུང་རྩ་བ་འགྲེལ་པ་གཉིས་ལ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས། སྐྱབས་འགྲོ་ལ་བཅུ་བདུན། སྦྱོར་བའི་ཆོས་དྲུག །མཎྜལ་སེམས་བསྐྱེད། ཁྲོན་བཞི་བརྒྱ་དང་ང་གཅིག །དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱའི་ཁྲིད་ཡིག་ལ་བཅུ་གསུམ། སྙན་བརྒྱུད་ལྷ་ཁྲིད་ཉེར་ཁྲིད། བླ་མཆོད་ཁྲིད་གཉེར་གྱི་ཁ་བྱང་དང་ཡང་གཉིས་པ། ལམ་རིམ་སྨོན་འགྲོ་དགོངས་རྒྱན། བློ་སྦྱོང་སྨོན་འགྲོ་རབ་གསལ། བློ་སྦྱོང་རྩ་ཚིག་དོན་བདུན་མའི་སྔོན་ལས། འདུལ་བའི་སྡོམ་ཚིག་སྡོམ་གསུམ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། གཞི་གསུམ་གསལ་བྱེད་ལ་བརྒྱད་ཅུ་བརྒྱ་བཞི། རྣམ་འགྲེལ་རིགས་རྒྱན་མཆོད་བརྗོད་ཊཱི་ཀ་བརྒྱ་དང་བདུན། སྔོན་ཚིག་བྱང་ཚིག་ཁྲུངས་གསལ། འཇིགས་བྱེད་སྒྲུང་

ཆོག །བདེ་མཆོག་སྦྱིན་སྲེག་ལ་སོ་བཞི། དུག་གསུམ་མུན་སེལ་ལ་བཅུ་བཞི་བཅས་ཁྱོན་སྡོམ་བཞི་བརྒྱ་དང་རེ་བདུན། ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་ཊཱི་ཀ་ལ་བརྒྱད། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལ་བརྒྱ་དང་གྱ་བཞི། ཕྱག་ཆེན་ཁྲིད་ཡིག་དང་སྨོན་ཚིག་བཅས་ལ་བརྒྱ་དང་ཉེར་བཞི། གདུགས་དཀར་སྒྲུབ་ཐབས་སོགས་ལེ་ཚན་དུ་མ་ལ་ང་དགུ། ཁྱོན་སྡོམ་བཞི་བརྒྱ་དང་དྲུག་བཅུ་རེ་བཞི། བླ་མཆོད་ཁྲིད་སྙན་བརྒྱུད། བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སྙན་བརྒྱུད། ཕྱག་ཆེན་བསྡུས་དོན་སྙན་བརྒྱུད། བདེ་ཆེན་མགོན་པོ་ལྷ་མཆོད་ཟུང་འཇུག་ཉེ་ལམ། མདོ་སྔགས་གནད་གསེར་ཞུན། ལྟ་བའི་ཡིག་ཆུང་། ལྷ་བརྒྱའི་ཞལ་ལུང་། དཀའ་གནད་དོགས་གཅོད་ཟབ་དོན་སྣང་བ། གསང་འདུས་ཁྲིད་ཡིག་དེ་ཡི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་རེ་བརྒྱད། དེ་ཡི་བསྙེན་ཡིག་གཅོད་ཐར་འདོད་དེད་དཔོན་ཊཱི་ཀ། དེ་ཡི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ་བཅས་ལ་སོ་བདུན། ཁྱོན་བསྡོམས་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་དགུ། བླ་བརྒྱུད་གསོལ་འདེབས་ལེ་ཚན་དུ་མ། སྙིང་པོ་དོན་གསུམ་ཁྲིད། དེ་ཡི་གནད་བསྡུས། ཚེམ་བུ་དམར་ཁྲིད་མཁའ་འགྲོའི་ཞལ་ལུང་། སྐུ་ཡི་བུམ་གཏེར། གཏོར་མ་བརྒྱ་རྩ་བསྡུས་པ། ཆོས་སྐྱོང་གཏོར་འབུལ་སྣ་ཚོགས། བསངས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཕུག་པོ་ཆེའི་དཀར་ཆག་བྲག་རྒྱབ་གནས་བསྟོད་སོགས་དུ་མ། བསླབ་བྱ་ཞལ་གདམས། དྲིས་ལན་ཚ་གདུང་ཟླ་ཤེལ། བླ་མའི་བསྟོད་ཚོགས་འདོད་གསོལ་སྨོན་ལམ་བཅས་དོན་བདུན། ཁྱོན་སུམ་བརྒྱ་དང་ཉེར་ལྔ། བླ་བརྒྱུད་གསལ་བྱེད་སྐྱུང་གནས་ཊཱི་ཀ་ཆེན་ལ་སུམ་བརྒྱ་དང་བཅུ་བཞི། སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པའི་རྣམ་བཤད་གླེགས་བམ་དང་པོ་བཞི་བརྒྱ་དང་གཉིས། སྐྱེས་རབས་ཊཱི་ཀ་ཆེན་གླེགས་བམ་གཉིས་པ་ལ་སུམ་བརྒྱ་ང་བཞི། སྐྱེས་རབས་ཊཱི་ཀ་ཆེན་གླེགས་བམ་གསུམ་ལ་པ་བཞི་བརྒྱ་དང་ལྔ། ཁྱོན་བསྡོམས་གླེགས་བམ་བཅུ་གཉིས། ཕྱག་ཆེན་ཁྲིད་ཐོབ། དཔེ་ཆའི་ལུང་མ་ཐོབ། བླ་མ་ཡེ་ཤེས་རྒྱན་མཚན་གསུང་འབུམ། དཀོན་མཆོག་རྗེས་དྲན་གྱི་ཊཱི་ཀ། སེམས་བྱུང་རྩ་འགྲེལ། གཞི་གསུམ་གསལ་བྱེད། འོད་ལྡན་སྙིང་པོ། སྐྱུང་གནས་ཊཱི་ཀ་ཆེན། བློ་སྦྱོང་ཊཱི་ཀ་ཆེན། ཕྱག་ཆེན་ཊཱི་ཀ་ཆེན། གཅོད་ཊཱི་ཀ། ལམ་གཙོའི་ཊཱི་ཀ་རྣམས་ཕན་ཆེ་བཅས་སོ། །

ཡོངས་རྫོགས་སྤྱོད་པ། (འདུལ་བ) ཡོངས་རྫོགས་སྤྱོད་པའི་དགེ་བསྙེན་ལ་གཟིགས།

ཡོངས་རྫོགས་སྤྱོད་པའི་དགེ་བསྙེན། (འདུལ་བ) རྩ་བཞི་ཆང་དང་བཅས་པའི་སྲུང་བྱ་ལྔ་པོ་ཆ་ཚང་བར་སྲུང་བར་ཁས་ལེན་པའི་དགེ་བསྙེན་ལ་ཟེར། འདིར་རྩ་བ་བཞི་འཛིན་ཆེ་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཚབ་ཏུ་ལོག་གཡེམ་དྲང་དགོས་སོ། །མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དགེ་བསྙེན་ནི་དགེ་བསྙེན་གྱི་བསླབ་པ་ལྔ་ཆར་ཚང་བས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྟེ། མི་ཚངས་སྤྱོད་ཙམ་པོ་མི་བསྲུང་ཡང་ལོག་གཡེམ་བསྲུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡོངས་སུ། ❶ རྫོགས་པར། ཆ་ཚང་། ཆ་ཐམས་ཅད་ནས། དཔེར་ན་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ལེགས་པར། ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་ལྟ་བུ། ❸ ཀུན་ཏུ། ཡོངས་སུ་འཁོར་ཞེས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་འཁྲམས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཡོངས་སུ་འདྲིས་པའི་སྟོབས། འདྲིས་པའི་སྟོབས་དང་འདྲ། དེ་ལ་གཟིགས།

ཡོད་མཐའ། ཡོད་མཐའ། རྟག་མཐའ། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་རྣམས་དོན་གཅིག མཐའ་དང་མཐར་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། མཐའ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་དང་མཐར་འཛིན་ལ་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་མཐའ་དང་རྟག་མཐའ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་སོ། །

ཡོད་དོ་ཅོག ཐམས་ཅད། ཡོད་ཚད། གང་ཡོད་ཐམས་ཅད།

ཡོན། ❶ སླ་རྔན། སླ། རིན་བཅས་ཀྱི་ཞེ་ས། དཔེར་ན་སྐུ་ཡོན་ཕུལ། ཡོན་ཕུལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ སྦྱིན་པའི་མིང་། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གིས་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་བདེ་བར་བཞུགས་པར་རིག་ནས་གཙང་ཞིང་བསོད་པའི་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་དག་རང་གི་ལག་ནས་སྟོབས་ཤིང་ཚིམ་པར་བྱེད་དེ། རྣམ་གྲངས་དུ་མར་གཙང་ཞིང་བསོད་པའི་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་རང་གི་ལག་ནས་བསྟབས་ཤིང་ཚིམ་པར་བྱས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསོལ་ཟིན་ནས་ཕྱག་བཅབས་ཏེ་ལྷུང་བཟེད་ཤུ་བར་རིག་ནས་གསེར་གྱི་བྱ་མ་བུམ་བླངས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཉུ་གྲོ་དྷའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཕུལ་ལོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡན་ལག་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་གསུང་དབྱངས་ཀྱིས་ཡོན་བསྔོ་བ་མཛད་པ། སྦྱིན་པའི་བསོད་ནམས་གང་ཡིན་འདིས། །ཤཱཀྱ་རྣམས་ཀྱིས་བསམས་པ་ཡི། །ཡིད་ལ་རེ་བ་རྫོགས་ནས་ནི། །རྟག་པའི་གནས་ནི་ཐོབ་པར་ཤོག །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སེར་སྐྱའི་གཞི་ཤིང་ཉུ་གྲོ་དྷའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ན་བཞུགས་སོ། །འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཡོན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྦྱིན་པ་དང་རིམ་གྲོ་དང་། བཀུར་སྟི་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་འམ་གཞན་གྱི་སྐྱོས་རྗེས་སུ་བསྲུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས། ❸ ཕན་ཡོན། བསོད་ནམས། མཛོད་རྩ་བ་ལས། འཕགས་པ་མིན་ཡང་ཕ་མ་དང་། །ནད་པ་དང་ནི་ཆོས་སྨྲ་དང་། །སྐྱེ་མཐའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ། །ཡོན་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། ❹ མཆོད་པ། མཆོད་ཡུལ་ལ་ཡོན་གནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོ་ལས། ཡོན་གནས་དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས། །བདག་ལ་བརྩེར་དགོངས་བདག་གི་འདི་དག་བཞེས། །བདག་ནི་བསོད་ནམས་མི་ལྡན་བཀྲེན་ཆེན་ཏེ། །མཆོད་པའི་ནོར་གཞན་བདག་ལ་ཅང་མ་མཆིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གོང་གི་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་དང་། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་གཉིས་པོ།

འདིའི་ཁུངས་སུ་དྲངས་ཀྱང་ཆོག་གོ། ❺ ཡོན་ཏན་གྱི་བསྡུས་ཚིག སྐྱོན་ཡོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཡོན་ཆབ་ཀྱི་སྐོར། སྤྱོར་བའི་ཆོས་དྲུག་གི་གཉིས་པ་མཆོད་པ་གཡོ་མེད་ཅིང་བཀོད་པ་མཛེས་པར་བཤམ་པ་ལ། དང་པོ་ (ཡོན་ཆབ་ཀྱི་ངོ་བོ) ནི། ཡོན་ཆབ་ནི་ཆུའི་མཆོད་པ་ལ་ཟེར། གཉིས་པ་ (སྦྲ་བཤད) ནི། ཡོན་ནི་འདིར་འབུལ་བའམ་མཆོད་པའི་དོན་དང་། ཆབ་ནི་ཆུའི་ཞེ་ས་སྟེ། སྐྱབས་ཡུལ་ལ་དྭངས་ཤིང་གཙང་བའི་ཆུའི་མཆོད་པ་འབུལ་བ་ལ་ཟེར་རོ། །དྭངས་ཤིང་བསིལ་བའི་ཡོན་ཆབ་གཙང་མ་ཕུལ་ན་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ལྟུང་སྦྱངས་ཏེ་ས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་དགོས་པ་ཆེ་ཞིང་བསྒྲུབ་སླ་ལ་སེར་སྣ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་མི་འཇུག་པས་བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་མཛད། ཅེས་རྗེ་གུང་ཐང་པ་གསུང་། གསུམ་པ་ (ཡོན་ཆབ་འབུལ་བའི་སྲོལ་དར་ཚུལ) ནི། ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་བོད་དུ་ཕེབས་དུས། ཇོ་བོ་ཆེན་པོས། བོད་ཀྱི་ཆུ་འདི་ཐམས་ཅད་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ཡིན་པས་བོད་ན་མཆོད་པ་ཡོན་ཆབ་གཅིག་པུས་ཆོག་པར་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་དུ་ཡོན་ཆབ་འབུལ་བའི་སྲོལ་དར་བར་བཤད། ཕྱིར་བཏང་མཆོད་ཏིང་མང་པོ་སྟར་བཀྲིགས་ནས་ཆུའི་མཆོད་པ་འབུལ་བའི་སྲོལ་འདི་སྔོན་རྒྱ་གར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་དར་བའི་སྐབས་དར་བ་ཡིན་མོད། ཕྱིས་སུ་ཉམས་སོ། །ཧྲར་མའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་སུ་ཡང་རང་རེ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལྟར་ཉིན་ལྟར་ཏིང་བརྒྱ་ཕྲག་ཁ་ཤས་ནང་དུ་ཡོན་ཆབ་འབུལ་བའི་སྲོལ་ཡོད་པར་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ལས་བཤད་དེ། ཧྲར་མའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་སུ་ཉིན་རེ་བཞིན་ཏིང་བརྒྱ་ཕྲག་རེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ཆུའི་མཆོད་པ་བོད་བཞིན་དུ་འབུལ་བའི་སྲོལ་མཆིས། འདི་སིངྒ་ལ་སོགས་ཉེ་བའི་ཡུལ་གང་ན་ཡང་མེད་པས་སྔོན་ཐེག་ཆེན་པའི་དུས་སུ་དར་བ་ཞིག་ཡིན་ཟེར། རང་རེ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོན་ཆབ་ཀྱི་སྲོལ་ཇོ་བོ་བྱོན་ནས་བོད་ཀྱི་ཆུ་གཟིགས་ཏེ་གསར་དུ་མཛད་པ་འདྲ་བ་ཞིག་བཤད་མོད། དོན་ལ་རྒྱ་གར་ལ་སྔ་མོ་ནས་དར་བར་མངོན། ཞེས་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གསུང་ངོ་། །བཞི་པ་ (ཡོན་ཆབ་འབུལ་ཚུལ) ནི། ཡོན་ཆབ་འབུལ་བའི་ཚེ་ཐོག་མར་གནས་ཁང་བྱི་དོར་བྱ་བ་སོགས་སྤྱི་འགྲོ་ལྟར་སྔོན་དུ་བཏང་། དེ་ནས་ལག་པ་ལེགས་པར་བཀྲུས་ལ་གཙང་སྦྲ་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ཏིང་རྣམས་ལེགས་པར་ཕྱིས། ཏིང་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་ཏེ་བར་ཐག་ཀྱང་ཆེ་ཆུང་འཚམ་པ་ཞིག་བཞག ཏིང་ཆུང་ཆུང་ཡིན་ན་ནས་འབྲུ་ཞིག་འཕྲད་སྐབས་སུ་བཞག་པའི་བར་ཐག་འཛོག བར་ཐག་རིང་ན་བླ་མ་དང་འབྲལ་བ་དང་། ཅིག་གིས་ཅིག་ལ་ཐུག་ན་དབང་པོ་རྟུལ་བ་དང་། སྦྲ་འབྱིན་ན་སྐྱོ་བ་སོགས་འབྱུང་བར་ཡང་བཤད། དེ་ཡང་སྟོད་སྟོང་པ་བཀྲིགས་ན་རྟེན་འབྲེལ་འཛུག་པས་ཏིང་རྣམས་བརྩེགས་པའི་སྟེང་མར་ཆུ་ཙུང་ཟད་བླུགས།

ཆུ་དེ་འོག་མ་འོག་མར་བགོ་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་མིན་པར་རིམ་བཞིན་མཆོད་ཁྲིའི་སྟེང་འགྲེམས། དེ་ནས་འབུལ་བའི་ཚེ་ལག་པ་ཡ་གཅིག་གིས་འབུལ་བར་བྱེད་པ་སོགས་མ་གུས་པ་མི་བྱ་བར་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་གསོལ་ཇ་ཞུ་བ་ལྟར་བྱེད་དགོས། དེ་ཡང་ནས་འདྲ་མ་ཞེས་ནས་འབྲུའི་དབྱིབས་ལྟར་ཐོག་མཐའ་གཉིས་སྦྲ་ཞིང་དཀྱིལ་སྦོམ་པ་བྱས་ནས་འབུལ། ཕྱིར་བོ་ཞིང་ལུད་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་ཞིང་། མ་ཁེངས་ན་ལོངས་སྤྱོད་དབུལ་བ། ཡ་ཡོར་སོང་ན་ལམ་ལོག་པར་གོལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་འབྱུང་བར་བཤད། རྩྭ་ཀུ་ཤ་ལྟ་བུའི་རྩེར་ཡོན་ཆབ་ཀྱི་ཆུ་ལས་ཆུའི་གཟེགས་མ་བླངས་ཤིང་། ངག་ནས་ཨོཾ་ཨཱཿཧཱུྃ་ལན་གསུམ་བརྗོད་པ་དང་མཉམ་དུ། ཡོན་ཆབ་ལ་སིལ་གཏོར་བྱས་ཏེ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་དགོས། ལྔ་པ་ (ཡོན་ཆབ་བྱིན་གྱིས་རློབ་ཚུལ) རྡོ་རྗེ་གསུམ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མཚོན་པའི་ཨོཾ་ཨཱཿཧཱུྃ་གསུམ་གྱི་ཡིག་འབྲུའི་ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གནམ་མཁའ་ལས་ཁ་བ་འབབ་པ་ལྟར་བབས་ཏེ་དངོས་སུ་བཤམས་པ་དང་ཡིད་ཀྱིས་སྤྲུལ་པའི་ཡོན་ཆབ་སོགས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་མཆོད་པའི་དངོས་པོ་ནམ་མཁའི་མཐའ་ཀླས་པ་དེ་དག་ལ་སིམས་ཏེ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པར་མོས། དེ་ཡང་ཧཱུྃ་ཡིག་ཐུགས་རྡོ་རྗེའི་ས་བོན་ཡིན་པས་ཁ་དོག་དང་དྲི་དང་ནུས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་སྦྱངས་པར་བསམ། ཨཱཿཡིག་གསུང་རྡོ་རྗེའི་ས་བོན་ཡིན་པས་ཐམལ་གྱི་ཆུ་དེ་ཉིད་བདུད་རྩིར་བསྒྱུར་བར་བསམ། ཨོཾ་ཡིག་སྐུ་རྡོ་རྗེའི་ས་བོན་ཡིན་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་རྩི་དེ་ཉིད་མང་པོར་སྤར་ཞིང་སྤེལ་བའི་མོས་པ་བྱའོ། །དེ་ནས་ཨོཾ་ན་མོ་བྷ་ག་ཝ་ཏེ། བཛྲ་སཱ་ར་པྲ་མརྡ་ནི། ཏ་ཐཱ་ག་ཏཱ་ཡ། ཨརྷ་ཏེ་ས་མྱཀ་སཾ་བུདྡྷཱ་ཡ། ཏདྱ་ཐཱ། ཨོཾ་བཛྲེ་བཛྲེ་མཧཱ་བཛྲེ། མཧཱ་ཏེ་ཛ་བཛྲེ། མཧཱ་བིདྱཱ་བཛྲེ། མཧཱ་བོ་དྷི་ཙིཏྟ་བཛྲེ། མཧཱ་བོདྷི་མཎྜོ་པ་སཾ་ཀྲ་མཎ་བཛྲེ། སརྦ་ཀརྨ་ཨ་ཝ་ར་ཎ་བི་ཤོ་དྷ་ན་བཛྲེ་སྭཱཧཱ། ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྡོ་རྗེ་རབ་འཇོམས་ཀྱི་གཟུངས་སམ་མཆོད་པའི་སྤྲིན་གྱི་གཟུངས་བརྗོད་བཞིན་པར་ཕུལ་ན་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་མཆོད་པའི་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་ནམ་མཁའ་གང་བ་འབྱུང་བར་གསུངས་པས་ཤིན་ཏུ་ཕན་ཡོན་ཆེའོ། །དྲུག་པ་ (མཆོད་ཉིང་གི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར) མཆོད་ཉིང་ལ་ཟ་ཁོག་སོགས་རུང་ངམ་ཞེ་ན། བྱ་བྲལ་བ་ལྟ་བུའི་དབུལ་ཕོངས་ལ་ནི་རུང་ངོ་། །དབུལ་པོ་བྱ་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་སྦྱོར་བ་མེད་ན་རང་གི་ཕོར་པ་ཡང་རུང་བར་གསུངས་ཏེ། རྗེ་སྐྱབ་ཁང་པ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་དེ་ཉིད་ཐོག་མར་སེ་ར་རྩེར་རྗེའི་སྐྱབ་ཁང་དུ་ཕེབས་འཕྲལ་སྐབས་སྐུ་ཆས་དང་ཡོ་བྱད་བཀྲེན་པས། ཡོན་ཆབ་འབུལ་བའི་ཉིང་ཙམ་ཡང་མེད་པར། ཡོན་ཆབ་འབུལ་སྐབས་ཁོང་རང་གི་བཞེས་སྐྱུད་ཆུས་ཡག་པོ་བཀྲུས་ནས་དེ་ལ་ཡོན་ཆབ་འབུལ་བར་གསུངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་དོ། །འོ་ན་གསེར་དངུལ་ཟངས་སོགས་བྱེད་པ་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རང་གི་སྦྱོར་བས་ལྕོགས་ན་སྣོད་ཇི་ཙམ་རིན་ཆེ་བ་དེ་ཙམ་

ཁྲིས་ཕན་ཡོན་ཡང་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །བདུན་པ་ (ཡོན་ཆབ་ཕུལ་བའི་ཕན་ཡོན) ཕན་ཡོན་བཤད་པ་བཤད་པ་ལ། ཐོག་མར་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཆུ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། མཆིམས་མཛོད་ལས། བསིལ་དང་ཞིམ་དང་ཡང་བ་དང་། །འཇམ་དང་དྭངས་དང་དྲི་ང་མེད། །འཐུངས་ན་མགྲིན་དང་ལྟོ་བ་ལ། མི་གནོད་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ཆུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཆུ་འབུལ་བའི་ཕན་ཡོན་ནི། དྭངས་ཤིང་བསིལ་བའི་ཡོན་ཆབ་གཙང་མ་ཕུལ་ན་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ལྗང་སྦྱངས་ཏེ་ས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཆབ་ཕུལ་བས་ནི། ཆུ་བསིལ་བ་ཕུལ་བས་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་དང་། ཆུ་ཞིམ་པ་ཕུལ་བས་ཟས་ཀྱི་རོ་མཆོག་རྙེད་པ་དང་། ཆུ་ཡང་བ་ཕུལ་བས་ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་དང་། ཆུ་འཇམ་པ་ཕུལ་བས་ཤེས་རྒྱུད་འཇམ་པ་དང་། ཆུ་དྭངས་བ་ཕུལ་བས་རིག་པ་དྭང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཆུ་དྲི་མི་ང་བ་ཕུལ་བས་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བ་དང་། ཆུ་ལྟོ་ལ་མི་གནོད་པ་ཕུལ་བས་ལུས་ལ་ནད་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཆུ་མགྲིན་པ་ལ་མི་གནོད་པ་ཕུལ་བས་ངག་སྙན་པ་བཅས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བརྒྱད་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ཆུ་ཕུལ་བས་ཕན་ཡོན་ཅི་ཐོབ་རྣམ་པ་སྲིད་ཀྱང་། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དབུལ་ཞིང་ཕོངས་པའི་བྲན་མོ་རྒན་མོ་ཞིག་གིས་འཕགས་པ་ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ན་ལ་ཆུ་གཙང་མ་ལྷུང་བཟེད་གང་ཕུལ་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་སྐྱེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་དེ། མདོ་མཛངས་བླུན་ མདོ་སྡེ་ཨ་བ་ ༡༩༢བ༥ལས། བཙུན་པ་ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ན་ཆེན་པོ་ཡུལ་ཨ་པ་དེ་ན་འདུག་པ་ལས། ཡུལ་དེ་ན་ཁྱིམ་བདག་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལྡན་པ་སེར་སྣ་ཅན་སྙིང་རྗེ་མེད་པ་ཞིག་ལ་བྲན་མོ་རྒན་མོ་ཞིག་ཡོད་དེ། བྲན་མོ་དེ་ངན་ལས་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཀྱང་གོས་ནི་ལུས་ལ་མི་གཡོགས། ཟས་ནི་ཁར་མི་སྤྱོང་སྟེ། རྟག་ཏུ་བརྡུང་བཙོགས་པས་རྒན་མོས་མ་བཟོད་ནས། སྲོག་འདོར་དུ་འགྲོའོ་སྙམ་ནས་བུམ་པ་ཐོགས་ཏེ་ཆུ་འཆུར་སོང་བ་དང་། ཆུ་འགྲམ་དུ་སྐད་ཆེན་པོ་ཕྱུང་སྟེ་ངུས་སོ། །ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ན་དེར་འོངས་ཏེ། རྒན་མོ་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་མི་དགའ་ཞེས་དྲིས་པ་དང་། འཕགས་པ་བདག་རྒས་པའི་སྟེང་དུ་ལས་ནི་ཆེ། བགོ་བ་དང་བཟའ་བ་ནི་མེད། དབུལ་ཕོངས་པས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགུམ་སྙམ་བསམས་མི་དགའ་སྟེ་ངུའོ། །ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ནས་སྨྲས་པ། རྒན་མོ་ཁྱོད་དབུལ་པོ་བཙོང་ན་ཅི་ཉེས། རྒན་མོས་སྨྲས་པ། དབུལ་ཇི་ལྟར་བཙོང་སུ་ཞིག་དབུལ་ཉོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ནས་དབུལ་བཙོང་དུ་རུང་ངོ་། །ཞེས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བསྒོ་བ་དང་། དབུལ་འདི་ཇི་ལྟར་བཙོང་དྲིའོ་སྙམ་ནས། དབུལ་ཇི་ལྟར་བཙོང་དུ་རུང་ཞེས་དྲིས་པ་དང་། ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ནས་སྨྲས་པ། ཇི་སྟེ་དབུལ་བཙོང་བར་འདོད་ན་ངས་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་གྱིས་ཤིག ཅེས་བསྒོ་བ་དང་། འཕགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བགྱིའོ་ཞེས་གསོལ་ཏོ། །ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ནས་སྨྲས་པ། ཁྱོད་

ཕར་ཁྲུས་གྱིས་ཤིག་བཀྲུས་པའི་འོག་ཏུ་སྨིན་པ་གྱིས་ཤིག ཤན་མོས་སྨྲས་པ། བདག་ལ་ལྷན་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་ཡང་མེད་ན་ཅི་ཞིག་སྨིན་པར་བྱ་ཐུམ་པ་འདི་ནི་ཇོ་མོའི་ཡིན་ཏེ། དབང་མ་མཆིས་སོ། །ཀཱ་ཧཱུ་ཡ་ནས་སྨྲས་པ། ཁྲོད་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་ནང་ན་ཆུ་གཙང་མ་ཁོང་ལ་ང་ལ་ཕུལ་ཅིག ངས་སྨིན་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པར་བྱའོ། །ཀཱ་ཧཱུ་ཡ་ནས་ཆུ་བླངས་ཏེ་སྨིན་པའི་ཚིགས་བཅད་ཀྱང་བྱས་བསླབ་ཚིག་ཀྱང་བྱིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་བརྗོད་དུ་བཅུག་སྟེ། ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བསྔགས་ནས་ཤན་མོ་ཁྲོད་ལ་འདུག་པའི་གནས་ཡོད་དམ། ཤན་མོས་སྨྲས་པ། བདག་ལ་འདུག་པའི་གནས་མ་མཆིས་ཏེ། འཐག་པ་དང་གཏུན་བརྡུངས་པ་དང་། ལས་བྱེད་པའི་གནས་ཉིད་ལ་ཉལ་ལོ། །བར་འགའ་ནི་ཕྱུད་ཕུང་གི་སྟེང་དུ་ཡང་ཉལ་ལོ། །ཀཱ་ཧཱུ་ཡ་ནས་སྨྲས་པ། ཁྲོད་ངན་ལས་བྱེད་པ་ལ་འགྱོད་པ་དང་། མི་དགའ་བར་མ་བྱེད་པར་བརྩོན་འགྲུས་སུ་ལས་བྱོས་ལ། ཇོ་མོ་བསྐལ་བའི་འོག་ཏུ་དལ་གྱིས་ཇོ་མོའི་སྒོ་ཕྱེ་སྟེ། སྒོ་ཐག་གམ་ཁྲབ་གཙང་ཞིག་ཏུ་རྩྭ་གཙང་མ་བཏིང་བ་ལ་འདུག་ནས་གཞན་མ་སེམས་པར་སངས་རྒྱས་ཡིད་ལ་བྱོས་ལ་དྲན་པར་གྱིས་ཤིག དེ་ནས་ཤན་མོས་ཀྱང་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པར་མཚན་མོ་འདུག་བཞིན་དུ། ཚེ་འཕོས་ནས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་ལྷར་སྐྱེས་ནས། དེའི་ཇོ་མོ་ནང་པར་ཐར་ལངས་ནས། ཁྱིམ་གྱི་ནང་ན་བྲན་མོ་ཚེ་འཕོས་པ་མཐོང་ནས། ཁྲོས་ཏེ་ཤན་མོ་འདི་ཁྱིམ་གྱི་ནང་དུ་མ་བཏང་ན་ཅིའི་ཕྱིར་འདིར་ཚེ་འཕོས། ཞེས་གཤེ་ནས་རྐང་པ་ལ་རྐྱ་ཐག་གིས་བཏགས་ཏེ་བཤལ་ནས་དུར་ཁྲོད་དུ་བསྐྱལ་ལོ། །དེའི་ཚེ་ལྷའི་སྲས་པོ་ཞིག་ལ་ལྷའི་བུ་མོ་ལྷ་བརྒྱས་བསྐོར་ཏེ་རྗེ་བར་དགའ་བ་ལས་ཚེ་འདས་ནས་ཤན་མོ་དེ་ལྷའི་སྲས་མོ་དེའི་གནས་སུ་སྐྱེས་སོ། །ལྷར་སྐྱེས་པ་དག་དབང་པོ་རྣོན་པོས་ནི་བདག་ཅིའི་རྐྱེན་གྱིས་ལྷར་སྐྱེས་པ་ཤེས་སོ། །དབང་པོ་རྟུལ་པོ་དེ་དག་གིས་མི་ཤེས་ཏེ། ཤན་མོ་དེས་ཅིའི་ཕྱིར་ལྷར་སྐྱེས་པ་མི་ཤེས་ཀྱི་བདེ་བ་འབའ་ཞིག་ལ་ཆགས་སོ། །དེའི་ཚེ་ཤཱ་རིའི་བུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ན་འདུག་པ་དེས་ཁྲོད་ཅིའི་རྐྱེན་གྱིས་ལྷར་སྐྱེས་པ་ཤེས་སམ་ཞེས་དྲིས་པ་དང་། བདག་གིས་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་སྨྲས་ནས། ཤཱ་རིའི་བུས་ལྷའི་མིག་གིས་བལྟས་ཏེ། ཇི་ལྟར་ལྷར་གྱུར་པ་མཐོང་བར་བྱས་སོ། །དེ་ནས་ལྷའི་སྲས་མོ་ལྷ་བརྒྱ་ཙམ་དང་། དུར་ཁྲོད་དུ་ལྷགས་ཏེ། རུས་བུ་ལ་ལྷའི་མེ་ཏོག་གིས་གཏོར། སྤོས་ཀྱི་མཆོད་པ་བྱས་སོ། །ལྷའི་འོད་ཀྱིས་གྲོང་ཁྱེར་དེ་དག་སྣང་བ་ཆེན་པོས་སྣང་བར་གྱུར་ནས། དེའི་ཇོ་མོ་ལ་སོགས་པ་ཡ་མཚན་དུ་གྱུར་ཏེ། མི་མང་པོ་ཡང་བལྟར་སོང་བ་ལས། ལྷ་མང་པོ་ཤན་མོའི་རུས་བུ་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པར་མཐོང་ནས་ལྷ་རྣམས་ལ་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་རུས་བུ་འདི་ལ་མཆོད་པ་བྱེད། འདི་ནི་གསོན་པོའི་ཚེ་ན་ཡང་བཙོག་པས་ཀུན་གྱིས་མི་འདོད་ན། ད་ཚེ་འཕོས་པའི་རུས་བུ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེའི་ཚེ་ན་ལྷའི་སྲས་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ལྷར་སྐྱེས་པའི་གཏམ་

རྒྱས་པར་བྱས་ནས། ཀླུ་ཧྲུ་ཡ་ན་གང་ན་བ་དེར་སོང་ངོ་། །ཀླུ་ཧྲུ་ཡ་ནས་ལྷའི་སྲས་མོ་དེ་དག་ལ་སྨིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱས་པར་བྱས་ནས། མི་གཙང་བའི་ཆོས་དང་འབྱུང་བའི་ཆོས་བསྟན་པས། ལྷའི་སྲས་མོ་དེ་དག་རྡུལ་དང་བྲལ། དྲི་མ་དང་བྲལ་ཏེ་ཆོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྣམ་པར་དག་པར་གྱུར་ནས་ཕྱིར་ལྷའི་གནས་སུ་དོང་ངོ་། །འཁོར་མང་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་བསྟན་པ་ཐོས་ནས་སོ་སོ་ནས་འབྲས་བུ་དང་པོ་ནས་འབྲས་བུ་བཞི་པའི་བར་དུ་ཐོབ་གྱུར་ནས། རྗེས་སུ་ཡི་རངས་ནས་མངོན་པར་དགའོ། །བྲན་མོ་དབུལ་མོས་ཀླུ་ཧྲུ་ཡ་ན་ལ་དབུལ་བཙོངས་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་དགུ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བརྒྱད་པ་ (ཡོན་ཆབ་ལ་བདུན་ཚར་རམ་བདུན་ཚར་རམ་བདུན་ཚན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན) ནི། ཆུ་གཉིས་དང་། ཉེར་སྤྱོད་ལྔ་སྟེ་བདུན་མཆོད་བྱེད་ཡིན།

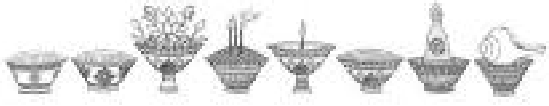

ཆུ་གཉིས་ནི། མཆོད་ཡོན་དང་ཞབས་བསིལ་ལོ། །ཉེར་སྤྱོད་ལྔ་ནི། མེ་ཏོག བདུག་སྤོས། མར་མེ། དྲི་ཆབ། ཞལ་ཟས་དང་ལྔའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མཆོད་པ་བདུན་པོ་དེ་འབུལ་བའི་དོན་དུ་ཡོན་ཆབ་ལ་བདུན་ཚར་བྱེད་པ་རེད། དེ་ཡང་། ༡ (མཆོད་ཡོན) ནི། ཞལ་ལ་འཐུང་རྒྱུའི་ཆུ། ༢ (ཞབས་བསིལ) ཞབས་འཁྲུད་བྱེད་ཀྱི་ཆུ། ༣ དབུ་ལ་འབུལ་རྒྱུའི་ (མེ་ཏོག) ༤ ཤངས་ལ་འབུལ་རྒྱུའི་ (བདུག་སྤོས) ༥ སྤྱན་ལ་འབུལ་རྒྱུའི་ (མར་མེ) ༦ ཐུགས་སེམས་སྙིང་ཁར་འབུལ་རྒྱུའི་ (དྲི་ཆབ) ཞལ་ལ་འབུལ་རྒྱུའི་ (ཞལ་ཟས) སོ། །འདི་ནི་སྔར་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་དར་བའི་གོམས་སྲོལ་ཞིག་སྟེ། ཚ་བ་ཆེ་བས་ཐོག་མར་འགྲོན་པོར་སྐོམ་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཆབ་འབུལ་བ་དང་། དེ་ནས (སྔོན་རྒྱ་གར་བ་མང་ཆེ་བ་ཞབས་རྗེན་མར་ཕེབས་པས) ཞབས་དཀྲུ་བ། དེ་ནས་མེ་ཏོག་འབུལ་བ། དེ་ནས་བདུག་སྤོས་ཀྱིས་བདུག་པ། མར་མེ་འབུལ་བ། (རྒྱ་གར་བ་རྣམས་སྡེར་མའི་མཆོད་རྫས་དང་མར་མེ་འགྲོན་པོ་སོགས་ཀྱི་མདུན་དུ་སྐོར་ཙམ་བྱེད་པ་དེའི་དོན་ལྟ་བུ་ཡིན་ནམ་སྙམ) དེ་ནས་ལུས་པོའི་ནང་ནས་ཚ་དྲོད་ཆེ་ཤོས་སྙིང་ཁའི་ཐད་ཡིན་པས། དེ་ལ་ཙཎྜ་གྱི་ལྡེ་གུ་བསིལ་བ་སྐྱེར་བའི་བྱུག་པའི་རིགས་སྙིང་ཁར་བྱུག་པ། དེ་ནས་ཞལ་ཟས་སམ་གསོལ་སྟོན་འབུལ་བ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་ཆུ་གཉིས་ཉེར་སྤྱོད་ཀྱི་རིམ་པ་འདི་ཡང་རྒྱ་གར་བའི་ཡུལ་སྲོལ་དང་མཐུན་པར་བྱས་སོ། །ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་སྐུ་ན་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བའི་སྐབས་ཀྱང་སྐྱིད་པ་འདར་ཕྲི་ལི་ལི་ཡོན་ཆབ་འབུལ་བར་མཛད་པས། གཞན་གྱིས་ཇོ་བོ་འོ་བརྒྱལ་བར་འདུག་པས་བདག་ཅག་གིས་འབུལ་ཞེས་ཞུས་པ་ན། ཇོ་བོ་ཆེན་པོས། འོ་ན་ངས་ཟས་ཟ་བའི་ཚེ་ནའང་ཇོ་བོ་འོ་བརྒྱལ་བར་འདུག་ཅེས་ངོས་ཀྱི་ཟས་སྐལ་ཁྱོད་ཚོས་ཟའམ

ཞེས་གསུངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པས་ཁུ་ཅག་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་པ་དག་གིས་ཅིས་ཀྱང་འབད་པར་རིགས་སོ། །དགུ་པ་ (ཡོན་ཆབ་འབུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན) ཇ་དང་འོ་མ་སོགས་མི་འབུལ་བར་ཆུ་འབུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ནམ་སྙམ་ན། དེ་ལ་རྒྱུ་མཚན་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོ་ནི། ཆུ་ནི་རིན་ཐང་ནས་ཉོ་སྒྲུབ་བྱེད་མི་དགོས་པས་དབུལ་ཕྱུག་ཀུན་གྱིས་བསྒྲུབ་ནུས་ཤིང་། ཆུ་འབུལ་བའི་ཚེ་སེར་སྣ་དང་ང་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་གྱིས་གོས་པའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བས། ཀུན་སློང་གི་ཆ་ནས་མཆོད་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས། རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཆབ་བམ་ཆུའི་མཆོད་པ་འབུལ་བ་ཡིན་ནོ། །བཅུ་པ་ (ཉིང་གི་སྒྲ་བཤད) སྒྲ་ཡི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་བཏགས་པར་སེམས་ཏེ། ལི་ཉིང་ལྷ་ཐུར་དབྱུག་གུས་བསྣུན་པའམ་ཐུ་བརྒྱབ་ན་ཉིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་འབྱུང་བས་དེའི་ཆ་ནས་བཏགས་པར་སེམས་སོ། །

ཡོན་ཏན། ❶ ཤེས་བྱའམ་བསླབ་པར་བྱ་བ། རིག་པ་བཅས་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་ཤེས་ཡོན་ནམ་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཞེས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་བསླབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། འདི་ལ་རིག་པའང་ཟེར་ཏེ། དཔེར་ན། རིག་པ་ནངས་པར་འཆི་ཡང་བསླབ། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། བསྙེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་ཡོན་ཏན་ཞེས་བྱ་སྟེ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ཅི ༡༧ན༧ལས། ཡོན་ཏན་དང་ཕན་ཡོན་བཤད་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་གོང་དུ་སྨོས་པ་རྣམས་ནི་བསྙེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་ཡོན་ཏན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། ❷ ཤེས་བྱ་ཤེས་པའི་ཆ་ལའང་། ཡོན་ཏན་ཟེར། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། ཡོན་ཏན་ལྡན་ན་སྐྱེ་བོ་ཀུན། །མ་བསྡུས་པར་ཡང་རང་ཉིད་འདུ། །དྲི་ལྡན་མེ་ཏོག་རྒྱང་རིང་ཡང་། །བུང་བ་སྤྲིན་གྱི་ཚོགས་བཞིན་འཁོར། །ཞེས་དང་། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པ་ཡི། །ཤེས་བྱ་ཤེས་ན་མཁས་པར་བགྲང་། །བ་ལང་རྣ་གཞོན་དཔྱོད་པ་ལ། །གླེན་པོ་མཁས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་མིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །❸ ཁྱད་ཆོས། དཔེར་ན་སྒྲའི་ཁྱད་ཆོས་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ལ་སྒྲའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བ་ལས། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། །ཅེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་ཀྱང་། སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ཡི་དངོས་པོ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་བ་ཡིས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ ཕན་ཡོན། དཔེར་ན་བྱམས་པ་བསྒོམ་པའི་ཕན་ཡོན་བརྒྱད་ལ། བྱམས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། ལྷ་མི་བྱམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། །དེ་དག་ཀྱང་ནི་བསྲུང་བ་དང་། །ཡིད་བདེ་བ་དང་བདེ་མང་དང་། །དུག་དང་མཚོན་གྱིས་གནོད་མེད་དང་། །འབད་པ་མེད་པར་དོན་འཐོབ་དང་། །ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ། །གལ་ཏེ་གྲོལ་བར་མ་

ཞུར་ཀྱང་། །བྱམས་ཆོས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་འཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བྲ་ཤི་སུམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཡོན་ཏན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཕན་ཡོན་ནམ་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ལེགས་པའི་དོན་ཏེ། རྒྱུ་ཁྱད་པར་བ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །❺ དོན། དཔེར་ན་འདོད་པའི་དོན་ལྔ་ལ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❻ གྲངས་གསུམ་གྱི་མིང་། རྡུལ་དང་མུན་པ་སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཡོད་པས་གྲངས་གསུམ་མཚོན་པར་ཚིག་མཛོད་རྣམས་སུ་གསལ།

ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲ། (འདུལ་བ) ཉེས་པ་མང་པོ། ཤཱཀྱ་འོད་གསུང་།

ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། <གུ་ཎ་སཱ་ག་རཿ> ❶ སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག སྐད་རོད་དེ་ཕྱེ་བྲག་རྗོགས་ཕྱེད་པོ་༡བ༡ན་གསལ། སངས་རྒྱས་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ངེ་ཉི་ ཡོན་ཏན་མི་ཟད་པའི་གཏེར་རམ་མཛོད་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོ་ལས། རིན་ཆེན་སེམས་དེ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་དང་དམ་པའི་ཆོས། །དཀོན་མཆོག་དྲི་མ་མེད་དང་སངས་རྒྱས་སྲས། ། “ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ” རྣམས་ལ་ལེགས་པར་མཆོད། །ཅེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་འཇམ་དབྱངས་ལ་སོགས་པས། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་མཆོད་མཛད་པ། །དེ་བཞིན་བདག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས། །མགོན་པོ་སྲས་དང་བཅས་རྣམས་མཆོད། ། “ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ” རྣམས་ལ་བདག །བསྟོད་དབྱངས་ཡན་ལག་རྒྱ་མཚོས་བསྟོད། །བསྟོད་དབྱངས་སྙན་སྤྲིན་དེ་དག་ལ། །ངེས་པར་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་གྱུར་ཅིག །ཅེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ” མཐའ་ཡས་པའི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་འགའ་མི་མཉམ། །ཡོན་ཏན་མཆོག་ཚོགས་གཅིག་པུ་ཡི། །ཡོན་ཏན་ཤེས་ཙམ་འགའ་ཞིག་ལ། །སྣང་ནའང་དེ་ལ་མཆོད་དོན་དུ། །ཁམས་གསུམ་ཕུལ་ཡང་ཆུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱོད་འཇུག་དར་ཊཱིཀ་ལས་ཀྱང་། མཁྱེན་པ་དང་བརྩེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་ལ་བདག་གིས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་བརྗོད་པའི་བསྟོད་དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག །རྒྱ་མཚོས་བསྟོད་པར་བགྱིའོ། །ཞེས་གསུངས། ❷ ཡོན་ཏན་མི་ཟད་པའི་གཏེར་རམ་མཛོད། ཡོན་ཏན་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་བཅས་ཀྱི་དོན། ❸ གཞན་གཅེས་འཛིན། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ནམ་ལེགས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེའི་སྤྱོད་འཇུག་དར་ཊཱིཀ་ལས། བདག་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ནི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པས་སྐྱོན་དང་བཅས་པས་ཆེད་ཆེར་འགོག་པ་དང་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ཡང་ལེགས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། བདག་གཅེས་འཛིན་ཡོངས་སུ་དོར་བ་དང་གཞན་

གཅེས་པར་འཛིན་ཞིང་ལྷུང་བ་ནི་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། ❹ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་མཚན།

ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ། གཞན་བློ་སྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་སྣ་ཚོགས་པའི་དོན་དུ་བཤད།

ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མ། (དབུ་མ) རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་མཛད། འདི་རྗེ་བླ་མས་རྭ་སྒྲེང་རྒྱལ་བའི་དབེན་གནས་སུ་ཇོ་བོའི་སྐུ་འདྲ་དབུ་ཡོན་མའི་སྤྱན་སྔར་ཡུན་རིང་པོར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ལམ་རིམ་གྱི་བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་གཟིགས་བྱུང་དུས་བརྩམས་པ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་བྱིན་རླབས་ཆེ་བར་གསུངས།

ཡོན་ཏན་འོད། (འདུལ་བ) རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱལ། དབྱིག་གཉེན་གྱི་རང་མཁས་ཀྱི་སློབ་མ་བཞིའི་ནང་ཚན། འདུལ་བ་རང་ལས་མཁས་པ་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ནི། ཡུལ་བཅོམ་བརླག་ཏུ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་སུ་འཁྲུངས། རིག་བྱེད་དང་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་ལེགས་པར་བྱང་བ་ཕྱིས་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་དྲུང་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་དུ་མ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། འདུལ་བ་འབུམ་སྡེ་རྟག་ཏུ་ཐུགས་ལ་འདོན་པར་མཛད། རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་པ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་བདུད་རྩིའི་ཉིང་ཁུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་རྒྱས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཀའ་དམ་པ་ནན་ཏན་སྙིང་པོ་སྒྲུབ་པ། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དེས། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ་དང་། ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་དང་། བྱང་སའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་འགྲེལ་པ། འདུལ་བའི་མདོ་ལ་རང་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་མཛད་དོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ཤྲཱི·ཧཥའི་བློན་པོ་མ་ཏྣ་ཀཱ་རྡཱ་ཞེས་བྱ་བ་ལན་ཅིག་རྒྱལ་པོའི་ཆད་པས་མིག་ཕྱུང་བ་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སོར་ཆུད། ཡང་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཞིག་། ཐང་སན་ཙང་ལམ་ཡིག་ལས། གྲོང་ཁྱེར་དེའི་ཉེ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱང་གྲག་བཞི་ལྔ་ཙམ་གྱི་སར་གཙུག་ལག་ཁང་ཆུང་དུ་ཞིག་ཡོད་པར་དགེ་འདུན་ལྔ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་གནས་སོ། །འདི་ནི་སྔོན་སློབ་གུ་ཎ་པྲ་བྷ་སྟེ་ཡོན་ཏན་འོད་ཞེས་བྱ་བས་ཡང་དག་པའི་རྣམ་དབྱེ་ཟེར་བའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱ་ལྷག་མཛད་པའི་གནས་སོ། །སློབ་དཔོན་དེ་ནི་ཆུང་དུ་ནས་རིག་པ་གསལ་ཞིང་དབང་པོ་རྣོ་བ་ཞིག་སྟེ། སྐུ་ན་སྨིན་པ་དང་བསླབ་སྦྱང་ལ་རྩལ་ཐོན་པ་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་དཔྱོད་ཚད་དུ་མ་འཁྱོལ་བས་ལྷག་མཐོང་གི་སྒོར་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟོས་སྟེ་སྔར་ཐེག་དམན་དུ་ལོག་པ། དེས་ཐེག་ཆེན་སུན་འབྱིན་པའི་བསྟན་བཅོས་སྐྱིགས་བམ་བཅུ་ཕྲག་དུ་མ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་བཅུ་ཕྲག་དུ་མ་མཛད་ཀྱང་མ་ཚིམས་

པར་ཕེ་ཆོམ་ཐོས་པས། དེ་དུས་དེ་བ་སེ་ན་སྒེ་ལྷའི་སྡེ་ཞེས་བྱ་བའི་སློབ་དཔོན་གྱིས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་བསྐུལ་བས་པས་གྲུབ་ཏེ། དགའ་ལྡན་དུ་འགྲོ་འོང་བྱེད་པ་དགོས་པ་ཞིག་ལ་ཡོན་ཏན་འོད་གྲོགས་སུ་སྦྱིན་ཏེ་ལྷན་དུ་དགའ་ལྡན་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཡོན་ཏན་འོད་བྱམས་མགོན་ལ་ཕྱག་མ་བཙལ་བར་འདུད་ཙམ་བྱས་པས། ལྷ་སྡེས་སྨྲས་པ། མ་ཕམ་པ་འདི་ནི་སྟོན་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་ཚབ་མཛད་པས་ཕྱག་འཚལ་བར་འོས་ཤིང་འདུད་ཙམ་མི་འོས་ཤེས་སྨྲས་པ་ལ། ཚུར་ལན་དུ་སྨྲས་པ། བཞིན་བཟང་འབྲེལ་ལམ། ཁོ་བོ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཆོས་གོས་གསུམ་ལྡན་ལགས་སྟེ། མ་ཕམ་པ་འདོད་ལྷའི་ཚ་ལུགས་ཅན་ལ་ཕྱག་ཇི་ལྟར་འཚལ་ཞེར་བས་ལྷ་སྡེས་དེའི་ང་རྒྱལ་ལ་ཞེ་ལོག དེ་ལྟར་ལན་གསུམ་བསྐྱར་ཏེ་དགའ་ལྡན་དུ་འགྲོ་འོང་བྱས་ཀྱང་ཕེ་ཆོམ་སེལ་མ་ནུས་པས་ཚེ་དེ་ལ་གྲོལ་བ་མ་ཐོབ་ཟེར་རོ། །ཞེས་ཀྱང་གསལ་ལོ། །བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དང་། ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་ཆོས་འབྱུང་སོགས་ལ་གཞི་བྱས།

ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འདུལ་བའི་གཞུང་ལྡེ། (འདུལ་བ) སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འདུལ་བའི་གཞུང་ལྡེ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྡུད་པ། (ཕར་ཕྱིན) མདོ་འདི་ཡུམ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཀྱི་མདོ་སྡུད་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་དང་དོན་གཅིག སྡུད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །མདོ་འདི་ལ་རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨཱརྱ་པྲཛྙཱ་པཱ་ར་མི་ཏཱ་སཉྩ་ཡ་གཱ་ཐཱ། བོད་སྐད་དུ་«འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྡུད་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ»ཞེས་བྱ་བའོ། །མདོ་འདི་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྡུད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་མདོ་འདིའི་མཇུག་ཏུ། མིང་ནི་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་སྡུད་པ་བྱང་ཆུབ་ལམ། །ལམ་འདི་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་ཕྱིར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལས་ཐོབ་པའོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་མདོ་འདིའི་ལུང་འདྲེན་ཐེངས་གསུམ་ཙམ་གནང་ཡོད། སྒྲ་བཤད་ནི། འདི་ལ་སྡུད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འདིས་ཡུམ་འབུམ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་བསྡུས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་དེ། སྡུད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་རྟོགས་སླ་ལས། ཡུམ་ཕྲག་བརྒྱ་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་བསྡུས་པའི་དགོས་པ་ནི་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འདི་ལ་དབྱིན་སྐད་དུ་The summary of the precious knowledge ཞེས་བསྒྱུར་ན་ཧ་ཅང་ངོ་། །སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གྲས་སུ་༼ཤེས་རབ་སྣ་ཚོགས་ཀ་པ༽ན་བཞུགས་ཤིང་ཤོག་ལྡེབ་བཅུ་དགུ་ཡོད། སྒྲ་བཤད་ནི། རིན་པོ་ཆེ་དང་འདྲ་བའི་ཡུམ་འབུམ་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་བརྗོད་བྱ་ཐམས་ཅད་འདིར་འདྲེན་པའམ་སྡུད་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །སྡུད་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་༼ཏ༽ ༧༨༨བ༥ལས། ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་སྡུད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡོན་གནས། <དཀྵིཎཱ> མཆོད་ཡུལ། མཆོད་གནས། སྦྱིན་འོས། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ། ལེགས་སྦྱར་དུ་འདི་ལ་དཀྵིཎཱ་ཟེར། སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོ་ལས། ཡོན་གནས་དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས། །བདག་ལ་བརྩེར་དགོངས་བདག་གི་འདི་དག་བཞེས། །བདག་ནི་བསོད་ནམས་མི་ལྡན་བཀྲེན་ཆེན་ཏེ། །མཆོད་པའི་ནོར་གཞན་བདག་ལ་ཅང་མ་མཆིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཡོན་ནི་མཆོད་པ་དང་གནས་ནི་ཡུལ་ལོ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཡོན་གནས་དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས། །བདག་ལ་བརྩེར་དགོས་བདག་གི་འདི་དག་བཞེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡོན་གནས་དམ་པ། མཆོད་ཡུལ་དམ་པའམ། མཆོད་ཡུལ་མཆོག དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལྟ་བུ།

ཡོབ། རྟ་སྒའི་གཡས་གཡོན་དུ་དཔྱངས་པའི་རྐང་པ་འཛེག་རྟེན། ཡོབ་ཡོབ་ནི་རྐང་པའི་མིང་ཡིན་པར་བཤད་པས། དེ་ལས་གྲུབ་པར་སེམས་སོ། །

ཡོབ་ཡོབ། (བརྡ་རྙིང་) རྐང་པའི་མིང་། འདི་ལ་ཡུག་པའང་ཟེར། ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་གསལ།

ཡོལ་གོ (བརྡ་རྙིང་) སྣོད་ཀྱི་མིང་ཡིན་པར། ལི་གུར་དུ་གསལ། སྣོད་སྤྱད། དཔེར་ན་དཀར་ཡོལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཡག་རྫ་བཞིན་བསྲུང་བ། (འདུལ་བ) ཚུལ་ཁྲིམས་ཇི་ལྟར་བསྲུང་ཚུལ་གྱི་དཔེ་ཞིག་སྟེ། ཇི་ལྟར་གངས་ཀྱི་གཡག (གངས་གཡག་ཅེས་པ་འདི་རྒྱ་གར་གྱི་སྙན་ངག་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་དོན་ལ་བོད་ཀྱི་འབྲོང་དང་གཡག་རང་གི་མིང་ཡིན) དེ་རང་གི་རྫ་མའི་ཉག་མ་གཅིག་ཤིང་དག་ལ་ཐོགས་ན། དེ་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་མ་ཤིའི་བར་དུ་དེར་སྡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོ་ཡན་ཆད་ལ་ཡང་ལུས་སྲོག་ལ་མི་ལྟ་བར་བསྲུང་བའི་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པར་གསུངས། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྐོར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ལས། གངས་ཅན་གྱི་གཡག་ཅེས་པ་ང་ཚོའི་བོད་ཀྱི་འབྲོང་དང་གཡག་རང་ལ་ངོས་འཛིན་མཛད། དེས་ན་གངས་ཅན་གྱི་གཡག་དང་། གངས་ཀྱི་གཡག གངས་གཡག་རྣམས་དོན་གཅིག་གོ། ཞིབ་པར་གངས་གཡག་ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

གཡག་ཆེན། རྫབ་ཆེན་གྱི་དོན། རྐུན་མ་གཡག་ཆེན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདི་གཙང་པའི་སྐད་ལ་ཡོད་ཅིང་། སེར་བྱེས་གཙང་པ་མཁན་ཟུར་བློ་བཟང་ཚེ་རིང་ལགས་ནས་ངེད་ཀྱི་ཟླ་མ་དམ་པ་བཀྲ་ཤིས་འབུམ་གྱི་དགེ་ཕྲུག་གྲྭ་ཚང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་རྐུ་རྩེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གཡག་ཆེན་ཞེས་འབོད་ཀྱི་ཡོད།

གཡག་ཞར་བས་རྩྭ་ཟ་བ་ལྟར། ཕྱོགས་གཅིག་མཐོང་ལ་གཅིག་མ་མཐོང་བའི་དཔེའོ། །

གཡང་གཞི། (འདུལ་བ) ❶ དུད་འགྲོའི་པགས་པ་སྦྲུབས་བཤུས་ཆ་ཚང་གི་མིང་། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། གཡང་གཞི་དག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རི་དྭགས་ལ་སོགས་པའི་པགས་པ་དག་གོ། ཞེས་གསུངས། ❷ མི་ཕྲུགས་སྦྲུབས་བཤུས་ཆ་ཚང་གི་མིང་། འདི་ལ་མི་ཕྲུགས་གཡང་གཞི་ཟེར་ཞིང་། དེས་གཡང་འགུགས་ཐུབ་ཟེར། སྔ་བཤད་ནི། གཡང་གི་གཞི་མ་སྟེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཡང་འགུགས་ཐུབ་པའམ་དེ་གཡང་འགུགས་པའི་གཞི་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

གཡན་པ། ཁྲི་རྗོ་སྟེ། ཟ་འཕྲུག་ལང་ཞིང་ཆུ་སེར་དང་རྣག་ཁྲག་འཛག་པའི་པགས་ནད་ཅིག

གཡན་པ་དགབ་པ་ཚད་ལས་ལྷག་པ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་གྱ་བརྒྱད་པ། གཡན་པ་དགབ་པ་ཚད་ལས་ལྷག་པ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་ཏི་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་གཡན་པ་དགབ་པ་རང་གི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ལྡན་པ་ལ་རང་གི་དོན་དུ་རང་ངམ་གཞན་བསྐོས་པས་སོར་ཕྱེད་ཡན་ཆད་ཚད་ལས་ལྷག་པར་བྱས་ཏེ་ཟིན་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉམ་ཡོད་དུ་དགེ་སློང་རབ་ཏུ་མང་པོས་གཡན་པ་དགབ་པ་རང་གི་ཚད་ལས་ལྷག་པར་བྱས་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་དོན་དང་བྱ་བ་མང་བ་དང་། འདོད་ཆེ་བའོ། །

གཡམ། (བརྡ་རྙིང) ཞར། ཞོར། གཡམ་ལ་རྒྱུག་ཅེས་དང་། བཟང་པོ་གཡམ་རྒྱུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

གཡམ་ལ་རྒྱུག (བརྡ་རྙིང) གཞན་གྱི་ཞར་ལ་རྒྱུག་པའི་བརྡ་རྙིང་། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཕྱོགས་བཅུ་ཀ་ན་བཞུགས་པ་དང་སྔར་བྱོན་ཟིན་པ་དང་མ་འོངས་པ་ན་འབྱོན་པར་འགྱུར་བ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་གཞན་གྱི་གཡམ་ལ་རྒྱུག་ལྟ་བུ་མིན་པར་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྒོ་གསུམ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཡའ་ཆུ། ❶ གཡའ་རི་སྟེ་རྫོ་གཡམ་པའི་རི་ལས་འབབ་པའི་ཆུ་ལ་ཟེར། ❷ ཕོ་མོ་འདོད་ཆགས་ཤིན་ཏུ་ལངས་པ་ན་ཕོ་རྟགས་དང་མོ་རྟགས་ལས་འབབ་པའི་ཆུ་ལ་ཟེར། འདི་ལ་གསང་ཐབས་གཞུང་རྣམས་སུ་བདུད་རྩི་ཟེར།

གཡའ་བ། ❶ ཟ་འཕྲུག་ལང་བ། ❷ གཡན་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་རྣག་མི་འཛག་པའོ། །❸ ཤི་ཅི་གུ་ལུ་ཟ་བ།

གཡའ་བཟང་བཀའ་བརྒྱུད། དྭགས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སློབ་མ་རྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེང་གེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞིག

གཡར། ཁའམ་གདོང་། ཁས་ལེན་པ་ལ་གཡར་དམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་གསུང་། གཞན་ཡང་། ཁ་ཟས་ལ་གཡར་ཟས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཡར་ཟས། ཁ་ཟས། མ་སྐྱེས་དགྲའི་འགྱོད་པ་བསལ་བའི་མདོ་ལས། ༡༣༨ན་༣ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ནི་གཡར་ཟས་ཀྱི་རོ་ཡང་མི་བྲོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཡར་ངོ་། གདོང་།

གཡར་དྲངས། སྤྱུན་དྲངས། མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་པ་ལས། གཉིས་པས་ནི་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་ནག་ལྷས་ཀྱི་བུ་གཡར་དྲངས་ཏེ་ཟན་བྱིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཡར་འདྲེན། སྤྱུན་འདྲེན།

གཡར་བ་དང་བསྐྱིས་པའི་ཁྱད་པར། དངོས་རྫས་གང་ཡིན་པ་དེ་བརྗེ་སྤོར་བྱས་ནས་སྤྱད་ཚོག་པ་ལ་བསྐྱིས་དང་། དངོས་རྫས་གང་ཡིན་པ་དེ་བརྗེ་སྤོར་མ་བྱས་པར་སྤྱོད་དགོས་པ་དེ་ལ་གཡར་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །

གཡར་ལམ། (བརྡ་རྙིང་) རྩི་ལམ། ཤཱ་རིའི་བུ་མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ན་མ་ལ་རྩི་ལྟས་ངོ་མཚར་ཅན་མང་པོ་བྱུང་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཐད་ཀྱི་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། བདག་གི་བྲམ་ཟེ་མོས་རྩི་ལམ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་རྩིས་ན་ཅི་ལ་ལྟ། དེ་དག་གིས་སྨྲས་པ། མཁན་པོ་གཡར་ལམ་དེ་བཟང་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཡར་ཁམས། སྐྱ་ཁམས།

གཡས་ཚུང་། སྣང་ཚུང་། མཐོང་ཚུང་། ཇོ་ཛེའི་གསུང་རྣམས་ལ་དགོས་པ་སོ་སོར་མཆིས་པས་གཡས་ཚུང་དུ་མི་བོར་བར་རགས་བསྡུས་སུ་འགོད་ན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཡས་རོལ་གྱི་སྟབས། ལྷའི་བཞུགས་སྟངས་ཤིག་སྟེ། ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ལས། གཡས་པའི་རྐྱེད་ཀྱང་སོར་མོ་རྣམས། །གཡོན་པའི་ལོང་བུར་གཏད་པ་ན། །གཡོན་རོལ་ཡིན་ཞིང་གཡས་རོལ་བཟློག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ། དུང་དཀར་གཡས་འཁྱིལ་དང་འདྲ།

གཡས་འཁྱེལ་གཡོན་དཀྱོང་། ཕྱོགས་རིས་དང་ཞེན་ཁོག་མི་བྱེད་པར་དྲང་པོར་གནས་པའི་དོན། དུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང་དེབ་དང་པོ་༣༠ལས། དེང་སང་མི་ཚོགས་བདུན་བརྒྱུད་ཙམ་སོང་འདུག་ཀྱང་གཡས་འཁྱེལ་གཡོང་དཀྱོང་གི་རིགས་མེད་པའི་ལྷུགས་ཐུར་སྣར་སྲ་བའི་ལས་རྗེས་གཙང་བའི་དཔེར་འོས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཡུ་སྒྲོན་གྱི་མཆོད་པ། ཟམ་ཀྱི་སྟེང་དུ་གཡུ་བཞག་ནས་འབུལ་བའི་དོན། སྒྲོན་དུས་ཟམ་ཀྱི་སྟེང་དུ་གཡུ་བཞག་ནས་འབུལ་བའི་ལུགས་སྲོལ་ཞིག་ཡོད་འདུག ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་གཡུ་སྒྲོན་སྒོག་པ་ཡིན་ཟེར། ཞིབ་པ་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སྨད་ཆ་༧༤༨ན་གཟིགས།

གཡུ་ཐོག་ཟམ་པ། ལྷ་སའི་ཉེ་འཁོར་དུ་ཡོད་པའི་ཟམ་པ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲུང་དུ་ཞིག་ཞྭ་སྒབ་པའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་དང་པོ་ཤོག་གྲངས་༨༣ན་གསལ།

གཡུ་ལོ་བཀོད། གཡུ་ལོ་བཀོད་པའི་ཞིང་ཁམས་དང་དོན་འདྲ།

གཡུ་ལོ་བཀོད་པའི་ཞིང་ཁམས། སེང་ལྡེང་ནགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མའི་ཞིང་ཁམས། དཔལ་ཆུ་ཧྲཀྲ་ཧྭ་དྲས་མཛད་པའི་ལེགས་བྲིས་མའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཤིང་སེང་ལྡེང་ལ་སོགས་པའི་ནགས་ཚལ་གྱིས་སྤྲས་པའི་སྐྱེ་ཕྱོགས་གཡུ་ལོ་བཀོད་པའི་ཞིང་ན་བཞུགས་པའི་མཛེས་མ་ཁྲོད་ལ་འདུད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཡུང་དྲུང་། ❶ ཏག་པ། བརྟན་པ། མི་འགྱུར་བ། ཐེར་ཟུག ཀ་ཡེ་མེད་པ། ཀ་ཡེས་མ་བཅོས་པ། གཡུང་དྲུང་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལ་གཞི་བྱས། ❷ ཏག་བརྟན་མི་འགྱུར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བའི་རིས་མོ་ཞིག རྒྱ་གར་སྐད་དུ་སྭསྟི་ཀ་ svastika ཟེར། དེང་སང་ཕྱི་རྒྱལ་བས་ swastika ཞེས་འབྲི་བར་བྱེད་དོ། །མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་ལས། སྭསྟི་ཀ། བདེ་ལེགས་ཅན་ནམ་བཀྲ་ཤིས་ལྡན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཕྱི་རྒྱལ་བའི་ཚིག་མཛོད་ནང་Sanskrit svastika, from svasti ‘well-being,’ from su ‘good’ + asti ‘being” ཞེས་བཤད་དོ། །❸ དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འཇར་མན་གྱི་མགོ་ཁྲིད་Adolf Hitler ཨེ་ཌོལཕ། ཧིཊ་ལར་གྱི་ལས་རྟགས་ཡིན། ཧིཊ་ལར་གྱིས་དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་སྐབས་འཇུའུ་མི་རིགས་ས་ཡ་མང་པོ་སྡེབ་གསོད་བཏང་བས། འཛམ་གླིང་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་མི་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལ་མི་དགའ་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་པས། གཡུང་དྲུང་གི་ལས་རྟགས་འཁོད་པའི་ཚོང་རྫས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་སུས་ཀྱང་ཉོ་ཚོང་མི་བྱེད་ཅིང་མི་བྲིན་པས། འདི་ལ་ཡིད་གཟབ་བྱ་དགོས། ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་ཧིཊལར་གྱི་ལས་རྟགས་དང་། རྒྱ་གར་དང་བོད་ཀྱི་གཡུང་དྲུང་གི་རི་མོ་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། ཧིཊལར་གྱི་དེ་གཡོན་འཁྱིལ་ལམ

གཡོན་སྐོར་དང་། བོད་དང་རྒྱ་གར་གྱི་དེ་གཡས་འཁྱིལ་ལམ་གཡས་སྐོར་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །

གཡུང་པོ། (འདུལ་བ) ཀླ་ཀློ། མདོ་རྩའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་སྙིང་ཆ་ ཁུ ༣༨བ༣ལས། གཡུང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀླ་ཀློའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཡུལ། ❶ དམག་གི་མིང་། གཡུལ་ཞེས་པ་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ "ཡུདྡྷཾ" युद्धं ཞེས་པའམ "ཡུདྷ" युध् ཞེས་པ་ཟུར་ཆག་པར་ཡིན་ནམ་སྙམ་ཡང་དཔྱད་དོ། །❷ སྟོན་ཐོག་བརྟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱེད་སའི་ཐང་གི་མིང་། གཡུལ་ཁ་ཡང་ཟེར། འདི་ལ་གཡུལ་ཞེས་བཏགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གཡུལ་འགྱེད་པའི་ཚེ་བརྟུང་བ་དང་འདེགས་པ་དང་གསོད་པ་སོགས་བྱེད་པ་དང་བྱེད་ལས་མཚུངས་པས་གཡུལ་ཞེས་བཏགས་སོ། །འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ ཚུ ༡༡༠ན༧ལས། གཡུལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བརྟུང་བའི་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་ནུས་སོ། །

གཡུལ་ངོ་། འཐབ་མོ།

གཡུལ་གྱི་ངོ་། གཡུལ་ངོ་དང་འདྲ།

གཡུར་ཟ་བ། ལེགས་པར་སྨིན་པ་དང་ལོ་འབྲས་རྒྱས་པའི་དོན་ལ་བཤད།

གཡེ་ཐང་ཀ། དབྱེ་ཐང་ཀ་དང་འདྲ། གཡེ་ནི་དགོན་པ་ལས་ཀྱང་ཐག་རིང་བའི་འབྲོག་དགོན་ཏེ། སྒོ་མཐའ་ཡས་པའི་གཟུངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། དགོན་པ་ནི་གྲོང་ལས་འདོམ་ལྔ་བརྒྱ་ཕན་ཆད་དོ། །གཡེ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་རིང་བའོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ། ཞེས་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་གསུང་།

གཡེང་བ། ❶ (བྱ་ཚིག) གཡེངས་པ། གཡེང་བ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མི་གནས་པར་འགྲོ་བའམ་རྣོད་པའི་དོན། འདི་བྱེད་མེད་ལས་ཚིག་ཡིན་ཀྱང་། དག་གསར་དུ་འདི་བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག་ཏུ་བཤད། གཡེང་བ། གཡེངས་པ། གཡེང་བ། གཡེངས། ❷ (མིང་ཚིག) རྣམ་གཡེང་ངམ། འགྲོ་རྣོད་ཅན་གྱི་སེམས། གཡེང་བ་ཆེ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ་གཡེང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ གཡོ་བའམ་ལྡིང་བ། འོག་ཏུ་མི་ཁྱིང་བར་སྟེང་དུ་འཕྱོ་བ། ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་དབང་མེད་དུ་འཁྱེར་བ་བཅས་ཀྱི་དོན། སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། །རྒྱ་མཚོ་ཆེར་ "གཡེངས" གཉའ་ཤིང་གི །བུ་གར་རུས་སྦལ་མགྲིན་ཆུད་ལྟར། །མི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ཐོབ་དཀར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་ ཏུ་པ ༡༩༡ན༩ལས། ཕྲག་དོག་རླུང་དམར་འཚུབ་མས་འཁོར་བར་གཡེངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

❹ གོས་སོགས་བཀྲམ་པའི་དོན། དག་གསར་དུ་བཤད། པགས་པ་ཉི་མར་གཡེངས། སྐྲ་རྣམས་རྒྱབ་ལ་གཡེངས་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བཤད། ❺ ལེ་ལོ་དང་འདུ་འཛིའི་དོན་དུ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་བཤད།

གཡེན་སྤྱོ་བ། འཕྲུག་པ། ཅོ་འདྲིའམ་སྡང་བར་བྱེད་པ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ཚུ ༥༨བ༧ལས། གཡེན་སྤྱོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཕྲུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅོ་འདྲིའམ་སྡང་བར་བྱེད་པའི་དོན་དུ། ལི་ཤུར་གསུང་།

གཡེམ་པ། (བརྡ་རྙིང) འདོད་པའི་བརྡ་རྙིང་ཡིན་པར་བཤད།

གཡེར་པོ། ❶ ཀུན་ཏུ་གཡོ་བ། ❷ བརྡ་རྙིང་ལས་མཁས་པའམ་ཁྲིམས་པའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །

གཡེར་བག་ཅན། གཡེར་བག་ཅན་ནི། གྲུང་པོ་དང་སྤྱང་པོའི་མིང་དུ། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པས་གསུངས་ཏེ། གྲུང་པོ་སྤྱང་པོ་གཡེར་བག་ཅན། །ཁྲིན་པོ་སྒྲིམ་པོ་ཁྲིམ་པོ་རྣམས། །མཁས་པའམ་ཤེས་རབ་ཅན་ལ་འཇུག ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཡེལ་བ། ❶ འབྲལ་བ། གཡེལ་བ་མེད་པར་རྟག་ཏུ་གྲོགས་བྱེད་ཤོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ བརྗེད་པ། མ་གཡེལ་མ་གཡེལ་རྡོ་རྗེའི་དམ་ཚིག་དགོངས་ལྟ་བུ། ❸ འདའ་བ། ཡོལ་བ། བརྒལ་བ། དཔེར་ན་སྔར་གྱི་དམ་བཅའ་ལས་གཡེལ་བ་མེད་པ་ཞིག་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ གཡེང་བ། གྱ་ཡངས། ལྷོད་ཡངས་ཤོར་བ། ❺ ཁས་བླངས་པ་ཡལ་བར་དོར་བའི་དོན་དུའང་བཤད་པའང་མཐོང་ངོ། །

གཡོ། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་བརྒྱད་པ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག རྙེད་བཀུར་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་གཞན་མགོ་སྐོར་བར་བྱེད་འདོད་ཅིང་། རང་གི་ཉེས་པ་གཞན་གྱིས་མི་ཤེས་པར་བྱེད་འདོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། དྲིས་པའི་ལན་གསལ་པོ་མི་འདེབས་པས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་གདམས་ངག་རྙེད་པའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་༧༢༢ན༦ལས། གཡོ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྡུ་བ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཡོ་སྒྱུ། ❶ གཡོ་ནི་རང་གི་ཉེས་པ་སྦེད་པ་དང་། སྒྱུ་ནི་རང་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀའང་འདོད་ཆགས་དང་གཏི་མུག་གང་རུང་གི་ཆར་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སྒྱུ་ནི་ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་པ་དང་། གཡོ་ནི་རང་གི་ཉེས་པ་ཐབས་ཀྱིས་མི་མངོན་པར་བྱེད་པ་ལ། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ གཞན་བསླུ་བར་འདོད་པ་ལ་གཡོ་དང་། ཁ་ཞེ་མི་མཚུངས་པ་ལ་སྒྱུ་ཞེས་བྱ་སྟེ།

སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ ཅི ༤༤ན༤ལས། གཡོ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྲིད་ཅིང་བསླུ་བར་སེམས་པའོ། །ཞེས་དང་། གཞན་དུ་སྨྲ་ཞིང་གཞན་དུ་སེམས་པ་ནི་སྒྱུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་༧༢༢ན༤ལས། གཡོ་ནི་ཤིན་ཏུ་སླུ་བ་སྟེ། །སྒྱུ་ནི་སེམས་རྒྱུད་གྱ་གྱུ་ལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་སྒྲ་བཤད་ནི། གཡོ་ནི་མི་བརྟན་པ། སྒྱུ་ནི་གྱ་གྱུ་སྟེ་མི་དྲང་བའི་དོན་ནོ། །སྒྱུ་དང་། གྱུ། ཀྱུ། ཀྱོ་རྣམས་ཀྱོག་ཀྱོག་གི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན་གྱ་གྱུ། ལྕུགས་ཀྱུ། ལྕུགས་ཀྱོ་ལྟ་བུ། རྗེའི་རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་དུ། ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་པ་གཡོ། རང་སྐྱོན་སྦེད་པ་ལ་སྒྱུ་ཞེས་ལམ་རིམ་དུ་གསུངས་པ་དང་། གོ་ཀློག་ནས་གསུངས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་ཡི་གེ་དག་མ་དག་སོགས་དཔྱད་པར་འོས་སོ། །

གཡོ་སྒྱུ་ཁྲམ་གསུམ། གཡོ་ནི་རང་སྐྱོན་སྦེད་པ། སྒྱུ་ནི་རང་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་པ། ཁྲམ་པ་ནི་གཞན་ལ་མངོན་སུམ་འཛེམ་མེད་དུ་རྫུན་བཤད་པ་དང་གསུམ་མོ། །

གཡོ་བ། ❶ འགུལ་སྐྱོད་རྒྱག་པ། ཕན་ཚུན་དུ་བསྐྱོད་པ། ② འཁྱུར་བ། མི་བརྟན་པ། རྗེའི་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མ་ལས། ལུས་སྲོག་གཡོ་བ་ཆུ་ཡི་ཆུ་ལྦུར་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ ཟས་བཟོ་བ། ཟས་ཀྱི་སྣ་གོན་བྱེད་པ། ཟས་གཡོ་བའམ་གཡོས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཟས་བཟོ་སའམ་ཐབ་ཚང་ལ་གཡོས་ཁང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཟས་གཡོ་བ་ལའང་སྐྱོགས་དང་གཟར་བུ་སོགས་ཀྱིས་དཀྲུག་ཅིང་གཡོ་འགུལ་བྱེད་དགོས་པས་གཡོ་བ་ཞེས་བཏགས་པའང་ཡིན་སྲིད།

གཡོ་བ་རླུང་། རྩ་རླུང་ཐིག་ལེའི་ནང་ཚན་གྱི་རླུང་། སྒྲ་བཤད་ནི། གཡོ་བ་ནི་འདིར་བརྟེན་པ་ལ་ཟེར་ཏེ། ལུས་ཀྱི་རྩ་ནི་རྟེན་དང་རླུང་ནི་གཡོ་བ་སྟེ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་རྟེན་གཡོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཡོ་མོ། ཟ་དུམ་སོ་བཏང་བའམ། ཁམ་ཕོར་གྱི་དུམ་བུ་ལ་ཟེར།

གཡོན་བརྐྱང་གི་སྟབས། ལྷའི་བཞུགས་སྟངས་ཤིག་སྟེ། ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ལས། གཡོན་པའི་བྱིན་པ་བསྐུམ་པ་ལས། ། །གཡས་པ་འཁྱིང་བཅས་དོར་སྟབས་ཅན། །གཡས་བརྐྱང་བསྐྱོག་པ་གཡོན་བརྐྱང་ངོ་། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

གཡོན་ཅན། (འདུལ་བ) ❶ འདི་གཡོ་སྒྱུ་ཅན་ཞེས་པའི་ཚིག་སྣ་བསྡུས་ནས་གཡོན་ཅན་ཞེས་བརྗོད་པའོ། །❷ རྒྱན་པོའམ་རྒྱན་མའི་མིང་། དཔེར་ན་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས་སྨད་འཚོང་མ་བཟང་མོ་དང་གཡོན་ཅན་པདྨ་ལག་ཅེས་པའི་གཡོན་ཅན་ཞེས་པའང་

རྐུན་མ་ལ་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། །འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། གཡོན་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྱུ་ཐབས་ཀྱིས་ཆོམ་རྐུན་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་༧༥བ༤ལས། གཡོན་ཅན་ནི་ངོ་སྤྲེད་པའི་རྐུན་མའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །❸ བུད་མེད་ཀྱི་མིང་དུ་འང་བཤད། གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་༥༥ལས། བུད་མེད་གཡོ་སྒྱུའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །གཡོན་ཅན་ཞེས་གྲགས་དེ་ཚུལ་ཡོངས་མི་ཤེས། །ཞེས་སོགས་ལྟར་རོ། །❹ ཞུམ་བུའམ་བྱི་ལ། ❺ བདུད་ཀྱི་མིང་དུ་བཤད།

གཡོན་ཅན་མ། (འདུལ་བ) ❶ སྐྱེས་པ་མང་པོ་དང་ལུས་འབྲེལ་བྱེད་པའི་བུད་མེད་ཀྱི་མིང་སྟེ། ཕལ་སྐད་དུ་འཆལ་མོ་ཟེར་བ་དེའོ། །དབྱིན་སྐད་དུ་whore ཟེར། ❷ བུད་མེད་གཡོ་སྒྱུ་ཅན་ལའང་གོ་བར་སེམས།

གཡོན་མིག་མ། བུད་མེད་མཆོག་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག སྒྲ་བཤད་ནི། མིག་མཛེས་པས་ན་གཡོན་མིག་མ་ཞེས་མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཀྱང་། གཡོ་འཕྲུལ་གྱི་མིག་གིས་ལྟ་བས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས་པར་སེམས་ཏེ། དེ་ཡང་གཡོན་ནི་གཡོ་སྒྱུའམ་འཕྲུལ། འདིའི་འཕྲུལ་ནི་འཕྲུལ་བཤད་ཅེས་པའི་འཕྲུལ་དེ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་མིག་གིས་ལྟ་བས་དེ་ལྟར་བཏགས་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས། མིག་ཟུར་གྱིས་ལྟ་བ་དང་། མིག་ཕྱེད་བཙུམ་སྟེ་ལྟ་ཞིང་བལྟས་ནས་སྤྱུར་བ་སྤྱུར་བར་འཛུམ་པ་དང་ཞེས་སོགས། བུད་མེད་ཀྱི་སྒྱུ་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་གསུངས་པས་སོ། །

གཡོན་རོལ་གྱི་སྟབས། ལྷའི་བཞུགས་སྟངས་ཤིག་སྟེ། ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ལས། གཡས་པའི་ཕྱེད་ཀྲུང་སོར་མོ་རྣམས། ། གཡོན་པའི་ལོང་བུར་གཏད་པ་ན། །གཡོན་རོལ་ཡིན་ཞིང་གཡས་རོལ་བཟློག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཡོས་ཁང་། (འདུལ་བ) ཐབ་ཚང་།

གཡོས་མལ། (འདུལ་བ) ཐབ་ཚང་།

ར

རཱ་ག་ར་ཏི། (ལེགས་སྦྱར) འདོད་ཆགས་དགའ་མ་སྟེ། གོས་དཀར་མོའོ། །འདོད་ཆགས་དགའ་མའི་སྒྲ་དོན་ནི། འདོད་ཆགས་ནི་འོད་དཔག་མེད་པའོ། །དེ་ལ་དགའ་བས་ན་འདོད་ཆགས་དགའ་མ་སྟེ། དྲང་དོན་ནོ། །འདོད་ཆགས་རྣམ་པར་དག་པ་འོད་གསལ་ལ་དགའ་བ་ནི་འདོད་ཆགས་དགའ་མ་སྟེ། ངེས་དོན་ནོ། །རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ།

ར་གན། རག་གི་མིང་།

ར་མདའ། ❶ རོགས་པ། རོགས་སྐྱོར། མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་པ། ཀ ༡༠བ་༥ལས། འཁོར་བར་འཁོར་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་སྙེད་ན་མི་ཏུང་ངོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས། འདིའི་ར་མདའ་བྱ་དགོས་སྙམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❷ རྗེས་སུ་འདེད་པ། རྐུན་པོ་དང་དགྲ་སོགས་རྗེས་སུ་འདེད་པའི་དོན།

ར་ཕྲུར། (འདུལ་བ) ར་བལ་ལམ་ར་སྤུ་''ལས་བཟོས་པའི་ཕྲུར་བའི་མིང་། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། ར་ཕྲུར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ར་བལ་ལས་བྱས་པའི་ཕྲུར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

རཱ་མ། (ལེགས་སྦྱར) རྩེད་བྱེད་དམ་དགའ་བྱེད། ནག་པོ། མཛེས་པ། འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ།

རཱ་མ་ལཱ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) རྒྱུད་སྡེ་ནས་གསུངས་པའི་གནས་ཆེན་ཉེར་བཞིའི་ཡ་གྱལ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་ཤིག རྒྱན་ཏུར་ཞེས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ནས་རིལ་ལི་ལ་ཞུགས་ཏེ་ཊིན་ལི་དང་དེ་ནས་མེ་ཏྲ་ས་བརྒྱུད་དེ་རཱ་མེ་ཤྭར་ཞེས་པའི་ས་ཆར་སླེབས། ཞེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གསུང་།

ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོ་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོས་བཞེངས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་། འདི་ལ་རྒྱ་བཏབ་ར་མོ་ཆེ་ཡང་ཟེར།

རཱ་ཛ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ རྒྱལ་པོ། ❷ གཞན་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ། ❸ གསལ་བ། ❹ གཞན་གྱིས་མི་བརྗི་བ། ❺ མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་པའི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ། ❻ རྒྱལ་སྲིད་ལ་དབང་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ། ❼ འཁོར་ཚོགས་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་བཅས་ལ་འཇུག་པར་བཤད།

ར་རོ་བ། (འདུལ་བ) ཆང་དང་སྨྱོ་རྫས་སོགས་ཀྱིས་གཟི་བ།

ར་ས། ལྷ་སའི་མིང་རྙིང་པ་ལ་ར་ས་ཟེར། ལྷ་སའི་གདོང་མའི་མིང་ནི། ར་ས་ཞེས་བྱ་ལ། ཡིག་རྙིང་ཐམས་ཅད་ལ་ར་ས་ཞེས་འབྱུང་གི་ལྷ་ས་ཞེས་མི་འབྱུང་བར་བཤད། ཡུལ་གྲུ་ཏུ་མའི་སྐད་ལ་རའི་ཚབ་ཏུ་ལ་ཞེས་འབོད་པ་དཔེར་ན། ར྄ཛ་ལ་ལ྄ཛ་ཞེས་འབོད་པ་དང་། ར་ཧུ་ལ་བྱ་བ་ལ། ལ་ཧུ་ལ་བྱ་བར་འབོད་པ། རཛྙཱན་ལ། ལཛྙཱ་ཞེས་འབོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ལ་ས་ཞེས་འབོད་པ་བྱུང་། ལ་ས་ཞེས་པའི་ཚིག་ལ་གོ་རྒྱུ་མེད་མོད། གོ་རྒྱུ་ཡོད་པར་བཙོས་ཏེ་ལྷ་ས་ཞེས་འབོད་པ་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་ཏ་ཟིག་ལ་སྟག་གཟིག་ཅེས་འབོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནས་ལྷ་ས་ཞེས་འབོད་པ་བྱུང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ལྷ་ལྡན་དུ་གྲོས་པར་བཤད། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས། ལྷ་ལྡན་ཡུལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི། །གངས་ཅན་རི་ཡི་ནང་གནས་པའི། །རྒྱལ་པོ་མི་ཡི་ལྷ་ཞེས་པ། །ལི་ཙ་བྱི་རྣམས་རིགས་སུ་འབྱུང་། །ཞེས་པའི་ལུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་ས་ནས་ལྷ་ལྡན་དུ་གྲོས་པར་བཤད། ཞིབ་པར་རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྐོར་བས་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ར་ལ་ས་བཀལ་ནས་འོ་ཐང་(འོ་མ་ཐང་ཡང་ཟེར) གི་མཚོ་བསུབས་པའི་ཐོག་ཏུ་ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་རྒྱུའི་ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པ་ནས་བཟུང་། ར་ས་ཞེས་པའི་མིང་ཆགས་ཅེས་པའི་བཤད་སྲོལ་ཞིག་དང་། ཡང་ན། ར་ས་ནི་ར་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་སམ། ར་ནི་ཁྱིམ་གྱི་མིང་དུ་འང་མཐོང་ལ། མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཡང་ར་མོ་ཆེ་དང་། སྐྱི་ལུང་མདར་ཡང་ར་མོ་ཆེ་བྱ་བ་ཞིག་དང་། གཞན་ཡང་ར་སྟོད་ར་སྨད། ར་བ་གོང་འོག ར་ཆེ་ཆུང་སོགས་སྔོན་གྱི་མིང་འདོགས་ཚུལ་ཅི་བས་མང་བ་ཞིག་གོ། དེའི་ཕྱིར་ར་ཞེས་པ་ཁྱིམ་དང་ཁང་པའི་མིང་དུ་བྱེད་པ་ལ། མདོ་སྨད་ཀྱི་འབྲོག་པ་རྣམས་རེ་ནག་གི་གུར་ལ་རྭ་ཞེས་འབོད། འགའ་ཞིག་གིས་བྲ་ཞེས་འབོད། རེ་གོ་ལོག་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་གཟུགས་གཅིག་ཏུ་འདུ་བར་མངོན་ཏེ། རྭ་ལ་ཝ་ཡིག་ཆུང་ལ་ར་ཡིག་ཆེ་བ་བྲིས། བྲ་ལ་བ་ཡིག་ཆེ་ལ་ར་ཡིག་ཆུང་བར་བྲིས་པ་ཙམ་ཁྱད་པར་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་ཁྱིམ་ནག་བྱ་བ་བྲ་ནག་བྱ་བ་ཡང་གོ་རྒྱུ་གཅིག་པར་འདུག ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

རྭ་ས། ར་ས་དང་དོན་འདྲ། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་རྭ་ས་ཞེས་ཝ་ཟུར་བཏགས་པ་བྲིས་འདུག ཝ་ཟུར་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་ཡང་དོན་ནི་འདྲའོ། །

ར་ས་ནཱ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ རོ་མ། རྩ་དབུ་མའི་གཡས་སུ་གནས་པའི་རྩ་ཞིག རྩ་རོ་མ་དང་དོན་གཅིག རྩ་རོ་མ་ལ་གཟིགས། ❷ རོ་སྐྱོང་། ❸ ལྕེའི་མིང་། ❹ འོག་པག་གམ་སྐེད་རགས་ཀྱི་མིང་བཅས་ལ་འཇུག་པར། སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ན་གསལ།

ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་། ལྷ་སའི་ཇོ་ཁང་གི་མིང་གཞན། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོ་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་གྱིས་བཞེངས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་སྟེ། དེ་ཡང་ལྷ་སའི་འོ་ཐང་གི་མཚོ་ཆུང་དུ་དེའི་སྟེང་དུ་གདུང་མ་བརྒྱིགས། ར་ལ་ས་བཀལ་ནས་མཚོ་བསུབས་པའི་ཐོག་ཏུ་ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་རྒྱུའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་ཅིང་། ར་ལ་ས་བཀལ་ཏེ་མཚོ་བསུབས་པའི་སྟེང་འཕྲུལ་སྣང་དུ་ཤར་འདྲའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པས་ན། ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་མཚན་གསོལ་ཞེས་པ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ར་སའི་བཤད་སྲོལ་ཞིག་དང་། ཡང་། ར་ས་ནི་ལྷ་སའི་མིང་རྙིང་པ་ཡིན་པས། ལྷ་ས་འཕྲུལ་སྣང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ར་སའི་སྐོར་ཞིབ་པར་གོང་དུ་ར་ས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཐོག་མར་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་གྱིས་རང་གི་རྟེན་སྐལ་ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་བཞུགས་སའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་ཤིང་། ར་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོས་རང་གི་རྟེན་སྐལ་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནི་བཞུགས་སའི་སྒོ་བཞི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ལུགས་སུ་བྱས་པས་ཆོས་པ་རྣམས་དགའ། རྩིག་པ་གཡུང་དྲུང་གི་རིས་སུ་བྱས་པས་བོན་པོ་རྣམས་དགའ། ཀ་བ་ཟུར་པའི་དབྱིབས་སུ་བྱས་པས་སྔགས་པ་རྣམས་དགའ། ཕྱག་དང་དྲལ་མ་མིག་མང་རིས་སུ་བཀོད་པས་འབངས་རྣམས་དགའ་ཞེས་དགའ་བཞི་འཕྲུལ་སྣང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་ཀྱང་གྲགས་སོ། །

ར་ཧུ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ སྲས་སྒྲ་གཅན་འཛིན། ❷ ཇོ་བོ་རྗེའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་གསན་པའི་བླ་མ་ཞིག

རཀྟ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ ཁྲག ❷ དམར་པོའི་མིང་ཡང་ཡིན། ❸ ཆགས་པ། རྗེའི་སྲས་དོན་ཀུན་གསལ་ན་གསལ།

རག་དུང་། རག་ལ་བཟོས་པའི་དུང་ཆེན། དུང་ཆེན་ལ་གཟིགས།

རགས་པ་ཉི་ཤུ། རང་གི་ཕུང་པོ་ལྔ། ཁམས་བཞི། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག ཡུལ་ལྔ་སྟེ་ཉི་ཤུའོ། །རགས་པ་ཉི་ཤུའི་ཐ་སྙད་འདི་རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ།

རགས་པ་ཉེར་ལྔ། རང་གི་ཕུང་པོ་ལྔ། ཁམས་བཞི། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག ཡུལ་ལྔ། གཞི་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྔ་སྟེ་ཉེར་ལྔའོ། །རགས་པ་ཉེར་ལྔའི་ཐ་སྙད་འདི་རྗེའི་རིམ་ལྔ་གདན་རྫོགས་དང་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་(༢ན༢ན་གསལ།

རགས་པ་དྲན་པ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར། བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་དང་དོན་གཅིག དེ་ལ་དྲན་པ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡང་ཟེར། དྲན་པ་གཅིག་ཅེས་པ་ལྷ་དྲན་ཐེབས

གཅིག་གམ་ལྔ་གཅིག་ཙམ་དྲན་པ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། གཅིག་ཏུ་ལྔ་དྲན་པའམ་རང་དང་ལྔ་གཅིག་ཏུ་དྲན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྤྱིར་ལྔ་ཕྲ་རགས་གཉིས་ཀ་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་ཀྱང་། འདིར་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་རགས་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྗེའི་མཐའ་གཅོད་རིན་པོ་ཆེའི་སྨྱུ་གུ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རགས་པ་གནས་སྐབས་པའི་ལུས། ཤ་རུས་གདོས་བཅས་ཀྱི་ལུས་ལ་ཟེར། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། །འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་ནི་གཉིས་ཏེ། གནས་སྐབས་པ་དང་། གཉུག་མ་བའི་ལུས་སོ། །དེའི་དང་པོ་ནི། རླུང་སེམས་ཙམ་གྱི་ལུས་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྱུང་ལུས་རགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རླུང་སེམས་ཙམ་ལས་གྲུབ་པའི་ལུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། འདི་ལ་རགས་པ་གནས་སྐབས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་རགས་པ་འདི་སྐྱེ་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་མིན་པར། ཚེ་འདིར་གློ་བུར་བྱུང་བའི་ལུས་རགས་པ་ཡིན་པས། རགས་པ་གནས་སྐབས་པའི་ལུས་ཞེས་ཟེར་རོ། །

རགས་པ་གནས་སྐབས་པའི་སེམས། རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་ཀུན་རྟོག་གིས་མཚོན་པའི་སེམས་རགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཟེར།

རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད། ❶ (ཐལ་འགྱུར་བ) ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་ཆོས་ཤིག་ལ་ཟེར། (ཐལ་འགྱུར་བས་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དང་། ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་ཆོས། རྫས་ཡོད་སོགས་མི་འདོད) ❷ (རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད) རང་རྒྱུད་པ་ལྟ་བུས་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པ་མི་འདོད་ཀྱང་། མཚན་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ། རྗེའི་འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་སུ་མེད་པར་སྨྲ་བ་ནི་གང་ཟག་རང་གི་ལྡོག་པ་ནས་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གི་མཚན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གོ་མང་ཡིག་ཆར། རང་རྐྱ་འཛིན་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དང་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ངེས་པ་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཞན་ཞིག་ངེས་པ་སྔོན་འགྲོ་མི་དགོས་པར་གཟུང་དུ་ཡོད་པ་དེ་སྐབས་འདིའི་རང་རྐྱ་འཛིན་ཐུབ་ཚུལ་དང་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་རང་རྐྱ་ཐུབ་ཚུལ་ནི། བཏགས་ཆོས་སམ་ཆ་ཅན་གྱི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་རང་གི་གདགས་གཞིའམ་ཆ་ཤས་དེ་ལ་ཡར་མ་ལྟོས་པར་དཔོན་པོའམ་རྗེ་བོ་ལྟ་བུའི་རང་རྐྱ་ཐུབ་པ་དང་། གདགས་གཞི་དང་ཆ་ཤས་དེ་དང་དེ་ལ་ལྟོས་དབང་བཀུར་བྱ་ལྟ་བུར་གྲུབ་པ་གཅིག་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བསྡུ་བའི་སྐབས་འདིའི་རྫས་ཡོད་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དགག་བྱའི་རྫས་ཡོད་

གཉིས་ལ་ཁྱད་ཕྱེད་ནས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རང་རྐྱ་འཛིན་ཐུབ་པ་དང་རྫས་ཡོད་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཀྱང་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་མིན་ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་སྒོ་མང་ཕྱི་རབས་པ་ཕལ་ཆེར་འབྲང་ངོ་། །རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ལ་ཕྲ་རགས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཁྲུངས་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྱུར་བ་ལ་ཡང་ཡོད་མོད། གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་གཞན་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྱུར་བ་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི། རང་སྡེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གཞན་གྱི་ལྟར་ན་གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་སུ་མེད་པ་ཙམ་ལ་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ། བདག་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མཐུན་པའི་རང་རྐྱ་བར་འཛིན་པའི་བློ་འདོད་མི་འདོད་དང་། ལོག་ཤེས་ཡིན་མིན་སོགས་ལ་དཔྱད་རྒྱུ་ཡོད་པར་སྣང་ངོ་། །གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོའི་མཆན་འགྲེལ་སྐད་ཆ་དང་། དྲང་ངེས་འགྲེལ་པ་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་འཇུག་ངོགས་ལྟར་བཀོད་དོ། །

རང་མཁས་ཀྱི་སློབ་མ་བཞི། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་བཞི་སྟེ། ཚད་མ་རང་ལས་མཁས་པ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ། འདུལ་བ་རང་ལས་མཁས་པ་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད། ཕར་ཕྱིན་རང་ལས་མཁས་པ་འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེ། མངོན་པ་རང་ལས་མཁས་པ་སློབ་དཔོན་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་རྣམས་སོ། །

རང་ག་བ། རང་དགའ་བ་ལ་གཟིགས།

རང་གར་བཞག ❶ བཅོས་བསླད་མེད་པར་བཞག་པ། ❷ (ཕྱག་ཆེན) སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སམ་འདུག་ལུགས་ཅི་ཡོད་པ་དེ་ཀ་རང་ལུགས་སུ་ཅི་བདེར་བཞག་པ།

རང་གི་ཉམས། རང་སྐྱོང་ཚོར། རང་གི་ཉམས་སྐྱོང་། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རང་གི་ཉམས་ལ་དཔགས་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་ལོ་སྙམ་ནས་འཁོར་བ་ན་འཁྱམ་པ་རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

རང་གི་རྣམ་བཤད། (འདུལ་བ) འདུལ་བའི་མདོའི་འགྲེལ་པ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་རང་གི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱིས་མཛད། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་འདུལ་བ་༼ཞུ༽ ༼ཟུ༽ གཉིས་ན་བཞུགས་སོ། །

རང་གི་མཚན་ཉིད། ཆོས་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ། དཔེར་ན་སྤྲ་ཞིང་འཐས་པ་ནི་ས་ཡི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

རང་གི་ལུས་ལ་དཔེ་ལོང་ལ་ཞེས་སོགས། རང་གི་ལུས་ལ་དཔེ་ལོང་ལ། །གཞན་ལ་གནོད་པ་མ་བྱེད་ཅིག །མཚོན་ཆས་མི་འཛིགས་སུ་ཡང་མེད། །འཆི་བའི་སྲོག་ལ་ཀུན་ཀྱང་འཛེམ། །ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་འདི་ཆ་གསུམ་ཚོགའི་ནང་ཡང་ཡོད་ལ། སྐྱིར་བཏང་འདི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཏམ་དཔེའམ་ཁ་དག་ཡིན་པར། དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་༡༦༧ན་གསལ་ལོ། །འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་དགོད་བྲོ་པོ་ཞིག་ཀྱང་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པ་འདི་ལྟར། སྔོན་བོད་ལ་ཁང་ཚན་དགེ་རྒན་ཞིག་གིས་ཚོམས་ཇ་ལ་ཚོགས་གཏམ་གཏོང་སྐབས། ཁོས། ཆ་གསུམ་ལས། རང་གི་ལུས་ལ་དཔེ་ལོང་ལ། །གཞན་ལ་གནོད་པ་མ་བྱེད་ཅིག །ཅེས་སོགས་ལུང་དྲངས་པར། གྲྭ་པ་ཚང་མ་གད་མོ་དབང་མེད་དུ་ཤོར་དགོས་པ་བཟོས་སོ། །གཞན་དག་ཡིན་ན་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འདྲེན་པར་བྱེད་ལ། ཁོས་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ཚོ་ག་གཏོང་རྒྱའི་གཞུང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ནས་ལུང་འདྲེན་བྱས་པར་སོང་ཙང་། དགེ་འདུན་པ་རྣམས་བཞད་མོ་ཤོར་བ་རེད།

རང་གི་ཤས་ཀྱང་དེ་ནི་ཉོ་བའི་རིགས། རྐྱེས་རབས་ཀྱི་ཚིག་རྐང་གཅིག་པོའི་འདིའི་དོན་ནི། རྒྱ་ནོར་ཕལ་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། རང་གི་གཅེས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཤས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུ་ཆོས་དེ་ཉོ་རྒྱུ་ཡོད་ན་ཉོ་བར་རིགས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

རང་གིས་ལག་བདར་ནས་བྱེད་པ། རང་གིས་ལག་ཏུ་བླངས་ནས་བྱེད་པ།

རང་གིས་རང་རིག (བཀའ་བརྒྱུད) སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རིག་པ། རང་གིས་རང་རིག་པ།

རང་རིག་པ། རང་རིག སེམས་མཐོང་བ་རྣམས་དོན་འདྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་རང་གིས་སེམས་ཀྱི་མཚང་རིག་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

རང་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས། གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་དོན་འདྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཕ་རོལ་པོའི་ཁས་བླངས་པ་ལ་འཁྲིས་ནས་ཕ་རོལ་པོ་རང་ལ་གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འགོད་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས་སོ། །ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་གསུང་། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཕྱི་རྒོལ་རང་ལ་གྲགས་པ་དང་། སྔ་རྒོལ་དབུ་མ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་ལ་གྲགས་པ་གཉིས་གནད་གཅིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རང་གྲུབ། མིས་བཟོས་པ་མིན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ། དཔེར་ན་ཕུག་པ་རང་གྲུབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

རང་གྲོལ། (ཕྱག་ཆེན) ❶ གཉེན་པོས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པར་རང་དག་ཏུ་སོང་བ། དཔེར་ན་སྦྲུལ་ལ་མདུད་པ་བོར་ནས་བཞག་ན་རང་གྲོལ་དུ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ། ❷ རང་བཞིན་གྱིས་གྲོལ་བ། གདོད་མ་ནས་གྲོལ་བའམ་དག་པ། ❸ སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད།

རང་དགའ་བ། ❶ ཕལ་པ། དཀྱུས་མ། ཡོངས་གྲགས། སྤྱིར་བཏང་། དམིགས་བསལ་གྱི་ཟློག་ཕྱོགས་སོགས་ལ་འཇུག རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དང་། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་སོགས་རྗེའི་ལེགས་བཤད་རྣམས་སུ། རང་དགའ་བ་ཞེས་འབྱུང་གི་རང་ག་བ་ཞེས་བྲིས་པ་མི་སྣང་ངོ་། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ནང་རང་དགའ་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ལན་བཅུ་དྲུག་དང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ་བཅུ་དགུ་སྣང་ངོ་། །❷ སྣང་མེད་དང་། དོན་མེད། རས་སུ་བོར་བ། རང་དགར་སྣང་མེད་དུ་བསྐྱུར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ མ་བཅོས་པ། རང་དགར་བཞག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

རང་འགྱུར། ❶ རང་གིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་རང་གིས་བསྒྱུར་བ་ལ་ཟེར། ❷ རང་སྐད་ནས་གཞན་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ལའང་རང་འགྱུར་ཟེར།

རང་རྒྱུད། རང་བཞིན་དང་དངོས་གནས་བཅས་ཀྱི་དོན། ས་པཎ་གྱི་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། སྤྲུལ་པ་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པ་ནི། །སྤྲུལ་པ་ཡིན་གྱི་རང་རྒྱུད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རང་བཞིན། རང་དབང་། བདག་དབང་རྣམས་དོན་གཅིག་པར་འཆི་མེད་མཛོད་དུ་གསལ།

རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རྟགས་སྦྱོར།

རང་རྒྱུད་པ། ❶ རང་དགའ་བ། ཕལ་པའམ་དཀྱུས་མ། ཐ་མལ་པ་བཅས་ཀྱི་དོན། དཔེར་ན་སྔགས་ནི་ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་རྣལ་མ་ནས་དྲང་དུ་མ་བཏུབ་པའི་གང་ཟག་ཆགས་ཅན་རྣམས་འདུལ་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པས། གསང་སྔགས་ཉོན་མོངས་པ་རང་ལམ་དུ་བྱས་ནས་སྦྱོང་བ་ཡིན། དེ་ནི་མ་ལེགས་ན། ཉོན་མོངས་པ་རང་རྒྱུད་པར་འཚོར་ཉེན་ཡོད་པས། སྔགས་ཁེ་ཉེན་ཆེ། ཞེས་དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་འདྲ།

རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚད། (དབུ་མ) བློའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྡོད་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་དེ། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚད་ཡིན་ནོ། །སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་༧༥བ༣ལས། བློའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྡོད་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་ནི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་མཐར་ཐུག་པའོ། །ཞེས་དང་། ༧༨བ༥ལས་ཀྱང་། སྒྱུ་མའི་ལྟད་མོ་བ་མིག་བསླད་པ་བཞིན་དུ་ཐ

མལ་གྱི་སེམས་ཅན་རང་ག་བ་རྣམས་ལ་ཆོས་འདི་ཡོད་པར་སྣང་བ་ན། བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་ཆོས་དེ་རྣམས་རང་གི་སྡོད་ལུགས་སུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་ལ། འོན་ཀྱང་རང་རྒྱུད་པས་འདི་ལྟར་བཟུག་པ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་བློ་ལ་ལྟོས་ན་ཤིན་ཏུ་རགས་པས། ཕྲ་བའི་བདེན་འཛིན་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རང་རྒྱུད་ཤར་གསུམ། (དབུ་མ) རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་གསུམ་སྟེ། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་དང་། སློབ་དཔོན་ཀཱ་མ་ལ་ཤཱི་ལ། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་དང་གསུམ་མོ། །

རང་འགྲེལ། རྩ་བ་རང་གིས་བརྩམས་ནས་དེའི་འགྲེལ་པའང་རང་གིས་བརྩམས་པའི་འགྲེལ་པ་ལ་ཟེར།

རང་ངེ་རོང་ངེ། རང་རོང་སྟེ། འབར་འབུར། ཞིབ་པར་རང་རོང་ལ་གཟིགས།

རང་སྟོང་། (དབུ་མ) ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ལ་རང་སྟོང་ཟེར། དགེ་ལྡན་ལྡན་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་དེ་རང་སྟོང་ཡིན་པར་བཤད། ཕྲ་བཤད་ནི། སྟོང་གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ལ་རང་སྟོང་ཟེར། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ། །ཡིན་ཕྱིར་མིག་ནི་མིག་གིས་སྟོང་། །ཞེས་མིག་མིག་གིས་སྟོང་ཞེས་པ་དེ། དཔེར་ན་ཤིང་རྟ་ཤིང་རྟའི་སྟེང་དུ་བཙལ་བ་ན་དེའི་ཚོགས་པ་དང་ཡ་གྱལ་གང་གི་སྟེང་དུའང་རྙེད་རྒྱུ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་གྱི། ཕྱིར་ཤིང་རྟ་ཤིང་རྟས་སྟོང་པ་དང་མིག་མིག་གིས་སྟོང་པའི་དོན་ག་ལ་ཡིན། དགེ་ལྡན་པའི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རང་སྟོང་གཞན་སྟོང་གང་གི་ཡང་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་གསུང་མཁན་ཡང་འདུག དེ་ལའང་ཁུངས་ཤིག་ཡོད་པར་སྙམ་སྟེ། ༼རང་སྟོང་གི་ཐ་སྙད་འདི༽ རྗེའི་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཐེངས་གཅིག་ཙམ་ཞིག་ཁོ་ན་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་གཞན་ལུགས་བསྐྱར་བའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་གི་རང་ལུགས་ལ་རང་སྟོང་གི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་གཏན་ནས་མི་སྣང་ངོ་། །དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་ཞེས་པའི་བསམ་དོན་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་གྱི། བུམ་པ་བུམ་པས་མི་སྟོང་བར་བདེན་པས་སྟོང་པ་ནི། གཞན་སྟོང་ཡིན་པས་བུམ་པ་བུམ་པས་སྟོང་པ་ནི་༼རང་སྟོང༽ ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་གཏན་ནས་མི་རིགས་ཏེ། བུམ་པ་བུམ་པས་སྟོང་ན་བུམ་པ་ལ་བུམ་པ་མེད་དགོས་ན། རང་ལ་རང་མེད་ན་གཞན་སུ་ལ་ཡང་མེད་པས་བུམ་པ་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཙམ་མོ། །རྗེའི

ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་ཡང་རང་སྟོང་གི་ཐ་སྙད་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་། རྗེའི་ཕར་ཕྱིན་ཊཱི་ཀ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། རང་སྟོང་གི་ཐ་སྙད་འདི་ཐེངས་གཅིག་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་གཞན་ལུགས་བསྐྱར་བའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། གནོད་འཛོམས་འདི་ལས་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀུན་བརྟགས་སུ་བཤད་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་ (རང་སྟོང་) དུ་གསུངས་ཤིང་སྐྱེ་མེད་འགག་མེད་རྣམས་ཀྱང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་མཛད་ནས་སྐྱེ་འགག་སེལ་བའི་རིགས་པ་རིགས་ཚོགས་བཞིན་འཆད་པས་སེམས་ཙམ་མིན་ལ། ཁྱད་པར་དུ་མདོ་འདི་རྟོག་པ་བཅུའི་གཉེན་པོར་མི་འཆད་ཅིང་མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་དང་ཡང་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པས་འདིས་ཀྱང་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཡིན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་སྟོང་གི་སྐོར་ཟུར་ཙམ་ཞིག་སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་༡༨བ༡ན་གསལ་ལོ། །བཀའ་གདམས་གླེགས་བམ་ (ཀ་པ) ༧༤ལས། དེ་ལྟར་སྤྲོད་པའི་བློ་ཐམས་ཅད་འདས་པའི་ཆ་དངོས་མེད། མ་འོངས་པའི་ཆ་ཡང་དངོས་མེད། ད་ལྟའང་དངོས་མེད། དངོས་རང་སྟོང་། རང་སྟོང་དབུ་མ། དེ་ལྟར་གནས་པ་དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཟེར། ཞེས་གསུངས་པའི་རང་སྟོང་དེ་གང་ཡིན་དཔྱད་པར་འོས་སོ། །

རང་སྟོང་དང་གཞན་སྟོང་སྨྲ་བའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར། (དབུ་མ) རང་སྟོང་སྨྲ་བ་དང་། གཞན་སྟོང་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་འཇོག་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། རང་སྟོང་པ་རྣམས་ནི་འཁོར་འདས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་འདི་ལྟར་སྣང་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པར་འཇོག་སྟེ། དོན་དམ་དེ་ཡང་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཙམ་ལ་འཇོག (གཞན་སྟོང་པ) རྣམས་ནི་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཟུང་འཛིན་སོགས་གཉིས་སྣང་གིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པའི་དབྱིངས་གཉིས་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་རང་རིག་པ་ནི་དོན་དམ་དུ་འཇོག་པས། དོན་དམ་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་ཙམ་ལ་མི་འཇོག་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་སྤྲོས་པས་དབེན་པའི་རིག་པ་ལ་འཇོག སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་ཙམ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ནི་བེམ་སྟོང་དང་ཆད་སྟོང་ཡིན་པར་འདོད། དེས་ན་རང་སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་མེད་དགག་དང་དངོས་མེད་ལ་འཇོག གཞན་སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་གསར་དུ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ། སྔ་ཕྱི་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བ་མེད་ལ་རྟག་བརྟན་གཡུང་དྲུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆད་མཐར་མི་འགྱུར། སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རྟག་པའི་མཐར་མི་འགྱུར་བ་ཚིག་གིས་བརྗོད་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་ཤིང་། རྣམ་རྟོག་གིས་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བཞག་ཏུ་མེད་པས་རྟོག་གེའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་དང་། སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་ཚུལ་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་༡༠་ལས་གསུངས་སོ། །

རང་དོན་རྗེས་དཔག རྗེས་དཔག་དང་དོན་གཅིག སྒྲ་བཤད་ནི། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་དོན་ཞེས་བྱ་ལ། རྟགས་མཐོང་ཞིང་འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་དཔོག་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་ཅེས་བྱའོ། །

རང་འདྲའི་ཡུམ། (གསང་སྔགས) རང་གི་གཟུགས་བརྙན་ཡར་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་ཞལ་ཕྱག་དང་རྒྱན་ཆ་ལུགས་འདྲ་བའི་རིག་མའོ། །རང་སྣང་གི་རིག་མ་དང་དོན་གཅིག

རང་རྣམ། རང་ཉིད་ཀྱིས་བྲིས་པའི་རང་གི་ལོ་རྒྱུས།

རང་སྣང་གི་རིག་མ། (གསང་སྔགས) རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་ཆ་ལྷ་མོའི་རྣམ་པར་ཤར་བའམ། རང་གི་གཟུགས་བརྙན་ཡར་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་ཞལ་ཕྱག་དང་རྒྱན་ཆ་ལུགས་སོགས་རང་དང་འདྲ་བའི་ཡུམ། རང་འདྲའི་ཡུམ་དང་དོན་གཅིག

རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད།

རང་བ། དགའ་བའི་དོན། དཔེར་ན་སེམས་དགའ་བ་ལ་ཡི་རང་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རང་བ། (ད་ལྟ་བ) རངས་པ། (འདས་པ) རང་བ། (མ་འོངས་པ)

རང་བབས་སུ་བཞག མ་བཅོས་པར་བཞག་པ་དང་དོན་འདྲ།

རང་བབས། རང་སོ་དང་འདྲ།

རང་བྱིན་རླབས། (གསང་སྔགས) མ་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས། འདི་ལ་ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་མའི་སྐུ་ཡང་ཟེར།

རང་བྱིན་རླབས་ཀྱི་རིམ་པ། རིམ་པ་གསུམ་པ་སྒྱུ་ལུས་ལ་ཟེར།

རང་བྱུང་། ❶ སྐྱེས་བུའི་རྩོལ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་ཆོས། སྒྲ་བཤད་ནི། རྩོལ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་གཞན་གྱི་ལུང་མེད་པར་བླ་ན་མེད་པའི་མཁྱེན་པ་བརྙེས་པའི་ཕྱིར་རང་བྱུང་ཞེས་བྱའོ། །❷ སྟོན་པ་སངས་རྒྱས། ❸ རང་སངས་རྒྱས།

རང་དབང་། གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ། རང་གི་ངོ་བོ། རང་བཞིན་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོའི་མཆན་འགྲེལ་ལས་བཤད།

རང་འབྱོར་ལྔ། མི་ཡིན་པ། ཡུལ་དབུས་སུ་སྐྱེས་པ། དབང་པོ་ཚང་བ། ལས་མཐའ་མ་ལོག་པ། གནས་ལ་དད་པ་དང་ལྔའོ།། སྒྲ་བཤད་ནི། ལྔ་པོ་དེ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་ཤིང་ཆོས་བསྒྲུབ་པའི་ཆ་རྐྱེན་ཡིན་པས་རང་འབྱོར་ཞེས་བྱའོ། །

རང་མལ་དུ་བཞག རང་བབས་སུ་བཞག་པ་དང་དོན་གཅིག

རང་མཚན། ❶ རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བསྡུས་ཚིག ❷ མི་རྟག་པ། མདོ་སྡེ་པས་རང་མཚན་དང་དངོས་པོ་དོན་གཅིག་ཏུ་བཞེད སྒྲ་བཤད་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་དགག་བྱ་སོགས་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་རང་དབང་དུ་འཆར་རྒྱུ་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། ཞེས་སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ན་གསལ།

རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན། (དབུ་མ) ངོ་བོ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པ། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ། རྣམ་འཇོག་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་གསུམ་མོ། །འདི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཁྱབ་ཆུངས་པའི་དགག་ཚད་ཅིག་ཡིན། སྒྲ་བཤད་ནི། རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཞེས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཡིན་དགོས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་ནམ་དགག་བྱ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་རུང་། འདིའི་སྐོར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་དང་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་༤༨བ༩སོགས་སུ་གཟིགས། རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དོན་ལ་ཀུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེའི་རྗེའི་བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་མའི་འགྲེལ་པ་༥༣ལ་གཟིགས་ཏེ་ཞིབ་ཏུ་ད་དུང་ཡང་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ། ❶ རྟེན་ཁྲིམས་པ་དང་རབ་བྱུང་གང་གིས་ཀྱང་གཞི་དེ་ལ་ཞུགས་ན་སྡིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་ལྟུང་། ❷ རྒྱུའི་ཁྱད་པར་མི་དགེ་བས་ཀུན་ནས་བསླངས་པ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་མི་དགེ་བ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པ། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པའི་ལྟུང་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན། མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས། རྟགས་ཆོས་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་རྟགས། དཔེར་ན་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། ཞེས་བཀོད་པའི་བྱས་པ་ལྟ་བུ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སྟོན་པའི་མདོའི་ཁུངས་ནི། གང་ཅུང་ཟད་སྐྱེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ལྟ་བུའོ། །

རང་བཞིན་གྱི་གནས། རང་བཞིན་ནི་དང་པོའམ་གདོད་མའི་དོན་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནི་དང་པོ་གང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ལོངས་སྐུའི་གནས་ལ་བྱེད་པ་དང་། གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཆོས་སྐུ་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་ཡོད། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་༧༤ན༩ལས། གང་ནས་སྤྱན་འདྲེན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ཞེས་པ་ནི། མངོན་བརྗོད་ལས། སྔོན་གྲུབ་པ་ནི་བསྐྱལ་ནས་ནི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། དང་པོ་གང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བྱ་ཞིང་། རང་བཞིན་ཞེས་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་བྱས་ནས། དེའི་ངང་ལས་བཞེངས་ནས་གཟུགས་སྐུའི་རྣམ་པར་སྤྱན་འདྲེན་པ་ལའང་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་སྤྱན་འདྲེན་པར་འཆད་པ་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

རང་བཞིན་གྱི་མཚམས། རྒྱང་གྲགས། རྫིག་པ། ཆུའི་མཚམས་རྣམས་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། ལས་ཀྱི་ཚོགས་མ་བཅས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མཚམས་སུ་གྲུབ་པས་དེ་ལྟར་བཏགས།

རང་བཞིན་གནས། རང་བཞིན་གྱི་གནས་ལ་གཟིགས།

རང་བཞིན་རྣམ་དག སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

རང་བཞིན་པ། ཕལ་པ། དཀྱུས་མ། ཐ་མལ་པ། རང་དགའ་བ། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་དོན་འདྲ། ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྐད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་ཀུན་རྟོག ཀུན་རྟོག་བརྒྱད་ཅུ་ཡང་ཟེར། སྣང་བ་དཀར་ལམ་པའི་རང་བཞིན་ཞེ་སྡང་གི་ཆར་གཏོགས་ཀུན་རྟོག་སོ་གསུམ། མཆེད་པ་དམར་ལམ་པའི་རང་བཞིན་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་ཀུན་རྟོག་བཞི་བཅུ། ཉེར་ཐོབ་ནག་ལམ་པའི་རང་བཞིན་གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་ཀུན་རྟོག་བདུན་དང་བསྡོམས་པས་བརྒྱད་ཅུའོ། །ཞིབ་པར་བཤད་ན། (དང་པོ་ཞེ་སྡང་གི་ཆར་གཏོགས་ཀུན་རྟོག་སོ་གསུམ་ནི) རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། རིམ་ལྔ་ལས། ཆགས་བྲལ་དང་ནི་བར་མ་ཉིད། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཆེན་པོ་དག །ཡིད་ལ་འགྲོ་ཞིང་འོང་བ་དང་། །མྱ་ངན་ལ་སོགས་གསུམ་དེ་བཞིན། །ཞི་དང་རྣམ་རྟོག་འཛིགས་པ་དང་། །འཛིགས་པ་བར་མ་ཤིན་ཏུ་འཛིགས། །སྲེད་དང་སྲེད་པ་བར་མ་དང་། །ཤིན་ཏུ་སྲེད་དང་ཉེར་ལེན་པ། །མི་དག་བཀྲེས་དང་སྐོམ་ཉིད་དང་། །ཚོར་དང་ཚོར་བ་བར་མ་དང་། །ཤིན་ཏུ་ཚོར་བའི་སྐད་ཅིག་དང་། །རིག་པ་པོ་དང་རིག་འཛིན་གཞི། །སོ་སོར་རྟོག་དང་ངོ་ཚ་ཤེས། །སྙིང་རྗེ་དང་ནི་བརྩེ་བ་གསུམ། །དོགས་དང་བསགས་པ་ཉིད་དང་ནི། །ཕྲག་དོག་ཅེས་ནི་བྱ་བར་གྲགས། །རང་བཞིན་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་

གང་། །ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རང་རིག་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་ནི་ཡུལ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཤས་ཆེ་ཆུང་འབྲིང་གསུམ་སོ། །ཡིད་ལ་སྟེ་ཡིད་ཀྱི་འགྲོ་བ་ནི་ཕྱིའི་ཡུལ་ལ་ཕར་འགྲོ་བ་དང་། ལོང་བ་ནི་ནང་གི་ཡུལ་ལ་ཚུར་འདུག་པའོ། །འདི་ཀུན་གྱི་སྤྱིར་སྦྱར་ཞེས་འགོས་ལུགས་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །མྱ་ངན་ནི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཀྱི་གདུང་བ་སྟེ་ཆེ་ཆུང་གསུམ་མོ། །ཞི་བ་ནི་སེམས་ཞི་བར་གནས་པ་ལ་དོན་གསལ་ལས་བཤད། ལྷ་མ་རྣམས་སེམས་རྣལ་དུ་འདུག་པའི་དལ་བ་ལ་འཆད་དོ། །རྣམ་རྟོག་ནི་དོན་གསལ་ལས་རྒོད་པར་གནས་པ་དང་། ལྷ་མ་རྣམས་སེམས་རྩིང་བར་རྟོག་པ་ལ་འཆད་དོ། །འཛིགས་པ་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་ཕྲད་ནས་སེམས་སྐྲག་པ་དང་། སྲེད་པ་ནི་ཡུལ་ལ་ཞེན་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་ལ་ཡང་གསུམ་གསུམ་མོ། །ལེན་པ་ནི་འདོད་ཡོན་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པའོ། །མི་དགེ་བ་ནི་དགེ་བའི་ལས་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བར་དོན་གསལ་དང་། རང་གི་སེམས་ཡི་གསོད་པར་ལྷ་མ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །འདི་ལ་མི་ཤེས་པ་ཞེས་ཀྱང་བསྒྱུར་རོ། །བཀྲེས་པ་ནི་ཟས་དང་། སྐོམ་པ་ནི་བཏུང་བ་འདོད་པ་ལ་ལྷ་མ་རྣམས་བཞེད་དོ། །ཆག་འགྱུར་ལས་བཀྲེས་སྐོམ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་མོད་ཀྱང་། ལྷ་མ་ལྟར་བདེའོ། །ཚོར་བ་ནི་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཆེ་ཆུང་གསུམ་མོ། །རིག་པ་པོ་དང་། རིག་པར་བྱེད་པ་དང་། རིག་བྱའི་ལས་ཏེ་དེ་གསུམ་ལ་རྟོག་པ་གསུམ་མོ། །སོ་སོར་རྟོག་པ་ནི་རིགས་པ་དང་མི་རིགས་པ་དཔྱོད་པའོ། །ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ནི་རང་ངམ་ཆོས་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཛེམ་པའོ། །སྙིང་རྗེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའོ། །བརྩེ་བ་ནི་དམིགས་བྱ་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བ་དང་སྡུག་པ་དང་ཕྲད་པར་འདོད་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །དོགས་པ་ནི་ཡིད་འཁྲུག་པའི་སེམས་ངེས་པར་མི་གནས་པའོ། །བསགས་པ་ནི་ཡོ་བྱད་སྡུད་པའི་སེམས་སོ། །ཕྲག་དོག་ནི་གཞན་གྱི་ཕུན་ཚོགས་ལ་སེམས་འཁྲུག་པའོ། །དོན་གསལ་དང་། ཆག་འགྱུར་ལས། སེར་སྣ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་། རིམ་ལྔ་དང་། །སྦྱོར་བསྡུས་འགྱུར་སྙིང་ལས་ཕྲག་དོག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་ལེགས་སོ། ། (གཉིས་པ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་ཀུན་རྟོག་བཞི་བཅུ་ནི) རིམ་ལྔ་ལས།

ཆགས་དང་ཞེན་དང་དེ་བཞིན་དགའ། །དགའ་བ་བར་མ་ཤིན་ཏུ་དགའ། །རངས་དང་ཤིན་ཏུ་མགུ་བ་དང་། །ངོ་མཚར་དེ་བཞིན་རྒོད་པ་དང་། །ཚིམ་དང་དེ་བཞིན་འཁྱུད་པ་དང་། །འོ་བྱེད་དེ་བཞིན་འཛིབ་པ་དང་། །བརྟན་དང་བརྩོན་དང་ང་རྒྱལ་དང་། །བྱ་དང་དབྲོག་དང་སྟོབས་དང་ནི། །སྤྲོ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་ཉིད་དང་། །དེ་བཞིན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་བར་མ། །ཤིན་ཏུ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དང་དྲག །རྣམ་པར་སྙེག་དང་ཞེ་འགྲས་ཉིད། །དགེ་དང་ཚིག་གསལ་བདེན་པ་དང་། །མི་བདེན་པ་དང་དེ་བཞིན་ངེས། །ཉེ་བར་མི་ལེན་སྦྱིན་པ་པོ། །སྐུལ་དང་དེ་བཞིན་

དཔའ་བོ་དང་། །ངོ་ཚ་མེད་དང་སྒྱུ་དང་གདུག །མི་སྲུན་པ་དང་གྱ་གྱུ་ཉིད། །མཚན་ཉིད་བཞི་བཅུ་གང་ཡིན་པ། །ཤིན་ཏུ་སྟོང་པའི་སྐད་ཅིག་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའོ། །ཆགས་པ་ནི་མ་ཐོབ་པའི་ཡུལ་ལ་ཡིད་ཆགས་པའོ། །ཞེན་པ་ནི་ཐོབ་པའི་ཡུལ་ལ་ཡིད་ཆགས་པའོ། །ཡིད་དུ་འོང་བ་མཐོང་ནས་སེམས་དགའ་བ་ལ་ཆེ་ཆུང་འབྲིང་གསུམ་མོ། །རངས་པ་ནི་འདོད་དོན་གྲུབ་པས་བདེ་བའི་སེམས་སོ། །རབ་ཏུ་མགུ་བ་ནི་དེའི་རྣམ་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྤྱོང་བའོ། །ངོ་མཚར་ནི་གཏམ་སྙན་ཚོགས་པས་ཅི་འདི་ཡིན་ནམ་མིན་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལ་དོན་གསལ་གྱིས་བཤད་ཀྱང་། སྔ་མ་རྣམས་སྔར་མ་བྱུང་བའི་དོན་ལ་སེམས་པ་མཐོང་བ་ལ་འཆད་པ་ལྟར་རོ། །ཁྲོད་པ་ནི་ཡིད་འོང་མཐོང་བས་སེམས་གཡེང་བའོ། །ཆེམ་པ་ནི་བདེ་བའི་རྣམ་པ་སྤྱོང་བ་ལ་དོན་གསལ་གྱིས་བཤད་ཀྱང་། །ཡུལ་ངེས་ངོམས་པའི་རྟོག་པའོ། །འཁྲུད་པ་དང་། ལོ་བྱེད་པ་དང་། འཛིབ་པ་ནི་དེ་རྣམས་བྱ་བར་འདོད་པའི་སེམས་སོ། །བརྟན་པ་ནི་རྒྱུད་མི་འགྱུར་བའི་སེམས་སོ། །བརྩོན་པ་ནི་དགེ་བ་ལ་གཞོལ་བའོ། །ང་རྒྱལ་ནི་མཐོང་བར་སེམས་པའོ། །བྱ་བའམ་ལས་ནི་རྟག་ཏུ་བྱེད་པའི་བྱ་བ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ། །དབྲོག་པ་ནི་ནོར་འཕྲོག་པར་འདོད་པའོ། །སྟོབས་ནི་གཞན་གྱི་དཔུང་འཇོམས་པར་འདོད་པའོ། །སྤྲོ་བ་ནི་དགེ་བའི་ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སེམས་སོ། །ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་ཞེས་པ་ལ། དེའི་སྐད་དེད་ས་ཧ་ཛ་ཞེས་པ་རྒྱ་དཔེ་ལ་མེད་ཅིང་། ས་ཧ་ས་ཞེས་པ་ཡོད་དེ་བསྒྱུར་ན་ཚམ་ཚོམ་མམ་དཀའ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ཞེས་པར་འགྱུར་ཞེས་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་དག་གསུང་སྟེ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས་ཚམ་ཚོམ་མེད་ཅེས་འདོན་ཅིང་། དེའི་དོན་དྲེགས་པའི་དབང་གིས་མི་དགེ་བ་སྤྱོད་པ་ལ་འཆད་དོ། །སྤྱོད་བསྡུས་འགྱུར་སྙིང་ལས་དཀའ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ཞེས་འབྱུང་ལ་ཆག་གིས་རིམ་ལྟར་ཞུས་པ་དང་། སྤྱོད་བསྡུས་སུ་ཚམ་ཚོམ་མེད་པར་བསྒྱུར་རོ། །སྔོན་གྱི་མཁས་པ་དག་ཡུལ་ལ་འབབ་པས་སྦྱོར་བ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་འཆད་དོ། །དྲག་པ་ནི་རྒྱུ་མེད་པར་ཡང་དམ་པ་རྣམས་དང་རྩོད་འདོད་པའོ། །སྙེག་པ་ནི་ཡིད་འོང་མཐོང་བས་འཕྲིང་བའམ་རྩེ་བར་འདོད་པའོ། །ཞེ་འགྲས་པ་ནི་འཁོན་དུ་འཛིན་པའི་སེམས་སོ། །དགེ་བ་ནི་དེའི་ལས་རྩོལ་བར་འདོད་པ་དང་། ཚིག་གསལ་བ་དང་བདེན་པ་ནི་གཞན་གྱིས་གོ་བར་དང་། འདུ་ཤེས་མ་བསྒྱུར་བར་སྨྲ་འདོད་པའོ། །མི་བདེན་པ་ནི་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་སྨྲ་འདོད་པའོ། །ངེས་པ་ནི་ཡི་དམ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའོ། །ཉེ་བར་མི་ལེན་པ་ནི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་མི་འདོད་པའོ། །སྦྱིན་པ་པོ་ནི་བདོག་པ་གཏོང་བར་འདོད་པའོ། །སྐུལ་བ་ནི་གཞན་ལེ་ལོ་ཅན་སྐུལ་བར་འདོད་པའོ། །དཔའ་བོ་ནི་ཉོན་མོངས་སོགས་ཀྱི་དགྲ་ལས་རྒྱལ་བར་འདོད་པའོ། །ངོ་ཚ་མེད་པ་ནི་བདག་གམ་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མི་འཛེམ་པར་མི་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པའོ། །སྒྱུ་ནི་བཅོས་མས་

གཞན་སླུ་བའོ། །ཁྲིན་དང་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ནི་བག་རྗོ་བའི་སེམས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གདུག་པ་ནི་ལྟ་བ་ངན་པ་ལ་བྱུང་བའོ། །མི་སྲུན་པ་ནི་གཞན་ལ་མཐོ་འཚམ་པའོ། །ཀྱུ་གྱུ་ནི་མི་དྲང་བའོ། །རྐང་པ་ཐ་མ་གཉིས་ལ་ཆག་འགྱུར་ལས། རང་བཞིན་བཞི་བཅུའི་སྐད་ཅིག་རྣམས། །ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ་ལས་སྐྱེས་ཏེ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །(གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་ཀུན་རྟོག་བདུན་ནི) རིམ་ལྔ་ལས། ཆགས་པ་བར་མའི་སྐད་ཅིག་དང་། །བརྗེད་ངས་པ་དང་འཁྲུལ་པ་དང་། །མི་སྨྲ་གྱུར་དང་སྐྱོ་བ་དང་། །ལེ་ལོ་དེ་བཞིན་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བརྗེད་ངས་ནི་དྲན་པ་ཉམས་པའོ། །འཁྲུལ་པ་ནི་སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་འཛིན་སོགས་དང་། མི་སྨྲ་བ་ནི་སྨྲ་སྙིང་མི་འདོད་པ་དང་། སྐྱོ་བ་ནི་ཡིད་སུན་པ་དང་། ལེ་ལོ་ནི་དགེ་བ་ལ་མི་སྤྲོ་བ་སྟེ། གཞན་གཉིས་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །རྟོག་པ་ཚན་པ་གསུམ་པོ་འདི་ནི། ཡུལ་ཏ་ཅང་འདོད་པ་དང་། ཏ་ཅང་མི་འདོད་པ་དང་། བར་མ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་རིགས་གསུམ་དུ་འདུ་བའི་སྒོ་ནས་བཤད་རྒྱུ་འདྲ་བ་ཅིག་སྣང་ནའང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དང་། ཐ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་བཞིན་བཤད་དོ། །འགྲེལ་པ་ནོར་བུའི་འཕྲེང་བར་འདིའི་རྟོག་པ་རྣམས་སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་གི་གང་གི་ནང་དུ་འདུ་བའི་ཚུལ་བཤད་སྣང་ནའང་ཡིད་ཆེས་མི་ཐོབ་པར་སྣང་བས་མ་བཀོད་དོ། །དེ་འདྲ་བའི་རྟོག་པ་ཚན་གསུམ་སྣང་བ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་སྤྱོད་བསྡུས་ལས་གསུངས་པ་ལ། རང་བཞིན་གྱི་སྐད་དོད་སྭ་བྷཱ་བ་ནི་འབྱུང་བ་དང་། རང་བཞིན་དང་། དངོས་པོ་ལ་འཇུག་པས། འབྱུང་བའི་དོན་དུ་དྲང་དུ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། སྤྱོད་བསྡུས་ལས་མདོར་བསྟན་དུ། རང་བཞིན་ནི། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དོན་བསྡུར་མཚན་ཉིད་སོ་གསུམ་དང་བཞི་བཅུའོ་ཞེས་དང་། དེའི་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་བདུན་པོ་འདི་དག་གོ། ཞེས་སྣང་བ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡང་གསུངས་སོ། །ལག་སྨྲིས་རང་བཞིན་གྱི་དོན་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། དོན་གསལ་ལས་དེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ལ་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། འཕགས་པ་ལྷའི་བདག་བྱིན་བརླབས་ལས། ས་ཡི་ཁམས་ནི་ཆུ་ལ་ཐིམ། ཆུ་ནི་མེ་ལ་ཐིམ་པར་འགྱུར། །མེ་ནི་ཕྲ་བའི་ཁམས་ལའོ། །རླུང་ནི་སེམས་ལ་ཐིམ་པར་འགྱུར། །སེམས་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་ལ་ཐིམ། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་མ་རིག་པར། །དེ་ཡང་འོད་གསལ་བར་འགྲོའོ། །ཞེས་སེམས་སྣང་བ་སྐྱེས་པའི་སྔོན་དུ་རླུང་ཐིམ་པར་གསུངས་ལ། དེ་ནི་ཀུན་རྟོག་གཡོ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེའི་དུས་སུ་ཀུན་རྟོགས་ཀྱང་ཐིམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྣང་བ་དང་རང་བཞིན་གཉིས་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། སྣང་བ་གསུམ་སྐྱེས་པའི་འོག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་སྐྱེ་བར་གསུངས་ཤིང་། ལམ་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང་། སྟོང་པ་གསུམ་སྐྱེས་པའི་འོག་ཏུ་རང་བཞིན་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་སྐྱེ་བར་

གསུངས་ལ།   རང་བཞིན་ཚན་པ་དང་པོ་སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཅན་ཏེ་འབྲས་བུར་གསུངས་པ་ནི། རང་བཞིན་ཚན་པ་གཞན་གཉིས་ལའང་འདྲ་བས་ན། དེའི་དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས། རང་བཞིན་བདུན་མ་རིག་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བར་བཤད་པ་ནི་དཔེ་མ་དག་པའོ། །རླུང་སྣང་བ་ལ་ཐིམ་པར་གསུངས་ལ། སྣང་བ་སྐྱེས་པའི་སྔོན་དུ་སྣང་བ་མེད་པས་དེ་ལ་ཐིམ་པ་མི་རུང་ངོ་སྙམ་ན།   དེ་ལྟ་ན་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་དང་འོད་གསལ་རྣམས་ལའང་དེ་ལྟར་གསུངས་པས། ཕྱི་མ་སྐྱེས་པའི་འོག་ཏུ་སྔ་མ་ཐིམ་དགོས་པས་དེ་རྣམས་རྒྱུ་འབྲས་མིན་པ་དང་། སྔ་ཕྱིའི་རིམ་པ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ནི་འདོད་པར་མི་ནུས་ཏེ། རིམ་ལྔ་ལས། སྟོང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ་དང་། །གསུམ་པ་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་དང་། །བཞི་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ནི། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཕྱེ་བྲག་གོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐ་མལ་པ་འཆི་བའི་ཚེ་འབྱུང་བ་ཐིམ་རིམ་བཞི་པ་རླུང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐིམ་པ་ན་རླུང་རགས་པ་རྣམས་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐིམ་པ་ཡིན་ཞིང་། རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་རྟོག་པའི་སེམས་དང་། དེའི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རླུང་གཉིས་སྣང་བ་དཀར་ལམ་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་ཐིམ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་༡༣བ༥ལས། གཞི་དུས་ལ་འཆི་བའི་ཚེ་སྔར་གྱི་དེ་དག་ཐིམ་པའི་འོག་ཏུ་རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་རྟོག་པ་སྣང་བ་ལ་ཐིམ་དེ་སྣང་བ་མཆེད་པ་ལ་ཐིམ་དེ་ཉེར་ཐོབ་ལ་ཐིམ་དེ་ཡང་འོད་གསལ་བར་ཐིམ་ནས་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དབྱངས་ཅན་དགའ་བློའི་ཐུགས་ཀྱི་ས་ལམ་ལས་ཀྱང་།   ལོ་ན་སྣང་བའི་སྔ་རོལ་ཏུ་རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུ་བཞོན་པའི་རླུང་དང་བཅས་པ་ཐིམ་ཟིན་ན། སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་དུས་སུ་ཐིམ་རྒྱུའི་རླུང་མེད་དམ་སྙམ་ན། ཕྱིར་རླུང་ལ་ཕྲ་རགས་མང་དུ་ཡོད་པའི་རགས་པ་རྣམས་ཐིམ་ཚར་ཡང་ཕྲ་བ་ཡོད་དོ། །དེས་ན་རླུང་ཕྲ་བ་གཅིག་པུས་ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་དུས་ནི་རླུང་སྣང་བ་ལ་ཐིམ་པ་ནས་ཉེར་ཐོབ་འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་པའི་བར་དུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་རྟོག་པ། རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་ཀུན་རྟོག་ལ་གཟིགས།

རང་བཞིན་གསུམ། མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་འདྲ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རང་བཞིན་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ཀུན་བཏགས་དང་ནི་གཞན་དབང་དང་། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཉིད་དང་ནི། །བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གསུམ། །ཤེས་བྱ་ཟབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རང་བཞིན་གསུམ་ཞེས་པ་དང་། མཚན་ཉིད་གསུམ་ཞེས་པ་གཉིས་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྒྱུར་ཁྱད་ཙམ་ཡིན་པར་སྙམ་མོ། །

རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་སངས་རྒྱས། (བཀའ་རྙིང) སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས། ཡེ་ནས་འདུས་མ་བྱས་སུ་རང་ལ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། །

རང་རིག ❶ རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་དེ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཉིས་སྣང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རིག་པའི་བློ་ལ་ཟེར། རང་རིག་འདོད་མཁན་ནི། མདོ་སྡེ་པ། སེམས་ཙམ་པ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་བཅས་ཡིན། ❷ (བཀའ་བརྒྱུད) ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཆོས་བརྡ་ཞིག་སྟེ། སེམས་ཀྱིས་སེམས་ལ་དཔྱད་པས་སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱི་གདོད་མའི་གནས་ལུགས་མཚན་མའི་སྤྲོས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་རང་མཚང་རིག་པ་ལ་ཟེར། དེ་ལ་རང་གིས་རང་རིག རང་རིག་པ། སེམས་མཐོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །དྭགས་པོ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་ཆེན་ཁྲིད་ཡིག་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་རང་གིས་སེམས་ཀྱི་མཚང་རིག་པས་ན་རང་རིག་ཅེས་བྱའོ། །

རང་རྟོང་། རང་ངེ་རྟོང་ངེའི་བསྡུས་ཚིག་སྟེ། འབར་འབུར། རྗེའི་ལམ་རིམ་ལས། བཏང་སྙོམས་བསྒོམས་པས་ཆགས་སྡང་གིས་མ་སྙོམས་པའི་རང་རྟོང་རྣམས་ཞི་སྟེ། ས་གཞི་ལེགས་པར་དུལ་བ་ལྟར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རང་ལུགས་སུ་བཞག མ་བཅོས་པར་བཞག་པ་དང་དོན་འདྲ། རང་སར་བཞག མ་བཅོས་པར་བཞག་པ་དང་དོན་འདྲ།

རང་ས། ❶རང་རྒྱལ་གྱི་ས། ❷ ས་སྡེ་ལྔའི་སའི་དངོས་གཞིའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས། ཉན་ས་དང་བྱང་ས་ཡང་སའི་དངོས་གཞིར་གཏོགས་སོ། །

རང་སོར་བཞག མ་བཅོས་པར་བཞག་པ་དང་དོན་འདྲ།

རང་སངས་རྒྱས། <པྲ་ཏྱེ་བུདྡྷ> སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་གཅིག་པུའི་ཕྱིར་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའམ་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག པྲ་ཏྱེ་བུདྡྷ་ཞེས་པའི་ངེས་ཚིག་ནི། པྲ་ཏི་ཀྱེན། ཨེ་ཀ་གཅིག བུདྡྷ་རྟོགས་པ་ལ་བྱས་ཏེ། དུར་ཁྲོད་ཀྱི་རུས་གོང་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལྡོག་སོགས་ཀྱིས་རྐྱེན་རྣམས་རྟོགས་པས་ན་རྐྱེན་རྟོགས་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ཞེས་རྗེ་གུང་ཐང་པ་གསུང་། རང་སངས་རྒྱས་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་འབྱུང་བ་ནི། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས། རྫོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་མ་བྱུང་ཞིང་། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཟད་པ་ན།། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། །རྟེན་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་ལ་མ་བརྟེན

པར་རང་ཉིད་གཅིག་པུར་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ། རང་སངས་རྒྱས། དེ་ཉིད་རྟོགས་འབྲིང་། རྐྱེན་རྟོགས་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།

རང་སོ། རང་འཇགས། རང་བབས། ལྟར་གྱི་གནས། ཐོག་མའི་གནས་བབས། དང་པོའི་གནས་སྟངས། དཔེར་ན་རང་སོར་བཞག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

རངས། ❶ དགའ་བ། ❷ ཚང་མའམ་གང་པོ། ཧྲིལ་པོ། དཔེར་ན་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལས། ཉམས་རྟོགས་ལྡན་པའི་སློབ་བུ་ཐོན་པ་ལ་བལྟས་ན་སྐུ་ཚེ་རངས་ཁྲིད་བསྐྱངས་པ་འདྲ་བ་ཡོད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཉིན་རངས་ཆོས་གསུང་། མཚན་རངས་དབང་བསྐུར་མཛད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

རངས་པ། ❶ (བྱ་ཚིག) རང་བའི་འདས་པ། ཧ་ཅང་དགའ་བའི་དོན། གྲྭ་བཤད་ནི། སེམས་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས་པ་ན་ལུས་ཀྱི་བ་སྤུ་རངས་པ་སྟེ་ལང་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། རངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤུ་ཟིང་དུ་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས་ཀྱང་། དེས་རྒྱལ་པོ་རྟུལ་ཕྲན་ཡི་རངས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རངས་པ་དང་། རང་བ། རེངས་པ། (སྔོན་བཏང་རེངས་ཞེས་པ་མཁྲེགས་པོར་གྱུར་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱང་། ཤར་བ་དང་ལངས་པ་ལའང་འཇུག་སྟེ། སྐྱ་གདངས་ལངས་པའམ་ཤར་བ་ལ། སྐྱ་རེངས་''ཞེས་པ་ལྟ་བུ།) རེང་བ། ལང་བ། ལངས་པ། ལྡང་བ། ལྡངས་པ། འགྲེང་བ། འགྲེངས་པ་རྣམས་འདིར་དོན་འདྲ། ཡི་རང་དང་ཡི་རངས། རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་སོགས་ཀྱི་རང་དང་རངས་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་དང་དོན་འདྲའོ། །❷ (མིང་ཚིག) དགའ་བའི་མིང་ཙམ། དཔེར་ན་རངས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། དགའ་བ་དང་། མགུ་བ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། རངས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་རྣམས་ལ་ཞེ་ས་དང་རིམ་གྲོ་བསྐྱེད་དེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་མ་རྫོགས་པ་ནི་རྫོགས་པར་འགྱུར། ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤངས་པ་ནི་སྤོང་བར་འགྱུར་ཉམ་སྟེ་དགའ་བ་དང་རངས་པ་འཐོབ་ཅིང་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་དེ་དང་མཐུན་པར་སྤྱོད་ལ་མི་དགེ་བ་ལ་མི་མཐུན་པར་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རངས་པོ། ❶ ཧྲིལ་པོ། རིལ་པོ། གང་པོ། ཚང་མ། ནང་ཚང་། ཡོངས་རྫོགས་བཅས་ཀྱི་མིང་། ལུག་ཤ་རངས་པོ། ཚེ་རངས་པོ། ཉིན་རངས་པོ་ཆོས་གསུངས། མཚན་རངས་པོ་དབང་བསྐུར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདིའི་ཐད་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། དམག་ཚས་རངས་པོ་ཞེས་པར་དམག་ཚས་རངས་སོ་ཞེས་ཡིག་ནོར་འདུག ❷ གྲོང་པོའི་མིང་། རེངས་པོ་དང་དོན་གཅིག

རད་རུད། རད་རྡོད་དང་འདྲ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་༧༥༨ན༢ལས། འཇམ་པ་ཉི་རད་རུད་མེད་པའམ་སྨུར་འཇམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རད་རྡོད། འབར་འབུར། རང་རྡོང་། རང་ངེ་རྡོང་ངེ་། དཔེར་ན་ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས། སོ་ཉི་ཐགས་བཟང་སོ་རྣམས་རད་རྡོད་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རཏྣ་ཀྲིཀ། (ལེགས་སྦྱར) རིན་ཆེན་འཆང་སྙེ། རིན་འབྱུང་ངོ་། །སྒྲ་བཤད་ནི། བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱག་མཚན་དུ་འཛིན་པར་མཛད་པས་ན་རིན་ཆེན་འཆང་སྙེ། དྲང་དོན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་མཐའི་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་པར་མཛད་པས་ན་རིན་ཆེན་འཆང་སྙེ། ངེས་དོན་ནོ། །རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ།

རབ། ❶ མཆོག ཕུལ་དུ་བྱུང་བ། ཡང་དག་པ། ལེགས་པ། ལེགས་ཤོས། ❷ ཆེས་ཆེར། མང་པོ། མཐའ་ཡས་པ། ❸ གཙང་ཆུའི་ནང་ས་རྡོ་སོགས་ཅུང་ཟད་མཐོན་པོ་ཆགས་པའི་སྐང་རྐྱུད་ཀང་འགྲོས་ཀྱིས་ཆུ་བརྒལ་ནས་འགྲོ་ནའང་འགྲོ་ཐུབ་པའི་རྩིག་པ་ལྟ་བུའི་མིང་། ཆུ་བོ་ལ་རབ་མེད་ན་ཆུ་བརྒལ་མི་ཐུབ་པར་ཆུའི་ནང་བྱིང་འགྲོ་བ་རེད། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཆུ་བོ་རབ་མེད་མེ་དང་འདྲ་ནང་བྱིང་བ་དག །ཅེས་གསུངས་སོ། །དབྱིན་ཇིའི་སྐད་དུ་ “ford” ཟེར་བ་དེ་དང་ཐལ་ཆེར་འདྲའོ། །❹ རྩིག་པའི་མིང་། ལུང་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། རབ་ནི་རྩིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

རབ་ཏུ། (ཚིག་རྒྱན) ❶ ཆེས་ཆེར། ལྷག་པར། དཔེར་ན་རབ་ཏུ་དང་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཡང་དག་པར། དཔེར་ན་རབ་ཏུ་གྲངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ངེས་པར། རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ ཡང་སྐབས་རེར་ཚིག་གི་ཉམས་འདོན་བྱེད་ཙམ་གྱི་ཚིག་ཕྲད་ཅིག་སྟེ། སྤྱིར་རྣམ་པར། ཉེ་བར། རབ་ཏུ། ཤིན་ཏུ་ཞེས་པ་རྣམས་ཐལ་ཆེར་དོན་འདྲའོ། །

རབ་ཏུ་བྱུང་བ། (འདུལ་བ) ❶ (མིང་ཚིག) གྲྭ་བཙུན་སྤྱིའི་མིང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་གཞན་ལ་གནོད་པ་དང་། །གཞན་ལ་འཚེ་བ་དགེ་སྦྱོང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་ལེགས་པར་སོང་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པའི་གནས་ནགས་ཚལ་དང་དབེན་པ་དག་ཏུ་རབ་ཏུ་སྟེ་ལེགས་པར་སོང་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཐོས་པའི་ཚོམས་དེབ་གཟུགས་༧༠༩ལས། ལེགས་པར་ཐོས་དང་ལེགས་སྤྱོད་དང་། །ཁྱིམ་ནས་ལེགས་པར་བྱུང་བ་དང་། །སྤོང་བར་བྱེད་པས་རབ་བསྔར་ཞིང་། །དགེ་སྦྱོང་གི་ནི་རྗེས་མཐུན་ལེགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་བྱུང་བའི་སྒྲ་སོང་བ་དང་འབྱུང་བའི་འགྲོ་བ་ལ་འཇུག་སྟེ། ཞིབ་པ་འབྱུང་བ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། གྲྭ་པ་སྤྱིའི་མིང་། ཞེས

འཕོད་པར། གྲྭ་བརྩན་སྒྲིའི་མིང་། ཞེས་བརྩན་མ་བསྙོན་དགོས། དགའ་བོ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མདོར། གཙུང་དགའ་བོས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་དོན་གང་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའི་དྲིས་པའི་ལན་རྣམས། དགེ་སྡེ་ཕྲར་མ་མདོ་ ས་པ ༢༥༥ན༡ན་བཞུགས་སོ། །❷ (བྱ་ཚིག) གྲྭ་པ་བཟློས་པའི་དོན། ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ངོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟགས། (འདུལ་བ) ཕྱིའི་རྟགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རབ་བྱུང་ཡིན་མིན་གྱི་འབྱེད་ཆོས་ཤིག་སྟེ། གོས་ངུར་སྨྲིག་གྱོན་པ་དང་། སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་རིང་པོར་མི་འཇོག་པ་སོགས་སོ། །དེ་ཡང་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བའི་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ་༧༨༩ལས། དགེ་སློང་གི་སྣམ་སྦྱར་དང་བཅས་པའི་ཆོས་གོས་གསུམ་མམ་རབ་བྱུང་སྡེ་ལྔ་ཐུན་མོང་གི་བླ་གོས་མཐང་གོས་གདིང་བ་སྟེ་ཆོས་གོས་གསུམ་ནི་ཕྱིའི་རྟགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རབ་བྱུང་ཡིན་མིན་གྱི་འབྱེད་ཆོས་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕན་ཡོན་བཅུ། (འདུལ་བ) དེའི་སྐོར་ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ ས ༢༨༧བ༧ལས་གསུངས་ཡོད་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །

རབ་ཏུ་བྱེད་པ། <པྲ་ཀ་ར་ཎ> ❶ ལེའུའི་མིང་། ❷ དོན་ཚན་གཙོ་ཆེ་བ་རེ་རེ་རྒྱལ་དུ་བཀོན་ནས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཐོར་བུའི་མིང་ཡིན། ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་༡༣༡ལས། སློབ་དཔོན་ (དབྱིག་གཉེན) འདིས་མཛད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་སོགས་གཞན་འགྲེལ་གསུམ་པོ་པྲ་ཀ་ར་ཎ་སྡེ་བརྒྱད་ལ་བགྲང་བ་ཕྱོགས་འདིར་སྤྱི་ཁྱབ་ཏུ་བགྲངས་ཀྱང་། ཚིག་འགྲེལ་ལ་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་མི་སྦྱོར་ཞིང་། རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལའང་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་འདུག་དཀའོ། །དེ་ལ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་དོན་ཚན་གཙོ་ཆེ་བ་རེ་རེ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཐོར་བུའི་མིང་ཡིན་པས། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལྟ་བུའི་གཞུང་ཆེན་མོ་ལའང་མི་བྱེར་ན། དེའི་ཚིག་འགྲེལ་ལ་བྱེར་བ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྡེ་བརྒྱད་ལས་ལ་ལ་ལ་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་མིང་ཡོད་ལ། འགའ་ཞིག་ལ་མེད་པའང་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་གསུངས་འདུག ❸ བཤད་པ་མདོར་བསྡུས་སམ། རྩོམ་མདོར་བསྡུས་བཅས་ཀྱི་མིང་ལའང་འདུག་པར་སེམས་ཏེ། ཞང་པོ་ལྡེའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། བློ་གྲོས་སྦྱངས་པ་མེད་རྣམས་ཀྱིས། །བློ་ཡི་ཁ་ནི་དབྱེ་བའི་ཕྱིར། །ཞང་པོ་སྐྱོ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ཀྱིས། ། "མདོར་བསྡུས" "ཡང་དག" མཚན་ཉིད་བརྗོད། །ཅེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཞང་པོ་ལྡེ་ཡི་ཡང་དག་དོན། །མདོར་བསྡུས་རབ་བཤད་བསྟན་བཅོས་འདི། །འབད་པ་མེད་པའི་འཇིག་རྟེན་འདིའི། །དོན་དུ་བླ་བ་གྲགས་པས་བྱས། །རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་ཐད་ཀའི་གོ་དོན་ནི། རབ་ཏུ་བཤད་པ། ཡང་དག་པར་བཤད་པ། ལེགས་པར་བཤད་པ། གསལ་བར་བཤད་པ། གསལ་བར་བྱེད་པ་

ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སེམས། ཐྲ་བཤད་ནི། རབ་ཏུ་ཞེས་པ། ཤིན་ཏུ། ཆེས་ཆེར། ཤས་ཆེར་ཞེས་པའི་དོན་དང་། བྱེད་པ་ནི་བྱ་བའམ་ལས་ཀ་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །སྤྱིར་བཏང་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མིང་གི་མཇུག་ཏུ་སྦྱར་བ། དཔེར་ན་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་པ་སོགས་ཡོངས་གྲགས་དང་། ཡང་འགའ་རེའི་འགོ་རུ་སྦྱར་བའང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན “རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལག་པའི་ཚད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ” (སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་མཛད) ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྡེ་བདུན། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ལ་ཟེར་བར། བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་༡༨ན་གསལ། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ལ་གཟིགས།

རབ་ཏུ་དབེན་པ། ལུས་འདུ་འཛི་དང་བྲལ་བ། སེམས་རྟོག་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ལ་ཟེར།

རབ་ཏུ་མི་སྡུག་པའི་མཚན་མ་བཅུ་གཉིས། མི་སྡུག་པའི་མཚན་མ་བཅུ་གཉིས་དང་དོན་འདྲ།

རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པ། སྣང་བ་ལ་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་ལ། རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་སྨྲ་རབས་པ་རྣམས་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། ཐུའུ་བཀྭན་གྲུབ་མཐའ་དེབ་གཟུགས་༥༣ལས། ལོ་ཆེན་འདིའི་ལྟ་བ་ནི་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་སྐོར་ཞིབ་པར་ཤེས་པར་འདོད་ན། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལ་སྔ་རབས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐ་སྙད་འཇོག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མིང་བཏགས་པའི་དབུ་མ་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་འདོད་པ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པའོ། །དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མིང་བཏགས་པའང་གཉིས་ཏེ། སྣང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པ་དང་སྣང་བ་ལ་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པར་སྨྲ་བའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་སྔ་མ་ནི་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ་དང་ཀཱ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་རྒྱ་གར་བའི་སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ཀྱང་འདོད་དོ། །སྤྱིར་དབུ་མ་པར་ཁས་འཆེ་བའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་འགའ་རེ་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་པ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་ཡི། ཕྲ་མོ་རྣམས་སུ་ཞིག་གིས་བཤད་པར་ནུས། གཞན་ཡང་དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ

བཞག་པ་ནི་རྫོངས་པ་དེ་མཚར་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་གོ་ཞེས་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་གསུང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། དེ་དག་གི་འདོད་པ་ནི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་བའི་དོན་ཙམ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པར་སྣང་ལ། རིགས་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་མཐུན་པས་དོན་དམ་ཞེས་བཏགས་པར་དབུ་མ་རྒྱན་དང་སྣང་བ་གཉིས་ཀ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་པའི་སྐོར་འདི་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེ་འབྲིང་མ་གཏོགས་རྗེའི་གསུང་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་ལྷག་མཐོང་རིམ་ཆེན་མོ་སོགས་གསུང་གྲགས་ཆེ་བ་རྣམས་སུ་མི་སྣང་ངོ་། །

རབ་ཏུ་ཚ་བ། ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་བདུན་པའོ། །རབ་ཏུ་ཚ་བ་ནི། ལྕགས་ཀྱི་གསལ་ཤིང་རྩེ་གསུམ་པ་འཕོངས་སུ་བཙུག་སྟེ་རྩེ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཕྲག་པ་གཉིས་དང་དབུས་མ་སྤྱི་བོ་ནས་འབྱིན་ཏོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་རྣམས་སུ་མེ་ལྕེ་འབར་བ་འབྱུང་ངོ་། །ལྕགས་སླེབས་པ་ཚ་ཞིང་རབ་ཏུ་འབར་བས་ལུས་དཀྲི་ཞིང་ལྕགས་ཟངས་འཇུར་བྱེད་འབར་བས་གང་བའི་ནང་དུ་སྐྱིའུ་ཚུགས་བྱས་ནས་བསྐོལ་བ་ན་སྙིང་འོག་ཐད་ཀ་རྣམས་སུ་འགྲོའོ། །དེའི་ཚེ་པགས་པ་དང་ཤ་ཁྲག་རྣམས་ཞིག་ནས་ཀེང་རུས་འབའ་ཞིག་ལུས་པའི་ཚེ། ཡང་ཕྱུང་ནས་ལྕགས་ཀྱི་ས་གཞི་ལ་འགྲེམས་སོ། །དེ་ནས་པགས་པ་དང་ཤ་ཁྲག་སྐྱེས་པ་ན་ཡང་ནང་དུ་འཇུག་གོ། ལྷག་མ་ནི་ཚ་བ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རབ་པེ། ཚུགས་སེ། ཞེས་པེའུ་ཐུམ་སྟོན་པོའི་མིང་བརྡ་གོ་དཀའ་བ་འགའ་ཞིག་བཤད་པ་སོམ་ཉིའི་སྨན་སེལ་ལས་བཤད། པེའུ་འགྲེལ་ལས། ད་ལྟ་སོ་སོར་རབ་པེ་གདའ་བ་འདི་ལགས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དག་གསར་ལས། རབ་པེ་རིབ་པེ་ཞེས་བཤད།

རབ་བྱུང་། (འདུལ་བ) ❶ གྲྭ་པ་དང་བཙུན་མའི་མིང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་གཟིགས། ❷ ལོ་དྲུག་ཅུ་ལ་རབ་བྱུང་གཅིག་ཟེར། དེ་ལ་ནག་རྩིས་པས་ལོ་རྐྱན་ཡང་ཟེར། ཞེས་ཀློང་རྡོལ་བླ་མ་གསུང་། རབ་བྱུང་གི་འགོ་ནི་ཕྱི་ལོ་༡༠༢༧ནས་ཚུགས་པར་དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་ལས་བཤད།

རབ་བྱུང་སྡེ་ལྔ། (འདུལ་བ) དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་གཉིས། དགེ་སློབ་མ། དགེ་སློང་ཕ་མ་གཉིས་ཏེ་ལྔའོ། །

རབ་བྱེད། ལེའུའི་མིང་། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་འདྲ། འདིའི་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ “རབ་ཏུ་བྱེད་པ” ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

རབ་འབྱམས། ཧ་ཅང་མང་ཞིང་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་ཡིན། སྒྲ་བཤད་ནི། རབ་ཏུ་མང་ཞིང་འབྱམས་ཀླས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

རབ་འབྱམས་གསུང་རབ་ཀུན་ལ་ལྟ་བའི་མིག ❶ དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན། ❷ ཁ་ཅིག་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལ་བཞེད།

རབ་རིབ། ❶ ལིང་ཏོག་སྔེ་མིག་ནད་ཅིག བར་སྣང་སྟོང་པ་ལས་སྐྲ་ཤད་འཛག་པ་དང་། ཟླ་བ་གཅིག་ལ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་སོགས་ཀྱི་འཁྲུལ་བ་སྐྱེད་བྱེད་ཅིག དབུ་ལ་འཇུག་པ་ལས། རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ། །ངོ་བོ་ལོག་པ་གང་ཞིག་རྣམ་བརྟགས་པ། །དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་གང་དུ་མིག་དག་པས། །མཐོང་སྔེ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་འདིར་ཤེས་ཀྱིས། ཞེས་དང་། རྗེའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་ལིང་ཏོག་གིས་བློའི་མིག་མ་ལུས་པར་ཁེབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟེན་པ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ལས་བདག་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་རྙེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་ནི་མིན་ཏེ་ངོ་བོ་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་ཀློང་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རབ་རིབ་སོགས་ཀྱིས་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་བསླད་པ་ལས་ཟླུང་བ་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །❷ སྒྲོན། ཏྲི་མ། སྒྲིབ་བྱེད། ཚིག་གསལ་ལས། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❸ མི་གསལ་བ། བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་༼༢ན༥ལས། དེ་ཐིམ་པ་ན་མིག་མི་གསལ་བར་རབ་རིབ་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❹ མུན་པ། དཔེར་ན་ཉི་མ་ལ་རབ་རིབ་འཛོམས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་གཏི་མུག་ནི་མི་ཤེས་པ་ལ་མུན་པ་ནི་མུན་གནག་གོ། རབ་རིབ་ནི་མུན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❺ མི་ཤེས་པ། བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད་ལས། རབ་རིབ་ནི་མི་ཤེས་པ་སྟེ་རབ་རིབ་དེ་དང་བྲལ་བ་ནི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་དང་། བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་སྙིང་པོ་མཆོག་ལས་ཀྱང་། རབ་རིབ་ནི་མི་ཤེས་པའོ། །དེ་ལས་བཟློག་པ་ནི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལུང་ཐུན་ཚོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། བློའི་རབ་རིབ་སེལ་བ་སྟེ། བློ་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། དེའི་རབ་རིབ་ནི་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འཇོམས་པར་བྱེད་ཅིང་འཛིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རབ་རིབ་སེལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སློབ་སྤྲིངས་ལས་ཀྱང་། བསྟན་པ་རིན་ཆེན་མཆོག་ལྟར་བཟང་ལ་འཕན་མེད་པ། །རྣམ་པར་དག་ཚུལ་གང་ཡིན་ཀླུ་མགོའི་གདེངས་ཀ་ཅན། །ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས

གཙུག་གི་རྒྱན་བཞི་གྲུས་མནོས་ནས། །ས་ཡི་གཉིང་ན་གནས་པའི་རབ་རིབ་སེལ་བར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

རབ་རིབ་འཛོམས། ཉི་མའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག སྒྲ་བཤད་ནི། རབ་རིབ་ནི་མུན་པ་སྟེ་དེ་འཛོམས་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །

རབ་སོང་འདུས་པ། རོ་འདུས་པའི་དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ། སྒྲ་བཤད་ནི། རབ་སོང་ནི་དབུགས་རབ་ཏུ་སོང་བ་སྟེ་ཤི་བའམ་རོའི་དོན་ཡིན་ལ་དེ་འདུས་པའི་གནས་ནི་དུར་ཁྲོད་དོ། །

རམ་འདེགས། རོགས་པ། དཔུང་རོགས། རྗེ་གུང་ཐང་པས། ལངས་ཚེ་སྲུག་བཞི་འཛུགས་པ་འདི། །ཕྱུགས་ཀྱི་ལད་མོ་བྱས་པ་མིན། །ཁྱིན་པས་ལུས་པོ་མ་ཐེག་པའི། །རམ་འདེགས་ལག་པས་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རམ་ཕྱིས། (བརྡ་རྙིང་) སྣག་ཚའི་ཟླུམ་པ། མཆོ་ཊི་ཀ་གི་མཚན་བྱ་ལས། ཡུལ་ཁ་ཅིག་ན་སྣག་ཟླུམ་ལ་རམ་ཕྱིས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསལ།

རྃ་ཡྃ་ཁྃ། (རྙིང་མ) མ་དག་པའི་ཉེས་སྐྱོན་རྣམས་བསྲེགས་སྦྱང་གཏོར་གསུམ་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །འདི་དག་ལྷན་སོགས་ཀྱི་ཨོཾ་ཨཿཧཱུྃ་གི་དོད་ལྟ་བུ་ཡིན། དེའི་ཚུལ་ནི། རང་ཉིད་ལྷར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀའི་ཧཱུྃ་ལས་ཡི་གེ་རྃ་ཡྃ་ཁྃ་རྣམས་འཕྲོས་པས་ཚོགས་རྫས་སམ་མཆོད་རྫས་ཀྱི་མ་དག་པའི་ཉེས་སྐྱོན་རྣམས་རྃ་ལས་མེ་འབར་བས་བསྲེགས། ཁྃ་ལས་ཆུ་བྱུང་སྟེ་སྦྱངས། ཡྃ་ལས་རླུང་བྱུང་བས་གཏོར་ཏེ་སྟོངས་པར་བསམ་པའོ། །རིག་འཛིན་འདུས་པའི་ཟིན་བྲིས་རིག་འཛིན་ཞལ་ལུང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། སེ་ར་བྱེས་པའི་རྟ་མགྲིན་བསྐང་གསོའི་ཆོ་གའི་ནང་ཡང་ཐ་སྙད་དེ་རང་འབྱུང་།

རལ་སྐོར་མཁན། གཞན་གྱིས་མཚོན་ཆ་ཅི་འཕང་ཡང་རལ་གྲི་བསྐོར་ནས་གཅོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་མི། འདི་སྐོར་འདུལ་བ་ལུང་ལས་འབྱུང་། རལ་སྐོར་མཁན་རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་ན་ཡོད་ལ་བོད་དུ་མེད་པར་བཤད།

རལ་སྐོར་མཁན་བཞིན། རལ་སྐོར་མཁན་བྱ་བ་གཞན་གྱིས་མཚོན་ཆ་ཅི་འཕང་ཡང་རལ་གྲི་བསྐོར་ནས་གཅོད་ནུས་པ་བཞིན། རྣམ་རྟོག་གང་སྐྱེས་དེ་མ་ཐག་ངོས་བཟུང་ནས་འགོག་ཐུབ་པའི་དཔེ་ཞིག པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཕྱག་ཆེན་རྩ་བ་ལས། ཡང་ན་རལ་སྐོར་མཁན་བཞིན་དུ། །རྣམ་རྟོག་ཅི་སྐྱེས་ཐད་ཐད་གཅོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རལ་ཁ། ❶ རལ་གྲིའི་འཐབ་མོ། རལ་ག་ཞེས་ཀྱང་འབྲིའོ། །དཔེར་ན་རལ་ཁ་འཁྱེད་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ལྷམ་སྒྲོག་གྲུ་ཅན། ❸ རལ་གྲིའི་ཁ།

རལ་ག ❶ རལ་གྲིའི་འཐབ་མོ། རལ་ཁ་ཞེས་ཀྱང་འབྲིའོ། །དཔེར་ན་རལ་ག་འཁྱེད་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ "ལྷམ" གྲོག་གུ་ཅན་ལ་ཟེར། ལྷམ་ཡུ་རིངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་ཆུང་ཟད་ཞན་པ་ཡིན་པར། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས་བཤད། རང་གི་རྣམས་བཤད་ལས། རལ་ག་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷམ་གྲོག་གུ་ཅན་གྱི་རྣམ་པའོ། །འདིས་ཤིང་དཔུང་ཚད་རྗེས་སུ་གནང་བ་འགལ་བ་མེད་དེ་ཤིང་དཔུང་ཚད་ནི་རྣམ་པ་གཞན་གྱི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ལྷམ་ཡུ་རིངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་ལྷམ་གྲོག་གུ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ཆུང་ཟད་ཞན་པ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས།

རལ་གར་ལྟགས་པ། རལ་གྲིའི་འཐབ་མོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གཡུལ་དུ་སླེབས་པ་ཞེས་པའི་དོན། དེ་ལ་རལ་ག་འཁྱེད་པའི་ཕྱིར་གཡུལ་དུ་སླེབས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་ཡང་རལ་ག་ནི་རལ་གྲིའི་འཐབ་མོའི་མིང་ཡིན་ལ། རལ་གར་ཞེས་པའི་ར་སྒྲ་ནི་དགོས་ཆེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། ལྟགས་པ་ནི་སླེབས་པའི་དོན་ནོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལ་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། འཐབ་རྙིང་དགྲ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །གཡུལ་ངོར་རལ་གར་ལྟགས་པ་བཞིན། །ཉོན་མོངས་མཚོན་ལས་བཟུར་བྱ་ཞིང་། །ཉོན་མོངས་དགྲ་རྣམས་འཛེམས་པར་བཏང་། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཔེར་ན། འཐབ་མོ་བ་རྙིང་པ། ལས་དེ་ལ་གོམས་པའི་མཁས་པ་ནི་དགྲ་དང་རལ་ག་སོགས་འཁྱེད་པའི་ཚེ་ཕ་རོལ་འཛོམས་པ་གཅིག་པུའི་ཕྱིས་མི་བྱེད་ཀྱི། རང་ལ་ཚུར་མཚོན་གྱི་གནོད་པ་འབབ་པ་ལས་བཟུར་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། ཕར་ལ་འཛོམས་པ་གཉིས་ཀའི་ལས་བསྒྲུབ་པ་བཞིན་དུ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རལ་གྱི། རལ་གྲི། འདི་ལོ་ཙཱ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་ཡུལ་སྐད་ཤོར་བར་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་གསལ་ལོ། །

རལ་གྲི་ལོ་མའི་ནགས་ཚལ། ① ཚ་དམྱལ་གྱི་ཉེ་འཁོར་ན་ཡོད་པའི་རལ་གྲི་རྣོན་པོ་རྣམས་ལྡང་ནས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྣམས་གཅོད་པ་རལ་གྲི་ལོ་མའི་ནགས་ཚལ། མཆིམས་མཛོད་ན་གསལ། ② ཚ་དམྱལ་གྱི་ཉེ་འཁོར་ན་ཡོད་པའི་རལ་གྲིའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའི་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་སྡོང་པོའི་ནགས་ཚལ། ③ སྤུ་གྲིའི་སོས་གང་བའི་དམྱལ་བའི་ལམ། དགེ་བའི་ལྷའི་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ་ལས། རལ་གྲི་ལོ་མའི་ནགས་ཚལ་ཡང་། ཞེས་བྱ་བ་སྤུ་གྲིའི་སོ་འཕེལ་བའི་དམྱལ་བའི་ལམ་མོ། །ཞེས་གསུངས།

རལ་གྲིའི་སྟབས། རལ་གྲིའི་ཐབས་དང་དོན་འདྲ།

རལ་གྲིའི་ཐབས། སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། རལ་གྲི་གཟུང་སྟངས་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། རལ་གྲིའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རལ་གྲིའི་གཟུང་བ་ཤེས་པའོ། །ཞེས་དང་། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ

ལས་ཀྱང་། རལ་གྲིའི་ཐབས་ནི་རལ་གྲི་ལ་སོགས་པའི་འཛིན་སྟངས་ཏེ། དེ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ནི་འཛིན་སྟངས་ཤེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རལ་གྲིའི་ཐབས་ཞེས་པའི་ཐབས་ནི། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མི་གོ་བར། སྟབས་སམ་སྟངས་ལ་གོ་དགོས། དཔེར་ན་རལ་གྲི་ལག་པས་འཛིན་སྟངས་ལ་རལ་གྲིའི་ཐབས་སམ། རལ་གྲིའི་སྟབས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གོམ་པ་རྒྱག་སྟངས་ལ་གོམ་སྟབས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཤིང་རྟ་བཞོན་སྟངས་ལ། ཤིང་རྟའི་ཐབས་ཞེས་པ་ལྟ་བུས་མཚོན་ནས་གཞན་ལའང་རིགས་འགྲེ་བར་བྱའོ། །

རལ་གྲིའི་འཐབ། རལ་གྲིའི་འཐབ་མོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

རལ་གྲིའི་ཕྱག་རྒྱ། ཕྱག་རྒྱ་ནི་ལག་པ་གཡས་པ་ཁུ་ཚུར་བཅངས་ཏེ། སྲིན་ལག་དང་མཐེ་ཆུང་གཉིས་བསྐྱེང་བ་ནི་རལ་གྲིའི་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ། གཡས་སྐོར་དུ་མཚམས་བཅད་དོ། །ཞེས་རྒྱུད་འགྲེལ་ (བ) ༨༤བ༨ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རལ་གཅིག་མ། སྐུ་མདོག་སོགས་སྒྲོལ་མ་དང་འདྲ་བའི་ལྷ་མོ་ཞིག ཇོའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ།

རལ་པའི་ཐོར་ཅོག དབུ་སྐྲ་རལ་པའི་ལན་བུ་ལྟར་སོ་སོར་སླས་ནས་ཡར་བསྐྱུར་ཏེ་རྩེ་མོ་ནང་དུ་བཙུག་ནས་དཀྲིས་གཉིས་བརྒྱབ་པའམ། ཡང་ན་མ་སླས་པར་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་རལ་པའི་ཐོར་ཅོག་ཟེར། བདེ་མཆོག་ལྟ་བུའི་རལ་པའི་ཐོར་ཅོག་གི་མཚོན་དོན་ནི། དགེ་རྩ་རིམ་གྱི་འཕེལ་བ་དང་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་མཚོན་ཞེས་ཇོའི་འདོད་འཇོ་ལས་གསུངས་སོ། །

རས་ཆེན། (འདུལ་བ) རས་ཆེན་ནི། དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཆར་ཁེབས་སམ་ཆར་པ་སྐྱོབ་པའི་རས་ཤིག་གི་མིང་ངོ་། །ལུང་རྣམ་འབྱེད་ (ཉ་པ) ༡༧༣བ༧ ལས། དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆར་པ་སྐྱོབ་པའི་གོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རས་ཆེན་གྱི་ལྟུང་བ། (འདུལ་བ) ལྟུང་བྱེད་སུམ་ཅུའི་ཉེར་བརྒྱད་པ། རས་ཆེན་གྱི་ལྟུང་བ་ལ་རས་ཆེན་བཙལ་ཐུས་པ་དང་བཞག་འཕྱིས་པ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་བཙལ་ཐུས་པའི་ལྟུང་བའི་ངོ་ཏི་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་བཙལ་བའི་དུས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བླངས་ཏེ། ཐོབ་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གཉིས་པ་རས་ཆེན་བཞག་འཕྱིས་པའི་ལྟུང་བའི་ངོ་ཏི་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་དབྱར་ཟླ་གསུམ་པའི་དགག་དབྱེའི་དུས་ལས་ཟླ་བ་ཕྱེད་འདས་པར་དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་འཆང་བ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་དབྱར་

ཀྱི་གོས་རས་ཆེན་ཏ་ཙང་སྤུར་པ་འཚོལ་བ་དང་། ཏ་ཙང་ཕུན་རིང་དུ་བཅང་བ་ལས་སྤང་བའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི། བཙལ་སྤྲས་ཀྱི་དགག་བྱ་འདོད་པ་ཆེ་བ་དང་། སྦྱིན་བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་གནོད་པ་ཡིན་ལ། བཞག་འཕྱིས་ཀྱི་དགག་བྱ་ནི་འདོད་པ་ཆེ་བ་དང་རང་གི་ཡོ་བྱད་ཆུད་ཟོས་པ་སྟེ། རས་ཆེན་སྤེད་པ་པོ་ལ་གཏད་ན་ལྟུང་བ་མེད་པར་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །རས་ཆེན་གྱི་སྤང་པ་གཉིས་པོ་སོ་སོའི་ངོ་ཏི་ལས་རས་ཆེན་གྱི་སྤང་པ་སྤྱིའི་ངོ་ཏི་མ་གསུངས་ལ། གཞན་ལས་རས་ཆེན་གྱི་སྤང་པའི་ངོ་ཏི་ནི། དབྱར་ཁས་ལེན་གྱི་ཟླ་རོལ་ཟླ་གཅིག་གི་གོང་དུ་རས་ཆེན་བཙལ་ཏེ་ཐོབ་པའམ་དགག་དབྱེ་གྲོལ་ནས་ཟླ་ཕྱེད་འདས་རྗེས་རས་ཆེན་འཆང་བ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རས་ཆེན་ནི་དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་ཏེ་ཆར་པ་སྐྱོབ་པའི་གོས་སོ། །ཞིབ་པར་རས་ཆེན་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

རས་ཆེན་ཚད་ལས་ལྷག་པ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་གྱ་དགུ་པ། རས་ཆེན་ཚད་ལས་ལྷག་པ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་ཏི་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་རས་ཆེན་རང་གི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ལྡན་པ་ལ་རང་གི་དོན་དུ་རང་ངམ་གཞན་བསྐོས་པས་སོར་ཕྱེད་ཡན་ཆད་ཚད་ལས་ལྷག་པར་བྱས་ཏེ་ཟིན་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉམ་ཡོད་དུ་དགེ་སློང་རབ་ཏུ་མང་པོས་རས་ཆེན་རང་གི་ཚད་ལས་ལྷག་པར་བྱས་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་དོན་དང་བྱ་བ་མང་བ་དང་། འདོད་ཆེ་བའོ། །རས་ཆེན་ནི་དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་ཏེ་ཆར་པ་སྐྱོབ་པའི་གོས་སོ། །ཞིབ་པར་རས་ཆེན་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

རས་པ་མཆེད་བརྒྱད། མི་ལའི་སློབ་མ་རས་པ་མཆེད་བརྒྱད་ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

རས་བལ། (འདུལ་བ) ཤིང་བལ་དང་དོན་གཅིག

རསྨཱ་ཤྭ་རི། (ལེགས་སྦྱར) དགའ་བའི་དབང་ཕྱུག་སྟེ། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱལ་པོ་དགའ་བའི་དབང་ཕྱུག་གི་གྲོང་ཁྱེར་ན་སྐྱབ་གནས་རྡོའི་ལིངྒ་ཏའི་ཛོག་མ་ལྟ་བུས་མཚན་པ་ཡོད་པ་ལ་བཞེད། ཏའི་ཛོག་མ་ནི་ཏའི་ཟེ་བ་ལ་ཟེར།

རས་མ། ❶ དྲས་རྒྱུག་གི་མིང་། དཔེར་ན་ཀོ་བའི་རས་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ (ཁ་པ) ལས། སྔོན་གྱི་ཚེ་རབས་གཞན་རྣམས་སུ། །བདག་ནི་ལྷམ་མཁན་གྱུར་པ་ན། །སྐུ་གེ་ཐུང་ནས་དེ་ནས་བདག །ཀོ་བའི་རས་མ་རྣམས་འཚེད་དོ། །བཟའ་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར། །ཀོ་བའི་རས་མ་འཚེད་པ་ལས། །དགེ་སྦྱོང་གཞན་ཞིག་ཟས་ཀྱི་ཕྱིར། །བསོད་སྙོམས་ལ་ནི་བྱོན་པ་དང་། །དེ་ལ་བདག་གིས་སེམས་དད་པས། །ཀོ་རས་ཀྱི་ནི་ཐུག་པ་བྱིན། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ རས་ཀྱི་དྲས་རྒྱུག་གམ། རས་

ཀྱི་དུམ་བུའམ་ཆལ་བུ། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། རས་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གོས་ཀྱི་དུམ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རི་གླང་། ❶ རིའི་རྩ་གླང་། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༣༡བ༡ལས། རི་གླང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིའི་རྩ་གླང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས། ❷ རི་དང་རྩ་གླང་།

རི་ཀང་། (བརྡ་རྙིང་) རི་ཕྲན་གྱི་མིང་ཡིན་པར། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་གསུང་།

རི་སྐེགས། བྱ་ནག་པོ་མགོ་ལ་སྒྲོའི་གཙུག་ཕུད་ཡོད་ཅིང་། མི་སྐད་ཤེས་པ་ཞིག ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྡོང་བུ་ལས་ཀྱང་། ཁ་ཡི་ཉེས་པས་ཕུང་འགྱུར་ཏེ། །ནེ་ཙོ་རི་སྐེགས་ཏི་ཏི་ར། །མི་སྨྲ་རྩ་སྐྱར་མིས་མི་འཛིན། །ཐམས་ཅད་འགྲུབ་བྱེད་མི་སྨྲ་ཡིན། །

རི་སྐྱེགས། རི་སྐེགས་དང་འདྲ།

རི་སྐྱེས། (མངོན་བརྗོད) ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་བཙུན་མོ་ལྷ་མོ་ཨུ་མའི་མིང་། གངས་རི་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རི་སྐྱེས་ཞེས་བྱའོ། །མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། (བཀྲ་ཤིས་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་ཡོད་པ་སྟེ་གསལ་བར་བྱེད་པས་ན) ཀུན་ལ་བཀྲ་ཤིས་མ་དང་དབང་ལྡན་མ། །གངས་རིའི་བུ་མོ་ས་ག་སྐྱེས། །དབྱིག་མ་དབང་ཕྱུག་དབང་མོ་དང་། །གཽ་རིའ་མ་ལ་ཡར་གནས་མོ། །ཀཱ་ཏྱཱ་བུ་མོ་ལེགས་ལྡན་མ། །ཞི་བའི་བུ་མོ་ཤེས་གསལ་མོ། །རི་ཡི་སྲས་མོ་མཐའ་ཡས་མ། །ཁྲབ་འཇུག་སྲིང་མོ་ཚོགས་གཙོ་མོ། །གངས་ལྡན་བུ་མོ་རིགས་བྱེད་འདོན། །སེང་གེའི་ཤིང་རྟ་མ་དྲག་མོ། །(ལྷ་དབང་ཕྱུག་གི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་ཟེགས་བྱས་པས) དཀའ་བཟློག་ (མ་དང) འཛུམ་པོའི་དགའ་མ་དང་། །(གངས་རིའི་བུ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར) རི་སྐྱེས་ (སོ) དཀར་མོ་གོས་གཅིག་མ། །དྲུག་ལྡན་སྲིད་པ་མ་གཏུམ་མོ། །ཏྲུས་མ་ཛ་བྱའི་རྒྱལ་མཚན་ཅན། །ཞི་བའི་སྲིང་མོ་མཆོད་ལྡན་མ། །(འདིས་དབང་ཕྱུག་གི་དཀའ་ཐུབ་ལ་མ་རངས་པའི་ཚིག་ཨུ་ཞེས་བརྗོད་པས) ཨུ་མ (ར་གྲགས་སོ) དབང་ཕྱུག་བཙུན་མོའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

རི་དགུ། མངོན་པ་མཛོད་ནས་བཤད་པའི་རི་དགུ་ནི། ༡ རི་རྒྱལ་ལྷུན་པོ། (རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་དང་དོན་གཅིག) ༢ གཉའ་ཤིང་འཛིན། ༣ གཤོལ་མདའ་འཛིན། ༤ སེང་ལྡེང་ཅན། ༥ བལྟ་ན་སྡུག ༦ རྟ་རྣ། ༧ རྣམ་འདུད། ༨ མུ་ཁྱུད་འཛིན། ༩ ཁོར་ཡུག་གི་རི་དང་དགུའོ། །རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་དབུས་སུ་ཆགས། དེའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཉའ་ཤིང་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་རི་བདུན། རི་རྒྱལ་དང་གླིང་བཞིའི་མཐའ་སྐོར་དུ་ལྕགས་རིའི་ཚལ་དུ་བསྐོར་ནས་ཡོད་པ་ནི་ཕྱི་ལྕགས་རི་ཁོར་ཡུག་གི་རིའོ། །

རི་བརྒྱད། ཤར་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷུན་པོ། ལྷོར་མ་ལ་ཡ་སེར་པོ། ནུབ་ཏུ་ཀེ་ལ་ཤ་དཀར་པོ། བྱང་དུ་མནྡ་ར་ལྡིང་ཁྲ། བྱང་ཤར་དུ་དབང་ཆེན་ནག་པོ། ཤར་ལྷོར་སྤྲིན་ལྡན་སེར་པོ། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་གངས་ཅན་དཀར་པོ། ནུབ་བྱང་དུ་དཔལ་རི་སྔོན་པོ་དང་བརྒྱད་དོ། །

རི་དྭགས། རི་ལ་གནས་པའི་རྩྭ་ཆུས་འཚོ་བའི་རྨིག་པ་ཅན་གྱི་དུད་འགྲོའི་རིགས། རི་དྭགས་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་བྱུང་ཚུལ་ནི། ཏང་ཧོང་ནས་ཐོན་པའི་ཡིག་རྙིང་རྣམས་ལ་དཔྱད་ཆེ། ཐོག་མར་རི་དག་ཅེས་འབྲི་གི་ཡོད་འདུག དེ་ལ་དག་ཅེས་པ་བྱུང་ངམ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དང་ནོར་དོགས་ནས། རི་དགས་ཞེ་སའི་ཡང་འཇུག་བསྣན། དེ་ལའང་ད་སྔོན་འཇུག་ཏུ་ཀློག་པའི་སྐྱོན་དུ་མཐོང་སྟེ། རི་དྭགས་ཞེས་ཝ་ཟུར་བཏགས་པར་ངེས་སོ། །

རི་དྭགས་ཀྱི་ནགས། དྲང་སྲོང་ལྷུང་བའི་རི་དྭགས་ཀྱི་ཚལ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

རི་དྭགས་ཀྱི་ཚལ། དྲང་སྲོང་ལྷུང་བའི་རི་དྭགས་ཀྱི་ཚལ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

རི་དྭགས་ཀྱི་རི་དྭགས། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། རི་དྭགས་ཀྱི་རི་དྭགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་རི་དྭགས་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རི་དྭགས་སྐྱེས། (འདུལ་བ) རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བཙུན་མོའི་གཙོ་མོ་གསུམ་གྱི་གཞོན་ཤོས་ཀྱི་མིང་།

རི་དྭགས་བཀམ། སྐྱིག་སྐྱུའི་མིང་།

རི་དྭགས་ཁྲི་གཉན་ས་ལེ། ཁྲི་གཉན་དང་འདྲ།

རི་དྭགས་ཁྲི་གཉན་སཱ་ར། ཁྲི་གཉན་དང་འདྲ།

རི་དྭགས་ཁྲི་གཉན་ས་ལེ། རི་དྭགས་ཁྲི་གཉན་སཱ་ར་དང་དོན་འདྲ། ས་ལེ་ཞེས་པའི་སཱ་ར་ཟུར་ཆག་པ་ཡིན་འདུག ཁྲི་གཉན་ལ་གཟིགས།

རི་དྭགས་ཁྲི་སྣན་ས་ལེ། རི་དྭགས་ནག་ཁྲ་ཞིག འདིའི་རྒྱབ་གཞུང་ནག་པོ་ཡོད་པར་སྣམ་སྟེ། མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་ལས་འདི་ལ་རི་དྭགས་གཞུང་ནག་ཅེས་བཤད་ཡོད། འདི་ལ་ཁྲི་གཉན། ཁྲི་གཉན་སཱ་ར། ཁྲི་སྣན། ཁྲི་སྣན་སཱ་ར། རི་དྭགས་ཁྲི་གཉན་སཱ་ར། རི་དྭགས་ཁྲི་གཉན་ས་ལེ། རི་དྭགས་སིལ་སྣན། སིལ་སྣན་བཅས་འབྲི་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་སྣང་། འདི་ལ་ལེགས་སྦྱར་དུ། ཀྲིཥྞ་སཱ་ར་ཟེར། (the spotted antelope; a kind of black antelope) འགའ་ཞིག་གིས། ཁྲི་གཉན་

ཞེས་པ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཀྲིཥྞ་སཱ་ར་ཟུར་ཆག་པ་ཡིན་ཟེར་བའང་སྣང་། འདི་སྙིང་རྗེ་ཧ་ཅང་ཆེ་བའི་རི་དྭགས་ཤིག་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་སྒོམ་ཆེན་པ་མང་པོས་འདིའི་པགས་པ་གདན་དུ་འདིང་བར་བྱེད། འདི་གདན་དུ་བཏིང་ན་སེམས་རྒྱུད་བཟང་པོ་ཆགས་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད། རི་དྭགས་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་༡༣༠ལས། ཁྲི་གཉན་ཞེས་པ་ནི་རི་དྭགས་ས་ལེ་(སཱ་ར་ཟེར་བ་ཡིན་ཚོད་འདུག) བྱ་བ་དེ། དུད་འགྲོ་ཡིན་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ་དང་ལྡན་ཏེ། ཁྱི་ར་བས་དེད་པའི་ཚེ་མི་དང་ཁྱིས་གཏུགས་ཀྱང་། ལམ་ན་ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་ཕྲ་མོ་རྨིག་པའི་འོག་ཏུ་སོང་དུ་དོགས་ནས། སྣ་ཡིས་འབུད་ཅིང་འབྲོས་པ་ཡིན་སྐད། དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེས་པའི་རི་དྭགས་ལའང་སྙིང་རྗེ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་ན། ང་ཅག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བར་ཁས་བླངས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ་ནི་ཅི་སྙེ་མི་བསྐྱེད་གསུང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

རི་དྭགས་ཁྲི་ཥྞ་སཱ་ར། ཁྲི་གཉན་དང་འདྲ།

རི་དྭགས་མགོ། ❶ རྒྱ་སྐར་ཉེར་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་མགོའི་མིང་། ❷ མགོ་ཟླ་བ་སྟེ། ཧོར་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་མིང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། རི་དྭགས་མགོ། མགོ་ཟླ་བ། བཟོད་ལྡན་མ། ལོའི་ཐོག་མ (འདི་ནས་ལོའི་ཐོག་མ་བྱེད་པས) བཅས་སོ། །

རི་དྭགས་ལྟེ་བ། གླ་རྩི། རི་དྭགས་རྩི་ཡང་ཟེར།

རི་དྭགས་དང་གཅན་གཟན་གྱི་ཁྱད་པར། སྡེར་མོ་ཅན་ལ་གཅན་གཟན་དང་། རྨིག་པ་ཅན་ལ་རི་དྭགས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཆུ་ལྕེས་འདག་པ་ལ་གཅན་གཟན་དང་། མཆུས་འཐུང་བ་ལ་རི་དྭགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཅེས་མཁས་པ་འགའ་གསུང་ངོ་། །

རི་དྭགས་བདག་པོ། སེང་གེའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། སེང་གེས་རི་དྭགས་འཇོམས་པའམ་གསོད་པས་རི་དྭགས་བདག་པོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རི་དྭགས་དབང་པོ། སེངྒེའི་མིང་།

རི་དྭགས་མ། རི་དྭགས་མོ། ཚོམས་ལས། རི་དྭགས་མ་ཡི་སེང་གེ་ལྟར། །བག་མེད་པ་དག་གསད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རི་དྭགས་མིག ❶ མཚན་མོའི་མིང་། མཚན་མོ་ལ་རི་དྭགས་མིག་ཅེས་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཁ་དོག་གི་རྣམ་པ་མཐུན་པ་ཆ་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་འདྲ། ❷ བུད་མེད་མཛེས་མའི་མིང་།

རི་དྭགས་མིག་ཅན། རི་དྭགས་ཀྱི་མིག་བཞིན་དུ་མིག་ཧ་ཅང་མཛེས་པའི་བུད་མེད་ཀྱི་མིང་། བུད་མེད་མཆོག

རི་དྭགས་མིག་ཅན་མ། རི་དྭགས་མིག་དང་འདྲ།

རི་དྭགས་རྨས་མའི་སྤྱོད་པ། (ཕྱག་ཆེན) སྤྱོད་པ་ལྔའི་ནང་གསེས། རི་དྭགས་རྨས་མ་དེ་གླ་གྲོགས་གཞན་དང་མི་འགྲོགས་ཤིང་གང་ལའང་བློ་མི་འཇུག་པར་ཡན་གར་དུ་གནས་པ་ལྟར། ཚེ་འདིའི་དགྲ་འདུལ་གཉེན་སྐྱོང་དང་སྦྱིན་བདག་གི་ངོ་བསྲུང་སོགས་ལ་བློ་མི་འཇུག་ཅིང་གླ་གྲོགས་སྤངས་ནས་གཅིག་པུར་གནས་པའི་སྤྱོད་པ་ཞིག་གོ།

རི་དྭགས་རྩི། གླ་རྩི། རི་དྭགས་ལྟེ་བ་ཡང་ཟེར།

རི་དྭགས་མཚན། རི་དྭགས་མཚན་མ་དང་འདྲ།

རི་དྭགས་མཚན་མ། ཟླ་བའི་མིང་།

རི་དྭགས་ཟ་བྱེད། ❶ དྲེད་མོང་། ❷ ཁྱིའི་མིང་དུའང་བཤད།

རི་དྭགས་རུ་རུ། རུ་རུ་དང་དོན་འདྲ། རུ་རུ་ལ་གཟིགས།

རི་དྭགས་སིལ་སྙན། རི་དྭགས་འདི་གངས་དང་གཡའི་མཚམས་སུ་སྡོད་པ། སྟོབས་ཀྱི་ངོས་ནས་སུས་ཀྱང་ཐུབ་པ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་སྙིང་རྗེ་ཧ་ཅང་ཆེ་བས། འདི་གསོད་ཅ་ན་སོང་ནས་མི་རྣམས་རལ་ཁ་བཀྱེ་བ་མི་བཟོད་པར་བར་དུ་འཚང་ཡོང་བའི་ཚེ་གསོད་པ་ཡིན། འདིའི་པགས་པ་ལ་རྐང་པ་རེག་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་སེམས་བྱམས་ཉིང་ངེ་འགྲོ་བས་ཇོ་བོས་ཀྱང་གདན་དུ་བཏིང་བ་ཡིན། ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཁྱེད་ཅག་བོད་རྣམས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བར་མཚོན་བྱེད་དུ་རི་དྭགས་སིལ་སྙན་གྱི་པགས་པས་ཏུ་མ་གཡོན་པ་བཀབ་པ་ཡིན། ཞེས་རྗེ་གུང་ཐང་པའི་ལྷ་ཁྲིད་ཟིན་བྲིས་ན་གསལ། རི་དྭགས་ཁྲི་སྙན་དང་འདི་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན་དཔྱད།

རི་དྭགས་སྲེད། སྨིག་རྒྱུའི་མིང་། རྗེའི་བདེ་མཆོག་གི་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ཁྲིད་ཀྱི་རིམ་པ་ལས། རི་དྭགས་སྲེད་ནི་སྨིག་རྒྱུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རི་ནག་པོ་འབིགས་བྱེད། རི་བོ་འབིགས་བྱེད་དང་དོན་འདྲ། དེ་ལ་གཟིགས།

རི་པིན། (རྒྱ་མིའི་སྐད) འཇའ་པན། Japan (rebên) འཇའ་པན་གྱི་སྐད་དུ་རི་པིན་ལ་ “ཉི་ཧོང” ཟེར།

རི་བོ་འབིགས་བྱེད། ① སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་གིས་ཟིན་པའི་རི་བོ་འབིགས་བྱེད། རི་ནག་པོ་འབིགས་བྱེད། འབིགས་བྱེད་ཅེས་ཀྱང་བྱ། ཀཻ་ལཱ་ཤ་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱང་རིང་པོ་ན་རི་བོ་འབིགས་བྱེད་ཀྱང་གསལ་བར་མཐོང་། ཞེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གསུང་། རྒྱ་གར་བས་བིཥྞུ་ཅལ་ཟེར་གྱི་ཡོད་འདུག གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ན་གསལ། ཀཻ་ལཱ་ཤ་ནས་ལ་གཟིགས། ཡང་ན་ཡོངས་གྲགས་སུ་བྲག་དམར་ཕྲོ་མཐོ་ཞེས་བྱ་བ། རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་བྱང་ཕྱོགས། འཕགས་བོད་གཉིས་ཀྱི་སོ་མཚམས། སྔོན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་སྒྲུབ་པ་མཛད་པའི་གནས་རི་རྩ་ཆེན་ཞིག་སྟེ། སྒང་གི་དབུས་སུ་བྲག་རི་རྩེ་མོ་རྫོ་ལ་དཔངས་མཐོ་བ། མཐའ་ཆུ་ཡིས་བསྐོར་ལ། སྨན་གྱི་ལྗོན་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། གྲུབ་ཐོབ་དང་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྟི་གནས་ཤིག་གོ། སྒྲ་བཤད་ནི། རྩེ་མོ་རྫོ་བས་འབིགས་བྱེད་ཅེས་བཏགས་པར་སེམས་སོ། །འདི་སྐོར་རྗེ་མི་ལའི་རྣམ་མགུར་ཤོག་གྲངས་༩༡༨ནས་༩༢༠ན་གསལ། སྒྲོལ་བསྟོད་ལས། ཕྱག་འཚལ་ཏུ་རེའི་ཞབས་ནི་བརྡབས་པའི། །ཧཱུྃ་གི་རྣམ་པའི་ས་བོན་ཉིད་མ། །རི་རབ་མནྡ་ར་དང་འབིགས་བྱེད། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་རྣམས་གཡོ་བ་ཉིད་མ། །ཞེས་གསུངས་པའི་འབིགས་བྱེད་ཀྱང་རི་ནག་པོ་འབིགས་བྱེད་འདི་རང་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། དངུལ་ཆུའི་སྒྲོལ་བསྟོད་ཀྱི་ཊཱི་ཀ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསལ། ② ཡང་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། རྒྱ་གར་གྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་རི་འདིའི་ཉེ་འཁོར་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཡོད་པ་ལས་ཆུ་ཀླུང་ན་ར་མ་དཱ་དང་། ཏྲབས་ལྡན། ཤུགས་ལྡན། ནག་པོ་འཁྲིལ་བ་བཞི་འབབ། ཅེས་ཀྱང་གསལ་བས་འདི་དང་གོང་དུ་ཁོ་བོས་བཤད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་དབྱེ་ཞིབ་དཔྱད་བྱ་དགོས་པ་འདུག་སྙམ་མོ། །

རི་བོ་རྩེ་ལྔ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་གནས་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ནི། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས། རྒྱ་དང་རྒྱ་ནག་ཆེ་ཉིད་ན། །འཇམ་པའི་དབྱངས་ནི་རབ་འགྲུབ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དཔའ་བོ་ཆེ། །འཇམ་པའི་དབྱངས་ནི་འོད་ཆེན་པོ། །མངོན་སུམ་དེ་ཡི་ཡུལ་དག་ན། །བྱིས་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་བཞུགས་པ་ཡིན། །གྲུབ་པའི་ཞིང་མཆོག་དམ་པ་ལ། །མི་ནི་ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་རོ། །གནས་མཆོག་འདི་ལ་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དུ་ “ཝུ་ཐའི་ཤན” ཏེ་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ཞེས་པ་དང་། མཚན་གཞན་ “ཆིང་ལྱི་ཤན” ཏེ་རི་བོ་དྭངས་བསིལ་དུ་ཡང་གྲགས་ལ། རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ནི། སྤྱིར་གནས་འདིའི་ཟང་གཞི་མཐའ་སྐོར་ལ་རྒྱ་ནག་ལུགས་ཀྱི་རྒྱང་གྲགས་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་རྒྱ་ཁྱོན་དང་བཅས་ལ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་གང་ནས་སོང་ཡང་གྱེན་དུ་བགྲོད་དགོས་པས་ས་གཞི་ཁྱིངས་ལས་འདིའི་ཟང་གཞི་ཆེས་མཐོ་ཞིང་འཕགས་པ་ཞིག་སྣང་ངོ་། །ཟང་གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་རི་བོ་རྣམས་ནི་སྤབས་འཕྱེལ་ཞིང་བརྗིད་ཆགས་ལ་ལྷུན་སྡུག

པའི་རྩེ་མོ་ལྷ་གྲེས་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་ནུབ་དབུས་བྱང་ཤར་གྱི་རྩེ་མོ་བཞི་ཕྱེད་བསྒྲིགས་དང་ལྷོ་རི་ནི་ཡས་ལོགས་ཀྱི་མདུན་ངོས་སུ་ཅུང་ཟད་རྒྱངས་ཙམ་ན་ཡོད་དོ། །སྔོན་གྱི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་ལས། རྩེ་མོ་ལྔ་ནི་འཛམ་དཔལ་ལོངས་སྐུ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཆེན་པོའི་ཞིང་པོ་ལྷ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་རང་མདངས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་རིགས་ལྔའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་མཚོན་པར་གསུངས་པ་ལ་དཔག་ན་དབུས་རི་སྐུ་དང་། ཤར་རི་ཐུགས་དང་། ལྷོ་རི་ཡོན་ཏན་དང་། ནུབ་རི་གསུང་དང་། བྱང་རི་འཕྲིན་ལས་སུ་སྣང་བས་དེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྣང་དང་། མི་བསྐྱོད་པ་དང་། རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དང་། འོད་དཔག་མེད་དང་། དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་རིགས་ཀྱི་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་གནས་སུ་མངོན་ནོ། །དེ་ཡང་ལེའི་གུར་གྱི་ལེན་ཧྲི་རྒྱལ་པོ་གནས་འདིར་རི་དྭགས་བཤོར་དུ་འོངས་པ་ལས་སྤྲུལ་པའི་དགེ་སློང་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་ཕྱི་བཞིན་དུ་འབྲངས་ཏེ་གནས་གཞི་སློང་བ་ལ། རྒྱལ་པོས་ཇི་ཙམ་འདོད་དྲིས་པས་གདིང་བས་ཅི་ཙམ་ནོན་པའི་ས་འདོད་གསུང་བ་ལ་འཕགས་པ་ཅི་བདེར་བཞེས་ཤིག་ཞུས་པས། སྤྲུལ་པའི་དགེ་སློང་གིས་གདིང་བ་གནམ་དུ་འཕངས་པས་སྤྲིན་བཞིན་དུ་ཆགས་ཏེ་རྒྱང་གྲགས་ལྔ་བརྒྱའི་ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག་ཁྱབ་པར་གྱུར་པས་རྒྱལ་པོ་ངོ་མཚར་ཏེ། སྤྲུལ་པའི་དགེ་སློང་དུ་ཤེས་ནས་རྟ་བསྐྱོད་དེ་ཕྱི་བཞིན་སྙེགས་པས་འཕགས་པ་མི་སྣང་བར་གྱུར་ལ་རི་བོ་ཞིག་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་རྒྱལ་པོ་གདོང་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཏེ་རི་བོ་སླེབ་པ་ཨང་ཞེས་སྨྲས་པས་རི་བོ་དེར་ཆགས། དེ་ནས་བཟུང་རི་བོ་དེ་ལ་ཧན་ཤན་ཞེས་རི་ཀླུན་པོར་གྲགས་སོ། །དེས་ན་སྤྲུལ་པའི་གནས་འདིའི་རྒྱ་ཁྱོན་གྱི་ཚད་ནི་དེའི་དུས་སུ་གསལ་བར་གྱུར་སྣང་ངོ་། །ད་ནི་སོ་སོའི་བཀོད་པ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་7 ༼ལྷོ་རི་ནི༽ མཐོ་ཚད་རྒྱང་གྲགས་སོ་བདུན་རྩེའི་མཐའ་སྐོར་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་ཏུ་གནས་ལ་རྩེ་མོ་གཞོང་པ་ཁ་སྦྱུབ་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད། (ཀྱིན་ཤེའུ་ཞུང) མདོག་བཟང་བཀྲ་བའི་ཕྲོ་ཞེས་བྱ་ཞིང་མཚན་གཞན (ཕུ་ཧུ་ཤན) དྲང་སྲོང་མེ་ཏོག་རི་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། འདི་ལ་བྱིན་རླབས་ཅན་གྱི་གནས་ཀྱི་ཕུ་རྩ་གཅིག་ཡོད་པར་གསུང་ལ། (ཕུ་ཤན་ཐ) ཀུན་བཟང་མཆོད་རྟེན་ནི་རིའུ་སྟེབས་སུ་ཡོད། ལྷོ་ (ཀུན་ནན་ཐའི) རི་སྙིང་པ་ནི། རིའི་ལྷོ་ངོས་ཀྱི་རྒྱང་གྲགས་གཉིས་ཙམ་ན་ཡོད་ཅིང་། སྔོན་གྱི་ཅིང་རྒྱལ་པོའི་དུས་སུ་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཞིག་གིས་ལྷ་ཁང་བསྐྲུན་པར་མཛད། (ཤ་ཙེང) རྗེ་མཁར་ནི། རིའི་ལྷོ་ངོས་རྒྱང་གྲགས་ཉི་ཤུའི་ས་ན་ཡོད་ཅིང་ཕྱོགས་བཞིའི་རི་བ་གམ་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས། (ཤི་ཁྲན་ཤེན་གུའི) རྗེའི་དུས་ཐལ་ནི། དྲང་སྲོང་མེ་ཏོག་རིའི་མདུན་ཞོལ་དུ་ཡོད་པའི་དུས་ཐལ་གྱི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་སྤྲུལ་པའི་རྗེ་ཞིག་གོ། ཀླུ་དཀར་ (ཅེ་ལུང་ཙི) པོའི་མཚོ་ནི། རིའི་ཤར་ལྷོའི་མདུན་ཞོལ་ན་ཡོད། (ཚ་ཆུན་ལིང) མདའ་བཙུགས་སྣང་ནི། རིའི་ཤར་ངོས་ཀྱི་རྒྱང་གྲགས་ཉི་ཤུའི་ས་ན་ཡོད་ལ་སྔུང་གུར་གྱི་

རྒྱལ་པོས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་དཔུང་འཇུག་གནང་སྐབས་དེར་སླེབས་ནས་འཕགས་པའི་སྐུ་བརྙན་ཕྱག་བརྒྱད་པ་ཞིག་གཟིགས་པའི་སར་ཕྱག་མདའ་བཙུགས་ནས་མཚན་མ་བྱས་པས་མདའ་བཙུགས་སྒང་དུ་གྲགས། ཚང་ (ལུན་སུ་ཕིང) ཚོང་འཁྲིགས་པ་ནི། དེའི་ལྷོའི་ནུབ་རྒྱང་གྲགས་བཞི་བཅུའི་མཚམས་ན་ཡོད་པའི་ཐང་ཀུར་གྱི་དུས་སུ་གནས་ཆེན་ངོ་མཚར་ཅན་དུ་གྲགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། (ལུང་ཀུང་ཤེང་དུ) ཀླུའི་ཕོ་བྲང་གི་ཤུལ་ནི། ཕྱི་བསྐོར་གྱི་ (སོ་པོ་ཟི) ཀླུ་མོའི་གླིང་གི་འགྲམ་དུ་ཡོད་ལ་སྔོན་ཀླུ་མོ་ཞིག་ཆོས་ཉན་དུ་འོངས་ནས་ཕྱིར་ལོག་སྐེ་རང་གནས་སུ་སླེབས་པ་ན་གྲུབ་པ་བརྙེས་ཏེ་མཚོ་སྐམ་པའི་ཤུལ་དུ་གྲགས། ལྷའི་ (ཤེང་ཐུང་ཕན) གཟིའི་རི་ནི། དེའི་ལྷོ་ངོས་རྒྱང་གྲགས་བརྒྱད་ཅུའི་ས་ན་ཡོད་ཅིང་སྔོན་སྤྲུལ་པའི་གཟི་ཞིག་ནམ་མཁའ་ནས་བབས་པ་ལྕགས་ཀྱི་དྲ་མིག་ཏུ་བཏགས་ཏེ་མཆོད་པ་ལ་བར་སྐབས་ཤིག་གཟི་དེ་ཉིད་རང་སྒྲ་གྲགས་བཞིན་དུ་འཕུར་ཏེ་སོང་བས་ལྕགས་དྲ་ཤུལ་དུ་ལུས་པ་ད་ལྟའང་ཡོད། འཕགས་ (ཤེང་སེང་ཨའི) ཚོགས་སྡིངས་ནི། མིང་(ཏི་ཤུའི་ཨའི) གཞན་ཆུ་མིག་སྡིངས་ཡང་ཟེར་ཞིང་དེའི་ལྷོ་ངོས་ཀྱི་རྒྱང་གྲགས་བདུན་ཅུའི་སར་ཡོད་ལ་སྔོན་ཐང་ཀུར་གྱི་དུས་སུ་སྤྲུལ་པའི་གནས་བརྟན་ཞིག་བཞེངས་བཞིན་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སར་གྲགས། སྔོན་གྱི་འདམ་ (ཀུ་ཙུ་ལིན) བུའི་ཚལ་ནི། དེའི་ལྷོ་ངོས་རྒྱང་གྲགས་སུམ་ཅུའི་ས་ན་ཡོད་ཅིང་ཐང་ཀུར་གྱི་དུས་སུ་ཧྭོ་ཙུ་ཞེས་པའི་སློབ་དཔོན་ཞིག་གིས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་གནས་ཡིན། ལྷོ་བལྟས་རི་ནི་ (ཆེ་ཡང་ལིང) དེའི་ལྷོ་ནུབ་རྒྱང་གྲགས་སུམ་ཅུའི་ས་ན་ཡོད། གྲུབ་ཆེན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞལ་གཟིགས་པའི་གནས་ཡིན་ཞིང་འདི་ན་གཙུག་ཏོར་ (ཅིན་ཤེང་ཙྭོད) རྣམ་རྒྱལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཀྱང་ཡོད་ལ་ཆེ་ཡང་ཧུ་ཞེས་པའི་ཆུ་ཀླུང་ཆེན་པོ་ཡང་འདི་ནས་བརྫོལ་བར་སྣང་། འདུན་ (ཛི་ཀུད་ཏུང) བཟང་ཕུག་ནི། ཉྭངས་ (ཆིང་ལུང་ཤི) བསིལ་རྫོའི་མདུན་ངོས་ན་ཡོད། (ཟ་ཧྭོ་ཏུང) པད་དཀར་ཕུགས་ཀྱང་དེ་དང་ཉེ་བ་ན་ཡོད། (ཆི་ཟྭོ་ཏུང) སངས་རྒྱས་བདུན་གྱི་ཕུག་ནི། དེའི་ལྷོའི་ནུབ་རྒྱང་གྲགས་ཉི་ཤུའི་ས་ན་ཡོད་ཅིང་སྔོན་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་བདུན་འདིར་ཕྱིན་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡེ་མ་བཞེངས་པས་ཕྱིས་དེར་སངས་རྒྱས་བདུན་གྱི་སྐུ་བཞེངས་པར་གྲགས། (ཆིན་ཧྭོ་ཕའི་ཏུང) སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་ཕུག་ནི། དེའི་བྱང་ཤར་གྱི་ལོགས་ན་ཡོད། སྔོན་ཐུ་ཧྲིང་གི་དུས་སུ་དཔའ་ཧྥང་ཞེས་པའི་བཙུན་པ་ཞིག་གནས་མཇལ་དུ་འོངས་ནས་འདིར་སླེབས་པ་ན་སྤྲུལ་པའི་སྒྲོན་མེ་འབུམ་བཀྲལ་བ་མཐོང་ཞིང་སྒྲོན་མེ་དེ་དག་བྲག་ཕུག་ཏུ་ཞུགས་པའི་རྗེས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱང་ཞུགས་པས་ཕུག་པའི་ནང་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བའི་སྐུ་བརྙན་གྱིས་གང་བ་སྣང་ཞིང་། ཡང་ཕུག་ནང་དུ་ཆུ་ཀླུང་ཆེན་པོ་འཁྲུག་པའི་སྒྲ་ཐོས་པས་སྐྲག་སྟེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་

མཚན་ནས་བརྗོད་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་འགྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པས་གློ་བུར་དུ་སྤྲུལ་པའི་སྒྲོན་མེ་གཅིག་བྱུང་བས་སྣ་དྲངས་ཏེ་ཕུག་པ་ནས་ཐོན། དེ་ཕྲལ་དུ་ཕུག་པ་དེར་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་སྐུ་བཞེངས་པར་བྱས་སོ། །(ཀིན་ཀོ་ལིང) གསེར་གྱི་བ་གམ་རི་ནི། རིའི་ནུབ་བྱང་མཚམས་སུ་ཡོད། སྔོན་དད་པ་བརྟན་པའི་བློན་པོ་ཞིག་ནམ་མཁའི་ངོས་སུ་གཞལ་ཡས་ཁང་ངོ་མཚར་ཅན་མཐོང་བ་ལ་དཔེ་བླངས་ནས་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པའི་ས་ཡིན། དེ་དང་ཉེ་བ་ན་གསེར་གྱི་གདོང་པ་ཁ་གྱེན་དུ་བསྟན་པ་ལྟ་བུའི་རྩེན་ཕེན་གུག་སེར་སྦེར་གཤོང་དུ་གྲགས་པ་ཡོད། དེ་དང་འདབ་ཆགས་པ་ན་སྤྲུལ་ཤོང་ཞེས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། དེའི་ཤར་ངོས་ན་དུང་ (ཧའི་ལོ་ཙེང) མཁར་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་དེ་སྔོན་མི་ཞིག་གིས་སྤྲུལ་པའི་ཕོ་བྲང་དང་རྒྱ་མཚོ་འཁྲིགས་པའི་རྦ་རླབས་དུང་གི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པ་མཐོང་བའི་གནས་ཡིན་པར་གྲགས་སོ། །༢ ༼ཤར་རི༽ ནི་མཐོ་ཚད་སོ་བརྒྱད་དང་རྩེའི་མཐའ་སྐོར་རྒྱང་གྲགས་གསུམ་ཡོད་ལ་རྩེ་མོ་གསེར་ཉའི་རྒྱབ་ཀྱི་རྣམ་པར་གནས། རིའི་རྩེ་མོ་ནས་བལྟས་པའི་ཚེ་མེ་ལོང་ཕྱིས་པ་ལྟ་བུའི་ཤར་གྱི་རྒྱ་མཚོ་རྒྱང་རིང་པོ་ན་མཐོང་བས་རྒྱ་ (ཕང་ཧའི་རྒྱན) མཚོ་མཐོང་བའི་སྒོ་ཞེས་མཚན་དུ་གྲགས། རི་འདི་ལ་བྱིན་རླབས་ཅན་གྱི་གནས་བཅུ་བཞི་ཡོད་ལ། (ནོ་ལོ་ཡན་ཁྲུ) སྲིད་མེད་ཀྱི་བྲུ་ཕུག་ནི། རིའི་ཤར་ངོས་ན་ཡོད་ཅིང་ཕུག་པ་འདི་ནང་གི་རླུང་རེག་བྱ་རྒྱུབ་ཅིང་གྲང་ངར་ཆེ་བས་དབྱར་གཞུང་ལའང་ཆབ་རོམ་མི་འཇུ་བར་སྣང་ཞིང་སྤྲུལ་པའི་ཀླུ་མཆོག་འདུ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སུ་གསུང་ལ་ཕལ་ཆེར་གསང་བའི་བདག་པོ་དང་རྗེ་བཙུན་འགྲོ་བ་མཛད་པའི་གནས་སུ་མངོན་ནོ། །ཚགས་ (ལི་ཅི་ཐ) ཞྭའི་མཆོད་རྟེན་ནི། རིའི་རྩེ་མོར་ཡོད་ལ་སྲུང་གྲར་གྱི་མདུན་ན་འདོན་ཞིག་དང་། ཆི་ཧྭ་ཧྭ་ཤེ་ཟེར་བའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་སྣང་ལ་ཚགས་ཞྭ་གྱོན་པའི་བཙུན་པ་མི་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གང་ནས་ཆ་མེད་པར་འདིར་སླེབས་ནས་ཚགས་ཞྭ་ཐོར་ཏེ་སྲིད་མེད་ཀྱི་བྲུའི་ཕུག་པར་ཐལ་གྱིས་ཞུགས་པ་མཐོང་བས་རྗེ་བཙུན་གྱི་སྤྲུལ་པར་ཤེས། ཚགས་ཞྭ་བླངས་ཏེ་ནང་གཞུག་ལ་བཙུག་པའི་མཆོད་རྟེན་བརྩེགས་པར་བཤད་དོ། །སྤྱན་ (ཀྭན་ཡིན་ཕིང) རས་གཟིགས་ཀྱི་བཞུགས་ཁྲི་ནི། རིའི་རྒྱབ་ལོགས་སུ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་གི་ས་ན་ཡོད་ཅིང་རྒྱུ་མཚན་ཞིབ་པར་མ་བཤད་ཀྱང་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་རྗེ་བཙུན་བགྲོ་བ་མཛད་པའི་གནས་སུ་མངོན་ནོ། ། (ཟླ་ཡན་ཀྲུ) སྟོང་པོ་བཀོད་པའི་སྤྲུགས་ནི། རིའི་ནུབ་བྱང་མཚམས་ན་ཡོད། (ཅིའུ་ལིན) འབྲས་བུའི་ཚལ་ནི། རིའི་བྱང་ཤར་ལོགས་སུ་ཡོད། ལེའི་གྲར་ཕྱི་མའི་དུས་ཀྱི་མདུན་ན་འདོན་གྱི་ནང་མི་ཞིག་གིས་ཤ་བ་དཀར་པོ་ཞིག་མཐོང་བ་བདས་ཏེ་འདིར་སླེབས་པ་ན་ཨག་ཚོམ་དཀར་པོ་ཅན་གྱི་རྒན་པོ་མཁར་བ་བརྟེན་པ་ཞིག་ཁང་བཟང་གི་སྒོ་འགྲམ་ན་འགྲེང་བཞིན་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིང་ཏོག་ཞིག་ཟོ་དང་འགྲངས་པར་

འགྱུར་རོ་ཞེས་གདམས་པའི་སྣང་བ་བྱུང་། སླར་བཅལ་བས་རྒྱན་པོ་ཁང་བཟང་ཤ་བ་དང་བཅས་པ་མི་སྣང་བར་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་གྲགས། ཡང་རིའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ (ཡ་ལྷུང་ཚེང) རྒྱལ་པོ་ལྷའི་མཁར་ཞེས་པ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད། དེ་དང་འདབ་ཆགས་པ་ན་ལྷའི་ (ཐྲིན་ཚེང) མཁར་ཞེས་པ་བར་སྣང་སྤྲིན་གྱི་གསེབ་ཏུ་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་པ་མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་འཁྲུལ་སྣང་ཟད་པར་གྱུར་པ་སྔོན་གྱི་དད་ལྡན་མང་པོ་ལ་ལན་དུ་མར་བྱུང་བའི་གནས་ཡོད། རིའི་ཤར་ངོས་ན་ཚོགས་ (ཏླ་ཧོཙུ་ཀྱུ) ཆེན་པོའི་སྐྱུགས་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། ཆུ་ཕྲན་མང་པོ་འདུ་ཞིང་ཧོ་ཐོ་ཞེས་པའི་ཆུ་ཀླུང་ཆེན་པོ་ཡང་འདི་ནས་བྱུང་བར་བཤད། རིའི་ཤར་ལྷོའི་ངོས་ན་རྒྱང་གྲགས་ཉི་ཤུ་ཙམ་ན་མེ་ (ཧྭ་ལིན) ཏོག་གི་ཚལ་ཞེས་པ་ལྗོན་སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་གནས་སུ་གྲགས་པ་ཡོད། ཡང་རིའི་ཤར་ལྷོའི་མཚམས་ཀྱི་རྒྱང་གྲགས་བདུན་ཅུ་ན་སྐྱུལ་པའི་ཆུ་ (ལིན་ཆུན) ཚན་ཞིག་དང་། རྒྱང་གྲགས་དྲུག་ཅུ་ན་ (ཕྲབོཙཚྭོན) རྟས་བྲུས་པའི་ཆུ་མིག་ཅེས་པ་དང་། (ལུང་ཐྭན) སྒང་འབྲུག་མཚོའི་སྒང་ཞེས་པ་དང་། རྒྱང་གྲགས་ལྔ་ (ཧྭ་ཡན་གྲུ) བཅུའི་ས་ན་སྔོན་གྱི་ (གི་ལུ་ལུ་ལིང) ལམ་སྒང་ཞེས་པ་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱང་གྲགས་ལྔའི་ས་ན་ལྷུགས་ (ཐུཕུ) ཀྱི་ཚང་ཞེས་པ་རྣམས་ཡོད། (ཆི་ཐུན་ཀྱུ) ཀྱུ་སུ་ལུའི་དབེན་གནས་ནི། རིའི་ལྷོ་ནུབ་མཚམས་ཀྱི་སུལ་ན་ཡོད། (ཧེ་ཚད) ཡོན་ཏན་མཛོད་ཞེས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་ཞིག་གིས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་གནས་ཡིན། དེ་དང་ཉེ་བ་ན་སྤྱན་ (ཀྭན་ཡིན་ཏུང) རས་གཟིགས་ཀྱི་ཕུག་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ་ནང་དུ་ཆུ་མིག་ཅིག་ཡོད་པ་དེའི་རོ་གཞན་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བཤད། སྤྲུལ་ (ཧྭ་ཀྲུ་ལིན) པའི་སྨྱིག་ཚལ་ནི། རིའི་ལྷོ་ནུབ་མཚམས་ཀྱི་ཞོལ་རྒྱང་གྲགས་ཉི་ཤུའི་ས་ན་ཡོད། སྔོན་གྱི་དད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲུལ་ (ཧྭ་ཀྲུ་ལིན) པའི་སྨྱིག་ཚལ་སྡུག་པ་མཐོང་བས་ཉེར་ཕྱིན་པ་ན་མི་སྣང་བར་གྱུར་པ་ཡང་ཡང་བྱུང་བས་གནས་དེར་ལྷ་ཁང་བཞེངས་སྐབས། དེ་དང་ཉེ་བ་ན་ (ཆིང་ཕུང) སྤུ་མེན་རི་ཡོད་དེ་ད་ལྟ་ (ཧྲ་ལོ་ཧྲེང) སྙེ་དུང་དཀར་གྱི་ཏོག་ཏུ་གྲགས་པ་འདིར་བསམ་གཏན་པ་མི་སྨྲ་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་ཡེ་མི་ཉལ་བར་འཁྲིད་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་བསྒོམ་པ་ཞིག་བྱུང་ད་ལྟ་རང་ཅག་ཆིང་གུར་གྱི་ཤེང་ཙུ་རྒྱལ་པོ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་འཇམ་དཔལ་རིགས་ལྷའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཏེ་བཀོད་པ་མཛེས་པར་མཛད་པས་འདི་ནས་དད་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲུལ་པའི་སྒྲོན་མེ་མང་དུ་མཇལ་བར་སྣང་ངོ་། །འདིའི་མདུན་ན་ཞལ་ (ཧྲུན་ཤེན་ཐའི) གཟིགས་བ་གམ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། སྔོན་ཐང་གུར་གྱི་ཀུན་ཀོ་ཤེ་ཞེས་པའི་འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་ཞིག་བར་སྣང་ལ་ལྟག་རིའི་སྟེང་དུ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྲི་ཕྲག་བཞུགས་པ་ལ་འཇའ་འོད་སྣ་ལྔའི་གུར་ཁྱིམ་གྱིས་བསྐོར་བ་གཟིགས་པའི་གནས་ཡིན་ལ། འདིའི་ནོར་ (ཤན་ཚའི་ཏུང)

བཟང་ཕྲུག་ནི། གཞོན་ནུ་ནོར་བཟང་དང་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་བགྲོ་བ་མཛད་པའི་གནས་སུ་མངོན། སྔོན་གྱི་ལྷ་ཁང་ཞིག་རལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལྷ་ (ལྷུང་སྒྲ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ) ཁོ་བོས་ཉམས་གསོས་བྱས་པ་ལགས་སོ། །ཟླ་ (མིང་ཡྭེ་ཙི) བ་གསལ་བའི་རྫིང་བུ་ནི། རིའི་ལྷོ་ནུབ་མཚམས་སུ་ཡོད་ལ་དད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་རྫིང་བུ་འདིའི་ནང་དུ་གནམ་སྟོང་གི་མཚན་མོ་ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་གསལ་བ་མཐོང་བ་མང་དུ་འབྱུང་འདུག འདིའི་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱང་གྲགས་ཉི་ཤུ་ན་རྡོའི་སྐུའི་ (ཤི་ཕོ་ལིང) རི་ཞེས་བྱ་བའི་གནས་བྱིན་ཅན་ཞིག་ཡོད་དེ། ཆུ་ (མན་ཁྲུང་ཤི) བརྡོལ་རྡོ་ནི། རི་རྩེར་ཡོད་ལ་དབྱར་གྱི་དུས་སུ་ཆུ་བརྡོལ་བ་ལ་དད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ངོ་མཚར་ཅན་དུ་གོ་ནས་སྤྱིལ་བུ་བྱས་སོ། །གཞན་ཡང་དཀྱིལ་ (ཅི་ཕུ) འཁོར་མཆིན་ཁ་ཞེས་པ་རི་ལྷའི་སྤྱི་མིང་ཡིན་ཀྱང་ཤར་རིའི་སྒོས་མིང་དུ་བཏགས་པ་དང་། གཟི་ (ཧྥུ་ལེའི་ལིང) བཞིད་སྐད་ཞེས་སྔོན་སྲུང་གུར་གྱི་མདུན་ན་འདོན་ (ཏ་ད་ཤེང་ཡིན) མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་པས་རྗེ་བཙུན་གྱི་སྤྲུལ་བའི་འོད་ཟེར་འབུམ་ཕྲག་མང་པོ་མཐོང་བ་ལས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡང་ཤར་རི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དཀར་ཆག་རྙིང་པར་རང་བྱོན་རྡོ་ (ཁྲན་ལའི་ཤི) ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་གང་ན་ཡོད་དང་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བར་མི་སྣང་ངོ་། །

༄ ནུབ་རི ནི་མཐོ་ཚད་རྒྱང་གྲགས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་རྩེ་མོ་མཉམ་ཞིང་རྩེའི་མཐའ་སྐོར་ལ་རྒྱང་གྲགས་གཉིས་ཡོད་མཚན་ལ་ཟླ་བའི་ཐོད་ཅན་གྱི་སྤྲོ་ (ཀྭ་ཡྭེའི་ཧྥུང) ཞེས་གྲགས། རྩེ་ན་ཆུ་མིག་ཡོད་ཅིང་འདི་ལ་བྱིན་རླབས་ཅན་གྱི་གནས་བཅུ་བདུན་ཡོད་པར་བཤད། རིའི་བྱང་ལོགས་སུ་ (པཱ་ཀུང་ཏེ་ཧྲུའི) ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཆུ་མིག་ཅེས་བྱ་བ་ཞོ་ནུས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བྱིན་རླབས་ཅན་ཞིག་ཡོད། སྤྲུལ་པའི་མི་ (ཞེལ་ཤེང་ཏུའི་ཐན་ཤི) གཉིས་བགྲོ་བ་མཛད་པའི་རྡོ་བསྟན་ནི། སྔོན་ཐང་གུར་གྱི་རྩ་ལེན་ཞེས་པའི་དད་ལྡན་ཞིག་གིས་དྲང་སྲོང་རྒན་པོ་གཉིས་རྡོ་དེའི་སྟེང་དུ་ལྷན་ཅིག་གསུང་གླེང་མཛད་པ་མཐོང་བས་དྲུང་དུ་རྒྱུག་པར་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཞེས་གྲགས། དེའི་དྲུང་ན་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཆིབས་པ་ (ཤི་ཙི་ཙུང) སེང་གེའི་ཞབས་རྗེས་ཅན་གྱི་རྡོ་ཡོད། རིའི་ཤར་ངོས་ན་གླང་ (ཉིའུ་སིན་གི) པོའི་མཆིན་པ་ལྟ་བུའི་རྡོ་བྱིན་ཅན་ཞིག་ཡོད། རིའི་བྱང་ཤར་གྱི་མཚམས་ན་ (ཡེན་ཧྲུ་སི་པོ་ཙི) འཇམ་དཔལ་གྱི་ལྷུང་བཟེད་བཀྲུས་པའི་རྫིང་བུ་ཡོད་དེ། བགྲེས་མོ་སྐྲ་དཀར་ཞིག་གིས་རྫིང་བུ་དེར་ལྷུང་བཟེད་བཀྲུས་པ་མིང་པིན་ཞེས་པའི་བཙུན་པ་ཞིག་གིས་མཐོང་སྟེ་ཁྱོད་གང་ནས་འོངས་ཞེས་དྲིས་པར། བགྲེས་མོ་ན་རེ། དབུས་རི་ནས་ཟན་སློང་དུ་འོངས་ཞེས་སྨྲ་མ་ཐག་མི་སྣང་བར་གྱུར་པས་ཚལ་དང་རི་སུལ་ཐམས་ཅད་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་གྱུར་ཞེས་གྲགས། རིའི་བྱང་ཤར་གྱི་མཚམས་ན་སྔོན་སྤྲུལ་པའི་དྲང་སྲོང་ཞིག་འདུམ་རྒྱབ་ཀྱིས་འཚོ་ཞིང་དཀའ་ཐུབ་ཡུན་རིང་མཛད་པའི་གནས་དྲང་སྲོང་ (ཉི་ཛའི་ཐྭ་ཕང

ཐེ་ཧྲིང་ཁྲུ) འདམ་ཟས་ཅན་གྱི་དབེན་གནས་སུ་གྲགས། རིའི་ནུབ་བྱང་མཚམས་ན་ (ཇོུའོ་མེན) བྱ་སྒོ་དང་། ནུབ་ཀྱི་ཞོལ་ན་ (ལུང་ཁྲུ) ཀླུ་ཕུག་དང་། ལྷོ་ནུབ་ཀྱི་མཚམས་ན་ (ཤི་མེན) རྡོའི་སྒོ་དང་། ནུབ་བྱང་གི་མཚམས་ན་སྣང་ (ལི་ཉིའུ་ཀུ) གི་གཞོང་དང་། ཡང་ནུབ་བྱང་གི་མཚམས་ན་བསམ་གཏན་སྤུགས་ཆན་ཐང་གེའུ་དང་། ནུབ་ཀྱི་རྒྱང་གྲགས་ལྔ་བཅུའི་ས་ན་མཐོན་པོའི་སྒྲིངས་ (ཡེ་གྲུ) ཞེས་པ་རྣམས་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཀྱང་སྐལ་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་གི་སྣང་བ་སྩོལ་བ་དང་། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་བཀོད་པ་ངོ་མཚར་བསྟན་པའི་གནས་ཤ་སྟག་གོ། བདུད་ཐུས་པའི་རྫ་རི་ (བློ་མོ་ཡན) ནི། རིའི་ནུབ་ངོས་རྒྱང་གྲགས་བཞི་བཅུ་ན་ཡོད་ལ་སྔོན་བདུད་མོ་ཆོས་བྱེད་པ་ལ་བར་ཆད་རྩོམ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་རྗེ་བཙུན་གྱིས་འདིར་བསྐྲད་ནས་རྫ་རི་ཆེན་པོའི་འོག་ཏུ་མནན། རྫ་རི་དེ་རྗེ་བཙུན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པར་གྲགས། སྔོན་རྗེ་བཙུན་གྱི་སྤྲུལ་པ་བརྟུལ་ཞུགས་སྤྱོད་པའི་གནས་བརྟན་མུ་ཆ་ཞེས་པ་ཞིག་ཀྱང་འདིར་བཞུགས། གནས་འདི་ན་ཀླུ་ཕུག་ཅེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་དད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་ན་མཐོང་སྣང་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་འཆར་བར་བཤད། དེའི་ནུབ་ལོགས་ན་ (ས་ཏྭ་ལའི) སེམས་དཔའི་བྲག་ཅེས་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། སྔོན་ཇིན་གུར་གྱི་དུས་སུ་ཏའི་ཇེའུ་ཞེས་པའི་ས་ཚར་ལྷང་ཤི་ཟེར་བའི་བུ་མོ་ཞིག་མནའ་བར་འགྲོ་མ་འདོད་པས་བྲོས་ཏེ། འདིར་འོངས་ནས་ཁུར་ཚོད་ཟ་ཞིང་། བསིལ་བ་བཏུང་ནས་སྒྲོད་པ་ཕ་མས་རྙེད་ནས་ཁྲེར་གྲབས་བྱས་པས། བུ་མོ་དེ་བྲག་འདིའི་སྙིང་ནས་མཆོངས་པ་སར་མ་ལྷུང་ཞིང་ནམ་མཁར་འཕུར་ཏེ་སོང་བར་གྲགས། དབུས་རི་དང་ནུབ་རི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ (ཅུར་ཤན) སྤྲུས་ཀྱི་རི་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད།

༤ ༼བྱང་རི༽ ནི་མཐོ་ཚད་རྒྱང་གྲགས་བཞི་བཅུ། རྩེ་མོ་མཉམ་ཞིང་རྩེའི་མཐའ་སྐོར་ལ་རྒྱང་གྲགས་བཞི་ཡོད་ལ་མཚན་ལ་ (ཁྱེའེ་ཀྱེའུ་ཏཕུང) སྐར་མའི་གཙུག་ལྡན་སྒྲོ་ཞེས་གྲགས། རི་འདི་ལ་རྗེ་བཙུན་གྱི་བཀའ་སྡོད་ཀླུ་རྒྱལ་འཁོར་བཅས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་ཡོད་པས་རྟག་ཏུ་སྤྲིན་དང་ན་བུན་འཁྲིགས་པར་བཤད་ཅིང་། རི་རྩེ་ནས་ཤར་དུ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་དུ་ཆེན་པོ་ཧོར་གྱི་ཡུལ་གྲུ་རྣམས་མཐོང་། འདི་ལ་བྱིན་རླབས་ཅན་གྱི་གནས་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཡོད། ཀླུ་ (ཧེ་ལུང་ཚི) བཙན་ནག་པོའི་རྫིང་བུ་ལ། གསེར་གྱི་ (ཀིན་ཧྲི་ཚི) ཁྲིན་པར་ཡང་གྲགས་པ་ནི། ལྷ་ཀླུ་སྡེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཕོ་བྲང་ཡིན་ཞིང་ཆར་འབེབས་སོགས་ཀྱི་ལས་ལ་ཕན་ཏུ་སྤྱར། འཇམ་དཔལ་གྱི་ཆོས་ཁྲི་ནི། རིའི་ཤར་ངོས་སུ་ཡོད་ཅིང་གནས་མཇལ་དུ་འོངས་པའི་དད་ལྡན་དུ་མས་གཉིའི་སྒྲ་དང་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ཚོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱངས་སྒྲོགས་པའི་སྒྲ་རྟག་པར་ཐོས་པ་ཞིག་ཡོད། (ཧྲང་ཡེན་ཀྲུ) བརྟུལ་ཞུགས་ཡོད་པའི་མཆོད་རྟེན་ནི། སྔོན་ཐང་གུར་དུས་སུ། ལྷོ་ཕྱོགས་ཕུ་ཀྱིན་གྱི་སར་འཁྲུངས་པའི་རྗེ

ཡིན་ཞེས་པའི་བཙུན་པ་རྫོགས་པ་མཐོ་ཞིང་། རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་མཁར་སིལ་ནམ་མཁའ་ལ་འཛོག་པ་སོགས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་བསྟན་ནས། ཡུལ་གྱི་དམག་འཁྲུགས་ཞི་བར་བྱས་ཏེ། བྱང་རི་འདིར་ཕེབས་ནས། སྦྱིའུ་ཚུགས་སུ་བཞེངས་ནས་འདའ་ཚུལ་བསྟན་པར་ཕྱིང་མོས་མཆོད་རྟེན་འདི་བཞེངས་པ་ཡིན་འདུག སྡིག་ཅན་གསོན་ (ཤེང་ཀྲུང་ཡུའི) པར་དམྱལ་བར་ལྷུང་བ་ཐར་པའི་གནས་ནི། རིའི་བྱང་གི་ཞོལ་ན་སུའི་གྲུར་གྱི་དུས་སུ་ (ཊ་ད་ཨའི) ཞེས་པའི་ཁྱིམ་པ་ཞིག་གིས་ཀླུ་རྫིང་གི་དོང་ཙེ་ (དངུལ) བརྐུས་ནས་བྲོས་པར་ཆས་པ་ན་གློ་བུར་དུ་རླུང་ནག་འཚུབ་མས་བདས་ཏེ་དེར་ལྷུང་བ་ན་སྟེང་ནས་གད་པས་མནན། འོག་གཅོང་རོང་ཟབ་མོ་དང་བཅས་པའི་འཁྲུགས་རོམ་དུ་ཚུད་ཅིང་སྤྲིན་ནག་གི་མུན་པ་གཉིས་བས་པས་མཚན་རངས་པོར་སྐྱེ་ཐུགས་འདོན་ཅིང་རྗེ་བཙུན་གྱི་མཚན་ནས་བརྗོད་ཅིང་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྐབས་ཞིག་ན་སྤྲིན་གྱི་མཐོང་ཕྱེ་ནས་རི་བོང་དཀར་པོ་ཞིག་གིས་ལམ་སྣ་དྲངས་ནས་ཐར་བར་མཛད་ཅེས་འབྱུང་། གནས་ (ལོ་ཧན་ཐའི) བརྟན་གྱི་ཁྲི་ནི། རིའི་ཤར་ངོས་ན་ཡོད་ཅིང་ཐང་གྲུར་གྱི་དུས་སུ་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་འདིར་འདུས་ནས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་བྱོན་པར་གྲགས། དེའི་ཤར་ལྷོ་བྱང་རི་ཤར་རི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་སྡོང་ (ཧྲུ་ཡན་ལིང) པོ་བཀོད་པའི་ལ་ཞེས་པ་དང་། རིའི་ཤར་ལྷོ་ངོས་ཀྱི་རྒྱང་གྲགས་ཉི་ཤུ་ཙམ་ན་བ་གམ་ལྷ་བུའི་སྡིངས། ཞེས་པ་ཡོད། རྡོ་རྗེའི་ཕུག་ནི། (ཀུན་ཀང་ཞུ) བ་གམ་ལྷ་བུའི་སྡིངས་ཀྱི་ཤར་ངོས་ཀྱི་རིའི་སྡིངས་ན་ཡོད། སངས་རྒྱས་སྲས་དང་བཅས་པའི་གསང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡིན་ལ། སྔོན་གྱི་ཡིག་རྙིང་དུ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་ལེའུ་ཀུན་ཀུ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་གནས་པའི་གྲུབ་པའོ་རྫས་རྣམས་མ་ཚང་བ་མེད་པར་གཏེར་དུ་བཞུགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་དུས་སུ་ལངྐའི་ཡུལ་གྱི་སྲིན་པོའི་རྒྱལ་པོས་རོལ་མོའི་ཆ་བྱད་དང་། གསེར་དངུལ་གྱི་སླེགས་བུ་ལ་བྲིས་པའི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་སོགས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གླེགས་བམ་དུ་མ་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་འདིར་གཏེར་དུ་བཅུག་པར་བཤད་ལ། གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀུང་ཕུག་པ་འདིར་བཞུགས་ནས་རིག་འཛིན་བརྙེས་ཏེ་ཐུན་མོང་གི་སྣང་ངོར་ཕྱིར་མ་འཐོན་པར་བཤད་དོ། །དེ་དང་ཉེ་བ་ན་འོ་ (པེ་ཧྲུའི་ཐི) མའི་རྫིང་བུ་ཡོད་དེ། དད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་མིག་འཁྲུད་པ་སོགས་བྱས་ན་ཕན་པར་བཤད་དོ། །ཕུ་ལང་ཞེས་པའི་སློབ་དཔོན་གྱི་བསྒོམ་གནས་ནི། བ་གམ་ལྷ་བུའི་སྡིངས་ཀྱི་ནུབ་ཕྱོགས་ན་ཡོད་ལ་སྔོན་སུང་གྲུར་གྱི་ཡང་ལེའི་སྲས་ལྔ་བ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གནས་སོ། །(ཕུའི་ཙྭན) ཡང་ཏེའི་ཚ་མིག་ནི། ཕུ་ཅེ་ཞེས་པའི་དད་ལྡན་གྱིས་རྗེ་བཙུན་གྱི་སྐུལ་པའི་ཁྲེའུས་སྣང་ལ་ཚ་ལྷུད་པའི་ས་ཡིན་ནོ། །མཉེན་ལྗེམ་ (ཅེ་ཁྲ་གྲུ) གཡོང་ཉེ་ད་ལྟ་ (པེའི་བྲའི་ཀེའུ) བྱང་རི་སྐྱུགས་སུ་གྲགས་པ་སྟེ་གནས་ཆེན་འདི་སྐྱས་ཁུང

བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན་ལ་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཉིད་ངེ་འཛིན་ལ་རོལ་པའི་གནས་སོ། །ཀླུ་སྒོ་ (ལུང་མེན) ནི། དེའི་མདུན་ཞོལ་ན་ཡོད་འདིའི་མདུན་ན་སྤྲིན་ (ཡིའུ་ཡུན་ཧི) འཁྱུང་བའི་རྗོ་དང་། རྒྱབ་ན་སྤྲིན་ (ཅང་ཡུན་ཀྲུ) གྱི་ཕུགས་བྱ་བ་ཡོད་ཅིང་འདི་ལས་སྤྲིན་འཁྱུང་ན་ཆར་པ་འབེབས་པར་སྣང་། སྔོན་གནས (ཁོ་ཞུན་མན) མཐུན་ཞེས་པའི་དམ་པ་ཞིག་གིས་རང་གི་ལྕེ་ལས་བཏོན་པའི་ཁྲག་གིས་མདོ་སྡེ་ཕལ་མོ་ཆེ་བཞེངས་པའི་གནས་ཀྱང་འདི་ཡིན་པར་སྣང་། དེ་དང་འདབ་ཆགས་པ་ན་ཆུ་མིག (ཀིན་ཤ་ཆུན) གསེར་བྱེ་ཅན་བྱ་བ་དང་། དེའི་བྱང་གི་ཞོལ་ན་ (ཁྲུན་ཞིན་ཨན) དྲང་སྲོང་གི་བསྐྱི་གནས་བྱ་བ་ཡོད། དེའི་བྱང་ཕྱོགས་རྒྱང་གྲགས་བདུན་གྱི་མཐའ་ན་ལྷ་མོ་དགུའི་ཁྲུས (ཀྱིའུ་ནའུའི་ཆུན) རྫིང་བུ་བྱང་བ་ཡོད་དེ། སྔོན་གྱི་དུས་སུ་སྤྲུལ་པའི་ལྷ་མོ་དགུ་འདིར་ཡང་ཡང་འབབས་ཏེ་བཀྲུང་ཞིང་ཁྲུས་བྱེད་པ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་བར་སྣང་། དེའི་ནུབ་བྱང་ཕྱོགས་ན་དགེ་སློང་ལྔ་བརྒྱའི་ཁྲུས (ཚང་རྫེད་གྲུ) ལུང་བྱ་བ་ཡོད་དེ་སྔོན་གྱི་དུས་སུ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་བཙུན་པ་ལྔ་བརྒྱ་གནས་འདིར་ཐུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསམ་གཏན་སྒོམ་ནས་གྲུབ་པ་ཐོབ་སྐད། རྩེ་ (རྒྱ་ཧོང་དྲུ) མོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེའི་བྱང་ཕྱོགས་ན་ཡོད་ཅིང་བྱང་རི་རྙིང་པར་གྲགས། མཁར་ (རྗོ་ཧི་ཆུན) བསིལ་བཙུགས་པའི་ཆུ་མིག་ནི། དབེན་ལན་ཞེ་ཟིབ་པའི་གླིང་ཞེས་པའི་ལྷ་ཁང་ན་ཡོད་ཐང་གུར་གྱི་ཐོག་མའི་སྐབས་སུ (ཏོའུ་ཐུན) དྲང་སྲོང་ལམ་པ་ཞེས་པའི་ཏྭ་ཤང་ཞིག་གིས་རྩའི་སྤྲིལ་བུ་བཟུང་སྟེ་ཐུས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་མཛད་པ་ན་རྒྱུན་དུ་ཆུ་ལེན་པ་ལ་ངལ་ཞིང་ཡོད་སྐབས་སྤྲུལ་པའི་དགེ་སློང་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་ཞིག་བྱུང་ནས་ལུས་འཁྲུ་བས་ཆུ་ལོང་ཞིག་གསུང་བས་དྲང (ཏོའུ་ཐུན) སྲོང་ལམ་པས་ཚེག་ལ་མ་རྩེགས་པར་ཆུ་བླངས་ཏེ་འོངས། དེའི་ཕྱིས་ཉིན་ཡང་གོས་འཁྲུ་བའི་ཆུ་ལོང་ཞིག་གསུང་བས་ཆུ་སྣོད་བཟུང་ནས་ཆུ་ལེན་པར་ཕྱིན་པས་ཆུ་སྣོད་ཆག ཡང་ཆུ་སྣོད་གཞན་བླངས་ཏེ་ཚེགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཆུ་བླངས་ཏེ་འོངས་པས། སྤྲུལ་པའི་དགེ་སློང་ན་རེ། ཁྱོད་ངེས་པར་དྲང་པོ་ཞིག་འདུག་གསུང་ནས་མཁར་བསིལ་སྤྲིལ་བུའི་མདུན་དུ་བཙུགས་ཏེ། (ཧོ་རྩེ་རྒྱུན) དྲང་སྲོང་ལམ་པ་ལ་མཁར་བསིལ་ཕྱུང་ཞིག་གསུང་བ་ལྟར་བྱས་པས་ཤུལ་ནས་ཆུ་མིག་རོ་ཞིམ་པོ་ཞིག་ཐོན། སྤྲུལ་པའི་དགེ་སློང་གིས་མཁར་བསིལ་བླངས་ཏེ་སེ་གོལ་གཏོག་ཅིང་ནམ་མཁར་འཕུར་ཏེ་སོང་སྐད། འདི་ན་སྔར་བཤད་པའི་སྤྲུལ་པའི་དགེ་སློང་སྙེགས་པའི་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ (ལན་ཤན) རི་ལྷུན་པོ་ཞེས་པའང་ཡོད། དེའི་ལྷོ་ནུབ་མཚམས་ཀྱི་རྒྱང་གྲགས་བཞི་བཅུའི་མཚམས་ན་ (ལེན་སེའུ་ཤན) ཐོས་པ་འཛིན་པའི་རི་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་རྒྱང་གྲགས་བཞི་བཅུའི་མཚམས་ན་རིན་པོ་ (པའུ་ཐ་ཤན) ཆེའི་རི་བྱ་བ་དང་། ཤར་ཕྱོགས་རྒྱང་གྲགས་བདུན་ཅུའི་མཚམས་ན་ (ཆིན་ཁི་ཤན) རོལ་རྩེད་རི་བྱ་བ་ཡོད། ཕྱི་མ་འདི་ན་ཆུ་མགོ་མིག་གསུམ་

(ཕིན་ཅེ་ཚུན) པ་བྱ་བ་ཡོད་ཅིང་འདི་ལས་ཏོ་ཐོ་ཞེས་པའི་ཆུ་ཀླུང་ཆེན་པོ་འབྱུང་ངོ་། །༥༽དབུས་རི་ནི་མཐོ་ཚད་རྒྱང་གྲགས་སོ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་ཅིང་རྩེ་མོ་རློམ་ལ་རྩེའི་མཐའ་སྐོར་དུ་རྒྱང་གྲགས་ལྔ་ཡོད་མཚར་སྡུག (ཚུད་ཡན་ཧྥུང) ལྷུན་པོའི་ཁྲོ་ཞེས་གྲགས། འདི་ལ་བྱིན་རླབས་ཅན་གྱི་གནས་ཉེར་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས། བྱ་ (ལིང་ཛིའུ་ཧྥུང) རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་ནི། རི་འདིའི་པང་ན་ཡོད་ཅིང་སྔར་དགྲ་བཅོམ་པ་ཀླུ་ཧཾ་ཤྲི་པས་རྒྱ་གར་གྱི་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་དང་མཚུངས་པར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ལ་ད་ལྟ་བྱང་ཆུབ་ (ཕུ་ས་ཏིང) སེམས་དཔའི་ཁྲོར་གྲགས། འདིའི་ནུབ་ངོས་ན (ཀན་ཏུ་ཚུན) བདུད་རྩི་ཆུ་ཀླུང་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད། འདིའི་མདུན་ན་ཡོད་པའི་ (ཏ་པོའུ་ཐ) ནོར་བུ་ཆེན་པོའི་མཆོད་རྟེན་ནི། གནས་ཆེན་འདིའི་ལྟེ་བ་ཡིན་ཞིང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཀླུ་ཧཾ་ཤྲི་པས་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་བསྲེལ་ཅན་གྱི་མཆོད་རྟེན་དུ་གཟིགས་ཏེ་ངོས་བཟུང་བ་དེ་ཡིན། ཧན་གུར་གྱི་དུས་ནས་བཟུང་སྟེ་ད་ལྟའི་བར་གྱི་རྒྱལ་རབས་མཐའ་དག་གིས་ཉམས་གསོས་དང་ཞུ་དག་མཛད། ད་ལྟ་ཡང་འོད་ཟེར་དཀྱུང་ལ་རེག་པར་སྒྲོ་བ་དད་ལྡན་རྣམས་ལ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་ཅིང་དྭངས་བསིལ་རི་བོའི་གནས་ཀྱི་ཡང་རྩེར་ཐུགས་པ་ལགས་སོ། །མཆོད་རྟེན་འདིའི་ནུབ་ངོས་ན་ཐུབ་པའི་ཞབས་རྗེས་ཀྱི་རྡོ་ཡོད་དེ། སྟོན་བཅོམ་ལྡན་འདས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་རྩྭ་མཆོག་གྲོང་དུ་གཤེགས་པར་ཉེ་བ་ན་རྡོའི་སྟེང་དུ་ཞབས་རྗེས་བཞག་ནས་མ་འོངས་པ་ན་འདི་ལ་རྟེན་བཀུར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལས་སྒྲིབ་དག་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་བསྟན། ཞབས་རྗེས་དེ་ཡང་མཐིལ་དུ་རྩིབས་སྟོང་བཀྲ་ཞིང་སོར་མོ་རྣམས་ལ་བཀྲ་ཤིས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མཚན་པ་སྲིད་དུ་ཚོན་བཅུ་དྲུག་དང་ཞེང་དུ་ཚོན་དྲུག་ཡོད་ལ་མ་ག་དྷ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་པའི་རྟེན་དུ་བཞུགས་སོ། །ཐང་གུར་གྱི་དུས་སུ་ཐད་ཀྱུང་གཟི་བརྗིད་ཅན་ཞེས་པ་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན་ཏེ་མཁས་པར་སྦྱངས་པས་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མཁན་པོ་མཛད་པ་དེས་འདྲ་རིས་བླངས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཕུལ་བ་ཅི་ནའི་རྒྱལ་རབས་ཀུན་གྱི་མཆོད་གནས་སུ་གྱུར། མིང་གུར་གྱི་དུས་སུ་མཁས་ (མིང་ཆིད) གྲུབ་བསམ་འཕེལ་ཞེས་པའི་ཧྭ་ཤང་ཁྱུན་ཧྲང་ཧྭ་ཧྲི་གཉིས་ཀྱིས་དགེ་བསྐུལ་གྱིས་ནོར་བསྡུབས་ཏེ་ཞབས་རྗེས་དེ་ཉིད་རྡོ་ལ་བརྐོས་ཏེ་རི་བོ་དྭངས་བསིལ་གྱི་གནས་འདིར་གུས་ལྡན་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་ཞིང་ས་དམ་པར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་ཡིན་ནོ། །འཇམ་དཔལ་གྱི་(ཝེན་ཧྲུ་ཧྥ་ཐ) དབུ་སྐྲའི་མཆོད་རྟེན་ནི། མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་ལ་སྔོན་གྱི་དུས་སུ་རྗེ་བཙུན་དབུལ་མོའི་རྣམ་པར་སྤྲུལ་པའི་དབུ་སྐྲའི་མཆོད་རྟེན་ཡིན་ལ། དུས་ཕྱིས་མིང་གུར་གྱི་དུས་སུ་ཉམས་གསོས་ཀྱི་སྐབས་ཕྱི་ནས་བལྟས་པས་དབུ་སྐྲའི་མདངས་མ་ཉམས་པར་གསེར་འོད་འཕྲོ་བར་སྣང་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །ཤེར་

(པོ་ཞ་ཆུན) ཕྱིན་གྱི་ཆུ་མིག་ནི། མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོའི་ཤར་ངོས་སུ་ཡོད། ཐང་གུར་གྱི་ཧྭ་ཤང་ཤེས་རབ་སྦས་པ་ཞེས་པའི་དམ་པ་ཞིག་གིས་འདིར་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཏེ་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་རྒྱུན་འདོན་དུ་མཛད་དེ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པས་ཆུ་མིག་འདི་བཟློལ་བ་ལས་འདི་ལྟར་གྲགས། མེ་ (ཐ་ཧྭ་ཡོན) ཏོག་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཆལ་ནི། མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་མདུན་ངོས་སུ་ཡོད་ཐང་གུར་གྱི་དུས་སུ་བྱུང་སྟོམ་འབོགས་པའི་གཙང་ཁང་བཞེངས་པའི་ས་ཡིན། རིའི་ཤར་ལྷོའི་མཚམས་སུ་ (ཀྲུང་ལིན་ཀྲུ) ལ་ཕིང་གའི་ལུང་པ་དང་། དེའི་རྒྱབ་གྱི་ལར་རྒྱ་ (ཤིང་ཆུང་ཧུང) གར་ཕུག་པ་ཡོད། རྒྱ་གར་དུང་སྒྲོང་ (ཕྲན་ཕུན་ཤན) གི་རི་ནི། རིའི་ཤར་ངོས་རྒྱང་གྲགས་སུམ་ཙུའི་མཚམས་ན་ཡོད།   སྔོན་དུང་སྒྲོང་ལྷ་བརྒྱུས་འདིར་མེ་ཏོག་ཡུ་ཧྲུལའི་བཙུད་ལེན་བྱས་ཏེ་གྲུབ་པ་ཐོབ་སྐད། འདིའི་ནུབ་ཕྱོགས་ན་ (དིང་གེཙུ) ཁྲོན་བུའི་གཞོང་དང་། དེའི་ལྷོ་ཕྱོགས་ན་རྒྱ་ཤུག་ (ཡང་པེ་ཡུའི) གི་ཆལ་དང་། རིའི་ལྷོ་ཕྱོགས་ན་འབྲུག་(ཀྱིཙུ་ལུང་ཀང) དགུའི་སྐད་ཡོད། འདི་ན་ཡོད་པའི་ལིང་གུང་ (ལིང་གུང་ཐ) མཆོད་རྟེན་ནི་སྲུང་གུར་གྱི་དམག་དཔོན་དད་པ་ཅན་ཞིག་གི་མཆོད་རྟེན་ཡིན་པར་གྲགས། སྒྲུག་ཆལ་གྱི་ (ཧྲུ་ལིན་ཤེ་ལི་ཐ) རིང་བསྲེལ་མཆོད་རྟེན་ནི། རིའི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུག་ཆལ་གླིང་གི་མདུན་ན་ཡོད་ལ་མིང་གུར་གྱི་ཞིང་པ་ཐན་པོ་ཞིག་གིས་རྡོ་སྒྲོམ་དུ་སྦས་པའི་དངུལ་གྱི་ཟ་མ་ཏོག་ཞིག་རྙེད་པ་ཕྱེ་བས་བཻ་ཌཱུའི་བྲུམ་པར་འོད་འཚེར་བའི་རིང་བསྲེལ་རྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་བཙུག་པ་དང་ཁ་བྱང་ལ་བཙུན་པ་སྦྱིན་གྱི་མེས་པོའི་ཐུགས་དམ་རྟེན་ཡིན་ཞེས་བཏབ་འདུག་པ་མཐོང་། ཕྱིས་ཁྱིམ་བདག་དང་བཙུན་པ་དད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་རྟེན་དུ་བྱས་པར་གྲགས། སྒྲུག (ཧྲུ་ལིན་ཤིའོ་ཐུང) ཆལ་གྱི་སྐུ་གཟུགས་ཆུང་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་བརྙན་ཁྲི་དང་བཅས་པ་ཁྱད་མཚར་བྱིན་རླབས་ཀྱི་གཟི་འོད་འབར་བ་ཞིག་ཡོད། རིའི་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱང་གྲགས་བཞི་བཙུ་ན་དྭངས་ (ཆིང་ལྷུང་ཀྲུ) བསིལ་གྱི་ལུང་པ་ཡོད་ལ། དེའི་ཕུགས་ན་དྭངས་བསིལ་རྙིང་པར་གྲུ་ཆིང་ཁྲིགྲགས་པ།   ཕ་ཧྲུའི་ཞེས་པའི་ཧྭ་ཤང་གིས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་ཡོད། དྭངས་ (ཆིང་ལྷུང་ཤི) བསིལ་གྱི་རྡོ་ནི། དེའི་ནུབ་ངོས་ཀྱི་འདབས་ན་ཡོད་ཅིང་རྡོའི་དཔངས་སུ་ཚོན་དྲུག་ཙུ་རེ་ལྔ་དང་། མཐའ་སྐོར་ལ་འདོམ་དགུ་དང་ཚོན་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་མཉམ་གྲུ་བཞི་པ་འཁྱིལ་བ་རང་བྱུང་དུ་དོད་པ་སྟེང་དུ་མི་ཇི་ཙམ་ཚོགས་ཀྱང་མི་ཤོང་བ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། སྔོན་སྤྲུལ་པའི་བཙུན་པ་ཞིག་རྡོའི་འདིའི་སྟེང་དུ་སྐྱིལ་ཀྲུང་བྱས་ཏེ་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་ཆོས་འཆད་པའི་སྒྲ་དབྱངས་སྙན་ཅིང་གསལ་བ་བཞིན་དང་ཆ་བྱད་འཛིགས་སུ་རུང་བ་དྲུང་དུ་སླེབས་ན་མི་སྣང་བར་གྱུར་པ་ཞིག་བྱུང་བར་གྲགས། གཏམ་རྒྱུད་རྙིང་པར་རྡོ་འདི་ཀླུའི་རྒྱལ་པོས་རྗེ་བཙུན་གྱི་བཞུགས་ཁྲིར་ཕུལ་བ་ཡིན་ཞེས་འབྱུང་། འདིའི་བྱང་ངོས་ན་དྭངས་ (ཆིངས་ལྷོང་ཙོ) བསིལ་གྱི་ཁྲོན་པ་དང་། ཡང་མི་རིང་བ་ན་དགྲ་ལོ་ (ཧན

ཏུང) བཙོམ་ཕྲུག་དང་། རིའི་མདུན་ངོས་ཀྱི་ཆུ་ཕྲན་ལ་ཧྭངས (ཆིངས་ཧྲོང་ཁྲོའུ) བསིལ་ཟམ་པ་ཡོད། (ལོ་ཕན་ཉིན་པིང) ཁྲིའི་ཁྲུགས་རོམ་ནི། རིའི་ཤར་གྱི་ཞོལ་ན་ཡོད་ཅིང་དབྱར་གཞུང་ལ་ཡང་མི་འཇུ་བའི་འཁྲུགས་རོམ་ཟམས་སུ་འདོམས་དུ་མ་ཡོད་པ་དེའི་སྐབས་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ཤིང་རྣམས་དབྱར་དུས་མེ་ཏོག་ཁ་འབུས་ཤིང་འབྲས་བུ་འཆག་པའི་ངོ་མཚར་བ་ཡོད། རིའི་ཤར་ལྷོའི་རྒྱང་གྲགས་གསུམ་ན་བསིལ (ཁན་ཤན་ཤི) རིའི་རྩེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད། པད (ཕུའི་ཏྭ་ཐི) དཀར་རྫིང་བུ་ནི། རིའི་ཤར་ལྷོའི་ལྡེབས་ན་ཡོད། སྔོན་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱས་དབྱར་གནས་མཛད་པའི་གནས་ཡིན་ལ་ད་ལྟ་འདིར་དགྲ་བཅོམ་ལྔ་བརྒྱའི་སྐུ་བརྙན་བྱིན་རླབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཟུར་དུ་བསྒྲ་བར་བྱའོ། །འདིའི་རྫིང་བུར་པདྨ་དཀར་པོ་ཡང་ཉེའི་པདྨ་ལྟ་བུ་མང་དུ་ཕྱེ་བའི་སེར་ཕྱིན་གྱི་བློན་པོ་ཞིག་གིས་རྡོའི་མཚན་མ་བྱས་སོ། །རིའི་ནུབ་བྱང་ན་ཀ་ (ཁྲེ་ལན་གེའུ) ལངྐ་ཀའི་སྒྲུགས་བྱ་བ་ཡོད། འཕགས (ལན་ཤེད་ཐོའུ་ཕུའི་ཁྲི) པའི་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲུས་རྫིང་ནི། དབུས་རི་དང་བྱང་རིའི་མཚམས་ན་ཡོད་ཅིང་སྔོན་ཆུ་མིག་གཙང་ཞིང་ཡིད་འཕྲོག་པ་ཞིག་ཡོད་སྐད། དེར་གནས་མཇལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲིན་དང་འཇའ་འོད་ཀྱི་ནང་དུ་འཕགས་པའི་སྐུ་དང་མཁར་བསིལ་མེ་ཏོག་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་མང་པོ་མཐོང་བ་ཡང་ཡང་བྱུང་བར་གྲགས་ཤིང་གཏམ་རྒྱུད་རྙིང་པ་ལས་རྗེ་བཙུན་གྱི་སྐུ་ཁྲུས་མཛད་པའི་རྫིང་བུར་བཤད། ཕྱིས་སུ་ཀླ་གབ་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་སྣང་ཉུང་དུ་སོང་ཟེར། མེ་ (ཐའི་ཧྭ་ཁྲི) ཏོག་མཆིག་གི་རྫིང་བུ་ནི། རི་རྩེའི་ནུབ་བྱང་ན་ཡོད་ཅིང་མཇལ་མཁན་སོ་སོ་ལ་རྒྱ་གཏིང་གི་ཚད་མཐོང་སྣང་མི་འདྲ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་དྭངས་པས་སྐྲའི་ཉག་མ་ཙུན་ཆད་ཀྱང་གསལ་བར་མཐོང་བ་ཡོད། རིའི་ལྷོ་ནུབ་མཚམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་ (ཁྲི་ཀྭང་ཐ) སྤྲུལ་བའི་མཆོད་རྟེན་ནི། མིང་གུར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་བློན་ཆེན་གཉིས་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཐུགས་རྗེ་བསྐུལ་བའི་ཆེ་སྣང་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྲུལ་བའི་གནས་སུ་མཆོད་རྟེན་འདི་བཞེངས་སྐད། དབུས་ (ཐའི་ཧྲུད་ཤེ་ལི་ཐ) རིའི་རིང་བསྲེལ་མཆོད་རྟེན་ནི། ཐང་གུར་གྱི་གྲུབ་པ་བརྙེས་པའི་སློབ་དཔོན་ལན་གུ་ཏཔ་ཤི་ཞེས་པ་ཞིག་གིས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་ཐོབ་ཅིག་ལས་རིང་བསྲེལ་བསྣངས་ཏེ་ལྕགས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་བཅུག་ནས་དེའི་ཕྱིར་རྡོའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་བཞེངས་པར་འདུག ཕྱིས་མིང་གུར་གྱི་དུས་སུ་མཆོད་རྟེན་དེ་གཡོ་ཞིང་འགྱེལ་ལ་ཁད་པ་ན་གློ་བུར་དུ་ནམ་མཁར་སྤྲིན་འདུས་ཏེ་ཆར་འབེབས་ཤིང་འབྲུག་སྒྲ་དྲག་པོ་བསྒྲགས་པས་ཆེམ་ཆེམ་གཡོས་པ་ན་མཆོད་རྟེན་སྔ་མོ་བཞིན་བསྲངས་པར་གྱུར་ཏོ། །སེང་གེའི་ཁྲིམ་ནི། རིའི་ལྷོ་ནུབ་མཚམས་ཀྱི་ལ་སྒང་དུ་ཡོད་ལ་སྔོན་དད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་གནས་དེར་སེང་གེ་མང་པོ་འགྲོ་བ་མཐོང་ལ་ཕྱིས་མིང་གུར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཤེས

རབ་ (ཏེ་ཀྲུང) འོད་ཟེར་དང་ (ཏེང་ལི) གཙང་མའི་མཐུ་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་དགོན་པ་བཞེངས་ནས་ཕྱོགས་བཞིའི་དགེ་འདུན་གློ་བུར་དུ་ལྷགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྟི་གནས་སུ་བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་གོང་གསལ་དཀར་ཆག་རྙིང་པ་ན་བྱིན་རླབས་ཅན་གྱི་གནས་ལྷོ་རིར་ཉེར་གཅིག ཤར་རིར་བཅུ་བཞི། ནུབ་རིར་བཅུ་བདུན། བྱང་རིར་ཉེར་བདུན། དབུས་རིར་ཉེར་བརྒྱད་དེ་བསྡོམས་པས་བརྒྱ་དང་བདུན་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་དེ་ལས་དེང་སང་འགའ་ཞིག་རྙིང་གོགས་ཀྱིས་མི་མངོན་པར་སོང་བའང་ཡོད་ལ། ཡང་ཕྱིས་སུ་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་དང་དད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ལ་རྗེ་བཙུན་གྱིས་སྐུ་དང་གསུང་གི་སྣང་བ་སྩལ་བའི་གནས་རྣམས་སུ་རྒྱལ་བློན་བཙུན་པ་ཁྱིམ་བདག་དུ་མས་གསར་དུ་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་དང་གཙུག་ལག་ཁང་མང་དུ་མཆིས་སོ། །རྗེ་ལྷ་པ་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པས། དབུས་རི་སེང་གེ་འཁྱིང་བ་འདྲ་བ་རྣམ་སྣང་གི་ཞིང་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་གྱི་དབྱིབས་ཅན་དང་། ཤར་རི་གླང་ཆེན་བསྙེམས་པ་འདྲ་བ་མི་བསྐྱོད་པའི་ཞིང་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་མཆོད་རྟེན་གྱི་དབྱིབས་ཅན་དང་། ལྷོ་རི་རྟ་མཆོག་ཉལ་བ་འདྲ་བ་རིན་འབྱུང་གི་ཞིང་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་རྟེན་གྱི་དབྱིབས་ཅན་དང་། ནུབ་རི་རྨ་བྱ་གར་བྱེད་པ་འདྲ་བ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཞིང་མྱང་འདས་མཆོད་རྟེན་གྱི་དབྱིབས་ཅན་དང་། བྱང་རི་ཤང་ཤང་བསྙོལ་བ་འདྲ་བ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཞིང་ལྷ་བབས་མཆོད་རྟེན་གྱི་དབྱིབས་ཅན་དུ་གསུང་བ་ཡང་དམ་པ་སྔ་མའི་གསུང་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་པ་གོར་མ་ཆག་ཅིང་འདི་ལ་དཔག་ནས་གནས་རྣམས་སུ་རིགས་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལས་བྱེད་པའི་སྐྱུར་ཁྲིད་ཐ་དད་པ་ཡང་ཡོད་བར་བཤད་དོ། །ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་གསུང་གཞིར་བཞག་ཐོག་ཅུང་ཟད་བསྡུས་ཏེ་བཀོད། གཞན་ཡང་རྗེ་ལྷའི་མཐའ་སྐོར་ན་ཉེ་བའི་སྤྲང་རི་བཞི་དང་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་དུ་སྣང་ཡང་འདིར་མ་བཀོད་དོ། །

རི་བོང་ཅལ་འདྲོགས། དོན་མེད་ཀྱི་འདྲོག་འགོ་ལངས་པའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན་རི་བོང་ཅལ་འདྲོགས་མ་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། འདིའི་གཏམ་རྒྱུད་འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ (ཇ་པ) ༧༡༩བ༧ན་བཞུགས་ཤིང་། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ (ཚུ) ༧༤༧ ན༥ན་གསལ་ལོ། །

རི་བོང་རྡུལ། (མཛོད) ཆུ་རྡུལ་བདུན་ལ་རི་བོང་རྡུལ་གཅིག་ཟེར། འདི་ལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་༣,༩༠༧ཡོད། རི་བོང་གི་རྡུལ་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འགའ་ཞིག་གིས། རི་བོང་གི་སྤུའི་རྩེ་མོས་བླངས་པའི་རྡུལ་ཟེར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས། རི་བོང་གི་སྤུ་རྩེ་མོ་རང་ལ་གོ་བ་ལྟ་བུ་མིན་པར། རི་བོང་གི་སྤུའི་སྦོམ་ཚད་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་རི་བོང་ལས། ལུག་གི་སྤུ་སྦོམ། དེ་བས་བ་ལང་གི་སྤུ་སྦོམ་པ་ལྟ་བུའོ། །

རི་བྲགས། (འདུལ་བ) རི་འདབས་ཀྱི་གྲོང་གི་མིང་། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ ༼ཆ་པ༽ ༢༢༡ན༣ལས། དགོངས་ཀར་རྫ་ཁྲུར་གཅིག་ཐོགས་ནས་རི་བྲགས་དེར་འཛུག་པར་བརྩམས་པ་དང་། ཁྲིམ་བདག་དེས་ཀྱང་དེ་བསྡུ་ནས་ཁྲིམ་བདག་དེས་དེ་ཁྲིམ་དུ་ཁྲིད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེའི་ཐད་ཀྱི་འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ༼ཚུ༽ ༥༧བ༢ལས། རི་བྲགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིའི་གྲོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རི་མོར་བགྱི་བ། (འདུལ་བ) རི་མོར་བྱས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

རི་མོར་བྱ་བ། (འདུལ་བ) རི་མོར་བྱས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

རི་མོར་བྱས། (འདུལ་བ) ❶ ལྷག་པར་གུས་པ། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་གནས་སུ་བཞག་པ་བཅས་ལ་ཟེར། བརྒྱད་སྟོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྙིང་པོ་མཆོག་ལས། རི་མོར་བགྱི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷག་པར་གུས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རི་མོར་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་གནས་སུ་གཞག་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ དད་པ་བྱེད་པ། བརྒྱད་སྟོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྙིང་པོ་མཆོག་ལས། རི་མོར་བགྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དང་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས། ཞིབ་པར་གོང་དུ། བླ་མར་བྱེད། རི་མོར་བྱ་བ་དང་། རྗེད་པར་བྱ་བ། ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

རི་མོར་བྱེད་པ། (འདུལ་བ) རི་མོར་བྱས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

རི་རབ། <སུ་མེ་རུཿ> རི་རབ་ལྷུན་པོ། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ། རི་རབ་ལ་དཔག་ཚད་༧༨༠སྟེ། ཀི་ལོ་མི་ཊར་རམ་སྒྲི་ལེ་༧༢༨༩ཡོད། དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཅུ་མཚོའི་ནང་དང་བརྒྱད་ཅུ་ས་སྟེང་དུ་ཡོད། འདིའི་ཚེ་ཆུང་དཔེ་མཚོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་ན། འཛམ་གླིང་གི་རི་མཐོ་ཤོས་སུ་གྲགས་པ་ཇོ་མོ་གླང་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལའང་སྒྲི་ལེ་8.848 སྟེ་སྒྲི་ལེ་༡དགུ་མ་ལོངས་ཙམ་ལས་མེད་པས། རི་རབ་ནི་ཧ་ཅང་གི་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་གསལ་པོ་རེད། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་ཚེ། དང་པོ་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར། དེའི་སྟེང་ཆུ། དེའི་སྟེང་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆགས་ཤིང་། དེའི་རྗེས་ལ་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་འཁྲིགས་ཏེ་ལོ་མང་དུ་ཆར་བབས་པ་ལས་ཡང་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཏེ། མཚོ་དེ་རླུང་གིས་དཀྲུགས་པ་ལས་དེའི་ཁམས་རབ་བསྲུབས་པ་ལས། རི་རབ་ཆགས་སོ། །ཁམས་འབྲིང་ལས་གསེར་གྱི་རི་བདུན། ཁམས་ཐ་མ་ལས་གླིང་བཞི་དང་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་ཆགས་སོ། །ལྷུན་པོ་ནི། ཤར་དངུལ་དང་། ལྷོ་བཻཌཱུརྱ། ནུབ་ཤེལ་དམར་པོ། བྱང་གསེར་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་བཞིའི་རང་བཞིན་ནོ། །རིན་པོ་ཆེ་གང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེའི་འོད་ཀྱིས་དེའི་ངོས་ཀྱི་ནམ་མཁའང་དེའི་ཁ་དོག་ཏུ་སྣང་ལ། དེའི་འོད་ཀྱིས་ངོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའང་དེའི་ཁ་དོག་ཏུ་སྣང་ངོ་། །རི་རབ་ལ་དཔག

ཚད་ཁྲི་བཅུ་དྲུག་ཡོད་ལ། ཆུའི་སྟེང་དུ་བརྒྱད་ཁྲི་འཕགས་སོ། །རི་རབ་འདི་ལ་ཆུའི་མཚམས་ཡན་ཆད་ལ་བང་རིམ་བཞི་ཡོད་དོ། །བང་རིམ་དང་པོ་ན་གནོད་སྦྱིན་ལག་ན་གཞོང་ཐོགས། གཉིས་པ་ན་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་ཐོགས་པ། གསུམ་པ་ན་འགྲུན་ཆང་གིས་རྟག་ཏུ་མྱོས་པ། བཞི་པ་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་བཅས་སོ། །འདིའི་སྐོར་མདོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག ཁ་པ ༡༤༨ན༩ལས་གསུངས་སོ། །

རྣ་ཕིཿ (ལེགས་སྦྱར) དྲང་སྲོང་གི་མིང་ཡིན།

རི་སྐྱུལ། <དྲ་ཏྲི> ① རིའི་གཤམ་གྱི་གཡོང་བྲུ། རི་འདབས་ཀྱི་གཡོང་བྲུ། རི་འདབས་ཀྱི་ཕྱུལ་གཡོང་གི་མིང་། ཡང་ན། རི་གཉིས་ཀྱི་དབར་གྱི་ལུང་གཡོང་གི་མིང་ངོ་། །ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས། རི་སྐྱུལ་གསེབ་ཏུ་བྱེར་ནས་འཁྲ་ཞིང་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སློབ་སྤྱིངས་དཀའ་འགྲེལ་ ངེ་པ ༡༡༣བ༧ལས། འཁོར་བ་ན་འཁོར་བ་སྟེ་དེ་ཉིད་རིའོ། །དེའི་སྐྱུལ་ནི་དམའ་བའམ་གཞོལ་བའི་ཕྱོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱིར་སྐྱུལ་ཞེས་པ་ཞུར་དང་ཞུར་བྲུ་གཡོང་དང་གཡོང་བྲུ་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡིན། ② རི་སྐྱུལ་ནི་ཆུའི་འོད་པས་ཟློས་པའི་གཡོང་། ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་པ་ལས། རི་སྐྱུལ་ནི་ཆུའི་འོད་པས་ཟློས་པས་རི་སྐྱུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རིག་སྔགས། <བིནྡུ> ❶ ལྷ་དང་སྔགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་དཔྱོད་དང་ནུས་མཐུ་རབ་ཏུ་རྒྱས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ལ་ཟེར། གསང་སྔགས་རིག་སྔགས་གཟུངས་སྔགས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་རགས་ཙམ་ཤེས་ན། རིག་སྔགས་ཀྱི་དོན་ཤེས་པ་ལ་ཕན་པས། དེ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། གསང་སྔགས་ཀྱིས་རང་གིས་བསྒྲུབ་རྒྱུའི་ལྷ་དེ་དགུག་པར་བྱེད། རིག་སྔགས་ཀྱིས་རིག་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པར་བྱེད། གཟུངས་སྔགས་ཀྱིས་གང་སྐྱེས་པའི་རིག་པ་དེ་ཉིད་མི་བརྗེད་པར་གཟུང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་འབྲིང་པོའམ་སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་ ཙ་པ ༡༥༨ན༣ ལས། བིནྡུ་ཞེས་བྱ་བ་བིད་ཀླ་ན་ཞེས་བྱ་སྟེ། མ་རིག་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་ལྷ་མོའི་གཟུགས་སུ་བཞུགས་པའི་མིང་སྟེ་རིག་སྔགས་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་དང་། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། རིག་སྔགས་ནི། ཟུང་མེད་ཀྱི་གཟུགས། དབྱིབས་ཀྱི་ལྷ། དེ་སྟོན་པའི་སྒྲ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལས་བཟློག་པ་ནི་གསང་སྔགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱད་དགོས། རིག་སྔགས་ཀྱི་སྐད་དོད་ལ་བིནྡུ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་སྔགས་ཞེས་པ་ཚིག་ལ་དངོས་སུ་མེད། སྤྱིར་བཏང་བིནྡུ་ནི་རིག་པ་དང་། རིག་གནས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །❷ གཞན་འཛོམས་པའི་སྔགས་སམ་ངན་སྔགས་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་གོ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྱུ་འཕྲུལ་བའི་རིག་སྔགས་དང་ཕྱི་རོལ་པའི་རིག་སྔགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་ཡང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ལས། དེས་དབང་ཕྱུག

ཆེན་པོའི་རིག་སྔགས་བསྒྲུབས་ཏེ་ཀླུ་ཞིག་འདུལ་བར་བརྩམས་པ་ན་མ་ཐུལ་ནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ བདེན་པའི་མཐུ་གྲུབ་པ། ཐོབ་པ། ངོ་བོ་ཉིད་རིག་པ། ལོ་ཙཱ་བ་རོང་ཟོམ་ཆོས་བཟང་གི་གསུང་ལས། བིདྱཱ་ཞེས་པ་བིདྱཱ་ཏྲ་སྟེ། འཛོམས་ཤིང་སེལ་བ་ལ་བྱ་བས། མ་རིག་པའི་ཉོན་མོངས་པ་འཛོམས་ཤིང་སེལ་བ་ལ་བཤད། བིདྱཱ་མ་ཏྲི་ཐོབ་པ་ལ་བྱ་བས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་བྱ། ངག་གི་རིག་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་བྱ། ཡང་ན་བིདྱཱ་ཤཱ་ཀླཱ་བ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་རིག་པ་ལ་བྱ་བ་དང་། སྤྱིར་བདེན་པ་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་ཡང་སྦྱོན་པས་རིག་སྔགས་ཞེས་བྱའོ། །བྱེད་ལས་ནི། མ་རྟོགས་པ་བཅོམ་ཞིང་བསལ་ཏེ་དངོས་པོའི་དོན་རིག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་རོང་ཟོམ་ཆོས་བཟང་གི་གསུང་ཐོར་བུ་༡༡ན་གསལ།

རིག་གནས། ❶ ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་སྤྱིའི་མིང་། དཔེར་ན་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔ་དང་ཆུང་བ་ལྔ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རིག་གནས། ཤེས་ཡོན། ཡོན་ཏན། བསླབ་བྱའི་གནས། ཤེས་བྱའི་གནས། སྦྱང་བྱའི་གནས་རྣམས་དོན་ཕལ་ཆེར་འདྲ་བར་སྣང་ངོ་། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཤེས་པར་བྱ་བའི་གནས་སམ་ཡུལ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་བའམ། ཡང་ན་རིག་པ་ནི་ཤེས་པ། གནས་ནི་ཡུལ་ཞེས་སྒྲ་བཤད་པའང་སྣང་། ❷ ཡི་གེ་དང་བཟོ་སྦྱོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་མིང་། ཁོས་དཔེ་ཆ་ཤེས་ཀྱང་རིག་གནས་མི་ཤེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདི་སྤྱི་མིང་བྱེ་བྲག་ལ་ཐོགས་པ་འདྲའོ། །

རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྔ། སྙན་ངག སྡེབ་སྦྱོར། མངོན་བརྗོད། ཟློས་གར། སྐར་རྩིས་དང་ལྔའོ། །སྙན་ངག་ཤེས་ན་ཚིག་རྒྱན་ལ་མི་རྨོངས། སྡེབ་སྦྱོར་ཤེས་ན་ཚིགས་བཅད་ལ་མི་རྨོངས། མངོན་བརྗོད་ཤེས་ན་མིང་ལ་མི་རྨོངས། ཟློས་གར་ཤེས་ན་སྐད་རིགས་ལ་མི་རྨོངས། རྩིས་ཤེས་ན་གྲངས་ཀྱི་གནས་ལ་མི་རྨོངས། ཞེས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་གཡའ་སེལ་གླེགས་བམ་གཉིས་པ་༢༢༨བ༥ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རིག་གནས་ཆུང་བ་བཞི། སྙན་ངག སྡེབ་སྦྱོར། མངོན་བརྗོད། ཟློས་གར་དང་བཞིའོ། །

རིག་པ་ཆེན་པོ། འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས། དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རིག་པས་ན་རིག་པ། མཆོག་གམ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བས་ན་ཆེན་པོའོ། །

རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔ། བཟོ་རིག་པ། གསོ་བ་རིག་པ། སྒྲ་རིག་པ། གཏན་ཚིགས་རིག་པ། ནང་དོན་རིག་པ་དང་ལྔའོ། །རིག་པའི་གནས་ལྔ་དང་དོན་གཅིག རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་གཟིགས།

རིག་པ། <བིདྱཱ> ❶ (ཡུལ་ཅན) ཤེས་པ། ❷ (ཡུལ) རིག་བྱ། (རིག་བྱ་ལ་རིག་པ་ཟེར་བ་དང་། བསླབ་བྱ་ལ་བསླབ་པ་དང་། བཟའ་བྱ་ལ་བཟའ་བ་ཟེར་བ་རྣམས་འདྲའོ) ཤེས་བྱ། ཤེས་ཡོན། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ་ "विद्या" ཟེར། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྡོང་བུ་ལས། མཁས་པས་རིག་པ་རྣམ་ཀུན་དུ། །ན་ཚོད་ཡོལ་ཡང་བསླབ་པར་བྱ། །གལ་ཏེ་འདིར་འབྲས་མི་སྨིན་ཡང་། །སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་རྙེད་པ་སླ། །ཞེས་གསུངས། ས་པཎ་གྱིས། རིག་པ་ནངས་པར་འཆི་ཡང་བསླབ། ཚེ་འདིར་མཁས་པར་མ་གྱུར་ཀྱང་། །སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་བཅོལ་བ་ཡི། །ནོར་ལ་རང་ཉིད་ལེན་པ་འདྲ། །ཞེས་གསུངས། ❸ (བྱ་བ) མཐོང་བ། རྟོགས་པ། བློས་ཡུལ་རིག་པའི་བྱ་བའི་མིང་། ❹ (གཞུང) ཤེས་ཡོན་སྟོན་པའི་གཞུང་། གསོ་བ་རིག་པ་ཞེས་པ་གཞུང་ལའང་གོ་རུང་བ་ལྟ་བུ། ❺ བློ་གྲོས། རྣམ་དཔྱོད། རིག་པའམ་རྣམ་རིག་བཀྲ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❻ (གསང་སྔགས) འོད་གསལ། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། རིག་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འོད་གསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། ❼ (བཀའ་བརྒྱུད) སེམས་ངོ་མཐོང་བ། (རྙིང་མ) མ་རིག་པས་བསླད་པ་མ་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་། གསལ་སྟོང་འཛིན་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་ངོས་ཤེས་པ་ལ་རིག་པ་ཟེར། ཞེས་ཐུའུ་བཀྭན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་གསུང་།

རིག་པ་ཅན་མ། སྒྲུལ་བྱེད་མ། ལྷ་མོ་ཙུཎྜ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་གསུང་།

རིག་པ་ཆེན་པོ། འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས། དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རིག་པས་ན་རིག་པ། ཆེན་པོ་ནི་མཆོག་གམ་ཟད་དུ་བྱུང་བས་ཆེན་པོའོ། །

རིག་པ་ཆེན་པོའི་སྔགས། འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཟེར། རིག་པ་ཆེན་པོ་དང་རིག་པོའི་སྔགས་ཞེས་པ་གཉིས་དོན་འདྲ་བར་སྣང་ངོ་། །སྒྲ་བཤད་ནི། སྔགས་ཀྱི་སྐད་དོད་མནྟྲ་ཞེས་པའི་མ་ན་ཡིད་དང་ཏྲ་སོ་སོར་ཕྲལ་ན་ཏྲ་ར་སྐྱོབ་པ་ལ་འཇུག་པས། སྲིད་པ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་འཇིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་ཡིད་སྐྱོབ་བྱེད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་གུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེའི་རྗེའི་བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་མའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས། རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་འདྲ།

རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ། (དགེ་ལུགས) རིམ་གཉིས་ལ་བོགས་འདོན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་སྤྱོད་པ་ལ་ཟེར། འདི་ལ་རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཞེས་མི་ཟེར་བར། རིག་མའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཞེས་བརྗོད་ན་གོ་བ་སྙེར་བ་ལ་ཁྱད་ཆེ། ཞིབ་པར་བཤད་ན། སྤྲོས་བཅས། སྤྲོས་མེད། ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་མེད་

ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་བཟེར། (སྤྱོད་པ་གསུམ་གྱི་སྐོར་ “སྤྱོད་པ་གསུམ” ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས) རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་དང་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་དེ་དག་གི་སྐོར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད་པས་དེ་དག་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར། ཇོ་བོ་རྗེས་རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལོ་དྲུག་གམ་གསུམ་དུ་མཛད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི། ཇོ་བོ་རྗེ་རབ་ཏུ་མ་བྱུང་བའི་གོང་རོལ་དུ་ཡིན་གྱི། (ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་རིག་མ་དངོས་དང་འདོད་ཡོན་ལམ་དུ་བྱེད་པ་མི་དགོས་ཀྱང་། འདིར་རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལོ་དྲུག་གམ་གསུམ་དུ་མཛད་ཅེས་པ་ནི་སྤྱོད་པ་གོང་མ་གཉིས་པོ་གང་རུང་དུ་ངེས་ཤིང་། དེ་གཉིས་ལ་ནི་ངེས་པར་རིག་མ་དང་དངོས་དང་འདོད་ཡོན་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །ཡོངས་གྲགས་སུ་རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཞེས་པ་རིག་མ་དངོས་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ) ཁོང་བཀའ་གདམས་ཀྱི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་འདུལ་བའི་ཉེས་ལྟུང་ཕྲ་མོས་ཀྱང་མ་གོས་པའི་དགེ་སློང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་ཅིག་གིས་བུད་མེད་ག་ལ་བསྟེན། དེའི་ཁུངས་ནི། དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༡༥༨ལས། རི་ནག་པོའི་རྣལ་འབྱོར་པ་སྦྲ་གཅན་གསང་བའི་རྡོ་རྗེ་ལ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐུར་བ་ཞུས། རྒྱུད་མན་ངག་དང་བཅས་པ་གསན། རིམ་པ་གཉིས་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་ན། ཡུལ་གཞན་དང་གཞན་དུ་བྱོན་ཞིང་། ཨ་བ་དྷཱུ་ཏཱི་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མཆོག་གི་གྲུབ་པ་བརྙེས་པ་དེའི་ཕྱགས་ཕྱིར་ལོ་བདུན་འབྲེངས། རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡང་ལོ་གསུམ་དུ་མཛད། ཨུ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དུ་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་ལ་སྤྱོད་པ་ན། རྡོ་རྗེའི་གླུ་མང་པོ་གསན་ཏེ། དུས་ཕྱིས་ཡི་གེར་བཏབ་པའི་རྡོ་རྗེའི་གླུ་དེ་ལ་སོགས་པ་ལགས། དེ་ལྟར་གསང་སྔགས་ཀྱི་གྲུབ་པ་མཆོག་ལ་གནས་པའི་ཚེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་འཁོར་ཉན་ཐོས་མང་པོ་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་པའི་གསུང་གིས། ཁྱོད་ཅི་ལ་ཆགས་ནས་རབ་ཏུ་མི་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་མནལ་ལམ་དུ་གསན་ནས། རབ་ཏུ་བྱུང་ན་བསྟན་པ་ལ་ཕན་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བར་དགོངས་ཏེ། རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མ་ཧཱ་བི་ཧཱ་རར་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་བཀའ་བརྒྱུད། ཕལ་ཆེན་སྡེ་པའི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་གནས་པ་ཤཱི་ལ་རཀྵི་ཏ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཞེས་དོགས་པ་ཙམ་ཡང་མི་དགོས་པར་གསལ་བར་གསུངས་ཡོད་དོ། ། (བཀའ་བརྒྱུད) ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་དུ་རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་ངོ་བོ་གསུང་བ་ན། སྤྱོད་པ་གསུམ་ལ་སྦྱར་ནས་གོང་དང་འདྲ་བར་གསུང་། ཡང་གཞན་དག་གིས། སྤྱོད་པ་ལྔའི་ནང་གསེས། ལུས་གཅེར་བུར་བྱས་རྒྱན་དྲུག་གི་བརྒྱན་ཕྱག་རྒྱ་མོ་དང་ལྷན་ཅིག་གྲོང་དུ་རྒྱུ་བའི་སྤྱོད་པ་ལ་བཤད། སྤྱོད་པ་གསུམ་ལ་གཟིགས།

རིག་པ་དང་ཞབས་སུ་ལྡན་པ། <བིདྱཱ་ཙ་ར་ཎ་སམྤནྣ> སངས་རྒྱས་སྤྱིའི་མཚན། རིག་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། ཞབས་ནི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བདུན་ནོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་གསུང་། ཡང་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པའི་རིག་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པའི་ཞབས་གཉིས་སུ་ལྡན་པའོ། །ཞེས་ཀུང་འབྱུང་བས། མདོར་བསྡུས་ན་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དམ་བསླབ་པ་གསུམ་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡང་དག་པར་ལྡན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །རིག་པ་དང་ཞབས་སུ་ལྡན་པ་ནི། ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་བིདྱཱ་ཙ་ར་ཎ་སམྤནྣ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བིདྱཱ་ཞེས་པ་རིག་པ། ཙ་ར་ཎ་ཞབས། སམྤནྣ་ཞེས་པ་ནི། ཡང་དག་པ། མ་ལུས་པའམ་རྫོགས་པར་ལྡན་པའི་དོན་ལ་བཤད། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་ནི་རིག་པ་སྟེ་མིག་དང་འདྲ་ཞིང་། བསླབ་པ་གཞན་གཉིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པའི་རྟེན་གཞི་ཡིན་པས་རྐང་པ་དང་འདྲ་བ་སྟེ་དེ་གསུམ་ཡང་དག་པར་ཐུགས་ལ་ལྡན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དཔེར་ན་མིག་གིས་མཐོང་ཞིང་རྐང་པ་དང་ལྡན་ན་རང་གང་དུ་འདོད་པའི་གནས་སུ་དཀའ་ཚེགས་མེད་པར་འགྲོ་ནུས་པ་ལྟར། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པའི་མིག་དང་ལྡན་ཞིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པའི་རྐང་པ་དང་ལྡན་པས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་སུ་ལེགས་པར་སོང་ངོ་། །ཞེས་ཟུགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་ལས་ཀྱང་། བིདྱཱ་ཙ་ར་ཎ་སཾཔནྣ་ཞེས་པ་བིདྱཱ་ཞེས་པ་རིག་པ། ཙརཎ་ནི་རྐང་པ། སཾཔནྣ་ནི་ལྡན་པའམ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་བྱ་སྟེ། བསླབ་པ་གསུམ་དང་སྦྱར་ན་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ནི་རིག་པ། ལྷག་པའི་སེམས་དང་ལྷག་པའི་ཁྲིམས་ནི་རྐང་པ། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་སྦྱར་ན། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནི་རིག་པ། ལྷག་མ་བདུན་ནི་རྐང་པ་སྟེ། རིག་པ་མིག་དང་འདྲ་བས་མཚོན་ནས་རྐང་པས་ཕྱིན་ཅིང་འཐོབ་པར་འགྱུར་བས་ན་རིག་པ་དང་ཞབས་སུ་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དོགས་གཅོད། འདིའི་ “ཞབས་སུ་ལྡན་པ” ཞེས་པ་ཞབས་ལ་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་ལྡན་པ་ལྟ་བུའི་དོན་ལ་གོ་བ་ལྟ་བུ་ཙང་ཟད་གོ་མི་བདེ་བ་ཞིག་ཡོད་རུང་། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། ཞབས་སུ་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ནི་ཞབས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། “ཞབས་སུ་ལྡན” ནི་ “རྐང་པར་ལྡན” ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་ཅིང་། “རྐང་པར་ལྡན” ཞེས་པ་ནི་ “རྐང་པ་དང་ལྡན” ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། རིག་པ་དང་ལྡན་པ་ལ། རིག་པར་ལྡན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དྲི་ཟ་དང་བཅས་པ་ལ། དྲི་ཟར་བཅས། ལྷ་དང་བཅས་པ་ལ། ལྷར་བཅས་ཞེས་པ་ལྟ་བུས་མཚོན་ནོ། །མདོར་ན་འདིའི་རྐང་“པར” ལྡན་ཞེས་པའི་ “ར་སྒྲ” དེ་སྟུད་པའི་ཚིག་ཕྲད་ “དང” དང་དོན་འདྲའོ། །དཔེར་ན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྡོང་བུ་ལས། ནོར་རམ་རིག་ “པར” ལྡན་གྱུར་ན། །དམན་པ་རྣམས་ནི་དྲེགས་པར་འགྱུར། །གོ་འཕང་གཉིས་པོ་དེ་དག་གིས། །མཁས་པ་ཤིན་ཏུ་དུལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། རིག་ “པར” ལྡན་དང་རྒྱལ་པོ་ཡི། །གང་

དུ་འང་མཉམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །རྒྱལ་པོ་རང་གི་ཡུལ་ན་བཀུར། །རིགས་ལྡན་ཀུན་དུ་བཀུར་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་ཞབས་སུ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཕྲད་ “སུ” ནི་སྡུད་པའི་ཚིག་ཕྲད་ “དང” སྒྲའི་དོན་ནོ། །

རིག་པ་ཚད་ཕེབས། (རྙིང་མ) རིག་པའི་དབྱིངས་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་། དེའི་སྣང་ཆ་ལྷ་སྐུ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་ལ་རིག་པ་ཚད་ལ་ཕེབས་པ་ཞེས་བྱའོ། །རིག་འཛིན་འདུས་པའི་ཟིན་བྲིས་རིག་འཛིན་ཞལ་ལུང་༧༣མདུན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རིག་པ་འཛིན་པའི་སྡེ་སྣོད། གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཟེར། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རིག་སྔགས་འཆང་བ་རྣམས་ཀྱི་བསླབ་པའི་གཞི་དང་གྲུབ་མཐའ་སྟོན་པ་ལ་དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། (བཀའ་བརྒྱུད) ལྷ་སྔགས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ནི་རིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཐབས་ཟབ་མོས་འཛིན་པས་ན་རིག་འཛིན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ཅེས་བྱའོ། །

རིག་པའི་ཁུ་བྱུག་གཉིས། རིག་པའི་ཁུ་བྱུག་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཏེ། ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་གསན་སའི་རྒྱ་གར་གྱི་བླ་མ་གཉིས།

རིག་པའི་རྒྱལ་པོ། <བིདྱཱ་་རཱ་ཛ> ཁྲོ་བོ་ལ་ཟེར། རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་ནི། ངེས་དོན་གྱི་ཁྲོ་བོ་རིག་པ་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

རིག་པའི་གནས་ལྔ། བཟོ་རིག་པ། གསོ་བ་རིག་པ། སྒྲ་རིག་པ། གཏན་ཚིགས་རིག་པ། ནང་དོན་རིག་པ་དང་ལྔའོ། །འདི་ལ་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔ་ཟེར། གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ལ་བཟོ་རིག་པ་དང་། གསོ་བ་རིག་པ་གཉིས་དགོས། ཕྱི་རྒོལ་ཚར་གཅོད་པ་ལ། གཏན་ཚིགས་རིག་པ་དང་། སྒྲ་རིག་པ་གཉིས་ཤེས་དགོས། བདག་ཉིད་རིག་པའི་གནས་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པ་ལ། དེ་བཞི་ཀ་དགོས། གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ལ་ནང་དོན་རིག་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རིག་པའི་གནས་ལྔ་དག་ལ་བརྩོན་པར་མ་བྱས་ན། འཕགས་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་མི་འགྱུར་བས། དེ་ལྟ་བས་ན་གཞན་དག་ཚར་གཅོད་རྗེས་འཛིན་དང་། བདག་ཉིད་ཀུན་ཤེས་བྱ་ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་བརྩོན་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རིག་པའི་གནས་ལྔ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡང་ཡོད་དེ། བཟོ་རིག་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཤཱ་རིའི་བུས་མཛད་པའི་ཐིག་རྩ་ལྟ་བུ། གསོ་བ་རིག་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་མཛད་པའི་སྨན་དཔྱད་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་རིག་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་གཞོན་ནུ་ཀ་རྟི་ཀས་མཛད་པའི་སྒྲ་མདོ་ཀ་ལཱ་པ་དང་ཙནྡྲ་པ་ལྟ་བུ། གཏན་ཚིགས་རིག་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ལྟ་བུ། ནང་དོན་རིག་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་མངོན་རྟོགས

རྒྱན་ལྟ་བུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

རིག་པའི་གནས་བཅོ་བརྒྱད། ❶ རོལ་མོ། འཁྲིག་ཐབས། སོ་ཚིགས། གྲངས་ཅན། སྒྲ། གསོ་བ། ཆོས་ལུགས། བཟོ། འཕོང་དཔྱད། གཏན་ཚིགས། སྦྱོར་བ། ཐོས་པ། དྲན་པ། སྐར་མའི་དཔྱད། རྩིས། མིག་འཕྲུལ། སྔོན་གྱི་རབས། སྔོན་གྱི་བྱུང་བ་དག་དང་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །❷ གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ། ཚོ་ག་བཟ་སྦྱོད་པ། སྒྲ་ངེས་པར་སྦྱོར་བ་དང་། ཤེས་གསལ་དང་། ངེས་པའི་ཚིག་དང་། སྡེབ་སྦྱོར་མཁས་པ་དང་། སྐར་མའི་རིག་པ་དང་། རྟོགས་བྱེད་དང་། ཚུར་ལྟུང་དང་། ཚེར་སྤྱོད། འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་པ། བྱེ་བྲག་པ་བཅས་ཀྱི་རིག་པ་དང་། དྲུག་ཅུ་པ་དང་། ཁྱུར་མིད་ཀྱི་རིག་པ་དང་། གནས་འདུག་གི་རིག་པ་སྟེ་གནས་ཆེན་པོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་ལ་བློ་གྲོས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལས་འབྱུང་ངོ་། །

རིག་བྱེད་འདོན་པ་ལྟ་བུའི་བཟླས་པ། ཡི་གེ་རིང་ཐུང་བྱེད་པར་སྐད་གསང་ཆེན་པོས་བཟླ་བའོ། །

རིག་བྱེད་བཞི། ཕྱི་རོལ་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་བཞི། ངེས་བརྗོད། (ངེས་བརྗོད་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཚིག་གི་ཚད་ངེས་པ་སྟེ། ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཚིག་གོ) མཆོད་སྦྱིན། (མཆོད་སྦྱིན་གྱི་རིག་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཚིག་སྦྱར་བའི་ཚད་ངེས་པར་བྱེད་པ་དག་གོ) སྙན་ཚིག (སྙན་ཚིག་གི་རིག་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བརྒྱ་སྦྱིན་དང་། ཚངས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བསྟོད་པའི་ཚིག་དག་གོ) སྲིད་སྲུང་གི་རིག་བྱེད་དང་བཞིའོ། །(སྲིད་སྲུང་གི་རིག་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་དགུ་སྲུང་བའི་ཐབས་སྟོན་པའོ) འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས་གསུངས།

རིག་མའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ། རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་དོན་འདྲ།

རིག་གཞུང་། ❶ ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་སྟོན་པའི་གཞུང་། རིག་པའི་གཞུང་ལུགས། ལེགས་སྦྱར་དང་ཧིན་སྐད་དུ་साहित्य ཟེར། དབྱིན་སྐད་དུ་literature, literary ཟེར། རིག་གཞུང་ཞེས་པའི་ཐོག་མའི་གོ་དོན་ནི་རྩོམ་ཡིག་དང་དཔེ་དེབ་སོགས་ཀྱི་མིང་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱིས་འདིའི་གོ་དོན་ཁྱབ་ཆེ་རུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །❷ དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་སྐད་ཆའི་ནང་། ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཞེས་པའི་རིག་གཞུང་དེ། མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་གོམས་སྲོལ་ཤེས་ཡོན་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད།

རིགས། ❶ མི་རྒྱུད། རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་མི་རྒྱུད་ལ་རྒྱལ་པོའི་རིགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། ❷ རང་བཞིན། དུག་གི་རིགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར། སྣན་

གྱི་རིགས་སྣ་ཚོགས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ འོས་ཤིང་བཟང་བ། འཐད་པ་བཅས་ཀྱི་དོན། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་རིགས་སོ་ལྟ་བུ། ❺ རྒྱུ། འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ལྟ་བུ། ❻ འབྱུང་ཁུངས། གསེར་མང་པོ་ཡོད་པའི་རི་ལ་གསེར་གྱི་ཁམས་སམ་རིགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ།

རིགས་ཀྱི་བུ། ❶ (མདོ) ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་ལྡན་པའི་བུ་ཡིན་པས་རིགས་ཀྱི་བུ། ཡང་ན་ཐེག་པ་རང་རང་གི་རིགས་དང་ལྡན་པས་རིགས་ཀྱི་བུ། ❷ (སྔགས) འབོད་པ་ཀྱེ། རིགས་ནི་རྡོ་རྗེའི་རིགས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་རྣམས་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་རྣམས་རིགས་དེ་རྣམས་ལས་སྐྱེས་པས་ན་རིགས་ཀྱི་བུའོ། །རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ།

རིགས་རྒྱུད། མི་སོ་སོའི་རིགས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུན། གྲ་བཤད་ནི། རིགས་ཀྱི་རྒྱུན་ཡིན་པས་ན་རིགས་རྒྱུད་དོ། །

རིགས་རྒྱུད་སྐོར་གྱི་མིང་། རང་ནས་མར་ལ་རིམ་པ་བཞིན། །རང་གི་བྱིས་པར་བུ་བུ་མོ། །དེའི་འོག་ཚ་བོ་ཚ་མོ་དང་། །དེ་ཡི་བྱིས་པ་ཡང་ཚ་ཡིན། །ཡང་ཚའི་བྱིས་པར་གཞི་ཚ་ (གསུམ་ཚ) དང་། །གཞི་ཚའི་བྱིས་པར་གོས་ཚ་ཟེར། །གོས་ཚའི་བྱིས་པར་གྲིས་ཚ་ཟེར། །དེ་རྣམས་རང་ནས་མར་དེད་པའི། །རང་གི་རིགས་རྒྱུད་མི་རབས་བདུན། །བུ་མོའི་ཁྱོ་བོར་མག་པ་དང་། །བུ་ཡི་ཆུང་མར་མནའ་མ་ཟེར། །༼ཕ་སྐད་ཕོར་བུའི་སྐོར༽ གཞན་ཡང་ཕ་བུར་ཕ་སྤད (པད) དང་། །མ་དང་བུ་མོར་མ་མད (སྨད) ཟེར། །རང་དང་མེས་པོར་མེས་དབོན་དང་། །རང་དང་ཨ་ཁུ་ཁུ་དབོན་ཡིན། །རང་དང་ཞང་པོ་ཞང་དབོན་དང་། །མ་དང་ཞང་པོ་མ་ཞང་ཡིན། །ཕ་རྒྱུད་གཉེན་ཚན་ཕ་ཚན་དང་། །མ་རྒྱུད་གཉེན་ཚན་མ་ཚན་ཡིན། །རང་གི་མིང་སྲིང་སྤུན་མཆེད་དང་། །རང་གི་བུ་ཚ་རིགས་རྒྱུད་ཡིན། །དེ་ལྟར་རིགས་རུས་ཚོ་འབྲང་གི། །འབོད་མིང་གསལ་བོར་མ་ཤེས་ན། །རང་མཚང་ཡིན་ལ་གཞན་གྱིས་འཕྱ། །དེ་ཕྱིར་མ་ནོར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞིབ་པ་རིགས་རུས་ཚོ་འབྲང་གི་འབོད་མིང་ཞེས་པར་གཟིགས། རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་བཏབ། རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་དང་ཙོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་དོན་ཡིན་པར། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་གསུང་། རྒྱ་ཡིས་བཏབ་པའི་དོན་ནི་ཐ་མི་དད་པའི་དོན་དུ། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོས་གསུངས། དོན་དུ་ན་སྤྱི་བོར་རིགས་བདག་གསལ་བཏབ་པའམ་བརྒྱན་པའི་དོན་ཡིན་པར་སེམས།

རིགས་བརྒྱ། གསང་འདུས་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲོ་བཅུ་དང་བྱམས་པ་ཀུན་བཟང་བཅས་ཕུད་པའི་ལྷག་མ། གཤེགས་པ་ལྔ། ཡུམ་བཞི། ས་སྙིང་སོགས་སེམས་དཔའ་དྲུག གཟུགས་

རྡོ་རྗེ་མ་སོགས་ལྷ་སྟེ། ལྷ་ཉི་ཤུ་པོ་རྣམས་ལ། རྣམ་སྣང་གི་རྣམ་སྣང་། རྣམ་སྣང་གི་མི་བསྐྱོད་པ། རྣམ་སྣང་གི་རིན་འབྱུང་། རྣམ་སྣང་གི་འོད་དཔག་མེད། རྣམ་སྣང་གི་དོན་གྲུབ་བཅས། ལྷ་རེ་རེ་ལ་རིགས་ལྔ་ལྔར་ཕྱེ་བས་དམ་པ་རིགས་བརྒྱའོ།

རིགས་བརྒྱའི་ཁྱབ་བདག རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་།

རིགས་ངན་རབ་ཏུ་བྱུང་རིགས་པའི་ཁུངས། (འདུལ་བ) བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རིགས་ངན་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་གནང་བའི་ཁུངས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

རིགས་ལྔ། ❶ རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་སྟེ། མི་བསྐྱོད་པ། རིན་འབྱུང་། འོད་དཔག་མེད། དོན་གྲུབ། རྣམ་སྣང་སྟེ་ལྔའོ། །❷ རྒྱལ་རིགས་ལྔ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཅོད་པན། ❸ རྒྱ་གར་གྱི་གནའ་བོའི་རིགས་ལྔ་ནི། རྒྱལ་རིགས། བྲམ་ཟེའི་རིགས། རྗེའུ་རིགས། དམངས་རིགས། གདོལ་བའི་རིགས་དང་ལྔའོ། །དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། དཔྱ་ཁྲལ་ལ་དབང་རྒྱལ་པོའི་རིགས། །སྙན་ངག་སོགས་འཚོ་བྲམ་ཟེའི་རིགས། །ཚོང་དཔོན་ལ་སོགས་རྗེའུ་རིགས། །ཞིང་ལས་ཀྱིས་འཚོ་དམངས་རིགས་ཏེ། །སྲོག་གཅོད་ལ་སོགས་ངན་ལས་ཀྱིས། །འཚོ་བ་གདོལ་བའི་རིགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཀློང་རྡོལ་བླ་མའི་གླེགས་བམ་གཉིས་པའི་༤༢༢ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་། ས་ཆེན་ཆོས་བཞིན་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་རིགས། རིག་བྱེད་རྣམ་བཞིའི་སྒོ་བརྒྱ་འབྱེད་པའི་བྲམ་ཟེའི་རིགས། མཁོ་དགུའི་ཚོང་གཟོང་འཕྲེམས་པའི་རྗེའུ་རིགས། ཞུགས་ཞིང་འཚོ་སྐྱོང་ལ་མཁས་པའི་དམངས་རིགས། རྣོ་ངར་མཆོན་ཆའི་བཟོ་བཀོད་དང་སྲོག་བྲལ་སྟེར་བའི་གདོལ་རིགས། ཞེས་དངུལ་ཆུའི་ཡིག་བསྐུར་རྣམ་གཞག་ལས་གསུངས།

རིགས་ལྔའི་དམ་ཚིག (རྣམ་སྣང་གི་དམ་ཚིག) ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་གཟུང་བ་དང་། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་རྣམ་སྣང་གི་དམ་ཚིག (མི་བསྐྱོད་པའི་དམ་ཚིག) རྡོ་རྗེ། དྲིལ་བུ། ཕྱག་རྒྱ། སློབ་དཔོན་གཟུང་བ་ནི་མི་བསྐྱོད་པའི་དམ་ཚིག (རིན་འབྱུང་གི་དམ་ཚིག) ཟང་ཟིང་། ཆོས། མི་འཇིགས་པ། བྱམས་པའི་སྦྱིན་པ་བཞི་འམ། ཡང་ན་ནོར། ནོར་གྱི་སྙིང་པོ། ཡན་ལག ཡན་ལག་གི་སྙིང་པོ་སྟེ་སྦྱིན་པ་བཞི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུས་དྲུག་ཏུ་སྦྱིན་པ་རིན་འབྱུང་གི་དམ་ཚིག (འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དམ་ཚིག) ཕྱི་དང་། གསང་བ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་གཟུང་བ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དམ་ཚིག (དོན་གྲུབ་ཀྱི་དམ་ཚིག) མཆོད་པའི་ལས་ལ་བརྩོན་པ་ནི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དམ་ཚིག་ཡིན་པ་བཅས་སོ། །ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་གསུང་ལྟར་བཀོད།

རིགས་དང་རྫས། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གམ། ཁྱད་གཞི་དང་ཁྱད་ཆོས་ལ་གོ དབྱངས་ཅན་དགྱེས་གླུའི་མཚན་འགྲེལ་༡༣༤ལས། རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་སྙན་ངག་པ་རང་ལ་གྲགས་པའི་རིགས་དང་རྫས་གཉིས་སུ་བྱས་ཏེ། རིགས་ཅན་མང་པོ་

ལ་ཁྱབ་པའི་སྤྱི་ལ་རིགས་དང་། ནང་གསེས་དབྱེ་བ་མང་པོ་ལ་ཁྱབ་རྒྱུ་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་ལ་རྫས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དཔེར་ན་སྙན་ངག་གི་སྐབས་སུ། རིགས་དང་རྫས་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་བཏབ། རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་དོན་ཡིན་པར། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་གསུང་། རྒྱ་ཡིས་བཏབ་པའི་དོན་ནི་ཐ་མི་དད་པའི་དོན་དུ་མཁས་མཆོག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས། སྤྱི་བོར་རིགས་བདག་གིས་བརྒྱན་པའི་དོན་ཡིན་པར་སེམས།

རིགས་ལྡན། ❶ རང་བཞིན་གྱིས་གཤིས་རྒྱུད་འཇམ་པ་ལ་ཟེར། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རིགས་ལྡན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ རང་བཞིན་གྱིས་འཇམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ ཤམ་བྷ་ལའི་རྒྱལ་པོ་རིགས་ལྡན། རིགས་ལྡན་གྱི་སྐུའི་ཆ་བྱད་ནི། སེང་གེའི་སྐྲ་ཚོས་མ་ལས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ཏོར་བཅིངས་མ་དང་། འཛམ་བུ་ཆུ་བོའི་གསེར་ལས་བྱས་པའི་སྤྲོག་ཞུ་དང་། ཕྱག་གཡས་ཀྱི་གདུ་བ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་རེ་རེའི་རིན་དུ་གསེར་སྲང་བྱེ་བ་རེ་རེ་རི་བའི་ཕྲ་བཏབ་པའི་འོད་དང་། རིགས་ལྡན་གྱི་སྐུ་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཆགས་པའི་འོད་འདྲེས་པ་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཁྱབ་པའི་དབང་གིས་ཀུང་གཟི་བརྗིད་བཟོད་པར་དཀའ་བ་སོགས་སོ། །འདིའི་སྐོར་ཞིབ་པ་ཤམ་བྷ་ལ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

རིགས་ལྡན་ཉེར་ལྔ། ཤམ་བྷ་ལའི་རྒྱལ་པོ་རིགས་ལྡན་ཉེར་ལྔ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

རིགས་པ་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པ། (འདུལ་བ) ཚུལ་མཐུན་གྱི་སྤྱོད་པ་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཁྲ་བཤད་ནི། རིགས་པ་ནི་ཚུལ་མཐུན་ཙམ་གྱི་དོན་མིན་པར་ཚུལ་མཐུན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་གོ་དགོས་ལ་དེ་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པ་ནི་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སོ། །ཡང་ན་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱོད་པ་ལའང་འཇུག་སྟེ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ཚུ ༤༧ བ༥ལས། སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པའོ། །ཞེས་དང་། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཆོ་ག་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྲམ་ཟེ་ལ་རིགས་པའི་སྤྱོད་པ་དང་ཚུལ་སྤྱོད་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས། གལ་ཏེ་རང་བྱུང་དང་ཚུར་ཤོག་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྔོན་གྱི་ཆོ་ག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོ་ག་རང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཚུར་ཤོག་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ནི་ཆོ་ག་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པ་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་རེ་རེ་ནས་བརྗོད་དོ། །དེ་ཡང་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཆོ་ག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའོ་ཞེས་གསུངས་ལ། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་ལས། ཆོ་ག་ཞེས

བྱ་པ་ནི་རིགས་ (མི་རིགས་པ་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་གྱི) (རིགས་པ་ནི་ཚུལ་མཐུན་གྱི་སྒྲོད་པ་ལ་ཟེར་ལ) པ་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པ་ (དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས) ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ་ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད། བསྟན་འགྱུར་ ༼ཙ་པ༽ ན་བཞུགས། ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་མཛད་པ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མུ་དི་ཏ་ཤྲཱི་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱི་འགྱུར།

རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་དང་འདྲ།

རིགས་པ་བཞི། བལྟོས་པའི་རིགས་པ། བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ། འཐད་པའི་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ། (འདི་ལ་ཚད་མའི་རིགས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་ ༼ཛོ་པ༽ ༡༤༧ན༤ན་གསལ་ལོ) ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་བཞིའོ། །དང་པོ་བལྟོས་པའི་རིགས་པ་ནི། འབྲས་བུ་རྣམས་འབྱུང་བ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་པའོ། །བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ནི། མེས་བསྲེག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སོགས་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པའོ། །འཐད་པས་བསྒྲུབ་པ་ནི། ཚད་མ་དང་མི་འགལ་བར་དོན་བསྒྲུབ་པའོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། མེའི་ཚ་བ་དང་ཆུ་རླན་པ་སོགས་ལ་དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་དུ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་བཞིའོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཐོག་མཐའ་མ་ལས། ཇི་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་ལ་རིགས་པ་བཞིས། །ཉིན་དང་མཚན་དུ་ཚུལ་བཞིན་རབ་བརྟགས་ནས། །བསམ་བྱའི་གནས་ལ་བསམས་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །རྣམ་དཔྱོད་བློ་ཡིས་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས། དེ་ཡང་མེ་ལྟ་བུར་སྦྱར་ནས་བཤད་ན། (ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་ནི) མེ་འདི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལས་འབྱུང་། (བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ནི) བྱ་བ་ཇི་ལྟར་བྱེད། (འཐད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་ནི) དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་ལུང་རིགས་དང་འགལ་མི་འགལ། (ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི) མེ་ཚ་བ་ཡིན་པ་དང་གྱེན་དུ་འབར་བ་ལ་རིགས་པ་གཞན་མི་སེམས་པར་དངོས་ཡོད་རང་འཇགས་འཇོག་པ་བཅས་ལ་རིགས་པ་བཞི་ཟེར་བ་ཡིན་འདྲོ། །འདིའི་རིགས་པ་ཞེས་པ་རྒྱ་མཚན་ལ་རིགས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་གོ་རྒྱུ་མིན་པར། འཐད་ཅིང་འོས་པའི་དོན་དུ་གོ་དགོས། དེ་ཡང་མེ་ལྟ་བུ་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས་འབྱུང་བ་དེ་རིགས་པའམ་འཐད་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་ཕྱེ་ན། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ། གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་གསུམ་མོ། །འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པའི་མདོ་ལས། རིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་དང་། བྱ་

བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་དང་། འཐད་པས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པའོ། །དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་བ་དང་། རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་གདགས་པའི་རྒྱུ་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། རྐྱེན་གང་དག་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་ལྟོས་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་རྣམས་འཐོབ་པའམ། འགྲུབ་པའམ། སྐྱེས་པ་རྣམས་ལས་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། རྐྱེན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོའི་ཤེས་པ་དང་། བཤད་པ་དང་། སྨྲས་པའི་དོན་སྒྲུབ་པ་དང་། ལེགས་པར་གོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་རྒྱུ་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། རྐྱེན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཐད་པས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ནས། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་། མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ། ཆོས་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཉིད་དབྱིངས་གནས་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ཡང་འདིའི་རིགས་པ་ཞེས་པ་སྨྲ་བར་མི་བྱེད་པ་ལ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ ཅི ((བ༢ལས་བཤད་དོ། །རིགས་པ་བཞིའི་སྐོར་དེར་ཡང་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་དག་གི་དོན་ནི་སོ་སོའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

རིགས་པའི་ཁྲ་བྱུག ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་བླ་མ་ཞིག

རིགས་པའི་དགག་བྱ། བདེན་འཛིན། དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ།

རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས། སྨྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རིགས་པ་ལ་ཟེར། འདི་ལ་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ལྕང་སྐྱའི་གྲུབ་མཐར་གསུངས་པ་ལྟར། དཔེར་ན་བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་བ་ཆེ་ཆུང་གང་ལའང་སྐོག་ཏུ་གྲོས་ཇི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་། མཐར་རྒྱལ་པོ་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཐག་གཅོད་དགོས་པ་བཞིན་དུ། རིགས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པ་ཅི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་མཐར་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གཏུགས་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། ཡང་རྗེ་ཀུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེའི་རྗེའི་བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་མའི་འགྲེལ་པ་ལས། མཐའ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སེལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བཏགས་པར་གསུངས་ཏེ། སྣང་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་སྣང་བ་ཅིར་ཡང་འཆར་རུང་བར་བསྒྲུབས་པས་མཐའ་གཉིས་སེལ་ཚུལ་འདི་ནི། གོང་དུ་སྨྲོས་པ་ལྟར། སྟོང་པ་ཞེས་པ་དང་རྟེན་འབྱུང་ཞེས་པ་དོན་གོ་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་འབབ་པ་ལ་ཐུག་པས། གཏན་ཚིགས་འདི་ལ་མཐའ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སེལ་བའི་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས། རྗེའི་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ཐོག་མར་གང་ཟག་ལ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཙལ་ནས་མི་རྙེད་པ་དང་རང་གི་

ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་འདི་གོ་སླ་བས་འཁྲིད་པའི་རིམ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །འདི་ཡང་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདུན་པོ་དེར་གང་ཟག་མི་རྙེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་ལ་ཐུག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་གོང་གི་ལྕང་སྐྱའི་གསུང་གི་ཁུངས་བཅོལ་ས་ཡིན་པར་སྣང་ངོ་། །

རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག ❶ རིགས་པ་ལ་མངའ་བརྙེས་པའི་སྐྱེས་བུ། ❷ དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དཔྱད་མཐར་རྙེད་པ། སྐྱེ་བའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་སའི་དོན་སྨྱུ་གུ་ལྟ་བུ་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་སྐྱེ་ཞེས་དཔྱད་དེ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱིས་རྙེད་ན་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་འགྱུར་ལ། ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་ན་རྙེད་པ་ཞེས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དབུ་མ་པས་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་མི་འདོད།

རིགས་པས་ཕུལ། རིགས་པས་འཕུལ་མཚམས་དང་དོན་འདྲ། དེ་ལ་གཟིགས།

རིགས་པས་འཕུལ་མཚམས། གཞན་གྱི་ཁས་བླངས་ལ་གཞིགས་ནས་ནན་གྱིས་རིགས་པས་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པ། སྐྱོན་དེ་གཞན་གྱིས་དངོས་སུ་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་། ཁྱོད་ལྟར་ན་སྐྱོན་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རིགས་པས་གནོད་བྱེད་བརྗོད་པ། འདི་ལ་འཕུལ་མཚམས་ཞེས་ཀྱང་ཟེར།

རིགས་སྤྱི། རང་གི་བྱེ་བྲག་ཏུ་མ་གྲུབ་པ། རིགས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ།

རིགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། རིགས་མཐོན་པོར་སྐྱེས་པ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རིགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་པས་བཀུར་ཞིང་གྲགས་པའི་རིགས་མཐོན་པོ་རྣམས་སུ་སྐྱེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རིགས་ཚོགས་ལྔ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་དོར་བའི་རིགས་ཚོགས་ལྷག་མ་ལྔའོ། །བཀའ་བརྒྱུད་པ་སོགས་ཀྱིས་རིགས་ཚོགས་ལྔའི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཅིང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་རིགས་ཚོགས་ལྔའི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཀྱང་། རྗེས་འཇུག་གི་དགེ་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རིགས་ཚོགས་དྲུག་གི་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །

རིགས་ཚོགས་དྲུག རྩ་བ་ཤེས་རབ། རྩོད་བཟློག སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་དང་དྲུག་གོ། བུ་སྟོན

རིན་པོ་ཆེས། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། རྩ་བ་ཤེས་རབ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། རྩོད་པ་བཟློག་པ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག ཐ་སྙད་གྲུབ་པ་དང་དྲུག་ཏུ་བཞེད།

ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ག་ལས་འཇིགས་མེད་བསྣན་ནས་དྲུག་ཏུ་བཞེད། (རྟོགས་གཅོད) དགེ་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ལ་རིགས་ཚོགས་དྲུག་གི་ཐ་སྙད་རྒྱང་ལྟར་གྲགས་ཀྱང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། འཇུག་པའི་ཊཱི་ཀ་ཆེན། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་། སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ། རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་སོགས་སུ་ནི་རིགས་ཚོགས་དྲུག་གི་ཐ་སྙད་མ་མཐོང་ཞིང་། ལྷག་པར་གསེར་ཕྲེང་ལས་ནི་རིགས་ཚོགས་དྲུག་གི་ཐ་སྙད་འགོག་པར་མཛད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་བདེན་དངོས་དང་སྒྲུབ་བྱེད་རྟོག་གེའི་རིགས་པ་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། དང་པོ་ལ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་ཐུན་མོང་དུ་འགོག་པ་དབུ་མ་རྩ་བ། དེའི་རབ་བྱེད་དང་པོ་རྐྱེན་བརྟག་པ་ལས་འཕྲོས་པ་རྩོད་པ་བཟློག་པ། རབ་བྱེད་བདུན་པ་སྐྱེ་གནས་འཇིག་པ་བརྟག་པ་ལས་འཕྲོས་པ་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། རང་སྡེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འགོག་པ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་སྟེ་བཞི། སྒྲུབ་བྱེད་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་འགོག་པ་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་སྟེ་ལྔའོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཐ་སྙད་གྲུབ་པའམ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བའམ་ག་ལས་འཇིགས་མེད་བསྣན་ནས་རིགས་ཚོགས་དྲུག་གི་གྲངས་ངེས་འདོད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་གསེར་ཕྲེང་གི་ལུང་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དུ་དྲངས་པ་ན་འདུག་སྙམ་ན། དེ་ནི་ཡི་གེ་མ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་རིགས་ཚོགས་དང་། ཞེས་པ་ཙམ་ལས་དྲུག་ཅེས་གསུངས་པ་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་རྗེའི་རྩ་ཤེ་ཊཱི་ཀ་ཆེན་དུ་རིགས་ཚོགས་དྲུག་གི་ཐ་སྙད་གསུངས་ཏེ། རྩ་ཊཱི་ཀ་ཆེན་མོ་༥ན༢ལས། རིགས་པས་བསྟན་པ་ནི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་རྩོད་ཟློག་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་སྟེ་དྲུག་ཏུ་རིགས་པ་མང་པོས་གཏན་ལ་ཕབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁྲི་བཤད་ནི། ཟབ་མོ་དབུ་མའི་དོན་རིགས་པ་མང་པོས་གཏན་ལ་ཕབ་པས་ན་རིགས་ཚོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །ཀློང་རྫོལ་བླ་མའི་གསུམ་འབུམ་པོད་དང་པོ་༤༣༢ལས། རིགས་ཚོགས་ལྔའི་སྟེང་དུ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་སྟེ་རིགས་ཚོགས་དྲུག་གོ། ཞེས་རེད་མདའ་བ་དང་ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་བཞེད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་སྟོད་ཆ་༤༠༥ལས། ཁུ་ལོ་རྔོ་བ་སོགས་ཕྱ་རབས་པ་རྣམས་རིགས་ཚོགས་ལྔའི་སྟེང་དུ་ཐ་སྙད་གྲུབ་པ་བསྣན་ནས་རིགས་ཚོགས་དྲུག་ཏུ་བཞེད་པ་ལ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་གཞུང་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་ཆེག

གསལ་དུ་མ་དྲངས་པ་དང་། འཕགས་པའི་དངོས་སློབ་རྣམས་ཀྱིས་དྲང་རིགས་པ་ལ་གང་དུ་འང་མ་དྲངས་པས་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་བརྟན་ཏེ་རིགས་ཚོགས་དྲུག་ཡིན་གསུངས། ཞེས་གསུངས། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པའི་ཊྐའི་སི་ཏུ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པའི་དྲིས་ལན་ཤོག་གྲངས་༡༨བ་ན། རིགས་ཚོགས་དྲུག་ལ་དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་བགྲང་ལ། ཐ་སྙད་གྲུབ་པ་མི་བགྲང་བའི་རྒྱུ་མཚན་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད་དོ། །

རིགས་བཞི། (འདུལ་བ) རྒྱ་གར་གྱི་རིགས་བཞི་ནི། ༡ བྲམ་ཟེའི་རིགས། बर्ाह्मण Brāhmaṇa ༢ རྒྱལ་རིགས། क्षतर्, kṣatra ༣ རྗེའུ་རིགས། वैश्य vaiśya ༤ དམངས་རིགས་शूदर् Śūdra དང་བཞིའོ། །ཧིནྡཱུའི་རིག་བྱེད་ཀློག་པ་དང་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་མཁས་པའི་རིགས་རྣམས་ནི་བྲམ་ཟེ་དང་། རྒྱལ་ཁམས་སྲུང་ཞིང་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་དཔའ་བོའི་རིགས་རྣམས་ནི་རྒྱལ་རིགས། ས་ཞིང་དང་ཕྱུགས་རིགས་འཚོ་སྐྱོང་བྱེད་པ་དང་ཚོང་པའི་རིགས་རྣམས་ནི་རྗེའུ་རིགས། གཞན་གྱི་ལས་གཡོག་བྱེད་པའི་རིགས་རྣམས་ནི་དམངས་རིགས་དང་བཞིའོ། །གཤམ་གྱི་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཚིག་རིས་ལ་གཟིགས་ན་རིགས་བཞིའི་ཁྱད་པར་གསལ་པོ་གསུངས་ཡོད། དེ་ཡང་སྔོན་ནས་སྨྲ་བའི་ལྷུང་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་༼ཆ་པ་༽ ༢༡༤ན༤ལས། དགེ་སློང་གིས་མིའི་སྔོན་ནས་སྨྲ་བའི་བསམ་པས་བྲམ་ཟེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གན་དུ་སོང་སྟེ་འདི་སྐད་ཅེས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། བྲམ་ཟེའི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ནི་བྲམ་ཟེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པས་རང་གི་བཟོ་འདི་ལྟ་སྟེ། བྲམ་ཟེའི་སྤྱོད་ཚུལ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་། གཙང་སྦྲ་དང་། ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། ཐལ་བ་བླང་བ་དང་། བྱ་མ་ཏུམ་བླང་བ་དང་། ས་བླང་བ་དང་ལག་སྟངས་དང་། ཐོར་ཚུགས་དང་། རབ་བཟླགས་བྱ་བ་དང་། ཀྱེ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ངེས་བརྗོད་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་། མཆོད་སྦྱིན་གྱི་རིག་བྱེད་དང་། སྙན་ཚིག་གི་རིག་བྱེད་དང་། སྲིད་སྲུང་གི་རིག་བྱེད་དང་། མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པ་དང་། མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཀློག་པ་དང་། ཀློག་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། སྦྱིན་པ་དང་། ལེན་པ་དག་བསླབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སྨྲས་ན་དགེ་སློང་སྨྲ་གོང་བ་ཉིད་དུ་ཁྱུར་ཀུང་རུང་མ་ཁྱུར་ཀུང་རུང་དགེ་སློང་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །དགེ་སློང་གིས་མིའི་སྔོན་ནས་སྨྲ་བའི་བསམ་པས་རྒྱལ་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གན་དུ་སོང་སྟེ་འདི་སྐད་ཅེས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། བྲམ་ཟེའི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ནི་རྒྱལ་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པས་རང་གི་བཟོ་འདི་ལྟ་སྟེ། གླང་པོ་ཆེའི་ཉར་བཞོན་པ་དང་། རྟ་ལ་བཞོན་པ་དང་། ཤིང་རྟའི་ཐབས་དང་། རལ་གྲིའི་ཐབས་དང་། འཕོང་དང་ཕྱིར་བསྣུར་བ་དང་། མདུན་དུ་བསྣུར་བ་དང་། ལྷུགས་ཀྱུས་སྐྱུར་ཐབས་དང་། ཞགས་པ་གདབ་པ་དང་། མདའ་བོ་ཆེ་འཕེན་

ཐབས་དང་། འཛིན་སྟངས་དང་གོམ་སྟངས་དང་། ཐོར་ཚུགས་དང་། གཅད་པ་དང་དྲིལ་བ་དང་དབྱུག་པ་དང་། རྒྱང་ནས་ཕོག་པ་དང་། སྒྲ་གྲག་པར་ཕོག་པ་དང་། གནད་དུ་ཕོག་པ་དང་། མི་འཆོར་བར་ཕོག་པ་དང་། ཆབས་ཆེ་བ་དག་བསླབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སྨྲས་ན་དགེ་སློང་ལྷ་གོང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཀྱང་རུང་མ་གྱུར་ཀྱང་རུང་དགེ་སློང་ལ་ལྟུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དགེ་སློང་གིས་མིའི་སྐྱོན་ནས་སྨྲ་བའི་བསམ་པས། རྗེའུ་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གན་དུ་སོང་སྟེ་འདི་སྐད་ཅེས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། བྲམ་ཟེའི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ནི་རྗེའུ་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱིས། ཆེ་དང་ལྡན་པས་རང་གི་བཟོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཞིང་རྨོ་བ་དང་བ་ལང་སྲུང་བ་དང་། ཚོང་བྱ་བ་བསླབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སྨྲས་ན་དགེ་སློང་ལྷ་གོང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཀྱང་རུང་མ་གྱུར་ཀྱང་རུང་དགེ་སློང་ལ་ལྟུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ།། དགེ་སློང་གིས་མིའི་སྐྱོན་ནས་སྨྲ་བའི་བསམ་པས། དམངས་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གན་དུ་སོང་སྟེ་འདི་སྐད་ཅེས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། བྲམ་ཟེའི་ཚུལ་ག་ལ་ཡོད། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ནི་དམངས་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱིས། ཆེ་དང་ལྡན་པས་རང་གི་བཟོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཟོར་བ་དང་། ཐག་གདང་བསླབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སྨྲས་ན་དགེ་སློང་ལྷ་གོང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཀྱང་རུང་མ་གྱུར་ཀྱང་རུང་དགེ་སློང་ལ་ལྟུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བོད་ཀྱི་རང་གཞུང་ངམ་བསྒྱུར་གཞུང་རྣམས་སུ་རྒྱལ་རིགས་སྔོན་དུ་གསུངས་ཀྱང་བྲམ་ཟེའི་རིགས་སྔོན་ལ་འོངས་དགོས་ཏེ། བྲམ་ཟེའི་རིགས་ནི་ལྷ་ཚངས་པའི་ཞལ་ནས་སྐྱེས་པར་གྲགས་པས་རྒྱ་གར་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་རྩེ་མོ་འམ་མཆོག་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། (བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ) སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཀྱིས་སྲིད་བསྲུང་བ་ལ་བསྐོས་པ་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་ལ་རྒྱལ་རིགས། དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་ཕྱིར་གྲོང་ལས་ཡིད་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཤིང་དབེན་པའི་གནས་བསྟེན་པ་དེ་དག་ལ་བྲམ་ཟེའི་རིགས། རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཞིན་བྱེད་པ་ལ་རྗེའུ་རིགས། ཞིང་རྨོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ངན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དག་ནི་དམངས་རིགས་ཞེས། རིགས་བཞི་པོ་རྣམས་བྱ་བའམ་འཚོ་ཐབས་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་བཏགས་པར་གསུངས་སོ། །དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། (མཆིམས་མཛོད) ཆོས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚུལ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པས་འཁོར་མགུ་བར་བྱེད་པས་རྒྱལ་པོ་དང་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་ཅིང་ཕོངས་པ་ལས་སྐྱོབ་པས་ན་རྒྱལ་རིགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། གང་དག་འདོད་པ་ཆུང་ཞིང་ཁྲིམ་ལས་ཡིད་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཏེ་དགོན་པ་དང་ནགས་སུ་གནས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་བྲམ་ཟེ་དང་། རྐུ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་བྱེད་པ་ལ་རྗེའུ་རིགས་དང་། བྱེད་པ་ལ་དམངས་རིགས་དང་གདོལ་བའི་རིགས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དུ་གྱུར། ཞེས་མཆིམས་མཛོད་གསུང་། གོང་སྨྲུལ་ཡོན་

ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་དུ་འང་དེ་དང་མཚུངས་པར་གསུངས། ཡང་དཱུལ་ཚུའི་ཡིག་བསྐུར་རྣམ་གཞག་ལས། ས་ཆེན་ཆོས་བཞིན་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་རིགས། རིག་བྱེད་རྣམ་བཞིའི་སྒོ་བརྒྱ་འབྱེད་པའི་བྲམ་ཟེའི་རིགས། མགོ་དགུའི་ཚོང་ཟོང་འཕྲེམས་པའི་རྗེའུ་རིགས། ཕྱུགས་ཞིང་འཚོ་སྐྱོང་ལ་མཁས་པའི་དམངས་རིགས། ཞེས་གསུངས། ཕྱི་རོལ་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ནས། མི་རིགས་བཞི་པོ་དེ་དག་ལྷ་ཚངས་པ་ལས་བྱུང་བར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་ཚངས་པའི་ཁ་ནས་བྲམ་ཟེ། དཔུང་པ་ལས་རྒྱལ་རིགས། བརླ་ལས་རྗེའུ་རིགས། རྐང་མཐིལ་ལས་དམངས་རིགས་བྱུང་བ་བཅས་སོ། །རིགས་བཞི་པོ་དེ་དག་ལ་མཆོག་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་གླེགས་བམ་ ཁ་པ ལས། དེ་ལ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་རིགས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་མཐོན་པོར་བཀུར་བ་ཡིན་ནོ། །རྗེའུ་རིགས་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། དམངས་རིགས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་དམའ་བར་བརྩིས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་རིགས་ལྔ་ཞེས་པའང་སྣང་སྟེ། རིགས་ལྔ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

རིགས་རུས། (འདུལ་བ) རིགས་དང་རུས་ཞེས་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཏེ། རིགས་ནི་རྒྱལ་རིགས། རུས་ནི་དེའི་བྱེ་བྲག་སྟེ་རྒྱལ་རིགས་ལ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ན་ཤཱཀྱའི་རིགས་རྒྱུད་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་རོ། །ཡང་ཕའི་རྒྱུད་ལའང་རིགས་རུས་ཞེས་ཟེར་རོ། །

རིགས་རུས་ཆོ་འབྲང་། (འདུལ་བ) ཕའི་རྒྱུད་ལ་རིགས་རུས་དང་། མའི་རྒྱུད་ལ་ཆོ་འབྲང་ཟེར། རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་རང་རྣམ་དུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང་ལས། (རིགས) ནི་མཁས་མཛངས་དཔའ་ཞིང་རྟུལ་ཕོད་པ་བཀའ་བཙན་ལ་དཀྱིལ་ཆེ་བ་གཞུང་བཟང་ལ་འགྲོགས་བདེ་བ་སོགས་ཡ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ཅི་རིགས་དང་ལྡན་པ། (རུས) ནི་རིགས་མཉམ་པའི་ཕ་དེའི་རྒྱུད་ལས་བྱུང་། (ཆོ) ནི་ཞང་པོ་ཁུངས་དང་ལྡན་པ། (འབྲང) བ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་གསུམ་པོ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱོད་པའི་འབྲང་ས་འཛིན་པ་ཡིན་ཞེས་གསལ་ལོ། །

རིགས་རུས་ཆོ་འབྲང་གི་འབོད་མིང་སྐོར། (འདུལ་བ) རིགས་རུས་ཆོ་འབྲང་མི་རབས་ལས། །ཕ་ཚན་མ་ཚན་གཉེན་འབྲེལ་སྐོར། །ས་ཁུལ་ཡུལ་ལུང་མི་གཅིག་པར། །རང་སྲོལ་འབོད་ཚུལ་མི་འདྲ་ཞིང་། །མཁས་པ་སོ་སོའི་འགྲེལ་ཚུལ་ཡང་། །དེ་བཞིན་མི་མཐུན་མང་ན་འང་། །ཅུང་ཟད་སྤྱི་ལ་ཁྱབ་པ་ཡི། །འབོད་མིང་མདོ་ཙམ་འགོད་པར་བྱ། ། ཕ་ཚན་སྐོར་གྱི་མིང་ རང་ནས་གོང་དུ་རིམ་པ་བཞིན། །རང་ནས་ཡར་དེད་མི་རབས་གསུམ། །ཕ་དང་ཨ་མྱེས་ཡང་མྱེས་ཟེར། །ཕ་ཡི་ཕུ་ནུ་ཨ་ཁུ་ཡིན། །ཕ་ཡི་སྲིང་མོར་ཨ་ནེ་དང་། །དེ་ཡི་ཁྱོ་བར་ཨ་བང་ (བང་པོ) ཟེར། །ཨ་ཁུའི་རིགས་ཀྱི་བྱིས་པ་

དང་། །རང་གཉིས་བར་ལ་ཕ་སྤུན་ཟེར། །ཕ་ཡི་ཕ་ལ་ཨ་མྱེས་ (མེས་པོ) དང་། །ཕ་ཡི་མ་ལ་ཨ་ཕྱི་ (མེས་མོ) ཟེར། །མེས་པོའི་ཕ་ནི་ཡང་མེས་དང་། །མེས་པོའི་མ་ནི་ཡང་མྱེས་ཡིན། །དེ་རྣམས་རང་གི་ཕ་ཚན་ཡིན། །༼མ་ཚན་སྐོར་གྱི་མིང༽ མ་ཡི་ཕ་ལ་སྤོ་བོ་དང་། །མ་ཡི་མ་ལ་རྫ་མོ་ཟེར། །མ་ཡི་ཕུ་ནུར་ཞང་པོ་དང་། །མ་སྤུན་མོ་གཅེན་མོ་དང་གཅུང་མོ ལ་ཨ་ནེ་སྙེ། །དེ་ཡི་ཁྱོ་བོར་བང་པོ་ཟེར། །མ་ཡི་སྤུན་གྱི་ཁྱིམ་པ་དང་། །རང་གཉིས་བར་ལ་མ་སྤུན་ཟེར། །དེ་རྣམས་རང་གི་མ་ཚན་ཡིན། །༼སྤུན་མཆེད་ཕ་ཉེའི་སྐོར་གྱི་མིང༽ རང་གི་གཡས་སུ་རིམ་པ་བཞིན། །མིང་པོ་གཅེན་གཅུང་སྲུ་མོ་སྙེ། །རང་ (མོ་ཡིན་ན་དེའི) སྤུན་ཕོ་ལ་མིང་པོ་ཟེར། །རང་ལས་ཆེ་བར་ཕུ་བོ་ (གཅེན་པོ) དང་། །རང་ལས་ཆུང་བར་ནུ་བོ་ (གཅུང་བོ) ཟེར། །ཕུ་བོའི་ཆུང་མ་སྲུ་མོ་ཡིན། །ཕུ་དང་ནུ་བོའི་ཁྱིམ་པ་ལ། །རང་གི་ཚ་བོ་ཚ་མོ་དང་། །དེ་ཡི་ཁྱིམ་པར་ཡང་ཚ་ཟེར། །རང་ནས་གཡོན་དུ་རིམ་པ་བཞིན། །སྲིང་མོ་ཨ་ཅེ་ནུ་མོ་སོགས། །རང (ཕོ་ཡིན་ན་དེའི) སྤུན་མོ་ལ་སྲིང་མོ་ཟེར། །རང་ལས་ཆེ་བ་ཨ་ཅེ་ (གཅེན་མོ) དང་། །རང་ལས་ཆུང་བ་ནུ་མོ་ (གཅུང་མོ) ཡིན། །ནུ་མོའི་ཁྱོ་བོར་མག་པ་ཟེར། །ཨ་ཅེ་ནུ་མོའི་ཁྱིམ་པ་ནི། །རང་གི་སྣག་ཚ་སྣག་མོ་ཡིན། །སྣག་ཚ་སྣག་མོའི་ཁྱིམ་པ་ནི། །རང་གི་སྣག་གི་ཡང་ཚ་ཟེར། །དེ་རྣམས་སྤུན་མཆེད་ཕ་ཉེ་ཡིན། །༼གཉེན་འབྲེལ་སྐོར་གྱི་མིང༽ བཟའ་ཟླ་ཕོ་ལ་ཁྱོ་བོ་དང་། །བཟའ་ཟླ་མོ་ལ་ཆུང་མ་ཟེར། །ཁྱོ་གའི་གཅེན་དང་གཅུང་བོ་ནི། །རང་གི་ཆུང་མའི་སྙིད་པོ་ཡིན། །ཁྱོ་གའི་ཨ་ཅེ་ནུ་མོ་ནི། །ཆུང་མའི་སྙིད་མོ་ཆེ་ཆུང་ཟེར། །དེ་བཞིན་ཆུང་མའི་མིང་སྲིང་ཡང་། །ཁྱོ་གའི་སྙིད་པོ་སྙིད་མོ་ཡིན། །ཆུང་མའི་ཕུ་བོ་ནུ་བོ་ནི། །རང་གི་ཁྱོ་གའི་སྐུད་པོ་དང་། །ཁྱོ་གའི་གཅེན་མོ་གཅུང་མོ་ནི། །རང་གི་ཆུང་མའི་སྐུད་མོ་ཡིན། །ཆུང་མའི་ཕ་དང་མ་གཉིས་ལ། །ཁྱོ་བོའི་གྱུས་པོ་གྱུས་མོ་ཟེར། །དེ་བཞིན་ཁྱོ་གའི་ཕ་མ་གཉིས། །ཆུང་མའི་སྒྱུག་པོ་སྒྱུག་མོ་ཟེར། །དེ་རྣམས་རང་གི་གཉེན་འབྲེལ་ཡིན། །༼རིགས་རྒྱུད་སྐོར་གྱི་མིང༽ རང་ནས་མར་ལ་རིམ་པ་བཞིན། །རང་གི་ཁྱིམ་པར་བུ་བུ་མོ། །དེའི་འོག་ཚ་བོ་ཚ་མོ་དང་། །དེ་ཡི་ཁྱིམ་པ་ཡང་ཚ་ཡིན། ། ཡང་ཚའི་ཁྱིམ་པར་གཞི་ཚ་ (གསུམ་ཚ) དང་། །གཞི་ཚའི་ཁྱིམ་པར་གོས་ཚ་ཟེར། །གོས་ཚའི་ཁྱིམ་པར་གྲོས་ཚ་ཟེར། །དེ་རྣམས་རང་ནས་མར་དེད་པའི། །རང་གི་རིགས་རྒྱུད་མི་རབས་བདུན། །བུ་མོའི་ཁྱོ་བོར་མག་པ་དང་། །བུ་ཡི་ཆུང་མར་མནའ་མ་ཟེར། །༼ཐ་སྙད་ཚོར་བུའི་སྐོར༽ གཞན་ཡང་ཕ་བུར་ཕ་སྤད་ (པད) དང་། །མ་དང་བུ་མོར་མ་མད་ (སྨད) ཟེར། །རང་དང་མེས་པོར་མེས་དབོན་དང་། །རང་དང་ཨ་ཁུ་ཁུ་དབོན་ཡིན། །རང་དང་ཞང་པོ་ཞང་དབོན་དང་། །མ་དང་ཞང་པོ་མ་ཞང་ཡིན། །ཕ་རྒྱུད་གཉེན་ཚན་ཕ་ཚན་དང་། །མ་རྒྱུད་གཉེན་ཚན་མ་ཚན་ཡིན། །རང་གི་མིང་སྲིང་སྤུན་མཆེད་དང་། །རང་གི་བུ་ཚ་རིགས་རྒྱུད་ཡིན། །དེ་ལྟར་རིགས་རུས་ཚོ་འབྲང་

གི། །འབོད་མིང་གསལ་བོར་མ་ཤེས་ན། །རང་མཚང་ཡིན་ལ་གཞན་གྱིས་འཕྱ། །དེ་ཕྱིར་མ་ནོར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཕག་མོ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བྲིས་པ་ལྟར་བཀོད།

རིགས་གསུམ། གསང་བ་རིགས་གསུམ་ལ་གཟིགས།

རིང་། ❶ རིང་པོའི་བསྡུས་ཚིག དཔེར་ན་རིང་ཐུང་དང་། ཡུན་རིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ དུས། སྐབས། དཔེར་ན་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ལྷ་བླ་མ་ཁུ་དབོན་གྱིས་ལོ་ཙྪ་བ་རྒྱ་བརྩོན་སེང་དང་ནག་ཚོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱ་གར་དུ་བཏངས་ཏེ་འབད་པ་ཆེན་པོས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྤྱན་འདྲེན་བཏང་བས་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱི་རིང་ལ་སྤྱན་འདྲོངས་ཏེ་མངའ་རིས་སྟོད་དུ་ཕྱག་ཕེབས་པ་ན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

རིང་འབད་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་ལམ་རིམ་སྨོན་ལམ། དེར་ནི་རིང་དུ་འབད་ལས་ཚོགས་གཉིས་ནི། །ཞེས་སོགས།

རིང་ལུགས། གྲུབ་མཐའ། ཆོས་ལུགས། ལུགས་སྲོལ་བཅས་ཀྱི་དོན། རྗེའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་ངོགས་ལས། ཧྭ་ཤང་གི་རིང་ལུགས་ལ་གནས་བཞིན་དུ། གསུང་རབ་ཆེན་པོ་རྣམས་འཆི་བའི་ཚེ་དགོས་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་ཆོས་སྤོང་བའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ནོན་བཞིན་དུ་ཚེའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་འདི་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་པ་ལས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གྲོ་བཤད་ནི། ཡུན་རིང་པོ་ནས་ཆགས་པའི་ལུགས་སྲོལ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

རིང་ལུགས་པ། གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པ། ཆོས་ལུགས་འཛིན་པ། རྗེའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་ངོགས་ལས། དེ་ཡང་བདག་གི་དཔལ་ལྡན་བླ་མ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རིང་ལུགས་པ་ཆེན་པོ། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱུ་མེད་པར་ཡང་གཅིག་ཏུ་མཉེས་གཤིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རིང་བསྲེལ། <ཤ་རཱི་རཾ> ❶ སྐྱེས་ཆེན་དམ་པའི་སྐུ་གདུང་སོགས་ལས་བབས་པའི་རིལ་བུ་དཀར་པོ་ཡུངས་འབྲུའམ་སྲོ་མའི་ཚད་ཙམ་པ་ལ་དབྱིབས་ལེབ་ཅིང་སྲབ་པ་ཞིག་གི་མིང་དུ་གྲགས་ཆེ། ཤ་རཱི་རཾ་ཞེས་པ་སྐུ་ལུས་དངོས་ལ་གོ་བ་དང་། སྐུ་གདུང་སྐྱེ་ཤི་བའི་བེམ་རོ་ལ་གོ་བ་གཉིས་ཡོད་མོད། ལེགས་སྦྱར་དུ་ "शरीरं" ཤ་རཱི་རཾ་ཟེར་བ་སྐུ་ལུས་སམ་ལུས་པོ་ལ་གོ་སྟེ། རྒྱ་གར་ཡུལ་སྐད་ལའང་ལུས་པོ་ལ་ "शरीर" ཤ་རཱིར་ཟེར་བ་ལྟ་བུས་མཚོན་ནོ། །དབྱིན་སྐད་དུ་body ཟེར་བ་དེའོ། །བོད་ཧོར་གྱི་བརྡ་ཡིག་མིང་ཚིག་དོན་གསུམ་གསལ་བྱེད་ལས་དེའི་སྐད་དོད་ལ་ཀླུ་ཏུ་ཞེས་ཀྱང་གསལ་ལོ། །རིང་བསྲེལ་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་པ་དེ་ནི་བླ་མ་རྗ་ཆེན་འགའ་ཞིག་གི་སྐུ་ལུས་གསོན་

པོ་ལས་ཀྱང་འབབ་རྒྱུ་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་ནི། སྔོན་སེར་སྐད་ལྷ་བ་ཁམས་པ་ཞེས་པའི་གྲྭ་པ་བརྟན་བཤིག་ཚ་ལ་ཁ་རི་ཁ་ཐུག་ཅིག་ཡོད། ཁོ་པས་ཉིན་ཞིག་[༥]སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེར། རྩེད་མོ་དང་སྤྲུགས་ཏེ་སྐུ་ལུས་ཀྱི་རིང་བསྲེལ་གནང་རོགས་ཞེས་ཞུ་ཚུགས་བྱས་པ་ན། རིན་པོ་ཆེས་ང་ལ་དེ་འདྲ་ག་བ་ཡོད་རེད་ཅེས་ཞལ་བཞེས་གཏན་ནས་མ་གནང་བ་ན། ཁོ་པས་དྲན་འཕྲུལ་ཞིག་བྱས་ཏེ། རིན་པོ་ཆེར། ད་བླ་མས་ཞལ་རྫུན་གསུང་གི་འདུག་ད། ཞལ་རྫུན་མ་གསུངས་ཞེས་ཡང་ཡང་སྙན་སྲུན་ཞུས་པར། ཐ་མ་ཐུགས་བསྲུན་ཅིང་ཁུ་ཐུག་གི་རྣམ་པས། ཨ་ཁ། ཁྲོད་ཙ་མ་སྲུན་གསུངས་ཏེ་དབུའི་དཔྲལ་བར་འཕུར་འཕུར་ལན་འགའ་གནང་སྟེ་རིང་བསྲེལ་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་གོ་ཐོས་བྱུང་བ་ལྟར་བཅོས་སླད་མེད་པར་བཀོད་དོ། ། ❷ སྐྱེས་ཆེན་དམ་པའི་སྐུ་རུས་སམ་སྐུ་གདུང་འཕེལ་གདུང་བཅས་ལ་རིང་བསྲེལ་ཟེར། སྤྱིར་རིང་བསྲེལ་ལ་དབྱེ་ན་བཞིར་གསུངས་པ་དང་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་གཉིས་ཏེ། བཞི་ནི། ༡ ཆོས་སྐུའི་རིང་བསྲེལ་ནི་གཟུངས་ཐུགས་དང་། ༢ ཡུངས་འབྲུའི་ཚད་ཙམ་པའི་སྐུ་ལུས་སོགས་ལས་སྐྱེས་པའི་རིལ་བུ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རིང་བསྲེལ། ༣ སྐུ་གདུང་གི་རིང་བསྲེལ་ནི་གདུང་རུས་སོགས་དང་། ༤ སྐུ་བལ་གྱི་རིང་བསྲེལ་ནི་དབུ་སྐྲ་དང་ན་བཟའ་སོགས་ལ་གོ་བ་ཡིན། གསུམ་དུ་དབྱེ་ན། ཆོས་སྐུའི་རིང་བསྲེལ། སྐུ་གདུང་གི་རིང་བསྲེལ། སྐུ་བལ་གྱི་རིང་བསྲེལ་དང་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་དང་པོ། ཆོས་སྐུའི་རིང་བསྲེལ་དང་། སྐུ་གདུང་གི་རིང་བསྲེལ་ནི་སྔར་དང་འདྲ་ལ། སྐུ་བལ་གྱི་རིང་བསྲེལ་ནི་སྐུ་གཟུགས་ཏེ། དེ་དག་རིམ་པ་ལྟར་མཆོག་དང་། འབྲིང་དང་། ཐ་མར་གསུངས་སོ། །རྗེ་གུང་ཐང་པའི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་བཞེངས་པ་དང་ཕྱག་མཆོད་སྐོར་བའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ་རྣམ་དཀར་ལས་ལ་སྐུལ་བྱེད་དཀར་ཆག་ལྷའི་རྔ་ཆེན་ཞེས་བྱ་བ་ལས། རིང་བསྲེལ་ཡང་གང་ལ་བྱེད་ན། རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་རྣམ་ལས། བྱང་ཆུབ་རྒྱན་འདྲུམ་ད་ལྟ་བོད་ན་ཚང་བ་མི་བཞུགས། སྔོན་གྱི་མཁས་པ་དག་གིས་དེ་དྲངས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་སྐུའི་རིང་བསྲེལ། སྐུ་གདུང་གི་རིང་བསྲེལ། སྐུ་བལ་གྱི་རིང་བསྲེལ་རྣམས་མཆོད་རྟེན་དུ་གཞུག་པར་གསུངས་ཏེ། ཆོས་སྐུའི་རིང་བསྲེལ་གཟུངས་རྣམས་སོ། །སྐུ་གདུང་གི་རིང་བསྲེལ་ནི་སྐུ་གདུང་ལས་བྱུང་བའི་རིང་བསྲེལ་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་མོ། །སྐུ་བལ་གྱི་རིང་བསྲེལ་ནི་སྐུ་གཟུགས་ཏེ། དེ་དག་རིམ་པ་ལྟར་མཆོག་དང་། འབྲིང་དང་། ཐ་མར་གསུངས་སོ། །ཞེས་རིང་བསྲེལ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ཤིང་། ཕྱི་མ་སྐུ་བརྙན་སོགས་ལ་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་སྟེ། བཀའ་ཆེམས་བཀའ་འཁོར་མར། ཅི་སྟེ་སངས་རྒྱས་བྱིན་རླབས་དེ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཤེས་མི་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་མ་བྱོན་པའི། །ཞིང་ན་སྐུ་གཟུགས་ཡོད་མིན་ཞིང་། །མཐའ་འཁོབ་ཀླ་ཀློ་རྣམས་ན་མེད། །བསྟན་པ་ནུབ་ན་ཡོད་མིན་ཞིང་། །མུ་སྟེགས་བྱོལ་སོང་སོགས་མི་མཐོང་། །དེ་ཕྱིར་སྐུ་གཟུགས་སྤྲུལ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་

པ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་སར་ལྔ་བརྒྱ་མཁས་པ་འབྱུང་ལ། ཉུ་སྙིགས་དར་ཆེ་ལྔ་བརྒྱ་ངན་པ་དང་། ཀླ་ཀློ་དར་ཆེ་ལྔ་བརྒྱ་གཏན་ཤུབ་པར་བཤད་པ་བཞིན་འདི་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དངོས་ཀྱི་དོད་ལྟ་བུར་སྤྲུལ་པའི་རིང་བསྲེལ་དུ་བཞག་པ། ཐུགས་བདེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོད་གཟུངས་ལ་དེའི་རིང་བསྲེལ་དུ་བཞག་པ་དང་གོ་དོན་འདྲའོ། །འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་གྲགས་ཆེ་བ་རིང་བསྲེལ་བཞིར་བྱས་ཏེ། ཆོས་སྐུའི་རིང་བསྲེལ་ཐར་ལྟར་དང་། ཡུངས་འབྲུ་ལྟ་བུ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རིང་བསྲེལ། སྐུ་གདུང་གི་རིང་བསྲེལ་གདུང་རུས་སོགས་དང་། སྐུ་བལ་གྱི་རིང་བསྲེལ་དབུ་སྐྲ་ན་བཟའ་སོགས་ལ་གསུངས་པ་དང་བསྟུན་ཏེ་འགོད་པ་ལ། ཞེས་གསུངས། "འཕགས་པ་འོད་ཟེར་དྲི་མེད་རྣམ་དག་འོད་ཀྱི་གཟུངས" རྗེ་གུང་ཐང་པའི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་བཞེངས་པ་དང་ཕྱག་མཆོད་སྐོར་བའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ་རྣམ་དཀར་ལས་ལ་སྤྲུལ་བྱེད་དཀར་ཆག་ལྷའི་རྔ་ཆེན་ཞེས་བྱ་བར་དྲངས་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་སོང་ལ། གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱའི་ལས་ཀྱི་སུམ་མདོ་ན་མཆོད་རྟེན་རིང་བསྲེལ་ཅན་རྙིང་པ་རལ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་སླར་བརྩིགས་ཏེ་མཆོད་རྟེན་གྱི་རྩེ་མོར་སྲོག་ཤིང་བཙུགས་ལ། གསང་སྔགས་ཡི་གེར་བྲིས་པ་དེའི་ནང་དུ་བཅུག་སྟེ་མཆོད་པ་བྱས་ནས་གསང་སྔགས་ལན་བདུན་བཏོན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཚེ་འང་ཕྱིར་ཤུར་ཏེ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ལ། འཆི་བའི་དུས་བྱས་ཀྱང་བདེ་འགྲོ་མཐོ་རིས་ཀྱི་གནས་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ་རྣམས་སུ་སྐྱེས་ཏེ་བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱའི་བར་དུ་བདེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་ཕྱིར་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་འགྱུར། དེ་ནས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་འཁྲུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མར་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ཀྱང་ཤི་འཕོས་ཏེ་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱའི་བར་དུ་བདེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་མི་ཟད་པ་སྤྱོད་པར་འགྱུར། ཚེ་རབས་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་གནས་ཀུན་ཏུ་འང་ཡིད་གཞུང་ཞིང་ཆེའི་བར་ཆད་མེད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་ནས་དུས་ནམ་དུ་ཡང་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་ལྟུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །རྟག་ཏུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་འཕྲད་ཅིང་། རྗེས་སུ་དགོངས་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་རིང་བསྲེལ་གྱི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་བྱས་ན་ཕན་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བར་གསུངས་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །རིང་བསྲེལ་ལ་དོགས་གཅོད་བྱེད་དགོས་པ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། ཡང་ས་པཎ་གྱི་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། རིང་བསྲེལ་དང་ནི་ཐུགས་དང་བྱུགས། །སྐུ་གཟུགས་ལ་སོགས་རུས་པ་ལས། །འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅུང་ཟད་དཔྱད། །འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་རིང་བསྲེལ་ནི། །ཡོན་ཏན་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་སྟེ། །ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་རྟེན།

།འབྱུང་ཁུངས་ལས་བྱུང་རིན་ཆེན་འདྲ། །རིང་བསྲེལ་ལ་ལ་གདོན་གྱིས་བྱེད། །ལ་ལ་འབྱུང་བཞིའི་སྟོབས་ལས་འབྱུང་། །ཁ་ཅིག་བསྟན་ལ་དགའ་བའི་ལྷས། །དད་པར་བྱ་ཕྱིར་སྤྲུལ་པའང་སྲིད། །དེང་སང་རིང་བསྲེལ་ཕལ་ཆེ་བ། །བརྒྱན་མས་བྱས་པའི་རིང་བསྲེལ་ཡིན། །དེས་ན་རྣམ་དབྱེ་མཁས་པས་དཔྱད། །ཁྲུགས་ལྷོགས་སྐྲ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ། །འབྱུང་བ་ཆོས་ནས་གསུངས་པ་མེད། །འོན་ཀྱང་དེ་འདྲ་འབྱུང་བ་ཀུན། །ཕལ་ཆེར་བརྒྱན་མས་བྱས་པ་ཡིན། །གལ་ཏེ་བདེན་པ་ཡིན་ན་ཡང་། །ལུང་རིགས་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར། །བཟང་ངན་གཉིས་ཀར་ལུང་བསྟན་དཀའ། །ཉི་མ་དུ་མ་ཤར་བ་དང་། །མཁའ་ལ་བུ་ག་དོན་པ་དང་། །མཚན་མོ་གཞའ་ཚོན་འབྱུང་བ་དང་། །ལུས་ལ་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་དང་། །གློ་བུར་ལྷ་འདྲེ་མཐོང་བ་དང་། །གསོན་པོའི་ལུས་ལ་བརྒྱན་མེད་པར། །རིང་བསྲེལ་འཛག་པ་ལ་སོགས་པ། །ལྷུན་པོ་རྟགས་སུ་བྱེད་མོད་ཀྱི། །མཁས་པས་འདི་འདྲ་མཐོང་གྱུར་ན། །བར་ཆད་རྟགས་སུ་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས། རིང་བསྲེལ་གྱི་སྒྲ་བཤད་ནི། རིང་ནི་ཡུན་རིང་པོ། བསྲེལ་ནི་འཆང་བའམ་ཉར་ཚགས་བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། ཡུན་རིང་པོར་ཕྱག་མཆོད་དད་པའི་རྟེན་དུ་ཉར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་བའམ། ཡང་ན་རིང་ནི་རིང་དུའམ་རྒྱ་ཆེན་པོར་ཞེས་པའི་དོན་དང་། བསྲེལ་བ་ལ་གོ་དོན་ལྔ་ཙམ་ཡོད་པ་ལས་འདིར་སྤེལ་བའམ་འཕེལ་བའི་དོན་ཡིན་པས། རྒྱ་ཆེན་པོར་རམ་མང་པོར་འཕེལ་བས་ན་རིང་བསྲེལ་ཞེས་བྱའོ། །དད་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་རིང་བསྲེལ་ལམ་སྐུ་གདུང་གི་རིལ་བུ་རྣམས་འཕེལ་གྱི་ཡོད་པས་འཕེལ་གདུང་ཞེས་བཏགས་པ་འདིས་ཀྱང་ཤེས་ནུས་སོ། །བསྲེལ་བ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

རིངས། ❶ རིང་པོ། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། སྟོད་རིངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རོ་སྟོད་རིང་བའོ། །ཞེས་གསུངས། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། གདུང་རིངས་ནི་ཤིང་གི་གདུང་མ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཕྱུ་རིངས་ནི་རྐང་པའི་མཐིལ་ནས་པུས་མོའི་མཐར་ཐུག་པར་ཁྱབ་པའི་ལྭམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །❷ རིང་དྲགས་པའི་དོན། དེས་རིངས་དང་རིང་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པའང་ཤེས་ནུས། དེས་ཆུངས་དང་ཆུང་ལའང་ཁྱད་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ཡང་དང་པོར་ཡུན་རིངས་ན་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་དབང་དུ་འགྲོ་སླ་ཞིང་། དེ་ལ་གོམས་ན་ཉེ་འཆོས་དཀའ་བས་ཐུན་ཆུང་ལ་གྲངས་མང་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རིངས་པ། ❶ མགྱོགས་པོ། སྤྱོད་འཇུག་དར་ཊཱི་ཀ་ལས། གློ་བུར་དུ་པང་དུ་དུག་སྦྲུལ་འོངས་ན་ཇི་ལྟར་རིངས་པས་ལྡང་བ་ལྟར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །② བྲེལ་འཚབ། རིངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ བཏན་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་དོན། ཡིད་ཀྱི་བཏན་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ལ། སྙིང་རིངས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ལུང་

ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། སྙིང་རིངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡིད་བརྟན་པ་འཛེམས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རིངས་པ་རིངས་པ། སྒྱུར་བ་སྒྱུར་བ། མགྱོགས་པོ་མགྱོགས་པོ། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། སྒྱུར་བ་སྒྱུར་བ་ཁོ་ནར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིངས་པ་རིངས་པ་ཁོ་ནར་སྟེ། བརྟད་པའི་ཕྱིར་ཚིག་ལན་གཉིས་སུ་སྨོས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ། རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོན་མེ་ལ་གཟིགས།

རིན་ཆེན་བདུན་དང་ཉེ་བའི་རིན་ཆེན་བདུན། རིན་ཆེན་བདུན་དང་ཉེ་བའི་རིན་ཆེན་བདུན་ཞེས་པའི་རིན་ཆེན་བདུན་ནི། ཕྱིར་བཏང་གི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ལ་གོ་རྒྱུ་མིན་པར། མཆོག་གི་རིན་ཆེན་བདུན་ཏེ་རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་འོག་མ་ཉེ་བའི་རིན་ཆེན་ཞེས་པས་ཚིག་གི་ཉུས་པས་གོ་བར་ཟད་དེ། རལ་གྲི་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་བའི་རིན་ཆེན་བདུན་ནི། འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན་པོ་རྣམས་དང་ཉེ་བ་སྟེ་ཆ་འདྲ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །མདོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་སྡེ་དགེ་ཕྲར་མའི་མདོ་སྡེ་གླེགས་བམ་ {ཡ་པ} ༧༠༠བ༥ན་གསལ་ལོ། །

རིན་ཆེན་རྣམ་གསུམ། ❶ དཀོན་མཆོག་གསུམ། འདི་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཏྲི་རཏྣ་ཞེས་པ་ཐད་འགྱུར་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། རཏྣ་ཞེས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་དཀོན་པ་གཉིས་ཀར་འཇུག ❷ རིགས་ལམ་ཕྲ་མོ་ཕྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་གཅིག གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་བའི་ཉམས་ལེན་དང་གཉིས། རྩོམ་པའི་ཚེ་ཚིག་སྦྱོར་ལ་མཁས་པ་དང་གསུམ་ལ་ཟེར། ཕྲ་བཤད་ནི། དེ་གསུམ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དཀོན་ཞིང་རྩ་བ་ཆེ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །རྗེའི་གསུང་«བླ་ན་མེད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་གྱི་གཏམ་གྱི་སྒྲོན་བ»ཞེས་བྱ་བ། གསུང་ཐོར་བུ་༥༡ན༥ལས། རིགས་ལམ་ཕྲ་མོ་ཕྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་། །གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་བའི་ཉམས་ལེན་དང་། །ཚིག་སྦྱོར་རྩལ་ལ་མཁས་པའི་ངག་གི་དཔལ། །ས་སྟེང་འདི་ན་རིན་ཆེན་རྣམ་གསུམ་སྣང་། །འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ཞིང་འདོད་པ་འཇོ། །ཆེད་དུ་བྱུང་བའི་དགའ་བ་རྒྱས་བྱེད་པ། །རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས། །མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་རིན་ཆེན་གཞན་ཡོད་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རིན་ཆེན་སྣ་བདུན། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང་འདྲ།

རིན་ཆེན་དཔལ། <སྔགས> དཀོན་མཆོག་དཔལ་དང་འདྲ།

རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལ་གཟིགས།

རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་མི་ཕམ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། རཏྣ་བ་ལི་ཊཱིཀ བོད་སྐད་དུ། རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ། སློབ་དཔོན་མི་ཕམ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་ (གེ་པ) ༡༢༨ན༦ནས་དབུ་ཚུགས་ཤིང་། ༡༨༤མཇུག་གཟིགས་ན་མཇུག་རྫོགས་སོ། །འདི་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བཞག་འདུག བོད་འགྲེལ་ལ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད་པའི་རིན་ཆེན་དར་ཊཱིཀ་སོགས་མང་ངོ་། །

རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ། རྗེའི་ལམ་རིམ་བསྡུས་དོན་ལས། སྐྱེ་དགུའི་འདོད་དོན་མ་ལུས་སྐོང་བས་ན། །གདམས་པ་རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས། ❶ <རཏྣ་ཀ་ར> རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་སམ་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མིང་། དཀོན་མཆོག་དང་རིན་ཆེན་གཉིས་སྐད་དོད་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས། དཀོན་མཆོག་རྣམ་གསུམ་ལ། སྐབས་རེར་རིན་ཆེན་རྣམ་གསུམ་ཞེས་བསྒྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །❷ <རཏྣ་སམྦྷ་བ> རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་སམ། རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་ནམ། རིན་འབྱུང་སྟེ་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཞིག་གི་མཚན། ❸ <རཏྣཱ་ཀ་ར> རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཏེ། རྒྱ་མཚོའི་མིང་། སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་བཀོད། ❹ རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས་ (ཤཱནྟི་པ) མཛད་པའི་སྡེབ་སྦྱོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས།

རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། སློབ་དཔོན་ཤཱནྟི་པའི་མིང་ཡིན་པར་བུ་སྟོན་གསུང་། བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དེབ་གཟུགས་༡༦༡ལས། རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ་སྟེ་ཤཱནྟི་པ་ཞེས་གྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རིན་ཆེན་དམར་པོ། པདྨ་རཱ་གའི་མིང་།

རིན་ཆེན་སེམས། ❶ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་བདེ་སྨིན་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ཀུན་ལྷག་པའི་སེམས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད། སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་དང་དོན་འདྲ། ❷ (བཀའ་བརྒྱུད) སེམས་ཉིད་ཀྱི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྲལ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པས་དེར་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་གིས་བཏགས་སོ། །ཇི་སྐད་དུ། རིན་ཆེན་སེམས་ལས་ཕྱིར་གྱུར་པའི། །སངས་རྒྱས་མེད་ཅིང་སེམས་ཅན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རིན་པོ་ཆེ། ❶ རྒྱུ་ནོར་ཛ་བ་ཆེན་པོའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། རིན་ཐང་ཆེ་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། ❷ བླ་སྤྲུལ་སོགས་ཡུལ་གོང་མ་ལ་འབོད་པའི་ཆེ་བསྟོད་ཀྱི་ཚིག་ཅིག

རིན་པོ་ཆེ་ལྔ། མུ་ཏིག གསེར། པདྨ་རཱ་ག པདྨ་རཱ་ག་མེད་ན་དངུལ་དང་ཟངས་སམ་དུང་ཡང་རུང་ངོ བྱི་རུ། མུ་མེན་ནོ། །མུ་མེན་མེད་ན་ནོར་བུ་ཡང་རུང་ངོ་ཞེས་རྗེའི་ཐུགས་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས། ཡང་གསེར། དངུལ། མུ་ཏིག བྱུ་རུ། པདྨ་རཱ་ག པདྨ་རཱ་ག་མེད་ན་ཟངས་སམ་དུང་ཡང་རུང་ངོ དངུལ་གྱི་དོད་ལ་མུ་མེན་གྱིས་ཀྱང་རུང་བར། རྗེའི་དབང་དོན་དེ་ཉིད་རབ་གསལ་ན་གསལ།

རིན་པོ་ཆེ་ལྔ་བྲུའི་གང་ཟག རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལྔའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་ཞིང་མཁས་པ། མགོ་སྨོས་པས་གོ་བའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ། བླ་ན་མེད་པའི་ཐེག་པར་རིགས་ངེས་པ། ཐོས་དོན་གཞན་ལ་ལེགས་པར་སྟོན་པའི་ནུས་པའི་གདུལ་བྱ་མཆོག་གོ། སྒྲ་བཤད་ནི། རྙེད་པར་དཀའ་ཞིང་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པས་རིན་པོ་ཆེ་དང་འདྲ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས་སོ། །རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། ཀློང་རྡོལ་བླ་མའི་ཐུགས་ཀྱི་ས་ལམ་ལས། གདུལ་བྱ་རིན་ཆེན་ལྔ་བྲུའི་གང་ཟག་དེ། །ལས་ཉོན་དབང་གིས་ཡང་ཡང་འཁོར་བ་རུ། །སྐྱེ་བ་མི་ལེན་དེ་ནི་ཚེ་དེའམ། །སྲིད་པ་རྣམ་གསུམ་འབབ་པས་མ་གྲུབ་པས། །ཡང་ན་བར་དོར་ལོངས་སྐུ་འགྲུབ་ངེས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན། ❶ རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན་ལ་ཟེར། རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ཞེས་མདོ་སྡེ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཏུ་ཐ་སྙད་མཛད་ཡོད། མདོ་སྡེ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་སྡེ་དགེ་པར་མའི་མདོ་སྡེ་ཀློགས་བམ {ཡ་པ} ༧༠༠བ༥ལས་གསལ་ལོ། །❷ པདྨ་རཱ་ག ཨིནྡྲ་ནཱི་ལ། བཻཌཱུརྻ། མརྒད། རྡོ་རྗེ། མུ་ཏིག བྱུ་རུ་བཅས་བདུན་ནོ། །གྲོན་གསལ་དང་། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལྟར་བཀོད།

རིན་པོ་ཆེ་དམར་པོ། རིན་ཆེན་དམར་པོ་དང་འདྲ།

རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) ཡོངས་པ་གཞིར་གཏོགས་ཀྱི་ལྟུང་བྱེད་དང་འདྲ།

རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་བརྒྱད། ① རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་རྒྱན། སྙན་རྒྱན། མགྲིན་པ་འཁོར་ཚམ་གྱི་མགུལ་རྒྱན། ནུ་མ་འཁོར་ཚམ་གྱི་སེ་མོ་དོ། ལྟེ་བ་འཁོར་ཚམ་གྱི་དོ་ཤལ། སྐུ་རྐེད་ལ་སྐ་རགས་སམ་འོག་པ། ཕྱག་གདུབ། ཞབས་གདུབ་དང་བརྒྱད་དོ། །དངུལ་ཆུའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་ལྟར་བཀོད། ② རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་རྒྱན། སྙན་རྒྱན། མགུལ་རྒྱན།

ཕྱག་གདུབ། ཞབས་གདུབ། སྐ་རགས། དོ་ཤལ། (རིན་པོ་ཆེའི་དོ་ཤལ་ལྟེ་བ་ཡན་འཁོར་བ) སེ་མོ་དོ། (ནུ་མའི་བར་སླེབ་པའི་དོ་ཤལ་ཐུང་བ)

རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོན་མེ། རིན་པོ་ཆེའི་འོད་སྣང་། རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོན་མེ་ནི་སྒྲོན་མེ་ཕལ་པ་དང་མི་འདྲ་བར་མིག་ལ་ཕན་ཞིང་དུག་སྣང་སོགས་སྦྲིག་ཆགས་རྣམས་མི་འདུ་བར་འབྲོས་པའོ། །དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བའི་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ་༥༠༧ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

རིམ་གྱིས་པ། ❶ རིམ་པ་བཞིན་དུ་བགྲོད་པ། རིམ་པ་མཐར་ཆགས་སུ་འགྲོ་བ། ❷ (ཕྱག་ཆེན) དབང་པོ་རྟུལ་པོའམ་ཐོན་སྦྱངས་ཆུང་དུར་གོ་མྱོང་རྟོགས་གསུམ་དང་རྣལ་འབྱོར་བཞི་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན་གཙང་རོང་གི་ལུང་པ་མ་ཡིན་པའི་གནམ་ཁ་ཞེང་ཅན་གྱི་ལུང་པར་ཉི་མ་ཤར་མ་ཐག་ས་རྫོ་རྡོས་པ་དང་། འཁྱག་པ་འཇུ་བ་མི་ནུས་པ་དང་འདྲ་བར་བཤད།

རིམ་གྲོ། ❶ མཆོད་པ། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རིམ་གྲོ་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཆོད་པ་གྱིས་ཤིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ❷ དད་པ། དད་གུས། དང་བ། སྤྲོ་བ། སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ་ཤོག་གྲངས་༤ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེས་བྱ་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོས། བདག་ཅག་གི་དོན་དུ་དམ་པའི་ཆོས་འདི་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར། རིམ་གྲོ་བསྐྱེད་དེ་ཆོས་མཉན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད་ལས། བླ་མར་བྱེད་པ་ནི་གུས་པས་སོ། །རིམ་གྲོར་བྱེད་པ་ནི་དད་པར་བྱེད་པ། མཆོད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཕྱག་དང་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་དང་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །རྗེད་པར་བྱེད་པ་ནི་གཡས་ཀྱིས་བསྐོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །❸ བསྙེན་གཡོག་དང་ཞབས་ཕྱིས་སྒྲུབ་པའི་དོན་ལའང་བཤད།

རིམ་གྲོ་པ། ❶ རྒྱུན་པར་སྐུ་མདུན་དུ་སྡོད་མཁན་གྱི་ཞབས་ཕྱི། ❷ ཆོ་ག་འདོན་མཁན་ནམ་ཞབས་རིམ་སྒྲུབ་མཁན།

རིམ་ལྔ། ❶ ངག་དབེན། སེམས་དབེན། སྒྱུ་ལུས། འོད་གསལ། ཟུང་འཇུག་དང་ལྔའོ། །ལུས་དབེན་ལ་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་པས། རྫོགས་རིམ་གྱི་ཆ་ངག་དབེན་དུ་བསྡུས་ནས། ངག་དབེན་ནས་རྡོར་བཟླས་ཀྱི་རིམ་པ། སེམས་དབེན་ནས་དགོངས་པ་བླ་ན་མེད་པའི་རིམ་པ། སྒྱུ་ལུས་སམ་བདག་བྱིན་རླབས་ཀྱི་རིམ་པ། འོད་གསལ་ལམ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པ། ཟུང་འཇུག་གི་རིམ་པ་དང་ལྔའོ། །འདི་ལ་རྫོགས་རིམ་རིམ་པ་ལྔ་ཞེས་བྱ། རིམ་ལྔ་ཞེས་པ་རྫོགས་རིམ་རིམ་པ་ལྔ་ལ་གྲགས་ཆེ། རྒྱས་པ་རྫོགས་རིམ་རིམ་པ་ལྔ་ལ་གཟིགས། ❷ བསྐྱེད་རིམ། སེམས་དབེན། (ལུས་དབེན་

ངག་དབེན་གཉིས་སེམས་དབེན་ལ་བསྡུས་ནས་སེམས་དམིགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཞེས་གྲངས་གཅིག་ཏུ་བརྩིས) སྒྱུ་ལུས། འོད་གསལ། ཟུང་འཇུག་དང་ལྔའོ། །འདི་སྒྲོན་གསལ། རྗེའི་སྒྲོན་གསལ་གྱི་མཆན་བུ་བཞི་སྦྲགས། རྗེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱུད་ཊཱི་ཀ་སོགས་མང་པོར་གསལ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་སྒྲོན་གསལ་༧༤༩ལས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་པོ་ཡིན། །སེམས་ལ་དམིགས་པ་ཙམ་ཞིག་ནི། །རིམ་པ་གཉིས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བསྟན་པ་ནི། །ཡིད་འོང་རིམ་པ་གསུམ་པའོ། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དག་པ་ནི། །རིམ་པ་བཞི་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །བདེན་གཉིས་སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་པ། །ཟུང་འཇུག་ཅེས་བྱ་ལྔ་པ་སྟེ། །འདི་ནི་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མཆོག །རྒྱུད་ཀུན་གྱི་ནི་དོན་བསྡུས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❸ རིམ་པ་ལྔ་པ་ཞེས་བྱ་བ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་འགྲེལ་པ་ཞིག རྒྱུད་འགྲེལ་༼ངི་པ༽ ཤོག་གྲངས་༩༥༤༥༤་བཞུགས་སོ། །འདི་ལ་ངོས་ཤོག་༢༣ཙམ་ཡོད།

རིམ་ལྔ་གདན་རྫོགས། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྔ་གདན་རྫོགས་ཀྱི་དམར་ཁྲིད་ཅེས་བྱ་བ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད། སྒྲ་བཤད་ནི། རིམ་ལྔ་སྟན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འཁོར་ལོ་ཅན་དུ་རྫོགས་པར་སྒོམ་པ་ལ་རིམ་གདན་རྫོགས་ཟེར། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ།

རིམ་ལྔ་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིག་ཚུལ། བསྐྱེད་རིམ་ཚོགས་ལམ་ལུས་དབེན་སྦྱོར་ལམ་དྲོད། །ལུས་དབེན་ལ་ཡང་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀ་ཡོད། །ངག་དབེན་རྩེ་མོ་སེམས་དབེན་བཟོད་པའོ། །ལུས་དབེན་སྐབས་སུ་གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །ཡས་བབས་མས་བརྟན་དགའ་བཞི་འདྲེན་པའི་ལམ། །གཙོ་བོར་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་དྲོད་ཅེས་བཤད། །ངག་དབེན་སྐབས་སུ་སྙིང་གི་སྣ་རྩེའི་རླུང་། །དབང་དུ་སྡུད་པའི་ནུས་པ་ཐོག་མ་ཏུ། །སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་སྦྱོར་ལམ་རྩེ་མོ་དང་། །སེམས་དབེན་སྐབས་སུ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་སེམས། །ཀུན་རྟོག་བརྒྱད་ཅུས་བསྐྱོད་ནས་བདེ་སྟུག་གིས། །བསྐྱེད་པའི་འཁྲུལ་སྣང་བཟློད་པས་བཟློད་པ་དང་། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ལམ་གྱི་མཆོག་གྱུར་པས། །མ་དག་སྒྱུ་ལུས་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་སྟེ། །དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཐོང་ལམ་རབ་དགའི་ས། །སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་སྒོམ་ལམ་ས་དགུ་དང་། །མི་སློབ་ཟུང་འཇུག་ཀུན་ཏུ་འོད་ཀྱི་ས། །མོས་སྤྱོད་ས་དང་བཅས་པ་ས་བཅུ་གཉིས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་མན་ངག་རིམ་པ་ལྔ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད།

རིམ་པ། སློབ་དཔོན་ཕཱ་ཎི་པས། རིམ་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་། ཆ་དང་། ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། དཔེར་ན་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་རིམ་པ་ནི་རྣམ་པ་ལ་གོ་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རིམ་པ་ལྔ་པ། ❶ རིམ་པ་ལྔ་པ་ཞེས་བྱ་བ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་འགྲེལ་པ་ཞིག རྒྱུད་འགྲེལ་ ངི་པ་ ཤོག་གྲངས་༦༥ན༥ན་བཞུགས་སོ། །འདི་ལ་ངོས་ཤོག་༢༢ཙམ་ཡོད། ❷ རིམ་པ་ལྔ་དང་ལྡན་པ།

རིམ་པ་བདུན་གྱི་ས་འོག ས་འོག་རིམ་པ་བདུན་ལ་གཟིགས།

རིམ་པ་བཞི་པ། སློབ་དཔོན་ནག་པོ་སྤྱོད་པས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག

རིམ་པ་བཞི་པའི་འོད་གསལ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཐབས་ཉེ་བའི་རྒྱུ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཟུང་འཇུག་མ་ཐོབ་པའི་བར་གྱི་རྫོགས་རིམ་ནི། བཞི་པ་འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི། ཕྱིའི་ཟླ་ཉི་སྤྲོད་ཀྱི་སྣག་གསུམ་འདས་པའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་སུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ལྡོག་ཆ་ནས་ཕྱིའི་མངོན་བྱང་དང་། ནང་གི་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ཐིམ་པའི་འོད་གསལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་ལྡོག་ཆ་ནས་ནང་གི་མངོན་བྱང་དུ་བཤད་དོ། །རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་པ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ། ཐུགས་ཟླ་མེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ། དེའི་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་རྣམས་དུས་མཉམ་མོ། །སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་དཔེའི་འོད་གསལ་དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་ཀ་གཅིག་སེམས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་ཡིན་པ་མཚུངས་ཀྱང་རྟོག་པ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ལ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཚེ་རྟོག་པ་ཕྲ་རགས་ཐམས་ཅད་རླུང་དང་བཅས་པ་ཐིམ་དགོས་པས། རྟོག་པའི་བཞོན་པར་འགྱུར་བའི་རླུང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པའི་སྒྱུ་ལུས་ཀྱང་ཐིམ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ། རི་རབ་ལ་གཟིགས།

རིལ་བ། ❶ ཟླུར་དུ་རྡུང་བ། ཟབ་འདྲིལ། ❷ (འདུལ་བ) རིལ་བ་སྤྱི་བླུགས་དང་འདྲ།

རིལ་བ་སྤྱི་བླུགས། (འདུལ་བ) མཆུ་མེད་པའི་བུམ་པ་ལུང་ཐག་ཅན་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱིས་བཀྲུ་བཤལ་བྱ་བའི་སྣོད་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་དེའི་མིང་། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་༡༦༧བ༨ལས། རིལ་བ་དག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བཀྲུ་བཤལ་བྱ་བའི་སྣོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གནས་མཆོག་རྡོ་རྗེ་གདན་སོགས་སུ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་རྡོ་སྐུའི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་བཞི་པ་བཞེངས་སྟབས་སུ་ཡོད་པ་དེའི་མདུན་གྱི་ཕྱག་གཉིས་པར་ཐོགས་པའི་བུམ་པ་དེའི་མིང་ཡིན་ནོ། །ད་དུང་དཔྱད་དོ། །

རིལ་མིད་བགྱིད་པ། ཁྱུར་མིད་གཏོང་བ།

རིལ་འཛིན། ལུས་འོད་གསལ་དུ་སྦྱངས་ཏེ་དེ་ལ་སེམས་འཛིན་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། རིལ་པོ་ནི་རང་གི་ལུས་དང་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྦྱངས་ནས་དེ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་ནི་རིལ་འཛིན་གྱི་དོན་ཡིན། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གདན་རྫོགས་ལ་གཞི་བྱས།

རིས་ལྔའི་འགྲོ་བ། འགྲོ་བ་རིས་ལྔ་ལ་གཟིགས།

རིས་མཐུན་པ། སྲོག་གམ་སྲོག་གི་དབང་པོའི་མིང་། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ ༼ཀ༽ (༥བ༥ལས། བུ་ཇི་སྲིད་དུ་རིས་མཐུན་པ་ཡོད་ཀྱི་བར་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཐད་ཀྱི་འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། རིས་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་བའོ། །ཞེས་སྐྱེ་བའི་མིང་དུ་གསུངས་སོ། །

རུ། ❶ ཚོགས་པའམ་དཔུང་སྡེའི་མིང་། རུ་ཁག རུ་སྒྲིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ རྭ་ཅོའི་མིང་། གླང་རུ། ར་རུ་ལྟ་བུ། ❸ དམག་གི་བརྡ་རྙིང་། དམག་དཔོན་ལ་རུ་དཔོན་དང་། གདུང་ལ་རུ་མཚོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ ལ་དོན་གྱི་སྒྲ་ཞིག

རུ་འཛིངས་པ། (སློ་སྦྱོང) འཚང་ག་བརྒྱབ་ནས་ཟིང་ལངས་པའི་དོན། དཔེར་ན་རྐྱེན་ངན་རུ་འཛིངས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

རུ་རུ། ཤ་བའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་གི་མིང་། བོད་སྐད་དུ་སྒྲ་སྒྲོགས་ཟེར། མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་ ༼སེ༽ ༣༠(བ་༢ལས་བཤད། འདི་སྒྲ་མདོའི་ཁོངས་སུ་བཞུགས། རི་དྭགས་རུ་རུ་དང་དོན་གཅིག

རུ་ཤིང་། སྒྲོམ་ཤིང་། རུ་ཤིང་ནི་སྒྲོམ་ཤིང་དུ་དོན་དུ་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་གསལ་ཏེ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོའི’” ཅྲིལ་ཅྲིལ” ཞེས་པའི་ཐད་ལས། སྒོ་ཁྲུང་གི་རུ་ཤིང་ལ་བཀྲག་རྩི་ཅྲིལ་ཅྲིལ་གྱིས་འཛུག་པ། ཞེས་གསལ།

རུང་ཁང་། (འདུལ་བ) ❶ དགེ་འདུན་གྱི་ཐབ་ཚང་། སྒྲ་བཤད་ནི། མཚམས་ཀྱི་ནང་ཡིན་ཀྱང་དེར་ཟས་བཙོ་བ་དང་། ཞག་ལོན་བཞག་ཏུ་རུང་བས་ན་རུང་ཁང་ཞེས་བྱའོ། །❷ དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱི་རྫས་བཞག་ས་དང་ཟས་སྐམ་བཞག་ས་ལའང་རུང་ཁང་ཟེར།

རུང་མིན་གྱི་གཞི་བཅུ། (འདུལ་བ) ༡ ཧུ་ལུ་ཧུ་ལུ་བརྗོད་པས་རུང་བ་འདག་པ། ༢ རྗེས་སུ་ཡི་རངས་བྱེད་པས་རུང་བ་འདག་པ། ༣ དགེ་སློང་གིས་ས་བརྐོས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པ། ༤ དགེ་སློང་གིས་ཆང་འཐུང་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ། ༥ ལན་ཚྭ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་བཟོས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ། ༦ ཡང་ཡང་ཟ་བ་ལ་རྒྱུང་གྲགས་ཕྱིན་པས་ཚོག་པ། ༧ གྲངས་པ་ཟ་བ་ལ་ལྷག་པོར་མི་དགོས་པར་སོར་མོ་གཉིས་ཀྱིས

ཟེ་མོ་གཏོད་པས་ཚིག་པ། ༨ ཕྱི་དྲོ་ཞོ་དང་འོ་མ་དཀྲུགས་ནས་བཏུངས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ། ༩ གདིང་བ་གསར་པ་ལ་རྙིང་པ་ནས་མཐོ་གང་གླན་མི་དགོས་པ། ༡༠ བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པའི་མགོ་ཐོག་ཏུ་ཁྲིའུ་བཞག་དེའི་སྟེང་དུ་ལྷུང་བཟེད་བཞག་དེའི་ནང་དུ་གསེར་ལ་སོགས་པའི་རིན་ཆེན་བཞག་ནས་བླངས་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པའི་ལྟུང་བ་མི་འབྱུང་བར་འདོད་པ་དང་བཅུའོ། །འདུལ་བ་ལག་ལེན་མི་རུང་བའི་གཞི་བཅུ་པོ་འདི་བསལ་ནས་བསྟན་པ་རྣམ་དག་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ། བཀའ་བསྡུ་གཉིས་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འདུལ་བ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། ཚ་སྒོམ་ལས། ཧུ་ལུ་ཡིད་རངས་ས་རྐོ་ཆང་དང་ཚ། །ལམ་དང་སོར་གཉིས་དཀྲུགས་དང་གདིང་བ་གསེར། །རུང་མིན་གཞི་བཅུ་སུན་ཕྱུང་གསོ་སྦྱོང་མཛད། །ཅེས་འབྱུང་།

རུམ། ❶ རུམ་པ་སྟེ། རང་ལུས་ཀྱིས་གཞན་བཀབ་ནས་དྲོ་བར་བྱེད་པའམ། བྱ་མོས་སྒོ་ངའི་སྟེང་དུ་ཉལ་ནས་སྒོང་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་མིང་། བྱ་མོས་སྒོང་རུམ་ནས་བྱ་ཕྲུག་ལངས་ལྟ་བུ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ མངལ། མའི་རུམ་ལ་བུ་ཆགས་ལྟ་བུ། ❸ ཡམ་ཕྲག ❹ ནང་། ཁྲོད། དཀྱིལ། གསེབ། སྤྲིན་གྱི་རུམ་ཞེས་པ་དང་། མུན་པའི་རུམ་དུ་སྒྲོན་མེ་ཤར་བ་འདྲ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

རུམ་པ། རུམ་ལ་གཟིགས།

རུས་སྐྲོམ། རུས་ཁོག་ཆ་ཚང་། Skeleton

རུས་པ་ཐོགས་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འགྲོ་བའི་ཉེས་དམིགས། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཤ་བཟའ་རྒྱུ་ཡར་ཞོག་རུས་པ་ལག་ཏུ་ཐོགས་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མཆོད་མཇལ་ལ་སོང་ནའང་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གསུངས་ཏེ། ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་བསྟན་པའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ་སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་མདོ་སྡེའི་ ཨ༔ ༢༠༧བ༣ལས། རུས་པ་དག་ཐོགས་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་ན་བྱ་མཆུ་རིངས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷམ་གྱོན་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སོང་ན་སྦལ་པར་སྐྱེ་བར་མདོ་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་སོ། །

རུས་པ་ལའང་ཐིང་བ། རུས་པ་ལའང་རྩུག་པ། སློབ་སྦྱིངས་ལས་ཀྱང་། ལྷགས་པ་དཔེ་མེད་རུས་པ་ལ་ཡང་ཐིང་བ་ཡིས། །ལུས་སྦྲེབས་འདར་ཞིང་སྐྱུར་ནས་ཀུམ་ཀུམ་པོར་འདུག་པ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

རུས་པའི་རྒྱན་དྲུག ཕྱག་རྒྱ་དྲུག་དང་འདྲ། འདི་ལ་རྒྱན་དྲུག་ཅེས་ཀྱང་ཟེར། ཕྱག་རྒྱ་དྲུག་ལ་གཟིགས།

རུས་སྦལ་གྱི་སྒྲ། མེད་པའམ་མི་སྲིད་པའི་དཔེ་ཞིག

རུས་སྦལ་གྱི་རྒྱུད་། ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་ལྔའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། རྣ་བར་གནས་ཤིང་། བྱེད་ལས་སྒྲ་འཛིན་པ་དང་རྐང་ལག་བསྐྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རྒྱུད་ཞིག སྒྲ་བཤད་ནི། རྒྱུད་དེ་རུས་སྦལ་གྱི་དབྱིབས་དང་འདྲ་བའི་མཆིན་པ་ལས་བྱུང་བས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས།

རུས་ཤིང་། (བློ་སྦྱོང་) སྙིང་རུས་སམ་སྙིང་སྟོབས། རྗེའི་ལམ་རིམ་ལས། ལྷ་དང་བླ་མ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་རུས་ཤིང་དང་བཅས་ནས་ནན་ཏན་གྱིས་བསམས་ན། ལོ་བརྒྱར་ཡང་མི་སྐྱེ་སྙམ་པ་ཞིག་ཀྱང་འདུས་བྱས་སོ་ན་མི་སྡོད་པས་ཅི་ཞིག་ལྟར་ལ་སྐྱེ་བ་ཡིན་གསུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བློ་སྦྱོང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་༨༢ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་རུས་ཤིང་དང་བཅས་པས་གོམས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

རེ་ཁ། (ལེགས་སྦྱར) རི་མོ་དང་ཐིག་གི་མིང་།

རེ་ལྟར་ཐོགས་ནའང་། (བརྡ་རྙིང) ཇི་ཙམ་ཐོགས་ནའང་། ཇི་ལྟར་ཐོགས་ནའང་། ཇི་ཙམ་རིང་ནའང་ཞེས་པའི་དོན།

རེ་དོགས། ལེགས་སུ་རེ་བ་དང་ཉེས་སུ་དོགས་པ་སྟེ། ཡག་པོ་ཞིག་བྱུང་ན་སྙམ་པའི་རེ་བ་དང་། སྡུག་ག་ཞིག་མི་ཡོང་ངམ་སྙམ་པའི་དོགས་པའོ། །

རེ་ལྟ་ཞིག ❶ ཡུན་རིང་ཞིག་ཅེས་པའི་དོན་དུ་བཤད། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་བོ་དམྱལ་བ་ཡི། །སྲུང་མ་རྣམས་ལ་བྱིན་དུ་ངེས། །དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་རེ་ལྟ་ཞིག །ཁོ་བོ་བྱིན་པས་ཡུན་རིང་སྡུག །ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །❷ རྣམ་པ་མང་པོའམ། ལན་གྲངས་དུ་མར། ཞེས་པའི་དོན་དུ་ཊཱི་ཀ་ལས་བཤད་དོ། །

རེ་ལྡེ། ❶ རྩྭ་གདན་ལྷས་མ་སྟེ། སྨྱུག་མའམ་རྩྭས་ལྷས་པའི་སྟན་དང་ཡོལ་བ་སོགས་ལ་ཟེར། ཕྱར་བ། སྣམ་བུ་སོགས་ལའང་འཇུག་པར་བཤད། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། སེག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྨྱིག་མ་ལ་སོགས་པའི་ཐགས་མ་གྲུ་བཞིའོ། །རེ་ལྡེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ཉིད་ཁྲུན་རིང་བའོ། །ཞེས་གསུངས། རེ་ལྡེ་ལྡོངས་རིང་། དཀྱུས་སུ་རིང་བའི་རེ་ལྡེ། མདོ་རང་འགྲེལ་གསུང་། རེ་ལྡེ་འཛོང་འཛོང་རིང་པོ། རེ་ལྡེ་འཛོང་རིང་ཟེར་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་སྙམ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར། རེ་ལྡེ་དམག་དང་ནགས་ཚལ་དང་། ཞེས་པའང་རྩྭའམ་སྨྱུག་མས་ལྷས་པའི་སྟོད་སྤྱད་དམ། སྟན་དང་ཡོལ་བ་སོགས་ལ་གོ་དགོས་ཀྱི་རྫིད་པས་བཟློས་པའི་རེ་བ་ནི་བོད་ལ་མ་གཏོགས་རྒྱ་གར་ལ་མེད་པས་དེ་ལ་དོགས་པ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕམ་པའི་ཐད་ཀྱི་འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ (ཅ་པ་) ༥༨ན༢ལས། དགེ་སློང་དགོན་པ་བ་ཉིན་པར་གློས་ཕབ་

སྟེ། གཉིད་ལོག་པས་ཕྱོགས་དེ་ཡལ་ག་དག་གམ། སེག་དག་གམ། རེ་ལྡེ་དག་གིས་བསྐོར་བར་བྱ་བའམ། སྣུང་མ་དགེ་སློང་གཞག་པར་བྱ་བའམ། ཞེས་གསུངས་སོ། །❷ གཡག་རྫིད་ལས་བཟོས་པའི་རེ་བ།

རེ་ཆ། བུད་མེད་ཀྱི་བརྗ་རྙིང་ཡིན་པར། སྐྱོགས་སྟོན་ལོ་ཙཱའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས་བཤད།

རེ་སྒྲ། རེ་ཆ་དང་འདྲ།

རེ་ཞིག ❶ གནས་སྐབས། ❷ དུས་ཐུང་ངུ། ❸ དུས་གང་འཆམས་ཤིག ❹ ནམ་ཞིག ❺ དང་པོར་རམ། ཐོག་མར་ལྟ་བུའི་དུས་ཀྱི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་ཚིག་ཅིག དཔེར་ན། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། དེ་ཐོས་ནས་རེ་ཞིག་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ནི་འདི་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་སྒྱུར་དུ་རབ་ཏུ་དང་བ་སྐྱེའོ། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། རེ་ཞིག་ནི་རིམ་པ་སྟོན་པའོ། །ཞེས་དང་། རྗེའི་རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། རེ་ཞིག་ནི་སྔོན་ལ་འདི་བྱ་ལ། དེ་ནས་འདི་བྱའོ་ཞེས་རིམ་པ་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རེ་ཞིག་གི་ཚེ། ནམ་ཞིག་གི་ཚེ། བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ལས། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཟླ་ག་པི་ཀླ་ར་ཞེས་བྱ་བ་ན་འབྲུ་མར་གྱིས་ཟངས་བཀང་བའི་ནང་ན་བཞུགས་ཏེ་འབུམ་སྡེ་བརྒྱད་ཅུ་ཞལ་འདོན་མཛད་པའི་ཚེ་བྱ་ཕུག་རོན་ཞིག་རྒྱུན་དུ་ཉན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་རེ་ཞིག་གི་ཚེ་ཤི་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རེག་ཅིང་རྩོལ་བ། (འདུལ་བ) རེག་ཅིང་མཉེད་པ། རེག་ནས་འཕུར་འཕུར་གཏོང་བ། རེག་ཅིང་འདྲུད་པ། ཞིབ་པར་བརྩལ་བ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

རེག་ཅིང་བརྩལ་བ། (འདུལ་བ) རེག་ཅིང་རྩོལ་བ་དང་འདྲ།

རེག་མཐོང་གི་མཚན་མ་བརྟན་པོ། (གསང་སྔགས) ལྷ་བསྒོམ་པའི་ཚེ་ཡིད་ངོར་མིག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་གསལ་བའི་གསལ་སྣང་བརྟན་པོ་ཐོབ་པ་ལ་མཐོང་བའི་མཚན་མ་བརྟན་པོ་དང་། ལག་པས་རེག་ཀྱང་རེག་ཏུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་བསྒོམས་རྟགས་གསལ་པོ་ཐོབ་པ་ལ་རེག་པའི་མཚན་མ་བརྟན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ང་རྒྱལ་དང་གསལ་སྣང་ཧ་ཅང་བརྟན་པ་འགའ་ལ་ཐོགས་རེག་གི་སྦྱོང་བ་དངོས་སུ་ཀྱུང་བའང་ཡོད་དེ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་བློ་ཤིན་ཏུ་རྟུལ་བ (ཕྱིས་སུ་གྲུབ་ཐོབ་ཤིང་ཁ་བ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཡིན) ཞིག་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀུལ་ཀའི་ཚལ་དུ་མགོ་ལ་རྭ་སྐྱེས་པར་སྒོམས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པས་དེས་ཀྱང་བསྒོམས་ཏེ། རེག

མཐོང་གི་མཚན་མ་གྲུབ་ནས་རང་སྟོད་པའི་ཕྱུག་པ་ལ་རྫ་ཐོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་༡༥ན་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

རེག་པ། ❶ ལག་པས་ཐུག་པ། ❷ འཐོབ་པ། སླེབ་པ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ས་ལ་རེག་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཚོར་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཞིག་སྟེ། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཞིག་ལ་ཟེར།

རེག་པའི་ཟས། ལུས་སེམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་རེག་པ་ལ་ཟེར། བཀྲེས་པས་ཉེན་པའི་མི་ཞིག་ཟས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཡིད་ལ་དགའ་བདེ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་རེག་པ་ཟས་སུ་སོང་བ་ཡིན། སྒྲ་བཤད་ནི། རེག་པའང་ཡིན་ལ་ཟས་དང་བྱེད་ལས་མཚུངས་པས་རེག་པའི་ཟས་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་སོ། །

རེག་པའི་ལྷག་མ། (འདུལ་བ) ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་གྱི་གཉིས་པ། རེག་པའི་ལྷག་མའི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་བུད་མེད་ལ་རེག་ཅིང་རེག་པ་བདག་གིར་བྱས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི་མཉན་ཡོད་དུ་འཆར་ཀས་བུད་མེད་ལ་རེག་པ་ལས་དགེ་འདུན་ལྷག་མར་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་འཕེལ་བའོ། །

རེག་བྱ་བཅུ་གཅིག རྒྱུའི་རེག་བྱ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། འབྲས་བུའི་རེག་བྱའམ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རེག་བྱ་འཇམ་རྩུབ་ལྗི་ཡང་གྲང་བ་བཀྲེས་སྐོམ་བདུན་ཏེ་བཅུ་གཅིག་གོ།

རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མ། ❶ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཡུམ་གྱི་མཚན། ཁྲོ་མོའི་ཉམས་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་ལ་རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མ་ཟེར། ལྷ་མོ་དེ་དག་ཀྱང་ངེས་དོན་དུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་ངོ་བོ་མཉམ་པས་རྡོ་རྗེ་བཏགས། གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མ་སོགས་ལའང་རིགས་འགྲེའོ། །❷ སྤྲུལ་སྐུ་སྔོན་པོའི་ཡུམ་རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མ་ཞེས་ཟེར།

རེངས། ❶ གྱོང་པོའམ་མཁྲེགས་པོར་གྱུར་པའི་དོན། ❷ ལངས་པའམ་ཤར་བའི་དོན། དཔེར་ན་སྐྱ་གདངས་ལངས་པའམ་ཤར་བ་ལ། སྐྱ་རེངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ རྐྱང་པ། ཁེར་རྐྱང་། ཡོ་རེངས་ལྟ་བུ།

རེངས་པ། རེངས་་ལ་གཟིགས།

རེངས་བྱེད། <སྟམྦྷན> སྔགས་ཀྱིས་ལུས་རེངས་ནས་ལས་བྱེད་མི་ནུས་པའི་མིང་། བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་འབྲིང་པོའམ་སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་ ༼ཅོ་པ༽ ༧༥༦བ༢ལས། སྟམྦྷན་ཞེས་

བྱ་བ་སྔགས་ཀྱིས་ཞུས་ཁེངས་ཤིང་ལས་བྱེད་མི་ནུས་པའི་མིང་སྟེ་རེངས་བྱེད་ཅེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རེའུ། ར་ཕྲུག

རེའུ་མིག ❶ དྲ་མིག་གི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་རི་མོའམ་དངོས་པོའི་མིང་། ཟྲ་བཤད་ནི། དབྱིབས་རེའུ་སྟེ་ར་ཕྲུག་གི་མིག་ལྟར་གོར་གོར་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་རེའུ་མིག་ཅེས་བཏགས། ❷ གྲངས་ཀ་སྣ་ཚོགས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཨང་ཀིའི་མིང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

རེས། ❶ རེས་འགའ། སྐབས་རེ། ❷ རེ་མོས། རེས་ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རེ་མོས་སོ། །ཞེས་རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རེས་འགའ། སྐབས་རེ། མཚམས་རེ། མཚམས་མཚམས། བར་བར།

རེས་འགའ་བ། སྐབས་རེ་ཡོད་ལ་སྐབས་རེ་མེད་པའི་ཆོས། ཡུལ་དུས་འགའ་ཞིག་ན་ཡོད་ཅིང་ལ་ལར་མེད་པའི་ཆོས།

རེས་འཇོག གཅིག་ཡོད་དུས་ཅིག་ཤོས་མེད་པ། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་༤༤༣བ་ལས། གཅིག་ཡོད་པའི་ཚེ་ཅིག་ཤོས་མེད་པའི་རེས་འཇོག་མ་ཡིན་པར་དུས་གཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

རོ། ❶ ཤི་བའི་ལུས། སྲོག་དང་བྲལ་བའི་ལུས། ❷ བྲོ་བ། རོ་མངར་བ་དང་སྐྱུར་བ་ལྟ་བུ། མི་རོ་དང་ཁྱི་རོ་ལྟ་བུ། ❸ སྙིང་པོ་ཕྱུང་ཟིན་པ། ཟས་ཀྱི་སྙིགས་རོ། ❹ ཕེད་མེད། ས་རོ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ། ❺ རང་བཞིན། རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❻ ར་མཐར་སྦྱར་རྒྱུའི་རྫོགས་ཚིག་གི་ཕྲད་ཅིག

རོ་རྒྱང་དབུ་མ་གསུམ་གྱི་ཡར་སྣེ་དང་མར་སྣེ། རོ་རྒྱང་དབུ་མ་གསུམ་ནི་སྤྱི་བོ་ནས་ཕོ་མོ་གང་ཡིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་རྩེར་ཡོད་ལ། དེའི་ཆ་ཤས་ཤིག་རྐང་མཐིལ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའང་རྗེའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་མ་རྒྱུད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་དཔྱིད་ཐིག་ལས་གསུངས། རྩ་དབུ་མ་ནི་སྤྱི་བོ་ནས་རྟགས་ཀྱི་རྩེའི་བར་ཡོད་ལ། རོ་མ་ནི་ཡར་སྣེ་སྣ་བུག་གི་ནུས་པའི་བུ་ག་ནས། མར་སྣེ་བཤང་ལམ་གྱི་བར་དུ་སོང་ནས་བཤང་བ་འཕེན་འཛིན་བྱེད་པར་གསུངས། རྒྱང་མ་ནི་ཡར་སྣེ་སྣ་བུག་གི་ནུས་པའི་བུ་ག་ནས། མར་སྣེ་རྟགས་ཀྱི་རྩེའི་བར་སོང་སྟེ་དྲི་ཆུ་དང་ཁུ་ཁྲག་འཕེན་འཛིན་བྱེད་པར་བཤད་དོ། །

རོ་སྐམ། ས་སྟོང་སྐམ་པོ་སྟེ། རྩྭ་ཆུ་ཤིང་སོགས་ཅི་ཡང་སྐྱང་འགྲོ་བའི་ལྗུངམ་གྱི་ཐང་ལྟ་བུ་ལ་བཤད།

རོ་ཁྲུར་བ་ལྟར། རྒྱབ་འགལ་དུ་སོང་བའི་དཔེའོ། །གནའ་བོ་བོད་དུ་རོ་ཁྲུར་བ་ན་ཐག་པས་གོང་བྱུར་བསྡམས་ཏེ་རྒྱབ་སྒྲོད་བྱས་ཏེ་ཁྲུར་བའི་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་དཔེར་བཟུང་བའོ། །

རོ་བརྒྱ། རོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་དང་དོན་གཅིག འདི་ལ་རོ་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པས། རོ་བརྒྱ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་གྲངས་བརྒྱ་ཏག་ཏག་ཡོད་པའི་དོན་མིན་ནོ། །ཡང་ན། བརྒྱ་ཞེས་པ་མང་བའི་དོན་ཙམ་མོ། །དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། རོ་མངར་བ། སྐྱུར་བ། བསྐ་བ། ཁ་བ། ཚ་བ། ལན་ཚ་བ་སྟེ་རྩ་བའི་རོ་དྲུག དེ་རེ་རེ་ལའང་མངར་བའི་མངར་བ་དྲུག་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་བས་སོ་དྲུག དེ་རེ་རེ་ལའང་དམན་པ་དང་འབྲིང་དང་མཆོག་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས་རོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བླ་མཆོད་ཁྲིད་ཡིག་《མདུན་ཕྲེང་》ལས་གསུངས། དངུལ་ཆུའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་ལས་ཀྱང་། རོ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ནི། རོ་མངར་བ། སྐྱུར་བ། བསྐ་བ། ཁ་བ། ཚ་བ། ལན་ཚ་བ་སྟེ་རྩ་བའི་རོ་དྲུག་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་མངར་བའི་མངར་བ། མངར་བའི་སྐྱུར་བ། མངར་བའི་བསྐ་བ། མངར་བའི་ཁ་བ། མངར་བའི་ཚ་བ། མངར་བའི་ལན་ཚ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུར་བའི་སྐྱུར་བ། སྐྱུར་བའི་མངར་བ་སོགས་དྲུག་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བས་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དངུལ་ཆུའི་གསུང་འདི་ལ་སྐྱོན་འདུག་གོ།

རོ་གཅིག རོ་གཅིག་པ་དང་དོན་འདྲ།

རོ་གཅིག་པ། ❶ དབྱེར་མེད་པ། ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་བ། ཆུ་དང་འོ་མ་འདྲེས་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ། ❷ མཐུན་པ། དབྱེ་བའི་ལྡོག་ཕྱོགས། གཅིག གཅིག་པ། རོ་གཅིག་པ་ཞེས་པ་མཐུན་པ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ནི། འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ ༺ཆ་པ༻ ༡༠ན༧ ལས། མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རོ་གཅིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །❷ ཕན་བདེའི་རོ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟླ་བསྡུས་པའོ། །སློབ་དཔོན་དཔའ་བོའི་ཕྃར་ཕྱིན་བྃསྡུས་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་དོན་སྒྲུབ་ཚུལ་ལ་མཐུ་མེད་པའི། །ཐེག་པ་གཉིས་པོ་གཏན་དུ་སྤང་བྱས་ཤིང་། །ཐུབ་རྒྱལ་ཐེག་པ་སྙིང་རྗེས་བསྟན་པ་ལ། །གཞན་ཕན་རོ་གཅིག་ (ཕན་བདེའི་རོྃ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བའི) རང་བཞིན་དེ་དག་འཇུག །ཅེས་གསུངས་པྃ་ལྟར་རོྃ། །ཚིག་ཕྲང་ཐ་མའི་རོ་གཅིག་གི་འགྲེལ་བཤད་དེའི་ཁྲུངས་ནི། སློབ་སྤྲིན་ལས། དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ཕན་དང་བདེ་བའི་རོ་ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

རོ་གཅིག་གི་རྣལ་འབྱོར། (བཀའ་བརྒྱུད) ཕྱག་ཆེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ནང་གསེས། འཁོར་འདས་དང་བདེ་སྡུག་སོགས་གཉིས་ཆོས་དུ་མ་ཡང་དབྱེར་མེད་ཟུང་འཇུག་གི་ངོ་

བོར་རོ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར། སྒྲ་བཤད་ཀྱང་དེས་ཤེས་སོ། །དེ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད། འདི་དང་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་གཉིས་པ་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྤྲོས་བྲལ་གྱི་སྐབས་སྟོང་ཕྱོགས་ལ་བདེ་ཞིང་སྣང་ཕྱོགས་ལ་མི་བདེ་བ་ཡོད་ལ། འདིའི་སྐབས་སུ་སྣང་སྟོང་གཉིས་ཀར་མི་བདེ་བ་མེད་པར་དེ་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཟུང་འཇུག་གི་ངོ་བོར་རོ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པས་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །

རོ་སྙོམས། ❶ ཚ་སྙོམས་པ། ཉུས་པ་སྙོམས་པ། འཁྱུང་བ་རོ་སྙོམས་ཞེས་པ་དང་། ཚ་གྲང་རོ་སྙོམས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ རང་བཞིན་གཅིག་པ། ❸ སྙོམས་པ། གླིང་རས་པས། འཁོར་བ་རྣམ་རྟོག་གི་གྲོང་ཁྱེར་ན། །འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་རོ་ལངས་རྒྱུ། །དུར་ཁྲོད་འཇིགས་སུ་རུང་བ་ཞིག་དེ་ན་གདའ། །བླ་མ་རོ་སྙོམས་ཤིག་མཛད་ན་དེ་རུ་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་གང་བྱུང་ཡང་། དགའ་སྡུག་གི་འཕོ་འགྱུར་མེད་པར་སེམས་སྙོམས་པའམ་བརྟན་པོ་ཞིག་དགོས་ཞེས་པའོ། །

རོ་སྙོམས་སྐོར་དྲུག (བཀའ་བརྒྱུད) འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་སོགས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་འཁྲིད་ལུགས་ཀྱི་གདམས་པ་ཞིག་སྟེ། རྣམ་རྟོག་ལམ་འཁྱེར། ཉོན་མོངས་ལམ་འཁྱེར། ན་ཚ་ལམ་འཁྱེར། ལྷ་འདྲེ་ལམ་འཁྱེར། སྡུག་བསྔལ་ལམ་འཁྱེར། འཆི་བ་ལམ་འཁྱེར་དང་དྲུག་གོ། གདམས་པ་འདི་རྗེ་བཙུན་རས་ཆུང་པས་གཏེར་དུ་སྦས་པ་འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཀྱིས་བཏོན་པར་མཛད།

རོ་སྟོད། ལུས་ཀྱི་སྟོད།

རོ་སྟོད་སེང་གེ་འདྲ་བ། (ཕར་ཕྱིན) རོ་སྟོད་སེང་གེ་ལྟར་འཕེལ་ཁ་ཆེ་བ། བྲང་ཞེང་ཆེ་བ། རོ་སྟོད་ནི་ལུས་ཀྱི་སྟོད་ཀྱི་མིང་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སེང་གེ་ལྟར་འཕེལ་ཁ་ཆེ་བའོ། །

རོ་འདའ་བ། རོའམ་བྲོ་ལེགས་པའམ་བཟང་པོ། འདའ་བ་ཞེས་པ་བསོད་པ་དང་བཟང་པོ་ལེགས་པ་བཅས་ལ་འཇུག་པར་སེམས། ངག་སྒྲོན་འགྲེལ་པ་ཁུ་ཉུ་བླ་མས་མཛད་པ་ལ་གཞི་བྱས།

རོ་ལྡན། ❶ དུར་ཁྲོད། ❷ བུད་མེད་ཀྱི་མིང་། བུད་མེད་ལ་རོ་ལྡན་ཞེས་པ་ནི། བོད་སྐད་དུ་རོ་ལྡན་ཞེས་པ་བུད་མེད་ལ་མི་འཇུག་ཀྱང་། དེའི་སྐད་དོད་ཨཊ་ཀ་བྲིཧྲི་ཞེས་པ་ལྕུང་ལོ་ཅན་དང་། རོ་ལྡན་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས། ལྕུང་ལོ་ཅན་ཞེས་པ་བུད་མེད་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཤད་དོ། །❸ ཟས་བྲོ་བ་དང་ལྡན་པ། ❹ སྒོག་པ། ❺ ལྕེ། ❻ ཨམྲ།

རོ་མ། <ར་ས་ནཱ> ❶ རྩ་རོ་མ་དང་འདྲ། རོ་མ་ཞེས་པ་རོ་བཅུད་དང་ལྡན་མ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། (རོ་བཅུད་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག) མ་ནི་འདིར་བུད་མེད་ཀྱི་སྒྲ་སྒྱུར་བའོ། །རོ་མའི་སྐད་དོད་ "ར་ས་ནཱ" ཞེས་པ། རོ་མ་དང་། རོ་སྦྱོང་དང་། ལྕེའི་མིང་དང་། འོག་པག་སྟེ་སྐེད་རྒྱན་ཁྲིས་མ་གཅིག་པ་ནས་བརྒྱ་དང་བཅུ་དྲུག་པ་དང་ཉེར་དྲུག་པ་དང་ཉེར་ལྔ་པ་རྣམས། ཞེས་སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ན་གསལ། ཡང་། ཤིང་ "བརྒྱ་འབིགས" ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པའི་ཐད་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། ཤེ་ལའི་འདབ་མ་ལེགས་བབ་མ། ། "རོ་བཅུད་ལྡན་མ" "ར་ས་ནཱ" ། །སྟོང་འབིགས་དང་ནི་ཙུ་ཀྲ་དང་། །སྐྱུར་མོ་དང་ནི་བརྒྱ་འབིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། ❷ སྙིགས་མའི་དོན་ཡིན་པར། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་གསུང་།

རོ་ཞུགས། ❶ རོ་རུལ་ནས་ལྡུར་ལྡུར་རམ་ཞུག་ཞོག་ཏུ་གྱུར་པའི་མིང་། ❷ རྐྱག་པ། རྐྱག་པ་ལ་རོ་ཞུགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རོ་ལྟར་དྲི་ངན་བྲོ་བས་ན་རོ་ཞུགས་ཞེས་བྱའོ། །རོ་ཞུགས་ཞེས་པ་རྐྱག་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། རོ་ཞུགས་རྐྱག་པའི་འདམ་རྫབ་གང་དུ་འབུ་མཆུ་རྣོན་ཞེས་བྱ་བ་ལུས་ཐམས་ཅད་དཀར་ཞིང་མགོ་གནག་ལ་མཆུ་སྦྲུང་བའི་སྲོག་ཆགས་དག་གནས་ཤིང་དེ་དག་གིས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་རུས་པའི་བར་དུ་འབིགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་དང་། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ལས། རོ་ཞུགས་ཀྱི་འདམ་མམ་ཕྱི་སའི་འདམ་རོ་ལྟར་མནམ་པ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

རོ་ཞུགས་ཀྱི་འདམ། ❶ རོ་རུལ་ནས་ལྡུར་ལྡུར་རམ་ཞུག་ཞོག་ཏུ་གྱུར་པའི་འདམ་རྫབ་ལ་ཟེར། ❷ རྐྱག་པའི་འདམ་རྫབ། ❸ ཉེ་འཁོར་བའི་དམྱལ་བ་བཞིའི་གཉིས་པ་སྟེ། རོ་ཞུགས་ཀྱི་འདམ་ཞེས་བྱ་བ་རྐྱག་པའི་འདམ་རྫབ་རྐེད་པ་ནུབ་པ་ཙམ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་དམྱལ་བ་པ་དག་འགྲོ་བ་ན་སྲིན་བུ་མཆུ་རྣོན་ཞེས་བྱ་བ་ལུས་དཀར་ལ་མགོ་ནག་པས་ལྷུགས་ཀྱི་མཚམས་རུས་པའི་བར་དུ་ཟང་ཐལ་དུ་འབིགས་པར་བྱེད་པའི་དམྱལ་བ་ཞིག་གོ། སྒྲ་བཤད། དེ་ལྟ་བུའི་རྐྱག་པའི་འདམ་རྫབ་དེ་ལ་རོ་ཞུགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རོ་ལྟར་དྲི་ངན་བྲོ་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས་སོ། །

རོ་ཧི་ཏཿ (ལེགས་སྦྱར) ❶ དམར་པོའི་མིང་། ❷ དམར་ལྡན། ❸ མདོག་དམར་ཞེས་བྱ་བ་བཟོས་ན་ཞིམ་པའི་ཉ་ཞིག་གི་མིང་། རྗེའི་དུས་འཁོར་གྱི་ཟིན་བྲིས་མཁས་གྲུབ་རྗེས་བཏབ་པ་ལས་ཀྱང་། ཉ་རོ་ཧི་ཏ་ལྟར་དམར་བས་ཉའི་རྣམ་པར་གྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❹ རྒྱང་གི་མིང་ཡིན་པར་ཡང་བཤད།

རོག་པོ། ནག་པོའི་མིང་། བྱ་རོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་གསུང་།

རོང་ཟོམ་པཎྜི་ཏ། བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དུ་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་གྲགས་ཅན་བརྒྱ་དང་གོ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞུང་བཞུགས་པའི་ནང་གསེས་གྱ་དགུ་པ་རོང་པ་ཆོས་བཟང་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པར་སེམས། ཁྲུང་གཤེགས་ལོ་ཚིགས་གསལ་པོ་མ་རྙེད་ཀྱང་། ཕལ་ཆེར་ཇོ་བོ་རྗེ་དང་མཇལ་བ་དང་། འགོས་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས་དང་དེའི་བླ་མ་ནག་པོ་དམ་ཚིག་སྤྲུད་པ་བོད་དུ་ཕེབས་པ་དང་དུས་མཚུངས་པར་བྱོན་པར། དེབ་སྔོན་དུ་གསལ། ཀྱེན་གསུམ་རབ་ཏུ་བཤད་པ་རོང་ཟོམ་ཆོས་བཟང་གི་འགྱུར།

རོང་ཟོམ་ཆོས་བཟང་། རོང་ཟོམ་པཎྜི་ཏ་དང་འདྲ།

རོད། རྣམ་པ་དང་ཉམས་ལ་འཇུག་པར་བཤད། མདོག རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ ༥༧ལས། དུད་འགྲོ་ནས་འཆི་འཕོས་པའི་སྤྲེའུ་ཕྲུག་དེ། སྐྱེན་ལ་རོད་ངན་པ་ཅིག་འདུག ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

རོལ། ❶ དགའ་དགུར་ལོངས་སྤྱོད་པ། ❷ ཤུལ་ཏེ། ཐོང་གཤོལ་གྱིས་རྨོས་པའི་ས་ཤུལ་ལམ་ས་ཤུར། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས། ❸ སྤྲུལ་པ་དང་རྩེ་བའི་དོན་ལའང་བཤད། འཇམ་དབྱངས་མིའི་རྣམ་པར་རོལ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ ངོས་སམ་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་སྟེ། ཕ་རོལ་ཚུ་རོལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

རོལ་རྙེད་མ། རོལ་རྙེད་མའམ་སཱི་ཏཱ་ནི་རཱ་མ་ཎའི་ཆུང་མའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ཐོང་གཤོལ་གྱིས་ཞིང་རྨོས་པའི་ས་ཤུར་ནས་རྙེད་པས་རོལ་རྙེད་མ་ཞེས་བྱའོ། །

རོལ་པ། ❶ རྣམ་འཕྲུལ། སྤྲུལ་པ། དཔེར་ན་མིའི་རྣམ་རོལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ བཀོད་པ། རྣམ་འགྱུར། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ ༡༧ན༧ལས། ཡིད་ཀྱི་རོལ་པའམ། བཀོད་པ། རྣམ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ། <ཨ་ལ་ལ་བཛྲ> ཀྱེ་རྡོར་གྱི་མཚན།

རོལ་པའི་མཚོ་བདུན། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ནས་གསེར་གྱི་རི་བདུན་པོ་དེ་དག་གི་བར་གྱི་མཚོ་བདུན་ལ་རོལ་པའི་མཚོ་བདུན་དང་ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་རོལ་ཞིང་རྩེ་བའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོལ་པའི་མཚོ་ཞེས་བྱའོ། །

རོལ་བ། རོལ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

རོལ་མོའི་བྱེ་བྲག་བཅོ་བརྒྱད། རོལ་མོའི་སྒྲ་རྩལ་བཅོ་བརྒྱད་དང་དོན་འདྲ།

རོལ་མོའི་སྒྲ་རྒྱལ་བཅོ་བརྒྱད། གར། བྲོ། ཟ་བོ་ཆེ། ཟླ་ཟ། ཟ་ཕྲན། ཟླ་ཟ་ཆེན་པོ། འཁར་ཟ། པི་ཝང་རྒྱུད་གཅིག་པ། ཟླ་ཟ་ཁ་གཅིག་པ། ལྕགས་ཀྱི་སིལ་ཁྲོལ། འཁར་བའི་སིལ་ཁྲོལ། པི་ཝང་རྒྱུད་གསུམ་པ། ཟ་མུ་ཀུནྡ། སིལ་སྙན་སྒྲ་དབྱངས་དང་བསྟུན་པ། ཐེག་རྫོབ། རོལ་མོའི་སྒྲ། པི་ཝང་། གླིང་བུ་དང་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །འདི་སྒྲ་རྒྱལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས།

རོལ་མཚོ། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྣམ་ཁྲུས་བྱེད་ཅིང་རྩེད་མོ་རྩེ་བའི་མཚོ་ལ་རོལ་མཚོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྒྱས་པར་བཤད་ན། མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ལ་རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ཀྱི་མཐའ་སྐོར་དུ་གསེར་གྱི་རི་བདུན་ཡོད་ལ། རི་དེ་དག་གི་བར་བར་དུ་ཡན་ལག་གམ་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཆུས་གང་བའི་ལྷ་རྣམས་རྩེ་ཞིང་རོལ་བའི་མཚོ་བདུན་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ་དག་ལ། རོལ་མཚོ་ཞེས་བྱའོ། །དོགས་གཅོད། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལས། རི་རབ་ཀྱི་མཐའ་སྐོར་གྱི་གསེར་གྱི་རི་བདུན་དང་སྤེལ་ནས་ཡོད་པར་གྲགས་པའི་མཚོ་དྲུག་གོ། ཞེས་མཚོ་དྲུག་ཅེས་པ་ནོར་བ་སྟེ། མཛོད་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་སུ་རོལ་མཚོ་བདུན་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་རྩ་བ་ལས། དེ་དག་བར་བདུན་རོལ་མཚོ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། མུ་ཁྱུད་འཛིན་ལ་ཐུག་པའི་རི་དེ་དག་གི་བར་བདུན་ནི་རོལ་མཚོ་བདུན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རླངས་པ། <བཱཥྤ> འཁོར་ལྔ་སྡེའི་ཡ་གྱལ་ཞིག Vāşpa वाष्प

རླམ་ཁྲེར། ཧམ་ཁྲེར་གྱི་དོན་དུ། ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་གསུང་། ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་གི་དག་ཡིག་ཐོན་མིའི་དགོངས་རྒྱན་ལས། རླམ་ཁྲེར་ནི་ཧམ་ཁྲེར་གྱི་བརྡ་རྙིང་དུ་བཤད་མོད། བརྡ་བཀྲོལ་སོགས་སུ་རླན་གྱིས་ཟིན་པ་ལ་བཤད། ཅེས་གསུངས་སོ། །

རླིངས་པ། ཕྱིང་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའི་གདན་ཞིག་ལ་ཟེར། འདི་ལ་ཀླིངས་པ་ཞེས་ཀྱང་འབྲི་སྟེ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ ༼ཚུ༽ ༡༢༠ན༣ལས། ཀླིངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱིང་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་ཐད་ཀྱི་ལུང་རྣམ་འབྱེད ༼ཆ༽ ༡༢༧ན༤ལས། སྲིན་བལ་གྱི་སྣན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྣན་གཉིས་ཏེ། ནང་ཚངས་ཅན་དང་། རླིངས་པ་སྟེ། དོན་འདིར་ན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རླུགས་པ། ❶ བཤིག་པ། དཔེར་ན་མངལ་རླུགས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ (འདུལ་བ) ལུགས་པ། དཔེར་ན་སྐྱིག་རླུགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ (འདུལ་བ) ཟས་མ་ཞུ་བར་ཁ་ནས་ཕྱིར་བྱུང་བ་ལ་ཟེར། ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས། རླུགས་པ་ནི། ལུག་པ་སྟེ་ཟས་མ་ཞུ་བར་ཕྱིར་བྱུང་བ། ཞེས་གསུངས་སོ། །སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ལས། མི་ན་བར་ཆུའི་ནང་དུ་བཤང་

གཅི་དང་མཆིལ་མ་དང་། སྣབས་དང་སྐྱུགས་པ་དང་། རླུགས་པ་མི་དོར་བར་བསླབ་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རླུང་། ❶ འབྱུང་བ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ཡང་ཞིང་གཡོ་བ། རླུང་གི་མཚན་ཉིད། རླུང་ལ་ཞེ་སར་བསེར་བུ་ཟེར། བསེར་བུ་ཞེས་པ་རླུང་གི་ཞེ་ས་ཡིན་པར་སྒྲོགས་སྔོན་ལོ་ཙཱའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་གསལ། ❷ ཉུབ་བྱང་། རླུང་ལྷ་གང་དུ་གནས་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ཉུབ་བྱང་ལ་རླུང་ཞེས་བྱ། ❸ དབུགས། རླུང་ཆམ་ལ་དབབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ ཁོང་ཁྲོ། མི་རླུང་ཚ་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

རླུང་རྒྱལ། མི་ཁོང་ཁྲོ་ཚ་པོ། དཔེར་ན་མི་རླུང་རྒྱལ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། གྲྭ་བཤད་ནི། རླུང་ནི་ཁོང་ཁྲོ། རྒྱལ་ནི་རྒྱལ་པ་སྟེ་པགས་པས་བཟློས་པའི་སྐད་ཀྱི་མིང་། དཔེར་ན་མི་ར་བཟིའམ་ཆང་ལ་ངན་ལང་ཤོར་བའི་མི་ལ། ཆང་རྒྱལ་ཟེར་བ་དང་འདྲ་བར། དམའ་འབེབས་ཀྱི་ཚིག་ཅིག་རེད།

རླུང་ཁ་སྐྱུར། རླུང་ཁ་སྒྱུར་ལ་གཟིགས།

རླུང་ཁ་སྒྱུར། རླུང་ཐུམ་པ་ཅན་དང་དོན་འདྲ། དེར་གཟིགས།

རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར། མངོན་པ་མཛོད་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་འོག་གཞིར་གྱུར་པའི་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། ཛམས་སུ་སྟེ་སྟེང་འོག་ཏུ་དཔག་ཚད་ས་ཡ་ཕྲག་གཅིག་དང་དྲུག་འབུམ་ཡོད་ལ། རྒྱར་ནི་སྟོང་གསུམ་དང་མཉམ་པས་གྲངས་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་སེམས་ཅན་སྤྱིའི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཆགས་སོ། །རླུང་དེའི་མིང་ནི་འཐམ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དབྱིབས་ནི་ཟླུམ་པོའོ། །ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་པའམ། ཁ་ཅིག་ནི་སྔོ་སྐྱར་འདོད་ལ། ཡོན་ཏན་ནི་ཚན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་རྡོ་རྗེས་ཀྱང་གཞིག་པར་མི་ནུས་པའི་སྲ་བ་དང་། ལས་ནི་བརྟེན་པ་རྣམས་འདེགས་པ་དང་། ངོ་བོ་ནི་ས་ལ་སོགས་པ་རྫས་བརྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཀྱང་རླུང་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་མཆིམས་མཛོད་ནས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

རླུང་གི་རྣལ་འབྱོར། རླུང་གི་ཉམས་ལེན། རླུང་ཐུམ་པ་ཅན་དང་། ངག་དབེན་གྱི་སྐབས་སུ་རྡོ་རྗེ་བཟླས་པ་ལྟ་བུའི་ཉམས་ལེན་རྣམས་སོ། །

རླུང་སྒྲ་ཅན། དབུགས་གཏོང་བའི་ཚེ་ཕར་རྒྱུ་ཚུར་རྒྱུའི་སྒྲ་ཐོས་རྒྱུ་ཡོད་པའི་རླུང་།

རླུང་རྡོད་བག་ཅན། རང་བབས་སུ་མི་འཛོག་པར་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོ་བྱེད་དེ་གཏོང་བའི་རླུང་ངམ་དབུགས།

རླུང་དག་དབྱེར་མེད། རླུང་འཇུག་གནས་ལྡང་གསུམ་གྱིས་ཨོཾ་ཨཱཿཧཱུྃ་གི་རང་སྒྲ་སྒྲོག་པ།

རླུང་རྫམས་པ། དབུགས་གཏོང་བའི་ཚེ་བྲེལ་བ་བྱེད་ནས་མགྱོགས་པོ་མགྱོགས་པོ་གཏོང་བའི་དོན།

རླུང་ཚམ་ལ་དབབ། དབུགས་འགྲོ་འོང་གི་རྒྱུ་བ་ཀ་ཅང་རགས་པ་དེ་དག་བཏུལ་བའམ་ཞི་བར་བྱས་ནས་དབུགས་དལ་བུའི་གཏོང་བ་ལ་ཟེར། སྤྱིར་ཚམ་ལ་ཕབ་ནི། ཚར་གཅོད་པ་དང་། བཏུལ་བ། ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། དབང་དུ་བསྡུ་བ་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན་དགྲ་བོ་ཚམ་ལ་ཕབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ཞིབ་པར་བཤད་ན། སྒོམ་ལ་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་ཚེ། དབུགས་འགྲོ་འོང་ཉེར་གཅིག་ཙམ་བགྲངས་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་རྟོག་ཤིན་ཏུ་རགས་པ་རྣམས་ཞི་བར་བྱས་ནས་རླུང་སྙེ་དབུགས་དལ་བུའི་གཏོང་བ་ལ་སེམས་གཏད་པ་ལ་ཟེར། འདི་ནི་རྟོག་པ་ཕྱི་རོལ་དུ་གཡེང་བ་ལྡོག་པའི་ཐབས་དམ་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། རླུང་སྙེ་དབུགས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཤིན་ཏུ་རགས་པ་དག་བཏུལ་བའམ་ཞི་བར་བྱེད་པས་ན་རླུང་ཚམ་ལ་དབབ་ཅེས་བྱའོ། །

རླུང་ཚམ་ལ་ཕབ། རླུང་ཚམ་ལ་དབབ་དང་དོན་འདྲ།

རླུང་རྟ། ཡོངས་གྲགས་སུ་རླུང་རྟ་ཞེས་པ་སྲོག་ཆགས་རྣམ་ལྔའི་གཟུགས་བརྙན་ལྡན་པའི་དར་ལྕོག་ལ་རླུང་རྟ་ཟེར། རླུང་རྟ་དངོས་ནི། བསོད་ནམས་དང་བདེ་སྐྱིད་ལམ་འགྲོ་སོགས་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན། རླུང་རྟ་ནི་སྐྱེ་བོ་གང་ཞིག་གི་འབྱུང་བའི་ཁམས་སྙོམས་པ་དང་། ཉམས་དམའ་བ་ནས་ཉམས་དགའ་བའི་གནས་སུ་འགྲོ་བ། ལྟས་ངན་པ་ནས་བཀྲ་ཤིས་པར་འགྱུར་བ། འདོད་པའི་དོན་ཀུན་མྱུར་དུ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་མཚན་བྱེད་ཅིག་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དར་ཆེན་སྣ་ལྔས་ནང་གི་འབྱུང་བ་ལྔ་མཚོན་པ་ཡིན་ལ། དཀྱིལ་གྱི་རྟ་མཆོག་ཅང་ཤེས་དང་དེའི་སྟེང་གི་ནོར་བུ་གཉིས་ནི་བསམ་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་པའི་མཚན་དོན་དང་། དེ་ཡང་རྟ་མཆོག་ནི་མྱུར་བའི་མཚན་དོན་དང་། ནོར་བུ་ནི་བསམ་དོན་ཡིད་བཞིན་དུ་སྤྲུལ་བའི་མཚན་དོན་ནོ། །དེ་གནས་མཐོན་པོར་བཙུགས་ན་བདེ་སྐྱིད་དང་བྱ་བ་ལམ་འགྲོ་བསམ་དོན་མྱུར་དུ་འགྲུབ་པ་སོགས་ལ་ཕན་རླབས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་བཤད། འདི་ལ་རླུང་རྟ་དང་ཀླུང་རྟ་ཞེས་འབྲི་སྲོལ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། རླུང་རྟ་ཞེས་བྲིས་ན་ལེགས་པར་སེམས་ཏེ། རླུང་རྟའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་དབུས་ཀྱི་རྟ་མཆོག་ཅང་ཤེས་དེ་ལས་ཐོགས་པར་སེམས་ཤིང་། རླུང་ལྟར་ཀ་ཅང་མགྱོགས་པ་དང་མྱུར་བའི་ཆ་ནས་བོད་ཀྱི་ངག་རྒྱུན་དུ་རྟ་མཆོག་ལ་རླུང་གི་གཤོག་པ་ཅན་ཞེས་འབོད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རླུང་རྟ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ཐོགས་པར་སེམས་སོ། །ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་ཀླུང་རྟ་ཞེས་བྲིས་པ་ནི་མ་དག་རྒྱུན་འཛམས་སུ་སོང་བ་ཡིན་གྱི་འདི་ལ་ཁུངས་ལྡན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་གཤའ་མ་

ཞིག་ཡོད་པར་ནི་མི་སྣང་སྟེ། འཇུ་མི་ཕམ་གྱིས་ཀྱང་ཀླུང་རྟ་ཞེས་བྲིས་ན་མི་མཛེས་པས་རླུང་རྟ་ཞེས་བྲིས་ན་ལེགས་པར་གསུངས་སོ། །བོད་ཀྱི་ལོ་གསར་ཚེས་གཉིས་སམ་གསུམ་ཉིན་བོད་མིའི་གྲོང་ཁྲིམ་ཚང་མས་རང་རང་གི་ཁང་ཐོག་ཏུ་བསྐྱོད་ནས་བསང་གསོལ་བྱེད་ཅིང་། དར་ལྕོག་རྙིང་པ་རྣམས་མར་ཕབ་ནས་གསར་པ་བརྗེ་བ་ཡིན། དར་ལྕོག་ནི་གོང་ཞུས་ལྟར་ཁང་པའི་ཡང་ཐོག་དང་། རི་མཐོན་པོ། ལའི་རྩེ་མོ། བྲག་གཡང་གཟར་པོ། ཤིང་མཐོན་པོ་སོགས་ལ་འཛུགས་ཤིང་། ལྷག་པར་རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་ཚེ་ཁམས་མཐུན་གྱི་དར་ལྕོག་འཛུགས་པ་དང་། དར་གྱི་ལྷ་ལྡི། བཀྲ་ཤིས་ཁྲ་རིང་འཕྱར་བ། སྒོ་འགྲམ་དུ་དར་ཆེན་འཛུགས་པ་སོགས་བྱེད། དར་ལྕོག་འཛུགས་པ་ནི་བོན་པོའི་ལུགས་ཡིན་པར་གྲགས། དར་ལྕོག་ལ། དར་ལྡི་དང་། བ་དན། དར་ཆེན་བཅས་ཡོད། <དར་གྱི་ལྷ་ལྡི་ནི> ཤིང་སྣེ་ཕན་ཚུན་གྱི་བར་དུ་ཐག་སྐུད་རིང་པོའི་ངོས་སུ་ཚོན་སྣ་ལྔ་ལྡན་གྱི་དར་ལྕོག་འཕྱེད་སྟབས་སུ་བཏགས་པ་དེ་ལ་ཟེར། <དར་ལྕེ་ནི> དར་ལྕོག་དངོས་གཞིའི་མཐའ་ཟུར་གྱི་དར་ལྕེབ་ཚུང་ཚུང་དེ་ལ་ཟེར། <བ་དན་ནི> ཆོས་གཞི་གཅིག་རང་ཡིན་པའི་རས་གྲུ་བཞི་དཀྱུས་སུ་རིང་ལ་མཐའ་འཁྲིལ་དང་ལྡན་པའི་ངོས་སུ་སྟག་སེང་ཁྱུང་འབྲུག་གི་རི་མོ་དང་། དབུས་སུ་རྟ་མཆོག་ཅང་ཤེས་ཀྱིས་ནོར་བུ་མེ་འབར་འཁུར་བའི་རི་མོ་དང་ལྡན་པ་དང་། དེའི་སྟེང་ཆ་རྣམས་སུ་རྒྱལ་མཚན་རྩེ་མོའི་དཔུང་རྒྱན་སོགས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཕྲར་དུ་བཏབ་པ་དེ་ལ་བ་དན་ཟེར། འདི་ནི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཁང་པའི་མདུན་དུ་འཛུགས་རྒྱུའི་དར་ཆེན་དེ་ཡིན། བ་དན་གྱི་སྐོར་ “བ་དན” ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། <རླུང་རྟའི་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་མཚོན་དོན་ནི> འདི་ལ་བཤད་ཚུལ་མང་དུ་འདུག་པ་འདི་ལྟར། རྟ་མཆོག་ནི་གར་ཡང་ཁྱབ་པས་ནམ་མཁའ་མཚོན། སྟག་ནགས་ཚལ་དུ་གནས་པས་འབྱུང་བ་ཤིང་ཁམས་སམ་རླུང་ཁམས་མཚོན། སེངྒེ་རི་ངོས་སུ་གནས་པས་སའི་ཁམས་མཚོན། ཁྱུང་བར་སྣང་དུ་གནས་ཤིང་རྔ་ལས་མི་མཆེད་པས་མེ་ཁམས་མཚོན། འབྲུག་རྒྱ་མཚོར་གནས་པས་ཆུའི་ཁམས་མཚོན། ཡང་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ལ། སྐར་རྩིས་སུ་རླུང་རྟའི་ནང་དོན། སྲོག་དང་། ལུས་དང་། དབང་། ཁེ་ལས་བཅས་བཞིའི་མཚོན་དོན་དུ་གསུངས་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཁྱུང་ནི་སྲོག་གམ་ཚེ་རིང་དུ་བསྲིང་བ་མཚོན་བྱེད། སྟག་ནི་ལས་སམ་ལུས་ཁམས་བདེ་ཐང་དང་འཚར་ལོངས་ལེགས་པོ་འབྱུང་བའི་མཚོན་དོན། འབྲུག་ནི་དབང་ཆ་དང་ཐོབ་ཐང་གོ་གནས་བཅས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་མཚོན་དོན། སེངྒེ་ནི་བསོད་ནམས་དང་བཀྲ་ཤིས་པ་མཚོན་བྱེད་ཡིན་ཞེས་གསུང་མཁན་ཡང་འདུག ཡང་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ལ། དཀྱིལ་གྱི་ནོར་བུ་མེ་འབར་འཁུར་བའི་རྟ་མཆོག་ཅང་ཤེས་ཀྱིས་བྱ་བ་གང་ཡང་འགྲུབ་ནུས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་མཚོན། སེངྒེས་སྙིང་སྟོབས་དང་གཟི་བརྗིད། འབྲུག་གིས་སྒྲོང་པོར་སྒྲ་བའི་ངག་བཙུན་པ། སྟག་གིས་བློ་རྒྱ་ཆེ་བའམ་ལྷག་བསམ།

བྱ་ཁྱུང་གིས་བྱ་བ་དེ་དག་འགྲུབ་པའི་སྟོབས་དང་ནུས་པ་མཚོན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་མ་བརྩོན་འགྲུས་དགོས། དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་སྙིང་སྟོབས། དེས་མི་ཚོག་པར་བདེན་པར་སྨྲ་བའི་ཚིག་བརྩུན་པ། དེས་མི་ཚོག་པར་བློ་རྒྱ་ཆེ་བ། དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་སྟོབས་དང་ནུས་པ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་བྱ་བ་འགངས་ཆེན་པོ་ཞིག་འགྲུབ་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་སོགས་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དགོས་ཀྱི་དེ་དག་ལས་གཅིག་མ་ཚང་ན་བྱ་བ་དེ་དག་འབད་མེད་དུ་འགྲུབ་མི་ནུས་པས། སྲོག་ཆགས་ལྔའི་རི་མོ་ཡོད་པའི་གནད་འགག་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་གསུང་མཁན་ཡང་ཡོད། སྲོག་ཆགས་ཀྱི་མཚོན་དོན་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ད་དུང་མང་དུ་སྣང་ཡང་འདིར་མ་བཀོད། (གསལ་བཤད) སྟག་སེང་ཁྱུང་འབྲུག་བཞི་པོ་རྣམས་རླུང་རྟའི་བ་དན་ལ་འགོད་པ་ན། གོ་རིམ་ཇི་ཡིན་གསལ་པོ་མེད་པར་རང་སྣང་གང་དྲན་ལྟར་གང་བྱུང་དུ་འགོད་ཀྱི་འདུག་པར། དེའི་གོ་རིམ་ངོ་མ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྔར་སྐྱིད་ངག་དབང་དོན་གྲུབ་ལགས་ཀྱིས། རྗེ་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་ལག་མཐིལ་ལ་དཔེ་སྦྱར་ནས་སློབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་གསུངས་བྱུང་། དེ་ཡང་ལག་མཐིལ་དེ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་ལ་དཔེ་བཞག་ནས། ཡུལ་ལུང་དེའི་སྟོད་དུ་རི་བོ་དང་། ནམ་མཁའ། གཤམ་དུ་ནགས་ཚལ་དང་། མཚོ་ཡོད་པ་ལྟར། སེང་གེ་དཀར་པོ་གངས་རིར་འཁྱིལ། བྱ་ཁྱུང་གསེར་མདོག་ནམ་མཁར་ལྡིང་། སྟག་མོ་ཁྲ་བོ་ནགས་ན་གནས། གཡུ་འབྲུག་སྔོན་མོ་མཚོ་ནང་གནས། རྟ་མཆོག་དཀར་པོ་རླུང་ལྟར་རྒྱུགས། ཞེས་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་ཀྱི་རེད་ཅེས་གསུངས་བྱུང་། དེས་ན་རླུང་རྟའི་བ་དན་གྱི་ (རང་གི་ལག་གཡས) འོག་གི་གཡས་ཟུར་དུ་འབྲུག གཡོན་ཟུར་དུ་སྟག སྟེང་གི་གཡོན་ཟུར་དུ་སེང་གེ། གཡོན་ཟུར་དུ་ཁྱུང་། དཀྱིལ་དུ་རྟ་མཆོག་བཅས་རིམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་འགོད་དགོས་པ་ལགས་སོ། །སྲོག་ཆགས་བཞི་པོ་རྣམས་ཀུང་ཁ་སྒྲོད་དུ་བྲིས་ཡོད། རྟ་མཆོག་ནི་རང་གི་ལག་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་ལངས་ནས་བསྡད་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར་མགྱོགས་པར་རྒྱུགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་ཏུ་བྲི་དགོས་པ་བཅས་སོ། །གོང་གི་རླུང་རྟའི་སྲོག་ཆགས་རྣམ་ལྔའི་གྲས་ཀྱི་སེང་གེ་དེ་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཡས་མས་སུ་བརྩམས་པར་གྲགས་པའི་དཔེ་ཆ་འཇུ་ནག་མིའུ་འདྲ་ཆགས་ནང་རླུང་རྟའི་རི་མོ་སེང་གེ་མ་ཡིན་པར་གཡག་བྲིས་ཡོད་ཚུལ་འཁོད་ཡོད་པ་དང་། དུས་རབས་བཅོ་ལྔའི་ཡར་སྟོན་གྱི་བོད་ཀྱི་བྲིས་ཐང་སྙིང་པ་དག་གི་ངོས་ནའང་ལྷ་གཡག་བྲིས་པ་མང་ལ་སེང་གེ་བྲིས་ཡོད་པ་ནི་འདམ་སེང་དེ་འབྲི་སྲོལ་དར་མེད་ཅིང་། འདས་པའི་དུས་གང་ཞིག་གི་ཚེ་སེང་གེས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་མཚོན་བྱེད་དུ་སྲོལ་དར་བ་ནས་བཟུང་། སེང་གེས་གཡག་གི་ཚབ་བྱས་ཏེ་རི་ལྷ་གཞི་བདག་དང་ཡི་དམ་སྲུང་མ་སོགས་ལ་བསང་གི་ཚོག་གཏོང་སྐབས་རླུང་རྟ་གྲངས་མང་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་སུ་གཏོར་བའི་སྲོལ་མ་ཉམས་པར་ད་ལྟའི་བར་གནས་ཡོད་པ

དང་། <ཁམས་མཐུན་གྱི་དར་ལྕོག> ཁམས་མཐུན་གྱི་དར་ལྕོག་འཛུགས་ཞེས་པ། རང་གི་འབྱུང་བའི་ཁམས་དང་བསྟུན་ནས་དར་ལྕོག་བཟོ་དགོས་པ་སྟེ། (ཤིང་ལྗང་ཁུ། མེ་དམར་པོ། ས་སེར་པོ། ཆུ་སྔོན་པོ། ལྕགས་དཀར་པོ) དེ་ཡང་རང་གི་ཁམས་ལྕགས་ཡིན་ན། བ་དན་ཆོས་གཞི་དཀར་པོ། ཁམས་ས་ཡིན་ན་ཆོས་གཞི་སེར་པོ། ཁམས་ཤིང་ཡིན་ན་ལྗང་ཁུ། ཁམས་མེ་ཡིན་ན་དམར་པོ། ཁམས་ཆུ་ཡིན་ན་སྔོན་པོ་བཅས་བཟོ་དགོས་པ་ཡིན། གོ་བདེ་བར་བཤད་ན། རང་སྐྱེས་དུས་ཀྱི་ལོ་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་གཞི་དང་བསྟུན་དགོས་པ་དཔེར་ན། རང་ཉིད་ཕྱི་ལོ་༡༩༦༥ལོར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་གྱི་ལོར་སྐྱེས་པས། ལོ་ཁམས་ཤིང་ཡིན་ལ། དེར་བརྟེན་དེས་གཟུགས་རྒྱུའི་རླུང་རྟའི་ཆོས་གཞི་ནི་ལྗང་ཁུ་ཡིན་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༨ལོར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། ས་ཕོ་ཁྱི་ལ་སྐྱེས་ཤིང་། ལོ་ཁམས་ས་ཡིན་པས། ཆོས་གཞི་སེར་པོ་དང་། ཕྱི་ལོ་༡༩༧༡ལོར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། ལྕགས་མོ་ཕག་ལ་སྐྱེས་ཤིང་། ལོ་ཁམས་ལྕགས་ཡིན་པས། ཆོས་གཞི་དཀར་པོ། ཕྱི་ལོ་༡༩༨༢ལོར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལ་སྐྱེས་ཤིང་། ལོ་ཁམས་ཆུ་ཡིན་པས། ཆོས་གཞི་སྔོན་པོ་དང་། ཕྱི་ལོ་༡༩༨༦ལོར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། མེ་ཕོ་སྟག་ལ་སྐྱེས་ཤིང་། ལོ་ཁམས་མེ་ཡིན་པས། ཆོས་གཞི་དམར་པོ་ཡིན་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །བ་དན་གྱི་མཐའ་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གཞི་ནི། བོད་ཀྱི་འབྱུང་རྩིས་ནས་བསྟན་པའི་མ་བུ་དགྲ་གྲོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཞིར་བཟུང་། མ་བུ་དགྲ་གྲོགས་ནི། རྒྱ་ནག་ལུགས་ལ་ཤིང་དང་། མེ། ས། ལྕགས། ཆུ་ཁམས་ཏེ་ལྔ་ཡོད་ཅིང་། ཁམས་ལྔའི་མ་བུ་དགྲ་གྲོགས་བརྩི་ཚུལ་ནི། ཤིང་མ་ཆུ་དང་ཆུ་མ་ལྕགས། ལྕགས་མ་ས་དང་ས་མ་མེ། མེ་མ་ཤིང་ཡིན་ཤིང་བུ་མེ། མེ་བུ་ས་དང་ས་བུ་ལྕགས། ལྕགས་བུ་ཆུ་དང་ཆུ་བུ་ཤིང་། ཤིང་དགྲ་ལྕགས་ཡིན་ལྕགས་དགྲ་མེ། མེ་དགྲ་ཆུ་དང་ཆུ་དགྲ་ས། ས་དགྲ་ཤིང་ཡིན་ཤིང་གྲོགས་ས། ས་གྲོགས་ཆུ་དང་ཆུ་གྲོགས་མེ། མེ་གྲོགས་ལྕགས་དང་ལྕགས་གྲོགས་ཤིང་། ཞེས་པའོ། །སྐབས་འདིར་མ་བུ་འཁྲིད་པ་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་ཆོས་གཞི་བསྒྲིག་དགོས། དཔེར་ན་རང་གི་འབྱུང་བའི་ཁམས་ཤིང་ཡིན་པའི་བ་དན་གྱི་གཞི་ལྗང་ཁུ་ལ་མཐའ་འཁྱིལ་སྔོན་པོ་དགོས་པ་དང་། འབྱུང་ཁམས་མེ་ཡིན་པའི་བ་དན་གྱི་གཞི་དམར་པོར་མཐའ་འཁྱིལ་ལྗང་ཁུ། འབྱུང་ཁམས་ས་ཡིན་པའི་བ་དན་གྱི་གཞི་སེར་པོར་མཐའ་འཁྱིལ་དམར་པོ། འབྱུང་ཁམས་ལྕགས་ཡིན་པའི་བ་དན་གྱི་གཞི་དཀར་པོར་མཐའ་འཁྱིལ་སེར་པོ། འབྱུང་ཁམས་ཆུ་ཡིན་པའི་བ་དན་གྱི་ཆོས་གཞི་སྔོན་པོ་ལ་མཐའ་འཁྱིལ་དཀར་པོ་བྱེད་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །བརྟག་བདེ་བའི་ཕྱིར།

མ་བུ་འཁྲིད་ཚུལ། (ཤིང་ལྗང་ཁུ། མེ་དམར་པོ། ས་སེར་པོ། ཆུ་སྔོན་པོ། ལྕགས་དཀར་པོ)

ཤིང= (གཞི་ཤིང) ལྗང་ཁུ= (མཐའ་འཁྱིལ་ཆུ) སྔོན་པོ། (ཤིང་མ་ཆུ)

མེ= (གཞི་མེ) དམར་པོ= (མཐའ་འཁྱིལ་ཤིང) ལྗང་། (མེ་མ་ཤིང)

ས= (གཞི་ས) **སེར་པོ**= (མཐའ་འཁྱིལ་མེ) **དམར་པོ།** (ས་མ་མེ)

ཆུ= (གཞི་ཆུ) **སྔོན་པོ**= (མཐའ་འཁྱིལ་ལྕགས) **དཀར་པོ།** (ཆུ་མ་ལྕགས)

ལྕགས= (གཞི་ལྕགས) **དཀར་པོ**= (མཐའ་འཁྱིལ་ས) **སེར་པོ།** (ལྕགས་མ་ས)

མ་ཧཱ་དགྲ་གྲོགས་ཀྱི་སྐོར་བསྡུས་བསྡུས་ཤིག་བོད་རྒྱ་ཤོག་མཛོད་ཆེན་མོར་གཟིགས།

<མཚོན་སྣ་ལྔའི་མཚོན་དོན> དར་ལྕེ་དང་བ་དན་གྱི་ཚོས་གཞི་སོ་སོར་མཚོན་དོན་རེ་ཡོད་པས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་དར་ལྕེའི་ཚོས་གཞི་སྔོན་པོས་ནམ་མཁའ། དཀར་པོས་སྤྲིན་ནམ་རླུང་། དམར་པོས་མེ། ལྗང་ཁུས་ཆུ། སེར་པོས་ས་མཚོན་པ་བཅས་སོ། །དེ་དག་གི་གོ་རིམ་མ་འཁྲུགས་པ་བྱེད་དགོས། བ་དན་གྱི་ཚོས་གཞི་ནི་ཁྱིམ་བདག་གི་འབྱུང་ཁམས་གང་ཡིན་དང་བསྟུན་ནས་བཟོ་དགོས། མདོར་ན་སྲོག་ཆགས་ལྔ་དང་མཚོན་སྣ་ལྔས་ནང་གི་འབྱུང་བ་ལྔ་མཚོན་ཞིང་། འབྱུང་བ་ལྔ་པོ་དེ་དར་རྒུད་དམ་ཆ་མ་སྙོམས་པའི་དབང་གིས་ཁམས་བདེ་མིན་སོགས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་དག་དར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་རི་དང་གནས་ཁང་སོགས་གནས་མཐོན་པོར་དར་ལྕོག་འཛུགས་པའི་ལུགས་སྲོལ་དར་བར་སེམས། <དར་ཆེན> ནི་དར་ཤིང་འཛོང་ལ་རིང་ཞིང་སྒྲིམ་པ་ཞིག་གི་ངོས་དར་ལྕོག་བཏགས་པ་དེ་ལ་ཟེར། དེ་ནི་གཙོ་བོ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་དགོན་པ་གྲྭ་ཚང་གི་མདུན་དུ་འཛུགས་པ་ལས་སྐྱེར་སོ་སོར་འཛུགས་སྲོལ་ཆེར་མེད་ཅེས་ཞྭ་སྐབ་པ་གསུང་། རླུང་རྟའི་སྐོར་འདི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གཏེར་སྟོན་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོས་གཏེར་ནས་བཞེས་པས་གཏེར་ཆོས་ཤིག་ནང་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད་ཅིང་། དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་ནས་ཀྱང་བཤད་ཅེས་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་མཁན་ཆེན་ཁྲ་འགུ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པ་ལམ་ཙམ་ཞིག་མཛལ། (མཁན་ཆེན་ཁྲ་འགུ་རིན་པོ་ཆེས་རླུང་རྟའི་སྐོར་འདི་དུས་འཁོར་ནས་གསུངས་ཞེས་ཤམྦྷ་ལའི་ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་༢༠༠༡ཟླ་བ་༤པའི་དུས་དེབ་ "Banner" "རྒྱལ་དར" ཞེས་པའི་ནང་འཁོད་འདུག དེ་ནི་ང་ཚོའི་འབྱུང་ལུས་རགས་པ་འདི་འབྱུང་བ་ལྔའམ་དྲུག་ལས་གྲུབ་ཚུལ་གསུངས་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཙམ་ལས། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རླུང་རྟའི་འགྲེལ་བཤད་ཅིག་ཡོད་གསུངས་པ་ཤེ་ཡིན་སྙམ་ཡང་དངོས་སུ་བཅར་འདྲི་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མ་བྱུང་) དར་ལྕོག་སོགས་དུས་ཚོད་ནམ་ཡིན་ལ་འཛུགས་མི་རུང་བར། བ་དན་ཁྲ་བོ་ཤར་མིན་བརྟག་དགོས་པ་གཤམ་གསལ།

ས་བདག་བ་དན་ཁྲ་བོ་ཟླ་ཆེས་སོ་སོར་འཆར་ཚུལ་བཞི་དཀར་ཤོག་གྲངས་༤[༦༧]བཤད་པ་ལྟར་འགོད་པ་ནི།

ཟླ་བའི་གྲངས	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ཡར་ངོའི་ཚེས་གྲངས	10	7	4	1	10	7	4	1	10	7	4	1
མར་ངོའི་ཚེས་གྲངས	22	19	16	13	22	19	16	13	22	19	16	13
མར་སྨད་ཚེས་གྲངས			28	28			28	25			28	25

སྒོང་གསལ་ཆེས་གྲངས་རྣམས་ལ་བ་དན་ཁྲ་བོ་ཤར་བའི་སྐབས་འཕེལ་བས་དར་ལྡོག་འཛུགས་མི་རུང་བར་བཤད། བ་དན་ཁྲ་བོ་ཤར་མིན་སྒོང་གི་རེའུ་མིག་ལ་བལྟ་དགོས་པ། དཔེར་ན་བོད་ཟླ་དང་པོའི་ཆེས་བཅུ་ལ་བ་དན་ཁྲ་བོ་ཤར་བས་དེ་ཉིན་དར་ལྡོག་འཛུགས་མི་རུང་། དེས་དུས་ཆེས་གཞན་ལའང་རིགས་འགྲེ། བ་དན་ཁྲ་བོ་ཤར་ཆེ་དར་ལྡོག་བཙུགས་ན་ཕན་ལས་གནོད་པ་ཆེ་བ་བཞི་དཀར་ལས་གསུངས་པར་བཤད་དོ། །དོགས་གཅོད། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས། སྒོང་གི་ཁམས་མཐུན་གྱི་དར་ལྡོགས་འཛུགས་ཚུལ་བཤད་པ་དེ་ནོར་བ་རེད་གསུང་མཁན་ཡང་འདུག་པ་འདི་ལྟར། ཟླ་བཟང་དགེ་བཤེས་ལྷ་མོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཚང་གི་འབྱུང་རྩིས་མཆན་བསྡུས་ན་དཔག་བསམ་ལྗོན་ཤིང་། དེབ་གཟུགས་ཤོག་ངོས་ ༡ གཤམ་ནས་ཡར་ཐིག་ཕྲེང་༢པར། རླུང་རྟ་ངོས་འཛིན་བསྟན་བྱ་བ། །སྟག་རྟ་ཁྱི་གསུམ་རླུང་སྤྲེལ་ལྕགས། །ཕག་ལུག་ཡོས་གསུམ་རླུང་སྦྲུལ་མེ། །བྱ་གླང་སྦྲུལ་གསུམ་རླུང་ཕག་ཆུ། །བྱི་འབྲུག་སྤྲེལ་གསུམ་རླུང་སྟག་ཤིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་ཟག་སྟག་རྟ་ཁྱི་གསུམ་ལོ་པའི་རླུང་རྟའི་ལྷ་ལྕགས་སྤྲེལ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཁ་དོག་ཀྱང་རང་གི་རླུང་ལྷའི་ཁམས་ལ་བྱེད་དགོས། དཔེར་ན་སྟག་རྟ་ཁྱི་གསུམ་ལོ་པའི་རླུང་ལྷ་ལྕགས་སྤྲེལ་ཡིན་པས་དེའི་ཁ་དོག་ལྕགས་སྐྱ་དཀར་པོ་བྱེད་དགོས། གཞན་ཡང་[༧]སྒོང་ས་མཆོག་གི་སྐུའི་དཀྱུང་ཁམས་ཕག་ཡིན་པས། ཕག་ལུག་ཡོས་གསུམ་ལོ་པའི་རླུང་རྟའི་ལྷ་མེ་སྦྲུལ་ཡིན་པས། དེའི་ཁ་དོག་དམར་པོ་ཡིན་དགོས་པ་ལས་ལྗང་ཁུ་ཡིན་ཞེས་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་མཁན་ཡང་འདུག་པས། ད་དུང་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

རླུང་དེ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཐོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རླུང་དེ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཐོགས་ཟླ་མེད་ཀྱི་ལུགས་ལ། ཤེས་པ་ཡིན་ན་དེ་ཡི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རླུང་ཡོད་པས་ཁྱབ། དེ་ཡི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐེ་སྙོད་གསུམ་དང་

བསླབ་པ་གསུམ་པོས། མི་དགེ་བའི་སེམས་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་རྣམས་བོར། དགེ་བའི་སེམས་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ནས་བཟུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོ་མ་ཐོབ་བར་དུ། རླུང་དང་དབྱེར་མེད་དུ་འདྲེས་པའི་ཤེས་པ་དེ། དགེ་བའི་ཕྱོགས་སུ་བཀོལ་ཏེ་ཇི་བཟང་ཇི་བཟང་ལ་གཏོང་བ་ཡིན། གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུ་སྡེ་བཞི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཕ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་འདི། མདོ་ཕྱོགས་ལས་བྱེད་པ་ལྟར་སེམས་ལ་གཙོ་བོར་དགེ་ཕྱོགས་སུ་མི་བཀོལ་བར། སེམས་དེའི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རླུང་དེ་དགེ་ཕྱོགས་སུ་ཇི་བཟང་ཇི་བཟང་ལ་གཏོང་བས། དེ་ཡི་ཞར་ལ་སེམས་དེ་ཡང་ཇི་བཟང་དུ་མི་འགྲོ་ཀ་མེད་ཐུབ་པ་ཡིན་པས། རྒྱུད་སྡེ་བཞི་དང་ཁྱད་པར་དུ་སྔགས་བླ་མེད་ལ་རླུང་དེ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་དོན་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཀློང་རྫོལ་བླ་མའི་གསུང་འབུམ་གླེགས་བམ་དང་པོ་༡༦༨ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རླུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པའི་རྟགས། དམིགས་རྟེན་ལ་དམིགས་པ་གཏད་རེས་ཀྱིས་སྣ་བུག་གཉིས་ཀ་ནས་རླུང་མཉམ་རྒྱུ་ཤེད་མཚུངས་ངེས་ཅན་དུ་ཐེངས་པ་ཐུབ་ན། བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་རླུང་དབུ་མར་ཞུགས་པའི་རྟགས་ཡིན། ཡང་ཡང་གོམས་ཏེ་གནས་པའི་རྟགས་སུ་སྣ་བུག་གི་རྒྱུ་བ་འཆད་པ་དང་། ལྟོ་བ་མི་འགུལ་བ་གཉིས་ཚོགས་ཐུབ་ན་གནས་པའི་རྟགས་འཁྲུལ་མེད་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །སྣ་བུག་གི་རྒྱུ་བ་ཆད་པ་ཙམ་ནི་བྱིང་བ་ཕྲ་མོ་མ་ཚོད་པར་བསགས་པས་བྱིང་ཤས་ཆེ་བ་ལའང་འབྱུང་བར་གསུངས་ཏེ། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གདན་རྫོགས་ལས། སྣ་བུག་གི་རྒྱུ་བ་ཕྲ་མོ་ཡང་ལོག་པ་འདི་བྱིང་བ་ཕྲ་མོ་མ་ཚོད་པར་བསགས་པའམ་ལྷག་མ་ལུས་པའི་བྱིང་ཤས་ཆེ་བ་ཅིག་ལ་ཡང་ཡང་འོང་སྟེ། དེ་ནི་ཀླུ་ཀླིར་ཚུད་པ་དང་དེར་ཐིམ་པ་གང་ཡང་མིན་པས་ཁྱད་པར་ཕྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རླུང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐིམ། རླུང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐིམ་ཞེས་པ་ནི། སྣ་སྒོར་རྒྱུ་བའི་རླུང་རགས་པ་ཤེས་པའི་རྟེན་མི་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་རླུང་རགས་པ་དེ་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་ནང་གི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རླུང་ཕྲ་བ་ལ་ཐིམ་པའོ། །ཞེས་རྗེའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་ན་གསལ།

རླུང་འཕོ་ཆེན་བཅུ་གཉིས། སྐྱེས་བུ་ནད་མེད་གཅིག་ལ་ནངས་ཕྱི་མོ་སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་ནས། སང་སྐྱ་རེངས་མ་ཤར་གོང་གི་ཉིན་ཞག་ཧྲིལ་པོ་གཅིག་ལ་དབུགས་ཁྲག་པ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་༢༡༦༠༠སྟེ། ཆིག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་༡༨༠༠ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པས། ཆིག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཚན་པ་༡༨༠༠རེ་ལ་རླུང་འཕོ་ཆེན་རེ་ཟེར་བ་ཡིན། འདི་དུས་འཁོར་ལུགས་ལྟར་དང་། གསང་བདེ་ལ་སོགས་པའི་འཕོ་ཆེན་རྩི་ཚུལ་ནི་མི་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །

རླུང་ཐུམ་པ་ཅན། རླུང་གི་རྣལ་འབྱོར་ཞིག རླུང་ཁ་སྦྱར། ཁ་སྦྱར། རླུང་ཐུམ་པ་ཅན་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། སྒྲ་བཤད་ནི། སྙིང་འོག་གི་རླུང་ལྟེ་འོག་ཏུ་ཚིར་གྱིས་མནན་ཏེ་དབྱིབས་ཐུམ་པ་ལྟར་ཡོད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་བསྒོམ་ཚུལ་ནི། ལུས་དྲང་པོར་བསྲང་སྟེ། ལག་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐེབ་ཆེན་ནང་དུ་དགུག ཐད་ཀ་ནས་རླུང་ཤིན་ཏུ་དལ་ལ་རིང་བར་ནང་དུ་བརྔུབས་ཏེ། ལྟེ་འོག་ཙམ་དུ་མཆིལ་མ་སྒྲ་མེད་ཅིག་མིད་ནས་ཚིར་གྱིས་མནན། དེའི་རྗེས་སུ་འོག་རླུང་ལྟེ་འོག་ཏུ་མི་དྲག་པ་ཞིག་དྲངས་ཏེ། ཁ་སྦྱར་དུ་བཟུང་། ཤེས་པ་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱིས་དབུས་སུ་གཏད་ལ། ནུས་ཚད་དུ་འཛིན་པ་ནི་ཐུམ་པ་ལྟར་གང་བ་སྟེ། རླུང་མི་ཐུབ་པ་ན་ཁ་ནས་ཡེ་མ་ཧོར་བར་སྣ་སྒོ་ནས་དལ་བུས་གཏོང་བ་ནི། དམིགས་གསལ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་རྗེའི་གསུང་ལྟར་བཀོད། རླུང་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་དུས་འཁོར་ནས་རླུང་ཐུམ་པ་ཅན་ལ་རྩལ་དུ་འདོན་པ་དང་། འཕགས་སྐོར་གྱི་གཞུང་ནས་རྡོ་རྗེ་བཟླས་པ་སོགས་ལ་རྩལ་དུ་འདོན་པར་རྗེའི་གསུང་རྫོགས་རིམ་དཔྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ན་གསལ།

རླུང་དབུ་མར་འཇུག་པའི་སྒོ་བཅུ། རྩ་དབུ་མའི་ཡར་སྣེ་མར་སྣེ་གཉིས། རྩ་འཁོར་དྲུག་གི་དབུས་དང་བརྒྱད། དེའི་སྙིང་དཔྲལ་བ་རླུང་གི་འཁོར་ལོ་འདབ་མ་དྲུག་པ་དང་། མགྲིན་པ་དང་སྙིང་ཁའི་བར་དུ་མེ་ཡི་འཁོར་ལོ་འདབ་མ་གསུམ་པ་སྟེ་བཅུའོ། །དབུ་མའི་ཡར་སྣེ་ཕྱེ་ན་བདེ་བ་ལ་ཁྱད་ཆེ་བ་དང་། མར་སྣེ་ཕྱེ་ན་གཏུམ་མོ་འབར་བ་ལ་ཁྱད་ཆེ་བར། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གདན་རྫོགས་སུ་གསུངས་སོ། །

རླུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པའི་རྟགས། (ཞུགས་རྟགས་ནི) ནོར་བུའི་དབུས་ཀྱི་དམིགས་རྟེན་ཕྲ་མོ་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པ་གཏད་རེས་ཀྱིས་སྣ་བུག་གཉིས་ཀ་ནས་རླུང་མཉམ་རྒྱུ་ཤེད་མཚུངས་ངེས་ཅན་དུ་ཐེངས་པ་བྱུང་ན། བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་རླུང་དབུ་མར་ཞུགས་པའི་རྟགས་ཡིན། (གནས་རྟགས་ནི) སྣ་བུག་གི་རྒྱུ་བ་འཆད་པ་དང་སྒྲོ་བ་མི་འགུལ་བ་གཉིས་ཚོགས་བྱུང་ན་རྟགས་འཁྲུལ་མེད་ཡིན་པར་གསུངས། སྣ་བུག་གི་རྒྱུ་བ་འཆད་པ་ཙམ་ནི་བྱིང་བ་ཕྲ་མོ་བསགས་པ (བྱིང་བ་ཕྲ་མོ་བསགས་ཞེས་པ་བྱིང་བ་ཕྲ་མོ་མ་ཚོད་པར་ལྷག་མ་ལུས་པའི་དོན་ཡིན) ལའང་འབྱུང་སྲིད་པར་གསུངས། (ཐིམ་རྟགས་ནི) ས་ཆུ་ལ་ཐིམ་པ་སོགས་རྟགས་ཅན་བརྒྱད་དང་། སྨིག་རྒྱུ་སོགས་ནང་རྟགས་བརྒྱད་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་ངེས་ཅན་དུ་བྱུང་ན་རླུང་དབུ་མར་ཐིམ་པའི་རྟགས་ཡིན། གོ་རིམ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཆ་འདྲ་དྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ་བ་དང་གཉིད་མཐུག་སོགས་ལའང་འབྱུང་སྲིད་པས་ཡིད་བརྟན་མེད་པར་གསུངས་སོ། །

རླུང་ཚབ། (འདུལ་བ) སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་ཟེར། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་ ཚུ ༡༣༡བ༤ལས། རླུང་ཚབ་དག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་དག་གོ། ཞེས་གསུངས། ལུང་རྣམ

འབྱེད་ ༼ཆ་པ༽ ༡༩༠ན ༥ལས། ཁྱུ་མཆོག་གིས་སྨྲས་པ། ཞང་པོ་རླུང་ཚབ་དག་མི་ལྡང་ངམ། ཞེས་སྨྲས་པ། ཚ་བོ་རླུང་རབ་ཏུ་འབར་བ་དག་ལྡང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རླུང་མཚམས། ཉུབ་བྱང་གི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། རླུང་ལྷ་གང་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

རླུང་རོ་དགུ་ཕྲུགས་སུ་བསལ་བ།   སྟན་བདེ་བ་ལ་སྐྱིད་ཀྲུང་གང་བདེ་བྱ་ལ་ཁེད་པ་བསྲང་། ལག་པ་གཉིས་པུས་མོ་ལ་དགབ། རླུང་སྣ་བུག་གཡས་ནས་ཐེན་ནས་གཡོན་ཏུ་བསྣུས་ཏེ། དེ་ངོས་ཀྱི་སྣ་བུག་ནས་དལ་བུས་རིང་བར་ལྷུག་མ་མེད་པར་བུད། ཡང་གཡོན་ནས་ཐེན་ནས་གཡས་སུ་བསྣུས་ཏེ། དེ་ངོས་ཀྱི་སྣ་བུག་ནས་སྔར་བཞིན་ཏུ་བུད། དེ་ནས་དབུས་ནས་སྣ་བུག་གཉིས་ཀ་ན་ཐེན་ཏེ། ཐད་ཀར་ལན་ཅིག་སྔར་བཞིན་བུད། དེ་འདྲ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྐར་ཡང་གསུམ་ཚན་གཉིས་ཏེ། དགུ་ཕྲུགས་སུ་རླུང་རོ་བསལ་ཏེ། དེ་ཡང་ཕར་ལ་འབུད་པ་དང་། ཚུར་ལ་འཐེན་པའི་ཏུས་གཉིས་ཀར་ཁ་ནས་འགྲོ་འོང་མེད་པར་བྱའོ། །རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་ལྟར་བཀོད། སྒྲ་བཤད་ནི། ལུས་ཀྱི་ནང་གི་རླུང་རོ་སྟེ་རླུང་རྙིང་པ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སེལ་བ་སྟེ་འདོན་པའི་གདམས་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེའི་དགོས་པ་ནི། རླུང་ཚམ་ལ་ཕབ་པ་དང་། རླུང་རོ་བསལ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །

རླུང་ལ་བསྐྱུར་བ། ❶ རླུང་གིས་འཁྱེར་ཏུ་བཅུག་པ། ❷ ཚད་ཟློས་སུ་གཏོང་བ། སྟོང་ཟད་ཏུ་གཏོང་བ། སྐབས་རྗེ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེས། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱང་བདེན་དང་རྟག་འཛིན་གདོན། །སྙིང་ལ་འཐམས་པས་འདི་སྣང་སྒྱུཙུའི་གར། །བར་མེད་ཡོན་པོར་བསྒྱུར་བའི་རྣམ་གཡེང་གིས། །གཏན་འདུན་རླུང་ལ་བསྐྱུར་བའི་གཏམ་འདི་ཕྲིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❸ ཟློས་གཏོང་བ། ཚེ་འདི་སྐྱིད་འདོད་སྡུག་བསྔལ་ཡིན། །རླུང་ལ་བསྐྱུར་ན་གཏན་སྐྱིད་འབྱུང་། ། །ཞེས་རྟོགས་ལྡན་བསམ་གཏན་དཔལ་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །

རླུང་བསེར་བུ། ❶ རླུང་འཇམ་པོའི་མིང་ཏུ་གྲགས། སྤྱིར་བཏང་བསེར་བུ་ནི་རླུང་གི་ཞེ་ས་ཡིན་པར། སྐྱོགས་སྟོན་ལོ་ཙཱའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ཏུ་གསལ། ཏུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང་ལས། ལྷ་མཆོད་ཆེན་མོའི་ཉུབ་མོའི་ཉུབ་གླིང་མེ་མང་ཞིང་གསལ་བས་མཚན་མོའི་སྨག་རུམ་སངས་པ་སྣམ་བྱེད་ཅིང་རླུང་བསེར་བུ་ཙམ་ཡང་མི་ལྡང་བ་ཕྱོགས་དེར་སྐར་ཡང་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་འཕེལ་བའི་ལྟས་ཡིན་ནམ་སྙམ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❷ རླུང་བསིལ་བུའམ་གྲང་མོའི་མིང་ཏུ་གྲགས། ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་གི་དག་ཡིག་ཐོན་མིའི་དགོངས་རྒྱན་ལས། བསེར་བུ་ནི། ལི་གུར་

ལས་རླུང་གི་ཞེ་ཚིག་ཏུ་བཤད་མོད། དེ་སང་རླུང་གྲང་མོའི་མིང་དུ་གྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རླུང་ལྷ། ཕྱོགས་སྐྱོང་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཏེ། རླུང་ལྷ་དུད་ཁ་ཤ་བ་ལ་ཞོན་པའོ། །

རླབས། འོབས། འོབས་རྡོང་། ཁུང་བུ་དང་། ཀློང་། དཀྱིལ། ནང་བཅས་ཀྱི་དོན། རྗེའི་ལམ་རིམ་ལས། སྲིད་པ་ཐམས་ཅད་མེ་འབར་བའི་རླབས་ལྟར་མཐོང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརླང་བ། (བརྡ་རྙིང་) བརླང་པོ་དང་འདྲ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་༡༣༠བ༥ལས། རྩུབ་པ་ནི་བརླང་བ་སྟེ། མི་འདོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

བརླང་པོ། (བརྡ་རྙིང་) རྩིང་པོའམ་རྩུབ་པོ། མདོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། ཚིག་བརླང་པོས་དེ་ལ་མངོན་པར་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། མི་སྦྱིན་པའི་ཚུལ་ནི། འདི་ཁྱོད་ལ་མི་སྦྱིན་ནོ་ཞེས་ཚིག་བརླང་པོས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཐབས་མཁས་པས་བརྡ་སྤྲད་ནས་གཏོང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརླང་སྤྱོད། རྩིང་སྤྱོད། རྩུབ་སྤྱོད། དྲག་སྤྱོད།

བརླན་ཞིང་གཤེར་བ། ཆུའི་མཚན་ཉིད། སྒྲ་བཤད་ནི། བརླན་ཞིང་ཞེས་པས་ཆུའི་ངོ་བོ་དང་། །གཤེར་བས་ནི་དེའི་བྱེད་ལས་བརླན་པར་བྱེད་པ་སྟོན་ནོ། །

བརླམས་པ། ཡིད་བསྐྱོད་པའམ་ཡིད་དཀྲུགས་པའི་དོན་ལ་བཤད། བསྐུལ་བ་དང་། བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའམ་ཟིན་པའི་དོན་ལ་བཤད་ནའང་འགྲིག་པར་སྙམ། དཔེར་ན་བདུད་ཀྱིས་བརླམས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བརླིང་པོ། བརླིང་བ་དང་དོན་འདྲ།

བརླིང་བ། བརླིང་པོ་དང་དོན་གཅིག ❶ རྟོག་དཀའ་བའི་དོན། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། འཕགས་ཡུལ་གྱི་གཞུང་ཤིན་ཏུ་བརླིང་བས་གསལ་པོར་ཐོན་དཀའ་བར་སྣང་ནའང་གོ་ཡུལ་དང་ཉམས་མྱོང་ཐུན་ཚོགས་ཀྱིས་ཆོག་ཤེས་མ་བྱས་པར་ལྷ་དང་བླ་མ་ལ་གསོལ་བ་རིང་དུ་བཏབ་ནས་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྦྱངས་ན་གཞུང་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །❷ བརྟན་པ། བརྟན་པོ། འགྱུར་བ་མེད་པ། རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། འདིར་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རི་བོ་ཉི་ཤུ་མཐོ་ལ་བརླིང་བས་ངོས་ཀུན་ནས་བསྐོར་ཅིང་། མ་རིག་པའི་མུན་པ་སྟུག་པོ་ཅན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❸ གཅེས་པའམ་གལ་ཆེ་བའི་དོན། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་ཆེས་བརླིང་བ

ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་མི་འགྲུབ་པས་སོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྗེའི་འཇུག་པའི་ཊཱི་ཀ་ཆེན་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་ཕུན་ཚོགས་ནི་ཆེས་བཟླིང་བ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལ

ལ་གོར། <ལ་ཧུ> ལ་ཕུར་དང་དོན་གཅིག གྱོགས་པ་དང་སྦྱར་བ་དང་སྐྱེན་པའི་དོན། འདི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ <ལ་ཧུ> ཞེས་པ་ཡང་བའམ་སྦྱར་བའི་དོན་དུ་བཤད་པ་དེ་ཟུར་ཆག་པར། སྐྱོགས་སྟོན་ལོ་ཙཱའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་གསལ། ཞིབ་པར་ལ་ཕུར་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལ་རྒྱ། ❶ སྐན་གྲགས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཚན་ལ་དགུང་དུ་འདེགས་ལྟ་བུ། ❷ ཤ་ཞེན། ཞེན་ཁོག མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ལ་སྒོག དེ་ལ་སྐྱེས་པའི་སྒོག་པ།

ལ་སྒྲ། ལ་དོན། ❶ ལ་སྒྲ་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཆོས་ར་ལ་འགྲོ་ལྟ་བུ། ❷ ལ་སྒྲ་རྣམ་དབྱེ་བཞི་པ་ལ་འཇུག་པ། དཔེ་ཁྲིད་ལ་ཕྱིན་ལྟ་བུ། ❸ ལ་སྒྲ་གནས་གཞི་ལ་འཇུག་པ། མགོ་ལ་སྐྲ་དཀར་འདུག་ལྟ་བུ། ❹ ལ་སྒྲ་ཚེ་སྐབས་ལ་འཇུག་པ། ཞོགས་པ་ཆུ་ཚོད་དྲུག་པ་ལ་ཡར་ལངས་ལྟ་བུ། ❺ ལ་སྒྲ་དེ་ཉིད་འཇུག་པ། ལེགས་སྦྱར་ནས་བོད་ཡིག་ལ་བསྒྱུར། ཞོ་ད་ར་ལ་གྱུར། ད་ར་ཕྱུར་ཁུ་ལ་གྱུར། མི་ངན་བཟང་པོར་གྱུར། ལྟ་བུ། ❻ ལ་སྒྲ་མཐུན་པའི་ཚིག་རྒྱན་ལ་འཇུག་པ། སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལྟ་བུ། གསལ་ལ་དྭངས་པ། མཐོ་ལ་བསྙིང་པ་ལྟ་བུའོ། །❼ ལ་སྒྲ་ཚིག་སྔ་ཕྱི་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཙམ་ལ་འཇུག་པ་ནི། བདེ་བ་དང་ལྡན་ལ་གནོད་པ་མི་མངའ་བ། གསལ་ཞིང་དྭངས་ལ་དྲི་མ་མེད་པ། ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་ “ཞིང་སྒྲའི” འཇུག་པ་དང་མཚུངས་པར་འཇུག་པ་འདི་ལྟར། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། བསྟོད་པས་དགའ་བར་མི་འགྱུར་ལ། །སྨད་པས་མི་དགའ་མི་འགྱུར་ཞིང་། །རང་གི་ཡོན་ཏན་ལེགས་གནས་པ། །སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །ལྟ་བུ། དེ་ནི་ཚིག་སྔ་ཕྱི་མཚམས་སྦྱར་ནས་འབྲེལ་ཆགས་པ་ཙམ་ལས་དོན་གཞན་གང་ཡང་མི་སྟོན། ❽ ལ་སྒྲ་ལྷག་བཅས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ནི། “སྟེ་ཏེ་དེ” “ནས” བཅས་དང་འཇུག་པ་མཐུན་ཏེ། མཉམ་པར་བཞག་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སེམས། ལག་པ་བསྐྱལ་ལ་ཟས་ཟ་ལྟ་བུ། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། གནོད་པར་བྱེད་པ་ཆུང་དུ་ཡང་། །མྱུར་དུ་བསལ་ “ལ” འདུམ་པར་བྱ། །ཕུར་བ་ཆུང་དུའི་རྗེས་ཞུགས་ནས། །འོད་པ་ཆེན་པོ་མ་མཐོང་ངམ། །ལྟ་བུ། ❾ ལ་སྒྲ་རྒྱུ་མཚན་ནམ། ཕལ་སྐད་དུ་ཡིན་གཙང་ཞེས་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ནི། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་བྱས་པ་ “ལ” །ཕྱུ་བ་ཉམས་པ་ག་ལ་ཡོད། །མིག་ལྡན་བརྟགས་ནས་འགྲོ་བ་ན། །གཡང་སར་གོལ་བ་འདོར་རམ་ཅི། །ལྟ་བུ། གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད་ལས། བདག་ནི་ཞི་བར་གནས་པ་ “ལ”

།་།ཁྲོ་བའི་གོ་སྐབས་མ་མཆིས་ཀྱང་། །རྐོལ་བ་ལ་ནི་སྙིང་རྗེ་ཡིས། །སྐྱོང་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་གྲུབ་པ་མེད། །ཛྷ་ཊཱ། ❿ ལ་སྒྲ་ཡིད་སྨོན་ལ་འཇུག་པ་ནི། དགའ་བ་ལ། སྐྱིད་པ་ལ། ཕངས་པ་ལ། སྙིང་རྗེ་བ་ལ་ཛྷ་ཊཱའོ། །ཛྷ་ཊཱ། (11) ལ་སྒྲ་ངེས་བཟུང་གི་སྒྲའམ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ནི། ལམ་སྒྲོན་ལས། དམིགས་པ་གང་རུང་གཅིག་དག་ལ། །ཡིད་ནི་དགེ་ལ་གཞག་པར་བྱ། །ཞེས་གཅིག་དག་ལ་ཞེས་པ་ངེས་བཟུང་གི་ཚིག་ཏུ་ལམ་རིམ་འབྲིང་པོར་གསུངས་སོ། །

ལ་གཅན། (འདུལ་བ) ❶ ལའི་རྩེ་མོར་བསྡད་དེ་དགྲ་སོགས་ཀྱི་བྱ་ར་བྱེད་མཁན། གཅན་པ་དང་དོན་འདྲ་བར་སེམས། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཕ་རོལ་གྱི་དཔུང་གི་ཚོགས་འོང་བ་རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་ཉམ་ང་བ་ཡོངས་སུ་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་བཞག་པའི་སྐྱེས་བུ་ནི་ལ་གཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གནོད་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་འོང་བ་ཡོངས་སུ་སྲུང་བའི་ཕྱིར་ལ་གཅན་དག་ལ་བཀོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ཚུ ༩༠བ༩ལས། ལ་གཅན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལ་སྲུང་བར་བསྐོས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ལའི་སྟེང་ནས་དགྲ་སོགས་ལ་མིག་གིས་བྱ་ར་བྱེད་པས་ན། ལ་གཅན་ནམ་ལ་སྲུན་ཞེས་མིང་བཏགས་སོ། །གཅན་ནི་སྲུན་དང་དོན་འདྲ་བ་ཡིན། ཞིབ་པར་གཅན་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། ❷ ལ་ཁྲལ་སྤྲད་མཁན། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། ལ་གཅན་ཡོད་ལ་བྱེད་པ་དག་འཛུལ་བར་འགྱུར། ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད་ལས། ལ་གཅན་ནི་ཤོ་གམ་གྱིས་གཅོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་སྙིང་པོ་མཆོག་ལས་ཀྱང་། ལ་གཅན་ནི་ཤོ་གམ་གྱི་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལ་གཅན་གྱི་དཔྱ། (འདུལ་བ) སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྤྲོད་དགོས་པའི་དཔྱ་ཁྲལ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ཚུ ༡༨བ༥ལས། ལ་གཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱོགས་བསྲུང་བའི་དཔྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལ་གཅན་པ། (འདུལ་བ) ལ་གཅན་ལ་གཟིགས།

ལ་ཌུ། (རྒྱ་གར་སྐད) དབྱིབས་ཟླུམ་ལ་ཁ་དོག་སེར་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་མངར་ཆའི་རིགས་ཞིག་གི་མིང་། རྒྱ་གར་བས་ལ་ཌུ་སོགས་མངར་ཆའི་རིགས་རྣམས་གཙོ་བོར་ལྷ་ཡི་མཆོད་རྫས་དང་བག་སྟོན་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་མཛད་སྒོའི་སྐབས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་དོ། །དང་པོར་དཀོན་མཆོག་ལ་ཡར་ཕུལ། དེ་ནས་མར་ཞུས་ཏེ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྫས་སམ་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཐམས་ཅད་ལ་བགོ་བཤའ་བྱས་ནས་སྦྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་

ཕྲ་སྐད་ पर्साद ཟེར། ལ་ཌུ་ནི་ "ལཌྜུ" ཉིད་ཟུར་ཆག་པར་ངེས་སོ། །རྒྱ་གར་བས་འདི་ལ་ "ལཌྜུ" लड्डू, Laddū ཟེར། (ལོག་ཡིག་གཉིས་པོ་རྩེགས་མར་བྲི་དགོས་ཀྱང་གློག་ཀླད་འདིའི་ནང་མི་འཐོན་ནོ) འདི་ལ་ཁ་དོག་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཤས་ཡོད། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་«རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྐོར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ» གློགས་བམ་སྟོད་ཆ་ཤོག་གྲངས་༩༢ལས། ལ་ཌུ་ནི་རིགས་མང་པོ་མཆིས་ཏེ། དཀྲུས་མ་དེ་སྲན་ཕྱེ་དང་ཀ་ར་མར་རྣམས་སྦྱར་བ་ཚ་ཙུང་ཟད་ཀྱིས་ཧྲིལ་ཧྲིལ་ཏུ་བྱས་ནས། འཁྲུར་སྣང་ནང་ཆོས་སྲུ་བཙུག་པ་གོང་བུར་དྲིལ་བ་ཞིག་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ལ་ཌུ། ལ་ཆེན་པོ་རྒྱག་སྐབས་ཟ་རྒྱུའི་ཟ་ཆས་རིགས་ཤིག་གི་མིང་། ལོ་མ། སྦྲང་རྩི། ཀ་ར། བུ་རམ། ཏིལ་སྣུམ། མར། ཕྱུར་བ། ཆིས་མིན་བཅས་སྣ་ཁ་བརྒྱད་གྲོ་ཞིབ་དང་སྦྱར་ནས་བཟོས་པའི་བག་ལེབ་ལྟ་བུ། ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ལ་ཌུ་བཟའ་རྒྱུ་ལྟ་ཞོག་མིག་གིས་ཀྱང་མཐོང་མ་མྱོང་བའི་རྟོད་བྲོ་བའི་གཏམ་ཞིག་ཏུ་སྣང་ངོ་། །ལ་ཌུ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་འདུལ་བ་ལུང་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ ང་པ ༡༣༢ན༩ལས། དེས་དབང་དུ་བྱ་བའི་ལ་ཌུ་ཞིག་གྲགས་འཛིན་མ་ལ་བསྐུར་བ་དང་། གྲགས་འཛིན་མས་སྒྲ་ཅན་ཟིན་གྱི་ལག་ཏུ་བྱིན་ནས་སྨྲས་པ། བུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡབ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཕུལ་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལུང་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པར་ཡང་སྣང་སྟེ། བཟའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལ་ཌུ་ལ་སོགས་པའོ། །བཅའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལ་ཕུག་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལ་པ་ཤག གོང་བ་ཡོད་པའི་མི་ཆེན་གྱིས་གྱོན་རྒྱུའི་ན་བཟའ་ཞིག ཞྭ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་དང་པོ་༩༧(ལས། ལ་པ་ཤག་དང་། ཚལ་ཕྱུ་ཞེས་པའི་སྐོར་ལ། སྐབས་དེའི་དུས་སོག་ཆས་ལ་དར་སྲོལ་བྱེད་པས། ན་བཟའ་སྣེང་ཅེ་ཡོད་པར། ཚལ་ཕྱུ་དང་། གོང་བ་ཅན་ལ་ལ་པ་ཤག་ཟེར་སྲོལ་འདུག་པས་ཞིབ་ཆ་མཛོད། ཅེས་གསལ།

ལ་བ་དཀར་པོ་ལྟ་བུའི་རྫ་ལེབ། ཨར་མོ་ནིག་དང་འདྲ། ཨར་མོ་ནིག་ལ་གཟིགས།

ལ་བའི་མཆོག ཕྱུལ་པར་སིག་ལས་བྱུང་བའི་ཤིན་ཏུ་རིན་ཆེ་བ་དང་མཐུག་པ་མཛུབ་ཀྱི་ཚད་ལས་ལྷག་པས་སྤུ་ཅན་གྱི་གོས།

ལྭ་བའི་མཆོག ལ་བའི་མཆོག་དང་འདྲ།

ལླཱ་མ། (ལེགས་སྦྱར) མཛེས་མ། དཔེར་ན་ལླཱ་མ་ལྦུང་ཁྲུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྗེའི་འདོད་འཛིན་གསལ།

ལ་མའི་མེ། སྔར་ལེབ་དྲས་ནས་ལེབ་མོར་བྱས་ནས་མེ་སྔར་བ་ལ་བཤད། བེའུ་བུམ་སྔོན་པོའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཁྱོད་ལ་རྩི་ལམ་ཅི་འདྲ་བ་རྩིས་ཀྱིན་འདུག་དྲིས་པ། ལ་མའི་མེ་མདག་དམར་ཉིལ་ཉིལ་བ་ཅིག་ཁོ་ན་རྩིས་ཟེར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལ་མོ། ❶ ལ་ལམ། ལ་སྟེང་གི་ལམ། ❷ <ལ་གྷུ> མགྱོགས་པ་དང་སྒྱུར་བ་དང་སྐྱེན་པའི་དོན། འདི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ <ལ་གྷུ> ཞེས་པ་ཡང་བའམ་སྒྱུར་བའི་དོན་དུ་བཤད་པ་དེ་ཟུར་ཆག་པར། སྐྱོགས་སྟོན་ལོ་ཙཱའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་གསལ། དཔེར་ན། ལ་མོ་འགྲོ་ཤོམ་གྱིས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ལ་བཙས། ལ་རྩེའི་རྟེན་ཁང་། ལ་རྩེའི་ཡུལ་ལྷ་གཞི་བདག་སོགས་ཀྱི་རྟེན་ཁང་། འདི་ལ་ལ་བཙས། ལ་རྩེ། ལབ་ཙེ། ལབ་རྩེ་སོགས་འབྲི་ཚུལ་མང་པོ་སྣང་།

ལ་ཟློ་བ། ལ་བཟླ་བ་དང་འདྲ།

ལ་བཟླ། ལ་བཟླ་བ་དང་འདྲ།

ལ་བཟླ་བ། སོམ་ཉི་མི་བྱེད་པར་ཐག་གཅོད་པ། ཐུག་ཆེན་གྱི་སྐབས། སྐྱེ་མེད་ཟང་ཐལ་དུ་ལ་བཟླ་བ་ལྟ་བུ། ལ་བརྡལ་བ།

ལ་ཁུར། <ལ་གྷུ> མགྱོགས་པོ། སྒྱུར་བ། རིངས་པ། ལ་ཁུར་དང་། ལ་གོར། ལ་མོ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་སེམས། གལ་ཏེ་མི་དགེ་བའི་སེལ་ཞུགས་ན་ལ་ཁུར་བཤགས་སྡོམ་བྱས་ལ། དགེ་བ་རྗེ་འཕེལ་དུ་གཏོང་དགོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ <ལ་གྷུ> ཞེས་པ་ཡང་བའམ་སྒྱུར་བའི་སྐད་དོད་དེ་ཟུར་ཆག་པར་སེམས་ཏེ། སྒྱུར་བའི་དོན་དུ་གོ་བའི་ལ་གོར་དང་། ལ་མོ་གཉིས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ལ་གྷུ་ཟུར་ཆག་པར། སྐྱོགས་སྟོན་ལོ་ཙཱའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་བཤད་པ་དེས་ཤེས་ནུས་སོ། །མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ཐོར་དུ་«སྨྲ་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་རབ་དགའི་འཇུག་པ»ལས། ལ་གོར་ཤོག་ལ་ལ་ཁུར་ཤོག །ཟེར་བ་ལྷུན་པོའི་ཡུལ་སྐད་ཡིན། །ཞེས་ཡུལ་སྐད་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

ལ་ལ། འགའ་ཞིག ཁ་ཤས།

ལ་ལ་ནཱ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ རྩ་རྐྱང་མ་དང་དོན་འདྲ། རྩ་རྐྱང་མ་ལ་གཟིགས། ❷ བུད་མེད་མཆོག སྒེག་མོ། སཾ་བོད་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ།

ལ་ལ་ལ། འགའ་ཞིག་ལ། ཁ་ཤས་ལ།

ལ་ལི་ཏ། (ལེགས་སྦྱར) རོལ་བའམ་སྒེག་པ། སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ།

ལ་ལི་ཏ་བཛྲ། (ལེགས་སྦྱར) བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན། རོལ་བའམ་སྒེག་པའི་རྡོ་རྗེ། སློབ་དཔོན་ལ་ལི་ཏ་བཛྲ་ནི་རྡོ་རྗེ་རོ་ལངས་མས་ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་ནས་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐུར། མན་ངག་བསྒོམས་པས་དྲོད་ཐོབ། རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མཛད། ཨོ་རྒྱན་ནས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་རྒྱུད། ཐོམ་པ་གསུམ་པ། རྟོག་བདུན་སོགས་མང་པོ་ཐུགས་ལ་བཟུང་ནས་བྱོན། འཕགས་པའི་ཡུལ་སོགས་སུ་དེ་དག་གསལ་བར་མཛད། མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བསྟན་ལ་སྣང་བའི་མུ་སྟེགས་དང་ཏ་ཐིག་སོགས་མང་པོ་ཚར་བཅད་ནས་བསྟན་པ་བསྐྱངས་སོ། །

ལག་ཁྲུ། གྲུ་མོའི་རྩེ་ནས་དཀུང་མོའི་རྩེའི་བར་གྱི་ཚད་ལ་ཟེར་རོ། །སྤྱིར་ཁྲུ་ལ། རྡུལ་ཁྲུ། ལུས་ཁྲུ། ལག་ཁྲུ་དང་གསུམ་ཡོད། རྒྱས་པར་ཁྲུ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལག་གི་ལྦ། (འདུལ་བ) དགེ་འདུན་གྱི་ལས་བྱེད།

ལག་མགོ ལག་པའི་མཁྲིག་མ་ནས་མཛུབ་མོའི་རྩེ་བར་གྱི་ཆ་ཤས་ཀྱི་མིང་།

ལག་ངར། ལག་པའི་མཁྲིག་མ་ནས་གྲུ་མོའི་རྩེ་མོ་བར་གྱི་མདུན་ངོས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཀྱི་མིང་།

ལག་རྗེས། ❶ ལག་པའི་ཤྲར་རྗེས། ❷ གྲུབ་འབྲས། བྱས་རྗེས། འབྲས་བུ་བཅས་ཀྱི་མིང་།

ལག་ཉ། (འདུལ་བ) ❶ སྐྱེར་མཁན་མེད་པར་རང་གིས་ལག་བརྒྱབ་ནས་ལེན་པའི་དོན། ❷ ཆ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་བྱས་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ། ཟས་གང་ཡང་རུང་བ་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་བའི་བསམ་པ་ལས་གཞན་པས་རེག་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ལག་པས་བསྙབ་པའམ་ཉབ་པས་ན་ལག་ཉ་ཟེར།

ལག་མཐིལ་གཉིས་འདྲིལ་ཞིང་། ལག་མཐིལ་གཉིས་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྡར་ཞིང་བྲུད་པའི་དོན་ཡིན། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ ཚུ ༣༼ན༢ལས། ལག་མཐིལ་གཉིས་འདྲིལ་ཞིང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་བྲུད་ཅིང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལག་པ། ❶ ལག་མགོ་ལ་གཙོ་བོར་གོ (ལག་པའི) མཁྲིག་མ་ནས་མཛུབ་མོའི་རྩེ་བར་གྱི་ཆ་ཤས་ཀྱི་མིང་། དབྱིན་སྐད་དུ་ hand ཟེར་བ་དང་དོན་གཅིག ❷ དཔུང་པའི་སྒྲེ་མོ་ནས་མཛུབ་མོའི་རྩེའི་བར་གྱི་ཆ་ཤས་ཀྱི་མིང་། དབྱིན་སྐད་དུ་ arm ཟེར་བ་དེའོ། །ལག་པ་རིང་། ཕྱག་རིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁ་དཔེར། ལག་རིང་ཕུ་ཐུང་ཐུང་། ཞེས་པའི་དཔེ་ཡོད་པ་ལྟར་རོ། །རྗེའི་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་རྒྱ་མཚོ་ལས། དཔུང་པའི་མགོ་ནི་ལེགས་པར་ཟླུམ་པའི་ཕྱག །གླང་པོའི་རྒྱལ་པོའི་སྣ་ལྟར་

ཇིང་ཞིང་མཛེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ལག་པའི་གོ་དོན་ལ། ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མདུན་མ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གོ་མི་བདེ་བ་ཞིག་འདུག་པས་བསྐྱར་བཅོས་དགོས་སོ། །

ལག་པ་བཀན་པ། (འདུལ་བ) ལག་མཐིལ་གྱེན་དུ་བསྟན་པ། ལག་མཐིལ་གྱེན་དུ་བསྟན་ནས་ཁ་ཕྱེ་བ།

ལག་པ་གཉའ་གོང་དུ་བསྐོལ་བ། (འདུལ་བ) ལག་གཉིས་ལྟག་རྒྱབ་ཏུ་དམ་དུ་བཅིངས་པ།

ལག་པ་ལྟག་པར་བསྐོལ་བ། (འདུལ་བ) ལག་པ་གཡས་པ་གཡོན་པའི་དཔུང་སྟེང་དང་གཡོན་པ་གཡས་པའི་དཔུང་སྟེང་དུ་བཞག་པ། (འདི་ལག་གཉིས་མདུན་ནས་བསྐོལ་བ་ཡིན) སློབ་དཔོན་དཔའ་བོའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པར་གསུང་། ལག་པ་གཉིས་གཉའ་གོང་དུ་བསྐོལ་བ་དང་འདྲ། (འདི་ལག་གཉིས་ལྟག་པའི་རྒྱབ་ནས་བསྐོལ་བ་ཡིན) ལག་པ་གཉིས་གཉའ་གོང་དུ་བསྐོལ་ལ་གཟིགས།

ལག་གཙང་བ། (ཕལ་སྐད) རྐུན་མ་མི་རྐུ་བའི་མི། ས་པཎ་གྱི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་དྲྭ་བ་ལས། ཁ་ཉུང་ལ་ལག་གཙང་བར་གྱིས་དང་། ཐམས་ཅད་རང་ལ་བྱམས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལག་གཟུངས། ལྕགས་ལས་བཟོས་པའི་ལག་པ་འཇུ་སའི་སྒོའི་ཡ་ལུང་། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་རང་འགྲེལ་དང་། འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་སོགས་སུ་ལག་གཟུངས་ཞེས་ས་མཐའ་ཅན་དུ་སྣང་བ་ལྟར་བྲིས།

ལག་ལེན་དོག་མཐའ། (འདུལ་བ) ལག་ལེན་དོག་ཕྱོགས། འདུལ་བ་སོགས་ཀྱི་ལག་ལེན་ལ་དམ་དོག་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་དང་། ཅུང་ཟད་ཡང་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དམ་དོག་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་ཟེར།

ལག་སོར་ཟླུམ་པོ་འཛེས་པ། (འདུལ་བ) གང་རྣམས་ཀྱི་ལག་པའི་སོར་མོ་སྒྲིལ་གྱི་གདེངས་ཀ་འདྲ་བ་རྣམས་སོ། །ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ན་གསལ།

ལགས་པ། ཡིན་པ།

ལཀྵ། སིཀྵ་ལ་དང་དོན་འདྲ། སིཀྵའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལང་དུ་སོང་བ། ངན་ལང་དུ་སོང་བ།

ལཀྵྨ། <རཀྵྨ་ཎ> མདོག་ལྡན་གྱི་སྐད་དོད་རཀྵྨ་ན་ཟུར་ཆག་པར་བཤད། ལཀྵྨ་ཎ་ཞེས་སློས་ན་ཅུང་ལེགས་པར་སེམས། དེ་ནི་ཐུ་མིས་དབྱུ་ཅན་གྱི་དཔེ་མཛོད་སའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཡི་

གེ་ཡིན་པར་མཁས་པ་མང་པོས་བཤད་ཅིང་། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་མོད། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས། དབུ་ཅན་དང་དབུ་མེད་གཉིས་ཐོག་མ་ཞིག་ནས་མཉམ་དུ་མཛད་པ་མིན་པར། དབུ་ཅན་འདི་ཀ་རང་མགྱོགས་པར་བྲིས་པ་ལས་དབུ་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་བཤད། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྗོ་རྗེས་ལཉྗ་ཚངས་པའི་ཡི་གེ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། སྒྲ་རིག་གི་སྐོར་གྱི་དག་ཡིག་མཁས་པའི་འབྱུང་གནས་ལས། ཡི་གེའི་གཟུགས་ལ་ཚངས་པའི་ཡི་གེ་ལཉྗ་ན། དེ་དང་ཆ་མཐུན་པ་ཧ་རི། ལཉྗའི་མགོ་གྱེན་དུ་གཟེངས་པ་ན་ག་ར། ལཉྗའི་མགོ་ཐུར་དུ་བཀུག་པ་ཝ་རྟུ་ལ། འདྲ་མིན་ཤས་ཆེ་བ་ཀསྨི་ར། ཏཱི་ཊ་གཙུ་ར། རྒྱ་མཚོ་མཐའི་ཡི་གེ སིདྡྷ། ཟླ་ཤ། རྒྱ་དང་བོད་ཧོར་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེའི་གཟུགས་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཀློང་རྫོལ་བླ་མས་ཀྱང་དེ་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །ཡང་། ལཉྗ་ལྷའི་ཡི་གེ་འདྲ་བ་དང་། ཝརྟུལ་ཀླུའི་ཡི་གེ་འདྲ་བ་ཡིན་ཚུལ་རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་དུ་གསལ་ལོ། །འདི་ལ་འབྲི་ཚུལ་མང་དུ་སྣང་སྟེ། ལཉྗ། ལཉྪ། ལཉྫ། ལན་ཚ། ལན་ཛ་བཅས་སོ། །བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་འདི་ལེགས་སྦྱར་ཡིན་པར་བྲིས་ཡོད་མོད། འདི་ལེགས་སྦྱར་ཟུར་ཆག་པའི་བོད་ཀྱི་བརྡ་ཆད་ཅིག་ཡིན་གྱི་ལེགས་སྦྱར་ནི་མིན་ནོ། །

ལཉྗ་ཤླ། ལཉྫ་དང་འདྲ།

ལད་ཟློས། ལད་མོའམ། གཞན་གྱི་བྱེད་སྟངས་བྱེད་པ། མི་གཞན་གྱི་ལད་ཟློས་མ་བྱོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ལན་ཀན། ཕུ་ཤུའམ་ཁ་ཁྲེར་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཁང་པའི་ཁྱམས་ཀྱི་མཐའ་སྐོར་དུ་ཐྲང་ལེབ་བམ་ཤིང་གི་དྲ་མིག་ཇེ་མཛེས་སུ་བསླངས་པའི་ཤིང་ངོ་། །ཞེས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བློའི་འདུལ་བའི་སྙིང་འབྲུམ་ཆེན་མོ་ལས་བྱུང་བའི་ཤིང་བཟོ་གོ་དཀའ་བ་རྣམས་བཤད་པ་ལས་བཤད་དོ། །ལྕུགས་རི། ར་བའམ། ར་སྐྱོར། དྲ་མིག་ལྡན་པའི་ར་བ། ཤིང་ར། ལམ་ཁའི་གཡས་གཡོན་གྱི་ར་བའམ་ར་སྐྱོར། རྐས་ཀྱི་གདང་བུ། ལག་འཇུ་བཅས་ཀྱི་ཤིང་། དབྱིན་ཇིས་railling, fence, enclosure ཟེར། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། ལན་ཀན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱུ་བའི་དོན་དུ་ལམ་ “ཁ་ཁྲེར” གྱིས་བསྐོར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༧༩བ༩ལས། ལན་ཀན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱུ་བའི་ལམ་གཅད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ལན་ཁན་ཞེས་བྲིས་པའང་སྣང་། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་འདི་རྒྱ་མིའི་སྐད་ཡིན་པར་བྲིས་འདུག ཕུ་ཤུ། སྟེགས་བུ། མདའ་ཡབ་བཅས་ཀྱི་མིང་དུ་འང་བཤད།

ལན་ཁན། ལན་ཀན་གྱི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།

ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས། ཚེ་གསུམ་པ་ཕན་ཆད་དུ་མྱོང་བའི་ལས།

ལན་ཆགས། (བློ་སྦྱོང) ཚུར་དྲིན་བྱས་པའི་ལན་དང་ཕར་གནོད་པ་བྱས་པའི་རྣམ་སྨིན་མ་སྨྱངས་པར་བུ་ལོན་གྱི་ཚུལ་དུ་ལུས་པ་ལ། ལན་ཆགས་ཟེར། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁ་རྒྱུན་ལའང་ལན་ཆགས་བུ་ལོན་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །ལན་ཆགས་དང་བུ་ལོན་གཉིས་ཧ་ཅང་འདྲ་པོ་ཡོད། ཕྱིའི་དངོས་པོ་གཡར་ནས་འཇལ་མ་ཐུབ་པ་ལ་བུ་ལོན་དང་། དྲིན་ལན་འཇལ་མ་ཐུབ་པར་ལན་ཆགས་ཟེར། ཤེས་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་མོ། །

ལན་པ། སྐྱོན། ནོངས་པ། ཉེས་པ། ཁག་ཉེས། ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་བ། རྐྱེན་བྱས་པ། རྐྱེན་རྩ་བྱས་པ། (ཕལ་སྐད) མ་ཐུང་བ། དཔེར་ན་དེ་ཁོས་མ་ཐུང་བ་རེད། དེ་ཁོས་ལན་པ་རེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དགྲ་གཉེན་བར་མའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་མི་བཟོད་པའང་མེད་ལ་དགའ་བའང་མེད་པ་ནི་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གང་ཡང་མེད་པས་ལན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེབ་ཐོན་སྟོད་ཆ་༥༥༨ལས་ཀྱང་། འདི་ང་རང་གིས་དགེ་སྦྱོར་མ་བྱས་པས་ལན་སྙམ་ནས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ལན་རྩ། ཉེས་པའམ་སྐྱོན་ཐུང་རྐྱེན། རྐྱེན་རྩ། དཔེར་ན་ལན་རྩ་སུ་ལ་ཡོད་ཀྱི་སྙངས་ཤད་ཞིབ་ཏུ་གནང་ལྟ་བུ།

ལན་ཚ། བཟའ་བཏུང་འདེབས་རྒྱུའི་ཚྭ་ལ་ཟེར། བོད་སྨན་གྱི་རོ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། ཚྭའི་བྲོ་བ་ལྟ་བུའི་རོའི་མིང་དུ་བཤད། སྤྱིར་བཏང་། ཚིག་གྲོགས་མེད་པ་ལ་ཝ་ཟུར་དང་། ཡོད་པ་ལ་ཝ་ཟུར་མེད་པའི་ཕྱག་ལེན་ཡོད་དེ། ངག་སྒྲོན་འགྲེལ་པ་ལས། ཚྭ་ཞེས་ཚིག་གྲོགས་མེད་པའི་རྐྱང་པ་ལ་སྣད་འདོགས་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་ཚ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཚིག་གྲོགས་སྦྱར་ན་མེད་པར་ཕྱག་ལེན་མཛད་ལ། འོན་ཀྱང་ལན་ཚྭ་ལ་ཡོད་པ་མང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལན་ཚྭ། ལན་ཚ་དང་འདྲ།

ལན་ཚྭ་ཁུ་བ། རྒྱ་མཚོའི་ཆུ།

ལན་ཚྭ་རྒྱ་མཚོའི་ནང་སྐྱེས། ❶ ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ན་ཁྱབ་འཇུག་གིས་བྱས་པའི་རྣམ་སྣང་གི་སྐུ་ཡོད་པ་དང་ཉེ་བའི་གླིང་ཕྲན་ཞིག་ལ་བཞེད། ❷ ཏ་རི་ཀེ་ལའི་ཕྱེ་བྲག་ཅིག་ལ་ཤཱཀྱ་པས་བཤད། ❸ ཁ་ཅིག་ཟླ་བའི་གླིང་ཞེས་པ་ཤར་ཕྱོགས་ཧནྡ་ལའི་མཚོ་གླིང་ལ་འདོད།

ལབ་རིས། ལབ་སྟངས། བཤད་སྟངས། ཟེར་རིས་རྣམས་དོན་གཅིག མི་དམངས་ཀྱི་ལབ་རིས་བལྟས་ན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ལབ་ལོབ། ❶ དོན་མེད་ཀྱི་གཏམ། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་གསུང་། ❷ བགྲོ་གླེང་།

ལབ་ལོབ་གཏོང་བ། ཆོས་གྲོགས་ཕན་ཚུན་ཆོས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་བྱེད་པ། དཔེར་ན་དཔེ་ཆ་ལབ་ལོབ་གཏོང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ལམ་མཁན། ལམ་རྒྱུས་ཡོད་བྱེད་མཁན། ལམ་སྣ་འཁྲིད་མཁན། དབྱིན་སྐད་དུ་guide ཟེར་བ་དེ་འོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་ལམ་རྒྱུས་མེད་ལ་འགྲོ་དུས་ཀྱི་ལམ་མཁན་དང་འདྲ་བར་གསུངས།

ལམ་འཁྱེར་དྲུག (བཀའ་བརྒྱུད) ཕྱག་ཆེན་གྱི་གདམས་པ་དྲུག་སྟེ། རྣམ་རྟོག་ལམ་འཁྱེར། ཉོན་མོངས་ལམ་འཁྱེར། ལྷ་འདྲེ་ལམ་འཁྱེར། སྡུག་བསྔལ་ལམ་འཁྱེར། ན་ཚ་ལམ་འཁྱེར། འཆི་བ་ལམ་འཁྱེར་དང་དྲུག་གོ།

ལམ་གྱི་དགག་བྱ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས།

ལམ་གྱི་རྒྱུད། ❶ རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་ལ་མཚན་བཅས་དང་མཚན་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། གོང་མ་ལ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་ལྟ་བུ་ལ་བྱའོ། །❷ (བཀའ་བརྒྱུད) འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་ལམ་དང་། གོམས་པའི་སྦྱོར་བ་བརྟན་པར་གནས་པས་རྒྱུད་ཅེས་བྱའོ། །ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ལ་གཞི་བྱས།

ལམ་གྱི་ལྷན་སྐྱེས། (བཀའ་བརྒྱུད) ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་ཟེར།

ལམ་གྱིས་འཚོ་བ། (འདུལ་བ) ❶ བང་ཆེན་ནམ། འཕྲིན་སྐྱེལ་བ། ཡི་གེ་སྐྱེལ་མཁན་གྱི་སྒྲུག་པའི་དོན་ཡིན་པར་སེམས། ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་བའི་གང་ཟག སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ ཇུ ༧༥༣ན༨ ལས། ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ལམ་གྱིས་འཚོ་བ་སྟེ། ཚིག་སྐྱེལ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ འཕགས་པའི་གང་ཟག ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ལམ་གྱིས་འཚོ་བ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་བདུན་ཡིན་ནོ། །ལམ་སུམ་འབྱིན་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལམ་རྒྱུགས། འགྲུལ་པའི་ཟ་ཆས་དང་ལམ་གྲོན་གྱི་དངུལ། འདི་ལ་ཐུལ་རྒྱུགས་ཀྱང་ཟེར། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ ༼ཐ༽ ༡༠༡བ༣ལས། ལམ་རྒྱུགས་ཀྱི་ཟོང་ཀླར་ཞླ་པ་ཆ་དག་སྙོམས་ཞིག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལམ་སྒྲོན། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཇོ་བོས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཞིག འདི་ལ་ཁྱད་ཆོས་གཙོ་བོ་གསུམ་སྟེ། བརྗོད་བྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། ལག་ཏུ་བླང་བདེ་བ། ལུགས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་ལ། ཆོས་ནི་གདམས་ངག་འདིའི་གཞུང་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མའོ། །ཇོ་བོས་མཛད་པའི་གཞུང་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་རྩ་བ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་ལམ་སྒྲོན་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་གནད་བསྡུས་ནས་སྟོན་པས་བརྗོད་བྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། སེམས་འདུལ་བའི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པས་ལག་ཏུ་བླང་བདེ་བ་དང་། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཁས་པའི་བླ་མ་གཉིས་ཀྱི་གདམས་པས་བརྒྱན་པས་ལུགས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ལམ་སྒྲོན་འདིའི་ཆེ་བ་ལ་བཞི་སྟེ། ཆེ་བ་བཞི་ནི། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་བ། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བའི་ཆེ་བ། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་རྙེད་པའི་ཆེ་བ། ཉེས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་རང་འགགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལམ་སྒྲོན་འདི་མདོ་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་མདོ་སྔགས་ཐུན་མོང་བའི་གཞུང་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་དྲངས་པའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་གནད་བསྡུས་ནས་སྟོན་པས་བརྗོད་བྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པས་ཤིང་། ཇོ་བོའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་གྱི་ཚིག་རིས་ལའང་གསལ་ཏེ། སྔགས་མཐུ་ཉིད་ལས་གྲུབ་པ་ཡི། །ཞི་དང་རྒྱས་སོགས་ལས་རྣམས་ཀྱིས། །བུམ་པ་བཟང་གྲུབ་ལ་སོགས་པ། །གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་སོགས་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་། །བདེ་བ་ཡིས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཚོགས། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་པ་དང་། །བྱ་བ་སྤྱོད་སོགས་རྒྱུད་གསུངས་པའི། །གལ་ཏེ་གསང་སྔགས་སྤྱོད་འདོད་ན། །དེ་ཚེ་སློབ་དཔོན་དབང་བསྐུར་ཕྱིར། །བསྙེན་བཀུར་རིན་ཆེན་སོགས་སྦྱིན་དང་། །བཀའ་སྒྲུབ་ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །བླ་མ་དམ་པ་མཉེས་པར་བྱ། །ཡོངས་རྫོགས་སློབ་དཔོན་དབང་བསྐུར་བས། །སྡིག་ཀུན་རྣམ་དག་བདག་ཉིད་ནི། །དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པའི་སྐལ་ལྡན་འགྱུར། །དང་པོ་སངས་རྒྱས་རྒྱུད་ཆེན་ལས། །རབ་ཏུ་འབད་པས་བཀག་པའི་ཕྱིར། །གསང་བ་ཤེས་རབ་དབང་བསྐུར་ནི། །ཚངས་པར་སྤྱོད་པས་བླང་མི་བྱ། །གལ་ཏེ་དབང་བསྐུར་དེ་འཛིན་ན། །ཚངས་སྤྱོད་དཀའ་ཐུབ་ལ་གནས་པས། །བཀག་པས་སྤྱད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །དཀའ་ཐུབ་སྡོམ་པ་དེ་ཉམས་ཏེ། །བརྟུལ

ཞུགས་ཅན་དེ་ཕམ་པ་ཡི། །ལྷུང་བ་དག་ནི་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་ནི་ངན་སོང་ངེས་ལྟུང་བས། །གྲུབ་པ་ཡང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །རྒྱུད་ཀུན་ཉན་དང་འཆད་པ་དང་། །སྦྱིན་སྲེག་མཆོད་སྦྱིན་སོགས་བྱེད་པ། །སློབ་དཔོན་དབང་བསྐུར་རྗེད་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་ཉིད་རིག་ལ་ཉེས་པ་མེད། །གནས་བརྟན་མར་མེ་མཛད་དཔལ་གྱིས། །མདོ་སོགས་ཆོས་ལས་བཤད་མཐོང་བ། །བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱིས་གསོལ་བཏབ་ནས། །བྱང་ཆུབ་ལམ་བཤད་མདོར་བསྡུས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཇོ་བོའི་ལམ་སྒྲོན་དང་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་གཉིས་ཀ་ཡང་མདོ་སྔགས་ཐུན་མོང་བའི་གཞུང་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་ལ་ངོས་ཤོག་^{༨}དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་དཀའ་འགྲེལ་ལ་ངོས་ཤོག་༧༠༩དང་། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་ངོས་ཤོག་༧༠༩^{༨}ཡོད། ལམ་སྒྲོན་དང་དེའི་རང་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་ ཁི་པར་ བཞུགས་སོ། །

ལམ་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། ལམ་རིམ་གསོལ་འདེབས་ལམ་མཆོག་སྒོ་འབྱེད་ལ་གཟིགས།

ལམ་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ། ཐ་མལ་གྱི་འཆི་བ་ཁེགས་ནས་ཆོས་སྐུའི་བགྲོ་བ་དངོས་སུ་གྲུབ་པས་ལམ་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་ཞེས་བྱའོ། །

ལམ་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ། མ་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས། བར་དོ་ཁེགས་ཏེ་ལོངས་སྐུའི་བགྲོ་བ་དངོས་སུ་གྲུབ་པས་ལམ་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་ཞེས་བྱའོ། །

ལམྦྲ་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) འཕྱང་བ་ཅན། ❶ གར་ལོག་གི་རྒྱབ་བྲག་དང་ཆུ་འཐབ་པའི་འགྲམ་ཞིག་ན་ཡོད་པར་བཤད། ❷ རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཨ་རྒྱན་ལས་ཅུང་ཟད་ཤར་དུ་ཕྱིན་པ་ན་ཡོད་པར་གསུང་ངོ་། །

ལམ་ཆེན་བསྟན། གནས་བརྟན་གྱི་བཅུ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག འཕགས་པ་ལམ་ཆེན་པ་དང་དོན་འདྲ།

ལམ་ཕྲན། སྲང་ལམ། ལམ་ཆུང་ཆུང་། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ལམ་ཕྲན་ནི་གསེབ་ལམ་མོ། །ཞེས་གསུངས།

ལམ་ཕྲན་བསྟན། (འདུལ་བ) གནས་བརྟན་གྱི་བཅུ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག འཕགས་པ་ལམ་ཆུང་པ་དང་དོན་འདྲ།

ལམ་མེ་བ། ལམ་མེར་དང་དོན་འདྲ།

ལམ་མེར། གསལ་ལེར། འོད་འཚེར་རེ། ལྷམ་མེར་དང་དོན་གཅིག བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ མ་ ༡༢ན༥ལས། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་དྲི་མ་མི་མངའ་ལམ་མེར་བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ལྷག་མེར་ལ་གཟིགས།

ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ། ❶ ངེས་འབྱུང་། བྱང་སེམས། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གསུམ། དེས་སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡང་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་སྨྲར་ན་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་དང་། འཁོར་བ་སྤྱི་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་ཞེས་སྨྲར་ན་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་རིམ། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་བསྡུས་སོ། །❷ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་ངེས་འབྱུང་། བྱང་སེམས། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གསུམ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག

ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཊཱི་ཀ། རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པའི་མཛད་པའི་ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་མཆན་འགྲེལ། དེ་ལ་ཤོག་ལྷེབས་བཞི་ཡོད། དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་ལམ་གཙོའི་འགྲེལ་པ། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་གཙོའི་རྣམ་བཤད་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་གནད་བསྡུས་པ་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་གཙོའི་ཊཱི་ཀ། དངུལ་ཆུ་དྷརྨ་བྷདྲའི་ལམ་གཙོའི་ཊཱི་ཀ། སོག་པོ་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པའི་ལམ་གཙོའི་འགྲེལ་པ། སྨིན་ཤོད་ཞབས་དྲུང་བསྟན་འཛིན་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ལམ་གཙོའི་འགྲེལ་པ། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་པ་སོགས་སོ། །

ལམ་ཡིག ❶ ཡུལ་གང་ཞིག་ལ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་ཚུལ་གྱི་རྒྱུས་ཡོད་ལམ་སྟོན་བྱེད་པའི་དཔེ་དེབ་ཀྱི་མིང་། བསྡུས་ན་ "ལམ་སྟོན་ཡི་གེ" ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་འཐད། དཔེར་ན་ཤམྦྷ་ལའི་ལམ་ཡིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། roadmap ❷ འགྲོ་ཚོག་པའི་ལག་ཁྱེར་ཡིག་ཆ། འགའ་ཞིག་གིས་passport/road-bill ཞེས་བཤད།

ལམ་རིམ་ཁྲིད་ཆེན་བརྒྱད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་ལམ་རིམ་གསེར་ཞུན་མ། དེའི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུར་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བདེ་ལམ། དེའི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུར་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མྱུར་ལམ་དམར་ཁྲིད། དྭགས་པོ་ངག་དབང་གྲགས་པའི་ལམ་རིམ་ལེགས་གསུང་ཉིང་ཁུ་བསྡུན་པས་དེ་བརྒྱད་ལ་ལམ་རིམ་ཁྲིད་ཆེན་བརྒྱད་དུ་གྲགས་སོ། །

ལམ་རིམ་ཆུང་ངུ། སྤྱིར་བཏང་ལམ་རིམ་ཆུང་ངུ་ཞེས་པ་ལམ་རིམ་འབྲིང་པོར་གོ་ཞིང་། ལམ་རིམ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་ཀྱི་ཆུང་ངུ་ནི། ལམ་རིམ་བསྡུས་དོན་ལ་གོའོ། །

ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་རྣམས་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་ཤིང་སེམས་འདུལ་བའི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་བྱིན་རླབས་ཅན་ཞིག འདི་ནི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་གནད་བསྡུས་པ། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒོ་ནས་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཁྲིད་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་ལེགས་བཤད་ཟབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་གོ། འདི་ནི་སེམས་རྒྱུད་མ་དུངས་ཤིང་མི་བསྲུན་པ་ཆགས་སྡང་གི་དུ་འཛིངས་ཤིང་དེའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུ་ཐ་ཤལ་བདག་ལྟ་བུ་ཡང་འདིའི་གླེགས་བམ་མཇལ་ཙམ་གྱིས་ཆགས་སྡང་གི་བློ་རགས་པ་རྣམས་ཞི་ནས་སེམས་རྒྱུད་འཇམ་ཞིང་བདེ་འབོལ་གྱིས་འགྲོ། ཤེ་མ། བྱིན་རླབས། བྱིན་རླབས་ཟེར་བ་དེ་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་འདྲ་སྙམ་པ་ཡང་ལན་མང་དུ་འབྱུང་ངོ་། །འདི་འཆང་བ་དང་ཀློག་པ་དང་བློ་ལ་འཛིན་པ་དང་ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་དང་རབ་ཏུ་འདོན་པ་དང་གཞན་ལ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་དང་ལུང་འབོག་པ་དང་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དང་ཆུང་དུ་ན་ཡི་གེར་འབྲི་བ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་སྐབས་སུའང་། ཡིད་དུ་འོང་བའི་མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་སྣ་ཚོགས་པ་བཤམས་ལ་བདུག་སྤོས་སྤྲར་བ་དང་། རྐང་ལག་སོགས་ལེགས་པར་བཀྲུས་ལ་གཙང་སྦྲ་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་དད་པ་དང་བཀུར་སྟི་རྒྱ་ཆེན་པོས་བསྙེན་པར་བྱའོ། །འདི་རྗེ་བླ་མ་དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་བཞེས་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟའི་ལོ་ལ་བརྩམས་པར་མངོན། འདི་པོད་ ༼པ་པར༽ བཞུགས་ཤིང་། དེ་ལ་ཤོག་ལྡེབས་༥༢༡དང་། ངོས་ཤོག་༡༠༤༢ཡོད། རྗེའི་ལམ་རིམ་འདི་ཏ་ཅང་རྩ་བ་ཆེ་བས་འཆི་ཁར་རང་གི་ཐུས་འཁྲིས་སུ་འཇོག་རྒྱུ་བྱུང་ན་འཕོ་བའི་གོ་ཆོད་པར་གསུངས་ཏེ། རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་ལམ་རིམ་གྱི་ཞལ་ལུང་༩༩ན༥ལས། འཆི་ཁར་ཡང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ཐུས་སུ་བཞག་སྟེ་མགོ་གཏུགས་ནས་དད་གུས་དང་བཅས་འཆི་རྒྱུ་བྱུང་ན་འཕོ་བའང་དེ་ཀ་ཡིན་ཞེས་སློབ་དཔོན་བྱམས་པས (འདི་ཕུར་ལྕོག་ངག་དབང་བྱམས་པ་ཡིན་པར་སེམས) གསུངས། ཞེས་གསུངས། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་འདི་མདོ་སྔགས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདིའི་དོགས་གཅོད་གོང་དུ་ལམ་སྒྲོན་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་མཆན་བཞི། ལམ་རིམ་མཆན་བཞི་སྦྲགས་ལ་གཟིགས།

ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་རྩ་བའི་ས་བཅད་ཆེན་པོ་བཞི། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་རྩ་བའི་ས་བཅད་ཆེན་པོ་བཞི་ནི། ༡ མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ། ༢ ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ། དེ་ལ་ཉན་བཤད་བྱ་ཚུལ། སློབ་མ་བཁྲི་བའི་ཚུལ་དང་བཞིའོ། །རྩ་བའི་ས་བཅད་བཞི་པོ་འདིའི་ནང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བརྗོད་བྱ་ཡོངས་རྫོགས་བསྡུས་ཡོད། དེ་ཡང་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ

ལས། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་ལ་བཞི། ཆོས་ཁུངས་བཙུན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་དང་། གདམས་ངག་ལ་གུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་དང་། ཆེ་བ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ལ་ཉན་བཤད་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། གདམས་པ་དངོས་ཀྱིས་སློབ་མ་ཇི་ལྟར་བཀྲི་བའི་རིམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ལོ་རྒྱུས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྡུས་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སར་བགྲོད་པའི་སྐྱེ་བོ་མཆོག་གི་ཆོས་ལུགས། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་བླང་པའི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་ཚང་བར་སྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི། རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་རྔོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཆེན་པོ་ནང་རིག་པའི་སྨེ་སྟོད་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ནས་དེའི་དོན་བསྒྲུབ་པས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་ཏེ། འགྲོ་བ་དུ་མའི་འདྲེན་པ་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྩ་ལག་དམ་པར་གྱུར་པ་དཀོན་མཆོག་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སྔོན་དུས་ཀྱི་སྒོམ་བརྩོན་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྔགས་པའི་དམ་པ་བྱ་འདུལ་བ་འཛིན་པའི་རྒྱལ་ཚབ་མཁྱེན་པ་དང་བརྩེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པ་དང་ལུང་གི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མས་བརྒྱན་པས་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་སྒོམ་བརྩོན་རྣམས་ཀྱི་ཁྲོད་ན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཏོག་ལྟར་མངོན་པར་མཐོ་བའི་སྒོམ་བརྩོན་ཆེན་པོ་མཁན་ཆེན་ཟུལ་ཕུ་བ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། གཞན་ཡང་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོས་ལྷ་ནས་བསྐུལ་ཞིང་། དུས་ཕྱིས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་རབ་འབྱམས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་པས་གཞུང་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་ཅིང་བསླབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ལ་ཆེས་ཆེར་གཅེས་སྤྲས་སུ་མཛད་པ། གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁུར་འཁུར་བ་ལ་ལྷ་དང་བྲལ་བའི་སྐད་གཉིས་སྨྲ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བཤེས་གཉེན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དམ་པ་དེས་ཉེ་བར་བསྐུལ་བའི་བཀའ་སྐུལ་དང་དུ་བླངས་ནས། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ནམ་མཁའི་མཚན་ཅན་ལ་དགོན་པ་བ་ནས་སྣེའུ་ཟུར་བ་ལ་བརྒྱུད་པ་དང་། སྤྱན་སྔ་བ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཐོས་ཤིང་། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་བཟང་པོའི་མཐའ་ཅན་ལ། པོ་ཏོ་བ་ནས་ཤར་བ་ལ་བརྒྱུད་པ་དང་། པོ་ཏོ་བ་ནས་དོལ་པ་ལ་བརྒྱུད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཐོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གདམས་ངག་འདིའི་གཞུང་། ལམ་སྒྲོན་གྱི་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པའི་ཚིག་རྣམས་བླ་བ་ལ་བསམས་ནས་མ་དྲངས་པར། ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་དང་གྲོ་ལུང་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལམ་རིམ་གྱི་ཐོག་རྣམས་ལ་གཞི་བྱས་ནས་ལམ་རིམ་དུ་མ་ནས་གནད་རྣམས

བསྟུས་ཏེ། ལམ་གྱི་ཆ་ཚང་ལ་འཁྲིར་བདེ་ཞིང་། གོ་རིམ་མ་འཁྲུགས་པར་བཀོད་པ་འདི་ནི། གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ། གསུང་རབ་རབ་འབྱམས་ལ་མི་འཇིགས་པའི་སྤོབས་པ་དགེ་བ་ཅན་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབས་པས། རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་དགྱེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་རེད་མདའ་བ་ལ་སོགས་པའི་བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་རྡུལ་སྤྱི་བོས་ལེན་པ། མང་དུ་ཐོས་པའི་དགེ་སློང་སྤོང་བ་པ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་བྱང་ར་སྒྲེང་རྒྱལ་བའི་དབེན་གནས་ཀྱི་ཡང་དགོན་བྲག་སེང་གེའི་ཞོལ་གྱི་རི་ཁྲོད་དུ་ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་བསོད་ནམས་དཔལ་བཟང་པོའོ། །འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད་ནུས་པར་གྱུར་ཅིག། ཅེས་པ་ལྟར་དང་། ལམ་རིན་ཆེན་མོ་བརྩམས་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ། ཤར་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གདན་ས་སྟོད་ལུང་གནམ་རྩེ་ལྡེང་ངམ་ཡངས་པ་ཅན་དུ་གྲགས་པ་དེར། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་དང་། རྗེ་ཉིད། ལོ་ཆེན་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་སྟེ་ཆོས་རྗེ་རྣམ་གསུམ་ཞལ་འཛོམས་ནས་དབྱར་ཞལ་བཞེས་གནང་སྟེ། བསྟན་པའི་དག་ཐེར་མཛད། དགག་དབྱེ་གྲོལ་ནས་རྗེ་ཉིད་བྱང་རྒྱལ་བའི་དབེན་གནས་ར་སྒྲེང་དུ་ཐེབས་ཏེ། བྲག་སེང་གེ་འདྲ་བའི་ཞོལ་ཡང་དགོན་དུ་བཞུགས། དེར་འབྲོམ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་ཇོ་བོའི་སྐུ་བྱིན་རླབས་ཅན་དབུ་ཡོན་མ་ཆེ་ཆུང་དུ་གྲགས་པའི་སྐུ་ཐང་ཆེ་བ་དེ་དབུ་ཐས་སུ་གདན་དྲངས་ཏེ། ལམ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་གསོལ་འདེབས་ལམ་མཆོག་སྒོ་འབྱེད་ལྗགས་རྩོམ་གནང་ནས་གདུང་ཤུགས་དྲག་པོས་ཡུན་རིང་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ནས་ལྷོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བར་གྱི་བླ་མ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་དང་། ཁྱད་པར་ཇོ་བོ་རྗེ། འབྲོམ་སྟོན་པ། པོ་ཏོ་བ། ཤ་ར་བ་རྣམས་ཟླ་བའི་བར་དུ་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་། གདམས་པ་དང་། རྗེས་སུ་བསྟན་པའང་མང་དུ་སྩལ། མཐར་པོ་ཏོ་བ་སོགས་གསུམ་ཇོ་བོ་ལ་ཐིམ། ཨ་ཏི་ཤ་ཕྱག་རྗེའི་སྤྱི་བོར་བཞག་ནས་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་གྱིས་དང་། བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་གྲོགས་བདག་གིས་བྱའོ་གསུངས་ནས་མི་སྣང་བར་གྱུར་པ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་མང་དུ་བྱུང་བ་ན། གསང་ཕུ་ཆོས་རྗེ་དཀོན་མཆོག་ཚུལ་ཁྲིམས། མཁན་ཆེན་ཟུལ་ཕུ་བ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན། ལོ་ཆེན་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐུལ་བའི་དགེ་མཚན་དང་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པར་འགྲིགས་པས། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་འདི་མཛད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཚེ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས། ངེད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ངེས་འབྱུང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཁྲིད་པའི་ལམ་དེར་མ་འདུས་པ་ཡིན་ནམ་གསུངས་པ་ལ།

འདུས་མོད་ཀྱང་དེ་གསུམ་གཙོ་བོ་བྱས་ཏེ་ལམ་སྒྲོན་སོགས་ཀྱི་མན་ངག་གིས་ཁ་བསྐངས་ནས་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་རིམ་དང་སྦྱར་བ་ཡིན་ཞེས་ཞུས་པ་དང་། ཞི་གནས་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྩོམ་པ་ཟིན་པ་ན། ལྷག་མཐོང་བརྩམས་ཀྱང་གཞན་ལ་ཕན་དཀའ་དགོངས་ནས་ཐུགས་འདུན་ཆུང་དུར་སོང་བའི་སྐབས་སུ། ཡང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས། ཅིས་ཀྱང་རྩོམས། ཕན་ཐོགས་འབྲིང་ཙམ་འོང་གསུང་། དེ་ནས་བླ་མ་དང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་གསོལ་བ་དྲག་ཏུ་བཏབ། སྟོང་ཉིད་ལ་དཔྱད་པ་མཛད་པའི་སྐབས་སུ་འབུམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུའི་འགྲེལ་རྐྱང་རྣམས་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་དངུལ་གྱི་ཡི་ཞེ་གེ་བྲིས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཐོག་བུའི་ངོས་ལ་བྲིས་པ་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཉམས་སྣང་དཔྱད་པ་མཛད་རེས་ཀྱིས་འོང་བར་སྣང་གསུང་། དེ་དག་གི་ཚེ་གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ་དང་། ཞོགས་ལྷ་ཕྱུག་པོ་སོགས་དཀར་ཕྱོགས་པ་དུ་མས་ཕྲིན་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབ་པའི་ཐུགས་རྗེས་འཛིན་པར་ཞུ་ཞེས་སྒོ་གསུམ་གུས་པས་བཏུད་པ་ན། མཇུག་གི་བསྔོ་བའི་སྐབས། ལམ་བཟང་བསྒྲིག་པའི་མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབ་བྱེད་ཅིང་། །འགལ་རྐྱེན་སེལ་བྱེད་མི་དང་མི་མིན་ཀུན། །ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་རྒྱལ་བས་བསྔགས་པ་ཡི། །རྣམ་དག་ལམ་དང་འབྲལ་བར་མ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་ངོ་མཚར་བ་དུ་མ་ཡོད་དོ།

།ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་བཞེས་པ་ཆུ་ཕོ་རྟའི་ལོ་ལ་བརྩམས་པར་མཛོན་ཞིང་། དགུང་ལོ་ང་དགུ་པ་ཤིང་མོ་ལུག་ལ་དབྱར་དགའ་ལྡན་དུ་བཞུགས་རིང་ཐུར་གྱི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ལུང་འདྲེན་དང་། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྲོས་པ་ཕལ་ཆེར་དོར་ནས་གནད་འགག་རྣམས་བསྡུས་ཏེ་ལམ་རིམ་འབྲིང་པོ་མཛད་དོ། །ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་འདི་ནི། ཁྱད་ཆོས་ལྔའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་པར་བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་ཆེན་པོ་ལས་གསུངས་ཏེ། བཤད་བྱ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ།   རྗེ་རང་ཉིད་ལ་རྗེ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གནང་བའི་གདམས་པ་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་ལ་ཇོ་བོའི་མན་ངག་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པས་བརྒྱན་པ། འཆད་ཚུལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ། ལམ་གྱི་གོལ་ས་བཅད་ན་ངོ་བོ་མ་ནོར་ཞིང་གོ་རིམ་མ་འཁྲུགས་པ་གྲངས་ལྷག་ཆད་མེད་པ། སྐུལ་བ་པོ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ། མཁས་ཤིང་རྣམ་ཐར་གཙང་བ་གསང་ཕུ་ཆོས་རྗེ་སོགས་གོང་སྨོས་ལ་སོགས་པ། གནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ། རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པ་བྱང་ར་སྒྲེང་རྒྱལ་བའི་དབེན་གནས། འཁོར་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ། སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་རྣམས་སོ། །ཡང་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་ཇོ་རྗེས། ཆོས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། སྐུལ་མཁན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། བཤེས་གཉེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལས་གསན་པ། རྩོམ་པ་པོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། གནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྟེ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔ་ལྡན་དུ་གསུངས་སོ། །ཇོ་བོ་

ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་གདམས་པ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལའང་བཀའ་གདམས་པ་གཞུང་པ་དང་། གདམས་ངག་པ་སོགས་ནས་བརྒྱུད་པའི་ལམ་རིམ་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བ་མང་དུ་བཞུགས་ནའང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གདམས་པ་ལ་ལམ་གྱི་ལུས་སྐྱི་དང་། ཡན་ལག་སོ་སོ་ལ་སྦྱོན་ཆད་གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་སུས་ཀྱང་མ་ཐོན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལེགས་བཤད་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་བླ་ན་མེད་པ་ཡོད་པར་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསུངས་སོ། །ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་འདི་དག་བརྩམས་འཕྲུལ་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་གི་སྒོ་ནས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བར་མཛད་ཅིང་། ཕྱིས་སུ་མཚན་འགྲེལ་གྱི་རིམ་པ་ཡང་། བ་སོ་དང་། འཇམ་དབྱངས་སྟག་ལུང་བྲག་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང་། བྲ་ཏི་དགེ་བཤེས་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་གི་མཚན་བཅས་རིམ་པར་བྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་བ་སོའི་མཚན་ནི། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གཅུང་བ་སོ་ཆོས་རྗེ་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོང་གི་སྐུ་འཕྲེང་ལྔ་པ་བ་སོ་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པས་མཛད་པར་གསུངས་སོ། །སྟག་ལུང་བྲག་པའི་མཚན་དུ་གྲགས་པ་ཡང་ཁོང་གི་གསུང་རྒྱུན་རིམ་པར་བརྒྱུད་པ་དུས་ཕྱིས་ཡར་ཀླུང་ཆོས་མཛད་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ནམ། ཁ་རོག་ཞལ་སྔ་ནས་ངག་དབང་རབ་བརྟན་ཞེས་བྱ་བས་བཏབ་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱང་བཞད་པའི་མཚན་ནི། དམ་པ་དེ་ཉིད་ཕ་བོང་ཁའི་མཁན་པོ་མཛད་དུས་བཏབ་པ་སྟེ་མཚན་དེ་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་དམར་མཚན། ནག་མཚན། སེར་མཚན་ཞེས་གྲགས་སོ། །བྲ་ཏི་དགེ་བཤེས་ཀྱིས་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལ་མཆན་ཞིབ་བཏབ་སྟེ་དཀའ་གནད་ཐམས་ཅད་བཀྲོལ་བར་མཛད་ཅིང་། ཞི་གནས་ཡན་གྱི་མཆན་ཡོད་སྐད་མི་སྣང་ངོ་། །རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ལམ་རིམ་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་ནི། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེང་དུས་རྣལ་འབྱོར་བརྩོན་རྣམས་ཐོས་པ་ཉུང་། །མང་ཐོས་ཉམས་ལེན་གནད་ལ་མི་མཁས་ཤིང་། །ཕལ་ཆེར་གསུང་རབ་བལྟ་ལ་ཕྱོགས་རེའི་མིག །ལུང་དོན་རིགས་པས་འབྱེད་པའི་མཐུ་མེད་པས། །བསྟན་པའི་གནད་རྣམས་རྫོགས་པའི་གདམས་པ་མཆོག །མཁས་པ་དགྱེས་པའི་ལམ་དང་བྲལ་མཐོང་ནས། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལམ་འདི་བཤད་པ་ལ། །བདག་གི་ཡིད་ནི་ཀུན་ནས་སྤྲོ་བར་གྱུར། །ཞེས་སོ། །རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ལམ་རིམ་མཛད་པའི་དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་འོག་ཏུ་སྒྲུང་གཏམ་དང་སྦྲགས་ནས་ཞུས་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ། ལོ་རྒྱུས་དང་སྦྲགས་པའི་སྒྲུང་གཏམ་ནི། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲུང་གཏམ་གྱི་ལམ་ནས་འཆད་པ་ལ། གནའ་སྔ་མོ་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་ཤིན་ཏུ་རྩ་བ་ཆེ་བའི་དགེ་སློང་ཞིག་ཕེབས། ཁོང་གིས་བོད་འདི་མུན་པ་མུན་ནག་གི་གླིང་ཞིག་ཏུ་གཟིགས་ནས་ཐུགས་ཧ་ཅང་སྐྱོ་ཞིང་སྙིང་

རྗེ་ལྷག་པར་སྐྱེས་ནས། མུན་པ་དེ་སེལ་ཐབས་ཅི་ཡོད་སྙམ་དུ་དགོངས་པ་ན། རེ་ཞིག་ནས་བླ་ན་མེད་པའི་སྒྲོན་མེ་ཞིག་བཞེངས་ཐུབ་ན་དེའི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འོང་བར་འདུག་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས། གསེར་དང་། དངུལ། གཡུ། བྱུ་རུ། རྡོ་རྗེ་ཕ་ལམ། མནྡ། བཻཌཱུརྱ་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ལས་གྲུབ་པའི་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་ཞུ་མར་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་ཞིག་བསྐྲུན་པར་མཛད་དོ། །དེ་ནས་ཉིན་ཞིག་སྒྲོན་མེ་དེ་སྦར་བ་ན་ཡུལ་དེའི་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ངོ་མཚར་ཆེན་པོ་སྐྱེས་ཤིང་དགའ་བའི་ཅ་ཅོ་འདོན་བཞིན་རང་རང་གི་གནས་ཁང་གི་ཕྱིར་བྱུང་ནས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་ཨ་ལ་ལ་འདི་འདྲ་བའི་འོད་སྣང་འདི་ཅིའི་མཐུ་ལས་ཡིན་ནམ་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དུས་ཡུན་ཙུང་ཞིག་སོང་བ་ན་འོད་སྣང་དེ་དགེ་སློང་དེའི་ཞུ་མར་དེ་ལས་བྱུང་བར་ཤེས་སོ། །ཤེས་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཞུ་མར་དེ་ལ་བལྟ་བར་འོངས་ཤིང་། འོངས་ནས་ཀྱང་ཞུ་མར་དེ་ལ་བལྟས་པ་ན་བལྟ་བར་མི་བཟོད་པའི་འོད་སྣང་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་མཐོང་ནས། འདི་ནི་ངེས་པར་སྤྲུལ་པའི་ཞུ་མར་ཞིག་གོ་ཞེས་སྨྲ་བར་བྱས་སོ། །དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ལ་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་བྱས་ཤིང་བཀུར་སྟི་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་མཆོད་གནས་སུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ལོ། །སྒྲོན་མེ་དེའི་སྣང་བས་ཡུལ་དེར་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟར་སྣང་བས་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་ནས་ཡུལ་མི་རྣམས་ཉིན་མཚན་མང་པོར་བདེ་སྐྱིད་དགའ་སྤྲོ་གྱི་དཔལ་ལ་རོལ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོན་མེ་དེ་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ཕྱེད་ཙམ་གྱི་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་ནས་བཞུགས་ཤིང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཞུ་མར་དེ་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་མཁན་གྱི་ཡུལ་གྱི་སྐྱེ་བོ་རྒན་རབས་དང་པ་དང་ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་སྟོངས་ཤིང་ཟད་པ་ན། དེ་ལ་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་མེད་པར་ཁང་པ་ཞིག་ཧྲུལ་ཞིག་གི་ཟུར་ཁུག་ཅིག་ཏུ་ཐལ་རྡུལ་མང་པོས་ཡོངས་སུ་ཁེབས་ནས་ལུས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་སྔོན་གྱི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱ་བ་བྱས་ཤིང་སྐྱེས་མཆོག་དུ་མས་ལུང་བསྟན་ཅིང་། འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་གཡང་ས་ཆེན་པོ་ལས་ཉེ་བར་སྐྱོབ་པ་ལ་ལས་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་མཐུ་ཡོངས་སུ་སད་པའི་ནང་གི་ཉམས་ལེན་དང་། བརྩོན་འགྲུས། རྣམ་དཔྱོད་སོགས་རབ་ཏུ་འབར་བའི་དགེ་སློང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་བོད་དབུས་སུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅག་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་སྐྱེས་མཆོག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ངོ་མཚར་བའི་སྒྲོན་མེ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐོས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཞུ་མར་དེ་འཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་སོ། །བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་ཀུན་ཏུ་སོང་སོང་བ་ན་མཐར་བོད་མངའ་རིས་མཐོ་གླིང་གི་ཉེ་འདབས་སུ་ཞབས་སོར་འཁོད་ཅིང་། ངལ་བ་ཆེན་པོས་ས་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་ཉུལ་ཉུལ་བ་ལས་མཐར་ཁང་པ་ཕྱེད་ཞིག་ཧྲུལ་ཞིག་མཐོང་བར་གྱུར་ཏོ། །མཐོང་མ་ཐག་སྔར་དང་མི་འདྲ་བའི་ཚོར་བ་ཤིན་ཏུ་རྣོ་བ་ཞིག་སྐྱེས་ནས།

ཨུ་མར་དེ་ངེས་པར་གནས་འདི་ན་ཡོད་པར་ངེས་སོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས་བཙལ་བ་ན། ཨུ་མར་དེ་རྙེད་པར་གྱུར་ཏོ། །རྙེད་ནས་དགའ་སྤྲོ་ཚོར་བ་གཙོན་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་སྐྱེས་ནས་ཤི་སོན་ཐུད་པ་ལྟ་བུའི་དགའ་སྐྱོའི་ཚོར་བ་ཕན་ཚུན་འགྲན་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་ནས་ཨུ་མར་དེ་སྐུ་བྲང་ལ་སྦྱར་ནས་ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུས་སོ། །དེ་ནས་དགེ་སློང་རྣམ་དག་དེས་ཉིན་མང་པོའི་བར་ཨུ་མར་གྱི་ཐལ་རྡུལ་རྣམས་ཕྱག་གིས་བསལ་ནས་ཕྱི་བདར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཨུ་མར་དེ་ཤར་རྒྱན་བཞིན་འོད་སྣང་རབ་ཏུ་འཚེར་ཞིང་འབར་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དེའི་འོད་ཀྱི་སྣང་བས་བླ་དོར་གྱི་གནས་ལ་རྫོངས་པའི་སྐྱེ་བོ་མ་རིག་པའི་མུན་པ་མཐུག་པོའི་ནང་དུ་རྣམ་པར་རྒྱུ་བ་དག་གི་བལྟ་བའི་མིག་གཅིག་པུར་གྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བོ་བགྲང་ལས་འདས་པ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ལ་འགོད་ཅིང་། གནས་སྐབས་སུའང་བདེ་སྐྱིད་རྫོགས་ལྡན་གསར་པའི་དཔལ་ལ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་གྱུར་ཏོ། །རྫོགས་སོ། །འགྲེལ་བཤད། ཀོང་གི་སྒྲོན་མེ་བཟོ་སྐྲུན་གནང་མཁན་དེ་ནི་མཉམ་མེད་ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། སྒྲོན་མེ་དེ་ནི་ཇོ་བོས་བོད་རྣམས་ལ་སྙེར་ཚོས་སུ་གནང་བའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ཨུ་མར་དང་དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་ཡིན་ཞིང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་ལའང་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་ཞེས་གསོལ་ཏོ། །མཇུག་ཏུ་ཨུ་མར་དེ་སླར་ཡང་རྙེད་ནས་ཕྱི་དོར་དང་དག་ཐེར་མཛད་མཁན་དེ་ནི་ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་བླ་མ་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ཡིན། ཨུ་མར་ཕྱི་དོར་བྱས་ཏེ་སླར་ཡང་གཟི་བརྗིད་འབར་བ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་མཛད་ནས་བསྟན་འགྲོ་ལ་ཕན་ཐོག་རྒྱ་ཆེར་བྱུང་བ་དང་དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །ངོས་ནས་ཐོག་མར་སྒྲུང་འདི་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་ནས་ཆུང་མར་ཤོད་དུས་ཇོ་བོ་དང་ལྷག་པར་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་ཏེ་སྐྱེས་མཆོག་དེ་དག་གི་སྐུའི་སྣང་བ་མིག་གི་མདུན་དུ་བཀྲ་ལམ་མེར་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་ཉམས་སྣང་གསལ་ཞིང་རྗེ་བ་ཞིག་བྱུང་ནས་མིག་ཆུ་བཀག་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་ཤོར། དེ་ནས་སྐར་ཆ་འགའ་ཤས་རྗེས་ཡང་བསྐྱར་བཤད་པའི་རྩོལ་བ་བྱེད་པ་ན་དུ་ལྷག་པར་དུ་ཤོར་རོ། །དེར་བརྟེན་འདི་ནི་རང་དགར་གྱི་སྒྲུང་གཏམ་ཕལ་པ་ཞིག་མིན་པར་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པར་དད་པ་དང་དག་སྣང་དབང་མེད་དུ་སྐྱིན་པའི་བྱིན་རླབས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བར་སྤྲོབས་སོ། །ཀོང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲུང་གཏམ་དེ་ཡང་སྒྲོ་བཏགས་ཀྱི་བཅོས་སྒྲུང་ཞིག་མིན་པར། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལ་ཁུངས་བཙོལ་ནས་བྲིས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྗེའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། གང་དེ་པཎ་ཆེན་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་ནི། །གངས་རིའི་ཁྲོད་དུ་གསལ་བར་མཛད་པ་ལས། །ཕྱོགས་འདིར་རྒྱལ་བའི་ལམ་བཟང་ལྟ་བའི་མིག །དུས་མང་ཞིག་ཏུ་ཟུམ་

པར་མ་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་བསྟན་པའི་གནད་རྣམས་མ་ལུས་པ། །ཇི་བཞིན་མཁྱེན་པའི་མཁས་རྣམས་ཟད་པ་ན། །ལམ་བཟང་འདི་ཡང་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ཉམས། །ཚུལ་དེ་མཐོང་ནས་བསྟན་པ་རྒྱས་ཕྱིར་དུ། །རྒྱལ་བས་ཆོས་ཚུལ་ཇི་སྙེད་གསུངས་པ་ཀུན། །ཐེག་པ་མཆོག་གི་བཞོན་པས་འགྲོ་བ་ཡི། །རྐྱལ་བཟང་གཅིག་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རུ། །ལེགས་པར་བསྡུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ། །ཤ་ཅང་རྒྱས་མིན་དོན་གྱི་གནད་རྣམས་ཀུན། །མ་ཚང་མེད་ཅིང་བློ་གྲོས་ཆུང་དུས་ཀྱང་། །བདེ་བླག་རྟོགས་པར་ནུས་འདི་ལུང་རིགས་ཀྱིས། །ཚུལ་བཞིན་དཔྱོད་པའི་ལམ་ནས་བདག་གིས་དྲངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལམ་རིམ་ཉན་པའི་སྣོད་རུང་གི་གང་ཟག་ནི། ལམ་རིམ་འདི་གང་ཟག་ཅི་འདྲ་ཞིག་གིས་ཉན་དགོས་སམ་སྙམ་ན། དེ་ནི་བློ་གཟུ་བོར་གནས་པ་དང་། ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ། དལ་འབྱོར་དོན་ལྡན་དུ་བྱེད་འདོད་པ་ཞིག་གིས་མཉན་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་དག་ཕྱོགས་འཛིན་སྨུན་པས་མ་བསྒྲིབས་ལ། །ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་བློ་ཡི་མཐུ་ལྡན་ཞིང་། །དལ་བའི་རྟེན་བཟང་དོན་ལྡན་བྱེད་འདོད་པའི། །སྐལ་ལྡན་དེ་རྣམས་རྩེ་གཅིག་བསྒྲིམས་ཏེ་ཉོན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཀའ་གདམས་གསུང་སྒྲོས་༣༩ན༣ལས། སྟོན་པས་ཇོ་བོ་ལ། བོད་གཞན་ལ་ཐུགས་ཀྱི་གདམས་པ་གནང་ནས། ངོས་ལ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་གནང་བ་ཇི་ལྟར་ལགས་ཞུས་པས། ངས་ཁྱོད་མིན་པ་གཞན་ལ་གཏོང་ས་མ་རྙེད་པ་ཡིན་གསུང་བ་འདི་ལ་གོ་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་སྣང་ངོ་། །

ལམ་རིམ་མཆན་བཞི་སྦྲགས། ❶ རྗེའི་ལམ་རིམ་ལ་མཆན་བཞི་བཏགས་པས་ན་མཆན་བཞི་སྦྲགས་ཟེར། མཆན་བཞི་ནི། ནག་མཆན། སེར་མཆན། དམར་མཆན། བྲ་སྙིའི་མཆན་དང་བཞི་ལ་ཟེར། ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བརྡ་བཀྲོལ་ལས། ཐོག་མར་ནག་མཆན་འདེབས་པ་པོ་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་བ་སོ་ལྷ་དབང་རྒྱལ་མཚན་ཡིན་གསུངས། བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དུ་གསུངས་པ་ནི་ལྷ་དབང་ཞེས་པ་ཆད་པའི་ཡིག་ནོར་ཡིན་ནམ་སྙམ། གཙང་གི་བ་སོའི་རི་ཁྲོད་ལྷུན་གྲུབ་བདེ་ཆེན་དུ་བཞུགས་པས་བ་སོ་བ་ཞེས་གྲགས། དེ་མཆན་གྱི་དང་པོ་སྣག་ཚས་བྲིས་པས་ནག་མཆན་དུ་གྲགས། མཆན་གཉིས་པ་ནག་མཆན་དང་མི་ནོར་བའི་ཕྱིར་སེར་གྱིས་ཕྱེ་བས་སེར་མཆན་ཟེར། དེ་འདེབས་པ་པོ་ནི་སྡེ་དྲུག་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་ཡིན་ཞེས་ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་འཕྲེང་གཉིས་པས་གསུངས་ཀྱང་། ཁེ་གསུམ་ཆོས་མཛོད་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ཞེས་པ་དང་། ཁ་རོག་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་རབ་བརྟན་ཞེས་པ་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནམ་དཔྱད། གང་ལྟར་སྟག་ལུང་བྲག་པས་གྲུང་རི་ཆོས་འབྱུང་ལ་གསན་ནས་ཁྲི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་ལ་གནང་། དེའི་གསུང་བཤད་གནང་བ་ལྟར་བྲིས་པས་གྲུང་རིའི་མཆན་དང་། སྟག་ལུང་བྲག་པའི་མཆན་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། མཆན་གསུམ་པ་ནི་མཆན་སྔ་མ་གཉིས་དང་མི་ནོར་བའི་

ཕྱིར། རྙག་དང་མཚལ་གྱིས་བྲིས་པས་དམར་མཆན་དུ་གྲགས། མཆན་འདི་ནི་གཙོ་བོ་ས་བཅད་དང་། དཀའ་གནད་ལ་མཆན་བུ་ཕྲན་ཚེགས་ཡོད་པ་འདེབས་པ་པོ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་ཡིན་པར་མཛད་བྱང་ལས་གསལ་ཀྱང་། ཕྱིས་མཛད་བྱང་ནག་མཆན་གྱིས་བྲིས་པ་ནི་མ་དག་པ་ཡིན་པར་མཁས་པ་རྣམས་ཞལ་འཆམ་པར་སྣང་། དམར་མཆན་འདི་ཉིད་གཞིར་བཞག་ནས་བྲ་སྟི་དགེ་བཤེས་རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་སུམ་རྟགས་སོགས་སྐྲའི་འཇུག་པ་དང་མཐུན་པར་མཆན་ཟུར་དུ་བཏབ་པ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། ད་ལྟ་མཆན་བཞི་བསྲེས་པར་དུ་བཀོད་པར་བ་སོའི་མཆན་ལ་ བ ཡིག ཁ་རོག་མཁན་ཆེན་གྱི་མཆན་ལ་ ང ཡིག ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་མཆན་ལ་ ཇ ཡིག བྲ་སྟིའི་མཆན་ལ་ ར ཡིག གསུང་ཕྱོགས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བབས་པའི་མཆན་ལ་རྟགས་ཉིས་འདེབས་ཡོད་ཀྱང་དཔེ་སྐྲིང་དང་བསྒྱུར་ན་མ་དག་པ་མང་དུ་སྣང་། བྲ་སྟི་དགེ་བཤེས་ཚུན་པའི་མཆན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་དང་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས་ཡང་ཟེར་བ་ཡིན་པས་ཐུགས་ལ་དགོངས་པར་ཞུ། ཞེས་རཏྣ་དྷྭ་ཛས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རཏྣ་དྷྭ་ཛ་ཞེས་པ་ནི། རཏྣ་ནི་རིན་ཆེན། དྷྭ་ཛ་ཞེས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་ཏོག་སོགས་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པས། རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ནམ་རིན་ཆེན་ཏོག་ཅེས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ། །❷ བས་བ་སོ་བའི་དམར་མཆན། འཇམ་དབྱངས་སྟག་ལུང་བྲག་པའི་ནག་མཆན། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་སེར་མཆན། བྲ་ཏི་དགེ་བཤེས་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་གི་མཆན་བཅས་ལ་ཟེར་ཞེས་ཀྱང་སྣང་ངོ་། །

ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་བླ་མ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་པདྨ་དཀར་པོའི་འཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྒྱལ་བསྟན་མཛེས་པའི་རྒྱན་མཆོག་ཕུལ་བྱུང་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཅས་སོ། །

ལམ་རིམ་འབྲིང་པོ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་ལམ་རིམ་འབྲིང་པོར་གྲགས་པ་འདི་ནི། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་མཛད་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ། རྗེ་བླ་མ་དགུང་གྲངས་ང་དགུ་བཞེས་པ་ཤིང་མོ་ལུག་ལ་དབྱར་དགའ་ལྡན་དུ་བཞུགས་རིང་སྔར་གྱི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ལུང་འདྲེན་དང་། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྲོས་པ་ཕལ་ཆེར་དོར་ནས་གནད་འགག་རྣམས་བསྡུས་ཏེ་མཛད་པའི་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ན་ལག་ཏུ་བླང་བདེ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་གོ། འདི་པོད་ <ཕ་པར> བཞུགས་ཤིང་། དེ་ལ་ཤོག་ལྷེབས་ཉིས་བརྒྱ་དང་བཅུ་དགུ།

ལམ་རིམ་སྨོན་ལམ། དེར་ནི་རིང་དུ་འབད་ལས་ཚོགས་གཉིས་ནི། །མཁའ་ལྟར་ཡངས་པ་གང་ཞིག་བསགས་པ་དེས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་འདི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད། ལམ་རིམ་སྨོན་ལམ་གྱི་འདོན་དབྱངས་འདི་ཡང་མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་གི་ཕྱག་བཞེས་ཡིན། ཞེས་༧རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་༢༠༠༥ལོའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ཁྲིད་འགྲོའི་ཆོས་བཤད་སྐབས་གསུངས། འདོན་དབྱངས་འདི་ཡང་ལམ་རིམ་གསོལ་འདེབས་ལམ་མཆོག་སྒོ་འབྱེད་དང་འདྲ་བར། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་སྲོལ་བཏོད་པར་སྣང་ངོ་། །དེ་སང་དགེ་ལྡན་པའི་གདན་སའི་ཆོས་སྤྱོད་རབ་གསལ་རྣམས་སུ། ལམ་བཟང་བསྒྲུབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབ་བྱེད་ཅིང་། །འགལ་རྐྱེན་སེལ་བྱེད་མི་དང་མི་མིན་ཀུན། །ཅེས་འབྱུང་བ་ནི་ཡི་གེ་མ་དག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་མིན་པར། ལམ་བཟང་བསྒྲིག་པའི་མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབ་བྱེད་ཅིང་། །འགལ་རྐྱེན་སེལ་བྱེད་མི་དང་མི་མིན་ཀུན། །ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་རྒྱལ་བས་བསྔགས་པ་ཡི། །རྣམ་དག་ལམ་དང་འབྲལ་བར་མ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་བཏོན་དགོས་ཤིང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་མཇུག་ཏུའང་དེ་ལྟར་དུ་སྣང་ངོ་། །འདིའི་སྐབས་ཀྱི་མི་མིན་ཞེས་པ་ཡང་དཀར་ཕྱོགས་སྐྱོང་བའི་སྲུང་མ་གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ་དང་། ཞོགས་ལྷ་ཕྱུག་པོ་སོགས་ལ་གོ་དགོས་པར་བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་རྒྱུན་ལ་ཡོད་དོ། །

ལམ་རིམ་གསོལ་འདེབས་ལམ་མཆོག་སྒོ་འབྱེད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་གསོལ་འདེབས་ལམ་མཆོག་སྒོ་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་བྱང་རྭ་སྒྲེང་གི་བྲག་སེང་གེ་འདྲ་བའི་ཞོལ་དུ་བཞུགས་དུས་སུ་ཕྱགས་རྩོམ་མཛད་དེ་ཇོ་བོའི་འདྲ་སྐུ་དབུ་ཡོན་མ་ (འབྲོམ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་ཇོ་བོའི་སྐུ་བྱིན་རླབས་ཅན་དབུ་ཡོན་མ་ཆེ་ཚུང་དུ་གྲགས་པའི་སྐུ་ཐང་ཆེ་བ་དེ་དབུ་སྙས་སུ) གདན་དྲངས་ཏེ་གསོལ་འདེབས་མཛད་པའི་ཚེ། ལམ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་ཀུན་གྱི་ཞལ་གཟིགས། ཆོས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་མཛད། ཁྱད་པར་ཇོ་འབྲོམ་གཉིས། པོ་ཏོ་བ། ཤ་ར་བ་བཞིས་ཟླ་བ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཞལ་གཟིགས། མཐར་གཞན་གསུམ་ཇོ་བོ་ལ་ཐིམ། ཨ་ཏི་ཤས་ཕྱག་སྤྱི་བོར་བཞག་སྟེ་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་གྱིས་ཤིག་དང་། དེའི་གྲོགས་བདག་གིས་བྱའོ་གསུངས་པ་དོན་གྱིས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་རྩོམ་པར་བསྐུལ་ནས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ཞི་གནས་ཡན་ཆད་མཛད་ཅེས་དང་། ཕྱིས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་རྩོམ་པར་བསྐུལ་ནས་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་མཛད་ཅེས་གསུང་སྲོལ་འདུག་ཀྱང་། དངོས་སུ་སྐུལ་མཁན་ནི་བཤེས་གཉེན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་ཡིན། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ཕྱགས་རྩོམ་མཛད་ས་ཡང་གོང་གི་གསོལ་འདེབས་མཛད་ས་བྱང་རྭ་སྒྲེང་རྒྱལ་བའི་དབེན་གནས་ཀྱི་ཡང་དགོན་བྲག་སེང་གེའི་ཞོལ་གྱི་རི་ཁྲོད་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ལམ་མཆོག་སྒོ་འབྱེད་ཀྱི་འདོན་དབྱངས་ད་ལྟ་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་ཕྱག་བཞེས་ལ་ཡོད་པ་འདི། ཚ་བཟང་གི་ཕྱག་

སྲོལ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་རྩ་བ་ཡང་མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་གི་རྟ་དབྱངས་ལ་ཐུག དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་གི་རྟ་དབྱངས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་བསླབས་ཤིང་སྲོལ་བཏོད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། བྱིན་རླབས་ཆེ་བ་ཡིན། མངའ་རིས་གྲྭ་ཚང་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་ན་བགྲེས་སོང་སྐབས་ཕྱག་བཏབ་པས། འདོན་པའི་ཚིག་མཇུག་རྣམས་ཐུང་ཞིང་མི་གསལ་བ་འབྱུང་བ་འདི་ལྟོགས་དབུགས་ཐུང་ཐུང་ཆགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡིན་ཞེས་གསུང་སྲོལ་ཡོད་ལ། མཇུག་གི་ལམ་རིམ་སྨོན་ལམ་གྱི་འདོན་དབྱངས་འདི་ཡང་དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་གི་ཕྱག་བཞེས་ཡིན། ཞེས་༧རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་༢༠༠༥ལོའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་སྔོན་འགྲོའི་གསུང་བཤད་སྐབས་གསུངས་སོ། །

ལམ་ལ་སྒྲིབ། (འདུལ་བ) ལྟུང་བའི་ཉེས་དམིགས་སམ་དགག་བྱ་ཞིག་སྟེ། ལྟུང་བ་གང་ཞིག་བྱུང་ན་ལམ་གོང་མ་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པས་ན། ལམ་ལ་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ལམ་སྲུན་འབྱིན་པ། (འདུལ་བ) ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ།

ལམ་སྲང་། ལམ་དོག་པོ།

ལས། ❶ སེམས་བྱུང་སེམས་པ། ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ❷ བྱ་བ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ གེ ༡༣༡ན༣ལས། ལས་ནི་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྲོང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❸ བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་ཟླས་ཕྱེ་བའི་ལས་ནི། བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཟེར། ❹ འབྱུང་ཁུངས་སྟོན་པའི་སྒྲ་ཞིག་སྟེ། ནས་སྒྲ་དང་མཚུངས། དཔེར་ན་བ་ལས་འོ་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ།

ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ། ❶ མཚམས་མེད་ལྔའི་ལས། མཛོད་ལྟར་བཀོད། སྐྱེ་འཕགས་ཀྱི་ལམ་འཐོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པའམ་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །❷ མི་དགེ་བ་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་ངན་འགྲོར་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཚབས་ཆེན་ཐམས་ཅད། ལྷུང་བཤགས་ལས། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གང་གིས་བསྒྲིབས་ནས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །

ལས་ཀྱི་མཐའ། ❶ ནོར་ཆོལ་བ། འཚོ་བ། སོ་ཚིས། དེས་གལ་ཏེ་ཞིང་དང་། ཚོང་གི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དེ་དང་དེ་བྱེད་དོ་ཞེས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །❷ སྤངས་པ། ཡང་དག་པ། ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། ལས་ཀྱི་མཐའ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གང་ཞེ་ན། སྲོག་གཅོད་སྤངས་པ་ནས་སྲོག་གཅོད་པ་ལས་ཕྱིར་ལོག་པ་ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །❸ མཚམས་མེད་པ་དང་ལོག་པ། ལོག་པའི་ལས་ཀྱི་

མཐའ་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །གོང་གི་དེ་དག་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། ལས་མཐའ་ཞེས་བྱ་ནོར་ཚོལ་དང་། །གསུམ་བདུན་ (གསུམ་ཞེས་པ་སྲོག་གཅོད་སོགས་ལུས་ཀྱི་ལས་གསུམ་སྤངས་པ་ལ་གོ་དགོས། བདུན་ནི་ལུས་ཀྱི་གསུམ་དང་ངག་གི་བཞི་སྤངས་པ་ལ་གོ་དགོས) སྤངས་པ་རྣམས་ལའང་ཡོད། ཅེས་གསུངས་སོ། །

ལས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བླ་མའི་གཙོ་བོ་ཞིག་སྟེ། ལྷོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་དོན་གཅིག རྒྱས་པར་དེའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་རིག་པ། ཚོང་དང་ཞིང་ལས་སོགས་ལས་ཀའི་རིགས་ལ་མཁས་པ་ལ་བཤད།

ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། འཕྲིན་ལས་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་དོན་འདྲ། དེའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལས་ཀྱི་ལམ། སེམས་པ་ནི་ལས་ཡིན་ལ། དེ་གང་དུ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ལས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བརྗོད། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སེམས་པ་ནི། ལས་ཡིན་ལ་ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་མིན་ནོ། །ལུས་ངག་གི་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ། སེམས་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་ཡིན་ནོ། །བརྣབས་སེམས་སོགས་གསུམ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་གྱི་ལས་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ལས་ཀྱི་ས་པ། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མིའི་རྟེན་ལ་ལས་ཀྱི་ས་པ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། ཚེ་འདི་ལ་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་འགྲུབ་པའི་རྟེན་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །གླིང་གཞན་གསུམ་ནི་ལས་ཀྱི་ས་པ་མིན་པར་གསུངས་སོ། །རྗེའི་རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། ཞེས་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་༧༧བ༨ལས། གླིང་གསུམ་པོ་དེར་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་སྨིན་པར་གསོག་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལས་གྲལ་ནས་མི་སྨྲ་བར་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་དོན་བདུན་པ་སྟེ། མི་སྨྲ་བར་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད་དང་དོན་འདྲ།

ལས་རྒྱ། གསང་ཡུམ། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཡུམ། ཕྱག་རྒྱ་མ། ཤེས་རབ་མ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡིད་ཀྱིས་བསྒོམ་པ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར། དངོས་གནས་ལ་ལས་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིན་པས་ལས་རྒྱ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ན། འཁྱུད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱིས་དགའ་བ་སྟེར་བས་ན་ལས་རྒྱ་ཞེས་བརྗོད། སྦྲས་དོན་ཀུན་གསལ་ལ་གཞི་བྱས། ལས་རྒྱ་བསྟེན་པའི་དགོས་པ་ནི་དེ་བསྟེན་པས་སྲོག་དབུ་མར་ཤུགས་ཏེ། ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན། པདྨ་ཅན་ལ་

སོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་མ་བཞིའི་དོན་ནི། རྩ་དབྱིབས་མི་འདྲ་བ་བཞིའི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཀླུ་ཀློའི་མར་སྐེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སླང་པོ་ཅན་གྱི་རྩའི་མར་སྐེ་ནི། རྩ་སྣ་གཡོན་ནས་གཡས་སུ་ཅུང་ཟད་འཁྱིལ་བའི་རྣམ་པར་ཡོད་ལ། དེའི་རྟགས་རྩ་དེའི་ཡས་སྣ་ཡོད་ཕྱོགས་ཀྱི་བྲུད་མེད་དེའི་སྣ་གཡོན་ནས་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལས། ཕྱག་རྒྱ་དེ་སླང་པོ་ཅན་གྱི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དུང་ཅན་མ་ནི་རྩ་དེའི་མར་སྣ་དུང་དཀར་གྱི་ཁ་ལྟར་འཁྱིལ་ཞིང་། གུག་ལ་རིང་བ་ཞིག་ཡོད་པས། དེའི་རྟགས་ལ་རྩའི་མར་སྣ་ཡོད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཨ་དང་སྣ་ཡང་རིང་བ་ལ་སོགས་པ་དུང་ཅན་མའི་རིགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རི་དྭགས་ཅན་མ་ནི་རྩ་དེའི་མར་སྣ་རི་དྭགས་སླ་བའི་ལྟེ་བ་འདྲ་བ་ཁ་བཙུམ་ཞིང་དབྱིབས་ཟླུམ་གོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཡོད་པས། རྩ་དེའི་ཁ་ཤིན་ཏུ་འཚོལ་དཀའ་བས། དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པས་སེན་མོས་བཙལ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །མར་སྣ་དེའི་རྟགས་ལ་ཡར་སྣའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྣ་ལ་རི་མོ་ཡོད་ལ་དེར་མ་ཟད་ལུས་གཞན་ལས་སྲིམ་པ་སོགས་ཡིན་ནོ། །པདྨ་ཅན་ ནི་མར་སྐེ་མེ་ཏོག་པདྨའི་དབྱིབས་ལྟ་བུར་ཡོད་པས་རྩ་དེ་ཁ་བཙལ་སླ་ཞིང་འབྱེད་པར་སླ་བས་ཕྱག་རྒྱའི་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྩ་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་པདྨ་ཅན་སོགས་སུ་བཞག་པའི་དོན་དེ་ཉིད། རང་གི་བླ་མ་ཁོ་ནའི་མན་ངག་ཡིན་པས། རང་ཁོ་ནའི་སྙིང་ལ་བཅང་རྒྱུ་ཡིན་གསུངས། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཆགས་ལམ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྲགས་པའི་བླ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱུད་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་རིགས་བཞིའི་ཁྱད་པར་སྣ་གཡོན་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་རྣམས་རྩའི་དབྱིབས་ལ་བརྟགས་པའི་དོན་ལ་བློ་ཁ་ཙམ་ཡང་མ་ཕྱོགས་ཤིང་། རྩ་ལ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་གནད་མ་རྟོགས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། ཕྱོགས་འདི་ལ་ཁ་པོ་ཇི་ལྟར་ཆེ་ཡང་མཁས་པའི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་འབབ་ཞིག་ཡིན་གསུང་ངོ་། །

ལས་རྒྱལ་ཆོག ❶ དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཡིས་རྫས་སྔགས་འཁྲུལ་འཁོར་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་རབ་འབྱམས་འགྲུབ་པར་མཛད་པ་ལ་ཟེར། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་གསང་འདུས་སྨོན་ལམ་ལས། དེས་ནི་རྫས་སྔགས་འཁྲུལ་འཁོར་བསམ་གཏན་ལ། །བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་ནི། །ཞི་སོགས་རབ་འབྱམས་ལས་ཀུན་འགྲུབ་པ་ཡིས། །ལས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ནི་འགྲུབ་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྔགས་རིམ་ཆེན་མོར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས། གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དེ་ཉིད་ཞེ་དགུའི་ནང་ནས། ༣༨ སྟེང་སྒོར་ཕྱག་མཚན་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ༣༩ འོག་སྒོར་ཐིག་ལེ་ཕྲ་མོ་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ༤༠ ཡིད་བཟླས་ཀྱི་དེ་ཉིད། ༤༡ ངག་བཟླས་ཀྱི་དེ་ཉིད། ༤༢ གཙོ་བོ་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པའི་དེ་ཉིད། ༤༣ འོད་གསལ་ལས་ལྡང་བའི་དེ་ཉིད། ༤༤ མཆོད་བསྟོད་ཀྱི་དེ་ཉིད། ༤༥ ཉེ་བར་བསྡུ་བའི་དེ་ཉིད།

༩༦ ཁ་ཟས་ཀྱི་དེ་ཉིད། ༩༧ ལུས་བརྟས་པར་བྱེད་པའི་དེ་ཉིད། ༩༨ དངོས་གྲུབ་ཆུང་དུ་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་ལས་བཞི་སྒྲུབ་པའི་དེ་ཉིད་དང་དེ་ཉིད་ཞེ་དགུ་དང་བཅས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བཅུ་གཉིས་ནི་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །❷ ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་སོགས་ལ་ཟེར། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ན་གསལ།

ལས་བརྒྱ་པ། མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལས་བརྒྱ་ཐམ་པ་པ། ལས་བརྒྱ་པ་དང་དོན་འདྲ། འདི་ལ་ "པ་པ" ཞེས་ "པ་ཡིག" ལན་གཉིས་འབྱུང་བ་ཟློས་སྐྱོན་དུ་བསམ་པར་མི་བྱའོ། །

ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག (འདུལ་བ) གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི། གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན། གསོལ་བཞིའི་ལས་སུམ་ཅུ་བཅས་སོ། །དང་པོ་ (གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི) ནི། གསང་སྟོན་བསྐོ་བའི་ལས། དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་བར་ཆད་དྲི་བར་གསོལ་བའི་ལས། གསོ་སྦྱོང་གི་ཚེ་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་འདོན་པར་གསོལ་བའི་ལས། དེའི་ཚེ་དགེ་འདུན་གྱི་ལྟུང་བ་ཐུན་མོང་བ། ལྟུང་བ་ཡིད་གཉིས་ཅན། ལྟུང་བའི་ཕྱིར་རྗོད་པ། ལྟུང་བ་ངེས་ཀྱང་གང་ཡིན་མ་ངེས་པ་སྟེ་བཞི་ལ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པར་གསོལ་བའི་ལས་བཞི། དགག་དབྱེའི་ལས། དེའི་དུས་ཀྱི་ལྟུང་བ་བཞིའི་བཞི། དབྱར་ཁས་ལེན་དང་ཚུལ་ཤིང་བྲིམས་པར་གསོལ་བའི་ལས། ཤི་བའི་རྫས་དང་དེའི་ནོར་འདྲ་བ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པར་གསོལ་བའི་ལས། སྲ་བརྐྱང་གཏད་པ་དང་རས་ཕྱུག་ཆེན་སྦྱིན་པའི་ལས། སྡིག་ལྟ་ཅན་གྱི་གནས་ལེན་བཟློད་པ་པོ་བསྐོ་བའི་ལས། ཞལ་ཏ་བར་བཤེས་ངོར་འཕྱ་བ། ཟུར་གྱིས་འཕྱ་བ། བསྒོ་བ་ཧར་གཟན་པ། ཅང་མི་སྨྲ་བས་ཧར་གཟན་པ་ལ་ངན་པའི་གྲངས་སུ་གཞུག་པའི་ལས་བཞི། ཁྲིམ་པ་དབུལ་པོའི་ཟས་མི་ལེན་པར་བསླབ་པ་སྡེར་བའི་ལས། དོ་བཤིག་པའི་ལས། ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྦུབ་པའི་ལས། དེའི་ཁ་བསླང་བའི་ལས་ཏེ་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་ (གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན) ནི། གསོ་སྦྱོང་གི་གནས་ལ་བློ་མཐུན་བྱས་པའི་ལས། མཚམས་ཆེ་ཆུང་གཅོད་པའི་ལས། མཚམས་པོ་ཆེའི་ནང་དུ་ཆོས་གོས་དང་མི་འབྲལ་བར་གནང་བའི་ལས། སྐྱོས་པའི་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ལས། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་བསྐོ་བའི་ལས། གནས་མལ་སྟོབ་པ་བསྐོ་བའི་ལས། ཏུང་ཁང་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ལས། སྲ་བརྐྱང་ལ་བློ་མཐུན་བྱས་པའི་ལས། སྲ་བརྐྱང་གདིང་བ་པོ་བསྐོ་བའི་ལས། སྲོང་བ་པོའི་ཞལ་ཏ་བ་བསྐོ་བའི་ལས། ལག་གི་གླ་བསྐོ་བའི་ལས། གནས་ཁང་བསྐོ་བའི་ལས། ཟས་ལ་བསྐོ་བའི་ལས། ཐུག་པ་ལ་བསྐོ་བའི་ལས། བག་ཆོལ་འབྲིམ་པར་བྱ་བའི་ལས། ཕྲན་ཚེགས་འབྲིམ་པའི་ལས། སྣོད་སྤྱད་འདྲུབས་པའི་ལས། གོས་འཕྱེད་པའི་ལས། དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་སྤྲེད་པའི་ལས།

དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་འགྱེད་པའི་ལས། མངག་གཞུག་བསྒོ་བའི་ལས། མཛེས་འཆོས་བསྒོ་བའི་ལས། རྩོད་པ་འདུམ་པོ་གཟུ་བོ་བསྒོ་བའི་ལས། གསལ་བ་བསྒོ་བའི་ལས། རྩོད་པ་སྦྲེད་པ་པོ་བསྒོ་བའི་ལས། རྩོད་པ་ཤེས་སླད་ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་པ་བསྒོ་བའི་ལས། ཁང་པའི་གཞི་རྡུང་བ་བསྟན་པའི་ལས། ཁང་ཆེན་གྱི་གཞི་རྡུང་བ་བསྟན་པའི་ལས། ཁྱིམ་པ་སྐྱུན་འབྱིན་པ་ལ་ཆོས་མིན་པ་མང་པོ་སླེང་བ་བསྒོ་བའི་ལས། རྒན་པོ་དང་ནད་པ་ཆོས་གོས་དང་མི་འབྲལ་བར་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ལས། ལག་གི་ཟླ་ལ་ལོ་དྲུག་གི་ནང་དུ་སྟན་གཉིས་པ་བྱེད་པའི་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ལས། འབྲེལ་མེད་ལྷུང་བཟེད་འབྲིམ་པ་པོ་བསྒོ་བའི་ལས། སྨིག་ལྷ་ཅན་ཁྱིམ་སོ་སོར་གོ་བར་བྱེད་པ་པོ་བསྒོ་བའི་ལས། དགེ་སློང་མས་ཕྱག་མི་བྱ་བར་སྡོམ་པ་སྦྱིན་པའི་ལས། ལོ་བཅུ་གཉིས་ལོན་ཅིང་འཁོར་སྐྱོང་ནུས་པའི་དགེ་སློང་མ་ལ་འཁོར་འཛོག་པའི་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ལས། འཁོར་མང་པོ་འཛོག་པའི་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ལས། རྒན་པོ་དང་ནད་པ་ལ་འཁོར་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ལས། དྲ་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ལས། གསོ་སྦྱོང་ཐ་དད་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྙེད་པ་གཅིག་ཏུ་བྱ་བའི་ལས། དགེ་སློབ་མའི་སྡོམ་པ་སྦྱིན་པའི་ལས། ཚངས་སྤྱོད་ཉེར་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྦྱིན་པའི་ལས། དགེ་སློབ་མ་བུ་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ལས། མུ་གེའི་ཚེ་དགེ་སློང་མ་ཉེ་དུའི་ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ལས། དབྱར་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་འགྲོ་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ལས་ཏེ་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་ནོ། །གསུམ་པ་(གསོལ་བཞིའི་ལས་སུམ་ཅུ)ནི། བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་ལས། མུ་སྟེགས་ལ་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ལས། མཚམས་ཆེ་ཆུང་དགྲོལ་བའི་ལས། ཕན་ཚུན་མཐུན་པའི་ལས། མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་སྦྱིན་པའི་ལས། ནན་ཏུར་བྱ་བའི་ལས། ནན་ཏུར་ལ་བཟོད་པ་གསོལ་བའི་ལས། སྤོ་བ་དང་མགུ་བའི་ལས་དྲུག དབྱུང་བའི་ལས། ཕྲ་བཅུང་དབྱུང་བའི་ལས། དྲན་པའི་འདུལ་བ་སྦྱིན་པའི་ལས། སྨྱོས་པའི་འདུལ་བ་སྦྱིན་པའི་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་དུ་གཞུག་པའི་ལས། དགེ་འདུན་དབྱེན། དེ་རྗེས་ཕྱོགས། ཁྱིམ་སྐྱུན་འབྱིན། བཀའ་ཟློ་མི་བདེ་བ། སྨིག་ལྷ་མི་གཏོང་བ། གནས་ནས་ཕྱུང་བའི་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པའི་དགེ་སློང་མ། དཀོན་མཆོག་གཏོང་བའི་དགེ་སློང་མ། འཐབ་ཀྲོལ་བྱེད་པ། བདེ་ཞིང་གནས་པ། བདེ་ཞིང་གནས་སུ་འདྲུག་པའི་སྡེ་བཅུ་ལ་བཟློག་པ་བསྒོ་ཟུར་བྱེད་པའི་ལས་བཅུ། སྨིག་ལྷ་མི་གཏོང་བའི་དགེ་ཚུལ་བསྐྲལ་བའི་ལས། ཉམས་པ་ལ་བསླབ་པ་སྦྱིན་པའི་ལས་ཏེ་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་སུམ་ཅུ་རྣམས་བསྡོམས་པས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་གོ།

ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་པ། (འདུལ་བ) ཀརྨ་ཤ་ཏཾ་དང་དོན་གཅིག

ལས་སྒྲིབ། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་འདྲ།

ལས་དང་པོ་བ། (འདུལ་བ) ❶ ལྟུང་བ་དེ་དང་དེའི་བཅས་པ་མ་མཛད་པའི་གོང་རོལ་ཏུ་ལྟུང་བ་དེའི་གླེང་གཞི་སློང་མཁན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཟེར། ❷ བྱ་བ་གང་ཞིག་ལ་ཐོག་མར་འཇུག་མཁན་གྱི་གང་ཟག ❸ ལམ་ལ་ཐོག་མར་ཞུགས་པའི་གང་ཟག

ལས་དང་པོ་མ་ཡིན་པ། (འདུལ་བ) ལྟུང་བའི་ཡན་ལག་ཅིག་སྟེ། ལས་དང་པོ་བ་ནི། ལྟུང་བ་དེ་དང་དེའི་བཅས་པ་མ་མཛད་པའི་གོང་རོལ་ཏུ་ལྟུང་བ་དེའི་གླེང་གཞི་སློང་མཁན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཟེར་བས། དེ་འདྲ་མིན་པ་ཞིག་དགོས་པའོ། །དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ལ་ནི་ལྟུང་བ་མི་འབྱུང་སྟེ་དེའི་དུས་སུ་བཅས་པ་གཏན་ནས་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟུང་བ་སྐྱེ་བ་ལ་ལས་དང་པོ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་ཚང་དགོས་སོ། །

ལས་མཐའ། ལས་ཀྱི་མཐའ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལས་མཐའ་ལོག ❶ མཚམས་མེད་བྱས་སམ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ། འདི་ནི་ལམ་རིམ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ (རྙིང་མ) སྔོན་ལ་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཀྱང་ལོག་ནས་སྡིག་པ་སྣ་དགུ་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ཟེར། ཀློང་ཆེན་པའི་ཡིད་བཞིན་མཛོད་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། ❸ (རྙིང་མ) ཀུན་བཟང་བླ་མའི་ཞལ་ལུང་ལས། ལས་མཐའ་ལོག་པ་ཞེས་ཛོན་པ་དང་སྨད་འཚོང་ལ་སོགས་པའི་རིགས་བརྒྱུད་དུ་སྐྱེས་པས་ཆུང་དུ་ནས་ལས་ཀྱི་མཐའ་ལོག་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་ཟེར་ཡང་དོན་དུ་སྒོ་གསུམ་ཆོས་འགལ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཚད་ལས་མཐའ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

ལས་མཐའ་མ་ལོག མཚམས་མེད་བྱས་སམ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་མ་ཡིན་པ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དང་། སྒམ་པོ་པའི་དྭགས་པོ་ཐར་རྒྱན་གཉིས་ཀར་གསལ།

ལས་དང་པོ་པ། ❶ བྱ་བ་གང་ཞིག་ལ་ཐོག་མར་འཇུག་མཁན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཟེར། ❷ སོ་སྐྱེས་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག

ལས་ནག ❶ ལས་ནག་པོ་སྟེ་མི་དགེ་བའི་ལས། ❷ མང་དྲགས་ཞེས་ཏ་ལས་པའི་ཚིག་ཅིག ཅ་ལག་ཐེབས་ཆག་ཅིག་ལ་ལས་ནག་ཏིན་སྒོར་ཆིག་སྟོང་དགོས་ཟེར་གྱི། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ལས་འཕྲོ། ❶ ལས་ཀ་བྱས་མ་ཚར་བར་ལྷག་མར་ལུས་པའི་དོན། ❷ སྐལ་བ། (སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པའི་སྐལ་བ་དེ་ལ་གོ་དགོས) སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་ཆོས་ཀྱི་བག་ཆགས་བཟང་པོ་འམ། སྐྱེ་བ་སྔོན་མར་ཆོས་ལ་གོམས་འདྲིས་བྱས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ནུས་པ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པ། སྔོན་མའི་བག་ཆགས་བཟང་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལས་འཕྲོ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་དེས་ཆོས་ལ་བསླབ་ན་ལས་སླ་པོར་ཤེས་ཐུབ། སྐྱེ་བ་སྔ་མར་སྟོང་ཉིད་ལ་བག་ཆགས་ཤས་ཆེར་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཤི་འཕོས་ཏེ་ཚེ་འདིར་

སྐྱེས་ཙ་ན། ལས་དང་པོ་བ་དང་འདྲ་བར་གཞི་ནས་བརྩོན་པ་བསྟེན་ཏེ་བསྒོམ་མི་དགོས་པར་སྟོང་ཉིད་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ཙམ་གྱིས་གོ་བ་བདེ་བླག་ཏུ་རྙེད་ཐུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན་མི་ཞིག་གིས་ཁང་པ་བརྒྱབ་ནས་ཕྱེད་ཙམ་ལ་སླེབས་པ་ན་མཚམས་བཞག་ནས་དགུན་སེང་ལ་ཕྱིན་ནས་ཚུར་འཁོར་བ་ན། ཁང་པ་གཞི་ནས་བརྩིག་མི་དགོས་པར་སྔ་མའི་བརྩིགས་འཕྲོ་དེ་རང་ནས་འགོ་འཛུགས་ཆོག་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་སྙན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་ལྟར། དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་༣༣༧ལས། སྐུ་མཐོང་ཤིབ། (ཤིབ་ནི་ཤུབ་བུར་སྨྲ་བའི་དོན་ཡིན) ཅེས་པ་ནི། ངོ་སྐོལ་ལ་མངོན་ཤེས་ལྷ་ཀ་མེད་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་དྲན་པ་གཅིག་བུ་ཡོད་ཀྱང་དངོས་གྲུབ་ཚེགས་མེད་དུ་ཐོབ་སྟེ། རྒྱ་གར་དུ་དགེ་སློང་གཅིག་གིས་མཆོད་ཁང་ཅིག་ཞིགན་ཐང་སྐུ་མང་པོ་བཀྲམ་འདུག་པ་ལ། གཡས་ཕྱོགས་ནས་བཟུང་ནས་རིམ་གྱིས་བལྟས་པས། དེ་ལ་དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་ཐང་སྐུ་ཅིག་ཞིགའདུག་པ་མཐོང་བས་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཡིན་པ་དྲན་ནས། དེ་ཀ་ལ་ནགས་གསེབ་ཏུ་བསྒྲུབ་ཏུ་ཕྱིན་པས། དངོས་གྲུབ་མོད་ལ་ཐོབ་སྐད། ཡང་དགེ་ཚུལ་ཅིགཞིག མཁན་སློབ་ལ་ཞུས་པའི་པོ་ཏི་ཅིག་ཞིགརྒྱུན་དུ་སློག་ཀིན་ཡོད་པ་ལ། དུས་གཅིག་གི་ཚེ། ནགས་གསེབ་ནས་རྣལ་འབྱོར་པ་ཅིག་ཞིགབྱོན་ནས། ཁྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་ལས་འཕྲོ་ནི་དེ་མ་ཡིན། སྒོམ་འཕྲོ་ནི་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྡ་བར་ཤིབ་པ་ཅིག་ཞིགབྱས་པས། དགེ་ཚུལ་དེ་སྔར་གྱི་སྐྱེ་བ་དྲན་ནས། པོ་ཏི་དེའི་སྐུ་ཆིངས་ཀྱང་མ་བཤམས་པར། འཇིག་རྟེན་གྱི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་བཅད་ནས། ནགས་སུ་ཕྱིན་ནས་བསྒོམས་པས་ཐར་པ་ཚེགས་མེད་དུ་ཐོབ་སྐད། ཡང་སྔོན་རྒྱལ་བློན་མང་པོ་ཅིག་ཞིགམདུན་མ་བྱེད་ཅིང་ཡོད་ཙ་ན། རྣལ་འབྱོར་པ་ཅིག་ཞིགབྱོན་ནས། རྒྱལ་པོ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་ལས་འཕྲོ་ནི་འདི་ཡིན་ཞེས། ལས་འཕྲོའི་ཆོས་དེའི་མཚན་རྡ་བར་ཤིབ་པ་ཅིག་ཞིགབྱས་པས། རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་དྲན་ནས། དེ་ཀ་ལྟར་ནགས་གསེབ་ཏུ་བསྒོམ་དུ་གཤེགས་པས་དངོས་གྲུབ་ཚེགས་མེད་དུ་ཐོབ་སྐད། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞུང་འདི་དང་དེབ་སྔོན་སོགས་སྔོན་གྱི་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་མང་པོར། མཐའ་མེད་ཀྱི་མཐར་ཆེག་འཕྲད་ "ཞིག" ཚབ་ཏུ་ "ཅིག" སྦྱར་བ་འདི་ནོར་བ་མིན་པར་བརྗོད་བདེ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་དམིགས་བསལ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །

ལས་འཕྲོ་ཅན། སྐལ་ལྡན། སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ། སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་ཆོས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཐུག་པོ་ཡོད་པའི་གང་ཟག སྐྱེ་བ་སྔོན་མར་ཆོས་ལ་གོམས་འདྲིས་བྱས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ནུས་པ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པའི་གང་ཟག སྔོན་མའི་བག་ཆགས་བཟང་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལས་འཕྲོ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་དེས་ཆོས་ལ་བསླབ་ན་ལས་སླ་པོར་ཤེས་ཐུབ།

ལས་ཚོགས། <ཀརྨ་ག་ཎཿ> ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་ལས་སྣ་ཚོགས་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་སམ་ཚོ་ག་ལ་ལས་ཚོགས་ཟེར།

ལས་ལ་སྒྲིབ། (འདུལ་བ) ལྟུང་བའི་ཉེས་དམིགས་སམ་དགག་བྱ་ཞིག་སྟེ། ལྟུང་བ་གང་ཞིག་བྱུང་ན་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་དུ་མི་འོས་ཤིང་། ལས་བྱེད་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པས། ལས་ལ་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ལས་ལ་ངན། མི་ལེ་ལོ་ཅན། རང་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་ལ་མཆེར་སྣང་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ལ་ལམ་རིམ་དུ་གསུངས།

ལས་ལམ་བཅུ། ནག་པོའི་ལས་ལམ་བཅུ་དང་། དཀར་པོའི་ལས་ལམ་བཅུ་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ་ལམ་ཡང་ཡིན་པས་ན་ལས་ལམ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་དག་ལ་ལམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ལམ་གྱི་སྒྲ་འཇུག་ཡུལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ཐབས་སམ་རྒྱུ་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ཐབས་སམ་རྒྱུ་ཡིན་པས་ན་ལམ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དཔེར་ན་ལམ་སམ་ལམ་ཀ་དེ་གནས་གཞན་དུ་འགྲོ་བའི་ཐབས་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་༡༣༡ན༣ལས། ལས་ནི་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བའོ། །དེ་ཉིད་ལམ་ཡིན་ཏེ། གནས་གཞན་དུ་འགྲོ་བའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དང་འདྲ་བར་ལས་ཉིད་ལམ་ཡིན་པས་ལས་ལམ་མོ། །ཞེས་གསུངས། བཤེས་སྤྲིང་གི་འགྲེལ་པ་ ངེ ༧༨ན༡ལས་ཀྱང་། བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ། བདེ་འགྲོའི་ལམ་ཡང་ཡིན་པས་ལས་ཀྱི་ལམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལས་དང་ལས་ཀྱི་ལམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཞེ་ན། ལུས་ངག་གི་བདུན་པོ་རྣམས་ནི། ལས་དང་ལས་ཀྱི་ལམ་གཉིས་ཀ་ཡིན། བརྣབ་སེམས། གནོད་སེམས། ལོག་ལྟ་གསུམ་ནི། ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཀྱང་ལས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། གསུམ་ལམ་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན། །ཞེས་དང་། བརྣབ་སེམས་ལ་སོགས་ལས་མིན་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར། སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ནི་ལས་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་སེམས་པ་དེ་འཇུག་པའི་ཡུལ་གསོད་པ་དང་རྐུ་བ་སོགས་ལ་ལམ་ཞེས་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ནི་མངོན་པ་མཛོད་ལྟར་ཡིན་པས་གོང་གི་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དང་ཅུང་མི་འདྲའོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་དག་ལས་ཡིད་ལས་སེམས་པ་ནི་ལས་ཡིན་ལ་ལས་ཀྱི་ལམ་མིན་ནོ། །ལུས་ངག་གི་ལས་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ་སེམས་པ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡང་ཡིན་པས་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་ཡིན་ནོ། །བརྣབ་སེམས་སོགས་གསུམ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་གྱི་ལས་མིན་ནོ། །མདོར་ན་ལས་ལམ་ཞེས་པ་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ། ལམ་ཡང་ཡིན་པས་ལས་ལམ་ཞེས་པ་ཞིག་དང་། ཡང་ལས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ལས་ལམ་ཞེས

པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དང་། གཉིས་པ་ལམ་རིམ་དང་མཛོད་སོགས་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་དོ། །

ལི་ཁ་ར། ལི་ཁར་དང་འདྲ།

ལི་ཁར <ཀ་ར> ཏྭགས་ཏེ་བུ་རམ་རྫོག་པོར་བྱས་པ།

ལི་མོའི་བུ། དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བའི་སློབ་མ་སྤྱན་སྔ་བའི་མཚན། སྤྱན་སྔ་བའི་མ་ཡུམ་གྱི་མཚན་ལ། ལི་མོ་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་བུ་ཡིན་པས་ལི་མོའི་བུའོ། །བེའུ་བུམ་སྔོན་པོའི་འགྲེལ་པར། པོ་ཏོ་བ་རང་ཉིད་ལ་ལི་མོའི་བུ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་། དེ་ལེ་མོའི་བུ་དང་ནོར་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ། །ལེ་མོའི་བུ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། པོ་ཏོ་བའི་ཞལ་ནས་སྤྱན་སྔ་ལ། ལི་མོའི་བུ། ཅི་ཙམ་པའི་ཆོས་བཤད་ཅིག་བྱས་ཏེ་ལེགས་སོ་གཅིག་ཀྱང་བདག་གིར་བྱེད་མ་སྙིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལི་ཙ་བྱི། (ལེགས་སྦྱར) རྒྱ་གར་ཡངས་པ་ཅན་པའི་རིགས་རྒྱུད། དེབ་སྔོན་༧༢ལས། ལི་ཙ་བྱིའི་རིགས་སུ་བྱུང་བ་ནི་ཡངས་པ་ཅན་པའི་རྒྱུད་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས། གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བར་གྱི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས། རྒྱ་གར་གྱི་ཤཱཀྱ་ལི་ཙ་བྱིའི་རིགས་བརྒྱུད་ཡིན་པ་དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༤༧ན་གསལ་བར་བཤད་དེ། དེ་ལ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ཤཱཀྱ་ཆེན་པོ་དང་། ཤཱཀྱ་རི་བྲག་པ་དང་། ཤཱཀྱ་ལི་ཙ་བྱི་གསུམ་པོའི་རིགས་གང་ཡིན་པ་ལ་མ་མཐུན་པ་ཡོད་ཀྱང་། འཇམ་དཔལ་རྩ་བའི་རྒྱུད་ན་སྲོང་བཙན་ནས་དར་མ་ཡན་ཆོད་དུ་ལུང་བསྟན་པ་ཉིད་ཏུ་གསལ་བ་ཞིག་སྣང་ལ། དེའི་སྐབས་སུ་རྩ་བའི་རྒྱུད་ལས། ལི་ཙ་བྱིའི་རིགས་ཡིན་པ་དག་གོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ལིཙྪ་བླི་ཞེས་བྲིས་པའང་ཡོད་དེ། འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཤོག་གྲངས་༢ན༧ན་སྣང་ཞིང་། གཞན་ཡང་འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༨༠བ༩ལས། ལིཙྪ་བླི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གོ་ལའི་རིགས་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བར་རིགས་ཀྱི་མིང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལིཙྪ་བླི། ལི་ཙ་བྱིའི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།

ལི་ཁྲི། དམར་སེར་འཚེར་བའི་ཁ་དོག

ལི་ཡུལ། རྒྱ་མིས་ཞིན་ཅང་དུ་ Xinjiang འབོད་པ་དེའོ། །ལི་ཡུལ་ཞེས་པ་ནི་བོད་པས་བཏགས་པའི་མིང་ཞིག་རེད། ལི་ཡུལ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་༢༧༢ན༣ལས། ང་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། ལི་ཡུལ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་༢༩ལས། ལི་ཡུལ། ཞིན་ཅང་།

ཀཾ་ས་དེ་ཤ། ཏུ་ར་ཀིསྟན་རྣམས་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད། ཉ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་དང་པོ་༡༧༥ཡུ་གུར་དང་ཤིན་ཙང་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་བྱང་རྒྱབ་དང་། ཨུ་རུ་སུའི་ལྷོ་མཐར་ཆགས་པའི་ཡུལ། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཀཾ་ས་དེ་ཤ། ཡུལ་གཞན་དུ་ཏུ་ར་ཀིསྟན་ Turkestan དང་། རྒྱ་ནག་པས་ཤིན་ཙང་དུ་འབོད་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཤར་མཐའ་མཚོ་སྔོན་པོའི་བྱང་རྒྱབ་དང་འབྲེལ་ཞིང་། ནུབ་ཀྱི་མཐའ་ནི་མངའ་རིས་ལ་དྭགས་ཕྱོགས་དང་ཚོང་འགྲུལ་ཡོད་པའི་ཡར་ཀན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལ། བར་སྐབས་སུ་ལི་ཡུལ་འདི་བཞིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་ལྟར་གྱུར་ཏེ། ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་སོང་ཞིང་། དེའི་བར་འགའ་ཞིག་གིས་འོལ་ཚོད་བྱས་ཏེ། བལ་ཡུལ་དང་ལི་ཡུལ་དོན་གཅིག་པར་བྱས་ནས། གླང་རུ་ལུང་བསྟན་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ཕྱོགས་སུ་ངོས་འཛིན་པ་སོགས་བྱས་སོ། །དེས་ན་ལོ་ཙཱ་བ་ཤམ་བྷ་ལ་པའི་ཞལ་ནས། དིང་སང་བོད་ན་ལི་ཡུལ་ངོས་ཟིན་མཁན་རེད་མདའ་པ་དང་ཇེད་གཉིས་ལས་མེད་ཅེས་གསུངས་པར་གྲགས་པ་ཡང་ཕལ་ཆེར་དོན་ལ་གནས་པ་ཡིན་ལ། བལ་ཡུལ་དང་ལི་ཡུལ་མི་གཅིག་པ་ནི་གྲོ་ལུང་པས། རྒྱ་གར་ཤར་ནུབ་ལི་དང་བལ་པོའི་ཡུལ། ཞེས་དེ་གཉིས་ཡུལ་སོ་སོར་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་ལ། བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ་གྱིས་ཀྱང་། ས་ནུས་བཟུང་བའི་ལི་ཡུལ་དེ། །རྒྱ་བོད་མཚམས་ཀྱི་བལ་པོ་མིན། །ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །སྔར་ཕྱོགས་འདིར་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་དར་བ་ལས། སྲོང་བཙན་གྱི་སྐུ་དུས་ཙམ་ན་ཆོས་བསྙུབས་ཏེ། དགེ་སློང་རྣམས་བོད་དང་རྒྱ་གར་དུ་བྲོས། དེ་ནས་བཟུང་ཀླ་ཀློའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ལྟེ་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད་ཅིང་། ད་དུང་ཡང་ཁོ་ཐན་གླང་རུའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཤུལ་དང་། གཞན་ཡང་མཆོད་རྟེན་ཞིག་པོ་དང་སྔོན་གྱི་དགོན་རོ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཡོད་འདུག ཡུལ་འདིའི་མི་རིགས་རྣམས་སོག་རྒྱུད་ཡིན་པས། ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པས། ལྗང་རྭ་སྨུག་པོ་ལ་སོགས་པའི་སོག་ཡུལ་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། ཡུལ་འདི་མདོ་སྨད་པ་རྣམས་ཡུལ་ལི་ཞེས་འབོད་པ་དང་། དོན་ལ་ལི་ཡུལ་བྱ་བའི་ཚིག་འགོ་མཇུག་ལྡོག་པའམ། ཡང་ན་རྒྱ་གར་ཡུལ་བྱ་བ་ལ་སྐབས་འགར་ཡུལ་རྒྱ་གར་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་འདྲ། ཡུལ་འདི་བོད་ལས་ཤིན་ཏུ་ཁད་རིང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། སྔར་བོད་འབངས་སུ་འདུས་སོ་བྱ་བ་ཡང་ཡིད་ཆེས་དཀའ་བ་ཙམ་ཡིན་མོད། དགྲ་བཅོམ་དགེ་འདུན་འཕེལ་གྱི་ལི་ཡུལ་ལུང་བསྟན་དུ་ཡང་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་མང་པོ་ཞིག་ནི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། གླང་རུ་ལུང་བསྟན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། མ་འོངས་པ་ན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡུལ་འདིར་བོད་དང་སུམ་པའི་དམག་རྣམས་འོང་བར་འགྱུར་ཏེ། སོགས་གསུངས་སོ། །སུམ་པ་དེ་སྔར་བོད་ཁོངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྲན་ཞིག་གི་ས་ཡིན་པ་ལ། ཁོང་ཚོའི་རིགས་དེ་དིང་སང་ཨ་མདོའི་ཁྲོད་དུ་འདྲེས་ནས་ཡོད། གཞན་ཡང་སྔ་རྟགས་འཕྲུལ་མེད་ལྟ་བུར། དེ་དུས་འདིར་གསར་དུ་རྙེད་པ་

ལས། སྔ་མོའི་བོད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་སྣ་ཚོགས་དང་། ཡུལ་མི་ལས་ཁྲལ་བསྡུས་པའི་བྱང་བུ་ཆེ་ཆུང་དུ་མ། དམག་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་བཏང་བའི་ཡི་གེ་ལ་སོགས་པ་ཆེས་མང་པོ་ཞིག་འཐོན་ནས། རྒྱ་ཁབ་དུ་མར་འཁྱེར་ཏེ་སྔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དཔྱོད་པའི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཆེས་པ་ཡིན་ནོ། །འོག་ཏུ་བཀོད་པའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་བུ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་ཕྱོགས་དེ་ནས་རྙེད་པའི་ཡིག་རིགས་ཀྱི་གྲས་ཡིན་ལ། སྔ་མོའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་གི་འདག་ཞལ་གྱི་ལྡེབས་རིས་ཡོངས་རྫོགས་བཀོག་སྟེ། རྒྱ་གར་དུ་འཁྱེར་ནས་ད་ལྟ་རྒྱ་ས་ཌྷེ་ལི་ན་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནས་རྙེད་པའི་དངོས་ཆས་གཞན་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་དེར་ཡོད། རས་དུམ་དང་བྱང་བུ་སོགས་ལ་ཁྲལ་བསྡུས་པའི་ཐོ་བཀོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཆེས་གནའ་དུས་ཀྱི་བརྡ་རྙིང་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྲིས་པ་དཔེར་ན། རྩངས་ནན་ཡམ་གསུམ་དང་རན་ཁྲུར་གཅིག ཚང་བྲེ་གསུམ་དང་རྩ་ཁྲུར་གཅིག བྱ་བ་སོགས་སྣང་། ཞེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་དེབ་ཐེར་དཀར་པོར་གསལ། འགོས་ལོའི་དེབ་སྔོན་སྨད་ཆ་༡༣༨༧ལས ལི་ཡུལ་ལ་འདོད་ཚུལ་མང་སྟེ། ཡུལ་འདི་རྒྱ་ནག་གི་བྱང་ངོས་བོད་ནས་བྱང་ཤར་གྱི་མཚམས་ན་ཡོད་ཅེས་པའི་འདོད་ཚུལ་གཅིག ཡང་བལ་ཡུལ་ཉིད་ལི་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་གཅིག ཡང་བལ་ཡུལ་ཉིད་ན་ཆུ་བོའི་ཕར་འགྲམ་གྱི་ངོས་ལ་བལ་ཡུལ་དང་ཚུར་ཕྱོགས་ལ་ལི་ཡུལ་ཞེས་འདོད་པའི་ཚུལ་གཅིག་སོགས་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །དོགས་གཅོད་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ཧིན་ཅང་དང་ཏུར་ཀིསྟན་གཉིས་དོན་གཅིག་ལྟ་བུར་གསུངས་འདུག་ཀྱང་། ད་དུང་ཡང་དཔྱད་པར་འོས་པ་ཞིག་སྟེ། ཏུར་ཀིསྟན་ལ་རིང་སང་ཆ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཨུ་རུ་སུའི་མངའ་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་ནུབ་ཏུར་ཀིསྟན་དང་། རྒྱ་ནག་གི་མངའ་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཤར་ཏུར་ཀིསྟན་དང་། ཨཕ་གྷ་ནིསྟན་ (Afghanistan) གྱི་ས་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་ཏུར་ཀིསྟན་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས། ཧིན་ཅང་ནི་ད་ལྟ་རྒྱ་མིས་མངའ་ཁོངས་སུ་བཙུག་པའི་ཤར་ཏུར་ཀིསྟན་གྱི་མིང་དུ་རྒྱ་མིས་བཏགས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཏུར་ཀིསྟན་གྱི་གཙུག་མའི་སྐད་ནི་ཡི་རན་གྱི་སྐད་ཡིན་པར་བཤད་ལ། ཕྱི་ལོའི་གོང་གི་དུས་རབས་བཞི་པའི་ནང་ (4th century B.C.) ཀྲི་རིག་གིས་ Greek དབང་སྒྱུར་བྱས། ཡང་ཕྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ (2th century B.C.) ནང་རྒྱ་མིས་དབང་སྒྱུར་བྱས་ཀྱང་། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་གཉིས་པ་ (220 A.D.) ཧན་Han རྒྱལ་རབས་འགོ་ཟིང་ལོག་ནས། ཡི་རན་དང་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་གནས། ཕྱི་ལོ་༡༨༨༡ལོར་སླར་ཡང་རྒྱ་ནག་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་བཙུག་ནས་ཧིན་ཅང་ཞིང་ཆེན་ཞེས་མིང་བཏགས་སོ། །མཛོད་དེབ (Funk & Wagnalls, New Encyclopedia) ཞེས་པར་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། ལི་ཞེས་པ་རྒྱའི་སྐད་མིན་ནམ་སྙམ་ཡང་ད་དུང་དེའི་སྒྲ་བཤད་ལ་དཔྱད་དགོས་པ་འདུག་གོ།

ལི་ཡུལ་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ། འཕགས་པ་ལྷ་མོ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ཞེས་བྱའོ། །མཚན་དངོས་ནི། དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཀྱིས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། བི་མ་ལ་པྲ་བྷཱ་པ་རི་པྲྀཙྪ་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་མདོ་སྡེ་ (བ) ༢༧༧ན༧ན་བཞུགས།

ལི་ལི། ཞི་མིའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། འདི་ལ་ཞུམ་བྱ། བྱི་ལ་སོགས་ཟེར།

ལི་ཤི། (གསོ་རིག) ཟངས་ཀྱི་གཟེར་ཚུང་འདྲ་བའི་སྨན་རྫས་ཞིག་སྟེ་དབྱིན་སྐད་དུ་ clove ཟེར་བ་དེའོ། །དེའི་སྔོན་པོ་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་བས་ Syzygium aromaticum ཟེར། དེའི་མེ་ཏོག་བསྐམས་པའི་ཐེའུ་དེ་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་སྨན་རྫས་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་གར་བས་ཁ་ལག་ལ་གླུག་རྒྱུའི་སྨན་རྫས་གལ་ཆེན་ཞིག་དང་། འདི་སོ་ན་བར་ཡང་ཕན་ཞིང་། དེ་སྔར་ན་སོའི་ན་ཟུག་གཙོག འདིའི་ཐོན་ཁུངས་ནི་ཨིན་ཊོ་ནི་ཤི་ཡ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་ཡིན། འདི་ལ་ལྷ་ཡི་མེ་ཏོག་དང་། དཔལ་གྱི་མིང་ཅན་ཡང་ཟེར། རིན་གོང་ཆེ་བའི་རྫི་སྨན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཚ། ཞུ་རྗེས་དྲོད། ནུས་པས་དྲོད་སྐྱེད། ཟས་འཇུ། ཡི་ག་འཆེད། སྲོག་རྩའི་ནད་དང་གྲང་རླུང་སེལ།

ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་། ❶ དྲི་བཟང་པོ་འཕྱུལ་བའི་ལི་ཤིའི་མེ་ཏོག་གི་ཤིང་སྡོང་གུར་ཕུབ་པའི་དབྱིབས་ལྟར་སྟེང་དུ་ཀླུམ་པོར་འཁྱིལ་ནས་ཡོད་པ་ལ་ཟེར། ❷ སྐྱོགས་སྟོན་ལོ་རྟའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་གི་མིང་།

ལིནྡྲ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ རྟགས་སམ་མཚན་མ། སྟྲཱི་ལིནྡྲ་དང་། པུ་ལིནྡྲ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ བསྐལ་རྒྱུའི་གདོན་བགེགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་མིང་།

ལུ་གུ། ལུག་ཕྲུག་གམ། ལུག་ཕྲུའི་མིང་ལའང་འཇུག

ལུ་གུ་རྒྱུད། (གསང་སྔགས) ལྕགས་སྒྲོག་གམ། ལྕགས་སྒྲོག་ལྟར་ཕན་ཚུན་སྦྲེལ་ཞིང་འཁྱུད་པའི་རྒྱུན་ལ། ལུ་གུ་རྒྱུད་ཟེར། དཔེར་ན་ལྕགས་སྒྲོག་གི་ཚུལ་དུ་འཁྱུད་པ་ལ། ལུ་གུ་རྒྱུད་དུ་འཁྱུད་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། །རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རིམ་ལྔའི་རྗོར་བཀླས་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་ལས། ལུ་གུ་རྒྱུད་ནི་ལྕགས་སྒྲོག་གི་རྣམ་གྲངས། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། རྩ་ཨ་བ་དྷཱུ་ཏཱི་ལ་རོ་རྐྱང་གིས་ལུ་གུ་རྒྱུད་དུ་འཁྱུད་པའི་རྩ་འཁོར་ལུས་ཀྱི་གནད་གང་ན་ཡོད་པའི་དབུས་དེར། ཞེས་གསུངས་སོ། ། བར་མ་ཆད་པ། བར་མ་ཆད་དུ་འོང་བ། ནར་མར་འབྱུང་བ། གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་འོང་བ། རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འོང་བ། རྒྱུད་མར་འོང་བ་བཅས་བཤད། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེ་འབྲིང་ལས། དེས་ན་རྒོད་པ་དང་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སོགས་ཕྲ་མོ་རྣམས་ཐོག་མའི་དུས་སུ་བཅད་ཀྱང་མི་ཆོད་པས་གཅད་པར་མི་བྱའོ་སྙམ་ནས་ཡལ་བར་འདོར་བ་དང་། དེ་རྣམས

ཐུགས་དྲག་པ་དང་ཏ་ཅང་རྒྱུན་རིང་བའི་ལུ་གུ་རྒྱུད་མེད་ན། ཐུགས་ཞན་པ་དང་རྒྱུན་ཐུང་ངེ་བས་ཉི་ལས་མི་གསོག་པས་བཅད་མི་དགོས་སོ་སྙམ་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྗེའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་ངོགས་ལས་ཀྱང་། ངེད་དཔོན་ཟུང་འདི་ཕན་ཚུན་ལུ་གུ་རྒྱུད་དུ་འཁྲུད་པའི་འབྲེལ་པ་ཡོངས་སུ་ཚད་པ་མེད་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས། ཐོག་མ་ཉིད་ནས་དཔོན་སློབ་ཤིན་ཏུ་ཐུགས་གཅུགས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁྲ་བཤད་ནི། ལྷུགས་སྲོག་གི་ཨ་ལོང་ལྟར་ཅིག་གིས་ཅིག་ལ་སྦྲེལ་ཞིང་འཁྲུད་པའི་རྒྱུད་དམ་རྒྱུན་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་འདིའི་ལུ་གུ་ཞེས་པ་ལུག་ཕྲུག་ལ་གོ་རྒྱུ་གཏན་ནས་མིན་པར། བུ་གུའམ་ཨ་ལོང་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། འདིའི་ལུ་ནི་རིལ་བུའི་ཚིག་གྲོགས་ཀྱི་བུ་དང་འདྲ་སྟེ། དཔེར་ན་རིལ་བུ་ལ། རི་ལུ་ཞེས་འབྲི་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཨ་ལོང་མང་པོ་སྦྲེལ་བའི་རྒྱུན་ལ་བུ་གུ་རྒྱུད་དམ་ལུ་གུ་རྒྱུད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །མཁས་པ་སྔ་མའི་གསུང་རྒྱུན་འགའ་ཞིག་ལ། ལུ་གུ་ཐག་པ་ལ་བསྟར་བའི་རྒྱུད་དམ་རྒྱུན་ལྟར་བར་མ་ཆད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཡང་ན། ལུ་གུ་རྒྱུད་ཅེས་པ་ལུ་གུའམ་ལུག་ཟམ་པའི་སྟེང་ནས་འགྲོ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་སྔ་ཕྱི་བར་མ་ཆད་པར་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་རྒྱུད་མར་འབྱུང་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་སྣང་ཡང་བརྟག་དཔྱད་ནན་ཏན་བྱས་ཚེ་དོན་ལ་གནས་པར་མི་སེམས་སོ། ། ཕན་ཚུན་འཛིངས་ནས་ཁྲུག་མདུད་དུ་སོང་བ། གསང་རྫོགས་མི་བསྐྱོད་ཞལ་གྱི་བདུད་རྩི་ལས། ཐུ་མེད་རྗེ་རམས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོས་ལུ་གུ་རྒྱུད་ནི་ལུག་ཟམ་པའི་སྟེང་དུ་འགྲོ་བ་དེ་ཡིན་པར་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་གསུངས་ཟེར་ཡང་། རིགས་གྲྭ་ཚང་གིས་མདུད་པ་ལུ་གུ་རྒྱུད་དུ་འགྲོ་བ་ལུག་སྐོར་ཚུལ་རེད། གཡུང་དྲུང་ལུ་གུ་རྒྱུད་ཟེར་བ་དང་འདྲ་གསུངས་པ་ལྟར་ཁྲུག་མདུད་དུ་སོང་ནས་དབུ་མ་རྐྱང་གིས་གང་བ་ན་སྟོད་ཡོང་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ལྷུགས་སྲོག་གི་རྣམ་པ་དང་ཆ་འདྲ་བའི་སྐེད་རྒྱན་ཞིག་གི་མིང་དུ་འང་བཤད། གསེར་ལས་བྱས་པའི་རྒྱན་ཀླུ་གམ་གསུམ་པ་དག་ལས་བྱས་པའི་འོག་པག་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་གསུང་། བསྟན་འགྱུར་འདུལ་བ་ ཀུ ༡༧༤བ༣ལས་ལྷུགས་ཀྱི་ལུ་གུ་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་ཞིག་འབྱུང་བ་དེ་གང་ཡིན་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

ལཱུ་དྲིལ་ནག་གསུམ། རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ལཱུ་ཡི་པ་དང་། གྲུབ་ཆེན་དྲིལ་བུ་པ། གྲུབ་ཆེན་ནག་པོ་པའམ་ནག་པོ་སྤྱོད་པ་སྟེ། འདི་གསུམ་ནི་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་ཐོག་མའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་གསུམ་དུ་གྲགས།

ལླུ་ཡི་པ། (ལེགས་སྦྱར) རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཐོབ་ལྷུ་ཡི་པ། བོད་སྐད་དུ་ཉ་སྒྲོ་པ། འདི་ལ་ལླུ་ཡི་པ་ཞེས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས། ལླུ་ཨི་པ་ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་གིས། ལླུ་ཧི་པ་ཞེས་ཟེར་ཀྱང་། ལླུ་ཡི་པ་ཉིད་དག་པ་ཡིན་སྐོར་དེབ་ཐོན་དུ་གསལ། གྲུབ་ཆེན་དེ་ཉིད་ནི་དཔལ་འཁོར་བདེ་མཆོག་གི་ཐོག་མའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན་ཞིང་། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཞབས་དང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་དང་ཕལ་ཆེར་དུས་མཚུངས་པ་ཙམ་ལ་བྱོན། འདི་ཨོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་ཡིག་མཁན་ཡིན་ལ་མཚན་ཀུན་ཏུ་དགེ་བར་གྲགས། དང་པོའི་བླ་མ་གྲུབ་ཐོབ་ཤ་བ་རི་པ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཛྙཏྐ་ལར་ཉའི་རྒྱུ་སྒྲོ་གསོལ་ཞིང་སྒྲུབ་པ་མཛད་པས་རྒྱ་གར་དུ་ལླུ་ཡི་པ། བོད་སྐད་དུ་ཉ་སྒྲོ་པར་གྲགས། གྲུབ་པ་བརྙེས་ནས་ཡུལ་ཨོ་ཊི་བི་ཤའི་རྒྱལ་པོ་དང་བློན་པོ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་བཏུལ། ཕྱིས་རྒྱལ་པོས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་དཱ་རི་ཀ་པ་སྟེ་འཁོར་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་དང་བཅས་པ་ལ་འཇའ་ལུས་ཐོབ། བློན་པོ་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་ཌེངྒི་པ་སྟེ་འཁོར་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཅས་པ་འཇའ་ལུས་བརྙེས་སོ། །སློབ་དཔོན་འདིས་རྣལ་འབྱོར་མ་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་སོགས་སྤྱན་དྲངས་ཤིང་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་གཞུང་མཛད། དེ་ལ་ལྭ་བ་པས་འགྲེལ་པ་མཛད། རྒྱ་གར་ཐམས་ཅད་དུ་ཤིན་ཏུ་དར་ཞིང་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་ཆོས་ཚུལ་གྱི་ཚུ་འགོ་ལྟ་བུར་གྲགས་སོ། །

ལླུ་ཧི་པ། (ལེགས་སྦྱར) ལླུ་ཡི་པ་དང་དོན་འདྲ། འདིའི་དོགས་གཅོད་ལླུ་ཡི་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལླུ་ཨི་པ། (ལེགས་སྦྱར) ལླུ་ཡི་པ་དང་དོན་འདྲ།

ལུག་ཁྲིམ། དཔྱིད་ཀྱི་དུས། བརྡ་བཙན་ནི། ལུ་གུ་སྐྱེ་བའི་དུས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བརྗོད།

ལུག་རྟུལ། (མཛོད) རི་བོང་རྟུལ་བདུན་ལ་ལུག་རྟུལ་གཅིག་ལ་ཟེར། འདི་ལ་རྟུལ་ཕྲ་རབ་༡༥,༤༠༧ཡོད།

ལུགས་ལྡོག ❶ ཟླ་མ་ཟླ་མ་འགགས་པས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འགག་པ། བརྡ་བཙན་ནི། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ལས་ལྡོག་པས་ན་ལུགས་ལྡོག་གོ། ❷ འོག་ནས་གྱེན་དུ་འགྲོ་བ། ལུགས་ལྡོག་གི་དགའ་བ་བཞི་ལྟ་བུ།

ལུགས་འབྱུང་། ❶ ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ལྟར་འབྱུང་བ། དཔེར་ན་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ། བརྡ་བཙན་ནི། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ལྟར་འབྱུང་བས་ན་ལུགས་འབྱུང་ངོ་། །❷ སྟེང་ནས་འོག་ཏུ་འབབ་པ། ལུགས་འབྱུང་གི་དགའ་བ་བཞི་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ལུང་གི་ཚད་མ། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལས། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གསུང་།

ལུང་སྙིང་གཞི། (འདུལ་བ) ལུང་ཕྲ་བའི་ལེའུ་བཅུའི་ཡ་གྱལ་ཞིག ལུང་ཕྲ་བའི་ལེའུ་བཅུ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལུང་ལྷ་ཆེན་པ། (འདུལ་བ) ལུང་ཕྲ་བའི་ལེའུ་བཅུའི་ཡ་གྱལ་ཞིག ལུང་ཕྲ་བའི་ལེའུ་བཅུ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལུང་གཅིག་ལས་འཕྲོས། (འདུལ་བ) ལུང་ཕྲ་བའི་ལེའུ་བཅུའི་ཡ་གྱལ་ཞིག ལུང་ཕྲ་བའི་ལེའུ་བཅུ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལུང་བསྟན་པའི་སྡེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གསུམ་པ་ལུང་བསྟན་པའི་སྡེ་ནི། གང་ལས་ཉན་ཐོས་འདས་ཏེ་ཤི་འཕོས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བ་ལུང་སྟོན་པ་དང་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་ལུང་བསྟན་པའི་སྡེ་དང་། ཞེས་མཆིམས་མཛོད་གསུང་།

ལུང་བསྟན་དབུགས་དབྱུང་། ལུང་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་གཟེངས་བསྟོད་པ།

ལུང་འདུལ་བྱེད། (འདུལ་བ) ལུང་ཕྲ་བའི་ལེའུ་བཅུའི་ཡ་གྱལ་ཞིག ལུང་ཕྲ་བའི་ལེའུ་བཅུ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལུང་རྣམ་འབྱེད། (འདུལ་བ) འདི་ལ། ཕའི་རྣམ་འབྱེད་དང་། མའི་རྣམ་འབྱེད་གཉིས་ཡོད། འདི་ལ་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་པ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ ཅ ༢༧ན༧ལས། འདུལ་འདི་སོ་སོར་ཐར་པ་དེའི། །རྣམ་འབྱེད་ཡིན་པར་དགོངས་པས་ན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །❶ དང་པོ་ཕའི་རྣམ་འབྱེད་ནི། དགེ་སློང་ཕའི་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཕའི་རྣམ་འབྱེད་ཤློ་ཀ་ཉི་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བམ་པོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་གླེགས་བམ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་འདུལ་བའི་མདོ་ཞིག (འདིའི་མིང་བྱང་ལ་འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་འགོད་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། བི་ན་ཡ་བི་བྷཾ་ག་ཞེས་ཟེར) བཀའ་འགྱུར་འདུལ་བའི་གླེགས་བམ་ ཅ་པའི ཤོག་གྲངས་༢༧ན༧ན་ཕམ་པ་བཞི་དང་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་ལས་དབྱེན་བྱེད་པའི་ལྷག་མ་ཡན་ཆད་བམ་པོ་ཉེར་གཅིག་པའི་བར་བཞུགས། ཆ་པ་ལ ལྷག་མའི་འཕྲོ་གསུམ་དང་། མ་ངེས་པའི་ཆོས་གཉིས། སྤང་ལྟུང་སུམ་ཅུ། ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུ་ལས་བཅུ་གཅིག་པ་ཡན་བམ་པོ་ཉེར་གཉིས་པ་ནས་བམ་པོ་བཞི་བཅུ་རྩ་

གཉིས་པའི་བར་བཞུགས། ༼ཛ་པ་ལ༽ ལྟུང་བྱེད་བཅུ་གཉིས་པ་ནས་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་པ་ཡན་བམ་པོ་ཞེ་གསུམ་པ་ནས་བམ་པོ་རེ་གཉིས་པའི་བར་བཞུགས། ༼ཀ་པ་ལ༽ ལྟུང་བྱེད་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་མན་ཆད་བ། སོར་བཤགས་བཞི། བསླབ་པའི་ཆོས་མང་པོ། རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་སྟེ་ཕའི་རྣམ་འབྱེད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བམ་པོ་རེ་གསུམ་པ་ནས་བམ་པོ་གྱ་གསུམ་པ་རྫོགས་པའི་བར་བཞུགས་སོ། །སློབ་དཔོན་ཛི་ན་མི་ཏྲ་དང་། ལོ་ཙྪ་བ་བནྡེ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྒྱུར་ཏོ། །འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་དོན་གཅིག དེ་ལ་གཟིགས། ❷ མའི་རྣམ་འབྱེད་ལ་གླེགས་བམ་གཅིག་ཡོད། (འདིའི་མིང་བྱང་ལ་དགེ་སློང་མའི་འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་འཁོད་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཧིཀྵུ་ཎཱི་བི་ན་ཡ་བིབྷང་ག་ཞེས་ཟེར) བཀའ་འགྱུར་འདུལ་བའི་གླེགས་བམ་ ༼ཏ་པའི༽ ༢༥བ ༧ན་བཞུགས་ཤིང་། དགེ་སློང་མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་འདིའི་དབུར་བཞུགས་སོ། །

ལུང་ཕྲན་ཚེགས། (འདུལ་བ) འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། འདི་ནི་ལུང་གཞི་དང་ལུང་རྣམ་འབྱེད་དང་གཞུང་བླ་མ་བཅས་ཀྱི་མ་ཚང་བ་ཁ་སྐོང་ལྟ་བུ་ཡིན་པར། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་གསུང་ངོ་། །འདི་ལ་གླེགས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། བཀའ་འགྱུར་འདུལ་བ་ ༼ཐ་པ༽ དང་། ༼ད་པ༽ གཉིས་ན་བཞུགས་སོ། ། (འདིའི་མིང་བྱང་ལ་འདུལ་བ་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་གཞི་ཞེས་འཁོད་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། བིན་ཡ་ཀྵུ་དྲ་ཀ་བསྟུ་ཟེར) ཡང་བསླབ་བྱ་ཕྲ་མོ་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་སྤྱི་དོན་ལྟ་བུ་ཡིན་ཀྱང་ཟེར། ཕྲ་བཤད་ནི། བསླབ་པའི་གཞི་དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་རྣམས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ལུང་དམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །སྤྱིར་བཏང་ཕྲན་ཚེགས་ནི། ཕྲ་བ། ཆུང་བ། ཉུང་ངུ་བཅས་ཀྱི་དོན་ནོ། །ཕྲན་ཚེགས་ཞེས་པའི་དོན་འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་གླེགས་བམ་གཉིས་པ་༣༠༨ན་ཡང་གསལ་བས་དེར་གཟིགས། ཕྲན་ཚེགས་འདི་སྐབས་སྔོན་གྱི་དཀར་ཆག་རྣམས་སུ་བམ་ཆད་སོགས་སྣ་ཚོགས་བྱུང་བ་ནི་ལོ་ཙྪ་བ་མང་པོས་དུམ་བུར་བསྒྱུར་བས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་པའི་ཚེ་ཚང་མ་ཚང་ཅི་རིགས་བྱུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡིན་ལ་སྔོ་བརྒྱད་ཀ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་འདི་ནི་ལ་སྟོད་འོལ་རྒོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གནས་བརྟན་དར་མ་སེང་གེས་ལུང་སྡེ་བཞི་བཞེངས་པའི་ཚེ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཞིང་མོ་ཆེ་བ་བྱང་ཆུབ་སེང་གེས་ཞུ་ལེན་མཛད་ནས་སྤྱིར་དབུས་གཙང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་ན་བཞུགས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་བསམ་ཡས་མཆིམས་ཕུ་ནས་དག་ཆུང་པ་དང་། དགེ་སློང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོན་ཏན་གྱིས་རྙེད་པའི་ལུང་རྣམས་དཔེ་ཡོན་དང་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོས་བཙལ་ཏེ། དེ་དག་ལ་གཏུགས་པས་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཁ་ཅིག་ལ་མི་བཞུགས་པ། ཁ་ཅིག་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐངས་ནས་བསབས་པ་ནི་བམ་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ལྷན་ཆེན་པོའི་

གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་ནས། སྨན་ཆེན་པོས་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་རྒྱུགས་ཤིག་དང་བདེན་ནམ་རྫུན་བལྟའོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བམ་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་པའི་དབུ། ཇི་ཙམ་ན་དེ་གྲོང་ཁྱེར་ནས་ཐུང་བ་དང་། བྲམ་ཟེ་མོང་བརྟུལ་ཞེས་བྱ་བས་གོས་ཀྱི་མཐའ་མ་ནས་འཛུས་ནས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་བམ་པོ་གཅིག་ཆད་པ་བསྐངས། སྡོམ་ནི་ང་ཡང་སྨན་གྱིས་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་འོག་ཏུ་ཡིག་ཚར་གཅིག་ཆད་པ་བསྐངས། དེ་ནས་བམ་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་པའི་སྨད་ནི་ཚོ་སྐྱོད་གསལ་གྱི་སྐབས་རྫོགས་པའི། ཨེ་མའོ་འདི་ལྟར་ཁྱོད་མཁས་པ་ཤ་སྟག་དང་ཕྲད་པ་ནི་བསོད་ནམས་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས་བམ་པོ་བཞི་བཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་སྟོད། སྤྱིའི་སྡོམ་ནི། དགེ་སློང་མའི་བཀུར་སྟི་བྲི་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་བམ་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་པའི་སྨད་ནས་བཞི་བཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་སྟོད་ཀྱི་བར་བམ་པོ་དགུ་ཆད་པ་བསྐངས། སྡོམ་ཚིག་དེའི་འོག་ཏུ་སྡོམ་ཚིག་ཡིག་ཚར་གཅིག་ཆད་པ་བསྐངས། དེ་ནས་བམ་པོ་བཞི་བཅུ་རྩ་དྲུག་པའི་མཇུག་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་མ་སྐྱུག་གི་གླེང་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི། དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་པོའི་སྤྱད་ཀྱིས་ལོག་པའི་འཚོ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལས་སླར་ལོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། བམ་པོ་བཞི་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་པའི་དབུ། དེ་ནས་དེའི་ཚེ་བྲམ་ཟེ་པདྨའི་སྙིང་པོ་ཁྱིམ་མཆོག་གི་ས་མཐོན་པོ་ཞིག་ན་ཤས་ཆེ་བའི་བྲམ་ཟེ་ཐན་རབས་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འདུས་ཤིང་འཁོད་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་བམ་པོ་བཞི་བཅུ་རྩ་བདུན་པ་ཆད་པ་བསྐངས་སོ། །དེ་ནས་བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པའི་མཇུག་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་གདམས་པའི་སྐབས་ཀྱི། ཀུན་དགའ་བོ་དགེ་སློང་འདི་ལྟ་བུ་ནི་བདག་ཉིད་གླིང་དང་བདག་ཉིད་སྐྱབས་དང་། ཆོས་ཀྱི་གླིང་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱབས་གནས་པར་བྱའི། གླིང་གཞན་དང་སྐྱབས་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་གཉིས་པའི་སྟོད། བར་སྡོམ་ནི། ཙ་པ་ལ་དང་ཆེའི་འདུ་བྱེད་མཛད། ཅེས་བྱ་བའི་བར་དུ་བམ་པོ་གཅིག་ཆད་པ་བསྐངས་ཏེ། སྤྱིར་བསྡོམས་ན་བམ་པོ་བཅུ་གཉིས་དང་། སྡོམ་ཚིག་ཡིག་ཚར་གཉིས་ཆད་པ་བསྐངས་པར་བཤད་ཅིང་། ཕྱིས་སུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཞུས་དག་མཛད་པར་གྲགས་པ་ལྟར་ཁོ་བོས་ཐེམ་སྤངས་མའི་དཔེ་རྒྱུན་དང་འགྲེལ་པ་གཉི་ག་སྒྲོ་བསྟུན་ནས་ཆད་པ་རྣམས་བསབས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཀའ་འགྱུར་དཀར་ཆག་ཏུ་འཁྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། (འདུལ་བ) འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་ཀྱིས་མཛད་པ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཤྲཱི་བུདྡྷ་ཤཱནྟི་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་སློང་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་འགྱུར། བསྟན་འགྱུར་ (ཛུ་པར) བཞུགས། ཚིག་འགྲེལ་ལ་དོ་སྣང་ཡོད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་དག་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་བསྟན་བཅོས་རྩ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། ངོས་ནས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས

འདི་དང་། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། ལུང་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས། སློབ་དཔོན་གྱི་མཁས་པ་བགྲང་ལས་འདས་པ་དག་གིས་མི་རབས་མང་པོར་བརྡ་རྙིང་གི་རིགས་དང་གཞན་ཡང་རྒྱུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མང་པོ་ཞིག་གི་ཚིག་དོན་གྱི་མདུད་པ་བཀྲོལ་མ་ཐུབ་པར་མགོ་བོ་རྨོངས་ནས་ལུས་པ་རྣམས་ཀྱི་གསང་བའི་བརྙོལ་ཅིང་། ལེགས་ཆ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བླངས་ཏེ་ཚིག་མཛོད་འདིར་འགོད་འཇུག་བྱས་ཡོད།

ལུང་བླ་མ། (འདུལ་བ) ལུང་ཞུ་བ་དང་དོན་གཅིག འདི་ལ་གཞུང་བླ་མ་དང་ཕྱི་མ་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན། ལུང་ཞུ་བ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི། (དབུ་མ) ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་ནི། ༡ འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པར་ལྟ་བ། ༢ འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་མི་ལྡན་པར་ལྟ་བ། ༣ འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་ཀར་ལྟ་བ། ༤ འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ། (བཞི་པོ་དེ་དག་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་ཟེར) ༥ འཇིག་རྟེན་རྟག་པར་ལྟ་བ། ༦མི་རྟག་པར་ལྟ་བ། ༧ གཉིས་ཀར་ལྟ་བ། ༨ གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ། (བཞི་པོ་དེ་དག་སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་ཟེར) ༩ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་ཕན་ཆད་འབྱུང་བར་ལྟ་བ། ༡༠ མི་འབྱུང་བར་ལྟ་བ། ༡༡ གཉིས་ཀར་ལྟ་བ། ༡༢ གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ། (བཞི་པོ་དེ་དག་མྱང་འདས་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་ཟེར) ༡༣ ལུས་སྲོག་ཏུ་ལྟ་བ། ༡༤ ལུས་ཀྱང་གཞན་ལ་སྲོག་ཀྱང་གཞན་ནོ་ཞེས་ལྟ་བ་དང་བཅུ་བཞིའོ། །(ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་དེར་ལུས་སྲོག་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་གཉིས་ཟེར) རྗེའི་འཇུག་པའི་ཊཱི་ཀ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད་དོ། །ལྟ་བ་དེ་དག་ནི་གྲངས་ཅན་པ་དང་། རྒྱང་འཕེན་པ་དང་། གཅེར་བུ་པ་དང་། གནས་མ་བུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པར་བཤད་དོ། །དེ་དག་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གྲངས་ཅན་ལ་སོགས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་ལས་བརྩམས་ཏེ། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་མི་རྟག་སོགས་སུ་དྲིས་པ་ན། རེ་ཞིག་བདག་མེད་བསྟན་པའི་སྣོད་དུ་མི་རུང་བར་དགོངས་ནས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མ་བསྟན་ཅིང་། ཁྱད་གཞི་མེད་པས་ཁྱད་ཆོས་མི་རུང་བར་དགོངས་ནས། དེ་དག་གང་དུའང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའམ་ལན་མཛད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ལུང་མ་མོ། (འདུལ་བ) ལུང་ཞུ་བ་ལ་ལེའུ་བཅུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ལེའུ་དགུ་པའི་མིང་ཡིན། འདི་ལུང་ཞུ་བ་ ༼པ༽ ༢༣༣བ༤ན་གསལ། ལུང་ཞུ་བའམ་ལུང་དམ་པའི་ལེའུ་བཅུ་ནི། འདུལ་བྱེད། གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ། ལྔ་ཚན། བཅུ་དྲུག་ཚན། སྐྱེང་གཞི། རྐྱང་པའམ་སིལ་བུ། གཏམ་གྱི་གཞི། མ་ན་པེ་ཀའམ་བྲམ་ཟེའི་བུ་མོས་ཞུས་པ། ལུང་མ་མོ། ལུང་དངོས་གཞི་སྟེ་ལེའུ་བཅུའོ། །ལུང་ཞུ་བ་ ༼པ་པ༽ སྟེ་སྐྱེགས་བམ་

ཐ་མ་༢༧༠བ༢ལས། ཀྱིའི་རྫོམ་ལ། ཞུ་བ་འདུལ་བྱེད་གཅིག་ལས་འཕྲོས། །ལྷ་ཚན་བཅུ་དྲུག་ཚན་དང་ནི། །གླེང་གཞི་རྒྱུད་པ་གཏམ་གྱི་གཞི། །མ་ན་པི་ཀ་མ་མོ་དང་། །ལུས་སོགས་སྟོན་པ་ཐ་མ་སྟེ། །ལེའུ་དག་ཏུ་ཡང་དག་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཉིད་ལས། འདུལ་བ་མ་མོ་ལྟ་བུ་ལ། །བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་ཕུང་པོ་དང་། །རབ་ཏུ་ལྡན་དང་བྱ་བ་ཡི། །ཕུང་པོ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །མ་དང་འདྲ་ཕྱིར་མ་མོ་འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་མཆོ་ཊཱི་ཀ་ཡིག་ཆུང་དུ་གཞུང་དམ་པ་ལ་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་གཞུང་དམ་པ་ལ་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ་ལུང་ཞུ་བ་དང་། ལུང་འདུལ་བྱེད་དང་། ལུང་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ་དང་། ལུང་ལྷ་ཚན་པ་དང་། ལུང་བཅུ་དྲུག་པ་དང་། ལུང་སིལ་བུ་དང་། གཏམ་གྱི་གཞི་དང་། མན་པི་ཀ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགེ་སློང་བྲམ་ཟེའི་བུ་མོ་ལྟ་བུས་ཞུས་པ་དང་། ལུང་མ་མོ་དང་། ཞུ་པ་ལེགས་ཀུན་ཏྲིས་པ་དང་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་གོ །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

ལུང་ཚད་མ། སླུ་བ་མེད་པའི་གསུང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་། ཕུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ལྟ་བུ།

ལུང་གཞི། (འདུལ་བ) འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལ་གཟིགས།

ལུང་ཞུ་བ། (འདུལ་བ) འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། འདིས་ལུང་གཞི་དང་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་དོན་ཞིབ་ཏུ་འཆད་པས་དེ་དག་གི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཞེས་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་གསུང་། ཡང་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོའི་དོགས་གཅོད་དང་དཀའ་གནད་གཏན་འབེབས་པའི་མདོ་ཡིན་ཀྱང་ཟེར། (འདིའི་མིང་བྱང་ལ་འདུལ་བ་གཞུང་བླ་མ་ཞེས་འགོད་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། བི་ན་ཡ་ཨུཏྟ་ར་གྲན་ཐ་ཟེར) འདི་ལ་འདུལ་བ་གཞུང་བླ་མ། འདུལ་བ་གཞུང་བླ་མ། གཞུང་ཕྱི་མ། གཞུང་དམ་པ། གཞུང་བླ་མ། ལུང་བླ་མ། ལུང་གཞུང་བླ་མ་བཅས་ཟེར། འདི་ལ་ཞུ་བ་མ་རྫོགས་པ་ཤློ་ཀ་སུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་དང་བམ་པོ་བཅུ་གཉིས་པ་ཞིག་དང་། ཞུ་བ་རྫོགས་པ་ཤློ་ཀ་ཆིག་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དང་བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་ཡོད་པ་གཉིས་ཡོད། འདི་ལ་གཞུང་ཕྱི་མ་དང་གཞུང་བླ་མ་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཀརྨ་པ་བརྒྱད་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་ཊཱི་ཀ་ལས། གཞུང་དམ་པའམ་བླ་མ་ནི་འགྱུར་གྱི་ཁྱད་པར་ཏེ་སྐད་དོད་ཨུཏྟར་ཞེས་པ་སྟེང་ (སྟེང་དང་། བླ། བླ་མ་རྣམས་དོན་འདྲ) དང་བྱང་དང་ཕྱི་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདི་ཕྱི་མའི་དོན་ཏེ། སྨན་དཔྱད་ལ་རྒྱུད་ཕྱི་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ལུང་དང་པོ་གསུམ་ནི་གཞུང་སྔ་མ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་ཟབ་པ་རྣམས་འདིས་སྟོན་ཅིང་གཏན་ལ་འབེབས་པས་ན་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པའི་འགྲེལ་པ་འདུལ་བའི་གཞུང་ཕྱི་མ་སྟེ་བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལུང་ཞུ་བའམ་ལུང་དམ་པ་ལ་ལེའུ་བཅུ་ཡོད་དེ། འདུལ་བྱེད། གཅིག་ལས

འཕྲོས་པ། ལྷ་ཆེན། བཅུ་དྲུག་ཆེན། སྙིང་གཞི། རྒྱུད་པའམ་སིལ་བུ། གདམ་གྱི་གཞི། མ་ན་པི་ཀའམ་བྲམ་ཟེའི་བུ་མོས་ཞུས་པ། ལུང་མ་མོ། ལུས་སོགས་ཀྱི་ལེའུ་སྡེ་ལེའུ་བཅུའོ། །ལུང་ཞུ་བ་ {པ་པ} སྡེ་སྙེགས་བམ་ཐ་མ་༣༧༠བ༣ལས། སྤྱིའི་སྡོམ་ལ། ཞུ་བ་འདུལ་བྱེད་གཅིག་ལས་འཕྲོས། །ལྷ་ཆེན་བཅུ་དྲུག་ཆེན་དང་ནི། །སྙིང་གཞི་རྒྱུད་པ་གདམ་གྱི་གཞི། །མ་ན་པི་ཀ་མ་མོ་དང་། །ལུས་སོགས་སྡོན་པ་ཐ་མ་སྡེ། །ལེའུ་དག་ཏུ་ཡང་དག་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལུང་ཞུ་བ་མ་རྫོགས་པ། <བིནཡ་ཨུད་ཏ་ར་གྲན་ཐ> (འདུལ་བ) ཞུ་བ་མ་རྫོགས་པ་ནི་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་དགེ་སློང་འགའ་ཞིག་གི་བློ་ལ་སྣང་བའམ། མེས་མ་ཆོག་པར་ཕྱིས་ཐལ་བའི་གསེབ་ནས་རྙེད་པར་གྲགས་པས་དང་པོའི་གཞུང་ལྟར་མ་ཉམས་པ་ཉིད་ཡིན་པས། ཤིན་ཏུ་དག་པར་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཞུ་བ་ཆུང་དུ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཞུ་བ་ཞེས་པ་ནི་དགེ་སློང་ཨུ་པཱ་ལིའམ་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་དྲི་བ་ཞུས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་ལ། མ་རྫོགས་པ་ཞེས་པ་ནི་འདིར་ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔ་ལས་སྡེ་ཚན་བཞི་པ་ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་དགུ་བཅུའི་བཅུ་ཚན་གཉིས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་སུ་རྫིག་པ་ཡན་ཆད་ཙམ་ཡོད་ཀྱི། དེའི་ལྷག་མ་རྣམས་མ་ཚང་བས་ཞུ་བ་མ་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཞུང་བླ་མའམ་གཞུང་དམ་པར་གྲགས་པ་ཞུ་བ་མ་རྫོགས་པ་སློ་ཀ་སུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་དང་བམ་པོ་བཅུ་གཉིས་པ། ལོ་ཙྪ་བ་བནྡེ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་ལ་སོགས་པའི་དུས་སུ་བསྒྱུར་བ། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་ {ན} ཤོག་གྲངས་༧ནས་མཇུག་༡༢མཇུན་གཟིགས་ན་རྫོགས་སོ། །རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱི་ལུང་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ་འདིའང་ཞུ་བ་མ་རྫོགས་པའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ཏེ། བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དེབ་གཟུགས་༢༢༨ལས། གཞུང་བླ་མའི་བྱེ་བྲག་ལུང་ཞུ་བ་མ་རྫོགས་པའི་འགྲེལ་པ། མདོ་སྡེ་འཛིན་པ་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་བསྒྱུར་འཕྲོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལུང་ཞུ་བ་རྫོགས་པ། <བིནཡ་ཨུད་ཏ་ར་གྲན་ཐ> (འདུལ་བ) ཁ་ཆེའམ་ཀཤྨི་རའི་དགེ་སློང་ལས་རྙེད་པའི་གཞུང་བླ་མ་འདི་ལ་ཞུ་བ་རྫོགས་པ་ཟེར། འདི་ཁ་ཆེའི་དགེ་སློང་གི་བློ་ལས་གང་ཐོན་ཞིག་བསྡུས་པ་ཡིན་པས་ཅུང་མ་དག་པར་རྩིའོ། །འདི་ལ་སློ་ཀ་ཆིག་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དང་བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་ཡོད། ལོ་ཙྪ་བ་བནྡེ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་ལ་སོགས་པའི་དུས་སུ་བསྒྱུར་བ། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་ {ན} ༡༢བ༧ན་བཞུགས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཨུ་པཱ་ལིའམ་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་དྲི་བ་ཞུས་པས་ན་ཞུ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། རྫོགས་པ་ཞེས་པ་ནི་ཆ་ཚང་བའི་དོན་ཏེ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ལྟུང་བ་སྡེ་ཚན་དང་པོ་བཞི་དང་། གཞི་བཅུ་བདུན་གྱི་ཞུ་བ་རྫོགས་པ་དང་། འདུལ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་སྡེ་ཚན་བཅུ་གཅིག་གི་ཆ་ཚང་བར་ཡོད་པས། ཞུ་བ་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ལུང་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ། (འདུལ་བ) འདུལ་བ་ལུང་བླ་མའི་བྱེ་བྲག་ལུང་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ་མདོ་སྡེ་འཛིན་པ་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་མགོ་མཇུག་གཉིས་ཀ་ནས་མ་ཚང་བ་ཅིག་བཞུགས་སོ། །སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་༼ཧུ་པ༽ ༡༣༡ན༥ན་བཞུགས་སོ། །

ལུང་ཞུ་བའི་ལེའུ་བཅུ། (འདུལ་བ) ལུང་ཞུ་བའམ་ལུང་དམ་པ་ལ་ལེའུ་བཅུ་ཡོད་དེ། འདུལ་བྱེད། གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ། ལྔ་ཚན། བཅུ་དྲུག་ཚན། སློང་གཞི། རྒྱང་པའམ་སིལ་བུ། (མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་འདི་ལ་ལུང་སིལ་བུ་ཞེས་ཐ་སྙད་སྦྱར་ཡོད) གཏམ་གྱི་གཞི། མ་ན་པི་ཀའམ་བྲམ་ཟེའི་བུ་མོས་ཞུས་པ། (མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་འདི་ལ་ཞུས་པ་བྲམ་ཟེའི་བུ་མོ་ཞེས་ཐ་སྙད་སྦྱར་ཡོད) ལུང་མ་མོ། ལུས་སོགས་ཀྱི་ལེའུ་སྟེ་ལེའུ་བཅུའོ། །ཞིབ་པར་ལུང་ཞུ་བ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ལུང་གཞུང་བླ་མ། (འདུལ་བ) ལུང་བླ་མ་དང་དོན་གཅིག

ལུང་ར་ཆེན་མོ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་བཙུགས་པའི་གཉལ་གྱི་ལོ་རེའི་ཆོས་འཆད་ཉན་གྱི་དུས་སྟོན་ཅིག་གི་མིང་། གཉལ་གྱི་གསེར་ཕྱེ་འབུམ་པ་ཞེས་པའི་སར་འཚོག་པས་འདི་ལ་གཉལ་གྱི་ལུང་ར་ཆེན་མོ་ཟེར་ཞིང་། འདི་རྗེའི་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྲལ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ལུང་རའམ་ཆོས་རའི་འདུ་ཚོགས་ཀྱི་དུས་སྟོན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པས་ན་ལུང་ར་ཆེན་མོ་ཟེར་རོ། །རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་ལས། དེ་སྐབས་མཉལ་དུ་ཆོས་འཁོར་ཞིག་འཛུགས་པར་བཞེད་ནས་རབ་གྲོང་མཁན་པོ་ལ་ཞལ་ཏ་གནང་བས་ཁོང་གིས་སྦྱིན་བདག་གི་མཐིལ་ལེན་ཞུས་ཤིང་། གཞན་ཡང་དད་འབུལ་མང་དུ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཉལ་ཕྱོགས་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཕལ་ཆེ་བའི་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞག་མང་པོའི་བར་དུ་མཛད། དེའི་རིང་དགེ་འདུན་ཚོགས་པ་རྣམས་ལ་ཞབས་ཏོག་བསྙེན་བཀུར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྒྲུབ། དེ་ཡང་མཉལ་གྱི་སྡེ་པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་ཁྲལ་སོགས་ལ་ཡེ་མི་འཆམ་པས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་མི་སྲིད་པ་ཙམ་ཡིན་ནའང་། དེ་དུས་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་སྟོབས་དང་ཐབས་མཁས་པའི་དབང་གིས་ཐམས་ཅད་རྩོད་པ་མེད་ཅིང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་གྱིས་དུས་འདའ་བར་གྱུར་ལ། རྗེ་ཉིད་ནས་དད་ཅན་སོ་སོ་ལ་དད་འབུལ་དང་རྒྱུན་པའི་བསྙེན་བཀུར་ཁས་ལེན་དགེ་བསྐུལ་སོགས་ཀྱི་ཞལ་ཏ་གནང་བར་ཡང་ཐམས་ཅད་སྤྲོ་དགའ་དང་བཅས་པས་ལྷུར་ལེན་པ་བྱུང་སྣང་ངོ་། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་འཁོར་ལ་མཉལ་གྱི་ལུང་ར་ཆེན་མར་གྲགས་ཤིང་། དུས་ཕྱིས་ཀྱང་དེའི་ལོ་དུས་ལ་ཆོས་འཁོར་ཞག་མང་པོར་བྱེད་པ་མ་ཆག་པར་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གི་ཚེ་ན་ཕྱིར་ལྟར་ཐམས་ཅད་རྩོད་པ་མེད་ལ་ཆོས་འཁོར་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐབས་སུ་ནི་ཕན་ཚུན་ཁྲལ་སོགས་ལ་རྩོད་པ་དང་

བཅས་པས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འདུ་འགོད་མི་བྱེད་ཅེས་གྲགས་ཏེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་དེ་འདྲ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལུང་སིལ་བུ། (འདུལ་བ) ལུང་ཞུ་བའི་ལེའུ་བཅུའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། ལུང་ཕྲུང་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེའོ། །མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་འདི་ལ་ལུང་སིལ་བུ་ཞེས་ཐ་སྙད་སྦྱར་ཡོད། ལུང་ཞུ་བའི་ལེའུ་བཅུ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལུམྦི་ནི། (འདུལ་བ) ལུམྦི་ནི་ཞེས་བྱ་བ་བདག་ཅག་སྟོན་པ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་གནས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། དིང་སང་འདིའི་མིང་ལ་ “རུ་མན་དི” ཟེར། ལེགས་སྦྱར་དུ་लुम्बिनीལུམྦི་ནི་ཞེས་པ་ནི། lovely མཛེས་སྡུག་ལྡན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་བཤད། དེ་ནི་སྟོན་པ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་གནས་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་བལ་གྱི་ས་མཚམས་ཀྱི་ཉེ་འདབས་སུ་དེ་སང་བལ་པོའི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དེར་ཡུམ་སྒྱུ་འཕྲུལ་མའི་སྐུ་བརྙན་དང་། ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱི་རྡོ་རིང་ལ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་ཕྱོགས་དེར་སླེབས་ཤིང་། ཕྱོགས་འདིར་སངས་རྒྱས་འཁྲུངས་སོ། །ཞེས་རྡོ་རིང་བརྐོང་བ་ཡིན་བྱ་བའི་ཡི་གེ་ཅན་ཡོད། ལུམྦི་ནིའི་ནུབ་ཕྱོགས་མེ་ལི་ལྔ་དྲུག་ཙམ་ན་ “ཀ་པི་ལ་བསྟུ” སེར་སྐྱའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཤུལ་ཡོད་ཅིང་དིང་སང་མིང་ལ་ “ཏི་ལོ་ར་ཀོ་ཊི” ཟེར་ཞེས་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་ལུམྦི་ནི་ཞེས་མིང་ཇི་ལྟར་ཐོགས་པའི་ཚུལ་ནི། ལུམྦི་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་མ་ཕྱོགས་ཀྱི་མེས་མོ་སྟེ། ཡུམ་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་ཀྱི་མའི་མིང་ཡིན་ལ། རྒྱལ་པོ་ལེགས་པར་སྐད་ཀྱིས་རང་གི་བཙུན་མོ་དམ་པ་ལུམྦི་ནིའི་ཆེད་དུ་སྐྱེད་མོས་ཚལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་བྱས་པས། དེའི་མིང་ལུམྦི་ནི་ཞེས་ཐོགས་སོ། །འདིའི་ལོ་རྒྱུས་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ ༼ག་པ༽ ལས། རྒྱལ་པོ་ལེགས་པར་རབ་སྐད་ཀྱི་བཙུན་མོ་དམ་པ་གཟུགས་བཟང་བ། བལྟ་ན་སྡུག་པ། མཛེས་པ་ཡུལ་གྱི་བཟང་མོ་ལུམྦི་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དོ། །ལྷས་བསྟན་ན་ཁྱིམ་བདག་ཕྱུག་ཅིང་ནོར་མང་བ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ། རྣམ་ཐོས་ཀྱི་བུའི་ནོར་དང་ལྡན་པ། རྣམ་ཐོས་ཀྱི་བུ་ལ་ནོར་གྱིས་འགྲན་པ་ཞིག་གནས་པ་དེའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་མེ་ཏོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། ཆུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། བྱ་སྣ་ཚོགས་སྐད་འབྱིན་པས་དེའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་དགའ་དགའ་ལྟར་འདུག་པ་དེར་རྒྱལ་པོ་དུས་དུས་སུ་བཙུན་མོའི་འཁོར་དང་ལྷན་ཅིག་ལྷགས་ནས་དེ་ན་དགའ་བའི་རྩེད་མོ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། །ལུམ་བི་ནིས་དེ་མཐོང་ནས་འདོད་པ་སྐྱེས་ཏེ། དེས་སྨྲས་པ། ལྷ་ཀུན་དགའ་ར་བ་འདི་བདག་ལ་སྩོལ་དུ་གསོལ། རྒྱལ་པོས་སྨྲས་པ། ཀུན་དགའ་ར་བ་འདི་ཁྱིམ་བདག་གི་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་སྦྱིན། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་ཀུན་དགའ་ར་བ་དགོས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་བས་ལྷག་པར་བཟང་བ་གཞན་

ཞིག་བྱའོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལེགས་པར་རབ་སད་ཀྱིས་ལུམ་བི་ནིའི་ཆེད་དུ་དེ་བས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཞིག་བྱེད་དུ་བཅུག་ནས་དེའི་མིང་ལུམ་བི་ནིའི་ཚལ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལུམ་བིའི་ཚལ། (འདུལ་བ) ལུམྦི་ནི་དང་འདྲ། ལུམྦིའི་ཚལ་ཞེས་བྲིས་ན་ལེགས་སྦྱར་གྱི་འབྲི་ཚུལ་དང་མཐུན།

ལུས། ❶ གཟུགས་པོ། ❷ བསགས་པ་དང་། སྤུངས་པ་དང་། ཚོགས་པ་ལ་ལུས་ཟེར། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ལའང་རྒྱུན་སྔ་ཕྱི་བསགས་པ་ཡོད་པས། ལུས་ཡིན་ཀྱང་གཟུགས་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། འབྲལ་ཞིང་ཤུལ་དུ་ལུས་པས་ན་ལུས་ཞེས་བྱའོ། །

ལུས་ཀྱི་དབང་པོ། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་རང་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་བྱུང་བ། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལུས་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ནང་གི་གཟུགས་དྭངས་པའོ། །དཔེར་ན་བྱ་རིན་ཏ་འཛམ་གྱི་ཤུན་པ་ལྟ་བུ།

ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད། (མཛོད) ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་འདྲ།

ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད། (མཛོད) ནང་གི་ཀུན་སློང་དཔོག་པར་ནུས་པའི་ཕྱིའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཞིག་ལ་ཟེར། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས། དེ་ཁ་དོག་མིན་དབྱིབས་ཡིན་ཟེར་ཏེ། མཛོད་རྩ་བ་ལས། ལུས་རྣམ་རིག་བྱེད་དབྱིབས་སུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

ལུས་དཀྱིལ། (གསང་སྔགས) རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སོ་སོ་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་ལ་ཟེར། ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། ལུས་ཉིད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལུས་ལས་བསྐྱེད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལུས་དཀྱིལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་མིག་གི་དབང་པོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་བྱས་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་མིག་གི་ཤེས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་རྒྱུ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཐ་སྙད་དབང་པོས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་དེ་ལས་བསྐྱེད་པས་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་ལས་བསྐྱེད་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་བདེ་མཆོག་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་སྐབས་སུ་ཁྲོ་མཚམས་མ་བརྒྱད་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ལུས་དང་ཡི་གེ་གཉིས་ཆར་ལས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་པས་སོ། །དེས་ན་རང་གི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་ཉིད་ཡི་གེ་ཨོཾ་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་ནས་དེ་ཞུ་བ་ལས་རྣམ་སྣང་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་དེའི་ཚེའང་རང་གི་གཟུགས་ཕུང་དང་དབྱེར་མེད་པར་གཟུགས་ཕུང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མོས་པའི་ང་རྒྱལ་རེ་རེ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་ཕུང་དུ་གྱུར་པའི་ལྷ་ཡིན་པ་དང་ལྷ་དེའི་ང་རྒྱལ་དང་རྣམ་པ

དྲན་པ་དང་གཟུགས་ཕུང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མོས་པ་གསུམ་ཆར་དང་ལྡན་པ་དགོས་སོ། །གོང་དུ་ལུས་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒོམས་ཟིན་པས་ཕྱིས་ཡང་ལུས་ལྷར་བསྒོམ་པ་མི་འཐད་དེ་གང་ཟག་གཅིག་ལ་ལུས་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མིག་དབང་སོགས་སེམས་དཔར་བསྒོམས་པ་དང་། ས་ཁམས་སྤྱན་མ་སོགས་ཡུམ་བཞིར་བསྒོམ་པ་སོགས་ཀྱང་མི་འཐད་པ་དང་། གཟུགས་གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མར་བསྒོམ་པ་སོགས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ་ཏེ། གཟུགས་ཕུང་རྣམ་སྣང་དུ་བསྒོམས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་དང་བློས་བསྒོམ་པ་གཉིས་མ་ཕྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་ཐུགས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་བསྒོམས་ནས་ཡང་སྒྲིབ་གཉིས་ཕྱིས་དག་པ་བསྒོམ་པ་སོགས་མང་ངོ་། །ཞེས་རྗེའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཟིན་བྲིས་སོགས་ལས་གསུངས།

ལུས་བཀན་པ། (འདུལ་བ) གན་རྐྱལ་དུ་ཉལ་བའི་དོན། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། ལུས་བཀན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉལ་ན་སྟེ། དེ་ལྟར་གང་དུ་སྐྱེས་པས་བུད་མེད་བགྲོད་དུ་རུང་བ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཀན་པ་ནི་ཁ་གྱེན་དུ་སྟོན་པའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན་ལག་པ་བཀན་པ་ལྟ་བུ།

ལུས་ཁྲུ། རང་གི་སྤྱི་གཙུག་ནས་རྐང་མཐིལ་གྱི་བར། ཆ་བདུན་ལ་བགོས་པའི་ཆ་གཉིས་ལ་ཟེར། མདོ་རྩ་བ་ལས། ཁྲུའི་དོན་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆ་བདུན་ལས་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དཔེར་ན་རང་གི་ལུས་ཀྱི་རིང་ཚད་ལ་རྐང་ཁྲུའམ་ཐི་ཊི་བདུན་ཡོད་ན། རྐང་ཁྲུ་གཉིས་ལ་ཟེར། སྤྱིར་ཁྲུ་ལ། རྟལ་ཁྲུ། ལུས་ཁྲུ། ལག་ཁྲུ་དང་གསུམ་ཡོད། རྒྱས་པར་ཁྲུ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལུས་འགྱུར་བ། (འདུལ་བ) མཚན་འགྱུར་བ།

ལུས་བསྒྱུར་བ། (འདུལ་བ) ལུས་སྤྲུལ་སྟག་སོགས་སུ་བསྒྱུར་བ།

ལུས་ངན། རྣམ་སྲས་ཀྱི་མིང་།

ལུས་ངན་མོ། ལུས་ངན་གྱི་ཆུང་མ། ཁ་ཅིག་འདི་གཤིན་རྗེའི་ཆུང་མར་འདོད་དོ། །ཞེས་རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ།

ལུས་རྟུལ། རྟུལ་ནག ལུས་ཀྱི་རྟུལ་ཚུ།

ལུས་མཆོག་མ། <ཨནྡྲི> བུད་མེད་མཆོག་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ། ལུས་བཟང་མ་ཞེས་བྱའོ། །

ལུས་བརྗེ་བ། འཆི་བ།

ལུས་གཏོགས་དྲན་པ། ལུས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག ལུས་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། ལུས་སུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའམ། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཚོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་༡༣༢བ༡ལས། ལུས་གཏོགས་དྲན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་ལུས་གཏོགས་ཏེ་ལུས་ལ་དམིགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ཚོམས་ལས། གང་ཞིག་ལུས་གཏོགས་དྲན་པ་དག །རྟག་ཏུ་ལེགས་པར་བརྩམས་པ་དང་། །བྱ་བ་མ་ཡིན་མི་བྱེད་ཅིང་། །རྒྱུན་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། །དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་ལྡན་པ་དེའི། །ཟག་པ་རྣམས་ནི་ཟད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། (འདུལ་བ) མི་རང་གི་ལུས་སུ་ཡོད་པ་ལས། དེ་ལས་གཟུགས་གཞན་དུ་མ་སྤྲུལ་ཞིང་། ལུས་མི་སྣང་བར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན།

ལུས་རྣམ་སྣང་གི་ཆོས་བདུན་ལྡན། ལུས་ཀྱི་འདུག་ལུགས་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཀྱི་བཞུགས་སྟངས་དང་མཐུན་པར་ཁྱད་ཆོས་བདུན་ལྡན་དུ་འཁོད་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཞིབ་པར་རྣམ་སྣང་གི་ཆོས་བདུན་ལ་གཟིགས།

ལུས་ཕྲ་བ། རྩ་རླུང་ཐིག་ལྟ་བུའི་ལུས་ཕྲ་བ་རྣམས་ལ་ཟེར། གནས་པ་རྩ། གཡོ་བ་རླུང་། བཀོད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དཀར་དམར་ལྟ་བུ། གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་སྦྱངས་པའི་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱི་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་པས་ན་ཕྲ་བའོ། །

ལུས་ཕྲ་མ་ཡི་མཛེས་པའི་མཚན་མ་བཅོ་བརྒྱད། ༡ ཁ་དོག་དཀར་ལ་དམར་གདངས་ཆགས་པའམ་སྔོ་སངས། ༢ མིག་མཐོན་མཐིང་དཀར་ནག་འབྱེད་ཅིང་མིག་རྩ་དམར་ཞིང་དཀྱུས་རིང་བ། ༣ པད་མ་གཞོན་ནུ་འདྲ་བ་སྣ་ཡི་གཟེངས་མཐོ་ཞིང་རིམ་པར་འཚམ་པ། ༤ མཆུ་བིམྦ་ལྟར་དམར་བ། ༥ འགྲམ་པ་མ་རྙོང་ཞིང་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པ། ༦ མཁྲུར་ཚོས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་རི་མོའི་ཐིག་ལེ་ཅན། ༧ སྨིན་མ་རིམ་གྱིས་ཕྲ་ལ་འཛར་ཞིང་གནག་པ། ༨ ནུ་མ་རུས་སྦལ་ལམ་གསེར་གྱི་བུམ་པ་ལྟར་རྒྱས་པ། ༩ དཔུང་པ་གླང་བ་རྒྱས་པ་ལྟར་དཀར་ལ་རྒྱས་པ། ༡༠ ནུ་མའི་གཡུར་གྱི་རོ་སྟོད་བག་ཙམ་དགུར་བ། ༡༡ ལག་པ་ཆུ་ཤིང་སྙིང་པོ་འདྲ་བ་བྱིན་གྱིས་ཕྲ་ཞིང་གླུམ་པ། ༡༢ ཡན་ལག་གི་རྩ་མི་མངོན་ཞིང་གྲུ་གྲུ་མེད་པ། ༡༣ བརླ་མཁྲང་ཞིང་གླུམ་ལ་ལྡེམ་པ། ༡༤ རོ་སྨད་རྒྱས་ཤིང་ལྟོ་བ་གཉེར་མ་ཟབ་མོ་གསུམ་དང་ཡིད་ཙམ་རྙོང་པ། ༡༥ རྐེད་པ་ཕྲ་ཞིང་གླུམ་པ། ༡༦ རྐང་ལག་འཇམ་ཞིང་མཉེན་པ། ༡༧ སྐྲ་བུང་བ་ལྟར་གནག་ཅིང་མ་འཛིང་པ། ༡༨ བརྫིད་ཆགས་པས་རྒྱན་མི་མངོན་ཀྱང་རྒྱན་གྱིས་ལྷག་པར་མཛེས་པ་དང་བཅོ་བརྒྱད་པོ་འདི་རྣམས་ཁྱབ་པའི་སྐྱེས་རབས་བརྒྱ་པ་ལས་བཤད། ཅེས་ཀློང་རྡོལ་བླ་མ་གསུང་།

ལུས་འཕགས་པོ། གླིང་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། རི་རབ་ཀྱི་ཤར་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་གླིང་ཆེན། སྒྲ་བཤད་ནི། གླིང་དེ་ནི་གཞན་པས་ཤིང་ཏ་ལ་བདུན་སྲིད་ཀྱིས་འཕགས་པའམ་དེར་སྐྱེས་པའི་མི་རྣམས་འདི་པ་བས་ལུས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ལུས་འཕགས་པའོ། །ཞེས་མཆིམས་མཛོད་གསུང་།

ལུས་དབེན། ལུགས་འདིའི་བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་རགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་འོག་སྒོར་ཕྲ་མོ་བསྒོམས་པས་རླུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྟེང་འོག་གི་རླུང་རྣམས་སྙིང་གའི་ཧཱུ་ཧྲཱིར་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་མ་སྐྱེས་ཚུན་ཆད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ནི། རྫོགས་རིམ་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་དབེན་གྱི་ངོ་བོའོ། །ལུས་དབེན་ལ་དབྱེ་ན། རྫོགས་རིམ་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་དབེན་དང་། བསྐྱེད་རིམ་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་དབེན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དམ་པ་རིགས་བརྒྱའི་ལུས་དབེན། དེ་ཉིད་རིགས་ལྔའི་ལུས་དབེན། གསང་བ་རིགས་གསུམ་གྱི་ལུས་དབེན། གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་གི་ལུས་དབེན་རྣམས་སོ། །ཡང་ན། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡུལ་དབང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་འགྱུར་དུ་འཆར་བའི་སོར་སྡུད་དང་། བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་འགྱུར་ལྟར་འཆར་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་ཡོད། ལུས་དབེན་གྱི་དབེན་གཞི་ནི རགས་པ་ཉེར་ལྔ་སྟེ། རང་གི་ཕུང་པོ་ལྔ། ཁམས་བཞི། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག ཡུལ་ལྔ། གཞི་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྔ་སྟེ་ཉེར་ལྔའོ། །རགས་པ་ཉེར་ལྔའི་རྣམ་གཞག་འདི་རྗེའི་རིམ་ལྔ་གདན་རྫོགས་ན་གསལ། རགས་པ་ཉི་ཤུའི་རྣམ་གཞག་འདི་རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ། གང་དབེན་རྒྱུ་ནི དེ་དག་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྣང་ཞེན་ནོ། །དབེན་པའི་དོན་ནི དེ་དག་བདེ་སྟོང་གིས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་སྒོམ་པའོ། །

ལུས་སྦྱོང་འཁྲུལ་འཁོར་དྲུག བུམ་པ་ལྟར་བཀང་བ། འཁོར་ལོ་ལྟར་བསྐོར་བ། ལྕགས་ཀྱུ་ལྟར་དགུག་པ། རྡོ་རྗེ་བསྡམས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་གནམ་དུ་འཕངས་ཤིང་འོག་ཏུ་བསྣུར་བ། ཁྱི་མོ་ལྟར་སྤྲུག་སྟངས་ཀྱིས་མདའ་ལྟར་བསྲང་བ། མགོ་ལུས་ཚག་ཚིག་ཐམས་ཅད་ཕྲར་ཞིང་གཡང་མོ་ལྟར་སྤྲུག་པ་དང་དྲུག་གོ།

ལུས་མེད་བདག་པོ། བདུད་དགའ་རབ་དབང་ཕྱུག་གི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ལུས་མེད་བདག་པོ་ཞེས་པ་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་ལས། འདོད་ཁམས་པ་རྣམས་གོང་མ་ལ་ལྟོས་ན་ལུང་ཚུང་བས་ལུས་མེད་པ་དང་འདྲ་ལ། འདི་དེའི་བདག་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་དཀའ་ཐུབ་ལ་གནས་པའི་ཚེ། འདིས་རྨོངས་བྱེད་བརྒྱལ་བྱེད་སྐེམ་བྱེད་དང་། གསོད་བྱེད་བརྗེད་བྱེད་བཅས་ཀྱི་མདའ་ལྔའོ། །ཞེས་པར་ལྟར་རམ། ཡང་ན་ཚིག་གཏེར་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་ལྟར། སྨྱོས་བྱེད། འདར་བྱེད། ཕྱེགས་བྱེད། རྨོངས་བྱེད། འཆིང་བྱེད་ཀྱི་གདའ་ལྔ་འཕངས་པའི་ཚེ། དཀའ་ཐུབ

ཉམས་པས་ཁྲོས་ཏེ་ཉི་མ་ཟླ་བ་མེའི་མིག་བཅས་གསུམ་གྱི་དབུས་མ་མེའི་མིག་གིས་བསྲེགས་ཏེ་ལུས་མེད་པར་བྱས་པར་བཤད་པས་དེ་ལྟར་བཏགས་སོ། །

ལུས་ཚོར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ། མིག་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ནས་ལུས་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བའི་བར་ལྔའོ། །ལུས་ཚོར་ལ་ལུས་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པ་ཡང་དེས་ཤེས་སོ། །

ལུས་ཞིག ལུས་ཞིག་པ་ལ་གཟིགས།

ལུས་ཞིག་པ། ཤི་བའི་དོན་ཡིན།

ལུས་རགས་པ། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ཐ་མལ་པའི་གཟུགས་ལུས་རགས་པ་འདིའོ། །

ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྣུན། ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་སར་སེམས་གཏད་དེ་མ་ཡེངས་པར་བསྒོམ་པའི་དོན། ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་ས་ནི་སྙིང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དྷཱུ་ཏཱིའི་དབུས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། བསྣུན་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་གཏད་དེ་བསྒོམ་པའི་དོན་ནོ། །རྗེའི་དགོངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་གསང་འདུས་ཡིག་ཆུང་ཉེར་གཅིག་ལས། ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་ཞེས་པའི་དོན་ནི། ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་སར་དམིགས་པས་བསྣུན་ནས་བསྒོམ་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལུས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ། སྐྱེར་སྟོང་པ་བཞིའི་བཞོན་པའི་རླུང་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་གྱི་རླུང་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། གཉུག་མའི་ལུས། ལུས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ལུས་རྣམས་དོན་གཅིག ཡང་ན། རྗེའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ད་ལྟར་གྱི་རྣམ་སྨིན་ལུས་ལྟ་བུ་ལུས་རགས་པ། རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་ལྟ་བུ་ཕྲ་བ། བར་དོའི་ལུས་ལྟ་བུ་ལུས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་བྱས་ཀྱང་རུང་ངོ་། །

ལུས་ཤིན་སྦྱངས། ❶ ལུས་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བའི་ལས་རུང་གི་ཆ། དེ་ནི་ལུས་ཀྱི་ནང་གི་རེག་བྱ་ཆེས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཡིན་གྱི་སེམས་བྱུང་ནི་མིན་པར། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས། ❷ ལུས་ལས་རུང་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེས། ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ལ་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཞེས་བྱའི་ལུས་སེམས་དངོས་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་ཀྱང་སྣང་ངོ་། །

ལུས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས། ❶ ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཆ། ❷ ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ལ་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཞེས་བྱའི། ལུས་སེམས་དངོས་ནི་མིན་ནོ། །འདི་རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལུས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ། ལུས་སེམས་ལས་རུང་གི་ཆ་ནི་ཤིན་སྦྱངས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་སེམས་ལ་བདེ་ཉམས་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་ལ་ཟེར།

ལུས་སྲུལ་པོ། <ཀཊཔུཏན> གདོན་གྱི་མིང་། མིའི་སྲོག་འཕྲོག་པ་ཁ་སྣ་བྲང་ལ་དོད་པའི་ཡི་དྭགས་ཀྱི་རིགས་ཤིག ཇེ་ཙོང་ཁ་པའི་མདོ་རྩ་བའི་ཟིན་བྲིས་ལ་གཞི་བྱས། ཡི་དྭགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག་ཡིན་པར། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ནའང་གསལ། སྒྲ་བཤད་ནི། གཞན་གྱི་ལུས་རུལ་བར་བྱེད་པས་ན་ལུས་སྲུལ་པོ་ཞེས་བྱའོ། །བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་འབྲིང་པོ་༧༥༥རྒྱབ་གཟིགས་ལས། ཀཊཔུཏན་ཞེས་བྱ་བ་གདོན་གྱི་མིང་སྟེ། ཀཊ་ནི་ལུས། པུཏ་ནི་རུལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན་ལུས་སྲུལ་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ལུས་སྲུལ་པོ་དང་། སྲུལ་པོ་གཉིས་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཡིན་པར་སྣང་སྟེ། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། སྲུལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡི་དྭགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཉིད་དོ། །ལུས་སྲུལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཡི་དགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཉིད་དོ། །ཞེས་སྲུལ་པོ་དང་ལུས་སྲུལ་པོ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལེ་བརྐན། <ཨོ་ཧི་ཏ> ❶ དམར་པོའི་མིང་། འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ལས་བཤད། འདི་དམར་པོ་དམར་ཧྲང་མིན་པར། གུར་གུམ་གྱི་མདོག་ལྟར་དམར་སེར་ལྟ་བུར་གོ་དགོས་སམ་སྙམ་མོ། །❷ གོས་དར་དམར་པོའི་མིང་དུའང་བཤད། བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ལས། ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་ (སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ) དུ་བཏགས་ཏེ་དབུའི་འོད་དཔག་མེད་དང་དར་ལེ་བརྐན་གྱིས་དཀྲིས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ཀོང་ཇོའི་ལོ་རྒྱུས་འཆད་པའི་སྐབས་ལས། ལྷ་གཅིག་དེ་ལུས་དང་གོས་ལ་གྲུ་བསྲུང་སྟེ། ལུས་དང་གོས་ལ་རེག་ས་མེད་པས། མདའ་གསར་པ་ཅིག་ལ་དར་ "ལེ་བརྐན" ཁ་གང་ཐོགས་ལ། ལྷ་གཅིག་གི་ཚར་སླེབས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❸ གུར་ཀུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག་ཅིག་མིང་། གསོ་རིག་ "སྦྱོར་བ་བརྒྱ་པ" ཧེ་པ ༤༧བ་༢ལས། གུར་གུམ་དང་། ལེ་བརྐན་ཅེ་ལ། ཨགྣི་མུཁི་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །❹ ཉལ་ཐའི་སྡོང་བུ་ངོས་འཛིན་ཡོད། Opium Poppy plant ཟེར་བ་དེའོ། །སྔོ་ལྡུམ་འདི་ལ་མེ་ཏོག་དཀར་པོ་ཤས་ཆེ་ལ། དམར་སེར་ཡང་མཐོང་རྒྱུ་འདུག གཞན་ཡང་། གསང་ཆེན་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་ལས་ལེ་བརྐན་རྩེ་ནི་ཤིང་ཡིན་ལ། དེ་ཡི་འབྲས་བུ་ནི་དཀར་པོའོ་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཀློང་རྡོལ་བླ་མས་གསུངས་པ་དེ། ཉལ་ཐའི་སྡོང་བུ་རང་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་འདུག་སྙམ། ཡང་། བཙོད་ཤིང་གི་མིང་སྟེ། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། ཏྲི་བཟང་རྩ་བ་ཚའི་ལྷུག་

མ། །ཡང་དག་ལུས་མ་དཔག་ཚད་འདབ། (འདིའི་ལོ་མ་སྤྲལ་པ་འདྲ་བས) །སྤྲལ་པའི་ལོ་མ་ལེ་བརྙན་དང་། །བགྲ་བའི་འདབ་ལྡན་བཅོད་ཤིང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བཅོད་ཤིང་དང་གོང་གི་ཉལ་ཐའི་ཤིང་གཉིས་གཅིག་ཡིན་མིན་དཔྱད་དགོས་སོ། །

ལེ་བརྙན་གྱི་ཁ་དོག དམར་པོའི་མིང་། འདི་དམར་པོ་དམར་རྐྱང་མིན་པར། གུར་གུམ་གྱི་མདོག་ལྟར་དམར་སེར་ལྟ་བུར་གོ་དགོས་སམ་སྙམ་མོ། །

ལེ་བརྙན་རྩི། ལེ་བརྙན་དང་དོན་འདྲ།

ལེ་མོའི་བུ། དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས། པོ་ཏོ་བའི་མ་ཡུམ་གྱི་མཚན་ལ་ལེ་མོ་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་བུ་ཡིན་པས་ལེ་མོའི་བུའོ། །

ལེ་ལན། ❶ ཁག་ཉེས། ལེ་ཁག ལན་རྒྱ། ལན་པ། (ཕ་སྐད) མ་བྱུང་བ། སྐྱོན་རྒྱ། བློ་སྦྱོང་ལས། ལེ་ལན་ཐམས་ཅད་གཅིག་ལ་བདའ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལེ་ཁག་དང་ལན་རྒྱ་གཉིས་ལེ་ལན་གྱི་དོད་དུ་དངུལ་ཆུ་དྷརྨ་བྷ་དྲ་གསུང་། ❷ གནོད་ལན་ནམ་འཁོན་ལན། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། ཕ་རོལ་གནད་དུ་འབེབས་པའི་ཚིག །དགྲ་བོ་ལ་ཡང་སྨྲ་མི་བྱ། །བྲག་ཆ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་ལ། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་ལེ་ལན་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལེ་ལན་ཐམས་ཅད་གཅིག་ལ་བདའ། ཁག་ཉེས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ལ་དཀྲི། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། གང་དུ་འབྲོས་ཀྱང་མི་གཏོང་བར་དེའི་རྗེས་སུ་སྙེགས་པ་ལ་བདའ་བའམ་འདེད་པ་ཟེར་བ་བཞིན་དུ། རང་ལ་རྐྱེན་ངན་གོད་ཆགས་གང་བྱུང་ཐམས་ཅད་བདག་འཛིན་ནམ་རང་གཅེས་འཛིན་གྱིས་བྱས། སེམས་མི་སྐྱིད་པ་འདི་ཡང་དེས་བྱས། ལུས་ལ་ན་ཚ་བྱུང་བ་ཡང་དེས་བྱས། ཞེས་པ་ལྟ་བུས་ཁག་ཉེས་ཐམས་ཅད་བདག་འཛིན་ནམ་རང་འཛིན་གཅེས་འཛིན་ལ་དཀྲི་བའི་དོན་ནོ། །

ལེ་ལོ། བྱ་བ་གང་ཞིག་ལ་འཇུག་སྙིང་མི་འདོད་ཅིང་ཕྱི་བཤོལ་བྱེད་པའི་སེམས། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་བཅུ་དྲུག་པ་ནི། གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག ཉལ་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་དགེ་བ་ལ་མི་དགའ་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ།། བྱེད་ལས་ནི། དེ་ཡོད་ན་དགེ་བ་གང་ཡང་བྱེད་མི་འདོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ལེ་ལོའི་དགྲ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མིང་། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། མཐའ་དག་ཤེས་བྱའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེར། །རྣམ་དཔྱོད་གྲུ་ཡིས་ལེགས་ཞུགས་ཏེ། །ལེ་ལོའི་དགྲ་ཡིས་བསྐྱོད་པ་ཡིས། །ཕ་རོལ་སོན་པ་ཅིས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལེ་ཤོར། ལེ་ལོའི་དབང་གིས་མཐུས་ཤོར་དུ་སོང་བ།

ལེག་ལེག་པོར། (འདུལ་བ) རྐང་པ་འཛེར་ནས་འཁྱོག་འཁྱོག་པོར་འགྲོ་ཚུལ་ཞིག རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་ ཚུ ༡༣༡ན༥ ལས། འཛེར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྐང་པ་འཛེར་ཞིང་ལེག་ལེག་པོར་འགྲོ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལེགས་སྐར། ལེགས་པའི་སྐར་མ་ལ་གཟིགས།

ལེགས་བརྗོད་བདག་པོ། (མངོན་བརྗོད) ལྷའི་དབང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་མིང་། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། མཐོ་རིས་འདྲེན་པ་མཐོ་རིས་རྒྱལ། །ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་འཇེར་འཇིགས་དང་། །གཙང་བྱེད་མགོན་པོ་རྡོ་རྗེ་ཅན། ། (འདིས་ལྷ་མ་ཡིན་སྟོབས་ལྡན་དང་། འཕེལ་བ་དང་། རྒྱུགས་བྱེད་དང་། གྲོལ་མེད་བཅས་པ་རྣམས་བསད་པས) སྟོབས་ལྡན་དགྲ་བོ་ (ཞེས་སོགས་སུ་གྲགས་སོ) ལྷ་ཡི་བདག །འཆི་མེད་བདག་པོ་ལེགས་བྲིས་གཙོ། །གྲགས་པའི་མུ་ཁྱུད་ལྷའི་ཞ་ཅན། །མཆོད་སྦྱིན་བརྒྱ་པ་ (ནི་མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་མཆོད་སྦྱིན་བརྒྱ་བྱས་ན་ལྷའི་དབང་པོ་ཐོབ་ཅེས་ཟེར་ལ། འདིས་ཀྱང་སྔོན་མཆོད་སྦྱིན་བརྒྱ་བྱས་པར་གྲགས་སོ) བདེ་སོགས་བདག །ལྷ་དབང་ལེགས་སྐྱོབ་སྐབས་གསུམ་དབང་། །རྣ་ལ་ཉན་དང་ཤེས་བརྗོད་ཉན། །གནས་ཀྱི་བདག་པོ་སྤྲིན་ལ་ཞོན། །བཟོད་དཀས་རེངས་དང་གཞན་བསྐྱེམས་བཟོད། །ཆར་འབེབས་གྲོང་འཇོམས་གྲོལ་བྱེད་འཇོམས། །ཕྱུ་ལོ་མ་དགྲ་གང་པོ་འབོད་ (ནི་ལྷ་མ་ཡིན་གང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་བོས་པས་དེ་ལྟར་དུ་གྲགས་སོ) ཧ་རིའི་རྟ་ཅན་སྨིན་པ་གསོད། །ཚིག་མདའི་མགོན་པོ་མིག་སྟོང་ཅན། ། (ནི་སྔོན་དྲང་སྲོང་གོ་ཏ་མའི་ཆུང་མ་བཟོལ་མེད་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་སྡུག་ཅིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཤིང་གི་ཁོང་གསེང་དུ་སྦས་པས། དེ་མི་དགའ་ནས་ཕྱིར་བཏོན་ཏེ། འདི་ཕན་ཆད་མ་འགྲོ་ཞིག་ཅེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནས་དྲང་སྲོང་གཞན་དུ་སོང་བའི་ཐུལ་དུ་བརྒྱ་བྱིན་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་སོ། །དེར་དྲང་སྲོང་འོངས་པ་དང་འདོམས་ནས་ཞུགས་ཏེ་མངལ་དུ་ཡིབས་སོ། །དེར་སུ་འོངས་དྲིས་པ་དང་སུ་ཡང་མ་འོངས་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེར་དྲང་སྲོང་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་རིག་སྟེ་དམོད་མེས་བསྲེག་པར་བྱའོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་འཇིགས་ནས་ཕྱིར་བྱུང་ངོ་། །དེར་དྲང་སྲོང་ན་རེ། ཁྱོད་ལྷའི་དབང་པོ་ཡིན་པས། བསད་པར་མི་བྱའི་ལུས་ལ་མོ་མཚན་སྟོང་དུ་གྱུར་ཅིག ཅེས་བརྗོད་པས་དེ་ལྟར་དུ་སོང་བ་སླར་བཟོད་པར་གསོལ་བའི་མིག་སྟོང་དུ་བྱས་སོ) ཀཽ་ཤི་ཀ་བརྒྱ་བྱིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལེགས་བརྗོད་མ། (མངོན་བརྗོད) ལྷའི་དབང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་བཙུན་མོའི་མིང་། སྒྲ་དབྱངས་ཤིན་ཏུ་སྙན་པས་ལེགས་བརྗོད་མ་ཞེས་བྱའོ། །མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་ལས་གསུངས་སོ། །མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། འཆི་མེད་དབང་མོ་ལྷའི་བཙུན་མོ། ། (སྒྲ་དབྱངས་ཤིན་ཏུ་སྙན་པས) ལེགས་

བརྗོད་མ་དང་དབང་ཆེན་མ། ། (ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དྲང་སྲོང་པུ་ལོ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐྱེས་པས) པུ་ལོའི་སྲས་མོ་བདེ་སོགས་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལེགས་མཐོང་ཆེན་པོ། <མཧཱ་སུ་དརྴ་ན> (འདུལ་བ) སྔོན་པའི་གདུང་རབས་བདུན་གྱི་ཕ་མ་སྐྱེ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞིག Maha Sudars’ana

ལེགས་ལྡན་ཡབ་སྲས། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་། དེའི་སློབ་མ་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་གཉིས་ལ་ཟེར།

ལེགས་ནས་གདའ། ལེགས་པར་གདའ། ལགས་པར་གདའ་ཞེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་སེམས་ཤིང་། དེའི་དོན་ནི། ཡིན་ནས་འདུག ཡིན་པར་འདུག ཡིན་འདུག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་འདྲ། དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ༥༣༢ལས། གྲོགས་མཛད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཐུབ་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ཕག་མོ་གྲུ་པ” ལེགས་པར་གདའ།” ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ལེགས་པ། བཟང་པོའི་དོན།

ལེགས་པའི་སྐར་མ། (འདུལ་བ) བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལ་ལོག་ལྟ་ཅན་བྱེད་མཁན་གྱི་དགེ་སློང་ཞིག དགེ་སློང་ལེགས་པའི་སྐར་མ་དང་དོན་གཅིག དེ་ཡང་སྔོན་དགེ་སློང་ལེགས་པའི་སྐར་མ་ཞེས་བྱ་བ། མདོ་སྡེ་བཅུ་གཉིས་བློ་ལ་ཡོད་པ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉེ་གནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་བྱས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་ཐབས་དང་སྤྱོད་པ་ཅི་མཛད་ཐམས་ཅད། གཡོ་དང་སྒྱུ་རུ་མཐོང་བས་ཉེས་དམིགས་ཀྱིས། དངོས་སུ་སའི་མཐོངས་བྱེ་ནས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སོང་བའི་ལོ་རྒྱུས། དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབྲུམ་འགྲེལ་༧༡༤ན་གསལ་ལོ། །འོན་ལེགས་སྐར་འདི་སུ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སེ་ཕྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས། འདི་ཡབ་ཟས་གཙང་ལ་གཅུང་པོ་གསུམ་ཡོད་པའི་ནན་ཤོས་ཟས་དཀར་གྱི་སྲས་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ཟེར། སྐར་མ་རྒྱལ་ལ་སྐྱེས་པས་རྒྱལ་ཞེས་བཏགས་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ལ་འགྱུར་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས། སྐར་བཟང་དང་། རྒྱ་སྐར་བཟང་པོ། སྐར་ལེགས། ལེགས་སྐར། སྐར་བཟང་སོགས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་འབྱུང་བར་བཤད་དེ། སེ་ཕྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་གཡའ་སེལ་༣༣༢བ༤ལས། སྟོན་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཤཱཀྱ་ཟས་དཀར་གྱིས་སྲས་སུ་སྐར་མ་རྒྱལ་ལ་སྐྱེས་པར་བརྟེན་རྒྱལ་ལམ་སྐར་བཟང་རྒྱ་སྐར་བཟང་པོ་ཞེས་སམ་སྐར་ལེགས་དང་ལེགས་སྐར་དུ་ཉེར་བསྒྱུར་སུ་ལེགས་པ་དང་བཟང་པོར་བསྒྱུར་བའི་དབང་གིས་སྣ་ཚོགས་དང་། གཞན་ཡང་ཀླུ་སྐྱོང་དུའང་བརྗོད་པ། དཔེར་ན། དཀོན་ཅོག་བརྩེགས་པའི་ལེའུ་དང་པོ་སྡོམ་པ་གསུམ་བསྟན་ (ལུང་འདི་དཀོན་བརྩེགས་ཀ་༧༨ན༣ན་གསལ) པར། འོད་སྲུངས། དགེ་སློང་ཀོ་ཀ་ལི་ཀ་དང་། དགེ་སློང་ལྷས

ཁྱིན་དང་། དགེ་སློང་ཁཎྜ་དྲ་ཙྲ་དང་། དགེ་སློང་ཀཏྟ་རི་ཤུ་དང་། དགེ་སློང་རྒྱ་མཚོ་ཁྱིན་ལ་ལྟོགས། འོད་སྲུངས། ཧ་ཐུལ་དང་། ནབས་སོ་ལ་ལྟོགས། འོད་སྲུངས། དགེ་སློང་ཤར་བཟངས་ངའི་གཡོག་བྱེད། ངའི་མདུན་ན་སྣ་ཞིང་འཆག་པ་དང་འདུག་པ་ལ་ཡང་བལྟ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟེང་གི་བར་སྣང་ལ་འཆག་པ་ཡང་བལྟ། ཆོས་དང་མཐུན་པས་མུ་སྟེགས་ཅན་སྟོང་ཚར་བཅད་པ་ལའང་བལྟ། དེ་ང་ལ་དད་པར་མི་བྱེད་ཅིང་། ཚིག་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཐུན་པར་མི་བྱེད་པ་ལ་ལྟོགས། གང་ཚིག་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཐུན་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི། ངན་པར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། སྐྱ་འདས་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་འོད་སྲུངས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་ལེའུར། དགེ་སློང་ལེགས་པའི་ཤར་མ་ཞེས་བགྱི་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཛད་དུས་གྲུས་ལགས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་མདོ་སྡེ་བཅུ་གཉིས་འཆང་བ་དང་། འཛིན་པ་དང་། ཀློག་པ་དང་། འདོན་པ་དང་། རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་གྲོལ་ཞིང་བཤད་པ་ཡང་བགྱིད། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་བཅོམ། བསམ་གཏན་བཞི་ཡང་ཐོབ་ནས། ཅིའི་སླད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལོག་སྲེད་ཅན་ཡིན་ཏེ་ཀུན་གྱི་མཐར་གྱུར་པ་འདི་བསྐལ་པའི་བར་དུ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་གནས་ཀྱང་སོར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེར་དམ་པའི་ཆོས་བསྟན་ཀྱང་ཕྱིས་མགོན་དང་སྐྱབས་མཛད་པར་མི་འགྱུར་ན་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་ཞིང་ཐབས་མཁས་པ་ཅི་ཞིག་ལགས། ཞེས་སོགས་གསོལ་བས། དེ་ལན་དུ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་སོགས་སུ་ལེགས་ཀར་བྲིས་པ་ཡི་གེ་མ་དག་པ་ཡིན། གཟའ་ཤར་གྱི་སྐར་མ་ཡིན་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྐར་མ་རྒྱལ་གྱི་དུས་སུ་སྐྱེས་པས་མིང་རྒྱལ་ཞེས་བཏགས་པ་དེས་ཤེས་ནུས་སོ། །འདི་སྐོར་ཞིབ་པར་གཟིགས་འདོད་ན། མདོ་དཀོན་བརྩེགས་ ཀ ༢༨ན༣དང་། མདོ་མྱང་འདས་ ཏ ༡༤༨བ༨དང་། གཡའ་སེལ། རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ། ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་གི་དྲིས་ལན་༢༨བ༥སོགས་སུ་སྣང་ངོ། །

ལེགས་པར་བྱུང་བ། (འདུལ་བ) རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་དོན་གཅིག ལེགས་པར་བྱུང་བ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ། མངོན་པར་བྱུང་བ་རྣམས་དོན་གཅིག ཐོས་པའི་ཚོམས་༧༠༩ལས། ལེགས་པར་ཐོས་དང་ལེགས་སྤྱོད་དང་། །ཁྱིམ་ནས་ "ལེགས་པར་བྱུང་བ" དང་། །གྲོང་བར་བྱེད་པས་རབ་བསྔར་ཞིང་། །དགེ་སྦྱོང་གི་ནི་རྗེས་མཐུན་ལེགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས། གདོན་མི་ཟ་བར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་མིའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། "མངོན་པར་བྱུང" ནས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེབ་ཐེར་དམར་པོ་༨ལས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་ཁབ་ཏུ་བཞུགས་ནས། སུམ་ཅུ་པ་ལ་

མངོན་པར་འབྱུང་སྟེ། དཀའ་བ་ལོ་དྲུག་སྤྱད་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོར་གཤེགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཉོན་ལ་ཞེས་སོགས། མདོ་ལས། ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་ཟུངས་ཤིག ཅེས་ཆོས་ཉན་པའི་ཚེ་སྣོད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ཉན་དགོས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་པར་ཉོན་ཞེས་པས་སྣོད་ཁ་མ་ཅན་གྱི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་ཉན་དགོས་པར་བསྟན། རབ་ཏུ་ཉོན་ཞེས་པས་སྣོད་ཁ་སྦུབ་པའི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བར། ཡིད་ལ་ཟུངས་ཤིག་ཅེས་པས་སྣོད་ཞབས་ཟོལ་གྱི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཉན་དགོས་པར་གདམས་པ་ཡིན་ནོ། །སྣོད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་གཟིགས།

ལེགས་པར་གསུངས་པ། (འདུལ་བ) ❶ ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གསུངས་པ། ❷ སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ།

ལེགས་སྤྱད། ❶ དགེ་བའི་མིང་། གྲྭ་བཤད་ནི། བཟང་པོའི་བྱ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་ ཚུ ༧༨༤བ༧ལས། ལེགས་སྤྱད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་གོམས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས། སྦྱིན་དང་བདེ་གཤེགས་མཆོད་ལ་སོགས། །ལེགས་སྤྱད་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ཀྱང་། །ཁོང་ཁྲོ་གཅིག་གིས་འཇོམས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ ཚུལ་ཁྲིམས། སློབ་དཔོན་དགེ་བ་ལྷའི་སྤྱོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་པ་ལས། ལེགས་སྤྱད་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ཀྱང་། ཁོང་ཁྲོ་གཅིག་གིས་འཇོམས་པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས། གྲྭ་བཤད་ནི། ཤིན་ཏུ་ངལ་བ་ཆེར་བྱས་པས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལེགས་སྤྱད་དོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་བློ་གྲོས་ཀྱི་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན་དུ་གསུངས།

ལེགས་བྲིས། ❶ ལྷ་སྦྱིའི་མིང་། གྲྭ་བཤད་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཁྲིན་པ། ཐང་པ། ལག་པ་རྣམས་ལ་བཀྲ་ཤིས་པའི་རི་མོས་ལེགས་པར་རམ་མཛེས་པར་བྲིས་ཡོད་པས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད། ཅེས་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་༢༥༣ན༧ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ❷ ལྷ་ཡི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་མིང་། འདི་སྤྱི་མིང་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས།

ལེགས་བྲིས་མ། རྗེ་བཙུན་བཙོམ་ལྡན་འདས་མ་སེང་ལྡེང་ནགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མ་ལ་བསྟོད་པ་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད། བསྟོད་པ་འདི་བཞིན་གསུང་ཐོར་བུ་༢༧བ༢ན་བཞུགས།

ལེགས་བྲིས་མའི་འགྲེལ་པ། རྗེ་བཙུན་སེང་ལྡེང་ནགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མའི་བསྟོད་པ་ལེགས་བྲིས་མར་གྲགས་པའི་འགྲེལ་པ་ཞིང་དུ་རྣམ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་དངུལ་ཆུ་དྷརྨ་བྷ་དྲས་མཛད། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པས་མཛད་པའི་ལེགས་བྲིས་མའི་འགྲེལ་པ་བཅས་སོ། །

ལེགས་སྦྱར། སྐད་རིགས་ཆེན་པོ་བཞིའི་ནང་གསེས་ཏེ། སཾ་སྐྲྀ་ཏའི་སྐད་ཀྱི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། འདི་སྐད་རིགས་གཞན་དག་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ན་དང་གིས་བྱུང་བའི་སྐད་རིགས་ཤིག་མ་ཡིན་པར་པཎྜི་ཏ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་པོར་འབད་དེ་ཏ་ཅང་ཞིབ་ཚགས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་ལེགས་པར་ཏེ་ཡང་དག་པར་སྦྱར་བའམ་བཟོས་པའི་སྐད་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྐོར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ལེ་ཚན་༡༡ལས། རང་བཞིན་དང་གིས་བྱུང་བའི་སྐད་ཅིག་ཡིན་ན་བྱིས་པ་ཙུན་ཆད་ཀྱིས་བདེ་བླག་ཏུ་སླ་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་རྒྱུ་ལ་འདིར་ཏཡུ་ཐོ་ཡིག་དང་ཏཡུཿམོ་ལས་བྱ་བར་འགྱུར་བས་འདྲ་འགྲིག་དེ་འདྲ་ལོ་དགུ་ལ་སྦྱངས་ནས་སླ་ཐུབ་སོང་། བྱིས་པ་ལ་ཨ་མས་སློབ་ཐུབ་པའི་སྐད་དུ་ཡེ་མི་འདུག རྒྱ་གར་པ་རྣམས་སྔོན་ཨཱརྻ་ཀྱི་རིགས་གཙང་མར་ཡོད་ཚེ་ཡུལ་གང་པོའི་སྐད་ལེགས་སྦྱར་ཡིན་པ་བསྒོམ་མོད། ཚིག་ཕལ་ཆེར་ཞིག་གནའི་སྐད་ཡིན་དུ་ཚུག་ཀྱང་། རྣམ་དབྱེ་རྐྱེན་དང་བཅས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཕལ་སྐད་དུ་བྱས་པའི་དུས་ནི་ངེས་པར་ཡོང་མི་སྲིད། དེས་ན་ལེགས་སྦྱར་ནི་ལེགས་སྦྱར་རང་ཡིན་པས། ཆེད་དུ་བཅོས་ཞིང་ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་སྐད་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་སོ། །རྒྱས་པར་དེ་ཉིད་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཁྲུས། རྒྱང་འདྲེན་པའི་རྩ་བ་དང་སྡོང་བུ་དང་ལོ་མ་དང་འབྲས་བུ་དག་བསྐོལ་ནས་ཁྲུས་བྱེད་པའི་མིང་། ཞེས་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་གསུང་།

ལེགས་སྨོན། ❶ སྨོན་ལམ་བཟང་པོ། སྨོན་གྱི་ལེགས་སྨོན་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ལེགས་པོ་ཡོང་རྒྱུའི་རེ་བའམ་སྨོན་ལམ་འདེབས་པ། ❸ ལྟོ་གོས་སོགས་བཟང་བྲིང་གི་དངོས་པོ་ལ་ཆགས་པ། ལེགས་སྨོན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ལེགས་སྨོན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས། (འདུལ་བ) ❶ སྲིད་པ་འཁོར་བའི་འབྱོར་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་དང་། བཀུར་སྟི་ལ་ཆགས་ནས་བླངས་པའི་སྡོམ་པ་ལ། ལེགས་སྨོན་གྱི་སྡོམ་པ་ཟེར། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། ལེགས་སུ་སྨོན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། སྲིད་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་དང་། བཀུར་སྟི་ལ་ཆགས་ནས་བསྲུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་སྲིད་པ་ཞེས་པ་སྲིད་པ་འཁོར་བའི་འབྱོར་བ་ལ་མཚོ་ཊཱི་ཀ་མཆན་བུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ན། ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་

པས་མ་ཟིན་པར། ཕྱི་མར་ལྷ་མིའི་བདེ་བ་ཙམ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་ནས་བླངས་པའི་སྡོམ་པ་ལ་ཟེར། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྡོམ་གསུམ་རྣམ་གཞག་ཐུབ་བསྟན་གྱི་དོར་༤བ༢ལས། ཕྱི་མར་མི་དང་ལྷའི་བདེ་བ་ཙམ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་བས་བླངས་པ་ནི་ལེགས་སྨོན་་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་སོ། །❷ ཚེ་འདིའི་སྐྱོ་གོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བླངས་པའི་སྡོམ་པ། ཀུན་དགའ་བོའི་ཚ་བོ་གཉིས་ལྟ་བུ་སྐྱོ་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་གསུངས། ལེགས་སྨོན་དང་འཇིགས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྐོར་མཚོ་ཊཱིཀ་ཏུའང་གསལ་བར་གསུངས་པ་མི་སྣང་ངོ་། །

ལེགས་བཤད་ལྗོན་དབང་། སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ཞིག་སྟེ། དངུལ་ཆུ་དྷརྨ་བྷ་དྲའི་སློབ་མ་དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེས་མཛད། བདག་གི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་བཤེས་བཀྲ་ཤིས་འབུམ་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས། རྩ་བ་ལས་ཀྱང་ཚིག་ཉུང་ལ་དོན་གསལ་བའི་ལེགས་བཤད་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཞེས་སྔགས་བརྗོད་ཡང་ཡང་མཛད། །

ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ཆུང་བ། རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་དང་དོན་གཅིག རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་རྟེན་འབྱུང་གསུངས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའི་བསྟོད་པ་ཞིག

ལེགས་སོ། (འདུལ་བ) ❶ བཟང་ངོ་། །རིགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། ཕལ་སྐད་དུ། འགྲིགས་འདུག ཡག་པོ་རེད། ཡག་པོ་བྱུང་འདུག་ཅེས་པ་དང་དོན་འདྲ། ❷ ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་པའི་དོན།

ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། (འདུལ་བ) རིགས་སོ་རིགས་སོ་ཞེས་པའི་ཟློས་ཚིག གུས་ཞབས་མཚོན་པའི་ཕྱིར་ལན་གཉིས་སུ་བཟླས་སོ། །

ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དགུ་པ་ནི། སྔར་གྱི་ལས་ནུས་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ལེན་དུ་འཇུག་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ལེན་པ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་བསྡུས་ཚིག་སྟེ། དེ་ནི་འདུན་ཞིང་ཆགས་པའི་དོན་ཡིན་པས་དེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་བའམ། ཡང་ན་དེས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ལེན་དུ་འཇུག་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད།

ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས། (སེམས་ཙམ་པ) ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་འདྲ།

ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། (སེམས་ཙམ་པ) ལུས་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཟེར། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས། ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྣམ་

ཤེས། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྣམ་ཤེས ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཏུ། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལེན་པའི་སྤང་ལྟུང་། (འདུལ་བ) སྤང་ལྟུང་སུམ་ཅུའི་ལྔ་པ། ལེན་པའི་སྤང་པའི་ངོ་ཏོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་དགེ་སློང་མ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་གོས་བླངས་ཏེ་ཐོབ་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་ཉེ་དགས་ཕྱུད་པ་ལའི་མདོག་ལ་གོས་བསླངས་པ་ལས་སྤང་བའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་ཆགས་པས་རྒྱུ་བྱས་ཏེ་རང་རིགས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་གནོད་པའོ། །

ལེན་པར་འདོད་པ། (འདུལ་བ) སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པའི་རྒྱུའི་ཀུན་སློང་ལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། སྡོམ་པ་སྐྱེ་བའི་སྔ་རོལ་ཏུ་སྡོམ་པ་ལེན་འདོད་ཀྱི་བསམ་པའོ། །དེ་ལ། ངེས་པ་ལྔ་བྲལ་ཞིག་དགོས་པར་མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །

ལེའུ། དུམ་བུའི་མིང་། སྐབས། སྒོ། ཚིག ཚིག་ཞིབ་མོ། རྟོག་པ། བརྟག་པ། བརྟགས་པ། འདུས་པ། སྡེ་ཚན། ཚོམས། རབ་ཏུ་བརྟགས་པ། རབ་ཕྱེད། རབ་བྱེད། རབ་འབྱམས། རིམ་པར་ཕྱེ་བ། སརྒ། སེམས་བསྐྱེད། (རབ་བྱེད) རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས་ལེའུ་ལ་རབ་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད། (ཚོམས) མདོ་ལས་ཏ་ཡི་ཚོམས་དང་སྣང་པོའི་ཚོམས་ཞེས་སོགས་ཚོམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཛད། (སྐབས) མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ་སྐབས་དང་། (བརྟག་པ) ཀྱེ་རྡོར་གྱི་རྒྱུད་དུ་བརྟག་པ་དང་། (སེམས་བསྐྱེད) དབུ་མ་འཇུག་པར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད། (སྒོ) ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་སྒོའི་ཐ་སྙད་བྱེད། ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟེ་སྒོ་གཉིས་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། (དུམ་བུ) དེབ་ཐེར་སྔོན་པོར་དུམ་བུའི་ཐ་སྙད་མཛད། (རིམ་པར་ཕྱེ་བ) རྗེའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་ངོགས་སུ་རིམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། གཙོ་བོར་ཐུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་བརྩམས་པའི་མང་དུ་ཐོས་པ་ཡོངས་སུ་བཙལ་བའི་རིམ་པར་ཕྱེ་བ་སྟེ་བཞི་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། (འདུས་པ) དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པའི་མདོར་ལེའུར་འདུས་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་ཡོད། དཔེར་ན་དེ་ཉིད་ལས། དགའ་བོ་མངལ་དུ་འཇུག་པ་བམ་པོ་གཅིག་འདུས་པ་བཅུ་གཉིས་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ལེའུའི་སྐད་དོད། པ་ཊ་གོས་སམ་སྣམ་བུ་ལ་འཇུག་པས། གོས་ཀྱིས་སྦྲང་བུ་མཆུ་རིང་ལ་སོགས་པའི་ཉེར་འཚེ་ལས་བཟློག་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རིམ་པ་གཉིས་པོ་འདིས་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་དང་། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལས་བཟློག་པས་ན་གོས་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ལེའུའོ། །ལ་ཏི་ནི་ལེན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཉེར་འཚེ་ལས་བཟློག་བྱེད་དེ་གཞུང་འདིས་བརྗོད་བྱར་ལེན་པར་བྱེད་པས་ན་གཞུང་གི་ཚོགས་ལའང་ལེའུ་ཞེས་བྱའོ། །རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། ཕྱིར་ལེའུའི་སྐད་དོད་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་དེ།

པ་ཊ་གོས་སམ་སྣམ་བུ་ལ་འཇུག་པ་ནི་པ་ཊ་ཞེས་པ་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བའམ་ཡོངས་སུ་བརྗེ་བས་ན་ལེའུ། པ་རི་ཚེ་ད་ཅེས་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་སྟེ། བརྗོད་བྱའི་དོན་ཚན་སོ་སོར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པས་ན་ལེའུ། ཀྲ་མ་ཏྟེད་ཞེས་པ་རིམ་པར་ཕྱེ་བ་སྟེ། བརྗོད་བྱའི་དོན་རིམ་པ་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་སྟོན་པས་ན་ལེའུ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ལེའུར་སྐད་དོད་མང་དུ་ཡོད་པར། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས་གསུངས་སོ། །

ལོ། ❶ ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོའམ་ལོ་གཅིག་ཟེར། ❷ ལ་མཐར་སྦྱར་རྒྱུའི་ཚིག་ཕྲད་ཅིག བླ་མ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཟུར་ཟའམ། གོ་རྒྱུ་གནོང་བ། ཟུར་གྱི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་བཅས་ཀྱི་ཚིག་ཕྲད་ཅི ལོ། གྲག ཟེར། ཟེར་རོ། །ཟེར་གྱིས། ཅེའོ། །དེ་སྐད་ཅེས་ཟེར་རོ། །རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། ཤེས་རབ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། །བླུན་པོ་ཡོན་ཏན་མི་སློབ་ལོ། ། (ཟེར་གྱིས) བརྟགས་ན་ཤེས་རབ་མེད་ཉིད་ཀྱིས། །བླུན་པོས་འབད་པ་ལྷག་པར་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❹ རྟང་བ་དང་ཚིག་པའི་དོན། དཔེར་ན་ཟ་ཤེ་ལོ་མི་ལོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ ཁྲལ། ཚུལ་ལམ་ཟོལ། སློབ་ལོ་སྦྱང་ལོ་བྱས་པས་ཡར་སྐྱེད་མི་ཐོན་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལོ་འཁོར་དགེ་བཤེས། ལོ་འཁོར་དེ་གའི་ནང་དགེ་བཤེས་དམ་བཅའ་འཛོག་མཁན་གྱི་གྲྭ་པའི་མིང་།

ལོ་འཁོར་རྒན་པ། ལོ་འཁོར་དེ་གའི་ནང་དགེ་བཤེས་དམ་བཅའ་འཛོག་མཁན་གྱི་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་གི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲྭའི་མཚན་ཐོ་རྒན་ཤོས་ཀྱི་མིང་།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་ཐོ་གཞུང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་ཐོ་གཞུང་ཞེས་པར་གཟིགས།

ལོ་ཐང་། རྒྱལ་པོའི་དཔྱ་ཡིན་ཞེས་རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་ལས་བཟུང་བས་ལོ་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་དབུལ་བའི་དཔྱའོ། །ཞེས་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་གསུང་།

ལོ་དྲུག་གི་སྟན་གྱི་སྤང་བ། (འདུལ་བ) སྤང་ལྟུང་སུམ་ཅུའི་བཅུ་བཞི་པ། ལོ་དྲུག་གི་སྟན་གྱི་སྤང་བའི་ངོ་ཏི་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་སྟན་སྔ་མ་བྱས་ནས་ལོ་དྲུག་མ་ལོན་པར་གླིངས་པའི་སྟན་རང་ངམ་བསྐོས་པས་ཟིན་པར་བྱས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་དགེ་སློང་རབ་ཏུ་མང་པོས་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལས་སྤང་བའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་ཚིག་མི་ཤེས་པ་དང་། དོན་དང་བྱ་བ་མང་བའོ། །

ལོ་ནད་སྟན་འབྱུར། སྟན་ལས་ལངས་མ་ཐུབ་པར་ལོ་མང་པོར་ནད་ཀྱིས་མནར་བའི་དོན། རྗེ་མི་ལའི་རྣམ་ཐར་ལས། དེ་ནས་ཞག་འགའ་སོང་བ་དང་། བཙུན་མོ་དེ་ལོ་ནད

སྙན་འགྱུར་གྱིས་ཟིན་ཏེ་སྨན་དཔྱད་རིམ་གྲོ་ཅི་བྱས་ཀྱང་མ་ཕན་པར་ཡུན་རིང་ན་སྡེ་འཆི་ལ་ཐུག་ཀྱང་འཆིར་མ་འདོད་པའི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལོ་ཞུགས། ལོ་ཐོག་དང་སྒོ་ཞུགས་ཀྱི་བསྡུས་མིང་།

ལོ་པེའུ་མ། ལོ་ལྟར་པེའུ་འབྱིན་པ། ལོ་རེ་བཞིན་པེའུ་སྐྱེས་པ། སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ལ་གཞི་བྱས།

ལོ་མ། ❶ ཡན་ག་ཕྲ་མོའི་སྔོ་མོར་སྐྱེས་པའི་དབྱིབས་ལེབ་མོར་སྐྱེས་པ་དེའི་མིང་། དེ་ལ་འདབ་མ་ཡང་ཟེར། དབྱིན་སྐད་དུ་ leaf ཟེར་བ་དེའོ། །❷ ཤིང་གི་ཡལ་ག་ཕྲ་མོ་ལའང་ཟེར། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ ཚུ ༧༣ན༤ལས། ལོ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡལ་ག་ཕྲེའུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལོ་མ་དང་འདབ་མ། ལོ་མ་ནི་འདིར་ཡལ་ག་ཕྲ་མོའི་མིང་ཡིན་ལ། འདབ་མ་ནི་ཤིང་ལོའི་མིང་ངོ་། །

ལོ་མའི་བཅའ་བ། (འདུལ་བ) བཅའ་བ་ལྔའི་ནང་གསེས་ཤིག ལ་ཕུག་གི་ལོ་མ་ལྟ་བུ།

ལོ་མའི་ཕུར་མ། ཤིང་ལོའི་ཁྲམ་པ་སྟེ། རྒྱ་གར་དུ་སྡེར་མའམ་ཟས་སྣོད་ཀྱི་ཚབ་ཏུ་ཀ་ལའི་ལོ་མ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པས། དེ་འདྲའི་ཤིང་ལོ་མང་པོ་བརྩེགས་ནས་བཞག་པ་ཟེར་བར་སྙམ་མོ། །དབྱངས་ཅན་དགའ་བློའི་འདུལ་བའི་སྐྱོང་འབུམ་ལས་བྱུང་བའི་བརྡ་བཀྲོལ་༤བ༨ལས། རྒྱ་གར་བ་རྣམས་ཤིང་ཏ་ལའི་ལོ་མར་འབྲས་ཆན་སོགས་བླུགས་ནས་ཟ་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ནི་ཤིང་ཐོག་ཀ་ལའི་ལོ་མ་ཡིན་གྱི། ཏ་ལའི་ལོ་མ་མ་ཡིན་ནོ། །ད་ལྟ་མནོ་བསམ་གཏོང་དུས་རྒྱ་གར་གྱི་ལུགས་སྲོལ་དེ་གཅང་སྦྲ་ལྡན་པའི་ལུགས་སྲོལ་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་སྣང་ངོ་། །

ལོ་ཙྪ། (ལེགས་སྦྱར) ལོ་ཙཱ་དང་འདྲ།

ལོ་ཙྪ་བ། འཇིག་རྟེན་མིག་སྟེ། སྐད་གཉིས་སྨྲ་བའོ། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་དོན་རང་གིས་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་སྒོ་ནས་རང་སྐད་དུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱི་བོད་ཀྱི་སྒྱུར་བྱེད་རྣམས་ལྟ་བུ། ངེས་ཚིག་ནི། ལོ་ཙྪ་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དེ། བསྒྱུར་ན་འཇིག་རྟེན་མིག་ཅེས་པའོ། །དེ་ཡང་ལོ་ནི་ལོ་ཀ་སྟེ་འཇིག་རྟེན། ཙྪ་ནི་ཙ་སྟེ་ཙཀྵུ་སྟེ་མིག་གོ། ཡི་གེ་བསྡུས་པས་ལོ་ཙྪ་ཞེས་བྱ། བ་ནི་བོད་སྐད་ཀྱི་བདག་སྒྲའོ། །རྟོགས་གཅོད། ཙ་ལ་ཙྪ་ཞེས་འབྲི་སྲོལ་འདི་སྔར་མང་དུ་སྣང་སྟེ། དཔེར་ན་ཙནྡ་ལ། ཙྪནྡ་ཞེས་བྲིས་པ་དང་། སམུཙཡ་ལ། སམུཙྪཡ་ཞེས་བྲིས་པ་དང་མཚུངས་སོ། །ཙྪནྡ་ནི་འདུན་པ་དང་། སམུཙྪཡ་ནི་ཀུན་བཏུས་ཞེས་

པའོ། །ལོ་ཙ་ལ་ལོ་ཙྪ་ཞེས་འབྲི་སྲོལ་ཆགས་པ་ནི་ཕལ་ཆེར་མ་དག་རྒྱུན་འབྱམས་སུ་སོང་བ་ཡིན་སྙམ་ཡང་དཔྱད་དོ། །

ལོ་ཙྪ། (ལེགས་སྦྱར) སྐད་བསྒྱུར་བའི་བྱ་བའི་མིང་། དཔེར་ན། ལོ་ཙྪ་བསླབ། ལོ་ཙྪ་བཅོལ་ཏེ་སྐད་བསྒྱུར་ལྟ་བུ།

ལོ་ཙྪ་བ། ལོ་ཙྪཱ་བ་ལ་གཟིགས།

ལོ་ཙྪ་བ་རྣམས་ལ་ཆོས་བསྒྱུར་ཚུལ་གྱི་བསླབ་བྱ། ཆོས་བསྒྱུར་ཚུལ་གྱི་ལམ་སྟོན་བསླབ་བྱ་འདི་ཉིད་གཙོ་བོ་སོག་ཡུལ་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་བསྩལ་བ་ཡིན་རུང་། དེང་དུས་བོད་ཡིག་ཐོག་བཞུགས་པའི་བཀའ་བསྟན་རྣམས་དབྱིན་ཡིག་སོགས་སྐད་རིགས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཇེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྐབས། ཆོས་བསྒྱུར་བའི་ཚེ་ཐ་སྙད་འདོགས་ཚུལ་སོགས་སྔ་མོ་བོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པཎ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་མཛད་ནས་ཐམས་ཅད་ལ་གཅིག་གྱུར་གྱི་སྒྲིག་ལམ་ཞིག་བཟོས་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་མེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས། དེང་སང་གི་ལོ་ཙྪ་བ་ཚོས་སོ་སོའི་རང་འདོད་ཀྱིས་གཞི་གཅིག་ལ་ཐ་སྙད་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་སྦྱར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཀློག་པ་པོ་རྣམས་མགོ་བོ་རྨོངས་ཤིང་གཞུང་དོན་ཚིགས་མེད་དུ་རྟོགས་མི་ཐུབ་པ་དང་། ལྷག་པར་འདིས་འབྲེལ་གཞི་བྱས་ཏེ་གཞུང་དོན་གྱི་གོ་བ་ལོག་སྒྲུབ་ཏུ་སོང་བ་སོགས་མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུར་པས། སླན་ཆད་དེ་ལྟ་བུའི་ཉེས་སྐྱོན་མི་འབྱུང་བའི་སླད་དུ་ལྕང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་བསྒྱུར་ཚུལ་གྱི་ལམ་སྟོན་བསླབ་བྱ་འདི་ཉིད་ལོ་ཙྪ་བ་དེ་དག་ལ་བལྟ་བའི་མིག་ལྟར་མཐོང་ནས་འདིར་འགོད་པའི་ངལ་བ་བྱས་སོ། །ཆོས་བསྒྱུར་བའི་སྔོན་འགྲོའི་ཚུལ་དུ་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་དང་སྙན་ངག་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་རྣལ་མ་ཞིག་དགོས་གལ་ཆེ་ཞིང་། དེ་མེད་ན་བོད་ཀྱི་ཁ་དཔེར་བ་དེའི་ཉལ་སྟངས་ལ་བལྟས་ན་བེའུ་སྐེད་ཀྱུག་ཅིག་སྐྱེ་བར་འདུག་ཅེས་པའི་དཔེ་ལྟར་འགྱུར་ཉེན་ཡོད། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། སྒྱུར་བྱེད་ལོ་ཙྪ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཚུལ་འདི་ཉིད་འཇིག་རྟེན་དུ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་ན་ཅི་རུང་སྙམ་པའི་བསམ་པས་ཐུབ་བསྟན་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཡིད་ལ་བཏགས་ཏེ། ཁེ་འདོད་དང་གྲགས་འདོད་དང་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བའི་སེམས་སྤངས། གཞུ་བོའི་བློས་ཚིག་དང་དོན་གྱི་ཆ་ལ་ལེགས་པར་དཔྱད། རང་གིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་པ་རྣམས་མཁས་པར་གྲགས་པ་མཆོག་དམན་སུ་ལ་ཡང་རུང་སྟེ་ལེགས་པར་དྲིས་ཤིང་ཞེ་ཚོམ་བཅད་ནས། ཚིག་གསལ་ཞིང་གོ་བདེ་བ་དོན་དང་མི་འགལ་བར་བྱས་ཏེ་ལེགས་པར་བསྒྱུར་ན། རང་

གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ལེགས་ཚོགས་དུ་མ་སྤེལ་བར་ནུས་ཤིང་། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་བྱས་པར་འགྱུར་བས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཞལ་དུ་མེད་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། གཞན་དུ་ན་རང་ཉིད་མཁས་པ་མིན་ཀྱང་མཁས་པར་རློམ་པས་དྲེགས། གཞན་མཁས་པར་གྱུར་ཀྱང་དེ་ལ་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བའི་ཡིད་ཀྱིས་སྡང་བས་བློ་མིག་བསྒྲིབས། དམ་པའི་ཆོས་ལ་གལ་ཆུང་དུ་བཟུང་བས་ཉི་མ་འཕུལ་ཐབས་ཀྱི་སྒྱུར་བས་པོ་ཏི་ཇི་མང་མང་དུ་བསྒྱུར་བ་ལ་དཀའ་བ་དག་གིས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དྲི་མ་མེད་པ་ལོག་བཤད་ཉེས་བཤད་ཀྱི་བཙོག་ཆུས་བསླད་པའི་འབྲས་བུ་རང་གཞན་ཀུན་ལ་འདི་ཕྱིར་བཟློད་པར་དཀའ་བའི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་ལ་ཅིར་ཡང་མི་སེམས་པར་ཟད་དོ། །དེ་ལྟར་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་ངེས་པར་བྱས་ནས་བསྒྱུར་ཚུལ་དངོས་ལ། གཞུང་གི་ཚིག་རྣམས་བོད་སྐད་ཀྱི་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྒྱུར་ན་རང་སྐད་ལ་གོ་བདེ་ཞིང་། དོན་འཁྲུགས་པར་མི་འགྱུར་བ་རྣམས་ནི་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྒྱུར་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཚིག་གོང་འོག་བསྣོར་ཞིང་དགྲུགས་ན་དོན་གོ་བ་གསལ་ཞིང་བརྗོད་བདེ་བ་རྣམས་ནི་ཚིགས་བཅད་ཡིན་ན་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གི་ནང་དུ་གང་བདེ་བར་སྣོར་ཞིང་བསྒྱུར་བ་དང་། ཚིག་ལྷུག་པ་རྣམས་ནི་ཚིག་གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་གསུམ་སོགས་ཚིག་སྔ་ཕྱི་འཁྲུགས་པར་མི་འགྱུར་བ་གལ་ཆེ་ལ། དེ་ཡང་ཚིག་དེ་ཀའི་ནུས་པ་འདོན་ལུགས་ལ་ལེགས་པར་བརྟག་དགོས་སོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་བོད་སྐད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བསྒྱུར་ན་རང་སྐད་ལ་ཚིག་ལྷུག་ཏ་ཅང་མང་བས་དོན་གྱི་ཆ་བསྒྲིབས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་མང་དུ་ཡོད་པས། དེ་ལ་ནི་དོན་ལ་མི་གནོད་པར་བྱས་ཏེ་ཚིག་ལྷུག་རྣམས་དོར་བས་ཚོག་ལ། སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཚིག་ཟུར་ཙམ་ཟད་རེ་མ་བསྣན་ན་དོན་གྱི་ནུས་པ་མི་རྫོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡོད་པས། དེ་ལ་ནི་དོན་གསལ་བ་ལ་ཕན་ཞིང་ཚིག་རོར་མ་སོང་བའི་སྐད་ཟུར་བསྣན་ནས་བསྒྱུར་བར་བྱའོ། །མིང་གཅིག་དོན་དུ་མར་བསྙེག་ཏུ་རུང་བ་རྣམས་ནི་ལྟག་འོག་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཐག་གཅོད་དུ་རུང་ན་གར་བསྙེགས་པ་དེར་བསྒྱུར་ལ། ཐག་གཅོད་དུ་མི་རུང་ཞིང་རང་སྐད་ལ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་བསྙེག་པའི་སྐད་དོད་མ་རྙེད་ན་ནི་བོད་སྐད་སོར་གནས་སུ་གཞག་པར་བྱའོ། །ཡང་པཙ་གྲུབ་དང་རྒྱལ་བློན་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་གི་མིང་དང་ཡུལ་དང་མེ་ཏོག་དང་རྩི་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་མིང་བསྒྱུར་ན་གོ་དཀའ་ཞིང་ཚིག་མི་བདེ་བ་དང་། འོལ་སྤྱིར་བསྒྱུར་དུ་རུང་ཡང་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་མིན་གཏོལ་མེད་པ་རྣམས་ལ་ནི་མིང་གི་མགོ་མཇུག་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་པཎྜི་ཏ་དང་རྒྱལ་པོ་དང་། མེ་ཏོག་ཞེས་སོགས་གང་ལ་བྱ་བའི་མིང་གཅིག་ལྷ་ཐབས་སུ་བསྣན་ནས་རྒྱ་གར་སྐད་དམ་བོད་སྐད་སོར་བཞག་ཏུ་གཞག་པར་བྱའོ། །གཞུང་ཆེན་མོའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་རྩ་བའི་དཔེ་ཐོར་བསྒྱུར་ཟིན་པ་ཡོད་ན་འགྲེལ་

པའི་ནང་གི་རྒྱ་བའི་ཚིག་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱ་ལ། མེད་ན་སྔོན་དུ་རྒྱ་བའི་དཔེ་བསྒྱུར་ཞིང་དེ་ཡང་འགྲེལ་པ་ལ་བསྟུན་ནས་བསྒྱུར་བར་བྱའོ། །རྒོལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་རྩོད་པའི་ཚིག་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀའི་བསམ་པའི་གདེངས་དང་རྩོད་པ་འགྲོ་ལུགས་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ་སྒྲུབ་ངག་དང་སུན་འབྱིན་པའི་ངག་རྫོ་ཞིང་གོ་བདེ་བའི་ཚིག་གིས་བསྒྱུར་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་བསྟོད་པའི་ཚིག་དང་། སྨད་པའི་ཚིག་དང་། སྐྱོ་བར་འགྱུར་བའི་ཚིག་དང་། འཇིགས་པའི་ཚིག་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་ནི། རང་སྐད་དུ་ཀུན་ལ་གྲགས་པ་ཉུས་པ་ཆེ་ཞིང་ཡིད་འཕྲུལ་ཐུབ་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཚིག་གིས་བསྒྱུར་བར་བྱའོ། །གཞུང་གིས་དོན་ལེགས་པར་མ་ཤོད་པའམ་ལོག་པར་བཤད་པར་མངོན་པ་འགའ་ཞིག་འདུག་ནའང་གཞུང་རྩོམ་པ་པོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པ་ལྟར་བསྒྱུར་བར་བྱ་ཡི། གཞུང་གཞན་གྱི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ལས་བླངས་ཏེ་འཆོས་པར་མི་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་སོ་སོ་བ་རྣམས་འཁྲུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གདམས་ངག་གི་གཞུང་རྣམས་སུ་ལྷ་དང་རྫས་དང་གྲངས་སོགས་ཀྱི་མིང་གབ་ཚིག་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་རྣམས་ནི་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བསྒྱུར་བར་བྱ་ཡི། རང་མིང་རྗེན་པར་མི་བསྒྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གབ་པའི་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྔགས་ངག་གི་སྐབས་སུ་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་བོང་བུ་ལ་མགྲིན་བཟང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་མིང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྱུར་བར་བྱ་ཡི་རང་མིང་གིས་མི་བསྒྱུར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མི་མཛེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་རྒྱ་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཀུན་གཞི་ཞེས་པ་གཉིས་དོན་བསྡེབ་པའི་གཞི་ཕལ་ཆེར་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ཕལ་ཆེན་སྡེ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་མིང་འདོགས་ལུགས་དང་བཤད་ཚུལ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་གཞུང་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྟར་བསྒྱུར་བར་བྱ་ཡི། དོན་གཅིག་པ་ལ་བསམས་ནས་ཐ་སྙད་ཕན་ཚུན་བསྲེ་བར་མི་བྱའོ།། ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གཉིས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་དོན་གཅིག་པས་གཅིག་ཡོང་སར་གཅིག་ཤོས་སུ་བསྒྱུར་ཆོག་པའི་སྐབས་ཡོད་མོད་ཀྱང་། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་བས་དོན་གཅིག་པར་བྱེད་མི་རུང་བ་ལྟ་བུ་ཡང་མང་བས། ལེགས་པར་དཔྱད་ནས་རང་རང་གི་ལུགས་ལྟར་བསྒྱུར་ཤེས་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་བདག་མེད་དང་བདེན་མེད་གཉིས་ཀྱང་དབུ་མ་པ་ལྟར་ན་འགངས་འདྲ་ན་ཡང་། གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་ཁས་ལེན་ཀྱང་བདེན་མེད་དུ་ཁས་མི་ལེན་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགངས་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱེད་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་མཐོང་བས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དོན་གཅིག་པར་བཟུང་ནས་མ་བརྟག་པར་ཐ་སྙད་ཕན་ཚུན་བསྲེས་ནས་གྲུབ་མཐའ་རྣམས་ཀྱི་

མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མཐའ་དག་འཆོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། གྲུབ་པ། བསྒྲུབས། འགྲུབ་པ། ཞེས་དང་། བཅོམ། གཞོམ། འཇོམས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པའི་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་རྣམས་དང་། འདིས་རྙེད་པ་དང་། འདི་རྙེད་པ་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྒྲས་བསྟན་པའི་ཁྱད་པར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀོ་ན་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཀོ་ན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཀོ་ན་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཚིག་གི་གོང་འོག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚིག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་དང་། འཕྲལ་བ་ཞེས་པ་བརྡ་གསར་ལ་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་དོན་ལ་འཇུག་ནའང་བརྡ་རྙིང་ལ་དཔྲལ་བའི་སྐད་དོད་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལེགས་པར་ལྟག་འོག་ལ་བརྟགས་ནས་བསྒྱུར་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་རང་སྐད་ལ་ཚིག་བཅད་དང་ལྷུག་པ་ཁྱད་པར་དང་། ཚིགས་བཅད་ཀྱང་རྐང་པ་རིང་ཐུང་སྙོམས་པ་སོགས་བོད་སྐད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་འབྱུང་ནའང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རྣམས་ནི་སྙན་འཇེབས་དོན་རྫོགས་པ་གོ་སླ་བ་རྐང་པ་རིང་ཐུང་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་སྙོམས་པ་བྱ་ཞིང་བསྟོད་པ་དང་གསོལ་འདེབས་ལྟ་བུ་འགའ་ཞིག་ལ་རང་སྐད་ལ་གྲགས་པའི་མགོ་མཚུངས་ཀྱི་རྒྱན་ལྟ་བུ་བྱས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་ལ། གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མི་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཚིག་ལྷག་མང་དུ་འཇུག་པས་དོན་བསྒྲིབས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །གཞན་ཡང་བརྡ་སྦྱོར་གྱི་གཞུང་འདི་དང་གཞན་དག་ཏུ་མི་འབྱུང་བའི་བརྡ་གསར་དུ་སྦྱོར་དགོས་པ་བྱུང་ན་རང་རང་གི་སར་འདོད་པས་རང་དགར་མི་འདོགས་པར་བསྒྱུར་བའི་གྲྭར་གཏུགས་ཏེ་གཞུང་དང་གཏན་ཚིགས་དང་མི་འགལ་བར་བསྒྱུར་བར་བྱའོ། །ཞེས་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་གསུང་ལ་འཕྲི་སྣོན་ཅུང་ཟད་ཀྱིས་བཀོད་དོ། །

ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ། རྔོག་ལོ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་དང་འདྲ།

ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ། སྲོང་བཙན་འཁྲུངས་ནས་ལོ་སུམ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་འདས་པ་ས་ཕོ་རྟའི་ལོ་ལ་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་འཁྲུངས། དགུང་གྲངས་བཅུ་གསུམ་བཞེས་པའི་ཚེ་མཁན་པོ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ལོ་ཙཱ་བ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ལོ་དེ། གླང་དར་གྱིས་བསྟན་པ་བསྣུབས་པའི་ལྕགས་བྱ་ནས་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་པ་བྱུང་བ་ཡང་དབུས་གཙང་ལས་མངའ་རིས་སྔ་བར་མངོན་ནོ། །ལོ་ཙཱ་བས་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་ལྔ་བཞེས་པ་ལ་ཇོ་བོ་རྗེ་ཇོ་བོ་དེ་དུས་དགུང་གྲངས་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་ཡིནབོད་དུ་བྱོན། ལོ་ཙཱ་བས་མཇལ། ཕྱིར་ལོ་ཆེན་འདི་སྐུ་གཞོན་པ་ནས་ཁ་ཆེར་བྱོན། སྔགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མང་པོ་བསྒྱུར། མཁྱེན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་བསྒྱུར། ཇོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤ་ཐོག་མར་བོད་དུ་ཕེབས་ནས

མཇལ་བའི་ཚེ། ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་དགོངས་པ་ལ། པཎྜི་ཏ་ཡོན་ཏན་ཁོ་བོ་བས་ཆེ་བ་དཀའ་མོད་ཀྱི། ལྷ་བླ་མས་སྤྱན་དྲངས་པས་ཞབས་ཏོག་ཅིག་བྱ་དགོས་དགོངས་ནས། རང་གི་གནས་མཐོ་ལྡིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྤྱན་དྲངས། དེ་ན་རྒྱུད་སྡེ་གོང་འོག་གི་ལྷ་རྣམས་ཐོག་གི་རིམ་པ་བྱས་ནས་བྲིས་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ལ། ཇོ་བོས་སོ་སོར་བསྟོད་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རེ་མཛད་དེ། སྟན་ལ་བཞུགས་པ་ན། ད་ཅི་ནས་མཛད་པའི་བསྟོད་པ་དེ་རྣམས་སུས་མཛད་ཅེས་ལོ་ཙཱ་བས་དྲིས་པས། དེ་ཁོ་བོ་རང་གིས་འཕྲལ་དུ་བགྱིས་པ་ལགས་གསུངས་པས། ལོ་ཙཱ་བ་འཇིགས་ཤུམ་སྐྱེ་སོང་། ཇོ་བོས་ལོ་ཙཱ་བ་ལ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཆོས་ཅི་དང་ཅི་མཁྱེན་གསུངས་པ་ན། རང་གིས་མཁྱེན་པ་རགས་རིམ་ཞིག་ཞུས་པས། ཇོ་བོའི་ཞལ་ནས། ཨེ་ཁྱེད་ལྟ་བུ་བོད་ན་བཞུགས་ནས་ང་བས། ཁོ་བོ་བོད་དུ་འོང་མི་དགོས་པར་འདུག་པ་ལ་ཞེས་གསུང་ཞིང་། ཐུགས་ཀར་ཐལ་མོ་སྦྱར། ལོ་ཙཱ་བ་ཡིན་ཏུ་ཐུགས་ཆེས་པར་གྱུར་ནས་འདི་ནི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཀྱང་ཆེན་པོའི་སྐམ་དུ་དགོངས་ནས། བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་། ཉི་ཁྲི་སྣང་བ་དང་། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལ་སོགས་པ་ཕར་བསྒྱུར་བ་མང་པོ་ལ་ཞུས་དག་ཞུས། ཇོ་བོས་ཁོ་བོ་དབུས་སུ་འགྲོ། དེར་ངེད་ཀྱི་ཕྱི་ལ་ལོ་ཙཱ་བྱེད་པ་ལ་འཁྲིད་དགོས་གསུངས་པས། ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་དེའི་ཚེ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་ལྔ་པ་ཡིན་པས། དབུ་ཞྭ་ཕུད་ནས་ཁོ་བོའི་མགོ་བོ་འདི་བཞིན་དུ་སོང་བས་ཐུགས་ཕྱི་མ་ནུས་ཞེས་ཞུས། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་བཤད་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དབང་དང་སྒྲུབ་པའི་ལག་ལེན་མང་དུ་བསྟན་ཅིང་། བསྟན་པ་སྔ་དར་ལས་ཕྱི་དར་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་བོད་དུ་དར་བ་ཡང་ཕལ་ཆེར་ལོ་ཙཱ་བ་འདི་ཁོ་ནའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན། པཎྜི་ཏ་བདུན་ཅུ་རྩ་ལྔ་བསྟེན་ནས་དམ་པའི་ཆོས་མང་དུ་གསན། བླ་ཆེན་པོ་ལྷ་ལྡེ་བཙན་གྱིས་དབུའི་མཆོད་གནས་དང་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་དུ་བཀུར། པུར་ཧྲངས་ཀྱི་ཞིར་གྱི་གནས་གཞི་ཕུལ། གཙུག་ལག་ཁང་ཡང་བཞེངས། ཁྲ་ཙའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། རོང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པ་གནས་གཞི་དང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་མཆོད་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། ཀུར་ཡིང་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱལ་མཚན་ལ་སོགས་པའི་སློབ་མ་མཁས་གྲུབ་མང་པོ་དང་། ཞུས་ཆེན་ཕེར་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཡང་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ཐོན། འཕྲུལ་གྱི་མཛད་པ་ཡང་སྐུ་གཟུགས་བཞེངས་པ་དང་འགྱུར་མཛད་པ་ལ་སོགས་རེ་རེའི་རྗེས་ཀྱང་གཞན་གྱིས་མི་རྟོགས་པ་དང་། མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ཡང་སཾ་སྐྲི་ཏའི་སྐད་དུ་འབུམ་ཕྲག་གཅིག བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་འབུག་ཕྲག་གཅིག གཞན་ལ་ཡོན་བྱིན་ཏེ་འབུམ་ཕྲག་གཅིག་རྣམས་བཏོན། མཐར་ཇོ་བོ་རྗེས་སྒྲུབ་པ་ལ་བཙུད་དེ། སྒྲུབ་ཁང་གི་ཕྱི་རོལ་ན་སྒོ་སུམ་རིམ་ཡོད་པ་ལ། ཕྱི་མ་ལ་སྒོ་འདིའི་ནང་དུ་འཁོར་བ་ལ་ཞེན་པའི་བློ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེས་ན། བསྟན་སྲུང་རྣམས་ཀྱིས་མགོ་བོ་ཁོས་བྱ་བ་དང་། བར་པ་ལ། རང་དོན་ཡིད་བྱེད

ཀྱི་བློ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྒོ་འདིའི་ནང་དུ་སྐྱེས་ན་བསྟན་སྲུང་རྣམས་ཀྱིས་མགོ་ཁོས་བྱ་བ་དང་། ནང་མ་ལ། སྒོ་འདིའི་ནང་དུ་ཐ་མལ་གྱི་རྣམ་རྟོག་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེས་ན། བསྟན་སྲུང་རྣམས་ཀྱིས་མགོ་བོ་ཁོས་བྱ་བ་རྣམས་བྲིས་ནས། རྫ་བོ་ཐེགས་རྗེས་ལོ་བཅུའི་བར་སྒྲུབ་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད། དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་པ་ཤིང་མོ་ལུག་ལ་ཁྲ་ཙེ་ཕྱིང་གིར་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཚེ། ནམ་མཁའ་གང་བའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རོལ་མོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྲོག་པ་དང་། མེ་ཏོག་གི་ཆར་འབེབས་པ་ལ་སོགས་པ་གྲོང་པའི་བྱིས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར། མདུང་གཏན་མ་ཐུང་བས་མཁའ་སྤྱོད་དུ་གཤེགས་ཞེས་གྲགས། རིང་བསྲེལ་འོལ་མ་སེའི་མདོག་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་དམར་བ་གསུམ་བྱུང་བ་ཡང་། ཕུན་མི་རིང་བ་ཞིག་ན་འབྲུག་གི་སྒྲ་དང་བཅས་ཏེ་ནམ་མཁར་སོང་ཞེས་གྲགས་སོ། །ཞེས་དེབ་ཐོན་༡༨སོགས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

ལོ་ལེགས། ལོ་ཐོག་ལེགས་པའམ། སྟོན་ཐོག་ཡག་པོ་བྱུང་བའི་དོན།

ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ། ལོ་གསུམ་དང་ཟླ་བ་ཕྱེད་གསུམ། ལོ་གསུམ་ནི་གོ་སླ། ཕྱོགས་གསུམ་ནི་ཟླ་བའི་དཀར་ཕྱོགས་དང་དམར་ཕྱོགས་རེ་རེར་བརྩིས་པས་ཟླ་ཕྱེད་གསུམ་མོ། །ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་ལ་ཞག་གྲངས་ཆིག་སྟོང་ཆིག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཡོད། གོང་གི་དཀར་ཕྱོགས་དང་དམར་ཕྱོགས་ཞེས་པ་ནི། ཡར་ངོ་ལ་ཟླ་བའི་དཀར་ཆ་འཕེལ་བ་དང་། མར་ངོ་ལ་དམར་ཆ་འགྲིབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན།

ལོག་འཁྱུར། ལོག་སྒྱུར་དང་འདྲ། མཚོ་ཊཱི་ཀ་སོགས་སུ་ལོག་འཁྱུར་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནི་སྒྲ་ལོག་འཁྱུར་དུ་བསྒྱུར་བའོ། །ཞེས་དང་། སྒྲ་ལོག་འཁྱུར་དུ་བསྒྱུར་བས་བོད་དཔེ་ལ་ཚོ་གའི་ཚིག་གི་ཐ་མར་སོང་བ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

ལོག་སྒྱུར། སྒྲ་ལོག་སྒྱུར་ཏེ། ཚིག་འགའ་ཞིག་ལྟག་འོག་གོ་ལྡོག་སྟེ་བསྒྱུར་བ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་གང་ཡིན་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་སཾ་སྐྲྀ་ཏའི་སྒྲ་ལ་ཚོ་གའི་ཚིག་གི་དང་པོ་ན་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲ་ལོག་ (མ་ཕྱི་ལ་ལོག་འཁྱུར་ཞེས་འབྱུང) སྒྱུར་དུ་བསྒྱུར་བས་བོད་དཔེ་ལ་ཚོ་གའི་ཚིག་གི་ཐ་མར་སོང་བར་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལྟར་བཀོད།

ལོག་སྒྲུབ། ❶ དྲིན་ལན་ལོག་འཛལ་བྱེད་པ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། མི་བཟོད་པ་དང་བཟོད་པའི་སྐྱོན་ཡོན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ནས་སེམས་བཏུལ་བས་ལོག་སྒྲུབ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མི་འཁྲུག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ གོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལེན་པ། གོ་བ་ལོག་སྒྲུབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ལོག་འཇལ། དྲིན་ལན་ལོག་འཇལ། ལོག་སྒྲུབ་དང་དོན་གཅིག

ལོག་ལྟ། ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་དོན་འདྲ།

ལོག་དད་སེལ། ལོག་པར་དད་སེལ་དང་དོན་འདྲ།

ལོག་འདྲེན། <བི་ནཱ་ཡ་ཀཱ> ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་བུ་ལོག་འདྲེན་ཏེ། ཚོགས་བདག་གླང་སྣའི་མིང་། བི་ནཱ་ཡ་ཀཱ་ལ་གཟིགས།

ལོག་གནོན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བསམ་པ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའམ་ཚར་གཅོད་པ། ཆོས་མིན་གྱི་བློ་འགོག་པར་བྱེད་པ། བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ་ལས། ལོག་གནོན་ཐམས་ཅད་གཅིག་གིས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལོག་གནོན་ཆེན་མོ། ཁུ་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་གཡུང་དྲུང་ཁུ་རྔོག་འབྲོམ་གྱི་ཡ་རྒྱལ་གིས་མཛད་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དེབ་ཐེར་ཞིག ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། ཁུ་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་གཡུང་དྲུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོའམ་ལོག་གནོན་ཆེན་མོར་གྲགས་པ། ཞེས་གསུངས། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་འདི་ལ་བསམ་ཡས་དཀར་ཆག་ཆེན་མོའང་ཟེར། ཞེས་གསུངས། མཁས་དབང་དུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ལགས་ཀྱིས་ཀྱང་དཔེ་རྒྱུན་དཀོན་པས་མཇལ་ཐུབ་མི་འདུག

ལོག་པ། ❶ ནོར་བ། ནོར་འཁྲུལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག ལོག་པའི་ལམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཚུར་ཡོང་བའམ་སླེབས་པ། ནང་ལ་ལོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ འགྱེལ་བ། ཉིལ་བ། ཞིག་པ། རྩིག་པ་ལོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ལོག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། གཞི་དེ་མིན་བཞིན་དུ་དེར་མོས་སྒོམ་བྱེད་པ།

ལོག་པའི་ཡུལ། ཆགས་སྡང་སོགས་ཀྱི་ཡུལ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་''མོ་ལས། རྟ་དམུ་རྒོད་འདུལ་སྦྱོང་མཁན་གྱིས་སྲབ་བཟང་པོས་འདུལ་བ་ལྟར། དབང་པོ་ལོག་པའི་ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྟ་དམུ་རྒོད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་འཇུག་ན་ཚར་གཅོད་ཅིང་། འབད་པ་དུ་མས་བྱ་བར་འོས་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བསླབས་པས་སེམས་ཀྱི་རྟ་དུལ་བར་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལོག་པར་ལྟ་བ། ཚེ་སྔ་ཕྱི་དང་ལས་འབྲས་སོགས་མེད་ཅེས་སྐུར་པ་འདེབས་པ་དང་། དབང་ཕྱུག་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བའི་རྒྱུར་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ཞེས་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལོག་པར་ལྟུང་བ། ❶ ངན་སོང་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། ལོག་པར་ལྟུང་བ་དང་དོན་གཅིག རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས། དགེ་བའི་ལམ་བཅུ་པོ་འདི་དག་གིས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་གྱི། གང་ཟི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་ཐ་ན་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་གཅིག་ཙམ་ཡང་མི་སྲུང་ལ། འོན་ཀྱང་ཚིག་འདི་སྐད་དུ་ང་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་སྟེ་ང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཚོལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་ན། གང་ཟག་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཚུལ་འཆོས་པ་བརྫུན་ཆེན་པོ་སྨྲ་བ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་འཇིག་རྟེན་ལ་སླུ་བར་བྱེད་པ་ཆད་པར་སྨྲ་བ་སྟེ། དེ་རྨོངས་བཞིན་དུ་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་ཅིང་ལོག་པར་ལྟུང་བར་འགྲོའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལོག་པར་ལྟུང་བ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ངན་འགྲོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །❷ དམྱལ་བ། ལོག་པར་ལྟུང་བ་ཞེས་པ་ངན་སོང་གི་མིང་ཡིན་ཀྱང་། དམྱལ་བ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་འཇུག་པའི་སྐབས་ཡང་ཡོད་དེ། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། ལོག་པར་ལྟུང་བ་ནི་དམྱལ་བའི་འགྲོ་བ་སྟེ། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རེ་རེར་དམྱལ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ཚུ ༩༢བ༡ལས། ལོག་པར་ལྟུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངན་སོང་དང་ངན་འགྲོའི་འགྲོ་བ་དེ་གཉིས་མི་ལེན་པར་ཐོད་རྒལ་དུ་འདས་ཏེ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་སུ་ཐལ་བྱུང་དུ་སྐྱེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལོག་པར་དད་སེལ། སངས་རྒྱས་འཁོར་བ་འཇིག་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག སྒྲ་བཤད་ནི། ལམ་ལོག་པ་ལ་དགའ་བ་སྤོང་བར་བྱེད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་མི་དགེ་བ་སོགས་པ་ལམ་ལོག་པ་ལ་དད་པ་སྟེ་དགའ་བ་སེལ་བ་སྟེ་སྤོང་བར་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་འབྲིང་པོའམ་སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་ ཅོ་པ ༡༣༤བ༢ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་ཅིང་བཤད་པས་མི་དགེ་བ་དང་ལོག་པ་ལ་དད་པ་བསལ་ཞིང་མེད་པར་བྱས་པའི་མཚན་ཏེ། ལོག་དད་སེལ་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལོག་པར་སྤྱོད་པ། ❶ འཁྲིག་པ་སྤྱོད་པ། མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ། འདི་དང་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ། ལོག་པར་ཞུགས་པ་གསུམ་ག་ཡང་། བྱ་བ་མ་ཡིན་པའམ་མི་རིགས་པ་བྱེད་པའི་སྤྱི་མིང་བྱེ་བྲག་ལ་ཆགས་པའོ། །❷ བྱ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བྱེད་པ། མི་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པ།

ལོག་པར་ཞུགས་པ། ལོག་པར་སྤྱོད་པ་དང་འདྲ།

ལོག་འཚོ་ལྔ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་བཀག་པའི་འཚོ་བ་ལྔ་སྟེ། ༡ ཚུལ་འཆོས། ༢ ཁ་གསག ༣ གཞོགས་སློང་། ༤ ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་བ། ༥ རྙེད་པས་རྙེད་པ་འཚོལ་བ་སྟེ་ལྔའོ། །དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། ཚུལ་འཆོས་རྙེད་དང་བཀུར་སྟིའི་ཕྱིར། །དབང་པོ་སྡོམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ།། ཁ་གསག་རྙེད་དང་བཀུར་སྟིའི་ཕྱིར། །ཚིག་འཇམ་སྔར་ནི་སྨྲ་བའོ། །གཞོགས་སློང་དེ་ནི་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །གཞན་གྱི་རྫས་ལ་བསྔགས་བྱེད་པའོ། །ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་བ་རྙེད་པའི་ཕྱིར། །མངོན་སུམ་གཞན་ལ་སྨོད་བྱེད་པ། །རྙེད་པས་རྙེད་པ་རྣམས་འདོད་པ། །སྔར་ཐོབ་པ་ལ་བསྔགས་བྱེད་པའོ། །༡ ཚུལ་འཆོས་ནི། ལོག་འཚོའི་ལྔའི་དང་པོ་སྟེ། རྙེད་བཀུར་གྱི་ཆེད་དུ་གཞན་གྱི་མིག་སྔར་སྤྱོད་ཚུལ་ལེགས་པར་འཆོས་པ་སྟེ་སྡོམ་པར་བྱེད་པའོ། །གྲྭ་བཤད་ནི། ཚུལ་ནི་དང་ཚུལ་ལམ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་དོན་དང་འཆོས་པ་ནི་བཅོས་པའི་དོན་ཡིན་པས་རྙེད་བཀུར་གྱི་ཕྱིར་སྤྱོད་ཚུལ་བཅོས་པའི་དོན་ནོ། །༢ ཁ་གསག་ནི། རྙེད་བཀུར་གྱི་དོན་དུ་གཞན་མགུ་བའི་ཚིག་སྨྲ་བའོ། །ཅུང་ཟད་ཞིབ་པར་བཤད་ན། རྙེད་བཀུར་གྱི་ཆེད་དུ་དངོས་ཡོད་དང་མི་མཐུན་པའི་ངོ་བསྟོད་ཀྱི་བརྫུན་ཚིག་སྨྲ་བའི་དོན་ནོ། །གྲྭ་བཤད་ནི། ཚིག་རྫུན་མ་ཞེས་པ་སྟེ་དེ་ཡང་ཁ་ནི་འདིར་ཚིགགམ་སྐད་ཆའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་⸬སྐད་ཆ⸬མང་བ་ལ། མི་⸬ཁ⸬མང་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གསག་དང་གསོག་དང་གསོབ་རྣམས་ནི་བརྫུན་ནམ་རྫུན་མའི་དོན་ཡིན་པར་སེམས་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། གསོབ་གསོག་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། དེས་ན་རྙེད་བཀུར་གྱི་དོན་དུ་བརྫུན་ནམ་བཅོས་མའི་སྐད་ཆ་སྙན་པོ་བཤད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །༣ གཞོགས་སློང་ནི། ལོག་འཚོ་ལྔའི་ཡ་གྱལ་ཞིག རྫས་དེ་འཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་རྫས་ལ་བསྔགས་པ་བྱེད་པའོ། །གྲྭ་བཤད་ནི། གཞོགས་ནི་མི་གསལ་བའི་དོན་ཡིན་པས་མི་གསལ་བའམ་ཟུར་གྱིས་སློང་བས་ན་གཞོགས་སློང་ཞེས་བྱའོ། །༤ ལོག་འཚོ་ལྔའི་བཞི་པ་སྟེ། རྙེད་བཀུར་གྱི་བསམ་པས་སེར་སྣ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལ་དངོས་སུ་སྨོད་པའོ། །གྲྭ་བཤད་ནི། ཐབས་ཀྱིས་འགུགས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐོབ་ཀྱིས་ནི་འདིར་ཐབས་ཀྱིས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། འཇལ་བ་ནི་འདིར་འགུགས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས། ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་བ་ནི་ཐབས་ཀྱིས་གཞན་ནོར་འགུགས་པ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། ཐོབ་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་ཐོབ་འདོད་ཀྱིས་སམ་ཐོབ་ཏུ་རེ་ནས་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། འཇལ་བ་ནི་(སྲང་ལ་འཇོྃལ་ཞེས་པ་ལྟྃར་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཚོད་ལེན་ཞིང་བརྟག་དཔྱད་དམ)ཞུ་དག་གཏོང་བའམ་སྨོད་པའི་དོན་ནོ། །མདོར་ན་རང་ལ་རྙེད་པ་ཐོབ་ཏུ་རེ་ནས་གཞན་ལ་སྨོད་པའི་དོན་ནོ། །༥ རྙེད་པས་རྙེད་

པ་འཚོལ་བ་ནི། ལོག་འཚོ་ལྔའི་ཐ་མ་སྟེ། བདག་ལ་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཁ་ཅིག་གིས་ལྷུང་བཟེད་བྱིན་པ་མ་བླངས་སོ་འདི་ནི་བདག་ལ་རྒྱལ་པོ་ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་གིས་བྱིན་པའོ་ཞེས་སྨྲ་ཞིང་། འདི་ནི་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཁྱད་འཕགས་པའོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པས་སྨྲ་བའོ། །ཡང་ན། གཞན་ལས་རྙེད་པའི་རྙེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྙེད་པ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པའམ། ཟང་ཟིང་ལ་སོགས་པ་རྙེད་པའི་དོན་དུ་སྤོབས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཇི་ལྟར་ན་རྙེད་པ་རྙེད་པར་འགྱུར་ཞེས་རྙེད་པས་རྙེད་པ་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ན། སྦྱིན་བདག་དང་མཛའ་བཤེས་སོགས་ལ་ཕར་ཛན་པའམ་ལག་རྟགས་ཙུང་ཙུང་ཞིག་སྤྲད་ནས་ཚུར་ཆེན་པོ་ཞིག་འཐོབ་ཏུ་རེ་བ་ལ་ཟེར་རོ། །ཞིབ་པ་ལོག་འཚོ་ལྔ་པོ་རང་རང་གི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལོག་ཡིག་དྲུག ཊ་ཋ་ཌ་ཎ་ཥ་ཀྵ། ཥའི་སློག་ཚུལ་ནི། ཤ་ཥ་ཡར་སྒྱུར་ས་ལྟར་བསླུག དཔེར་ན་མཥྩཎྜ་ (ཕྱག་འཚལ་ལོ་གཏུམ་པོ) ལྟ་བུའི་ཤ་དང་། ཨུཥཎིའ་ཥ་ (གཙུག་ཏོར) ལྟ་བུའི་ཥ་གཉིས་ཡར་སྒྱུར་ལ་ས་ལྟར་བསླུག་སྟེ་དཔེར་ན། ན་མཤྲ་ཙཎྜ། ཨུཤྲ་ཎིའ་ཥ་ལྟ་བུར་བསླུག་གོ། ཡང་ཥ་ནི་ཁ་དང་ཆ་མཐུན་པར། རྐན་གྱི་ཕུགས་ནས་སྦྱོངས་ཀྱིས་འདོན། །ཞེས་པས་སྟོན་ཏེ། ཥ་ནི་བོད་ཀྱི་ཁའི་གདངས་དང་ཆ་ཙུང་ཞིག་མཐུན་པར། རྐན་གྱི་ཕུགས་ནས་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་དུ་སྦྱོངས་ཀྱིས་འདོན་ལ། བོད་ཀྱི་ཁ་ལྟར་གསལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། སྣར་ཐང་ལོ་ཙཱ་བའི་ལུགས་ཀྱི་བསླུག་ཐབས་སོགས་ལས་གསུངས། དེང་སང་རྒྱ་གར་བས་ཤ་ཥ་ནི་གཉིས་ཀ་ཤ་ལྟ་བུར་བསླུག་གོ། ལོག་ཡིག་བྱུང་ཚུལ་ནི། སཾ་སྐྲྀ་ཏའི་སྐད། བོད་དུ་གཟུངས་སྔགས་སུ་འགྱུར་དུས། ཡི་གེའི་རྣམ་དཔྱོད་ལ་མཁས་པའི་པཎྜི་ཏ་རྣམས་ཀྱིས་ཇིང་དུ་བཅོས་པར་རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལོག་གཡེམ། (འདུལ་བ) ཡན་ལག་མིན་པ་ཁ་དང་བཤང་ལམ་དང་། བགྲོད་བྱ་མིན་པ་མ་དང་སྲིང་མོ། གནས་མིན་པ་བླ་མ་དང་མཆོད་རྟེན་སོགས་ཀྱི་ཉེ་འཁོར། དུས་མིན་པ་སྨྱུམ་མ་སོགས་ཀྱི་དུས་སུ་འཁྲིག་པ་སྤྱོད་པ་དང་། སྐྱེས་པས་སྐྱེས་པ་ལ་འཁྲིག་སྤྱོད་བྱེད་པ་སོགས་ལ་ལོག་གཡེམ་ཞེས་བྱའོ། །ལོག་གཡེམ་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་གཞན་གྱི་ཆུང་མ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པའོ། །སྟོན་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་གཞན་གྱི་ཆུང་མ་ལ་ལོག་གཡེམ་བྱས་པའི་ནག་ཉེས་བྱུང་ཆེ། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་སྒྲོག་ཐོག་གི་ཆད་པ་གཅོད་ཀྱི་ཡོད་པའི་སྐོར་ཚོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ ༼ཏུ༽ ༡༢༨(ན༡ལས་གསུངས་སོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ལོག་གཡེམ་གྱི་གཞི་ལ་བཞི་ལས་བགྲོད་བྱ་མིན་པ་ནི། མ་ལ་སོགས་པ་དང་མས་བསྲུངས་པ་སོགས་ཀྱི་བུད་མེད་དང་སྐྱེས་པ་ཐམས

ཅན་དང་མ་ཉིང་དང་རབ་འབྱུང་མའོ། །ཡན་ལག་མིན་པ་ནི་མངལ་སྒོ་མ་གཏོགས་པའི་ཁ་ལ་སོགས་པའོ། །གནས་མིན་པ་ནི་བླ་མ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་དང་མཆོད་རྟེན་གྱི་གནས་སོགས་སོ། །དུས་མིན་པ་ནི་སྦྲུམ་མ་དང་བསྙེན་གནས་ལ་གནས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས་འདུ་ཤེས་ནི། བསྡུ་བ་ལས་དེ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པ་ཞེས་མ་འཁྲུལ་བ་དགོས་པར་གསུངས་ལ། འདུལ་བ་ལས་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕམ་པ་ལ་འདུ་ཤེས་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །མཛོད་འགྲེལ་ལས་རང་གི་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ཆུང་མའི་གན་དུ་སོང་ན་ལས་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ཞིག་གི་ཆུང་མ་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆུང་མར་འདུ་ཤེས་ནས་ཞུགས་པ་ལ་འགྱུར་བ་དང་མི་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གཉིས་བཤད་དོ། །ཉོན་མོངས་ནི་དུག་གསུམ་གང་རུང་ངོ་། །ཀུན་སློང་ནི་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པས་བགྲོད་པར་འདོད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི་དེའི་དོན་ལ་རྩོལ་བའོ། །མཐར་ཐུག་ནི་གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་སྤྲད་པའོ། །ཞེས་རྗེའི་ལམ་རིམ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གྲ་བཤད་ནི། ཡན་ལག་མིན་པ་ཁ་དང་བཤང་ལམ་སོགས་ནི་ལོག་པ་ཡིན་ལ། གཡེམ་པ་ནི་འདོད་པའི་བཛ་སྙིང་ཡིན་པར་བཤད་པས། འདོད་པའམ་འཁྲིག་པ་སྤྱོད་པའོ། །མདོར་ན་རང་གི་ཆུང་མ་ཡིན་ཀྱང་ཁ་དང་བཤང་སོགས་ལ་འདོད་པ་སྤྱད་པས་ན་ལོག་གཡེམ་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ཀྱང་ལོག་གཡེམ་ཞེས་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་རང་ལ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ། མདོ་སྡེ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག ཡ་པ འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་ཆོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་བས་མཐོང་སྟེ། འདི་ལ་འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ན་རང་གི་ཆུང་མའམ་གཞན་གྱི་ཆུང་མ་དག་གི་སྐྱེ་གནས་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པར་བྱེད། གཞན་བྱེད་པ་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱེད། མི་བྱེད་པ་ཡང་ཐབས་ཀྱིས་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་འདི་ནི་འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཕོས་ཕོ་ལ་འཁྲིག་སྤྱོད་བྱེད་པ་ཡང་ལོག་གཡེམ་དུ་གསུངས་ཏེ། མདོ་སྡེ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག ཡ་པ ༡༤༣ན༧ལས། སྐྱེས་པ་གང་ཞིག་སྐྱེས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་ན། དེ་ལུས་དང་བྲལ་ནས་ངན་འགྲོ་ལོག་པར་ལྟུང་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཉམ་ང་བ་མང་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལོག་གཡེམ་གྱི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྐོར། མདོ་སྡེ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག ཡ་པ ༡༤༨བ༤ན་གསལ་ལོ། །འདིའི་སྐོར་རྒྱས་པར་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་བསྟན་འགྱུར ངེ་པ ༣༠ན༥ན་གསུངས་སོ། །

ལོགས་པ། གཞན་པ། ཟུར་པ། ཟུར་དུ། ལོགས་སུ།

ཡོང་གཏམ། དོན་མེད་དམ་སྙིང་པོ་མེད་པའི་གཏམ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ཚུ ༧༩༥ན༩ལས། ཡོང་གཏམ་སྨྲ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་དགར་གཏམ་ཟེར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིའི་ཡོང་དང་ཡོངས་པ་གཞིར་གཏོགས་ཀྱི་ཡོངས་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན་དཔྱད།

ཡོང་གཏམ་སྨྲ་བ། ཡོང་གཏམ་དང་དོན་འདྲ།

ཡོང་བྲུ། ❶ རྐང་པའི་གཞོགས་གཡས་གཡོན་གྱི་ཚིགས་རྡོག མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། ཡོང་བྲུ་མི་མངོན་ཞབས་མཉམ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ (བརྡ་རྙིང) ཤིང་ཏོག ཤིང་ཏོག་གི་བརྡ་རྙིང་དུ་ལི་ཤུར་དང་། ལྷུང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་གསུང་།

ཡོང་མེད། ① ཁོམ་མེད། མི་ཁོམ་པ། ② ཆོས་བྱ་ཡོང་མེད་པར་སྒྱུར་དུ་འཇིག་ནས་འཆི་འགྲོ་བའི་དོན།

ཡོང་མེད་ཐུགས་ལ་འཁྲུངས་པ། འཆི་བ་མི་རྟག་པའི་རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ། དེ་ཡང་ཆོས་བྱ་ཡོང་མེད་པར་སྒྱུར་དུ་འཇིག་ནས་འཆི་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ཤེས་པའི་དོན།

ཡོང་མེད་ཐུགས་ལ་འཁྲུངས་པའི་ཞེས་སོགས། ཡོང་མེད་ཐུགས་ལ་འཁྲུངས་པའི་པོ་ཏོ་བ། །བདག་པས་གཞན་གཅེས་སྒོམ་པའི་སྤྱན་སྔ་བ། །སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་མཛད་པའི་ཕུ་ཆུང་བ། །རྒྱལ་སྲས་སྐུ་མཆེད་གསུམ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་འདི་རྒྱས་སྲས་ཐོགས་མེད་བཟང་པོས་གསུངས་པར་བཤད།

ཡོངས། ❶ “ཀླང” གི་སྐུལ་ཚིག དེབ་དེ་ཡོངས་ཤིག ❷ “ལང” གི་སྐུལ་ཚིག ཡར་ཡོངས་ཤིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ “ཡོང” གི་འདས་པ། དཔེར་ན་མིག་ཡོངས་ལྟ་བུ།

ཡོངས་སྐུ། <སཾ་བྷོ་ག་ཀཱ་ཡ> ❶ ངེས་པ་ལྔ་ལྡན་གྱི་གཟུགས་སྐུ་མཐར་ཐུག ཡོངས་སྐུའི་མཚན་ཉིད། ངེས་པ་ལྔ་ནི། གནས་ངེས་པ་འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པ། འཁོར་ངེས་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཁ་སྣག་གིས་བསྐོར་བ། ཆོས་ངེས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་འབའ་ཞིག་གསུང་བ། དུས་ངེས་པ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་སོ། །ཡོངས་སྐུ་ནི། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། མཚན་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། །དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་བདག་ཉིད་འདི། །ཐེག་ཆེན་ཉེ་བར་ཡོངས་སྤྱོད་ཕྱིར། །ཐུབ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུར་བཞེད། །ཅེས་འབྱུང་། སཾ་བྷོ་ག་ཀཱ་ཡའི་ངེས་ཚིག་ནི། སཾ་ནི་ཡང་དག་པར་རམ་རྫོགས་པར་ཞེས་པའི་དོན་དང་། བྷོ་ག་ནི། ལྷའམ་ཟན་པའམ་བྱ་དགའ་འམ། ཡོན་ཏན། རྙེད་པ་སོགས་དང་། བདེ་བ་དང་། གདེངས་ཀ། ཡོངས་སྤྱོད་དང་། སྤྱོང་བྱེད་སོགས་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པ་ལས། འདིར་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་འཇུག ཀཱ་ཡ་ནི་སྐུའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྫོགས་པར་རམ

ཡང་དག་པར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སྐུ་ཡིན་པས་ན། ལོངས་སྐུའོ། །དེ་ཡང་རྫོགས་པར། ཆ་ཚང་བར། ཡང་དག་པར། ལེགས་པར། ཉེ་བར་ཞེས་པ་རྣམས་སྐབས་མང་པོར་དོན་འདྲ་བ་ཡིན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། ཐེག་ཆེན་ཉེ་བར་རྫོགས་པརལོངས་སྤྱོད་ཕྱིར། །ཐུབ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུར་བཞེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ སྒྱུ་ལུས། མ་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་ལ་ལོངས་སྐུའི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་ལམ་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་ཡང་ཟེར་རོ། །❸ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བུམ་དབང་གི་སྤྲུལ་སྐུ་དང་གསང་དབང་གིས་ལོངས་སྐུ་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་སྐུ་སྒྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ལོངས་སྐུ་ནི་སྒྱུ་ལུས་ལ་ཡང་བཤད་པས་ཆོག་མོད་ཀྱང་། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ལོངས་སྐུ་ནི་སྒྱུ་ལུས་ལ་ཡང་བཤད་པས་ཆོག་མོད་ཀྱང་། སྔགས་ཀྱི་སྐབས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ལ་བཤད་པ་མང་བས་རེ་ཞིག་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལོངས་སྐུ་རྣམ་སྣང་གངས་ཆེན་མཚོ། རྣམ་སྣང་གངས་ཆེན་མཚོ་ལ་གཟིགས།

ལོངས་པ། ❶ ལེན་ཐུབ་པའམ། ཐོབ་པའི་དོན། རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པའི་རང་རྣམ་ལས། ཡིད་སྨོན་ཙམ་ལས་ལག་ཏུ་ལོངས་པའི་རེ་བ་མ་མཆིས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❷ རྒྱགས་པ། ཇོམ་པ། ཁེངས་པ། དྲེགས་པ། ❸ ལོང་གི་འདས་པ། དཔེར་ན་མིག་ལོངས་ལྟ་བུ།

ལོངས་པ་གཉེར་གཏོགས། (འདུལ་བ) ལོངས་པ་ནི་འདིར་རྒྱགས་པ་དང་ཁེངས་དྲེགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱེ་བའི་གཞིའམ་རྒྱུར་གྱུར་པ་ལ། ལོངས་པ་གཉེར་གཏོགས་ཟེར། དཔེར་ན་ལོངས་པ་གཉེར་གཏོགས་ཀྱི་ལྟུང་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། སྤྱིར་བཏང་ལོངས་པ་ཞེས་པ་གཞན་ལས་ཐོབ་པའམ་ཐོབ་པའི་དངོས་པོའི་མིང་ཡིན་ལ། འདིར་ཡུལ་ (དངོས་རྫས) ཀྱི་མིང་ཡུལ་ཅན་ (རྒྱགས་པ) ལ་ཐོགས་པ་འདྲའོ། །སྐབས་རེར་འདོད་ཆགས་ལ་ལེན་པ་ (རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྲེད་པ་དང་ལེན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ) ཞེས་བཏགས་པ་དང་ཅུང་ཟད་ཆ་འདྲའོ། །

ལོངས་པ་གཉེར་གཏོགས་ཀྱི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ང་དགུ་པ། ལོངས་པ་གཉེར་གཏོགས་ཀྱི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་མ་ཡིན་པ་དང་མཚོན་ཆ་དང་རོལ་མོའི་ཆ་སྤྱད་ལ་རང་ངམ་བསྐོས་པས་རེག་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། ཡངས་པ་ཅན་དུ་དྲུག་སྡེས་རོལ་མོའི་སྒྲ་སྦྱང་བ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་རྒྱགས་པ་འཕེལ་བའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ལོངས་པ་ནི་རྒྱགས་པའི་མིང་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་གཏོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

ཡོངས་སྨིན་གྱི་ས་པ། འཛམ་བུ་གླིང་ལས་གཞན་པའི་གླིང་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་མིའི་རྟེན་ལ་ཡོངས་སྨིན་གྱི་ས་པ་ཟེར། གྲུ་བཤད་ནི། གླིང་གཞན་གསུམ་ནི་ཡོངས་སྨིན་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་པས་ཡོངས་སྨིན་གྱི་ས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཞེས་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་༧༧བ༣ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ན། དེ་རྣམས་ཚེ་སྔ་མར་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཚེ་འདིར་སྨིན་བའམ་ཡོངས་སྨིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

ཡོངས་སྨིན་ཆེ་བ། གནའ་བོ་རྒྱ་གར་ན་གྲོ་དང་འབྲུ་ལ་སོགས་པ་མང་བ་ལ་ཡོངས་སྨིན་ཆེ་བ་ཟེར། རྒྱ་གཞུང་རྣམས་སུ་གསལ།

ཡོངས་སྨིན་གནས། ཡོངས་སྨིན་པའི་གནས་ནི། ཡོངས་སྨིན་པའི་རྒྱུ་ལ་ཟེར། ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ལ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཆ་རྐྱེན། དཔེར་ན་ཤིང་ཏོག་ཟླམ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སྨིན་པ་ལ་སྨིན་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཡོངས་སྨིན་གནས་ལ་སྨིན་པ་ལྟ་བུར་འདོད་གྱུར་པ། །ཞེས་པའི་སྐབས་འདིར་གནས་ནི་རྒྱུ་ལ་གོ་དགོས་པས་ཡོངས་སྨིན་པའི་རྒྱུ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །རྗེའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཐ་མར་གལ་ཆེ་བ་ལ་སྨིན་པ་དང་འདྲ་ཚུལ་ནི། །རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་སྙིང་རྗེའི་སྨིན་པ་དང་བྲལ་ན། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཉེ་བར་ཡོངས་སྨིན་པའི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཚོགས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་བར་མ་ཆད་པ་འཕེལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། འབྲས་བུའི་སར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འཇུག་ན་དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གནས་རྒྱུ་ལ་འཇུག་པའི་དཔེ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་བདག་མེད་པའི་རྒྱུ་ཚང་ལ། བག་མེད་པའི་གནས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡོངས་སྨིན་རྫོགས་པའི་སྐུ། རྫོགས་པར་ཡོངས་སྨིན་པའི་སྐུ། ཚིག་སྔ་ཕྱི་གོ་ལྡོག་སྟེ་བཤད་དགོས་པ་མང་དུ་ཡོད་དེ། བསྙེན་རྫོགས། ཤེས་བཞིན། ཤེས་རབ་སོགས་སོ། །ཞིབ་པ་ཡོངས་སྐུ་ལ་གཟིགས།

ཡོད། ངན་པའམ་དམན་པའི་དོན། ཌུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་དེབ་དང་པོ་༡༣ལས། སྨན་སྔགས་ཀྱིས་མ་ཕན་པར་རྗེ་ཡོད་ལ་སོང་། ཞེས་དང་། ལྕང་གྲོང་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས་གཟུགས་ཅན་ཡོད་ཅིང་གནས་གོས་ཕྱལ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཡོབ། ❶ ལབ་པའི་སྐུལ་ཚིག དཔེར་ན་ཡོབ་ཅིག་ལྟ་བུ། ❷ སྦྱར་བ་ཤེས་པ། དཔེར་ན་སྦྱར་བར་ཡོབ། ཡོབ་སྐྱེན་ལྟ་བུ།

ཡོབ་ཅིག ཡོད་ཅིག

ལོབས། ལོབ་དང་དོན་འདྲ།

ལོབ་སྐྱེན་པ། སྒྱུར་བར་ལོབ་པ་སྟེ་ཤེས་པ། འདི་བརྡ་རྙིང་དུ་སློབ་སྐྱེན་པ་ཟེར།

ལོབས་སྐྱེན་པ། ལོབ་སྐྱེན་པ་དང་འདྲ།

ལོས། ངེས་པར། ལོས་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཕ

ཕ་ཀ་ཊཱ། (ལེགས་སྦྱར) ཤིང་རྟ་ཕ་ཀ་ཊཱ་ལ་གཟིགས།

ཕ་ཀོན་ཞུགས་པ། ཁོན་ཞུགས་པའམ་ཡོད་པ།

ཕ་བཀག་པའི་མདོ་ཇི་ཡོད། གླང་པོ་རྩལ་གྱི་མདོ། སྤྲིན་ཆེན་པོའི་མདོ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མདོ། སོར་ཕྲེང་ཅན་གྱི་མདོ། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་དང་ལྔ་ཡོད་དེ། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་བཀའ་འགྱུར་ ཅ་པ ༡༨༡བ༣ནས་གསུངས་ཡོད། དེ་ཉིད་ཀྱི་༡༨༩ན༧ལས། གླང་པོ་འཆིང་དང་སྤྲིན་ཆེན་དང་། །སོར་མོའི་ཕྲེང་བའི་མདོ་དག་དང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་འདི་ལས། །ངས་ནི་ཕ་རྣམས་རབ་ཏུ་བཀག །ཅེས་གསུངས་སོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས་ཕ་བཀག་པའི་སྐོར། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པའི་ཏཱའི་སི་ཏུ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པའི་དྲིས་ལན་ཤོག་གྲངས་༡༢ན༡ལས་གསུངས་སོ། །ཕའི་སྐོར་སྤྱི་དང་རྣམ་གསུམ་དག་པའི་ཕའི་སྐོར། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་སྡོམ་གསུམ་རྣམ་བཞག་ཐུབ་བསྟན་གྱི་དོར་༩༡ན་གསལ་ལོ། །

ཕ་བཀྲ། ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲ་ཁྲ་བོར་ཡོད་པ། ཕ་གཟི་གུ་ཡང་ཟེར།

ཕ་བཀྲག ཕ་ཡི་བཀྲག་མདངས།

ཕ་སླན། ཕ་འཁོན་ལེན་པ། སླན་ནི་འདིར་ལན་སློག་པའི་དོན་ནོ། །འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༣༨བ༧ལས། དགྲ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཁོན་གྱི་ཕ་སླན་པར་འདོད་པའི་དགྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཕ་ལྔ། ❶ བ་ལང་གི་ཕ། ཁྱིའི་ཕ། གླང་པོ་ཆེའི་ཕ། རྟའི་ཕ། མིའི་ཕ་དང་ལྔའོ། །❷ མ་ཏེ། སེང་གེ། གླང་པོ་ཆེ་ཐལ་ཀར་མཆེ་བ་དྲུག་ལྡན། རྟ་ཅང་ཤེས། མི་བྲམ་ཟེ་སྐྱེ་བ་བདུན་པའི་ཕ་དང་ལྔའོ། །དེ་རྣམས་ལ་ལྷུགས་ཀྱི་ལྔ་ཡང་ཟེར།

ཕ་ལྔ་དང་བདུད་རྩི་ལྔའི་དོན། ཕ་ལྔས་གཤེགས་པ་ལྔ་དང་། བདུད་རྩི་ལྔས་གཤེགས་པ་ལྔ་མཚོན།

ཕ་ལྔའི་དོད། ཨ་རུ་གསེར་མདོག་གམ་བུ་རམ་ལ་ཕྱེད་པར་བཤད།

ཕ་གཅིག་པ། སློབ་ཡིད་མཐུན་པའི་དོན་དུ། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་གསུང་།

ཕ་ཆེན། ❶ མི་ཕ། ❷ ཕ་བརྟུང་བའི་ཁྲ་བ། ❸ ཕའི་དྭངས་པ། ས་སྐྱའི་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གསུང་།

ཟ་ལྷོག བ་ལང་སོགས་ཀྱི་མཛིང་པའི་སྟེང་གི་ཟ་ཛོག་དེའི་མིང་།

ཟ་གཉེར་བ། དགྲ་ཟ་ལེན་པ། སྔན་པ་དེའི་ནས་ཀྱི་ཞིང་སྤྲེའུ་རྣམས་ཀྱིས་མ་རུང་བར་བྱས་པས་དེས་བསམས་པ། སྤྲེའུ་འདི་རྣམས་ལ་ཟ་གཉེར་བའི་དུས་ལ་བབ་བོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་སྨྲས་པ། ལྷ་སྤྲེའུའི་ཞག་གིས་གླང་པོ་ཆེ་རྣམས་བསྐུས་ན་གསོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཟ་སྟག གཅིག་པུ། རྐྱང་རྐྱང་། ཁོ་ན། མཐའ་དག འབའ་ཞིག ཐམས་ཅད། ཞེ་གཅིག ཟེད་དག བོད་བཙན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ཡིག་རྙིང་རྣམས་སུ་ཟེད་དག་ཅེས་ཀྱང་སྣང་།

ཟ་ཐང་ཐང་། ཐང་ཆད་ཆད། ཟ་ཟད་ཟད།

ཟ་ཐང་བ། ཐང་ཆད་ཅིང་ལུས་ཟུངས་ཟད་པའི་དོན། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས། (རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ) དེས་ལམ་ཀ་ན་མི་ནད་ཀྱིས་ཉེན་པ། དམུ་ཇིང་ཅན། ལུས་ཉམ་ཆུང་བ། རང་གི་གཅིན་སྐྱག་ཏུ་བྱིང་བ། མགོན་མེད་པ། སྐྱབས་མེད་པ། ཤིན་ཏུ་ཟ་ཐང་བར་དབུགས་དབྱུང་ཞིང་རྟབ་དགོས་པ་ཞིག་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཟ་དག ཟ་སྟག་དང་དོན་འདྲ། ལི་ཟེའི་གུར་ཁང་དུ་གསལ།

ཟ་ནའི་གོས་ཅན། <ཟ་ན་བསྟྲི> (འདུལ་བ) སྟོན་པའི་གདན་རབས་བདུན་གྱི་གསུམ་པ་ཟ་ནའི་གོས་ཅན། Sanavastri

ཟ་པ། ཟེང་ཟ་པ་ལ་གཟིགས།

ཟ་བ་ར། (ལེགས་སྦྱར) ❶ རི་ཁྲོད་པ། ❷ ཁྱི་ར་བ། རྔོན་པ། ❸ ཀྱེ་རྡོར་གྱི་མཚན། ❹ དབང་ཕྱུག་གི་མིང་གི་ཡིན་པར། སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ལས་བཤད།

ཟླ་བ་རི། (ལེགས་སྦྱར) རི་ཁྲོད་མ། བུད་མེད་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱར་བ་ཡིན།

ཟ་བོ་ངལ། ཁུར་པོ་ཁུར་ནས་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྐབས་སྟོད་སིག་ཙམ་བྱས་པའི་རིང་ལ་ངལ་གསོ་གཏོགས་ཙམ་བརྒྱབ་པ་ལ་ཟེར།

ཟ་སྦྲང་། མི་ཕྱུགས་ལ་སོ་བཏབ་སྟེ་ཁྲག་འཛིབ་པའི་སྦྲང་མ་དེ་ཡིན་པར། དབྱངས་ཅན་དགའ་བློའི་འདུལ་བའི་སྐྱེད་འཛུམ་གྱི་བརྡ་བཀྲོལ་༧༥བ༧ན་གསལ་ལོ། །

ཕ་མ། མངལ་དུ་ཕྲུག་གུ་གནས་སའི་པགས་སྣོད་དཀར་པོ་ཞིག་གི་མིང་། རབ་ཏུ་མ་བྱུང་ཕྱོན་བ་ཕྱུགས་འཚོ་རུ་འགྲོ་དུས་བ་ཕྱུགས་ཀྱི་ཕ་མ་མང་པོ་མཐོང་སྲིད།

ཕ་མའི་སྣོད། ཕ་མ་དང་འདྲ།

ཕ་མི་སྲུལ་རི། (འདུལ་བ) ཕ་མི་འདུལ་འཛིན་དང་། སྲུལ་རི་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་བོད་སྔ་རབས་པའི་འདུལ་འཛིན་གཉིས་སོ། །ཀརྨ་པ་བརྒྱད་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་འདུལ་ཊཱི་ཀ་ཡི་དཔྱར་བསྡུར་བར་བྱའོ། །

ཕ་མོ་རྗོལ་བ་ལྟར། རྗོལ་མེད་སྒྲོ་ཐུར་དུ་བྱུང་བའི་དཔེ།

ཕ་ཟ། <པིཎྜཤ> ❶ ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཟས་སུ་ཕ་ཟ་བ་ནག་པོ་ཆེན་པོ། ཞེས་རྗེའི་གསུང་མདོ་རྩའི་ཟིན་བྲིས་སུ་གསལ། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་ཡང་དེ་བཞིན་གསུང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། འདི་ནི་བྲམ་ཟེ་མ་ལགས་ཀྱི་ཡི་དྭགས་ཕ་ཟ་ལགས་པས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། མི་ཕ་ལ་སོགས་པ་རྗེན་པར་ཟ་བས་ན་ཕ་ཟ་ཞེས་བྱའོ། །ཚེ་བྲག་རྫོགས་ཚེད་འབྲིང་པོ་༡༥༥རྒྱབ་གཟིགས་ལས། "པིཎྜཤ་ཞེས་བྱ་བ་པིཎྜཤམཤྣཏཱིཏིཔིཎྜཤ" ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཡི་དྭགས་ཀྱི་སྐད་རིགས་མི་ཕ་ལ་སོགས་པ་རྗེན་པར་ཟ་བས་ན་ཕ་ཟ་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ འདྲེ་ལ་ཟེར། སྔེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་གསུང་།

ཕ་གཟི་གུ། ཕ་བཀྲ་དང་འདྲ།

ཕྭ་འོད། (འདུལ་བ) ཚུ་ལོག་གི་མིང་དུ་བཤད།

ཕཱ་ར་དྭ་ཏིའི་བུ། ཕཱ་རིའི་བུ་དང་འདྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། རིགས་ཕ་ར་དྭ་ཏི་ཡིན་པས་ན་ཕ་ར་དྭ་ཏིའི་བུ་ཞེས་བཏགས་པར། བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་སྙིང་པོ་མཆོག་ན་གསལ། །ཕཱ་ར་དྭ་ཏི་ནི་སྟོན་ལྡན་མ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །

ཕ་ར་བ། དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བའི་སློབ་མ་སྣང་ཕར་གཉིས་ཤེས་གྲགས་པའི་ཡ་གྱལ། ཕ་ར་བ་ཆེན་པོའོ། ། (དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༣༣༡ན་ཕར་པ་བ་ཞེས་བྲིས་སྣང་) ཕ་ར་བ་ཆེན་པོ་ནི། བྱང་གི་རོམ་པོར་འབྲོག་པ་ཞིག་གི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་སྟེ། ཕྱི་ལོ་༡༠༧༠་ལ་འཁྲུངས་ཤིང་། འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པའི་ངང་ནས་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་བྱའི་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་༡༡༤༡ལོར་དགུང་གྲངས་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་བཞེས་པ་ན་སྐུ་གཤེགས་སོ། །གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་ཕ་མས་བག་མ་བླངས་པ་ལ་མ་ཆགས་པར། པོ་ཏོ་བའི་སྤྱན་སྔར་བྱོན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་གདམས་པ་གསན། ཐུགས་རབ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་བཀའ་འགྱུར་རོ་ཅོག་ཐུགས་ལ་བཞུགས་པར

ཡང་གྲགས། ཕོ་ཧོ་བ་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་ཕོ་ཧོ་བའི་སློབ་མ་ཕལ་ཆེ་བ་ཁོང་ལ་འདུས་ནས། ཚོགས་པ་སུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཡོད་པར་གྲགས། བཤད་པ་ཕལ་ཆེར་གཞུང་ཆེ་བ་ཁོ་ན་ལ་མཛད་དོ། །རྒྱས་པར་དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༣༣༧ལ་གཟིགས།

ཤ་ར་བའི་བཀའ་བབས་ཀྱི་བུ་ཆེན་བཞི། བཀའ་བབས་ཀྱི་བུ་ཆེན་བཞི་ལ་གཟིགས།

ཤཱ་རི་ཀཿ (ལེགས་སྦྱར) (འདུལ་བ) རི་སྐེགས་ཞེས་བྱ་བའི་བྱ་ཞིག་སྟེ། མགོ་ལ་སྒྲོའི་གཙུག་ཕུད་ཡོད་པའི་བྱ་ནག་པོ་ཞིག་གི་མིང་ངོ་། །རི་སྐྱེགས་ཞེས་འབྲི་བའང་ཡོད། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་རི་སྐེགས་ཞེས་ཡ་བཏགས་མེད་པ་སྣང་ངོ་། །

ཤ་རཱི་རཾ། (ལེགས་སྦྱར) ① སྐུ་ལུས། སྐུ་གཟུགས། གཟུགས་པོ། ལེགས་སྦྱར་དུ“शरीरं”ཤ་རཱི་རཾ་ཟེར། རྒྱ་གར་ཡུལ་སྐད་ལ་ལུས་པོ་ལ“शरीर”ཤ་རཱི་ར་ཟེར། དབྱིན་སྐད་དུ་ body ཟེར། ② སྐུ་གདུང་ (ཤི་བའི་རོ) དང་སྐུ་རུས་ལའང་ཤ་རཱི་རཾ་ཟེར།

ཤཱ་རིའི་བུ། (འདུལ་བ) མཆོག་ཟུང་གི་ཡ་གྱལ་ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པའི་འཁོར་སློབ་ཅིག སྒྲ་བཤད་ནི། མའི་མིག་གཉིས་བྱ་ཤཱ་རི་ཀཱ་འདྲ་བས་དེའི་མིང་ཤཱ་རི་ཀཱ་ཞེས་བཏགས་ལ། དེའི་བུ་ཡིན་པས་ཤཱ་རིའི་བུའོ། །འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ན་གསལ། བྲམ་ཟེ་སྐར་རྒྱལ་གྱི་བུ་ཡིན་པས་ཉེ་རྒྱལ་ཀྱང་བཏགས་ལ། ཉེ་རྒྱལ་ནི་ཕ་ལས་དྲུས་པའི་མིང་དང་ཤཱ་རིའི་བུ་ནི་མ་ལས་དྲུས་པར་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས་བཤད། ཤཱ་རིའི་བུ་ཡབ་སྐར་རྒྱལ་རྒྱང་འཕེན་གྱི་གཞུང་ལ་མཁས་ཤིང་རྣམ་རིག་ཤིན་ཏུ་བཀྲ་བས། ཡུམ་ཤཱ་རི་ཀས་ཇི་ཙམ་བརྩད་ཀྱང་ཕམ་པར་གྱུར་མོད། ནམ་ཞིག་ན་ཤཱ་རིའི་བུ་མའི་མངལ་དུ་ཆགས་པ་དེའི་ཚེ། དེའི་བྱིན་མཐུས་ཤཱ་རི་ཀས་རང་གི་ཁྱོ་བྲམ་ཟེ་སྐར་རྒྱལ་རྩོད་པའི་སྒོ་ནས་ཕམ་པར་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུལ་བ་ལུང་ན་གསལ་ཞིང་། གཞན་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། ཉེ་རྒྱལ་དང་པང་ནས་སྐྱེས་གཉིས་སྟོན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཆོག་དང་། ཅིག་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་ལ། ཅིག་ཤོས་ནི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་ཡང་བསྟན་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་ལ་དགེ་སློང་ཚུར་ཤོག་ཅེས་བྱ་བས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་སློང་དག་ཚུར་ཤོག་ཚངས་པར་སྤྱད་པ་སྤྱོད་ཅིག་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། དེ་དག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའི་མཇུག་ཁོ་ནར་སྐྲ་བྲི་བ་དང་སྣམ་སྦྱར་གྱོན་པར་གྱུར་ཏེ། སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་ཞག་བདུན་སྐྱེས་པ་ཙམ་དང་། ལག་པ་ན་ལྷུང་བཟེད་དང་། བྱ་མ་བུམ་ཐོགས་པ་དང་། དགེ་སློང་བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་སྤྱོད་ལམ་ལྟ་བུར་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་དང་མོའུ་དགལ་གྱི་བུ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོག་མར། མུ་སྟེགས་སྟོན་པ་དྲུག་པོ་རེ་རེ་དང་མཇལ་སྟེ། ཁོང་ཅག་ལ། ཁྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ནི་

གང་ཡིན། སློབ་མ་ལ་གདམས་པ་ནི་གང་ཡིན། ཆངས་པར་སྤྱོད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་གང་ཡིན། ཕན་ཡོན་ནི་གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པ་ན། ཁོང་ཅག་གི་ལྟ་བ་ནི་ལས་འབྲས་མེད་པར་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱང་འཕེན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་པར་གཟིགས་ནས། ཀློ་ངན་ལོག་པར་སྟོན་བྱེད་པ། །དམན་པ་སྟོན་པར་གྲགས་པ་སྟེ། །གང་གི་ཆོས་ནི་དེ་འདྲ་བ། །དེ་ཡི་ཆོས་མིན་ཅི་ཞིག་འདྲ། །ཞེས་སྨྲས་ནས་སྨོད་སྨོང་པ་བཞིན་དུ་བཏབས་ཏེ་སོང་ངོ་། །མཆོག་ཟླང་གི་ལོ་རྒྱུས་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་གླེགས་པ་〔ཀ་པའི〕༡༩ན༥ན་བཞུགས་ཤིང་། དེ་དུས་ཁོང་གི་མིང་ལ་ཉེ་རྒྱལ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་འདུས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཏོག་གི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མདོ་སྡེ་〔ན〕༡༨༧བ༢ནའང་བཞུགས་སོ། །

ཤཱཀྱ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ (འདུལ་བ) ཤཱཀྱ་ “शाक्य” ནི། ཐོད་པ། ནུས་པ། ཐུབ་པ་བཅས་ཀྱི་དོན། འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཤཱཀྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞན་གྱིས་མི་ནུས་པའི་ལས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ནུས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དབྱིན་སྐད་དུ་ capable ཟེར། ཤཱཀྱའི་སྒྲ་བཤད་ནི། ཤཱཀ་ཞེས་པའི་ཤིང་གིས་ཁེབས་པའི་གནས་སུ་འགྲོ་འོང་བྱེད་པའ་གནས་པས་ཤཱཀྱ་ཞེས་བརྗོད་དེ། མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཛོ་བ་མོ་ལས། ཤཱཀའི་ཤིང་གིས་ཁེབས་པ་ཡི། །གནས་སུ་གང་ཕྱིར་འཆག་བྱེད་པ། །དེ་ཕྱིར་བུ་རམ་ཤིང་རིགས་ལས། །བྱུང་སྟེ་ཤཱཀྱ་ཞེས་སུ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ རྒྱ་གར་གྱི་རིགས་རྒྱུད་ཅིག་གི་མིང་། ❸ ཤཱཀྱའི་རིགས་ཀྱི་སྲུ་སྐྱེགས་པ། ཤཱཀྱ་སེ་པ་རལ་པ་ཅན་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་དང་པཎྜ་གླིང་པ་བརྩུན་མའི་སྐོར། པཎྜ་གླིང་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ། (འདུལ་བ) སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་གཟིགས། ཤཱཀྱའི་སྒྲ་བཤད་ཤཱཀྱ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཤཱཀྱ་སེ་པ་རལ་པ་ཅན། (འདུལ་བ) ཤཱཀྱའི་རིགས་ཀྱི་སྲུ་སྐྱེགས་པ་དང་། མི་ལ་ལྟར་འཛིན་པའི་སྲུ་སྐྱེགས་ཅན་གཉིས་ལ་ཟེར། འདི་གཉིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱུང་བར་གནང་བ་ཡིན། ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྲུ་སྐྱེགས་ཅན་རབ་ཏུ་དབྱུང་བར་མ་གནང་ཡང་། དམིགས་བསལ་ལ་ཤཱཀྱའི་རིགས་ཀྱི་སྲུ་སྐྱེགས་ཅན་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉེ་དུ་ཡིན་པ་དང་དགྲ་ལ་ཕྱིར་མི་ནུར་བར་དཔའ་བ་དང་ཆང་མི་འཐུང་བ་དང་དམ་པའི་ཆོས་ནམ་དུ་ཡང་མི་གཏོང་བ་དང་བརྟན་དང་གཡོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེ་པ་རལ་པ་ཅན་ནི་ལས་འབྲས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་གནང་ངོ་། །མདོ་རྩ་བ་ལས། རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་འོངས་པ་ལ་སྲུ་

སྔགས་ཅན་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲི་བར་བྱ་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དག་གིས་ཀྱང་བྱའོ། །ཤཱཀྱ་དང་མེ་པ་རལ་པ་ཅན་མ་གཏོགས་པ་སེམས་མགུ་བར་མ་གྱུར་པའི་མུ་སྟེགས་ཅན་རབ་ཏུ་དབྱུང་བ་དང་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆུང་༡༢ན༥ལས་ཀྱང་། ཤཱཀྱ་དང་ཞེས་པ་ནི་ཤཱཀྱའི་རིགས་སུ་ཆུད་པ་ནི་དགྲ་ལ་ཕྱིར་མི་ཐུར་བར་དཔའ་བ་དང་ཆང་མི་འཐུང་བ་དང་དམ་པའི་ཆོས་ནམ་དུ་ཡང་མི་གཏོང་བས་ཆུད་དེ་བརྟན་དང་གཡོ་མེད་པས་ན་མ་རངས་ཀྱང་རུང་ངོ་། །མེ་ལྷ་པ་རལ་པ་ཅན་ཞེས་པ་ནི་མེ་ལྷ་པ་ཅན་ནི་མེ་ལྷའང་རྗེད་ལ། རལ་པ་ཡང་ཡོད་པ་ལ་བྱ་སྟེ། ཕོ་བདག་གི་ལྟ་བ་སྤྱངན་ལས་འདས་པར་འདོད་ལ་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡོད་པར་ལྟ་བས་མ་རངས་ཀྱང་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཤཱཀྱ་འོད། (འདུལ་བ) མཆོག་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱལ། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱི་སློབ་མ་སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་འོད་ནི། འདུལ་བ་བསྟན་པ་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་སློབ་དཔོན་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གིས་དགེ་ཚུལ་གྱི་ཀཱ་རི་ཀཱ་སུམ་བརྒྱ་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་འོད་ལྡན་མཛད། ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་རྒྱན་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་འདུལ་བ་བདུད་རྩིའི་རྒྱན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གིས་དགེ་ཚུལ་གྱི་ཀཱ་རི་ཀཱ་སུམ་བརྒྱ་པ་སོགས་མཛད། ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། མཁའ་མཉམ་མ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་ན་གནས་བཅས་ཤིང་། །འབུམ་ཕྲག་འདུལ་བའི་གཞུང་གི་གདེངས་ཀས་བཟེད། །རྣམ་གྲོལ་ཐར་པའི་ནོར་བུས་གཙུག་ན་མཛེས། །མཆོག་གཉིས་ཀླུ་ཡི་དབང་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ། །ཅེས་ཡོན་ཏན་འོད་དང་ཤཱཀྱ་འོད་གཉིས་མཆོག་གཉིས་ལ་བཤད་ཅིང་། རྙིང་མའི་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྱལ་དུའང་ཤཱཀྱ་འོད་མི་སྣང་བས་དཔྱད་པར་འོས་ཏེ། དེ་ཡང་ (རྙིང་མ) རྒྱན་དྲུག་ནི། ཀླུ་སྒྲུབ་སྙིང་པོ། ཐོགས་མེད། དབྱིག་གཉེན། ཕྱོགས་གླང་། ཆོས་གྲགས། ཡོན་ཏན་འོད་དོ། །མཆོག་བརྒྱད་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ། འཕགས་པ་ལྷ། ཙནྡྲ་གོ་མི། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ་བསྣན། ཕྱོགས་གླང་ཕྱི་བའོ། །ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པའི་གྲུབ་མཐའ་མཛོད་དུ་གསལ།

ཤཱཀྱ་བཤེས་གཉེན། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་ཞིག རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། དེ་ལ་འཕགས་པ་ལྷ་དང་ཀླུ་བྱང་དང་ཤཱཀྱ་བཤེས་གཉེན་གསུམ་འཕགས་པའི་སློབ་མར་གྲགས་ཆེ་ལ། ཞེས་གསུངས།

ཤཱཀྱ་སེངྒེ། (འདུལ་བ) ཤཱཀྱའི་གཙོ་བོ། མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་༢༥༧ན༣ལས་གསུངས།

ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ། <ཤཱཀྱ་རཱ་ཛ> (འདུལ་བ) ཤཱཀྱའི་གཙོ་བོ་དང་དོན་འདྲ།

ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ་བཟང་ལྡན། རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གི་ཚ་བོ་ཞིག ཕྱིས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གིས་བཟང་ལྡན་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐུར་ཚུལ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་〔ཆ〕༤༤བ༣ན་གསལ་ལོ།།

ཤཱཀྱའི་གཙོ། <ཤཱཀྱ་པྲ་ཧྲུ> (འདུལ་བ) ཤཱཀྱའི་གཙོ་བོ་དང་དོན་འདྲ།

ཤཱཀྱའི་གཙོ་བོ། <ཤཱཀྱ་པྲ་ཧྲུ> (འདུལ་བ) བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

ཤག གཞིར་བཞག འཐད་པ། ངེས་པ། ངོ་མ་སོགས་ལ་འཇུག དཔེར་ན་ཡིན་ཤག བདེན་ཤག ཡོད་ཤག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། གཤའ་དང་འདྲ། གཤའ་ལ་གཟིགས།

ཤག་པོ། གྲོགས་པོ།

ཤགས་འགྱེད་པ། རྩོད་པ་རྒྱག་པ།

ཤངྐ་ར། (ལེགས་སྦྱར) བདེ་བྱེད་དེ། ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་མིང་།

ཤང་ཤང་། ❶ རྒྱུག་རྩུའི་སྒྲའམ་དེ་དང་མཚུངས་པའི་སྒྲའི་ཁྱད་པར་ཞིག ❷ འདབ་ཆགས་ཤིག ཅེས་ངག་སྒྲོན་འགྲེལ་པར་གསུངས།

ཤང་ཤང་ཏེའུ། ❶ <ཇཱི་བ་ཇཱི་བི་ཀ> བྱ་ཆུང་དུ་སྐད་སྙན་པོ་ཞིག་མིང་ཡིན་པར་སེམས། ངག་སྒྲོན་འགྲེལ་པ་ཁྲུ་ནུ་ལྷ་མས་མཛད་པ་ལས། ཤང་ཤང་ཏེའུ་བྱ་ཤང་ཤང་ཆུང་ངུའམ་ཕྲུག་གུ་ཞེས་བཤད་དོ། །དབྱངས་ཅན་དགའ་བློའི་འདུལ་བའི་སློང་འབྱམ་གྱི་བརྡ་བཀྲོལ་༧༣ན༥ལས། འདིའི་སྐད་དོད་ཇཱི་བ་ཇཱི་བི་ཀ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ་འཚོ་བ་འཚོ་བྱེད་ཅེས་བསྒྱུར་ཞིང་། རྨ་བྱའི་ཚད་ཙམ་པའི་བྱ་གཤོག་འདབ་ཁྲ་བོ་དེ་མཐོང་བས་དུག་ཞི་བར་བཤད་དོ། །ཞེས་བཤད་ཀྱང་། འདི་ནི་རྨ་བྱ་ལྟར་བྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་མི་སྣང་སྟེ། ཏེའུ་ཞེས་ཆུང་ངུའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །❷ ལུས་སྟོད་མི་དང་ལུས་སྨད་བྱ་ལ་གཤོག་པ་དང་ལྡན་པའི་སྲོག་ཆགས་ཤིག བྱ་འདི་སྐད་ཤིན་ཏུ་སྙན་པ་ཞིག་ཡོད་སྐད། གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་ནང་། ཀ་ལ་པིང་ཀ་དང་། ཚངས་དབྱངས། ཤང་ཤང་ཏེའུ་སྒྲ་དབྱངས་ལྟར་སྙན་པ་ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །རྗེའི་འཛམ་དབྱངས་བསྟོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་། ཏྲི་ཟ་ཀ་ལ་པིང་ཀ་ཚངས་པ་དང་། །ཤང་ཤང་ཏེའུ་དབང་པོའི་དབྱངས་ལྟར་སྙན། །ཛ་སྒྲ་མ་ཁེངས་མི་དམའ་ཀུན་རྗེས་ཞུགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཤང་ཤང་མེ་ཏོག མེ་ཏོག་ཤང་ཤང་ལ་གཟིགས།

ཤང་ཤོང་། ཀྱང་ཀྱོང་། ཀྱང་ངེ་ཀྱོང་ངེ། ཀོང་ཀོང་དང་འཁྱར་འཁྱར། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་ལས། ཤང་ཤོང་མེད་པས་སེན་མོ་མཐོ་བ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཤངས་ཚ། (འདུལ་བ) གཉི་བརྟང་བའི་ཚེ་གན་གཡོགས་ཀྱིས་གཉི་ལ་ཕྱི་བའི་སྣངས་ཀ་ལན་གསུམ་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། དེའི་དགོས་པ་ནི་བསམ་གཏན་རྣམས་ལ་གནོད་པ་སྲང་བའི་ཚེད་དུ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་སྒྲ་ཙུང་ཟད་འབྱིན་བཞིན་པར་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེའི་དྲིས་ལན་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ནང་གསལ་ལོ། །

ཤངས་ལེན། སྣེ་ལེན། ཕེབས་བསུ་དང་ཤངས་ལེན་གཟབ་རྒྱས་ཞུས་ལྟ་བུ།

ཤད་ཀྱིས་སྦྱངས། (འདུལ་བ) ཤད་སྦྱངས་དང་དོན་འདྲ།

ཤད་པ། (བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག་ད་ལྟ་བ) བཤད་པ་འདས་པ། བཤད་པ་མ་འོངས་པ། ཤོད་སྐུལ་ཚིག ❶ རྩེལ་བ་དང་། གསེད་པ། འཛིངས་བཀྲོལ་བ། སྦྱང་བ་རྣམས་དོན་འདྲ། དཔེར་ན་བལ་ཤད་རྒྱབ་པ་ལ། བལ་ཤད། བལ་རྩེལ། བལ་གསེད། བལ་སྦྱང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཤད་མ་དགོས་ཇོ་བོའི་དབུ་སྐྲ། ཕྱིས་མ་དགོས་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་། ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁ་དཔེ་ལ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །❷ འཕྲུག་པའི་དོན་ལའང་འཇུག་པར་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་བཤད། རྟའི་ཇོག་ཤད་ལྟ་བུ།

ཤད་སྦྱངས། (འདུལ་བ) ❶ ལས་རུང་དུ་བྱེད་པ། སྦྱོན་སྦྱོང་བ། དུལ་བར་བྱེད་པ། འཇམ་པོའམ་མཉེན་པར་བྱེད་པ། འཛིངས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་བཅས་ལ་ཟེར། ❷ གསལ་བཤད་བྱེད་པ། དཔེར་ན་བླ་མ་ལྟ་བུས་རང་གིས་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པ་དང་། བསྒྲུབ་ནུས་ཀྱང་ཆོས་མིན་གྱི་བསྒོ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཚིག་འཇམ་པོས་རྒྱུ་མཚན་ལེགས་པར་བཟ་སྦྲད་པའི་སྒོ་ནས་མི་ནུས་པའི་ཚུལ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། ཤད་དང་སྦྱངས་ཞེས་པ་གཉིས་སྦྱིར་དོན་གཅིག་སྟེ། བལ་འཛིངས་པ་སེལ་ཞིང་ལས་རུང་དུ་བྱེད་པ་ལ། བལ་ཤད་རྒྱག བལ་ཤད། བལ་སྦྱངས། བལ་རྩེལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། ཤད། སྦྱངས། རྩེལ་ཞེས་པའི་ཚིག་གསུམ་ག་གཞི་བལ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱར་ན་དོན་འདྲ། མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས། དཔེར་ན་བལ་ལེགས་པར་རྩེལ་བ་ལ་སྦྱངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བལ་མ་རྩེལ་ན་འཛིངས་ཤིང་བལ་བཀལ་བར་བྱ་བའི་ལས་སུ་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པས། ཤད་ཀྱིས་སྦྱངས་པ་ནི་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ངག་འཇམ་པོས་སྒྲ་བའམ་བསྐུལ་མ་འདེབས་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པའི་གསལ་བཤད་བྱེད་པ་ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ་བར་སྣང་ངོ་། །

ཤན། (འདུལ་བ) ❶ ལྷོད་དམ་སྐྱོན། ཉེས་ལྟུང་གི་མིང་། དཔེར་ན་ཤན་ཞུགས་པ་དང་། ཤན་གསོས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཁྱད་པར་དང་དབྱེ་བ། དཔེར་ན་དགྲ་གཉེན་ཤན་འབྱེད་ཅེས་པ་དང་། ཁྱད་ཤན་འབྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ལྕགས་སོགས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་མི་ཞིག་པར་སྡོམ་བྱེད་ཅིག དཔེར་ན་མདོང་མོའི་ལྕགས་ཤན་དང་། ཕོར་པའི་དངུལ་ཤན་ལྟ་བུ། ❹ གྲུའི་མིང་། ཤན་ལ་བསྡད་ནས་ཆུའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བརྒལ་བ་ལྟ་བུ། ❺ གངས་གཟིག་གམ། གསའ་ཞེས་པའི་གཅན་གཟན་གྱི་མིང་ཡིན་པར་བཤད།

ཤཱནྟི་པ། ❶ འདི་སྙིང་པོ་མཆོག་མཛད་མཁན་གྱི་ཇོ་བོའི་བླ་མ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཤཱནྟི་པ་ཞུ་བ་དེ་ཡིན། འདི་ལ་སློབ་དཔོན་རཏྣ་ཨཱ་ཀ་ར་ཤཱནྟི་པའམ། རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ་ཟེར་ཞིང་། འདི་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་བླ་མ་ཡིན་པ་ནི། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བསྟོད་པ་ལས། རྟག་ཏུ་བསྟེན་པའི་བླ་མ་ནི། །ཤཱནྟི་པ་དང་གསེར་གླིང་པ། །ཛྙ་ཌ་བོ་དྷི་ཛྙཱ་ན་ཤྲཱི། །དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་མང་པོ་དང་། །ཁྱད་པར་དུ་ནི་ཀླུ་སྒྲུབ་ནས། །གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་ཡི། །ཟབ་པ་དང་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི། །གདམས་པ་ཁྱོད་ལ་མངའ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ནི་མི་འཇིགས་པ་སྦྱིན་པ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུའི་རྣམ་ཐར་ལས། གྲུབ་ཐོབ་ཤཱནྟི་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། མ་ག་དྷའི་གྲོང་ཁྱེར་ན་རྒྱལ་པོ་དེ་ཝ་པཱ་ལས་རྒྱལ་སྲིད་མཛད་པའི་དུས་སུ་ཝི་ཀྲམ་ཤཱི་ལར་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རཏྣ་ཀ་ར་ཤཱནྟི་ཞེས་བྱ་བ་རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། དེ་མཁས་ཤིང་བཙུན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྙན་པ་ཕྱོགས་མཚམས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་གྱུར་པ་དང་། དེའི་དུས་སུ་སིངྒ་ལའི་གླིང་གི་རྒྱལ་པོ་ཀ་པི་ན་བྱ་བ་རང་གི་བསོད་ནམས་ལས་འདོད་ཡོན་གྱིས་བྲེལ་བ་མེད་པ་ཞིག་བཞུགས་པ་ལས། སིངྒ་ལའི་གླིང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཕྱར་མ་བྱུང་ཞིང་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་མི་འོངས་པ་ཀུན་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐོས་ལ། ཆོས་སྟོན་པའི་གང་ཟག་དང་ནི་མ་འཕྲད་པའི་དུས་དེར་མ་ག་དྷ་ན་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཤཱནྟི་པ་བྱ་བ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞུགས་པ་ཐོས་ནས། རྒྱལ་པོ་ཀ་པི་ན་ལ་སོགས་པ་སིངྒ་ལའི་གླིང་གི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱ་སྐྱོས་དང་སྤྱན་འདྲེན་གྱི་ཕོ་ཉ་བཏང་སྟེ། ཝི་ཀྲམ་ཤཱི་ལར་མཐར་ཕྱིན་ནས། ཕོ་ཉ་བས་ནང་པར་སློབ་དཔོན་ལ་ཕྱག་བྱས། སིངྒ་ལའི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པས་བསྐུར་བའི་སྐྱ་སྐྱོས་གསེར་དང་དངུལ་དང་མུ་ཏིག་དར་ཟབ་ལ་སོགས་པ་ཕུལ་ནས་འདི་སྐད་དུ། རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པས་ཞུ་བ། དངོས་ཅག་གླིང་ཕྲན་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་ནི་སྐྱེས། མ་རིག་པའི་མུན་པ་ནི་འཐིབས། འདོད་ཆགས་ཀྱི་སེམས་ནི་བསྒྲིགས། ཞེ་སྡང་གི་མཚོན་གྱིས་ནི་གཅེས། ལོག་པའི་རྟོག་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྣང་བ་ནི་གཡོགས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ཐར་ལམ་ནི་སྟོར་ནི། བདག་ཅག་རྣམས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་དགོངས་ནས

སིངྒ་ལའི་གླིང་འདིར་འགྲོ་དོན་ལ་མི་གཟིགས་སུ་མི་རུང་ཞུ་ཡིན་གདའ། ཞེས་ཞུས་པས། སློབ་དཔོན་གྱིས་དགོངས་པ་མངོན་དུ་མཛད་ནས་གཟིགས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ཤཱནྟི་པས་འཁོར་སློབ་མའི་ཚོགས་ཉིས་སྟོང་ཙམ་དང་། སྡེ་སྣོད་ཀྱི་གླེགས་བམ་རྣམས་རྟ་དང་གླང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཀལ་ནས་ཆས་ཏེ། ནཱ་ལནྡཱ་དང་། ཨོཾ་ཊ་ཡནྟ་པུ་རི་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དང་། རྡོ་རྗེ་གདན་ལ་སོགས་པའི་གྲོང་རྣམས་རིམ་གྱིས་བགྲོད་ནས། སིངྒ་ལའི་གླིང་གི་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། སྔོན་ལ་ཕོ་ཉ་བཏང་སྟེ། ཕྱི་ནས་སློབ་དཔོན་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་གྲུར་ཞུགས་ནས་བྱོན་པ་དང་། ཕོ་ཉ་བས་སློབ་དཔོན་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་དོ་བྱ་བའི་གཏམ་སྒྲས་པས། རྒྱལ་པོ་ཀ་པི་ན་དང་། བློན་པོ་དང་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་དགའ་བ་སྐྱེས་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་རང་གི་འཇིག་རྟེན་བྱ་བ་བློས་བཏང་སྟེ། རྒྱ་མཚོའི་ཕྱོགས་སུ་ཡིད་གཏད་ནས་ཞག་བདུན་ལོན་པ་དང་། གདུགས་དང་གླང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་ནས་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་དགའ་སྟེ། རང་གི་ཡུལ་ནས་རྒྱ་མཚོའི་བར་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་ཕྱག་དར་བྱས། དར་ལ་སོགས་པས་ས་གཞི་ཐམས་ཅད་གཡོགས་ནས་དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཞབས་བཞག་ནས་གཟིགས་པ་ལ། རྒྱལ་པོ་ཀ་པི་ན་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མེ་ཏོག་དང་། བདུག་སྤོས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེར་མཆོད་དེ། སློབ་དཔོན་དགྱེས་པའི་གནས་ལམ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ཕུལ་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ཤཱནྟི་པ་འཁོར་བཅས་ཡུལ་དབུས་སུ་ཆས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཀ་པི་ན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྟ་དང་གླང་པོ་དང་གསེར་དངུལ་དང་མུ་ཏིག་ལ་སོགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཕུལ་ནས་ཡུལ་དབུས་སུ་ལོག་པ་ལ་ལམ་གཉིས་ཡོད་པའི་རིང་ཤོས་ནས་ཆས་སོ། །དེ་ནས་ནཱ་མེ་ཤྭ་ར་བྱ་བ་རྒྱལ་པོ་ནཱ་མ་ཊས་ལཀྵ་པུ་རིར་ཆུང་མ་འཚོལ་བར་འགྲོ་བའི་དུས་སུ་ས་དེར་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་རྟེན་ལྷ་ཁང་བྱས་ནས་ཡོད། དེའི་མིང་དུ་ཡང་ནཱ་མེ་ཤྭ་རའི་ཡུལ་བྱ་བ་དེར་ཕྱིན་པ་དང་། དེ་ནས་ཡུལ་དབུས་སུ་འགྲོ་སྐབས་བར་ན་མི་གྲོང་མེད་པའི་ལམ་ཞག་བདུན་འགྲོ་དགོས་པ་ཡོད་པ་ལ། འཁོར་རྣམས་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཞག་བདུན་གྱི་ཆས་ཁྱེར་ཅིག་གསུངས་ནས། དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ་ཕྱིན་ནས་ཞག་བཞིའི་ལམ་དུ་ཕེབས་པ་ན། སྐལ་ལྡན་ཏོག་ཙེ་པ་དང་མཇལ་ཏེ། དེའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་ཁོ་རང་གི་སྐབས་སུ་སྟོན་ནོ། །དེ་ནས་སློབ་དཔོན་འཁོར་དང་བཅས་པ་བི་ཀྲམ་ཤཱི་ལར་བྱོན་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཤིན་ཏུ་བགྲེས་པར་གྱུར་པས་སྤྱན་ལོང་ཞིང་ལུས་པོས་སྒྱུར་མི་བཟོད་ནས། སློབ་མ་རྣམས་ཀྱི་མ་ཏེའི་ཞོ་ལ་ཁ་ར་བཏབ་ནས་འདྲེན་པ་ལས། གཞན་ཁ་ཟས་རགས་པ་རྣམས་སྤངས་ནས་ཞྭ་བ་བསྟེན་ཏོ། །ཡོངས་གྲགས་སུ་སློབ་དཔོན་གྱིས

ལོ་བརྒྱ་རྩ་བཞེས་པའི་དུས་སུ།   སློབ་དཔོན་ནི་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་རྫོགས་པའི་ངང་ལ་གནས་ལ།   ཏོག་ཙེ་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་བསྒོམས་པས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་སྟེ་གཉུག་མའི་ཆོས་ཉིད་ལ་གནས་སོ། །དེ་ལས་བཞེངས་པ་ལས། སློབ་དཔོན་ཤཱ་ནྟི་པཱ་ལ་ནི་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་ལ། ཏོག་ཙེ་པ་ལ་ནི་མཁའ་འགྲོ་མ་ཀུན་དང་། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པས་བདུད་རྩི་སྤྱི་བོ་ཚངས་པའི་བུ་ག་ནས་མར་བླུགས་ནས་ཚིམ་པར་བྱས་སོ། །ལྷ་དང་མཁའ་འགྲོ་མ་ཐམས་ཅད་ན་རེ། འདི་ནི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དངོས་ཡིན་ཟེར་རོ། །ཏོག་ཙེ་པའི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས་ལྷའི་འདོད་ཡོན་ཐམས་ཅད་ཞུང་ངོ་། ཏོག་ཙེ་པས་བླ་མའི་གདམས་ངག་མ་ཐོབ་བར་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རི་བརྐོས་ལ། ཐོབ་ནས་སེམས་ཀྱི་རི་བོ་བརྐོས་པས་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་གནས་སུ་སྤྱན་དྲངས་པ་ལ། ཏོག་ཙེ་པ་གཤེགས་སུ་མ་བཞེད་ནས། དེའི་ཞལ་ནས་བདག་ནི་བླ་མ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་པས་ཀྱང་བླ་མ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལ། དེ་ཅི་སྟེ་ན། བླ་མ་སངས་རྒྱས་བླ་མ་ཆོས། །དེ་བཞིན་བླ་མ་དགེ་འདུན་ཏེ། །དམ་པ་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །དམ་པའི་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་གསོལ། །ཅེས་གསུངས་ནས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་ན་ཡུལ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཟླ་བ་དྲུག་གི་ལམ་ཡོད་ཀྱང་སྐད་ཅིག་ལ་བྲི་ཀྲམ་ཤི་ལར་བྱོན་ནས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་བླ་མ་ལ་ཕྱག་དང་བསྐོར་བས་བསྙེན་བཀུར་མཛད་པ་ལ། བླ་མ་འཁོར་དང་བཅས་པས་མ་མཁྱེན་ནས་ཡང་ཏོག་ཙེ་པས་རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས། དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཕྱག་དང་བསྐོར་བ་གྲངས་མེད་པ་མཛད། ཞབས་ལ་མགོ་བོས་གཏུགས་པ་དང་། ཤཱནྟི་པས་སུ་ཡིན་དྲིས་པ་ན། བདག་བླ་མའི་སློབ་མ་ཡིན་ཞེས་ཞུས་པ་ན། བདག་ལ་སློབ་མ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་པས་ངོ་མ་ཟིན་གསུངས་པས། སྔར་བདག་ཏོག་ཙེ་པ་ལགས་ཞུས་པས། དཔོན་སློབ་གཉིས་བརྟས་མཇལ་ནས། ཡིད་ཕེབས་པའི་གཏམ་མང་དུ་མཛད་ནས། བླ་མས་སློབ་མ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཅི་ཐོབ། གསུངས་པས་ཏོག་ཙེ་པས་དངོས་གྱི་བླ་མའི་གདམས་ངག་ཉམས་སུ་བླངས་པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཐོབ་ནས་མཆི་ཞུས་པས། བླ་མའི་ཞལ་ནས་ངས་ནི་སྒྲ་བ་གཙོ་བོར་བྱས་ཤིང་སྒྲུབ་པ་གཙོ་བོར་མ་བྱས་པས། དོན་དང་མ་ཕྲད་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་སྒྲུབ་པ་གཙོ་བོ་བྱས་ཤིང་སྒྲ་བ་གཙོ་བོར་མ་བྱས་པས་དོན་དང་མཇལ་ནས་འདུག་ཅིང་། ངས་ཁྱོད་ལ་གདམས་ངག་སྦྱིན་པ་ཡང་བརྗེད་ནས་འདུག་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་གདམས་ངག་ཀྱང་སྟོན། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཅི་ཡོད་པའང་སྟོན་ཅིག་གསུངས་པས། ཏོག་ཙེ་པས། དབེན་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བླ་མ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་ཡང་བསྟན། ཕར་བླ་མ་རང་གི་གདམས་ངག་ཀྱང་ཡར་ཕུལ། བླ་མས་ཀྱང་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་

སུ་གདམས་ངག་ཉམས་སུ་བླངས་པས། བླ་མ་རཏྣ་ཀ་ར་ཤཱནྟི་པས་ཀྱང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་ནས། འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་དེ་མཁའ་སྤྱོད་དུ་གཤེགས་སོ། །གུརུརཏྣཱཀརཤཱནྟི་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྫོགས་སོ། །ཞེས་མི་འཇིགས་པ་སྦྱིན་པ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་རྣམ་ཐར་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །❷ ཡང་ཤཱནྟི་པ་གཞན་ཞིག་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ། རྒྱ་གར་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་ཨང་ཉེར་གཅིག་པ། གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་གསོལ་འདེབས་ལས། རྒྱལ་རིགས་དམན་པའི་སྤྱོད་པ་མཛད། །འབྲས་སོ་འདྲ་ཞིང་དངོས་གྲུབ་བརྙེས། །ཤཱནྟི་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི། །བླ་མ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཡང་ཨང་སོ་བཞི་པ། གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་གསོལ་འདེབས་ལས། རྒྱལ་རིགས་སྤྱོད་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས། །འདུལ་འཛིན་གསང་སྔགས་དངོས་གྲུབ་བརྙེས། །ཤཱནྟི་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི། །བླ་མ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་ཤཱནྟི་པ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་གསུངས་འདུག་ཡང༌། མི་འཇིགས་པ་སྦྱིན་པ་དཔལ་གྱི་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་རྣམ་ཐར་ལས་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཇོ་བོའི་བླ་མ་མཛད་པའི་ཤཱནྟི་པ་མ་གཏོགས་གཞན་གསུངས་པར་མི་སྣང་བས་དཔྱད་དགོས་སོ། །འདིར་བཀོད་པ་ནི་དཔྱད་གཞི་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཤམ་ཐབས། (འདུལ་བ) ❶ བོད་པའི་རབ་བྱུང་ཆོས་སྨད་ལ་གྱོན་རྒྱུའི་གོས་ཤིག་སྟེ། འདུལ་བའི་གཞུང་དུ་མཐང་གོས་ཟེར་བ་དེའོ། །❷ འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ཉིན་མོ་མཐང་གོས་ཀྱི་ནང་དུ་གྱོན་རྒྱུའི་གོས་ཤིག་ལ་ཟེར། འདི་ལ་ཤམ་ཐབས་དང་གཤམ་ཐབས་ཞེས་འབྲི་ཚུལ་གཉིས་ལས་གཤམ་ཐབས་ཞེས་བྲིས་ན་ལེགས་པར་སེམས་སོ། །འདི་ཡང་བཀས་བཅད་བར་པའི་སྐབས་སུ་སྐ་ཅོག་ཞང་གསུམ་གྱིས་ཡི་གེ་མང་པོ་ཞིག་གོ་མ་བདེ་བར་བཟོས་པའི་གྲས་ཤིག་གོ། སྒྲ་བཤད་ནི། གཤམ་ནི་སྨད་དང་ཐབས་ནི་འདིར་གོས་ཀྱི་མིང་སྟེ། ལུས་ཆ་གྲང་ལས་སྐྱོབ་པའམ་འགེབས་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཐབས་ཞེས་བྱའོ། །

ཤམ་ཐབས་ཀྱི་གཟན། (འདུལ་བ) འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཏེ། མཚན་མོ་མཐང་གོས་ཀྱི་ནང་དུ་གྱོན་རྒྱུའི་གོས་ཤིག བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་རྩའི་རྣམ་བཤད་༥༨ན༥ལས། ཤམ་ཐབས་ཀྱི་གཟན་ནུབ་མོའི་གོས་སྨད་དཀྲིས་ཏེ། ཤམ་ཐབས་ཀྱི་ཐེབས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཤམ་ཐབས་གླང་པོ་ཆེ་སྣ་ལྟར། (འདུལ་བ) ཤམ་ཐབས་ཀྱི་ཁ་ཚར་དང་ཟུར་ཚར་གྱི་མཐའ་མ་བཅད་པའི་གྲྭ་དག་གླང་པོ་ཆེའི་སྣ་ལྟར་ནར་བ།

ཤམ་ཐབས་ཏ་ལའི་ལོ་མ་ལྟར། (འདུལ་བ) ཤམ་ཐབས་ཀྱི་སྙེང་གི་ཁ་ལོགས་ལྟེ་བའི་གོང་རོལ་དུ་ཏ་ལའི་ལོ་མ་ལྟར་ལྟེབས་ཤིང་འདུག་པ།

ཤམ་ཐབས་འབྲུའི་ཕུབ་མ་ལྟར། (འདུལ་བ) ཤམ་ཐབས་གློ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་རིམ་པའི་གྲྭ་འབྲུའི་ཕུབ་མ་ལྟར་བལྟབས་ཏེ་འཇོག་པ།

ཤམ་ཐབས་སྦྲུལ་མགོའི་གདེངས་ཀ་ལྟར། (འདུལ་བ) ཤམ་ཐབས་ཀྱི་ནང་དང་འབྲེལ་བའི་ཁ་ལོགས་མདུན་གྱི་ལྟེ་བའི་འོག་ཏུ་སྦྲུལ་མགོའི་གདེངས་ཀ་ལྟར་ཕྱིར་ཕྱུང་བ།

ཤམ་ཐབས་ཟླུམ་པོ། (འདུལ་བ) ཤམ་ཐབས་ཀྱི་མཇུག་གི་མཐའ་རིང་ཐུང་མི་མཉམ་པ་འཛར་ནས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར་དྲིལ་བུའི་ཁ་ལྟར་མཉམ་པ།

ཤམ་ཐབས་ཟླུམ་པོར་བགོ་བ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། (འདུལ་བ) ཤམ་ཐབས་ཟླུམ་པོར་བགོ་བ་ལ་ནན་ཏན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། འདིའི་བསླབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་ནན་ཏན་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་༼ཚ་པ༽ ༡༠༧བ༨ལས་གསུངས་སོ། །

ཤམ་ཐབས་ཧ་ཅང་རྩེངས་པ། (འདུལ་བ) ཤམ་ཐབས་པུས་མོ་གཉིས་ལས་གོང་དུ་ཐལ་བ།

ཤམ་ཐབས་ཧ་ཅང་འཇོལ་བ། (འདུལ་བ) ཤམ་ཐབས་ལོང་བུའི་ཚིགས་ལ་རེག་པ།

ཤྨྦྷ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) ཤམ་བྷ་ལ་དང་དོན་གཅིག

ཤམ་བྷ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) ཤཱཀྱའི་རིགས་ཤམ་བྷ་ཀ་ཞེས་བྱ་བས་བཟུང་བའི་ཡུལ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་གྲགས་པའམ། འགའ་ཞིག་གིས། ཤམ་བྷ་ལ་ཞེས་པའི་ལ་ནི་བཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལ་འཇུག་པས། ཤམ་བྷས་བཟུང་བ་ཞེས་གྲགས་པར་བཤད། ཡང་ན་བདེ་འབྱུང་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བདེ་འབྱུང་ནི་ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་མིང་ཡིན་ལ། དེས་བཟུང་བའི་ཡུལ་ལ་ཤམ་བྷ་ལ་ཟེར། ཡུལ་གྱི་བཀོད་པ་ནི། དབྱིབས་ཟླུམ་པོ་མཐའ་རིས་བསྐོར་བའི་ནང་པདྨ་འདབ་མ་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱིབས་ཅན། ཟླུམ་པོ་ཆ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་ཆ་གཅིག་ལྟེ་བའི་ཚད་དང་། ཆ་གཉིས་འདབ་མའི་ཚད་ཡིན། ལྟེ་བ་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་། འདབ་མ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་འདབ་མ་རེ་རེ་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་སྟོང་ཡོད། དབུས་ཀྱི་ལྟེ་བའི་མཐའ་ནས་གངས་རིའི་ཕྲེང་བས་རིམ་པ་གཅིག་བསྐོར་བ། འདབ་མ་བརྒྱད་ཀྱི་མཐའ་ནས་གངས་རིའི་ཕྲེང་བའི་རིམ་པ་གཅིག་སྟེ། གངས་རིས་རིམ་པ་གཉིས་སུ་བསྐོར་བའོ། །རི་ཡི་རྩེ་མོ་ཐམས་ཅད་གངས་རི་དང་། དེ་མཚམས་གཡའ་རི་དང་། དེ་ནས་རྫ་རི་དང་། དེ་ནས་སྤང་རི་དང་། དེ་ནས་ནགས་རི་དང་། སྤོས་ཤིང་རི་དང་། མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་སྨན་སྣ་

ཚོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཅིང་། ལྷུང་བའི་གཞུང་ཐམས་ཅད་མཚོ། ཛིང་བུ། ནེའུ་སིང་དང་། ལྗོན་ཤིང་དང་། སྐྱེད་མོས་ཚལ་སྣ་ཚོགས་པ། གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་བཀོད་པ། རྒྱ་ཁྱོན་ཡངས་ཤིང་འདོད་དགུ་འཛོམས་པ། ཡིད་དུ་འོང་བ། བག་ཕེབས་པ། འདབ་མ་ལས་ཅུང་ཟད་མཐོ་བའི་དབུས་ཀྱི་ལྟེ་བའི་སྙིང་དུ། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ཀ་ལྤ་པ་རྒྱུ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ལྔ་ལས་གྲུབ་པ་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་པ། ཕོ་བྲང་དེའི་དབུས་སུ་རིགས་ལྡན་རྒྱལ་པོ་བཞུགས་པའི་ཁང་པ་རྣམས་མཐུད་དང་། ཟླ་བ་ཆུ་ཤེལ་དང་རྡོ་རྗེ་ཕ་ལམ་ལས་བྱས་པའི་འོད་ཀྱིས་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཟླ་བའི་འོད་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ནས་ཟླ་བ་ལ་བལྟས་ཚེ་སྐྱ་འཁྱིལ་བ་ཞིག་ལས་གཟི་བྱིན་འབྱིན་མི་ནུས་པ། ཁང་པའི་ལོགས་ལ་ཤེལ་སྒོ་སྣ་ཚོགས་ལས་གྲུབ་པའི་འོད་ཀྱིས་ཉིན་མཚན་བྱེ་བྲག་མི་ཕྱེད་ཅིང་། བཞུགས་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་དེ་རྣམས་མཆོག་གི་ཕྲས་བཏབ་པའི་གསེར་དང་། འཛམ་བུ་ཆུ་བོའི་གསེར་ལས་གྲུབ་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་དེ་དག་ཉིད་ལས་གྲུབ་པ་དེ་དག་གིས་ངོས་ལ་དྭངས་ཤེལ་གྱི་མཆོག་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་གཞིར་ཐག་རིང་པོ་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ཙམ་གྱི་སའི་ཁྱོན་གྱི་ཆུ་ནང་གི་སྲོག་ཆགས་ཚུན་ཚོད་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་འཆར་བའི་ལྟད་མོ་མང་པོ་དང་། སྐར་ཁུང་གི་ངོས་དག་ལ་ཡང་མན་ཤེལ་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡོད་པ་ལ་བལྟས་པའི་ཚེ་ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་གྱི་ཁང་བཟང་དང་། ལྷ་དང་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དང་། རྒྱུ་བའི་ལམ་གྱི་གོ་ལ་དང་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་སོགས་མདུན་ན་གནས་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་དང་། བཞུགས་ཁྲིའི་མཐར་ཅན་དན་ས་མཆོག་གི་ཁྲ་བསྐྱོར་ཏེ་བཟང་པོ་དཔག་ཚད་དུ་འཕྲོ་བ་དང་། ཆེན་པོ་ལ་འོས་པའི་རས་དང་། གོས་སྲང་བྱེ་བ་སྟོང་རི་བ་དག་གི་སྟན་དང་སྔེ་འབོལ་སོགས་མཚོན་པ་ཙམ་སྨོས་པ་སྟེ། མདོར་ན་བཞུགས་པའི་གནས་རེ་རེའི་རིན་ཐང་ལ་གྲུ་གཟིངས་ཆེན་པོ་གསེར་གྱིས་ཕྱུར་བུར་གང་བ་དག་རི་བར་གྱུར་ན་གཞན་དག་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པ་སྟེ། རིགས་ལྡན་གྱི་སྐུའི་ཆ་བྱད་ནི། སེང་གེའི་སྐྲ་ཚོས་མ་ལས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ཏོར་བཅོས་མ་དང་། འཛམ་བུ་ཆུ་བོའི་གསེར་ལས་བྱས་པའི་སྤྲིག་ཞུ་དང་། ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་གདུ་བ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་རེ་རེའི་རིན་དུ་གསེར་སྲང་བྱེ་བ་རེ་རེ་རི་བའི་ཕྲ་བཏབ་པའི་འོད་དང་། རིགས་ལྡན་གྱི་སྐུ་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཆགས་པའི་འོད་འདྲེས་པ་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཁྱབ་པའི་དབང་གིས་ཀྱང་གཟི་བརྗིད་བཟོད་པར་དཀའ་བ་དང་། འཁོར་གྱི་བློན་པོ་དང་། དམག་དཔོན་དང་། བཙུན་མོར་འཁོར་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ཤ་ར་བྷ་དང་། གླང་པོ་དང་། གླང་པོ་གཡོག་པ་ཅན་དང་། རྟ་མཆོག་དེ་ལྟ་བུ་དང་། ཤིང་རྟ་དང་། ཁྱོགས་ལ་སོགས་པའི་བཞོན་པའི་བཀོད་པ་མཐའ་ཡས་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་འཁྱེར་པ་དང་། རིགས་སྔགས་ཀྱི་མཐུ་དང་། ཆབ་འབངས་སུ་གྱུར་པའི་ཀླུ་དང་། ལྷ་མིན་དང་། སྲིན་པོ་དང་། མི་འམ་ཅི་དག་གིས་ཕུལ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། ཁ་ཟས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་

ཉི་ལྟའི་དབང་པོས་ཀྱང་འགྲན་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རིགས་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོའི་འཁོར་རྒྱ་ཆེ་བས་སྲས་ཕོ་མོ་མང་ཡང་སྲས་ཐན་གཞོན་གང་ཡིན་ཀྱང་སྐུ་བལྟམས་པའི་དུས་མེ་ཏོག་པདྨ་དཀར་པོའི་ཆར་འབབ་པ་དང་། ཞག་བདུན་བར་དུ་ཁྱེའུ་སྐུ་མི་མཐོང་བ་ནོར་བུར་གྱུར་ལ། འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་ནི་རིགས་ལྡན་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ནོ། དོན་ཡོད་ལྕགས་ཀྱུས། རྒྱལ་པོའི་བུ་ནི་གང་བཙས་པ། །ནོར་བུ་རིན་ཆེན་འོད་གྱུར་ལ། །ཞག་བདུན་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་ནི། །དེ་ནི་རིགས་ལྡན་རྒྱལ་པོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཙུན་མོ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་རིགས་ལྡན་འཁྲུངས་པ། ཤཱཀྱ་ལ་ཡི་མཐའ་སྐོར་གྱི་རྒྱལ་ཕྲན་དགུ་བཅུ་གོ་དྲུག་གང་རུང་གི་སྲས་མོ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ཚེ་མེ་ཏོག་ཨུཏྤལའི་ཆར་འབབ་པ་དང་། བཙུན་མོ་དེ་འཁྲུངས་པའི་ཟླ་ལྟས་སུ། ཁྱིམ་དེ་རུ་མེ་ཏོག་ པདྨ་ངོ་མཚར་བ་སྔོན་མ་མཐོང་མ་མྱོང་བ་ཞིག་སྐྱེས་པ་སྟེ། སློབ་དཔོན་དོན་ཡོད་ལྕགས་ཀྱུས། གང་གི་སྔོན་ཆད་མ་མཐོང་བའི། །མེ་ཏོག་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེ། །གང་གི་ཁྱིམ་དུ་སྐྱེས་གྱུར་པ། །དེར་ནི་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་འཁྲུངས། །ཞེས་གསུངས། རྒྱལ་པོ་བཙུན་མོ་བཅས་པ་ནི་དཔལ་ལྡན་ཚངས་པ་སྡེ་བཞིའི་བང་མཛོད་འཛིན་ཏེ། ཚངས་པ་སྡེ་བཞི་ནི། འདོད་པ་ལྷ་དང་ནོར་དང་། ཆོས་དང་ཐར་པ་བཞི་སྟེ། དོན་ཡོད་ལྕགས་ཀྱུས། རྒྱལ་པོ་བཙུན་མོ་བཅས་པ་ནི། །ཐུས་པ་མེད་ཅིང་ནད་པ་མེད། །རྟག་ཏུ་འདོད་ལ་དགའ་བར་སྤྱོད། །འོན་ཀྱང་དགེ་བ་ལས་མི་ཉམས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚངས་པ་སྡེ་བཞི་རིག་སྔགས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་སྟེ། གསང་བ་འདུས་པ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་གྱི་དབང་གི་སྐབས་སུ། ཐར་པ་ནོར་ཆོས་འདོད་པ་སྟེར་མཛད་རྒྱལ། །ཞེས་པ་རྒྱལ་མཆོག་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །རིགས་སྲས་བསྐྱུན་པ་གཅིག་གཉིས་ལས་མེད་ཀྱང་ལོ་ལྟར་ནག་ཟླའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་དབང་ཡོན་དུ་ཕུལ་བ་རྣམས་ཏེ་རྡོ་རྗེ་བཙུན་མོ་མང་དུ་ཡོད་དོ། །དོན་ཡོད་ལྕགས་ཀྱུས། ཀ་ལཱ་པ་ཡི་བྱང་གི་ངོས། །མཁའ་ཁམས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ཏུ་གནས། །སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཀྱི་སྨན་མོ་དང་། །གཞན་ཡང་སྟོབས་ལྡན་སྲོག་ཆགས་མང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཕོ་བྲང་དེ་ཡི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐའ་སྐོར་དུ་གྲངས་བྱེ་བ་ཕྲག་གཅིག་མོ་བྲན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡི་ཡང་རྒྱབ་རིང་བར་བྱང་ཕྱོགས་ལོགས་ལ་བྲག་རི་ཤེལ་འདྲ་བ་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་དབྱིབས་རྒྱང་ནས་བལྟས་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་། མདུན་དུ་སོང་ན་གང་ཡིན་མི་འབྱེད་མཐོ་ཁྱད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ། སྨད་ཤིང་ས་ལའམ་ཤུག་པའི་ལྗོན་པ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པས་གཡོགས་པ། འགའ་ཞིག་སྐུའི་ལྟེ་བ་དང་། འགའ་ཞིག་སྐྱིལ་ཀྲུང་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཟང་སྐྱོང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷུན་པོ་རྩེ་འཛིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་ཡི་སྙིང་པོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཇམ་དཔལ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཏ་ལ་ཏ་ལ། འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ། གསང་བདག་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ། ལྷ་མོ་སྐྲ་ཅན་མ། བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་བཅུ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོང་ཕྲག་བཅུས་བསྐོར་ནས་བཞུགས་པའི་རི་ངོ་མཚར་ཅན་ཡོད། ཕོ་བྲང་དེ་ཡི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་མ་ལ་ཡའི་སྐྱེད་མོས་ཚལ་ཆེན་པོ་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་པ། དབུས་སུ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ལྔས་གྲུབ་པའི་ཀློས་བསྐྲངས་ཕྱོགས་རེར་ཁྲུ་བཞི་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་རྒྱལ་པོ་ཟླ་བ་བཟང་པོས་བཞེངས་པ་དང་། དུས་སུ་ཕྱིས་སུ་རིགས་ལྡན་རྒྱལ་པོ་གཞན་གྱིས་བཞེངས་པ་རིན་པོ་ཆེ་འབའ་ཞིག་ལས་གྲུབ་པ་ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་མང་དུ་བཞུགས། སྐྱེད་མོས་ཚལ་དེའི་ཤར་ན་ཉེ་བའི་ཡིད་ཀྱི་མཚོ་ཆེས་བརྒྱད་ཀྱི་ཟླ་བ་ལྟ་བུ་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་པ། ནུབ་ན་པདྨ་དཀར་པོའི་མཚོ་ཟླ་བ་ཕྱེད་པ་ལྟ་བུ་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་མེ་ཏོག་ པདྨ་དཀར་པོ་དང་། ཨུཏྤལ་སོགས་ཀྱིས་ཁེབས་པ། རིན་པོ་ཆེ་ཡི་གྲུ་རྣམས་ཀྱིས་མི་དང་ལྷ་ཀླུ་ཐམས་ཅད་དགའ་ཞིང་རྩེ་བ། དབུས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཀ་ལཱ་པ་དེའི་མཐའ་སྐོར་གྱི་གངས་རི་ནས་ཕྱིའི་གངས་རིའི་བར་ལ་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་ས་གཞིའི་ཁྱོན་པདྨ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཡོད་པ། འདབ་མ་རྣམས་ཀྱི་མཚམས་ཆུ་དང་གངས་ཀྱིས་ཕྱེ་བ། འདབ་མ་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པའི་འདབ་རེ་རེ་ལ་གྲོང་ཁྱེར་བྱེ་བ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པས་བསྡོམས་པས་གྲོང་ཁྱེར་བྱེ་བ་ཕྲག་དགུ་བཅུ་གོ་དྲུག སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ལྔ་བཅུ་མ་རྫོགས་བར་དུ་རྒྱལ་བརྒྱུད་རིམ་པར་འབྱུང་བས་རྟག་ཏུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོས་སྟོན་པ། ཕལ་ཆེར་གྲུབ་པ་བརྒྱད་དུ་གཏོགས་པའི་རིག་སྔགས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཕྲན་དགུ་བཅུ་གོ་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ལ་དབྱུག་པ་ཡིད་ཀྱི་ཤུགས་ཅན་ཟེར་བ་རེ་རེ་ཕྱག་ན་ཡོད་པས་ཕོ་ཉ་བཏང་བའི་ཆེ་དེ་ལག་ཏུ་གཏད་པས་ཡིད་ལ་གང་བསམ་གྱི་ཕྱོགས་རེར་སྐད་ཅིག་ལ་སླེབས་པ་ཡོད། ཆོས་པ་ཕལ་ཆེར་ལ་རིག་སྔགས་ཀྱི་མཐུས་ཀླུའམ་ལྷ་མིན་ལ་སོགས་པའི་མངག་གཞུག་རེ་རེ་ཡང་འོང་བ་སྣང་། གྲོང་ཁྱེར་དེ་དག་གི་ཁང་པ་རྣམས་ཉིས་ཐོག་ཅན་སྒྲོད་ཡུལ་བདེ་བ་རྒྱ་གར་བའི་ཁང་པ་ལྟ་བུ། ཞིང་དེར་སྐྱེས་མི་རྣམས་ནི་གཟུགས་དང་ལང་ཚོ་ཤིན་ཏུ་བཟང་བ། བཟང་བཏུང་རྒྱན་གོས་སོགས་འབྱོར་པ་རྒྱས་པ། འཛམ་བུའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འཚོ་ཞིང་། འཆི་བ་དང་བརྟེན་པ་སོགས་དང་ནད་མུག་སོགས་གདན་ནས་མེད་པ། རང་བཞིན་བཟང་བ། དབང་པོ་རྣོ་བ། དགེ་བ་དང་ཤིས་གཙོལ་བ། ཕལ་ཆེར་ཚེ་དེར་གསང་འདུས་བདེ་དགྱེས་དུས་འཁོར་སོགས་བླ་མེད་རྒྱུད་སྡེ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱ་མཁན་མང་ཞིང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ནས་གསུངས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པ་མང་བ། ཉམས་ལེན་མ་གྲུབ་པའི་ཁྱིམ་པའི་བྲན་གཡོག་རྣམས་ཀྱང་། འཆི་ཁར་འཕོ་བ་སྦྱར་ནས་དག་པའི་ཞིང་དུ་

འགྲོ་བ་མ་གཏོགས། ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡེ་ནས་མེད་པ་ཡིན། དེ་དག་གི་ཆས་གོས་ནི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་དབུ་སྐྲ་བསིལ་བྱ་སྤྱི་བོར་བཅིངས་ཤིང་རིགས་ལྔའི་རྟགས་ཀྱིས་མཚན་པའི་རྒྱལ་པོའི་ཅོད་པན་འཆང་ཞིང་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་ཆ་ལུགས་ཅན། མཐོང་བ་ཙམ་དང་རེག་ཙམ་གྱིས་སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལམ་བཟང་ཐོབ་ནུས་པ། སྐྱེས་པ་རྣམས་ཐོད་དང་རས་གོས་དཀར་པོའམ་དམར་པོ་ཁྱིམ་པའི་བླ་གོས་དང་བཅས་པ། མི་རིགས་རྣམས་གོས་དཀར་པོའམ་སྔོན་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་རི་མོ་ཐོ་རེ་བ་ཡོད་པ་གྱོན་པ། ལོངས་སྤྱོད་ཆུང་དུ་དག་ལའང་རིན་པོ་ཆེའི་བང་བ་བརྒྱར་ཉེ་བ་ཡོད་ཅིང་། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་བཞུགས་པ་རྣམས་ལ་བསྙེན་བཀུར་དང་མཆོད་པ་ཚད་མེད་པ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་ལྷུང་བཟེད་འཁར་གསིལ་འཆང་བ་མ་གཏོགས་ཡོ་བྱད་ཆེར་མི་འཆང་བ། དབུ་རེག་ཞབས་རྗེན་ལ་གནས་ཤིང་། འདུལ་བའི་བཅས་མཚམས་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་གུས་པ་མཛད་པ་ཡིན། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་རུང་ཆུ་འདེབས་པ་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཚད་ལྡན་འཛམ་བུ་གླིང་ན་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་དང་རིགས་ལྡན་རྒྱལ་པོའི་རྫུ་འཕྲུལ་སྟོབས་ཀྱིས་བླངས་ནས་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རྣམས་ཀྱང་བོད་ལས་དེར་དར་བ་ཆེ་བ་ཡོད། ཤམ་བྷ་ལའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་རྒྱལ་ཟླ་བ་བཟང་པོ་སོགས་སྔོན་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་བདུན་དང་རིགས་ལྡན་ཉེར་ལྔའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ཀློང་རྡོལ་བླ་མའི་གསུང་འབུམ་གླེགས་བམ་༢༢༤ན་གསལ་བས་དེར་གཟིགས། གཞན་ཡང་ཤམ་བྷ་ལའི་སྐོར་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་ཤམ་བྷ་ལའི་ལམ་ཡིག་དང་། མན་ལུང་གུ་རུས་ཀྱང་དེར་བགྲོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ་དག་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ།

ཤམ་བྷ་ལའི་རྒྱལ་པོ་རིགས་ལྡན་ཉེར་ལྔ། བྱང་ཤམྦྷ་ལའི་རྒྱལ་པོ་རིགས་ལྡན་ཉེར་ལྔ་ནི། ༡ རིགས་ལྡན་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་དང་། (འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ) ༢ རིགས་ལྡན་པདྨ་དཀར་པོ། (སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ) ༣ རིགས་ལྡན་བཟང་པོ། (གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་སྤྲུལ་པ) ༤ རིགས་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ། (ས་སྙིང་གི་སྤྲུལ་པ) ༥ རིགས་ལྡན་བཤེས་གཉེན་བཟང་པོ། (ཕྱགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུལ་པ) ༦ རིགས་ལྡན་ཕྱག་དམར་པ། (སྒྲིབ་སེལ་གྱི་སྤྲུལ་པ) ༧ རིགས་ལྡན་ཁྱབ་འཇུག་སྲས་པ། (ཁེངས་བྱེད་སྤྲུལ་པ) ༨ རིགས་ལྡན་ཉི་མ་གྲགས་པ། (ནམ་སྙིང་སྤྲུལ་པ) ༩ རིགས་ལྡན་ཤིན་ཏུ་བཟང་པོ། (བགེགས་དགྲའི་སྤྲུལ་པ) ༡༠ རིགས་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་རྒྱལ། (ཕྱག་རྡོར་སྤྲུལ་པ) ༡༡ རིགས་ལྡན་རྒྱལ་དཀའ། (གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་སྤྲུལ་པ) ༡༢ རིགས་ལྡན་ཉི་མ། (ས་སྙིང་སྤྲུལ་པ) ༡༣ རིགས་ལྡན་སྣ་ཚོགས། (ཕྱགས་བྱེད་སྤྲུལ་པ) ༡༤ རིགས་ལྡན་ཟླ་

བའི་འོད། (སྒྲིབ་སེལ་སྤྲུལ་པ) ༡༥ རིགས་ལྡན་མཐའ་ཡས། (ཁེངས་བྱེད་སྤྲུལ་པ) ༡༦ རིགས་ལྡན་ས་སྐྱོང་། (ནམ་སྙིང་སྤྲུལ་པ) ༡༧ རིགས་ལྡན་དཔལ་སྐྱོང་། (བགེགས་དགྲའི་སྤྲུལ་པ) ༡༨ རིགས་ལྡན་སེང་གེ། (ཕྱག་རྡོར་སྤྲུལ་པ) ༡༩ རིགས་ལྡན་གནམ་གནོན། (གཤིན་རྗེ་མཐར་ཕྱིན་སྤྲུལ་པ) (ད་ལྟ་འདི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་གནོད་ངན་ཞེས་པ་མེ་སྤྲེལ་ལ་ཕྱག་ལུགས་པས་ལོ་ལྔ་བཅུ་སོང་། རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ཁྲི་འདོན་བྱས་ནས་ལོ་བཅོ་ལྔ་སོང་བ་ཡིན། ཞེས་ཀློང་རྡོལ་བླ་མ་གསུང) ༢༠ རིགས་ལྡན་སྟོབས་པོ་ཆེ། (ས་སྙིང་སྤྲུལ་པ) ༢༡ རིགས་ལྡན་མ་འགགས་པ། (ཇུགས་བྱེད་སྤྲུལ་པ) ༢༢ རིགས་ལྡན་མི་ཡི་སེང་གེ། (སྒྲིབ་སེལ་སྤྲུལ་པ) ༢༣ རིགས་ལྡན་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ། (ནམ་སྙིང་སྤྲུལ་པ) ༢༤ རིགས་ལྡན་མཐའ་ཡས་རྣམ་རྒྱལ། (ཕྱག་རྡོར་སྤྲུལ་པ) ༢༥ རིགས་ལྡན་དྲག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་ཉེར་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་ལྡན་ཉེར་ལྔ་རྫོགས་སོ། །དེའི་སྐབས་འཇམ་དབྱངས་སྤྲུལ་པ་ཚངས་དབང་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ལྷ་དབང་གཉིས། ལྷ་དབང་འདི་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྲེང་རྣམས་ཡིན་པར་གྲགས། དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་འདི་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒེར་ཆོས་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །བོད་ལ་ཡིན་ན་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མ་གཏོགས་མི་དམངས་འདུས་ཚོགས་ལ་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་སུས་ཀྱང་གནང་མི་ཆོག་ཅེས་བགྲེས་པ་རྣམས་ལས་ཐོས་སོ། །རིགས་ལྡན་ཉེར་ལྔའི་གོང་དུ་མ་བྱོན་གོང་། བྱང་ཤམྦྷ་ལའི་སྔོན་གྱི་ཆོས་བདུན་དུ་གྲགས་པ། ༡ རྒྱལ་པོ་ཟླ་བ་བཟང་པོ་དང་། ༢ རྒྱལ་པོ་ལྷ་དབང་། ༣ རྒྱལ་པོ་གཟི་བརྗིད་ཅན། ༤ རྒྱལ་པོ་ཟླ་བས་བྱིན། ༥ རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཡི་དབང་ཕྱུག ༦ རྒྱལ་པོ་སྣ་ཚོགས་གཟུགས། ༧ རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཡི་དབང་ལྡན་བཅས་བདུན་པོ་རྣམས་སྔོན་དུ་སོང་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཤྨ་ཤཱ་ནཾ། (ལེགས་སྦྱར) དུར་ཁྲོད། श्मशानं ཤམ་ཤཱ་ནཾ་ཞེས་བཀླག

ཤའི་སྤྱན། སྤྱན་ལྔའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཤའི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་དཔག་ཚད་བརྒྱའི་གཟུགས་ཕྲ་རགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རིག་པ། ཤའི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེའི་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་ལས། དེ་ལ་ཤའི་སྤྱན་གྲངས་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་སོ་སོར་ངེས་པ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་ཕྲ་རགས་རྣམས་མཐོང་བ་དང་། ཞེས་དང་། ཤའི་སྤྱན་ཚོགས་ལམ་ནས་དང་། ལྷའི་སྤྱན་སྦྱོར་ལམ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་ལམ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ནས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་། རྗེས་མཐུན་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོད་དོ། །སྤྱན་ལྔ་པོ་འདི་དང་ལྡན་ན། ཤའི་སྤྱན་གྱིས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཆོས་སྟོན་པའི་བཤེས

གཉེན་དང་། རང་གི་གདུལ་བྱ་སོགས་གང་ན་གནས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཤའི་མིག ❶ མིག་གི་དབང་པོ་དང་དོན་གཅིག ཐ་མལ་པའི་ཤ་རུས་གདོས་བཅས་ཀྱི་མིག་གི་དབང་པོ། བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་༡༧ན༦ལས། བར་དོ་རིགས་ཕ་མའི་ཁྲུ་ཁྲག་གི་དབུས་སུ་སྐྱེ་བ་བཟུང་ནས་ཐ་མལ་པའི་ཤའི་མིག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གྲུ་བཤད་ནི། ཤ་ཁྲག་ལས་གྲུབ་པའི་མིག་གི་དབང་པོ་ཡིན་པས་ན་ཤའི་མིག་ཅེས་བྱའོ། །❷ ཤའི་སྤྱན་གྱི་ཁྱད་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་དཔག་ཚད་བརྒྱའི་གཟུགས་ཕྲ་རགས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཤིན་ཏུ་དང་བའི་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། འོན་ཀྱང་དོགས་པ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཕྱི་དོན་རོལ་མཚོ་ལས། ཁོ་ན་རེ། ཤའི་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བར་ཐལ། ལྷའི་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཚེ་འདིར་བསམ་གཏན་སྒོམ་པའི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་མིག་ནི། བསྐལ་བ་དང་མ་བསྐལ་བའི་གཟུགས་ཕྲ་རགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་བསྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སས་བསྡུས་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་ཡིན་ལ། མངོན་ཤེས་ནི་དེའི་བདག་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་པ་ཆོས་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལྷའི་མིག་གིས་དེ་འདྲའི་གཟུགས་མཐོང་བའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཤའི་མིག་གི་གཟུགས་མི་མཐོང་བར་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་འགྲེལ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ནི་ལུང་དེ་སྒྲ་བཞིན་པར་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །དེ་ལྟར་བླངས་ན། འོ་ན་མིག་གིས་གཟུགས་མི་མཐོང་བར་ཐལ། ཤའི་མིག་གིས་གཟུགས་མི་མཐོང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིག་ལ་གཟུགས་མི་སྣང་བར་ཐལ་ལོ། །

ཤར་བསྐྱོད། ཤར་རྒྱུག་དང་དོན་གཅིག

ཤར་རྒྱུག གར་གོར་མི་བྱེད་པ་དང་། ཐགས་ཐོགས་མེད་པ་དང་། ཐད་ཀར་ཞེས་པའི་དོན། ཤར་བསྐྱོད་དང་དོན་གཅིག ཤར་རྒྱུག་རྒྱུགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དུ་ཀྐུ་ལའི་གསོ་བཟང་དེབ་དང་པོ་༧༩༧ལས། ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་ས་ནས་གསང་ཕུར་ཤར་རྒྱུག་ཕེབས་ལྟ་བུའོ། །

ཤར་པ་བ། ཤ་ར་བ་དང་དོན་འདྲ། དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༣༣༧ན་ཤར་པ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྲིས་སྣང་།

ཕར་པ་བསྟན་འཛིན་ནོར་རྒྱས། འཛམ་གླིང་གི་རི་བོ་མཐོ་ཤོས་ཇོ་མོ་གླང་མའི་སྙིང་འཛེགས་མཁན་གྱི་ཕར་པ་བསྟན་འཛིན་ནོར་རྒྱས་འདི་ཡོངས་གྲགས་ལ་ཕར་པ་དང་བལ་པོའི་མི་སེར་ཡིན་པར་བྱེད་ཀྱང་། ཀ་སྦུག་སློབ་ཕྲུག་ཟུར་པ་རྒྱལ་པོ་ཚེ་རིང་གིས་" ཕ་ཡུལ" དྲ་རྒྱའི་ཐོག་རྩོམ་ཐུང་ཞིག་བཀོད་པ་དེའི་ནང་། བསྟན་འཛིན་ནོར་རྒྱས་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་སླེབས་པའི་བོད་མི་གཙང་མ་ཞིག་ཡིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་འཁོད་འདུག་པ་འདི་ལྟར། ཀ་སློན་སྦུག་ཌོག་ཊར'''གྷར་ཧམ་གྱི་སློབ་གྲྭར་ Dr. Graham’s School, Kalimpong, Distt. Darjeeling, W.B. India ལོ་རབས་དྲུག་ཅུའི་(༡༩༥༤ནས༡༩༥༨) ཡས་མས་ཤིག་ལ་བསྟན་འཛིན་ནོར་རྒྱས་ཁོང་ཚོའི་སློབ་གྲྭའི་ནང་གསུང་བཤད་གནང་བར་ཕེབས་དུས། མཇུག་ཏུ་བོད་ཕྲུག་ཚོར་དམིགས་བསལ་གྱི་བཀའ་མོལ་ཞུ་འདོད་ཡོད་རྗེས་སུ་བཞུགས་རོགས་ཞེས་རེ་སྐུལ་གནང་སྟེ། ཁོང་ཚོ་བོད་ཕྲུག་དྲུག་ལ" ང་བོད་པ་ཡིན" ཞེས་གསལ་པོར་བཤད་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག ངོས་ནས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ཚེ་རིང་ལགས་སུ་གནས་ཚུལ་འདི་ངོ་མ་ཡིན་མིན་གློག་འཕྲིན'''ཨཱི་མེལ'''ཐོག་དོགས་དྲི་ཞུས་པར། ཁོང་ནས་གནས་ཚུལ་འདི་ངོ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་ཚོའི་སློབ་གྲྭའི་མིང་དང་དུས་ཚིགས་རོབ་ཙོད་བཅས་གནང་བྱུང་།

ཕལ་བས་བཕལ་བ། འདིའི་ཕལ་བ་ནི། ཞིང་རྔོས་པའི་རྗེས་སུ་ས་རྣམས་སྙོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དྲུད་པའི་ཤིང་ལེབ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་ལ། དེ་དྲུད་དེ་སྙོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཕལ་བས་བཕལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བློ་གསུང་།

ཕལ་མ་ལིའི་སྡོང་པོ། ཕལ་མ་ལའི་ཤིང་དང་འདྲ།

ཕལ་མ་ལིའི་ཤིང་། ཤིང་ཚ་ཚ་ཟེར་བ་ཚེར་མ་རྒྱབ་ལ་རིང་བ་ཅན་གྱི་ཤིང་ཞིག་གམ། དཀྱུལ་ཁམས་ན་ཡོད་པའི་ལྕུགས་ཀྱི་ཚེར་མ་སོར་བཅུ་དྲུག་པ་རྫོལ་ཁ་ཐུར་དུ་བལྟ་བའི་སྡོང་པོ་ཞིག

ཕལ་མ་ལིའི་ནགས་ཚལ། ཚ་དཀྱུལ་གྱི་ཉེ་འཁོར་ན་ཡོད་པའི་ལྕུགས་ཀྱི་ཚེར་མ་སོར་བཅུ་དྲུག་པ་རྫོལ་ཁ་ཐུར་དུ་བལྟ་བའི་སྡོང་པོའི་ནགས་ཚལ་ཞིག ཅུང་ཟད་ཞིབ་པར་བཤད་ན། ཚ་དཀྱུལ་གྱི་ཉེ་འཁོར་ན་ཡོད་པའི་ལྕུགས་ཀྱི་ཕལ་མ་ལིའི་སྡོང་པོ་ཚེར་མ་རྣོན་པོ་སོར་བཅུ་དྲུག་པ་སེམས་ཅན་དེ་དག་འབབ་འཛེག་བྱེད་པ་ན་ཁ་གྱེན་ཐུར་དུ་ལྟ་བས་ལུས་འབིགས་པ་དང་། སྙིང་ན་བྱ་ཁྭ་ཏ་འདབ་འཇིགས་ཞེས་བྱ་བ་ལྕགས་ཀྱི་མཆུ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མིག་ཕྱུང་ནས་ཟ་བའི་ནགས་ཚལ་ཞིག མཆིམས་མཛོད་ན་གསལ།

ཤས། ❶ ཤུགས་ཆེ་བ་དང་། སྟོབས་ཆེ་བ། ཧ་ཅང་། ཤིན་ཏུ། ལྷག་པར། མང་པོ། དྲག་པོ། མི་བཟད་པ་སོགས་ཀྱི་དོན། དཔེར་ན་ཚེ་འདིའི་སྣང་ཤས། ཕྱི་མའི་སྣང་ཤས། ཤས་མི་བཟོད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་རྗེ་གུང་ཐང་པས་མཛད་པའི་སྡེ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལས། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གཟིར་བའི་སྐྱེ་བོ་མཐོང་བ་ན་ཤས་མི་བཟོད་པའི་སྙིང་རྗེ་སྐྱེས་ཏེ་དེའི་དོན་ལ་བརྩོན་པ་དང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ མིང་གི་མཐར་སྦྱར་ན། ཆུང་ངུ་དང་། ཉུང་ངུ། ཕྱེ་བྲག་སོགས་ལ་འཇུག་པའི་ཚིག་གྲོགས་ཤིག དཔེར་ན། འབྲས་དེ་ལས་ཤས་གཅིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཤས་གཅིག་གནང་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་ཡང་། ཆ་ཤས་དང་། འགའ་ཤས། ཁ་ཤས། ཉུང་ཤས་སོགས་སོ། །❸ ཤ་ཡིས་ཞེས་པའི་བསྡུས་ཚིག་དཔེར་ན། ཤས་ཁེངས་ལྟ་བུ། སྐབས་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་དོན་རོལ་མཚོ་སོགས་ལས། ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་རྒྱབ་བཞི་དང་ཕྲག་པའི་ཐལ་གོང་གཉིས་དང་ལྟག་པའི་རྒྱབ་སྟེ། བདུན་ཤས་ཁེངས་ཏེ་མཐོ་བ་དང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཤས་ཆེ་བ། ཤུགས་ཆེ་བ། མང་པོ། ཤིན་ཏུ། ཧ་ཅང་། ཤས་ལ་གཟིགས།

ཤས་ཆེན། ཤས་ཆེ་བ་དང་དོན་འདྲ།

ཤས་ཆེས། ཤས་ཆེ་བ་དང་དོན་འདྲ།

ཤས་ཆེར། ཤས་ཆེ་བ་དང་ཕལ་ཆེར་དོན་འདྲ། ཤུགས་ཆེན་པོར། ལྷག་པར། ཡང་ཡང་། ཡང་ནས་ཡང་དུ། ཤས་ཆེར་མི་འབྱུང་ལྟ་བུ།

ཤཀྱ། (ལེགས་སྦྱར) བསྟན་བཅོས། ངེས་ཚིག་ནི། ཤ་ས་འཚོས་པ་དང་ཏྲ་ཡ་སྐྱོབ་པའི་དོན་ཡིན་པས་འཚོས་སྐྱོབ་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཤི་གོ་ལོག ཤི་བའི་གོ་རིམ་ལོག་པའམ་ལྡོག་པ་སྟེ། བུ་ཕྲུག་སྔོན་ལ་ཤི་ནས་ཕ་མ་ཤུལ་དུ་ལུས་པའི་དོན་ནོ། །

ཤི་གྲབས་བྱེད་པ། འཆི་བ་ལ་ཉེ་བ།

ཤི་བ། སྲོག་དབང་འགགས་པ། ཤི་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ། སྐུ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་གཏོང་བ། སྐུ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་རྫོགས་པ། སྐུ་ཚེའི་འཕེན་པ་རྫོགས་པ། སྐུ་གཤེགས་པ། སྐུའི་བཀོད་པ་བསྡུས་པ། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཆོས་ལ་བསྐུལ་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་སྐུ་རགས་པའི་བཀོད་པ་བསྡུས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་ལུས་བྱང་ཕྱོགས་ལྷུང་ལོ་ཅན་གྱི་ཕོ་བྲང་དུ་གཤེགས་པ། ཁམས་མ་འཚོ་བ། དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པ། དགོངས་པ་ཞི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པ། དགོངས་

པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་པ། དགོངས་པ་རྫོགས་པ། (དགོངས་པ་རྫོགས་པ་ཞེས་པའི་ཚེ་བརྗོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདི་དེང་སང་གསར་ཤོག་དང་རླུང་འཕྲིན་སོགས་སུ་རབ་ཁྱུང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱ་བོའི་རིགས་ལ་སྤྱོར་བ་མཐོང་ཞིང་། དེ་ནི་བླ་མ་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་མ་གཏོགས། སྲིད་འཛིན་དང་སྲིད་བློན་ལའང་མི་རན་ཞིང་མི་འཚམ་པས་སྤྱོར་མི་རིགས་ལ་སྦྱར་ན་མི་མཛེས་ཏེ། དགོངས་པ་རྫོགས་ཞེས་པ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་བྱེད་པའི་ཐུགས་བཞེད་ཟབ་མོ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་ནས་རང་དབང་གིས་སྐྱེ་འཆི་བྱེད་པ་ལ་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ) གྲོངས་པ། འཆི་འཕོས་པ། འཆི་བ། འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་ཁ་གྱེས་པ། འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མའི་ལྷ་ལམ་དུ་ཞུར་པ། འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་ཞལ་གྱེས་པ། དག་ཞིང་དུ་གཤེགས་པ། དུས་ཀྱི་ཆོས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པ། (གོང་གི་ཐ་སྙད་འདི་འདུལ་བ་ལུང་གི་ནང་མང་དུ་སྣང་) དུས་བྱས་པ། (ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ལས། ང་ལ་དད་པས་དུས་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེ་འགྲོ་མཐོ་རིས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་འགྲོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ) དུས་ལས་འདས་པ། འདས། འདས་པ། (དུས་ཀྱི་ཆོས་ད་ལྡན་པར་གྱུར་པ། དུས་བྱས་པ། དུས་ལས་འདས་པ། འདས། འདས་པ་རྣམས། དུས་ལ་བབས་ནས་འཆི་བའི་མིང་སྟེ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ༼ཆུ༽ ༡༨བ༤ལས། དུས་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚེ་ཟད་ཅིང་འཆི་བས་ཤི་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ) ཕྱི་མའི་ལྷ་ལམ་དུ་ཞུར་པ། ཕྱི་མའི་ལམ་ཆེན་དུ་ཐེགས་པ། དབུགས་ཆད་པ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ། ཚེ་བཟློས་པ། ཚེ་འདིའི་སྣང་བ་ནུབ་པ། ཚེ་ལས་འདས་པ། ཚེའི་འདུ་བྱེད་རྫོགས་པ། ཞལ་དབུགས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་འགགས་ཏེ་རགས་པའི་སྐུ་ལུས་མ་དག་པའི་ཞིང་འདིར་ཡོངས་སུ་བོར་ནས། དགའ་ལྡན་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་དུ་རྒྱལ་བ་མི་ཕམ་མགོན་པོའི་མདུན་སར་གཤེགས་པ། ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་གཞོལ། ཞི་བར་གཤེགས་པ། ཞི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པ། ཞིང་འཕོས། གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་ཉེ་བར་བསྡུས་པ། གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ། གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་བསྡུས་ཏེ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ལུས་བརྗེས། ལུས་སྤངས། ལུས་ཞིག་པ། སྲོག་གི་རྒྱུན་ཆད་པ། སྲོག་ཆད་པ། སྲོག་དོར་བ། སྲོག་དབང་འགགས་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །ཐ་སྙད་སྤྱོད་ཚུལ་ནི། མི་དཀྱུས་མ་ཞིག་ཡིན་ན་ཤི་བ། དེ་ལས་ཅུང་ཟད་དྲག་པར་གྲོངས། སྐུ་དྲག་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་དབུ་འཛིན་རྣམས་པར་སྐུ་གཤེགས། བླ་མ་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པར་དགོངས་པ་རྫོགས་ཞེས་ཐ་སྙད་སྦྱར་ན་ཤིན་ཏུ་འོས་ཤིང་མཛེས་པར་མཐོང་ངོ་། །

ཤི་སྦྲར་འཐམས་པ། ❶ ཞེན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་དོན། སྒྲ་བཤད་ནི། ཤི་ཟིན་པའི་རྗེས་སུའང་ལག་པས་དམ་པོར་འཛུས་ཏེ་མི་གཏོང་བ་ལ་ཤི་སྦྲར་འཐམས་པ་ཟེར། དཔེར་ན་མི་ཞིག་ཀོ་གྲུ་ལ་ཞུགས་ནས་གཙང་པོ་བརྒལ་བ་ན། དེ་མ་ཐག་གྲུ་ལོག་ཐེབས་ནས་ཆུས་འཁྱེར་བ་ན། དང་པོ་ཀོ་གྲུ་ཤོར་དུ་དོགས་ནས་ལག་པས་དམ་པོར་

འཇུས་ཤིང་། མཇུག་ཏུ་ཤི་བའི་རྗེས་སུའང་ཀོ་གྲུ་ལག་པས་མི་གཏོང་བར་དམ་པོར་བཟུང་སྟེ་འཆི་བས་ན། ཤི་སྤར་འཐམས་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབྲུམ་འགྲེལ་ཤོག་གྲངས་༡༠ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། གཞན་ཡང་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རང་རྣམ་ལས། སྐྱོ་ཤས་དང་ངེས་འབྱུང་གི་བསྒོམས་ལགས་ཀྱང་། །རྟག་འཛིན་གྱི་གདོན་ཆེན་ཐུགས་གསོལ་བས། །ཕྱི་ནང་གི་དངོས་ལ་ཤི་སྤར་འཐམས། །གསུང་ཚུལ་དང་རྣམ་ཐར་འགལ་ཉེན་གདའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❷ སེར་སྣ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་དོན། འཆི་བའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་ནོར་སོགས་ལ་ལག་པས་དམ་པོར་འཛིན་ཞིང་མི་གཏོང་བའི་དོན།

ཤི་མིན་རོ་མིན། ཤི་ལ་ཁད་དང་འདྲ།

ཤི་ལ་ཁད། འཆི་གྲབས་བྱེད་པ། ཤི་གྲབས་བྱེད་པ།

ཤི་མ་སོན། ཤི་ལ་ཁད་དང་འདྲ།

ཤི་མིན་གསོན་མི། ཤི་ལ་ཁད་དང་འདྲ།

ཤཱི་ལ། (ལེགས་སྦྱར) (འདུལ་བ) དོན་བསྒྱུར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས། སྒྲ་བསྒྱུར་ན་བསིལ་ཐོབ་ཅེས་བྱ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་གདུང་བ་ལས་བསིལ་བ་ཐོབ་པའི་དོན་གྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཤཱི་ལ་ཞེས་པ་དེ་ལ་ཤི་ཏ་ཞེས་སྒྲའི་རྐྱེན་བྱིན་ན་བསིལ་བ་ཞེས་སོ། །ལ་བྷ་ཞེས་སྒྲའི་རྐྱེན་བྱིན་ན་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་བསིལ་ཐོབ་ཅེས་སོ། །ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་གསུང་།

ཤི་ལ་མ་ཤི། ཤི་ལ་ཁད། ཤི་གྲབས་བྱེད་པ། ཤི་མིན་རོ་མིན། ཤི་མ་གསོན། ཤི་མིན་གསོན་མིན་རྣམས་དོན་འདྲ།

ཤིག (བརྡ་རྙིང) མིའི་ཁྲག་འཛིབ་པའི་འབུ་ཞིག ❶ (མཛོད) སྲོ་མ་བདུན་ལ་ཤིག་གཅིག་གི་ཚད་ཡོད། ཤིག་གཅིག་ལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་༩༠,༣༥༣,༤༠༧གྱི་ཚད་ཡོད། ❷ ཚིག་ཚིག་གི་ཚོད་དུ་འཇུག་པའི་ "ཤིག" སྒྲ་ནི། གྲངས་ཀ་གཅིག་གི་དོན་དང་མི་འདྲ་བས། གྲངས་ཀྱི་གཅིག་དང་མ་ནོར་བར་བྱེད་དགོས། དཔེར་ན་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ སྐུལ་ཚིག་ལ་འཇུག་པ་ནི། མ་ནོར་བར་ཤེས་པར་གྱིས "ཤིག" ཅེས་པ་ལྟ་བུ། སྦྱོར་ཚུལ་ནི། ལྗོན་དབང་ལས། ས་མཐར་དམིགས་བསལ་ཞེས་མ་གཏོགས། །ཤིང་ཤེས་ཤེའོ་ཤེ་ན་ཤིག །ཅེས་གསུངས་སོ། །དོགས་གཅོད། གོང་གི་ལྗོན་དབང་གི་ལུང་ཚིག་དེ་ནི་སྤྱིར་བཏང་བ་ཡིན་གྱི། དམིགས་བསལ་ལ་བརྗོད་བདེའི་དབང་གིས། དཔེར་ན་འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ ༼ཏ༽ ༧༢སོགས་ཁུངས་བཙན་གྱི་གཞུང་མང་པོར། སོང་ཤིག མ་འགྲོ་ཤིག ལོང་ཤིག མ་འདུག་ཤིག མ་སྨྲ་ཤིག་ཅེས་སོགས་མང་དུ་འབྱུང་ཞིང་། གསེར་ཏོག་སུམ་འགྲེལ་༧༤༩ལས། བསྐུལ་ཚིག་ལ་ཅིག་ཞིག་

ཤིག་གང་ཐོབ་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་མོད་དཔེ་ཁྲུངས་དག་པར། ཕྱི་ཤིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་འགའ་རེ་སྣང་བས་བསྐུལ་བ་གསལ་བྱེད་དུ་ཞིག་ལས་ཤིག་སྦྱར་བ་ཉུས་པ་ཚེ་བར་སྣང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཤིང་། ❶ ལྗོན་ཤིང་། ཤིང་ཆ། ❷ (བརྡ་རྙིང་) མཚམས་སྦྱོར་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྲད་གཞན་དབང་ཅན་ཞིག གཞི་མཐུན་པའི་མཚམས་སྦྱོར་ལ་འཇུག་པ་ནི། དཔེར་ན་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། སྦྱོར་ཚུལ་ནི། ལེགས་བཤད་ལྗོན་དབང་ལས། ས་མཐར་དམིགས་བསལ་ཞེས་མ་གཏོགས། །ཤིང་ཤེས་ཤེའོ་ཤེ་ན་ཤིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་སྒོ་ལས། ཀྱང་ཡང་སོགས་དང་འཇུག་པ་མཐུན་པའི་བསྡུ་བའི་དོན་ལ་འཇུག་པའང་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ཅིང་ལ་སོགས་པ་བསྡུ་བ་དང་། །མཚམས་སྦྱོར་དག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཤིང་གེལ་པ། སྡོང་པོ་ལས་ཆུང་ཞིང་རྩ་བ་གཅིག་ལས་མང་པོ་གྱེས་ཏེ་རིམ་བཞིན་ཕྲ་བར་སྐྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་མིང་དུ་བཤད། ཤིང་ཕྲན་ཕན་ཕུང་ངམ་ཚང་ཚིང་། སྤྱིར་གེལ་པ་ནི་ཡལ་ག་ལའང་བརྡ་རྙིང་དུ་བཤད་དོ། །ཞེས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བློ་གསུང་།

ཤིང་གི་རིབ་མ། ཤིང་གི་ར་བ།

ཤིང་ང་དཔུང་ཚད། (འདུལ་བ) དགེ་སློང་མའི་ཉུ་མ་འགེབས་བྱེད་ཀྱི་གོས་ཤིག དེ་གྱོན་ལུགས་ནི་མཆན་ཁོག་ལ་དཀྲིས་ཏེ་རྒྱབ་ནས་དཔུང་པ་གཉིས་ཀྱི་གོང་ནས་དྲངས་ནས་དར་དཔུངས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གྱོན་པའོ། །དེའི་ཚད་ནི་གླ་གོས་དང་འདྲ་བར་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་བཤད་དོ། །དེ་དང་རྫུལ་གཟན་གཉིས་ཚད་མཉམ་ཞིང་གླེགས་བུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་བཤད།

ཤིང་གཅིག་དྲུང་། ཤིང་གཅིག་གི་ཉེ་འདབ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཤིང་གཅིག་ནི། ཤིང་དེས་གྲིབ་མས་ཤིང་གཞན་མི་ནོན། ཤིང་གཞན་གྱི་གྲིབ་མས་ཤིང་དེ་མི་ནོན་པའམ། ཡང་ན་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་གི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཤིང་གཞན་མེད་པ་ལ་ཟེར། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལྟར་བཀོད། དྲུང་ནི་རྩ་བའམ་ཉེ་འདབས་ཀྱི་མིང་ངོ་། །

ཤིང་ཏ་ལ། ཏ་ལ་དང་འདྲ།

ཤིང་རྟོག ཤིང་གི་འབྲས་བུ། ཤིང་འབྲས། སྒྲ་བཤད་ནི། རྟོག་ཅེས་པ་རྩེ་མོའི་དོན་ཡིན་པས་ཤིང་གི་རྩེ་མོའམ་ངོས་སུ་སྐྱེས་པས་ཤིང་རྟོག་ཅེས་བྱའོ། །ཤིང་ཐོག་བྲིས་པ་ནི་ཡིག་རྙིང་གི་འབྲི་ཚུལ་ལ་རྟོག་དང་ཐོག་གཉིས་རེ་མོས་སུ་འབྲི་བས་གནམ་ང་ཅན་ཡིན་པས་དོན་འདྲའོ། །

ཤིང་རྟོག་པི་ཛ་པུ་ར། སེ་འབྲུ་ཡིན་པར་དུས་འཁོར་མཆན་བུར་བཤད་ཅེས་ཀློང་རྡོལ་བླ་མ་གསུང་།

ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཁས་པའི་བླ་མ་གཉིས། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཁས་པའི་བླ་མ་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བའི་བླ་མ་གཉིས་ནི། ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་འི་བླ་མའི་གཙོ་བོ་གཉིས་ཏེ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཁས་པའི་བླ་མ་རིག་པའི་ཁུ་བྱུག་ཆུང་བ་དང་། ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཁས་པའི་བླ་མ་གསེར་གླིང་པ་གཉིས་སོ། །རིག་པའི་ཁུ་བྱུག་ཆུང་བ་འདི་ཇོ་བོའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་བླ་མ་ཨ་བ་དྷཱུ་ཏི་པ་ཡིན་པར་མངོན་གསུང་། ཞེས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བློ་གསུངས་ཀྱང་། དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༡༨༨ལས་ཇོ་བོས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་གསན་པའི་བླ་མའི་གྲས་སུ། ཨ་བ་དྷཱུ་ཏི་པ་ཆུང་བ་དང་། རིག་པའི་ཁུ་བྱུག་གཉིས་སོ་སོར་བྲངས་འདུག་པས། དེ་གཉིས་གང་ཟག་ཐ་དད་ཡིན་པའམ། ཡང་ན། ཨ་བ་དྷཱུ་ཏི་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་ཕྱེད་དགོས་པ་འདུག་གོ།

ཤིང་རྟ་ཤ་ཀ་ཊ། ཆུ་དང་ཤིང་སོགས་འོར་འདྲེན་བྱེད་པའི་ཤིང་རྟའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་གི་མིང་དུ་བཤད། ཤ་ཀ་ཊ་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིན་ཞིང་། ཐ་སྙད་འདི་མདོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ན་འབྱུང་ངོ་། །མདོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་༼ཤ་པ༽༧༤༨བ༣ལས། དེ་ལ་ཤིང་རྟ་ཤ་ཀ་ཊ་དང་མཚུངས་པ་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་སྟེ། དེ་དང་འདྲ་བར་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་བཞིན་ནི་གྲུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཤིང་རྟའི་ཐབས། སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། ཤིང་རྟ་བཞོན་སྟངས་བསླབ་པའམ་ཤེས་པ་ལ་ཟེར། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། ཤིང་རྟའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤིང་རྟ་བཞོན་པའི་ཕྱིར་བསླབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིའི་ཐབས་ཞེས་པ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མི་གོ་བར། སྟབས་དང་སྟངས་ཞེས་པ་དེ་ལ་གོ་དགོས། རྟོགས་གཅོད་ཞིབ་པར་རལ་གྲིའི་ཐབས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཤིང་རྟའི་འཐབ། ཤིང་རྟ་བཞོན་ནས་དམག་རྒྱག་པའི་དོན་ཡིན།

ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད། སྔར་སྲོལ་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་དེ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་མཁན་ཞིག་ལ་ཟེར། མང་པོས། (Pioneer) ཞེས་བསྒྱུར་རུང་དེ་ནི་སྔར་མེད་གསར་དུ་སྲོལ་གཏོད་མཁན་ཙམ་ཞིག་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ནི། སྔར་སྲོལ་བར་སྐབས་སུ་ཉམས་ཏེ་ཉག་ཕྲར་གྱུར་པ་སླར་ཡང་ངལ་བ་ཆེན་པོས་སོར་ཆུད་དེ་སྤེལ་མཁན་ཞིག་ལ་ཟེར་བས་ཁྱད་པར་ཆེའོ། །ཟུར་བཤད་ནི། སྔར་གྱི་རྒྱ་ལམ་ལྟ་བུའི་སྲོལ་དེ་ཉིད་བར་སྐབས་སུ་ཕལ་ཆེར་ནུབ་སྟེ་ཀང་ལམ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ལ། སླར་ཡང་སོར་ཆུད་དེ

ཤིང་རྟ་འགྲོ་བསྐྱོད་བྱེད་ཆོག་པའི་ལམ་ཆེན་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་པོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར་རོ། །འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ལམ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤིང་རྟའི་ལམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་དེ་དང་མཐུན་ནོ། །འདི་ཡང་བདག་གི་བླ་མ་དམ་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་འབུམ་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་དཔེ་ཁྲིད་སྐབས་ཡང་ཡང་གསུང་བ་གོ་རྒྱུ་ཆེའོ། །ཡང་ན་ཤིང་རྟ་སོང་བའི་འཕང་ལོས་བཏོད་པའི་ལམ་ལ་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱང་རུང་བར་སེམས་ཏེ། འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ལམ་སྲོལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤིང་རྟ་འགྲོ་བའི་འཕང་ལོས་དྲངས་པའི་རྗེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཀྱི་དོན་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་ན། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་དད་གུས་ཀྱི་སྤྲོ་ལོང་དབང་མེད་དུ་གཡོ་བ་ཞིག་འོང་ངོ་། །རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས། རེས་འགའ་རྒྱལ་ལ་དད་པའི་དགའ་བ་རྒྱས། །སྐབས་འགར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་སྐུ་དྲིན་དྲན། །གཞན་ཚེ་མཁས་པའི་བཤེས་ལ་གུས་པ་དང་། །ཉམ་ཆུང་འགྲོ་ལ་སྙིང་ནས་བརྩེ་བ་དང་། །བསྟན་པ་རིན་ཆེན་རིང་དུ་གནས་འདོད་པ། །འདི་དག་ཕན་ཚུན་འགྲན་ཞིང་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་སྲོལ་གཏོད་པ་པོ་དང་། ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་འདྲེས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྲོལ་གཏོད་ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཤིང་ཐུན། ཤིང་སྒྲུག་མཁན། ཤིང་འཐུ་མཁན། སྒྲ་བཤད་ནི། ཐུན་ཞེས་པ་འདིར་འཐུ་བའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན་རྩྭ་འཐུ་མཁན་ལ། རྩྭ་ཐུན་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ ཅ ༥༧བ༨ལས། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་མི་བ་ལང་རྫི་དག་དང་། ལུག་རྫི་དག་དང་། །རྩྭ་ཐུན་དག་དང་། ཤིང་ཐུན་དག་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཤིང་ཐོག ཤིང་ཏོག་དང་འདྲ།

ཤིང་བལ། (འདུལ་བ) ཤིང་ཕྲན་ལས་སྐྱེས་པའི་རས་གོས་ཀྱི་རྒྱུ། འདི་ལ་རས་བལ་ཡང་ཟེར། ཕྱི་རྒྱལ་བས་ cotton ཟེར་བ་དེའོ། །འདི་དང་སྲིན་བལ་གཉིས་མ་ནོར་བར་འབྱེད་པར་བྱའོ། །མདོ་རྩ་བ་ ཀྲུ ༩༧བ༧ལས། ཤིང་བལ་ནི་ལྔ་སྟེ། ཤམ་ལའི་དང་། ཨརྐའི་དང་། སྨྲ་བའི་དང་། ཨེར་ཀའིའོ། །ཞེས་ཤིང་བལ་ལྔ་གསུངས་སོ། །

ཤིང་བལ་གྱིས་གོས་པར་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་གྲུ་དྲུག་པ། ཤིང་བལ་གྱི་གོས་པར་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ཇོ་ཏི་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་དགེ་འདུན་དབང་བའི་གནས་མལ་ལ་ཤིང་བལ་གྱིས་གོས་པར་བྱས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་ཉེ་དགས་འདུག

པའི་སེམས་ཀྱིས་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་མལ་ལ་ཤིང་བལ་གྱིས་གོས་པར་བྱས་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་དོན་དང་བྱ་བ་མང་བ་དང་། གཞན་གྱི་གོས་ལ་སོགས་པ་ལ་གནོད་པའོ། །

ཤིང་འཛམ་བུ། འཛམ་བུའི་ཤིང་ལ་གཟིགས།

ཤིང་ལོ་མ་བདུན་པ། ལོ་མ་བདུན་ཚན་དུ་བྱས་ནས་ཡོད་པའི་ཤིང་།

ཤིང་ཤ་པ། <ཤིམ་ཤ་པ> དྲི་ཉལ་ཏེ་ཨ་ཀ་རུའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཤིང་ཤ་པ་ནི་ལེགས་སྦྱར་བྲུར་ཆག་པ་སྟེ། ཤིཾ་ཤ་པ་ཞེས་པའི་ཤིཾ་གྱི་སླད་ཀོར་ང་ཡིག་ཏུ་སློག་པས། བོད་སྐད་ཀྱི་ཤིང་དུ་འགྱུར་ནས་ཤ་པའི་ཤིང་ཞེས་འབོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོགས་སྟོན་ལོ་ཙཱའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས། ཨ་ག་རུའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིམ་ཤ་པ་ཞེས་པའི་ཤིམ་གྱི་སླད་ཀོར་ང་ཡིག་ཏུ་སློག་པ། བོད་སྐད་ཀྱི་ཤིང་དུ་འགྱུར་ནས་ཤ་པའི་ཤིང་ཟེར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །དོགས་གཅོད། ཨ་ཀ་རུ་ལ་དྲི་ཉལ་ཞེས་གཞུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྣང་བ་དྲི་བཟང་ཞིང་ཉལ་སྟབས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པར་བསམ་ན་ནི་ནོར་རོ། །ཙན་དན་དང་ཨ་ཀ་རུའི་ཁྲོད་དུ་འཚར་ལོངས་བྱས་ཀྱང་ཉལ་སྟབས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཨ་ཀ་རུ་ནི་གཅིག་ཀྱང་མ་མཐོང་ངོ་། །ཅི་སྟེ་རེ་གཉིས་ཡོད་སྲིད་ཀྱང་གྲགས་མི་ཆེ་བས་མིང་གདགས་སུ་མི་རུང་ངོ་། །ཨ་ཀ་རུ་ནི་ཤིང་སྡོང་ཏ་ཅང་འཇོངས་ལ། ལོ་མ་ཁ་ཞེང་ཆེ་ཞིང་རེག་བྱ་རྩུབ་ལ་བརྡར་ན་ཁྲག་འདྲ་བའི་རྫི་དམར་པོ་འབྱུང་བ་ཞིག་གོ། ཤིང་འདི་རྙིངས་ན་དྲི་ཞིམ་ལ་ཆུ་དང་རླན་གཤེར་སོགས་ཀྱིས་འཁྱོག་ཏུ་མི་འགྲོ་བའི་རིན་ཐང་ཅན་གྱི་ཤིང་ཞིག་ཡིན། འདིའི་སྒྲང་ལེབ་ལ་རང་འབྱུང་གི་ཁོག་རིས་འཁྱོག་པོ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པས་ཆ་སྒམ་མཆོད་གཤོམ་སོགས་བཟོས་ན་ཏ་ཅང་མཛེས་སྡུག་ཆེ། དེས་ན་དྲི་ཉལ་གྱི་སྒྲ་བཤད་ལ་ད་དུང་དཔྱད་དགོས་པ་འདུག་གོ། རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཤིང་ཤ་པ་ཞེས་པ་གྲྭ་སའི་སླ་ཏན་ཚོའི་ཞལ་རྒྱུན་ལ་ཉལ་སྟབས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཤིང་ཞིག་ལ་རླུང་ལྟར་གྲགས་པ་ནི་ནོར་རོ། །ཤིང་ཤ་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཨ་ཀ་རུའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྔོན་དུས་སུ་ལོ་མ་རྣམས་བྲུལ་ནས་མདོག་སྐྱ་བོར་སོང་ནས་ཐག་རིང་པོ་ནས་བལྟས་ན་མཐོང་དཀའ་ཙམ་ཡོད་པས། དེའི་ཆ་ནས་ཤིང་མེད་ཀྱི་བྲག་རྫོང་ (སྐྱ་བོ) ན་ཤ་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཤིང་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཨ་ཀ་རུ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། ངེད་རང་ལོ་ན་ཆུང་སྐབས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་མོན་སྒོ་དང་བྱེལ་ཀོབ་བོད་མིའི་གཞིས་སྒར་དང་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་རྣམས་སུ་ཤིང་ཤ་པ་དང་ཙན་དན་སོགས་ཏ་ཅང་མང་ཡང་། ཕྱིས་སུ་གཅོད་འབྲེག་གིས་གནོད་འཚེ་ཆབས་ཆེ་ཕོག་སྟེ་ཆེས་ཉུང་དུ་སོང་བ་འདི་ཡང་སེམས་རེ་སྐྱོ། ང་ཚོས་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་ལ་ངེས་པར་ཐུགས་སྣང་གནང་དགོས་སོ། །

ཤིང་སླ་ལ། སླ་ལ་དང་དོན་གཅིག དེའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཤིད། གཤིན་པོ་ལ་དམིགས་པའི་དགེ་བ་བསྒྲུབ་པའི་མིང་ངོ། ལི་གྲུར་གསུང་།

ཤིད་ཟན། རོ་ཟན་ནམ་གཤིན་ཟས་སམ་དད་ཟས་ཀྱི་མིང་ངོ། ལི་གྲུར་གསུང་།

ཤིན་ཅང་། <རྒྱ་ནག་སྐད> ཤིན་ཅང་ནི་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ཡིན་ཞིང་། བོད་སྐད་དུ་འདི་ལ་ལི་ཡུལ་ཟེར། འདི་ལ་མིང་གཞན་ཡུ་གུར་དང་། ཡར་ཁྱེན། གར་ལོག་ཅེས་ཀྱང་འབོད། ཤིན་ཅང་ནི་Xinjiang ་བོད་ཀྱི་བྱང་རྒྱབ་དང་། ཇུ་རུ་སུའི་ཀློ་མཐར་ཆགས་པའི་ཡུལ། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཀཾ་ས་དེ་ཤ། ཡུལ་གཞན་དུ་ཏུར་ཀི་སྟན་ Turkestan ཟེར་བ་དེའོ། །རྒྱས་པ་ལི་ཡུལ་ལ་གཟིགས།

ཤིན་ཏུ། ❶ ཧ་ཅང་། ཞེ་དྲག མཆོག་ཏུ། རབ་ཏུ། ❷ ངེས་པར།

ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བཅུ་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་ནི། གང་ལས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་དང་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་པའི་སྡེ་སྣོད་དོ། །

ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ། (སྔགས) སྟོང་པ་བཞིའི་ཡ་གྱལ། སྒྲ་བཤད་ནི། སྣང་བ་རླུང་དང་བཅས་པས་སྟོང་པས་ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་བཅུ་དྲུག་པ་ནི། མཆིམས་མཛོད་ལས། ལྟ་བ་བཟང་བའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ལུས། གཉུག་མའི་ལུས་ལ་གཟིགས།

ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་སེམས། གཉུག་སེམས་ཕྲ་མོ་དང་འདྲ། དོན་གཉུག་སེམས་ཕྲ་མོ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཤིན་ཏུ་བ། ❶ ཡང་ནས་ཡང་དུ། གོང་ནས་གོང་དུ་སོགས་ཏེ། བརྟན་པོ་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར། འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ལས་བཤད། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། ཤིན་ཏུ་ཞེས་པ་ལྷ་ཐུའི་མིང་། ཤིན་ཏུ་བ་དང་ཐུལ་དུ་ཕྱིན། ཞེས་ཤིན་ཏུ་བ་ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ་བར་བཤད། ❷ རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་པའི་དོན།

ཤིན་ཏུ་མ་སྦྱངས་པ། ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་ལྡོག་ཕྱོགས། ལུས་སེམས་ལྗི་བ་ཉིད་དེ། ལྗི་ན་ནི་མི་གསལ་བ་ཉིད་དེ་བྱིང་བ་དང་རྒྱགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས་གསུངས།

ཤིན་ཏེ་མ། (འདུལ་བ) མཐུ་ཆུང་བའམ་མི་འཕེལ་བའི་དོན་དུ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༡༢༤ན༥ལས་བཤད་དོ། །

ཤིན་ཏེ་མ་མེད་པ། (འདུལ་བ) སྙིགས་མ་མེད་པའམ་ཆུད་ཟ་བའམ་ཉམ་ཆུང་བ་མེད་པའི་དོན་དུ། ལི་གྲུར་གསུང་།

ཤིན་སྦྱངས། ❶ ལུས་སེམས་ལས་རུང་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་། དེ་ནི་དཔེར་ན་གླང་པོ་ཆེ་འདུལ་སྐྱོང་མཁན་དང་འདྲ། ❷ ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཆ། འདི་ནི་དུལ་བའི་གླང་པོ་ཆེ་དང་འདྲ།

ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ། ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་གི་ཆ་ནི་ཤིན་སྦྱངས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་སེམས་ལ་བདེ་ཉམས་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་ལ་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཟེར།

ཤིན་སྦྱངས་གཉིས་དང་བདེ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་གོ་རིམ། ཤིན་སྦྱངས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོར་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེ། བདེ་བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོར་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ལས་རུང་སྐྱེ། དེའི་རྗེས་སུ་ལུས་ལས་རུང་སྐྱེའོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ལ་བདེ་ཉམས་ཆེན་པོ་སྐྱེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ལ་དགའ་བདེ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཤིས་སྐུད། མཁྲིག་མ་ལ་འདོགས་རྒྱུའི་བཀྲ་ཤིས་པའི་ཚོན་སྐུད་ལྔ་པའོ། །

ཤིས་པ། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་ཟེར། སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་ཀྱི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

ཤུ་ཀྲ། (ལེགས་སྦྱར) ཁྲུ་བའམ་ཐིག་ལེ། ཤུ་ལ། ཤོ་ཀ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མྱ་ངན་ནོ། །ཀྲ། ཀ་རྩ་ནི་སོག་ལེ་སྟེ། མྱ་ངན་ནམ་སྡུག་བསྔལ་སོག་ལེ་ལྟར་གཅོད་པས་ན་ཤུ་ཀྲའོ། །ཞེས་རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ།

ཤུ་བ། པགས་པའི་ནང་ཆུ་སེར་ནག་ཁྲག་ཏུ་སོང་བ་ཅིས་རེག་ཀྱང་ཟུག་རྔུ་ཆེ་བའི་རྨ་ཞིག་ཏུ་བཤད།

ཕུ་ཎྱཾ། (ལེགས་སྦྱར) དགེའོ། །སྤྲིན། དགེ་བ། དགེ་ལེགས། བཀྲ་ཤིས་པ་བཅས་ལ་འཇུག་པར། འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པས། བསོད་ནམས་དང་དགེ་བའི་མིང་དུ་བཤད།

ཕུགས། ❶ ནུས་སྟོབས། ནུས་ཕུགས་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ། ❷ ངང་། རང་བཞིན། རང་ཕུགས་ཀྱིས་འགག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ནུས་པ་རྒྱུན་ཆགས་པར་འཇུག་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཕུགས་ཀྱིས་ཟིན་ལྟ་བུ།

ཕུགས་འབྱུང་། རང་འབྱུང་། རང་བཞིན་གྱིས་འབྱུང་བ། རང་ཕུགས་ཀྱིས་འབྱུང་བ།

ཕུགས་འབྱུང་དུ། རང་ཕུགས་ཀྱིས། འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ། རྩོལ་བ་མི་དགོས་པར། འབད་རྩོལ་མེད་པར། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སྨད་ཆ་༧༤༥༠ལས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ་ཕུགས་འབྱུང་དུ་བརྩམས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཕུན་ཕྲགས། པགས་པ། ཤིང་ཕུན།

ཤཱུནྱ་ཏཱ། (ལེགས་སྦྱར) སྟོང་པ་ཉིད། ངེས་ཚིག ཤཱུནྱ་ནི་སྟོང་པ་དང་། ཏཱ་ནི་ཉིད་དོ། །ཞེས་རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

ཕུབ་བུ། ཕུབ་ཕུབ་བམ་སྐད་ཆུང་ངུར་སྨྲ་བ།

ཕུབ་བུའི་བཟླ་བ། ལྕེ་མཆུ་གཡོ་ཙམ་དུ་བཟླ་བའམ། སྐད་ཆུང་ངུར་བཟླ་བའི་དོན།

ཕུར། ❶ ཀོང་ཀོང་ངམ་ཉག་ཀའི་མིང་། ❷ རི་མོ་ནར་མོ། རི་མོ་ནར་ནར་རིང་པོ། ཐིག་རིང་པོའམ་ནར་མོ། དཔེར་ན་གྲུམ་པ་ནི་སྲོག་ཆགས་ཤིག་སྟེ། སྤུ་སྐྱ་བོ་ཅན་མགོ་ན་དཀར་ཕུར་གསུམ་ཡོད་ལྟ་བུ།

ཕུར་བུ། སྐེད་རགས་ཀྱི་མིང་། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས། ཕུར་བུ་ནི་སྐ་རགས་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ངག་སྒྲོན་འགྲེལ་པར་ཡང་། ཕུར་བུ་ནི་སྐ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྲེ་ཙུ་འམ་སྐ་རགས་ཙམ་ལ་གོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཕུར་བུ་ཁྲེ་ཙུ། ཕར་བུ་ཕྲེ་ཙུ་ལ་གཟིགས།

ཕུར་བུ་ཕྲེ་རུ། སྐེ་རགས་ཐུང་ངུ་།

ཕུར་བུ་ཕྲེ་ཙུ། སྐུད་པ་ཕྲ་མོ་དང་སྔས་པ་ལྔའམ་དྲུག་ཏུ་ཟུས་པས་ཟླ་བ་ལྟར་བར་བར་དུ་འབྲེལ་བ་ཅན་ནོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་གསུང་། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ཕུར་བུ་ཁྲེ་ཙུ་ཞེས་བྲིས།

ཤུལ། ❶ རྗེས། ❷ ལམ། ❸ མལ།

ཤུལ་རྒྱུགས། ལམ་རྒྱུགས་དང་དོན་འདྲ།

ཤེ། ❶ འདོད་ཆགས་ལའང་གོ་སྟེ། ཕྱུགས་སོགས་འདོད་ཆགས་ལངས་པ་ལ་ཤེ་ལངས་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་༡༧༥ལས། དཔེར་ན་སྣང་འོག་མེད་ཐད་པོ་དེ་བ་ཤེ་ལངས་པ་ཐམས་ཅད་བསྲུངས་ནས། སྣང་དང་གཞན་དང་སྦྱོར་དུ་མི་སྟེར། ཕོ་རང་དང་ཟི་ཙམ་སྦྱར་ཀྱང་བེའུ་མ་ཡོང་། དེ་བཞིན་དུ་བླ་མ་ངན་པ་རེ་དང་ཕྲད་ཙམ་ན། སློབ་མ་སྐལ་ལྡན་ཡོད་ཀྱང་གཞན་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཀུན་གྱི་དྲུང་དུ་འགྲོར་མི་སྟེར། ཕོ་རང་གི་དྲུང་དུ་ཟི་ཙམ་བསྟོད་ཀྱང་ཡོན་ཏན་ཅི་ཡང་མི་སྐྱེ་བའི་བླ་མ་དེ་མི་འོང་གསུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ རྩམ་ཤེ། དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་ལས། དབྱར་ཅིག་དབྱར་རངས་བསགས་པའི་ཤེ་ཐམས་ཅད་ཐུབ་ཅིག་ཁྱི་རྐུན་གྱིས་ཁྱེར་བ་ལྟར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་བརྡ་བཀྲོལ་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ལས་ཤེ་ཞེས་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རྩམ་ཤེ་ལ་བཤད། ❸ འབྲོག་པས་དབྱར་ཁ་གསོག་པའི་མར་དང་ཞུན་བའི་དོན། ཡུལ་སྐད་དུ་དེང་སང་ཡང་ཤེ་གསོག་ཟེར་ཞེས་ཀྱང་སྣང་།

ཤེ་ན། ཟེར་ན་དང་དོན་གཅིག ས་མཐར་སྦྱར་རྒྱུའི་ཕྲད་གཞན་དབང་ཅན་ཞིག ལེགས་བཤད་ལྗོན་དབང་ལས། ས་མཐར་དམིགས་བསལ་ཞེས་མ་གཏོགས། །ཤིང་ཤེས་ཤེའོ་ཤེ་ན་ཤིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཤེ་ན། ཟེར་ན། ཅེ་ན། ཞེ་ན་རྣམས་དོན་གཅིག འདི་འདྲི་བའི་ཚུལ་དུ་འཇུག་པའི་ཕྲད་ཅིག་ཡིན།

ཤེད། ❶ སྟོབས། ❷ ཡིད། ❸ ཉམས། ❹ ཚངས་པ་བཅས་ལ་འཇུག་པར། ངག་སྒྲོན་འགྲེལ་པར་བཤད།❺ སྨྲ་བའམ། བཤད་པ་ལའང་འཇུག་པར་བཤད།

ཤེད་བདག ❶ མིའི་མིང་། ❷ སེམས་ཅན་སྤྱིའི་མིང་། ཤེད་ལས་སྐྱེས་དང་འདྲ།

ཤེད་བུ། ❶ མིའི་མིང་། ❷ སེམས་ཅན་སྤྱིའི་མིང་།

ཤེད་དབྱེ་སོམ་གཞིག བསམ་བློའི་ནུས་པ་བརྟས་ཏེ་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱིས་ཤིག་ཅེས་པའི་དོན། ཡང་ན། བསམ་མནོའི་ནུས་སྟོབས་རྒྱས་པར་བྱས་ལ། དེ་ནས་སོམ་ཞིག་ཅེས་པའི་དོན། དེ་ཡང་ཤེད་ནི་སྟོབས་སམ་ནུས་པའི་དོན། དབྱེ་ནི་བྱེ་བ་སྟེ་ཁ་བྱེ་བའམ་རྒྱས་པའི་དོན་དང་། སོམ་གཞིག་ནི་སྐུལ་ཚིག་སྟེ་བསམ་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །འདིའི་གཞིག་ནི་ཞིག་གི་ཡིག་ནོར་དུ་སེམས་སོ། །དབྱངས་ཅན་དགའ་བློའི་ལམ་

རིམ་བརྡ་བཀྲོལ་དུ་མང་དག་ཅིག་འདུག་ཀྱང་འདིར་མ་བཀོད་དོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ལས། མ་མཐའ་ནའང་ཆོས་ལ་ཤེད་དབྱེ་སོམ་གཞིག་གསུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཤེད་མ་ཕྱེ་བ། (བརྡ་རྙིང) ཤེད་མ་བྱེ་བ་དང་དོན་འདྲ།

ཤེད་མ་ཕྱེད་པ། (བརྡ་རྙིང) ཤེད་མ་བྱེ་བ་དང་དོན་འདྲ།

ཤེད་མ་བྱེ་བ། (བརྡ་རྙིང) སྟོབས་སམ་ནུས་པ་ཆུང་བ། བསམ་མནོ་གཏོང་མི་ཤེས་པ། སྐད་ཆ་ཐོད་མི་ཤེས་པའམ་མི་ཐུབ་པ། བརྡ་དོན་མི་འབྱེད་པའམ་བརྡ་དོན་འབྱེད་མི་ཐུབ་པ་བཅས་ཀྱི་དོན། ཏུན་ཧོང་ནས་ཐོན་པའི་ཡིག་རྙིང་བྲིས་མའི་གྲས་ཀྱི་«འཕགས་པ་རྒྱལ་བུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་མདོ»ཞེས་བྱ་བ་ལས། བདག་ལ་བུ་ཆུང་ཤེད་མ་བྱེ་བ་གཉིས་ཤིག་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཤེད་ནི་ཤུགས་སམ་སྟོབས། མ་བྱེ་བ་ནི་ཁ་མ་བྱེ་བའམ་མ་རྒྱས་པའི་དོན་ཏེ། སྟོབས་ཤུགས་མ་རྒྱས་པའམ་ནུས་པ་ཆུང་བའོ། །ཡང་ན་ཤེད་ནི་སྨྲ་བ། མ་བྱེ་བ་ནི་འདིར་འགོ་མ་ཚུགས་པའི་དོན་ནོ། །ཤེད་ནི་སྨྲ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཀློག་པའི་ཚེ། “ཤེད” “མ་བྱེ་བ” ཞེས་བཀླག་དགོས། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པས། ཤེད་མ་ཕྱེད་པའམ། ཤེད་མ་ཕྱེ་བ་ཞེས་བྲིས་སྣང་།

ཤེད་ལས་སྐྱེས། ❶ མི་སྤྱིའི་མིང་། ② བསྐལ་པ་དང་པོའི་མིའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཁྲུ་ཁྲག་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡིད་ཙམ་གྱིས་སྐྱེས་པས་ཤེད་ལས་སྐྱེས་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ན་མི་ནི་འགྲོ་བ་གཞན་ལས་ཡིད་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་འཇུག་པ་ཤས་ཆེ་བས་ཡིད་ཤས་ཆེ་བ་ལས་སྐྱེས་པའམ་ཤེད་ལས་སྐྱེས་ཞེས་བྱའོ། །ཤེད་ལས་སྐྱེས། ཡིད་ཀྱི་བུ། སྐྱེས་བུ། ཤེད་བུ། ཤེད་བདག་རྣམས་དོན་གཅིག ❷ སེམས་ཅན་ནམ་གང་ཟག་སྤྱིའི་མིང་ཡིན་པར་ཡང་བཤད།

ཤེའོ། རྫོགས་ཚིག་དང་འདྲ་བའི་ཕྲད་གཉིས་འདུས་ཤིག ཞེའོ། །ཅེའོ། །ཤེའོ་གསུམ་ནི། ཞེས་བྱའོ། །ཟེར་རོ། །དེ་འདྲ་ཟེར་རོ། །ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ་བར་ཚིག་གི་མཇུག་སྡུད་པའི་དོན་ལ་འཇུག དཔེར་ན་རི་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ན་རིའི་རྒྱལ་པོ་ཞེའོ་ལྟ་བུ་དང་། ཚིག་དོན་ཀུན་རྟོགས་ཤེའོ་ལྟ་བུའོ། །

ཤེར་སྙིང་ཊཱི་ཀཱ། ཤེར་རབ་སྙིང་པོའི་ཊཱི་ཀཱ་ལ་གཟིགས།

ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག སློབ་དཔོན་ཤཱནྟི་པས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག

ཤེར་ཕྱིན་སུམ་བརྒྱ་པ། འདི་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ཡིན། ཞེས་ཀློང་རྡོལ་བླ་མ་༧༡༢གསུང་།

ཤེར་དབང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ལ་གཟིགས།

ཤེས་ཀྱི་ཁེ། ཆོས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཁེ་ཐོབ་པར་རེ་བ་ལ་ཟེར། ཚིག་འདི་འཕགས་པ་བུ་མོ་ཀླུ་མཆོག་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ། རྒྱུད་ {ཙ་པ} ༡༢༥ན༢ནའང་གསལ་ཏེ། ཤེས་ཀྱི་ཁེ་འདོད་པའི་སེམས་དང་བྲལ་བ། ཞེས་གསུངས།

ཤེས་རྒྱུད། སེམས་རྒྱུད། སེམས་རྒྱུད་དམ་ཤེས་རྒྱུད་ཅེས་པ་སེམས་ཉིད་ལ་གོ་དགོས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་ཤེས་རྒྱུད་ཅེས་པ་ལོགས་སུ་མེད། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ཐོར་བུ་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ལ་གདམས་དུ་བྱ་བ་གཟུགས་བརྙན་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ ༩༩བ༧ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱིས་ཤེས་རྒྱུད་མ་སྦྱངས་ཤིང་། །རྒྱལ་སྲས་སྤྱོད་པའི་མིང་ཙམ་མ་ཐོས་ཀྱང་། །ཁ་འཛམ་ལུས་དུལ་བྱི་ལའི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱིས། །ཕྱི་ཚུལ་འཆོས་པ་བྱང་སེམས་གཟུགས་བརྙན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཤེས་འཆལ། ཤེས་རབ་འཆལ་བ་དང་དོན་འདྲ། ཤེས་རབ་འཆལ་བ་ལ་གཟིགས།

ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བ། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཀྱང་། དེའི་རྗེས་གཙོ་བོར་སྒོམ་པ་ལས་འདའ་བ་ལ་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བ་ཟེར། ས་བརྒྱད་པར་ཡང་དག་མཐའ་ལ་སྒོམས་པར་འཇུག་ཀྱང་དེ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ལས་འདའ་བ་ལྟ་བུར་གནས་ནས་འདའ་བ་ཟེར། རྗེ་གུང་ཐང་པའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས།

ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པས་གཞི་ཤེས་སོགས་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་རྣམས་ཉེ་བར་མི་མཁོ་བས་འདོར་བར་བྱ་བའི་རིགས་སུ་བཞག་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་ཀློང་རྡོལ་བླ་མ་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །

ཤེས་ལྡན། བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ། འབོད་པའི་ཞེ་སའི་ཚིག་ཅིག

ཤེས་པ། ❶ (བྱ་ཚིག) ཧ་གོ་བ་དང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་རྟོགས་པ་བཅས་ཀྱི་དོན། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གོ་དོན་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ (མིང་ཚིག) གསལ་ཞིང་རིག་པ། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ གྲངས་ཅན་གྱི་ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྔའི་ཡ་གྲལ་ཞིག ❹ འདུལ་བའི་གཞུང་རྣམས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བརྟན་པ་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་གི་མིང་ངོ་། །མཚོ་ཊཱི་ཀ་སྨད་ཆ་ལས། ཤེས་པ་ནི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་བརྟན་པོ་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱི་མདོ་རྩ་བའི་རང་འགྲེལ་རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། ངོ་ཚ་དང་ལྡན་པ་དང་། མདོ་སྡེ་འཛིན་པ་དང་། འདུལ་བ་འཛིན་པ་དང་། མ་མོ་འཛིན་པ་དང་། ཤེས་པས་ནི་གཅིག་གི་མདུན་དུ་བཤགས

པས། དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ལས་འདག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་འདིས་སྤྲོ་བར་བྱ་བ་དང་མགུ་བར་བྱ་བ་དག་ལ་རྫེམ་པ་མི་དགོས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །མཚོ་ཊཱི་ཀ་སྐད་ཆ་ལས། གཞན་ཡང་དངོས་པོ་སྤང་དགོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་ལྟུང་དུ་རྣམ་པར་འཇོག་ན། གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སྤང་ལྟུང་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་སྤང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུལ་བ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ངོ་ཚ་དང་ལྡན་པ་དང་། མདོ་སྡེ་འཛིན་པ་དང་། འདུལ་བ་འཛིན་པ་དང་། མ་མོ་འཛིན་པ་དང་། ཤེས་པས་ནི་གཅིག་གི་མདུན་དུ་བཤགས་པས་སྤང་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལས་ལྡང་སྟེ། དངོས་པོ་སྤང་བ་དང་བྲལ་བར་བྱ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སྤང་མི་དགོས་ཀྱང་སྤང་བའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། (འདུལ་བ) ལྟུང་བ་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་ཅིག་སྟེ། སྨྱོ་བ་མ་ཡིན་པ།

ཤེས་བྱའི་རྒྱ་མཚོ། ཤེས་བྱ་ཉིད་རྒྱ་མཚོའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཤེས་བྱ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སློབ་དཔོན་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཤེས་བྱའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་བྱ་ཉིད་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་པས་ཤེས་བྱའི་རྒྱ་མཚོ་སྟེ། རྒྱ་མཚོ་ལྟར་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

ཤེས་བྱ་སྒོག་རྫོག ཁྱབ་ལོག་སྒྲོག་པའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན་''ཤེས་བྱ་རྫོག་རྒྱུ་ཡོད་པར་ཐལ། སྒོག་པ་རྫོག་རྒྱུ་ཡོད་པ་གང་ཞིག སྒོག་པ་ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ལྟ་བུ་ལ། ཤེས་བྱ་སྒོག་རྫོག་ཟེར།

ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྔ། གྲངས་ཅན་པའི་ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྔ་ལ་གཟིགས།

ཤེས་བཞིན། ① ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ན། དྲན་པ་བསྟེན་པའི་ངང་ནས་བྱིང་རྒོད་འབྱུང་མི་འབྱུང་ལ་བྱ་ར་ཐུ་རེ་བྱས་ནས་སེམས་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཟེར། ཤེས་བཞིན་ནི་གླང་པོ་ཆེ་མ་ཐུལ་བ་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་ལྕགས་ཀྱུ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཡིན། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཤེས་བཞིན་ནི། དེ་ལྟར་དྲན་པ་བསྟེན་པའི་ཚེ་ཉོན་མོངས་པ་གང་རུང་བྱུང་ན་དེ་ཤེས་ནས་དང་དུ་མི་ལེན་ཅིང་སྤོང་བར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས་ཀྱང་། ཡིད་ཀྱི་གླང་པོ་ལོག་འགྲོ་བ། །དམིགས་པའི་ཀ་བ་བརྟན་པོ་ལ། །དྲན་པའི་ཐག་པས་ངེས་བཅིངས་ནས། །ཤེས་རབ་ (སྟེ་ཤེས་བཞིན་གྱི) ལྕགས་ཀྱུས་རིམ་དབང་བྱ། །ཞེས་པའི་སྐབས་འདིའི་ཤེས་རབ་ཤེས་བཞིན་ལ་འཇུག་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། བྱིང་རྒོད་འབྱུང་མི་འབྱུང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པས་ན་ཤེས་བཞིན་ཞེས་བྱའོ།

།འདིའི་སྒྲ་བཤད་པ་ན་ཚིག་སྔ་ཕྱི་གོ་ལྡོག་སྟེ་བཤད་ན་མ་གཏོགས་ཐད་ཀར་བཤད་དུ་མེད། དཔེར་ན་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པ་ན། རྫོགས་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། བསྙེན་པ་ནི་དེ་ལ་ཉེ་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཚིག་སྔ་ཕྱི་བསྒྱུར་ཏེ་སྒྲ་བཤད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །② རྗེའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་མ་རྒྱུད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་དཔྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལས། ཤེས་བཞིན་ནི་དམིགས་པའི་ཚེ་བྱིང་རྒོད་གང་རུང་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས། ③ ལུས་སེམས་ལ་ཡང་ཡང་བརྟག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཡང་ཟེར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྟག་བྱ་བ། །དེ་དེ་ཁོ་ནར་མདོར་ན་ནི། །ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །④ བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་ལས་ཀྱང་། དྲན་པའི་རྒྱུན་བསྲུངས་པ་ལས་དེའི་ཁོངས་ནས་ཡིན་མིན་བརྟག་ཅིང་བསྲུང་བའི་བྱ་ར་ཕྲ་རེ་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་བཞེད་ཅེས་གསུངས།

ཤེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས། རྣམ་རྟོག་དང་ཉེ་ཉོན་གྱི་མཚན་མ་ལ་འཕྲོ་བའི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་ནས་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་པས་དེ་གཉིས་ལ་འཕྲོར་མི་སྟེར་བའི་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་ཟེར། སྟོབས་དྲུག་ནི་བཞི་པའོ། །འདིས་སེམས་གནས་ལྔ་པ་དུལ་བར་བྱེད་པ་དང་དྲུག་པ་སེམས་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སེམས་གནས་གཉིས་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །

ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ། ① ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་བཅུ་དགུ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཞིག སྒོ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པ་གང་རུང་ལ་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། དེ་ཡོད་ན་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཉེས་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །② (བཀའ་བརྒྱུད) ཟླང་ངོར་གྱི་གནས་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་དཔྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་པ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

ཤེས་རབ། <པྲཛྙཱ> ❶ ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་ཞིག་ལ་ཟེར། རྗེའི་ལམ་རིམ་ལྟར་ན། བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ། དབྱེ་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་གསུམ་མོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། མང་པོས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་ཅེས་སྒྲ་བཤད་པ་ལ་དོན་ལ་མི་འཐད་པ་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐད་དོད་པྲཛྙཱ་ཞེས་པའི་པྲ་ཞེས་པ་དོན་མང་ལ་འཇུག་ཀྱང་འདིར་རབ་དང་། ཛྙཱ་ནི་ཤེས་པ་སྟེ་རབ་ཏུའམ་ལེགས་པར་ཤེས་པས་ན་ཤེས་རབ་བོ། །འདིར་

སྒྲ་བཤད་པ་ན་ཚིག་སྔ་ཕྱི་གོ་ལྡོག་སྟེ་བཤད་དགོས་ཏེ། རབ་ནི་ལེགས་པར་རམ་ཡང་དག་པའམ། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཤེས་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་སོ་ཞེས་པའོ། །ཚིག་སྔ་ཕྱི་བསྒྱུར་ཏེ་སྒྲ་བཤད་དགོས་པ་མང་དུ་ཡོད་དེ། བསྙེན་རྫོགས། ཤེས་བཞིན། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སོགས་མང་ངོ་། །སློབ་དཔོན་མི་ཕམ་བཤེས་གཉེན་གྱི་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ གེ ༡༢༨ བ༥ལས། དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རབ་ཏུ་ཤེས་པས་ན་ཤེས་རབ་སྟེ་བློ་ཁྱད་པར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་ཕོ་བོས་གོང་དུ་བཤད་པ་དང་མཐུན་ནོ། །❷ ཤེས་བཞིན། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། ཡིད་ཀྱི་གླང་པོ་ལོག་འགྲོ་བ། །དམིགས་པའི་ཀ་བ་བརྟན་པོ་ལ། །དྲན་པའི་ཐག་པས་ངེས་བཅིངས་ནས། །ཤེས་རབ་ལྕགས་ཀྱུས་རིམ་དབང་བྱ། །ཞེས་པའི་སྐབས་འདིའི་ཤེས་རབ་ཤེས་བཞིན་ལ་འཇུག་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཤེས་རབ་ཀྱི་དམ་ཚིག་བརྒྱད། ཤེས་རབ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་དམ་ཚིག་བརྒྱད་དང་འདྲ།

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། (ཕར་ཕྱིན) ❶ བྱང་འཕགས་ཀྱི་ལམ་བདེན་ལ་ཟེར། ཞིབ་པར་བཤད་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སོ་སྐྱེའི་ཤེས་རབ་ནི་ཤེས་རབ་ཙམ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕ་རོལ་ནི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་བམ་ལམ་བདེན་ནོ། །སྡུད་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་ ཉ ༡༡༨བ༣ ལས། ཤེས་རབ་ནི་ཕྱིར་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕ་རོལ་ནི་མོས་པས་སྤྱོད་པའི་གནས་སྐབས་ན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་ཡིད་ཆེས་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ནི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །❷ རྣམ་མཁྱེན་ལའང་འཇུག ❸ ཤེར་ཕྱིན་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་གསུང་རབ་ལའང་དེའི་མིང་འཇུག་གོ།

ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན། (ཕར་ཕྱིན) རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་དམིགས་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད།

ཤེས་རབ་རྐྱང་གྲོལ། (ཕར་ཕྱིན) བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པའོ། །མཆིམས་མཛོད་ལྟར་རོ། །དེ་དང་འགོག་སྙོམས་མ་ཐོབ་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ། དགྲ་བཅོམ་རྒྱན་མེད་རྣམས་དོན་གཅིག

ཤེས་རབ་རྐྱང་གྲོལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ། (ཕར་ཕྱིན) ཤེས་རབ་རྐྱང་གྲོལ་དང་འདྲ།

ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། (དབུ་མ) དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚིག་འགྲེལ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་མཛད། ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འགྱུར། བསྟན་འགྱུར་{ཅ་པར} བཞུགས། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་རྩ་ཤེའི་ཚིག་འགྲེལ་དང་དབུ་མ་སྙིང་པོ་དོན་འགྲེལ་ཡིན།

ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་འགྲེལ་བཤད། (དབུ་མ) སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་མཛད། ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འགྱུར། བསྟན་འགྱུར་{ཕ་ཞ་ཟ} གསུམ་ན་བཞུགས་སོ། །ཞིབ་པར་བཤད་ན། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཏེ་བར་སྦྱར་བ་དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དབུ་མ་པའི་སློབ་དཔོན་ཡུལ་ས་ཀེ་ཏ་ནས་བྱུང་བ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཤིང་སྐལ་ཆེན་པོ་ལྷ་ཐུ་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ཆུབ་པ་རང་དང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་མཛད་པ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དབུ་མ་པ་ཀླ་ན་གརྫ་དང་། བོད་ཀྱི་ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་སློང་ཅོག་རོ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འགྱུར་བ་བཞུགས་སོ། །འདི་ལ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན། ཤློ་ཀ་ནི་ཉི་ཁྲི་བཞི་སྟོང་། བམ་པོ་ནི་བརྒྱད་ཅུར་ཡོད་དོ། །

ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ། (དབུ་མ) ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་དང་འདྲ།

ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་ཕྲེང་བ། (དབུ་མ) སློབ་དཔོན་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་བུདྡྷ་ཕཱི་ཀླ་ནས་མཛད། བསྟན་འགྱུར་{ཏ་པར} བཞུགས་སོ། །

ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་ནང་རྒྱལ་པོའི་བློན་པོ་ལ་གདམས་པ་ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ་ཞེས་ཀྱང་གསལ།

ཤེས་རབ་ཆེ་བ། འདིའི་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་ཞེས་པ་ཤེས་རབ་རླབས་ཆེ་བ་ལ་གོ་དགོས། དེ་ནི་བླང་དོར་གྱི་གནས་རྣམས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱེད་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཟེར། རྗེའི་བདེ་སྨོན་ལས། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་བླང་དོར་གྱི་གནས་རྣམས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱེད་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་རླབས་ཆེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཤེས་རབ་ཆེ་བ་དང་ཤེས་རབ་གསལ་བ་གཉིས་ཀ་འཆད་པ་ལ་མཁས་པའི་ཡན་ལག་གོ། ཡང་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཡུལ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཆེ་བའོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

ཤེས་རབ་འཆལ་བ། <དུཥྤྲ་ཛྙཿ> ཤེས་རབ་སྐྱོན་ཅན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། ཤེས་རབ་ཉམས་ཤིང་རྒུད་དེ་བློ་མི་གསལ་བར་གྱུར་པ་དང་། བློ་མི་བརྟན་པའམ་བརྗེད་ངས་ཆེ་བར་གྱུར་པ། བློ་ཐུལ་བ། ཡུལ་མི་རྟོགས་པ་དང་། ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་ཟེར། ཤེས་རབ་འཆལ་བ། ཤེས་འཆལ། འཆལ་བའི་ཤེས་རབ་རྣམས་དོན་འདྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། རབ་ཏུའམ་ལེགས་པར་ཤེས་པས་ན་ཤེས་རབ། (ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་ཆེ། རབ་ཤེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་ཚིག་སྡུ་གོ་ལྡོག་ནས་བཤད་དགོས) འཆལ་བ་ནི་འཆོལ་བ་དང་དོན་འདྲ་བས་ནོར་བའམ་སྐྱོན་ནམ་ཉེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། ཤེས་རབ་སྐྱོན་ཅན་ཞེས་པའོ། །ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་སྐོར་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དང་། ཐོག་མཐའ་མའི་ནང་ཟུར་ཙམ་གསལ། སྤྱིར་འཆལ་བའི་དོན། གཏད་སོ་མེད་པའམ་མི་བརྟན་པའམ་ཁུངས་མེད་པ་བཅས་ཀྱི་དོན་དུ་བཤད། ཤེས་རབ་འཆལ་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ། འཆལ་པོ་སོགས་ལྟ་བུ།

ཤེས་རབ་སྙིང་པོ། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་སོགས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉིང་ཁུའམ་སྙིང་པོ་ཕྱུང་བ་ལྟ་བུའི་མདོ་ཞིག་སྟེ། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། བྷ་ག་ཝ་ཏི་པྲཛྙཱ་པཱ་ར་མི་ཏཱ་ཧྲི་ད་ཡ། བོད་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྙིང་པོ། ཡང་རྒྱ་འགྲེལ་འགའ་ཞིག་ཏུ། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨཱརྱ་པྲཛྙཱ་པཱ་ར་མི་ཏཱ་ཧྲི་ད་ཡ། བོད་སྐད་དུ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྙིང་པོ། ཞེས་ཀྱང་སྣང་།

ཤེས་རབ་སྙིང་པོའི་འགྲེལ་པ། ཤེས་རབ་སྙིང་པོའི་ཊཱི་ཀཱ་ལ་གཟིགས།

ཤེས་རབ་སྙིང་པོའི་ཊཱི་ཀཱ། ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ལ་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་ཊཱི་ཀཱ་སྟེ་འགྲེལ་པ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་བསྟན་འགྱུར་ (མ) པའི་ནང་བཞུགས། ཤེར་སྙིང་འགྲེལ་པ་ཐུགས་སུ་འགྲེལ་པ་ཟེར་བ་ཞིག བསྟན་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་ (ཅེ་པ) ༢༠༥བ་༧ན་བཞུགས་སོ། །མཇུག་བྱང་དུ། ཤྲཱི་སིཏས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་མདོ་ལས་ཐུགས་སུ་བཻ་རོ་ཙ་ནའི་དོན་དུ་བཀོལ་བའི་ཚིག་ཉུང་ལ་དོན་ཆེ་བ་གསལ་བའི་སྒྲོན་མ་རྫོགས་སོ། །སློབ་དཔོན་བཻ་རོ་ཙ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ལ་མཚན་མའི་ཆོས་སྤྱོད་ལ་དྲིགས་པ་སྐྱེས་པའི་དུས་སུ་བྲུ་དང་བཅས་པ་ལ་འགྲེལ་པ་འདི་གནང་བའོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །བོད་འགྲེལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་གྲགས་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་བརྗོད་ན། ཤེས་རབ་སྙིང་པོའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་དགེ་སློང་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ལ་གསོལ་བཏབ་ནས་ལེགས་པར་བཤད་པ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དྷཱི་པཾ་ཀ་ར་ཤྲཱི་ཛྙཱ་ན་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་སློང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བའི་འགྱུར། གོང་གི་དེ་དགེ་སློང་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ (འདིའི་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཅེས་པ། རྔོག་བློ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱི་དུས་སུ་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཅེས

པ་དེ་ཡིན་པར་སེམས་སོ) གྱིས་མཛད་པར་སྣང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་བསྟན་འགྱུར་གྱི་ཁྲས་སུ་བཞག་འདུག་པར་ཡང་དཔྱད་པར་འོས་སོ། །གོང་གི་བསྟན་འགྱུར་ {སྐུ་པའི་} ༡༧༣ན༩ན་བཞུགས་སོ། །ས་སྐྱའི་ཀུན་མཁྱེན་རོང་ཊཱིཀ་པའི་ཤེར་སྙིང་ཊཱི་ཀཱ། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཤེར་སྙིང་ཊཱི་ཀཱ། ཀུན་མཁྱེན་པདྨ་དཀར་པོའི་ཤེར་སྙིང་ཊཱི་ཀཱ། འཇམ་དབྱངས་དགའ་བློའི་ཤེར་སྙིང་ཊཱི་ཀཱ། གུང་རུ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོའི་ཤེར་སྙིང་ཊཱི་ཀཱ། སྨིན་ཤོད་ཞབས་དྲུང་བསྟན་འཛིན་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཤེར་སྙིང་མཆན་འགྲེལ། ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་ཤེས་སྙིང་གི་འགྲེལ་པ་ཁག་གཉིས། ཅོ་ནེ་བླ་མ་གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེར་སྙིང་ཊཱི་ཀཱ། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པའི་ཤེར་སྙིང་ཊཱི་ཀཱ། ངེད་སྒོམ་སྡེ་ལྷ་རམས་པ་ཐུབ་བསྟན་བསམ་གྲུབ་ཀྱི་ཤེར་སྙིང་ཊཱི་ཀཱ་སོགས་མང་དག་ཅིག་སྣང་ངོ་།།

ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐད་དོད་ “ཛྙཱ་ན” ཞེས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐད་དོད་ “པྲཛྙཱ” ཞེས་པ་ཡིན་པས། སྤྱིར་དེ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་འདྲ་ཡང་། ཁྱད་པར་རགས་པ་ཙམ་ནི། ཡུལ་ལ་ཏ་ཙང་ཞིབ་མོའི་རྣམ་པས་འཇུག་པ་ལ་ཤེས་རབ་དང་། དེ་ལས་ཆུང་ཟད་རགས་པར་འཇུག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཟེར་བ་འདྲ། དེ་ནི་སྤྱིར་བཏང་གི་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་ཁྱབ་པ་ནི་མེད་དེ། ཡེ་ཤེས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ལ། ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ་ཤེས་རབ་མིན་པའི་མུ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ། གཉིས་ཀ་མིན་པའི་མུ་སྟེ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་མཁས་པ་མང་པོས། ཡེ་ཤེས་དང་མཁྱེན་པ {ས་ལམ་གྱི་མཁྱེན་པ} གཉིས་དོན་གཅིག་ལྟ་བུར་བཤད་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་རྗེ་གུང་ཐང་པས་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། ཤེས་རབ་ནི་ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་ཚུལ་དང་། ཡེ་ཤེས་ནི་ཇི་སྙེད་པ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཛོག་པར། རྗེའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་བྱང་ས་སོགས་ན་གསལ་བར་གསུངས། ཞེས་རྗེ་གུང་ཐང་པའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་མདོ་རྒྱན་སྦྱར་བའི་བཤད་པ་ན་གསལ་ཡང་། དེ་ལ་དཔྱད་དགོས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ནི་ཕལ་ཆེར་ཤེས་རབ་འདྲ་བར་གཞུང་མང་པོར་གསུངས་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོགས་མཐའ་ཡས་ཏེ། རྗེའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡང་སྙིང་རྗེ་ཡིན་པས་ན། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གང་ཞིག་ལས། །སྙིང་རྗེ་སྔོན་བཏང་སྤྱོད་ཀུན་དང་། །ཡེ་ཤེས་དྲི་མ་མེད་བཤད་པ། །སེམས་ཡོད་སུ་ཞིག་དེ་ལ་སྨོད། ཅེས་སྙིང་རྗེ་སྔོན་དུ་བཏང་གིས་དྲངས་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་གཏད་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གསུམ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་ཀུན་བསྡུས་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་སོགས་མཐའ་ཡས་སོ། །རྗེ་གུང་ཐང་པས་ཁུངས་སུ་དྲང་རྒྱུའི་རྗེའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་ལུང་ནི་འདི་ཡིན་

ཏེ། རྗེ་དགོངས་རབ་གསལ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དང་དེ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། །བྱང་ས་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཤེས་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་པ་འཛིན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ཀུན་རྫོབ་འཛིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟེ། འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིའོ། །དེས་ན་རྗེའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་བྱང་ས་ལས་གསུངས་པ་ནི། ཕར་ཕྱིན་བཅུའི་ནང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་བཏང་གི་ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་མིན་ནོ། །

ཤེས་རབ་སྐྱོང་བྱ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་གཙོ་བོ་བློན་པོ་ལ་གདམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག

ཤེས་རབ་རྣམ་པ་གསུམ། དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་གསུམ། ཤེས་རབ་ཐ་མ་ནི་ལམ་རིམ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདི་དང་ཕྱི་མའི་དོན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ཤེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཤེས་རབ་རྣམ་པ་བཞི། ཤེས་རབ་ཆེ་བ། ཤེས་རབ་གསལ་བ། ཤེས་རབ་མྱུར་བ། ཤེས་རབ་ཟབ་པ་དང་བཞིའོ། །ཤེས་རབ་ཆེ་བ་ནི། ལུང་དོན་གྱི་གནས་རྣམས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱེད་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཟེར། འདིའི་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་ཞེས་པ་ཤེས་རབ་རླབས་ཆེ་བ་ལ་གོ་དགོས། རྗེའི་བདེ་སྨོན་ལས། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ལུང་དོན་གྱི་གནས་རྣམས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱེད་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་རླབས་ཆེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཤེས་རབ་གསལ་བ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆ་ཤས་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་འདྲེས་པར་འབྱེད་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཟེར། རྗེའི་བདེ་སྨོན་ལས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆ་ཤས་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་འདྲེས་པར་འབྱེད་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་གསལ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཤེས་རབ་མྱུར་བ་ནི། མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་བསམ་པ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་མ་ལུས་པར་འགོག་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཟེར། རྗེའི་བདེ་སྨོན་ལས། མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་བསམ་པ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་མ་ལུས་པར་འགོག་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་མྱུར་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཤེས་རབ་ཟབ་པ་ནི། གཞན་གྱིས་ཚད་གཟུང་མི་ནུས་པར་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚིག་དོན་ལ་གཏུགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་

ཤེས་རབ་ལ་ཟེར། རྗེའི་བདེ་སྨོན་ལས། གཞན་གྱིས་ཚད་གཟུང་མི་ནུས་པར་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚིག་དོན་ལ་གཏུགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཤེས་རབ་ཟབ་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཤེས་རབ་མ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལྷ་མོའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་སྟེ། རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མ་སྟེ། རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་ཡུམ་མོ། །

ཤེས་རབ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་དམ་ཚིག་བརྒྱད། གཡོན་པའི་ཀུན་སྤྱོད་མི་བརྙས་མཆོད། །མཚན་ལྡན་མིན་ལ་སྙོམས་འཇུག་སྤང་། །སྦྱོར་ཚེ་ལྟ་དང་འབྲལ་མི་བྱ། །ཆགས་ལམ་ལ་མོས་འགྱུར་མི་བྱ། །ཕྱག་རྒྱ་རྣམ་གཉིས་འདོར་མི་བྱ། །ཕྱི་ནང་ཐབས་ལ་གཙོ་བོར་འབབ། །ཀུནྡ་མི་འབྱིན་ཚངས་སྤྱོད་བསྟེན། །བྱང་སེམས་ལེན་ཚེ་སྐྱུག་བྲོ་སྤང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་བདེ་མཆོག་རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་ཉེར་དྲུག་པ་ལས། དེ་ནས་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དུ་ནི། །སྙེད་དཀའི་དམ་ཚིག་ང་ཡིས་བཤད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཅིང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱུད་འགྲེལ་སྦས་དོན་ཀུན་གསལ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་འདོད་འཇོ་སོགས་སུ་བཀྲལ་བ་གསུང་བཀླིང་བས་ཇི་བཞིན་གོ་དཀའ་བ་ལ། རྗེ་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་བདེ་མཆོག་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་བཀའ་རྒྱ་མར་ཚིག་ལྷུག་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལ། དཏུལ་ཚུ་ཧཛ་ཧ་ཌས་ཚིག་བཅད་ཏུ་བསྒྲིགས་ནས་གསུངས་སོ། །

ཤེས་རབ་མྱུར་བ། མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོགས་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་བསམ་པ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་མ་ལུས་པར་འགོག་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཟེར། རྗེའི་བདེ་སྨོན་ལས། མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོགས་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་བསམ་པ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་མ་ལུས་པར་འགོག་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་མྱུར་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྩོད་པ་ལ་མཁས་པའི་ཡན་ལག་གོ།

ཤེས་རབ་ཟབ་པ། གཞན་གྱིས་ཚད་གཟུང་མི་ནུས་པར་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚིག་དོན་ལ་གཏུགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཟེར། རྗེའི་བདེ་སྨོན་ལས། གཞན་གྱིས་ཚད་གཟུང་མི་ནུས་པར་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚིག་དོན་ལ་གཏུགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཤེས་རབ་ཟབ་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྩོམ་པ་ལ་མཁས་པའི་ཡན་ལག་གོ། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། ཤེས་རབ་ཟབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞན་དག་གིས་གཏིང་མི་སླེབས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཟབ་པ་ཡིན་ལ། ཟབ་པ་ནི་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ཤེས་རབ་ཟབ་པ་དང་

ཤེས་རབ་ཟབ་མོ་གཉིས་ཕྱིར་དོན་འདྲ་ཡང་ནང་གསེས་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་སྙམ། ཤེས་རབ་ཟབ་མོ་ལ་གཟིགས།

ཤེས་རབ་ཟབ་མོ། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ཡུལ་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཤེས་རབ་ཟབ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་ཆ་ཕྲ་མོ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཟབ་པ་ཡིན་ལ། ཟབ་པ་ནི་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་། ① (དགེ་ལུགས) དབང་གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ནི། བླ་མས་རང་ལ་མཚན་ལྡན་གྱི་རིག་མ་གཏད་དེ་རང་དང་རིག་མ་ཡི་དམ་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བའི་མཁའ་གསང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་རང་ལྷར་སྒོམ་པ་ལུས་ལ་ལྷའི་འདུ་ཤེས། རྡོ་རྗེ་པདྨའི་སྦྲུབས་སུ་ཕཊ་ཡིག་སྒོམ་པ་ངག་ལ་ཐུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས། ཐབས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་མངོན་དུ་བྱའོ་སྙམ་པ་ཡིད་ལ་ཆོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཏེ་འདུ་ཤེས་གསུམ་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་དགའ་བཞི་རིམ་གྱིས་དྲངས་ཏེ། བཞི་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྟོང་པ་སྦྱར་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཟེར། བྱེད་ལས་ནི། བརྟབ་སེམས་སོགས་དང་། གང་སྣང་ཀུན་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་འཆར་བ་ལ་གེགས་བྱེད་ཀྱི་དྲི་མ་སྦྱངས། ལམ་འོད་གསལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒོམ་པ་ལ་དབང་། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་འགྲུབ་པའི་ནུས་པ་བཞག་གོ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསང་འདུས་སྨོན་ལམ་ལས་ཀྱང་། གསུམ་པ་ལྷན་སྐྱེས་དགའ་བའི་ལྕགས་ཀྱུ་ཡིས། །ཡིད་ནི་འོད་གསལ་དབྱིངས་སུ་འཛིན་པར་ཤོག། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དབང་གསུམ་པ་ངོ་སྤྲོད་ཚུལ་ནི། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། མདོར་ན་བླ་མས་གཏད་པའི་རིག་མ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དང་རང་ཉིད་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་དུ་བསྐྱེད་དེ་རྡོ་རྗེ་དང་པདྨ་འདུ་བྱ་བ་སྦྱོར་དུ་འགྲོ་བས་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་མཚམས་རིག་ནས་སྐབས་དེར་ལྟ་བའི་སྟེང་དུ་བཞག་པའི་བདེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་གསུམ་པར་ངོ་སྤྲོད་དགོས་པས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐུར་བ་ལ་ཡང་རང་དང་རིག་མ་འདོད་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་གདབ་ལ་ང་རྒྱལ་བརྟན་པོར་གཟུང་བ་སོགས་བྱས་ཡབ་ཡུམ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནོར་བུའི་ནང་དུ་ཕྱིན་པར་མོས་ནས་དེ་ལས་བདེ་བ་བསྐྱེད། དེ་ནས་ལྟ་བའི་དོན་དྲན་པར་བྱས་ལ་དེའི་སྟེང་དུ་འཇོག་ཏུ་བཅུག་ནས་ངོ་འཕྲོད་ངེས་སུ་བྱས་ལ་དབང་བསྐུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། ② (བཀའ་བརྒྱུད) ཤེར་དབང་ནི། ཐབས་ཤེས་སྙོམས་འཇུག་བྱས་པས་བྱང་སེམས་ནོར་བུའི་ནང་དུ་བབས་པའི་ཚེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཁྲོ་བཤད་ནི། ཤེས་རབ་ལས་ཀྱི་

ཕྱག་རྒྱ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷན་སྐྱེས་ཡེ་ཤེས་གདན་ལ་དབབ་པའི་དབང་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ཞེས་བྱའོ། །བྱེད་ལས་ནི། གཙོ་བོར་ཡིད་ཀྱི་དྲི་མ་འཕྲུད་ཅིང་ཡིད་དག་པར་བྱས་ནས་ཐུགས་རྗེའམ་ཆོས་སྐུ་འགྲུབ་པའི་ནུས་པ་འཛོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཤེས་རབ་གསལ་བ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆ་ཤས་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་འདྲེས་པར་འབྱེད་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཟེར། རྗེའི་བདེ་སྨོན་ལས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆ་ཤས་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་འདྲེས་པར་འབྱེད་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་གསལ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཤེས་རབ་གསལ་བ་དང་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་འཆད་པ་ལ་མཁས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན།

ཤེས་ལ་མ་ཤེས། ཅུང་ཟད་ཤེས་པའམ་ཕལ་ཆེར་མ་ཤེས་པ་དང་འདྲ་བ།

ཤོ་གམ། (འདུལ་བ) དཔྱ་ཁྲལ་ཏེ་འབྲུ་སོགས་རྒྱལ་པོའམ་སྲིད་གཞུང་གི་སྐྱལ་བ། ཤོ་གམ་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ “ཤུལྐ” शुल्कः ཟུར་ཆག་པ་ཡིན། ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་གི་དག་ཡིག་ཐོན་མིའི་དགོངས་རྒྱན་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་བཤད།

ཤོ་པེ། བརྙན། བེའུ་བུམ་སྔོན་པོའི་མིང་བརྡ་གོ་དཀའ་བ་འགའ་ཞིག་བཤད་པ་སོམ་ཉིའི་མུན་སེལ་ལས་བཤད། བེའུ་འགྲེལ་ལས། ཟན་རྫོག་གཅིག་ལ་ཤོ་པེ་དེ་ཙམ་གསུང་བ་ཟེར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཤློ་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) ཚིགས་སུ་བཅད་པ། ཚིག་རྐང་བཞི་རེ་ལ་ཤློ་ཀ་གཅིག་ཟེར། སྐད་དོད་དེ་བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་༤(ན༤ན་གསལ། ཤོ་ལོ་ཀ་ཞེས་ཀྱང་འབྲི། ཚིགས་བཅད་དང་། ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཡང་ཟེར། རྒྱ་གར་གྱི་ཡི་གེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཚིགས་བཅད་རེ་ལ་ཚིག་བར་སོ་གཉིས་དང་། བོད་ཡིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཉེར་བརྒྱད་ཡོད།

ཤོད། ❶ “འཆད” པ་དང་། (འཆད། བཤད། བཤད། ཤོད) དྲང་པོར་ཤོད་ཅིག་ལྟ་བུ། ❷ ཤོད་པ། བཤད་པ། བཤད་པ། ཤོད་སྐད་ཆ་ཤོད་ཅིག་ལྟ་བུ། ❸ བཤད་མི་ཐུབ་པའམ། བཤད་མི་ཆར་བའི་དོན། རྗོད་ལན་འདི་དག་བསྐལ་པའི་བར་དུ་ཡང་མི་ཤོད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ དམའ་ས། དཔེར་ན་རྩ་ཤོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། (རྩ་རམ་ས་ལ་ཤོད) ❺ “ཤད” པ། (འཕྲུག་པའམ་འདྲད་པའི་དོན) སྐྲ་ (ཤད་པ། བཤད་པ། བཤད་པ། ཤོད) “ཤོད” པའི་སྐུལ་ཚིག

ཤོན་ཅིག སྔོན་ཅིག་ཅེས་པའི་དོན། དཔེར་ན་གསལ་ཤིང་ལ་ཤོན་ཅིག་ལྟ་བུ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ (ང་པ) ༡༤༧བ་༤ལས། རྒྱལ་པོ་རྣམས་ནི་མི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་དེས་སླས་པ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་གྱུར་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་འདི་ངས་བྲངས་ཀྱིས་གསལ་ཤིང་ལ་ཤོན་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དོགས་གཅོད་རྒྱས་པར་གཤོན་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཤོབ། བརྫུན་གྱི་མིང་། ལི་ཤུར་ན་གསལ། དཔེར་ན་ཞལ་ཤོབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཤྲཱི། (ལེགས་སྦྱར) ❶ དཔལ། ② མིང་གི་འགོར་སྦྱར་ན། སྐུ་ཞབས་ཞེས་པའི་ཚོད་རེད། ❷ བསྙེན་པར་བྱ་བ།

ཤྲཱི་ཙཀྲ་སཾ་བ་ར། (ལེགས་སྦྱར) དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའམ། དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག མཆན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འབྱུང་བ་ནི། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སཾ་བ་ར་སྡོམ་པའམ། ཡང་ན་སཾ་མམ་ཤམ་ནི་བདེ་བ། བར་ར་མཆོག་གི་དོན་ལ་འཇུག་པས་བདེ་མཆོག་གོ། རྗེའི་གསུང་ལྟར་བཀོད།

ཤྲཱི་ཛ་ག་ཏ་མི་ཏྲ་ཨཱ་ནནྡ། མི་ཏྲ་ཛོ་ཀིའི་མཚན། དེའི་དོན་ནི་དཔལ་འགྲོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཀུན་དགའ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །

ཤྲཱི་ལངྐ། ལངྐ་དང་དོན་གཅིག སིནྡྷ་ལ། སིཾ་ཧ་ལ། ཟངས་གླིང་། ཙམར་དྭི་པ། ཏཱམྲ་དྭི་པ ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། སིནྡྷ་ལའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཤྲཱི་ཧེ་རུ་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) དཔལ་ཁྲག་འཐུང་སྟེ། འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག ཤྲཱི་ནི་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཏེ། །ཧེ་ནི་རྒྱུ་སོགས་སྟོང་པ་ཉིད། །རུ་ནི་ཚོགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད། །ཀ་ནི་གང་དུའང་མི་གནས་པའོ། །ཞེས་ཀྱེ་རྡོར་གྱི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གོང་གི་དོན་ནི། ཤྲཱི་ཞེས་པ་འདོད་ཅིང་བསྙེན་པར་བྱ་བ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཐེག་པ་མཆོག་གི་གོ་འཕང་དོན་དུ་གཉེར་བས་བསྙེན་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའོ། །ཧེ་ཡིག་གིས་ནི་ཧེ་ཏུ་རྒྱུ་སྟེ་སོགས་ཁོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་བྲལ་བས་སྟོང་པ་ཉིད་དོ།། རུ་ཡིག་གིས་ནི་རཱུ་པ་ཞེས་པ་གཟུགས་ཏེ་གནས་པ་དང་འཛིག་པའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། ཀ་ཡིག་གིས་ནི་ཀ་ཙི་ཏ་སྠི་ཏ་སྟེ། རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་གཉིས་པོ་གང་དུའང་མི་གནས་པའོ་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཁྲག་འཐུང་དུ་བརྗོད་པ་མི་ལེགས་ཞེས་ཀུན་མཁྱེན་བུ་སྟོན་འཆད་དོ། །ཞེས་ཀྱེ་རྡོར་གྱི་འགྲེལ་པར་གསལ་ལོ། །

ཁྲིང་གི། (ལེགས་སྦྱར) དུག་དམར་པོ་སྟེ། བའི་རྭ་ལ་བརྐྱུས་ན་འོ་མ་དམར་པོ་འོང་བའི་དུག་ཅིག རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྤྲུགས་ན་གསལ།

གཤམ་ཐབས། (འདུལ་བ) ཤམ་ཐབས་དང་དོན་འདྲ།

གཤའ། གཞིར་བཞག འཐད་པ་འོས་པ། རིགས་པ། ངོ་མ། བདེན་པ་བཅས་ལ་འཇུག་པར་བཤད། ཡིན་བཤའ། བདེན་གཤའ། ཡོད་གཤའ། ཡང་། ཡིན་ཤག བདེན་ཤག ཡོད་ཤག་ཡང་འཐད་པར་སེམས།

གཤའ་མ། སྒྲུས་དག ལྷད་མེད། ངོ་མ། ཡང་དག་པ། བདེན་པའི་དོན་དུ་འང་བཤད། སློབ་གཉེར་གཤའ་མ་ཞིག་བྱས་ལྟ་བུ།

གཤར། གཤར་བ་ལ་གཟིགས།

གཤར་སྦྱངས། མི་བརྗེད་ཐབས་སུ་ཡང་ཡང་འདོན་པའི་དོན།

གཤར་བ། ❶ འགྲོ་བ་ཅམ་གྱི་མིང་ངམ། ཡང་ན། རུ་སྒྲིག་བཀྲང་ནས་འགྲོ་བ། བང་བསྒྲིགས་ནས་འགྲོ་བ། རེ་རེ་བཞིན་གྲལ་བསྒྲིགས་ནས་འགྲོ་བ། དམག་གཤར་ཕྱིན་འདུག་ལྟ་བུ། གཤོར་བ་ཡང་ཟེར། ངག་སྒྲོན་འགྲེལ་པ་སོགས་ལ་གཞི་བྱས། ❷ ཡང་ཡང་འདོན་པའི་དོན། དཔེ་ཆ་གློ་ལ་གཤར་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཡང་ཡང་རྩེག་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྙམ། རྐུབ་ལ་རྒྱུག་པ་གཤར་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དཔྱད། ❹ བྲེ་སྲང་ལ་འཇལ་བའམ། ཁྱིད་ཚད་འཇལ་བའི་དོན། ཕྱི་ཡང་སྲང་ལ་གཤར། གཤོར་བ་ཡང་ཟེར།

གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན། དམྱལ་བའི་མིང་།

གཤིན་རྗེ་མཐར་བྱེད། <ཡ་མནྟ་ཀྲྀཏ> གཤིན་རྗེ་གཤེད་དང་འདྲ།

གཤིན་རྗེ་གཤེད། <ཡ་མནྟ་ཀྲྀཏ> ཁྲོ་བཅུའི་ཡ་གྱལ་ཞིག

གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར། དགྲ་ནག་གི་རྒྱུད། (ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ། དར་མ་གྲགས། རྭ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་ཀྱི་འགྱུར) གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་འཁོར་ལོ་ལས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཞོན་ནུ་གདོང་དྲུག་གི་རྒྱུད། དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་རྟོག་པ་བདུན་པ། (རྡོ་རྗེ་གྲགས་ཀྱི་འགྱུར) འཇིགས་བྱེད་སྐྱོ་ལུགས་པའི་རྟོག་པ་གསུམ་པ་དང་། རྟོག་པ་གཅིག་པ་དང་གསུམ་འདོད། གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་རྒྱུད། (གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཤོང་བློ་བརྟན་གྱི་འགྱུར) བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ལྟར་བཀོད།

གཤིན་པ། ❶ དུལ་བ། ལས་རུང་། མཉེན་པ། སྙི་བ། འཇམ་པ། གཤིན་པོ། མཐུག་པ་བཅས་ལ་འཇུག་པར་བཤད། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དཔེར་ན་ཞིང་ས་གཤིན་པ་ཞིག

ལ་ས་བོན་འདེབས་དུས་སུ་མ་བཏབ་པར་ལུས་པ་དྲན་ཏེ་འཛོག་མི་ཕོད་ལྟར། ཞེས་གསུངས། ❷ མཐུན་པའམ་མཛའ་བའི་དོན། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་ཕྱིར་ཟུང་མེད་བསྐྱང་ཟུས་ཀྱང་། །རང་གི་འདོད་པས་འཁོར་འབྱུང་བ། །དེ་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་ཛེ་བོ་ལ། །གཤིན་པའི་ཟུང་མེད་ཤིན་ཏུ་དཀོན། །ཞེས་གསུངས།

གཤིན་པོ། ❶ འདས་པོ། ❷ གཤིན་པ་དང་དོན་འདྲ། དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་༣༠༧ལས། དཔེར་ན་ཞིང་པས “གཤིན་པོ” ལ་ས་བོན་མ་རུལ་མ་ཉམས་པའི་གྲུང་པོ་ཅིག་བཏབ་ན། འབྲས་བུ་འཕེལ་བ་དང་བཅས་ནས་དུས་སུ་སྨིན་པ་ལྟར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཤིས་གདངས་རྩལ་གསུམ། (བཀའ་བརྒྱུད) གཤིས་སྐྱེ་མེད། གདངས་འགགས་མེད། རྩལ་སྣ་ཚོགས་དང་གསུམ་སྟེ། ཟབ་མོ་ནང་དོན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། གཤིས་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་ཆ་ནས་རླུང་། གདངས་འགགས་མེད་ཀྱི་ཆ་ནས་རྩ། རྩལ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཐིག་ལེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཤུང་བ། ❶ ཤུབ་ཟུས་སྨད་པའམ། རྒྱབ་ཏུ་ཁ་གཏོང་བ། གཤུང་བ། བཤུངས་པ། བཤུང་བ། ཤུངས། ❷ དངོས་སུ་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་དོན་ལའང་བཤད། ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས། གཤུང་བ་ནི་ངོས་ཀྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་པའམ་ཤུབ་ཟུས་སྨོད་པ་ཞེས་གསལ།

གཤེ་བ། ཞེ་སྡང་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་ཚིག་རྩུབ་པོ་སྨྲ་བ་ལ་ཟེར། གཤེ་གཤེ་གཏོང་བ། སྨད་ར་གཏོང་བའམ། སྨ་འབེབས་བྱེད་པ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ ཅི ༡༧༣ན༥ལས། ཞེ་སྡང་གི་རྒྱུས་ཚིག་རྩུབ་པོ་སྨྲ་བ་ནི་གཤེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཤེ་བ་དང་སྤྱོ་བའི་ཁྱད་པར། སྤྱིར་གཤེ་བ་དང་སྤྱོ་བ་དོན་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། ནང་གསེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། གཤེ་བ་ནི་ཁྱིམ་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་གྱིས་སྨོད་པ་སྟེ། སྤྱོ་བ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྐྱོན་གྱིས་སྨོད་པའོ། །འཚོ་བ་དང་ལྟ་བ་ཉམས་པའི་སྒོ་ནས་གཤེ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཆོ་ག་ཉམས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱོ་བའོ་ཞེས་ཀྱང་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་མཚོ་ཊཱི་ཀ་སྐད་ཆ་དགེ་སློང་མའི་རྣམ་འབྱེད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཤེགས་པ། ❶ སོང་བ། ❷ ཐུགས་སུ་ཆུད་པ། བརྙེས་པ། ❸ མྱ་ངན་ལས་འདས་པ།

གཤེད་མོང་། དབང་ཤུག་གི་དོན་ཡིན་པར། ཞྭ་སྒབ་པའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་དང་པོ་༢༨༢ན་གསལ།

གཤེར། བཞའ་ཆན། བཞའ་རྣན།

གཤེར་ཐག་ཆོད་པ། རྙམ་ཐག་ཆོད་པ།

གཤེར་བ། ❶ དབྱེ་འབྱེད་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་དོན། གྲངས་གཤེར་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། གཤེར་བ་ནི། (བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པ) བཤེར་བ། (འདས་པ) གཤོར། (སྐུལ་ཚིག) (དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་ལྟར་རོ) ❷ ཤེར་བ། ད་ལྟ་བ བཤེར། (འདས་མ་འོངས) ཤེར། (སྐུལ་ཚིག) (བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལྟར་རོ)

གཤོང་། གཤོངས་དང་འདྲ།

གཤོངས། དམའ་བའི་དོན། ཤོད། ཞོལ། གཞོངས། ལྗོངས། གཤོངས། གཤོང་། གཞོང་རྣམས་དོན་འདྲ།

གཤོན་པ། བསྐྱོན་པའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན་རྟ་དང་གསལ་ཤིང་ལ་གཤོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཤོན་ནི་སྐུལ་ཚིག་ཡིན། གཤོན་པ་ནི་བཞོན་པའི་དོན་ཡང་ཡིན། ཚིག་འདི་ལ་དལ་བུས་བརྟགས་ན་བཞོན་ཞེས་པའི་ཚིག་དང་ཡིག་གཟུགས་དང་སྒྲ་གདངས་བཅས་ཧ་ཅན་ཉེ་པོ་ཡོད་པས། གཤོན་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ཀ་རིམ་གྱིས་འགྱུར་ནས་བཞོན་ཞེས་པའི་ཚིག་འདིར་གྱུར་པར་སེམས་སོ། །འདི་ལ་དུས་གསུམ་དང་སྐུལ་ཚིག་བཅས་ཡོད་ངེས་པས་བཙལ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་དགོས། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ ང་པ ༡༥༧བ་༧ལས། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྒོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོར་ཕྱུང་ནས་གསོན་པོ་ཉིད་དུ་གསལ་ཤིང་ལ་གཤོན་ཏོ། །ཞེས་དང་། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ ང་པ ༡༥༨ན་༡ལས། ཇི་ཙམ་ན་དེ་གསལ་ཤིང་ལ་གཤོན་པར་མཐོང་ནས་དེ་སྐད་མི་གསལ་ཞིང་མིག་མཆི་མས་གང་ལ་སྙིང་རྗེ་བའི་ཚིག་གིས་དལ་བུ་དལ་བུས་སྨྲས་པ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཤོར་བ། རྒྱབ་པའམ་གཟེངས་པ་སྟེ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། རྟག་ཏུ་ཚིག་མི་རྒྱབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་སྐྲ་མི་གཤོར་བ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཤག (མ་འོངས) ཉེས་སྤྱོད་འདག་པར་བྱེད་པ།

བཤགས་པའི་བསྟོད་པ། སློབ་དཔོན་ཙནྡྲ་གོ་མིས་མཛད། བསྟན་འགྱུར་པོད་ ཀ པར་བཞུགས།

བཤགས་པའི་ཡན་ལག རང་གིས་སྔར་བྱས་ཀྱི་སྡིག་པའི་ཉེས་དམིགས་དྲན་ནས་དེ་ལ་འགྱོད་སེམས་དང་། ཕྱིན་ཆད་མི་བྱེད་སྡམ་པའི་སྡོམ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཟེར། ཕན་ཡོན་ནི། སྔར་བྱས་ཀྱི་སྡིག་པའི་འཕེལ་ཁ་འཆད་ཅིང་། ཕྱི་མ་འགྲོ་འཆད་པའོ། །

བཤང་བ། (མིང་ཚིག) (འདུལ་བ) ❶ སྐྱག་པ། དྲི་ཆེན། ཕྱི་ས། ཝྲ་བཤད་ནི། བསལ་བར་བྱ་བའམ་ གཙང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །❷ (བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག་མ་འོངས) སྐྱག་པ་གཏོང་བའི་དོན། འདི་དུས་གསུམ་སྐུལ་ཚིག་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་མ་མཐོང་ཡང་དོན་ལ་ཐོབ་པར་ངེས་ཏེ། བཤང་བ། བཤངས་པ། བཤང་བ། ཤོངས། ལུང་ཞུ་བའི་ཚིག་སྔ་ཕྱི་ལ་བརྟགས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ལུང་ཞུ་བ(པ) ༣༠༤ན༣ལས། བཤང་བའི་བྱ་གང་ཞེ་ན། དགེ་སློང་གིས་བབ་བབ་ཏུ་བཤང་བར་མི་བྱ། རྩིག་པའི་དྲུང་དུ་མ་ཡིན། ཤིང་གི་དྲུང་དུ་མ་ཡིན། ཤེས་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཤང་བར་བྱའོ། །དེ་སྟེ་ཕྱི་ཕྱིར་བཤང་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ན་བཤང་བའི་ཀྲོ་མོ་དྲུང་དུ་གཞག་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❸ (བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག་མ་འོངས) འགགས་པ་བསལ་བའི་དོན། དཔེར་ན་ལྷུགས་སྤྲུབས་བཤང་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཤོང་བ། བཤངས་པ། བཤང་བ། ཤོངས།

བཤང་བའི་ཀྲོ་མོ། (འདུལ་བ) སྐྱག་པ་གཏོང་སའི་ཟ་སྣོད། ཞིབ་པར་བཤང་བ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

བཤད་བཀའ། བཤད་པའི་བཀའ་སྒྲོལ་དང་དོན་གཅིག གླུ་མས་གཞུང་གི་ཚིག་རེ་རེ་ནས་དོན་འདི་དང་། འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ར་སྤྲོད་ནས་ཐོས་པའི་སྒྲ་འདོགས་གཙོད་པའི་བཀའ་སྒྲོལ་བཟང་པོ་དེ་ལ་ཟེར།

བཤད་ཁྲིད། ཚིག་འབྲུ་རེ་རེ་ནས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཁྲིད་དམ་བཤད་པ་ལ་ཟེར།

བཤད་གྲྭ། གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་།

བཤད་རྒྱུད། རྩ་རྒྱུད་དེ་དང་དེར་མི་གསལ་བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། མ་ཚང་བ་ཁ་སྐོང་བ་དང་། མདོར་བསྡུས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་དང་། རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་སྟོན་པ་དང་། ཚིག་དོན་ཞིབ་པར་འཆད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་གི་རྩ་རྒྱུད་དེའི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུར་གནས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་གསང་འདུས་ཀྱི་བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ་དང་། བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་མངོན་བརྗོད་བླ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེ་གསུང་།

བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེའོ། །རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ་དང་དོན་གཅིག ལྟ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱི་འགྱུར།

བཤད་ཆོས་སུ་བྱས། ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་མི་སྟོན་པར་གཞན་ལ་བཤད་བྱའི་ཆོས་ཙམ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ལ་ཟེར། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས

ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་མེད་པའི་བཤད་ཆོས་སུ་བྱས་ཤིང་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་སྙིང་པོའི་དོན་སྟོན་པའི་མན་ངག་ཟུར་དུ་ཡོད་པར་གོ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་རང་ལ་བཤད་པ་དང་བསྒྲུབ་པའི་ཆོས་ལོགས་ལོགས་པ་གཉིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི། དྲི་མ་མེད་པའི་མདོ་རྒྱུད་དང་དྲི་མ་མེད་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བའི་གེགས་བྱེད་ཅིང་། དེ་དག་ལ་ནང་གི་དོན་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིའི་གོ་རྒྱ་ཙམ་གཅོད་པའོ་ཞེས་བརྙས་པའི་གནས་སུ་འཛིན་པའི་ཆོས་སྤོང་བའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གསོག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཤད་པའི་མདོ། (འདུལ་བ) དགེ་སློང་ཕ་མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ནི་རྩ་བའི་མདོ་ཡིན་ལ། དེའི་བཤད་པ་སྟེ་འགྲེལ་པའི་མདོའོ། །དཔེར་ན་འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་ལྟ་བུ།

བཤད་ཡམ། སྐབས་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་དོན་མེད་ཀྱི་བཤད་ཆ་མང་པོ། སྒྲ་བཤད་ནི། བཤད་ནི་སྐད་ཆ་བཤད་པ་དང་ཡམ་ནི་མང་པོའམ་འབྱམས་ཀླས་པའི་དོན་ནོ། །ཡམ། ཡམས། འབྱམས་རྣམས་ནི་མང་པོ་དང་མཐའ་ཡས་པ་དང་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་སོང་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་ནོ། །དཔེར་ན་བཤད་ཡམ། ནད་ཡམས། འབྱམས་ཀླས་ལྟ་བུའོ། །སི་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྐབས་དོན་དང་མི་མཐུན་པའི་མིང་དོན་ལྷག་པོ་ཁ་ཤས་བསྣན་ནས་དགོས་མེད་ཀྱི་བཤད་ཡམ་བྱེད་པ་ནི་རིགས་པར་སྨྲ་བའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་སར་མཛེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཤད་ལུང་། ཚིག་འབྲུ་རེ་རེ་ནས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཁྲིད་རྒྱུན། བཤད་ལུང་ལ་གཞུང་ཚིག་རྣམས་བླ་མས་ཚིག་གཅིག་ཀྱང་ཆད་ལྷག་མེད་པར་བཏོན་དགོས་ཤིང་། ཅི་སྟེ་ཆད་ལུས་ཀྱི་སྐྱོན་བྱུང་ན་འཕྲལ་དུ་ཡར་ཞུ་དགོས། བཤད་ལུང་གི་རིགས་རྣམས་ཐེངས་འགའ་ཤས་ཞུ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། གལ་ཏེ་བླ་མས་མ་ཐོན་པའམ་རང་གིས་རྣ་བ་ལེགས་པར་མ་བཏད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཉེས་པས་ཆད་ལུས་སུ་སོང་ཡོད་ན། ལན་འགའ་ཤས་ཞུས་པས་ཕན་ཚུན་གུན་གསབ་ལྟ་བུས་མཐར་བཤད་ལུང་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་འཐོབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་ཅེས་བླ་མ་རྣམས་གསུང་ངོ་། །བཤད་ལུང་ལ་བླ་མས་བར་གསེང་མ་བཞག་ན་ཆབ་གསང་ལ་འགྲོ་བ་དང་། གཉིད་ཁུག་པ། སྐད་ཆ་བཤད་པ་སོགས་གཏན་ནས་མི་རིགས། ཅི་སྟེ་དེ་འདྲའི་དབང་དུ་སོང་ན་བཤད་ལུང་ཐོབ་མེད་པས་རང་གིས་གཞན་ལའང་བཤད་ལུང་འབུལ་བའི་ཐོབ་ཐང་ཡང་མེད་དོ། །བཀླག་ལུང་ལའང་འདྲའོ། །བཤད་ལུང་དང་། བཤད་ཁྲིད་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཆེ། བཤད་ཁྲིད་ཅེས་པ་བཤད་བྱ་གང་ཞིག་ལ་འགྲེལ་བཤད་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ལ་ཟེར་བས། བཤད་རྒྱུན་མ་ཐོབ་ཀྱང་བཤད་ཁྲིད་ཙམ་བྱེད་པ་ལ་དགག་བྱ་མེད། འོན་ཀྱང་བཤད་ལུང་མ་ཐོབ་པར་གཞན་ལ་བཤད་ལུང་བྱེད་མི་ཆོག་གོ།

བཤན་དམར། ཁྲིན་དུ་ཆེ་བའི་སྒོ་ཕྱུགས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་ཁར་གསོད་པ་ལ་ཟེར། འདི་སྐོར་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་གཡའ་སེལ་དོན་གྱི་བཞིན་རས་སྟོན་བྱེད་༡༧བ༣ན་གསལ་ལོ། །

བཤུགས་པ། (འདུལ་བ) སྔོན་ལས་བསླང་བའི་དོན་ཡིན་པར། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་ ཚ ༡༥༩ན༡ ལས་གསུངས་སོ། །ལུང་རྣམ་འབྱེད་ ཇ ༢༧༣ན༣ལས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་དང་། མཽད་གལ་གྱི་བུ་གཉིས་ཀྱིས་དགེ་སློང་དག་བཤུགས་པ་ན་བཅུ་བདུན་སྡེ་དག་ཀྱང་དགེ་སློང་དག་འཚུགས་པར་བྱེད་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

བཤུང་བ། གཤུང་བའི་མ་འོངས་པ། བཤུངས་པ་ནི་འདས་པ། ཤུངས་ནི་སྐུལ་ཚིག གཤུང་བ་ལ་གཟིགས།

བཤུལ་ཐག་རིང་པོ། བཤུལ་ནི་ལམ་གྱི་མིང་ཡིན་ལ་ཐག་ནི་བར་ཐག་སྟེ། ལམ་ཐག་རིང་པོ། ཐག་རིང་པོ་ཞེས་པའི་དོན།

བཤུལ་རིང་གི་འགྲོན་པོ། ཐག་རིང་འགྲོ་བའི་འགྲུལ་པ། ཇོ་བོ་རྗེའི་ཞལ་ནས། བཤུལ་རིང་གི་འགྲོན་པོ། ཕ་མ་རྒས་པ། ནད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ཏོག་བགྱིས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམས་པ་བསོད་ནམས་མཉམ་གསུང་། ཞེས་དེབ་སྔོན་དུ་གསལ།

བཤེར་བ། གཤེར་བ་དང་དོན་འདྲ། གཤེར་བ་ལ་གཟིགས།

བཤེས། ❶ གཉེན། མཛའ་བཤེས། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྡོང་བུ་ལས། དུས་སུ་དགྲ་དང་འདུམ་པར་བྱ། །དུས་སུ་བཤེས་དང་འཐབ་པར་བྱ། །བྱ་དང་མི་བྱའི་ཚོད་ཤེས་པས། །མཁས་པས་དུས་ནི་འདའ་བར་བྱ། །❷ དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན།

བཤེས་ངོར་བྱས། (འདུལ་བ) རང་གི་གཉེན་བཤེས་ལ་ངོ་ཤེས་བཏང་བ་ལ་ཟེར། ཞིབ་པར་འོག་ཏུ་བཤེས་ངོར་བྱས་སོ་ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

བཤེས་ངོར་བྱས་སོ་ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་དགུ་པ། བཤེས་ངོར་བྱས་སོ་ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་ཏི་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་དགེ་འདུན་དབང་བའི་རྙེད་པ་ཟས་ལས་གཞན་པ་དེ་གང་ཟག་ལ་ལོག་པར་བསྔོས་སོ་ཞེས་སྐུར་བ་བཏབ་པ་དེ་དོན་གོ་བ་ལས་ཕྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་མཛའ་བོ་དང་ས་ལས་སྐྱེས་གཉིས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་བཤེས་ངོར་བྱས་སོ་ཞེས་སྐུར

བ་བཏབ་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི། རང་རིགས་ཀྱི་སེམས་བདེ་བ་ལ་གནོད་པའོ། །ཟྲུ་བཤད་ནི། རང་གི་གཉེན་བཤེས་ལ་ཟས་སོགས་ཀྱི་ངོ་ཤེས་བཏང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་ ཚ ༡༣༩བ^{༨} ལས། བཤེས་ངོར་བྱས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་གི་བཤེས་གང་ཡིན་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་སྟོབས་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཤེས་གཉེན་བསྙེན་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་ཚད། རང་གི་རྩ་བ་བླ་མ་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་དད་པ་བརྟན་པོ་སྐྱེས་པ་ན། བཤེས་གཉེན་བསྙེན་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་འཇོག་པར་གསུང་།

བཤེས་པའི་སྤྲིང་ཡིག་གི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཚིག་གསལ་བ། སློབ་དཔོན་བློ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཛད། བསྟན་འགྱུར་ ངེ་པ ༧༣བ^{༨}ན་བཞུགས་སོ། །

བཤེས་སྤྲིང་། བཤེས་སྤྲིངས་དང་འདྲ།

བཤེས་སྤྲིངས། <སུ་ཧྲི་ད་ལེ་ཁ> ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛའ་བོ་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྤྱོད་ལ་བསྐུར་བའི་སྤྲིངས་ཡིག་ཅིག འདི་ལ་བཤེས་སྤྲིངས་དང་། བཤེས་སྤྲིང་ཞེས་འབྲི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། གཉིས་ཀའང་འཐད་པར་སེམས། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་སོགས་སུ “བཤེས་སྤྲིངས” ཞེས་བྲིས་སྣང་། བསྟན་འགྱུར་ ངེ་པ ༩༠བ༣ན་བཞུགས་སོ། །སྡེ་དགེ་པར་མར་སྤྲིང་ཡིག་གི་སྐོར་རྣམས་བསྟན་འགྱུར་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་གྲས་སུ་བཞག་འདུག

བཤེས་སྤྲིངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། རྒྱ་འགྲེལ་ནི། བཤེས་པའི་སྤྲིང་ཡིག་གི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཚིག་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་བློ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཛད། བསྟན་འགྱུར་ ངེ་པ ༧༣བ^{༨}ན་བཞུགས་སོ། །(རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་གོང་འོག་ཏུ་དྲངས་པའི་བཤེས་སྤྲིངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཞེས་པ་སློབ་དཔོན་བློ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་རྒྱ་འགྲེལ་འདི་ཡིན) བོད་འགྲེལ་ནི། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བའི་བཤེས་སྤྲིངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་མཛད་པའི་བཤེས་སྤྲིངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། འཇུ་མི་ཕམ་གྱིས་མཛད་པའི་བཤེས་སྤྲིངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། ཅོ་ནེ་བླ་མ་གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་བཤེས་སྤྲིངས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་སོགས་སོ། །

བཤོས་པ། (འདུལ་བ) འཁྲིག་པའི་མིང་དུ། ལི་ཤུར་གསུང་།

ས

ས། (མཛོད) ❶ སྲ་ཞིང་འཕས་པ། སའི་མཚན་ཉིད། འདིའི་འཕས་པ་ནི་མཁྲེགས་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱང་། བརྟས་པའི་དོན་ལ་འང་བཤད་དེ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ ཅ ༤༨བ ༥ལས། རྒྱ་མཚོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྟེང་དུ་རླུང་གིས་ཕྲིས་མ་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པར་བྱེད། ཀུན་ཏུ་འཕས་པར་བྱེད། ཀུན་ཏུ་ཁྲབ་པར་བྱེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། དེའི་ཐད་ཀྱི་འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ཚུ ༣༤བ༤ལས། ཀུན་ཏུ་ཆགས་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཀུན་ཏུ་བརྟས་པར་བྱེད་པའོ། །ཀུན་ཏུ་ཁྲབ་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཀུན་ཏུ་འབྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཆེན་པ། ས་དང་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རབ་རྫོགས་ནས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྭ་ཀ། བདེ་བྱེད་ཅེས་པའི་མི་ཞིག འདིས་རང་གི་མ་བསད།

ས་བཀོ་བའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་དོན་གསུམ་པ། ས་བཀོ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་ཏི་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ས་འཕས་པར་གནས་པ་སོར་བཞི་ཡན་ཆད་རང་ངམ་བསྐོས་པས་བཀོས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི་མཉན་ཡོད་དུ་དྲུག་སྡེས་ས་བཀོས་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་སྲོག་ཆགས་ལ་གནོད་པ་དང་། དོན་དང་བྱ་བ་མང་བ་དང་། གཞན་དག་མ་དད་པ་སྐྱེ་བའོ། །

ས་སྐྱ་གོང་མ་ལྔ། ས་ཆེན་གོང་མ་ལྔ་དང་དོན་འདྲ། ས་ཆེན་གོང་མ་ལྔ་ལ་གཟིགས།

ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ། ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ནི། ཕྱི་ལོ་༡༡༨༣ལོར་གཙང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་བལྟམས་མ་ཐག་ཏུ་སཾ་སྐྲི་ཏའི་སྐད་གསུངས། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལས་ས་སྐྱ་གོང་མའི་གསུང་བཙུད་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་གནད་མ་ལུས་པ་གསན། མནལ་ལམ་དུ་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་ལས་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་དང་། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ལས་རྡོ་རྗེ་གླུ་སོགས་གསན། ཞུ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་སྐྱབས་ལས་བྱམས་ཆོས་སོགས་ལུང་གི་སྐོར། ཆ་བྱ་བྱང་བརྩོན་དང་། ཚུར་སྟོན་གཞོན་སེང་ལས་ཚད་མ། རྩེགས་པ་དབང་ཕྱུག་སེང་གེ་ལས་གྲུབ་མཐའ། སྤྱི་བོ་ལྷས་པ་བྱང་ཆུབ་འོད་ལས་གདམས་པ་སྣ་ཚོགས་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་དུས་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་དང་མཇལ། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་དང་དེའི་སློབ་མ་སཾ་གྷ་ཤྲཱི། སུ་ག་ཏ་ཤྲཱི། དཱ་ན་ཤཱི་ལ་རྣམས་ལས་སྒྲ་ཚད་སོགས་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔ། སྙན་ངག་མངོན་བརྗོད་སོགས་རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྔ་སྟེ། རིག་པའི་གནས་བཅུ་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པས། བོད་ཀྱི་ལྗོངས་སུ་པཎྜི་ཏའི་མཚན་སྙན་ཐོབ་པའི་ཐོག་མ་ཡིན་པར་གསུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་

པ་ལ་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། རིག་གཉེར་དང་། སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་སོགས་བརྩམས་ནས་སྨྲ་བ་ངན་པ་དང་། ལྟ་བ་ངན་པ་མཐའ་དག་སུན་ཕྱུང་། སྲིད་ཁྲོད་དུ་རྒྱ་གར་སྟོད་ཕྱོགས་ཀྱི་མུ་སྟེགས་འཕྲོག་བྱེད་གཙོས་པའི་རྩོད་ངན་དྲུག་རིགས་པས་ཚར་བཅད་ནས། བསྟན་པ་ལ་བཙུག་པས་སྙན་པའི་གྲགས་པས་ས་སྟེང་ཁྱབ། སོག་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་གྱིས་གདན་དྲངས་ནས་ཡུལ་དེར་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤེལ། དགུང་གྲངས་བདུན་བཅུའི་སྟེང་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་བསྡུས། འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་1182-1251

ས་སྐྱེས་རྗོ་སྐྱེས། ❶ ས་ཆ་དེ་རང་དུ་སྐྱེས་ཤིང་འཚར་ལོངས་བྱས་པའི་དོན། ❷ དར་བ།

ས་སྐྱོང་། <བྷཱུ་པཱ་ལ> རྒྱལ་པོའི་མིང་། བཙན་པོ། རྗེ། མངའ་བདག ལྷ། མི་དབང་། ས་སྐྱོང་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད།

ས་སྐྱོང་མོ། བཙུན་མོའི་མིང་།

ས་སྐྱ་ཕྱག་འདེབས་པ་པོ། འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་ནི་ས་སྐྱ་ཕྱག་འདེབས་པ་པོ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད། བདག་ཆེན་ཨ་མེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད།

ས་གའི་སྟབས། ལྷའི་བཞུགས་སྟངས་ཤིག་སྟེ། ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ལས། སོར་མོ་མདུན་བསྟན་ཧིང་བར་དུ། །ཁྲུ་གང་སོར་གཉིས་བརྐྱ་བྱིན་པ། །དྲང་པོར་བསྲང་བ་ས་གའི་སྟབས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

སཱ་གར། (ལེགས་སྦྱར) རྒྱ་མཚོ།

ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་བོན་དང་བཅས་པའི་བྱུང་རིམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རགས་བསྡུས། དུས་ཀྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ༡ བོན་པོ། ༢ རྙིང་མ་པ། ༣ བཀའ་གདམས་པ། ༤ བཀའ་བརྒྱུད་པ། ༥ ས་སྐྱ་པ། ༦ དགེ་ལྡན་པ་བཅས་སོ། །བཀའ་བརྒྱུད་པ་དང་ས་སྐྱ་པའི་བྱུང་རིམ་ཡང་ཧ་ཅང་ཉེ་བས་དེ་གཉིས་གོ་རིམ་ལ་དཔྱད་དགོས་ཏེ། ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སུ་འབྲོག་མི་ལོ་ཙཱ་བ་ས་སྐྱའི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པར་བཤད་མོད། དེ་དུས་ས་སྐྱ་ཞེས་མིང་མ་ཐོགས་པས། བཀའ་བརྒྱུད་པ་སྔོན་ལ་བྱུང་བར་བཞག་དགོས་སོ། །དེབ་སྔོན་དུ་འང་མར་པས་དགུང་གྲངས་སོ་གཅིག་བཞེས་ཚེ། ས་སྐྱ་ཕྱག་འདེབས་པ་པོ་འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་དགུང་ལོ་དགུ་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་དགུང་གྲངས་བཞི་བཅུ་བཞེས་པ་ཆུ་མོ་གླང་ལ་ (༡༠༧༣) ས་སྐྱ་ཕྱག་བཏབ་པར་དེབ་སྔོན་དུ་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཡང་དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༨༨ལས།

དེ་ལྟར་ན་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་འཁྲུངས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ་འདས། བསྟན་པ་བསྣུབས་པའི་ལྕགས་བྱ་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་རྩ་གཅིག་འདས་རྗེས་ཀྱི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལ་ཇོ་བོ་རྗེ་བོད་དུ་ཕེབས། དེའི་ཚེ་རྗེ་མར་པས་ལོ་སོ་གཅིག་ལོན། འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོས་ལོ་དགུ་ལོན། ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་། མར་པ་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་དང་།   འགོས་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས་རྣམ་གཉིས་སྐུ་དུས་མཚུངས་པར་བྱོན་ཞིང་། འགོས་ལོ་ཆེན་པོ་ནི། འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོའི་བླ་མའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དེས་ཀྱང་ཤེས་ནུས་སོ། །འགའ་ཞིག་གིས། རྗེ་སྒམ་པོ་པས་བཀའ་ཕྱག་ཆུ་བོ་གཅིག་འདྲེས་ཀྱི་སྲོལ་གཏོད་པ་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཞེས་མཚན་ཐོགས་ཚུལ་གསུང་མཁན་འདུག་ཀྱང་། དེ་ནི་དཔྱད་པར་འོས་པ་ཞིག་སྟེ། གལ་ཏེ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་ཡང་། དེ་ལའང་གནོད་བྱེད་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་རྙིང་མ་ཞེས་པའི་མིང་ཡང་གསར་མའི་སྐབས་སུ་ཐོགས་པས། གསར་རྙིང་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་བར་ཁས་བླངས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་བགྲང་བ་ན། ལམ་འབྲས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཟུར་ན་ལ་འབྱུང་འང་ཡོད་དེ། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་གླེགས་བམ་སྟོད་ཆ་༥༠༨ལས། བོད་ཡུལ་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། །རྙིང་མ་བཀའ་གདམས་ལམ་འབྲས་བཀའ་བརྒྱུད་པ། །ཤངས་པ་ཞི་བྱེད་སྦྱོར་དྲུག་བསྙེན་སྒྲུབ་བོ། །བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་རིང་ལུགས་འདྲེན་པ་ཆེ་ཕྲ་དུ་མ་བྱུང་ཡང་གཙོ་བོའི་རིགས་སུ་བསྡུ་ན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དེ། སྔ་འགྱུར་རྙིང་མ། བཀའ་གདམས་པ། ལམ་འབྲས་པ། མར་པའི་བཀའ་བརྒྱུད། ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད། ཞི་བྱེད་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ། སྦྱོར་དྲུག་པ། རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་བསྙེན་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་ལམ་འབྲས་པ་དང་ས་སྐྱ་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཙུང་ཟད་ཕྱེ་དགོས་པར་སྣང་ངོ་། །སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་འདྲེན་ལ་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཁྱབ་བརྡལ་ཆེ་ཤོས་དང་གྲགས་ཆེ་ཤེས་དེ་ (དགེ་ལྡན་པ) མ་དྲངས་པའང་ལེགས་པར་མཐོང་ངོ་། །འདིའི་རྟོགས་གཅོད་དཔག་བཞག་དང་བཅས་པ་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ས་སྒྲེ་བོ། ས་རྗེན་པ།

ས་བཅད། ❶ གཞུང་གི་དོན་རྣམས་གོ་བདེ་བ་དང་མི་འཁྲུགས་པའི་ཕྱིར་ས་བཀྲའི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པའི་གཞུང་གི་བསྡུས་དོན། སྒྲ་བཤད་ནི། ས་བཅད་ནི་ས་མཚམས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པས། འདི་ནས་འདིའི་བར་ཞེས་གཞུང་སྤྱིའི་ས་མཚམས་ལེགས་པར་བཅད་པའམ་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པས་ན་ས་བཅད་ཅེས་བྱའོ། །འགའ་ཞིག་གིས་ཁོས་རྟགས་གསལ་གཏོང་དུས་ས་བཅད་རྒྱང་རྒྱང་སྤྲིག་གི་འདུག་ཅེས་འཕྱ་སློད་བྱེད་

མོད། དེ་ནི་ས་བཅད་ཀྱི་གནད་འགག་མ་ཤེས་པའི་རྟགས་རེད། གཞུང་གི་གནད་འགག་ཆ་ཚང་ས་བཅད་ནང་བསྡུས་ནས་བསྟན་ཡོད། གཞུང་དེ་ལ་ལྟག་འོག་གྲུང་བསྒྲིགས་པའི་གོ་བ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཞིག་མ་ལོན་ན་ས་བཅད་རྩོམ་སྒྲིག་བྱེད་མི་ཐུབ། དེར་བརྟེན་ས་བཅད་ནི་གཞུང་དོན་རྟོགས་པ་ལ་ཆད་དུ་ཐུང་བའི་ཐབས་ཤིག་ཏུ་སྣང་བས། བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལ་བརྙས་པར་མི་བྱའོ། །ཁོ་བོ་ནི་གཞུང་དེ་ལ་གོ་བ་མ་ལོན་ན་ས་བཅད་ལ་ཡང་ཡང་སེམས་པར་བྱེད་དོ། །❷ རགས་རིམ། དཔེར་ན་ས་བཅད་མ་སྟོངས་ཙམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ས་མཚམས། རྒྱལ་རབས་སྦ་བཞེད་ཞབས་བཏགས་མ་༩༤ལས། དེ་ནས་ཚུར་བྱོན་ནས་གཉའི་འཁྲམ་དུ་བོད་ཀྱི་མི་བཞི་བསྐོས་ནས། འདི་ཚུན་ཆད་བོད་ཀྱི་ "ས་བཅད" ཡིན་པས་འདིར་རྗེ་རིང་ཕྱིས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་སྩལ་མི་བཞི་པོས་བྱེ་ཁུང་དུ་ལྕགས་ཀྱི་ཀ་བ་གཙུག་ཏེ། ཕྱིས་བྲུ་ཤའི་དམག་གིས་དེ་བཤིག་པས། མ་ཤིགས་པས་མེས་བཞུ་བའི་འགྲོ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ས་བཅད་བསྡུས་དོན། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སྒྲོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པས་འཆད་པའི་བསྡུས་དོན་ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་སྦྱར་བའོ། །

ས་བཅུ་པའི་མདོ། (དབུ་མ) མདོ་ཕལ་ཆེན་གྱི་ལེའུ་སོ་གཅིག་པ་ས་བཅུ་པའི་ལེའུ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་མདོ་ཕལ་ཆེན་༼ཁ་པ༽༡༨༨ན༥ནས་མཇུག་༢༤༣ན༧ན་རྫོགས་སོ། །ཚལ་པ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ཕལ་ཆེན་གླེགས་བམ་༼ག་པར༽བཞུགས། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ཞེས་པ་ལེའུ་ཞིག་ལས་མདོ་ལོགས་སུ་མེད་པས་དཀར་ཆག་ནང་རྐྱེད་དཀའ་ཙམ་ཡོད། ས་བཅུ་པའི་མདོའི་ལུང་གྲགས་ཅན། རྗེའི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་སོགས་སུ་དྲངས་པ། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱལ་པོའི་བུ་རྒྱལ་པོའི་མཚན་དང་ལྡན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་འདི། གོང་དུ་བཤད་པའི་མདོ་ཕལ་ཆེན་༼ཁ་པའི༽ ༡༣༩ན༡ན་བཞུགས་སོ། །

ས་ཆུ་ལ་ཐིམ་ཞེས་པའི་དོན། འཆི་དུས་སུ་འབྱུང་བ་ཐིམ་རིམ་སྐབས་ས་ཆུ་ལ་ཐིམ་ཞེས་པ་ནི། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ས་ཁམས་དེ་ཉིད་ཆུའི་ཁམས་ལ་དངོས་སུ་ཐིམ་ནས་ས་ཁམས་ཡེ་མེད་དུ་སོང་བ་མིན་པར། ས་ཁམས་ཀྱི་ནུས་པ་ཉམས་ནས། ཤེས་པའི་རྟེན་མི་བྱེད་པ་ལ་ས་ཆུ་ལ་ཐིམ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱས། ཆུ་མེ་ལ་ཐིམ་པ་སོགས་ལའང་དེ་དང་འདྲ། རྗེའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་ལ་གཞི་བྱས། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་། དེས་

ན་སྔ་མ་ཕྱི་མ་ལ་ཐིམ་ཞེས་པ་ནི་སྔ་མའི་ཤེས་པ་བསྡུས་ནས་མི་གསལ་དུ་སོང་བ་ན། ཕྱི་མ་ལ་ཤེས་པ་འཕོས་པ་འདྲ་བ་ཅིག་བྱུང་བ་ལ་དེར་བཏགས་པ་ཙམ་མོ། །

ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ། ས་སྐྱ་གོང་མ་ལྔའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་གཏོད་པ་པོ་འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཡིན། ཕྱི་ལོ་༡༠༩༢ལོར་སྐུ་བལྟམས་ཤིང་། ཕྱི་ལོ་༡༡༥༨ལོར་གཤེགས་སོ། །མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འདི་ཐོག་མར་རྙིང་མ་དང་། དེ་ནས་གསང་སྔགས་མར་ཞུགས་པར་གསལ་ཏེ། ཕ་བོང་ཁ་པ་བདེ་ཆེན་སྙིང་པོའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་དྲིས་ལན་༡༡བ༢ལས། ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་ཡང་དང་པོ་རྙིང་མ། དེ་ནས་རྙིང་མ་བཞག་སྟེ་སྔགས་གསར་མ་མཛད། ཅེས་གསལ་ལོ། །

ས་ཆེན་གོང་མ་ལྔ། ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ། རྗེ་བཙུན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། གོང་གི་བླ་མ་གསུམ་ནི་གོས་དཀར་ལྷུང་ལོ་ཅན་ཡིན་པས། དཀར་པོ་རྣམ་གསུམ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། ཁོང་རྣམ་གཉིས་རབ་བྱུང་དུར་སྨྲིག་འཛིན་པ་ཡིན་པས དམར་པོ་རྣམ་གཉིས་སུ་གྲགས། ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལྔ་དང་དོན་གཅིག

ས་ཆེན་པོ། གླིང་བཞི་ལ་ཟེར། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསུངས།

ས་ཚོད། སླེབས་ཤུགས། རླབས། སྟོབས་ཤུགས། ས་ཕྱོད་ཀྱང་ཟེར། རིགས་གཅོད་ས་ཕྱོད་ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ས་ཏྲ། (ལེགས་སྦྱར) ས་དྲ་ལ་གཟིགས། ཇོ་བོ་རྗེས་མཛད་པའི་ 《དབུ་མའི་མན་ངག་རིན་པོ་ཆེའི་ཟ་མ་ཏོག་ཁ་ཕྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ》 ལས། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་གདམས་ངག་ཡོད་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་བཙལ་ལ། དེ་དུས་ཡུན་རིང་པོར་མཉེས་པར་བྱས་ནས་ལས་དང་པོ་པ་ཡིན་པས “ས་ཏྲ” ཆེན་པོའམ། གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོའམ། དགོན་པའམ། བས་མཐའ་ལ་སོགས་པ་འཚོ་བ་བསྒྲུབ་སླ་བར་གནས་ལ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་སྤྱན་སྔར་སྟན་འཇམ་ཞིང་འབོལ་བ་ལ་འདུག་ལ།

སྠི་ར་མ་ཏི། (ལེགས་སྦྱར) བསྒྱུར་ན་བློ་བརྟན་ཞེས་བྱའོ། །ལེགས་སྦྱར་དུ་ □ □ □□ཟེར། གསལ་བཤད། ཀློག་པའི་ཚེ་སྠི་ར་མ་ཏི་ཞེས་པ་ས་ཐི་ར་མ་ཏི་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་བཀླག་པར་བྱའོ། །❶ དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་རྒྱ་འགྲེལ་གྲགས་ཆེ་བ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཏེ། སློབ་དཔོན་བློ་གྲོས་བརྟན་པས་མཛད། འདི་བོད་དུ་མ་འགྱུར། རྩ་ཤེའི་རྒྱ་འགྲེལ་གྲགས་ཆེན་བརྒྱད་ལ་གཟིགས། ❷ རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་བློ་གྲོས་བརྟན་པ།

ས་དྲ། (ལེགས་སྦྱར) སྡེའམ་ཚོགས་པའི་མིང་། ཇོ་བོ་རྗེས་སྐྱོང་བའི་སྡེའམ་ཚོགས་པ་ལ་ཇོ་བོའི་ས་དྲ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༣༢༡ལས། ས་དྲ་དེ་བོད་སྐད་དུ་སྡེའམ་ཚོགས་པ་ཟེར་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། ཇོ་བོ་རྗེས་མཛད་པའི་ ༼དབུ་མའི་མན་ངག་རིན་པོ་ཆེའི་ཟ་མ་ཏོག་ཁ་ཕྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ༽ ལས་ "ས་ཏྲ" ཞེས་འབྱུང་བ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་སེམས་ཀྱང་། ས་དྲ་དང་ས་ཏྲ་གཉིས་གང་དག་པ་ཡིན་མིན་དཔྱད་དགོས་སོ། །

སཱ་དྷ་ན། (ལེགས་སྦྱར) སྒྲུབ་ཐབས། མཆོད་པ་དང་མཉེས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པར་གསུང་།

ས་སྡེ་ལྔ། (ཕར་ཕྱིན) འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྔ་ནི། ༡ སའི་དངོས་གཞི། ༢ གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། ༣ སའི་གཞི་བསྡུ་བ། ༤ རྣམ་གྲངས་བསྡུ་བ། ༥ རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྒོ་བསྡུ་བ་དང་ལྔའོ། །འདི་དག་གི་གོ་རིམ་ཡང་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་ཏེ། དང་པོ་སའི་དངོས་གཞི། གཉིས་པ་དེའི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། གསུམ་པ་ཕར་ཀྱི་གཞུང་དེ་དག་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་སྦྱར་ཚུལ་བསྟན་པ་སའི་གཞི་བསྡུ་བ། བཞི་པ་རྗོད་བྱེད་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པ་རྣམ་གྲངས་བསྡུ་བ། ལྔ་པ་དེ་དག་འཆད་ཚུལ་སྟོན་པ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྒོ་བསྡུ་བ་དང་ལྔའོ། །རིགས་གཅོད། འོ་ན་ཉན་ས་དང་། རང་ས་དང་། བྱང་ས་རྣམས་ས་སྡེ་ལྔ་གང་གི་ཁོངས་སུ་བསྡུ་ཞེ་ན། སའི་དངོས་གཞིར་བསྡུས་སོ། །སའི་དངོས་གཞི། (༼ཚི༽ ༼ཛི༽ ༼ཞི༽ རྣམས་སུ་བཞུགས) གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། (༼ཞི༽ ༼ཟི་པའི་སྟོད་ལ་བཞུགས) སའི་གཞི་བསྡུ་བ། (སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་ ༼ཟི་པའི་སྨད༽ ༡༢༧ན༤ན་བཞུགས) རྣམ་གྲངས་བསྡུ་བ། (༼འི༽ ༢༢བ༡ན་བཞུགས) རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྒོ་བསྡུ་བ་(༼འི་པའི༽ ༤༥ན༡ན་བཞུགས་སོ)དང་ལྔའོ། །འདི་དག་གི་གོ་རིམ་ཡང་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་ཏེ། དང་པོ་སའི་དངོས་གཞི། གཉིས་པ་དེའི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། གསུམ་པ་ཕར་ཀྱི་གཞུང་དེ་དག་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་སྦྱར་ཚུལ་བསྟན་པ་སའི་གཞི་བསྡུ་བ། བཞི་པ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྒོ་བསྡུ་བ་དང་ལྔའོ། །ཉན་ས་དང་། རང་ས་དང་། བྱང་ས་གསུམ་ནི་སའི་དངོས་གཞིར་བསྡུས་སོ། །སའི་དངོས་གཞི་ནི་ས་བཅུ་བདུན་དུ་བསྡུས་ནས་སྟོན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྡོམ་ནི། རྣམ་ཤེས་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་ས། །ཡིད་ཀྱི་ས་དང་གཞན་གསུམ་སྟེ། །རྟོག་དཔྱོད་བཅས་ལ་སོགས་པ་དང་། །ཏིང་འཛིན་བཅས་དང་མ་ཡིན་དང་། །སེམས་ཡོད་པ་དང་སེམས་མེད་དང་། །ཐོས་དང་བསམ་དང་སྒོམ་ལྡན་དང་། །དེ་བཞིན་

ཐེག་པ་གསུམ་ལྡན་དང་། །ཕུང་པོར་བཅས་དང་ཕུང་མེད་གནས། །ཞེས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་ས་དང་། ཡིད་ཀྱི་ས་དང་། རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་ས་དང་། རྟོག་པ་མེད་ཅིང་དཔྱོད་པ་ཙམ་གྱི་ས་དང་། རྟོག་པ་ཡང་མེད་ལ་དཔྱོད་པ་ཡང་མེད་པའི་ས་དང་། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་དང་། སེམས་ཡོད་པའི་ས་དང་། སེམས་མེད་པའི་ས་དང་། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ས་དང་། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ས་དང་། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ས་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དང་། ཕུང་པོ་དང་བཅས་པའི་ས་དང་། ཕུང་པོ་མེད་པའི་ས་སྟེ། ས་བཅུ་བདུན་པོ་དེ་དག་ནི་མདོར་ན་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྡུ་བ་སྟེ། སའི་དངོས་གཞིའི་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་སྤུ་བཞི་ལ་སོགས་པར་གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་ལ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་མ་གཏོགས་པ་ལ་བསྡུ་བ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ཡོད་དོ། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟན་ནོ། །གཞི་བསྡུ་བ་ནི་སྔར་གྱི་གཞུང་དེ་དག་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་སྡུད་ཚུལ་ཏེ། འདིའི་མདོར་བསྟན་དུ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ག་བསྡུ་བ་སྨོས་ནས་རྒྱས་བཤད་དུ་མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་བསྡུ་བ་གཉིས་ལས་མ་བཤད་པ་ནི། མ་མོ་བསྡུ་བ་ས་སྡེ་ལྔ་པོ་ཉིད་ཡིན་པས་ལོགས་སུ་མ་བཤད་དེ། ཐོས་པའི་ས་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བར། དེ་ལ་མ་མོ་བསྡུ་བ་ནི་ས་བཅུ་བདུན་དང་བསྡུ་བ་བཞིའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །རྣམ་གྲངས་བསྡུ་བ་ནི། རྗོད་བྱེད་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པའམ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་རྣམ་གྲངས་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པའོ། །དེ་གཉིས་གཞུང་ངོ་། །རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྒོ་བསྡུ་བ་ནི་དེ་དག་འཆད་ཚུལ་སྟོན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་དང་གཞུང་དང་བཤད་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་ས་སྡེ་ལྔའོ། །བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད་དོ། །

ས་གནོན་དང་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་མཚན་དོན། ཕྱག་གཡས་ས་གནོན་དང་བདུད་རྩིས་གང་བའི་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་མཚན་དོན་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ས་ཕྱོད། ས་ཚོད་དང་འདྲ། ས་ཕྱོད་ཅེས་པའི་ཚིག་འདི་ཡང་སྐྱུང་གནས་དང་། སྐྱུན་བྱེད་པ། རྐྱེད་ལམ་མམ་རྫི་ལམ། བྱ་རྒྱང་། ཀླུང་རྟ་སོགས་དང་འདྲ་བར་དར་རྒྱུག་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ་གོ་རྒྱུ་མེད་ཅིང་བཙན་ཤེད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་བཞུགས་གྲལ་མཐོན་པོར་འཁྱིད་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་གོ། དོན་དུ་ས་ཕྱོད་ནི་ས་ཚོད་རང་རེད། ས་ཚོད་ཅེས་པ་

ཕྱིར་སླེབས་ཞུགས་དང་། ཕླབས། ཕྱོབས་ཞུགས་བཅས་ལ་ཟེར། འོན་ཀྱང་འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། ཕྱོད་ནི་ནུས་པའི་དོན་ལ་བཤད་དེ། ནུས་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི་གོམ་སྟབས་ཀྱིས་ས་ཁྱོན་ཆེན་པོ་ཆོད་པ་སྟེ། སླེབས་པའམ་ཐོན་པའི་དོན་རེད།

ས་བོན། ❶ ལྷུ་གུ་སོགས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲུ་དང་ནས་སོགས་ལ་ཟེར། ❷ ནུས་པའམ་བག་ཆགས། དཔེར་ན་དགེ་མི་དགེའི་ས་བོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཕ་ཡི་ཁུ་བའམ་ཐིག་ལེ་ལ་ཟེར། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རྒྱུད་བླ་མ་ལས་ཀྱང་། ཐེག་མཆོག་ལ་མོས་ས་བོན་ཤེས་རབ་ནི། །སངས་རྒྱས་ཆོས་སྐྱེད་མ་དང་། །ཞེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཕའི་ས་བོན་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །❹ མའི་མངལ་ཁྲག་གི་ཐིག་པ་ལའང་འཇུག བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་ནང་ལེའི་མཚན་ལས། འདིར་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལས་གསང་བའི་པདྨར་ལྷུང་བའི་ཁུ་བ་དང་ཟླ་གའི་ཁྲག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ས་བོན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ས་བོན་སྐྱེ་འཛིག་གི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) སྐྱེ་བ་གཅོད་པའི་ལྟུང་བྱེད་དང་དོན་གཅིག

ས་བོན་གྱི་ཆོས། (འདུལ་བ) ཐིག་ལེའམ་ཕོའི་ཁུ་བའི་མིང་། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ཚུ ༡༩ན༤ལས། ས་བོན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁུ་བའོ། །ཞེས་གསུངས།

ས་བོན་འཇོམས་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) སྐྱེ་བ་གཅོད་པའི་ལྟུང་བྱེད་དང་དོན་གཅིག

ས་བོན་ཉམས་སྨད་པར་བྱེད་པ། ཞི་རགས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་རེ་ཞིག་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་བྱས་པ་ཙམ་ལ་ཟེར།

ས་བོན་དང་བག་ཆགས། བདེན་འཛིན་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱར་ན། བདེན་འཛིན་ཕྱི་མ་སྐྱེད་བྱེད་ལ་ས་བོན་དང་དེའི་སྣང་བ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་བྱེད་ལ་བག་ཆགས་ཟེར། བག་ཆགས། བག་ལ་ཉལ་བ། བག་ལ་ཞ་བ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། ཡང་ན་སྒམ་ནང་གི་ག་པུར་ལྟ་བུ་ས་བོན་དང་། ག་པུར་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དེའི་ཞུལ་དུ་ཆགས་པའི་དྲི་ནི་བག་ཆགས་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །

ས་བོན་མཛོད། པདྨའི་ལྟེ་བ།

ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་པའི་མཚོན་དོན། ཐུགས་ཀྱི་སྐབས་རླུང་དཀྱིལ་དང་མེ་དཀྱིལ་ཤ་ལྷ་དང་བདུད་རྩི་ལྷ་སོགས་ཐམས་ཅད་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་པས་ནི། དེ་ཐམས་ཅད་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་གྱི་རྟེན་འབྱུང་དུ་མཚོན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

ས་དབང་། རྒྱལ་པོ། བློན་པའི་མིང་དུའང་འཇུག

ས་དབང་མོ། ❶ བཙུན་མོའི་མིང་། ས་དབང་མོ་དང་། ས་སྐྱོང་མོ། ས་འཚོ་མ་རྣམས་མིང་གི་རྣམས་ཡིན། ❷ རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བཙུན་མོ་གྲགས་འཛིན་མའི་མིང་ཡང་ཡིན། དེ་ནི་སྤྱི་མིང་བྱེ་བྲག་ལ་བཏགས་པ་ཡིན།

ས་མ་ཡ་པྲཱི་ཡེ། (ལེགས་སྦྱར) དམ་ཚིག་བཞིན་དུ་བཞེས་ཞེས་པའི་དོན།

ས་མང་། སྐབས་མང་པོའམ་གོ་སྐབས་མང་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། འདི་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བརྡ་ཆད་ཅིག་ཡིན། ས་མང་ཞེས་པའི་ས་ནི། སྐབས་སམ་གོ་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར། དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱིས་བཤད། སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འགྲོ་བའི་གོ་སྐབས་མང་བ་ལ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེས་དགེ་བའི་ས་མང་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་། མི་དགེ་བའི་ས་མང་། ཉོན་མོངས་ཆུང་དུའི་ས་མང་བཅས་སོགས་ལ་རིགས་འགྲེའོ། །

སཱ་ཙྪ། (ལེགས་སྦྱར) ཚ་ཚ་སྟེ། དམ་པའི་སྐུ་བརྙན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར། སྐྱོགས་སྟོན་ལོ་ཙཱའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་གསལ། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སཱ་ཙྪ་ཟུར་ཆག་སྟེ་བོད་སྐད་དུ་ཚ་ཚ་ཟེར།

ས་ཚིགས། ས་མཚམས་དང་དོན་གཅིག

ས་མཚམས། དབྱེ་མཚམས།

ས་འཚོ། རྒྱལ་པོ།

ས་འཚོ་མ། (འདུལ་བ) <གོ་པཱ> ❶ བཙུན་མོ་སྤྱིའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ས་འཚོ་མ་ཞེས་པ་ནི་ས་སྐྱོང་མ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྒྱལ་མོའི་མིང་ངོ་། །འཚོ་ཞེས་པ་ནི་གསོ་བའམ་སྐྱོང་བའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན་བ་ཕྱུགས་འཚོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ❷ རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བཙུན་མོའི་གཙོ་མོ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གཉིས་པ་སྲིད་མའི་མིང་ཡང་ཡིན། དེ་ནི་སྤྱི་མིང་བྱེ་བྲག་ལ་ཐོགས་པ་ཡིན་ནོ། །བོད་སྐད་དུ་ལེགས་སྦྱར་དུ་ས་འཚོ་མ་ལ་ "གོ་པཱ" गोपा ཟེར། རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བཙུན་མོའི་གཙོ་མོ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ས་འཚོ་མ་ལ་སྲིད་མ་ཟེར། དོགས་གཅོད། འཇུ་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་༧༠༨བ་༤ལས། ས་འཚོ་མ་ཞེས་པ་གྲགས་འཛིན

མ་ལ་གོ་བ་ཤས་ཆེ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ས་འཚོ་མ་ཞེས་པ་གྲགས་འཛིན་མ་ལ་མི་གོ་བར། སྲིད་མ་ལ་གོ་མཁན་མང་དུ་འདུག་པས་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། འོན་ཀྱང་ས་འཚོ་མ་ནི་གྲགས་འཛིན་མ་ལ་མི་གོ་བར་སྲིད་མ་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་པོད་ ༼ང་པ༽ (ན་༧ལས། བདག་ལ་གཞན་དག་གཞོན་ནུ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ན་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་གྲགས་འཛིན་མ་དང་། ས་འཚོ་མ་དང་། རི་དྭགས་སྐྱེས་དང་། བུད་མེད་རྣག་ཁྲི་སྤངས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ངོ་ཞེས་གཞི་དེས་ཁ་ཟེར་བར་འགྱུར་དུ་འོང་གི། ཞེས་གྲགས་འཛིན་མ་དང་། ས་འཚོ་མ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་འཚོ་མ་ཞེས་པ་གྲགས་འཛིན་མ་ལ་གོར་མི་རུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་པོད་ ༼ག་པ༽ ནང་དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད་དོ། །དེས་ན་ས་འཚོ་མ་ནི་སྲིད་མ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །

ས་གཞན་ན་གནས་པ། (འདུལ་བ) ཆད་ལས་ལ་གནས་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ས་གཞན་ཏེ་གནས་ནས་ལྷུང་བ་སོགས་ཀྱིས་དམན་པའི་ས་ལ་གནས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། མདོར་ན་གོ་ས་འོག་ཏུ་ཕབ་པའི་ཆད་ལས་ལ་གནས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །

ས་གཞི་སྤྲོས་ཐུགས་མ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཏུ་ངུས་མཛད་པར་ཀློང་རྡོལ་བླ་མ་གསུང་། །

ས་ཟིན་ཀོ་འཐས། ས་འཐས་ཐེར་ཟུག བེའུ་བུམ་སྔོན་པོའི་མིང་བརྡ་གོ་དཀའ་བ་འགའ་ཞིག་བཤད་པ་སོམ་ཉིའི་མུན་སེལ་ལས་བཤད། བེའུ་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ས་ཟིན་ཀོ་འཐས་མེད་པར་འདི་ལྟར་ཡང་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ས་འོག་རིམ་པ་བདུན། གཞི་དང་། ལྷག་པའི་གཞི་དང་། གཞི་མེད་དང་། གཞི་ཉིད་དང་། བཅུད་ཀྱི་གཞི་དང་། གཞི་བཟང་པོ་དང་། དག་པའི་ཞིང་སྟེ་བདུན་ནོ། །དངུལ་ཆུའི་སྒྲོལ་ཊཱི་ཀ་ན་གསལ།

ས་ཡི་ཐིག་ལེ། ས་ཡི་སྙིང་པོ་འམ་མཆོག་དང་། རྒྱན་ལྟ་བུ་ལ་གོའོ། །རྗེའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་ངོགས་ལས། དབང་པོ་རབ་ཞི་དུལ་བའི་དཔལ་གྱིས་ནི། །ཚངས་སྤྱོད་ཀྱིས་རྒྱན་ལྟ་ཡི་དྲང་སྲོང་ཡང་། །མི་བསྐྱུན་བྱིས་པ་ལྟར་མཛད་གཞོན་ནུ་དེ། །འདིར་ནི་གངས་ཅན་ས་ཡི་ཐིག་ལེར་གྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ས་ར་ཧ། བྲམ་ཟེ་སྒྲ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གསང་ཐུགས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དེའི་མིང་ངོ་། །ས་ར་ཧ་ཞེས་པ་བསྒྱུར་ན་མདའ་བསྣུན་

ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་གསང་འདུས་ཆོས་འབྱུང་ན་གསལ་ལོ། །དེ་ནི་དཔལ་ནཱ་ལེནྡྲའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་གྲུབ་ཆེན་དེ་ལས་གསང་བ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་གདམས་པ་དང་བཅས་པ་ཞུས་ཏེ། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། བྲམ་ཟེ་སྒྲ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོ་ས་ར་ཧས་ཀླུ་སྒྲུབ་ལ་བཤད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྐུ་ཚེའི་སྨད་ལ་གྲུབ་པ་ཐོབ་ནས་གྲུབ་ཆེན་ས་ར་ཧ་ཞེས་གྲགས་པར། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསང་འདུས་ཆོས་འབྱུང་ན་གསལ་ལོ། །ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་༧༩ན་ཡང་འདི་སྐོར་གསལ། སྤྱིར་སྒྲ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོ་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་བྱུང་བས་འདི་ནི་དང་པོ་དེའོ། །ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་བཀའ་བབས་བདུན་ལྡན་གྱི་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་༩ན༢ན་ཡང་གསལ་ལོ། །འདི་སྐོར་ཞིབ་པར་གོང་དུ་སྒྲ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། (འདུལ་བ) ཆད་ལས་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ། ཆད་པའི་ལས་འཁུར་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ།

ས་རབ་རིབ། ས་རིབ་ཚར་ནས་ལམ་མཐོང་མ་མཐོང་གི་ཚོད་ཙམ་ལ་ཟེར། ཡང་ན་ནམ་མ་ལངས་ཙམ་གོང་། ས་རབ་རིབ་ཀྱི་ཚེ་སླེབས་ལྟ་བུ།

སཱ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) ཤིང་སཱ་ལ་སྟེ་སྤྲོས་དཀར་ཤིང་། སྤྲོས་དཀར་འབྱུང་བའི་ཤིང་སྒྲོན་མེ་ཤིང་ངམ་ཐང་ཤིང་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པར། ཞྭ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་སུ་གསལ། རྒྱ་གར་བས་སཱལ་Sal, Salwa, Sakhu, Sakher, Shal, Kandar and Sakwa བཅས་འབོད། ཕྱི་རྒྱལ་བས་Sal tree (Shorea Robusta) ཟེར། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ལས། སཱ་ལ་ནི་ཤིང་ཆེན་པོ་ཐོག་ཚད་མང་པོ་ཡོད་པ་ནགས་ཀྱི་དབུས་སུ་ལྗང་ངེར་གནས་པ་ཞིག་འདུག ཤིང་དེ་ནི་ཆེར་མང་། ཤིང་གི་ནང་ན་མཐོ་ཤོས་འདི་ཡིན་འདུག་པས་བྲམ་ཟེའི་རིགས་སཱ་ལ་ལྟ་བུ་སོགས་བཤད་པ་ཡིན་འདུག མེ་ཏོག་དཀར་པོ་ཆགས། སྤྲོས་དཀར་ཤིང་དེ་ལས་འབྱུང་། ཆུས་མི་རུལ་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་མང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སཱ་ལའི་སྡོང་པ། སཱ་ལ་དང་དོན་འདྲ། སཱ་ལ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སཱ་ལའི་ཕོ་ཉ་མོ། དབྱངས་ཅན་མ་དམར་མོ། ཀླུ་སྒྲུབ་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས། དེ་ཡི་རིག་པ་གྲུབ་པ་ནི། །སཱ་ལའི་ཕོ་ཉ་མོ་ཞེས་བརྗོད། །ཅེས་པའི་སཱ་ལའི་ཕོ་ཉ་མོ་ནི་དབྱངས་ཅན་མ་དམར་མོ་ཡིན་པ་མཁས་པ་འགའ་གསུང་ལ། འགོན་སྟོན་འགྲེལ་ཊཱིཀ་ཏུའང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས།

ས་ལུ། སཱ་ལུ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སཱ་ལུ། <ཤཱ་ལི> འབྲས་ཀྱི་མིང་། འབྲས་དཀར་གྱི་མིང་དུ་བཤད། སཱ་ལུ་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཤཱ་ལི་ཟུར་ཆག་པར་སེམས་སོ། །བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཆེན་མོ་༢༦ན་འ་ཆུང་ཡོད་པར་བྲིས་ཡོད། ས་ལུ་ཞེས་འ་ཆུང་མེད་པ་ཡང་སྣང་།

སཱ་ལུ་ལྗང་པ། <ཤཱ་ལིསྟམྦ་ཀམ> ❶ འབྲས་ཀྱི་ལྗང་པ། སཱ་ལུ་ནི་འབྲས་སམ་འབྲས་དཀར། ལྗང་པ་ནི་སྨྱུ་གུ་འམ་སྡོང་པོའོ། །❷ མདོ་སྡེ་ཞིག་གི་མིང་། སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་མདོ་སྡེ་ ཚ ༡༡༨ན༡ བཞུགས་སོ། །པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྒྲའི་གནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལས། ས་ལི་ཞེས་པ་ལེགས་སྐད་ཀྱི། །སྐད་ཡིན་དེ་ཡི་ཟུར་བཅག་ནས། །ས་ལུ་ཞེས་པ་བོད་ཀྱི་སྐད། །ཅེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

སཱ་ལུ་ལྗང་པའི་མདོ། འཕགས་པ་སཱ་ལུའི་ལྗང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། འདི་སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་མདོ་སྡེ་ ཚ ༡༡༨ན༡ བཞུགས་ཤིང་། གཞན་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་མདོ། (རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་མདོ་དང་། རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་སྨད་ཆ་ཕྱི་ལུགས་ཀྱི་ཤོག་གྲངས་༤༠༡ལས། རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ཞེས་འབྱུང་བ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན) སོར་ཕྲེང་ལ་ཕན་པའི་མདོ། གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོར་གདམས་པའི་མདོ། མ་སྐྱེས་དགྲའི་འགྱོད་པ་བསལ་བའི་མདོ། ཁྱིམ་བདག་དཔལ་སྦས་ཀྱི་མདོ་སོགས་མཉམ་དུ་བཞུགས།

སཱ་ལུའི་ནགས། འབྲས་ཞིང་།

ས་ལེ་སྦྲམ། <ཙ་མཱི་ཀ་ར> ① གསེར་གྱི་མིང་། འདི་ལ་ལེགས་སྦྱར་དུ་चामीकरं "ཙཱ་མཱི་ཀ་རཾ" ཟེར། སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ན་ "ཙཱ་ལཱི་ཀ་རཾ" ཞེས་གསལ་བ་ཡི་གེ་དག་མིན་དཔྱད་དོ། །② བཞུ་འདུལ་མི་དགོས་པར་གཏེར་ཁ་ནས་རང་བྱུང་དུ་རྡོག་རྡོག་རྙེད་རྒྱུ་ཡོད་པའི་སྤུས་ཚད་ཧ་ཅང་ལེགས་པའི་གསེར་ཞིག ③ འགའ་ཞིག་གིས་བྱེ་མ་ལས་ཐོན་པ་ལའང་ས་ལེ་སྦྲམ་དུ་ངོས་འཛིན་པའང་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཀློང་རྡོལ་བླ་མའི་རིན་པོ་ཆེ་བརྟག་ཐབས་ལས། ས་ལས་ཐོན་པ་ཐིག་པོ་ཆེ་བྱུང་ན། །ས་ལེ་སྦྲམ་ཟེར་བྱེ་མ་གསེར་ལ་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

ས་གསུམ། ས་འོག་ས་སྟེང་ས་བླ་གསུམ། ས་འོག་ཀླུ་ཡི་འཇིག་རྟེན། ས་སྟེང་མི་ཡི་འཇིག་རྟེན། ས་བླ་ལྷ་ཡི་འཇིག་རྟེན་དང་གསུམ་མོ། །

ས་གསུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་གསོལ་འདེབས་དཔལ་ལྡན་ས་གསུམ་མ་ཞེས་བྱ་བ་རྗེའི་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད།

ས་གསུམ་མའི་ཊཱི་ཀཱ་ཚིག་དོན་གསལ་བ། ས་གསུམ་མའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་དོན་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད།

སྭཱཧཱ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ གཞི་ཚུགས་ཤིག ❷ ལྷ་ལ་སྦྱིན་སྲེག་སྦྱིན་པའི་དོན། སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ལས་བཤད། མུ་སྟེགས་པས་སྦྱིན་སྲེག་འབུལ་སྐབས། སྲེལ་ཚིག་རེའི་མཇུག་ཏུ་སྭཱཧཱའི་ཚིག་རེ་སྦྱར་ཏེ་འབུལ་བ་དེང་སང་ཡང་གྲོང་ཅག་གི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག་བྱེད་དུས་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། ཁོ་བོས་ནི་མཆོད་ཅིག་མཆོད་ཅིག་ལྟ་བུའི་ཚིག་ཅིག་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །❸ སྡིག་པ་ཞི་བ་དང་། དགེ་ཚོགས་འཕེལ་བ། ལེགས་པ་ཀུན་སྦྱིན། སྭཱཧཱ་ནི་སྡིག་པ་འཇོམས་པ་དང་། དགེ་བ་འཕེལ་བ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པས་དབུགས་འབྱིན་པ་སྟེ། རྩེ་མོ་ལས། སྭཱཧཱ་ཞེས་ནི་ཅི་ཞིག་བརྗོད། །སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བྱེད་ཅིང་། །དགེ་བའི་ཚོགས་ནི་འཕེལ་བར་བྱེད། །ཉམས་པ་ཐམས་ཅད་འཕྲོག་བྱེད་ཅིང་། །སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་པའི་མཆོག །ཅེས་གསུངས། ཞེས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❹ ཕྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན། བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྙིང་པོ་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག་༨ན༥ལས། སྭཱཧཱ་ནི་ཕྱུར་ཅིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས། གཞི་ཚུགས། བརྟན་བྱེད་དམ། བརྟན་པར་ཕྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་དོན།

ས་ཧ་ཀཱ་རཿ (ལེགས་སྦྱར) དྲི་ཤིན་ཏུ་ཞིམ་པའི་ཤིང་ཏོག་ཨ་མྲའམ་ཨཱམ་ཞེས་པའི་ཤིང་ཏོག་དེའི་བྱེ་བྲག་ཅིག ལེགས་སྦྱར་དུ་འདི་ལ་आमरं्ཨ་ཨམྲཾ། सहकारःས་ཧ་ཀཱ་རཿचूतःཙཱུ་ཏཿཞེས་ཀྱང་བརྗོད།

ས་ཏོ་ར། (ལེགས་སྦྱར) ཟ་ཏོར། ཟ་ཏོར་ལ་གཟིགས།

སཱ་ག་ར། (ལེགས་སྦྱར) རྒྱ་མཚོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་༨༨མདུན་གཟིགས་ལས། སཱ་ག་ར། དུག་ཅན་ཞེས་བསྒྱུར་འདུག

སག ❶ རེའུ་མིག་མང་པོ་གཤིབས་པ་ལྟ་བུའི་དབྱིབས་སམ་རི་མོའི་མིང་། (སག་ཞྭ) ནི་རེའུ་མིག་ལྟ་བུའི་བུ་ག་མང་པོ་ཡོད་པའི་བསིལ་ཞྭའི་མིང་། (ཏ་སག) ནི་ཏའི་ལུས་ཀྱི་རེའུ་མིག་ལྟ་བུའི་རི་མོའམ་སེན་མོའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་དངོས་རྫས་དེའི་མིང་། (སག་ཏ) ནི་ལུས་ན་ཏ་སག་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཏའི་རིགས་ཤིག་གི་མིང་། (སག་ལྷམ) ནི་བུ་ག་མང་པོ་ཡོད་པའི་བསིལ་ལྷམ་གྱི་མིང་། (སག་རི) ནི་ལུས་ལ་ཆགས་པའི་དྲེག་པའམ་པགས་ནད་དྲེག་པ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཤིག ❷ སྨྱུག་མའམ་རྩི་ཤིང་གཞན་གྱིས་བསླེས་པའི་ཡོལ་བའམ་གདན་དྲ་མིག་ཅན་གྱི་མིང་སྟེ། (སྨྱུག་སག) སག་གདན་ཞེས

པ་ལྟ་བུ། ❸ ཤིང་ཚག་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའི་མཚོན་བྱེད་དེ། སག་སྒྲ་གྲག་ལྟ་བུ། ❹ གཞན་གྱིས་མ་ཚོར་བར་གློ་བུར་བྱེད་པའི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་མིང་། སག་ཏེ་ཕྱིན་ལྟ་བུ། ཕལ་སྐད་དུ། སག་སྟེ་ཁ་ལ་ཕྱིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❺ (ཚིག་རྒྱན) དངོས་པོ་མང་པོ་གཡོ་འགུལ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། འབུ་གྲོག་མ་སག་སག་འགུལ། ཁྲོམ་ན་སག་སག་བྱེད་ལྟ་བུ། འདི་ལ་སིག་སིག་བྱེད་ལྟ་བུ། ❻ ཤར་རྒྱུག སག་གིས་འགྲོ་ལྟ་བུ། ཁོས་བཟ་ཐོ་ཁྱེར་ནས་སག་གིས་འགྲོ་བ། གསར་བསྒྲིགས་དང་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་གཉིས་ཀ་ཕན་ཚུན་ཁ་སྐོང་གི་ཚུལ་མཉམ་དུ་བཀོད། ❼ སེག་དང་དོན་གཅིག ཀོ་སག་ཅེས་པ་དང་ཀོ་སེག་ལྟ་བུ་དོན་འདྲ་བར་སེམས།

སག་གིས་འགྲོ། ❶ ཤར་རྒྱུག་གམ་ཐོགས་མེད་དུ་འགྲོ་བའི་དོན། སག་གིས་འགྲོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སོམ་སེལ་ལས། ཤར་གྱིས་འགྲོ་བ་སྟེ་ཐོགས་མེད་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་བཤད། བེའུ་འགྲེལ་ལས། ལམ་ལྔ་རིམ་གྱིས་བསྒྲོད་ནས། ཐ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་སག་གིས་འགྲོ་བ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ གཞན་གྱིས་མ་ཚོར་བར་གསང་སྟབས་ཀྱིས་གློ་བུར་དུ་འགྲོ་བའི་དོན། སག་སྟེ་ཕྱིན་པ། ཕལ་སྐད་དུ། སག་སྟེ་ཁ་ལ་ཕྱིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སང་བྱ་གནངས་བྱ། སང་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། གནངས་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་ཕྱི་བཤོལ་གྱི་ལེ་ལོ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན།

སངས་རྒྱས། (བུདྡྷ) ❶ མ་རིག་པའི་མུན་པ་སངས་ཤིང་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་བློ་གྲོས་རྒྱས་པའི་གང་ཟག ཡང་ན་མ་རིག་པའི་གཉིད་རྒྱུན་ཆད་པས་སངས་པ་སྟེ་གཉིད་སད་པ་བཞིན། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མི་ཤེས་པའི་ཟུམ་པ་བཅོམ་ཞིང་ཤེས་བྱ་ལ་བློ་རྒྱས་པས་པད་འདབ་རྒྱས་པ་བཞིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་སངས་རྒྱས་དང་། ཞེས་དང་། སྐྱབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། ཤེས་བྱ་ལ་ནི་བློ་རྣམས་རྒྱས། །རྨོངས་པའི་ཟུམ་པ་བཅོམ་པས་ན། །སངས་རྒྱས་པད་མ་ལྟར་རྣམ་རྒྱས། །ཞེས་དང་། དེས་ན་བུདྡྷའི་སྒྲ་གཉིད་སད་པ་དང་པད་འདབ་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པ་སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ལ་དེ་གཉིས་ཀའི་སྒྲ་དོན་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བསྡོམས་ནས་བསྒྱུར་རོ། །ཞེས་རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ་ལས་གསུངས། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བའི་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱིར་སངས་པ་དང་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། བུདྡྷའི་སྒྲ་ཡང་ན་སངས་པ་དང་ཡང་ན་རྒྱས་པ་ལ་འཇུག་ཀྱང་། བོད་དུ་ཐོག་མའི་ལོ་པཎ་རྣམས་ཀྱིས་མུན་པ་སངས་པའམ་པདྨ་ཁ་རྒྱས་པ་ལྟ་བུ་ལ་བུདྡྷའི་སྒྲ་བྱུང་ཚེ་སྐབས་ཐོབ་དེ་ཉིད་དུ་སངས་པའམ་རྒྱས་པ་ཞེས་སོ་སོར་བསྒྱུར་ལ་སངས་རྒྱས་ལ་སྒྲ་འདི་བྱུང་ཚེ་དེ་རྣམས་སུ་མི་འཁྲུལ་

བའི་ཕྱིར་གཉི་གར་དུ་ཅིག་ཅར་བསྒྱུར་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པར་བརྡ་སྤྲོད་བམ་གཉིས་མ་སོགས་ལས་བཤད་པ་སྟེ་འདི་ལྟ་བུའི་དོན་ཅན་ཆེས་མང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །❷ རྟོགས་པའམ་གོང་དུ་ཆུད་པ། དཔེར་ན་རང་རྒྱལ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་འབྲིང་པོའམ། སངས་རྒྱས་འབྲིང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་མདོ། མདོ་སྡེ་༼ཀ༽པའི་ནང་བཞུགས།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་དགྲ་ལན་གསུམ་བྱུང་ཚུལ། བསྟན་པ་ལ་དགྲ་ལན་གསུམ་བྱུང་ཚུལ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤྱིའི་མིང་ངམ། མདོ་ལུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མིང་། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་༤ན༥ལས། དང་པོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའི་བསམ་པ་ལ་བསླབས། དེ་ལ་ལོབས་པ་ན་བསྐྱེད་རིམ་དང་། དེ་ལ་ལོབས་ན་རྫོགས་རིམ་ལ་སློབ་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན། ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པའི་ཞིང་ལྟ་བུ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཟེར། དཔེར་ན་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ལྟ་བུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཞེས་པ་དག་ཞིང་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད། དེ་ཡང་འཕགས་པ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་གི་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་༼ཛ་པ༽༧༡༤ན༣ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། ཤཱ་རིའི་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་འབུམ་འདས་པ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གོང་གི་ལུང་ལས “སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་ནས” ཞེས་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡིན་པར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག འདུས་མ་བྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་གནས་དེ། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཀུན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་། དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། བདག་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྤྱོད་པའི་

གནས། །དམ་པའི་དོན་གྱི་སྐུ་ཡིན་ཏེ། །དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱི་བཛ་ཡི་སྐུ། །ཕ་རོལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། སྐྱེ་འཇིག་དང་བྲལ་བ་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན། འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན། རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་ཡོན་ཏན། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན། བརྩེ་བའི་ཡོན་ཏན། ནུས་པའི་ཡོན་ཏན། རང་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན། གཞན་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། །མཁྱེན་དང་བརྩེ་དང་ནུས་པར་ལྡན། །དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བསྡུ་ན་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་རང་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་གཞན་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དང་པོ་གསུམ་ནི་རང་དོན་ཏེ། །ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་གཞན་དོན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག ཆོས་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་སྐྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་བཞིན་དུ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་ལ། བདུད་བཞི་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་སོ། །སངས་རྒྱས་དང་བཅོམ་ལྡན་འདས་གཉིས་ཀ་སྨོས་པ་ནི་གུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལག་མཐིལ་དུ་སྐྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་བཞིན་དུ་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ། བདུད་བཞི་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་སོ། །ཚིག་གཉིས་ཀ་སྨོས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་སྟོད་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་སྟེ། གུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དག་མུ་བཞིར་བྱེད་དེ། སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ་བཅོམ་ལྡན་མ་ཡིན་པ། བཅོམ་ལྡན་ཡིན་ལ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མུ་དང་བཞིར་འདོད་དོ། །དང་པོ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཡིན་པ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དག་གོ། (འདི་ནི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན) བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡིན་ལ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་སོ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་དོ། །འདུལ་བ་བཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད།

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྣམ་ཐར། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་དང་། མངོན་འབྱུང་གི་མདོ། འདུལ་བ་གཞི་བམ་པོ་བརྒྱད་བཅུ་གཅིག་པ་བཅས་ན་ཡོད། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོར་ཧ་ཅང་རྒྱས་པོ་གསུངས་ཡོད།

སངས་རྒྱས་ཆོས་ཚོགས་མ། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཚོགས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་བདག་ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི། །བདག་གིས་སྦྱིན་སོགས་བགྱིས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། །འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་ཤོག །ཅེས་པའི་སྐྱབས་སེམས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་པོ་འདི། ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤས་མཛད། ཚིག་རྐང་གསུམ་པ་འདི་ལ་འདོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་ལྟར། གོང་ལྟར། བདག་གིས་སྦྱིན་སོགས་བགྱིས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། །ཞེས་པ་དང་། ཡང་ན། བདག་གིས་སྦྱིན་སོགས་བགྱིས་པའི་ཚོགས་ནམས་ཀྱིས། །ཞེས་བཏོན་ན་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་བས་ཁྱབ་ཆེ། ཆོས་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་སྐབས་ལྟ་བུར། བླ་མས། བདག་གིས་ཆོས་བཤད་བགྱིས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། །ཞེས་དང་། སློབ་མས། བདག་གིས་ཆོས་ཉན་བགྱིས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། །ཞེས་སོ་སོར་ཁ་སྒྱུར་བྱེད་དགོས།

སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་ཇོ་བོ་ཡབ་སྲས་དང་ཞེས་སོགས། རྗེད་ཐང་བྱང་མ་ཁང་གསར་བའི་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་གསུངས།

སངས་རྒྱས་འདུལ་བ། (འདུལ་བ) སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ།

སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས། སངས་རྒྱས་དཔའ་བོ་བདུན་གྱི་ཡ་གྱལ། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། འདི་ནས་བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་དགུ་བཅུ་རྩ་གཅིག་འདས་པའི་མདུན་རོལ་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཛིག་པའི་བསྐལ་པ་དག་གིས་འཛིག་རྟེན་འདི་ཞིག་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་ཞེས་སོགས། སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་ཞེས་པ་འདི་འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་པས་གསུངས། ཞེས་ཀློང་རྡོལ་བླ་མའི་གསུང་འབུམ་གླེགས་བམ་གཉིས་པ་༤༠༩ལས་བཤད།

སངས་རྒྱས་པ་ལ་བཞི་པ་དང་ཞེས་སོགས། སངས་རྒྱས་པ་ལ་བཞི་པ་དང་། །ལྔ་པ་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་མིན། །ཞེས་པ་འདི་རྡོ་རྗེ་སྙིང་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་ཚིག་ཡིན་པར། ལྕང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེའི་གྲུབ་མཐའ་དང་། སི་ཏུ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་སྨོན་ལམ་གྱི་འགྲེལ་པར་གསུངས།

སངས་རྒྱས་དཔའ་བོ་བདུན། སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས། གཙུག་ཏོར་ཅན། ཐམས་ཅད་སྐྱོབ། འཁོར་བ་འཇིག གསེར་ཐུབ། འོད་སྲུང་། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དང་བདུན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ། སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་གཙུག་ཏོར་ཐམས་ཅད་སྐྱོབ། །འཁོར་བ་འཇིག་དང་གསེར་ཐུབ་འོད་སྲུང་དང་། །ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་གཽ་ཏམ་ལྷ་ཡི་ལྷ། །སངས་རྒྱས་དཔའ་བོ་བདུན་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། བུདྡྷཱ་ཨ་བ་ཏ་ད་ས་ཀ་ནཱ་མ་མཧཱ་བཻ་པུ་ལྱཾ་སཱུ་ཏྲ། ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་ཕལ་པོ་ཆེ་འདི་ལ་ ཀ ཁ ག ཨ བཅས་གླེགས་བམ་བཞི་ཡོད། དང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ནི། བཇ་སྙིང་དུ་སངས་རྒྱས་ཟ་གཆད་དུ་གྲགས་ཤིང་། ཡང་སྙན་གྱི་གོང་རྒྱན་དུའང་བསྒྱུར་བ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་དེའང་ཁྱེ་བྲག་གི་མིང་སྒྲོ་ལ་བཏགས་པར་གསལ་ཏེ། མདོ་འདིའི་ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུའི་བར་དུ་ཕལ་པོ་ཆེ་ཞེས་དཀར་ཆག་ལྡན་དཀར་མ་སོགས་སུ་བཤད་པ་གང་ཞིག །དེས་ལྷག་མ་རྣམས་ལའང་མཚན་དེ་ལྟར་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཚན་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་མདོ་སྡེ་འདི་ལ། སྤྱིར་སློ་ཀ་འབུམ་དང་། ལེའུ་སྟོང་ཡོད་པ་ལས། བསྟན་པ་ལ་དགྲ་ལན་གསུམ་བྱུང་བའི་ཐ་མའི་སྐབས་སུ་དཔལ་ནཱ་ལེནྡྲའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་རཏྣ་སཱ་གཱ་ར། རཏྣ་ད་དྷི། རཏྣ་རཉྫ་ཀ་ཞེས་བྱ་བའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་གསུམ་ཆར་ཚིག་པའི་སྐབས་སུ། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་འདུས་པ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ལས་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་ལུས། མདོ་ཕལ་ཆེན་གྱི་ལེའུ་སྟོང་ལས་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་ལུས། འདུས་པ་ཆེན་པོ་དུམ་བུ་སྟོང་ལས་དུམ་བུ་དགུ་ལུས། ལངྐར་གཤེགས་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་ལེའུ་ཉི་ཚེ་བ་ཙམ་ལུས་པར་གྲགས་པ་ལས། མ་ཚང་བའི་འཕྲོ་ཇི་ཙམ་བཞུགས་པ་བསྒྱུར་བ་ལ། གླེགས་བམ་ ཀ་པ་ལ་ ཕལ་པོ་ཆེ་ལེའུ་ཉེར་དགུ། སློ་ཀ་བཞི་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ། བམ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། ལེའུ་སུམ་ཅུ་པ་ནོར་བུ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལེའུ་ལ། སློ་ཀ་སུམ་སྟོང་དགུ་བརྒྱ། བམ་པོ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པའི་སྟོད་ནས་བམ་པོ་གཅིག་སྟེ། ཡོངས་བསྡོམས་བམ་པོ་སུམ་ཅུ་བཞུགས། ཁ་པ་ལ་ ནོར་བུ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལེའུའི་གཤམ། བམ་པོ་བཅུ་གཉིས་རྫོགས་པ་དང་། སོ་གཅིག་པ་ས་བཅུ་པའི་ལེའུ། སློ་ཀ་ཉིས་སྟོང་བཞི་བརྒྱ། བམ་པོ་དགུ། སོ་གཉིས་པ་ཀུན་བཟང་གིས་བསྟན་པའི་ལེའུ། སོ་གསུམ་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཅུ་པའི་ལེའུ། སོ་བཞི་པ་མངོན་ཤེས་བསྟན་པའི་ལེའུ། སོ་ལྔ་པ་བཟང་པོའི་ལེའུ། སོ་དྲུག་པ་གྲངས་ལ་འཇུག་པའི་ལེའུ། སོ་བདུན་པ་ཚེའི་ཚད་ཀྱི་ལེའུ། སོ་བརྒྱད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་བསྟན་པའི་ལེའུ་ཡན་བམ་པོ་བརྒྱད་དེ། ཡོངས་བསྡོམས་བམ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་བཞུགས་སོ། །ག་པ་ལ་ ལེའུ་སོ་

དགུ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྟན་པའི་ལེའུ། བཞི་བཅུ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་རྒྱ་མཚོ་བསྟན་པའི་ལེའུ། ཞེ་གཅིག་པ་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བསྟན་པའི་ལེའུ། ཞེ་གཉིས་པ་ཀུན་བཟང་གི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པའི་ལེའུ་རྣམས་ལ་བམ་པོ་བརྒྱད་དེ། སླེགས་བམ་ལྔ་མའི་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོས་བསྟན་པའི་ལེའུ་ནས། འདིའི་བར་ཁྲིན་བསྡོམས་སློ་ཀ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ། བམ་པོ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པའི་ལེའུར་གྲགས་སོ། །ཞེ་གསུམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་བ་དང་འབྱུང་བ་བསྟན་པའི་ལེའུ། སློ་ཀ་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ། བམ་པོ་ལྔ། ཞེ་བཞི་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལེའུ་སློ་ཀ་སུམ་སྟོང་སུམ་བརྒྱ། བམ་པོ་བཅུ་གཅིག ཞེ་ལྔ་པ་སྡོང་པོ་བཀོད་པ་འཕྲོས་དོན་དང་བཅས་པ་ལས་སྡོང་པོས་བརྒྱན་པའི་ལེའུ། སློ་ཀ་བརྒྱད་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་བམ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་པའི་སྟོད་ནས་བམ་པོ་བརྒྱད་དེ་ཁྲིན་བམ་པོ་ཉེར་བདུན་རྣམས་བཞུགས་སོ། །{ཨ་པ་ལ} སྡོང་པོས་བརྒྱན་པའི་ལེའུའི་འཕྲོ་བམ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་དང་། དེའི་གཤམ་དུ་ནོར་བཟང་གིས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་བསྙེན་ནས་བཟང་སྤྱོད་སྨོན་ལམ་གསུངས་པའི་མཐར་སྡོང་པོས་བརྒྱན་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཆེན་པོ་ལས་ནོར་བཟང་གིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྙེན་པའི་སྤྱོད་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་གསུངས་པ་ལ་བམ་པོ་གཅིག་སྟེ་ཁྲིན་བམ་པོ་སུམ་ཅུ་རྣམས་བཞུགས་སོ། །དེ་ལྟར་ཕལ་པོ་ཆེའི་ལེའུ་ཇི་སྙེད་པ་འདི་ལ་ཀུན་མཁྱེན་བུས་ལེའུ་བཞི་བཅུ་རྩ་ལྔ་པ་ཡན་ཆད་དུ་སློ་ཀ་སུམ་ཁྲི་དགུ་སྟོང་སུམ་ཅུ། བམ་པོ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་དང་སློ་ཀ་སུམ་ཅུ་ཡོད་པར་གསུངས་སྣང་བ་སློ་ཀ་སུམ་བརྒྱ་ལ་བམ་པོར་བཅད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། དཀར་ཆག་ལྡན་དཀར་མར་བམ་པོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་དུ་མཛད་སྣང་། འདིར་ནི་ཚལ་པ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་དང་མཐུན་པར་ལེའུ་ཞེ་ང་པ་ཡན་བམ་པོ་བརྒྱ་དང་བཅོ་ལྔ། དེ་ཕྱིན་བམ་པོ་གཅིག་བཅས་བརྒྱ་དང་བཅུ་དྲུག་ཡོད་ཅིང་། བམ་ཚད་ནི་ཕལ་ཆེར་སློ་ཀ་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་དང་། འགའ་ཞིག་བཞི་བརྒྱ་དང་ཕྱེད་བཞི་བརྒྱ་པའང་ཡོད་པར་འདུག་གོ །སྒྱུར་བྱེད་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཛི་ན་མི་ཏྲ་དང་། སུ་རེནྡྲ་བོ་དྷི་དང་། ལོ་ཙྪ་བ་བནྡེ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྒྱུར་ཅིང་ལོ་ཆེན་བཻ་རོ་ཙ་ནས་ཞུས་ཆེན་མཛད་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་དཀར་ཆགས་ལས་དང་། ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་སོགས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ཡང་། བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ་གྱི་བོད་དུ་བསྟན་དར་ཚུལ་བཤད་པ་«བསྟན་པ་རྒྱས་པ་རྒྱན་གྱི་ཉི་འོད་ཅེས་བྱ་བ»‹ན༣ལས། སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་ཁྲི་དགུ་སྟོང་སུམ་ཅུ་སྟེ་བམ་པོ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་ཅུ་དང་། ད་ལྟ་སྡེ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ལ་ལེའུ་བཞི་བཅུ་རྩ་ལྔའི་དང་པོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་དབང་པོའི་རྒྱན་དང་། མཐའ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། སྡོང་

པོས་བརྒྱན་པ་ནོར་བཟང་གིས་བླ་མ་བསྟེན་པ་ཞེ་ལྔ་པ་ལ་ཡོད་ལ། དཀོན་མཆོག་ཏ་ལ་ལ་བམ་པོ་ལྔ་སྟེ་ཀུད་ན་ཡོད་དོ། །འདིའི་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱི་ནས་གཟུངས་བསྡུས་སུ་བཅུག་ནས་སྣང་སྟེ་འདི་གཟུངས་མ་ཡིན་པས་ཕལ་ཆེན་གྱི་ཟླ་ལ་བཞག་གོ །འདིའི་དང་པོ་མ་དྷ་དབྱེ་ཆོས་ཀྱི་དགོན་པར་གསུངས་པ་དང་ས་བཅུ་པ་སངས་རྒྱས་ནས་ཞག་བདུན་ཕྲག་གཉིས་པ་ལ་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་དབང་བསྒྱུར་གྱི་གནས་སུ་གསུངས་པ་དང་། ནོར་བཟང་གིས་བླ་མ་བསྟེན་པ་མཉན་ཡོད་ན་བཞུགས་པའི་ཚེ་བྱུང་བ་དང་། དཀོན་མཆོག་ཏ་ལ་ལ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་དུ་མ་ཡོད་མོད་ཀྱི་སྔོན་དཔེ་ཉམས་པའི་ཚེ་གང་རྙེད་པ་བྲིས་པས་བར་བར་ནས་ཆད་པ་མང་པོ་ཡོད་ལ་མཇུག་ཐེ་སྙེད་པ་རྫོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ་གང་རྙེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཕལ་ཆེན་གྱི་ལེའུ་སྟེ་བཞི་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སངས་རྒྱས་འབྲིང་། རང་སངས་རྒྱས། སྒྲ་བཤད་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐད་དོད་བུདྡྷ་ནི། རྟོགས་པའམ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལའང་འཇུག་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པས་ན་སངས་རྒྱས་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་ལ། ཉན་ཐོས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ལས་དམན་པས་ན་འབྲིང་ངོ་། །

སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད། མར་མེ་མཛད་ལ་གཟིགས།

སངས་རྒྱས་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སངས་རྒྱས་ཞིང་དུ་དམིགས་ཏེ་དབུལ་བར་བགྱི། མཎྜལ་གྱི་སྐབས། སངས་རྒྱས་ཞིང་དུ་དམིགས་ཏེ་དབུལ་བར་བགྱི། །ཞེས་བརྗོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་འབུལ་རྒྱུའི་རྫས་དང་། སངས་རྒྱས་ཞིང་ལ་དམིགས་ཏེ་དབུལ་བར་བགྱི། །ཞེས་བརྗོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་འབུལ་སའི་ཡུལ་ལ་བཞག་ནས་དེ་ལ་དབུལ་བར་བགྱི། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པ། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོ་གསུང་ངོ་། །

སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་སློབ་མ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ནི། ཨོ་ཌི་ཡ་ནའི་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས། ལཀྵྨཱི་ཆེན་མོ་མཉེས་པར་བྱས། གཞན་ཡང་སྲུང་བའི་ཞབས་དང་འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན་སོགས་ལས་གསང་བ་འདུས་པའི་དབང་རྒྱུད་མན་ངག་དང་བཅས་པ་མནོས་ནས་བསྒོམས་པས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། བི་ཀྲ་མ་ཤཱི་ལར་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མཛད་དེ་ཀྲི་ཡོག་སྡེ་གསུམ་དང་། ནང་རྒྱུད་སྡེ་ལྔ་སྟེ། འདུས་པ། སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲ་བ། སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྱོར། ཟླ་གསང་ཐིག་ལེ། འཇམ་དཔལ་ཁྲོས་པ་རྣམས་དང་། ཁྱད་པར་གསང་བ

འདུས་པའི་རྒྱུད་གཙོ་བོར་བཤད་པས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་རྒྱས་པར་མཛད། སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་བཟང་། རྫོགས་རིམ་གྲོལ་བའི་ཐིག་ལེ་སོགས་མཛད་ཅིང་འདུས་པ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཞེས་སྲོལ་ཆེན་གཅིག་ཏུ་གྲགས། འཇམ་དཔལ་གྱི་གསུང་ལ་ཟིན་བྲིས་སུ་མཛད་པ་འཇམ་དཔལ་ལུང་སོགས་གཞུང་བཅུ་བཞི་དང་གཞན་ཡང་གཞུང་མང་པོ་མཛད། སློབ་མ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་གཙོ་བོར་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། རབ་ཞི་བཤེས་གཉེན། སྒྲ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོ། རྡོ་རྗེ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ་མཆོག་བཞི་སོགས་བྱོན་ནོ། །

སངས་རྒྱས་སོ་ལྔའི་སྐུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ལྟུང་བཤགས་ཀྱི་ལྷ་སོ་ལྔའི་སྐུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སཏྭ། (ལེགས་སྦྱར) སེམས་དཔའ། བསླབ་ཚུལ་ནི། སཏྟོ་ཝ་ལྟ་བུར་བསླབ་གོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་སྭ་ཧཱ་བ་ཞེས་པ་ལ་སོ་ཝ་ཧཱ་བ་དང་། ཨི་ཤྭ་ར་ཞེས་པ་ལ་ཨི་ཤོ་ཝ་ར་དང་། སྭ་ར་ཞེས་པ་ལ་སོ་ཝ་ར་དང་། ཛྭ་ལ་ཞེས་པ་ལ་ཛོ་ཝ་ལ་ལྟ་བུར་བསླབ་གོ་གསུང་། དེས་དེ་དང་འདྲ་བ་གཞན་རྣམས་ལའང་རིགས་འགྲེའོ། །

སད་སེར། སད་དང་སེར་བ་ཞེས་པ་སྟེ། སད་ནི་འདིར་གནམ་གཤིས་ཀྱི་གྲངས་ཚད་ཀླད་ཀོར་གྱི་འོག་ཏུ་ལྷུང་ནས་ལོ་ཐོག་འཁྱགས་རེངས་སུ་འགྱུར་ཏེ་སྐྱེ་མི་ཐུབ་པར་འགྱུར་བའི་ནད་ཅིག་ལ་ཟེར་ལ། དབྱིན་སྐད་ཀྱི་ frost ཟེར་བ་དེ་དང་ཕལ་ཆེར་ཕྱོགས་མཚུངས་སོ། །སེར་ནི་སེར་བ་སྟེ་ཕལ་སྐད་དུ་སེ་ར་ཟེར་བ་དེའོ། །

སད་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུའི་བསྲེ་བ། བསྲེ་བ་སྐོར་དགུའི་གསུམ་པ་དང་སད་དུས་ཀྱི་བསྲེ་བ་གསུམ་གྱི་འང་གསུམ་པ་ནི། སད་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་ལས་ལངས་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་ལས་ལྡང་བར་རྩོམ་པ་ན། རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་འདི་གསང་འདུས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ན། སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའམ། རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་སྐུར་ལྡང་བ་དང་། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ན། སྤྲུལ་སྐུ་འབྲས་བུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐུར་ལངས་ལ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་ལས་གྲུབ་པའི་ལོངས་སྐུ་དེ་ཡང་སྤྲུལ་སྐུའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྲེ་བའོ། །

སད་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བ། བསྲེ་བ་སྐོར་དགུའི་དང་པོ་དང་སད་དུས་ཀྱི་བསྲེ་བ་གསུམ་གྱི་འང་དང་པོ་ནི། རྡོ་རྗེའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རླུང་སྙིང་གའི་ཧཱུ་ཧཱིའི་ནང་དུ་བཞུགས་གནས་ཐིག་གསུམ་བྱས་པ་ལས་སྨིག་རྒྱུ་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་རྣམས་འཆར་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྣང་བ། མཆེད་པ། ཉེར་ཐོབ།

འོད་གསལ་རྣམས་འཆར་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དུས་སུ་ལྟ་བ་དྲན་པར་བྱེད་ཅིང་། ཁྱད་པར་འོད་གསལ་གྱི་དུས་སུ་གདམས་ངག་དང་སྦྱར་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ནི་སད་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བ་ཡིན་ནོ། །

སད་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུའི་བསྲེ་བ། བསྲེ་བ་སྐོར་དགུའི་གཉིས་པ་དང་སད་དུས་ཀྱི་བསྲེ་བ་གསུམ་གྱི་ནང་གཉིས་པ་ནི། སད་དུས་ཀྱི་སྒྱུ་ལུས་ལོངས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་དེ་ལས་ལྡང་བར་རྩོམ་པ་ན་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་ཙམ་ལས་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་ལས་ལོགས་སུ་ཕྱེ་སྟེ། གསང་འདུས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ན། ལོངས་སྐུ་དང་པོའི་མགོན་པོ་དང་། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ན། རྒྱུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་འཇའ་ཚོན་ལྟ་བུའི་སྐུར་སྐད་ཅིག་གིས་ལྡང་བ་ནི་སད་དུས་ཀྱི་སྒྱུ་མ་ལོངས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་ཡིན་ནོ། །

སད་པ། ❶ སངས་པ། གཉིད་སད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ རྒྱས་པའམ་བརྟས་པ། དཔེར་ན་བག་ཆགས་སད། ཉམས་སད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ བརྟག་དཔྱད་དམ་ཚོད་ལྟ་བྱེད་པའི་དོན། ཅི་ཟེར་བརྟག་པའི་ཚིག་ལ་སད་གདའ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ལས། བོད་ལ་བཙུན་པ་གཏུབ་མི་གཏུམ་སད་པའི་ཕྱིར་སད་མི་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ ལྷའི་མིང་། ལྷ་རྣམས་ལ་གཉིད་མེད་པས་དེ་དག་ལ་རྣམ་སད་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་ལ་སད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ན་གཟིགས་ན་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་དུ་ལྷ་བཅུ་དྲུག་ལ་སད་པ་བཅུ་དྲུག་ཅེས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །

སད་པ་སྤྲུལ་སྐུའི་བསྲེ་བ། བསྲེ་བ་སྐོར་དགུའི་དྲུག་པ་དང་གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྲེ་བ་གསུམ་གྱི་གསུམ་པ་ནི། སད་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་ལྡང་བར་རྩོམ་པ་ནི། རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་འདི་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་། རྡོ་རྗེ་འཆང་གང་རུང་དང་། འཇིགས་བྱེད་ལྟར་ན་སྤྲུལ་སྐུ་འབྲས་བུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐུར་བསྒོམ་ལ། དེའི་ཐུགས་ཀར་ཧཱུྃ་ལས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་དེ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པར་བསྒོམ་པའམ། སྤྲུལ་སྐུར་བསྒོམ་པ་ནི་སད་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྲེ་བའོ། །

སད་འཐུམ། གཉིད་ཡང་ཡང་སད་ནས་གཉིད་མི་འོང་བ་ལ་སད་འཐུམ་ཟེར།

སད་མི་བདུན། (འདུལ་བ) ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ་ (ལང་འགྲོ་སྣང་བཞེར། གཉེར་སྟག་བཙན་གདོང་གཟིགས སེང་མགོ་ལྷ་ལུང་གཟིགས། མཆིམས་མེ་ལྷ་རྣམས་མངགས་ནས་བི་ཀྲ་མ་ཤཱི་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་ནས) རྒྱ་གར་གྱི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲའི་

སྡེ་པའི་དགེ་སློང་བཅུ་གཉིས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་མཁན་ཆེན་བོ་དྷི་སཏྭས་ (ཤཱནྟ་རཀྵི་ཏ་འམ་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོས) མཁན་པོ་མཛད་དེ་བོད་ལ་རབ་བྱུང་ཡོང་མི་ཡོང་ཚོད་བལྟ་བའི་ཕྱིར་སད་མི་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཏེ་རིམ་གྱིས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྡེ་མང་དུ་འཕེལ་ལོ། །སད་མི་བདུན་ནི། ༡ སྦ་ཁྲི་བཞེར། (འདི་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གི་དང་པོ་ཡིན། ཞེས་རྒྱལ་རབ་སྦ་བཞེད་ཞབས་བཏགས་མ་༥༥དང་། ཆོས་འབྱུངམཁས་པའི་དགའ་སྟོན་༣༦༠སོགས་སུ་གསལ་ལོ། །སྦ་ཁྲི་བཞེར། སྦ་ཁྲི་གཟིགས། སྦ་རཏྣ། ཙ་ཁྲི་གཟིགས། ཙ་ཁྲི་བཞེར། ཙ་རཏྣ། བྱ་ཁྲི་གཟིགས། དཔལ་དབྱངས་བཅས་ཞུ། འདི་ལ་སྦ་དང་། ཙ། འབའ། དབའ། ཧྭ་ཞེས་འབྲི་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་སྣང་ངོ་) ༢ སྦ་གསལ་སྣང་། (སྦ་གསལ་སྣང་དང་། གསལ་སྣང་། ཡེ་ཤེས་དབང་པོ། སྦ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན། སྦ་གསལ་སྣང་གིས་བལ་ཡུལ་དུ་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་དང་མཇལ་ཏེ་མང་ཡུལ་དུ་སྤྱན་དྲངས་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཤིང་སེམས་བསྐྱེད་དེ་མཁན་ཆེན་གྱིས་མཚན་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་ཞེས་བཏགས་སོ། །ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་མང་པོར། སྦ་གསལ་སྣང་སད་མི་བདུན་གྱི་དང་པོར་བགྲངས་མེད། བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ལས་ནི། སྦ་གསལ་སྣང་གཉིས་པར་བགྲངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མཁན་པོ་བོ་དྷི་སཏྭས་བྲས་ནས་ཐོག་མར་བྱ་ཁྲི་གཟིགས་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་ (གཞན་ཡང་སྔོན་གྲས་སུམ་བརྒྱ་རབ་ཏུ་བྱུང་) མངོན་ཤེས་ལྔ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་སྦ་གསལ་སྣང་། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུའང་སྦ་གསལ་སྣང་གཉིས་པར་བགྲང་ངོ་། །སྦ་གསལ་སྣང་ངམ་སྦ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོས་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་སྤྱན་འདྲེན་དུ་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས། རྒྱ་ནག་ཏུའང་ཆོས་འཚོལ་དུ་ཕེབས་སྐོར་བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་༡༩༥དང་། རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་༢༠༣སོགས་ན་གསལ་ལོ) ༣ བཻ་རོ་ཙ་ན། ༤ རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས། ༥ རྨ་རིན་ཆེན་མཆོག ༦ འཁོན་ཀླུའི་དབང་པོ། (འཁོན་ཀླུའི་དབང་པོ་འདི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ནང་བློན་དུ་གཏོགས་པ་འཁོན་དཔའ་བོ་ཆེ་ལ་སྲས་བཞི་ཡོད་པའི་གསུམ་པ་དེ་ཡིན་པར། དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༣༦༢ན་གསལ) ༧ གཙང་ལེགས་གྲུབ་སྟེ་བདུན་ནོ། །བདུན་པོ་འདི་རྣམས་ནི་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གི་ཐོག་མ་ཡིན་ནོ། །མཁན་བརྒྱུད་ནི། ཤཱ་རིའི་བུ། སྒྲ་གཅན་འཛིན། ཀླུ་སྒྲུབ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད། དཔལ་སྦས། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། མཁན་པོ་བོ་དྷི་སཏྭ་རྣམས་བསམ་ཡས་ཀྱི་གྱང་རིས་ལ་ཡོད་དོ། །ཞེས་བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དང་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་༣༥༩སོགས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །སད་མི་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ལོ་ཙཱ་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་དྲུག་ནི་ "བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང" དུ་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་༡༩༢བརྒྱ་དང་གོ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞུང་དུའང་གསལ་ལོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། སད་མི་བདུན་ཞེས་པའི་སད་ནི་བརྟག་དཔྱད་དམ་ཚོད་བལྟ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པས། བོད་དུ་རབ་བྱུང་ཡོང་མི་ཡོང་ཚོད་བལྟ་བའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་མི་བདུན་རབ་ཏུ་ཕྱུང་བས་ན་སད་མི་བདུན

ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སྟོད་ཆ་༣༨༡ན་སད་མི་བདུན་གྱི་གྲངས་འདྲེན་སོགས་ལ་དོགས་གཅོད་འདི་ལྟར་མཛད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དུའང་པར་བཀོ་དུས་ཞུས་དག་པས་ཉམས་པ་ཡིན་ནམ་ཀུན་མཁྱེན་བུ་སྟོན་ལྟ་བུ་འདི་ཙམ་ལ་མི་འཁྲུལ་མོད་ཀྱང་། ཐོག་མར་བྱ་ཁྲི་གཟིགས་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་མངོན་ཤེས་ལྔ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་བ་གསལ་སྣང་། བ་ཁྲི་བཞེར། སང་ཤི་ཏ། པ་གོར་བཻ་རོ་ཙ་ན། ངན་ལམ་རྒྱལ་མཆོག འཁོན་ཀླུའི་དབང་པོ་སྲུང་བ། རྨ་རིན་ཆེན་མཆོག གཙང་ལེགས་གྲུབ་དང་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་དང་དཔལ་དབྱངས་ལ་སོགས་པ་ཡིན། སད་མི་བདུན་ཟེར་རོ། །ཞེས་ཐ་ཁྲི་གཟིགས་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་གཉིས་ཀར་ལན་རེ་བགྲངས། ཁྲི་བཞེར་གྱི་བུ་སང་ཤི་ཏ་ཞེས་པའི་བུ་དང་རྣམ་དབྱེ་ཆད། གཅོད་མཚམས་ཉམས་པས་མིང་གཉིས་སུ་སོང་། དཀྱུས་བརྒྱུད་བགྲངས་ནས་མི་བདུན་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། ཐ་རཏྣའི་མིང་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་ཡིན་པ་འདྲ་བ་སོགས་ནག་ནོག་ཆེ་བར་སྣང་ངོ་། །ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་གྱི་གཞི་བཅོལ་ས་ནི་རྒྱལ་རབས་ཐ་བཞེད་ཞབས་བཏགས་མ་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །ཡང་བློན་པོ་བཀའི་ཐང་ཡིག ༩༡༥ལས། དེ་ནས་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་གྱིས༔ བོད་ཀྱི་སད་མི་མི་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང༔ སྦ་གསལ་སྣང༔ སྦ་དཔལ་དབྱངས༔ ལ་གསུམ་རྒྱལ་བ་མཆོག༔ ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེ༔ རྨ་རིན་ཆེན་མཆོག༔ སྦ་ཁྲི་བཞེར༔ བཻ་རོ་ཙ་ན་དང་བདུན་ནོ༔ ཞེས་ཚིག་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུངས་སོ། །

སཾ་ཊ། སམ་ཊ་དང་འདྲ།

སཾ་སྐྲ་ཏ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ ལེགས་སྦྱར། ❷ འདུས་བྱས། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སཾ་སྐྲ་ཏ་ཤྲུཏྲ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཟླ་སྒྱུར་བམ་གཉིས་༡༩༨བ༩ལས་བཤད།

སཾ་ཁྲ། (ལེགས་སྦྱར) གྲངས་ཅན་པ། བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་ ཙོ ༥༤བ༨ན་གསལ་ལོ། །

སམ་ཊ། ཟིན་བྲིས་འབྲི་སའི་ཤིང་གི་བྱང་བུ། འགའ་ཞིག་གིས་སམ་ཊ་ཟེར་བ་དོན་དངོས་བཙམ་གྲྭ་ཟེར་བ་རེད་ཅེས་ཟེར་བའང་སྣང་། སམ་ཁྲའང་སྣང་།

སྲུ་ཊ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ རྒྱུད་མང་པོའི་བཤད་རྒྱུད་ཐུན་མོང་བ་"སཾ་བུ་ཊ"འམ་དཔལ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་རྒྱུད་ཆེན་པོ་བརྟག་པ་བཅུ་པ། བརྟག་པ་རེ་རེ་ལ་རབ་བྱེད་བཞི་བཞི་ཡོད་པ། དེའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་དང་བཅས་པ། འདིའི་རྩ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཡོད་པར་ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏིའི་འགྲེལ་པ་ལས་འབྱུང་ཞིང་། རྩ་རྒྱུད་བསྡུས་པ་འདི་ལ་ཛྷོ་ཀ་ཉིས་སྟོང་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རོན་ལྔ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལ་དྲུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་དང་ཕང་པ་གཉིས་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །འདི་ལ་བླམ་ཁ་ཅིག་ཀྱེ་རྡོར་གྱི་བཤད་རྒྱུད་དུ

བཞེད་ཀྱང་། བུ་སྟོན་གྱིས་རྒྱུད་དུ་མའི་བཤད་རྒྱུད་ཡིན་པ་དང་། ཁྱད་པར་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་ཡིན་པར་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བཅས་ནས་གསུངས་པ་ཉིད་དོན་ལ་གནས་ཤིང་ལེགས་པར་སེམས་སོ། །ལྕང་སྐྱ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་གྱིས། བདེ་དགྱེས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བའི་བཤད་རྒྱུད་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །སམྦུ་ཊ་ཞེས་བྱ་བ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན། ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། སཾ་བུ་ཊ་ནཱ་མ་མཧཱ་ཡ་ན་ཏནྟྲ། བོད་སྐད་དུ། ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཆེན་པོ། རྒྱུད་ ༼ག་པ༽ ༧༣ བ༣ན་བཞུགས་སོ། །རྡོར་དྲིལ་དང་བགྲང་ཕྲེང་གི་སྐོར། རྒྱུད་དེ་གའི་ཤོག་གྲངས་༡༩༩ན༢ན་གསལ་ལོ། །② ཁ་སྦྱོར་རམ་གཙུ། འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ།

སཾ་བུ་ཊ། (ལེགས་སྦྱར) སམྦུ་ཊ་དང་འདྲ།

སཾ་བུ་ཊའི་འགྲེལ་པ་བཞི། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དྲན་པའི་སྣང་བ། (ཨིནྡྲ་བྷུ་ཏིས་མཛད། འདི་བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་འགྲེལ་ ༼ཅ་པ༽ མཇུག་ཏུ་བཞུགས་སོ) རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཁ་སྦྱོར་གྱི་འགྲེལ་པ། (སློབ་དཔོན་ཀཱ་ཡ་སྠ་བགྲེས་པོས་མཛད། འདི་བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་འགྲེལ་ ༼ང་པ༽ དབུར་བཞུགས་སོ) མན་ངག་སྙེ་མ། (སློབ་དཔོན་འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྦས་པས་མཛད། འདི་བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་འགྲེལ་ ༼ཆ་པ༽ དབུར་བཞུགས་སོ) རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ། (སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ་དང་བཞིའོ། །འདི་བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་འགྲེལ་ ༼ཇ་པ༽ དབུར་བཞུགས་སོ) བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ལྟར་རོ། །

སམྱཀྶཾ་བུདྡྷ། (ལེགས་སྦྱར) ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་ལས། སམྱཀྶཾ་བུདྡྷ་ཞེས་པ་ "སམྱག" ནི་ཡང་དག་པ། "སམ" ནི་ "སམནྟ" འམ། "སམ་པཱུརྞ" སྟེ་མ་ལུས་པའམ་རྫོགས་པ། "བུདྡྷ" ནི་སངས་རྒྱས་པ་ལ་བྱ་སྟེ། ཕྱིར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ནོར་བར་ཐུགས་སུ་ཆུད་ཅིང་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མཚན་ཏེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྫོགས་པར་ཏེ་མཐའ་དག་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལ་གཞི་བྱས།

སའི་ཁམས། སའི་འབྱུང་བ། སའི་རང་བཞིན། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ ༼ཅི༽ ༡༡༨ན༦ལས། སའི་ཁམས་ནི་སའི་རང་བཞིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

སའི་ཐིག་ལེ། ས་ཡི་ཐིག་ལེ་ལ་གཟིགས།

སའི་རྡེགས་པ། མང་པོའི་དཔེ།

སཀྲ། (ལེགས་སྦྱར) ལེའུ། གོ་རིམ། རིམ་པ། སྡེར་སཀྲ་ཞེས་པ་འབྱུང་ཁུངས། གཉིས་ཀ། བྱིས་པ་སོགས་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་པར་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཚིག་མཛོད་རྣམས་སུ་གསལ་བ་ལ་གཟིགས།

སཀྲ་མ་ལོག་པ། འཇུག་སྒོ་མ་ནོར་བ། ཆོས་ཀྱི་སཀྲ་མ་ལོག་པ་དང་འདྲ།

སྭསྟི། (ལེགས་སྦྱར) བཀྲ་ཤིས། བདེ་ལེགས། བསོད་ནམས། འཚེ་མེད་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་བཤད། སི་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་དུ་འང་སྭསྟི་བདེ་ལེགས་ཀྱི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །

སཱི་ཏཱ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ རོལ་རྙེད་མ་སྟེ་རཱ་མ་ཎའི་ཆུང་མའི་མིང་། རྒྱ་གར་བས་སཱི་ཏཱ་सीता་ཟེར། ❷ ཆུ་བོ་སཱི་ཏཱ། མདོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག ༼ཁ་པ༽ ༡༠༢ན༣ལས། ལྷའི་མིག་གིས་མཐོང་བར་གྱུར་པ་སཱི་ཏཱ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆུ་བོ་ཡོད་པ་ནི་རྒྱར་ནི་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཡིན་ལ་རིང་བར་གྱུར་པའི་དངོས་པོར་ནི་དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ཆུ་ཀླུང་དེ་ལས་འདས་པར་གྱུར་པ་ན་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གླིང་ཡོད་ཅིང་། གླིང་འདི་ནས་རི་རབ་ལྷུན་པོ་ཡང་ཧ་ཅང་རིང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མདོ་དེ་ཉིད་༡༠༢ན༧ན་གསུངས་སོ། །❸ བྱེ་མ་ཀ་ར། ❹ དཀར་མོ། ❺ སྤྲོས་ཐྲེ་བྲག་པ་ཞིག་སོགས་ལ་འཇུག་པར་བཤད།

སི་པ་ཏྲི། ཆུ་སྲིན་སྡེར་མོ་སྟེ་བྲག་ལ་སྐྱེས་པ་དེའོ། །

སི་པན། སྲུ་པན་ལ་གཟིགས།

སིནྡྷ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་སེངྒེ་འཛིན་ཞེས་བྱ། དེ་ལ་ལངྐ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། དེའི་འོག་ཏུ་སིནྡྷ་ལའམ་ཡོངས་གྲགས་སུ་སིཾཧལ་ཞེས་ཀུན་གྱིས་འབོད་པར་བཤད། མིང་གཞན་ཡང་ཙམར་དྭཱི་པ་བྱ་བ། ཕོང་ཅག་གི་རྒྱལ་རབས་ན་ཡང་མིང་དེ་གསལ་བར་བཤད། གཞན་ཡང་ཏཱམྲ་དྭཱི་པ་སྟེ་ཟངས་གླིང་ཡང་འདི་ལ་ཟེར། རང་རེའི་འདུལ་བའི་དཔེ་མེད་མའི་ཁྱུང་བཞིའི་སྐབས་ན་ཡང་གསལ་ལ། ཕོང་དག་ལ་ཡང་རྒྱུས་འདུག་ཅེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་སིནྡྷ་ལའི་ལོ་རྒྱུས་ན་གསལ། སིནྡྷ་ལ། ལངྐ་། ཤྲཱི་ལངྐ་། ཟངས་གླིང་། ཙམར་དྭཱི་པ། ཏཱམྲ་དྭཱི་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྔོན་བདུད་འཇོམ་གཅིག་བཏུལ་བ་དང་། ལངྐར་གཤེགས་པའི་མདོ་བྱ་བའི་ལངྐ་ཡང་འདི་རང་ཡིན། དེ་སྔོན་པོ་ལངྐ་མགྲིན་བཅུའི་ཡུལ་ཡིན་པ་ནི་རྒྱང་ལྟར་གྲགས།

སིང་ཧ། (ལེགས་སྦྱར) སེངྒེ། སིཾཧ་དང་དོན་གཅིག

སིཏུ། ཕར་སོག་པོའི་སྐབས་ཀྱི་གོ་གནས་ཤིག་སྟེ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སྨད་ཆ་༡༠༨༩ལས། སིཏུ་ནི་ཧོར་དུས་ཀྱི་ལས་ཀའི་མིང་ཕྱིས་འཇགས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སིནྡུ་ར། (ལེགས་སྦྱར) ལི་ཁྲི། ལེགས་སྦྱར་དུ་ सिंदूर དང་། དབྱིན་སྐད་དུ་vermilion ཟེར།

སིནྡྷུ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ རྒྱ་གར་གྱི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག ② རྒྱ་མཚོའི་མིང་། སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་སོགས་སུ་གསལ། ❷ ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་སིནྡྷུ་འབབ་པའི་ཡུལ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ན་ཡོད་པ་ལ་བཞེད། འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་བཞེད།

སིམ་པ། ❶ བསིལ་བ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༡༤༧བ༧ལས། སིམ་པ་ནི་བསིལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས། ❷ བདེ་བ། ཚོར་བ་སིམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་ཚོར་བ་སིམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བདེ་བ་ཐ་ན་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེས་པ་ན་རླུང་བསིལ་བ་ལངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ཡན་ཆད་ཐམས་ཅད་ནི་སྔོན་དགེ་བའི་ལས་བསགས་པ་ལས་འབྱུང་གི ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སིཾཧ། (ལེགས་སྦྱར) སེངྒེ།

སིཾཧལ། (ལེགས་སྦྱར) སིངྒ་ལ་དང་དོན་འདྲ།

སིལ་སྙན། དཀྲོལ་བྱའི་སྦུབས་ཆལ་ཞིག སྒྲ་བཤད་ནི། སིལ་སིལ་ཞེས་པའི་སྒྲ་སྙན་པར་སྒྲོག་པས་ན་སིལ་སྙན་ཞེས་བྱའོ། །སྒྲ་སྙན་ཞེས་པ་ཡང་སྒྲ་སྙན་པར་སྒྲོག་པས་ན་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན།

སུ་ཏ་ས། སུ་དཱ་ས་ཞེས་པའི་ལེགས་སྦྱར་ཟུར་ཆག་པའོ། །དེ་ཡང་སུ་ནི་ལེགས་པ་དང་། དཱ་ས་ནི་བྲན་ནམ་འབངས་ཀྱི་མིང་ངོ་། །འབངས་སམ་བྲན་གཡོག་བཟང་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །རྒྱ་གར་ཡུལ་སྐད་ལའང་དཱ་ས་དང་དཱ་སི་ཞེས་པ་རིམ་བཞིན་བྲན་གཡོག་ཕོ་མོའི་མིང་ལ་ཤིན་ཏུ་གྲགས་ཆེའོ། །དབྱངས་ཅན་དགའ་བློས། སུ་ཏ་ས་ཞེས་པ་ནི། སུ་དཱ་ས་སྟེ་ལེགས་པའི་འབངས་སམ་བྲན་བཟང་ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སྐྱེས་པའི་རབས་ལས། བདག་གི་སྤྱོད་པ་ངན་པའི་གཟུགས། །ཆོས་ཀྱི་མེ་ལོང་གསལ་མཐོང་ན། །ཡིད་ལ་གདུང་བ་རབ་སྐྱེས་ཏེ། །བདག་ནི་ཆོས་ལ་ཕྱོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སུ་ཏ་སའི་བུས་རྒྱལ་སྲས་ཟླ་བ་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཞུས་པ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དེའི་བསམ་པ་ཆོས་ཉན་པའི་སྣོད་དུ་གྱུར་པར་མཁྱེན་ནས་ཆོས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སུ་ཕོད་ཕོད། སུ་ཟུང་ཟུང་། སུ་རུང་རུང་།

སུ་པན། སུ་རུ་པན་ཙ་ཞེས་པའི་ཚིག་བསྡུས་པའོ། །སི་པན་དང་དོན་འདྲ། སུ་པན་ཞེས་བྲིས་ན་ལེགས་པར་སེམས་ཏེ། ཡུལ་སྐད་དུ་འདི་ལ་ “སུ་རུ་པན་ཙ” ཟེར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སུ་རྫུག སོག་སྐད སུ་རྫུག་ནི་སོག་སྐད་ལ། འབྲི་གཡག་དང་ལུག་གི་འབྲོག་སྡེར་ཟེར། ཞེས་ཞྭ་སྐབ་རྒྱལ་རབས་སྟོད་ཆ་༤༤༧ན་གསལ།

སུག་པ། ལག་པ། ལག་པས་བྲིས་པ་ལ་སུག་བྲིས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ ཀ ༨བ༤ ལས། ལྷ་བདག་གིས་ཡང་གཞི་རྒྱལ་པོ་བཀུམ་སྟེ་གྲོང་ཁྱེར་ཙམ་པ་རང་གི་སུག་པར་ཐོབ་ལགས་ན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སུག་བྲིས། ལག་བྲིས། ལག་པས་བྲིས་པ།

སུག་སྨེལ། <སུཀྵྨེ་ལཱ> ཨེ་ལ་ཕྲ་མོ་སྟེ། རྩི་སྨན་གྱི་རིགས་ཤིག འགའ་ཞིག་གིས་འདི་ཕྱི་རྒྱལ་བས་cardamom ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཟེར། སུག་སྨེལ་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སུཀྵྨེ་ལཱ་ཟུར་ཉམས་པ་ཡིན། སྐད་དོད་དེ་བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་༡༤ན༨ན་གསལ།

སུན་ཕྱུང་བ། སུན་འབྱིན་པ་དང་དོན་གཅིག

སུན་འབྱིན། ཐལ་བའམ་སྐྱོན་བརྗོད། དགག་པ། སུན་འབྱིན་ཡང་དག་ལྟར་སྣང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། མདོར་ན་སུན་འབྱིན་དང་སུན་འབྱིན་པ་གཉིས་ནི་མིང་དང་ལས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ཙམ་ལས་དོན་གཅིག་སྟེ། དཔེར་ན་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ཅེས་པའི་འགྲོ་བ་ནི་མིང་དང་། ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ཞེས་པའི་འགྲོ་བ་ནི་ལས་ཚིག་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱས་པ་སུན་འབྱིན་ལ་གཟིགས།

སུན་འབྱིན་པ། ❶ ཐལ་བའམ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་པ། སྐྱོན་འདོན་པ། སྐྱོན་འདོན་གྱི་ཚིག་སྨྲ་བ། དགག་པ་རྒྱག་པ། ❷ སྤོང་བ། ཉོན་མོངས་སུན་འབྱིན་པ་ལ་འབད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ (འདུལ་བ) ཉམས་པར་བྱེད་པ། དོར་བའམ་མེད་པར་བཟོ་བ། ཁྱིམ་པ་སུན་འབྱིན་གྱི་ལས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ (འདུལ་བ) བཙན་གཡེམ་བྱེད་པ་ལའང་འཇུག དགེ་སློང་མ་སུན་འབྱིན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བཙན་གཡེམ་བྱས་པས་དགེ་སློང་མའི་བསླབ་སྡོམ་ཉམས་པར་བྱེད་པས་དགེ་སློང་མ་སུན་འབྱིན་ཞེས་བཏགས།

སུན་དབྱུང་བ། སུན་འབྱིན་པ་དང་འདྲ།

སུམ་བརྒྱ། བཅུ་ཕྲག་སུམ་ཅུ།

སུམ་བརྒྱ་པ། ❶ (འདུལ་བ) འཕགས་པ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཀླུ་འོད་ཀྱིས་མཛད། བསྟན་འགྱུར་འདུལ་བའི་སྡེ་ཚིགས་བམ་ ཤུ་པའི་ ཤོག་གྲངས་༦༣ན༦ན་བཞུགས་སོ། །འདིའི་མཚན་དངོས་ལ་སུམ་བརྒྱ་པ་ཞེས་མེད་ཀྱང་ཕྱིས་དཀར་ཆག་རྣམས་སུ། འཕགས་པ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་སུམ་བརྒྱ་པ་ཞེས་གསལ་ལོ། །འདི་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་བརྒྱ་ཡོད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །འོན་ཀྱང་འདི་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་བརྒྱ་ཚང་མ་ཚང་བརྟག་པར་འོས་སོ། །❷ ཤེར་ཕྱིན་སུམ་བརྒྱ་པ་སྟེ། རྡོ་རྗེ་གཅོད་པའི་མིང་ངོ་། །དེ་ཡང་སྐྱོང་རྡོལ་བླ་མས། སྲས་བཅུ་གཅིག་གི་ནང་ནས་ཤེར་ཕྱིན་སུམ་བརྒྱ་པ་འདི་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ཡིན་ཞེས་༤༡༢གསུངས་སོ། །

སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ། ལྷའི་གནས་ཤིག་སྟེ། བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པ་ནི། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཕྱོགས་བཞི་ན། འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ལྷ་བརྒྱད་བརྒྱད་དེ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། དབུས་ན་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་དང་སོ་གསུམ་མོ། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ནི། ནོར་ལྷ་བརྒྱད་དང་། ཉི་མའི་བུ་བཅུ་གཉིས་དང་། དྲག་པོ་བཅུ་གཅིག ཐ་སྐར་གྱི་བུ་གཉིས་ཏེ་སོ་གསུམ་མོ། །

སུམ་ཅུའི་དབང་ཕྱུག (འདུལ་བ) ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་མིང་། སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་གསུང་།

སུམ་གཉིས། སུམ་ཆ་གཉིས།

སུམ་རྟགས། (བརྡ་སྤྲོད) བོད་ཀྱི་བརྡ་སྤྲོད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀུན་གྱི་ཕྱི་མོ་སུམ་ཅུ་པ་དང་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་གཉིས། འཛམ་དབྱངས་རྣམ་འཕྲུལ་ཐོན་མི་སཾ་བྷོ་ཊས་མཛད།

སུམ་རྟགས་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་སྐོར། (བརྡ་སྤྲོད) སུམ་རྟགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གསར་རྙིང་གྲགས་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་བཀོད་པ་ལ། ཐོག་མར་འགྲེལ་པ་རྙིང་མའི་སྐོར་ལ། ༡ ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ (སྤྱི་ལོ་༡༡༨༢-༡༢༥༡) གྱིས་མཛད་པའི་སུམ་རྟགས་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་ཚིགས་བཅད་མ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་ལེ་ཚན་ཁ་ཤས། ༢ དབུས་པ་བློ་གསལ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་ (བཅོམ་ལྡན་རིགས་པའི་རལ་གྲིའི་སློབ་མ་ཡིན་ཞིང་། དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པར་བྱོན) ཀྱིས་མཛད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ། ༣ ལོ་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་ (ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོའི་བུ་ཆེན་དང་། དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པ) པོས་མཛད་པའི་སུམ་རྟགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ། ༤ སྣར་ཐང་པ་སཾ་རྒྱ་ཕྱིས་ (དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་བྱོན) མཛད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ། ༥ ཡར་འབྲོག་པ་རིན་ཆེན་རྟོག་ (དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པ) གིས་མཛད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཟ་མ་ཏོག ༦ གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་

སེང་གེས་ (༡༤༢༩-༡༤༨༩) མཛོད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ། ༧ དགེ་ཡེ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེས་མཛོད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར། ༨ པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་ (༡༤༢༨-༡༥༠༧) གྱིས་མཛོད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ། ༩ ཞྭ་ལུ་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོས་མཛོད་པའི་སྐུ་ཚེ་སྟོད་ལ་མཛོད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་རྣམ་པར་གསལ་བའི་ལེགས་བཤད། ༡༠ པཎ་ཆེན་གསེར་མདོག་ཅན་པས་མཛོད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ། ༡༡ དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་ (༡༥༠༤-༡༥༦༦) བས་མཛོད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་གསལ་བྱེད་སྒྲོན་མེ། ༡༢ ཟུར་མཁར་བ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་ (༡༥༠༩-) པོས་མཛོད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། ༡༣ རབ་འབྱམས་སྨྲ་བ་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་མཛོད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ། ༡༤ འོལ་ཕྲུག་ཀཿ་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ། ༡༥ སྨན་ལུང་པ་བློ་མཆོག་རྡོ་རྗེས་ (༡༥༩༤-༡༦༧༡) མཛོད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་ཟུང་འཇུག་སྣང་བྱེད་ཡིད་ཀྱི་ཤིང་རྟ། ༡༦ ཞྭ་ལུ་བ་ཆོས་ལེགས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག ༡༧ གཉིང་སྐྱེས་ཚོགས་གསོག་པ་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ། དེ་དག་ནི་སུམ་རྟགས་གཉིས་ཀའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ནོ། །༡༨ ཐོན་མིའི་གདུང་བརྒྱུད་ལས་འཁྲུངས་པ་པཎ་ཆེན་བྱམས་པ་གླིང་པས་ (༡༤༠༠-༡༤༧༥) མཛོད་པའི་སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པ་ལས། དེང་སང་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་ཕལ་ཆེ་བའི་དཔེ་རྒྱུན་ཡང་དཀོན་པར་སྣང་ངོ་། །ཕྱིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གསར་མའི་སྐོར། ༡ རྣམ་གླིང་པཎ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་ལེགས་བཤད་སྣང་བྱེད་ནོར་བུ། (༡༦༨༣ལོར་བརྩམས) ༢ བྲ་སྟི་དགེ་བཤེས་རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛོད་པའི་སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་དགོངས་རྒྱན། རྟགས་འཇུག་བཤད་སྦྱར་ཚིགས་བཅད་མ། (རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་སྟོད་ཅམ་ལ་བརྩམས) ༣ ཅོ་ནེ་བླ་མ་གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱིས་ (༡༦༧༥-༡༧༤༨) མཛོད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་ཚིག་དོན་གསལ་བྱེད་སྣང་བ། ༤ ཀཿ་སི་ཏུ་གཙུག་ལག་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བས་ (༡༧༠༠-༡༧༧༤) མཛོད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་ཆེན་མཁས་པའི་མགུལ་རྒྱན་མུ་ཏིག་ཕྲེང་མཛེས། (རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་ཤིང་ལོར་བརྩམས) ༥ ཨ་ཀྱ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ (༡༧༠༨-༡༧༦༨) གྱིས་མཛོད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་བློ་གྲོས་པདྨོ་འབྱེད་པའི་སྣང་བ། (རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་རབ་ཉི་མེ་སྤྲུལ་ལོར་བརྩམས) ༦ ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་ (༡༧༡༧-༡༧༨༦) མཛོད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་བློ་ལྡན་དགའ་སྐྱེད། ༧ ཀཿ་སྨོན་ལམ་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛོད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་ལེགས་བཤད་སྣང་བ། ༨ བསམ་གཏན་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛོད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་དགོངས་རྒྱན་ནོར་བུའི་མེ་ལོང་། ༩ མཛོད་དགེ་བློ་བཟང་དཀོན་མཆོག་ (༡༧༤༢-x) གིས་མཛོད་

པའི་རྟགས་འཇུག་འགྲེལ་པ་དགོངས་གསལ་མེ་ལོང་། ༡༠ ཟ་ཧོར་ནམ་མཁའ་སེང་གེས་ (༡༧༡༢-༡༧༨༠) མཛད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་བློ་ལྡན་དགའ་སྐྱེད། ༡༡ ཡ་ཀྱཱ་ཡོངས་འཛིན་དབྱངས་ཅན་དགའ་བློས་མཛད་པའི་རྟགས་འཇུག་འགྲེལ་པ་རབ་གསལ་སྣང་བ་དང་། རྣམ་དབྱེ་བྱ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་དཀའ་གནས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། བདག་གཞན་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ཆུང་གསལ་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག (རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་སྟོད་ཙམ་ལ་བརྩམ) ༡༢ ཐ་རྒྱ་དགེ་འདུན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་སུམ་རྟགས་དོན་འགྲེལ་མེ་ཏོག་ཕྲེང་མཛེས་དང་། དེའི་ཟུར་འདེབས་ (༡༨༡༨ལོར་བརྩམ) ༡༣ དངུལ་ཆུ་དྷརྨ་བྷ་དྲས་མཛད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་སི་ཏུའི་ཞལ་ལུང་། (༡༨༦༦) ༡༤ དངུལ་ཆུའི་དབོན་པོ་དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི་སུམ་ཅུ་པའི་སྙིང་པོ་ལེགས་བཤད་ལྗོན་པའི་དབང་པོ་དང་། རྟགས་འཇུག་གི་འགྲེལ་པ་དཀའ་གནད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། (སྔ་མ་༡༩༠༡ལོ་དང་། ཕྱི་མ་༡༩༠༣ལོར་བརྩམས) ༡༥ གཙོས་གསེར་ཁྲི་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེས་ (༡༧༥༧-༡༨༤༩) མཛད་པའི་སུམ་ཅུ་པ་འགྲེལ་པ་ཉིན་མོའི་སྣང་བ་དང་། རྟགས་འཇུག་གི་འགྲེལ་པ་ནོར་བུའི་རྒྱན་ཕྲེང་། (སྔ་མ་༡༨༣༦ལོ་དང་། ཕྱི་མ་༡༨༣༥ལོར་བརྩམས) ༡༦ བདེ་ཐང་མཁན་པོ་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་ཏཀྐུའི་སྒྲ་དབྱངས། ༡༧ ཡ་ལག་ཤ་ངག་དབང་བསྟན་དར་གྱིས་མཛད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་སྐལ་ལྡན་ཡིད་ཀྱི་པདྨ་འབྱེད་པའི་སྣང་མཛད། ༡༨ དགའ་བཞི་པ་རྡོ་རིང་བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་ཚེ་རིང་གིས་བརྩམས་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་ཨུཏྤལའི་ཕྲ་རྒྱན། (༡༨༡༠ལོར་བརྩམས) ༡༩ གསེར་ཏོག་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོས་ (༡༨༤༥-༡༩༡༥) མཛད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་ངོ་མཚར་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག (༡༨༩༡ལོར་བརྩམས) ༢༠ མེར་གེན་མཁན་པོ་སེ་ར་བ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་རྒྱུད་མངས། (༡༩༢༨ལོར་བརྩམས) ༢༡ ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་གྱིས་མཛད་པའི་སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ། ༢༢ མེར་གེན་ཆོས་རྗེས་མཛད་པའི་བྲ་སྟིའི་ཀུན་བཟང་དགོངས་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་གསལ་བྱེད་སྒྲོན་མེ། ༢༣ ཟ་ཧོར་ནམ་སེང་གིས་མཛད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་བློ་ལྡན་དགའ་བྱེད། ༢༤ ཞར་ཤུལ་ཚང་གིས་མཛད་པའི་སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་རིན་ཆེན་ལྡེ་མིག ༢༥ དམེ་ཤུལ་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་རྨོངས་མུན་འཛོམས་པའི་ཉི་འོད། ༢༦ ངག་དབང་མཁས་བཙུན་གྱིས་མཛད་པའི་རྟགས་འཇུག་འགྲེལ་པ་བདུད་རྩིའི་ལོ་རྒྱུན། ༢༧ བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་རྟགས་འཇུག་འགྲེལ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན། ༢༨ ཐང་ལུང་པ་ཀུན་བཟང་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་འཕྲུལ་ལྡེ། ༢༩ ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་གིས་མཛད་པའི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་ཐོན་མིའི་ཞལ་ལུང་

། (༡༩༧༩ལོར་བརྩམས) ༣༠ མདོ་སྨད་པ་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་སྒྲིན་པས་མཛད་པའི་སུམ་རྟགས་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་རིག་པའི་སྣང་བ་ (གང་གི་དྲུང་ནས་འགྲེལ་པ་དེ་གའི་སྙིང་ནས་ཕྱི་ལོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་བཤད་ཁྲིད་ལེགས་པར་ཐོབ) སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་གི་ཐོན་མིའི་ཞལ་ལུང་ལ་གཞི་བྱས།

སུམ་རྟགས་དག་གསུམ། (བརྡ་སྤྲོད) སུམ་ཅུ་པ། རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ། དག་ཡིག་དང་གསུམ་མོ། །

སུམ་པ། ❶ རུབ་རུབ་བཟོ་བའི་དོན། ❷ སུམ་རྡ་དང་དོན་འདྲ། སུམ་རྡ་ལ་གཟིགས།

སུམ་རྡ། སུམ་རྡ་དེ་སྔར་བོད་ཁོང་གི་རྒྱལ་ཕྲན་ཞིག་གི་ས་ཡིན་པ་ལ། ཁོང་ཚོའི་རིགས་དེ་དིང་སང་ཨ་མདོའི་ཁྲོད་དུ་འདྲེས་ནས་ཡོད། གཞན་ཡང་སྔ་རྟགས་འཁྲུལ་མེད་ལྟ་བུར། ཉེ་དུས་འདིར་ཡུལ་དེའི་བྱེ་མའི་གསེབ་ནས་བོད་ཀྱི་རྫོང་གོག་མང་པོའི་ཤུལ་གསར་དུ་བརྙེས་པ་ལས། སྔ་མོའི་བོད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་སྣ་ཚོགས་དང་། ཡུལ་མི་ལས་ཁྲལ་བསྡུས་པའི་བྱང་བུ་ཆེ་ཆུང་དུ་མ། དམག་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་བཏང་བའི་ཡི་གེ་ལ་སོགས་པ་ཆེས་མང་པོ་ཞིག་ཐོན་ནས། རྒྱལ་ཁབ་དུ་མར་འཕྱེར་ཏེ་སྔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དཔྱོད་པའི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་༢༨ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སུམ་རྩེན། ལྷ་ཡུལ། སྒྲ་བཤད་ནི། ལྷའི་གཙོ་བོ་ཚངས་པ་དང་དབང་ཕྱུག་དང་ཁྱབ་འཇུག་གསུམ་རྩེ་བའི་གནས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སུམ་བཤིབས། གསུམ་མཉམ་དུ་བཤིབས་ནས་ཡོད་པ།

སེ་གོལ། སོར་མོའི་བརྡ། སོར་མོ་རྡེབ་པའི་སྒྲ། ལི་ཤུར་དུ་སེན་མོའི་བརྡ་ཞེས་ཀྱང་བྲིས་སྣང་།

སེ་གོལ་གཏོགས་པ། སེ་གོལ་བརྡབས་པ། སེ་གོལ་རྡེབ་པ། གུང་མཛུབ་དང་མཐེ་བོང་གཉིས་རྩེ་སྦྱར་ཏེ་བརྡབས་ནས་སྒྲ་འདོན་པའི་མིང་།

སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ། རྒྱ་ནག་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་མཁན་གྱི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་སམ་སོག་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀུབ་ལའི་ཁཱན་Khublai Khan གྱི་མིང་ཡིན། འདི་རྒྱ་ནག་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཇིང་གི་སི་ཁཱན་Genghis Khan གྱི་ཚ་བོ་ (བུའི་བུ) ཡིན་ཞིང་། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་མཆོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་ནས་ཕྱིས་སློབ་མ་དང་ནང་པར་གྱུར་ཏེ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབ་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བ་ཤ་ཚང་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག རྒྱལ་པོ་འདིས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ

འཕགས་པ་ལ་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཡོངས་རྫོགས་དབང་ཡོན་དུ་ཕུལ་བར་གྲགས། ཁཱན་'Khan, or Kaan ཞེས་པ་ནི་གོ་གནས་ཀྱི་མིང་འདི་ནི། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་'emperor ཞེས་པའི་དོན་སྟ་བུ་ཞིག་ལ་མར་ཀོ་པོ་ལོའི་ལམ་ཡིག་'Travels of Marco Polo ༤༡ནང་ངོས་འཛིན་བྱས་འདུག ཞྭ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་༢༨༩ལས་ཀྱང་། ཁཱང་ཞེས་པ་ནི་རྒྱལ་པོའི་གོ་ས་ཡིན་འདུག་ཅེས་གསུངས།

སེ་མོ་དོ། ❶ ཉུ་མ་སླེབས་ཙམ་དུ་འཕྱང་བའི་སྨུ་ཏིག་གི་འཕྲེང་བའི་མིང་། འདི་ལ་དོ་ཤལ་ཕྱེད་པ་ཡང་ཟེར། སེ་མོ་དོ་དང་དོ་ཤལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྨུ་ཏིག་གི་འཕྲེང་བ་ཉུ་མ་སླེབས་ཙམ་དུ་འཕྱང་བ་ནི་སེ་མོ་དོ་དང་། ལྟེ་བ་སླེབས་ཙམ་དུ་འཕྱང་བ་ནི་དོ་ཤལ་ལོ། །དོ་ཤལ་ཕྱེད་ལ་སེ་མོ་དོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། སེ་མོ་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྨུ་ཏིག་གི་དོ་ཤལ་ཕྱེད་ཉུ་མ་དག་གི་སྟེང་ན་གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་དེ་གཉིས་ནི་རིང་ཐུང་གི་ཁྱད་པར་ཙམ་མོ། །འདུལ་བ་རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་འགྲེལ། ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་པ། མཚོ་ཀླིག་སོགས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་གཞུང་མང་པོར་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ་བཀོད་དོ། །བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། སེ་མོ་དོའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་དོ་ཤལ་ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་ལ་དག་བཅོས་དགོས་ཏེ། སེ་མོ་དོ་དང་དོ་ཤལ་ཕྱེད་པ་དོན་གཅིག་ཡིན་ལ། དོ་ཤལ་དང་དོ་ཤལ་ཕྱེད་པ་གཉིས་ལ་ནི་རིང་ཐུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་ཕྱེད་པར་བྱའོ། །❷ ཡང་བཤད་རྩལ་གཞན་ཞིག་ལ། ཀློང་རྫོལ་བླ་མའི་ཐུགས་ཀྱི་ས་ལམ་ལས། སེ་མོ་དོ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི། །འཁོར་ལོ་འདྲ་བ་སྙིང་ཁ་དང་། །རྒྱབ་ཏུ་དེ་བཞིན་གནས་པ་ཡི། །ཟླ་བཞི་ནས་ནི་རིན་པོ་ཆེའི། །ཕྲེང་བ་ཕྲག་པ་མཆན་ཁུང་ནས། །རྐྱག་པ་རྒྱབ་མདུན་སྦྲེལ་ལ་ཟེར། །ལྟེ་བར་སླེབས་པ་སེ་མོ་དོ། །བརླ་ལ་སླེབས་པ་དོ་ཤལ་ཟེར། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བརྡ་གསར་རྙིང་གི་རྣམ་གཞན་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས་ཀྱང་། རིན་པོ་ཆེའི་འཁོར་ལོ་སྙིང་ག་དང་རྒྱབ་ལ་གནས་པའི་ཟླ་བཞི་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ཕྲག་པ་དང་མཆན་ཁུང་གཡས་གཡོན་ནས་རྐྱ་བ་རྒྱབ་མདུན་སྦྲེལ་བ་ཡིན་ཞིང་འདི་ལ་དོ་ཤལ་ཕྱེད་པ་ཟེར་བ་ཡང་ཡོད། ཅེས་གསུངས་སོ། །❸ བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཞིག་གི་མིང་། རྗེ་མི་ལའི་རྣམ་མགུར་ནས་ཚང་མའི་སྐོར་གྱི་ཤོག་གྲངས་༩༢༡ལས། རེ་ཞིག་གི་བར་དུ་རས་ཚུང་པའི་ཐུགས་དམ་གྱི་གྲོགས་མཛད། དེ་ནས་བྱང་གི་གནམ་མཚོ་ཕྱུག་མོའི་ "སེ་མོ་དོ" ལ་ངག་བཅད་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་བསྒོམས་པའི་མཐར། ཞེས་ཀྱང་སྣང་བས་ས་ཁུལ་གྱི་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་པར་སེམས། དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༥༩༤ལས་ཀྱང་། གྲོལ་སྒོམ་སེ་མོ་དོའི་མཚོ་འགྲམ་དུ་རྒྱང་ལོག་ཐུང་སྐྱེ་འཕྱེལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སེ་ར་པཎྜི་ཏ་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ། འདི་འབྲུངས་ཡུལ་མཛོ་མོ་མཁར། སེ་ར་ཧླ་དབེན་ཁམས་ཚན་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད། རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གི་བླ་མཆོད་རྗེས་ཆེ་ཤོས་ཡིན། ཉང་བྲན་གྱི་གདུགས་རིའི་ཡུ་བའི་སྟེང་དུ་རི་ཁྲོད་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་གླིང་བཏབ་པར་ད་ལྟ་གདུགས་ཡུ་དགོན་ཟེར། ཧླ་དབེན་ཁམས་ཚན་དུ་འཛམ་དབྱངས་གསེར་སྐུ་བཞེངས། བྲ་ཏི་དགེ་བཤེས་ཀྱི་མཁན་པོ་དང་རྩ་བའི་བླ་མ་ཡིན། ཀུན་མཁྱེན་གོང་མ་དགེ་འཕེལ་དུ་བཞུགས་དུས་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན་ཞིང་དགེ་ལྡན་གྱི་ཚུལ་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་ཉིན་གཅིག་སེར་བྱེས་མཁན་པོ་ཨེ་འོང་གི་ཐུགས་བརྟག་ཞུར་ཕེབས་པར་ཏྲུག་ཙུ་མ་ཞིག་བཟོས་ལ་ཁྱེར་ཤོག་གསུངས། འཕྲལ་དུ་བཟོས་ཏེ་ཕུལ་བར། སྐུར་ཅིག་གསུངས་ཏེ་ཏྲུག་ཙུ་མ་སོག་བྲག་ཏུ་བརྡབས། ད་སོང་གསུང་ཕེབས་པས་ཇུང་གར་བོད་དུ་འོང་དུས་ཉེན་མ་བྱུང་བར་གསང་སྔགས་ཀྱིས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཐབ་པ་བྱུང་། ཅོ་ནེ་དཔོན་གྱིས་བཀུར་ཏེ་བླ་རི་བྲག་མགོར་གཟིགས་ཁང་ཕུག་སྟེ་ཡུན་རིང་བཞུགས། ཕྱིས་སུ་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དེའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཉན་ཚ་ཚང་དུ་གྲགས་པ་ངག་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཡོར་དུ་སུའི་ཕྱོགས་སུ་འབྲུངས། གོང་ནས་ཨེརྡི་ནི་པཎྜི་ཏ་ཧུ་ཐོག་ཐུ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་གནང་། དགོན་འདིའི་ཁྲི་བཞུགས། ཞེས་སོགས་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་ན་འབྱུང་བ་ལྟར་བཀོད།

སེ་རལ་ཁ། ཕྲག་པ་ནས་མཆན་ཁུང་བར་རྒྱ་ཁྲམ་དུ་འཆིང་རྒྱུའི་མི་རུས་ཀྱི་ཕྲེང་རྒྱན་ཞིག སྲུད་པ་སེ་རལ་ཁ། ཚངས་སྐུད། མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་རྣམས་དོན་གཅིག མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་ལ་གཟིགས། ཡང་རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་ལས། སེ་མོ་དོ། མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས། སེ་རོས་བྱས། སེ་རལ་ཁ་རྣམས་དོན་གཅིག་པར་གསུངས་འདུག་ཀྱང་དཔྱད་དོ། །

སེ་རོས་བྱས། སེ་མོ་དོ་དང་དོན་གཅིག་པར། རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་གསུང་།

སེག (འདུལ་བ) སྨྱུག་མ་དང་རྫ་སོགས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་ཐགས་མ་གྲུ་བཞི་ཞིག་གི་མིང་། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། སེག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྨྱིག་མ་ལ་སོགས་པའི་ཐགས་མ་གྲུ་བཞིའོ། །རེ་ལྡེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ཉིད་ཁྲུན་རིང་བའོ། །ཞེས་གསུངས།

སེང་ཁྲིམ། (འདུལ་བ) དབྱར་གྱི་དུས། གྲ་བཤད་ནི། སེང་གེས་ཆགས་པ་སྤྱོད་པའི་དུས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བརྗོད།

སེངྒེ་། ❶ རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། འདམ་སེང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་ "སིཾཧ" ཞེས་པ་ཟུར་ཉམས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། བརྩེགས་མའི་ཡི་གེའི་རིགས་འདི་ལེགས་སྦྱར་ལ་མ་གཏོགས་སྐད་གསར་བཅད་ལ་མང་པོ་མི་འབྱུང་བ་དེས་ཀྱང་ཤེས་ནུས་ཤིང་། པཉྩ་ཞེས་པའང་བོད་པས་བརྗོད་ཚེ་སྒྲ་གདངས་ཅུང་ཟད་ཉམས་པ་ཙམ་ལས་དོན་ལ་ལེགས་སྦྱར་

རང་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ཡིག་རྙིང་གི་རིགས་ལ་བརྩེགས་མའི་ཡི་གེ་འདི་རིགས་མང་ཙམ་སྣང་སྟེ། རྣཾས་སོགས་སོ། །❷ མཆོག་གམ་གཙོ་བོ། དཔེར་ན་ཤཱཀྱ་སེང་གེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སེངྒེ་དཀར་པོ། གངས་སེང་། བོད་ཀྱི་གངས་རི་མཐོན་པོ་འགའ་ཞིག་ནང་སེངྒེ་དཀར་པོ། རལ་པ་སྔོན་པོ་ཅན་ཡོད་ཚུལ་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད། མཐོང་སྒྲོང་བ་ཉི་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའམ། རིན་ཆེན་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར། གཏམ་སྙན་ལྷའི་ཏམྦུ་རའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་དབྱངས་ཤོག་གྲངས་༣༩བ༩ནང་། རྗེ་འདི་ལོ་དེ་གུང་རྒྱལ་གྱི་གངས་རིའི་རྩེར་ཕེབས་སྐབས་ཁྲི་རྗེས་འདྲ་བ་ཞིག་མཐོང་། རྗེས་དེད་དེ་ཕྱིན་པས། སྐབས་ཤིག་རྒྱང་ནས་ར་ཕོ་སྔོན་པོ་འདྲ་བ་ཞིག་མཐོང་། ཉེ་བར་སླེབས་པ་ན་སེངྒེ་རལ་པ་ཅན་ཞིག་འདུག་ཅེས་གསལ། གཞན་ཡང་བླ་མ་དང་གྲུབ་ཐོབ་འགའ་ཤས་ལ་མི་མ་ཡིན་གྱིས་སེངྒེའི་འོ་མ་ཡིན་ཞེས་ཕུལ་ཏེ་རིན་ཆེན་རིལ་བུ་དང་། བྱིན་རྟེན་ཁག་ནང་ཕབ་རྒྱུན་བཞུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཡོད། ཅེས་ཞྭ་སྒབ་པའི་རྒྱལ་རབས་ན་གསལ།

སེངྒེ་འགྲམ། <སིཾཧ་ཧ་ནུཿ> རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གི་ཡབ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་མེས་པོའམ་པོ་པོ། སྐད་རྟོད་དེ་བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་༨༠བ༨ན་གསལ་ལོ། །

སེངྒེ་རྐང་པ་བརྒྱད་པ། <ཤརབྷ> ❶ ཁྱུང་སེང་འདུས་པ་སྟེ། སེངྒེའི་མགོ་བོ་ལ་ཁྱུང་གི་མཆུ་ཅན་གྱི་སྲོག་ཆགས་ཤིག སེངྒེ་སྤར་མོ་བཞི་དང་། ཁྱུང་གཤོག་གཉིས། སྡེར་མོ་གཉིས་དང་བརྒྱད་ཡིན་ལ། ཞེས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་བཞེད། ❷ རྐང་ལག་བཞི་དང་། གཡས་གཡོན་དུ་གཤོག་པ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་སྲོག་ཆགས་ཤིག དེ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་རྐང་པ་དང་འདྲ་བས་རྐང་པ་ཞེས་བཏགས་སོ། །དེ་ལ་སེངྒེ་ཤ་ར་བྷ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར། དེ་ལ་སྤྲ་མ་མང་པོས། སེངྒེ་གཅིག་ལ་རྐང་པ་བརྒྱད་ཡོད་པ་བྲིས་པ་ནི་ནོར་བ་ཡིན་པར་དཔྱལ་ཚུས་གསུངས་སོ། །

སེངྒེ་དང་ཁྱུ་མཆོག་གི་གཏམ་རྒྱུད། (འདུལ་བ) ཕྲ་མའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ ༼ཆ་པ༽ ༡༢༦ན༢ན་གསལ་ལོ། །བཟང་པོ་དག་ལ་ལྟ་བའི་མིས། །སྐྱེ་བ་ངན་པ་བསྟེན་མི་བྱ། །སེང་གེ་ཁྱུ་མཆོག་མཛའ་བ་ལ། །ཝ་ཡིས་ཐ་དད་ཕྱེ་ལ་ལྟོས། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

སེངྒེ་དང་སྟག་གི་གཏམ་རྒྱུད། (འདུལ་བ) ཕྲ་མའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ ༼ཆ་པ༽ ༡༩༧ན༩ན་གསལ་ལོ། །

སེངྒེ་བཟང་པོ། <ཧ་རི་བྷ་ད> སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ནི། རྒྱལ་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ། ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པ། ཁྱད་པར་ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་ལ་རིང་དུ་གོམས་པ་ཞིག་སྟེ། དེས་རང་གི་མཁན་པོ་རྣམ་སྣང་བཟང་པོ་ལ་བྱམས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཞུས་ནས་སྒྲུབ་པས། རྨི་ལམ་དུ་དགེ་སློང་གུར་གུམ་གྱི་མདོག་ཅན་སྤྱོད་ལམ་མཛེས་པ་ཞིག་རྨིས་ཏེ། ཤར་ཕྱོགས་ཁར་''ཀླུ་ཙིར་སོང་ཞིག་ཅེས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །གཉིད་སད་དེ་དེར་སོང་ནས་ཞག་གསུམ་དུ་གནས་བྱས་ཏེ། རྨི་ལམ་བརྟགས་པས་ཐོ་རངས་རྨི་ལམ་ན། ཨོ་ཏནྟ་པུ་རི་བི་ཧཱ་རིའི་གཙུགཁ·ལའི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ། སྤྲིན་ཕུང་འཁྲུག་པོ་ཞིག་གསེབ་ནས་ལྷའི་ལུས་སྟོད་སྤྲིན་གྱི་གསེབ་ནས་ཕྱུང་ནས། མཆོད་རྫས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་མཆོད་པ་མཐོང་སྟེ། ཅི་བྱེད་དྲིས་པས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་གསུང་བ་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ཏེ། རིང་དུ་བལྟས་པས་རྗེ་བཙུན་ཞལ་རས་གསེར་མདོག་ཅན་སྤྱི་གཙུག་མཆོད་རྟེན་གྱིས་སྤྲས་པ། ཕྱག་གཡས་ཆོས་འཆད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་མཛད་པ་ཞིག་མཐོང་ནས་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་བྱས་ཏེ། ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་དེང་སང་འགྲེལ་པ་མང་དུ་མཆིས་ན་གང་གི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བགྱི་ཞེས་ཞུས་པས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞུང་ལེགས་པར་རྟོགས་ལ་འཐད་པ་བསྡུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྡོམས་ཤིག་ཅེས་གསུང་གི་གནང་བ་ཐོབ་བོ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱང་། ཉི་ཁྲི་ལེ་བརྒྱད་མ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། སྡུད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་རྟོགས་སླ། ཤེར་ཕྱིན་སྙིམ་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་དོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། མ་སེང་གེས་བསད་ནའང་བྱུ་མ་ཤི་བར་བཙས་པས་སེང་གེ་བཟང་པོ་ཞེས་བཏགས་སོ། །

སེངྒེ་ཤ་ར་ཧཱ། སེངྒེ་ཁང་པ་བརྒྱད་པ་དང་འདྲ། དེར་གཟིགས།

སེངྒེའི་སྒྲ། (འདུལ་བ) ❶ དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། དེ་སེང་གེའི་སྒྲ་དང་འདྲ་བར་ལས་འབྲས་དང་བླང་དོར་གྱི་གནས་ལ་རྨོངས་པའི་འགྲོ་བ་གླང་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་རྣམས་སྐྲག་པར་བྱེད་ཅིང་། རིགས་ཀྱི་བུ་མི་ཡི་སེང་གེ་ཕྲུག་གུ་ལྟ་བུ་དག་སྤྲུད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །❷ ཚིག་གཞན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་ཚིག ❸ སྒྲོག་ཆགས་སེང་གེའི་སྐད་གདངས།

སེངྒེའི་སྒྲ་བསྒྲགས་པ། (འདུལ་བ) བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གསུང་ལས་ཁམས་གསུམ་གྱི་བདུད་དང་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་སྨྲ་བ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་དོན་ནོ། །སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོའི་འགྲེལ་པ་༨ན༣ལས། སེངྒེའི་སྒྲ་བསྒྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེ་སྟེ། ཇི་ལྟར་སེངྒེའི་སྒྲས་བྱོལ་སོང་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་དང་འདྲ་བར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས། ཁམས་གསུམ་ན་བག་རྐྱོང་ཞིང་བདུད་དང་

ཡོག་པར་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་མནན་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་ཅིང་གཞན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སེངྒེའི་ཉལ་སྟབས། སེངྒེའི་ཉལ་སྟངས་ཏེ། ལུས་པོའི་གཞོགས་གཡས་པ་ས་ལ་ཕབ་སྟེ་རྐང་པ་གཡོན་པ་གཡས་པའི་སྟེང་དུ་བཞག་ཅིང་ལག་གཡས་འགྲམ་པར་གཏད་དེ་ཉལ་ཚུལ་ཞིག སེངྒེ་ཉལ་བའི་ཆེ་སྒྲོ་གཡས་ས་ཕབ་ནས་ཉལ་བས་ན་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན། ཉལ་ཚུལ་འདི་ལ་ཁྱད་ཆོས་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སེངྒེ་དེ་སྲོག་ཆགས་གཞན་གང་ལའང་འཇིགས་པ་མེད་པར་བློ་བདེ་བག་ཕེབས་ཀྱི་ངང་ནས་ཉལ་བ་ལྟར། བདུད་དང་བདུད་རིགས་སོགས་ཀྱི་བར་གཅོད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པའི་དགོས་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད། གཞན་ཡང་ཉལ་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཉལ་ན་གྲིབ་གནོན་སོགས་ཀྱང་མི་འཇུང་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

སེང་ལྡེང་ནགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས། ༡ སེང་ལྡེང་ནགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུབ་ཐབས། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་མཛད། བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་འགྲེལ་ ༼ཞུ༽ ༢༨ན་༣ན་བཞུགས། ༢ འཕགས་མ་སེང་ལྡེང་ནགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས། ཡང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་མཛད། བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་འགྲེལ་ ༼ཞུ༽ ༡༣༡བ་༣བཞུགས། (གོང་གི་སྒྲུབ་ཐབས་གཉིས་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུང་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་བསྟན་འགྱུར་གྲས་སུ་མ་བཞག་པ་ཅི་ཡིན་ནམ་སྙམ) ༣ སེང་ལྡེང་ནགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད། བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་འགྲེལ་ ༼ཞུ༽ ༢༤༧བ༣ན་བཞུགས། སྒྲ་བཤད་ནི། སྒྲོལ་མ་འདི་ལ་སེང་ལྡེང་ནགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སེང་ལྡེང་གི་ནགས་དང་ཁ་དོག་འདྲ་བའི་ཆ་ནས་མིན་པར། སེང་ལྡེང་གི་ནགས་སུ་སེམས་ཅན་སྣ་ཚོགས་པའི་དོན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་ཏེ། སེང་ལྡེང་ནགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུབ་ཐབས། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་མཛད། བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་འགྲེལ་ ༼ཞུ༽ ༢༨ན་༥ལས། སེང་ལྡེང་གི་ནགས་སུ་སྣ་ཚོགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་བསམས་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་བོད་འགྲེལ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །

སེང་རས། རས་སྲབ་སྲབ། གོས་སྲབ་སྲབ། གོས་སྲབ་པོ།

སེན་མོ་གཅོད་པ། ❶ སེན་མོ་གྲི་སོགས་ཀྱིས་གཅོད་པ། ❷ སེན་མོ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ལག་ཆ།

སེན་མོ་མཐོ་བ། (ཕར་ཕྱིན) སེན་མོ་ཁང་ཐོང་མེད་པའི་དོན་ཡིན། རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ ༼སྟོད་ཆ༽ ༡༢༠ན༣ལས། ཁང་ཐོང་མེད་པས་སེན་མོ་མཐོ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

སེན་མོས་རྡུང་བ། (འདུལ་བ) སེན་མོས་རྫ་བརྡེགས་པ་ལ་ཟེར། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ཚུ ༧༥༦ན༣ལས། སེན་མོས་རྡུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེན་མོས་རྫ་ཕྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སེན་རིངས། སེན་མོ་རིང་པོར་འཛོག་པའི་གང་ཟག ལུང་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། སེན་རིངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་རོ་སྟོད་རིང་ཞིང་སེན་མོ་ཡང་མི་འབྲེག་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སེམས། ❶ སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་བྱེ་བྲག་མ་ཕྱེད་པའི་སེམས་སྐྱི་ཙམ་པ་ཞིག་ལའང་སེམས་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དཔེར་ན་ང་སེམས་པ་སྐྱིད་པོ་འདུག་མི་འདུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ལས་ངོ་བོ་གཙོ་བོར་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ལ་ཟེར། གཙོ་སེམས་དང་དོན་གཅིག

སེམས་ཀྱི་གླང་པོ། སེམས་གླང་པོ་ཆེའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའོ། །ཡིད་ཀྱི་གླང་པོ་དང་འདྲ།

སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་། སེམས་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཆོས། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་སེམས་གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཞེས་མི་བྱའོ། །

སེམས་ཀྱི་རྟ། (འདུལ་བ) རང་གི་སེམས། ཚིག་དོན་ནི་འདུལ་བ་དང་འགྲུགས་པ་དང་ཁ་དྲངས་དཀའ་བས་སེམས་རྟ་དམུ་རྒོད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའོ། །དཔེར་ན་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ལས། རྟག་ཏུ་འབབ་པས་བདའ་བ་ཡི། །སེམས་རྟ་ཁ་བསྣན་དཀའ་བ་ལ། །མཐུན་པའི་གཟེར་སྟོན་བརྒྱ་པ་ཡི། །སྲབ་ནི་སོ་སོར་ཐར་འདི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སེམས་ཀྱི་དམ་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས།

སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ། སྔགས་ལུགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག འདི་གཙོ་བོ་སྔགས་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱིར་བཏང་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་ཐ་སྙད་ཡིན་ཏེ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟོད་ཚོགས་ནང་། སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ལ་བསྟོད་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་གསུང་། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཕྱག་ཆེན་རྩ་བར་ཡང་། ཀུན་ཁྱབ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། །དབྱེར་མེད་བརྗོད་བྲལ་སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་དབྱིངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ། སེམས་རང་གི་ངོ་བོ། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན། སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་དོན་འདྲ་བར་བཤད་དེ། མན་སྙེ་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་རང་བཞིན་དང་རྣམ་པ་ཞེས་པ་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་དང་། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་ཆེན་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསལ།

སེམས་ཀྱི་རྒྱ། ❶ སེམས་ཀྱི་མིང་། བསྲུང་དགོས་པ་དང་བག་ཟོན་བྱེད་དགོས་པས་སེམས་རྒྱ་ཡི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའོ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས། མ་དྲངས་ཀྲོལ་བའི་ཁྲོད་གནས་ན། །ཁྲིམས་ཏེ་རྒྱ་ཡི་བག་བྱེད་བཞིན། །སྐྱེ་བོ་ངན་ཁྲོད་གནས་པས་ཀྱང་།། སེམས་ཀྱི་རྒྱ་འདི་རྟག་ཏུ་བསྲུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཞེས་པ་སེམས་ཀྱི་སྐྱོན་ཉོན་མོངས་པའང་འཇུག

སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད། སེར་སྣ་དང་བྲལ་བའི་སེམས། གྲུ་བཤད་ནི། དཔེར་ན་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གནོད་འཚེ་ལས་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདིས་ཀྱང་མི་དགེ་བ་མང་པོ་ལས་སེམས་སྲུང་བར་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས་སོ། །

སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གཞན་དག་རང་གི་དོན་དུ་ཡང་། །མི་འབྱུང་སེམས་ཅན་དོན་སེམས་གང་། །སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་ཁྱད་པར་འདི། །སྔ་ན་མེད་པའི་རྨད་ཅིག་འབྱུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རིན་ཆེན་སེམས་དང་དོན་གཅིག

སེམས་ཀྱི་གསང་། སེམས་ཀྱི་གསང་བ་དང་འདྲ།

སེམས་ཀྱི་གསང་བ། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གང་གིས་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མཆོག །སེམས་ཀྱི་གསང་འདི་མ་ཤེས་ན། །བདེ་ཐོབ་སྡུག་བསྔལ་གཞོམ་འདོད་ཀྱང་། །དེ་དག་དོན་མེད་གྱི་ནར་འཁྱམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གྲུ་བཤད་ནི། སྣོད་མིན་ལ་མི་བསྟན་པས་ན་གསང་བའོ། །ཞེས་རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེས་གསུངས་པ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་ལྐོག་ཏུ་ཞུར་པའི་དོན་གྱིས་ན་གསང་བའོ། །

སེམས་བསྐྱེད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་དོན་གཅིག གྲུ་བཤད་ནི། ཕར་རང་དོན་ཁོ་ན་བསམ་པའི་བློ་ཞུག་དོག་པ་དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་སེམས་རྒྱ་བསྐྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་གཟིགས།

སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པའི་སྐོར། འདིའི་སྐོར་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ་ ༼ཆ་པ༽ ༢༢༧ན་བཞུགས་སོ། །

སེམས་བསྐྱེད་ལེན་པ། (དབུ་མ) སློབ་དཔོན་ནམ་རྟེན་གྱི་དྲུང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ལེན་པ་ལ་སྨོན་སེམས་དམ་བཅའ་ཅན་གཟུང་བ་ཟེར། བྱང་སྡོམ་མ་བླངས་གོང་བཏང་སྙོམས་དང་རྒྱུ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་སོགས་བསྒོམས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྦྱོང་བ་ཐན་ཐུན་སྐྱེས་པ་ན་སྨོན་སེམས་དམ་བཅའ་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །

སེམས་བསྐྱེད་ལེན་པའི་ཆོ་ག (དབུ་མ) སེམས་བསྐྱེད་ལེན་པ་ལ་སྨོན་སེམས་དམ་བཅའ་ཅན་གཟུང་བ་ཟེར་ཞིང་། སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྦྱོང་བ་ཐན་ཐུན་སྐྱེས་པའི་མཚམས་ནས་སྨོན་སེམས་དམ་བཅའ་ཅན་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལེན་པའི་ཆོ་ག་ཤིན་ཏུ་མདོར་བསྡུས་ནི། ཐོག་མར་སྦྱོར་བའི་ཆོ་ག་ལ། སྐྱབས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱ་བ། ཚོགས་བསག་པ། བསམ་པ་སྦྱང་བའོ། །སྐྱབས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱ་བ་ལ། གནས་བརྒྱན་ཅིང་མཆོད་རྫས་བཤམས་པ། གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། སྐྱབས་འགྲོའི་བསླབ་བྱ་བརྗོད་པའོ། །གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་གསོལ་བ་གདབ་པ་ནི། བླ་མ་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ་ཡོན་དང་མཎྜལ་ཕུལ་ལ་པུས་མོ་གཡས་པའི་ལྷ་ང་ས་ལ་བཙུགས་ནས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྔོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་མིང་རང་གི་མིང་ནས་སྨོསའདི་ཞེས་བགྱི་བའང་སློབ་དཔོན་གྱིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་གསོལ། ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད། སྐྱབས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱ་བ་ནི། སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་ཇི་སྲིད་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་རྐང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཞི་བ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།། ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་དོ། །གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་གཟུང་བའི་ཆོ་ག་དངོས་གཞི་ནི། ཕྱོགས་བཅུ་རྣམས་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་སྐྱེ་བ་འདི་དང་སྐྱེ་བ་གཞན་དང་གཞན་དག་ཏུ་སྦྱིན་པའི་

རང་བཞིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བསྒོམས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བདག་གིས་བགྱིས་པ་དང་བགྱིད་དུ་བསྩལ་བ་དང་བགྱིད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེས། ཇི་ལྟར་སྔོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་ས་ཆེན་པོ་ལ་རབ་ཏུ་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་ཀྱང་དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་ཇི་སྲིད་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བགྱིའོ། །སེམས་ཅན་མ་བསྒྲལ་བ་རྣམས་བསྒྲལ་བར་བགྱིའོ། །མ་གྲོལ་བ་རྣམས་གྲོལ་བར་བགྱིའོ། །དབུགས་མ་ཕྱིན་པ་རྣམས་དབུགས་དབྱུང་བར་བགྱིའོ། །ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བགྱིའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །སློབ་དཔོན་མེད་ཀྱང་བདག་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚོ་ག་ནི། སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། ཞེས་པའི་ཚིག་སྤྲངས་པ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་འདྲའོ། །མཇུག་གི་ཚོ་ག་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་སྔོན་སེམས་ཀྱིས་བསླབ་བྱ་རྣམས་སློབ་མ་ལ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚོ་ག་འདི་ནི་ཇོ་བོའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚོ་ག་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སེམས་ཁམས་རིག་པ། སེམས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་དང་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་དཔྱོད་པའི་སློབ་སྦྱོང་། གོ་བདེར་བརྗོད་ན། སེམས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ལ་ཟེར། ཕྱི་རྒྱལ་བས་ Psychology ཟེར་བ་དེའོ། །དེ་ཡང་སཡེཁོ་ psycho ཞེས་པ་ཀྲི་རིག་གི་སཡེཁི་psyche ཞེས་པ་དབུགས་དང་། རྣམ་ཤེས། བདག་བཅས་ལ་འཇུག་པར་བཤད། (Greek: psyche, breath, spirit, soul) སེམས་ཁམས་རིག་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ཉེ་རབས་སུ་གསར་བཟོ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ཙང་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གི་གཞུང་རྣམས་དང་ཐ་ན་ཚིག་མཛོད་རྣམས་སུའང་འཁོད་མེད། དེ་ཡང་མཚན་རིག་གི་ཐོག་ནས་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཡ་དེ་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཙ་ལྔའི་གོང་ཙམ་ནས་ཐུང་བར་བཤད།

སེམས་ཁོང་དུ་ཆུད། སྐྱ་ངན་བྱེད་པ། སེམས་ཞུམ་པ། སེམས་མི་དགའ་བར་ཟུར་པའམ་སྐྱ་ངན་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་དོན། ཚོམས་༢༥ལས། དཔེར་ན་བྱིས་པའི་ཤིང་རྟ་དག །ལམ་ཆེན་བཟང་པོ་བོར་ནས་སུ། །ལན་ངན་དག་ཏུ་འགྲོ་བྱེད་པས། །མིག་ཆག་སེམས་ཁོང་ཆུད་པ་ལྟར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཐད་ཀྱི་ཚོམས་འགྲེལ་ ཏུ ༡༩༡༣༡ལས། ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱ་ངན་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་༡༨༩ལས། སེམས་སྡུག་སེམས་གཡེངས་སེམས་ཁོང་ཆུད།

།ཡིད་ནང་ཚུད་དང་ཡིད་མི་བདེ། །སྡུག་དང་སྡུག་བསྔལ་རབ་ཏུ་ཚ། །ཡིད་གདུངས་མྱ་ངན་གདུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སེམས་ཁྲོད། ཡིད་ཁྲོད་འདྲ། འགྲེལ་བཤད་ཡིད་ཁྲོད་ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བརྙས་དང་ཚིག་རྩུབ་སྨྲ་བ་དང་། །མི་སྙན་པ་ཡི་ཚིག་དེ་ཡིས། །ལུས་ལ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་ན། །སེམས་ཁྲོད་ཅི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་ཁྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

སེམས་ངོ་། (བཀའ་བརྒྱུད) སེམས་ངོ་མཐོང་བ། སེམས་ངོ་ཤེས་པ། སེམས་ངོ་འཕྲོད་པ། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་རྣམས་དོན་གཅིག སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོའམ་རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

སེམས་ངོ་མཐོང་བ། (བཀའ་བརྒྱུད) སེམས་ངོ་མཐོང་བ། སེམས་ངོ་ཤེས་པ། སེམས་ངོ་འཕྲོད་པ། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་རྣམས་དོན་འདྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོའམ་རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

སེམས་ངོ་འཕྲོད་པ། (བཀའ་བརྒྱུད) སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྒྲིབས་པ། རྗིག་ངོས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཚུན་ཆད་ཀྱང་འཆར་བའི་ཚོད་ལྟ་བུའི་དྭངས་ཤིང་གསལ་ལ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འདི་འཆར་ལ་འདི་མི་འཆར་བྱ་བ་མེད་པར་སྣ་ཚོགས་སུ་འཆར་བའི་ཧྲིག་གི་བ། དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་གཟུགས་ཅན་གང་དུ་འང་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་སང་ངོས་བཟུང་མེད་པ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ནི། སེམས་ངོ་འཕྲོད་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་པས། འདི་ནི་དཔེར་ན་གཞན་ལ་ཟན་ཚང་སྟེར་བ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐར་བཅངས་སུ་གཏོད་པའི་གདམས་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། (དགེ་ལུགས) དགེ་ལྡན་པས་ཕྱག་རྒྱ་བས་ (ཕྱག་རྒྱ་བ་ཞེས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་རེད) སེམས་ངོ་འཕྲོད་པའམ་མཐོང་ཞེས་པ་དེ། སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་ཙམ་ཞིག་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་མིན་ཞེས་བཤད་པའང་ཡོད་དེ། རྗེ་གུང་ཐང་པའི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་ལས། རང་ལུགས་ལ། དེས་སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་ཙམ་ཞིག་མཐོང་བ་དང་། སེམས་གནས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས།

སེམས་ངོ་ཤེས་པ། (བཀའ་བརྒྱུད) སེམས་ངོ་མཐོང་བ་དང་འདྲ།

སེམས་ཅན། ❶ སྒྲིབ་པ་མ་སྤངས་པའི་གང་ཟག དེ་དང་སེམས་ཅན། ཡིད་ཅན། ལུས་ཅན་རྣམས་དོན་གཅིག སྒྲ་བཤད་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པས་སེམས་པར་བྱེད་ཅིང་དེའི་དབང་དུ་གྱུར་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། སྒྲ་བཤད་འདི་བྲ་ཏི་རིན་ཆེན་གྲུབ་གསུང་། ❷

(ཕྱལ་སྐད) དུད་འགྲོའི་མིང་། ❸ ལྷ་མིའི་སྤྱིའི་མིང་། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷ་དང་མི་སྟེ། སྙིང་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲོག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྲོག་ཆགས་ཏེ། སྲོག་ཙམ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅེས་སོགས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱུ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཚད་མེད་བཞི་སྟོན་པའི་ཚིགས་བཅད་འདི་ཡོ་གའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པར་བཤད།

སེམས་ཅན་དུ་བརྗོད་པ། (མཛོད) སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་དོན་འདྲ།

སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ། (མཛོད) ❶ སེམས་ཅན། མཆིམས་མཛོད་ལས། གཞི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་མི་སྟོན་པ་ (གཞི་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ) ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ སེམས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ། དཔེར་ན་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྒྲ་ལ། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་སྒྲ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་ནི་སེམས་ཅན་ཅན་ནོ་ (འདི་ལ་གནོད་པ་བྱས་ན་མི་རུང) ཞེས་ཁ་ཆོན་བཅད་ནས་ལུང་བསྟན་པས་ན་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ན་སེམས་ཅན་གྱི་གྲངས་སུ་བགྲང་བས་ན་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །མཆིམས་མཛོད་༣༧༡ན་གཟིགས།

སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་སྒྲ། ❶ ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྒྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ཟེར་ཞིང་དེའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲ་ཡིན་པས། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་སྒྲ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ན་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སེམས་ཅན་ཡིན་པར་གོ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་རྔ་བྱའི་སྒྲ་ཐོས་པ་ན་དེ་ནི་རྔ་བྱའི་སྒྲའོ་ཞེས་རྔ་བྱ་གོ་བའམ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། ❷ བརྗོད་བྱ་སྟོན་པའི་སྒྲ། ❸ ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ནི། ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའོ། །ཞེས་གསུངས།

སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པ། ① སེམས་མེད་བེམ་པོ། ② རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པ།

སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པའི་སྒྲ། ❶ བརྗོད་བྱ་མི་སྟོན་པའི་སྒྲ། ཆུ་སྒྲ་ལྟ་བུ། ❷ ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའི་སྒྲ། ཆུ་སྒྲ་ལྟ་བུ།

སེམས་ཅན་བློས་སྤོང་བ། མི་འཐད་པ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ནི་དུས་ནམ་དུའང་འདིའི་དོན་མི་བྱའོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེས་པ་ན། སེམས་ཅན

ཟློས་སྲུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་དང་འགལ་བར་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས།

སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་བརྒྱ་ཉི་ཁྲི། ཡང་སོས་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་འཁོར་མེ་མ་མུར་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་བསྡོམས་ན་བརྒྱ་དང་ཉི་ཁྲིའོ། །འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད། དོགས་གཅོད། བཅུ་དྲུག་པ་བརྒྱད་ལ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཁྲི་རྩ་བརྒྱད་བབས་པས་དམྱལ་ཁམས་བརྒྱ་དང་ཉི་ཁྲི་རྩ་བརྒྱད་འོངས་དགོས་པ་འདུག་པས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ། དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་དང་དོན་འདྲ། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དེར་གཟིགས།

སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ། (དབུ་མ) སྙིང་རྗེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག མི་རྟག་པ་དང་བདེན་སྟོང་གང་གི་ཡང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བརྩེ་བ་དེ། སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེའི་མཚན་ཉིད། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། །བདག་གི་འདི་ཞེས་དངོས་ལ་ཆགས་བསྐྱེད་པ། །ཟོ་ཆུན་འཕྱུན་ལྟར་རང་དབང་མེད་པ་ཡི། །འགྲོ་ལ་སྙིང་རྗེར་གྱུར་གང་དེ་ལ་འདུད། །ཅེས་པས་བསྟན། ཞིབ་པར་སྙིང་རྗེ་གསུམ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སེམས་ཅན་ལ་མཐིལ་བསྟན། ཤིན་ཏུ་གཅེས་པར་བཟུང་ནས་ཅི་ཕན་བྱེད་པའི་དོན་དུ་བཤད། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སེམས་ཅན་ལ་མཐིལ་བསྟན་ནས་ཅི་ཕན་དུ་སྐྱོང་བ་ཡིན་གསུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སེམས་ཉིད། ❶ སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད། སེམས་ཉིད་ཅེས་པའི་ཉིད་སྒྲའི་སྐད་དོད། ཏ་ཏྭ ཞེས་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་སེམས་རྒྱུད་མིན་པར་དེའི་གནས་ལུགས་ལ་གོ་དགོས་པ། དཔེར་ན་སེམས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྦྲར་འཛིན་བྱས་ལྟ་བུ། (བཀའ་རྙིང) སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་ཞེས་པས་སེམས་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། ཉིད་ཅེས་པས་ཆོས་ཉིད་དེ་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བསྟན་པར་བཞེད། ❷ སེམས་ཁོ་ན།

སེམས་ཉིད་འཕྲིན་ལས་མ། དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོའི་བསྟོད་པ་«སེམས་ཉིད་འཕྲིན་ལས་མ»འདི། དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་ཟུར་ཕུད་ལྔ་པས་ལྷ་མོ་ལ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་

པ་ཡིན། འདི་རྒྱུད་〔བ〕 ༡༠༡བ༤ན་«དཔལ་ལྷ་མོ་ནག་མོའི་བསྟོད་པ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད»ཅེས་བྱ་བ་ན་བཞུགས་སོ། །

སེམས་ཉིད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ། (བཀའ་བརྒྱུད) སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གསལ་ལ་རྟོག་པ་མེད་པ་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་ལ་ཟེར།

སེམས་མཉམ་འཇུག བྱིང་རྒོད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མ་སྟེ་ཆ་མཉམ་དུ་གནས་པའི་སེམས་ལ་ཟེར། ཐ་སྙད་འདི་ལམ་རིམ་དུ་གསལ།

སེམས་རྟ། (འདུལ་བ) སེམས་ཀྱི་རྟ་དང་འདྲ།

སེམས་མཐོང་བ། (བཀའ་བརྒྱུད) ཕྱག་ཆེན་གྱི་བརྡ་ཆད་ཅིག་སྟེ། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐོང་བའི་དོན། སེམས་ཉིད་གདོད་མ་ནས་སྤྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་མཚང་རིག་པ། སེམས་ངོ་ཤེས་པ། རང་རིག རང་རིག་པ། རང་གིས་རང་རིག་པ་རྣམས་དོན་གཅིག

སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས། ❶ སྤྱིར་ན་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་དང་གཙོ་སེམས་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན། ❷ (བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ) དགེ་མི་དགེ་འབྱེད་པར་བྱེད་པས་ན་སེམས། ཡུལ་ཤེས་པས་ན་ཡིད། དམིགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ན་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ཟེར། ❸ (མདོ་སྡེ་པ) དགེ་མི་དགེའི་བག་ཆགས་གསོག་པར་བྱེད་པས་ན་སེམས། རྟེན་གྱི་ཆ་ནས་ཡིད། བརྟེན་པའི་ཆ་ནས་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ཟེར། ❹ (སེམས་ཙམ་པ) སེམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །ངར་འཛིན་པ་ནི་ཡིད་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་ཀྱང་ཟེར། ❺ (བཀའ་བརྒྱུད) སེམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས། ཡིད་ནི་བདུན་ཡིད། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་འཇུག་ཤེས་དྲུག་ལ་བཞེད། ཟབ་མོ་ནང་དོན་གྱི་འགྲེལ་པར་གསལ། འདི་སེམས་ཙམ་པའི་བཤད་ཚུལ་དང་འདྲ་བར་སེམས།

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་གཙོ་བོར་རིག་པ་སེམས། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གཙོ་བོར་རིག་པ་ལ་སེམས་བྱུང་ཟེར་ཏེ། དབུ་མཐའ་ལས། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། །དེ་ཡི་ཁྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། དཔེར་ན་བུམ་པ་ཙམ་རིག་པ་ནི་སེམས་དང་། བུམ་པ་ཆེ་ཆུང་དང་ལེགས་ཉེས་སོགས་དེའི་ཁྱད་པར་རིག་པ་ནི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །

སེམས་གནས་དགུ། སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ལ་གཟིགས།

སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ། ༡ སེམས་འཇོག་པ། ༢ རྒྱུན་དུ་འཇོག་པ། ༣ བླན་ཏེ་འཇོག་པ། ༤ ཉེ་བར་འཇོག་པ། ༥ དུལ་བར་བྱེད་པ། ༦ ཞི་བར་བྱེད་པ། ༧ རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ། ༨ རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པ། ༩ མཉམ་པར་འཇོག་པ་དང་དགུའོ། །

སེམས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལེགས་པར་དཔྱད་པའི་མཐར། ད་དུང་དཔྱོད་བཞིན་མི་སྡོད་པར། སེམས་ཞི་གནས་འབའ་ཞིག་གི་ངང་དུ་མི་གཡོ་བར་བཞག་པ་ལ་ཟེར།

སེམས་རྣལ་དུ་གནས་པ། ❶ སྐྱོ་བའི་ལྡོག་ཕྱོགས་ཏེ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། ❷ སེམས་བརྟན་པོར་གནས་པའི་དོན། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེའི་སྤྱོད་འཇུག་དར་ཊཱི་ཀ་ལས། བཟོད་པ་ནི་གནོད་པ་བྱེད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བས་མི་བཟི་བར་སེམས་རྣལ་དུ་གནས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

སེམས་རྣལ་དུ་ཕབ། སེམས་བརྟན་པོར་གནས་པའི་དོན། སེམས་རྣལ་དུ་གནས་པ་དང་དོན་འདྲ། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེའི་སྤྱོད་འཇུག་དར་ཊཱི་ཀ་ལས། ལུས་བདེ་བའང་མི་འཐོབ་ལ་གཉིད་མི་འོང་ཞིང་སེམས་རྣལ་དུ་ཕབ་པའི་བརྟན་པའང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས། སྐྱོ་བ། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་པས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དོན་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་ངེས་པ་ཁས་ལེན་ཞིང་ད་ལྟའི་ལས་དང་པོ་བས་བདག་མེད་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་བསྐྱེད་ནས་བསྒོམས་ན་རྟོག་པའི་འཛིན་སྟངས་སུ་སོང་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒོམ་པ་མིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པའི་གཏམ་མོ། །རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། སེམས་རྣལ་དུ་གནས་པ་ལས་འདས་ནས་དྲན་པ་ཉམས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

སེམས་པ། རང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ཡུལ་རྣམས་ལ་གཡོ་ཞིང་སྐུལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིད་ཀྱི་ལས་སོ། །ཞེས་རྗེའི་ལམ་རིམ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་སེམས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་ཚུལ་ནི། རྡོ་ཁབ་ལེན་ལ་ཀུན་སློང་མེད་ཀྱང་རེག་པ་ཙམ་གྱིས་ལྕགས་ཕྱེ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་སེམས་སྐྱོན་ཡོན་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པའོ། །

སེམས་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར། སེམས་པས་སེམས་ཕྱིར་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་ལ་བྱེད་པས་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གཏོད་པ་ཡིན་ནོ། །

སེམས་པའི་ལས། ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་མ་ཐོན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལས་ལ། སེམས་པའི་ལས་སམ་ཡིད་ལས་ཟེར།

སེམས་པའི་ལས་དང་བསམ་པའི་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་མ་ཐོན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལས་ལ། སེམས་པའི་ལས་དང་། ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་ཐོན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལས་ལ། བསམ་པའི་ལས་ཟེར་རོ། །མཛོད་ལས། སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། །དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་ངག་གི་ལས། །ཞེས་གསུངས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། དགེ་མི་དགེ་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་དང་པོར་འདི་དང་འདི་བྱའོ་ཞེས་ཐོག་མར་ཡིད་ཁོ་ན་ལ་སེམས་ཤིང་ལུས་ངག་གི་གནས་སྐབས་སུ་མ་ཐོན་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་དེ་ལ། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཞེས་བྱའོ། །ཡིད་ཀྱི་ལས་དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་ལུས་ངག་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོན་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་དེ་ལ། བསམ་པའི་ལས་ཞེས་ཟེར་རོ། །སེམས་པའི་ལས་དང་། ཡིད་ལས་གཉིས་དོན་གཅིག བསམ་པའི་ལས་དང་ལུས་ངག་གི་ལས་གཉིས་དོན་གཅིག་གོ །ལུས་ངག་གི་ལས་ཞེས་པ་ཡང་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་མཉམ་དུ་འཇུག་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ལ་ཟེར་གྱི། ལུས་ངག་གི་བྱ་བའམ་རིག་བྱེད་ལ་གོ་བར་མི་བྱའོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སེམས་པའི་ལས་ནི་རང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ཡུལ་རྣམས་ལ་གཡོ་ཞིང་སྐུལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིད་ཀྱི་ལས་སོ། །བསམ་པ་ནི། སེམས་པ་དེས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཏེ། དེ་ལ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ནར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་འདོད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བཀག་ནས། ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་དང་མཉམ་དུ་འཇུག་པའི་སེམས་པ་ལ་བཞེད་པས། ལས་གཉིས་ཀ་སེམས་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སེམས་པའི་ཟས། རེ་བ་ཤུགས་དྲག་དང་བཅས་པའི་སེམས་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་པའང་ཡིན་ལ་ཟས་དང་བྱེད་ལས་ཀྱང་མཚུངས་པས་སེམས་པའི་ཟས་ཞེས་བྱ། དེ་ཡང་རེ་བ་དང་བཅས་པའི་སེམས་པས་ལུས་སྲོག་གནས་པར་བྱེད་པ་ནི། སྔོན་མུ་གེ་བྱུང་བའི་ཚེ་རང་གི་བུ་གཉིས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཆི་བ་མ་བཟོད་པར་ཐལ་བའི་རྐྱལ་པ་སྲད་བུས་ཁ་བཅིངས་པ་ལ་རྩམ་པའི་རྐྱལ་པར་སྨྲས་པའི་ཚེ། རེ་བ་དང་མ་བྲལ་བར་མ་ཤི་བ་དང་། ཁ་ཕྱེ་བས་ཐལ་བར་མཐོང་ནས་རེ་བ་དང་བྲལ་ནས་ཤི་བ་དང་། གྲུ་ཆག་པའི་ཚོང་པ་རྒྱ་མཚོའི་ལྦུ་བ་ལ་ཐང་དུ་འཁྲུལ་ནས། རེ་བ་དང་མ་བྲལ་བས་མ་ཤི་བ་དང་། རེ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཚེ་ཤི་བ་ལྟ་བུའོ། །

སེམས་དཔའ་སུམ་བརྩེགས། རང་ཉིད་ཡི་དམ་གྱི་ལྷར་གསལ་བཏབ་པའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་དེ་ལ་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ། དེའི་ཐུགས་ཀར་གསལ་བཏབ་པའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་དེ་

ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཐུགས་ཀར་གསལ་བཏབ་པའི་ཧཱུྃ་ཡིག་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་འབྲུ་དེ་རྣམས་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའོ། །རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། རིམ་ལྔ་སེམས་དཔའ་སུམ་བརྩེགས་ལས། རང་དམ་ཚིག་སེམས་དཔར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་མཐེ་བོང་ཙམ་ཞིག་དང་། དེའི་ཐུགས་ཀར་རྡོ་རྗེ་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་གྱི་ལྟེ་བར་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཧཱུྃ་མཐིང་ནག་སྐྲུས་བྲིས་པ་ཙམ་ཞིག་བསྒོམས་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ན་བླ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ། དེའི་ཐུགས་ཀའི་རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ། རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་ཐུགས་ཀའི་ཧཱུྃ་ཡིག་སྔོན་པོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་བཅས་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་ལུས་རགས་པ་མཚོན་པའི་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ། ཕྲ་བ་གཉུག་མའི་ལུས་མཚོན་པའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ། གཉུག་མའི་སེམས་མཚོན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་བཅས་སོ། །

སེམས་དཔའི་སྐྱིལ་ཀྲུང་། ❶ རྐང་པ་གཡས་པ་རྡོ་རྗེ་སྐྱིལ་ཀྲུང་ལྟར་བྱས་ལ་གཡོན་པ་གཡས་པའི་བརླ་འོག་ཏུ་བཞག་པ་ལ། སེམས་དཔའི་སྐྱིལ་ཀྲུང་ཟེར། ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་མཛོད་དེབ་དང་པོ་༢༥༤ལས། གཡས་པ་རྡོར་སྐྱིལ་ལྟ་བུ་ལ། །གཡོན་པ་གཡས་པའི་བརླ་འོག་བཞག །སེམས་དཔའི་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས། ལྷའི་བཞུགས་སྟངས་མི་འདྲ་བའི་སྐོར་ཞེས་པར་གཟིགས། ❷ ཞབས་གཡས་བརྐྱངས་གཡོན་བསྐུམས་ཀྱི་བཞུགས་སྟངས་ལ་ཟེར། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྗེ་བཙུན་མ་སེང་ལྡེང་ནགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མའི་རྗེས་གནང་བྱ་ཚུལ་ལས་གསུངས། ❸ ཡབ་ཀྱི་བརླའི་སྟེང་ནས་འཁྲིལ་བའི་སེམས་དཔའི་སྐྱིལ་ཀྲུང་། དངུལ་ཆུའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་ན་གསལ།

སེམས་ཁྲགས་སྲབ་པ། སེམས་ཆུང་། སེམས་ཆུང་ཆུང་། དུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང་དེབ་དང་པོ་༣༥༨ལས། མགྲིན་གཉེར་ཆུང་བ་དང་དར་ཁན་ནང་སོ་སོགས་སེམས་ཁྲགས་སྲབ་པ་ཁ་ཤས་ནི་གདོང་མཆི་མས་བརྟངས་ཏེ་གཟན་གྱིས་མགོ་བོ་གཏུམས་ནས་འདུག ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

སེམས་ཕྲ་བ། ཀུན་རྟོག་བརྒྱད་ཅུ་དང་ཉོན་མོངས་སོགས། སྒྲ་བཤད་ནི། དེ་དག་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལས་ཕྲ་བའི་སེམས་ཡིན་པས་ན་སེམས་ཕྲ་བ་ཞེས་བརྗོད།

སེམས་བྱུང་། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གཙོ་བོར་མཐོང་བའི་བློ། དཔེར་ན་འདི་ནི་གསེར་གྱི་རྣམ་པའོ། །འདི་ནི་དངུལ་གྱི་རྣམ་པའོ། །འདི་ནི་ཆེ་བའོ་འདི་ནི་ཆུང་བའོ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཙོ་བོར་མཐོང་བའི་བློའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། སེམས་ལས་འཕྲུལ་འཕྲུལ་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། མདོ་ལས། འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པའི་ཆོས་

འདི་རྣམས་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སེམས་ལ་བརྟེན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བའི་རྒྱུན་མེད་ཅེས་འོད་ཟེར་འདོད་དོ། །ཞེས་མཆིམས་མཛོད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་། སེམས་ལ་རག་ལས་ཤིང་སེམས་ལས་སྐྱེས་པའམ། སེམས་ལས་ཐོན་ཅིང་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བས་སམ། ཡང་ན་ཆུ་བོའི་རླབས་ཆུ་བོའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པས་ན་སེམས་བྱུང་ཞེས་བྱ། ཞེས་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ན་གསལ། སེམས་བྱུང་ནི་དུང་གི་སྒྲ་དང་མེ་ལྕེ་དུ་འཕྲུལ་འཕྲུལ་དུ་འབྱུང་བས་རིགས་འདྲ་ལས་འབྱུང་བའང་མི་དགོས་པར་གསུང་ངོ། །

སེམས་ཀློང་ཀློང་པོ། ① རིག་པ་གསལ་སྣང་མེད་པའམ་མི་གསལ་བའི་དོན་དུ་མཆོ་ཀླི་ཀ་གསུང་། མཚན་གཞི་ནི། རྨུགས་པ་ལྟ་བུ། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བའི་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ་༼༩༼ལས། དགེ་བའི་ལྟས་རྨུགས་པ་ནི་སེམས་ཀློང་བ་སྟེ་ཞེས་སྣང་ཡང་སེམས་ཀློང་ཀློང་པོ་ནི་རྒོད་པ་ཡིན་གྱི་རྨུགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། དགེ་བ་ལྟས་རྨུགས་པ་སེམས་ཀློང་པོར་གསུངས་པ་འཐད་ལྡན་དུ་མཐོང་ཞིང་། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས་སེམས་ཀློང་ཀློང་པོ་རྒོད་པར་གསུངས་པ་ནི་འཐད་པར་མ་མཐོང་། ② ཡིད་སྨུག་པའི་དོན།

སེམས་དབེན། ནང་གི་རྐྱེན་རྡོར་བཟླས་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོར་རིམ་དང་། ཕྱིའི་རྐྱེན་ཕྱག་རྒྱའི་སྲོག་རྩོལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་རྫོགས་པར་གྲོལ་ཏེ་རླུང་རྣམས་སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། མ་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་མ་ཐོབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ནི། སེམས་དབེན་གྱི་རིམ་པའི་ངོ་བོའོ། །དབེན་གཞི་ནི། འཁོར་འདས་ཀྱི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་སེམས་སོ། །དབེན་རྒྱུ་ནི། ཀུན་རྟོག་རླུང་དང་བཅས་པའོ། །དབེན་པའི་དོན་ནི སྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཀུན་རྟོག་རླུང་དང་བཅས་པ་སྙིང་གར་ཐིམ་པ་ནི་དབེན་པའི་དོན་ནོ། །

སེམས་དབེན་རྗེས་མཐུན་པ། སྙིང་གར་མི་ཤིགས་པ་སྒོམ་པའི་གནད་ལེགས་པར་ཤེས་ནས། ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པ་ལས་སྟོང་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་ན་སེམས་དབེན་རྗེས་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས་གསུངས།

སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་དཔེའི་འོད་གསལ། སེམས་དབེན་པ་དེས་ལས་རྒྱ་དང་སྐྱིལ་ཀྲུང་བཞི་ལྡན་གྱིས་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་ངང་ནས་ཁྲབ་ཁྱེད་ལ་དམིགས་པའི་རྡོར་བཟླས་སོགས་བསྐྱངས་པས། བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྲབ་ཁྱེད་སོགས་རླུང་ཕྲ་མོ་མ་ལུས་པ་མི་ཤིགས་པ་ལ་ལྷག་མེད་དུ་ཐིམ་པས་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན

བརྒྱད་ཆ་འདྲ་མ་ཡིན་པར་འཆི་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤར་ཏེ་གཉུག་སེམས་བདེ་ཆེན་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས། དེས་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་འོད་གསལ་ལ། སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་དཔེའི་འོད་གསལ་ཟེར་རོ། །དེ་དང་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་སེམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་དང༌། དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཚོན་པའི་དཔེར་འགྲོ་བས་དཔེའི་འོད་གསལ་དང༌། ཐ་མལ་གྱི་འཆི་བ་ཁེགས་ནས་ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བ་དངོས་སུ་གྲུབ་པས་ལམ་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །

སེམས་ཙམ་པ། ཕྱི་དོན་མི་འདོད་ཅིང་རང་རིག་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་གང་ཟག དེ་ལ་སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པ་དང་རྣམ་རྫུན་པ་གཉིས་ཡོད། སྒྲ་བཤད་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་འདོད་པས་ན་སེམས་ཙམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །

སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པ། ཤེས་པའི་གཟུང་རྣམ་རྫས་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པའོ། །ཡང་ན་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་གཟུགས་རགས་པར་སྣང་བའི་ཆ་ལ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པ་མ་ཞུགས་པར་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ། སྒོ་ང་ཕྱེད་ཚལ་བ། སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་དང་གསུམ་མོ། །

སེམས་ཙམ་རྣམ་རྫུན་པ། ཤེས་པའི་གཟུང་རྣམ་སྒྲོ་བཏགས་སུ་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པའོ། །ཡང་ན་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་གཟུགས་རགས་པར་སྣང་བའི་ཆ་ལ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པ་ཞུགས་པར་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པའོ། །

སེམས་ཙམ་པ། (ཐར་ཕྱིན) ཕྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་ཅིང༌། རང་རིག་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་དེ། སེམས་ཙམ་པའི་མཚན་ཉིད། སེམས་ཙམ་པ་དང༌། རྣམ་རིག་པ་དང༌། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་རྣམས་དོན་གཅིག དེ་ལ་དབྱེ་ན། སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པ་དང༌། རྣམ་རྫུན་པ་གཉིས་ལས། སེམས་ཙམ་པ་གང་ཞིག ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་གཟུགས་རགས་པར་སྣང་བའི་ཆ་ལ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པ་མ་ཞུགས་པར་འདོད་པ་དེ། སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། རྣམ་བདེན་པ་ལ་དབྱེ་ན། གཟུངས་འཛིན་གྲངས་མཉམས་པ། སྒོང་ང་ཕྱེད་ཚལ་བ། སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་དང་གསུམ་ཡོད། དེ་རྣམས་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱ་མ་ལེབ་ཀྱི་གཤོག་སྙེང་གི་ཁྲ་བོ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཁྲ་བོ་འཛིན་པའི་ཚེ། ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་སྔོ་སེར་སོགས་མི

འདྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་གཏད་ཅིང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་ཀྱང་སྔོ་སེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་རྣམ་བདེན་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་ན་གཟུངས་འཛིན་གྲངས་མཉམས་པ་དང་། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ཚེ་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་སྔོ་སེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་གཏད་ཅིང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་སྔོ་སེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་རྣམ་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་ན་སྒོང་ང་ཕྱེད་ཚལ་བ་དང་། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ཚེ་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་སྔོ་སེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་མ་གཏད་ཅིང་། ཁྲ་ཅམ་གྱི་རྣམ་པ་གཏད། ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་སྔོ་སེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་རྣམ་མེད་དུ་མ་སྐྱེས་པར། ཁྲ་ཅམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམ་མེད་དུ་སྐྱེས་པར་འདོད་པས་ན་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཙམ་པ་གང་ཞིག ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་གཟུགས་རགས་པར་སྣང་བའི་ཆ་ལ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པ་ཞུགས་པར་འདོད་པ་དེ། སེམས་ཙམ་རྣམ་རྫུན་པའི་མཚན་ཉིད། རྣམ་རྫུན་པ་ལ་དབྱེ་ན། དྲི་བཅས་རྣམ་རྫུན་པ། དྲི་མེད་རྣམ་རྫུན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད། སྒྲ་བཤད་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་འདོད་པས་ན་སེམས་ཙམ་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་རིག་པའི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་འདོད་པས་ན་རྣམ་རིག་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

སེམས་རྩེ་གཅིག་པ། དམིགས་པ་གཅིག་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སེམས། སྒྲ་བཤད་ནི། རྩེ་ནི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་དོན་ཡིན་པས། དམིགས་ཡུལ་གཅིག་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད།

སེམས་ཅོམ་འཛོག ཅོམ་འཛོག་ལ་གཟིགས།

སེམས་ཚོར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ། དཔེར་ན་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ལྟ་བུ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ནས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སོགས་ལྔའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་རྣམས་ནི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ཡིན་ཀྱང་སེམས་ཚོར་མིན་པས་ཞིབ་ཆ་དགོས་སོ། །

སེམས་རགས་པ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་ཟེར།

སེམས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ། སྤྱིར་སྟོང་པ་བཞིའི་སེམས་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་སེམས་ལ་ཟེར།

སེམས་ཤིན་སྦྱངས། སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པར་གཏོད་པ་ལ་དགའ་མགུར་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་བྲལ་ནས་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་དོན། འདི་

སེམས་བྱུང་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་གི་ནང་ཚན་དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་གི་ཤིན་སྦྱངས་ཞེས་པ་དེ་ཡིན།

སེམས་སེམས་བྱུང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྟེ། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་གཙོ་བོར་མཐོང་བའི་བློ་ལ་སེམས་ཞེས་བྱ། དཔེར་ན་འདི་ནི་བུམ་པའོ་སྙམ་པའི་བློ་ལྟ་བུ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གཙོ་བོར་མཐོང་བའི་བློ་ལ་སེམས་བྱུང་ཟེར། འདི་ནི་གསེར་གྱི་བུམ་པའོ། །འདི་ནི་དངུལ་གྱི་བུམ་པའོ་འདི་ནི་ཆེ་བའོ་འདི་ནི་ཆུང་བའོ་སོགས་ཁྱད་པར་གཙོ་བོར་མཐོང་བའི་བློའོ། །

སེམས་སློང་སློང་པོ། སེམས་བློང་བློང་པོ་དང་འདྲ། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བའི་སྤྱོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་པ་སོགས་གཞུང་མང་པོར་སེམས་སློང་སློང་པོ་ཞེས་བྲིས་སྣང་ཡང་ཡི་གེ་དག་མིན་དཔྱད་དོ། །

སེར། ❶ བརླན་གཡེར་རམ་བཞའ་ཚན་གྱི་མིང་། དཔེར་ན་སྒོམ་རིམ་བར་པ་རྗེའི་ལམ་རིམ་དུ་དྲངས་པ་ལས། བྱམས་པའི་ཆུས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་བརླན་ཏེ་སེར་ཡོད་པའི་ས་བཞིན་དུ་བྱས་ལ་སྙིང་རྗེའི་ས་བོན་བཏབ་ན་བདེ་བླག་ཏུ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སེར་དང་སེར་བ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་སེམས་ཏེ། སེར་ནི་བཞའ་ཚན་ནམ་བརླན་གཡེར་དང་དེ་ཉིད་འཁྱགས་ནས་གོང་བུར་གྱུར་པ་ལ་སེར་བའམ་སེ་ར་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་{ཚུ་པ}༡༣༧བ༤ལས། སེར་ཆེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆུ་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ❷ སེར་པོ།

སེར་སྐྱ། <ཀཔིལ> ❶ སེར་པོ་དང་དཀར་པོ་འདྲེས་པའི་ཁ་དོག་གི་མིང་། ❷ རབ་བྱུང་དང་ཁྱིམ་པའི་བསྡུས་མིང་། དེ་ཡང་སེར་ནི་སེར་མོ་བ་སྟེ་རབ་བྱུང་དང་། སྐྱ་ནི་སྐྱ་བོ་སྟེ་མི་ནག་གི་མིང་། སེར་སྐྱ་མི་དམངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ སེར་སྐྱའི་ཡུལ་སྟེ། སངས་རྒྱས་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ཡུལ་ཟས་གཙང་གི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ན་ཡོད་པར་བཤད། གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱ་ནི་གནས་བཅས་དང་དོན་གཅིག གནས་བཅས་ནི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་སཱ་ཀེ་ཏ་ (Saketa) ཟེར་བ་དེའོ། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་འཁྲུངས་པའི་གནས་ལུམྦི་ནི་མ་ཡིན་ནམ། སེར་སྐྱ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། སེར་སྐྱ་ནི་དེའི་རྒྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུལ་སྤྱིའི་མིང་ཡིན་ལ། ལུམྦི་ནི་ཞེས་པ་ནི་ཡུལ་དེའི་གནས་བྱེ་བྲག་པའམ་ཆ་ཤས་ཤིག་གི་མིང་ཡིན་ཏེ། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གནས་ཡིག་ལས། ལུམྦི་ནིའི་ནུབ་ཕྱོགས་མེ་ལི་ལྔ་དྲུག་ཙམ་ན་ (ཀཔིལ་བསྟུ) སེར་སྐྱའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཤུལ་ཡོད་ཅིང་དེང་སང་གི་མིང་ལ་ཏི་ལོ་ར་ཀོ་ཊ་ཟེར། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ཀློང་རྫོལ་བླ་མའི་གསུང་འབུམ་སྨད་ཆ་༢༨༣ལས། རྒྱ་གར་ཡུལ་དུ་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ

གནས་བཅས་ཞེས་པ་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱར་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མ་དང་། ཡུམ་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས་པ། བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་བཞི་པ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་པོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❹ ཉི་མའི་མིང་ཡིན་པར་ཡང་། སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ། ❺ ཁྱི་རོལ་པའི་དྲང་སྲོང་ཞིག་གི་མིང་། དྲང་སྲོང་སེར་སྐྱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སེར་སྐྱའི་གྲོང་ཁྱེར། <ཀཔིལ་བསྟུ> (འདུལ་བ) ལུམྦི་ནིའི་ནུབ་ཕྱོགས་མེ་ལི་ལྔ་དྲུག་ཙམ་ན་“ཀཔིལ་བསྟུ” སེར་སྐྱའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཤུལ་ཡོད་ཅིང་། དེང་སང་མིང་ལ་Tilaurakot “ཏི་ལོ་ར་ཀོ་ཊེ” ཟེར་ཞེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གསུང་།

སེར་ཁྱིམ། ① རབ་བྱུང་ཡིན་པའི་དཔོན་རིགས་ཀྱི་ཁྱིམ་གྱི་མིང་། ② ཡང་ན་ཁྱིམ་པ་སེར་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁྱིམ་ཁང་གི་མིང་། སེར་ནི་སེར་མོ་བ་སྟེ་རབ་བྱུང་གི་མིང་ཡིན་ལ་དེའི་རྟགས་འཆང་བའི་ཁྱིམ་པའི་ཁྱིམ་ཞེས་པའོ། །འབྲས་ལྗོངས་ལ་ (Sikkim) ཟེར་བའང་སེར་ཁྱིམ་ཟེར་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་མཁན་འདུག་པ་ལྟར་དེ་རང་ཡིན་པར་སྣང་ངོ་། །

སེར་ཁྱིམ་པ། ① ཁྱིམ་པ་རབ་བྱུང་གི་ཆ་བྱད་ཅན་གྱི་མིང་། ཁྱིམ་པ་སེར་གཟུགས་ཅན། ཁྱིམ་པ་གྲྭ་གཟུགས་ཅན། ཁྱིམ་པ་བཙུན་གཟུགས་ཅན། རབ་བྱུང་གི་རྟགས་འཆང་བའི་ཁྱིམ་པ། གྲྭ་ཆས་གྱོན་པའི་ཁྱིམ་པ། ཁྱིམ་བཙུན་རྣམས་དོན་འདྲ། འདི་གྲྭ་ཆས་གྱོན་པའི་གྲྭ་ལོག་ལའང་གོ། སེར་ཁྱིམ་པ་ནི་ཁྱིམ་བཙུན་ཞེས་པ་དང་ཡང་དོན་འདྲ་སྟེ། ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་དབྱིག་གཉེན་གྱི་རྣམ་ཐར་འཆད་པའི་སྐབས་ལས། ཁྱིམ་བཙུན་ཆོས་གོས་གྱོན་ཏེ་ཞིང་རྨོས་པ་གཟིགས་ནས། སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ཉམས་སོ་ཞེས་ཐུགས་འབྱུང་ནས། དགེ་འདུན་གྱི་དབུས་སུ་ཆོས་བསྟན་ཏེ། གཙུག་ཏོར་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་གཟུངས་མགོ་ཞབས་བཟློག་པ་ལན་གསུམ་བཟློས་པས་དེ་ཉིད་དུ་སྐུ་འདས་ཏེ། རེ་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་ནུབ་བོ་ཞེས་གྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། སེར་ནི་སེར་མོ་བ་སྟེ་རབ་བྱུང་གི་མིང་ཡིན་པས་ཁྱིམ་པའི་རབ་བྱུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དོན་ནོ། །③ སེར་ཁྱིམ་དང་འདྲ་སྟེ། ༧རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པའི་རྣམ་ཐར་དུ་ ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་ཕྱོགས་བམ་དང་པོ་(༣༩) ལས། དགའ་ལྡན་ནས་ཤར་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་མཁས་གྲགས་ཅན་དེ་གདན་དྲངས། རི་བོ་བདེ་ཆེན་“སེར་ཁྱིམ་པ”ལྟ་བུར་སོང་བའི་ཉམས་གསོས་གནང་ཞིང་དབུ་བླར་བཞེས། ཞེས་གསུངས། ཡང་དེ་ཉིད་༣༧༥ལས། དགོན་པ་ “སེར་ཁྱིམ་པ” གཙང་དགོན་དུ་བསྒྱུར་བའི་ཉམས་གསོས་ཀྱིས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཕན་པ་བྱུང་བ་ནི་ཕྱོགས་བམ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕ་ཆོས་ལུང་བསྟན་ལས། ནམ་མཁའ་རྣམ་དག་དྲི་མ་མེད། །གསེར་སྟོང་ཤེས་རབ་མཚུངས་པ་མེད། །ཕ་མ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་ནི། །གྲགས

པའི་དབང་གིས་གསོ་བར་བྱེད། །ཅེས་ལུང་བསྟན་གྱིས་ཟིན་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །② རབ་བྱུང་ཡིན་པའི་དཔོན་རིགས་ཀྱི་མིང་། འདི་ལ་དཔོན་གསེར་གཟུགས་ཅན་ཡང་ཟེར།

སེར་མཆན། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་མཆན་ལ་སེར་མཆན་ཟེར། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་མཆན་གྲགས་ཅན་བཞི་ཡོད་པའི་ཡ་གྱལ་ཞིག

སེར་སྣ། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་དྲུག་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་གང་ཞིག རྙེད་བཀུར་ལ་ཆགས་ནས་ཡོ་བྱད་སོགས་གཏོང་མི་འདོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པ། བྱེད་ལས་ནི། ཡོ་བྱད་སོགས་མི་གཏོང་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །བཤེས་པའི་སྤྲིང་ཡིག་གི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཚིག་གསལ་བ་༨༠ན༥ལས། སེར་སྣ་ནི་སྦྱིན་པ་དང་མི་མཐུན་པར་རང་གི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སེར་བྱེས་མཁས་སྐྱན་གྲྭ་ཚང་གི་ཁང་ཚན་བཅུ་བཞི་དང་མི་ཚན་བརྒྱད་དེ་ཉེར་གཉིས་ནི། ༡ ཧར་གདོང་། ༢ བསམ་བློ། ༣ བྱ་བྲལ། ༤ ཏེ་ཧོར། ༥ བྲ་སྟི། ༦ ཚ་བ། ༧ སྤོ་པ། ༨ སྒོམ་སྡེ། ༩ ལྭ་བ། ༡༠ ལྡན་མ། ༡༡ མངའ་རིས་གུ་གེ། ༡༢ མངའ་རིས་དཔེ་ཐུབ། ༡༣ མངའ་རིས་ཟངས་དཀར། ༡༤ མངའ་རིས་སྟག་མོ། མི་ཚན་ནི། བྲ་སྟིའི་མི་ཚན། ༡ གཙང་པ། ༢ རྒྱལ་བྱེད། ༣ ཤེ་པ། ༤ གཉལ་པ། ༥ དྭགས་པོ། ༦ རྩེད་ཐང་། ༧ སྤོ་འབོར། ༨ གུང་རུ་དང་ཉེར་གཉིས་སོ། །ཀློང་རྡོལ་བླ་མའི་གླེགས་བམ་སྨད་ཆ་༢༨༤ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །དུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རིན་པོ་ཆེའི་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། སྤོ་འབོར་དང་གུང་རུ་གཉིས་དོར་ནས། སྤོ་བོ་བསྣན་ཏེ་ཉེར་གཅིག་བྱས་འདུག་ཀྱང་དཔྱད།

སེར་འབྲས་དགའ་གསུམ། སེ་ར། འབྲས་སྤུངས། དགའ་ལྡན་དང་གསུམ་མོ། །འདི་ལ་སེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་དང་། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་རའི་མཐའ་རྟེན་ཡོད་མེད་ཀྱི་འབྲི་ཚུལ་གཉིས་སྣང་ཡང་། གང་བྲིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཆེར་མི་སྣང་ངོ་། །བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་སོགས་སུ། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་ཞེས་བྲིས་སྣང་ལ། ༸རྒྱལ་དབང་ལྔ་པའི་རང་རྣམ་དཱུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང་དེབ་དང་པོ་༡༢༧ལས། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མཚོ་ནས་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་དང་ལྷ་ས་གསལ་པོ་བསྟན་བྱུང་བས་ཐམས་ཅད་ཡ་མཚན་ཞིང་སྤར་སྤོང་མགྲོན་གཉེར་ཏ་ལས་དྲགས་ཏེ་ལབ་རྒྱུའང་མི་འདུག་ཅེས་ཁོ་བོས་བྲིས་པ་ལྟར་གསུངས་སོ། །

སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ། སེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་དང་དོན་གཅིག

སེར་སྦྱངས། གྲྭ་བཙུན་མང་པོ་གྲལ་བསྒྲིགས་ནས་ཕེབས་བསུ་ཞུ་བའི་དོན། སེར་ནི་སེར་མོ་བ་སྟེ་གྲྭ་བཙུན་གྱི་མིང་། སྦྱངས་ནི་གྲལ་བསྒྲིགས་ནས་སྦྱོད་པའི་མིང་།

སེར་མིག་ཅན། མིག་སེར་ཅན་ཏེ། སྤྲིན་བུ་ཁྱུག་པའི་མིང་། མངོན་བརྗོད་དུ། སྤྲིན་བུ་ལ་སེར་སྐྱའི་ལྷ་བྱེད་ཅེས་ཀྱང་ཟེར་བའི་སེར་མིག་ཅན་ཞེས་སྤྲིན་བུའི་མིང་དུ་ངེས་སོ། །རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་ལས། ལྷག་པར་ཕྱོགས་འཛིན་སེར་མིག་ཅན། །འགའ་ཞིག་ནག་པོའི་ཀུན་སློང་གིས། །སྒྲོ་སྐུར་སྣ་ཚོགས་སྐྱོན་པ་ཡི། །སྦུ་ཅོར་ཟི་བཞིན་སྒྲ་བ་ལ། །ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་མཐུ་དམན་པའི། །རྫོངས་པ་དག་ཀྱང་རྗེས་འཇུག་སྟེ། །མི་བཟད་འཇིགས་རུང་ངན་འགྲོའི་སྒོར། །ལྟུ་འདོད་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་རྣམས་ལ། །མ་བཟོད་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཡིས། །དྲངས་པའི་རྟོགས་བརྗོད་ཟླ་བའི་བཞིན། །ངོ་མཚར་རི་མོ་འཛུམ་པའི་མདངས། །ཀུན་ལ་གསལ་པོར་ངོམས་བྱེད་ན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། འདིའི་མིག་སེར་པོ་ཡིན་པས་མིག་སེར་ཅན་ནམ་སེར་མིག་ཅན་ཟེར་བ་ཡིན་འདུག ཞིབ་པར་སྤྲིན་བུ་ལ་གཟིགས།

སེར་མོ་བ། རབ་བྱུང་སྤྱིའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ན་བཟའ་སེར་པོ་མནབས་པའི་ཆ་ནས་སེར་མོ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

སེར་དམག གྲྭ་པའི་དམག རབ་བྱུང་གི་དམག སེར་ནི་སེར་མོ་བ་སྟེ་རབ་བྱུང་གི་མིང་ཡིན་ལ། དེའི་དམག་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །འགའ་ཞིག་གིས། སེ་རའི་དམག་ལྟ་བུ་ལ་གོ་བ་ནི་ནོར་རོ། །

སེར་ཡོད་པའི་ས། རྣམ་སྨིན་རན་པའི་སའི་མིང་། གསེར་ཞེས་གས་འཁྲུལ་ཡོད་པ་ནི་ནོར་བར་གསུངས་སོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ལས། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། བྱམས་པའི་ཆུས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་བརླན་ཏེ་སེར་ཡོད་པའི་ས་བཞིན་དུ་བྱས་ལ་སྙིང་རྗེའི་ས་བོན་བཏབ་ན་བདེ་བླག་ཏུ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སེལ་ཞུགས། ལྷད་ཞུགས་པ་དང་། སྐྱོན་ཞུགས་པའི་དོན། དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབྲུམ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་མི་དགེ་བའི་སེལ་ཞུགས་ན་ལ་ཁུར་བཤགས་སྡོམ་བྱས་ལ། དགེ་བ་རྗེ་འཕེལ་དུ་གཏོང་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

སོ་གཏོང་བ། (འདུལ་བ) ས་ཕག་དང་རྫ་སོགས་མེར་བསྲེགས་ཏེ་སྲ་བརྟན་དུ་བྱེད་པའི་དོན།

སོ་སྟོ། སོ་ཟིང་། སོ་རོང་རོང་། ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལ་གཞི་བྱས།

སོ་ཐམ་པ། ❶ སྒྲ་ཡི་ཁྱད་པར་ཞིག་སྟེ། གྲང་ངར་ཆེས་པས་ཁ་དང་སོ་དག་ལས་སྒྲ་ཐམ་ཐམ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། ❷ གྲང་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་གསུམ་པ། གྲང་བའི་ཟུག་རྔུ་བསྲན་མི་བཟོད་པར་ཁ་དང་སོ་དག་ལས་སྒྲ་ཐམ་ཐམ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། སློབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྷའི་འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས། རྟག་ཏུ་ཁ་དང་སོ་དག་ལས་སྒྲ་ཐམས་ཐམས་ཟེར་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སོ་ཐམ་ཐམ་པ། སྒྲ་ཡི་ཁྱད་པར་ཞིག་སྟེ། སོ་ཐམ་པ་དང་འདྲ།

སོ་ཐམས་ཐམས་པ། སོ་ཐམ་ཐམ་པ་དང་འདྲ། འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་༧༤ན༢ལས། སོ་ཐམས་ཐམས་དང་། ཞེས་འབྱུང་། སློབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྷའི་འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་ངོ། །

སོ་ཐར་གྱི་མདོ། (འདུལ་བ) སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་དང་དོན་འདྲ།

སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ། (འདུལ་བ) ❶ (ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས) ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་རྒྱུ་བྱས་ནས་གཞན་ལ་གནོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ལྡོག་པར་ཁས་བླངས་ཤིང་དམ་བཅས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་དེ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པའི་ངོ་བོར་ཐལ་འགྱུར་བས་བཞེད། ❷ (བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས) ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་རྒྱུ་བྱས་ནས་གཞན་ལ་གནོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ལྡོག་པར་ཁས་བླངས་ཤིང་དམ་བཅས་པའི་བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་དེ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པའི་ངོ་བོར་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་བཞེད། ❸ (མདོ་སྡེ་པ། སེམས་ཙམ་པ། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ) ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་རྒྱུ་བྱས་ནས་གཞན་ལ་གནོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ལྡོག་པར་ཁས་བླངས་ཤིང་དམ་བཅས་པའི་སྤོང་བའི་སེམས་པ་རྒྱུན་ཆགས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་དེ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པའི་ངོ་བོར། མདོ་སྡེ་པ། སེམས་ཙམ་པ། རང་རྒྱུད་པ་བཅས་ཀྱིས་བཞེད་དོ། །རྗེའི་འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་ལས། ངེས་འབྱུང་བསམ་པས་རྒྱུ་བྱས་ནས། །གཞན་གནོད་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས། །ལྡོག་པ་དེ་ཡང་ལུས་ངག་ལས། །གཟུགས་ཙན་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་དང་། །སྤོང་བའི་སེམས་པ་རྒྱུན་ཆགས་པ། །ས་བོན་དང་བཅས་ཡིན་ནོ་ཞེས། །འདོད་པའི་ཚུལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །རང་གི་སྡེ་པ་གོང་འོག་སྨྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པའི་རྒྱུའི་ཀུན་སློང་གསུམ། (འདུལ་བ) སྡོམ་པ་ལེན་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ། སྡོམ་པ་འཐོབ་པར་ཤེས་པ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པོ་ལྡན་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །

སོ་ཐར་གྱི་ཕམ་པ། (འདུལ་བ) ཕམ་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སོ་ཐར་རིགས་བརྒྱད། (འདུལ་བ) བསྙེན་གནས། དགེ་བསྙེན་ཕ་མ་གཉིས། དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་གཉིས། དགེ་སློབ་མ། དགེ་སློང་ཕ་མ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་དོ། །བསྙེན་གནས་ལ་ཕ་མ་གཉིས་མི་འབྲང་བ་ནི་དེ་སྡོམ་པ་གཞན་རྣམས་ལས་དམན་པ་དང་དུས་ཐུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན།

སོ་ཐར་རིགས་བདུན། (འདུལ་བ) སོ་ཐར་རིགས་བརྒྱད་ལས་བསྙེན་གནས་དོར་བས་བདུན་ནོ། །བྱ་སྡོམ་ལས། སོ་ཐར་རིགས་བདུན་འབྲང་ཚེ་བསྙེན་གནས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སོ་ནམ། ❶ ཞིང་ལས། ❷ སོ་ཚིས་སམ་འཚོ་ཐབས་སྤྱིའི་མིང་ལའང་འཇུག དཔེར་ན་ཁྱིམ་གྱི་སོ་ནམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། ཁྱིམ་གྱི་སོ་ནམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱིམ་གྱི་སོ་ཚིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❸ ཆུ་ལུད་རྔོད་གཞེར་ས་བོན་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་ལ་སོ་ནམ་ཟེར། ས་པཎ་གྱི་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། དཔེར་ན་པདྨའི་སོ་ནམ་ལ། །རྟག་ཏུ་འདམ་དང་ལྗན་ལྗིན་དགོས། །ཞེས་དང་། དཔེར་ན་ཆུ་ལུད་ས་བོན་སོགས། །སོ་ནམ་ཞིང་པས་བྱར་ཉུས་ཀྱི། །སྨྱུ་གུ་སྡོང་བུ་སྐྱེ་མ་སོགས། །ཞིང་ལས་འབྱུང་གི་མི་ལས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སོ་ནམ་བཞི། སོ་ནམ་རྣམ་བཞི་ལ་གཟིགས།

སོ་ནམ་རྣམ་བཞི། ཞིང་ལས། ཚོང་ལས། ཕྱུག་སྐྱོང་། བུན་བསྐྱེད་བཅས་སོ། །

སོ་ལྗོན། ཐོན་དུས་སུ་ས་མཚམས་ལ་མེལ་ཚེ་དང་སོ་བྱེད་པའི་ལྗོན་པོའི་མིང་། དེ་ཡང་ཕྱིའི་དགྲ་ལ་སོ་བྱེད་པའི་ཕྱི་སོ་བྱ་བ་ཞིག་དང་། བོད་སྡེ་རང་གི་ནང་དུ་སོ་བྱེད་པའི་ནང་སོ་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱི་མ་ནི་ད་དུང་ཡང་གོ་གནས་ཀྱི་མིང་དུ་ཡོད་ལ། དེ་དག་ལ་སོ་ལྗོན་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་རྗེ་རིང་སོགས་ལ་གསལ་ལོ། །ཞེས་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གསུང་།

སོ་མ། ❶ གསར་པ། གོས་སོ་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཚིག་མཛོད་རྣམས་སུ་གསར་པ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མི་འབྱུང་ཡང་། དེ་ནི་གསར་པ་ཙམ་མིན་པར། སོས་པའམ་མ་ཉམས་ཤིང་ལྷད་མེད་པའི་དོན་ལ་གོ་དགོས་པར་སྣམ། ❷ (བཀའ་བརྒྱུད) གདོད་མའི་གནས་ཚུལ་རང་མཚན་པའམ། བཅོས་བསླད་མེད་པའི་གདོད་མའི་རང་བཞིན་རྗེན་པ་ལ་སོ་མ་ཟེར།

སོ་མ་རཱ་ཛ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ ཟླ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིང་སྨན་གྱི་རིགས་ཤིག རོ་ཚ་ཞིང་ཁ། ཞུ་རྗེས་སྐོམས། ཐུས་པས་སྲིན་ནད་དང་། པགས་ནད། ཆུ་སེར་གྱི་ནད་སེལ།

མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་འདབ་བཟང་དང་། བཱ་ཀུ་ཙཱི། འབྲས་ནག་པོ། མཛེ་འཛོམས། ཟླ་བའི་ལྕུག་མ། ཟླ་བའི་རི་མོ། ཟླ་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ། ལུག་ནག སུ་རི་ཕ་ལི། སོ་མ་བལླི་ཀ་བཅས་སོ། །བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་སོར་བཞག་ལ་ཡིག་འབྲི་འགའ་ཞིག་བཅོས་འགྱུར་བྱས་སོ། །སོ་མ་རཱ་ཛའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གཟིགས་འདོད་ན། སྨན་དཔྱད་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྙིང་པོའི་འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ། བསྟན་འགྱུར་གསོ་རིག ༼ཧེ་པ༽ ༢༨བ་༨ན་གསལ་ལོ། །❷ སྨན་གཞུང་ཟླ་བའི་རྒྱལ་པོ། དེ་ཉི་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་གསུངས་ནས་སླར་རྒྱ་གར་དུ་དར་ཞེས་གཡའ་སེལ་ལས་གསུངས། གཡུ་ཐོག་རྣམ་ཐར་དུ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པར་བཤད། ཅེས་སུཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ལས་བཤད་དོ། །

སོ་མ་རང་ལུགས་སུ་བཞག་པ། (བཀའ་བརྒྱུད) སོ་མར་བཞག་པ་དང་འདྲ། གདོད་མའི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ལ་བཟོ་བཅོས་མི་བྱེད་པར་བཞག་པའི་དོན།

སོ་མང་། སྒྲ་ཤད། རྒྱུག་ཤད།

སོ་མངས། སོ་མང་དང་འདྲ། ཡིག་རྙིང་གི་རིགས་ལ་ཡངས་འཇུག་ཅན་འདི་མང་ངོ་། །

སོ་མར་བཞག ❶ བཅོས་བསླད་མེད་པར་བཞག་པ། རང་གར་བཞག སློད་ལ་བཞག ལྷུག་པར་བཞག ཐ་མལ་དུ་བཞག་ཅེས་པ་རྣམས་སྤྱིར་དོན་འདྲ། ❷ (ཕྱག་ཆེན) བླ་མས་ངོ་སྤྲོད་པའི་སེམས་ཉིད་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ངོ་བོའམ་རང་བཞིན་ཡེ་ནས་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་ངོས་བཟུང་མེད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་རང་སོར་བཞག་པ།

སོ་བཙུགས་པ། བྱ་ར་བྱས་པ། སོ་བལྟས་པ། བསྲུངས་པ།

སོ་རྩི། ❶ སོ་སྨན། རྩི་ནི་འདིར་སྨན་གྱི་མིང་སྟེ། བདུད་རྩི་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ལེགས་སྦྱར་དུ་ཏམྦཱུ་ལ་དང་རྒྱ་གར་ཕལ་སྐད་ལ་པཱན་ཟེར་བའི་ལོ་མ་དང་དེ་ལས་བཟོས་པའི་བཟའ་བའི་རིགས་ཤིག་གི་མིང་། འདིས་སོ་མཁྲེགས་པོར་བྱེད་པས་སོ་རྩི་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་པར་སེམས། ❸ སྦྱིན་སྲེག་སྐབས་མེ་ལྷ་སོགས་ལ་འབུལ་བྱེད་ཀྱི་གཏོར་མ་ཞིག་སྟེ། དེ་ལ་ཆོས་སྐད་དུ་ཏམྦཱུ་ལ་དང་ཕལ་སྐད་དུ་པཱན་ཟེར། རྒྱས་པར་ཏམྦཱུ་ལ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སོ་རྩིའི་འདབ་མ། ཁྲི་ཤིང་ལ་སྐྱེས་པའི་ལོ་མ་དྲི་ཞིམ་ལ་རོ་ཁ་བ་བཟར་རུང་བ་ཞིག རྒྱ་གར་བས་པཱན་ཟེར་བ་དེའོ། །སོ་རྩི་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ༼བསྐལ་པ་བཟང་པོའི་མདོ༽ ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པར་དྲངས་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐར་མའི་རྒྱལ་པོ་བ་ལང་རྫིར་གྱུར་པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྒྲ་འབྱིན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ

སོ་རྩིའི་འདབ་མ་ཕུལ་ཏེ། དང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སོ་ཚིགས་བྱེད། སོ་འཐམས་འཐམས་བྱེད་པའི་དོན་དུ་བཤད། ཞིབ་པར་མཐང་འོག་ནས་སོ་ཚིགས་བྱེད་ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སོ་ཚིས། འཚོ་ཐབས་ཀྱི་མིང་ལ་བཤད། འོན་ཀྱང་སོ་ཚིས་ཞེས་པའི་སོ་ནི་སོ་ནམ་ཞེས་པའི་ཚིག་བསྡུས་པ་ཡིན་ལ། ཚིས་ནི་ཚིགས་སམ་ཡང་ན་འདིར་སྤྱི་ཚན་གྱི་མིང་ཡིན་པར་སྙམ། མདོར་ན་སོ་ཚིས་ནི་སོ་ནམ་གྱི་བྱ་བའི་ལས་ཚན་ནམ་ལས་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འཚོ་ཐབས་སྤྱིའི་མིང་དུ་ཆགས། ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་༥༤༥ལས། རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེས། ཕྱི་མའི་སོ་ཚིས་གྲོག་རྨམ་༧་རྒྱ་འདྲ། །བསམ་པ་ཐོག་ཏུ་མ་ཁེལ་འདོད་འདུན་སྐྱུངས། །ཅིས་ཀྱང་དྲན་ན་འབྱོར་རྒྱུད་འདུ་འབྲལ་སོམས། །སྐྱོས་ཐུབ་ཆོས་ལས་འདུག་གེ་མ་ཏི་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཕྱི་ཚིས་ཀྱིས་ཟས་ནོར་བསགས་ཀྱང་སྦྲང་མའི་སྦྲང་རྩི་དང་འདྲ་བར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཞིང་གྲུབ་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

སཽ་རཱཥྚ། (ལེགས་སྦྱར) ཡུལ་འཁོར་བཟང་པོ་ཅན་ཞེས་པ་སྟེ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་གསུམ་ཕྱིན་པ་སོ་ན་ཐ་ཞེས་པ་ཕྱི་པའི་རྟེན་ཡོད་པ་ལ་བཞེད།

སོ་ཤིང་། (འདུལ་བ) ❶ རོ་ཅུང་ཟད་ཁ་ཞིང་ཕྲ་སྦོམ་མཐུབ་མོ་ཙམ་པ། རིང་ཚད་མཐོ་གང་ཙམ་པའི་སོ་འཁྲུད་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་བུ་ཞིག ཞེ་ས་བྱས་ན་ཚེམས་ཤིང་ཟེར། འདི་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་དུ་ཤིང་ནིམྦ་པའི་ལྕུག་མ་ལས་བཟོ་བར་བྱེད། རྒྱ་གར་ཡུལ་སྐད་དུ་ཤིང་འདི་ལ་ནིམ་ཟེར། ཤིང་ནིམྦ་པའི་སྐོར་གོང་དུ“ནིམྦ”ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། དེང་སང་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་གསེབ་དང་གྲོང་ཁྱེར་འགར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པར་མཐོང་། ❷ (སྔགས) དབང་བསྐུར་སྐབས་དངོས་གྲུབ་གང་འགྲུབ་རྟོག་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་བུ་སོར་བཅུ་གཉིས་པ་ཞིག་སྟེ། རྒྱུ་ནི་འབྱོར་ན་ཤིང་ཨ་ཤྭ་ཐ་དང་། མ་འབྱོར་ཡང་ཤིང་འོ་མ་ཅན་སྦོམ་ཕྲ་རན་པ། དྲང་ཞིང་སྲོག་ཆགས་མེད་པ། མ་གས་པ་མགོ་མཇུག་མཉམ་པ་དྲི་བཟང་གི་ཆུས་བཀྲུས་པ། བདུག་པས་བདུགས་པ། སོར་བཅུ་གཉིས་པ་རྩེ་མོར་མེ་ཏོག་བཅིངས་པའི་ཤིང་བུའོ། །རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོར་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

སོ་ཤིང་དོར་བ། ❶ (སྔགས) དབང་གི་སྐབས་དངོས་གྲུབ་གང་འགྲུབ་བརྟག་པའི་ཕྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སོ་ཤིང་དོར་བའོ། །རྗེའི་དབང་དོན་དེ་ཉིད་རབ་གསལ་ལས། འོ་མ་ཅན་གྱི་ཤིང་ཧ་ཅང་སྦོམ་པ་དང་ཕྲ་བ་མིན་པ། དྲང་ཞིང་ཚིགས་མེད་པ་མ་གས་པ་རྨ་མེད་པ། མགོ་མཇུག་མཉམ་པ། དྲིའི་ཆུས་བཀྲུས་ཤིང་བདུག་པས་བདུགས་པ

སོར་བཅུ་གཉིས་པ་རྩེ་མོར་མེ་ཏོག་བཅིངས་པ། སློབ་དཔོན་བྱང་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་ཡི་གེ་གསུམ་བཟླས་ནས་སློབ་མ་ལ་བྱིན་ལ། ས་ལ་བགེགས་མཐར་བྱེད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱིས་བསྟགས་ནས། དྲི་བཟང་དང་བ་བྱུང་གིས་བའི་ཀོ་བའི་སྲབ་འཁྲུག་ཙམ་དུ་ཁྲུ་བཞི་པ་གྲུ་བཞི་རུ་བྱུགས་ནས། སློབ་མ་ཁ་ཤར་རམ་བྱང་དུ་ཕྱོགས་པས། ཨོཾ་བཛྲ་ཧཱ་ས་ཧཱཿ ཞེས་པས་རྩེ་མོ་ནས་འཆོས་ཏེ། ཨོཾ་པྲ་ཏི་བཛྲི་ས་མ་ཡ་ཨི་ཤྭ་རི་ཨཱཿཧཱུྃ་སྭཱ་ཧཱ། ཞེས་བཟླས་ནས་མིག་སྟེང་དུ་བལྟ་ཞིང་གཡོས་པ་མེད་པར་མཎྜལ་གྱི་སྟེང་དུ་དོར་རོ། །རྩེ་མོ་སྟེང་དུ་བལྟས་ན་རིག་འཛིན། བླ་མ་ལ་ཕྱོགས་ན་མཆོག །ཐུར་དུ་བལྟས་ན་ས་འོག །ཤར་བྱང་ནུབ་ལྷོར་བལྟས་ན་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་འགྲུབ་ལ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་ལྷུང་ན་དངོས་གྲུབ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ❷ (འདུལ་བ) ཁའི་དྲི་མ་སྦྱངས་ནས་སོ་ཤིང་གི་དུམ་བུ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་དབེན་པར་དོར་བའི་དོན་ནོ། །

སོ་སོ། ❶ རེ་རེ། ཐ་དད་པ། ཁག་ཁག མི་འདྲ་བ། ❷ མ་འདྲེས་པ། དཔེར་ན་སྒྲ་དོན་གྱི་སྤྱི་དང་མ་འདྲེས་པར་རིག་པ་ལ་སོ་སོ་རང་རིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ❸ དང་པོ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྐད་དོད་པྲ་ཏི་མོཀྵའི་དོན་མཛོད་ལས་དང་པོར་ཐར་པའི་དོན་དུ་བཤད། ཅེས་རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ། ❹ ཡང་ཡང་། ཟློས་པ། སོར་སྡུད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སོ་སོར་བརྟན་པོར་བདག་གིས་གཟུང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་དང་། རྗེའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་སྙེ་མ་ལ་གཞི་བྱས། (བོད་སྐད་ཀྱི་སོ་སོ་ལ་ཡང་ཡང་གི་དོན་མེད་ཀྱང་། སྐད་དོད་པྲ་ཏི་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ།) ❺ ཕྲད་པ། སོ་སོའི་སྐད་དོད་པྲ་ཏི་ཞེས་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་ཚིག་གསལ་ལས་ཕྲད་པ་དང་ཟློས་པའི་དོན་དུ་བཤད། ཅེས་རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ།

སྭོ་སྭོ། ❶ དབྱུ་འཕང་བསྐོར་བྱེད་དམ། རྒྱལ་བར་འཁྱུར་ཅིག་གམ། རྒྱལ་ལོ་རྒྱལ་ལོ་ཞེས་པའི་གཟེངས་བསྟོད་པའི་འབོད་སྒྲ་ཞིག་ཡིན་པར་སེམས། ཀི་ཀི་བསྭོ་བསྭོ་ཞེས་པའི་བསྭོ་བསྭོ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན་དཔྱད། དབུས་སུ་འཁྲུག་པ་བྱེད་པའི་དམག་ཕན་ཚུན་ཆས་ནས་འཐབས་པ་ལ། མི་ཀུན་གྱིས་སྭོ་སྭོ་བྱས་པས། ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྭོ་དང་སྭོ་སྟེ་ཁོང་གི་ཕྱོགས་མང་ན་ཟེར་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་འཐབ་པ་ལ། ཁ་སྐྱག་བཟླས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་མང་ལ། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉུང་བར་འདུག་ན་གསུང་། ཞེས་དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་༧༧༤ན་གསལ། ❷ འབོད་སྒྲ་ཞིག་སྟེ་ཀྱེ་དང་དོན་གཅིག བསོ་ནི་བོན་གྱི་འབོད་པའི་སྒྲ་སྟེ་ཀྱེ་དང་འཇུག་པ་གཅིག་གོ། ཞེས་ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་གསུང་ངོ་། །

སོ་སོ་སྐྱེ་བོ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་གནས་སོ་སོར་འགྲོ་ཞིང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག སྒྲ་བཤད་ནི། ལས་ཉོན་གྱིས་དབང་གིས་སྐྱེ

གནས་སོ་སོར་སྐྱེ་འཆི་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའམ། ཡང་ན་སོ་སོ་ནི་ཐ་དད་པ་སྟེ་མི་འདྲ་བའི་དོན་ཡིན་པས་འཕགས་པ་དང་མི་འདྲ་བའི་སྐྱེ་བོ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བས་བཅིངས་པ་དག་ནི་འཕགས་པ་དག་ལས་ཐ་དད་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སོ་སོ་ནས་ཐགས་པ་སློང་བའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) སྤང་ལྟུང་སུམ་ཅུའི་བརྒྱད་པ། སོ་སོ་ནས་ཐགས་པ་སློང་བའི་སྤང་བའི་ངོ་ཏི་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་ལ་ཁྱིམ་པ་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀྱིས་གོས་རེ་རེ་སོ་སོ་ནས་སྦྱིན་པར་བསམས་པས་ཐགས་པ་ལ་དེ་ལས་ལྷག་པའི་གོས་བསླངས་ཏེ་ལྷག་པ་དེ་ཐོབ་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་ཉེ་དགའ་ལ་ཁྱིམ་བདག་གིས་གོས་འབུལ་བར་བསམས་པས་ཐགས་པ་ལས་གང་བྱིན་པ་དེས་མི་མགུ་བར་ལྷག་པ་བསླངས་པ་ལས་སྤང་བའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་པའོ། །དགག་བྱ་ནི་གཞན་གྱི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་གནོད་པ་དང་། རང་འདོད་པ་ཆེས་པའོ། །ཐགས་པའི་སྒྲ་བཤད་གོང་དུ་ཐགས་པ་སློང་བའི་སྤང་བའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གོ་བདེ་བར་བཤད་ན། ཁྱིམ་པ་ཕོ་མོ་གཉིས་སོ་སོ་ནས་དགེ་སློང་ལ་གོས་རེ་རེ་བཟོས་པ་དགེ་སློང་གིས་དེ་ལས་ལྷག་པ་བསླངས་ཏེ་ཐོབ་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །

སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་སྣ་ཚོགས་ཐ་དད་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ནོར་བར་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་བཞི་སྟེ། ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ། དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ། ངེས་པའི་ཚིག་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ། སྤོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་དང་བཞིའོ། །དེ་དག་སོ་སོའི་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་གླེགས་བམ་བར་ཆ་༣༠༤ལས། གདགས་པའི་མདོ་ལས། མིང་ཚིག་ཡི་གེ་ལ་མཁས་པས་ཆོས། དེའི་དོན་དུ་མཁས་པས་དོན། ཚིག་ཟླ་དྭགས་ལ་མཁས་པས་ངེས་པའི་ཚིག དེ་དག་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་པས་སྤོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་སོགས་གསུངས་ཤིང་། མཛོད་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ། སོ་སོ་རང་རིག་དང་འདྲ། སོ་སོ་རང་རིག་ལ་གཟིགས།

སོ་སོ་རང་རིག རང་གིས་མྱོང་བ་ལྟར་གཞན་ལ་བརྗོད་དུ་མེད་པས་སོ་སོ་རང་རིག ཡང་། སོ་སོ་འཕགས་པ་ལ་བྱས་ནས་འཕགས་པ་ནང་ཕན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་གྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་མིན་པས། སོ་སོ་རང་རིག ཡང་ན་སོ་སོ

ཞེས་པ་མ་འདྲེས་པ་ལ་བྱས་ནས་སྒྲ་དོན་གྱི་སྤྱི་དང་མ་འདྲེས་པར་རིག་པ་ལ་སོ་སོ་རང་རིག་ཅེས་མཁས་པ་རྣམས་གསུང་ངོ་། །

སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས། སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་གཟིགས།

སོ་སོར་བརྟགས་འགོག མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་མཚན་ཉིད་པ་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། མཆིམས་མཛོད་༢༩ལས། སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འཐོབ་པར་བྱ་བས་འགོག་པ་ཡིན་པས་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མཛོད་རྩ་བ་ལས། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་གང་། །བྲལ་བའོ་སོ་སོ་སོ་སོ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ། མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་སྤངས་པ་མིན་པར། རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་རང་གི་དགག་བྱ་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གེགས་བྱེད་པའི་འགོག་བདེན་བཏགས་པ་བ་ཞིག་ལ་ཟེར། དགག་བྱ་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་བྱེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའོ། །མཛོད་རྩ་བ་ལས། སྐྱེ་ལ་གཏན་དུ་གེགས་བྱེད་པ། །འགོག་གཞན་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་པས། །ཞེས་གསུངས།

སོ་སོར་ཐར་པ། (འདུལ་བ) སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་དང་འདྲ།

སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ། <པྲ་ཏི་མོཀྵ་སཱུ་ཏྲ> (འདུལ་བ) སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ་དགེ་སློང་ཕའི་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་མདོར་བསྡུས་ནས་སྟོན་པ་ཕའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ཤློ་ཀ་བདུན་བརྒྱ། བམ་པོ་གཉིས་པ་ཤོག་ལྡེབ་ཉི་ཤུའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་འདུལ་བའི་མདོ་ཞིག ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་སློབ་དཔོན་ཛི་ན་མི་ཏྲ་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་ཅོག་རོ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་པའོ། །སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་འདི། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞིའི་རྩ་བ་དང་དེ་དག་འདིའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་ ༼ཚུ༽ ༧བ༥ལས། རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་ཕྲན་ཚེགས་ལ་སོགས་པ་འདུལ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སོ་སོར་ཐར་པ་དེའི་རྒྱ་ཆེར་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་འདུལ་བ་གླེགས་བམ་ ༼ཅ་པའི༽ དབུར་བཞུགས་སོ། །

སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་ཚུལ་ལྔ། (འདུལ་བ) གླེང་གཞི་འདོན་པ། ཕམ་པར་འགྱུར་བ་འདོན་པ། དགེ་འདུན་ལྷག་མ་འདོན་པ། མ་ངེས་པ་འདོན་པ། རིལ་གྱིས་འདོན་པ་དང་ལྔའོ། །

སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོའི་གཞུང་འགྲེལ། (འདུལ་བ) སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོའི་གཞུང་འགྲེལ་བམ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་པ་སློབ་དཔོན་དཔལ་བོས་མཛད་པར་གྲགས་པ། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་འདུལ་བ་༼དུ་པ༽ དང་ ༼ཉུ་པའི༽ ‹༧རྒྱབ་གཟིགས་བར་བཞུགས་སོ། །

སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ། <པྲ་ཏི་མོཀྵ> (འདུལ་བ) ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པའི་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ། ཀླ་མའི་ཕྱུན་ཕྱར་གཞན་ལ་གནོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ལྡོག་པར་ཁས་བླངས་ཤིང་དམ་བཅས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། སྐད་དོད་ཀྱི་སྟེང་ནས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བའི་གང་ཟག་སོ་སོ་ངན་འགྲོ་དང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་གྱི། གཞན་གྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུངས་པས་གཞན་ཐར་པར་མི་འགྱུར་བས་སོ་སོར་ཐར་པ་དང་། ལུས་ངག་ཡང་དག་པར་སྡོམ་པས་སྡོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ན། སྡོམ་མིན་ལས་དང་པོ་སྐྱེ་ཐོག་མར་ཐར་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་དེ་བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་དེ། སྡོམ་མིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཀྱི་བར་ན་ནགས་ལ་མེ་ལྕེ་ཞུགས་པ་ལྟར་གནས་པར་འདོད། མདོ་སྡེ་པ་དང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤོང་བའི་སེམས་པ་ལ་འདོད་ལ། སེམས་ཙམ་པས་ནི་སེམས་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྤོང་བའི་སེམས་པ་རྒྱུན་ཆགས་པ་དང་། སེམས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་དེའི་ས་བོན་ལ་འདོད། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་སུ་འདོད་དོ། །མཚོ་ཊཱི་ཀ་སོགས་བོད་མཁས་པའི་གཞུང་རྣམས་དང་། རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་ (སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོའི་གཞུང་འགྲེལ་སོགས) རྣམས་སུ་འང་དེ་ལྟར་གསལ་ལོ། །

སོ་སོར་འབྲང་མ། སྒྲོལ་ལྗོང་ལ་འཁོར་ལྷ་མོ་བཞི་ཡོད་པའི་གཅིག་སྟེ། སྐུ་མདོག་དཀར་མོ་ཞལ་གཅིག་མ། ཕྱག་གཉིས་མ། སྤྱན་གསུམ་མ། སྐྱིལ་ཀྲུང་དང་བཅས་པ། ཕྱག་གཡས་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ། གཡོན་པ་ན་པདྨ་དཀར་པོའི་སྟེང་ན་རིན་པོ་ཆེའི་བུམ་པ་སེར་པོ་བསྣམས་པའོ། །ཞེས་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ “སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས” ། བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་ ༼ཤ་པ༽ ༡བ་༥ན་གསུངས་སོ། །

སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ། (འདུལ་བ) ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པ་ཡིན་ཞིང་རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ཆོག་བརྗོད་ཚུལ་སོར་བཤགས་ཀྱི་མིང་རིགས་བརྗོད་པས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཕྱིར་བཅོས་ན་འདག་ཏུ་རུང་བ་དེ། སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོ་ཊཱི་ཀ་གསུང་ངོ་། །སྒྲ་བཤད་ནི། མཐོལ་བ་དང་བཤགས་པ་སོ་སོར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས། སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བའི་སྒྲ་བཤད་ནི། ལྟུང་བ་འདི་ལ་འཆབ་པ་མེད་ཀྱང་མཐོལ་བ་དང་བཤགས་པ་སོ་སོར་

བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་འབྱེད་ལས་ (མའི་རྣམ་འབྱེད་ ༼ཏ༽ ༡༧༨ན༤ལས་ཀྱང) སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་ནི་སོ་སོར་མཐོལ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་མཐོལ་བ་ལ་བཤགས་པའི་མིང་གིས་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཀརྨ་ཤ་ཏཾ་དང་ཊཱི་ཀ་ལས་འདི་ནི་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པའི་རྣམ་པར་བརྗོད་པས་སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་སྒྲ་བཤད་ནི། ཉེས་པ་དེ་ཕྱིར་བཅོས་པ་ལ་དགེ་སློང་སོ་སོར་མཐོལ་བ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བཤགས་དགོས་པས་ན་སོ་སོར་བཤགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །

སོག་ཟློག་པ། མཐུ་སྟོབས་ཀྱི་ནུས་པས་བོད་ཁམས་ལ་འཚེ་བའི་མཐའ་དམག་སོག་པོའི་དཔུངབཟློག་པས་སོག་ཟློག་པ་ཞེས་པ་ཡིན་འདུག ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་རང་རྣམ་སྒྲིག་རྒྱུའི་བདུད་རྩི་༡༢ལས། ཟློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ནི། མཁྱེན་རྟོགས་ཀྱི་རྩལ་རྫོགས་ཤིང་ནུས་པས་བོད་ཁམས་ལ་འཚེ་བའི་མཐའ་དམག་བཟློག་པས་སོག་ཟློག་པ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། སྔ་འགྱུར་རྙིང་མའི་ཆོས་རྒྱུན་ལའང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ཅེས་གསུངས། རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་ཁོང་ལ་བྲུར་ཟ་ཡང་མཛད་དེ། དུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང་དེབ་དང་པོ་༢༥ལས། སོག་བཟློག་པའི་འོལ་ཚོད་ཀྱི་རྫུན་གཏམ་དང་། །སྣང་རྩེ་བའི་གཉེར་བརྫུས་གཉིས་པོ་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་སྣང་ངོ་། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

སོག་ཡུལ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་ཚུལ། སོག་ཡུལ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བའི་ཚུལ་ནི། ཡུལ་འདིར་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་གྲུབ་སོགས་བྱོན་ནས་བསྟན་པའི་སྲོལ་ཕྱེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣང་བས། ཆོས་ནི་ཐོག་མ་བོད་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་བྱུང་བ་ནི། ས་སྐྱ་བའི་ཆོས་ལུགས་ཡིན་ཏེ། སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ཆིང་གི་སི་བོད་དུ་བྱོན། མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ། དབུས་གཙང་རུ་བཞི། སྟོ་ཁམས་སྒང་གསུམ་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་བསྡུས། གཙང་དུ་མི་སྣ་བཏང་སྟེ་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་ལ་འབུལ་ནོར་སོགས་བཀྱེས་ཤིང་མཆོད་ཡོན་དུ་གྱུར། སླད་ནས་སོག་ཡུལ་དུ་གདན་འདྲེན་པའི་ཞུ་བ་ཕུལ། རྗེན་གསུམ་འགའ་ཞིག་གདན་དྲངས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སོག་པོ་ཐམས་ཅད་བསྟན་པ་ལ་དད་པར་གྱུར་ཏེ། དཀོན་མཆོག་མཆོད་པའི་མགོ་ཚུགས། དགེ་བསྙེན་སོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལེན་པའང་བྱུང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་དབུ་བརྙེས་སོ། །འདི་སངས་རྒྱས་འདས་ལོ་ལྕགས་འབྲུག་ལ་འདོད་པའི་ལུགས་ལྟར་ན། ལོ་དེ་ནས་ཉིས་སྟོང་གྱ་བདུན་དང་། མེ་ཡོས་ལ་འདོད་པ་ལྟར་ན་ལོ་ཉིས་སྟོང་ཞེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཡོས་ལོ་ཡིན་ལ། ལོ་དེ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་འབྲུག་བར་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་དང

གསུམ་འདས་སོ། །ཆིང་གི་ཚ་བོ་གུ་ཡུག་དང་གུ་ཏན་སྤུན་གཉིས་ཀྱིས་ལང་གྲུའུ་ཐུགས་སུ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བྱེད་སྐབས། གུ་ཏན་གྱིས་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱི་སྙན་པ་ཐོས་ནས་བོད་དུ་མི་སྣ་བཏང་སྟེ་སོག་ཡུལ་དུ་གདན་འདྲེན་པའི་ཞུ་བ་ཕུལ་བས། ས་པཎ་ལ་སྤྲ་མ་རྗེ་བཙུན་གྲགས་རྒྱལ་གྱིས། ཁྲའི་ཞྭ་དང་ཕག་སྣའི་ལྷམ་གྱོན་པའི་ས་མཐའི་མི་གདན་འདྲེན་པ་འོང་ཆེ། དེར་བྱོན་ན་བསྟན་འགྲོའི་དོན་འབྱུང་བའི་ལུང་བསྟན་ཡོད་པ་དང་འགྲིགས་པས་ཞལ་བཞེས་མཛད་དེ། དཔོན་པོ་འཕགས་པ་དང་ཕྱག་ན་བཅས་བྱོན་པ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་འབྲུག་ལོ་རྒྱལ་པོ་གུ་ཏན་དང་ཞལ་འཛོམས། རྒྱལ་པོ་ས་བདག་གི་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་པ་ས་པཎ་གྱིས་སེང་གེ་སྒྲའི་སྒོ་ནས་ནད་ལས་གྲོལ་བར་མཛད། རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་ལ་དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེའི་དབང་གནང་ཞིང་། དེ་ཡན་ཆད་སོག་པོ་ལ་ཡི་གེ་མེད་པ་ལ། ས་པཎ་གྱིས་ཡི་གེ་གསར་པ་བཟོ་བར་བཞེད་པ་ན། བུད་མེད་ཅིག་གིས། པགས་པ་མཉེད་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་སོག་ལེའི་ཁ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཐོགས་པ་གཟིགས་ནས། སོག་ཡིག་དེའི་དབྱིབས་ཅན་བཟོས་ཏེ། ཨ་ཨེ་ཨི། ན་ནེ་ནི། ས་སེ་སི། ཧ་གེ་ཁི། གྷ་གྷེ་གྷི། མ་མེ་མི། ལ་ལེ་ལི། ར་རེ་རི། འ་འེ་འི། ཏ་ཏེ་ཏི། ཐ་ཐེ་ཐི། ཙ་ཙེ་ཙི། ཚ་ཚེ་ཚི། ཡ་ཡེ་ཡི། ཝ་ཝེ་ཝི་རྣམས་ཕོ་མོ་མ་ཉིང་ངམ་སྒྲིམ་སྐྱོད་ཞན་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་ཟློག་པའི་སྦྲོད་བཏོད། ལྕགས་ཕག་ལོར་ས་པཎ་དང་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀ་གཤེགས་པས། ས་པཎ་གྱི་སྐུ་གདུང་ལང་གྲུའི་མཁར་གྱི་ཕྱིའི་སྤྲུལ་པ་སྡེའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ནང་ན་བཞུགས་ཞེས་གྲགས་སོ། །བཀའ་བརྒྱུད་པ་དར་ཚལ་དེ་རྗེས་མུང་ཁེ་རྒྱལ་པོའི་དུས་ཀརྨ་པཀྴི་སོགས་བྱོན། མུང་ཁེའི་གཅུང་ཧུ་པ་ལེའི་སྐབས་ས་པཎ་གྱི་དབོན་པོ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་བྱོན་ནས་ཆོས་དར་བར་མཛད་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་ཡང་ཐུགས་དགྱེས་ཤིང་དད་པས། རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དུ་ཤིང་ཤིང་ཏཱ་ཀཱོ་ཤྲཱི་སྟེ་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ། གོང་ཁྲིར་ལི་ཤིམ་གྱི་ས་ཆ་ཡུལ་མི་དང་བཅས་པ་དང་། ཕྱིས་སུ་རིམ་པས་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་འབངས་སུ་ཕུལ། རྒྱལ་པོས་བོད་ཀྱི་བཙུན་ཐམས་ཅད་ཆོས་ལུགས་ས་སྐྱ་བ་བྱེད་དགོས་པའི་ལུང་སྒྲོག་བྱེར་བ་ལ། འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེས། རང་རང་གི་ཕྱོགས་ནས་དར་བའི་ཆོས་ལུགས་སུ་གནས་ན་ལེགས་ཚུལ་གསུངས་པས་བཏང་སྙོམས་སུ་བཞག་གོ། འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཤིང་གླང་ལོར་བོད་དུ་བྱོན། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་སྦྲུལ་ལོར་སླར་ཡང་ཧོར་ཡུལ་དུ་ཕེབས། ལྕགས་རྟ་ལོར་སོག་ཡིག་འཁོར་མ་གྲུ་བཞི་བཟོས་ཤིང་། འཆད་ཉན་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་སོགས་བྱེད་པའི་སྲོལ་བཙུགས་ཏེ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། རྒྱལ་པོས་རྒྱ་གར་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསྲེལ་སོགས་རྟེན་གསུམ་མང་པོ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཤིང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཙུགས་ནས་བསྟན་པ་དར་བར་བྱས་སོ། །འོན་ཀྱང་འཁོར་ཡིག་གི་སོག་སྐད་དུ་ཆོས་བསྒྱུར་མ་ཐུབ་པས། སོག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་འདོན་པའི་ཆེ་ཡུ

གུར་སྐད་ཀྱིས་འདོན་པ་ལ། ཨོལ་ཛེའི་རྒྱལ་པོའི་དུས་སུ་ས་སྐྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་བྱ་བ་བྱོན་ནས་ཐོར་ས་པཎ་གྱིས་བཟོས་པའི་ཡི་གེ་ལ་ཡི་གེ་མཇུག་མ་ཅན་མང་པོ་བསྣན་ནས་ཆོས་བསྒྱུར་ཐུབ་པ་མཛད། ཕྱིས་སུ་ཧའི་སན་ཁྲུ་ལུག་རྒྱལ་པོའི་དུས་གཟུངས་གྲྭ་ལྷ་སོགས་བཀའ་བསྟན་སོག་སྐད་དུ་བསྒྱུར། དེ་རྗེས་ཞིག་ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་བྱོན་ནས་ཧོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ལ་དབང་བསྐུར་ཟེར་ཏེ། ཅི་ཡ་ཐུ་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ནམ་སྙམ། ཐོ་གྭན་ཐུ་མེར་གྱིས་ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་གདན་དྲངས། ཆིང་གིར་ནས་ཤེཧྲེ་ནི་ཆོག་ཐུའི་བར་རྒྱལ་པོ་བཅུ་བཞིའི་རིང་ལ་ས་སྐྱ་པ་དང་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་མང་དུ་བྱོན་འདུག་ཅིང་། རྒྱལ་པོས་ཏིའི་ཤྲཱིར་བཀུར་བའང་ཁ་ཤས་བྱུང་འདུག (དགེ་ལྡན་པ་དར་ཚུལ) དེ་ནས་དགེ་ལྡན་པ་དང་མཆོད་ཡོན་དུ་འབྲེལ་ཚུལ་ནི། ཐུ་མེད་ཀྱི་ཨ་ལ་ཐན་ཧན་གྱི་དུས་རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོག་ཡུལ་དུ་བྱོན། སོག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཨོ་ཀྭོང་མཆོད་པའི་ཆེད་དུ་སྲོག་གཅོད་མང་པོ་བྱེད་པའི་སྲོལ་བཅད། ཞྭ་སེར་གྱི་བསྟན་པའི་སྲོལ་བཙུགས། རྒྱལ་དབང་དེ་ཉིད་སོག་ཡུལ་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྒྱལ་དབང་བཞི་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་སོག་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པས་ལྷག་པར་སོག་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་དར་བ་ལ་ཕན་པར་གྱུར། སོག་པོ་ཐམས་ཅད་དགེ་ལྡན་པའི་སྦྱིན་བདག་ཏུ་གྱུར། དེ་རྗེས་ཤེ་རེ་ཐུ་གུ་ཤྲིས་ཡུམ་གསུམ་སོག་སྐད་དུ་བསྒྱུར། ཆ་ཧར་ལེགས་ལྡན་ཧུ་ཐོག་ཐུའི་དུས་ཀུན་དགའ་འོད་ཟེར་གྱིས་གཙོས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་མང་པོས་བཀའ་འགྱུར་ཡོངས་རྫོགས་སོག་སྐད་དུ་བསྒྱུར། སོག་པོའི་རྒྱལ་ཕྲན་ཐ་མ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་རང་སྲིད་རང་གིས་ཉམས་པར་བྱས་ཏེ་ཧོར་གྱི་རྒྱལ་རབས་རྫོགས་པར་གྱུར་ནའང་། བདེ་སྐྱིད་རྒྱལ་པོའི་དུས་སོག་ཡིག་གི་བཀའ་འགྱུར་ཞུ་དག་མཛད་ནས་པར་དུ་བསྐྲུན། འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཆེན་ལུང་རྒྱལ་པོའི་བཀས་བསྟན་འགྱུར་ཡོངས་རྫོགས་སོག་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ནས་པར་དུ་བསྐྲུན། འདི་དུས་ལྕང་སྐྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་སོག་སྐད་དུ་ཆོས་བསྒྱུར་བ་ལ་མེད་མི་རུང་གི་དག་ཡིག་མཁས་པའི་འབྱུང་གནས་ལྗགས་རྩོམ་མཛད་པ་ཕྱིས་ཀྱི་སྒྱུར་བྱེད་རྣམས་ལ་གསུང་རབ་ཀྱི་བརྡ་དོན་བལྟ་བའི་མིག་ཏུ་གྱུར་ཏོ། །ཡང་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པའི་སློབ་མ་ཛ་ཡ་པཎྜི་ཏ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་དང་། ཤེར་ཏེ་ནི་པཎྜི་ཏ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་དགོན་པ་བཙུགས་ནས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ཐུའུ་བཀྭན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་གསུང་ལྟར་བཀོད།

སོགས། ལྷག་མ་ཀུན་སྡུད་པའི་ཚིག སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དཀོན་མཆོག་གསུམ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སོད། ❶ གསོད་པའི་སྐུལ་ཚིག དཔེར་ན་སོད་ཅིག་ལྟ་བུ། ❷ བསད་ཟིན་པ། དཔེར་ན་བསད་ཟིན་ན་ཞེས་པ་ལ། མ་སོད་ན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཞིབ་པར་མ་སད་ན་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སོམ་ཉི། <ཀཱཾ་ཀྵཱཿ> ཐེ་ཚོམ་གྱི་མིང་། སོམ་ཉི། ཡིད་གཉིས། ནེམ་ནུར་རྣམས་དོན་གཅིག སྒྲ་བཤད་ནི། སོམ་ནི་སོམས་དང་འདྲ་བས་བསམ་པའི་དོན་དང་། ཉི་ནི་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས། བསམ་པ་གཉིས་སམ་བློ་གཉིས་སམ་ཡིད་གཉིས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

སོམ་སེལ། བསྟན་བཅོས་ཤིག་གི་མིང་སྟེ། སོམ་སེལ་ཞེས་པ་བེའུ་བུམ་སྔོན་པོའི་མིང་བརྡ་གོ་དཀའ་བ་འགའ་ཞིག་བཤད་པ་སོམ་ཉིའི་མུན་སེལ་ཞེས་པའི་བསྡུས་མིང་།

སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས། ❶ (འབྲས་དུས་ཀྱི་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས) ཆོས་ཐམས་ཅད་པདྨའི་འདབ་མ་ལྟར་མ་འདྲེས་པར་མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ། སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་ཟེར། ❷ (རྒྱུ་དུས་ཀྱི་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས) ཕ་མ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མིང་སོ་སོར་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ལ། སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཟེར།

སོར་སྡུད། <པྲ་ཏྱཱ་ཧཱ་ར> ❶ ནང་དུ་སྡུད་པ་སྟེ་དབང་ཤེས་ཡུལ་ལ་འཕྲོ་རུ་མི་འཇུག་པའི་དོན་ལ་བཤད། ❷ སོར་སྡུད་ནི། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་འདོད་ཡོན་ལྔ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ན་བདེ་སྟོང་གིས་རྒྱས་བཏབ་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ལུས་དབེན་ནོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། སོར་ཞེས་པ་སོ་སོ་སྟེ་ཡང་ཡང་གི་དོན་ཡིན་ལ། (བོད་སྐད་ཀྱི་སོར་སྡུད་ཀྱི་སྡུད་པ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་ཅིང་། སོ་སོ་ཡང་ཡང་གི་དོན་ལ་འཇུག་པ་མེད་ཀྱང་སྐད་དོད་ལ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས་གསུངས) སྡུད་ཅེས་པ་ནི་ལེན་པ་སྟེ། ཁྲལ་བླངས་པ་ལ་ཁྲལ་བསྡུས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དབང་པོས་ཡུལ་ལྔ་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་འགྱུར་དུ་འཆར་བའི་སྒོ་ནས་ཡང་ཡང་ལོངས་སྤྱོད་པས་ན་སོར་སྡུད་ཅེས་བྱའོ། །རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལ་གཞི་བྱས། གཞན་ཡང་རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། དང་པོར་སོར་སྡུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡུལ་དབང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་འགྱུར་དུ་ལྟ་བ་ལ་བསླབས། དེ་བརྟན་པ་ན་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་འགྱུར་ལྟར་འཆར་བའི་བསམ་གཏན་ལ་བསླབ་བོ། །ཞེས་གསུངས། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་སྨད་ཆ་༡༣༣ལས། སོར་སྡུད་ཅེས་པའི་དོན་ནི། མདོར་ན་ཐ་མལ་གྱི་སྣང་བ་ལ་སེམས་བསྡུས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

སོར་འཕྲེང་ལ་ཕན་པའི་མདོ། (འདུལ་བ) འདི་མདོ་སྡེ་ མ པའི་ནང་བཞུགས། གཞན་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་མདོ། སཱ་ལུ་ལྗང་པའི་མདོ། གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོར་གནས་པའི་མདོ། ཁྱིམ་བདག་དཔལ་སྦྲས་ཀྱི་མདོ་སོགས་མཉམ་དུ་བཞུགས།

སོར་མོ། མཛུག་གུ། མཛུབ་མོ།

སོར་མོ་ལྔ། མཐེ་བོང་། (མཛུག་གུ་སྦོམ་ཤོས) མཛུབ་མོ། (མཐེ་བོང་ནས་བརྩིས་པའི་མཛུག་གུ་གཉིས་པ) གུང་མོ། (མཛུག་གུ་གསུམ་པའམ་དཀྱིལ་མཛུབ) སྲིན་མཛུབ། (མཛུག་གུ་བཞི་པ) མཐེའུ་ཆུང་། (མཛུག་གུ་ཆུང་ཤོས)

སོར་མོའི་འཕྲེང་བ་ཅན། (འདུལ་བ) འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཐེག་ཆེན་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སོར་མོའི་འཕྲེང་བ་ལ་ཕན་པ་དང་། ཐེག་དམན་ལུགས་མདོ་མཛངས་བླུན་གྱི་ལེའུ་༣༨མི་གདུང་བ་སོར་འཕྲེང་ཅན་གྱི་ལེའུ། མདོ་སྡེ་ ༼ཨ༽ ༢༥༣བ༦ན་བཞུགས་སོ། །

སོར་བཞག རང་འཛུགས་བཞག་པ། རང་གར་བཞག སོ་མར་བཞག་པ་དང་དོན་འདྲ།

སོར་བཤགས། (འདུལ་བ) སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་ལ་གཟིགས།

སོར་བཤགས་བཞི། (འདུལ་བ) དགེ་སློང་མ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཟས་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིའོ། །

སོར་བསམ་གཉིས། སོར་སྡུད་དང་བསམ་གཏན་ཏེ་ལུས་དབེན་གྱི་དབྱེ་བའོ། །སོར་སྡུད་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་འདོད་ཡོན་ལྔ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ན་བདེ་སྟོང་གིས་རྒྱས་བཏབ་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ལུས་དབེན་དང་། བསམ་གཏན་ནི་འདོད་ཡོན་རྣམས་བདེ་སྟོང་གིས་རྒྱས་བཏབ་ནས་སྒོམ་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱི་དེ་དག་ལྟར་བསྒོམས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ལུས་དབེན་ནོ། །རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལ་གཞི་བྱས། མདོར་ན་དེ་གཉིས་ཀའང་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་འདྲ་ཡང་། འདོད་ཡོན་ལྟར་བསྒོམ་པ་དང་མི་སྒོམ་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །གཞན་ཡང་རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། དང་པོར་སོར་སྡུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡུལ་དབང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་འགྱུར་དུ་ལྟ་བ་ལ་བསླབས། དེ་བརྟན་པ་ན་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་འགྱུར་ལྟར་འཆར་བའི་བསམ་གཏན་ལ་བསླབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སོལ། ❶ སེལ་བའི་སྐུལ་ཚིག སེལ་བ། བསལ་བ། བསལ་བ། སོལ། དཔེར་ན་དྲི་མ་སོལ་ཅིག་ལྟ་བུ། ❷ སྤྲངས་པ། སློབ་སྤྲིངས་ལས། རྣམ་ཐར་སྒོ་ཡི་གཏན་པས་གཏི་རྨུག་འཁྲུགས་པའི་རབ་རིབ་སོལ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། སོལ་བ་ནི་སྤྲངས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སོལ་ཁྲ། སོལ་བ་ཞིབ་མོར་བརྡུངས་པའི་ཁྲ་བ།

སོལ་ཕུང་། སོལ་བའི་ཕུང་པོ། མེ་འབར་བའི་སོལ་བའི་ཕུང་པོ། མེ་མ་སྨུར་གྱི་ཕུང་པོ། མེ་མདག་གི་ཕུང་པོ།

སོལ་བ། ཤིང་མེར་བསྲེགས་པའི་རོ་རྟོའམ། རང་བཞིན་གྱིས་གཏེར་ནས་ཐོན་པའི་རྫ་སོལ།

སྭསྟི། (ལེགས་སྦྱར) བཀྲ་ཤིས། བདེ་ལེགས། བསོད་ནམས། འཆི་མེད་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་བཤད། ཨོཾ་བདེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པར། ཨོཾ་སྭསྟི་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྭསྟི་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ བདེ་ལེགས་ཅན། བཀྲ་ཤིས་ལྡན་པའི་དོན། མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་ལས། སྭསྟི་ཀ། བདེ་ལེགས་ཅན་ནམ་བཀྲ་ཤིས་ལྡན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །❷ རྟག་བརྟན་མི་འགྱུར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བའི་རིས་མོ་ཞིག རྒྱ་གར་སྐད་དུ་སྭསྟི་ཀ་ svastika ཟེར། དེང་སང་ཕྱི་རྒྱལ་བས swastika ཞེས་འབྲི་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ཕྱི་རྒྱལ་བའི་ཚིག་མཛོད་ནང་'Sanskrit svastika, from svasti ‘well-being,’ from su ‘good’ + asti ‘being” ཞེས་བཤད་དོ། །❸ དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འཇར་མན་གྱི་མགོ་ཁྲིད་'Adolf Hitler ཨེ་ཌོལཕ། ཧིཊ་ལར་གྱི་ལས་རྟགས་ཤིག ཧིཊ་ལར་གྱིས་དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་སྐབས་འཇུའུ་མི་རིགས་ས་ཡ་མང་པོ་སྡེབ་གསོད་བཏང་བས། འཛམ་གླིང་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་མི་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་རྟགས་འདི་ལ་མི་དགའ་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་པས། གཡུང་དྲུང་གི་ལས་རྟགས་འཁོད་པའི་ཚོང་རྫས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་སུས་ཀྱང་ཉོ་ཚོང་མི་བྱེད་ཅིང་མི་འབྲིན་པས། འདི་ལ་ཡིད་གཟབ་བྱ་དགོས། ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་ཧིཊལར་གྱི་ལས་རྟགས་དང་། རྒྱ་གར་དང་བོད་ཀྱི་གཡུང་དྲུང་གི་རི་མོ་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། ཧིཊལར་གྱི་དེ་གཡོན་འཁྱིལ་ལམ་གཡོན་སྐོར་དང་། བོད་དང་རྒྱ་གར་གྱི་དེ་གཡས་འཁྱིལ་ལམ་གཡས་སྐོར་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །

སྲ་བརྒྱང་། (འདུལ་བ) འདུལ་བའི་བརྡ་ཆད་ཅིག་སྟེ། དབྱར་ཚུལ་ནང་འཆང་འབྲལ་ལ་སོགས་པའི་ལྟུང་བ་མི་འབྱུང་བའི་བག་ཡངས་ཀྱི་སླད་དུ་ཐུན་མོང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་དགེ་འདུན་སྤྱིའི་ཆོས་གོས། འདི་ལ་གཏན་པ་ཡང་ཟེར། འདིའི་ཕྱག་ལེན་བོད་དུ་མ་དར་བར་བཤད། སྲ་བཤད་ནི། ལོངས་མ་སྤྱད་པའི་གསར་པ་ཡིན་པས་ན་སྲ། གཟེབ་ཀྱི་སྒྲོག་མའི་ནང་དུ་བརྒྱངས་ཏེ་བཞག་པས་ན་བརྒྱང་ཞེས་བྱའོ། །སྲ་སྒྲོར་བམ་གཉིས་ ཅོ་པ ༧༤༤ན༤ལས། ཀཋིནཱསྟར་ཞེས་བྱ་བ་ཀཋིན་ནི་སྲ་བ་སྟེ་ཆོས་གོས་མི་འཁྲུག་པར་བརྒྱང་པའི་གཏན་པ་དང་འདྲ་བར། ཆོས་གོས་སུམ་ཕྲུགས་གཅིག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརླབས། དགེ་འདུན་དབྱར་གནས་པར་དམ་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་གོས་ཟླ་བ་ལྔ་པའི་བར་དུ་ལྷག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། ཁ་ཟས་སྤ་ཟྲོ་ཡང་ཡང་ཟ་བ་དང་། སོ་སོར་འདུས་ཤིང་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟུང་བར་མི་འགྱུར་བར་བརྟན་པར་ཐུབ་ཅིང་བག་བརྒྱང་བའི་མིང་སྟེ་སྲ་བརྒྱང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཕྲ་བརྒྱུད་གདིང་བ། (འདུལ་བ) དབྱར་ཚུལ་གྱི་ནང་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ཆོས་གོས་ཀྱི་ཕྱིན་ཧླབས་དབྱུང་སྟེ། འཆང་འབྲལ་ལ་སོགས་པའི་ལྟུང་བ་མི་འབྱུང་བའི་བག་ཡངས་ཀྱི་སྐད་དུ། སྤྱིའི་ཆོས་གོས་གཅིག་ཕྱིན་གྱིས་བཧླབས་ཏེ་སྤྱུག་སྒྲོམ་གྱི་ནང་བཞག་པ་ལ་ཟེར།

ཕྲ་བ་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) ཉན་ཐོས། ཐོས་སྒྲོགས། བསྒྲག་ཚུལ་ནི། སར་བ་ཀ་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་བསྒྲག

ཕྲ་རྩི། འོད་ལྡན་ལས། ཕྲ་རྩི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤིང་ས་རྫའི་ཞོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མཚོ་ཊཱི་ཀ་སྐད་ཆ་དགེ་སློང་མའི་རྣམ་འབྱེད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཕྲ་ཞིང་འཐས་པ། ས་ཡི་མཚན་ཉིད། གྲྭ་བཤད་ནི། ཕྲ་ཞིང་ཞེས་པས་རྡོ་བོ་དང་། འཐས་པ་ཞེས་པས་བྱེད་ལས་ཏེ་ཐུར་དུ་མི་ལྷུང་བར་ཕྲ་བར་འཛིན་པས་དོན་ནོ། །ཡང་ན་འཐས་པ་ཞེས་པ་ནི། མཐྲང་བར་གྱུར་པའམ་མཁྲེགས་པོ་ཆགས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ས་འཐས་པ་ཡང་མཐྲང་བར་གྱུར་པ་སྟེ། འཛིམ་པའི་གོང་བུ་འཐས་པར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཕྲང་ཁྲིམ། (འདུལ་བ) སྔོན་གྱི་དུས། གྲྭ་བཤད་ནི། ཕྲང་ངམ་ཉ་ག་ལ་ཛ་མར་འདེགས་པའི་དུས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

ཕྲད་རྒྱུད། རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སེང་གེའི་དངོས་སློབ་འདུལ་ནག་པ་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོས་ཕྲད་རྒྱུད་བཏབ་པས་རྒྱུད་པ་སྟོད་སྨད་གཉིས་སུ་གྲགས་པ་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་ཕྲད་རྒྱུད་ཅེས་གྲགས་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་རྒྱུད་པ་ནི། རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་། རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ། རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ། འདུལ་ནག་པ་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ། འདི་ཡིས་གསང་འདུས་རྒྱུད་ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཡོད། དེ་དབོན་དགེ་འདུན་འཕེལ། བཀྲ་ཤིས་འཕགས་པ། བསམ་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། བརྩོན་འགྲུས་འཕགས། འདི་ཡིས་གསང་འདུས་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་ཡན་གྱི་ཊཱི་ཀ། གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་རྫོགས་རིམ་མཛད། རྡོ་རྗེ་བཟང་པོ། རྒྱུད་ཆེན་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ། འགའ་ཞིག་གིས་འདིས་དཀའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མ་མཛད་པ་ཡིན་ཟེར། དུས་འཁོར་བསྐྱེད་རྫོགས་བདེ་མཆོག་བཞིན་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་ལ་སྦྱར་བ་ཡང་མཛད། དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ། དཀོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ། འདི་ཡན་ཕྲད་རྒྱུད་བླ་མ་དངོས་གཞིའོ། །ཕྲད་རྒྱུད་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པ་ཆར་གཏོགས་ནི། དཀོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ་གྱི་སློབ་མ་ཐང་སག་པ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། ཞིག་གྲུར་སྟོན་པ་རྗེ་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ། ཐུར་བྱུ་སྟོག་རྗེ་བྱམས་པའི་མཚན་ཅན། དེ་ཡི་སློབ་མ་སྐྱོང་རྫོལ་བླ་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བཅས་སོ། །དེའི་རྗེས་ཀྱི་བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་མ་རྙེད།

གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེའི་ཁྲི་བཤད་སོགས་བཤད་པ་སྣ་ཚོགས་ཞེས་པའི་ཐོག་གྲངས་༣ན༣ན་སྲད་རྒྱུད་སྐོར་ཟུར་ཙམ་འབྱུང་ངོ་། །

སྲད་བུ། སྐུད་པའི་མིང་། འདི་སྐུད་པའི་མིང་དུ་གྲགས་ཆེ་ཡང་། ཐག་པ་ལའང་འཇུག་སྟེ། མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས། སྲད་བུ་བྲེས་པ་ལ་སྤྲུ་གུ་བཙུག་ནས་དེ་ལ་འཇུས་ཞེས་ཊཱི་ཀ་ལས་བཤད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྲད་བུས་དཀྲི་བ། སྐུད་པས་དཀྲི་བ་སྟེ། ལམ་རིམ་གྱི་སྐབས་འདིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་ལ་བྱ་སོགས་འབབ་ཅིང་བྱ་ཐལ་གཏོང་བ་སོགས་འགོག་ཆེད་སྐུད་པའི་དྲ་བ་འཕེན་པའི་དོན་ཏེ། དཔེ་འགར། སྲད་བུས་བྲེ་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལེགས་ཏེ། བྲེ་བ་ནི་འཕེན་པའི་མིང་ངོ་། །ཞེས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བློ་གསུང་ངོ་། །

སྲི། འདྲེ་གདོན་ཞིག་གམ། མི་རྒྱུད་ཚེ་ལོ་མཐར་མ་ཕྱིན་པར་ལོ་གྲངས་ངེས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འཆི་བའི་སྣང་ཚུལ་ལའང་སྲི་ཞེས་ཟེར།

སྲི་གཅོད། སྲིའམ་གདོན་འདྲེ་ཚར་གཅོད་པའམ་མེད་པར་བཟོ་བའི་དོན། (ཡུལ་སྐད་ལ་ཧྲི་གཅོད་ཅེས་བརྗོད)

སྲི་ཐར། བྱིས་པའི་རིགས་ཀྱི་ནད་གདོན་སྲི་གཅོད་པ་ལ་དམིགས་ཏེ་བཏགས་པའི་མིང་ཞིག་སྟེ། སྲི་ཐར་ཚེ་རིང་། སྲི་གཅོད་ཚེ་རིང་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།

སྲི་ཞུ། བཀུར་སྟིའམ་ཞབས་ཕྱི། བླ་མ་དང་རྒན་རབས་ལྟ་བུ་ལ་དང་བའི་ཡིད་ཀྱིས་ཞབས་ཏོག་བསྒྲུབ་པའམ་གཡོག་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་སྐུ་བསིལ་བ་དང་། བསྐུ་མཉེ། དྲིལ་ཕྱིས་བྱེད་པ། ན་བཟའ་བཀྲུ་བ་་སོགས་སོ། །

སྲིང་མོ་གསོད། ཟོས་ན་ཆགས་པས་སྨྱོས་ནས་འཆི་ཞེས་གྲགས་པའི་སྨྱོ་རིགས་ཤིག སིནྡྷ་ལའི་ཡུལ་སོགས་སུ་སྐྱེ། སྨྱོ་དེ་སྨུ་སྨྱེགས་ཀྱི་མན་ངག་རྣམས་ན་གྲགས་ཆེ། ཙུང་ཟད་ཟོས་པ་དང་མིད་པ་ཚ་ཟེར་རེ་ཞིག་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་འོང་རྒྱུ་མི་འདུག་ཅེས་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གསུང་།

སྲིད་སྒྲུབ། <ཨརྫུ་ན> རྒྱ་གར་གྱི་དཔའ་བོའི་སྒྲུང་རབས་མཧཱ་བྷཱ་ར་ཏའི་སྐྱ་སེང་བུ་ལྔའི་ཡ་གྲལ་ཏེ། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་ “ཨརྫུ་ན” ཟེར།

སྲིད་པ་འཁོར་ལོའི་དཔེ་རིས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། (ཐར་ཕྱིན) སྟོན་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་ཤས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་ཁང་དུ་སྲིད་པ་འཁོར་ལོ་ཆ་ལྔ་པ་བྲི་བར་གསུངས་ཤིང་། ཆ་ལྔ་ནི། ལྷ། མི། དམྱལ་བ། ཡི་དྭགས། དུད་འགྲོ་དང་ལྔའོ། །སྲིད་པ་འཁོར་ལོའི་དཔེ་རིས་འདི་ཉིད་དང་པོར་རྒྱ་གར་གྱི་

ནང་པའི་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་སྟོན་པའི་བཀའ་བཞིན་སྒྲ་སྒྲོག་གི་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ན་ལ་སྐྱེས་ལན་འབུལ་བྱེད་དུ་བྲིས་ཤིང་ནང་པའི་བཟོ་རིག་པ་དང་པོ་ཡིན་པར་བཤད། རྒྱལ་པོས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་བསམས་ཤིང་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ཅིང་། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་གི་ཚུལ་ལ་སེམས་པ་འདི་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་ཤས་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ཇད་དུ་ཐུང་བ་ཞིག་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡང་འདིའི་ནང་དུ་ཚང་སྟེ། ངན་འགྲོའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་ལྡོག་སེམས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་སྐོར་དང་། བདེ་འགྲོའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་ལྡོག་སེམས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་། རང་གི་ཉམས་ལ་དཔགས་ནས་མར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཁོར་བར་འཁྲམས་པ་ལ་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་བསྐྱེད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་ཐོབ་འདོད་སྨོན་བ་དང་དེའི་ལམ་ལ་སློབ་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་སྐོར་དུ་འཆད་དོ། །དཔེ་རིས་ཀྱི་མཚོན་དོན་དངོས་འཆད་པ་ལ། དཔེ་རིས་འདིའི་དབུས་སུ་བྱ་(ཕུག་རོན) ཕག་སྦྲུལ་གསུམ་བྲིས་པ་ནི། བྱའི་རིགས་འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བ་དང་། སྦྲུལ་གྱི་རིགས་ལ་ཞེ་སྡང་ཤས་ཆེ་བ། ཕག་གི་རིགས་ལ་གཏི་མུག་ཤས་ཆེ་བས་དེ་གསུམ་གྱིས་རང་རེས་རྣམས་འཁོར་བར་འཁོར་བྱེད་ཀྱི་གཞིའམ་རྩ་བ་འདོད་ཆགས། ཞེ་སྡང་། གཏི་མུག་གསུམ་མཚོན་པ་ཡིན། བྱ་སྦྲུལ་གཉིས་ཕག་པའི་ཁ་ནས་ཐོན་པར་བྲིས་པ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་འཁོར་བའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་རྩ་བ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་མ་ཟད། ཆགས་སྡང་གཉིས་ཀྱང་རྩ་བ་གཏི་མུག་ལས་བྱུང་བར་མཚོན། (ཕུག་རོན་དང་། སྦྲུལ་དང་། ཕག་ནི་རྣམ་པ་བྲི་བ་ནི་ལུང་ལས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ལས་གསུངས་ཞེས་མཚོ་ཊཱི་ཀ་སྨད་ཆ་ན་གསལ། འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་
ཇ ༡༡༤བ༧ལས། དབུས་སུ་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་དག་བྲི་བར་
བྱའོ། །ཞེས་པ་ཙམ་ལས་ཕུག་རོག་སོགས་བྲི་བར་མ་གསུངས་སོ) དེའི་མཐར་ལམ་དཀར་ནག་གཉིས་བྲིས་པ་ནི། བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོའི་བར་སྲིད་ལ་དགེ་སྡིག་གི་ལས་དཀར་ནག་གཉིས་སུ་ངེས་པར་མཚོན། དེ་ཡང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡིན་ན། བར་སྲིད་སྐབས་མཚན་མོར་མགོ་བོ་ཐུར་དུ་བཙུགས་ནས་འགྲོ་བའི་སྣང་བ་དང་། དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡིན་ན། མཚན་མོར་ཟླ་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པའམ་གངས་རི་ལ་ཉི་འོད་ཀྱིས་ཐོག་མར་ཕོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལམ་གྱེན་དུ་འགྲོ་བའམ་ཐད་ཀར་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་འཆར། ལས་མཁན་གྱིས་ཐག་པས་བཀྱིགས་ནས་འཁྲིད་པར་བྲིས་པ་ནི། ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བའི་བར་སྲིད་པ་རྣམས་ནི་སྡིག་པའི་ལས་ཀྱིས་རང་དབང་མེད་པར་བདས་པ་དང་། འགའ་

ཤས་ལས་མཁན་འཇིགས་སུ་རུང་བས་ཐག་པས་བསྡམས་ནས་འཕེན་པའི་འཇིགས་སྣང་དཔག་མེད་སྐྱེ་བ་མཚོན། བདེ་འགྲོའི་བར་སྲིད་ཡིན་ན་དེ་འདྲའི་འཇིགས་སྣང་མེད། བར་དུ་ལྷ་དང་མི། ལྷ་མ་ཡིན། དམྱལ་བ། ཡི་དྭགས། དུད་འགྲོའི་བགོད་པ་བྲིས་པ་ནི། འཁོར་བ་འཁོར་བའི་གནས་ལ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ཏུ་ངེས་པ་མཚོན། ༡ མཐའ་སྐོར་དུ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་དང་པོར་དམུས་ལོང་འཁར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བ་བྲིས་པ་ནི། མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་ཏེ། དམུས་ལོང་བདེ་བའི་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་རྨོངས་པ་ལྟར་མ་རིག་པས་ལས་འབྲས་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་རྨོངས་ཤིང་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཟུང་སྟེ་དགེ་སྡིག་གི་ལས་ལ་གྱ་ཚོམ་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །༢ གཉིས་པར་རྫ་མཁན་བྲིས་པ་ནི། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་ཏེ། རྫ་མཁན་གྱིས་རྫ་མ་ཆེ་ཆུང་དང་བཟང་ངན་སྣ་ཚོགས་བཟོ་ཐུབ་པ་ལྟར་ལས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེ་ཆུང་དང་བཟང་ངན་སྣ་ཚོགས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན། ༣ གསུམ་པར་སྤྲེའུ་ཤིང་རྩེར་བྲིས་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་ཏེ། སྤྲེའུས་ཤིང་གི་རྩེར་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འཕོ་བསྐྱོད་བྱེད་པ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་གྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་སྐྱེ་འཆི་འདོར་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན། ༤ བཞི་པར་གྲུ་གཟིངས་བྲིས་པ་ནི། མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་ཏེ། གྲུ་གཟིངས་འགྲུལ་པ་ཚུ་རོལ་ནས་ཕ་རོལ་སྐྱེལ་འདྲེན་བྱེད་པའི་རྟེན་གཞི་དང་། མཁོ་བའི་དངོས་པོ་འཇོག་པའི་སྣོད་བྱེད་པ་ལྟར་མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས་པས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནས་འདིར་ལོངས་ཤིང་། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དང་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་སྣོད་དམ་ཕུང་པོའི་ངོ་བོར་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ༥ ལྔ་པར་ཁང་པ་སྟོང་པ་བྲིས་པ་ནི། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་ཏེ། ཁང་སྟོང་གནས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྲུབ་ཀྱང་། བརྟེན་པ་བདག་པོ་མེད་པ་ལྟར། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་དབང་པོ་ལྔའི་ངོ་བོ་རྫོགས་པར་གྲུབ་ཀྱང་བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་ལྔ་འགྲུབ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ༦ དྲུག་པར་ཕོ་མོ་ཕན་ཚུན་འཁྱུད་ཅིང་འོ་བྱེད་པའི་རྣམ་འགྱུར་བྲིས་པ་ནི། རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་ཏེ། ཕོ་མོ་ཕན་ཚུན་འཁྱུད་ཅིང་འོ་བྱེད་པའི་ཚེ་རེག་པའི་བདེ་བ་ཙམ་ལས་འཁྲིག་པའི་བདེ་བ་ཡོངས་སུ་མི་རྫོགས་པ་ལྟར་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚེ་ཚ་གྲང་འཇམ་རྩུབ་ལ་སོགས་པའི་རེག་བྱ་གང་དང་གང་འཕྲད་ཀྱང་དེ་ལྟར་རེག་པའི་སྣང་བ་ཙམ་ལས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་རྫོགས་པར་སྨྱང་མི་ཐུབ་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ༧ བདུན་པར་མིག་ལ་མདའ་ཟུག་པ་བྲིས་པ་ནི། ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་ཏེ། མིག་ལ་མདའ་ཟུག་མ་ཐག་ཏུ་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་དང་གིས་སྐྱེ་བ་ལྟར་རེག་པ་དེ་ཉིད་ཤུས་པ་ཤས་ཆེར་གྱུར་ནས་ཚ་གྲང་དང་། འཇམ

རྒྱུ་བ་ཇི་ལྟར་རེག་པ་ན་དེའི་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་དང་གིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ༨ བརྒྱད་པར་སྐྱེས་བུ་ཆང་འཐུང་བ་བྲིས་པ་ནི། སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་ཏེ། ཆང་འཐུང་སྐྱེས་བུས་ཆང་གི་བྲོ་བ་མྱོང་བ་ན་དེ་ལ་ཆགས་ཞེན་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འཕེལ་ཏེ་རང་སེམས་དེ་ལ་གཡེང་བ་ལྟར། སྲིད་པས་འཁྲུལ་སྣང་གི་དངོས་པོར་ཡིད་ཆགས་ཏེ་ཏེ་དང་དེ་ཐོབ་ན་སྙམ་པའམ་དེ་དང་མ་བྲལ་ན་སྙམ་པའི་སྲེད་ཞེན་གྱིས་ཡིད་གདུང་བའི་ཕྱིར། ༩ དགུ་པར་སྤྲེའུས་ཤིང་ཏོག་ལེན་པ་བྲིས་པ་ནི། ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་ཏེ། སྤྲེའུས་རང་གི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཤིང་ཏོག་ལ་སེམས་གཡོ་ཤིང་ལག་ཏུ་ལེན་པ་བཞིན་པ་ལྟར། སྲེད་པ་དེ་ཉིད་ཤས་ཆེར་སོང་ནས་འདོད་པའི་དངོས་པོ་དང་དུ་ལེན་པའི་སེམས་རབ་ཏུ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ༡༠ བཅུ་པར་བུད་མེད་སྦྲུམ་མ་བྲིས་པ་ནི། སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་ཏེ། སྦྲུམ་མས་རང་གི་བུ་གུ་ཕྱིར་འབྱུང་བར་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བཞག་པ་ལ་སྲེད་ལེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་སྟེ་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་མཐུ་ཆེན་དུ་གྱུར་ཏེ་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་གསར་དུ་འགྲུབ་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར། ༡༡ བཅུ་གཅིག་པར་ཕྲུག་གུ་བཙའ་བ་བྲིས་པ་ནི། སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་ཏེ། ཕྲུག་གུ་མའི་མངལ་ནས་ཕྱི་རོལ་དུ་ཐོན་པའི་སྐབས་ལྟར་རྣམ་ཤེས་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ནས་ཕྱིར་ཐོན་ཏེ་བར་སྲིད་དུ་ཞུགས་པ་དང་། བར་སྲིད་ནས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་འཕོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ༡༢ བཅུ་གཉིས་པར་མི་རོ་འཁུར་བ་བྲིས་པ་ནི། རྒ་ཤི་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་ཏེ། མིའི་རོ་མཐོང་བ་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་འཆི་བ་དང་གིས་དྲན་ཞིང་རང་གི་ན་ཚོད་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཇེ་རྒུད་དུ་སོང་བ་ནས་བཟུང་རྒ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། འབྱུང་བཞི་རིམ་གྱིས་བསྡུས་ནས་ཚེ་འདིའི་ཕུང་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་འབྲེལ་ཐག་ཆད་པ་ན་ཤི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྲུབ་པ་ཡིན། དེ་དག་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་སྲིན་པོ་ཁྲོས་པའི་འཆི་བདག་དམར་པོའི་ཁ་དང་། རྐང་ལག་ཞེ་དམ་དུ་བཟུང་བར་བྲིས་པ་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྲིད་པའི་འདིར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མཐའ་དག་མཐར་འཆི་བདག་གི་དབང་དུ་མ་གྱུར་པ་མེད་པ་དང་། དེ་ཡང་ལན་རེ་གཉིས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཇི་སྲིད་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་སྤངས་པ་དེ་སྲིད་སྐྱེ་ན་འཆིའི་སྡུག་བསྔལ་འཁོར་མོར་མྱུང་སྟེ་སྲིད་རྩེ་ནས་མནར་མེད་བར་རྟག་ཏུ་འཁོར་བར་མཚོན་པ་ཡིན། སྟེང་དུ་ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་བྲིས་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་ཞི་བའི་ཞི་བ་མྱང་འདས་སམ། བདུད་བཞི་བཅོམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མཚོན་པ་ཡིན། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱག་བཀྲངས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། ཞི་བ་མྱང་འདས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་ཐོབ་ན་འཁོར་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འཇིང་དུ་རྟག་ཏུ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་དུས་མེད་པས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཞི་བ་མྱང་འདས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལ་བརྩོན་དགོས་

ཞེས་བཟ་ཐབས་ཀྱིས་འདོམས་པར་མཛད་པ་མཚོན། ཡང་བདེན་བཞིའི་བླང་དོར་མཚོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་སྣོད་བཅུད་ཀྱིས་བཀོད་པས་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་མཚོན། དབུས་ཀྱི་བྱ་ཕག་སྦྲུལ་གསུམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་དང་། དེའི་མཐར་ལམ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་མཚོན། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རི་མོས་འཁོར་བ་ལ་ཇི་ལྟར་འཁོར་བའི་ཚུལ་དང་། ཐུབ་པའི་གཟུགས་བརྙན་གྱིས་ལམ་བདེན། ཟླ་བ་ཤར་བ་དེས་ཞི་བ་འགོག་བདེན་མཚོན་ཞིང་དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱག་བརྐྱངས་པ་ནི། ལམ་བདེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་བ་མྱང་འདས་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པའི་ཐབས་མཚོན་པ་ཡིན། དེས་ན་གཏན་གྱི་བདེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འགྲོ་བ་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལྡོག་གི་རྣམ་གཞག་ཞིབ་ཕྲ་ཁོང་དུ་ཆུབ་པར་བྱས་ཏེ། བདེན་བཞིའི་བླང་དོར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ལམ་ཉམས་སུ་བླངས་ནས་གཏན་གྱི་བདེ་བ་མཐར་ཐུག་མཆོག་གསུམ་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལ་ཅི་ནས་འབད་པ་གལ་ཆེའོ་ཞེས་བླ་མ་རྣམས་གསུང་ངོ་། །སྲིད་པ་འཁོར་ལོའི་དཔེ་རིས་འདི་བཞིན་ནང་པའི་བྲིས་སྐུ་བཞེངས་པའི་ཐོག་མ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཞལ་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡས་རིན་པོ་ཆེ་བཻ་ཌཱུརྻའི་ཁྲབ་རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཞིག་སྐྱེས་སུ་བསྐུར་བའི་ལན་དུ། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་སྟོན་པ་ལ་གནང་བ་ཞུས་ཏེ། སྟེང་དུ་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དཀར་པོ་ཉེ་བར་སྟོན་པའོ། །བར་དུ་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལྡོག་རྣམས་གསལ་བར་མཚོན་པའི་སྲིད་པ་འཁོར་ལོའི་དཔེ་རིས། དེའི་འོག་ཏུ། བརྩམ་པར་བྱ་ཞིང་འབྱུང་བར་བྱ། །སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་འཇུག་པར་བྱ། །འདམ་བུའི་ཁྱིམ་ལ་གླང་ཆེན་བཞིན། །འཆི་བདག་སྡེ་ནི་གཞོམ་པར་བྱ། །གང་ཞིག་རབ་ཏུ་བག་ཡོད་པར། །ཆོས་འདུལ་འདི་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་བ། །སྐྱེ་བའི་འཁོར་བ་རབ་སྤངས་ནས། །སྡུག་བསྔལ་ཐ་མར་བྱེད་པར་འགྱུར། ། ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཉིས་པོ་བཀས་གནང་བ་ལྟར་བྲིས་ཏེ་བསྐུར་བར་མདོ་ལས་གསུངས་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །གོང་གི་ཚིགས་བཅད་གཉིས་པོ་དེའི་དོན་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཤད་ན། བརྩམ་པར་བྱ་ཞིང་(ཆོས་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པར) འབྱུང་བར་བྱ (འཁོར་བ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ) ། །སངས་རྒྱས་བསྟན་ (སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བདེན་པ་བཞི) ལ་འཇུག་པར་བྱ། ། (རྫ) འདམ་བུའི་ཁྱིམ་ལ་གླང་ཆེན་བཞིན། །འཆི་བདག་ (འཆི་བ་ནི་རྒ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ) སྡེ་ (སྲིད་པ་ལེན་པ་སྲིད་པ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་འབྲེལ་ལྷག་མ་རྣམས་སོ) ནི་གཞོམ་པར་བྱ། ། (གང་ཟག) གང་ཞིག་རབ་ཏུ་ (ཆོས་མིན་ལས་སེམས་བསྲུང་ཞིག་དགེ་བ་ལ་གཅེས་སྤྲས་བྱེད་པའི) བག་ཡོད་པར། །ཆོས་འདུལ་ (འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ) འདི་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་བ། །སྐྱེ་བའི་འཁོར་བ་ (འཁོར་བའི་སྐྱེ་བ) རབ་

(ལེགས་པར) གྲངས་ནས། །སྡུག་བསྔལ་ཐ་མར་ (རྒྱུན་གཅོད་པར) བྱེད་པར་འགྱུར། ། (རོ) ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དོགས་གཅོད། གཞུང་འགའ་ཞིག་ཏུ། བརྩམ་པར་བྱ་ཞིང་འབྱུང་བར་བྱ་ཞེས་འབྱུང་ལ། གཞན་དུ། བརྩམ་པར་བྱ་ཞིང་དབྱུང་བར་བྱ་ཞེས་འབྱུང་བས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ ང་པ་ ལས། འབྱུང་བར་ཞེས་གསལ་ལ། སོ་ཐར་གྱི་མདོར་ཡང་། འབྱུང་བར་བྱ་ཞེས་གསལ། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཡང་། འབྱུང་བར་བྱ་ཞེས་གསལ། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོའི་གཞུང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། འབྱུང་བར་བྱ་ཞེས་གསལ་ལ། ཡང་། འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ ཧ ༡༡༥ན༢ལས། བརྩམ་པར་བྱ་ཞིང་དབྱུང་བར་བྱ། །ཞེས་འབྱུང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ཀྱི་འདུལ་བ་མདོའི་འགྲེལ་པ་སྙད་ཆ་ ཡུ ༣༨ ན༢ལས་ཀྱང་། དབྱུང་བར་བྱ་ཞེས་གསལ་བས། གང་ཞིག་འཐད་ཅིང་གང་མི་འཐད་ཅེ་ན། གཉིས་ཀ་འཐད་ཀྱང་། འབྱུང་བར་བྱ་ཞེས་པ་ལེགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གོ་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྱུང་བ་ནི། འཐོབ་པ་དང་སྐྱེ་བ་དང་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། འབྱུང་བ་ད་ལྟ། བྱུང་བ་འདས་པ། འབྱུང་མ་འོངས། དབྱུང་བ་ནི། འདོན་པའི་དོན་ཡིན། འབྱིན་པ་ (ད་ལྟ) ། ཕྱུང་བ་ (འདས) ། དབྱུང་བ་ (མ་འོངས) ། ཕྱུང་ནི་ (སྐུལ་ཚིག) (ནང་པའི) འབུར་སྐུའི་ཐོག་མ་ནི་རྒྱ་ནག་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཙན་དན་ཇོ་བོ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་དྭགས་པོ་ཐར་རྒྱན་ལས་ནི། མ་རིག་པ་ནི་ས་བོན་འདེབས་མཁན་ལྟ་བུའོ། །ལས་ནི་ཞིང་ས་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ས་བོན་ལྟ་བུའོ། །སྲེད་པ་ནི་རླན་ལྟ་བུའོ། །མིང་དང་གཟུགས་ནི་མྱུ་གུ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ནི་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ཡང་། རྗེ་ཀུན་ཐང་པས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དཔེ་དང་སྦྱར་ནས་གོ་བདེ་བ་ཞིག་གསུངས་འདུག་པ་འདི་ལྟར། གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་འདོད་ཚུལ་སོགས་དྲིས་ལན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲོར་ཞལ་ལུང་བདུད་རྩིའི་ཐིགས་ཕྲེང་ཞེས་བྱ་བ་ལས། སྲིད་པའི་རྩ་བ་མ་རིག་ཞིང་པ་ཡིས། །ལས་ཀྱི་ས་བོན་རྣམ་ཤེས་ཞིང་དུ་བཏབ། །སྲེད་དང་ལེན་པའི་ཆུ་ལུད་ཀྱིས་གསོས་པས། །ས་བོན་སྟོབས་རྒྱས་སྲིད་པའི་ངོ་བོར་འཕོས། །དེ་ལས་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་མིང་གཟུགས་ཀྱི། །མྱུ་གུ་འབུས་ཤིང་སྐྱེ་མཆེད་སྡོང་བུར་འཕྲིལ། །རེག་པའི་མེ་ཏོག་ཚོར་བའི་འབྲས་སྨིན་ཡང་། །རྒ་ཤིས་བཟས་ཏེ་སླར་ཡང་སྲིད་པར་འདེབས། །ཇི་སྲིད་བདག་མེད་མེ་ཡིས་མ་བཙོམ་པ། །དེ་སྲིད་སྐྱེ་ཤིའི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་དགོས་པས། །གནས་ལུགས་ཟབ་མོད་བག་ཆགས་ཅི་ཐེབས་ཀྱིས། །སྲིད་པའི་རྩ་བ་དྲུང་ནས་འབྱིན་པར་ཤོག །ཞེས་གསུངས་སོ། །གོང་གི་དེ། སཱ་ལུ་ལྗང་པའི་མདོ་ལ་གཞི་བྱས་པར་སྣང་སྟེ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སཱ་ལུ་ལྗང་པའི་མདོ་ལས་ནི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྤྱད་པའི་རྒྱུ་བཞི་གསུངས་ཏེ། མ་རིག

པའི་འདེབས་པ་པོས་ལས་ཀྱི་ཞིང་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་བཏབ་པ་དེ་སྲིད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པར་བྱས་ནས་མའི་མངལ་དུ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་མྱུ་གུ་འགྲུབ་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་རིས་ཀྱི་ཁྲུངས་ནི། འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ {ཛ} ༡༡༨བ༨ན་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ {ཚུ} ༡༨༦བ༢ དང་། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ། མདོ་རྩ་རང་འགྲེལ། མཚོ་ཊཱི་ཀ་སྣང་ཆ་སོགས་ན་གསུངས་སོ། །རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སྲིད་པ་ཆགས་པའི་ལྷ་དགུ། སྲིད་པ་ཆགས་པའི་ལྷ་དགུ་ནི། ཡབ་འོ་དེ་གུང་རྒྱལ་དང་། དེ་ཡི་སྲས་བརྒྱད་ལ་ཟེར་རོ། །སྲས་བརྒྱད་ནི། །ཡར་ལྷ་ཤམ་པོ། བྱང་གི་གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ། ཏ་སྟོད་ཇོ་བོ་རྒྱོགས་ཆེན། ཤར་གྱི་རྨ་ཆེན་སྤོམ་ར། ཇོ་བོ་གཡུལ་རྒྱལ། ཤེའུ་མཁའ་རི། སྐྱིད་ཤོད་ཞོགས་ལྷ་ཕྱུག་པོ་འམ་འགའ་ཞིག་གིས་སྐྱུག་པོ་ཟེར་བ་དང་དགུའོ། །ཞེས་བློང་རྡོལ་བླ་མ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྲིད་པ་ཐ་མ་པ། (ཕར་ཕྱིན) སྐྱེ་བ་ཐ་མ་པ་དང་དོན་གཅིག མཛོད་རྗེའི་ཐུགས་རིམ་༥༠༥ཏུ་བྲངས་པ་ལས། འཕགས་པ་མིན་ཡང་ཕ་མ་དང་། །ནད་པ་དང་ནི་ཆོས་སྨྲ་དང་། །སྐྱེ་མཐའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ། །ཡོན་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ། (ཕར་ཕྱིན) འདི་མདོ་སྡེ་ {ཅ} པའི་ནང་བཞུགས།

སྲིད་པའི་དགྲ་ལྷ་མཆེད་དགུ། དཔལ་བརྟན་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ། མཐུ་ཆེན་དགྲ་འདུལ། སྣང་བསྒྲགས་འབྲུག་ལྡིར། དྲག་རྩལ་ཐོག་འབེབས། སྐྱེ་པ་སྲོག་འདོན། སྟང་པའི་དགྲ་གཅོད། སྐྱེས་བུ་རང་ཆས། བྱ་ཁྲ་ཟོན་པོ། དགྲ་ཐུག་གཤོག་རྩལ་ཏེ་དགུ་ལ་ཟེར། དགྲ་ལྷ་མཆེད་དགུ་ཡང་ཟེར་བ་ཡོད། ཅེས་བློང་རྡོལ་བླ་མ་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །

སྲིད་པའི་སྒོ། ❶ ཁྲུ་བའི་ལམ། ❷ ཁ། དཔེར་ན་རྣམ་ཤེས་སྲིད་པའི་སྒོ་ནས་འཕོས་ཞེས་པ་རྣམ་ཤེས་ཁྲུ་བའི་ལམ་མམ། ཡང་ན་ཁ་ནས་འཕོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

སྲིད་པའི་ཆུ་བོ། (ཕར་ཕྱིན) སྲིད་པའི་ཟག་པ་དང་འདྲ།

སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ། (ཕར་ཕྱིན) རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བཅུ་པ་ནི། སྔར་གྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོས་པ་སྲེད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འདྲེན་པ་ལ་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་ལས་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་སྲིད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ནི། རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས

བཏགས་པའོ། །དཔེར་ན་ཀུ་ཤུའི་སྡོང་པོ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲ་དོན་ཡང་དེས་ཤེས་སོ། །

སྲིད་པའི་ཟག་པ། (ཕར་ཕྱིན) ཁམས་གོང་གི་ཉོན་མོངས།

སྲིན་གྲོག་མ། སྲིན་ཁྲོལ་མ་ལ་གཟིགས།

སྲིན་གྲོལ་མ། སྲིན་ཁྲོལ་མ་དང་འདྲ།

སྲིན་ཁྲོལ་མ། ཆུའི་ནང་གནས་པའི་སྲིན་བུ་དམར་པོ་ནར་ནར་པོ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་པར་སེམས། རྗེའི་ལམ་རིམ་དུ་སྲིན་གྲོལ་མ་ཞེས་སྣང་། སྐུ་འབུམ་པར་མར་སྲིན་གྲོག་མ་ཞེས་སྣང་ཡང་ཕལ་ཆེར་ཡི་གེ་མ་དག་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ། འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ {ཐ་པ} ༧༣༠ན་༣ལས། དགའ་བོ་དེ་ལ་ནར་ནར་པོའི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དགའ་བོ་དཔེར་ན་ཟངས་ཀྱི་ཁྱུར་མ་ཕྲ་མོའམ་སྲིན་ཁྲོལ་མ་ལྟ་བུ་སྟེ། ནར་ནར་པོ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རི་དྭགས་ཤ་ར་བྷའི་རྐང་པ་ལྟ་བུ་ཅན་གྱི་སྲིན་བུ་དམར་པོ་ཅན་ཕྲ་མོ་ལ་ཟངས་ཀྱི་ཁྱུར་མ་ཕྲ་མོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སྲིན་གྲོལ་མ་བཞིན་མི་གཙང་བའི་ཁྲུ་བས་ནི་གསོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གོང་གི་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གཞིགས་ན་ཕལ་ཆེར་རྐང་པ་མང་པོ་ཅན་གྱི་སྲིན་བུ་ནར་ནར་པོ་ཞིག་མིན་ནམ་ཡང་དཔྱད་དོ། །

སྲིན་གྱི་མེ། སྲིན་འབུ་མེ་ཁྱེར་ལ་ཟེར་བར་སྙམ། དབྱངས་ཅན་དགའ་བློས། སྲིན་གྱི་མེ་ནི། བསྡུ་བར་སྣར་ཐང་སྤར་མར། སྲིན་གྱི་སྡེ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་འབུ་སྲིན་གྱི་ཚོགས་ལ་བྱ་དགོས་ལ། དམར་མཚན་དུ་སྦོམ་ཡིན་གསུང་། ཡང་དམ་པ་འགའ་ཞིག ཧོ་ཐོན་སོགས་ཀྱི་ས་ཆ་ན་ཡོད་པའི་འབུ་སྲིན་སྦོམ་འདྲ་བ་མི་ལ་སོ་བཏབ་ན་མི་རིང་བར་སྐྱུས་ནས་འཆི་བ་ཞིག་ཡོད་པས་དེ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གསུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས། རྗེའི་ལམ་རིམ་ལས། གནོད་སེམས་ཀྱི་ནི། ཡམས་དང་གནོད་པ་དང་ནད་འགོ་བ་དང་འཁྲུག་པ་དང་ཕ་རོལ་གྱི་དམག་ཚོགས་ལས་འཁྲུག་ལོང་མང་བ་དང་སེང་གེ་དང་སྟག་ལ་སོགས་པ་དང་སྦྲུལ་གདུག་དང་སྡིག་པ་དང་སྲིན་གྱི་མེ་མང་བ་དང་གནོད་སྦྱིན་གདུག་པ་དང་ཆོམ་རྐུན་ལ་སོགས་པ་མང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྲིན་གྲོལ་མ། སྲིན་ཁྲོལ་མ་དང་དོན་འདྲ།

སྲིན་པོ། <རཱཀྵ་ས> མི་ཤ་ཟ་ཞིང་ཁྲོ་གཏུམ་ཆེ་བའི་མིའི་རིགས་རྒྱུད་ཅིག བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། གདུག་འཛེའི་སྲིའི་མིང་ཞེས་གསུངས་འདུག་ཀྱང་། གདུག་འཛེ་ནི་ཤ་ཟ་འབྱུང་པོའི་རིགས་དང་། སྲིན་པོ་ནི་མིའི་རིགས་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་ཆེའོ།

།དེ་ཡང་མཆིམས་མཛོད་༢༣༧ལས། སྲིན་པོ་ནི་མིའི་ཁྲེ་བྲག་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་གདུག་འཚེའམ་འབྱུང་པོ་ལ་ལེགས་སྦྱར་དུ་ "བྷཀྵ་ཏ" ཟེར་བས་དཔྱད་དོ། །རྒྱ་གར་ཡུལ་སྐད་ལའང་ "རཱཀྵས" དང་ "བྷུཀྟ" ཟེར་བ་ཟོ་བོས་བཤད་པ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་དོ། །འོན་ཀྱང་སྲིན་པོ་དང་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་སོགས་འབྱུང་པོའི་གདོན་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་སུ་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་བགྲངས་ཡོད་པས་དཔྱད་དོ། །

སྲིན་བལ། (འདུལ་བ) <ཀཽཤེཡཾ> སྲིན་བུའི་དར་སྐུད་དམ་གོས་ཆེན་གྱི་རྒྱུ་ལ་ཟེར། ལེགས་སྦྱར་དུ་ "ཀཽཤེཡཾ" कौशेयं ཟེར། ཕྱི་རྒྱལ་བས་silk ཟེར་བ་དེ་འོ། །འདུལ་བའི་གཞུང་རྣམས་སུ་སྲིན་བལ་གྱི་སྤང་པ་ཟེར་བའི་སྲིལ་བལ་དེ་ཡང་སྲིན་བུའི་དར་སྐུད་ཉིད་ལ་གོ་དགོས། ལུང་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། སྲིན་བལ་ནི་དར་གྱི་སྲིན་བུ་ལས་བྱུང་བའོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༡༡༦བ༧ལས་ཀྱང་། སྲིན་བལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྲིན་བལ་འབྱུང་བའི་སྲིན་བུ་ལས་བྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདུལ་གཞུང་རྣམས་སུ་སྲིན་བལ་དང་ལུག་བལ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་དེས་ཀྱང་ཤེས་ནུས་སོ། །ཤིང་བལ་ཞེས་པ་རང་རེས། ཤིང་བལ་ལམ་ཕྱི་རྒྱལ་བས་cotton ཟེར་བ་དེ་ལ་གོ་བ་འདུག་ཀྱང་། དེ་ནི་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བའི་སྐབས་སུ་སྲིན་བལ་གྱི་སྤང་པའི་བཅས་པ་མཛད་པ་དེས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། སྲིན་བལ་ནི་ཤིང་བལ་དང་མི་འདྲ་བར་རིན་ཐང་ཧ་ཅང་ཆེ་བས། དགེ་སློང་གིས་དེའི་སྟན་བྱས་ན་སྤང་བའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་གསུངས་པས་སོ། །

སྲིན་བལ་གྱི་སྤང་པ། (འདུལ་བ) སྤང་ལྟུང་སུམ་ཅུའི་བཅུ་གཅིག་པ། སྲིན་བལ་གྱི་སྤང་པའི་ངོ་ཏོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་སྲིན་བལ་གྱི་སྟན་བྱས་སམ་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ། བྱེད་པ་མཐར་ཐུག་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླིང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་དགེ་སློང་རབ་ཏུ་མང་པོས་སྲིན་བལ་གྱི་སྟན་བྱས་པ་ལས་སྤང་བའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་འདོད་པ་ཆེས་པ་དང་། ནོར་དང་བྱ་བ་མང་བའོ། །འདིའི་སྲིན་བལ་ཞེས་པ་ཤིང་བལ་ལམ་ཕྱི་རྒྱལ་བས་ cotton ཟེར་བ་དེ་ལ་མི་གོ་བར། གོས་ཆེན་བཟོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་སྲིན་བུའི་དར་སྐུད་ལ་གོ་དགོས། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྲིན་བུའི་དར་སྐུད་དང་ལུག་ནག་གི་བལ་རྣམས་ནི་དཀོན་ཞིང་རིན་ཐང་ཆེ་བས། ནོར་དང་བྱ་བ་མང་བ་དང་ཁ་ཏོན་དང་རྣལ་འབྱོར་སོགས་ལ་གནོད་པའི་དགག་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ཚ ༡༢༨བ༩ལས། དགེ་སློང་དག་སྲིན་བལ་གྱི་སྟན་སར་པ་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་དུ་འཇུད་པ་ན་སྲིན་བལ་དཀོན་ཞིང་རིན་ཆེ་བས་བྱ་བ་མང་བ་དང་། བྱེད་པ་མང་བར་གྱུར་ཅིང་། ལུང་མནོད་པ་དང་། བསླབ་པ་དང་། ཁ་ཏོན་དང་། རྣལ་འབྱོར་དང་། ཡིད་ལ་བྱ་བ་དང་། ནང་གི་

སེམས་ཀྱི་ཞི་གནས་ཀྱང་གཏོང་བར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་སོ། །སྲིན་བལ་གྱི་སྨན་ཞེས་པའི་སྨན་ཞེས་པའི་སྨན་དེ་ལ། སྤྱིར་བཏང་ནང་ཚངས་ཅན་དང་། ཧླིངས་པའི་ཕྱིང་པའི་སྨན་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། འདིར་ནི་བསྒྲུབ་པའི་དཀའ་བ་ཧླིངས་པའི་སྨན་ཡིན་དགོས་ཤིང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དེ་ཆེས་བཟོ་དཀའ་བས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ཆུ ༧༢༠ན༥ལས། སླིངས་པ་ཡིན་པར་དགོངས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ཆེས་བྱ་བ་དཀའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཧླིངས་པ་དང་སླིངས་པ་ནི་ཕྱིང་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའི་སྨན་ལ་ཟེར་རོ། །

སྲིན་བུ། སྲོག་ཆགས་ཕྲ་མོའི་མིང་།

སྲིན་བུ་ཀི་ཊ་ཀ། འབུ་གྲོག་མའི་མིང་ཡིན་པར་བཤད།

སྲིན་བུ་པད་པ། པད་པ་དང་འདྲ། འགྲེལ་བཤད་པད་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སྲིན་བུ་པད་མ། འབུ་པད་པའི་མིང་། འགྲེལ་བཤད་པད་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། དཔེ་མང་པོར་སྲིན་བུ་པདྨ་ཞེས་བྲིས་འདུག་པ་མི་ལེགས་ཤིང་། སྲིན་བུ་པད་མ་ཞེས་བྲིས་ན་ལེགས་པར་སེམས་ཏེ། འདི་སྲིན་བུ་པད་པ་ཞེས་པའི་པ་ཡིག་ལུང་པ་འགའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཡིག་ཏུ་སོང་སྟེ། པད་པ་ཟེར་རྒྱུའི་ཚབ་ཏུ་པད་མ་ཞེས་འབོད་པས། སྲིན་བུ་པད་མ་ཞེས་འབྲི་བ་བྱུང་ལ། འདི་ལ་སྐྱོན་གཞན་ཡང་འདི་ལྟར། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན། པ་ཡིག་ཕྱེད་དང་མ་ཡིག་ཕྱེད་གཉིས་བསྡེབས་ནས་པདྨ་ཞེས་འབྲི་སྲོལ་འདི་ལེགས་སྦྱར་མ་གཏོགས་རང་རེ་བོད་སྐད་ལ་མེད་པས། འདི་མེ་ཏོག་པདྨ་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཨེ་ཡིན་སྙམ་པའི་ལོ་རྟོག་ཡང་སྐྱེ་སྲིད་པས། སྲིན་བུ་པད་མ་ཞེས་བྲིས་ན་ཅུང་ལེགས་པར་སེམས་སོ། །ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ་ལས། སྲིན་བུ་པད་མ་ཟོན་ཅན་ལུས། །ཁྲག་འཐུང་བཞིན་དུ་མི་མཐིང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས། འབྲས་ལྗོངས་པས་ཀྱང་འདི་ལ་སྲིན་བུ་པད་མ་ཞེས་འབོད་ཀྱི་ཡོད་འདུག བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་༧༢༨ལས་ཀྱང་སྲིན་བུ་པད་མ་ཞེས་ཕྲལ་ནས་བྲིས་འདུག

སྲིན་བྱ། འདྲེ་བྱ་དང་སྲིན་བྱ་ཤུག་པ་ཡང་ཟེར། མཚན་མོར་འཕུར་སྐྱོད་བྱེད་པའི་བྱ་རིགས་ཤིག ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། སྐྱེས་མཆོག་རང་གི་སྐྱོན་ལ་ལྟ། །སྐྱེ་བོ་ངན་པ་གཞན་སྐྱོན་ཚོལ། །རྨ་བྱ་རང་གི་ལུས་ལ་རྟོག །སྲིན་བྱ་གཞན་ལ་ལྟས་ངན་གཏོང་། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཡོ་ཅན་སྙན་པར་སྨྲ་བ་ནི། །རང་དོན་ཡིན་གྱི་གུས་ཕྱིར་མིན། །སྲིན་བྱ་སྙན་ནས་དགོད་པ་ནི། །ལྟས་ངན་གཏོང་གི་དགའ་ནས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། འགལ་འདུའི་རྒྱན་ཅན་འབྱུང་པོའི་བྱ། །ཉིན་མོར་དགའ་བྲལ་ཉིན་མོ་ཡིབ། །སེར་སྐྱའི་ལྟ་བྱེད་མིག་སེར་ཅན། །གད་མོའི་དབྱངས་ལྡན་སྲིན་བྱའོ།།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱིར་བཏང་སྲིན་བུ་དང་ཅུག་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལྟ་བུར་བྱེད་ཀྱང་། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་སོགས་སུ་སྲིན་བུ་དང་ཅུག་པ་གཉིས་ཐ་དད་ལྟ་བུར་གསུངས་འདུག་པས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

སྲིན་འབུ་མེ་ཁྱེར། མཇུག་མ་ལས་འོད་དམར་ཆེམ་ཆེམ་འཕྲོ་ཞིང་འཕུར་ཏེ་འགྲོ་བའི་སྲིན་འབུ་ཞིག འདི་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ན་མང་པོ་ཡོད། མཇུག་མ་ལས་མེ་དང་འདྲ་བའི་འོད་དམར་པོ་ཆེམ་ཆེམ་དུ་འཕྲོ་བས་ན་མེ་ཁྱེར་ཞེས་མིང་ཐོགས་སོ། །

སྲིན་འབུ། སྲིན་བུ་དང་འདྲ།

སྲིན་འབུས་ཕྱག་འཚལ། སྲོག་ཆགས་འབུ་སྲིན་ཞིག་ཅུ་ཅག་གི་མདུན་གྱི་ས་གསེབ་ནས་ཐོན་ཏེ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས། སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཟེར་བ་ནི་མི་སྲིད་པ་དང་། ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་བྱུང་ན་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་གནས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་རྙེད་ནས་དམ་པའི་ཆོས་དང་མཇལ་བ་ཡང་མི་སྲིད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། ངོ་མཚར་དུ་བརྩིས་ནས་ཆུད་ཟོས་སུ་མི་གཏོང་བར་སྙིང་པོ་ལེན་དགོས་པའི་དཔེའོ། །དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུལ་འགྲེལ་༨༩ན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསལ།

སྲིན་མཛུབ། མཐེའུ་ཆུང་གི་ལྟག་གི་མཛུབ་མོ་མིང་། དེ་ལ་མིང་མེད་ཀྱང་ཟེར།

སྲིལ། གོས་ཟ་བའི་སྲིན་བུ་ཞིག ལུང་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། སྲིལ་ནི་སྲིན་བུ་དག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྲུ། (འདུལ་བ) ལུང་པ་གཅིག་པའི་མཛའ་གྲོགས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་འདུག ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས། སྲུ་ནི་ཡུལ་གྱི་མཆེད་ཟླའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྲུགས། (འདུལ་བ) སྲུས་དང་དོན་གཅིག མདོ་རྩ་བའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ ༼ཅུ༽ ༣༧ན༨ལས། གང་དག་གི་ལུས་འབྲས་ཀྱི་སྲུགས་གླིགས་པ་འདྲ་བར་ལེབ་ལེབ་པོར་འདུག་པ་དེ་དག་ནི་ལུས་གླེབས་པ་འདྲ་བ་དག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འབྲས་ཕྱུག་པོ་ཆེའི་སྲུགས་གཏུན་བུ་དག་གིས་གླེབས་པ་ལེབ་ལེབ་པོར་གྱུར་ཅིང་ཇམས་སྲབ་མོར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་གླེབས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྲུས། སྨིན་ལ་ཁད་ཀྱི་འབྲུ་རིགས་རོ་མངར་བ་དེ་དག་ལ་ཟེར། ཕལ་སྐད་ལ་རྫུས་ཟེར།

སྲུང་མདུད། གནོད་པ་སྲུང་བྱེད་ཀྱི་སྐུད་པ་དམར་པོ་སུམ་མདུད་ཅན་ཞིག དེ་དཔུང་པ་གཡས་གཡོན་གང་དུ་འདོགས་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད། དེ་ཡང་སྐུད་པ་ལུས་ཚད་ཅན་སུམ་ལྟབས་སུ་བྱས་པ་ནི། རྩ་རོ་རྐྱང་དབུ་མ་གསུམ་མཚོན་པའི་ཆེད་དང་། སུམ་

མདུད་དུ་བྱས་པ་ནི། རྡོ་རྗེ་གསུམ་སྟེ་རྒྱལ་བའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་མཚོན་པར་རྗེའི་ཕྱགས་རིམ་ཆེན་མོ་དང་། དབང་དོན་དེ་ཉིད་རབ་གསལ་སོགས་སུ་གསུངས། ང་ཚོ་གསང་ཕྱགས་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཡིན་སྐད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་སྲུང་སྐུད་འདོགས་རུང་མི་རུང་སྐོར་དོགས་པ་ཙམ་ཡང་མ་ཟློས་ཀྱང་། འདི་ལ་ངེས་པར་དོགས་པ་གཅོད་དགོས་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ {ཐ་པ} ༨བ༢ལས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉན་ཡོད་ན་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ན་བཞུགས་སོ། །དྲུག་སྡེ་རྣམས་སྔ་དྲོ་ཤམ་ཐབས་དང་ཆོས་གོས་བགོས། ལྷུང་བཟེད་ཐོགས་ཏེ་མཉན་ཡོད་དུ་བསོད་སྙོམས་ཀྱི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ན། དེ་དག་གིས་བྲམ་ཟེ་དྲི་དང་མེ་ཏོག་གིས་བརྒྱན་པ་ཚོན་སྣ་ལྔ་པའི་སྐུད་པས་ལག་པ་བཅིངས་པ་ཞིག་དུས་སྟོན་ཟློས་ནས་དབང་པོ་ཆེམ་སྟེ། ཁྱིམ་ནས་བྱུང་བ་མཐོང་བ་དང་། དེ་དག་གིས་སྨྲས་པ། དགའ་བོ་ཉེ་དགའ་བོ་ཐབས་འདི་ནི་བཟང་པོ་ཞིག་སྟེ། བདག་ཅག་ཀྱང་འདི་བཞིན་བྱའོ་ཞེས་དེ་དག་ཕྱི་དེ་ཉིན་ཚོན་སྣ་ལྔ་པའི་སྐུད་པས་ལག་པ་བཅིངས་ནས་བསོད་སྙོམས་ལ་ཞུགས་པ། བྲམ་ཟེ་དང་ཁྱིམ་བདག་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ནས་འཕྱ་ཞིང་གུས་པར་སྨྲའོ། །གུས་པར་སྨྲའོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། དྲུག་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས་སྨྲས་པ། བཀྲེན་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་གུས་པར་སྨྲ་བར་བྱ་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། ཕྱག་བྱ་བ་གང་དག་ཡིན་པ་འདི་ཡང་མ་ཤེས་སམ། དེ་དག་གིས་སྨྲས་པ། འདི་ལ་ཅི་ཞིག་འཚལ་བར་བགྱི། བྲམ་ཟེ་རྒན་པ་རྒན་པ་རྣམས་ནི་གུས་པར་སྨྲ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དགེ་སློང་རྣམས་ནི་ཕྱག་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཁྱེད་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་གུས་པར་སྨྲ་བར་བྱེད་ཀྱི་ཕྱག་མ་ཡིན། འཕགས་པ་དག་བདག་ཅག་གིས་ཁྱེད་བྲམ་ཟེ་ལགས་པར་འཚལ་གྱི། དགེ་སློང་དུ་ནི་མ་ལགས་སོ། །དེ་ལྟ་ལགས་པས་བདག་ཅག་གིས་མ་འཚལ་གྱིས་བཟོད་པར་གསོལ་ལོ་ཞེས་བྱས་པ་དང་། དེ་དག་ཅང་མི་སྨྲ་བར་འདུག་གོ། སྐབས་དེ་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གསོལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོངས་པ། ཉེས་དམིགས་གང་ཅུང་ཟད་ཅི་བྱུང་བ་ནི་དགེ་སློང་རྣམས་ཚོན་སྣ་ལྔ་པའི་སྐུད་པས་ལག་པ་འཆིང་བ་ལས་གྱུར་གྱིས། དེ་ལྟ་བས་ན་དགེ་སློང་གིས་ཚོན་སྣ་ལྔ་པའི་སྐུད་པས་ལག་པ་བཅིང་བར་མི་བྱའོ། །འཆིང་ན་འགལ་ཚབས་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་ཚོན་སྣ་ལྔ་པའི་སྐུད་པས་ལག་པ་བཅིང་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། དགེ་སློང་ནད་པ་གཞན་ཞིག་སྨན་པའི་དྲུང་དུ་སོང་སྟེ། བཞིན་བཟངས་ཁོ་བོ་ལ་ནད་འདི་ལྟ་བུ་བྱུང་ན་སྨན་སྟོན་ཅིག་ཅེས་བྱས་པ་དང་། དེས་སྨྲས་པ། འཕགས་པ་སྐུད་པ་ལ་གསང་ཕྱགས་དག་གིས་བཟླས་བརྗོད་བྱས་ཏེ། ལག་པ་ལ་བཅིངས་ན་ཁྱོད་འཚོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་སྨྲས་པ། བཞིན་བཟངས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མ་གནང་ངོ་། །འཕགས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་པ་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཅན་

ཡིན་པས་གནང་བར་འགྱུར་རོ། །སྐབས་དེ་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གསོལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། དེ་ལྟ་བས་ན་གནང་གིས་སྨན་པའི་ལུང་གིས་སྐྲུད་པ་བཅང་བར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྨན་པའི་ལུང་གིས་སྐྲུད་པ་བཅང་བར་བྱའོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། དགེ་སློང་རྣམས་ལག་པ་གཡས་པའི་རྩེ་མོ་ལ་འཆིང་སྟེ། ཉེས་དམིགས་དེ་ཉིད་དུ་གྱུར་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། དགེ་སློང་དག་ལག་པ་གཡས་པའི་རྩེ་མོ་ལ་བཅིང་བར་མི་བྱའོ། །དེ་རྣམས་ལག་པ་གཡས་པའི་དཔུང་པ་ལ་འཆིང་སྟེ། ཉེས་དམིགས་དེ་ཉིད་གྱུར་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། དགེ་སློང་དག་ལག་པ་གཡས་པའི་རྩེ་མོ་ལ་བཅིང་བར་མི་བྱའོ། །དེ་རྣམས་ལག་པ་གཡས་པའི་དཔུང་པ་ལ་འཆིང་སྟེ། ཉེས་དམིགས་དེ་ཉིད་དུ་གྱུར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ལག་པ་གཡས་པའི་དཔུང་པ་ལ་བཅིང་བར་མི་བྱའོ། །དེ་རྣམས་ལག་པ་གཡོན་པའི་རྩེ་མོ་ལ་འཆིང་སྟེ། ཉེས་དམིགས་དེ་ཉིད་དུ་གྱུར་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ལག་པ་གཡོན་པའི་རྩེ་མོ་ལ་བཅིང་བར་མི་བྱའི། །འོན་ཀྱང་ལག་པ་གཡོན་པའི་དཔུང་པ་ལ་བཅིང་བར་བྱའོ། །དགེ་སློང་རྣམས་ནད་སོས་པར་གྱུར་ནས་སྐྲུད་པ་བབ་བབ་ཏུ་འདོར་བས་མི་མ་ཡིན་པ་རྣམས་འཕྲོ་སྟེ། འཕགས་པ་དག་ངེད་ཀྱིས་སོས་པར་བྱས་ན་ད་མ་གུས་པར་ལྟ། སྐབས་དེ་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གསོལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། བབ་བབ་ཏུ་དོར་བར་མི་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་ནད་མ་བྱུང་ན་ཆོས་གོས་ཀྱི་མཐའམ། རྒྱ་ཅང་ལ་བཅིང་བར་བྱའོ། །འོན་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་སོས་པར་གྱུར་ན་ཀ་བའི་སེར་ཁའམ། རྩིག་པའི་གསེབ་ཏུ་གཞུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྲུང་མ་དམར་ནག་གཉིས། དམར་པོ་གནས་ཆུང་རྡོ་རྗེ་གྲགས་ལྡན། ནག་པོ་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་གཉིས།

སྲུང་མ་དམ་ཚིག་ཅན། སྔོན་སངས་རྒྱས་མཐོང་ཞིང་བསྟན་པ་བསྲུང་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་དམ་བཅས་པའི་སྲུང་མ་རྣམས་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། ཡུལ་འཁོར་སྲུང་། འཕགས་སྐྱེས་པོ། སྤྱན་མི་བཟང་། རྣམ་ཐོས་སྲས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་སྟོན་པས་བསྟན་པ་གཏད་པ་ན་མི་ཁོ་ན་ལ་བཏད་པ་མིན་གྱི་ལྷ་ལའང་བཏད་དེ། དེའི་ཚུལ་ནི། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་དང་། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་ཁྱེད་ཅག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྲུངས་ཤིག་ཅེས་བསྟན་པ་གཉེར་དུ་བཏད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་སྐོར་མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་པ་ (ཀཛ་༢༨༡) མདོ་ ༼ཏ་ པ༽ ༡༤༧ན༡ལས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། འཕགས་བོད་ཀྱི་པཎ་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་བསྒོ་དམ་བཞག་མཛད་ཅིང་། དེ་དག་གི་དྲུང་ནས་ལེགས་སྨོན་དང་འཛིགས

སྐྱོབ་ཀྱི་སྨོན་པ་བླངས་པའི་སྲུང་མ་རྣམས་ལའང་ཟེར། འགའ་ཞིག་གིས། སྲུང་མ་དམ་ཚིག་ཅན་ཟེར་བ་སློབ་དཔོན་པདྨས་བཀའ་བསྒོ་དམ་བཞག་མཛད་པའི་ལྷ་སྲུང་གི་རིགས་གཅིག་པུ་ལ་གོ་བ་ལྟ་བུ་ནི་མཐོང་རྒྱ་ཆུང་བས་སྐྱོན་ནོ། །གཏེར་མའི་འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་འགྲེལ ༼ཚ་པ༽ ༡༠༧ བ༧ལས་ཀྱང་།སྲུང་མ་དམ་ཚིག་ཅན་རྣམས་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལྷ་མ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྲུང་མ་གང་བ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱ་སྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བསྟན་པ་བསྲུང་བར་དམ་བཅས་པའི་སྒོ་ནས། སྔོན་གྱི་དམ་ཚིག་དྲན་པ་ལ་བཞག་ནས་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་སྲུང་བ་སྟེ། དེ་བས་ན། སྲུང་མ་དམ་ཚིག་ཅན་རྣམས་དང་། ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་།

སྲུབས། བར། གསེང་། གསེབ་ཀྱི་མིང་།

སྲུལ། (བརྡ་རྙིང) རུལ། ལུས་སྲུལ་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་འབྲིང་པོ་༧༥༥རྒྱབ་གཟིགས་ལས། ཀཊཔཱུཏན་ཞེས་བྱ་བ་གདོན་གྱི་མིང་སྟེ། ཀཊ་ནི་ལུས། པཱུཏ་ནི་རུལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན་ལུས་སྲུལ་པོ་ཞེས་བྱའོ། །

སྲུལ་བ། (བརྡ་རྙིང) རུལ་བ། དཔེར་ན་ལུས་རུལ་བར་བྱེད་པ་ལ། ལུས་སྲུལ་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞིབ་པར་ལུས་སྲུལ་པོ་ལ་གཟིགས།

སྲུལ་པོ། ཡི་དྭགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གམ་གདོན་ཞིག སྲུལ་པོ་དང་། ལུས་སྲུལ་པོ་གཉིས་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཡིན་པར་སྣང་སྟེ། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། སྲུལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡི་དྭགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཉིད་དོ། །ལུས་སྲུལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཡི་དགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཉིད་དོ། །ཞེས་སྲུལ་པོ་དང་ལུས་སྲུལ་པོ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། གྲུལ་བུམ་དང་སྲུལ་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཚད་ཆུང་བ་དྲི་ཟ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ཅན་ཡི་དྭགས་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྲུས། ནས་དང་། གྲོ་དང་། ཡ་ཕྲམ་སོགས་འབྲུ་རིགས་ཡོངས་སུ་མ་སྨིན་གོང་གི་སྙེ་ལ་བཟས་ན་རོ་མངར་ལྡན་པའི་འབྲུ་རིགས་སོས་པའི་མིང་། འདི་ལ་ཡུལ་སྐད་དུ། ཚུས་ཟེར། ས་ལ་ར་བཏགས་བཏགས་པའི་” སྲ” དེར་ཡུལ་སྐད་མང་པོར་” ཧྲ་དང་ཏྲ” ཞེས་འབོད་དེ། དཔེར་ན་སྲུ་མོ་ལ་ཧྲུ་མོ་དང་། སྲི་ཐར་ལ་ཧྲི་ཐར། སྲོ་མ་ལ་ཏྲོ་མ་དང་། སྲན་མ་ལ་ཏྲན་མ་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་ནོ། །

སྲེ་བོ། <ཤ་བ་ལཾ> ཁ་དོག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཕན་ཚུན་བསྲེས་པའམ་འདྲེས་པའི་ཆོས་ལ་ཁྲ་བོའམ་སྲེ་བོ་ཟེར། ཁྲ་བོ། འདྲེས་མ། འདྲེས་པ། བསྲེས་པའི་ཆོས། སྣག་རིས། བསྲེ་

བོ་ཞེས་ཀྱང་སྣང་། སྲེ་བོ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདིའི་ཐད་ཀའི་དོན་ནི། ཆོས་གཉིས་ཕན་ཚུན་བསྲེས་པ་ལ་ཟེར། སྲེ་བོ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་སྲེ་བའམ་བསྲེ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། ཤ་བ་ལོ་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་འདི་ཛེ་བྲག་རྗོགས་ཛེད་ཆེན་པོ་༩༢ན༩ན་གསལ།

སྲེ་མོ། སྲེ་མོང་དང་འདྲ།

སྲེ་མོང་། ནེའུ་ལེ། བཤད་སྒྲོལ་ལ་འདིས་ནོར་བུ་སྐྱུག་སྐད། བྱི་བུ་འགའ་ཞིག་ལ་ནོར་བུ་སྐྱུག་པ་བྲིས་ཡོད། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་དུ་ (Mongoose) ཟེར་བ་དེའོ། །

སྲེག་ཐུབ། སྔར་རྒྱ་བལ་ན་སྐྱེས་པའི་རོ་དང་བུད་མེད་གསོན་པོ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བསྲེགས་པ་ལ་སྲེག་ཐུབ་ཟེར། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ་གསུང་།

སྲེག་ཕྱུགས། སྲིན་སྲེག་གི་རྫས། སྲེག་རྫས། སྲེག་ཟས། སྲིན་སྲེག

སྲིད་མེད་ཀྱི་བུ། (མངོན་བརྗོད) ཁྱབ་འཇུག་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བསྟོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས། ཁྱབ་འཇུག་ནི་སྲིད་མེད་ཀྱི་བུའོ། །ཞེས་གསུངས། མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་༢༥༨བ༣ལས། ལམ་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་པས་ན་སྲིད་མེད་དེ། དེ་ཉིད་གཅིག་པུའི་བུ་ཡིན་པས་སྲིད་མེད་ཀྱི་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྲིད་མེད་ཀྱི་བུའི་སྟོབས། སྲིད་མེད་ཀྱི་བུ་ནི་ཁྱབ་འཇུག་ཡིན་ལ་དེའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཚད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །འདི་ལ་གླང་ཆེན་ཕལ་པ་ས་ཡ་གཅིག་གི་ཤུགས་ཚད་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་གླང་ཆེན་ཕལ་པ་དང་། སྤོས་ཀྱི་གླང་པོ་ཆེ། ཆེན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ། རབ་གནོན། ཡན་ལག་མཆོག སྟོབས་མཆོག སྲིད་མེད་ཀྱི་བུ་རྣམས་ཏེ་བདུན་པོ་དེ་དག་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་བཅུ་བསྒྱུར་གྱིས་ལྷག་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུའི་ཏུས་པའི་ཚིགས་རེ་རེ་ལའང་སྲིད་མེད་ཀྱི་བུའི་སྟོབས་མངའ་བར་གསུངས་སོ། །མཛོད་རྩ་འགྲེལ་གྱི་གསུང་རྩལ་ལོ། །ཡང་། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ ཁ་པ་ ༥༨་བ༣ ལས། གནས་འཇོག་དག་མི་བཅུའི་སྟོབས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གླང་ཕལ་པ་ (འདི་གླང་ཞེས་པ་བ་གླང་ལ་གོ་དགོས) གཅིག་གི་ཡིན་ནོ། །གླང་ཕལ་པ་བཅུའི་སྟོབས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བ་མེན་སྤྱོན་པོ་གཅིག་གི་ཡིན་ནོ། །བ་མེན་སྤྱོན་པོ་བཅུའི་སྟོབས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གླང་པོ་ཆེ་ཕྲུ་གུ་གཅིག་གི་ཡིན་ནོ། །གླང་པོ་ཆེ་ཕྲུ་གུ་བཅུའི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གླང་པོ་ཆེ་མོ་གཅིག་གི་ཡིན་ནོ། །གླང་པོ་ཆེ་མོ་བཅུའི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གླང་པོ་ཆེ་ཕལ་གཅིག་གི་ཡིན་ནོ། །གླང་པོ་ཆེ་ཕལ་བཅུའི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གླང་པོ་ཆེ་མཆེ་བ་མེད་གཅིག་གི་ཡིན་ནོ། །གླང་པོ་ཆེ་མཆེ་བ་མེད་བཅུའི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱོན་པོ་གཅིག་གི་ཡིན་ནོ། །སྤྱོན་པོ་བཅུའི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སེར་པོ་གཅིག་གི་

ཡིན་ནོ། །སེར་པོ་བཅུའི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དམར་པོ་གཅིག་གི་ཡིན་ནོ། །དམར་པོ་བཅུའི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དཀར་པོ་གཅིག་གི་ཡིན་ནོ། །དཀར་པོ་བཅུའི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབིགས་བྱེད་ཀྱི་གླང་པོ་ཆེ་གཅིག་གི་ཡིན་ནོ། །འབིགས་བྱེད་ཀྱི་གླང་པོ་ཆེ་བཅུའི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤོས་ཀྱི་གླང་པོ་ཆེ་གཅིག་གི་ཡིན་ནོ། །སྤོས་ཀྱི་གླང་པོ་ཆེ་བཅུའི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚན་པོ་ཆེ་གཅིག་གི་ཡིན་ནོ། །ཚན་པོ་ཆེ་བཅུའི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་ཡིན་ནོ། །ཚན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་བཅུའི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རབ་གནོན་གཅིག་གི་ཡིན་ནོ། རབ་གནོན་བཅུའི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྟོབས་མཆོག་གཅིག་གི་ཡིན་ནོ། །སྟོབས་མཆོག་བཅུའི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྲེད་མེད་ཀྱི་བུའི་སྟོབས་ཕྱེད་དོ། །སྲེད་མེད་ཀྱི་བུའི་སྟོབས་ཕྱེད་གཉིས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྲེད་མེད་ཀྱི་བུའི་སྟོབས་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚིགས་ཕྲན་དག་ན་ཡོད་པས་གནས་འཛོག་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་སྲེད་མེད་ཀྱི་བུའི་སྟོབས་ཀྱི་ཚོགས་ཅན་ཡིན་ནོ། །བར་སྐོམ་ལ། མི་དང་གླང་དང་བ་མེན་དང་། ནི་དེ་བཞིན་གླང་ཆེན་ཕྲུ་གུ་དང་། །གླང་ཆེན་མོ་དང་ཕལ་དང་མཆེ་བ་མེད་དང་དེ་བཞིན་བཞི་ཚན་དང་། །འབིགས་བྱེད་གླང་ཆེན་སྤོས་ཀྱི་གླང་ཆེན་དང་ནི་ཚན་པོ་ཆེ་གཉིས་དང་། །རབ་གནོན་དང་ནི་སྟོབས་མཆོག་དག་དང་སྲེད་མེད་བུ་ཡི་སྟོབས་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྲེད་མེད་བུ། སྲེད་མེད་ཀྱི་བུ་དང་འདྲ།

སྲོ་ཁང་། (འདུལ་བ) སྲོ་ཁང་ནི་དགུན་གྱི་དུས་སུ་མལ་ཁྲིའི་འོག་ན་མེ་འཛོག་ས་ཡོད་པ་ལ་བཤད། འདི་ལ་དྲུགས་ཁང་ཡང་ཟེར།

སྲོ་གང་། (འདུལ་བ) བསྲོ་ཁང་དང་འདྲ། དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་སྲོ་གང་ཞེས་པའི་འབྲི་ཚུལ་འདི་རང་ལུགས་སུ་མཛད་འདུག་ཅིང་། འདི་ལ་བསྲོ་ཁང་ཞེས་པའང་སྣང་། ཞེས་འཐད་ཕྱོགས་སུ་མཛད་པ་ལྟར་སྣང་ངོ་། །

སྲོ་མ། (མཛོད) ❶ ཤིག་གི་སྒོ་ང་། ❷ ཉི་ཟེར་རྡུལ་བདུན་ལ་སྲོ་མ་གཅིག་གི་ཚད་ཡིན། འདི་ལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་༥,༧༦༤,༨༠༡ཡོད་དོ། །

སྲོ་ཤི། སྲོ་ཤི་བ་དང་འདྲ།

སྲོ་ཤི་བ། (བརྡ་རྙིང) དཔའ་ཞུམ་པ། ཤུས་པ་ཉམས་པ། གཉའ་ཆག་པ། རྒྱུད་ཚོགས་ཁྱུང་ན་ཡི་ཆད་སྲོ་ཤི་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྲོག་གཅོད་པའི་ལས་པ། (འདུལ་བ) སྲོག་གཅོད་པའི་ལས་པའི་ངོ་ཏི་ནི། བཅས་པའི་རྟེན་ཅན་དགེ་སློང་གིས་མི་གཞན་གསོད་སེམས་ཀྱིས་རང་ངམ་བསྐོས་པས་གསོད་པའི་

སྦྱོར་བ་བྱས་པ་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་ཤི་བ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླིང་གཞི་ནི། ཡུལ་སྒྲོང་བྱེད་དུ་ཆུ་ཀླུད་ཡིད་འོད་ལྡན་གྱི་འགྲམ་དུ་དགེ་སློང་རབ་ཏུ་མང་པོས་དགེ་སློང་གིས་དགེ་སློང་གསོད་པར་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕམ་པར་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་སྲོག་གཅོད་པའི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་ནས་མིའི་སྲོག་ལ་གནོད་པའོ། །ལྟུང་བའི་ཡན་ལག་ནི། ཐུན་མོང་གི་ཡན་ལག་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་གཞིའི་ཡན་ལག་ནི། མིའམ་མིར་ཆགས་པ་ཡིན་པ་དང་། རང་ལས་གཞན་ཡིན་པ། གཉིས་པ་བསམ་པའི་ཡན་ལག་ནི། འདུ་ཤེས་དང་། ཀུན་སློང་ངོ་། །གསུམ་པ་སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་ནི་གང་ལ་བསམས་པ་དེ་ཉིད་ལ་གསོད་པའི་སྦྱོར་བ་རང་ངམ་བསྐོས་པས་ལུས་ངག་ཏུ་གྲུབ་པའོ། །བཞི་པ་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་ནི་སྦྱོར་བ་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་མི་ཤི་བའོ། །

སྲོག་ཆགས། ❶ འབུ་སྲིན་གྱི་རིགས། ❷ དུད་འགྲོ་སྤྱིའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་དང་མི་ལྡན་པར་སྲོག་ཆགས་པའམ་འཛིན་པ་ཙམ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། སྲོག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྲོག་ཆགས་ཏེ། སྲོག་ཙམ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྲོག་ཆགས་ཀ་ལནྡ་ཀ། (འདུལ་བ) བྱ་ཚུང་ཚུང་ཞིག་མིང་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ནེའུ་ལེའི་མིང་ཡིན་ཟེར་བའི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། ཞིབ་པར་ཀ་ལནྡ་ཀ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སྲོག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཆུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་པ། སྲོག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཆུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་རང་ཕོ་ནའི་དོན་དུ་ཆུ་དང་ས་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པ་སྲོག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སྲོག་ལ་མ་ལྟོས་པའི་བསམ་པས་གཞི་མའི་ཞར་ལ་སྤྱད་པས་དུད་འགྲོ་ཤི་བ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླིང་གཞི་ནི། ཡུལ་ཀཽ་ཤཱམྦཱི་ར་འདུན་པས་སྲོག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཆུ་ལ་ལོངས་སྤྱད་པས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་དུད་འགྲོའི་སྲོག་ལ་གནོད་པའོ། །

སྲོག་ཆགས་གསུམ། སེང་གེ་ཁང་པ་བརྒྱད་པ། ཉ་སྦྲུ་རྒྱས་པ། ཆུ་སྲིན་མ་ཀ་ར་དང་གསུམ་མོ། །

སྲོག་ཆགས་ཤུཙཏིང་ཀ། (འདུལ་བ) ཤུཙཏིང་ཀ་ལ་གཟིགས།

སྲོག་དང་རྐྱེན་གྱི་ཡི་གེ། དབྱངས་བཞི་དང་ཚིག་རྣམས་ལ་སྲོག་གི་ཡི་གེ་ཟེར། སྲོག་ཅེས་པ་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་སྲོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར་ཡི་གེ་རྣམས་བརྗོད་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་སྐྱེར་བའི་ཆ་ནས་སྲོག་ཅེས་བཏགས་ཤིང་། བོད་ཡིག་ལ་ཚིག་མེད་ན་སྔོན་རྗེས་རྣམས་འདྲེས་པར་འགྱུར་བས་བརྗོད་བྱ་སྟོན་པའི་ནུས་པ་མེད་དོ། །རྐྱེན་གྱི་ཡི་གེ་ནི། དབུ་ཁྱུད་དེ་མགོ་ཡིག་དང་ཤད་རྣམས་ལ་ཟེར། ཕྱི་མ་འདིའི་སྐོར་ཞིབ་པར་རྐྱེན་གྱི་ཡི་གེ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། གསེར་ཏོག་སུམ་འགྲེལ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

སྲོག་པ་རྩ། རོ་རྐྱང་དབུ་མ་སོགས་རྩ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་སྲོག་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རྩ་ཞིག དེ་ནི་སྙལ་ཚིགས་ཀྱི་ནང་ཅམ་ལ་སྙལ་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་པ་ཡིན། སྲོག་པ་རྩ་དེའི་མགོ་བོ་གྲུ་གསུམ་ཡོད་ལ། མཁྲིས་པ་གཞོན་ནུ་མའི་ནུ་མ་འདྲ་བ་དང་། སྙིང་ག་བའི་མིག་འདྲ་བ་དང་། ལྟེ་བ་པད་མ་འདྲ་བ་དང་། གསང་གནས་ན་རྡོ་རྗེ་དང་འདྲ་བ་དང་། ནོར་བུའི་རྩེ་ན་ཟར་མའི་མེ་ཏོག་དང་དབྱིབས་འདྲ་བར་བཤད་དོ། །

སྲོག་རྩ། སྲོག་པ་རྩ་དང་འདྲ།

སྲོག་རྩོལ། <པྲཎཱ་ཡ་མ> ❶ (གསང་འདུས) ཚེ་སྲོག་གནས་པ་དང་རིང་བར་བྱེད་པའི་ནང་གི་རླུང་ཞིག སྒྲ་བཤད་ནི། སྲོག་ནི་ཚེ་དང་རྩོལ་བ་ནི་རིང་བར་བྱེད་པ་སྟེ་ཚེ་སྲིང་བར་བྱེད་པའི་རླུང་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །རྩོལ་བའི་སྐད་དོད། ཨ་ཡཱ་མ་ཞེས་པ་འབབ་པ་དང་། འགོག་པ། ཚུ་རིང་བ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་རིང་བ་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །བོད་སྐད་ཀྱི་རྩོལ་བ་ནི་འགོག་པ་དང་སྲིང་བར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མི་འཇུག་ཀྱང་། དེའི་སྐད་དོད་ཀྱི་སྟེང་ནས་དེ་གཉིས་སུ་བྱར་ཡོད་ལ། ཞེས་རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྲོག་རྩོལ་གྱི་སྐད་དོད་པྲཎཱ་ཡ་མ་ཞེས་པའི་པྲཎཱ་ནི་སྲོག་དང་། ཡ་མ་ནི་སྡོམ་པའམ་འགོག་པའི་དོན་ནོ། །❷ (དུས་འཁོར) སྲོག་ནི་རླུང་དང་། རྩོལ་བ་ནི་འགོག་པའོ། །དེའི་དོན་ནི་སྲོག་རོ་རྐྱང་གི་རླུང་གཉིས་དང་། རྩོལ་བ་དེ་གཉིས་རོ་རྐྱང་དུ་རྒྱུ་བ་བཀག་ནས་ཀླུ་ཧཱིར་འཛུད་པ་ལ་ཟེར། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། ❸ (རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ) མིག་སྣ་སོགས་ལུས་ཀྱི་བུ་ག་རྣམས་ནས་རྒྱུ་བའི་རླུང་ནི་སྲོག་དང་། རྟོག་པ་ཡུལ་གཞན་ལ་གཡེངས་ཤིང་འཕྲོ་བ་ནི་རྩོལ་བའོ། །ཡང་ན་སྲོག་ཐུར་དང་འདྲ་ཞིང་རྩོལ་བ་ནི་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པ་བཀག་ནས་རྒྱུ་བ་རྒྱུན་བཅད་པའོ། །རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལྟར་བཀོད། ❹ སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ནང་མཚན་གྱི་སྲོག་རྩོལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཡན་ལག་ལ་སྲོག་རྩོལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་ལ། དེ་ནི་སྲོག་རྩོལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཡན་ལག་ལ་སྲོག་རྩོལ་ཞེས་མིང་བསྡུས་པའོ། །རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལ་གཞི་བྱས།

སྲོག་རྩོལ་གྱི་རླུང་། ❶ སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་ཕྲ་བ་ནི། རྩ་བའི་རླུང་ལྔའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ལུས་ཀྱི་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་ཀྱི་ཙིཏྟའི་ནང་ན་གནས་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་པ་བྱེད་ཅིང་། སྲོག་རིང་དུ་འཚོ་བར་བྱེད་པ། འཆི་དུས་མ་གཏོགས་རྩ་དབུ་མ་ནས་ཕྱི་རོལ་དུ་མི་རྒྱུ་བའི་རླུང་ཞིག་གོ། ཁ་དོག་ནི་དཀར་པོ་ཡིན་པར་རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ། ❷ སྲོག་འཛིན་སྣ་བུག་ནས་རྒྱུ་བ་ནི། སྙིང་གར་གནས་ཀྱང་། སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་ཀྱི་ཙིཏྟའི་ནང་ན་གནས་པ་ཡིན། སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་ལ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འདི། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ། གཞན་ཡང་། རྗེའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་རྫོགས་རིམ་དཔྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལས། ཡན་ལག་གི་རླུང་ལྔ་ནི་རླུང་གི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། །སྲོག་རླུང་སྒོ་དེ་དག་ནས་རྒྱུ་བ་ལ་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྲོག་རྩོལ་སྡོམ་པ། ❶ (བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད) སྲོག་ནི་རླུང་ཡིན་ལ། དེ་རོ་རྐྱང་ལ་རྒྱུ་བ་བཀག་ནས་ཙིཏྟར་འཇུད་པ་ལ་སྲོག་རྩོལ་ལམ་སྲོག་རྩོལ་སྡོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །❷ (རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ) སྲོག་རྩོལ་སྡོམ་པའམ་འགོག་པའི་དོན་ནི་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་རྒྱུ་བའི་རླུང་ནི་སྲོག་དང་། རྟོག་པ་ཡུལ་གཞན་ལ་གཡེངས་ཤིང་འཕྲོ་བ་ནི་རྩོལ་བ། རླུང་དང་རྟོག་པ་གཉིས་ཀ་ཕྱིར་འཕྲོར་མི་འཇུག་པར་ནང་དུ་འཛིན་པ་ནི་སྡོམ་པའམ་འགོག་པ་ཡིན། དེ་ཡང་གསལ་སྣང་དང་ང་རྒྱལ་བསྐྱེད་ནས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་སྒོམ་པ་ནི་ལྷའི་བསྙེན་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གསུང་ངོ་། །

སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་། སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་ནི། ལུས་ཀྱི་སྙིང་གའི་ཐད་རྩ་དབུ་མའི་ནང་ན་གནས་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་པ་བྱེད་ཅིང་། སྲོག་རིང་དུ་འཚོ་བར་བྱེད་པ། འཆི་དུས་མ་གཏོགས་རྩ་དབུ་མ་ནས་ཕྱི་རོལ་དུ་མི་རྒྱུ་བའི་རླུང་ཞིག་གོ། རླུང་སེམས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་པའི་རླུང་ཡང་རྩ་བའི་རླུང་ལྔའི་ནང་སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་དང་། དེ་ལའང་ཕྲ་རགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྲ་བའི་རླུང་དེ་ཡིན་པར་རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས་གསུངས་སོ། །

སྲོང་བཙན་གྱི་བང་སོ། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐུ་ཕུང་བཞུགས་པའི་བང་སོ་ནི་འཕྱོངས་རྒྱས་ནང་། དོན་མཁར་མདོར་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་བཟའི་སྐུ་དམར་གདུང་ཡིན་ཟེར་བ་རས་སྒྲིལ་དམ་འབྱར་མ་ཞིག་ནི་ཕ་བོང་ཁའི་རི་ཁྲོད་དུ་མཇལ་རྒྱུ་འདུག ཅེས་ཞྭ་སྒབ་པའི་རྒྱལ་རབ་༧༥༨ན་གསལ། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་རང་རྣམ་སྣ་ཚོགས་མདོག་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཤོག་གྲངས་༧༩༩ལས། ཕྱུམ་དུ་བླ་མཁར་དང་འབྲུལ་བ་རྣམ་གསུམ་རིམ་པར་མཇལ་ནས་འབྲེལ་འཇོག་མཆོད་འབུལ་སོ་སོར་ཞུས། ཤམ་པོ་གང་འདབས་སུ་གཏེར་གསར་མངོན་རྫོགས་རྒྱལ་པོའི་མདོས་ཤིག་བཏང་། ལམ་ཞོར་སྲོང་བཙན་བང་སོ་མཇལ། ཞེས་གསལ།

སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ། (རྒྱལ་རབས) རྒྱལ་རབས་སོ་གསུམ་པ་འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ནི། ཡབ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་དང་ཡུམ་ཚེ་སྤོང་བཟའ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ (བུ་སྟོན་རིན་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་སྲོང་བཙན་མེ་གླང་སྐྱེ) སྤྱི་ལོ་ (༦༡༧) འཁྲུངས་པར་བཤད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་བཞེས་པ་ལྕགས་སྟག་སྐྱེ་སྤྱི་ལོ་ (༦༣༠) ལོར་ཁྲི་ལ་ཕེབས། མཐའི་རྒྱལ་ཕྲན་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་འདུས་ཏེ་བོད་སྤྱི་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོར་གྱུར། བོད་ཡིག་དང་། དམ་པའི་ཆོས་གཉིས་ཀའི་སྲོལ་གཏོད་པར་མཛད། ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བཅུ་དང་མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་གི་སྲོལ་བཙུགས་ནས་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་། ཧྲར་མའི་ Burma སྟོད་ཀྱི་ས་ཆ་རྣམས་བོད་ཀྱི་ཆབ་འོག་ཏུ་བཙུག་ཅིང་། བལ་ཡུལ་ Nepal ནི་སྲོང་བཙན་གྱི་སྐུ་ཚེའི་སྐབས་ལ་ཆབ་འོག་ཏུ་བཙུག་ནས། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ནས་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་གྱི་བར་རྒྱལ་ཐོག་ལྔའི་རིང་ལ་མངའ་ཞབས་སུ་གནས། བོད་རྗེ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་བལ་རྒྱལ་ “ན་རནྡྲ་དེ་ཝ” མི་དབང་ལྷའི་སྲས་གཙུགས་པའི་ “ཤཱི་ལ་དེ་ཝིའི” རྗོ་རིང་ལའང་བོད་ལ་དཔྱ་ཁྲལ་ཕུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་གསལ་ཡོད། རྒྱ་གར་གྱི་ “ཏི་ར་ཏི་ཏ” ཡང་ཐོག་མར་རྒྱལ་པོ་འདིས་བཟུང་། ཏི་ར་ཏི་ཏ་ནི་གནྣའི་ཐང་ནས་རི་ནག་པོ་རྒྱུད་ལ་ཐུག་གི་བར་གྱི་ཡུལ་སྤྱི་ལ་ཟེར། བལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་འོད་ཟེར་གོ་ཆའི་སྲས་མོ་བལ་མོ་ཁྲི་བཙུན་ནམ “བྲི་ཀུ་ཏི” ཁབ་ཏུ་བཞེས་པས་དེས་ལྷ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པའི་སྐུ་ཚད་ཅན་སྤྱན་དྲངས། རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་པོ་ཐང་ཐའི་ཙུང་གི་ (ཚ་མོ) སྲས་མོ་ཝེན་ཅིང་ཀོང་ཇོ་ (རྒྱལ་པོ་དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བཞེས་པ་ཆུ་སྟག་སྤྱི་ལོ་༦༤༢ལོར) བཙུན་མོར་བཞེས་ཏེ། དེས་འཕྲུལ་སྣང་གི་ཇོ་བོ་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚད་ཅན་གདན་དྲངས། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཤྲཱི་ཧརྵ་དང་། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་སྙན་ངག་མཁན་གྲགས་ཅན་ནག་མོ་ཁོལ་ལམ་ཀཱ་ལི་ད་ས་དང་། དབྱིག་པ་ཅན་ནམ་དཎྜི་དང་། ཐང་གུར་གྱི་གོང་མ་ཐང་ཐའི་ཙུང་དང་། ཁ་ཆེའི་སྟོན་པ་མོ་ཧ་མ་ཏ་རྣམས་དུས་མཚུངས་པར་ཐོན་པར་བཤད་དོ། །རྒྱལ་པོ་དེས་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙ་དགུར་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་སྟེ། དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་གཉིས་ཐོག་སྤྱི་ལོ་ (༦༩༨) ལོར་སྐུ་གཤེགས་པར་བཤད་ཀྱང་། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་དེབ་ཐེར་དཀར་པོར (ལྕགས་ཕག་སྤྱི་ལོ་༦༥༡ལོར་རྒྱལ་པོ་དགུང་གྲངས་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་༣༤བཞེས་པ་ན་སྐུ་གཤེགས་པར་བཤད་དོ) སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐུ་དུར་བཞུགས་པའི་བང་སོ་ནི་འཕྱོངས་རྒྱས་ནང་། དོན་མཁར་མདོར་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་བཟའི་སྐུ་དམར་གདུང་ཡིན་ཟེར་བ་རས་སྦྲིལ་དམ་འཛུར་མ་ཞིག་ནི་ཕ་བོང་ཁའི་རི་ཁྲོད་དུ་མཇལ་རྒྱུ་འདུག ཅེས་ཞྭ་སྒབ་པའི་རྒྱལ་རབས་༡༥༦ན་གསལ། ལོ་རྒྱུས་ངོ་

མཆར་བ་ཞིག་ལ། ལྷ་སའི་ཇོ་ཁང་གི་ནང་དུ། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐུ་འདྲ་རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རབ་གནས་མཛད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས། འཕགས་པ་ལོ་ཀི་ཤྭ་ར་གར་བཞུགས་སུ་ཞལ་སྟོན་པར་མཛད་པའི་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ཕྱུང་པོ་ངོ་མཆར་བ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ། [༤]རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་ལྷ་ལྡན་སྤྲུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་༢༡བ༡ལས་གསུངས། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་འདྲ་སྐུའི་ལོ་རྒྱུས་ངོ་མཆར་བ་ཞིག་འདུག་པ་འདི་ལྟར། ལྷ་སའི་ཇོ་ཁང་གི་སྲོང་བཙན་གྱི་སྐུ་དེས་སྒོ་མང་གི་སྡེ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ལ་ཡང་ཡང་གསུང་འབྱོན་གྱི་ཡོད་སྐོར་ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཇེ་གུང་ཐང་པས་མཛད་པ་ནང་གསལ། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་ལས། རགས་པའི་དུས་བསྒྲིགས་ན། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཤྲཱི་ཧཥ་དང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་དང་། ནག་མོ་ཁྲིལ་དང་། དབྱུགས་པ་ཅན་དང་། ཐང་གུར་གྱི་གོང་མ་ཐེ་ཙུང་དང་། ཏ་ཛིག་གི་གོང་མ་ཡེཛྡི་གེར་རྣམས་དུས་མཉམ་ཞིང་། ཁ་ཆེ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་སྨྲང་རྗེ་བློ་གྲོས་ཀུང་འདི་དག་དང་དུས་མཚུངས་སོ། ། (སྟོན་པ་འདི་ལ་ཁ་ཆེའི་རང་སྐད་དུ་མོ་ཧ་མ་ཏ་ཞེས་འབོད་པ་རྒྱ་སྐད་དུ་ཟུར་ཆག་ནས་མ་ཧུ་མ་ཧྲི་ཞེས་བྲིས་པ་དེ་སྨྲང་རྗེའི་བློ་གྲོས་ཞེས་བསྒྱུར་བ་འདུག) ཅེས་གསུངས་སོ། །འགོས་ལོའི་དེབ་ཐེར་སྔོན་པོར་སྲོང་བཙན་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་གཉིས་བཞུགས་པར་བཞེད་པ་དང་། དགེ་ཆོས་ཀྱིས་བུ་སྟོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་བཞུགས་པར་བཤད་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པས། འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་ཕྱི་ལོ་ (༦༡༧-༦༨༨) ཡང་ན། (༦༡༧-༦༥༡)

སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོ་ལྔ། (བལ་ཡུལ་ནས) བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན། (རྒྱ་ནག་ནས) རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ། (སྟོད་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ནས) ཞང་ཞུང་བཟའ་ལི་ཐིག་སྨན། (སྨད་མདོ་ཁམས་སྒང་དྲུག་ནས་མི་ཉག) རུ་ཡོང་བཟའ། (བར་དབུས་གཙང་རུ་བཞིའི་སྟོད་ལུང་ནས) མང་བཟའ་ཁྲི་ལྕམ་དང་ལྔའོ། །མང་བཟའ་ཁྲི་ལྕམ་ལ། སྲས་གུང་རི་གུང་བཙན་འཁྲུངས། བཙུན་མོ་གཞན་རྣམས་ལ་སྲས་མ་འཁྲུངས་པར་བཤད། ཡང་རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་༡༥༨ལས། མི་ཉག་བཟའ་བསྣན་ཏེ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ལ་བཙུན་མོ་དྲུག་ཡོད་པར་ཡང་བཤད། ཕྱོགས་བསྡོམས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བཙུན་མོ་ལྔ་རུ་བཤད།

སྲོང་བཙན་སྒམ་པོར་རྒྱ་ནག་གོང་མས་ཆོ་ལོ་ཕུལ་བའི་སྐོར། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་༡༠༩ལས། ཡོའུ་ཧེའི་ལོ་དང་པོ༡༡༨༣ལ། གོང་ནས་སྲོང་བཙན་ལ་མག་པའི་ཆོ་ལོ་དང་། དེ་ནས་མཚོ་སྔོན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་གོ་ས་ཕུལ།

(མཚན་བྱང) ཡུལ་གཞན་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་རྒྱའི་ཆོ་ལོ་ཕུལ་ནས། རིམ་གྱིས་དབང་དུ་འཇུག་པ་འདི་གནའ་དུས་ཀྱི་རྒྱའི་སྲིད་ཐབས་ཡིན་པར་གྲགས། ཞེས་གསལ།

སྒྲོད། ཉི་མ་ནུབ་ནས་ས་མ་རུབ་ཀྱི་བར་གྱི་དུས་ཚོད་ལ་སྒྲོད་ཟེར།

སྒྲོལ། ❶ ཁྲུལ་ལ་ཟེར། ཆ་ཁྲུལ་ལ། ཆ་སྒྲོལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །སྦྱོར་འཇུག་ལས། དོན་མེད་དགྲ་ཡིས་ཆ་སྒྲོལ་བཏོད་པ་ཡང་། །ལུས་ལ་རྒྱན་དང་འདྲ་བར་སྒྲེལ་བྱེད་ན། །དོན་ཆེན་བསྒྲུབ་ཕྱིར་ཡང་དག་བརྩོན་ཁྱུར་པ། །བདག་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཅི་ཕྱིར་གནོད་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །❷ ཐོང་གཤོལ་གྱིས་ཞིང་རྨོས་ཏེ་ས་ལ་ཉག་ཁྲུར་བཏོད་པ་ལ་ཟེར། འགྲེལ་བཤད་ཞིབ་པར་འོག་ཏུ་སྒྲོལ་བཏོད་ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། ❸ ལུགས།

སྒྲོལ་ཀ། ལུགས་སྒྲོལ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། གཞན་གྱིས་དབང་མེད་དུ་བསྐུལ་བ་དང་གཡམ་ལ་རྒྱུགས་དང་སྒྲོལ་ཀ་སོགས་ཀྱིས་མི་བྱ་བར་རང་གི་སྟོབས་ཀྱིས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྒྲོལ་གཏོད། སྒྲོལ་བཏོད་ལ་གཟིགས།

སྒྲོལ་བཏོད། སྒྲོལ་ཕྱེ་བ། ལུགས་སྒྲོལ་གསར་པ་བཙུགས་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཐོང་གཤོལ་གྱིས་ཞིང་རྨོས་ཏེ་ས་ལ་ཉག་ཁྲུར་བཏོད་པ་ལ། རོལ་ལམ་སྒྲོལ་བཏོད་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། སྒྲོལ་བཏོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རོལ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོལ་བཏོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། སྒྲོལ་ནི་ཁྲུལ་ལའང་གོའོ། །གཞན་ཡང་ཨ་མདོའི་སྐད་ལ་རོལ་ལ་སྒྲོལ་ཟེར་ལ། དེ་བཏོད་པས་ན་སྒྲོལ་བཏོད་ཟེར་རོ། །ཞེས་ཀྱང་ཐོས་སོ། །

སྒྲོལ་ཕྱེ་བ་དང་པོ། (ཕར་ཕྱིན) སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཟེར། རྗེའི་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། རྟེན་འབྲེལ་རྟག་ཆད་དང་བྲལ་བ་འདི་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བས་སྟོན་པས་ཀྱང་ངས་ཆོས་ཟབ་མོ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དེ་གཞན་ལ་བསྟན་ན་དེ་དག་གིས་མི་རྟོགས་པས་རེ་ཞིག་མི་སྨྲ་བར་གནས་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྩ་ཤེ་ལས། དེ་ཕྱིར་ཞན་པས་ཆོས་འདི་ཡི། །གཏིང་རྟོགས་དཀའ་བར་མཁྱེན་གྱུར་ནས། །ཐུབ་པའི་ཐུགས་ནི་ཆོས་བསྟན་ལས། །རབ་ཏུ་ལོག་པར་གྱུར་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲོལ་ཕྱེ་བ་དང་པོ་ལྟར་ཡིན་ན་དེ་ཙམ་དུ་མི་དཀའ་འོ། །འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས། འདི་ལ་དོགས་པ་གཅོད་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

སྒྲོལ་འབྱེད། (ཕར་ཕྱིན) སྒྲོལ་བཏོད་དང་དོན་འདྲ།

སླ་ཆོས། མགྱོགས་ཆོས། ཞིབ་ཚགས་མི་བྱེད་པར་བྲེལ་འཚབ་དང་སྒྲུབ་པའི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་མིང་།

སླག་པ། པགས་པའི་གོས། སློག་པ་ཡང་ཟེར།

སླད་དྲོ། ཕྱི་དྲོ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ ༼ཀ་པ༽ ལས། འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་ལྷ་སྲ་དྲོ་བཞུད་ན་བདག་གིས་ཀྱང་སླད་དྲོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་ཆོས་མཉན་པར་བགྱིའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སླད་ཆ། མི་གཙང་བའམ་བཤང་བའི་མིང་དུ། ལི་ཤུར་གསུང་།

སླད་བཞིན། ཕྱི་བཞིན། དཔེར་ན་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ལས། གལ་ཏེ་བུ་ཕོ་ཞིག་བཙས་པར་གྱུར་ན་དེ་བདག་གིས་འཕགས་པའི་སླད་བཞིན་འབྲང་བའི་དགེ་སློང་དུ་འབུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སླད་རོལ། ཕྱི་རོལ།

སླར། ཡང་བསྐྱར།

སླར་ཞིང་། སླར་ཡང་།

སླས། ཕོ་བྲང་གི་གཡོག་འཁོར་གྱི་མིང་། ལི་ཤུར་ལས་བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱི་མིང་དུ་བཤད་ཀྱང་། ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ན་འཁོར་ཙམ་གྱི་མིང་ངོ་། །དེ་ཡང་མདོ་མཛངས་བླུན་ ༼མདོ་ཤ་པའི༽ ༡༣༠བ་ལས། བཙུན་མོ་དང་ཕོ་བྲང་གི་སླས་ནི་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་མངའ་སྟེ། ཞེས་སླས་ཙམ་མ་གསུངས་པར་བཙུན་མོ་དང་ཕོ་བྲང་ཞེས་ཚིག་ལྷག་པོ་བསྣན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སླུ་འདྲིད། མགོ་སྐོར་གཏོང་བ། འདི་ལ་འབྲི་ཚུལ་གསུམ་ཙམ་སྣང་སྟེ། སླུ་འདྲིད། སླུ་འབྲིད། བསླུ་བྲིད་ཅེས་གསུམ་སྣང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར། བསླུ་བྲིད་ཅེས་སྣང་ངོ་། །རྒྱས་པར་བསླུ་བྲིད་ཅེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སླུ་འབྲིད། སླུ་འདྲིད་དང་འདྲ།

སླེ་ཏེས། ཤིང་སྨན་གྱི་རིགས་ཤིག འདི་ཞང་ཞུང་གི་སྐད་ཡིན་པར་བཤད། ཡང་གཞན་དུ་ཤིང་གི་བྱེ་བྲག་ཅིག་ཅེས་དང་། ཤིང་སྨན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅེས་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་དོན་འདྲ་བར་སེམས་སོ། །

སླེ་འདམས་པ། (འདུལ་བ) མཆན་མ་ཆད་པའི་དོན་དུ། ལི་གུར་ལས་བཤད་ཀྱང་དཔྱད་དགོ། །བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་མོས་ཀྱང་། སླེ་འདམ་ཅན་དང་གླེ་འདམ་ཅན་གཉིས་དོན་འདྲ་བར་བཤད་པའི་ཁུངས་ཆོལ། དོགས་གཅོད་གླེ་འདམས་པ་ལ་གཟིགས།

སླིག་ཧྲུལ། པགས་པའི་གོས་སྙིང་རལ་ཧྲུལ།

སློང་བའི་སྤང་ལྟུང་། (འདུལ་བ) སྤང་ལྟུང་སུམ་ཅུའི་དྲུག་པ། སློང་བའི་སྤང་པའི་ངོ་ཉེ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་རང་ལ་ཆོས་གོས་ཆང་བ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཁྱིམ་པ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་གོས་བླངས་ཏེ་ཐོབ་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་ཉེ་དགས་ཁྱིམ་པ་ལ་གོས་བླངས་པ་ལས་སྤང་བའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་གཞན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་གནོད་པ་དང་། རང་འདོད་པ་ཆེས་པའོ། །

སློང་བ་རིགས་པ་སློང་བའི་སྤང་ལྟུང་། (འདུལ་བ) སྤང་ལྟུང་སུམ་ཅུའི་བདུན་པ་ནི། ཁྱིམ་པ་ཆོས་དྲུག་ལྡན་ལ་དགེ་སློང་རང་ཉིད་ཆོས་གོས་མེད་པར་སློང་བ་རིགས་ཀྱང་ཆོས་གོས་ཟུང་གཅིག་ལས་ལྷག་པ་བསླངས་ཏེ་ཐོབ་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་བསམ་གཏན་པ་བཞི་བཅུས་ཁྱིམ་བདག་སྒོ་རེ་རེ་ནས་གོས་ཟུང་གཅིག་གི་ཚད་ལས་ལྷག་པར་བསླངས་པ་ལས་སྤང་བའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་སྦྱིན་བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་གནོད་པའོ། །མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས། སློང་བ་རིགས་པ་སློང་བའི་ངོ་ཉི་གསལ་བར་མ་གསུངས་པས་ད་དུང་དཔྱད་པར་རིགས་སོ། །རྗེ་བཙུན་འདུལ་བ་ལས། སྟོན་པ་མཉན་ཡོད་ན་བཞུགས་པའི་ཚེ་གྲོང་ཁྱེར་ཕྲེང་བ་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་བཞི་བཅུ་ཆོམ་རྐུན་གྱིས་བཅོམ་པ་སྦྱིན་བདག་ལ་གོས་སློང་དུ་གནང་བའི་ཚེ་ཉེར་དགས་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྙེད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྒྲུབ་བོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་དེ་དག་དང་བཅས་ཏེ། ཁྱིམ་པ་ལས་གོས་གྲངས་མང་དུ་བསླངས་ཏེ་དགེ་སློང་སོ་སོ་ལ་སྟོད་གཡོགས་སྨད་གཡོགས་ཙམ་བྱིན་ནས་གཞན་ཉེར་དགའ་རང་གིས་ཁྱེར་བ་ན་གཞན་དག་སྨོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་ཁྱིམ་པ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་གོས་བླངས་པས་རབ་བྱུང་གི་ཆོས་གོས་ཟུང་གཅིག་ལས་ལྷག་པ་ཐོབ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་དེ། སློང་བར་རིགས་པ་སློང་བའི་སྤང་ལྟུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

སློབ་གྲྭ་བཙུགས་རྩལ། ༧གོང་ས་མཆོག་༡༩༥༩ལོའི་སྤྱི་ཟླ་༤བཞི་པའི་ནང་རྒྱ་གར་དུ་བཙན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་ནས། རྒྱ་གར་གྱི་ས་གནས་གང་ས་ནས་བོད་

ཕྱག་༥༠ཞིག་བསྡུ་རུབ་ཀྱིས། ༡༩༦༠ ལོའི་སྤྱི་ཟླ་༣ཚེས་༣ཉིན་ "མ་སུ་རི" ལ་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ཐོག་མ་དེ་གསར་འཛུགས་གནང་།

སློབ་པ་མཐའ་ཡི་དོན་གྱི་འོད་གསལ། (གསང་སྔགས) ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལུགས་ལ་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ལྟར། འདིར་སྔགས་ལུགས་ལ་དེའི་དོན་དུ་སློབ་པ་མཐའ་ཡི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་སློབ་པ་མཐའ་ཡི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་ཏེ། ཁ་སྦྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་ནས། དབང་ཕྱུག་བརྒྱད་ལྡན་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག (གསང་སྔགས) རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་ལས་རླུང་ཙམ་ཟད་གཡོས་པ་དང་མཉམ་དུ་འོད་གསལ་དེའི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རླུང་གི་ཉེར་ལེན་དང་། འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དག་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུར་བཞེངས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སློབ་པ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་བར་གྱི་རྫོགས་རིམ་ནི། སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་གམ་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ངོ་བོའོ། །རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ལུགས་ལྡོག་གི་ཉེར་ཐོབ་ཏུ་ལངས་པ། དག་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་ཐོབ་པ། སྤངས་པ་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་པ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པ། ས་གཉིས་པར་འཕོས་པ། སྒོམ་ལམ་ཐོབ་པ་རྣམས་དུས་མཉམ་སྟེ། འདི་ནི་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ལམ་དུ་རིགས་ངེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། ལམ་གཞན་གྱི་མཐར་ཕྱུང་བའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་སོགས་ནི་ས་བཅུ་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་འདོད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་ལ་སྒོམ་ལམ་ས་དགུའི་དབྱེ་བ་མེད་དམ་སྙམ་མོ། །ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་རིམ་པ་བཞི་པའི་འོད་གསལ་གྱིས་སྤོང་ལ། སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་ཐོག་མར་ཐོབ་པའི་དུས་སུ་སྤངས་པར་གསལ་སྒྲོན་ལས་གསུངས་སོ། །ཞེས་དཔལ་ལྡན་ཆོས་རྗེའི་སྔགས་ཀྱི་ས་ལམ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སློབ་དཔོན། <ཨཱཙཱརྱ> དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཡོན་ཏན་སློབ་མཁན་ལ་ཟེར། ལེགས་སྦྱར་དུ་ཨཱཙཱརྱ་आचायर् ācārya ཞེས་བྱ།

སློབ་དཔོན་མཐིང་མིག་ཅན། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྒྲ་བཤད་ནི། མཁུར་མཆེས་གཉིས་ལ་སྐྱེ་བ་མཐིང་ག་ཟུང་གཅིག་མིག་དང་འདྲ་བ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་གྲགས་སོ། །

སློབ་དཔོན་འདུན་བཟང་། སློབ་དཔོན་འདུས་བཟང་དང་འདྲ།

སློབ་དཔོན་འདུས་བཟང་། <ཨཱ་ཙཱརྱ་སཾ་བྷ་དྲ> འདུས་བཟང་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སློབ་དཔོན་རྣམ་གྲོལ་སྡེ། <ཨཱ་ཙཱརྱ་བི་མུ་ཀྟ> འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེ་ལ་གཟིགས།

སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ། <ཨཱ་ཙཱརྱ་ཤཱུ་ར> སློབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས། ཐུབ་དཀའ། ཐུབ་དཀའ་ནག་པོ། མ་ཁོལ། ཕ་ཁོལ། ཆོས་ལྡན་རབ་འབྱོར། མ་ཏི་ཙི་ཏྲ་རྣམས་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།

སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོའི་སློབ་མ་དང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་བླ་མ་ཡིན། ཁོང་གིས་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱང་མཛད།

སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། དབྱིག་གཉེན་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

སློབ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་སློབ་མའི་མཆོག་བཅོ་བརྒྱད་བྱུང་བའི་ནང་ནས་གཅིག་སྟེ། ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་མཛད་པར། དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༤༥༧ན་གསལ་ལོ། །

སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་ཞབས། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་དང་འདྲ།

སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འདུལ་བའི་གཞུང་ལྔ། (འདུལ་བ) འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ། དེའི་རང་འགྲེལ། དེའི་དོན་བསྡུ། འགྲེལ་ཆུང་། ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་གི་འགྲེལ་པ་ཀརྨ་ཤ་ཏམ་སྟེ་ལྔའོ། །

སློབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོ། <ཨཱ་ཙཱརྱ་སིཾ་ཧ་བྷ་དྲ> རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཞིག་སྟེ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་མཛད་པ་པོ་སྟེ། ཕར་ཕྱིན་འགྲེལ་བྱེད་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན། སློབ་དཔོན་ཙནྡྲ་གོ་མིས། རང་གི་སློབ་མ་རྒྱལ་པོའི་བུ་རིན་ཆེན་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག བློན་པོས་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་དོན་དུ་ཁྲིད་པས་བབས་ཏེ་དགེ་སློང་གི་བརྟུལ་ཞུགས་དོར་ཞིང་འདོད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ལ། རི་བོ་པོ་ཊ་ལ་ནས་ཆོང་པ་ལ་བསྐུར་བས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡང་སློབ་ཁྲིད་མཇལ་ནས་ཆོས་བཞིན་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཟེར། སློབ་དཔོན་ཙནྡྲ་གོ་མི་ནི། འཕགས་ཡུལ་དུ་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ནས་མཐར་པོ་ཊ་ལར་གཤེགས་ཏེ། ད་ལྟ་ཡང་སྐུ་ལུས་མ་གྲངས་པར་བཞུགས་ཞེས་གྲགས་སོ། །

སློབ་སྤྲིངས། <ཤིཥྱ་ལེ་ཁ> ཙནྡྲ་གོ་མིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག དཔལ་བརྩེགས་ཀྱི་འགྱུར། འདི་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་ {ངེ་པ} ༤༨བ༣ན་བཞུགས་སོ། །སྡེ་དགེ་པར་མར་སྤྲིང་ཡིག་རྣམས་བསྟན་འགྱུར་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་གྲས་སུ་བཞག་འདུག

སློབ་སྤྲིངས་དཀའ་འགྲེལ། <ཤི་ཥྱ་ལེ་ཁ་ཊི་པ་ན> སློབ་མ་ལ་སྤྲིང་བའི་དཀའ་འགྲེལ་ལ་གཟིགས།

སློབ་སྤྲིངས་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་སྐོར། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་བཻ་རོ་ཙ་ན་རཀྵི་ཏས་མཛད་པའི་སློབ་སྤྲིངས་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ། རྒྱ་གར་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སློབ་སྤྲིངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པས་མཛད་པའི་སློབ་སྤྲིངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། སྡེ་དགེ་པར་མར་སྤྲིང་ཡིག་རྣམས་བསྟན་འགྱུར་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་གྲས་སུ་བཞུགས་འདུག

སློབ་མ། ❶ དགེ་ཕྲུག རྗེས་འཇུག སློབ་ཕྲུག ❷ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས། ❸ སྟེན་བྱེད་སློབ་མའི་མཚན་ཉིད་ནི། བློ་གཟུ་བོར་གནས་པ། ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ། ཆོས་ལ་དོན་གཉེར་དང་ལྡན་པ་སྟེ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཞིག་དགོས་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གཟུར་གནས་བློ་ལྡན་དོན་གཉེར་བའི། །ཉན་པོ་སྣོད་ཅེས་བྱ་བར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། གང་དག་ཕྱོགས་འཛིན་མུན་པས་མ་བསྒྲིབས (ཚིག་རྐང་འདིས། བློ་གཟུ་བོར་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན) ལ། །ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་བློ་ཡི་མཐུ་ལྡན (བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་དེ་བསྟན) ཞིང་། །དལ་བའི་རྟེན་བཟང་དོན་ལྡན་བྱེད་འདོད (དོན་གཉེར་དང་ལྡན་པ་དེ་བསྟན) པའི། །སྐལ་ལྡན་དེ་རྣམས་རྩེ་གཅིག་བསྒྲིམས་ཏེ་ཉོན། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

སློབ་མ་ལ་སྤྲིང་བའི་དཀའ་འགྲེལ། <ཤི་ཥྱ་ལེ་ཁ་ཊི་པ་ན> སློབ་དཔོན་བཻ་རོ་ཙ་ན་རཀྵི་ཏས་མཛད། ནག་ཚོའི་འགྱུར། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་ ངེ་པ ༡༡༢ན༧ན་བཞུགས་སོ། །སྡེ་དགེ་པར་མར་སྤྲིང་ཡིག་རྣམས་བསྟན་འགྱུར་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་གྲས་སུ་བཞུགས་འདུག

སློབ་མ་ལ་སྤྲིང་བའི་འགྲེལ་པ། <ཤི་ཥྱ་ལེ་ཁ་བྲྀཏྟི> སློབ་མ་ལ་སྤྲིང་བའི་འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ། སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་ ངེ་པ ༡༢༡བ༧ ན་བཞུགས་སོ། །སྡེ་དགེ་པར་མར་སྤྲིང་ཡིག་རྣམས་བསྟན་འགྱུར་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་གྲས་སུ་བཞུགས་འདུག

སློབ་མའི་འཇུག་པ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་དོན།

སློབ་བཤད། ཚོགས་བཤད་དང་སློབ་བཤད་ཅེས་པར་གཟིགས།

གསང་སྔགས། <མནྟྲ> སྔགས་དང་དོན་གཅིག སྒྲ་བཤད་ནི། གསང་སྟེ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་གསང་སྔགས་སོ། །དེ་ཡང་སྦ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་གསང་། ངག་གམ་བརྗོད་པ་ཡིན་པས་ན་སྔགས་སོ། །རྒྱས་པར་སྔགས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

གསང་སྔགས་ནི་མནྟྲ་ཞེས་པ་སྟེ། མན་ཡིད། ཏྲ་ཡ་སྐྱོབ་པ་སྟེ་ཡིད་སྐྱོབ་ཅེས་བྱའོ། །རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་༡༢ན་ལས། གསང་ཞིང་སྦས་པས་འགྲུབ་ལ་སྣོད་མིན་གྱི་ཡུལ་མིན་པས་དེ་ལ་མི་བསྟན་པས་ན་གསང་བའོ། །སྔགས་ཀྱི་སྐད་དོད་མནྟྲ་ལ་མ་ན་ནི་ཡིད། ཏྲ་ཡ་ནི་སྐྱོབ་པས་ན་སྔགས་ཏེ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། དབང་པོ་དང་ནི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི། །རྐྱེན་གྱིས་གང་དང་གང་བྱུང་ཡིད། །ཡིད་དོ་མ་ན་ཞེས་བྱ་བར་བཤད། །ཏྲ་ནི་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པའི་དོན། །འཇིག་རྟེན་སྤྱོད་ལས་རྣམ་གྲོལ་བར། །གང་བཤད་དམ་ཚིག་སྡོམ་པ་སྟེ། །རྡོ་རྗེ་ཀུན་གྱིས་བསྲུང་བ་ནི། །སྔགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་སོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་མ་ན་དང་ཏྲ་ཡའི་སྒྲ་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་དང་འགྲོ་བ་སྐྱོང་བའི་སྙིང་རྗེ་ལ་དྲངས་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། སྒྲ་ཐད་སོར་བསྒྱུར་ན་གསང་སྔེ་བཟོད་པའམ་གསང་སྔགས་ཞེས་པའི་དོན་དུ། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་བར་ཆ་༥༧༠བཤད་ཡོད། གསང་སྔགས་འདི་ཁེ་ཉེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། བཀའ་གདམས་གླེགས་བམ་ {ཀ་པ} ༥༡ ལས། ཇོ་བོ་རྗེས། སེམས་བསྐྱེད་རྫོགས་མི་བྱེད་ཐ་མལ་ལམ། །ཟས་བྱིན་གྱིས་མ་སྨིན་ཐ་མལ་ལས། །ཟས་སྒྱུར་བ་མི་ཤེས་རང་མཚན་ནམ། །སེམས་རྣམ་རྟོག་རླུང་གིས་སྤྱོད་བྱེད་དམ། །ཡང་བཟང་ངན་ཆགས་སྡང་མི་སྙམ་མམ། །རྟེན་སྔགས་པ་མ་ཡིན་དམ་ཉམས་ཡིན། །དེ་ངན་འགྲོར་ལྟུང་ན་ཐར་བ་དཀའ། །ཆོས་དམ་ཚིག་མ་ཉམས་ལེགས་བསྲུངས་ན། །དུས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་མངོན་སངས་རྒྱ། ཆོས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པའི་ཡང་རྩེ་ཡིན། །དེ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་སྟེ་བསྲུང་བར་དཀའ། །བཙུན་བཟང་པོ་སེང་གེའི་འོ་མ་དེ། །སྣོད་ངན་པ་སོ་སྐྱེའི་རྫ་ཕོར་དུ། །དུས་ལྷག་ཙམ་ཉིད་ནས་རྫ་ཕོར་འཆག །ཀྱེ་བླ་མ་བཟང་པོ་ཐབས་མཁས་པ། །དུས་དང་པོར་དག་པའི་སྣང་བ་སྦྱངས། །དུས་གཉིས་པར་བསྐྱེད་རིམ་རིམ་གྱིས་བསྟན། །དུས་གསུམ་པར་གསང་སྔགས་སྣོད་ཁུར་པ། །དུས་དེ་ཚེ་ནུས་མེད་ནུས་ཁུར་ཅིང་། །རྟེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ཏུ་བསྔགས། །སྲས་ཁུ་བོ་འབྲོམ་རྗེ་ང་ལ་གསོན། །རྐྱེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྲོགས་བཟང་དང་། །དུས་རྟེན་འབྲེལ་འཛོམས་ན་གསང་སྔགས་ཡིན། །གཞན་ཏྲུ་ཚུང་ཤ་ཤོག་ཟ་དང་མཚུངས། །སྲས་མི་ཅིག་གཡང་སའི་ཕ་རོལ་ཏུ། །ལུས་སྟོབས་མེད་འདོད་པས་ཕ་རོལ་མཚོངས། །རྒྱ་གལ་ཏེ་རོང་དུ་ལྟུང་གྱུར་ན། །ལུས་ཚེ་སྲོག་འབྲལ་བ་ཉེན་དུ་ཆེ། །ཀྱེ་དེ་བས་བདེ་བའི་ལམ་བསྒོར་ནས། །ལུས་འཕྲུལ་བདེ་ཕྱུགས་སུ་བཙན་པ་ཡིན། །ཆོས་བཟང་པོ་སྡེ་སྣོད་རིན་ཆེན་གསུམ། །གནས་སྟན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་ཉམས་བླངས་ན། །ཉེན་ངན་སོང་མི་ཆེ་མཐའ་ཕྱུགས་བཟང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱས་པར་སྔགས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

གསང་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་འབྱུང་བའི་བསྟན་པ་གསུམ། (གསང་སྔགས) འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་སངས་རྒྱས་སྟོང་འབྱུང་བ་ལས་གསང་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོད་པའི་

བསྟན་པ་ནི་གསུམ་ཉིད་དེ། རྣམ་འབྱེད་བཞི་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ། བཅུ་གཅིག་པ་སྐྱུན་ལེགས། ཐ་མ་མོས་པ་སྣང་མཛད་དང་གསུམ་མོ། །

གསང་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ། (གསང་སྔགས) སྔགས་ལམ། སྔགས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

གསང་སྔགས་རྙིང་མ། (གསང་སྔགས) ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་་ཡན་ཆད་དུ་བསྒྱུར་པའི་རྒྱུད་རྣམས་ལ་གསང་སྔགས་རྙིང་མ་ཞེས་བྱའོ། །དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༢༥༥ལས། གསང་སྔགས་གསར་མའི་འགྱུར་གྱི་འགོ་ཇོ་བོ་སྨྲི་ཏིས་བཙུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེས་དབུས་གཙང་དུ་ནི་འགྱུར་མ་མཛད་ལ། ཁམས་སུ་ཕྱིས་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་སྙེག་པ་ཇོ་རྗེའི་སྐོར་དང་། དཔལ་ལྡན་གདན་བཞི་པ་དང་། གསང་བ་འདུས་པའི་སྐོར་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་བསྒྱུར་མོད་ཀྱི། དེ་བས་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་གསང་སྔགས་ཀྱི་འགྱུར་མཛད་པ་སྔ་བར་སྣང་སྟེ། འབྲོམ་སྟོན་པ་ཇོ་བོ་སེ་བཙན་གྱི་གཡོག་བྱེད་པའི་དུས་སྨྲི་ཏི་ལ་ལོ་ཙཱ་བསླབས་སོ་ཞེས་འབྱུང་ལ། དེ་དང་ཉེ་བར་འབྲོམ་གྱིས་མངའ་རིས་སུ་བྱོན་པའི་ཚེ། ལོ་ཆེན་གྱིས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་ལྔ་བཞེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལོ་ཆེན་གྱིས་དེ་ཉིད་བསྡུས་པ་དང་གསང་བ་འདུས་པ་སོགས་རྣལ་འབྱོར་ཕའི་རྒྱུད་ཤས་ཆེར་བསྒྱུར་ལ། རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་རྣམས་ནི་ལོ་ཆེན་གྱི་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཉེ་བ་ན་བླ་ཆེན་འབྲོམ་མི་བྱུང་སྟེ། དེ་ནས་ནི་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱང་ཕྱིན་ཏུ་དར་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་འགོ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ནས་ཚུགས་ཟེར་བཞིན་དུ་ཡང་། དེབ་སྔོན་༡༣༥ལས། པཎྜི་ཏ་སྨྲི་ཏི་བྱོན་པའི་གོང་ཡན་ཆད་ལ་གསང་སྔགས་རྙིང་མ་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས་ཚིག་སྔ་ཕྱི་ལ་འགལ་བའི་ཆ་ཅུང་ཟད་རེ་ཡོད་པའང་འདུག་གོ། གསང་སྔགས་རྙིང་མ་འདི་བསྟན་པ་རྣམ་དག་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེ་ན། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་གསུང་ཐོར་བུ་༡༧༥བ༡ ལས། དྲི་བ་གསུམ་པ། གསང་སྔགས་རྙིང་མ་པ་འདི་ལ། སྔ་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་འདུག་ཅིང་། ད་ལྟ་ཡང་སྐུར་བ་འདེབས་པ་མང་དུ་འདུག་པ། འདི་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཟེར་བ་ལ། གསང་སྔགས་བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་དུས་འགྱུར་བ་ལ་རྙིང་མ་དང་། ཕྱི་དར་གྱི་དུས་འགྱུར་བ་ལ་གསར་མ་ཞེས་འབྱུང་བ་ཡིན། རྙིང་མ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་མང་བའི་རྒྱུ་མཚན། སྔོན་གླང་དར་མས་བསྟན་པ་བསྣུབས་ནས་བར་སྟོངས་བྱུང་དུས་གསང་སྔགས་པ་རྣམས་སྦྱོར་སྒྲོལ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བྱེད་པ་བྱུང་བ་དང་། འདི་སང་ཡང་ཁྱིམ་པ་ལྷུང་ལོ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་མང་བས། གང་ཟག་གི་སྤྱོད་པ་ལ་དཔགས་ནས་ཆོས་ལ་སྐྱོན་པ་འདི་བྱུང་བ་འདྲ། དེ་མིན་སྔགས་རྙིང་མ་འདི་དང་པོ་ཆོས་རྒྱལ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཻ་རོ་ཙ་ན་དང་། ཟ་སྐྱེགས་གཉིས་དགེ་སློང་མི་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་གྱུར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ལ་གསེར་བྱེས་བཤར་མ་ཡོན་

ཏུ་བསྒྱུར་ནས། རྒྱ་གར་དུ་བརྫངས་ཏེ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་གསང་སྔགས་བླ་ན་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་པཎྜི་ཏ་དང་། གྲུབ་པ་བརྙེས་པ་རྗོད་མེད་དུ་གྲགས་པ་རྣམས་ལ་ཞུས་ཤིང་བསྒྱུར། གཞན་ཡང་པདྨ་འབྱུང་གནས་དང་། བི་མ་ལ་མི་ཏྲ་དང་། སངས་རྒྱས་གསང་བ་ལ་སོགས་པའང་བོད་དུ་སྤྱན་དྲངས་ནས་དེ་དག་གིས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཆོས། ཐེག་པ་བླ་ན་མེད་པའི་ཆོས་ཟབ་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཚུལ་ཉམས་སུ་བླངས་པས་གྲོལ་བ་དང་། གྲུབ་པ་བརྙེས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་བ་ཚད་མས་གྲུབ་བོ། །བསམ་ཡས་ན་ཡང་ད་དུང་སྔ་འགྱུར་གྱི་རྒྱུད་དཔེ་མང་དུ་ཡོད་པར་འདུག་ཅིང་། བོད་པ་ལོ་ཙྪ་བས་ཀྱང་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན་པས། ཡུལ་དབུས་འགྱུར་ཚལ་ན་གསང་སྙིང་། ལུང་གི་མདོ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་དཔེ་འདུག་ཟེར། དེས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་ཐེག་ཆེན་བླ་ན་མེད་པའི་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་རྣམས་དམྱལ་བའི་རྒྱུ་ཁོ་ནར་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དེབ་གཟུགས་༡༤༤ལས། སྔ་འགྱུར་གསང་སྔགས་རྙིང་མ་ནི། ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་དང་ཕོ་བྲང་ཞི་བ་འོད་དང་འགོས་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་ལ། ཁོ་བོའི་བླ་མ་སྐད་གཉིས་སྨྲ་བའི་ཉི་མའི་མཚན་ཅན་དང་རིགས་རལ་ལ་སོགས་པ། བསམ་ཡས་ནས་རྒྱ་དཔེ་རྙེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕུར་པ་རྩ་བའི་དུམ་བུའི་རྒྱ་དཔེ་བལ་པོར་ཡང་སྣང་བས་རྒྱུད་ཡང་དག་གོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །ཁོ་བོས་ནི། ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པ་རང་བཞིན་གདུག་པ་སྟེ། །མི་རིགས་པ་ཡི་གཟུགས་ལའང་མི་རིགས་ན། །ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཆོས་ལ་སྨོས་ཅི་དགོས། །དེ་ཕྱིར་བཏང་སྙོམས་བཞག་ལེགས་ཉེས་པ་མེད། །ཅེས་འབྱུང་བ་དང་། ཆོས་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་ཟེར་བ་ལས་འབྲས་མཉམ་པར་བཤད་པས་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་ལ་ཡོད་མེད་དག །མི་ཤེས་མཐོང་བ་མེད་པར་རྒྱུ་བཞི་ཡིས། །རྣམ་དབྱེ་སྨྲ་བའི་ཁ་ནི་བདུད་ཀྱིས་ཁྱེ། །ཆོས་ལ་ཉེས་སྐྱོད་ཐུབ་པའི་གཞུང་ལས་བཀག །ཅེས་ཟེར་བ་བཞིན་དུ་བཏང་སྙོམས་སུ་བཞག་གོ། བློ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོག་པ་བཞི་དང་བརྟག་པ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་ཐུའུ་བཀྭན་གྲུབ་མཐའ་དེབ་གཟུགས་༧༣ལས། རྙིང་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཙུང་ཟད་དཔྱད་པ། རྙིང་མའི་ཆོས་ལུགས་འདི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མ་དག་པ་དང་། འདྲེས་མར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་སྙམ་ན། ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་དང་ཞི་བ་འོད། ཙ་མི་ལོ་ཙྪ། ཆག་ལོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲིངས་ཡིག་དང་། རྗོག་གི་གཟེ་མ་ར་མགོ། ས་པཎ་གྱི་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་རྣམས་སུ་རྙིང་མ་ལ་དམིགས་ཕུག་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་མི་གསལ་ཡང་། བོད་དུ་དར་བའི་ཆོས་ལུགས་མ་དག་པ་རིས་མེད་ལ་དགག་པ་མཛད་པའི་གསེབ་ཏུ་རྙིང་མ་པ་ལ་དབུ་ཕོག་ཞབས་ཕོག་གི་གསུང་རེ་གཉིས་ཡོད་པར་སྣང་། འགོས་ཁུག་པ

ལྔས་བཅས་དང་། འབྲི་གུང་དཔལ་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཆེད་མང་དུ་བཀོད་ནས་རྙིང་མ་ཆོས་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་ཅིང་། ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་དང་། ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས་ཀྱང་དེའི་རྗེས་ཟློས་བྱས་འདུག ཅེས་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་རོང་ཟོམ་ཆོས་བཟང་། ཀུན་སྤངས་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས། ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ། གྲུབ་ཐོབ་ཨུ་རྒྱན་པ། བཅོམ་ལྡན་རལ་གྲི། ཐར་ལོ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན། ཕྱིས་ཀྱི་འབྲུག་པ་པདྨ་དཀར་པོ། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ་སོགས་གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱི་མཁས་པར་གྲགས་པ་དང་། འཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་དང་། ༸གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་སོགས་རང་ཕྱོགས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཆོས་རྣམ་དག་ཏུ་འཆད། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ནི་བཏང་སྙོམས་སུ་འཇོག་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་། ཕ་བོང་ཁ་པ་བདེ་ཆེན་སྙིང་པོའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་དྲིས་ལན་༣༩བ༡ལས། བར་ཁམས་སོག་ཧོར་གཡག་འདའ་དང་མཁར་དམར་གྲོང་ཚོ་གཉིས་ཀྱི་ཞི་ཁྲོའི་སྔགས་འཆང་རྣམས་ནས་ནན་གྱིས་ཞུས་ངོར་སྐུལ་བ་ཞེས་པའི་ནང་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་སྐོར་ལ་དོགས་སློང་ལྔ་བཅུ་མང་ཙམ་འདུག་ཀྱང་དགག་དགོས་ཀྱི་དབང་གིས་འདིར་མ་བཀོད། གཞན་ཡང་ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་རྙིང་མ་པ་རྣམས་ལ་དོགས་འདྲིའི་ཚུལ་དུ་གནང་བར་གྲགས་པའི་ཆབ་ཤོག་དང་། དེའི་དྲིས་ལན་ལུང་དང་རིགས་པའི་འབྲུག་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡང་། མཁས་པ་དཔལ་ཁང་ལོ་ཙཱ་བས་རྙིང་མ་པ་ལ་རྩོད་པའི་ཡི་གེ་དང་། དེའི་རྩོད་ལན་ག¬ཧྨི་ཆུ་རྒྱུན་རྣམས་ལ་བློ་གཟུ་བོར་གནས་པས་གཟིགས་ན་བློ་སྐྱེད་ཀ་ཅང་ཆེན་པོ་འདུག་གོ།

གསང་སྔགས་པ། (གསང་སྔགས) སྔགས་པ་དང་དོན་འདྲ།

གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་སྣོད་མིན་ལ་བཤད་རུང་བའི་ཚུལ། (གསང་སྔགས) སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ཟབ་ལམ་རྣམས་སྣོད་མིན་ལ་བཤད་མི་རུང་བའི་ཚུལ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

གསང་སྔགས་རིག་སྔགས་གཟུངས་སྔགས། (གསང་སྔགས) དེ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། གསང་སྔགས་ཀྱིས་རང་གིས་བསྒྲུབ་རྒྱུའི་ལྷ་དེ་དགུག་པར་བྱེད། རིག་སྔགས་ཀྱིས་རིག་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པར་བྱེད། གཟུངས་སྔགས་ཀྱིས་གང་སྐྱེས་པའི་རིག་པ་དེ་ཉིད་མི་བརྗེད་པར་གཟུང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇེ་ཟག་རྟོགས་བྱེད་འབྲིང་པོའམ་སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་ {ཙོ་པ} ༧༥༩ན༣ ལས། མནྟྲ་ཞེས་བྱ་བ་མནྟྲེ་གུཔྟི་བྷཱ་ཥ་ཎེ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། སྔགས་ཀྱིས་ (མ་དཔེ་ལ་ “ཀྱི” ཞེས་འབྲེལ་སྒྲ་བྲིས་འདུག) ལྷ་ལ་སོགས་པ་དགུག་ཅིང་གསང་སྟེ་བརྗོད་པ་ཡིན་པས་ན་གསང་སྔགས་ཞེས་བྱ། བིདྱཱ་ཞེས་བྱ་བ་བིད་ཛྙཱ་ན་ཞེས་བྱ་སྟེ། མ་རིག་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་ལྷ་མོའི་གཟུགས་སུ

བཞུགས་པའི་མིང་སྟེ་རིག་སྔགས་ཞེས་བྱ། དྷཱ་ར་ཎི་ཞེས་བྱ་བ་ཨཀྵ་གྲནྠ་དྷཱ་ར་ཡ་ཎི་དྷཱ་ར་ཎི་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྔགས་ཀྱིས་ (མ་དཔེ་ལ་ "ཀྱི" ཞེས་འབྲེལ་སྒྲ་བྲིས་འདུག) ཚིག་ཀྱི་དོན་དང་ཚིག་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་ཅིང་ཁྱད་པར་གྱི་རིམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་མིང་སྟེ། གཟུངས་སྔགས་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ཚུ ༢༨ན༤ལས། གསང་སྔགས་དག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཚོལ་བའི་གསང་སྔགས་དག་གོ། རིགས་སྔགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པའི་རིགས་སྔགས་སོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། གསང་སྔགས་ཀྱིས་ལྷ་དེ་ལ་འབོད་པ་དང་། རིག་སྔགས་ཀྱིས་རིག་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པ་དང་། གཟུངས་སྔགས་ཀྱིས་ཡ་ང་བའི་གནས་སུ་ལྟུང་བ་ལས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཁྲི་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གསང་སྔགས་གསར་མ། (གསང་སྔགས) ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ཕྱིན་ཆད་དུ་བསྒྱུར་བའི་རྒྱུད་རྣམས་ལ་གསང་སྔགས་གསར་མའི་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །གསང་སྔགས་གསར་མའི་འགོ་གང་ནས་བཙུགས་མ་བཙུགས་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་། ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ནས་གསང་སྔགས་གསར་མའི་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེབ་སྔོན་སྔོད་ཆ་༢༥༥ལས། གསང་སྔགས་གསར་མའི་འགྱུར་གྱི་འགོ་ཛོ་བོ་སྐྱི་ཏིས་བཙུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེས་དབུས་གཙང་དུ་ནི་འགྱུར་མ་མཛད་ལ། ཁམས་སུ་ཕྱིས་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་རྙེག་པ་ཛོ་རྗེའི་སྐོར་དང་། དཔལ་ལྡན་གདན་བཞི་པ་དང་། གསང་བ་འདུས་པའི་སྐོར་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་བསྒྱུར་མོད་ཀྱི། དེ་བས་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་གསང་སྔགས་ཀྱི་འགྱུར་མཛད་པ་ཕྱི་བར་སྣང་སྟེ། འབྲོམ་སྟོན་པ་ཛོ་བོ་སེ་བཙུན་གྱི་གཡོག་བྱེད་པའི་དུས་སྐྱི་ཏི་ལ་ལོ་ཙཱ་བསླབས་སོ་ཞེས་འབྱུང་ལ། དེ་དང་ཉེ་བར་འབྲོམ་གྱིས་མངའ་རིས་སུ་ཕྱིན་པའི་ཚེ། ལོ་ཆེན་གྱིས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་ལྔ་བཞེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལོ་ཆེན་གྱིས་དེ་ཉིད་བསྡུས་པ་དང་གསང་བ་འདུས་པ་སོགས་རྣལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ཕལ་ཆེར་བསྒྱུར་ལ། རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་རྣམས་ནི་ལོ་ཆེན་གྱི་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཉེ་བ་ན་བླ་ཆེན་འབྲོམ་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་ནས་ནི་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དར་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

གསང་ཆབ། གསང་ཆབ་ཅེས་པ་གཅིན་པར་ཞེ་ས་ཡིན། དེ་ཡང་བླ་མ་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པའི་གཅིན་པ་ལ་ཞེ་སའམ་ཆེ་མཐོང་བྱས་ནས་གསང་ཆབ་ཅེས་བརྗོད། འདི་སྨྱུངས་ན་ནད་ཡམས་དང་ཆམ་རིམས་སོགས་ལ་ཕན་པོ་ཡོད། ཕྱི་ལོ་༡༩༧༣ལས་མས་ལ་ངེད་ཀྱི་བླ་མ་དམ་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་འབུམ་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་“རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ལས་གསང་ཆབ་ (འདི་ཡང་སློབ་

མ་དམ་ཚིགས་ཅན་རྣམས་ལ་མ་གཏོགས་གང་ཟུང་ལ་མི་གནང) ཞུས་ཏེ་ཤེལ་དམ་གཅང་མའི་ནང་ཉར་ཚགས་ཀྱིས་ངེད་རྣམས་ལ་སྐབས་རེར་ཕྱིན་རླབས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གནང་གི་ཡོད། ཕྱིས་སུ་སྐུ་སྒེར་ཡིག་ཚང་ནས་དགག་དགོས་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་འདྲའི་རིགས་གནང་རྒྱུ་མཚམས་འཇོག་གནང་སོང་། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བའི་རང་རྣམ་ལས། གནས་སྐབས་ནད་དང་འཆི་བ་ཅིང་ཟུང་ཡང་། །གསང་ཚབ་(ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས) བསྐུལ་བ་འཁྲུངས་པས་གཞི་མེད་སོས། །ཡིད་ལ་འདོད་པའི་དོན་ཀུན་མ་ལུས་པ། །ཕལ་ཆེར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག (གསང་སྔགས) རིགས་གཅིག་དང་འདྲ།

གསང་སྟེ་སྟོན་པའི་སློབ་དཔོན། (འདུལ་བ) བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཕྱོག་ཏུ་བར་ཆད་དྲིས་པའི་ཚ་ནས་སློབ་དཔོན་དུ་བཞག་པ་དེ། གསང་སྟེ་སྟོན་པའི་སློབ་དཔོན་གྱི་མཚན་ཉིད།

གསང་སྟེ་སྟོན་པའི་སློབ་དཔོན་དུ་འོས་པ། (འདུལ་བ) དགེ་སློང་ཆོས་དྲུག་ལྡན་གྱི་སྟེང་དུ་ཕྱོག་ཏུ་བར་ཆད་དྲི་བ་ལ་མཁས་པ་དེ། གསང་སྟེ་སྟོན་པའི་སློབ་དཔོན་དུ་འོས་པའི་མཚན་ཉིད།

གསང་སྟབས། གསང་བའི་ཚུལ། གསང་ཐབས། དུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང་དེབ་དང་པོ་༨༡ལས། དེའི་སང་ཉུབ་འབྲས་སྤྱུངས་ནས་བརྟེག་པའི་རི་སྒོར་གསང་ཐབས་ཀྱིས་འབྲོས་དགོས་པ་ཟུང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གསང་ཐབས། གསང་སྟབས་དང་དོན་འདྲ།

གསང་འདུས། (གསང་སྔགས) གསང་བ་འདུས་པ་ལ་གཟིགས།

གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དོན་བསྡུས། (གསང་སྔགས) དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཚིག་རྒྱས་པ་ལ་ཆིངས་བཞི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཚིག་བསྡུས་པ་ལ་ཆིངས་གཉིས་ཏེ་ཆིངས་དྲུག་གོ། དང་པོ་ཆིངས་བཞི་ནི། ༡ བསྙེན་སྒྲུབ་ཡན་ལག་བཞིའི་ཆིངས། ༢ རྣལ་འབྱོར་དྲུག་གི་ཆིངས། ༣ ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་གྱི་ཆིངས། ༤ དེ་ཉིད་ཞེ་དགུའི་ཆིངས་ཏེ་བཞིའོ། །བསྙེན་སྒྲུབ་ཡན་ལག་བཞི་ནི། བསྙེན་པ། ཉེར་སྒྲུབ། སྒྲུབ་པ། སྒྲུབ་ཆེན་དང་བཞིའོ། །རྣལ་འབྱོར་དྲུག་ནི། རྣལ་འབྱོར། རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར། ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་རྣལ་འབྱོར་དང་དྲུག་གོ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་ནི། དང་པོ་སྦྱོར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་གསུམ་རྣམས་སོ། །དེ་ཉིད་ཞེ་དགུ་ནི། ༡ གང་དུ་བསྒོམ་པ

གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད། ༢ ཚོགས་ཞིང་སྤྱན་དྲངས་ནས་སྡོམ་པ་བཟུང་བ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པའི་དེ་ཉིད། ༣ སྲུང་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད། ༤ འཁོར་གྱི་ཁྲོ་བོ་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད། ༥ བགེགས་ལ་ཕུར་བུ་གདབ་པའི་དེ་ཉིད། ༦ ར་བ་སོགས་བསྲུང་བའི་དེ་ཉིད། ༧ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ༨ རྡོ་རྗེའི་ས་ཡི་ཆ་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད། ༩ རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད། ༡༠ བརྟེན་པ་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་ཡི་འཁོར་ལོ་འགོད་པའི་དེ་ཉིད། ༡༡ ལྷག་མོས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལུས་ལ་སྟུད་པའི་དེ་ཉིད། ༡༢ འཆི་བ་ཆོས་སྐུར་འཁྱེར་བའི་ལམ་འཁྱེར་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་དེ་ཉིད། ༡༣ ཉི་མ་སོགས་ལ་དམིགས་པ་ལྡང་བའི་དེ་ཉིད། ༡༤ ཟླ་བ་ལ་ང་རྒྱལ་འཛིན་ནས་ཟླ་བ་ལ་དམིགས་པའི་དེ་ཉིད། ༡༥ ཡེ་ཤེས་ཙམ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་དེ་ཉིད། ༡༦ ཟླ་ཉི་ས་བོན་ཕྱག་མཚན་སྐུ་རྫོགས་པ་སྟེ་མངོན་བྱང་ལྔ་ལས་བར་དོ་ལོངས་སྐུར་འཁྱེར་བ་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད། ༡༧ སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུར་འཁྱེར་བའི་ལམ་འཁྱེར་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོར་སེམས་སུ་བསྒྱུར་བའི་དེ་ཉིད། ༡༨ ལུས་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ༡༩ ཕུང་པོ་ལྔ་གཤེགས་པར་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ༢༠ ཁམས་བཞི་གཤེགས་མར་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ༢༡ མིག་སོགས་སེམས་པར་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ༢༢ གཟུགས་སོགས་སེམས་མར་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ༢༣ ཡན་ལག་ཁྲོ་བོར་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ༢༤ སྐུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་དེ་ཉིད། ༢༥ གསུང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་དེ་ཉིད། ༢༦ ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་དེ་ཉིད། ༢༧ སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཐུན་མོང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་དེ་ཉིད། ༢༨ དམ་ཚིག་སེམས་དཔའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ༢༩ དེ་ཡི་ཐུགས་ཀར་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ༣༠ རིག་མ་འདུ་བྱ་བའི་དེ་ཉིད། ༣༡ རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་དེ་ཉིད། ༣༢ མཆོད་པའི་དེ་ཉིད། (འདི་ཡན་དེ་ཉིད་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་དང་པོའི་སྦྱོར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ) བསྐྱེད་པའི་སྒོ། སྦྲུ་བའི་སྒོ། སྤྱི་སྒོས་ཀྱི་མཛད་པ་མཛད་པའི་སྒོ། བསྟུ་བའི་སྒོ། དབྱེར་མེད་དུ་འདྲེས་པའི་སྒོ། དབང་བསྐུར་བའི་སྒོ། ༣༣ རང་གནས་སུ་འཁོད་པའི་སྒོ་སྟེ་སྒོ་བདུན་གྱིས་གཤེགས་པ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད། ༣༤ གཤེགས་མ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད། ༣༥ སེམས་མ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད། ༣༦ སེམས་དཔའ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད། ༣༧ ཁྲོ་བོ་དབྱུང་བའི་དེ་ཉིད། (འདི་ཡན་དེ་ཉིད་ལྷ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ) ༣༨ སྙིང་སྒོར་ཕྱག་མཚན་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ༣༩ འོག་སྒོར་ཐིག་ལེ་ཕྲ་མོ་བསྒོམ་པའི་དེ་ཉིད། ༤༠ ཡིད་བཟླས་ཀྱི་དེ་ཉིད། ༤༡ ངག་བཟླས་ཀྱི་དེ་ཉིད། ༤༢ གཙོ་བོ་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པའི་དེ་ཉིད། ༤༣ འོད་གསལ་ལས་ལྡང་བའི་དེ་ཉིད། ༤༤ མཆོད་བསྟོད་ཀྱི་དེ་ཉིད། ༤༥ ཉེ་བར་བསྡུ་བའི་དེ་ཉིད། ༤༦ ཁ་ཟས་ཀྱི་དེ་ཉིད། ༤༧ ལུས་བརྟས་པར་བྱེད་པའི་དེ་ཉིད། ༤༨ དངོས་གྲུབ་ཆུང་དུ་

ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་ལས་བཞི་སྒྲུབ་པའི་དེ་ཉིད་དང་དེ་ཉིད་ཞེ་དགུའོ། །(འདི་ཡན་གྱི་དེ་ཉིད་བཅུ་གཉིས་ནི་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ) ཚོ་ག་བསྡུས་པའི་ཚིངས་གཉིས་ནི། ༡ རྡོ་རྗེ་བཞི་ཡི་ཚིངས། ༢ རྣལ་འབྱོར་བཞི་ཡི་ཚིངས་ཏེ་གཉིས་སོ། །རྡོ་རྗེ་བཞི་ནི། སྟོང་ཉིད་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ། ས་བོན་བསྡུས་པའི་རྡོ་རྗེ། གཟུགས་ཉིད་རྫོགས་པའི་རྡོ་རྗེ། ཡི་གེ་འགོད་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་བཞིའོ། །རྣལ་འབྱོར་བཞི་ནི། རྣལ་འབྱོར། རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར། ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དང་བཞིའོ། །དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ནི་གསང་འདུས་རྫོགས་རིམ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གོང་གི་དེ་གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་གཞིར་བཞག་བྱས་སོ། །

གསང་འདུས་ཆོས་འབྱུང་གི་སྐོར། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་གསང་འདུས་ཆོས་འབྱུང་། འདི་ལ་མིང་གཞན། གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་བཤད་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་གསང་བའི་སྒོ་འབྱེད་ཅེས་ཀྱང་བྱའོ། །དཔེ་ཁ་ཅིག་ཏུ་སླེགས་བམ་༼ཏ་པར༽ བཞུགས་སོ། །

གསང་འདུས་འཇམ་རྡོར། (གསང་སྔགས) གུར་གུམ་མདོག་ཅན་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པ། །དབུས་ཞལ་དམར་སེར་གཡས་སྔོ་གཡོན་དཀར་ཞིང་། །རྩ་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་རང་འདྲའི་ཡུམ་ལ་འཁྱུད། །ལྷག་མ་གཡས་གཉིས་རལ་གྲི་མདའ་འཛིན་ཅིང་། །གཡོན་པས་ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་གཞུ་འཛིན་པ། །ཟུར་ཕུད་ལྔ་ལྡན་རིན་ཆེན་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན། །སྣ་ཚོགས་པད་ཟླར་སེམས་དཔའི་སྐྱིལ་ཀྲུང་གིས། །བཞུགས་པའི་འཇམ་རྡོར་ཡབ་ཡུམ་ལ་ཕྱག་འཚལ། །ཨོཾ་ཨཿབཛྲ་ཀྲི་ཀ་མཾ་ཧཱུཾ་སྙིང་པོའོ། །ཞེས་ལྕང་སྐྱ་ངག་དབང་ཆོས་ལྡན་གྱི་ལྷ་མང་པོའི་སྐུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་ལས་གསུངས། འདི་ལྷ་བཅུ་དགུའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ། འཇམ་རྡོར་ལའང་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ངེས་ཏེ། བོད་ཀྱི་ཞལ་ཐང་རྙིང་པ་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་བཞེངས་ཟིན་པའི་ཞལ་ཐང་ཞིག་ལ། འཇམ་རྡོར་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་ཡུམ་བཅས་ལྷ་སོ་ལྔའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་ལ། སྐུ་མདོག་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན། དབུས་ཞལ་གསེར་མདོག གཡས་ཞལ་དཀར་པོ། གཡོན་ཞལ་དམར་པོ། གཡས་ཀྱི་དང་པོས་རྡོ་རྗེ། གཉིས་པས་རལ་གྲི། གསུམ་པས་འཁོར་ལོ། གཡོན་གྱི་དང་པོས་དྲིལ་བུ། གཉིས་པས་དབྱུག་པའི་རྩེར་རྡོ་རྗེ་ཕྱེད་པ་ལ་ལྟེ་བའི་ཐད་ཆུ་སྲིན་གྱི་ཁ་ནས་ལྕགས་ཀྱུ། གསུམ་པས་ཞགས་པ་འཛིན་པ་ཞིག་ཀྱང་སྣང་ངོ་། །རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། འཇམ་རྡོར་ལ་ཁ་དོག་དང་ཕྱག་མཚན་མི་འདྲ་ཞིང་། ཞལ་ཕྱག་གི་གྲངས་འདྲ་བར་བཤད་པ་སོགས་སྣ

ཚོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་གཟུང་ངོ་། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདྲ་མིན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་ངེས་སོ། །

གསང་འདུས་འཇམ་རྡོར་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས། (གསང་སྔགས) གསང་འདུས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ལ་གཟིགས།

གསང་འདུས་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ། (གསང་སྔགས) གསང་འདུས་འཇམ་རྡོར་དང་འདྲ།

གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས། (གསང་སྔགས) འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་མན་ངག་ལས་བྱུང་བའི་གསང་བ་འདུས་པའི་ཆོས་སྐོར་དང་། དེའི་ཡི་དམ་བཅས་ཀྱི་མིང་། གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་ནི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གསང་བ་འདུས་པ་དེ་ཡིན། འདི་ལ་ཡབ་ཡུམ་སོ་སོར་བགྲངས་ན་ལྷ་སོ་གཉིས་ཡོད། སྐུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་སོགས་ཀྱི་མཚོན་དོན་ནི། ཞལ་ལ་ནག་དཀར་དམར་བའི་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་པ་ཡོད་པ་དེས། སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་ལ་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་དེ་མཚོན་ཞིང་། སྒྱུ་ལུས་རྩལ་དུ་འདོན་པས་རྩ་ཞལ་ནག་པོ་བྱས། གཡས་ཞལ་གྱིས་སྒྱུ་ལུས་དང་རོ་མ་དཀར་མོ་སྟེ་ར་ས་ནཱ། གཡོན་གྱིས་འོད་གསལ་དང་རྐྱང་མ་དམར་མོ་སྟེ་ལ་ལཱ་ན། རྩ་ཞལ་གྱིས་ཟུང་འཇུག་དང་རྩ་དབུ་མ་མཚོན། ཡང་དཀར་པོས་སྣང་བ། དམར་པོས་མཆེད་པ། ནག་པོས་ཉེར་ཐོབ། གསུམ་ཀས་ཟུང་འཇུག་མཚོན། གསང་འདུས་ཀྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཞལ་གསུམ་པར་ཡོད་པའི་མཚོན་དོན་ནི། གཡས་ཞལ་གྱིས་ཐབས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས། གཡོན་ཞལ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། རྩ་ཞལ་གྱིས་བདེ་བ་དང་སྟོང་པ་དབྱེར་མེད་པ་མཚོན་པ་ཡིན། ཡང་ན་གཡས་ཞལ་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དང་། གཡོན་ཞལ་གྱིས་ཤེས་རབ་དོན་དམ་བདེན་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས། རྩ་ཞལ་གྱིས་དེ་གཉིས་སྐུ་དང་ཐུགས་སུ་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་ཟུང་འཇུག་མཚོན་ནོ། །མཚོན་དོན་དེ་དག་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་ཞལ་གསུམ་པར་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྗེའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་བློ་གསལ་བྱུང་བའི་རེ་སྐོང་གསུང་། ཕྱག་དྲུག་གིས་གཡས་པ་གསུམ་གྱིས་ལུགས་འབྱུང་གིས་སྟོང་པ་གསུམ་དང་། གཡོན་པ་གསུམ་གྱིས་ལུགས་ལྡོག་གི་སྣང་བ་གསུམ་བཞོན་པའི་རླུང་དང་བཅས་པ་མཚོན། ཕྱག་གཡས་ཀྱི་དང་པོས་རྡོ་རྗེ་རྩེ་ལྔ་པ་ཐུགས་ཀར་འཛིན་པ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། གཉིས་པས་འཁོར་ལོ་རྩིབས་བརྒྱད་པའམ་བཅུ་གཉིས་པ་རྣམ་སྣང་། གསུམ་པས་པདྨ་དམར་པོ་འོད་དཔག་མེད། གཡོན་གྱི་ཕྱག་དང་པོས་ཐུགས་ཀར་དྲིལ་བུ་འཛིན་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་། གཉིས་པས་རིན་པོ་ཆེ་རིན་འབྱུང་། གསུམ་པས་རལ་གྲི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཕྱག་མཚན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྣང་ལ་གཡས་འཁོར་ལོ་རྡོ་རྗེ་པདྨ་སོགས་རང་རང་གི་རིགས་ཀྱི་ཕྱག་མཚན་དང་པོ་མཛད་པ་མ་གཏོགས་ལྷ་རེ་རེས་ཀྱང་རིགས་དྲུག་གི་ཕྱག་མཚན་བསྣམས་པ་ནི། རྣམ་པ་རིགས་སོ་སོའི་ལྟར་

སྣང་ཡང་དོན་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིགས་ཀུན་གྱི་ཁྱབ་བདག་དང་། རིགས་དྲུག་ཀ་བསྡུས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་མཚོན་ནོ། །

གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དོན་བསྡུ། (གསང་སྔགས) གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དོན་བསྡུ་ལ་གཟིགས།

གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་བསྡུས་དོན། (གསང་སྔགས) གསང་འདུས་རྫོགས་རིམ་གྱི་དོན་བསྡུ་ལ་གཟིགས།

གསང་འདུས་བླ་བརྒྱུད། (གསང་སྔགས) ༡ རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་། (འདི་རྒྱུད་གསུང་པ་པོ་ཡིན། དེས་གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ། བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས་པ། རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་གཉིས་སུ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ། ཐམས་ཅད་གསང་བ་བཅས་གསུངས) ༢ གསང་བདག (འདི་རྒྱུད་སྡུད་པ་པོ་ཡིན) ༣ ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི། (འདིས་གཞུང་མཛད་པ་མི་སྣང་ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གསུང) ༤ ཀླུའི་མཁའ་འགྲོ་མའམ། ཀླུའི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཡང་ཟེར། (འདིས་གཞུང་མཛད་པ་མི་སྣང་གསུང) ༥ ས་བདག་བི་སུ་ཀལྤ། (འདིས་གཞུང་མཛད་པ་མི་སྣང་གསུང) ༦ དཔལ་ལྡན་ས་ར་ཧ། (འདིས་གཞུང་མཛད་པ་མི་སྣང་གསུང) ༧ སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ། (འདིས་བསྐྱེད་རིམ་སྟོན་པ། འདུས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས། མདོ་བསྲེ། དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ཤུ་པ། རྫོགས་རིམ་སྟོན་པ། རིམ་པ་ལྔ་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་དོ། །ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དང་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀ་གསུང) ༨ འཕགས་པ་ལྷ། (འདིས་རིམ་ལྔའི་དོན་འགྲེལ་སྤྱོད་བསྡུས་སྒྲོན་མ། བདག་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་རིམ་པ་གཉིས་མཛད) ༩ ཀླུའི་བྱང་ཆུབ། (འདིས་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་མཛད། འདི་བསྐྱེད་རིམ་གཙོ་བོ་དང་རྫོགས་རིམ་ཡང་སྟོན་ཞེས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་དུ་གསུངས་སོ) ༡༠ ཤཱཀྱ་བཤེས་གཉེན། ༡༡ མ་ཏང་གི། ༡༢ དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། (འདིས་གསང་འདུས་འགྲེལ་པ་སྒྲོན་གསལ་མཛད) ༡༣ སློབ་དཔོན་ཤེག་པའི་རྡོ་རྗེ། (འདིས་རྒྱུད་ཀྱི་གླེང་གཞིའི་བཤད་པ་ཙམ་མཛད་ཅེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གསུང) ༡༤ ཤེག་རྡོར་གྱི་སློབ་མ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས། (སློབ་དཔོན་འདིས་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐོར་ལ། སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་བཟང་དང་། བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པ་གཉིས། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐོར་ལ། གྲོལ་བའི་ཐིག་ལེ་བཅས་གསུངས་སོ)

གསང་འདུས་སྨོན་ལམ། (གསང་སྔགས) རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་དཔལ་གསང་འདུས་སྨོན་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གནད་ཆ་ཚང་བར་སྟོན་པའི་སྨོན་ལམ་ཉུང་བསྡུས་བྱིན་རླབས་ཅན་ཞིག འདི་རྒྱུན་དུ་ཞལ་འདོན་བྱེད་ཐུབ་ན་ཕན་

ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད། འདི་ལ་གོ་བ་ལམ་ཙམ་ཆགས་པས་ཀྱང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་དང་ལྷག་པར་སྔགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་ལ་གོ་བ་རགས་རིམ་ཙམ་ཞིག་ཆགས་ཐུབ། གསང་འདུས་སྒྲོན་ལམ་འདི་རྗེའི་གསུང་ཐོར་བུ་༢༧༤ན༩ན་བཞུགས་སོ། །

གསང་འདུས་སྒྲོན་ལམ་གྱི་ཊཱི་ཀ། (གསང་སྔགས) རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་གསང་འདུས་སྒྲོན་ལམ་གྱི་ཊཱི་ཀ་ལ། འབྲོང་རྩེ་ལྷ་བཙུན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚོས་མཛད་པའི་གསང་འདུས་སྒྲོན་ལམ་གྱི་ཊཱི་ཀ། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཨེ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་གསང་འདུས་སྒྲོན་ལམ་གྱི་ཊཱི་ཀ། མདོ་སྟོད་པ་ཨ་མོ་གྷ་བཛྲ་འམ་ཤྲུ་ཏི་ཥཱ་ས་ནའི་མིང་ཅན་གྱི་གསང་འདུས་སྒྲོན་ལམ་གྱི་འགྲེལ་པ་བཅས་སོ། །

གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད། (གསང་སྔགས) དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བརྟག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་བཅུ་བདུན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག ལེའུ་བཅུ་བདུན་ནི། དང་པོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱིན་གྱིས་རློབ་པའི་ལེའུ། གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ལེའུ། གསུམ་པ་རྡོ་རྗེ་བཀོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ། བཞི་པ་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལེའུ། ལྔ་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་མཆོག་གི་ལེའུ། དྲུག་པ་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་རློབ་པའི་ལེའུ། བདུན་པ་སྔགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མཆོག་གི་ལེའུ། བརྒྱད་པ་བཤང་གཅིའི་དམ་ཚིག་གི་ལེའུ། དགུ་པ་དོན་དམ་པའི་དག་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱི་དམ་ཚིག་གི་ལེའུ། བཅུ་པ་ཐུགས་བསྐུལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ། བཅུ་གཅིག་པ་སྔགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་གི་ལེའུ། བཅུ་གཉིས་པ་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་བ་དམ་ཚིག་སྒྲུབ་པ་མཆོག་ངེས་པར་བསྟན་པའི་ལེའུ། བཅུ་གསུམ་པ་རྡོ་རྗེའི་དམ་ཚིག་བཀོད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྙོམ་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ། བཅུ་བཞི་པ་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྨད་དུ་བྱུང་བ་སྔགས་ཀྱིས་འགུགས་པ་རྣམ་པར་སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ། བཅོ་ལྔ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་ཚིག་གི་སྙིང་པོ་རྡོ་རྗེ་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ། བཅུ་དྲུག་པ་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྡོ་རྗེ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ། བཅུ་བདུན་པ་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་རྡོ་རྗེའི་བྱིན་གྱི་རླབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ་བཅས་སོ། །དེ་ཡང་གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱིན་གྱིས་རློབ་པའི་ལེའུ་སྟེ་དང་པོའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སེམས་ཀྱི་ལེའུ་སྟེ་གཉིས་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ལས་རྡོ་རྗེ་བཀོད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ་སྟེ་གསུམ་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལེའུ་སྟེ་བཞི་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ལས་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པའི་མཆོག་གི་ལེའུ་སྟེ་ལྔ་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ལས་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་རློབ་པའི་ལེའུ་སྟེ་དྲུག་པའོ།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ལས་སྔགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མཆོག་གི་ལེའུ་སྟེ་བདུན་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ལས་བཤང་གཅིའི་དམ་ཚིག་གི་ལེའུ་སྟེ་བརྒྱད་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ལས། དོན་དམ་པའི་དག་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱི་དམ་ཚིག་གི་ལེའུ་སྟེ་དགུ་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་བསྐུལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་གི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་སྦྱོར་བ་དམ་ཚིག་སྒྲུབ་པ་མཆོག་ངེས་པར་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ལས་རྡོ་རྗེའི་དམ་ཚིག་བཀོད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྒོམ་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གསུམ་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ལས་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཆད་དུ་བྱུང་བ་སྔགས་ཀྱིས་འགུགས་པ་ནམ་པར་སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་བཞི་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་ཚིག་གི་སྙིང་པོ་རྡོ་རྗེ་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ་སྟེ་བཅོ་ལྔ་པའོ། །དེ་

བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ལས་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྡོ་རྗེ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་རྡོ་རྗེའི་བྱིན་གྱི་རླབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ་སྟེ་བཅོ་བདུན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཤོག་ལྷེབ་༡༣༢ཙམ་ཡོད། སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་རྒྱུད་{ཅ་པ་} ཤོག་གྲངས་༩༠ན༡ནས་མཇུག་༡༤༢ན༨ན་རྫོགས་སོ། །

གསང་འདུས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས། (གསང་སྔགས) སྒེག་རྡོར་གྱི་སློབ་མ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་འདུས་པའི་དོན་བཤད་པའི་རིམ་པ་ལ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་སོ། །དེའི་ལམ་ལ་རིམ་པ་གཉིས་ལས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ནི། འཇམ་པའི་རྡོ་རྗེས་གཙོ་མཛད་པའི་ལྷ་བཅུ་དགུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་བསྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་བཟང་དང་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ནི་རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསུངས་པའི་ཞལ་ལུང་དང་། སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་གྲོལ་བའི་ཐིག་ལེ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ཞེས་རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་དུ་གཟིགས།

གསང་འདུས་བཤད་རྒྱུད། (གསང་སྔགས) གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ། ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ལྷའི་དབང་པོས་ཞུས་པ་རྣམས་སོ། །ཕྱི་མ་འདི་བོད་དུ་མ་འགྱུར་ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གསུང་།

གསང་འདུས་རྫོགས་རིམ་གྱི་དོན་བསྡུ། (གསང་སྔགས) གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་དོན་བསྡུ་ཞེས་པར་གཟིགས།

གསང་གནས། (གསང་སྔགས) ❶ ཕོ་མོའི་རྟགས་སམ། དེ་དག་གང་དུ་ཡོད་སའི་གནས། ❷ ལྟེ་འོག་སོར་གསུམ་བཞིའི་མཚམས། ❸ ལྟེ་བའི་གནས། ❹ གསང་བ་དམ་པོ་བྱེད་སའི་གནས།

གསང་གནས་བདེ་སྐྱོང་གི་འཁོར་ལོ། (གསང་སྔགས) དེ་ནི་བརླའི་རྩ་བའི་ཐད་ཀྱི་སུམ་མདོ་རྟགས་ཀྱི་གོང་ཙམ་དུ་དབུ་མ་ལས་སྤར་ལྟར་ཕྱེས་པས་གསང་གནས་བདེ་སྐྱོང་གི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་པ་གདུགས་ཁ་སྦུབས་པ་ལྟ་བུའོ། །གྲྭ་བཤད་ནི། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་གཙོ་བོ་གསང་གནས་སུ་སྐྱོང་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

གསང་སྤྱོད། ❶ བཤང་གཅི་འདོར་སའི་ཁང་པའི་མིང་། ❷ (གསང་སྔགས) གསང་བའི་སྤྱོད་པ། ❸ (བཀའ་བརྒྱུད) སྤྱོད་པ་ལྷའི་ནང་གསེས། ཀུན་བཟང་གི་སྤྱོད་པ་ལ་བོགས་འདོན་པའི་སྐད་དུ་དུར་ཁྲོད་དམ། ཤིང་གཅིག་ལ་སོགས་པའི་གནས་སུ་ཕྱག་རྒྱ་མོ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པའོ། །ཕྱག་ཆེན་ཁྲིད་ཡིག་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་ལ་གཞི་བྱས།

གསང་སྤྱོད་ལྡོག་སྒོམ། (བཀའ་བརྒྱུད) འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཀྱི་ཁྲིད་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་གྱ་གྱལ་ཏེ། གཙོ་བོར་གཏུམ་མོ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གྱི་བོགས་འབྱིན་པའི་སྤྱོད་པ་ཞིག

གསང་ཕུ། ❶ སྐྱིད་ཤོད་སྨད་ཀྱི་གསང་ཕུ་ཞེས་པའི་ཡུལ་དང་། ❷ རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཇོ་བོའི་ལུང་བསྟན་ལྟར་ཕྱག་བཏབ་པའི་གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོག་དགོན་པའི་མིང་།

གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོག་དགོན་པ། མཉམ་མེད་ཇོ་བོ་ཆེན་པོའི་སློབ་མ་རྔོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཇོ་བོའི་བཀའ་ལུང་ལྟར་ཕྱི་ལོ་༡༠༧༣ལོར་ཕྱག་བཏབ་ཅིང་། གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་ཀྱི་ལུང་རིགས་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་དང་རྩོད་གྲྭའི་ཐོག་མའི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་ནོ། །

གསང་བ། ❶ སྦེད་པ། ❷ གནས་ལུགས། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གང་གིས་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མཆོག །སེམས་ཀྱི་གསང་འདི་མ་ཤེས་ན། །བདེ་ཐོབ་སྡུག་བསྔལ་གཞོམ་འདོད་ཀྱང་། །དེ་དག་དོན་མེད་གྱི་ནར་འཁྱམས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱོད་འཇུག་དར་ཊཱི་ཀ་ལས། སྣོད་མིན་ལ་མི་སྟོན་པས་སེམས་ཀྱི་གསང་བ་དོན་དམ་བདེན་པ། ཞེས་གསུངས། ❸ སྐོག་ཟུར། རྟོགས་པར་དཀའ་བ། སྒྲའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ་སོགས་པ་འཇུག ❹ ཕོ་མོའི་རྟགས། ❺ ལྟེ་འོག་སོར་གསུམ་བཞིའི་མཚམས། ❻ ལྟེ་བ། དཔེར་ན་ལྟེ་བའི་ཚ་སྐྱེས་ལ་གསང་བའི་ཚ་སྐྱེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསང་བ་ཞེས་པ་ལྟེ་བ་ལའང་འཇུག་སྟེ། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། གསང་བ་ནི་ལྟེ་བ་ལ་གོ་དགོས་པ་མང་དུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། སྒྲ་བཤད་ནི། སྣོད་མིན་ལ་གསང་བས་སམ་ཡང་ན་སྐོག་ཟུར་གྱི་དོན་ཡིན་པས་གསང་བ་ཞེས་བྱའོ། །

གསང་བ་གྲུབ་པ། (གསང་སྔགས) སློབ་དཔོན་པདྨ་བཛྲས་མཛད། ནག་ཚོའི་འགྱུར། བུ་སྟོན་གྱིས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་གྲས་སུ་བཞག འདི་ (གསང་བ) འདུས་པར་བརྟེན་པ་གཞུང་འདི་ཉིད་ན་གསལ་ཞེས་དང་། གསང་བ་གྲུབ་པ་མཛད་པ་པོ་པདྨ་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཞིང་པ་པདྨ་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པ་འདྲའོ། །ཞེས་དེབ་སྔོན་གསུང་།

གསང་བ་འདུས་པ། (གསང་སྔགས) <གུཧྱ་ས་མཱ་ཛ> ❶ བླ་མེད་ཀྱི་ཡང་རྩེའི་རྒྱུད་སྡེ་ཞིག འདིའི་བླ་བརྒྱུད་ནི། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། །ཆད་ཟུང་མཚན་དཔེའི་དཔལ

འབར་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས། །ཁ་སྦྱོར་བདེ་སྟོང་རོ་ལ་རྟག་རོལ་ཞིང་། །དམིགས་མེད་ཐུགས་རྗེས་ཞི་བའི་མཐའ་གྲངས་པ། །རྒྱལ་བ་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་ (རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་) ལ་ཕྱག་འཚལ། །གསང་བ་ཀུན་འདུས་སྟུད་མཛོད་གསང་བའི་བདག །རྒྱུད་རྒྱལ་འདུས་པའི་ལམ་གྱིས་མཆོག་བརྙེས་པ། །ཨིནྡྲ་བྷུ་ཏི་ཀླུ་ཡི་མཁའ་འགྲོ་མ། །བི་སུ་ཀལྤ་དཔལ་ལྡན་ས་ར་ཧ། །ཀླུ་སྒྲུབ་རྡོ་རྗེ་ཅན་དང་འཕགས་པ་ལྷ། །ཀླུ་བྱང་ཤཱཀྱ་བཤེས་གཉེན་མ་ཏང་གི། ལཱུ་བའི་ཞབས་སོགས་བླ་མ་བརྒྱུད་པ་ལ། །ཐུགས་དྲག་དང་བའི་ཡིད་ཀྱིས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❷ བླ་མེད་ཀྱི་ཡི་དམ་ཞིག་སྟེ། ཞེ་སྡང་རྡོ་རྗེ་ཡང་ཟེར། དགེ་ལྡན་པའི་ཡི་དམ་གྲགས་ཆེ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲལ་ཞིག ❸ རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་། སྒྲ་བཤད་ནི། རྡོ་རྗེ་འཆང་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་གསུམ་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པའམ་འདུས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །རྗེའི་རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

གསང་བ་འདུས་པ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩེ་མོའམ་མཆོག་ཡིན་ཚུལ། (གསང་སྔགས)

སྤྱིར་ན་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་མཆོག་དང་རྩེ་མོ་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱི་ཚེ་བསྟོད་མང་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་དང་མི་འདྲ་བར། རྒྱུད་འདི་ལ་དོན་ངོ་མར་རྒྱུད་གཞན་ལ་མེད་པའི་འབྱུར་དུ་ཐོན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཁྱད་པར་ཅན་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩེ་མའམ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། གསང་འདུས་ཀྱི་རྒྱུད་འདིས་རྒྱུད་སྡེ་གཞན་ལ་གསལ་ཁ་མེད་པའི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་གཅུག་ལུས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་འདི་ཉིད་ཇེ་བཟང་ཇེ་བཟང་དུ་བཏང་སྟེ། སྒྱུ་ལུས་སུ་སྒྲུབ་ཚུལ་དང་། སྒྱུ་ལུས་དེ་ཉིད་ཇེ་དག་ཇེ་དག་ཏུ་སོང་སྟེ་མཐར་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་སྒྲུབ་ཚུལ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་གནད་ཀྱིས། འདི་རྒྱུད་ཀུན་གྱི་རྩེ་མོའམ་མཆོག་ཏུ་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་༣བ[༨]ལས། ཚེ་འདིར་འཚང་རྒྱ་བ་ལ་ནི། ཁ་སྦྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཚེ་འདིར་འགྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སྔ་མའི་ལས་ཉོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ལུས་འདི་སྐུ་དེར་འགྱུར་འགྲོ་བ་ནི་འོང་ས་མེད་ཅིང་། འདི་སྤངས་ནས་སྐུ་དེ་ཐོབ་པ་ལ་ནི། ཚེ་བརྗེས་ནས་ལུས་འདི་སྤངས་ཏེ་སྐུ་དེ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ན། ཚེ་འདིར་འཚང་རྒྱ་བའི་རྣམ་གཞག་ཉམས་ལ། ཚེ་མ་འཕོས་པར་ལུས་འདི་སྤངས་ཏེ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྐུ་དེ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་ནི། སྐུ་དེ་རིགས་འདྲའི་རྒྱུན་མེད་པར་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པས། རིགས་འདྲའི་རྒྱུ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ལས་སྒྲུབ་པ་དང་། མ་དག་པའི་ལུས་འདི་གཉེན་པོ་གང་གིས་སྟོབས་ཀྱིས་འདོར་བ་དང་། འདི་དོར་ནས་ལོངས་སྐུ་དེ་སྒྲུབ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། ལམ་དེ་དག་སྒྲུབ་དགོས་ཀྱི། རྒྱལ་བའི་སྐུ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པ་འགྲུབ་པའི་གཞི་ཙམ་ཡང་མེད་པར། སེམས་བདེ་

གསལ་མི་རྟོག་པ་ལ་གནས་པ་འདི་ཀ་གོམས་པར་བྱས་པས། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་འཚང་རྒྱའོ། །ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། མཚན་དཔེ་དང་ལོངས་སྤྱོལ་སོགས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཆོས་སྐུ་རྐྱང་པའི་སངས་རྒྱས་སོ་སྐྱེའི་ལུས་ཅན་ཞིག་ཁས་ལེན་དགོས་མོད་ཀྱི། ཚེ་འདིར་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྐུ་མ་དག་པའི་ལུས་འདི་སྤྲངས་ནས་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། དཔལ་ལྡན་འདུས་པའི་རྒྱུད་དུ་ཆེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་མན་ངག་གིས་གསལ་བར་ཕྱེ་བ། ཡང་དག་པའི་བླ་མ་མཉེས་པར་བྱས་པའི་དྲིན་ལས་ཁོང་དུ་ཆུད་དགོས་ཀྱི། རྒྱུད་སྡེ་གཞན་ལས་བདེ་སྟོང་སྦྱོར་བ་སོགས་རྒྱས་པར་བཤད་ཀྱང་། མ་དག་པའི་ལུས་འདི་སྤྲངས་ནས། ཚེ་འདིར་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་སྒྲུབ་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་ཞིང་མི་རྒྱས་པས་རྒྱུད་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ་མཐའ་ཆོད་པའི་ངེས་པ་རྙེད་དགོས་ཏེ། དེ་རྙེད་ན་ནི་དཔལ་ལྡན་འདུས་པ་གསང་རབ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་། ལམ་འདི་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་མེད་པར་མི་ཕྱེད་པའི་དད་པ་རྙེད་པར་འགྱུར་ལ། ཚུལ་དེ་མ་གོ་ན། སྔགས་བླ་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཚེ་འདིར་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྐུ་སྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་ཕྱོགས་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བར་སྔགས་བླ་མེད་ལ་དད་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་སྨྲས་ཀྱང་། རང་ལ་ཡིད་བརྟན་ཅིའང་མེད་པར། གཞན་གྱི་ཚིག་རྗེས་འབྲངས་པའི་གཡམ་ལ་རྒྱུགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས། སྙིང་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པ་གསལ་བར་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསང་བ་འདུས་པའི་སྐུའི་མཚོན་དོན། (གསང་སྔགས) འཕགས་ལུགས་ཀྱི་ཡི་དམ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཞལ་ཕྱག་གི་མཚོན་དོན་ནི། ཞལ་ལ་ནག་དཀར་དམར་བའི་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་དེས་སྒྲིག་འཛིན་གྱི་རླུང་ལ་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་དེ་མཚོན། སྒྱུ་ལུས་རྩལ་དུ་འདོན་པས་རྩ་ཞལ་ནག་པོར་ཡོད། གཡས་ཞལ་གྱིས་སྒྱུ་ལུས་དང་རོ་མ་དཀར་མོ་སྟེ་ར་ས་ནཱ། གཡོན་ཞལ་གྱིས་འོད་གསལ་དང་རྐྱང་མ་དམར་མོ་སྟེ་ལ་ལླ་ན། རྩ་ཞལ་གྱིས་ཟུང་འཇུག་དང་རྩ་དབུ་མ་མཚོན། ཡང་དཀར་པོས་སྣང་བ། དམར་པོས་མཆེད་པ། ནག་པོས་ཉེར་ཐོབ། གསུམ་ཀས་ཟུང་འཇུག་མཚོན། ཕྱག་དྲུག་གིས་གཡས་པ་གསུམ་གྱིས་ལུགས་འབྱུང་གིས་སྟོང་པ་གསུམ་དང་། གཡོན་པ་གསུམ་གྱིས་ལུགས་ལྡོག་གི་སྣང་བ་གསུམ་བཞོན་པའི་རླུང་དང་བཅས་པ་མཚོན། ཕྱག་གཡས་ཀྱི་དང་པོས་རྡོ་རྗེ་རྩེ་ལྔ་པ་ཐུགས་ཀར་འཛིན་པ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། གཉིས་པས་འཁོར་ལོ་རྩིབས་བརྒྱད་པའམ་བཅུ་གཉིས་པ་རྣམ་སྣང་། གསུམ་པས་པདྨ་དམར་པོ་འོད་དཔག་མེད། གཡོན་གྱི་ཕྱག་དང་པོས་ཐུགས་ཀར་དྲིལ་བུ་འཛིན་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་། གཉིས་པས་རིན་པོ་ཆེ་རིན་འབྱུང་། གསུམ་པས་རལ་གྲི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཕྱག་མཚན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྣང་ལ་གཡས་འཁོར་ལོ་རྡོ་རྗེ་པདྨ་སོགས་རང་རང་གི་རིགས་ཀྱི་ཕྱག་མཚན་དང་པོ་མཛད་པ་མ་གཏོགས་ལྷ་རེ་

རེས་ཀྱང་རིགས་དྲུག་གི་ཕྱག་མཚན་བསྣམས་པ་ནི། རྣམ་པ་རིགས་སོ་སོའི་ལྷར་སྣང་ཡང་དོན་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིགས་ཀུན་གྱི་ཁྱབ་བདག་དང་། རིགས་དྲུག་ག་བསྡུས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་མཚོན།

གསང་བ་འདུས་པའི་ཁྲིད་ཆོས། (གསང་སྔགས) རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། གང་ཞིག་རྟོགས་ན་མཐའ་དག་གསུང་རབ་ལ། །མི་འཛིགས་སྤོབས་པ་མཆོག་སྐྱེར་འདུས་པའི་ལམ། །ཇི་བཞིན་གསལ་མཛད་འཇམ་དབྱངས་བླ་མ་ཡི། །ཞབས་ཀྱི་པདྨར་རྟག་ཏུ་གུས་ཕྱག་འཚལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར། (གསང་སྔགས) གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ། (ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར) རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ། (ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར) བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ། (ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱི་འགྱུར) དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། (ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར) ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལ་བཏུས་པ། (ཁུ་དངོས་གྲུབ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བའི་འགྱུར) ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས་པ། (སྨྲྀ་ཏིའི་འགྱུར) རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་རྒྱུད། (ལྷ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འགྱུར) དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་གཉིས་སུ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ། (ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་འགྱུར) ཐམས་ཅད་གསང་བ། (ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར)

གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་སྐོར། (གསང་སྔགས) དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་མཛད་པ་ལ། (སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་འདུས་པའི་འགྲེལ་པ་བརྒྱད་ནི) གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ། (མཉྫུ་ག་ལ་ཤའི་རང་འགྱུར) སྒྲུབ་ཐབས་མདོར་བྱས། མདོ་བསྲེ། དཀྱིལ་འཁོར་ཆོ་ག་ཉི་ཤུ་པ། (གཞོན་ནུ་ཟུམ་པའི་རང་འགྱུར) རིམ་ལྔ། (རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར) བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཚིགས་བཅད་མ། (པ་ཚབ་ཀྱི་འགྱུར) ཚིག་ལྷུག (མདོ་སྡེ་འབར་གྱི་འགྱུར) བཅས་བརྒྱད་པོ་རྣམས་སོ། ། (སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་མཛད་པའི) སྤྱོད་པ་བསྡུས་པའི་སྒྲོན་མ། (རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར) དེའི་བཤད་པ། (སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཛད་པ། པ་ཚབ་ཀྱི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་ཀླུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི) དཀྱིལ་ཆོག (པ་ཚབ་ཀྱི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་མཛད་པའི) སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྦྱོང་། (ནག་ཚོའི་འགྱུར) བདག་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་རིམ་པ་དང་། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པ། (རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར) ཡ་ར་ལ་ཕ་ལ་སོགས་པ་ཚུལ་བཞིར་བཤད་པ། གསང་བ་འདུས་པའི་རོ་སྲེག་གི་ཆོ་ག (རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་སྒྲ་གཅན་འཛིན་དཔལ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི) དཀྱིལ་འཁོར་ཆོ་ག་གཟུང་འཇུག་གསལ་བ། (ས་ལོའི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་ཀླུའི་བློས་མཛད་པའི) བསྐྱེད་རིམ་རྣམ་གཞག་རིམ་པ། (རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར) ལས་ཀྱི་

མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ། (ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་སྒྲ་དབྱངས་བཅུ་གཅིག་པས་མཛད་པའི) རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ། (རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་ཀླུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི) རིམ་ལྔའི་འགྲེལ་པ་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ། (ནག་ཚོའི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་ཀླུའི་བློས་མཛད་པའི) རིམ་པ་ལྔ་ཡོངས་སུ་བསྡུ་བ། (པ་ཚབ་ཀྱི་འགྱུར) (ནག་པོ་དམ་ཚིག་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི) རིམ་ལྔའི་དཀའ་འགྲེལ། (ནག་ཚོའི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་ཀླུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི) རིམ་ལྔའི་དཀའ་འགྲེལ་དོན་གསལ་བ། (འདི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞིའོ་གསུང) (སློབ་དཔོན་ཛྙ་བྱ་ཀིརྟིའམ་སྐལ་ལྡན་གྲགས་པས་མཛད་པའི) རིམ་ལྔའི་དཀའ་འགྲེལ། (ཤཱཀྱ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་ཨ་བྷྱ་ཀ་རས་མཛད་པའི) རིམ་ལྔའི་འགྲེལ་པ་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར། (བི་ཎྜུ་ཏི་ཙནྡྲའི་རང་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་བརྩོན་འགྲུས་བཟང་པོས་མཛད་པའི་) རིམ་ལྔའི་དཀའ་འགྲེལ་དོན་གསལ་བ། (ཤེས་རབ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི) གསང་འདུས་འགྲེལ་པ་སྒྲོན་མ་གསལ་བ། (རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར) རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས། (གཞོན་ནུ་འབར་དང་བ་རིའི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་མཛད་པའི) སྒྲོན་གསལ་གྱི་དཀའ་གནད་བཤད་པ། (ཤཱཀྱ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་སྒེག་པའི་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི) གསང་འདུས་སྐྱེད་གཞིའི་བཤད་པ། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས། (སློབ་དཔོན་ནག་པོ་པས་མཛད་པའི) གསང་འདུས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་དང་རབ་གནས་གཉིས། (འགོས་འགྱུར) (པྲཛྙཱ་ཀ་ར་ཝརྨས་མཛད་པའི) རྒྱན་བདུན་རྣམ་པར་དགྲོལ་བ། (རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར) (ནག་པོ་པའི) རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་མཆོད་ཆོག (འགོས་འགྱུར) གསང་འདུས་གཏོར་ཆོག སྒྲུབ་ཐབས་མདོར་བྱས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། (སློབ་དཔོན་ཤཱནྟི་པས་མཛད་པའི) རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ (ཀརྨ་བཛྲའི་རང་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་པྲཛྙཱ་ཀ་ར་ཝརྨས་མཛད་པའི) དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་གྱི་རྡོ་རྗེ་བཟླས་པའི་འགྲེལ་པ་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་གཉིས། (རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་ཛྙ་བྱ་ཀིརྟིས་མཛད་པའི) སྒྲོན་གསལ་གྱི་ཊཱི་ཀ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་དང་དྲུག་པ། (ཀུ་མཱ་རའི་རང་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་ཀུ་མཱ་རས་མཛད་པའི) སྒྲོན་མ་གསལ་བ་མདོར་བཤད་པ་སྙིང་གི་མེ་ལོང་། (ཤཱཀྱ་བློ་གྲོས་ཀྱི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི) གསང་བ་འདུས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་དང་། སྒྲོན་གསལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། (སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་མཛད་པ་འདི་གཉིས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞིའོ་གསུང) གསང་འདུས་འགྲེལ་པ། (སྨྲྀ་ཏིས་མཛད་ཅིང་རང་འགྱུར) སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞལ་གྱི་ལུང་། (ལྷ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འགྱུར) ཞལ་ལུང་ཆུང་ངུ་དང་། སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་བཟང་གཉིས། (རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར) ཀུན་ཏུ་བཟང་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས། (སྨྲྀ་ཏིའི་རང་འགྱུར) བདག་སྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག (འགོས་

འགྱུར) གྲོལ་བའི་ཐིག་ལེ། (ཛྙཱ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འགྱུར) ཏེ་རཏྣ་ཀའི་སྒྲུབ་ཐབས། (ཏེ་བདུན་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་དོ) འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་འགྲེལ་པ། (སློབ་དཔོན་སྨན་པའི་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ) མཛེས་པའི་མེ་ཏོག (ཛྙཱ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འགྱུར) སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་བཟང་གི་འགྲེལ་པ། (སློབ་དཔོན་དཔལ་འབྲས་རྡོ་རྗེ་དང་། ཐ་ག་ནས་མཛད་པ་གཉིས་ རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར) ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། (སློབ་དཔོན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོས་མཛད་པའི) སྙིང་པོའི་སྙེ་མ། (བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྱུར) གྲོལ་བའི་ཐིག་ལེའི་འགྲེལ་པ། (སྨན་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ་དང་། དེས་མཛད་པའི) སྒྲུབ་ཐབས་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་གཏེར་གཉིས། (ཛྙཱ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་སྣང་མཛད་རྡོ་རྗེའི) སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྣང་བའི་རིམ་པ། (གཡུང་དྲུང་འོད་ཀྱི་འགྱུར) ཏེ་རཏྣ་ཀའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། (སློབ་དཔོན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོས་མཛད་པའི) དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག (བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པ་དང) དེའི་འགྲེལ་པ། (སློབ་དཔོན་དྲི་མེད་དཔལ་གྱིས་མཛད་པ་གཉིས་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་སྨན་པའི་ཟུ་རྒྱལ་བས་བྱིན་གྱིས་མཛད་པའི) གསང་བ་འདུས་པའི་དཀའ་འགྲེལ། (སློབ་དཔོན་དྲི་མེད་ཐྲས་པས་མཛད་པའི) གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་བདུན་གྱི་འགྲེལ་པ་དང་། (དེའི་སློབ་མ་སློབ་དཔོན་བློ་འོད་ཀྱིས་མཛད་པའི) ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་པ་དང་། (དཔལ་རྒྱན་པས་མཛད་པའི) དེ་ཉིད་བཅུ་པ་དང་གསུམ། (དར་མ་གྲགས་ཀྱི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི) གསང་འདུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སློབ་མ་ལ་ཕན་པ། (སློབ་དཔོན་བློ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པའི) རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོ་ག (བསོད་ནམས་རྒྱལ་བའི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་སྣང་བྱེད་བློ་བས་མཛད་པའི) ཨཀྵའི་ཆོ་ག་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ་དང་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོ་ག་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་དང་། (དཔལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི) དུས་ཐ་མའི་ཆོ་ག་དང་། གཤིན་པོ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གནས་ལ་འགོད་པ་དང་གསུམ། (ཤེས་རབ་གྲགས་ཀྱི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་ཀྲྀཥྞ་པས་མཛད་པའི) གསང་འདུས་བཤད་སྦྱར་སྙིམ་པའི་མེ་ཏོག (འགོས་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་བི་ཤྭ་མི་ཏྲས་མཛད་པའི) ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་པ། (སློབ་དཔོན་ཙེ་ལུ་པས་མཛད་པའི) གསང་འདུས་འགྲེལ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོན་ཤིང་། (ཛྙཱ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་ཐ་ག་ནས་མཛད་པའི) གསང་འདུས་འགྲེལ་པ། (རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་རྡོ་རྗེ་བཞད་པས་མཛད་པའི) གསང་འདུས་ལེའུ་བཅུ་བདུན་གྱི་འགྲེལ་པ། (བཻ་རོ་ཙ་ནའི་འགྱུར) གསང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ་དང་བཅས་པའི་འགྲེལ་པ། (སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོས་མཛད་པའི) གསང་འདུས་དཀའ་འགྲེལ། (རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར) འགྲེལ་ཆེན། (ཕྲ་རིང་གི་རང་འགྱུར་དུ་གྲགས་པ) ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། (སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་མཛད་པ། སྨྲྀ་ཏིའི་རང་

འགྱུར) ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག (མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི) གསང་འདུས་སྒྲུབ་ཐབས། (རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར) དེའི་རྣམ་བཤད། (ཀུན་ཏུ་བཟང་པོས་མཛད་པ། སུ་ག་ཏའི་རང་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་བསོད་སྙོམས་པས་མཛད་པའི) གསང་འདུས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་དང་སྒྲུབ་ཐབས་དང་། (ཁ་ཆེ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི) མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཐབས་རྣམས། (རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་གྲགས་པས་མཛད་པའི) གསང་འདུས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་མདོར་བསྡུས། (ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བས་བྱིན་གྱིས་མཛད་པའི) དཔལ་དགའ་བའི་སྒྲུབ་ཐབས། (སུ་ཧུ་ཤྲཱིས་མཛད་པའི) འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཐབས་(གཞོན་ནུ་འབར་གྱི་འགྱུར) གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་པའི་སྒྲུབ་ཐབས། (སྨྲྀ་ཏིའི་རང་འགྱུར) དཔལ་དགའ་བའི་རྡོ་རྗེའི་དབང་རབ་བྱེད། (བ་རིའི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་གྲགས་པས་མཛད་པའི) ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་དེ་ཁོ་ཉིད་རིན་པོ་ཆེ་སྣང་བ་རྩ་འགྲེལ། (འགོས་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་མཛད་པའི) དུག་ལྔ་སྦས་པའི་ལམ་མཆོག་ཏུ་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས་ (ཨཛྲི་ཛྲུ་ཏིས་མཛད་པ) དཔལ་བདེ་མཆོག་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས། (སློབ་དཔོན་ཐུ་བོ་ནཱ་ཏ་ཏིས་མཛད་པའི) རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཆོ་ག (སློབ་དཔོན་རབ་འཛིགས་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི) སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག (རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་རཏྣ་ཀིརྟིས་མཛད་པའི) བསྟན་པའི་ནོར་ཐམས་ཅད་པའི་སྒྲུབ་ཐབས། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་གསང་དོན། རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཀྱི་གསང་དོན། ཧེ་རུ་ཀའི་གསང་དོན། པདྨ་གར་དབང་གི་གསང་དོན། རིན་ཆེན་ཉི་མའི་གསང་དོན། ཏ་མཆོག་རོལ་པའི་གསང་དོན་རྣམ་པར་འགོད་པ་རྣམས། (སློབ་དཔོན་ཀུ་ཀུ་རཱ་ཛས་མཛད་པར་གྲགས་པ། ལྷ་རིན་པོ་ཆེའི་འགྱུར) (སྨྲྀ་ཏིས་མཛད་པའི) ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། (དེའི་རང་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་སྨན་པའི་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི) གསང་འདུས་ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་པ་ཡང་དག་རིག་བྱེད། (ལྷ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འགྱུར) སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པའི་འགྲེལ་པ། (སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར) སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་འགྲེལ་པ། (སྨྲྀ་ཏིས་མཛད་པ) ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པ། (སློབ་དཔོན་མི་གནས་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི) གསང་འདུས་ལྷ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་བསྟོད་པ། (རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར) (མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི) གསང་བ་འདུས་པའི་བསྟོད་པ་ (རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར) (སློབ་དཔོན་དགའ་བའི་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི) དབང་གི་བྱ་བ་མདོར་བསྡུས་པ་ལ། (མི་ཏྲི་པས་མཛད་པ) བཞི་པ་བཏགས་པ། (མཚུར་གྱི་འགྱུར) དབང་དེར་གཏད་པ་མདོར་བསྡུས་པ་སྟེ་ (བརྒྱད་དང་བཅུ་བཞི་པོ) ཕྱི་མ་གཉིས་མ་ཚང་ངོ། །སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་

ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཡན་ལག་བཞི་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་གནས་ལྡན་དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོས་སྦྱར་བ་དང་གསུམ་རྫོག་འགྱུར་མ་རྙེད་དོ། །ཞེས་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་འབྱུང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད།

གསང་བ་འདུས་པའི་ཆོས་འབྱུང་བུ་སྟོན་གྱིས་མཛད་པ། (གསང་སྔགས) འདི་ལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཆོས་འབྱུང་དང་། གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་བཤད་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་གསང་བའི་སྒོ་འབྱེད་ཅེས་ཀྱང་བྱེར་རོ། །འདི་སྤར་ཁ་ཅིག་ཏུ་གསུང་འབུམ་པོད་ ༼ཏ་པ༽ ༡༧ན༥ན་བཞུགས་སོ། །འདི་ལ་ཤོག་ལྡེབ་༥༣ཙམ་ཡོད།

གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་དོན་བསྡུ། (གསང་སྔགས) དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་ལ་ལྔ། སྡིག་སྒྲིབ་དག་པར་བྱེད་པ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒོམ་བཟླས་ཀྱི་ཁྲིད། བྱིན་རླབས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཁྲིད། གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ། ལམ་བགྲོད་པའི་རིམ་པ། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་དང་ལྔའོ། །གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ། ལུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ། སེམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ། ལུས་སེམས་ཐུན་མོང་བའི་གནས་ཚུལ་དང་གསུམ། ལུས་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ། རགས་པ། ཕྲ་བ། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་དང་གསུམ། ཕྲ་བ་ལ། གནས་པ་རྩ། གཡོ་བ་རླུང་། བཀོད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྣམས་སོ། །ལམ་བགྲོད་པའི་རིམ་པ་ལ་དྲུག་སྟེ། (བསྐྱེད་རིམ་ནི་སྔགས་ལམ་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཡིན་ལ) ༡ ལུས་དབེན་སྐུ་རྡོ་རྗེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། (ལུས་དབེན་སྔགས་ལམ་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད) ༢ ངག་དབེན་གསུང་རྡོ་རྗེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། (ངག་དབེན་སྦྱོར་ལམ་རྩེ་མོ) ༣ སེམས་དབེན་ཐུགས་རྡོ་རྗེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། (སེམས་དབེན་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ) ༤ ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ། (མ་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག) ༥ དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་རྫོགས་རིམ། (དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ) ༦ དབྱེར་མེད་ཟུང་འཇུག་གི་རྫོགས་རིམ་དང་དྲུག་གོ། (སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་སྒོམ་ལམ་དང་། མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་མི་སློབ་ལམ་ཡིན་པ་བཅས་སོ) རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྔ་ནི་ལུས་དབེན་ངག་དབེན་དུ་བསྡུས་ནས་ལྷག་མ་ལྔ་ལ་རིམ་ལྔ་ཟེར་རོ། །ལུས་དབེན་ལ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལུས་དབེན་དང་། རྫོགས་རིམ་པའི་ལུས་དབེན་གཉིས་ཡོད། བསྲེ་བ་སྐོར་དགུ་ནི། སད་དུས་ཀྱི་བསྲེ་བ་སྐོར་གསུམ། གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྲེ་བ་སྐོར་གསུམ། འཆི་དུས་ཀྱི་བསྲེ་བ་སྐོར་གསུམ་དང་དགུའོ། །དེ་ཡང་སད་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ། སད་དུས་ཀྱི་སྒྱུ་ལུས་ལོངས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ། སད་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་ལས་ལངས་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་དང་གསུམ། གཉིས་པ་ལ་གཉིད་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ། རྨི་ལམ་ལོངས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ། གཉིད་སད་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་དང་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་ལ་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ། བར་དོ་ལོངས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ། སྐྱེ་བ་

སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་དང་གསུམ་མོ། །རིམ་པ་དང་པོ་ལུས་དབེན་ནི༑ སྙིང་གའི་སྣ་རྩེར་ (སྙིང་གའི་སྣ་རྩེ་ཞེས་པ་སྙིང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་རྩ་མདུད་ཀྱི་དབུས་ལ་ཟེར) ཐུགས་ཀྱི་ཐིག་ལེའི་སྲོག་རྩོལ། གདོང་གི་སྣ་རྩེར་ (གདོང་གི་སྣ་རྩེ་ཞེས་པ་སྨིན་མཚམས་ཀྱི་དབུས་ཀྱི་རྩ་དབུ་མའི་ཡར་སྣེ་ལ་ཟེར) འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེའི་སྲོག་རྩོལ། གསང་བའི་སྣ་རྩེར་ (གསང་བའི་སྣ་རྩེ་ནི་རྩ་དབུ་མའི་མར་སྣེའམ་ཕོ་མོའི་རྟགས་ཀྱི་རྩེ་ལ་ཟེར) རྫས་ཀྱི་ཐིག་ལེའི་སྲོག་རྩོལ་དང་གསུམ་མོ། །རིམ་པ་གཉིས་པ་ངག་དབེན་ནི༑ ཕྱིའི་རྐྱེན་ལས་རྒྱ་དང༌། ནང་གི་རྐྱེན་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་ལ་རྡོར་བཟླས་དང༌། རྫས་གཞིག་འདུ་བའི་རླུང་གི་དུས་རིམ་དང་སྙིང་ཁའི་ཐུམ་པ་ཅན་ནོ། །རིམ་པ་གསུམ་པ་སྒྱུ་ལུས་ནི༑ ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་དཔེ་བཅུ་གཉིས་ཏེ། སྒྱུ་མ་ཆུ་ཟླ་མིག་ཡོར་གསུམ། །རྨི་ལམ་སྨིག་སྒྱུ་བྲག་ཆ་དྲུག །དྲི་ཟ་མིག་འཕྲུལ་འཇའ་མཚོན་དགུ། །ཆུ་བུར་གློག་དང་སྒྲ་བརྙན་ཏེ། །སྒྱུ་མའི་དཔེ་ནི་བཅུ་གཉིས་སོ། །རིམ་པ་བཞི་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རྫོགས་རིམ་ཐོབ་པ། མ་དག་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་འོད་གསལ་དུ་དག་པ། གང་ཟག་དེ་འཕགས་པར་སོང་བ། ས་དང་པོའམ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ། ཉོན་སྒྲིབ་ཀུན་བཏགས་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཀའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པ། འོད་གསལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་དྲུག་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ། །རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་ལས་ལུགས་ལྡོག་གི་ཉེར་ཐོབ་གྲུབ་པ། དག་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་ཐོབ་པ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་པ། གང་ཟག་དེ་དགྲ་བཅོམ་པར་གྱུར་པ་ནམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་བར་དུ་གནས་པའི་འཇའ་ལུས་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་ཐོབ་པ་དྲུག་དུས་མཉམ་མོ། །རིམ་པ་ལྔ་པ་ཟུང་འཇུག་ནི༑ དེ་འདྲའི་མཉམ་བཞག་དེ་ལས་ལྡང་ནས། ཡང་སྨིག་སྒྱུ་དེ་ནས་འོད་གསལ་བར་དུ་འཆར། འོད་གསལ་དེ་ནི་རྟོགས་པ་ཟུང་འཇུག་ཡིན་པས། སྐུ་དག་པ་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དང་ཐུགས་དག་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་སྐུ་ཐུགས་ངོ་བོ་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་པའོ། །དེ་ནས་སློབ་བཅས། སློབ་མེད། ཤིན་ཏུ་སློབ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གང་རུང་ཞིག་ཟླ་བ་དྲུག་གསུམ་བཅོ་བརྒྱད་གང་རུང་སྤྱོད་ཅིང༌། སློབ་པ་མཐའ་ཡི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་ཏེ། ཁ་སྦྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་ནམ། དབང་ཕྱུག་བརྒྱད་ལྡན་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡན་ལག་བདུན་ནི། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་དང་ཁ་སྦྱོར་བདེ་ཆེན་རང་བཞིན་མེད། །སྙིང་རྗེས་ཡོངས་གང་རྒྱུན་མི་ཆད་དང་འགོག་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དབང་ཕྱུག་བརྒྱད་ནི། སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དང༌། །རྫུ་འཕྲུལ་ཀུན་འགྲོ་གནས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དང༌། །ཅི་འདོད་བསྐྱེད་དང་ཡོན་ཏན་དབང་ཕྱུག་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དཔལ་གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ས་བཅད་བསྡུས་དོན་རྫོགས་སོ། །

གསང་བ་འདུས་པའི་ལུགས་གཉིས། (གསང་སྔགས) རྡོ་རྗེ་འཆང་ནས། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་སོགས་ལས་བརྒྱུད་པ་ལ། འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་དང་། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལ་སོགས་པ་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །

གསང་བ་རིགས་གསུམ། (གསང་སྔགས) སྐུ་རྡོ་རྗེ་རྣམ་སྣང་། གསུང་རྡོ་རྗེ་འོད་དཔག་མེད། ཐུགས་རྡོ་རྗེ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་གསུམ་མོ། །སྐུ་རྡོ་རྗེ་རྣམ་སྣང་གི་རིགས་ཀྱི་ནང་དུ་རིན་འབྱུང་། གསུང་རྡོ་རྗེ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ནང་དུ་དོན་གྲུབ། ཐུགས་རྡོ་རྗེ་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཀྱི་ནང་དུ་དྲུག་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་བསྡུས་པའོ། །རིགས་གསུམ་དང་འདྲ། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལྟར་རོ། །

གསང་བ་གསུམ། (གསང་སྔགས) སྐུའི་གསང་བ་གསུམ་དང་དོན་འདྲ།

གསང་བའི་ཐེག་པ། (གསང་སྔགས) སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་འདྲ། སྒྲ་བཤད་ནི། སྣོད་མིན་ལ་གསང་ཞིང་སྦས་པས་འགྲུབ་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ།

གསང་བའི་དམ་པ། ❶ གསང་བས་ཀྱང་ཆེས་གསང་བ། ❷ བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེའི་བློ་སྦྱོང་གི་ཉམས་ལེན་གྱི་མིང་། འདི་ལ་གསང་བའི་དམ་པའི་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྣོད་མིན་གསང་ཞིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས། གང་ཞིག་བདག་དང་གཞན་རྣམས་ནི། །མྱུར་དུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་དེས། །བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བྱ་བ། །གསང་བའི་དམ་པ་སྤྱད་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་དར་ཊཱིཀ་ལས་ཀྱང་། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་གང་ཞིག་བདག་དང་གཞན་རྣམས་ནི་མྱུར་དུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་དེས་བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བྱ་བ་སྣོད་མིན་ལ་གསང་ཞིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་གསང་བའི་དམ་པ་སྤྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

གསང་བའི་བདག་པོ། (གསང་སྔགས) ❶ ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ། སྒྲ་བཤད་ནི། གསང་བ་པ་ཞེས་གནོད་སྦྱིན་ལ་བྱས་ནས་དེའི་བདག་པོ་དང་། ཡང་ན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཀུན་གྱི་བདག་པོ་དང་། ཡང་ན་གསུང་གི་གསང་བ་ཐམས་ཅད་འཛིན་པ་སོགས་སྒྲ་བཤད་ཚུལ་མང་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །❷ རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་། སྒྲ་བཤད་ནི། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གསང་བ་ནི་གསང་སྔགས་ཡིན་ལ་དེའི་བདག་པོའམ་དེ་སྟོན་པ་པོ་ཡིན་པས་གསང་བའི་བདག་པོ་ཞེས་བྱའོ། །

གསང་བའི་རྡོ་རྗེ། (གསང་སྔགས) རྒྱལ་བའི་ཐུགས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཟེར། དེ་ལ་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་རྡོ་རྗེ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་རོལ་པའི་དགའ་སྟོན་‹ན༤ལས། དང་པོ་ལ་གསང་བའི་རྡོ་རྗེ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་བའི་ཐུགས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

གསང་བའི་སྣ་ཚེ། (གསང་སྔགས) དབུ་མའི་མར་སྣེ། སྣ་ཚེ། སྣ། སྣེ་མོ། མཐའ་རྣམས་འདིར་དོན་འདྲ།

གསང་བའི་དབང་། (གསང་སྔགས) གསང་དབང་ལ་གཟིགས།

གསང་བའི་མཐུལ། (གསང་སྔགས) དབང་གསུམ་པའི་རྟོགས་པ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཧཱུྃ་ཡིག་གི་རྣམ་པར་སྤྲོས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རི་རབ་གླིང་བཞི་མཁོ་དགུའི་དཔལ་འབྱོར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྒྱུར་ནས་འབུལ་བ་ལ་ཟེར། རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པ་ཆེན་པོས། ཐབས་མཆོག་བདེ་ཆེན་རྡོ་རྗེའི་རོལ་རྩེད་ཀྱིས། །སྟོང་ཕྱོགས་ཤེས་རབ་པདྨར་རོལ་པ་ལས། །ཟག་མེད་ལྷན་སྐྱེས་དགའ་བའི་རང་བཞིན་ཕྱི། །སྣོད་བཅུད་དཀྱིལ་འཁོར་བཀོད་པས་མཉེས་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་། ཀུན་གཟིགས་ལྔ་པ་ཆེན་པོས། རྡོ་རྗེའི་ལུས་ཀྱི་གསེར་ལྡན་ལྷུན་པོ་ན། །མཉམ་སྦྱོར་རྡོ་རྗེ་པདྨའི་ལྷུན་པོ་མཆོག །བཅུ་དྲུག་དགའ་བའི་རི་མོ་གླིང་བཞིས་བསྐོར། །དབུ་མ་བཅུ་གཉིས་ཁྱིམ་གྱི་རྒྱུ་ལམ་དུ། །རོ་རྐྱང་རླུང་གི་ཉི་ཟླའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཆར། །སྒྱུ་མའི་ལུས་སུ་ལྡང་བའི་རིན་ཆེན་བདུན། །ཟུང་འཇུག་ཁུམ་བཟང་ཡོངས་འདུས་བརྟོལ་སོགས། །དཀྱིལ་འཁོར་མགོན་པོ་དཔལ་ལྡན་བླ་མར་འབུལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསང་དབང་། (གསང་སྔགས) (དགེ་ལུགས) དབང་གསུམ་པ་གསང་དབང་གི་ངོ་བོ་ནི། བླ་མ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཐིག་ལེ་ལྕེ་ལ་བཞག་པ་མྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བྱའོ། །དེ་ནི་སྤྱིར་བཏང་ཡིན་ནོ། །ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱལ་མཆོག་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དབང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་གསལ་༡༧བ་༤ལས། གསང་དབང་ལ་དབྱེ་ན་བླ་མ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་སེམས་དུང་ཕོར་ལ་སོགས་པར་རྫས་ལྷག་མ་རྣམས་དང་བསྲེས་པ་སློབ་མར་སྦྱིན་པའི་གསང་དབང་ཙམ་པོ་དང་། བླ་མའི་གསང་རྫས་རྡོ་རྗེའི་ནོར་བུར་གནས་པ་མཐེ་ཁྲིན་གྱིས་བཙིར་ཏེ་སློབ་མའི་ཁར་སྦྱིན་པ་དང་། ཡུམ་གྱི་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བ་སྦྱིན་པ་མཆོག་གི་གསང་དབང་། བླ་མའི་རྡོ་རྗེས་གསང་རྫས་སློབ་མའི་ཁར་ཕྱིན་ནས་གསང་དབང་བསྐུར་བ་ཤིན་ཏུ་གསང་བའི་གསང་དབང་ངམ་ཤིན་ཏུ་མཆོག་གི་གསང་དབང་དང་གསུམ་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས། (གོང་གི་གསང་དབང་གསུམ་པ་ནི། དེ་

ཉིད་ལས། སློབ་དཔོན་རང་གི་རྡོ་རྗེ་སློབ་མའི་ཁར་བཞག་པ་དེས་དྭངས་ནས་འཐུངས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་འཐོབ་པ་ནི་མཆོག་ཏུ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།) སྒྲ་བཤད་ནི། ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསང་བའི་རྫས་ཀྱིས་བསྐུར་བའི་དབང་ཡིན་པས་ན་གསང་བའི་དབང་ངོ་། །ཞེས་རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ་བ་ལྟར་བཀོད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསང་འདུས་སྒྲོན་ལམ་ལས། གསང་དབང་ཡེ་ཤེས་བདུད་རྩི་མྱངས་པ་ཡིས། །ངག་གནས་རླུང་གིས་སྔགས་སུ་འཆར་བར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །(བཀའ་བརྒྱུད) གསང་དབང་ནི། བླ་མ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་སེམས་མྱངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་སེམས་གསང་བའི་རྫས་ཀྱིས་བསྐུར་བའི་དབང་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །བྱེད་ལས་ནི། གཙོ་བོར་ངག་གི་དྲི་མ་འཕྲུད་ཅིང་ངག་དག་པར་བྱས་ནས་གསུང་རྡོ་རྗེའི་ལོངས་སྐུ་འགྲུབ་པའི་ནུས་པ་འཛོག་པའོ། །

གསང་ཚིག (འདུལ་བ) ❶ གསང་བ་བྱ་རྒྱུའི་ཚིག ❷ དུག་ལ་སོགས་པ་སེལ་བའི་སྨུ་སྙེགས་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་མིང་། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། གསང་ཚིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དུག་ལ་སོགས་པ་བསལ་བ་ལ་དགོས་པ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོས་བཤད་པའི་རིག་བྱེད་དང་གསང་བསྔགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསང་གསུམ་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་དོན། སྒྲ་བཤད་ནི། དེ་རྣམས་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེ་བས་ན་མི་ཟད་པ། རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པས་ན་རྒྱན། འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་པས་ན་འཁོར་ལོའོ། །དུད་ཇུ་ཛྙ་ཛྙཱ་དྲའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད། ཡང་རྗེ་གུང་ཐང་པའི་རྗེའི་བསྟོད་འགྲེལ་པ་ལས། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་གྱི་བློ་ལས་འདས་པས་ན་གསང་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་གི་དོན་དུ་ཐུར་པས་ན་རྒྱན། གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་དུ་འཇུག་པས་ན་འཁོར་ལོ་སྟེ། ཞེས་གསུངས།

གསར་བུ། གསར་པ། བསླབ་པ་གཞོན་པ། ལས་དང་པོ་བ།

གསར་བུ་བ། གསར་བུ་དང་འདྲ།

གསས་མཁར། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། གསས་ཁང་ཞེས་པ་བོན་པོའི་ལྷ་ཁང་གི་མིང་དུ་གསུངས་འདུག་པས། གསས་མཁར་ཡང་བོན་པོའི་ལྷ་ཁང་གི་མིང་ཡིན་པར་མངོན་ཡང་། སྤྱིར་སྲས་མཁར་དགུ་ཐོག་ཅེས་པ་གསས་མཁར་དགུ་ཐོག་ཟེར་བ་ཞེ་ཡིན་སྙམ་ཡང་དཔྱད། སྤྱིར་བཏང་ཁ་རྒྱུན་ལ་མི་ལའི་སྲས་མཁར་དགུ་ཐོག་

འདི་མར་པའི་སྲས་དར་མ་དོ་སྡེའི་ཆེད་དུ་བསྐྲུན་པ་ཡིན་པས་སྲས་མཁར་ཞེས་བརྗོད་པ་རེད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

གསལ་ཆ་དང་གནས་ཆ། སེམས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་གསལ་ཆའི་ངར་དང་ལྡན་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་མི་རྟོག་པའི་གནས་ཆ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཟེར། ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་གསལ་ཆ་ཞེས་པ་ཡུལ་གྱི་གསལ་ཆའམ་དྭངས་ཆ་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། ཡུལ་ཅན་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་མ་ལྷོད་པར་གསལ་བར་རམ་དམ་པར་འཛིན་པ་ལ་ཟེར། སེམས་ལ་སྨུན་པ་བབས་པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་མི་གསལ་བ་དང་། བློའི་འཛིན་སྟངས་དམའ་དུ་སོང་བ་བཀག་ནས། དམིགས་པ་གསལ་བ་དང་། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཆ་གཉིས་ཀ་དགོས་སོ། །ཡུལ་གྱི་གསལ་ཆའམ་དྭངས་ཆ་ནི་བྱིང་བ་ཕྲ་མོའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡོད་པར་མངོན་ནོ། །

གསལ་བ་བས་ཀྱང་གསལ་བ། གསལ་གསལ་བ་དང་འདྲ།

གསལ་བྱེད། (བརྡ་སྤྲོད) རང་གྲོགས་དབྱངས་དང་སྦྱར་ནས་རང་གི་བརྗོད་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པས་ན་གསལ་བྱེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན། བོད་ཡིག་གི་གསལ་བྱེད་ཀ་ནས་ཨའི་བར་སུམ་ཅུ་ཡོད་དོ། །གསེར་ཏོག་སུམ་འགྲེལ་༣༢ལས། གནས་དང་བྱེད་པའི་རྣམ་འགྱུར་གསལ་ཞིང་། མིང་དང་ཚིག་དང་བརྗོད་པ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ན་གསལ་བྱེད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསལ་ཞིང་རིག་པ། ཤེས་པའི་ངོ་བོའམ་མཚན་ཉིད། སྒྲ་བཤད་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་ཞིང་ཡུལ་རིག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་ན། གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཤེས་པ་ལ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སོགས་མེད་པས་གསལ་བ་ཇི་ལྟར་འཛོག་ཅེ་ན། འདིའི་གསལ་ཞེས་པ་དཔེར་ན། དེ་རིང་ང་རིག་པ་གསལ་པོ་འདུག གསལ་པོ་མི་འདུག དེ་རིང་ང་རིག་པ་དྭངས་པོ་འདུག དྭངས་པོ་མི་འདུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་གསལ་བ་ལ་གོ་དགོས། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། གསལ་ཞེས་པ་ཡུལ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་བཤད་པ་ནི་ལེགས་པར་མ་མཐོང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ན་གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀས་ཡུལ་རིག་པའི་དོན་སྟོན་པས་དེ་གཉིས་ཟློས་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། གསལ་ཞིང་ཞེས་པས་ངོ་བོ་དང་། རིག་པ་ཞེས་པས་བྱེད་ལས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཚ་ཞིང་ཞེས་པས་མེའི་ངོ་བོ། སྲེག་པ་ཞེས་པས་དེའི་བྱེད་ལས་སྟོན་པ་བཞིན་ནོ། །

གསལ་ཤིང་ལ་བརྙོན་པ། གསལ་ཤིང་གིས་ཕུག་པ།

གསལ་ལ་མ་གསལ། ཅུང་ཟད་གསལ་ཡང་ཕལ་ཆེར་མི་གསལ་བ།

གསལ་གསལ་བ། གསལ་བ་དག་པས་ཀྱང་ཆེས་དྲི་མ་མེད་ཅིང་གསལ་བ། སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གསུང་།

གསལ་གསལ་པོ། གསལ་གསལ་བ་དང་འདྲ།

གསུག ❶ རྙོག་ཟན་དང་། གསང་སྔེ་གཞལ་དུ་འཇུག་པ་བཅས་ཀྱི་དོན་དུ་བཤད། སྦྱིན་བདག་གིས་མ་ཤེས་པར་གཡོག་པོ་ལ་ཟན་པ་སྦྱེར་ནས་འབྲུ་སོགས་མང་དུ་གཞལ་དུ་འཇུག་པའི་དོན་ནོ། །འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ ཆུ ༤༧བ༢ལས། གསུག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གསང་སྔེ་གཞལ་དུ་གཞུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་གསུག་ཟོས་པའི། །ཉེན་གྱིས་བརླག་པར་འགྱུར་བ་མང་། །གཞན་ཡང་། གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལས། ཡང་དག་གདམས་ཀྱང་ཁྲོ་བས་ཀུན་སློང་འགོག་ཏུ་མེད་པས་ཡབ་ཀྱི་ཚིག་ལ་ཉན་དུ་མ་འདོད་དེ་བློན་པོ་འགའ་ལ་གསུག་བྱིན་ཏེ་མགུ་བར་བྱས་ནས་སྲིད་འཕྲོག་པའི་སྟ་གོན་ལ་ཞུགས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ཟན་པ། བྱ་དགའ། བླ་ཟན། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྡོང་བུ་ལས། གསུག་དང་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་དྲིན་དང་། །སྨད་འཚོང་ཟླ་དང་ལེགས་བརྗོད་དང་། །ཁྲ་ཡི་ཟླ་དང་གནས་ཀྱི་རྙལ། །འདི་ཉིད་དུ་ནི་ཟླང་བུ་སྟེ། །དྲུག་པོ་ཡུན་རིང་ཐོབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། རིགས་རྒྱུད་རྒྱུད་ཀྱིས་དོགས་པས་ན། །བློ་ཆུང་ཅུང་ཟད་རྙེད་པ་གསོག །མཁས་པ་རིགས་རྒྱུད་མཐོ་ཐོབ་ཕྱིར། །གསུག་བཞིན་གཞན་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་།

གསུག་པ། གསུག་དང་འདྲ།

གསུང་། ངག་གི་ཞེ་ས།

གསུང་གི་གནང་བ་སྩལ། བླ་མ་ཡི་དམ་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་འམ། ཉམས་སྣང་། རྨི་ལམ་སོགས་སུ་ལུང་བསྟན་པ་འམ་ཆོས་གསུང་བ་སོགས་ལ་ཟེར།

གསུང་བགྲོས། གསུང་གྲོས་དང་འདྲ། རྗེའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་གསུང་བགྲོས་ཞེས་སྣང་ངོ་། །

གསུང་གྲོས། བཤད་གྲོས། བཤད་གྲོལ། གསུང་རྒྱུན། རྗེའི་ལམ་རིམ་དུ་གསུང་གྲོས་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

གསུང་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། ཧཱུྃ་ཡིག་ལ་སོགས་པ་སྔགས་ཀྱི་ཡིག་འབྲུ་རྣམས་ལ་གསུང་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཟེར། ཡང་ཀློང་རྡོལ་བླ་མས། །སྔགས་ཀྱི་ནུས་པ་རྒྱུད་ལས

བཤད་ལྟར་འགྲུབ། །ཐ་མལ་ངག་རྣམས་འབྱུང་འཇུག་རླུང་གི་གདངས། །ཐུགས་ཀྱི་རང་སྒྲ་སྒྲོག་པར་རེས་འགའ་གཟིགས། །དེ་ལ་གསུང་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཟེར། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

གསུང་རྗེས་བསྟན་གྱི་ཚོ་འཕྲུལ། རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཚོ་འཕྲུལ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

གསུང་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཚོ་འཕྲུལ། གསུང་རྗེས་བསྟན་གྱི་ཚོ་འཕྲུལ་དང་འདྲ།

གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ། མཉེན་པོ། (སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་དགེ་རྩ་སྨིན་པའི་ཕྱིར་མཉེན་པོ) འཇམ་པ། (ཐོས་པའི་མོད་ལ་ཡིད་བདེ་བར་བྱེད་པས་གསུང་འཇམ་པ) ཡིད་དུ་འོང་བ། (བརྗོད་བྱའི་དོན་བཟང་བས་ཡིད་འོང) ཡིད་དུ་འཐད་པ། (རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་བཟང་བས་ཡིད་དུ་འཐད་པ) དག་པ། (འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་བླ་ན་མེད་པའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པས་དག་པ) དྲི་མ་མེད་པ། (ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ) གསལ་བ། (ཚིག་དང་ཡི་གེ་སོ་སོར་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གསལ་བ) སྙན་ཅིང་འཇེབས་པ། (མུ་སྟེགས་ཅན་བློ་གྲོས་ངན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྟ་བ་འཇོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་སྙན་ཅིང་འཇེབས་པ) མཉན་པར་འོས་པ། (སྒྲུབ་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་མཉན་པར་འོས་པ) མི་ཚུགས་པ། (ཕ་རོལ་གྱི་སྨྲ་བ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཅད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་ཚུགས་པ) སྙན་པ། (ཡིད་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྙན་པ) དུལ་བ། (འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དུལ་བ) མི་རྩུབ་པ། (བསླབ་པ་བཅའ་བའི་བདེ་བའི་ཐབས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་རྩུབ་པ) མི་རྒྱངས་པ། (དེ་ལས་འདས་པ་ན་ཡང་དག་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་རྒྱངས་པ) རབ་ཏུ་དུལ་བ། (ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འདུལ་བ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་དུལ་བ) རྣ་བར་སྙན་པ། (རྣམ་པར་གཡེང་བའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྣ་བར་སྙན་པ) ལུས་ཚིམ་པར་བྱེད་པ། (ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལུས་ཚིམ་བྱེད) སེམས་ཚིམ་པར་བྱེད་པ། (ལྷག་མཐོང་གི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སེམས་ཚིམ་བྱེད) སྙིང་དགའ་བར་བྱེད་པ། (ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྙིང་དགའ་བར་བྱེད་པ) དགའ་བདེ་སྐྱེད་པ། (ལོག་པར་ངེས་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར་དགའ་བདེ་སྐྱེད་པ) ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མེད་པ། (སྒྲུབ་པ་པོ་འགྱོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མེད་པ) ཀུན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བ། (ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྟེན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཀུན་ཤེས་བྱ) རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བ། (བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྟེན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རིག་བྱ) རྣམ་པར་གསལ་བ། (སློབ་དཔོན་གྱིས་དཔེ་མཁྱུད་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་གསལ་བ) དགའ་བར་བྱ་བ། (རང་གི་དོན་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དགའ་བར་བྱ་བ) མངོན་པར་དགའ་བར་འོས་པ།

(རང་གི་དོན་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུབ་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མངོན་པར་དགའ་བར་འོས་པ) ཀུན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་གཞུག་ཏུ་འོས་པ། (བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཀུན་ཤེས་པར་བྱ་བ་གཞུག་ཏུ་འོས་པ) རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བར་གཞུག་ཏུ་འོས་པ། (བསམ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རིག་བྱར་གཞུག་ཏུ་འོས་པ) རིགས་པ། (ཚད་མ་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རིགས་པ) འབྲེལ་བ། (ཇི་ལྟར་འོས་པར་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་བ) ཟློས་པའི་སྐྱོན་མེད་པ། (འབྲས་བུ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟློས་སྐྱོན་མེད་པ སེང་གེའི་སྒྲ་ཡི་ཤུགས་ཅན། མུ་སྟེགས་ཀྱི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་སྐྲག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ) གླང་པོ་ཆེའི་སྒྲ་སྐད། (རྒྱ་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གླང་པོ་ཆེའི་སྒྲ་སྐད) འབྲུག་གི་སྒྲ་སྐད། (ཟབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲུག་གི་སྒྲ་སྐད) ཀླུའི་དབང་པོའི་སྒྲ་དབྱངས། (གཟུང་བར་འོས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཀླུའི་དབང་པོའི་སྒྲ་དབྱངས) དྲི་ཟའི་གླུ་དབྱངས། (སྙན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དྲི་ཟའི་གླུ་དབྱངས) ཀ་ལ་པིངྐའི་སྒྲ་དབྱངས། (ཇོ་བ་དང་འཛེམས་པའི་ཕྱིར་ཀ་ལ་པིངྐའི་སྒྲ་དབྱངས) ཚངས་པའི་སྒྲ་དབྱངས་བསྒྲགས་པ། (ཐག་རིང་པོར་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཚངས་པའི་སྒྲ་དབྱངས་བསྒྲགས་པ) ཤང་ཤང་ཏེའུའི་སྒྲ་དབྱངས་གྲགས་པ། (གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བཀྲ་ཤིས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཤང་ཤང་ཏེའུའི་སྒྲ་དབྱངས་གྲགས་པ) ལྷ་ཡི་དབང་པོའི་དབྱངས་ལྟར་སྙན་པ། (འདའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷའི་དབང་པོའི་དབྱངས་ལྟར་སྙན་པ) རྔའི་སྒྲ། (རྔའི་སྒྲ་ནི་བདུད་དང་གླགས་འཚོལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱལ་བའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ) མ་ཁེངས་པ། (བསྟོད་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་ཁེངས་པ) མི་དམའ་བ། (སྨད་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་དམའ་བ) སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ། (ལུང་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ) སྒྲ་ཟུར་མ་ཆག་པ། (དྲན་པ་ཉམས་པས་མི་གསུང་བའི་ཕྱིར་སྒྲ་ཟུར་མ་ཆག་པ) མ་ཚང་བ་མེད་པ། (གདུལ་བྱའི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་མ་ཚང་བ་མེད་པ) མ་ཞུམ་པ། (རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་མ་ཞུམ་པ) མི་ཞན་པ། (འཇིགས་པ་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་ཞན་པ) རབ་ཏུ་དགའ་བ། (མི་སྐྱོ་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་དགའ་བ) ཁྱབ་པ། (རིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཁྱབ་པ ཆུབ་པ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཕུན་ཚོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཆུབ་པ) རྒྱུན་ཆགས་པ། (རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱུན་ཆགས) འབྲེལ་བ། (རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་བ) སྒྲ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱེད་པ། (སྒྲ་གཅིག་ལས་སྒྲའི་རྣམ་པར་རིག་པ་དུ་མ་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱེད་པ) དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཚིམ་པར་བྱེད་པ། (གཅིག་ལས་དོན་དུ

མའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཚིམ་པར་བྱེད་པ) མ་སླད་པ། (དམ་བཅའ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གནས་པའི་ཕྱིར་མ་སླད་པ) མི་འགྱུར་བ། (དུས་ལ་བབས་པར་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་བ) མ་བརྟབས་པ། (རྟབ་རྟབ་པོ་སྟེ་བྲེལ་ཟིང་ཚབ་ཚུབ་ཏུ་མི་གསུང་བའི་ཕྱིར་མ་བརྟབས་པ) ཁོར་ཡུག་ཀུན་ཏུ་གྲགས་པ། (རིང་བ་དང་ཉེ་འཁོར་དུ་མཚུངས་པར་ཐོས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འཁོར་ཀུན་ཏུ་གྲགས་པ) རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ། (འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་མཆོག་དང་ལྡན་པ) ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན་ལ་འཕྲི་སྣོན་ཅུང་ཟད་བགྱིས་ཏེ་བཀོད། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་རྟོག་གེ་འབར་བར་ཡང་ཚིག་ཟུར་རེ་གཉིས་མ་གཏོགས་དེ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །བྲུ་ཆོས་འབྱུང་དང་། གང་སྐྱོལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་དུ་འང་དེ་ལྟར་གསལ་ལོ། །

གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི། མདོ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་སུ་གསུངས་པའི་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ནི། མཉེན་འཇམ་ཡིད་འོང་ཡིད་དུ་འཐད། །དག་ཞིང་དྲི་མེད་འོད་གསལ་འཛེབས། །མཉན་འོས་མི་ཚུགས་སྙན་ཞིང་དུལ། །མི་རྩུབ་མི་བརླང་རབ་ཏུ་དུལ། །རྣར་སྙན་ལུས་དང་སེམས་ཚིམ་བྱེད།། སྙིང་དགའ་བྱེད་དང་དགའ་བདེ་སྐྱེད། །ཡོངས་སུ་མི་གདུང་ཀུན་ཤེས་བྱ། །རྣམ་པར་རིག་བྱ་རྣམ་པར་གསལ། །དགའ་དང་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱེད། །ཀུན་ཏུ་ཤེས་བྱེད་རྣམ་རིག་བྱེད། །རིགས་པ་དང་འབྲེལ་ཉེས་སྐྱོན་མེད། །སེང་གེའི་ང་རོའི་ཤུགས་དང་ལྡན། །གླང་ཆེན་སྒྲ་དང་འབྲུག་གི་དབྱངས། །ཀླུ་དང་དྲི་ཟ་ཀ་པིང་དབྱངས། །ཚངས་དབྱངས་ཤང་ཤང་ཏེའུའི་དབྱངས། །ལྷ་དབང་དབྱངས་དང་རྔ་ཡི་སྒྲ། །མ་ཁེངས་པ་དང་མི་དམའ་དང་། །སྒྲ་རྣམས་ཀུན་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས། །ཚིག་ཟུར་མ་ཆད་ལྡབ་ལྷིབ་མེད། །མ་ཆང་མེད་ཅིང་མ་ཞུམ་དང་། །མི་ཞན་རབ་དགའ་ཁྲབ་པ་དང་། །ཚུབ་དང་རྒྱུན་ཆགས་འབྲེལ་བ་དང་། །སྒྲ་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱེད། །དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཚིམ་པར་བྱེད། །མ་སླད་མི་འགྱུར་མ་བརྟབས་དང་། །འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་ཏུ་གྲགས། །འདོད་ཆགས་ཞི་བྱེད་ཞེ་སྡང་འདུལ། །གཏི་མུག་སེལ་བྱེད་བདུད་ཚར་གཅོད། །རྣམ་པ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་པ་སྟེ།། གསུང་དབྱངས་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་འོ། །ཞེས་གསུངས། རྗེའི་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་། གསུང་མཉེན་འཇམ་ཞིང་ཡིད་འོང་ཡིད་དུ་འཐད། །དག་ཅིང་དྲི་མེད་འོད་གསལ་སྙན་ལ་འཛེབས། །མཉན་པར་འོས་ཤིང་མི་ཚུགས་སྙན་ཞིང་དུལ། །མི་རྩུབ་མི་བརླང་རང་དུལ་རྣ་བར་སྙན། །ལུས་སེམས་སྙིང་ནི་ཚིམ་བྱེད་དགའ་བདེ་སྐྱེད། །གདུང་མེད་ཀུན་ཏུ་ཤེས་བྱ་རྣམ་རིག་བྱ། །རྣམ་གསལ་དགའ་བྱེད་མངོན་པར་དགའ་བྱེད་ཅིང་། །ཀུན་ཤེས་བྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད། །རིགས་ཤིང་འབྲེལ་ལ་ཉེས་པའི་སྐྱོན་དང་བྲལ། །སེང་གེ་གླང་ཆེན་འབྲུག་དང་ལག་འགྲོའི་

དབང་། །དྲི་ཟ་ཀ་ལ་པིང་ཀ་ཚངས་པ་དང་། །ཤང་ཤང་ཏེའུ་དབང་པོའི་དབྱངས་ལྟར་སྙན། །ཇ་སྒྲ་མ་ཁེངས་མི་དམའ་ཀུན་རྗེས་ཞུགས། །ཚིག་ཟུར་ཕྱིན་ཅིང་མ་ཚང་མེད་པ་དང་། །མ་ཞུམ་མི་ཞན་རབ་དགའ་ཁྱབ་ཅིང་ཆུབ། །རྒྱུན་ཆགས་འབྲེལ་ཞིང་སྒྲ་ཀུན་རྫོགས་པར་བྱེད། །དབང་པོ་ཀུན་ཚིམ་མ་སྨད་མི་འགྱུར་ལ། །མ་བརྟགས་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་གྲགས། །དུག་གསུམ་སེལ་བྱེད་བདུད་དཔུང་ཚར་གཅོད་ཅིང་། །རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པར་འབྱུང་། །དེ་ལྟར་བཞི་ཡིས་ལྷག་པའི་དྲུག་ཅུའི་དབྱངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཡན་ལག་ཅེས་པའི་ཡོན་ཏན་ལའང་འཇུག་པས། གསུང་གི་ཡོན་ཏན་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འདིའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡན་ལག་ཅེས་པའི་དོན་དུ་གཟིགས།

གསུང་འཕྲོས། ❶ བཀའ་མོལ། སྐད་ཆ། རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པའི་རང་རྣམ་དུ་ཀཱུ་ལའི་ཆོས་བཟང་ལས། ཁྲི་ལྷམ་དེ་ནི་ཐུགས་སྐྱོ་ནས་གསུང་འཕྲོས་གནང་རྒྱུ་མི་འདུག་ལྟ་བུ། ❷ གཏམ་གྱི་འཕྲོས།

གསུང་ཚངས་པའི་དབྱངས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་གི་ཡོན་ཏན་ཞིག དེའི་སྒྲ་བཤད་ཚངས་པའི་དབྱངས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

གསུང་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ། གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རྒྱུ་མི་འཆད་པའི་དོན། སྒྲ་བཤད་ནི། གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེ་བས་ན་མི་ཟད་པ། རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པས་ན་རྒྱན། འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་པས་ན་འཁོར་ལོའོ། །དངུལ་ཆུའི་གསུང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

གསུམ་ག གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད། འདི་ལ་གསུམ་ཁ་ཞེས་བྲིས་པ་སྣང་ཡང་། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དང་། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཐམས་ཅད་དུ་གསུམ་ག་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །རྟགས་མཚུངས་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀུང་འདི་ཉིད་དག་པར་སེམས་ཏེ། རྟགས་འཇུག་རྩ་བ་ལས། མོ་ཡིས་མོ་ཡི་མིང་མཐའ་དྲང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེས་འཇུག་གི་མོ་ཡིག“མ”འི་རྗེས་སུ། མིང་གཞིའི་མོ་ཡིག“ག”འཇུག་པ་བརྡ་སྤྲོད་པའི་གཞུང་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྗེས་འཇུག་བཅུའི་ནང་གི་མོ་ཡིག ང་མ་འ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ། མིང་གཞིའི་མོ་ཡིག ག་ཇ་ད་བ་ཛ་ཝ་ཞ། ཟ་འ་ཡ་ཤ་ས། ང་ཉ་ན་མ། ར་ལ་ཧ་ཨ་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་འཇུག ཞིབ་པར་རྟགས་མཚུངས་འདྲེན་ཚུལ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

གསུམ་དཀའ། <ཏྲི་ནཧྣ་ན> ཟླ་བའི་མིང་ཡིན་པར་བཤད།

གསུམ་ཆ། དུམ་བུ་གསུམ་དུ་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག

གསུམ་ལྡན། ❶ གསུམ་དང་ལྡན་པ། ❷ ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྡན་ལ་གཟིགས། ❸ གསུམ་ལྡན་དུས།

གསུམ་ལྡན་དུས། <ཏྲེ་ཏཱ་ཡུ་གཾ> བསྐལ་པ་དང་པོའི་དུས་སུ་དགེ་བཅུ་རྫོགས་པར་སྤྱོད་ཅིང་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་དཔལ་ཆ་ཙམ་ཡང་མ་ཉམས་པར་གནས་པས་རྫོགས་ལྡན་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ནས་མི་རྣམས་ཀྱིས་འཁྲིག་པ་སྤྱོད་ཅིང་མ་བྱིན་པར་བླངས་པས་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་དཔལ་ཆ་བཞིར་བགོས་པའི་གཅིག་ཟད་བས་གསུམ་ལྡན་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཡུན་ཚད་ནི་༡༢༩༦༠༠༠ས་ཡ་གཅིག་དང་ཉིས་འབུམ་དགུ་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ཡོད་པར་དུས་འཁོར་ལས་བཤད། གོང་དུ་བཤད་པའི་ལོ་ཚད་དེ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་ཧི་ནྡཱུའི་ཆོས་ལུགས་ནང་ཡང་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་འབྱུང་བས། ཐ་སྙད་དེ་དག་ནང་པས་ཕྱི་རོལ་པའི་གཞུང་ནས་ཚུར་བླངས་པར་ངེས་སོ། །

གསུམ་ཚ། རང་གི་བུ་ཕྲུག་གི་བུ་ལ་ཚ་བོ་དང་། དེའི་ཕྲུག་གུ་ལ་ཡང་ཚ་དང་། (ཡང་ཚ་ནི་རང་གི་ཕ་ནས་བརྩིས་པའི་མི་རབས་བཞི་པ་ཡིན) དེའི་ཕྲུག་གུ་ལ་གསུམ་ཚ་ཟེར། (གསུམ་ཚ་ནི་རང་གི་ཕ་ནས་བརྩིས་པའི་མི་རབས་ལྔ་པ་ཡིན) ཇོ་བོའི་བླ་མ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་རྩ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་པཎྜི་ཏ་ཏཱ་ལ་ནག་པོ་ཞེས་པས་ཇོ་བོ་བོད་དུ་བྱོན་ཁར་ཁྱོད་བོད་དུ་ཕྱིན་ན་ཕ་ལས་བུ་ཇིག བུ་ལ་ཚ་བོ་ཇིག ཚ་བོ་ལས་ཡང་ཚ་ཇིག ཡང་ཚ་ལས་གསུམ་ཚ་ཇིག་པ་ཞིག་འོང་། དེ་ནས་འཆལ་ཏེ་འགྲོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་རོ། །

གསུར། <གནྡྷ> མི་ནག་པའི་ཡུལ་སྲོལ་ལ་ཚེ་འདས་བར་དོ་བའམ་དྲི་ཟའི་རིགས་ལ་དཀར་གསུམ་མངར་གསུམ་དང་རྩམ་པ་ཇ་མར་སོགས་བསྲེས་ནས་མེར་བསྲེགས་པའི་དྲིའི་སྲིན་གཏོང་ཞིག་གི་མིང་། འདི་ལ་གསུར་གཏོང་བ་ཟེར། སེར་འབྲས་སོགས་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཁག་ལ་དེ་འདྲ་བྱེད་སྲོལ་མེད། དེ་གྲོང་གསེབ་པའི་ལུགས་སྲོལ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་གསུར་གྱི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དོད་གནྡྷ་ཞེས་པ་དྲིའམ་དྲི་མའི་དོན་ཡིན། སྒྲ་བཤད་ནི། གསུར་ཞེས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཟུགས་མཛེས་ཀྱི་མཚན་ཐགས་ "སུ་རཱུ་པ" ཞེས་པ་ལས་གྲུབ་ནས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པར་༸རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་«གསུར་ཆོག་གི་རིམ་པ་ཡིད་བཞིན་འདོད་འཛོ»ལས་གསུངས་སོ། །གསུར། བསུང་། དྲི་བསུང་། དྲི་རྣམས་དོན་གཅིག ཛ་གསུར། མར་གསུར། དཀར་གསུར། དམར་གསུར་ལྟ་བུ།

གསེག་མ། དུམ་བུར་ཆག་པའི་རྡོའི་མིང་། རྡོ་ཆག་གྲུགས། ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྙིང་པོའི་རྣམ་པར་འགྲེལ་བའི་ཚིག་གི་དོན་གྱི་ཟླ་ཟེར་ ༼གསོ་རིག་ཀོ་པ་༡༠༤༧༽ ལས། གསེག་མ་ནི། རྡོའི་དུམ་གྲུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

གསེག་ཤང་། (འདུལ་བ) བསོད་སྙོམས་བསླང་བའི་བརྡ་གོ་བྱེད། གསིལ་བྱེད་འཁར་གསིལ་རྣམས་དོན་གཅིག

གསེབ་ལམ། སྲང་ལམ། ལམ་ཆུང་ཆུང་། ལུང་སྦྲན་ཚིགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ལམ་སྦྲན་ནི་གསེབ་ལམ་མོ། །ཞེས་གསུངས།

གསེབ་ལམ་གྱིས་འཚོ་བ། (འདུལ་བ) རྐུན་པོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཡིན་པར། ལུང་སྦྲན་ཚིགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། །

གསེར། ❶ རིན་ཆེན་དང་པོ་ཟེར། ❷ ཚིག་གི་འགོར་སྦྱར་ན་ཞེ་སའི་ཚིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཚིག་ཅིག་སྟེ། དཔེར་ན་སྐུ་གདུང་ལ་གསེར་གདུང་། ཞལ་རས་ལ་གསེར་ཞལ། ཆང་དང་བཏུང་བའི་རིགས་ལ་གསེར་སྐྱེམས། བཀའ་ཡིག་ལ་གསེར་ཡིག ཞྭ་བ་ལ་གསེར་སྙན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །

གསེར་སྐྱེམས། ① ཆོས་སྐྱོང་ལ་འབུལ་རྒྱུའི་ཇ་ཁུ་སོགས་ལ་གསེར་སྐྱེམས་ཟེར། ② རྒྱལ་པོའི་བཏུང་བ་ལ་རྒྱ་ནག་པས་གསེར་སྐྱེམས་ཟེར་བ་ཡིན་འདུག་ཅིང་། ཐ་སྙད་དེ་རིམ་པས་བོད་དུ་དར་བར་སེམས་ཏེ། གསེར་སྐྱེམས་དང་། གསེར་ཞལ། གསེར་ཡིག་པ་རྣམས་རྒྱ་ནག་གི་བརྡ་ཡིན་པར། ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་གསུངས་སོ། །③ ཞལ་སྐྱེམས་པའམ་སྐོམ་པའི་དུས་སུ་འཐུང་རྒྱུའི་བཏུང་བའི་རིགས་ལ་གསེར་སྐྱེམས་ཟེར། གསེར་ཞེས་པ་ནི་གསེར་ལྟར་རིན་ཐང་ཆེ་བའམ་རྩ་བ་ཆེ་བའི་དོན་ཏེ་ཞེ་སའི་ཚིག་ཅིག་གོ། དཔེར་ན་རྣམ་མཆོག་ལ་གསེར་སྙན་ཞེས་པ་དང་། གདོང་ལ་གསེར་ཞལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །ཀློང་རྡོལ་བླ་མས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་བཤད་དེ། རྒྱལ་པོ་ཞལ་སྐོམ་པའི་སྐབས་སུ་བཏུང་བ་ཆ་ལྟ་བུ་བཞེས་རྒྱུ་ལ་གསེར་སྐྱེམས་ཟེར་ཞིང་ཞེ་ས་བྱས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ཆང་གི་ནང་དུ་འབྲུ་དང་གསེར་ཞུག་སྟེ་ཕུལ་བ་གསེར་སྐྱེམས་སུ་བྱས་པ་བརྡ་མ་གོ་བའི་བབས་ཅོལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། རྒྱ་གར་དུ་བཟའ་བའི་རིགས་ལ་གསེར་ཏོག་དང་དངུལ་ཏོག་ཞུག་པའི་ལུགས་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། དེང་སང་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་མངར་ཆའི་རིགས་ལ་དངུལ་ཏོག་སྦྱར་བ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་། གསེར་ཏོག་དང་དངུལ་ཏོག་ཞུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཟས་དུག་སེལ་བའི་ཆེད་ཡིན་ལ། དེའི་སྲོལ་བོད་དུ་ཁྱུང་བར་ཡང་སྲིད་དོ། །ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་༧༨༢ལས་ཀྱང་། གསེར་སྐྱེམས་དང་གཡུ་ཐོན་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་དོ། །གསེར་སྐྱེམས་ཞེས་བཏུང་བར་གསེར་ཞུག་པ་དང་། གཡུ་ཐོན་ཐོག་པ

ཡིན་ཟེར་ཡང་མ་དག་པ་སྟེ་བཟའ་བའི་སྟེང་དུ་གཡུ་བཟང་པོ་བཞག་པར་སྣང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསེར་གྱི་རྒྱལ་མཚན། ❶ གསེར་ལས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན། ❷ གསེར་འབྲུ་སྟེ་ཁང་པའི་རྩེ་ཐོག་གི་གསེར་རྒྱན། ལོཙྪ་བ་ཆེན་པོ་ནག་ཚོས་མཛད་པའི་བསྟོད་པ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལས། ཤར་ཕྱོགས་ཟ་ཧོར་ཡུལ་མཆོག་ན། །དེ་ན་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ཡོད། །བི་ཀྲ་མ་ནི་པུ་ར་ཡིན། །དེ་ཡི་དབུས་ན་རྒྱལ་པོའི་ཁབ། །ཕོ་བྲང་ཤིན་ཏུ་ཡངས་པ་ཡོད། །གསེར་གྱི་རྒྱལ་མཚན་ཅན་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

གསེར་གྱི་སྒོ། ❶ གསེར་གྱིས་བཟོས་པའི་སྒོ། ❷ སྤྱི་གཙུག་ལའང་འཇུག་སྟེ། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་༤༧༢བ་ལས། གསེར་གྱི་སྒོ་ནི། སྤྱི་གཙུག་སྟེ། ཞེས་གསུངས།

གསེར་གྱི་མངལ། ལྷ་ཚངས་པའི་མིང་སྟེ། གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་གྱི་པདྨ་ལས་སྐྱེས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད། ཡང་བཤད་ཚུལ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ། གསེར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྒོང་ང་ནི་གསེར་ཡིན་ལ་དེའི་སྙིང་པོ་ནི་མངལ་ཏེ་དེ་ལས་བྱུང་བས་སོ། །དངུལ་ཆུའི་གསུང་ན་གསལ།

གསེར་གྱི་མཆོད་སྡོང་། གསེར་གྱི་ཀ་བ་ལ་ཟེར། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ཚུ ༧༥༢ན༥ལས། གསེར་གྱི་མཆོད་སྡོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གསེར་གྱི་ཀ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསེར་གྱི་གདན་པ། པང་ལེབ་ལྟ་བུའི་གསེར་ལེབ་མོའི་མིང་།

གསེར་གྱི་ཐང་མ། གསེར་མང་པོ་ཐང་ལ་བཀྲམ་པའི་ཕུང་པོ།

གསེར་གྱི་མདོག་ཅན། གསེར་གྱི་མདོག་ཅན། གཞུང་མང་པོར་དམར་སེར་དང་དོན་གཅིག་པར་བཤད།

གསེར་གྱི་པདྨ། ❶ གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་གྱི་པདྨ། ❷ གསེར་གྱི་ཀོང་བུ་པདྨའི་དབྱིབས་ཅན། གསེར་ལས་བཟོས་པའི་མཆོད་ཀོང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གསེར་གྱི་པདྨ་ཚར་དུ་དངར་བའི་ཡི། །རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་རྣམས་ཀྱང་དབུལ་བར་བགྱི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་ཚིག་འགྲེལ་གཞན་ཡང་སྣང་།

གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ། ❶ གསེར་གྱི་ཏོག་པོ་མང་པོ་སྐུད་པ་སོགས་ལ་བརྒྱུས་པའི་རྒྱན། ❷ གསེར་ལས་བྱས་པའི་མགོ་བོའི་རྒྱན་ཞིག སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་གསུང་།

གསེར་གླིང་། ❶ ཇོ་བོ་རྗེའི་བླ་མ་གསེར་གླིང་པ་འབྱུངས་པའི་ཡུལ་གྱི་མིང་། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༨།༣།༥ཉིན་“གོང་ས་”རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་གྱི་གསུང་ཆོས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་སྐབས། གསེར་གླིང་ཞེས་པ་ཡིན་ཌོ་ནི་ཤི་ཡ་'Indonesia ཞེས་པའི་ཡུལ་ལ་ངོས་འཛིན་མཛད་སོང་། ❷ སུ་ཝརྞ་དྭཱི་པ་སྟེ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་མི་མེད་པའི་གསེར་གླིང་ཞིག་སྟེ་གསེར་གླིང་རྒྱལ་པོའི་གླིང་ཆུང་ཞིག་ལ་བཞེད། ❸ ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་པེ་གུ་ཞེས་པའི་ཧྲར་མའི་'Pegu, Burma རྒྱལ་ས་དེ་ཡིན་པའི་འོལ་ཚོད་བྱེད་མཁན་ཡང་འདུག

གསེར་གླིང་པ། བླ་མ་གསེར་གླིང་པ་ལ་གཟིགས།

གསེར་འགྱུར་རྩི། ལྕགས་ཟངས་སོགས་གསེར་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པའི་རྩི་སྟེ། དངུལ་ཆུ་ཡང་ཟེར། འདིའི་སྐོར་ཞིབ་ཕྲ་རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ།

གསེར་དངུལ་ལེན་པའི་སྤང་པ། (འདུལ་བ) སྤང་ལྟུང་སུམ་ཅུའི་བཅོ་བརྒྱད་པ། གསེར་དངུལ་ལེན་པའི་སྤང་པའི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་རང་གི་རིན་པོ་ཆེ་རུང་བ་མ་བྱས་པ་ལ་རང་ངམ་བསྐོས་པས་རེག་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་དྲུག་སྡེས་གསེར་དངུལ་ལ་རེག་པ་ལས་སྤང་པའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་ནོར་གྱི་སྲིད་པ་འཕེལ་བའོ། །

གསེར་སྐན། ཉ་བའི་ཞེ་ས།

གསེར་གདུང་། ❶ བླ་མའི་སྐུ་གདུང་། གསེར་ནི་འདིར་ཞེ་སའི་དཔེར་གསེར་ཞལ་དང་གསེར་སྐན་ལྟ་བུ་ཚིག་ཡིན་ལ། གདུང་ནི་སྐུ་གདུང་ངོ་། །དཔེར་ན་དགའ་ལྡན་གསེར་གདུང་ཆེན་མོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ གསེར་ལས་བཟོས་པའི་བླ་མའི་སྐུ་གདུང་བཞུགས་སའི་མཆོད་རྟེན། ❸ གསེར་ལས་བཟོས་པའི་མཚོན་ཆ་གདུང་།

གསེར་དབྱིག ཤིང་འཚོང་དབུལ་པོ་ཞིག་གིས་ཤིང་བཙོངས་པའི་རིན་དུ་དོང་ཙེ་གཉིས་ཤིག་བྱུང་བ་དེ་སངས་རྒྱས་གསེར་ཐུབ་དང་དེའི་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པར་དད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཕུལ་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བས། བསྐལ་པ་དགུ་བཅུ་རྩ་གཅིག་གི་བར་དུ། ལག་ན་གསེར་གྱི་དོང་ཙེ་རྟག་ཏུ་ཐོགས་པར་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཏོ། །འདི་མདོ་མཛངས་བློན་མདོ་སྡེ་༼ཨ༽ ༧༥༠བ༥ན་བཞུགས་སོ། །

གསེར་ཞལ། གདོང་གི་ཞེ་ས་སྟེ། རྒྱལ་པོ་དང་བླ་མ་སོགས་མི་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་རས།

གསེར་ཞོ་གང་། གསེར་ཀྲ་རམ་gram དྲུག་༨ཙམ་ཀྱི་ལྗིད་ཚད་ཀྱི་མིང་། དེ་ལ་རགས་རྩིས་བྱེད་ན་བྱེ་མ་ཀ་ར་ teaspoon ཐུར་མ་འབྲིང་ཚད་གཅིག་དང་ཕྱེད་ཙམ་གྱི་ལྗིད་ཚད་ཡོད། ཞིབ་པར་ཞོ་གང་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

གསེར་འོད། ❶ གསེར་གྱི་འོད་དམ་བཀྲག་མདངས། ❷ གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་གྱི་འོད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་གསུམ་མ་ལས། གསེར་འོད་འཁྱུག་པའི་དཔལ་གྱིས་བརྗིད་པའི་སྐུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

གསེར་ཡིག བཀའ་ཡིག གསེར་ནི་འདིར་ཞེ་སའི་ཚིག་གོ།

གསེར་ཡིག་པ། ❶ རྒྱལ་པོ་སོགས་གོང་མའི་དྲུང་ཡིག ❷ ཡང་ན་རྒྱལ་པོའི་ཡིག་སྐྱེལ་བང་ཆེན། ༧རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པའི་རང་རྣམ་དུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང་དེབ་དང་པོ་ལ་གཟིགས་ན་ཤེས་ཐུབ། གསེར་ཡིག་པ་དང་། གསེར་ཞལ། གསེར་སྐྱེམས་རྣམས་རྒྱ་ནག་གི་བརྡ་ཡིན་པར། ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་གསུངས། རྒྱལ་པོའི་དྲུང་ཡིག་དང་བང་ཆེན་ལ་གསེར་ཡིག་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི། ཞེ་ས་བྱས་པ་རེད། དཔེར་ན་གདོང་ལ་གསེར་ཞལ། བཏུང་བ་ལ་གསེར་སྐྱེམས། གཏོར་མ་ལ་གསེར་གཏོར། ཨ་མཆོག་ལ་གསེར་སྙན་ཞེས་པ་ལྟ་བུས་མཚོན་ནོ། །❸ ས་གནས་ཁག་ལ་བལྟ་རྟོག་བྱེད་མིའི་སྐུ་ཚབ། གསེར་ཡིག་པའི་གོ་དོན་ཐོག་མཐའ་གཉིས་པོ་ཞྭ་སྒབ་པའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་དང་པོ་༡༧༤ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

གསོ་སྦྱོང་། (འདུལ་བ) ❶ མདོ་དོན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་སྒོ་ནས་སྡོམ་པ་ཉམས་པ་གསོ་ཞིང་ལྷུང་བ་སྦྱོང་བའི་ཆོ་ག་ཞིག སྒྲ་བཤད་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་གསོ་ཞིང་ལྷུང་བ་སྦྱོང་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །❷ བསླབ་པ་གསུམ་གསོ་ཞིང་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྦྱོང་བ། གསོ་སྦྱོང་ལ་དབྱེ་ན། བཀྲ་ཤིས་གསོ་སྦྱོང་། ཞི་གནས་གསོ་སྦྱོང་། འདུམ་པའི་གསོ་སྦྱོང་། སྐྱོ་ཐུར་གྱི་གསོ་སྦྱོང་ངམ་གནོད་བཟློག་གསོ་སྦྱོང་། དུས་དྲན་གསོ་སྦྱོང་དང་ལྔའོ། །

གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ། (འདུལ་བ) ཟླ་བ་ཡ་གང་ཡིན་གྱི་ཡར་ངོའི་གསོ་སྦྱོང་། དཔེར་ན་ཟླ་བ་དང་པོ། གསུམ་པ། ལྔ་པ། བདུན་པ། དགུ་པ། བཅུ་གཅིག་པ་བཅས་ཀྱི་ཚེས་བཅུ་བཞིའི་གསོ་སྦྱོང་རྣམས་སོ། །ལོ་གཅིག་ལ་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་དྲུག་ཡོད་དོ། །

གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ། (འདུལ་བ) ལོ་སྐོར་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མར་ངོ་དང་། ཟླ་བ་ཆ་སྟེ་ཟླ་བ་གཉིས་པ། བཞི་པ། དྲུག་པ། བརྒྱད་པ། བཅུ་པ་བཅས་ཀྱི་ཡར་ངོའི་ཉིན་ཞག་བཅོ་ལྔ་པ་གང་ཡིན་གྱི་གསོ་སྦྱོང་ལ་ཟེར། བསྡོམས་ན་ལོ་གཅིག་ལ་གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད།

གསོ་སྦྱོང་བཞག་པ། (འདུལ་བ) གསོ་སྦྱོང་བཞག་པའི་ནན་ཏུར་དང་དོན་གཅིག གདམས་ངག་བཞག་པས་མ་དུལ་བ་ལ་དགེ་འདུན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའི་འདུལ་བའི་ཆད་ལས་ཤིག

གསོ་སྦྱོང་བཞག་པའི་ནན་ཏུར། (འདུལ་བ) གསོ་སྦྱོང་བཞག་པ་དང་འདྲ།

གསོག་འཇོག་གི་སྤང་པ། (འདུལ་བ) སྤང་ལྟུང་སུམ་ཅུའི་ཐ་མ། གསོག་འཇོག་གི་སྤང་བའི་ངོ་ཏི་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་སྨན་བཞི་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་བཟའ་བའི་ཆེད་ཀྱི་བྱིན་ལེན་ཡོད་བཞིན་དུ་སྤྱི་དུས་སམ་རང་དུས་འདས་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་པི་ལིན་དའི་བུའི་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དང་ཉེ་གནས་ཀྱི་སྨན་གང་དག་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་རུལ་ཞིང་སྦུགས་པར་གྱུར་པ་ལས་སྤང་བའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་ཟས་ལ་བརྙེན་པའི་འདོད་པ་ཆེ་བ་དང་། ཟས་ལ་སྲེད་པ་ཆེ་བར་མངོན་པའི་སྒོ་ནས་མ་དད་པ་སྐྱེ་བའོ། །

གསོག་འཇོག་ཏུ་སོང་བ་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) གསོག་འཇོག་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་དང་དོན་འདྲ།

གསོག་འཇོག་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་སོ་བརྒྱད་པ། གསོག་འཇོག་བྱས་པ་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་ཏི་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་སྨན་བཞི་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་རང་གིས་གསོག་འཇོག་ཏུ་བཞག་པའམ་རང་དང་ཚོ་ག་གཅིག་པས་གསོག་འཇོག་ཏུ་བཞག་པ་ཁམ་གང་ཡན་ཆད་ཟོས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་དགེ་སློང་ནག་པོས་གསོག་འཇོག་བྱས་པ་ཟོས་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་ཟས་ལ་སྲེད་པ་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་གཞན་དག་མ་དད་པར་འགྱུར་བའོ། །

གསོག་གསོབ། གསོབ་གསོག་དང་འདྲ། པཎ་ཆེན་ཤཱཀ་མཆོག་པས། གསོག་དང་གསོབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི། །སྦུ་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསོང་པོར་སྨྲ་བ། དྲང་པོར་སྨྲ་བ། བཛ་སྙིང་ལ་ཕྲར་སྨྲ་བའི་དོན་ལའང་འཇུག་པར་བཤད། པཎ་ཆེན་ཤཱཀ་མཆོག་པས། མིང་ཡིན་གསོང་པོ་ཞེས་བྱ་བ། །དྲང་ཞིང་གསལ་བའི་མིང་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

གསོང་སློང་། (འདུལ་བ) སྟོར་ཁྲུང་གི་ལྤ་མཆུའི་མིང་དུ་འདུལ་བ་ལས་བཤད། ཅེས་ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་གསུང་། ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་འདུལ་ཊཱིཀ་ལས། གསོང་སློང་ནི་ཁྲུང་ལ་གཏོར་ཁྲུང་གི་ལྤ་བཙུགས་པའམ། ཕྱུགས་རྟགས་གཏོར་ཁྲུང་གི་ལྤ་མ་བཙུགས་པར་ཁྲུང་ཉེ་ཚེ་བསྒྲོས་པ་སྐྱེ་ཆབ་ཁྲུང་དེ་གཉིས་གང་རུང་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དག

ཡིག་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ལས། གསོང་སློང་ཞེས་པ་ཁོང་སྟོང་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །མདོ་རྩ་བ་ལས། གསོང་སློང་དམ་ཚུག་རྟུགས་སོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རང་གི་རྣམ་བཤད་ ༼ཀྲ༽ ༡༧༣བ༤ལས། གསོང་སློང་དམ་ཚུག་རྟུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་གཙང་བའི་ལས་ཤོད་དམ་ཁང་སྟེང་ཉིད་དུ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ ༼ཏ༽ ༢༢༣ན༢ལས། རུས་པའི་འཁྲུལ་འཁོར་སྤྱིལ་བུ་ལ། །ཆུ་བས་ཡོངས་སུ་དཀྲིས་གྱུར་ཅིང་། །མི་གཙང་རུས་པ་དྲི་ང་བ། །གཞན་ལ་སྨེན་ཅིང་བདག་གིར་བཀྲིད། །བཙོག་པས་བརླམས་པའི་རྐྱལ་པ་བདག །གསོང་སློང་ཕོལ་མིག་ངན་སྐྱེན་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསོང་བ། གསང་བ། སྦེད་པ། གསང་བའི་ད་ལྟ་བའི་འབྲི་ཚུལ་གཞན་ཞིག མཆིམས་མཛོད་ ༡༩༡ལས། འཆབ་པ་ནི་ཉེས་པ་སྦེད་ཅིང་གསོང་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསོབ། (འདུལ་བ) དོན་གྱིས་སྟོང་པ། ཁོག་སྟོང་། སྙིང་པོ་མེད་པ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས། གསོབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དེས་སྟོང་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

གསོབ་གསོག (འདུལ་བ) དོན་གྱིས་སྟོང་ཞིང་སྙིང་པོ་མེད་པའི་དོན། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༧༨ན༥ལས། གསོབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དེས་སྟོང་པའོ། །གསོག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དེ་ས་བོན་གྱིས་སྟོང་པ་སྟེ། གྲིབ་མ་ཙམ་དང་ཡང་བྲལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས།

གསོབ་གསོག་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ། (འདུལ་བ) བརྗོད་བྱས་སྟོང་ཞིང་སྙིང་པོ་མེད་པའི་བརྫུན་ཚིག་སྨྲ་བ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ ༼ཀ་པ༽ ལས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་དག་བདག་གིས་ནི་མི་ཤེས་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་སྨྲས། མ་མཐོང་བར་མཐོང་ངོ་ཞེས་སྨྲས་ཏེ། གསོབ་གསོག་བརྫུན་དུ་སྨྲས་སོ་ཞེས་ཟེར་ན་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མ་གཏོགས་ཏེ། དགེ་སློང་དེ་ཡང་ཕམ་པར་གྱུར་བ་ཡིན་གྱིས་གནས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བཀའ་སྩལ་ཏོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཚིག་བརྗོད་བྱས་སྟོང་པས་ན་གསོབ། དགོས་པའམ་སྙིང་པོ་མེད་པས་ན་གསོག ལོག་པར་འདུ་ཤེས་པས་སྨྲ་བས་ན་བརྫུན་ནོ། །

གསོར་བ། (གསང་སྔགས) འཕྱར་བ་དང་སྐོར་བའི་དོན། དཔེར་ན་རྡོ་རྗེ་གསོར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གསོར་མི་རུང་བ། (འདུལ་བ) བཅོས་སུ་མི་རུང་བ། བཅོས་སུ་མེད་པ། གསོ་རུ་མེད་པ། དཔེར་ན་གསོར་མི་རུང་བའི་ལྟ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས། གསོལ་བ་གཅིག་དང་བརྗོད་པ་གཅིག་ཚང་བའི་ལས། གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱི་ཐད་དུ་གཟིགས།

གསོལ་བ། གོ་བར་བྱེད་པ།

གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས། (འདུལ་བ) གསོལ་བཞིའི་ལས་ལ་གཟིགས།

གསོལ་བ་འདེབས་པ། ཞུ་བ་འབུལ་བ། དེ་ཡང་གསོལ་བ་ནི་ཞུ་བ་དང་། འདེབས་པ་འབུལ་བའི་དོན་ཡིན། ཞེས་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཡང་ཡང་ཐོས་ཤིང་། ༸རྒྱལ་མཆོག་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་ཁྲིད་ཡིག་ཏུའང་དེ་ལྟར་གསལ་ལོ། །

གསོལ་བ་ཕུར་ཚུགས་སུ་འདེབས་པ། སྐྱབས་ཡུལ་གཅིག་ཉིད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་ཟེར། གྲྭ་བཤད་ནི། ཕུར་པ་ས་ལ་འདེབས་ཚེ་གནས་གཅིག་རང་དུ་འདེབས་པ་ལྟར་འདིའི་གསོལ་འདེབས་ཀྱང་ཡུལ་གཅིག་རང་ལ་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད།

གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས། (འདུལ་བ) གསོལ་བ་ཙམ་ཞིག་ཚང་བའི་ལས།

གསོལ་སྨན། སྨན་གྱི་ཞེ་ས།

གསོལ་བཞིའི་ལས། (འདུལ་བ) གསོལ་བ་གཅིག་དང་བརྗོད་པ་གསུམ་ཚང་བའི་ལས། བརྗོད་པ་གསུམ་ནི། བརྗོད་པ་དང་པོ་ཉིད་ལན་གསུམ་དུ་བཟླས་པ་ཡིན། བརྗོད་པ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་། ངོ་བོ་བརྗོད་པ། བྱ་བ་བརྗོད་པ། བྱེད་པ་བརྗོད་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད། བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱར་ན། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི། མཁན་པོ་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དགེ་འདུན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་འཚལ་ན། ཚེ་དང་ལྡན་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི། མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དགེ་འདུན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་གསོལ་ཏེ། སྐྱེས་པ་ཡང་ལགས། སྐྱེས་པའི་དབང་པོ་དང་ཡང་ལྡན། ལོ་ཉི་ཤུ་ཡང་ལོན། འདིའི་ཆོས་གོས་གསུམ་དང་། ལྷུང་བཟེད་ཀྱང་ཚང་། བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་དག་གོ་ཞེས་དེ་ཁོ་ཉིད་མཆི་སྟེ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི། མཁན་པོ་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དགེ་འདུན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་གསོལ་ན། གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱིས་དུས་ལ་བབ་ཅིང་བཟོད་ན། དགེ་འདུན་གྱིས་གནང་བར་མཛོད་ཅིག་དང་། དགེ་འདུན་གྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ། མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་མཛད་དོ། །འདི་ནི་གསོལ་བའོ། ། (གསོལ་བ་ཐལ) (མདོར་ན་དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་གསོལ་བའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གསོལ་བའམ་གསོལ་འདེབས) བརྗོད་པ་ (བརྗོད་པ་ཞེས་པ་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཙམ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། ཡང་ཡང་བསྐྱར་བའི་དོན་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ཀྱི་འདུལ་བ་མདོ་རྩའི་རྒྱ

ཆེར་འགྲེལ་པ་སྟོད་ཆ་༤ན༧ལས། བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པའི་དོན་ཏེ། བློས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་ཡང་བརྗོད་པ་ནི་ལན་གསུམ་དུ་བཟློས་དགོས་པས། བློས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དོན་ལ་གནས་སོ) དང་པོ་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ཞུ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ། མཁན་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དགེ་འདུན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་འཚལ་ནས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི། མཁན་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས། དགེ་འདུན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་གསོལ་ཏེ། སྐྱེས་པ་ཡང་ལགས། སྐྱེས་པའི་དབང་པོ་དང་ཡང་ལྡན། ལོ་ཉི་ཤུ་ཡང་ལོན། འདིའི་ཆོས་གོས་གསུམ་དང་། ལྷུང་བཟེད་ཀྱང་ཚང་། བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་དག་གོ་ཞེས་ཁོ་ན་ཉིད་མཆི་སྟེ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་འདི། མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དགེ་འདུན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་གསོལ་ན། དེའི་སྐད་དུ་དགེ་འདུན་གྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ། མཁན་པོ་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་མཛད་ན། ཚེ་དང་ལྡན་པ་གང་དག་ཚེ་དང་ལྡན་པ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ། མཁན་པོ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དགེ་འདུན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་མཛད་པར་བཟོད་པར་དེ་དག་གིས་ཅང་མ་གསུང་ཤིག གང་དག་མི་བཟོད་པ་དེ་དག་ནི་གསུངས་ཤིག (བརྗོད་པ་དང་པོ་ཐལ) (བརྗོད་པ་གཉིས་པ་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་ཞུ་ཞུས་ལ་གཉིས་པ་བྱ) (བརྗོད་པ་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་ལས་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ) མདོ་རྩ་བ་ལས། བརྗོད་པ་ཐ་མ་གང་ཡིན་པའི་ཆ་གསུམ་པ་ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་འཐོབ་པའི་ཚོ་ག་ལ་བརྗོད་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བརྗོད་པ་དང་པོ་གཉིས་ཐལ་ནས། བརྗོད་པ་ཐ་མའི་ངོ་བོ་བརྗོད་པ། བྱ་བ་བརྗོད་པ། བྱེད་པ་བརྗོད་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་བརྗོད་པ་དང་། བྱ་བ་བརྗོད་པའི་གསོལ་ན་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། སྡོམ་པ་འཐོབ་པ་པོས་སྐད་གཟེངས་མཐོ་བ་དང་། སེ་གོལ་གྱིས་བརྡ་སྦྱོད་པ་དེའི་ཚེ་བསྒྲུབ་བྱས་ཡིད་གཞན་དུ་མ་ཡེངས་ཤིང་ཐེ་ཚོམ་དང་ཡིད་གཉིས་མེད་པར་བསྒྲིམ་སྟེ་ཉན་ནས་སྡོམ་པ་ཐོབ་དུས་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་དེའི་རྒྱུད་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མཆི་སྟེ་ཡན་ཆད་ངོ་བོ་བརྗོད་པ། དེ་ནས་གསོལ་ནའི་བར་བྱ་བ་བརྗོད་པ། དེའི་སྐད་དུ་མན་ཆད་བྱེད་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་པས། ངོ་བོ་བརྗོད་པ་ཐོན་དུ་སོང་ནས་བྱ་བ་བརྗོད་པ་རྫོགས་པའི་གསོལ་ན་ཞེས་པ་འགག་པ་དང་མཉམ་དུ་བསྒྲུབ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་སྐྱེས་པ་ཡིན། དེའི་ཚེ་མཁན་པོ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱའི་སློབ་དཔོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དོགས་གཅོད། ཡོངས་གྲགས་སུ། གསོལ་བཞིའི་ལས་ཞེས་པ་བརྗོད་པ་གསུམ་དང་གསོལ་བ་གཅིག་གི་ལས་ལ་ཟེར་སོད། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་འགྲེལ་ཆུང་༡ན༣ལས།

གསོལ་བ་གསུམ་དང་། ཞུ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་རབ་ཏུ་བྱུང་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་མངོན་པར་འཐོབ་བོ། །ཞེས་གསོལ་བ་གཅིག་དང་ཟེར་རྒྱུའི་ཆབ་ཏུ། ཞུ་བ་དང་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། བརྗོད་པ་གསུམ་ཟེར་རྒྱུའི་ཆབ་ཏུ་གསོལ་བ་གསུམ་དང་ཞེས་ཕ་སྐད་མི་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །

གསོས། གསོས་སུ་ཕྱུར་པ་ལ་གཟིགས།

གསོས་ཕྱུག ཟླ་ཆབ།

གསོས་ཟླ། གསོས་ཕྱུག་དང་འདྲ།

གསོས་སྨན། སྨན་གྱི་མིང་།

གསོས་སུ་ཕྱུར་པ། གྲོགས་སུ་ཕྱུར་པ། རྒྱུ། རྐྱེན། ཆ་རྐྱེན། ཕན་པའི་རྐྱེན། འཚོ་རྐྱེན། སྲོག་འཚོ་བའི་རྐྱེན། སྲོག་འཚོ་བའི་རྐྱེན་དུ་ཕྱུར་པ། དཔེར་ན་བློ་སྦྱོང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་༣༤བ༧ལས། འདི་མེད་ན་ཡོན་ཏན་དུ་མིང་བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདག་འཛིན་གྱི་གསོས་སུ་སོང་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འཕེལ་བའི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་ཉེན་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསོས་སུ་འབྱུར་བ། གསོས་སུ་ཕྱུར་པ་དང་འདྲ།

བསགས་པ། (བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག་འདས་པ) ❶ བསྡུ་རུབ་བྱས་པ། བསྡུས་པའམ་འདུས་པ། འཚོགས་པ། བསྐྲུབས་པ། བསྐྲུན་པ་སོགས་ཀྱི་དོན། གསོག་པ། བསགས་པ། བསག་པ། སོག ❷ (མིང་ཚིག) ཚོགས་པ། ལུས། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ ༼གེ༽ ༧༣༠ན༨ལས། ལུས་ནི་བསགས་པ་སྟེ་ལག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བསགས་ལ་མ་བྱས་པའི་ལས། རྐུ་སེམས་ཡོད་ཀྱང་རྐུ་བའི་བྱ་བ་ལ་དངོས་སུ་མ་ཞུགས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྐུ་བའི་ཕྱིར་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་། སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་བརྐུ་བར་བྱའོ་སྙམ་པ་དང་། ངག་གིས་ཀྱང་བརྐུ་བར་བྱའོ་ཞེས་སྨྲས་ཀྱང་། དངོས་སུ་ལས་དེ་མ་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ། མདོ་ ༼ས༽ ༢༤༢ན་༣ལས། དེ་ལ་བསགས་ལ་མ་བྱས་པའི་ལས་ཡོད་དེ་དེ་གང་ཞེ་ན། ལས་གང་ལུས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བྱས་པ་དེ། སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ཤིང་ཚིག་ཏུ་ཡང་ལས་འདི་བྱའོ་ཞེས་སྨྲས་ལ་དེ་ལ་མ་བྱས་པ་སྟེ། ལས་དེ་ལྟ་བུ་ནི་བསགས་ལ་མ་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བསང་སྦྱངས་བསྐྱེད་བྱིན་རླབས་བཞི། ནང་མཆོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་གཞི་ལ་གནས་པའི་བགེགས་བསང་། སྟོང་པར་སྦྱངས། ཤ་ལྔ་དང་བདུད་རྩི་ལྔ་ཟག་མེད་གསར་དུ་བསྐྱེད། འབྲུ་གསུམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང་བཞིའོ། །

བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལྔ། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ། ནོར་བུ་སྔགས་སྨན་མཐུ་སྟོབས་ཀྱི་ནུས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ། རྣལ་འབྱོར་པའི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བཅུའི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་སྟེ་ལྔའོ། །

བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྟོད་པ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད། པ་ཚབ་ཀྱི་འགྱུར།

བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲལ། སྨན་དང་སྔགས་དང་ནོར་བུ་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་དང་ནུས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

བསམ་གཏན། <ཛྷྱཱ་ན> ❶ དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་གནས་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་དགེ་བ། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་ན་གསལ། རབ་དབྱེ་ནི། ཚེ་འདི་ལ་ལུས་སེམས་བདེ་བར་གནས་པར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན། ཡོན་ཏན་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པའི་བསམ་གཏན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་གསུམ་མོ། །ངེས་ཚིག་ནི། ཛྷྱཻ་སེམས་པ་ལ་བྱས་ནསསེམས་པའམ་དྲན་པ་གཏོད་པར་བྱེད་པས་ན་བསམ་གཏན་ནོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། བསམ་པའམ་སེམས་དམིགས་ཡུལ་ལ་གཏན་དུ་གནས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །བྲ་ཏི་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱི་བསྟན་འབར་མའི་རྣམ་བཤད་ལས། བསམ་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་གཏོད་པའི་སེམས་དང་། གཏན་ཞེས་པ་རྒྱུན་ལ་འཇུག་པས། སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏད་པའི་རྒྱུན་དེ་ཉིད་ལས་མ་གཡེལ་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲ་བཤད་དང་ངེས་ཚིག་གི་རྣམ་གྲངས་པ། རྗེ་གུང་ཐང་པའི་བསྟན་འབར་མའི་རྣམ་བཤད་ན་གསལ་བ་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །❷ རྫོགས་རིམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་བསམ་གཏན་ནི། འདོད་ཡོན་རྣམས་བདེ་སྟོང་གིས་རྒྱས་བཏབ་ནས་སྒོམ་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱི་དེ་དག་ལྟར་བསྒོམས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ལུས་དབེན་ནོ། །རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལ་གཞི་བྱས། སོར་བསམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། དེ་གཉིས་ཀའང་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་འདྲ་ཡང་། འདོད་ཡོན་རྣམས་ལྟར་སྒོམ་པ་དང་མི་སྒོམ་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །གཞན་ཡང་རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། དང་པོར་སོར་སྡུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡུལ་དབང་སོགས

ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་འགྱུར་དུ་ལྟ་བ་ལ་བསླབས། དེ་བརྟན་པ་ན་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་འགྱུར་ལྷར་འཆར་བའི་བསམ་གཏན་ལ་བསླབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའམ་བསྒོམས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར། བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ནི། སློབ་དཔོན་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་དང་། སློབ་མ་རྟུལ་ཆོན་གྱིས་བྲི་བའི་ཡོ་བྱད་མི་རྙེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་བསལ་དུ་གསུངས་ཀྱི། སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་རྗེའི་དབང་དོན་དེ་ཉིད་རབ་གསལ་གསུང་།

བསམ་གཏན་གྱི་ཆོས་དྲུག རེ་བ་སྤངས་པ། ཟང་ཟིང་སྤངས་པ། ཁྲིམ་སྤངས་པ། ནགས་ན་གནས་པ། དམིགས་པ་བརྟན་པ། གཅིག་ཕུར་གནས་པ་དང་དྲུག་གོ།

བསམ་གཏན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། བསམ་གཏན་གྱི་དེ་ཉིད་དང་དོན་འདྲ།

བསམ་གཏན་གྱི་དེ་ཉིད། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྙེན་པའི་དེ་ཉིད་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། མེར་གནས། སྒྲ་བཤད་ནི། སྒྲ་མཐས་ཐར་པ་སྟེར་བའི་དེ་ཉིད་དམ་བསམ་གཏན་གསུམ་བསྒོམ་པ། དེ་ཉིད་གསུམ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ། (མཛོད) བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆལ་ཚུལ་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ཀུན་སློང་འགོག་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་པ་དེ་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་པཎ་ཆེན་བློ་གྲོས་ལེགས་བཟང་གི་འདུལ་ཊཱི་ཀ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་དགོངས་རྒྱན་ལས་བཤད། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་ནི་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ནོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། མཆིམས་མཛོད་ལས། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་གཟུགས་ཟག་བཅས། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤྲོང་བདུན་ལྟ་བུ། ཡང་མཛོད་ཊཱི་ཀ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། གཟུགས་སུ་གཏོགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུངས། ཡང་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆལ་ཚུལ་གྱི་ཀུན་སློང་འགོག་པའི་སེམས་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །

བསམ་གཏན་གྱི་ཆེར་མ། (མཛོད) བསམ་གཏན་ནམ་སྙོམ་གྱི་བར་ཆད། སྒྲའམ། སྐད་ཅོར། ཞུར་སྒྲ་སོགས། བསམ་གཏན་ནམ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པས་ཆེར་མ་ཞེས་བཏགས་སོ། །

བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ། (མཛོད) མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་ནི་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ནོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་མཆིམས་མཛོད་ལས། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་གཟུགས་ཟག་བཅས། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤོང་བདུན་ལྟ་བུ། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་གཟུགས་ཟག་མེད། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་མཉམ་བཞག་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤོང་བདུན་ལྟ་བུ། དེ་གཉིས་ལ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སེམས་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་སེམས་གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཞེས་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་མཛོད་ཊཱི་ཀ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། གཟུགས་སུ་གཏོགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད། ཟག་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུངས། ཡང་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆལ་ཚུལ་གྱི་ཀུན་སློང་འགོག་པའི་སེམས་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ། ཟག་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འཆལ་ཚུལ་གྱི་ཀུན་སློང་འགོག་པའི་སེམས་ཤིག་ལ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །

བསམ་གཏན་རྣམ་པ་གསུམ། ཚེ་འདི་ལ་ལུས་སེམས་བདེ་བར་གནས་པར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན། ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་བསམ་གཏན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་གསུམ་མོ། །

བསམ་གཏན་ས་དྲུག བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྕོགས་མེད། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན། གཉིས་པའི་དངོས་གཞི། གསུམ་པའི་དངོས་གཞི། བཞི་པའི་དངོས་གཞི་དང་དྲུག་གོ།

བསམ་བཏན། བསམ་གཏན་དང་དོན་འདྲ་བར། ལི་ཤུར་གསུང་།

བསམ་པ། ❶ (མིང་ཚིག) བསམ་པ་ནི་ཀུན་སློང་ངམ་བསམ་བློའི་མིང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བློ་སྦྱོང་སྙན་ངག་སྒྲ་རྒྱན་ལས། དཀར་ནག་ལས་རྣམས་བསམ་པ་བཟང་ངན་

ལགས། །བསམ་པ་བཟང་ན་ས་དང་ལམ་ཡང་བཟང་། །བསམ་པ་དམན་ན་ས་དང་ལམ་ཡང་དམན། །ཐམས་ཅད་བསམ་པ་དག་ལ་རག་ལས་པས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❷ བྱ་ཚིག བསམ་པ་ནི་མ་འོངས་པ། སེམས་པ་ད་ལྟ་བ། བསམས་ནི་འདས་པ། སོམས་ནི་སྐུལ་ཚིག་གོ།

བསམ་པ་དང་སེམས་པའི་ཁྱད་པར། ❶ (མིང་ཚིག) བསམ་པ་ནི་ཀུན་སློང་ངམ་བསམ་བློའི་མིང་ཡིན་ལ། སེམས་པ་ནི་བསམ་བློ་གཏོང་མཁན་གྱི་སེམས་དེ་ལ་ཟེར། ❷ བྱ་ཚིག བསམ་པ་ནི་སེམས་པའི་མ་འོངས་པ། སེམས་པ་ནི་ད་ལྟ་བ། སེམས་ནི་སྐུལ་ཚིག་གོ།

བསམ་པའི་སྟོབས། ❶ དང་པོར་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་དེའི་རྒྱུན་ཡང་ཡང་བསམས་ནས་བསྐྱངས་པ་ལས། རྒྱུན་ཅུང་ཟད་འཐུད་པར་ནུས་པ་ཐོག་མར་ཐོབ་པའི་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྟོབས་ཆེ་བ་ཞིག ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པའི་སྟོབས་དྲུག་གི་གཉིས་པའོ། །འདིས་སེམས་གནས་གཉིས་པ་རྒྱུན་དུ་འཛོག་པའི་སེམས་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །❷ ལྷག་བསམ་གྱི་ནུས་པ། བསམ་པ་བཟང་པོའི་ནུས་པ། སྨོན་ལམ་གྱི་ནུས་པ།

བསམ་པའི་ལས། ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་ཐོན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལས་ལ། བསམ་པའི་ལས་ཟེར་རོ། །འདི་ཁྱད་པར་ཞིབ་པར། སེམས་པའི་ལས་དང་བསམ་པའི་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

བསམ་མོ། བསམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན། ཐུགས་རིམ་༩༣༥བ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསམ་མོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བསམ་གཟུགས་བརྒྱད། བསམ་གཏན་གྱི་སྙོམས་འཇུག་བཞི། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །

བསམ་བརླག ཀླུན་པོ། རྨོངས་པ། ལོག་པར་ཤེས་པའམ་འཁྲུལ་བ་དང་ལྡན་པ། བསམ་བློའི་ནུས་པ་མ་སྨིན་པ། བསམ་བློ་གཏོང་མི་ཤེས་པ། བསམ་པ་ཉམས་པ། མ་སྨིན་པ་བཅས་ཀྱི་དོན། སློབ་སྤྲིངས་དཀའ་འགྲེལ་༡༡བ༣ལས། བསམ་བརླག་ནི་མ་སྨིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས། སློབ་སྤྲིངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་༡༢༤བ༡ལས། བསམ་པ་ཉམས་པ་ནི་བསམ་བརླག་ཅེས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གོ །ཞེས་དང་། ཚོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་༡༢༧ན༤ལས། བསམ་བརླག་ཅེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ལོག་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས། ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་མིན་པའི། །གྲུབ་མཐའི་སྐྱོན་གྱིས་བརླག་སེམས་ལྡན། །བསམ་བརླག་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོན་མེད་པའི། །སྟོན་པ་ཁྱོད་ཀྱང་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ཚོམས་

ལས་ཀྱང་། བག་མེད་པ་ལ་སྤྱོར་བྱེད་པ། །སྐྱེ་བོ་བྱིས་པ་བསམ་བརྟག་ཡིན། །ཚོང་དཔོན་ནོར་རྣམས་བསྲུང་བ་ལྟར། །མཁས་པས་བག་དང་ལྡན་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། བསམ་བརྟག་འདོད་ལ་སྲེད་པ་ཡིས། །བདག་དང་གཞན་ཡང་ཕུང་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

བསལ་ཚགས། (འདུལ་བ) གོས་ཀྱི་དུམ་བུའི་ཚགས་སོ། །ཀླུ་འོད་གསུང་།

བསིལ་ཁང་། (འདུལ་བ) འདུལ་བའི་གཞུང་རྣམས་སུ་བསིལ་ཁང་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི། དགེ་སློང་རྣམས་བཞུགས་སའི་ཐོག་ཁང་ངམ་ཐོག་ཕག་རྣམས་ལ་ཟེར། འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། བསིལ་ཁང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདུན་བརྩེགས་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་དགེ་སློང་ཚ་བས་གདུངས་པ་དག་འཁོད་ན་བསིལ་བར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བསེ་ཁ་སྒོ། སེང་གེ་ཕ་ར་ཟླ་སྟེ་སེང་གེ་ཧང་པ་བརྒྱད་པའི་མིང་དུ། ལི་གྲུར་གསུང་།

བསེན་ཁྲུས་པ། གཉེན་བསྙུས་པའི་མིང་དུ། ལི་གྲུར་གསུང་།

བསེལ་བ། ❶ སྐྱེལ་མ། ལམ་གྲོགས། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ ཀ ༡༡༩ན༥ལས། རྒྱལ་པོས་དེའི་བསེལ་བ་བསྐོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❷ འཛིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པ། སྲུང་སྐྱོབ། ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལ་གཞི་བྱས། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ ཀ ༡༡༩ན༩ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་གིས་འདི་ལ་བསེལ་བ་སྤྲུལ་བར་བགྱིའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ལུང་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ ཚུ ༨༩ན༢ལས། བསེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་གཞན་དུ་བསྐྱེལ་བའི་བསེལ་ལོ། །དེའི་དོན་དུ་གནས་པ་ནི་བསེལ་བ་སྟེ། སྲུང་བར་བྱེད་པའི་མི་དག་གོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

བསིལ་བའི་འཚལ་གྱི་དུར་ཁྲོད། རྡོ་རྗེ་གདན་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་མེ་ལི་བདུན་ཙམ་སོང་ན་དུ་ཀཱ་ཕྱི་བྱ་བ་ད་ལྟའི་དུར་ཁྲོད་བསིལ་བ་ཚལ་དེ་ཡོད། ཅེས་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་གསུངས། སྒྲ་བཤད་ནི། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ཚུ ༥༨བ༥ ལས། བསིལ་བའི་ཚལ་གྱི་དུར་ཁྲོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྔོན་ས་ཕྱོགས་དེ་མཆོག་ཏུ་བསིལ་བས་གྲོང་ཁྱེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཚལ་དེ་བོར་ཏེ་དུར་ཁྲོད་དུ་གྱུར་པས་བསིལ་བའི་ཚལ་གྱི་དུར་ཁྲོད་ཅེས་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས།

བསེར་བ། སེར་སྣའི་དབང་དུ་སོང་བའི་དོན་དུ་བཤད། དག་ཡིག་ཐོན་མིའི་དགོངས་རྒྱན་ལས། བསེར་བ་ནི་སེར་སྣའི་དབང་དུ་སོང་བ་སྟེ། ལས་བརྒྱ་པར། ཁྱེད་ཐུགས་མ་བསེར་ཞིག་དང་བདག་གིས་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་སྦྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བསེར་བུ། རླུང་བསེར་བུ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

བསོ། བོན་གྱི་བརྡ་ཆད་ཅིག་སྟེ་འབོད་སྒྲའམ་ཀྱེ་དང་དོན་གཅིག བསོ་ནི་བོན་གྱི་འབོད་པའི་སྒྲ་སྟེ་ཀྱེ་དང་འཇུག་པ་གཅིག་གོ། ཞེས་གསུངས།

བསོད་ཉམས། འདོད་པ་ལ་ལྷག་པར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་མིང་དུ། ལི་ཤུར་གསུང་རྩེ། །པཎ་ཆེན་ཤཱཀ་མཆོག་པས་ཀྱང་། བསོད་ཉམས་ཞེས་བྱ་འདོད་པ་ལ། །ལྷག་པར་སྤྱོད་པའི་མིང་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བསོད་སྙོམས། (འདུལ་བ) སློང་མོ། འདི་ལ་ལྟོམ་བུ་ཡང་ཟེར། སྒྲ་བཤད་ནི། སྐྱེས་བུ་མཆོག་དམར་བར་མའི་བསོད་ནམས་སྙོམས་པ་སྟེ་མཉམ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད།

བསོད་སྙོམས་པ། (འདུལ་བ) སློང་མོ་བ། ཉན་ས་ལས་དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་བཤད་དེ། རྙེད་པས་ཆོག་པའི་བསོད་སྙོམས་པ་དང་། མཐར་གྱིས་སློང་བའི་བསོད་སྙོམས་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་འདྲིས་པའི་ཁྱིམ་དག་ནས་ཅི་རྙེད་ཙམ་ཟ་བར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ཁྱིམ་བཟང་ངན་མི་འདམ་པར་མཐར་ཆགས་ཀྱིས་སློང་བའི་བསོད་སྙོམས་པ་གཉིས་གསུངས་སོ། །

བསོད་སྙོམས་ལེན་པའི་ཕན་ཡོན་བཅུ། (འདུལ་བ) ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ ༼ས༽ ༢༨༤ན༥ལས་གསུངས་ཤིང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕན་ཡོན་བཅུ་ཡང་དེར་གསུངས་སོ། །

བསོད་ནམས། ཕྱིར་བསོད་ནམས་ལ་གོ་དོན་ལ། ① དགེ་བའི་ལས། སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་ལས། པུཎྱ་ཞེས་བྱ་བ་པུཎྱ་ཀ་རྨི་ཤུབྷ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དགེ་བའི་ལས་ལ་བྱ། ཞེས་དང་། ② དག་པར་བྱེད་ཅིང་གཙང་བར་བྱེད་པ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཟང་སྤྱོད་འགྲེལ་པ་༡༧༦བ་ལས། བསོད་ནམས་སྟོབས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དག་པར་བྱེད་ཅིང་གཙང་བར་བྱས་པས་བསོད་ནམས་ཡིན་པའམ། ཞེས་གསུངས། ③ ཡང་ནས་ཡང་ལེགས་པར་འགྱུར་བ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཟང་སྤྱོད་འགྲེལ་པ་༡༧༦བ་ལས། ཡང་ནས་ཡང་ལེགས་པར་འགྱུར་བས་ན་བསོད་ནམས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། དེ་གསུམ་ནི་ཚིག་རིས་ཙམ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་དོན་གཅིག་པར་སེམས་ཏེ། དཔེར་ན་སྲོག་གཙོད་སྤོང་བའི་ལས་ལྟ་བུ། ངོ་བོ་བཟང་པོའམ་ལེགས་པའི་ལས་ཡིན་པས། དགེ་བའི་ལས་དང་། དེས་སྡིག་པ་དག་པར་བྱེད་ཅིང་གཙང་བར་བྱེད་པས་ན། དག་བྱེད་དམ་གཙང་བྱེད། དེའི་ངོ་བོ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ལེགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞི་གཅིག་ལ་ཐ་སྙད་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བཏགས་པར་ཟད་དོ། །དེ་ལྟར་ནའང་།

ཡོངས་གྲགས་སུ་བསོད་ནམས་ཞེས་པ། དགེ་བ། རྣམ་དཀར། རྣམ་དཀར་གྱི་ལས། སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོ་ལས། ཇི་ལྟར་མཚན་མོ་མུན་ནག་སྤྲིན་དྲུམ་ན། །གློག་འགྱུ་སྐད་ཅིག་རབ་སྣང་སྟོན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་མཐུ་ཡིས་བརྒྱ་ལམ་ན། །འཇིག་རྟེན་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་ཐང་འགའ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཐད་ཀྱི་སྤྱོད་འཇུག་དར་ཊཱི་ཀ་ལས། ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་མཚན་མོ་མུན་ནག་སྤྲིན་དྲུམ་ནས་གློག་འགྱུ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་དུས་སྐད་ཅིག་ཙམ་གཟུགས་རབ་ཏུ་སྣང་བ་སྟོན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་བརྒྱ་ལམ་ན་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལ་བསོད་ནམས་བྱ་སྙམ་པའི་དགེ་བ་སྒྲུབ་པའི་བློ་གྲོས་ཐང་འགའ་ཙམ་འབྱུང་གི། དུས་རྒྱུན་དུ་མི་འབྱུང་ལ་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟ་བས་ན་དགེ་བ་ཉམ་ཆུང་བ་ཉིད་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་གནས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཤེས་རབ་སྡོང་བུ་ལས། གཞན་འགྱུར་རིགས་དང་གཟུགས་དང་ནད་མེད་ཉིད། །མཐོང་ནས་འདི་ར་ནི་ཅི་ཕྱིར་གདུང་བ་བྱེད། །གལ་ཏེ་འདི་ཀུན་ཁྱོད་འདོད་བསོད་ནམས་ཀྱི། །ས་བོན་ལས་ནི་འབྲས་འབྱུང་མ་ཐོས་སམ། །ཞེས་དང་། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། དེས་ན་མཁས་པས་བསོད་ནམས་གསོག །བསོད་ནམས་ཕོ་ན་ཕུན་ཚོགས་རྒྱུ། སུ་ཞིག་གང་ན་ཕུན་ཚོགས་པ། དེ་ནི་བསོད་ནམས་བསགས་པའི་རྟགས། །ཞེས་གསུངས། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། ཆོས་དང་ལེགས་བྱས་སྐལ་བ་བཟང་། །ཁར་རྗེ་ཁྱུ་མཆོག་ཉམས་དགའ་བ། །དགེ་བའི་ཚོ་ག་བདེ་ལེགས་དང་། །སྡིག་ཟད་དམ་པ་བསོད་ནམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། བསོད་ནི་བསོད་པ་སྟེ་བཟང་པོའི་དོན་དང་། ནམས་ནི་བསྣམས་པའི་དོན་ཡིན་པས། དད་ལྡན་གྱིས་ཟས་བསོད་པ་ཕུལ་བ་དེ་ཉིད་ཕྱག་ཏུ་བསྣམས་ཏེ་ཕེབས་པ་ལས་བསོད་ནམས་ཞེས་མིང་བཏགས་སོ། །སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་ལས། པུཎྱ་ཞེས་བྱ་བ་པུཎྱ་ཀ¯ཀྵེ་ཏྲཱ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དགེ་བའི་ལས་ལ་བྱ། ཡང་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་པུཎྱཧིཔབཱིཏྲཀརྟི་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྡིག་པ་སྦྱོང་ཞིང་གཙང་མར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་བྱ། དངོས་སུ་ན་གཞན་ལ་ཕན་ཞིང་བསོད་པས་གསོས་ཤིང་བསྣམས་པའི་མིང་སྟེ་བསོད་ནམས་སུ་བཏགས། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། ངན་སོང་རྣམས་ལས་སྲུང་ཞིང་སྐྱོབ་པས་ན་བསོད་ནམས་སོ། །ཞེས་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་༡༣༨ན༥ལས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་། སྐབས་ཡུལ་དམ་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། ཡུལ་གང་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱ་བ་ཆུང་ངུ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་འབྲས་བུ་མཐའ་ཡས་པ་འབྱིན་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་ཞེས་བྱའོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་འབྲིང་པོར་གསུངས།

བསོད་ནམས་སྐྱེས། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་བཅུ་གཅིག་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། མི་གཡོ་བའི་བསོད་ནམས་ལས་སྐྱེས་པས་བསོད་ནམས་སྐྱེས་ཞེས་བྱའོ། །མཆིམས་མཛོད་ལྟར་རོ། །

བསོད་ནམས་ཅན། ཚེ་རིང་བ་དང་ནད་མེད་པ། སྟོབས་འབྱོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ། ཅི་བསམ་ཡིད་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པའི་གང་ཟག་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས། བསོད་ནམས་རྣམ་སྨིན་བདེ་སྐྱེར་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་སེལ། །བསོད་ནམས་ལྡན་པའི་མི་ཡི་བསམ་པ་རྣམས་ཀུན་འགྲུབ། །བདུད་བཅོམ་ནས་ནི་བྱང་ཆུབ་མྱུར་དུ་རེག་པར་འགྱུར། །མྱ་ངན་འདས་པ་ཞི་བ་བསིལ་བའི་དངོས་པོ་ཐོབ། །དེ་བས་བསོད་ནམས་བྱ་བས་ཚོག་པར་སུ་ཞིག་འཛིན། །བདུད་སྡེ་ཆོས་མཉན་པས་ཀུང་ཚོག་པར་སུ་ཞིག་འཛིན། །སྐྱེ་བོ་མེད་པའི་ནགས་གནས་ཚོག་པར་སུ་ཞིག་འཛིན། །སེམས་ཅན་དོན་བྱ་བས་ཀུང་ཚོག་པར་སུ་ཞིག་འཛིན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ལག་པ་བརྐྱངས་ཏེ་ཚིག་བརྗོད་པ། །མཆོད་པ་བྱས་ཀྱི་རང་རང་དག་གི་ཞིང་དུ་དེངས། །ཞེས་གསུངས། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། དཔལ་ཡོན་ལྡན་པ་ལེགས་བྱས་པ། །ཚོས་ཅན་སྐལ་བ་ལྡན་པ་དང་། །བཟང་བྱས་པ་དང་ཁར་རྗེ་ཅན། །ལེགས་ལྡན་བསོད་ནམས་ལྡན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བསོད་ནམས་ལྡན་པའི་མི། བསོད་ནམས་ཅན་ལ་གཟིགས།

བསོད་ནམས་མིན་པ། མི་དགེ་བའི་མིང་། དཔེར་ན་མི་དགེ་བའི་ལས་ལ་བསོད་ནམས་མིན་པའི་ལས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

བསོད་ནམས་ཞིང་དུ་གྱུར་པའི་ཞེས་སོགས། བསོད་ནམས་ཞིང་དུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ལ། །ཞེས་སོགས་མཆོད་ཕྲེང་འདི་རྗེ་ཏ་རིས་གསུངས་པར་བཤད།

བསོད་པ། (འདུལ་བ) གསར་པ། ལེགས་པ། བཟང་པོ་བཅས་ལ་འཇུག་པར་བཤད། ལི་ཤུར་སོགས་ལས་བཤད་དོ། །ཡིད་དུ་འོང་བ་སྟེ་ཞིམ་པོའི་དོན་ལའང་འཇུག་སྟེ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ཚ ༣༢ན༥ལས། བསོད་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བས་སོ། །ཞེས་དང་། ༣༥ན༧ལས། ཞིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སོས་པ་དང་འདྲ། ཟས་བསོད་པའམ། ཟས་སོས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཕྱི་རྒྱལ་བས་fresh ཟེར་བ་དང་གཅིག པཎ་ཆེན་ཤཱཀ་མཆོག་པས་ཀུང་། བསོད་པ་ཞེས་པ་ཞིག་པའི་མིང་། །ཞེས་བཤད་དོ། །

བསོད་པ་སྨོན་བའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་བཞི་བཅུ་པ། བསོད་པ་སྨོན་བའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་ཁྱིམ་པ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡུལ་དུས་དེ་ན་ཟས་བསོད་པར་གྲགས་པ་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱིས་བསླངས་ཏེ་ཟོས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བྱེད་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། སེར་སྐྱའི་གནས་སུ་དྲུག་སྡེས་ཟས་བསོད་པ་བླངས་ཏེ། ཟོས་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་རང་འདོད་པ་ཆབ་དང་། སྦྱིན་བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་གནོད་པའོ། །བསོད་པ་ནི། གསར་པ། ལེགས་པ། བཟང་པོ་བཅས་ལ་འཇུག་པར་བཤད།

བསྲང་བ། ལུས་ཀྱི་རྐེད་པའི་ཕྱོགས་ནས་བརྩམས་ནས་ལུས་དྲང་པོར་བྱེད་པ།

བསྲེ་བ་སྐོར་དགུ། སད་དུས་སུ་སྐུ་གསུམ་དང་བསྲེ་བ། གཉིད་དུས་སུ་སྐུ་གསུམ་དང་བསྲེ་བ། འཆི་དུས་སུ་སྐུ་གསུམ་དང་བསྲེ་བ་དང་དགུའོ། །དང་པོ་ལ་སད་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ། སད་དུས་ཀྱི་སྒྱུ་ལུས་ལོངས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ། སད་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་ལས་ལངས་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་དང་གསུམ། གཉིས་པ་ལ་གཉིད་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ། རྨི་ལམ་ལོངས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ། གཉིད་སད་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་དང་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་ལ་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ། བར་དོ་ལོངས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་དང་གསུམ་མོ། །(དང་པོ་སད་དུས་ཀྱི་བསྲེ་བ་སྐོར་གསུམ) དང་པོ་སད་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་ནི། རྡོ་རྗེའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རླུང་སྙིང་གའི་ཨཱུ་ཧཱིའི་ནང་དུ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་སྨིག་སྨྱུ་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་རྣམས་འཆར་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྣང་བ། མཆེད་པ། ཉེར་ཐོབ། འོད་གསལ་རྣམས་འཆར་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དུས་སུ་ལྟ་བ་དྲན་པར་བྱེད་ཅིང་། ཁྱད་པར་འོད་གསལ་གྱི་དུས་སུ་གདམས་ངག་དང་སྦྱར་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ནི་སད་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སད་དུས་ཀྱི་སྒྱུ་ལུས་ལོངས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་དེ་ལས་ལྡང་བར་རྩོམ་པ་ན། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་ཙམ་ལས་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་ལས་ལོགས་སུ་བྱེ་སྟེ། གསང་འདུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡིན་ན། ལོངས་སྐུ་དང་པོའི་མགོན་པོ་དང་། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ན། རྒྱུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུས་གྱུར་པ་འཇའ་ཚོན་ལྟ་བུའི་སྐུར་སྐད་ཅིག་གིས་ལྡང་བ་ནི་སད་དུས་ཀྱི་སྒྱུ་མ་ལོངས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་སད་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་ལས་ལངས་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་ལས་ལྡང་བར་རྩོམ་པ་ན། རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་འདི་གསང་འདུས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ན་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའམ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་སྐུར་ལྡང་བ་དང་། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ན། སྤྲུལ་སྐུ་འབྲས་བུ་རྡོ་

རྗེ་འཛིན་པ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐུར་ལངས་ལ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་ལས་གྲུབ་པའི་ལོངས་སྐུ་དེ་ཡང་། སྤྲུལ་སྐུའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པའི་སྤྲུལ་སྐུར་ལྡང་བ་ནི། སད་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུ་ལས་ལངས་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་སྟེ། སད་དུས་བསྲེ་བ་སྐོར་གསུམ་མོ། །(གཉིས་པ་གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྲེ་བ་སྐོར་གསུམ) གཉིས་པ་གཉིད་དུས་སུ་སྐུ་གསུམ་དང་བསྲེ་བ་ལ་གསུམ་ལས། གཉིད་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ། རྨི་ལམ་ལོངས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ། གཉིད་སད་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། སད་དུས་སུ་སྙིང་གར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱེད་པ་ལ་གོམས་པའི་གང་ཟག་གིས། གཉིད་དུ་འགྲོ་ཁར་རླུང་སྡུད་པའི་དམིགས་པ་བྱས་ན། གཉིད་དུ་འགྲོ་བའི་ཚེ། ཡན་ལག་གི་རླུང་རྣམས་རང་ཤུགས་ཀྱིས་སྙིང་གར་འདུ་བའི་གནད་ཀྱིས་སྙིང་གར་རླུང་གཞན་པས་འདུ་ཚབས་ཆེ་བ་ཞིག་འོང་ཞིང་། དེའི་དུས་སུ་རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་གནས་ལ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཉིད་དུ་སོང་བ་ན། སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་འཆར་ལ། དེའི་འོད་གསལ་གྱི་དུས་སུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དྲན་པར་བྱས་ནས་འོད་གསལ་ལ་ཇི་ཙམ་གནས་གནས་ཀྱི་བར་དུ་འཛོག་པ་ནི། གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྲེ་བའོ། །གཉིས་པ་རྨི་ལམ་ལོངས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ལྡང་བར་རྩོམ་པ་དང་། རྨི་ལམ་འཆར་བས་དེའི་དུས་སུ་རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་དེ་རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་ལས་ལོགས་སུ་བྱེ་བའི་ལོངས་སྐུ་དང་པོའི་མགོན་པོའམ། འཇིགས་བྱེད་ལྟར་ན། ལོངས་སྐུ་རྒྱུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པའི་སྐུར་འཇའ་མཚོན་ལྟ་བུར་སྐད་ཅིག་གིས་ལངས་ཏེ། ཇི་ཙམ་གནས་གནས་ཀྱི་བར་དུ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པ་ནི། རྨི་ལམ་ལོངས་སྐུ་དང་བསྲེ་བའོ། །གསུམ་པ་སད་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་ལྡང་བར་རྩོམ་པ་ན། རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་འདི་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་། རྡོ་རྗེ་འཆང་གང་རུང་དང་། འཇིགས་བྱེད་ལྟར་ན། སྤྲུལ་སྐུ་འབྲས་བུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐུར་བསྒོམ་ལ། དེའི་ཐུགས་ཀར་རྨི་ལམ་གྱི་ལོངས་སྐུ་དེ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པར་བསྒོམ་པའམ། སྤྲུལ་སྐུར་བསྒོམ་པ་ནི། སད་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྲེ་བ་སྐོར་གསུམ་མོ། །(གསུམ་པ་འཆི་དུས་ཀྱི་བསྲེ་བ་སྐོར་གསུམ) གསུམ་པ་འཆི་བའི་དུས་སུ་སྐུ་གསུམ་དང་བསྲེ་བ་གསུམ་ནི། འཆི་བ་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ། བར་དོ་ལོངས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་མང་ལ་སྐྱེས་ཁམས་དྲུག་ལྡན་ཅིག་རིམ་གྱིས་འཆི་བའི་ཚེ་སྙིང་གར་རང་ཤུགས་ཀྱིས་རླུང་འདུ་བའི་གནད་ཀྱིས། འཆི་བའི་ཚེ་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་

བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འཆར་ཞིང་། དུས་དེར་ཤར་བའི་འོད་གསལ་ནི། མའི་འོད་གསལ་ཡིན་ལ། སྙིང་ག་ལ་སོགས་པའི་གནས་རྣམས་སུ་གནད་དུ་བསྣུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་ཤར་བའི་འོད་གསལ་ནི། བུའི་འོད་གསལ་ཡིན་ཞིང་། འཆི་བའི་ཚེ་རླུང་སྣུད་པར་རྫོགས་པ་ན་སྙིང་གའི་སྣུད་རིམ་ལེགས་པར་བསྒོམས་ཏེ། འོད་གསལ་མ་བུ་འབྲེས་པའི་འོད་གསལ་ཤར་བའི་ཚེ། ལྟ་ཐོག་ཏུ་ལེགས་པར་བཞག་སྟེ། འོད་གསལ་ལ་ཇི་ཙམ་གནས་གནས་ཀྱི་བར་འཛོག་པ་ནི་འཆི་བ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྲེ་བའོ། །གཉིས་པ་བར་དོ་ལོངས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་འཆི་བའི་འོད་གསལ་དེ་ལས་ལངས་ན། བར་དོ་འཆར་བར་རྫོགས་པ་ན། བར་དོའི་ལུས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་ཙམ་ལས་ལོངས་སྐུ་དང་པོའི་མགོན་པོའམ། རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་སྐུ་གང་རུང་དུ་ལྡང་ཞིང་། འཇིགས་བྱེད་ལྟར་ན་ལོངས་སྐུ་རྒྱུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཟུང་འཇུག་འཇམ་ཆོན་ལྟ་བུའི་སྐུར་ལྡང་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་ཐ་མལ་པ་ལ་བར་དོ་འོངས་བའི་དོད་ལ། སྒྱུ་མའི་ལོངས་སྐུར་ལྡང་བ་ཡིན་པས། འདི་ནི་བར་དོ་ལོངས་སྐུ་དང་བསྲེ་བའོ། །གསུམ་པ་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་ནི། མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་རྫོམ་པ་ན། སྐྱེ་བ་ལེན་རྒྱུའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་དེ་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའམ། སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐུར་བསྒོམས་པའི་སྙིང་གའི་དབུས་སུ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་ཙམ་ལས་གྲུབ་པའི་ལོངས་སྐུ་དེ་ཉིད་བཞུགས་པར་བསྒོམ་སྟེ། སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ནི་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྲེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་བསྲེ་བ་སྟེ་བསྲེ་བ་སྐོར་གསུམ་མོ། །དེ་ལྟར་བསྲེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལོངས་སྐུ་དང་པོའི་མགོན་པོ་དང་། འཇམ་དཔལ་གྱི་སྐུར་ལངས་པའི་དགོས་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་བར་དོ་སྦྱོང་བྱེད་དང་། བར་དོ་ལོངས་སྐུར་སྐུར་འཁྱེར་བའི་ལམ་འཁྱེར་དང་པོའི་མགོན་པོ་དང་། རྒྱུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་འཇམ་དཔལ་ཡིན་པས་སོ། །བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུར་འཁྱེར་བའི་ལམ་འཁྱེར་དང་། སྐྱེ་བ་སྦྱོང་བྱེད་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འབྲས་བུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཡིན་པས། སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྲེ་བའི་སྐབས་སུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་། རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་དུ་ལྡང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྗེའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་ཞལ་ཤེས་གནད་ཀྱི་ཐིམ་ཡིག་དང་། རྗེའི་གསུང་གསང་འདུས་ཡིག་ཆུང་ཉེར་གཅིག་སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསལ་ལོ། །

བསྲེ་བ། སྲེ་བ་ལ་གཟིགས།

བསྲེ་བཤད། ལྟད་སྟོན། བསྲེས་ལྟད་དང་དོན་གཅིག ཚིག་འདི་དངུལ་ཆུའི་གསུང་དྲིས་ལན་སོགས་སུ་འབྱུང་ངོ། །

བསྲེ་ལྟད། བསྲེ་བསྟད་དང་འདྲ། ཚིག་འདི་རྗེ་གུང་ཐང་པ་སོགས་ཀྱི་གསུང་ན་གསལ།

བསྲེལ། (འདུལ་བ) བསྲེལ་བ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

བསྲེལ་ཏམ། (འདུལ་བ) ཡོད་དམ། འཆང་ངམ། ཚགས་བྱས་སམ། ཪོ་དམ་བྱས་ཞེས་པ་སོགས་ཀྱི་དོན།

བསྲེལ་བ། (སྲེལ་བའི་འདས་མ་འོངས) (འདུལ་བ) ❶ ཡོད་པ། ལྡན་པ། བཅང་བ། འཆང་བ། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་རྗེའི་ལམ་རིམ་དུ་དྲངས་པ་ལས། དེ་ལྟར་བསྟགས་པ་བརྗོད་པ་ཡི། །ཅན་དན་ཙང་ཟད་བསྲེལ་ཏམ་ཞེས། །སྐྱེས་བུ་ལ་ལས་དེ་དྲིས་ན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །མདོ་རྩ་བ་ལས། དགེ་འདུན་གྱིས་མགར་སྤྱད་དག་བསྲེལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་རྩ་རང་འགྲེལ་ལས། དགེ་འདུན་གྱིས་མགར་སྤྱད་དག་བསྲེལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །❷ (འདུལ་བ) བདག་གཉེར་བྱེད་པ། ཉར་ཚགས་བྱེད་པ། དཔེར་ན་མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས། དགེ་འདུན་གྱི་གཡོག་ཏུ་བསྲེལ་བའི་མི་གང་དག་རབ་ཏུ་མ་བྱུང་བ་དེ་དག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❸ (འདུལ་བ) བཀག་ཉར་བྱེད་པ། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ་ལས། རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ཕ་མ་གསོན་ཞིང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་མ་གནང་བ་ཡུལ་ཐག་མི་རིང་བ་ནི་ཞག་བདུན་པ་བསྲེལ་བར་བྱའོ། །དེ་ཡུལ་ཐ་ག་རིང་ན་ཡང་དགེ་འདུན་ལ་མ་ཞུས་པར་རབ་ཏུ་དབྱུང་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས་ཀྱང་། རྗེས་བཅས་ལ་ཕ་མས་མ་གནང་བ་རབ་ཏུ་འབྱིན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར། མ་གནང་ན་རབ་ཏུ་འབྱིན་པས་རབ་ཏུ་མི་འབྱིན་པ་དེ་ཞག་བདུན་བསྲེལ་ཡང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གནང་ན་ནི་འོངས་མ་ཐག་ཏུ་དབྱུང་སྟེ་ཞག་བདུན་བསྲེལ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་དེ། ཞེས་གསུངས། རྒྱས་པར་མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལ་གཟིགས། ❹ སྲེལ་བའམ་འཕེལ་བ། རིང་བསྲེལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ངག་སྒྲོན་འགྲེལ་པ་ཁ་ཏུ་ལྷ་མས་མཛད་པ་སོགས་སུ་བཤད་དོ། །❺ བསྐྱལ་བ་ལའང་འཇུག་སྟེ། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་ ཚ ༡༤༡ན༢ལས། བསྲེལ་བགྱིའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱལ་བར་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བསྲོ་ཁང་། (འདུལ་བ) ❶ ཁྲུས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཡོ་བྱད་དང་བཅས་པ་ལ། འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས་གསུངས། བསྲོ་ཁང་ནི་ཁྲུས། དཀྲུ་མཉེ། དྲིལ་ཕྱི། མེ། སྨན་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པར་སྐྱོགས་སྟོན་ལོ་ཙཱའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས་གསུངས། འདི་གོང་དུ་འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས་བསྲོ་ཁང་གི་གོ་དོན་ལ་ཁྲུས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཡོ་བྱད་དང་བཅས་པ་ཞེས་པའི་ནང་དུ་དཀྲུ་མཉེ་དང་། དྲིལ་ཕྱི་དང་། མེ་སོགས་འདུས་པས་དེ་དང་ཡང་དོན་གཅིག་ཏུ་འབབ་བོ། །འདི་ལ་བསྲོ་ཁང་། སྲོ་ཁང་། བསྲོ

གང་། སྒྲོ་གང་ཞེས་འབྲི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཙམ་སྣང་བ་ལས། ཐ་མ་འདི་ལི་གྲུར་རང་ལུགས་སུ་མཛད། བསྒྲོ་གང་གི་སྒྲ་བཤད་ལ། དབྱངས་ཅན་དགའ་བློས། ལུས་མེར་བསྒྲོ་ཞིང་བ་སྲུའི་བྱ་ག་རྣམ་གྱིས་གང་བར་བྱེད་པས་ན་བསྒྲོ་གང་ཟེར་ཞེས་འབྱུང་ཡང་། ད་དུང་དཔྱད་པར་འོས་སོ། །ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས། འདི་ལ་སྤྲ་སྒོང་ཞེས་པའང་སྣང་། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །❷ དགེ་སློང་རྒྱུད་ནད་ཅན་གྱིས་ལུས་མེར་སྲོས་ནས་ཟུག་པ་བྱེད་པའི་གནས་ཁྲད་པར་བ་ཞིག་ལ་བསྒྲོ་ཁང་ཟེར། ཞེས་དདུལ་ཚུ་གསུང་། ❸ དགུན་གྱི་དུས་སུ་མལ་ཁྲི་འོག་ན་མེ་འཛོག་ས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར། དེ་ལ་དུགས་ཁང་ཡང་ཟེར། སློང་རྫོལ་བླ་མ་གསུང་། རྒྱ་མིས་འདི་ལ་ "ཀང" kang ཟེར་གྱི་ཡོད་འདུག འདི་རྒྱ་ནག་གི་གྲང་ངར་ཆེ་བའི་བྱང་ཕར་གྱི་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད་ཅིང་། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འོག་ཏུ་མེ་བཞག་ནས་ལུས་སྲོ་བའམ་དྲོ་བར་བྱེད་པའི་ས་ཡིས་བཟོས་པའི་ཉལ་ཁྲི་ཞིག་དང་། སྐབས་རེར་གསོལ་སྟོན་གྱི་སྐབས་ཅོག་ཙེའི་ཚབ་ཀྱང་བྱེད། ཅེས་རྒྱ་ནག་ནས་བྲོས་པ་ "Escape from China" ཞེས་པའི་རྒྱ་ནག་གི་དམངས་གཙོ་དོན་གཉེར་བའི་སློབ་ཕྲུག་ཞང་བྷོ་ལིའི་ "Zhang Boli" ཁོང་རང་གི་མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཤོག་གྲངས་༢༢ཀྱི་མཚན་ཡིག་ནང་འཁོད།

བསྒྲོ་ཁང་བསྙེན་པ། (འདུལ་བ) བསྒྲོ་ཁང་དུ་ལུས་མེར་བསྲོས་ཤིང་ཟུག་པ་ཟུགས་ནས་འཕྲོད་བསྙེན་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

བསྒྲོ་གང་། (འདུལ་བ) བསྒྲོ་ཁང་དང་འདྲ། བསྒྲོ་ཁང་ལ་གཟིགས།

བསླབ་རྒྱུན་གཅིག་པ། (འདུལ་བ) དགེ་སློང་གི་བསླབ་རྒྱུན་དེ་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྦྱོར་བ་བྱས་ཤིང་དགེ་སློང་གི་བསླབ་རྒྱུན་དེ་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་མཐར་ཐུག་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་རོ། །དཔེར་ན་དགེ་སློང་གིས་ཁང་པ་བརྩིག་པའི་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་ཁྱིམ་པར་བབས་ཏེ་སླར་ཡང་དགེ་སློང་དུ་གྱུར་པ་ན་ཐོག་ཕུབ་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའོ། །

བསླབ་བཏུས། ❶ བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ཞེས་བྱ་བ། རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷས་མཛད། འདི་ལ་བམ་པོ་བཅུ་བཞི་ཡོད། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་དབུ་མ་༼ཁི་པ༽ ༣ན༢ནས། མཇུག་༡༨༥བ༤ན་རྫོགས་སོ། །❷ བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷས་མཛད། འདི་ལ་ངོས་ཤོག་གསུམ་དང་ལྷག་ཙམ་ཡོད། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་དབུ་མ་༼ཁི་པ༽ ༡ན༡ན་བཞུགས་སོ། །❸ འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསླབ་བཏུས། འདི་བོད་ན་ཉེ་མི་སྣང་བར་བཤད་དེ། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བའི་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ་༧༠༥ལས། འཕགས་པའི་བསླབ་བཏུས་དེ་བོད་ན་ཉེ་མི་སྣང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས།

བསླབ་པ། ❶ སློབ་པའི་མ་འོངས་པ། ཡོན་ཏན་བསླབ་དགོས་ལྟ་བུ། ❷ བསླབ་བྱ། བསླབ་པར་བྱ་བ། བསླབ་པར་བྱ་བ་ལ་བསླབ་པ་ཞེས་པ་ནི་བྱ་ཚིག་མིང་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། བསླབ་བྱ་གསུམ་ལ་བསླབ་པ་གསུམ་ཞེས་པ་དང་། དམིགས་བྱ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །❸ (འདུལ་བ) ཚུལ་ཁྲིམས་སམ་སྡོམ་པའི་མིང་། བསླབ་སྡོམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བསླབ་པ་ཉམས་པ། (འདུལ་བ) ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ། སྡོམ་པ་ཉམས་པ།

བསླབ་པ་ཉེ་བར་འཇོག་པ་སྒྲངས་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་དོན་ལྔ་པ། བསླབ་པ་ཉེ་བར་འཇོག་པ་སྒྲངས་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་རང་ལ་དགེ་སློང་གིས་བསླབ་པའི་སྒོ་ནས་བསྒོ་བ་ལ་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱིས་སྒྲངས་ཏེ་དོན་གོ་བ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་དྲུག་སྡེས་བསླབ་པ་ཉེ་བར་འཇོག་པ་སྤྲོང་བ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་དངོས་སུ་རང་རིགས་ཀྱི་སེམས་བདེ་བ་ལ་གནོད་པ་དང་། བརྒྱུད་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནོད་པའོ། །

བསླབ་པ་དྲལ་ཏེ་ཁྱིམ་དུ་འཇུག་པའི་སོར་བཤགས། (འདུལ་བ) སོར་བཤགས་བཞིའི་གསུམ་པ། བསླབ་པ་དྲལ་ཏེ་ཁྱིམ་དུ་འཇུག་པའི་སོར་བཤགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་ཁྱིམ་གྱི་བསླབ་པའི་སྡོམ་པ་བྱིན་པའི་ཁྱིམ་བདག་ལས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱིས་ཟས་བླངས་ཏེ་ཟོས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། ཡངས་པ་ཅན་དུ་ཁྱིམ་གྱི་བསླབ་པའི་སྡོམ་པ་བྱིན་པ་ལས་དྲུག་སྡེས་ཟས་བླངས་ཏེ་ཟོས་པ་ལས་སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བར་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་དངོས་སུ་སྦྱིན་བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་གནོད་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྲིམས་དྲལ་བས་རང་རིགས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ལ་གནོད་པའོ། །

བསླབ་པ་སྤྱོད་པ། (འདུལ་བ) ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྔ་སྤྲོང་ཞིང་། དམན་སྤྱོད་ལྔ་དང་དུ་ལེན་པའི་འདུལ་བའི་ཆད་ལས་ལ་གནས་པ།

བསླབ་པ་ཕུལ་བ། (འདུལ་བ) སྡོམ་པའི་གཏོང་རྒྱུ་ཞིག་སྟེ། འབུལ་ཡུལ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ལ་ཕུལ་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱིས་དངོས་སུ་སྡོམ་པ་གཏོང་བ་གོ་བར་བྱེད་པའི་དོན།

བསླབ་པ་སྦྱིན་པ། (འདུལ་བ) ❶ ཕམ་པ་འཆབ་མེད་ཀྱིས་གོས་པའི་དགེ་སློང་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྔ་སྤྲོང་ཞིང་། དམན་སྤྱོད་ལྔ་དང་དུ་ལེན་པའི་སྤྱོད་པ་འབོགས་པའོ། །❷ ཕམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས་ཀྱིས་གོས་པའི་དགེ་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྔ་སྤྲོང་ཞིང་། དམན་སྤྱོད་ལྔ་དང་དུ་ལེན་པའ་སྤྱོད་པ་འབོགས་པའོ། །

བསླབ་པ་གསུམ། <ཏྲི་ཤི་ཀྵ> བསླབ་པ་འམ་བསླབ་བྱ་གསུམ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་གསུམ་མོ། །བསླབ་པ་ནི་བསླབ་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན་དམིགས་བྱ་ལ་དམིགས་པ། བཟའ་བྱ་ལ་བཟའ་བ། བཏུང་བྱ་ལ་བཏུང་བ་ཟེར་བ་ལྟ་བུས་མཚོན་ནོ། །རྒྱ་གར་དུ་འདི་ལ་བསླབ་པ་གསུམ་དང་། བོད་དུ་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པར། ཀུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་གསུང་ངོ་། །ཁྲ་བཤད་ནི། བསླབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་བསླབ་པ་སྟེ་བྱ་ཚིག་མིང་དུ་གྱུར་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པས་ཐོག་མར་སྲོག་གཅོད་པ་དང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་སོགས་ལུས་ངག་གི་ཉེས་སྤྱོད་རགས་པ་རྣམས་འགོག་པར་བྱེད། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པས་དེ་ལས་ཅུང་ཟད་ཕྲ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་སོགས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བའི་རིགས་ཀྱི་ཉེས་སྤྱོད་རྣམས་ཉམས་དམས་པའི་སྒོ་ནས་འགོག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པས་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་རྣམས་རྩ་བའམ་དྲུང་ནས་འབྱིན་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱུ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསླབ་པ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་དུག་ཤིང་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། དང་པོ་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་རྣམས་གཅོད། དེ་ནས་སྡོང་པོ་ཡོངས་རྫོགས་གཅོད། དེ་ནས་སླར་མི་སྐྱེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྩ་བ་ནས་བཀོག་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་གཅོད་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ། སྡོང་པོ་ཡོངས་རྫོགས་གཅོད་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ། རྩ་བ་ནས་བཀོག་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པའི་བྱེད་ལས་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་དང་པོ་ཉེས་སྤྱོད་རགས་པ། དེ་ནས་ཅུང་ཟད་ཕྲ་བ། མཐར་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ཉེས་སྤྱོད་རྣམས་འགོག་པར་མཛད་དོ། །ཚུལ་འདི་ལ་བསམས་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་གདུལ་བྱ་འདུལ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཞིག་གོ་སྙམ་པའི་དད་པའི་སྤྲོ་ཡོང་རང་དབང་མེད་པར་གཡོ་བ་ཞིག་འོང་ངོ་། །དེ་འདྲ་བྱུང་ན་བསླབ་པ་གསུམ་ངོས་བཟུང་ཞིང་དེ་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་བསླབ་པ་གསུམ་ནི། མིག་དང་རྐང་པ་ལ་དཔེ་སྦྱར་ནས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ནི་མིག་དང་འདྲ་ལ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ནི་རྐང་པ་དང་འདྲ་སྟེ། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་བལྟས་ཤིང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པའི་རྐང་པས་ཕྱིན་ཏེ། རང་འདོད་པའི་ཐར་པའི་གོ་འཕང་ལ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྲ་སྤྱོར་བམ་གཉིས་ {ཅ་པ} ༡༣༣བ༣ལས། བསླབ་པ་གསུམ་དང་སྦྱར་ན་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ནི་རིག་པ། ལྷག་པའི་སེམས་དང་ལྷག་པའི་ཁྲིམས་ནི་རྐང་པ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

བསླབ་བྱ་གསུམ། བསླབ་པ་གསུམ་དང་འདྲ།

བསླབ་བྱའི་ཉེས་བྱས། (འདུལ་བ) རང་རང་གི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གི་ཀུན་སློང་གིས་ཀུན་ནས་མི་བསླངས་པའི་ཉེས་ལྟུང་ལ། བསླབ་བྱའི་ཉེས་བྱས་ཟེར། དཔེར་ན་རེག་པའི་ལྷག་མའི་ཡན་ལག་མ་ཚང་བ་སྟེ། རེག་པའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱ་བའི་འདུན་པ་ཀུན་ཏུ་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་མེད་པར། རེག་འདོད་ཙམ་པོས་བུད་མེད་ལ་རེག་ན་ནི། ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གི་སྐབས་གསུམ་ལས་གཞན་བསླབ་བྱའི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ཡང་། མེ་རེག་གི་ཡན་ལག་མ་ཚང་སྟེ། སེང་གེ་ལ་རེག་ན་བསླབ་བྱའི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས། བསླབ་བྱ་ལས་འདས་པའི་ཉེས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཉེས་ལྟུང་གང་ཞིག་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གི་ཀུན་སློང་གིས་ཀུན་ནས་མ་བསླངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གིས་མི་གོས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བསླབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས་བཤད་དོ། །ཞེས་མཚོ་ཊཱི་ཀ་གསུང་། ན་སྨད་ཀྱི་ཉེས་བྱས་དང་། ཆེས་ན་སྨད་ཀྱི་ཉེས་བྱས་དང་། བསླབ་བྱའི་ཉེས་བྱས་གསུམ་ནི་ཉེས་བྱས་ཙམ་དུ་འདྲ་ཡང་། དང་པོ་གཉིས་ནི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གི་ཉེས་བྱས་ཡིན་ལ། ཐ་མ་ནི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གི་ཉེས་བྱས་མིན་ཏེ། རང་རང་གི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གིས་ཀུན་ནས་མ་བསླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བསླབ་བྱིན། (འདུལ་བ) ❶ ཕམ་པ་འཆབ་མེད་ཀྱིས་གོས་ཤིང་དེའི་ཆད་ལས་ལ་གནས་པའི་དགེ་སློང་ཕ་མ། ཕམ་པ་འཆབ་མེད་འདག་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྔ་སྤོང་ཞིང་། དམན་སྤྱོད་ལྔ་དང་དུ་ལེན་པར་བྱེད་པའི་བསླབ་པ་བྱིན་ཞིང་། བསླབ་པ་དེ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པའི་དགེ་སློང་ཕ་མ། ❷ ཕམ་པ་འཆབ་མེད་ཀྱིས་གོས་པའི་དགེ་སློང་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྔ་སྤོང་ཞིང་། དམན་སྤྱོད་ལྔ་དང་དུ་ལེན་པའི་སྤྱོད་པ་འབོགས་པའོ། །❸ ཕམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས་ཀྱིས་གོས་ཤིང་དེ་འདྲའི་ཉེས་བྱས་འདག་པའི་དོན་དུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྔ་སྤོང་ཞིང་། དམན་སྤྱོད་ལྔ་དང་དུ་ལེན་པའི་ཆད་ལས་ལ་ཞུགས་པའི་དགེ་ཚུལ་ཕ་མ། ❹ ཕམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས་ཀྱིས་གོས་པའི་དགེ་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྔ་སྤོང་ཞིང་། དམན་སྤྱོད་ལྔ་དང་དུ་ལེན་པའི་སྤྱོད་པ་འབོགས་པའོ། །

བསླབ་བྱིན་དགེ་སློང་། (འདུལ་བ) ཕམ་པ་འཆབ་མེད་ཀྱི་ཆད་ལས་ལ་གནས་པའི་དགེ་སློང་། དེ་ཡང་ཕམ་པ་འཆབ་མེད་འདག་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྔ་སྤོང་ཞིང་། དམན་སྤྱོད་ལྔ་དང་དུ་ལེན་པར་བྱེད་པའི་བསླབ་པ་བྱིན་ཞིང་། བསླབ་པ་དེ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པའི་དགེ་སློང་། འདི་ལ་དངོས་བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་དགོད་བྲོ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་ལྟར། སྔོན་༧རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་རྩོད་རྒྱུགས་ཤིག་གི་ཚོགས་དབུར་ཞབས་སེན་འཁོད་སྐབས་ཤིག

ལ། སེ་ར་བྱེས་པའི་གྲྭ་པ་འདུལ་བ་དེ་ཙམ་མི་མཁྱེན་པ་ཞིག་དམ་བཅར་བཞུགས་ཡོད་པར། རིགས་ལམ་པས་བསླབ་ཁྱིན་དགེ་སློང་ཞིག་ཅེས་སྨྲས་པ་ན། ཁོས་བསླབ་ཁྱིན་དགེ་སློང་ཞེས་པ་བསླབ་སྡོམ་འབོག་ཆོག་བྱེད་མཁན་ལ་གོ་ནས། ༧རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གསུམ་པའི་ཞལ་རས་ལ་བལྟ་ཙམ་བལྟ་ཙམ་བྱེད་པ་ན། མཁན་པོ་ཞེད་ཐག་ཆོད་ནས་ད་ཡིན་ན་དཔེ་བསགས་སོང་བཀའ་ཉེས་ཕོག་རྒྱུ་ཐག་ཆོད་སྙམ་ནས། གཟན་གྱིས་དབུ་བཏུམས་ནས་ཡི་དམ་པདྨ་དབང་ཆེན་མཁྱེན་ཞེས་སྨོན་ལམ་འདེབས་བཞིན་བཞུགས་པའི་སྐབས། དམ་བཅའ་བས་དོགས་པོ་ཟློས་ཉེ་ཡ་འོ་ཐལ་ཆེར་ངས་མགོ་ལོག་ཆེན་པོ་ཞིག་རྩེད་གྲབས་བྱེད་ཀྱི་མེད་དམ་སྙམ་ནས། ཙི་ཟེར་འདི་ཟེར་མེད་པར་ལམ་སང་སྐད་ཧུགས་ཆེན་པོས་ང་རང་ཆོས་ཙན་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། གཡས་གཡོན་ཐམས་ཅད་བཞད་གད་དིར་རེར་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། རྗེས་སོར་༧རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་གྲྭ་པ་དེ་གཟིགས་པ་ན། འདི་བསླབ་ཁྱིན་དགེ་སློང་ཞིག་ཟེར་དུས། ང་ཆོས་ཙན་ཟེར་མཁན་དེ་མ་རེད་བས་གསུངས་སྐད། ལོ་རྒྱུས་འདི་ཁོ་བོའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་བཤེས་བཀྲ་ཤིས་འབུམ་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་སྐུ་རྩེད་དང་སྦྲགས་ནས་གསུང་གི་ཡོད་པ་ལྟར་བཀོད།

བསླབ་སྦྱིན། (འདུལ་བ) བསླབ་པ་སྦྱིན་པ་དང་འདྲ།

བསླབ་ཚིགས་གཅིག་པ། (འདུལ་བ) སྦྱོར་བ་དགེ་སློང་གི་རྟེན་ལ་བྱས་ནས་མཐར་ཐུག་ཡང་དགེ་སློང་གི་རྟེན་ལ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་ཚིགས་སྔ་མ་དགེ་ཚུལ་གྱིས་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་དེ་དགེ་སློང་དུ་གྱུར་པ་ན་མཐར་ཐུག་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་མིན་པའོ། །

བསླབ་གཞི་ཁྲད་དུ་བསོད་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་གྲུ་གསུམ་པ། གསོ་སྦྱོང་གི་ཚེ་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་འདོན་པའི་དུས་སུ་རང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་གཞི་ཁྲད་དུ་བསད་པ་གཞན་གྱིས་དོན་གོ་བའོ། །འདི་ལ་སྡོམ་གསུམ་བསླབ་བྱར། ཁྲད་དུ་གསོད་པའི་ལྟུང་བྱེད། ཅེས་ཐ་སྙད་སྦྱར་འདུག་ཀྱང་དེ་ལྟར་ན་ལྟུང་བྱེད་བཅུ་པ་ལའང་ཁྲད་དུ་གསོད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཅེས་མིང་སྦྱར་བས་དེ་གཉིས་ནོར་བར་དོགས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་མིང་ཟུར་པ་ཞིག་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །

བསླབ་གསུམ། བསླབ་པ་གསུམ་དང་འདྲ།

བསླབ་ཚིགས། (འདུལ་བ) བསླབ་སྡོམ་གྱི་གོ་རིམ་མམ་རིམ་པ། དགེ་བསྙེན་ནི་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་ཚིགས་སྔ་མ་དང་། དགེ་སློང་ནི་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་ཚིགས་ཕྱི་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

བསླུ་བྲིད། མགོ་སྐོར་གཏོང་བ། འདི་ལ་འབྲི་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སླུ་འབྲིད། སླུ་འདྲིད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོན་ཀྱང་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར། བསླུ་བྲིད་ཅེས་གསལ་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྙེད་བཀུར་དང་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱིར་འབད་པ་ཐམས་ཅད་སྦུན་པ་འཕྱར་བ་ལྟར་སྙིང་པོ་མེད་པ་དང་བསླུ་བྲིད་ཀྱི་གནས་སུ་མཐོང་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ལས་ལྡོག་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཊ

ཊ་བེ་ཊོ་བེ། བསམ་བློ་ནན་ཏན་མ་བཏང་བའི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་མིང་།

ཊ་མེ་ཊོ་མེ། ཊ་བེ་ཊོ་བེ་དང་དོན་འདྲ།

ཊ་ཨུ་ཧུ་འཁྱུགས། ❶ ཊ་བེ་ཊོ་བེ། མི་བརྟན་པ་དང་འགྱུར་ལྡོག་ཆེ་བ། བསམ་བློ་ནན་ཏན་མ་བཏང་བའི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་མིང་། དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པ་ལས། ཊ་ཨུ་ཧུ་འཁྱུགས་ཀྱིས་མི་ཡོང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ དཀའ་ངལ་ལ་བཟོད་སྲན་མེད་པའི་དོན་འང་བཤད། ཊ་ཡང་། ལུགས་རིགས་ཊ་ཙང་ཡང་བ་ཞིག་དང་། དེས་བཟོས་པའི་སྣོད་ཆས། གྲྭ་བཤད་ནི། ཊ་ཙང་ཡང་བའི་ཆ་ནས་ཊ་ཡང་ཟེར་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་འདུག་ཀྱང་། འདི་ཕལ་ཆེར་རྒྱ་ནག་གིས་དངུལ་བརྫུས་མ་ལ་ཊ་ཡང་ཊ་ཟེར་བ་དེ་ཟུར་ཆག་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

ཊ་ཡ། (ལེགས་སྦྱར) རྟ།

ཊ་ཡང་ཊ། (རྒྱའི་སྐད) དངུལ་བརྫུས་མ། ཊ་ཡང་ཊ་ཞེས་པ་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ཡིན་པར། ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་གསལ།

ཊ་ར། (ལེགས་སྦྱར) འཁྲོག་པ། ཆོ་འཕྲུལ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཊ་རི། (ལེགས་སྦྱར) ❶ སེང་གེ། གཉེན་རྫེ། སྤྲེའུ། ནེ་ཙོ། འཕམ་པ་བཙས་ལ་འཛུག་པར། སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ། ❷ སྦྲལ་པའི་མིང་།

ཊ་རི་ཀེ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) ནམ་མཁའི་ཤིང་ལྡན་ཞེས་པ་ཡོད་པར་གྲགས་པ་ལ་བཞེད་དེ། དེ་ཡང་ཡུལ་དབུས་ནས་ལྷོར་དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་འདས་པ་ན་ཡུལ་ཀོང་ཀ་ནར་རྩ་བ་མེད་པར་ཤིང་རྣམས་འཁྲིལ་ཞིང་སྟེང་དུ་བྲེས་པ་ལྟ་བུར་གནས་པ་ལ་བཤད།

ཊ་རི་ཧླདྲ། (ལེགས་སྦྱར) སེང་གེ་བཟང་པོ།

ཊ་རི་ཙན་དན། ཊ་རི་ཙནྡན་ལ་གཟིགས།

ཊ་རི་ཙནྡན། (ལེགས་སྦྱར) ཙན་དན་དཀར་པོའི་བྱེ་བྲག་ཅིག གྲྭ་བཤད་ནི། མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་ལས། ཊ་རི་ཙནྡན། ཞེས་པ་ལ་ཊ་རི་ནི་སྦྲལ་པ་སྟེ། དེའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་རི་བོ་ཞིག་ལས་སྐྱེས་པས་ཊ་རི་ཙན་དན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཙནྡན་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་ཚིམ་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །

ཧ་ལ་ཧ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) དུག་གི་བྱེད་བྲག་ཅིག རྩེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། ཧ་ལ་ཧ་ལ་ནི་དུག་གི་ཁྱད་པར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཧ་ལོ། མེ་ཏོག་ལྷུམ་པའི་རིགས་ཤིག་གི་མིང་པར་བཤད།

ཧ་སི་དེ་བ། (ལེགས་སྦྱར) དབང་ལག

ཧྭ་ཤང་། (རྒྱ་ནག་གི་སྐད) ཧྭ་ཤང་ནི་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དེ་བཙུན་པའི་མིང་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །

ཧྭ་ཤང་གི་ལྟ་བ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ངན་རྟོག་ཡིན་ན་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ་བཟང་རྟོག་ཡིན་ནའང་འཁོར་བར་འཆིང་བས་དེའི་འབྲས་བུ་འཁོར་བ་ལས་མི་འདའ་སྟེ། གསེར་སྒྲོག་དང་ཐག་སྒྲོག་གིས་བཅིངས་པ་དང་། སྤྲིན་དཀར་ནག་གཉིས་ཀས་ནམ་མཁའ་སྒྲིབ་པ་དང་། ཁྱི་དཀར་ནག་གང་གིས་ཟུག་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པ་དང་འདྲའོ། །དེས་ན་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་བཞག་པ་ཉིད་འཚང་རྒྱ་བའི་ལམ་ཡིན་ལ། སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་སོགས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་དོན་བསྒོམ་པར་མི་ནུས་པའི་སྐྱེ་བོ་བླུན་པོའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས། ངེས་དོན་དེ་རྙེད་ནས་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་དམངས་ཀྱི་སར་བབས་པ་འམ། གླང་པོ་རྙེད་ནས་གླང་པོའི་རྗེས་ཚོལ་བ་དང་འདྲ་བར་སྨྲའོ། །དེ་ལ་ཧྭ་ཤང་གིས་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ལ་བསྔགས་པ་མཛད་པའི་མདོའི་ཁུངས་བརྒྱད་ཅུ་དྲངས་ནས་བསྒྲུབས་སོ། །འདིས་ནི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་རྣལ་མ་མིན་ནོ་ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྐུར་བ་ཆེན་པོ་བཏབ་ཅིང་། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པ་བཀག་པས་དོན་དམ་པའི་ཚུལ་རྒྱང་རིང་དུ་སྤངས་ཏེ། ཇི་སྐད་ཁྱད་ཞུགས་ཀྱང་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཙམ་དུ་བསྟུར་ཐུང་བའི་སེམས་ཙམ་འཛོག་ཅིག་ལ་ལམ་གྱི་དམ་པར་བཟུང་བའི་ལོག་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་ཆད་འདི་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཀཱ་མ་ལ་ཤཱིའ་ལས་ལུང་དང་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཀག་ནས་རྒྱལ་བ་དགྱེས་པའི་ལམ་བཟང་པོ་རྒྱས་པར་མཛད་སོད། འོན་ཀྱང་བསྟན་པ་ནུབ་པ་ལ་ཉེ་བར་སླེབ་པ་དང་ལམ་གྱི་གནད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ངེས་པའི་དོན་གྱི་ལུང་དང་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་མཐའ་ཆོད་པར་ངེས་པའི་དམ་པ་རྣམས་ཟད་པ་དང་། སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་དམན་ཞིང་ཆོས་ལ་དད་པ་ཙང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་མངས་པས། ད་དུང་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་བསྲུང་སྡོམ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ཕྱོགས་རྣམས་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་ལམ་བསྒོམ་པའི་ཚེ་དེ་དག་འདོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཧྭ་ཤང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བྱེད་ཅིང་། ལ་ལ་ནི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ལ་སྐུར་བ་དེ་མ་གཏོགས་པ་ལྟ་བའི་གོ་ལུགས་ཧྭ་ཤང་

གི་དེ་ལེགས་པར་འདོད་ལ། གཞན་དག་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དོར་ནས་ཅི་ཡང་མི་སེམས་པའི་ཧྭ་ཤང་གི་སྒོམ་དེ་ལེགས་པར་འདོད་པ་སྣང་ངོ་། །དེ་དག་གི་ལམ་དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པའི་ཕྱོགས་དང་ཡུལ་ནའང་མི་སྣང་མོད། གལ་ཏེ་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྙེད་ནས་བསྒོམ་ལུགས་མ་ནོར་བར་བསྒོམ་པའི་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། སྤྱོད་ཕྱོགས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་མི་བསྒོམ་ཞེས་པའམ་ཡང་ན་དེ་རྣམས་མཐིལ་དུ་བཟུང་ནས་སྒོ་དུ་མ་ནས་འབད་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སྨྲ་ན་ནི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་དང་འགལ་ཞིང་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་པ་ཁོ་ནར་སྣང་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ནི་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འཁོར་བ་ལ་མི་གནས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་དོན་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་ཟབ་མོའི་ལམ་ཞེས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། ཞི་བ་མྱང་འདས་ལ་མི་གནས་པ་ནི་ཇི་སྙེད་པ་རིག་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཏ་ཏ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ ཀྱེ་ཧུད། སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ། ❷ གད་མོ་དགོད་པ་དང་སྡིགས་པའི་གད་མོ་བཅས་ཀྱི་དོན།

ཏད་དེ་བ། ❶ མི་གསལ་བ། འདི་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་པར་དཀའ་བ། དཔེར་ན་གང་དུའང་ངོས་བཟུང་མེད་པའི་སྟོང་སང་ཏད་དེ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ སེམས་མི་གསལ་བའམ། དྲན་པ་འཐོར་བའི་ཉམས།

ཏྭགས། <ཤ་ཀ་ར> བུ་རམ་གྱི་ལྷུ་བའི་ཕྱེ་མ་རྡོག་པོར་བྱས་པ་ལ་ཏྭགས་ཞེས་བྱ།

ཏྭགས། ཏྭགས་ཞེས་པ་ཤེལ་ཀ་ར་དང་ཕྱེ་མ་ཀ་ར་སོགས་ལས་ཆུང་ཟད་སྐྱུས་ཁ་ཞན་པའི་བུ་རམ་གྱི་དྭངས་མ་ལ་ཟེར། འགྲེལ་པ་ཟླ་ཟེར་ ཀོ་པ ༨༠བ་༧ལས། ཏྭགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བུ་རམ་གྱི་དྭངས་མའི་ཤ་ཁ་སྟེ། ག་ལ་ཞེས་མིང་དུ་གྲགས་པའོ། །འགྲེལ་པ་དེ་ལས་ཀྱང་དྭངས་ཤིང་དྲི་མ་མེད་པ་ལ། ཁཎྜ་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་དྭངས་ཤིང་དྲི་མ་མེད་པའོ། །ཁ་ར་དཀར་པོ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་དྭངས་ཤིང་རྙོག་མ་མེད་པའི་ཁ་ར་དཀར་པོའོ། །དེ་ལྟར་ན་རིམ་གྱིས་ཡོན་ཏན་ཆེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་འདུལ་བ་ལུང་གཞི། བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་བརྒྱད་པ་ལས། མར་དང་། བུ་རམ། ཏྭགས། ཤ་ཁ་ར

དང་། བཏུང་བ་དག་གོ་ཞེས་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་གསུངས་ཡོད་པས་དཔྱད་པར་འོས་སོ། །

ཧད་དེ་འཇོག་པ། བྱིང་བའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ། དམིགས་རྟེན་བོར་ནས་སེམས་མ་འགྲོ་བར་འཇོག་པ།

ཧད་དེ་བ། ❶ མི་གསལ་བ། འདི་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་པར་དཀའ་བ། དཔེར་ན། གང་དུ་འང་ངོས་བཟུང་བྲལ་བའི་སྟོང་སང་ཧད་དེ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ སེམས་མི་གསལ་བའམ། དྲན་པ་སྟོར་བའམ། དྲན་པ་འཐོར་བའི་ཉམས། ཧོན་སྟོར་བ། ཧོན་འཐོར་བ། འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་དུ། ཧོང་སྟོར་བ་དང་། ཧོང་འཐོར་བ། ཧོང་རྡལ་བ་ཞེས་ཀྱང་སྣང་། ཧད་པོར་ལུས་པ། ཧད་ཧད་དུ་ཞུར་པ་ཞེས་ཀྱང་སྣང་ངོ་། །དེ་ལ་ཞིབ་ཆ་བྱེད་དགོས་པ་འདི་ལྟར། འདིར་དྲན་པ་འཐོར་ཞེས་པ་འགྱེལ་བར་གོ་རྒྱུ་མིན་མར། ཞེད་སྣང་ངམ། ཡང་ན་གནས་ཚུལ་ཡ་མཚན་པ་རེ་མཐོང་ངམ་ཐོས་ན་ཅི་ཡང་སྨྲ་རྒྱུ་མེད་པར་ཧུ་རེར་བལྟས་ནས་བསྡད་པ་ལྟ་བུའི་དོན་ནོ། །

ཧཔྟ། (པར་སིག་གི་སྐད) བདུན་ཕྲག་གཅིག་གི་མིང་། ཐ་སྙད་འདི་དིང་སང་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་སྐད་ལ་བདུན་ཕྲག་གཅིག་གི་མིང་དུ་ཧྲུང་ལྟར་གྲགས་ཀྱང་། ཐ་སྙད་འདིའི་ཐོག་མའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི་པར་སིག་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གི་སྐད་ལ་སིན་དྷུ་ལ་ཧིན་དུ་དང་། སཔྟ་ལ་ཧཔྟ། བདུན་ཕྲག་གཅིག་གི་མིང་སོགས་སུ་འབོད་པ། དེབ་ཐེར་དཀར་པོར་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །རྒྱ་གར་དུ་འཚར་ལོངས་བྱེད་པའི་བོད་རིགས་གཞོན་སྐྱེས་ཕལ་མོ་ཆེས་ཐ་སྙད་འདི་བོད་སྐད་དང་རྒྱ་སྐད་གང་ཡིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་དཀའ་སེ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། དེ་འདྲའི་ཉེན་ཁ་ནི་གཞིས་ལུས་ཀྱི་བོད་ཕྲུག་རྣམས་ལའང་ཡོད་ངེས་པས་གཞིས་བྱེས་ཚང་མས་དེ་འདྲའི་རིགས་ལ་ཡིད་གཟབ་མ་གནང་ན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རྩ་བརླག་ཏུ་འགྲོ་ཉེན་ཆེའོ། །

ཧབ་ཤ། འདོད་ཧམ་དང་ཧབ་ཐོབ་ཀྱི་དོན་དུ་བཤད། ཧབ་ཤ་དང་། ཧམ་པ། ཧེབ་རྣམས་དོན་འདྲ།

ཧམ་པ། འདོད་ཧམ་གྱི་དོན། འདི་ལ་དོན་མང་དུ་ཡོད་པ་གཞན་དུ་གཟིགས།

ཧཾ་ཡིག དོན་ལ་ཕ་ལས་ཐོབ་པའི་ཁམས་དཀར་པོ་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་ཧཾ་ཡིག་དཀར་པོ་མགོ་ཐུར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར།

ཧར། མིག་འཛུམ་པར་ཧུ་རེ་ལྟ་བའི་དོན། ཧར། ཧ་རེ། ཧུ་རེ། ཅེ་རེ་རྣམས་དོན་གཅིག

ཧར་སྒོམ། མིག་མི་འཛུམ་པར་ཅེར་རེ་བལྟས་ཏེ་སྒོམ་པའི་དོན།

ཧར་སྒོས། མིག་ཅེ་རེ་ལྟ་བ།

ཧིམཱཅལ། (ལེགས་སྦྱར) ཁ་བའི་རི་བོའམ་གངས་རི། "हिमाचल" ཧིམཱ་ཅལ་ཞེས་པ་ཁ་སྦྲལ་ན། ཧིམཱ་ཞེས་པའི་འ་ཆུང་ཨ་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ནས། ཧིམ་ཨཅལ་ཞེས་འབྲི་བར་བྱེད། ངེས་ཚིག་ནི། "ཧི་མ" ནི་བསིལ་བ་སྟེ་ཁ་བའམ་གངས། "ཨ་ཅ་ལ" ནི་མི་གཡོ་བའམ་མི་འགྲོ་བ་སྟེ་གངས་རིའོ། །དེ་ཡང་ "ཨཅལ" ཞེས་པའི་ "ཨ" ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་དགག་ཚིག་དང་། ཅལ་ནི་རྒྱ་གར་ཡུལ་སྐད་དུ་ཅལ་ "चल" ཞེས་པ་འགྲོ་བའི་དོན་ཡིན་པས། མི་འགྲོ་བའམ་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བསྒྱུར། མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་ མདོ་སྡེ་སེ་ར་ ༡༤༡བ ༢ལས། ཧིམཱ་ཅལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁ་བ་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་ཁ་བའི་རི་བོའམ་གངས་རི་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

ཧི་ཧི། སྙིག་པའི་གད་མོ།

ཧིནྡཱི། (རྒྱ་གར) རྒྱ་གར་གྱི་གཞུང་སྐད། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཁྱབ་ཆེ་ཤོས་དང་ལེགས་ཤོས་ཡིན། हिन्दी or हिंदी ཧིནྡཱི་དང་། ཧིཾ་དཱི་ཞེས་འབྲི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད།

ཧིནྡཱུ། (རྒྱ་གར) ལྷ་དབང་ཕྱུག་སོགས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཆོས་ལུགས་དང་དེའི་རྗེས་འབྲང་བ་རྣམས་ལ། ཧིནྡཱུ་हिन्दू ཟེར། ཧིནྡཱུ་བྱ་བ་ཡང་ "པར་སིག" གམ་དེང་སང་ཨི་རཱན་དུ་གྲགས་པའི་ལུང་པ་དེའི་སྐད་ཡིན་པར་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་༧ན་གསལ། ཧིནྡཱུ་བྱ་བ་ཡང་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སིན་དྷུའི་ཡུལ་གཅིག་པུའི་མིང་ཡིན་ལ། རིམ་གྱིས་རྒྱ་གར་སྤྱིའི་མིང་དུ་འཇགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཧིནྡཱུ་སྟན། <པར་སིག> རྒྱ་གར། གནའ་དུས་པར་སིག་གམ་དེང་སང་ཨི་རཱན་ཞེས་པའི་ལུང་པ་དེའི་སྐད། དེ་དག་གི་སྐད་ལ་སིན་དྷུ་ལ་ཧིན་དུ་དང་། སཔྟ་ལ་ཧཔྟ་ (བདུན་ཕྲག་གཅིག་གི་མིང) སོགས་སུ་འབོད་པས། ཧིནྡཱུ་བྱ་བ་ཡང་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སིན་དྷུའི་ཡུལ་གཅིག་པུའི་མིང་ཡིན་ལ། རིམ་གྱིས་རྒྱ་གར་སྤྱིའི་མིང་དུ་འཇགས་སོ། །ཁ་བའི་ལྗོངས་དང་གངས་ཅན་ཞེས་པ་ཡང་ཧི་མཱ་ལ་ཡ་དང་ཧིམ་བཏྲ་སོགས་ཀྱི་དོན་བསྒྱུར་ཡིན་ཞིང་། བཙ་དེ་ཡང་ད་དུས་སུ་བོད་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་ན་ཡོད་པའི་གངས་རིའི་རྒྱུད་གཅིག་པུའི་མིང་ཡིན་ལ། རིམ་གྱིས་བོད་ཡུལ་སྤྱིའི་མིང་དུ་ཆགས་པར་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གསུང་ངོ་། །

ཧུ་ལུ་ཧུ་ལུ། ཞུགས་ཤིག ཧུ་ལུ་ཧུ་ལུ་ནི་ལྷ་མ་ཁ་ཅིག་གནོད་སྦྱིན་གྱི་སྐད་ཡིན་པས་བདག་ཅག་གི་སྒྲས་བཤད་དུ་མེད་པས་གང་དུ་ཡང་བཤད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་མཐོང་རྒྱ་ཆུངས་

པའི་སྐྱོན་ཏེ། མཉམ་སྦྱོར་ཕྱི་མའི་ཕྱི་མར། ཧུ་ལུ་ཧུ་ལུ་ཞུགས་ཤིག་པའོ། །ཞེས་རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ།

ཧཱུྃ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ ཐུགས་ཀྱི་ས་བོན་ཏེ། སེམས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཡི་གེ་ཞིག བསྣུག་ཚུལ་ནི། ཨོཾ་ལ་མ་དང་ཧཱུྃ་ལ་ང་ཧུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་བསྣུག་ཐབས་སུའང་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་དོ། །ཞེས་སྣར་ཐང་ལོ་ཙཱ་བ་གསུང་ངོ་། །❷ བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བཅས་མཚོན་པར་གསུངས་སོ། །རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པའི་སྒྲོལ་མའི་ཊཱི་ཀ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་༩ན་ལས། ཐུགས་ཀའི་ཧཱུྃ་ཡིག་ནི། སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་ (འདིའི་སྙིང་རྗེ་ཞེས་པ་སྒྱུར་བཏང་གི་སྙིང་རྗེ་ལ་མི་གོ་བར་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གོ་དགོས་སོ) མཚོན་པས། ཞེས་གསུངས་སོ། །བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་༧༨ན༥ ལས། ཧཱུྃ་ནི་ཧེ་རུ་ཀའི་ཐུགས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚོན་བྱེད་ཡིན་ལ། མཆོད་རྫས་རྣམས་དེའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཧཱུྃ་ལས་མཆོད་རྫས་རྣམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་མཆོད་རྫས་རྣམས་ཅི་མེད་ཀྱི་སྟོང་པར་སྦྱངས་ནས་དེ་ནས་བར་སྣང་ལ་ཐོལ་སྐྱེས་སུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུར་བསྒོམ་པ་ལས་མ་ཤེས་ན་དོན་མ་ཡིན་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་ལས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ❸ བསྐུལ་བ།

ཧཱུྃ་རྟགས། ཨ་ཐུག་པ།

ཧཱུྃ་ཕཊ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ བསོད་པའི་ཕྱིར་བསྐུལ་བ། རྗེའི་འདོད་འཇོ་ལས། བསོད་པའི་ཕྱིར་བསྐུལ་བ་ཡིན་པར་སྒྲོན་གསལ་ལས་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། ❷ སླར་ཡང་བསྐུལ་བ།

ཧཱུྃ་མཛད། ཁྲོ་བོ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་རྒྱལ་ཏེ། རྩ་ཞལ་སྔོ། གཡས་སེར། གཡོན་ལྗང་བའི་ཞལ་གསུམ་གདངས་ཤིང་མཆེ་བ་གཙིགས་པ་ལྗགས་འདྲིལ་བ། ཞལ་རེ་རེ་ཞིང་སྤྱན་མ་འཁྲུག་ཅིང་ཁྲོ་གཉེར་དང་བཅས་པ། སྤྱན་གསུམ་དམར་ཞིང་ཟླུམ་པ། འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དྲུག་དང་ལྡན་པ། དཔྲལ་བར་ཐོད་པ་ལྔས་བརྒྱན་ཅིང་ཁྲག་འཛག་པའི་མགོ་ཕྲེང་མགུལ་བ་ལ་འཕྱང་བ། མགོ་བོ་དང་བཅས་པའི་སྐྲ་རགས་ཅན་སྟག་ལྤགས་ཀྱི་ན་བཟའ་འཕྱང་བ། མཐའ་ཡས་ནག་པོས་བཅིངས་པའི་དབུ་སྐྲ་ཁམ་པ་གྱེན་དུ་འབར་བ་འཇིག་པོ་སོགས་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། ཕྱག་དྲུག་གི་དང་པོ་གཉིས་རྡོར་དྲིལ་འཛིན་པས་རྡོ་རྗེ་ཁུ་ཚུར་གཉིས་རྒྱབ་སྦྱར་ཏེ་མཐེའུ་ཆུང་གཉིས་སྦྲེལ་ཞིང་། མཛུབ་མོ་གཉིས་བརྐྱངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གསུམ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱས་རང་འོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མ་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པ། གཡས་འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་ལྕགས་ཀྱུ་དང་ཞགས་པ་དང་། གཡོན་འོག་མ་གཉིས

ཀྱིས་ཐོད་པ་དང་ཁ་ཊྭཱཾ་ག་འཛིན་པ། གཡས་བརྐྱངས་ཤིང་གཡོན་བསྐུམས་པའི་ཞབས་གཉིས་ཀྱིས་སྣ་ཚོགས་པདྨ་དང་ཉི་མ་ལ་གནས་པའི་འཇིགས་བྱེད་དང་དུས་མཚན་མ་མནན་པ། རབ་ཏུ་ཁྲོས་པའི་བསྐལ་པའི་མེ་ལྟར་འོད་ཟེར་གྱི་ཕུང་པོ་འབར་བ་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་བགེགས་ཐམས་ཅད་ཟ་བ་ལྟ་བུ། ཧཱུྃ་གི་སྒྲ་དྲག་པོ་སྒྲོག་ཅིང་ཕྱོགས་སུ་ལྟ་བས་རང་གི་སྙིང་གའི་ཧཱུྃ་ལས་སྤྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཕྱོགས་བཅུའི་བགེགས་རྣམས་བཀུག་སྟེ་ཧཱུྃ་ལས་སྤྲོས་པའི་ཁྲོ་བོ་བཅུ་ལ་གཏད་དེ་དབང་དུ་འདུས་ཤིང་བཏུལ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་གོ། ཞེས་རྗེའི་ཐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བགེགས་བསྲད་ཀྱི་སྐབས་རང་ཧཱུྃ་མཛད་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡང་། ཧཱུྃ་མཛད་ཀྱི་སྔོན་དྲག་པོ་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པའི་མ་རུངས་པ་ཐམས་ཅད་བཏུལ་བར་གསུངས་པས། རྗེས་འཇུག་ལ་ཡང་དེའི་ང་རྒྱལ་བྱས་ནས་གདུགས་པ་ཅན་རྣམས་བཏུལ་ན་ཁྱད་པར་ཆེ་བར་རྗེའི་ཐུགས་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་སོ། །

ཧཱུྃ་མཛད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། རྡོ་རྗེ་ཁུ་ཚུར་གཉིས་རྒྱབ་སྤྲར་ཏེ་མཐེའུ་ཆུང་གཉིས་སྦྲེལ་ཞིང་། མཛུབ་མོ་གཉིས་བརྐྱངས་པའི་ཕྱག་རྒྱའོ། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡང་ཟེར།

ཧཱུྃ་ཡིག ཧཱུྃ་དང་དོན་འདྲ། ཧཱུྃ་ལ་གཟིགས།

ཧེ་བཛྲ། (ལེགས་སྦྱར) ཀྱེ་རྡོ་རྗེ། དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ། རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། ཧེ་ནི། འབོད་ཅིང་བསྐུལ་བའམ། དགྱེས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཡང་ན། ཧེ་ལ་ལ་བསྟན་པས་ཧེ་ལ་རོལ་པ་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་རོལ་པའི་སྐུར་སྟོན་པས་ན་རོལ་པ་ཞེས་སྒྲ་འཇུག་གོ།

ཧེ་ཧེ། དགྱེས་པའི་གད་མོ།

ཧོ་ཧོ། ཁྲ་ཆོམ་དུ་རྒྱུག་པ། མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་རྒྱུག་པ། མ་བརྟགས་པར་གཞན་གྱིས་གང་ཟེར་གྱི་རྗེས་སུ་རྒྱུག་པ།

ཧོམ་ཁུང་། སྦྱིན་སྲེག་བྱེད་སའི་ས་དོང་གྲུ་གསུམ་མ་དེའི་མིང་དུ་བཤད། ཧོམ་གྱི་སྒྲ་བཤད་ཧོམ་ཤིང་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཧོམ་ཤིང་། སྦྱིན་སྲེག་གི་ཤིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ཧོམ་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཧོ་མ༔ཞེས་པ་སྦྱིན་སྲེག་གི་མིང་ཡིན་པས་དེ་སྒྲ་ཙུང་ཟད་ཉམས་པས་ཧོམ་ཞེས་འབོད་པ་ཟླུང་ངོ། །

ཧོལ་བཤད། མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་གཏམ། འཆལ་གཏམ།

ཧོར་སྐྱུགས། ཧོར་སྐེགས་དང་དོན་འདྲ།

ཧོར་སྟེགས། རྒྱབ་སྟེགས་བྱས་ནས་བསྡད་པ། རྒྱབ་བཀྱག་བྱས་ནས་བསྡད་པ། འདི་ལ་ཧོར་སྐྱུགས། བཟང་པོའི་བཞུགས་སྟངས། བྱམས་བཞུགས། སྟེགས་བཞུགས། སྟེགས་འདུག ཁྲིལ་བཞུགས་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། དུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང་དེབ་དང་པོ་༣༡༧ལས་ཀྱང་། གསེར་ཁྲི་ཡོད་སའི་གམ་དེར་སླེབས་ཚེ་མདུན་ན་འདོན་མི་བཟང་དུ་གཏོགས་པ་ཚང་མ་ཚོགས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་མ་ཕེབས་འདུག་པས་ངེད་རང་ལ་སྟན་ཁྲུ་དོ་ཙམ་ཞིག་བཙུགས་པ་དེར་ཧོར་སྟེགས་བྱས་བསྡད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། གཞན་ཡང་། དུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང་དེབ་དང་པོ་༣༣༡ལས། ཆོས་སྐྱོང་ཁྲི་ཙུ་ཤིང་གི་ཁར་བཞུགས་པའི་གདོང་ཐད་དུ་སྣམ་ལ་སྟག་གདན་གཏིངས་འདུག་པར་ཧོར་སྟེགས་ཀྱིས་བསྡད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཧྲང་ཧྲང་བར་འཆར་བ། སྒྲ་འཐབས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འཁྲང་ཐང་ངེར་འཆར་བ་ལ་བཤད།

ཧྲཱིཿ (ལེགས་སྦྱར) ཐུགས་མཚོན་པའི་ཡི་གེ་ཞིག དཔེར་ན་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཐུགས་མཚོན་པའི་ཡི་གེ་ཧྲཱིཿཡིག་དཀར་པོ་ལྟ་བུ། སྒྲོག་པའི་ཚེ་ཧྲི་རི་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་བསྒྲག དེ་ཡང་ཧྲཱིཿ “hṛi” ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཧྲི་ད་ཡའི་བསྡུས་ཚིག་སྟེ། སྙིང་དང་། སྙིང་པོ། སྙིང་ག་ཐུགས་བཅས་ལ་འཇུག་པར་བཤད།

ཧྲི་ད། (ལེགས་སྦྱར) ❶ ཐུགས། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ན་གསལ། དེའི་བསྒྲག་ཚུལ་ནི། “ཧྲིར་ད” “हृद्” “hṛd” ཞེས་སྦྱར་བར་བསྒྲག་དགོས། ❷ སྙིང་པོ། ❸ སྙིང་།

ཧྲི་ད་ཡཾ། (ལེགས་སྦྱར) ཧྲི་ད་དང་འདྲ། “ཧྲི་ད་ཡཾ” हृदयं “hrdaya”

ཧྲིབ་ཙམ། ཁྲུག་ཙམ། དུས་ཚོད་ཐུང་དུ། ཧྲིམ་ཙམ་ཞིག་ལ་སླེབས་སོང་ལྟ་བུ།

ཧྲིལ་ལི་ལི། ཧྲིལ་ཧྲིལ་དུ་ཐབ་ལ་འདྲིལ་བ། དཔེར་ན་སྲན་མ་ཉམ་པོ་ཐུར་དུ་འདྲིལ་བའི་ཚུལ་ལྟར་རོ། །

ཧྲིལ་ཧྲིལ་འགྲོ་བ། འབད་རྩོལ་མི་དགོས་པར་རང་གི་ངང་གིས་འགྲོ་བའི་དོན། དཔེར་ན་ལྷུགས་སྒྲུག་ནང་ནས་སྲན་མ་ཉམ་པོ་འདྲིལ་བའི་ཚུལ་ལྟར་རོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེས་ན་སེམས་དགུ་པ་མ་ཐོབ་པའི་གོང་ཡན་ཆད་དུ་རྣལ་འབྱོར་པས་སེམས་ཉིད་དེ་འཛིན་ལ་འཇོག་པའི་རྩོལ་བ་ཕར་བྱ་དགོས་ལ་སེམས་དགུ་པ་ཐོབ་ནས་ཆེད་དུ་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་རྩོལ་བ་མ་བྱས་ཀྱང་སེམས་ཉིད་དེ་འཛིན་དུ་ཧྲིལ་ཧྲིལ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

ཧྲུད་ཧྲུད་པོ། རྩུབ་པོའམ་རྩུབ་པའི་མིང་། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རྩུབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཧྲུད་ཧྲུད་པོ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལྷུལ། ཚབ་དུལ། རྙིང་གོག ཐ་ཤལ། དཔེར་ན་གོས་ལྷུལ། ཁྲབ་ལྷུལ་ཁྲབ་ལོགཞེས་པ་ལྟ་བུ། དུལ་བའི་དོན་ཡིན་པར། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་གསུང་།

ལྷུལ་བ། ལྷུལ་དང་དོན་འདྲ།

ལྷ། <དེ་ཝཿ> ❶ འཁོར་བའི་སྐྱེ་གནས་བཟང་ཤོས་ཤིག ལེགས་སྦྱར་དུ་འདི་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ “देवः” དེ་ཝཿ “सुरः” སུ་རཿ “अमरः” ཨ་མ་རཿསོགས་མང་དུ་སྣང་། ལེགས་སྦྱར་དུ་དེ་རྩེ་ཞིང་རོལ་བར་བྱེད་པས་ན་ལྷ་ཞེས་བྱ་བའམ། ཡང་ན་དེ་བཽ་ཀ་སྲ་སྟེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱིམ་མཐོ་རིས་སུ་ཡོད་པས་མཐོ་རིས་གནས་བྱེད་དམ་མཁའ་ཁྱིམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་གིས། ལུས་ལ་འོད་དང་ལྡན་པས་ན་ལྷ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་སྣང་། ❷ རྒྱལ་པོ་ལའང་འཇུག རྒྱལ་པོ་ལ་ལྷ་ཟེར་བ་འདི་རྒྱ་གར་བའི་ལུགས་སྲོལ་ཡིན་མོད། བོད་དུའང་ཐ་སྙད་འདི་ཡོད་པ་དཔེར་ན། སྨན་པ་ལ་ལྷ་རྗེ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། དེ་ལ་ལྷ་རྗེ་ཟེར་དགོས་དོན་ནི། ལྷ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ལ་དེའི་རྗེའམ་གོང་དུ་བཀུར་ཡུལ་ཡིན་པས། རྒྱལ་པོའི་རྗེའམ་ལྷ་རྗེ་ཟེར་བ་རེད།

ལྷ་སྐུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། འདི་ལ་སྐུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། འདི་ལ་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི་ལྷ་སྐུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ། ལྷའི་སྐུ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་ཞལ་ཕྱག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལྷ་སྐུའམ་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ལ་ཟེར་བ་ཞིག་དང་། ཡང་ན་རང་གི་ཐ་མལ་པའི་ལུས་ལྷའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བསྒོམས་ནས་ང་རྒྱལ་དང་གསལ་སྣང་་བརྟན་པོ་ཐོབ་ནས་རིག་མཐོང་ལྷ་ཁུའི་མཚན་མ་བརྟན་པོ་རྙེད་པ་ན། སྐུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཀློང་རྡོལ་བླ་མས། ཐ་མལ་ལུས་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ལྟར། །གསལ་སྣང་ང་རྒྱལ་བརྟན་པོས་རིམ་སྦྱངས་པས། །རིག་མཐོང་ལྷ་ཁུའི་མཚན་མ་རྙེད་པ་དང་། །དེ་ལ་སྐུ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཟེར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་སྐུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡང་ཟེར།

ལྷ་བསྐྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བཞི། སྐད་ཅིག་དཀྲོང་བསྐྱེད། ཆོ་ག་གསུམ་བསྐྱེད། མངོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད། ཞུ་བ་གླུ་བསྐུལ་བྱེད་ཚུལ་དང་བཞི། དེ་ཡང་ཀློང་རྡོལ་བླ་མས། ལྷ་ནི་བསྐྱེད་ལུགས་རྣམ་བཞི་པོ། །མཁའ་ལ་སྤྲིན་ཤར་རྫོལ་བ་བཞིན། ། སྐད་ཅིག་དཀྲོང་བསྐྱེད་བྱེད་ཚུལ་ཡིན། །ས་བོན་ཕྱག་མཚན་སྐུ་རྫོགས་པ། །ཆོ་ག་གསུམ་བསྐྱེད་བྱེད་ཚུལ་ཡིན། །སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་དམ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་ནི། འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་ལམ་ཁྱེརཉི་ཟླ་གདན་དུང་གཉིས། །ཕྱག་མཚན་ས་བོན་སྐུ་རྫོགས་གསུམ། །ཡེ་ཤེས་ལྔ་དུ་སྦྱར་ནས་བསྐྱེད། །མངོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད་བྱེད་ཚུལ་ཡིན། །གཙོ་བོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བཞུད། །ཚད་མེད་ལྷ་མོ་བཞི་ཡིས་བསྐུལ། །སླར་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་ལྡང་། །ཞུ་བ་གླུ་བསྐུལ་བྱེད་ཚུལ་ཡིན། །དེ་བཞི་མ་གཏོགས་བསྐྱེད་

ཚུལ་མེད། །ཅེས་སློང་རྫོལ་བླ་མས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལྷ་བསྐྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བཞི་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི་ པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོར། བོད་ཀྱི་བླ་མ་ཁ་ཅིག་གི་བཞེད་ཚུལ་བསྒྲུར་བ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐྱེ་གནས་བཞི་སྦྱོང་བྱེད་དུ་ལྷའི་བསྐྱེད་ཆོག་བཞི་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྒོང་སྐྱེས་སྦྱོང་བྱེད་དུ་ཟླ་བར་དཀར་དམར་རམ། ཉི་ཟླ་ཁ་སྦྱོར་གྱི་དབུས་སུ་ས་བོན་ཆུང་བ་ལས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་བརྗོད་བླ་མ་ལས། སྒོང་སྐྱེས་གླུ་ནི་མེད་པ་སྟེ། །ཁྲ་དང་ཁྲ་མིན་གྲངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མངལ་སྐྱེས་སྦྱོང་བྱེད་དུ་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་མངལ་དུ་ས་བོན་ལས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མངལ་སྐྱེས་གླུ་ཡི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །སྒོམ་པ་རྣམས་ནི་ཡོངས་སུ་བརྟག །ཅེས་ཞུ་བ་གླུས་བསྐུལ་ཏེ་སྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དྲོད་གཤེད་སྐྱེས་སྦྱོང་བྱེད་དུ་ས་བོན་ལས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྡོམ་འབྱུང་འགྲེལ་བར། ཟླ་བ་དང་ས་བོན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་གནས་དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྫུས་སྐྱེས་སྦྱོང་བྱེད་དུ་སྐད་ཅིག་གིས་དཀྲོང་བསྐྱེད་སྦྱོང་བྱེད་ཡིན་ཏེ། རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུ་བས། རྫུས་ཏེ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་བཞིན། །ས་བོན་མེད་པར་རྣམ་སྣང་བསྒོམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རྫུས་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་དཀྲོང་བསྐྱེད་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གོང་གི་བོད་ཀྱི་བླ་མ་ཁ་ཅིག་གི་བཞེད་པ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཀོད་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐྱེ་གནས་བཞི་སྦྱོང་བྱེད་དུ་ལྷའི་བསྐྱེད་ཆོག་བཞི་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རྫུས་སྐྱེས་སྦྱོང་བྱེད་དུ་སྐད་ཅིག་དཀྲོང་བསྐྱེད། སྒོང་སྐྱེས་སྦྱོང་བྱེད་དུ་མངོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད། མངལ་སྐྱེས་སྦྱོང་བྱེད་དུ་ཞུ་བ་གླུ་བསྐུལ། དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་སྦྱོང་བྱེད་དུ་ཆོ་ག་གསུམ་བསྐྱེད་ཡིན་པས་སེམས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ། །

ལྷ་ཁང་། ལྷའི་བཞུགས་གནས་སམ་དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་ཁང་། བྲ་བཤད་ནི། ལྷ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་ལྷ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ་དེའི་བཞུགས་གནས་ཡིན་པས་ལྷ་ཁང་ཞེས་བྱའོ། །

ལྷ་ཆེན། ❶ ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ།

ལྷ་ཆེན་པོ། ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ། ❷ དབང་ཕྱུག་དང་ཁྱབ་འཇུག་ལ་སོགས་པའི་ལྷའི་གཙོ་བོ་རྣམས་ལ་ཟེར།

ལྷ་ཆོས། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས། བྲ་བཤད་ནི། ལྷ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། དེས་གསུངས་པའི་ཆོས་སོ། །དཔེར་ན་ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བཅུ་ལྟ་བུ།

ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བཅུ། དགེ་བ་བཅུ་དང་དོན་གཅིག

ལྷ་རྗེ། སྨན་པའི་མིང་། སྒྲ་བཤད་ནི། ལྷ་ཞེས་པ་རྒྱལ་པོའང་འཇུག་པས། དེས་ཀྱང་གོང་དུ་བཀུར་བས་ལྷ་རྗེ་ཞེས་གྲགས་སོ། །འདིའི་སྐོར་རྒྱས་པ་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་སྟོད་ཆ་༥༨༧དང་། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བའི་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་གླེགས་བམ་སྨད་ཆ་༡༥༡༨ནའང་། རྒྱལ་པོའི་རྗེ་ཡིན་ཞེས་ལྷ་རྗེར་བཏགས་ཏེ་ཞེས་གསལ་ལོ། །

ལྷ་རྗེས་སུ་དྲན་པ། ❶ གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ལ་བྱེད། ❷ ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་བས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་བཞིན་པར་བཞུགས་པ་དབང་པོའི་ཚུལ་གྱིས་ལྷ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ལ་བྱེད། ❸ གསང་སྔགས་ཀྱིས་རང་ལྷར་རྗེས་སུ་དྲན་ནས་ང་རྒྱལ་དང་གསལ་སྣང་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱེད་དོ། །གོང་གི་གསུང་ཚུལ་འདི་རྗེ་གུང་ཐང་པའི་གསུང་ “གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་འདོད་ཚུལ་སོགས་དྲིས་ལན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྐོར་ཞལ་ལུང་བདུད་རྩིའི་ཐིགས་འཕྲེང” གསལ་བ་ལྟར་བཀོད།

ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་ཕྱི་ལོ་༣༧༨ཙམ་ལ་བྱོན་པའི་ཚོད་དཔག་བྱེད། (ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་ཆོས་འབྱུང་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་དང་དུས་མཚུངས་སུ་བྱོན་པར་བཤད་དོ) འདིའི་དུས་སུ་བོད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་འབྱུང་བའི་སྔ་ལྟས་སུ་ཕོ་བྲང་ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་གི་སྟེང་དུ་ནམ་མཁའ་ནས་ཟ་མ་ཏོག་ཅིག་བབས་པ་ཁ་ཕྱེ་བའི་ནང་། མདོ་སྡེ་ཟ་མ་ཏོག སྙིང་པོ་ཡི་གེ་དྲུག་མ། སྤང་སྐོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ། གསེར་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཁྲུ་གང་བ། ཙིནྟ་མ་ཎིའི་སླཛྫའི་བཀོས་ཕོར། (ཙིནྟ་མ་ཎིའི་སླཛྫའི་བཀོས་ཕོར་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཟུངས་ཀྱི་བཀོས་ཕོར་ཞེས་སླཛྫ་ཕྲར་འདེབས་བྱེད་ཅིག) མུ་དྲའི་ཕྱག་རྒྱ་ (ཞེས་ཆད་ཁྲུ་གང་ཙམ་གྱི་ནོར་བུའི་རིགས་ཀྱི་རྫོ་ལ་ཡིག་དྲུག་རང་བྱོན་ཡོད་པ) རྣམས་བྱུང་སྟེ། མིང་གཉན་པོ་གསང་བ་ཞེས་བཏགས་ཏེ་མཆོད་པས་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཐུབ་སྟེ་བོད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབུ་བརྙེས་སོ། །དེའི་རྨི་ལམ་དུ་མི་རབས་ལྔ་ (ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས) ན་འདིའི་དོན་ཤེས་པ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །འདི་ལ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་སྙན་ཤལ་དང་། (རྒྱལ་རབ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་དང་བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་གི་མཚན་བྱང་སོགས་སུ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་སྙན་ཤལ་ཞེས་སྣང་ངོ) ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་སྙན་བཙན་ཞེས་ཀྱང་སྣང་ངོ་། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས། ཁ་ཅིག་ཕྱིས་ལྷའི་སྙན་ཤལ་ལྟར་སྙན་རིང་པོར་གྱུར་པས་ཐོ་ཐོ་རི་སྙན་ཤལ་བྱུང་ཟེར་བའང་རྒྱུན་སྐད་བཅོས་མ་སྟེ་གཉན་པོ་གསང་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བཀའ་གཉན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་རྣ་བ་ལ་ཞེ་ས་བཅུག་པའི་དོན་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་སྙན་བཙན། ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་དང་འདྲ།

ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་སྙན་ཤལ། ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་དང་འདྲ།

ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ཅོད་པན་གྱིས་ཞེས་སོགས། ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ཅོད་པན་གྱིས། །ཞབས་ཀྱི་པད་མོ་ལ་བཏུད་ནས། །ཕོངས་པ་ཀུན་ལས་སྒྲོལ་མཛད་མ། །སྒྲོལ་མའི་ཡུམ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་འདི་རྗེ་བཙུན་མ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཉི་མ་སྦས་པས་གསུངས། ཞེས་ཀློང་རྡོལ་བླ་མའི་གསུང་འབུམ་གླེགས་བམ་གཉིས་པ་༤༠༩ལས་བཤད། གཞན་ཡང་། ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ཅོད་པན་གྱིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་པོ་འདི། ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤས ༼འཕགས་པ་སྒྲོལ་མ་ལ་བསྟོད་པ༽ ཞེས་བྱ་བའི་བསྟོད་པ་འདིའི་དབུར་གསུངས་ཡོད། འདི་བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་ ༼སྣ༽ ༣༡༣ན༡ན་བཞུགས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་ཚིག་རིས་རེ་ཟུར་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་འདི་ལྟར། རྗེ་བཙུན་འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ཅོད་པན་གྱིས། །ཞབས་ཀྱི་པད་མོ་ལ་བཏུད་དེ། །ཕོངས་པ་ཀུན་ལས་སྒྲོལ་མཛད་ཅིང་། །སྒྲོལ་མ་ལ་ནི་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

ལྷ་བདུད་དུ་བབས། ❶ འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་བསྟེན་ཚུལ་ཉེས་ནས་རང་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ། ལྷ་བདུད་དུ་བབས་པ་ཟེར། ❷ ཀློ་སྐྱོར་། འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་བསྟེན་ཚུལ་ཉེས་ནས། རང་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ལྷ་བདུད་དུ་བབས་ཟེར་བ་ལྟར་ཆོས་ཆོས་སུ་མ་སོང་བར། ང་རྒྱལ་དང་ཆགས་སྡང་འཕེལ་བའི་གྲོགས་སུ་སོང་ན་ལྷ་བདུད་དུ་བབས་པ་ཟེར།

ལྷ་ལྡན། ལྷ་སའི་མིང་གསར་པ། ལྷ་སའི་གདོད་མའི་མིང་ལ། ར་ས (ཡིག་རྙིང་ཐམས་ཅད་ལ་ར་ས་ཞེས་འབྱུང་གི་ལྷ་ས་ཞེས་མི་འབྱུང་བར་བཤད) ཞེས་བྱ་ལ། (ཡུལ་གྲུ་དུ་མའི་སྐད་ལ་རའི་ཚབ་ཏུ་ལ་འབོད་པ། དཔེར་ན་རྣཛ་ལ་ལྣཛ་ཞེས་འབོད་པ་དང་། ར་ཏུ་ལ་བྱ་བ་ལ་ལ་ཏུ་ལ་བྱ་བར་འབོད་པ། རཱུན་ལ་ལཱུན་ཞེས་འབོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས) ལ་ས་ཞེས་འབོད་པ་འབྱུང་། (ལ་ས་ཞེས་པའི་ཚིག་ལ་གོ་རྒྱུ་མེད་མོད། གོ་རྒྱུ་ཡོད་པར་བཙོས་ཏེ་ལྷ་ས་ཞེས་འབོད་པ་འབྱུང་ཞེས་དགེ་ཆོས་གསུངས) དེ་ནས་ལྷ་ས་ཞེས་འབོད་པ་འབྱུང་། དེ་ནས་ལྷ་ལྡན་དུ་གྲོས་པར་བཤད། འཛམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས། ལྷ་ལྡན་ཡུལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི། །གངས་ཅན་རི་ཡི་ནང་གནས་པའི། །རྒྱལ་པོ་མི་ཡི་ལྷ་ཞེས་པ། །ལི་ཙ་བྱི་རྣམས་རིགས་སུ་འབྱུང་། །ཞེས་པའི་ལུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་ས་ནས་ལྷ་ལྡན་དུ་གྲོས་པར། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བཤད། ཞིབ་པར་རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྐོར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གྲྭ་བཤད་ནི། ལྷ་ས་ལ་ལྷ་ལྡན་ཟེར་བ་ནི། ཇོ་ཤག་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་སྐུའི་རྟེན་

ཚ་ཆེན་རྣམས་གང་དུ་བཞུགས་པའི་ཡུལ་ལམ་གནས་ཡིན་པས་ལྷ་ལྡན་ཞེས་བྱ་བའམ། ཡང་ན། ལྷ་ལྡན་ཟླུར་ཆགས་པ་སྟེ། རང་བྱོན་ལྷ་ལྡན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དེར་ཡོད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་ཟེར། རང་བྱོན་ལྷ་ལྡན་ནི། ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཡོད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ལ་ཟེར་ལ། རང་བྱོན་ནམ་རང་བྱུང་ལྔ་ནི། ཇོ་བོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་སྲོག་ཤིང་ཙན་དན་སྦྲུལ་གྱི་སྙིང་པོ་ལ་རང་བྱོན་འཕགས་པའི་སྐུ་དང་གཅིག སྐུ་སྟོད་བཞེངས་མ་དགོས་པར་རང་བྱོན་དུ་བྱུང་བ་གཉིས། རྒྱ་བཟའ་ཏུ་མ་གཡས། བལ་བཟའ་ཏུ་མ་གཡོན། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་རང་ཉིད་ཐུགས་ཀར་ཐིམ་ཞིང་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཡི་བཀོད་པ་སྟུད་པ་དང་གསུམ་སྟེ་ལྔ་ལ་ཟེར། སློང་རྡོལ་བླ་མས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད།

ལྷ་དབང་དུ་བླངས་པ། ལྷ་སྙིང་ལ་བསམས་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་པ།

ལྷ་བབས་མཆོད་རྟེན། མཆོད་རྟེན་ཆ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྔ་པ་སྟེ། སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་སུམ་རྩེན་དུ་དབྱར་གནས་མཛད་དེ་ཡུམ་བདེན་པ་ལ་བཀོད་ཅིང་ཟླ་དྲོ་དགག་དབྱེ་མཛད། ཕྱི་དྲོ་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ཕེབས་པའི་ཚེ་བཞེངས་པ། བང་རིམ་བཞིའམ་བརྒྱད་པ་ངོས་རེར་སྒོ་འབུར་དང་བཅས་པའི་སྒོ་འབུར་གྱི་དབུས་ན་ཐེམ་སྐས་ཡོད་པའི་མཆོད་རྟེན་ནོ། །དེ་ལ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ལྷ་ཡི་མཆོད་རྟེན་ཡང་ཟེར།

ལྷ་བབས་དུས་ཆེན། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁྲུངས་ནས་ཞག་བདུན་ལོན་པ་ན་ཡུམ་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་སྐུ་གཤེགས་ནས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་དང་ལྷ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཆོས་བསྟན་ནས། ཧོར་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་ཉེར་གཉིས་ལ་ཕྱིར་མི་ཡུལ་དུ་བྱོན་པ་ལ་ལྷ་ལས་བབས་པའི་དུས་ཆེན་ཞེས་བྱའོ། །འདིའི་སྐོར་དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་༼ཨཿ༽ ༡༡༤ན༩ན་བཞུགས་སོ། །

ལྷ་སྦྱིན། ལྷས་བྱིན་ལ་གཟིགས།

ལྷ་བླ་མ། རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་པོ། ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། འདིར་ལྷ་ནི་རྒྱལ་པོ་དང་། བླ་མ་ནི་རབ་བྱུང་ཙམ་གྱི་མིང་ངོ་། །ལྷ་བཙུན་ཟེར་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །

ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་དང་བྱང་ཆུབ་འོད། ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱིར་སྐུ་སྲོག་བཏང་བའི་བོད་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ལ་བཀའ་དྲིན་དང་མཛད་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཆོས་རྒྱལ་ཞིག་ཡིན། བྱང་ཆུབ་འོད་ནི་ཁོང་གི་ཡང་ཚ་སྤུན་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རབས་གསུམ་པ་ཡིན། འདི་གཉིས་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཡིན། འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱི་དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༦༤ལས། སྤྱིར་ན་མངའ་རིས་སྟོད་ཀྱི་

རྒྱལ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཞབས་ཏོག་བགྱིས་པ་དེ་ལྷ་བུ་ནི་ཡུལ་གཞན་གང་ན་ཡང་མ་མཆིས། ཞེས་གསུངས་པའང་དོན་ལ་གནས་སོ། །འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། «ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན» དེའི་སྐུ་མཆེད«གླང་དར་མ»དེ་ཡི་སྲས་«གནམ་ལྡེ་འོད་སྲུང»དེ་ཡི་སྲས་«དཔལ་འཁོར་བཙན»དེ་ཡི་སྲས་«བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས»དང་། «སྐྱིད་བདེ་ཉི་མ་མགོན»གཉིས། སྐྱིད་བདེ་ཉི་མ་མགོན་འདི་མངའ་རིས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་། དེ་ལ་སྲས་གསུམ་བྱུང་། སྲས་གསུམ་གྱི་ཆུང་བ་«ལྡེ་ཙུག་མགོན»དེ་ཡི་སྲས་«སྲོང་ངེ»ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་དང་། «ཁོ་རེ»གཉིས་འཁྲུངས། དང་པོར་སྲོང་ངེས་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་། དེ་ཡི་སྲས་«ལྷ་བཙུན་ནཱ་ག་རཱ་ཛ»དང་། «ལྷ་བཙུན་དེ་ཝ་རཱ་ཛ»གཉིས་བྱུང་། སྐུ་ཆེའི་སྐད་ལ་ཡབ་སྲས་གསུམ་ག་རབ་བྱུང་མཛད་པས་ཡབ་སྲོང་ངེ་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་བྱུང་། དེ་ནི་འཛམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས་ལུང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཕྱོགས་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ། །རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་། །བློན་པོ་ནོར་གྱི་མཐའ་ཅན་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན། ཇོ་བོ་བོད་དུ་སྤྱན་འདྲེན་པའི་སྐབས་སུ། གར་ལོག་གི་རྒྱལ་པོ་ལ་སྐུ་ལུས་བཏང་བས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱིར་སྲོག་ཀྱང་བཏང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན། སྲོང་ངེའམ་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱི་སྐུ་མཆེད་ཁོ་རེའི་སྲས་«མངའ་བདག་ལྷ་ལྡེ» དེ་ཡི་སྲས་«འོད་ལྡེ»དང་། «ཕོ་བྲང་ཞི་བ་འོད»དང་། «ལྷ་བཙུན་པ་བྱང་ཆུབ་འོད»དང་གསུམ་བྱུང་། འོད་ལྡེས་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀ་རབ་ཏུ་བྱུང་། ལྷ་བཙུན་བྱང་ཆུབ་འོད་འདིས་དཀའ་ཚེགས་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས། ལོ་ཙཱ་བ་རྒྱ་བརྩོན་སེང་། ནག་ཚོ་ལོ་ཙཱ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ་གཉིས་རིམ་བཞིན་རྒྱ་གར་དུ་བརྫངས་ཏེ། མཉམ་མེད་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་བོད་དུ་སྤྱན་དྲངས་ནས་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་སོགས་ཞུས་སོ། །

ལྷ་མ་ཡིན། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག དེའི་སྡུག་བསྔལ་ནི། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། ལྷ་མིན་དག་ནའང་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷ་ཡི། །དཔལ་ལ་སྡང་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཆེ། །དེ་དག་བློ་དང་ལྡན་ན་འང་འགྲོ་བ་ཡི། །སྒྲིབ་པས་བདེན་པ་མཐོང་བ་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་མི་བཟོད་པའི་ཕྲག་དོག་གིས་ཡིད་གདུང་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་དང་འཐབ་པ་ན་ལུས་བཅད་པ་དང་དྲལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དུ་མ་མྱོང་བ་དང་། དེ་རྣམས་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ཡང་རྣམ་སྨིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅན་ཡིན་པས་རྟེན་དེ་ལ་བདེན་པ་མཐོང་དུ་མི་རུང་ངོ་། །འདི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་དུད་འགྲོར་གསུངས་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་ལྷའི་འགྲོ་བར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷ་མོ། <དེ་ཕྲ> འགྲེལ་བཤད་ "ལྷ" ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་ "देवि" དེ་ཝི་ཟེར། "दैवि" དཻ་ཝི་ཞེས་བྲིས་པའང་ཡོད།

ལྷ་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་མ། ཡུམ་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་ལ་གཟིགས།

ལྷ་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་མོ། ལྷ་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་མ་དང་དོན་འདྲ།

ལྷ་མོ་བརྒྱད། ལྕགས་ཀྱུ་མ། ཞགས་པ་མ། ལྕགས་སྒྲོགས་མ། དྲིལ་བུ་མ་སྟེ་བཞི་ནི་སྒོ་མ་བཞི་དང་། ནོར་རྒྱུན་མ། སྐུལ་བྱེད་མ། ཁྲོ་གཉེར་མ་ཅན་མ། ཕྲེང་བ་མ་སྟེ་བཞི་ནི་སྐུལ་བྱེད་མ་སོགས་ལྷ་མོ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །

ལྷ་མོ་དུད་སོལ་མ། བཀའ་གདམས་སྒྲོལ་མ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱལ་དང་། པཎ་ཆེན་ནཱ་རོ་པ། ལྷོ་བྲག་མར་པ། འབྲོག་མི་སོགས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱོང་ཞིག

ལྷ་མོ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ལུང་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ལྷ་མོ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ལུང་བསྟན་པ་ཅེས་བྱ་བའི་མདོ་དང་། ལི་ཡུལ་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ་གཉིས་དོན་གཅིག་པར། མཁས་པའི་དགའ་སྟོན༡༥༦༥ལས་བཤད། བམ་པོ་བཞི་ཅན་གྱི་མདོ་སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་མདོ་མང་པོད་ ༼བ༽ པའི་ནང་བཞུགས་ཞེས་པ་སྣང་ཡང་། ཀློང་རྡོལ་བླ་མའི་གསུང་འབུམ་ནང་ ༼པ༽ པའི་ནང་བཞུགས་ཞེས་གསལ།

ལྷ་མོ་ཙནྡྲ། ཙནྡྲ་དང་འདྲ། དེར་གཟིགས།

ལྷ་མོ་བཞི་ཞུས། ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས་པ་དང་འདྲ།

ལྷ་མོ་བཞི་ཞུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་མན་ངག་རྒྱས་པ། སློབ་དཔོན་སྨྲི་ཏི་ཛ་ཛྙཱ་ཀི་འཇིས་མཛད།

ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས་པ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་གྲས་ཤིག སྨྲི་ཏིའི་རང་འགྱུར།

ལྷ་མོ་ལ་གུས་མ། ལྷ་མོ་ལ་གུས་ཡང་དག་ལྡན་པའི། །བློ་ལྡན་གང་གིས་རབ་ཏུ་བརྗོད་པས། །སྲོད་དང་ཐོ་རངས་ལངས་པར་བྱས་ནས། །དྲན་པས་མི་འཇིགས་ཐམས་ཅད་རབ་སྟེར། །སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཞི་བ། །ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་གི་ཕན་ཡོན་འདི། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ཚིག་ཡིན། འདི་རྒྱུད་འབུམ་ ༼ཙ༽ པ་༤༥བ༥ན་བཞུགས་ཤིང་། མཇུག་བྱང་དུ། བཅོམ་ལྡན་མ་སྒྲོལ་མ་ལ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་གསུངས་པ་རྫོགས་སོ། །ཞེས་འཁོད་ཡོད།

ལྷ་མོ་ཕྲ་མ་ཚ། འདི་སྒྲོལ་མ་ཡིན་ཞིང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྩི་ལམ་བརྟག་པའི་གདམས་པ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་གསུངས། དེའི་སྐུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། རི་རབ་ཀྱི་སྟེང་དུ་ལྷ་མོ་ཕྲ་མ་ཚ་སྐུ་མདོག་སྔོན་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་མ། གཡས་པས་ཟ་ཡབ་བམ། མེ་ལོང་། གཡོན་པ་དཔག་བསམ་ཤིང་གི་ཡལ་ག་འཛིན་པ། ཞབས་གཉིས་བརྐྱངས་ནས་རི་རབ་ལ་བརྐྱངས་འདུག་གི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་པ། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་གི་སྡོང་པོ་ལ་རྒྱབ་བརྟེན་པ། སྐེད་པ་ཕྲ་བ། ནུ་མ་འབུར་བ། ཞལ་འཛུམ་པ་དང་བཅས་པས་རང་ལ་གཟིགས་པ། དར་སྣ་ཚོགས་པའི་སྟོད་གཡོགས་དང་སྨད་གཡོགས་ཅན། རཏྣ་དང་མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ། ཞེས་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་ ༼ལྷ་མོ་ཕྲ་མ་ཚའི་སྒོ་ནས་རྩི་ལམ་བརྟག་པ༽ ༣༩༦༨ལས་གསུངས་སོ། །

ལྷ་མོའི་བླ་མཚོ། ལྷ་ས་ནས་མལ་ལེ་དགུ་བཅུ་ཙམ་གྱི་ཤར་ལྷོའི་ཕྱོགས་སུ་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་མེ་ཏོག་ཐང་ཞེས་བྱ་བ་༼རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་ཕྱི་ལོ་༡༥༠༩ལོར་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ཡོད་ལ། དེའི་བྱང་ཤར་ཕྱོགས་སུ་མལ་ལེ་ལྔ་ཙམ་གྱི་གཡང་ཁྲོད་ན་འབྱུང་འགྱུར་གནས་ལུགས་གསལ་པོར་སྟོན་པའི་ལྷ་མོའི་བླ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་མཚོ་དེ་ཡོད་པར་བཤད། ༼རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དགུང་གྲངས་སོ་བདུན་བཞེས་པ་རྒྱལ་མེ་ཏོག་ཐང་གི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་པའི་ལོ་དེ་༡༥༠༩རང་ལ་བླ་མཚོའི་གནས་སྒོ་གསར་དུ་ཕྱེ་བར་སེམས། ལྷ་མོའི་བླ་མཚོའི་སྐོར་རྒྱལ་མཆོག་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་རང་རྣམ་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་ནས་པར་སྐྲུན་ཞུས་པའི་འཁྲུངས་རབས་པོད་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས་༣༧༨ལས། རྒྱལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཡམ་གཅལ་འདིང་བའི་གཡམ་པ་བསྒྲིགས་པས། འོལ་ཁའི་ཁུ་ལག་གཅིག་གིས་གཡམ་པའི་སྒྲོམ་བུ་ཞིག་འདུག་པའི་ནང་ནས་གནམ་ལྕགས་ཀྱི་རལ་གྲི་ཟུང་གཅིག་རྙེད། དེ་དུས་ངེད་རང་ལ་ཕུལ་ན་ཁོ་རང་ལའང་དངོས་གྲུབ་འོང་བའི་རིགས་སུ་འདུག་ནའང་ཁོའི་རྟོག་པ་ལ་གསེར་ཡིན་པ་འདུག་སྙམ་དུ་བསམས་ཏེ་སྦྲས་ནས་འོལ་ཁར་ཁྱེར། སྲིང་མོ་བཙུན་མ་ཞིག་གི་སར་གྲོས་བྱས་པས་དེ་ནད་ཀྱིས་བཏབ་སྐྱེ་མཆན (ཨོ) གཉིད་མེད་པ་དང་། ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ལུས་ལ་བྱ་རོག་གི་ཁྱུ་ཆེན་པོ་འཐིབས་ཏེ་ཤ་ཐམས་ཅད་འཐོག་པའི་སྣང་བ་ཤར། དེའི་ཚེ་བྲ་ཕབ་པས། རྒྱལ་ན་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོའི་ཕྱག་མཚན་གྱི་རལ་གྲི་ཡོད། དེ་གནས་སྒོ་འབྱེད་པའི་ལྡེ་མིག་ཡིན་ཟེར་བྱུང་ནས། ཁོས་རལ་གྲི་གཅིག་བཤིག་ནས་དེའི་ཚབ་ཏུ་ལྕགས་ཀྱི་རལ་གྲི་ཞིག་བཅོས་སོ། །དེ་དང་གནམ་ལྕགས་ཀྱི་རལ་གྲི་དངོས་གཅིག་པོ་དེ་གཏོར་གསོས་དང་སྦྲགས། གནས་བརྟན་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་བ་གཞིའི་བཀའ་གསོ་རྒྱུན་པ་ལ་ཡོད་པ་ལ་ཕུལ་འདུག དེས་གཏམ་སྙན་འབུལ་བ་ཡང་ཀོང་པོར་སླེབ། ཉིང་ལ་གཉེད་རང་རྒྱལ་དུ་སླེབ་དུས་ཀུང་བཤིག་པའི་སྟོབས

ཀྱིས་ཕྱིས་རྩ་ཆད་ལ་སོང་འདུག གནམ་ལྕགས་ཀྱི་རལ་གྲི་དེ་ད་ལྷ་རྒྱལ་ན་བཞུགས་ཤིང་། དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོའི་བླ་མཚོ་གྲགས་པ་ཅན་འདི་ནི། དེ་གོང་ལུག་ལོའི་དབྱར་སྐད་ངེད་རང་ལ་མཚོ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་སྣང་བ་ཤར་ཏེ་རྩད་དཔྱད་པས། ཡུལ་མི་རྒྱུས་ཅན་འདྲས། མཚོ་ཤིན་ཏུ་གཉན་པ་འགྲམ་དུ་སྐད་ཆེ་བ་བཏོན་ན་ཡང་སེར་བ་འབབ་པ་སྐད་འདོན་པ་ཞིག་ཡོད་ཟེར་ཐོས་ནས་ཐོག་མར་འཚོལ་དུ་བཏང་བས་ཁྱུངས་རྙེད་དེ་ངེད་དཔོན་སློབ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་གནས་སྒོ་འབྱེད་དུ་ཕྱིན། སྒོ་སྒྲུང་གི་མཚོ་ཆུང་ཞིག་འདུག་པ་དེར་གཏོར་མ་བཏང་ནའང་། ཤིན་ཏུ་གཉན་པར་འདུག་པས་གནད་ཡར་མ་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་ཏ་བརྡབས་ཤིག་ཀྱང་བྱུང་། དེ་ནས་མཚོ་ཞལ་ལ་ཁར་སླེབ་པའི་ཆེ་མཚོ་དཀར་ཆིལ་ལི་བ་ཞིག་འདུག དེར་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་བསྐྱེད། སྤྱན་དྲངས་པ་ན་ཤར་ཕྱོགས་ནས་བྲུ་ཡུག་ཅིག་བྱུང་སྟེ་མཚོ་དེ་ལ་བབས་པ་དང་དེ་མ་ཐག་མཚོ་དེ་སྔར་བས་གདོག་འགྱུར་ཏེ། རེས་འཇའ་ཚོན་སྣ་ལྔའི་དྲ་བ་དང་། རེས་ཕོ་བྲང་རྒྱ་ཕིབས་དང་བཅས་པ་ལ་ལྷ་སྒྲུབས་ཤིག་མངོན་སུམ་ལྷ་བྲུར་སྣང་བ་དང་། ཡང་མཚོ་དེ་ནས་མཁའི་མདོག་ལྷ་བྲུ་གཉིས་སུ་སོང་བ་འདྲ་བའི་ནང་ནས་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་དང་། ནར་སྟབས་ཡོད་པའི་རི་དེའུའི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་ཐུར་མེད་ལ་ནམ་མཁར་སླེག་པ་བཞིན་ལངས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་ཤིང་ལྷད་མོ་ཆེ་བར་བྱུང་། དེ་གཉིས་ཤར་ཆེར་གདོང་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་དུ་གོ་རེས་མཚོ་ཐམས་ཅད་གནམ་དུ་ཁྱིལ་བ་ལ་འོ་མའི་མདོག་ལྷ་བྲུ་དང་། མདོར་ན་ཆུ་རང་འགའ་བའི་མདོག་ཉིལ་ཙམ་ཡང་མེད་ཅིང་། གཟུགས་སྣང་ངོ་མཚར་བ་ཁྲི་སྙེད་ཅིག་ངེད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐུན་པར་མཐོང་། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ད་བར་མཚོ་མཇལ་ལ་མང་དུས་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་འདུས་པ་ལ་ཡང་མཐོང་སྣང་མཐོང་ཚུལ་ཕྱོགས་གཅིག་པར་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོའི་གཞལ་ཡས་ཁང་། ཕྱག་མཚན། ཆིབས་ཀྱི་རྡེའུ་ཆེ་ཆུང་ཁ་དོག་མང་པོ། རླུང་ནག་ཚུབ་མ། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་སོགས་འདི་འཆར་དང་འདི་མི་འཆར་གྱི་དབྱེ་བ་བརྗོད་མི་ཤེས་པ། སྔར་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཏམ་ཐོས་ནའང་བློར་མི་ཤོང་ཞིང་མཐོང་ན་སེམས་དད་པས་རང་དབང་མེད་པར་བྱེད་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་ཡོད་ཅིང་། འོལ་ཁ་བའི་རིགས་གྲྭའི་སྐབས་སུ་ནི་ནང་སོ་ཆོས་རྗེས་མཚོ་ཞལ་ལ་བྱོན་དུས་ངེད་རང་གིས་ཀྱང་ཕྱིན་པས་མཚོ་ནང་ནས་དངོས་སུ་དཔངས་ཐོག་ཚད་གསུམ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པའི་ཏ་པའི་རྣམ་པ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་དང་། མི་བོངས་ཉིས་འགྱུར་སུམ་འགྱུར་ཙམ་གྱི་ལུས་ཚད་དང་ལྡན་པའི་རེས་དགེ་འདུན་གྱི་རྣམ་པ། རེས་སྐྱ་བོའི་རྣམ་པ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་པ་འདྲ་བ། རེས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུ། རེས་སྐོར་ཆོམས་བྱེད། རེས་མཚོ་ནང་ལ་འགྲོ་བ་སོགས་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་དེ་ཉིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཟིགས་པར་བྱུང་ངོ་། །དེས་ན་གནས་འདི་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོས་སྐྱོང་བར་ངེས་ཤིང་། དེའི་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་

གི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཚུལ་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལྷ་སྙེ་ཟུར་ཙམ་མོ། །ཞེས་གསུངས། (མཚོ་དེར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཚོ་དེར་ཕེབས་པའི་སྐོར་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་རྣམ་ན་གསལ) སོགས་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་མང་པོས་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་། འདི་༧རྒྱལ་བ་པཎ་ཆེན་སྐུ་དང་ལྷག་པར་༧རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་དང་དམིགས་བསལ་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་མཚོ་ཞིག་ཡིན། ༧རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་གནས་དེར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་པའི་སྐོར། རང་རྣམ་དུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང་དེབ་དང་པོ་༡༩༨ལས། དཔལ་ལྡན་དམག་ཟོར་མའི་བླ་མཚོ་མཇལ་བར་ཕྱིན་པས་མི་མངས་པས་སྐྱོན་གྱིས་ཐོག་མར་འཚུབ་ཀྱི་རྣམ་པས་ཁ་བ་སོར་དོ་ཙམ་བབས། ལ་ཁར་སླེབས་པ་དང་གང་སྲོས་ཆེ་ཆུང་ཧོས་ཙམ་པ་གཅིག་ལ་གཅིག་འདྲིལ་གྱིས་འཁོར་ལོ་རྩིབས་བརྒྱད་དང་པདྨ་ནོར་བུའི་གཟུགས་བརྙན་སྣ་ཚོགས་བབས་བྱུང་བ་ཀུན་ཡ་མཚན་པར་འཛིན་ཞིང་ཆོས་སྐྱོང་དགྱེས་པའི་རྟགས་སུ་མངོན། དེ་ནས་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པའི་མཚོའི་ཞལ་ཕེབས་སྔོ་ལྗང་དཀར་དམར་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་བསལ་བའི་ནང་ནས་དགོན་པ་དང་གྲོང་ཁྱེར་ཤིན་ཏུ་མང་བར་བསྟན་ཞིང་། མཁར་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ཞོལ་ཡོད་པའི་སྔོན་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་མཐོང་། ཞེས་གསལ། བླ་མཚོ་དེར་༧རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་དང་བཅུ་བཞི་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀའི་འཁྲུངས་ཡུལ་དང་འཁྲུངས་ཁང་སོགས་གསལ་བར་ཤར་བསྟན་ཡོད་པ་རེད། ངས་ཕྱི་རྒྱལ་བ་ཚོར་ཆོས་འཆད་སྐབས་རྩེད་མོ་དང་ཀུ་རེའི་ཚུལ་དུ་ཁྱེད་ཚོས་གཟུགས་མཐོང་གློག་འཕྲིན་བཟོ་སྐྲུན་མ་བྱས་གོང་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོའི་སྔོན་ནས་ང་ཚོ་བོད་པར་རིན་པ་སྤྲོད་མི་དགོས་པའི་རང་འབྱུང་གི་གཟུགས་མཐོང་བརྙན་འཕྲིན་ལྷ་མོ་བླ་མཚོ་ཟེར་བ་སོགས་དེ་དང་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་ཁ་པོ་སྒྲོག་གི་ཡོད། བོད་ལ་ལྷ་མོའི་བླ་མཚོ་དང་འདྲ་བའི་ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་མཚོ་མང་པོ་ཡོད་ཆོད་འདུག་པ་འདི་ལྟར། ༧རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་རང་རྣམ་དུ་ཀཱུ་ལའི་ཆོས་བཟང་གླེགས་བམ་དང་པོ་༡༢༧ལས། སྔོན་རབས་གཟིགས་ཀྱི་མཚོ་ནས་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་དང་ལྷ་ས་གསལ་པོ་བསྟན་བྱུང་བས་ཐམས་ཅད་ཡ་མཚན་ཞིང་སྟར་སྟོང་མགྲོན་གཉེར་ཏ་ལས་དྲགས་ཏེ་ལབ་རྒྱུའང་མི་འདུག སྒྲོལ་མ་དཀར་སྔོན་གྱི་མཚོ་ནས་གོང་ཡུལ་ཐོར་རེ་བ་བསྟན། རྟ་མགྲིན་གྱི་མཚོར་ཀླུ་བོ་རྣམས་ལ་ནི་མ་བྱུང་ཟེར་བདག་གིས་མཐོང་སྣང་ལ་མཁར་དམར་པོ་ཐོག་གསུམ་པ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ཞོལ་ཅན་སྒོ་སྒེ་ཁུང་མེད་པ་ཞིག་བྱུང་། ཞེས་གསུངས།

ཞྭ་བཙུན། རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་པོའམ་དཔོན་པོའི་མིང་། ཞྭ་བླ་མ་ཟེར་བ་དང་དོན་འདྲ།

ལྷ་ཚེ་རིང་པོ། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བའི་མིང་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གནས་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་ན་གྲོང་ལས་དགོན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེར་སྐྱེས་མ་ཐག་དང་འཆི་བའི་ཚེ་མ་གཏོགས་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱུ་བ་འགགས་ནས་བསྐལ་ཆེན་མང་པོར་གནས་པར་མངོན་པ་ནས་བཤད་དོ། །ཡང་། དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མའི་འགྲེལ་པ་ལས། སྐབས་འདིའི་ལྷ་ཚེ་རིང་པོའི་མཚན་གཞིར་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པ་དང་། རྟག་ཏུ་གཡེངས་པའི་འདོད་ལྷ་གསུམ་གསུངས་པའི་གཟུགས་མེད་པར་ཞིབ་ཆ་དགོས་ལ་གཞན་གཉིས་སྤྲ་ཇི་བཞིན་དུ་བཟུང་བས་ཆོག་སྟེ། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་བྱང་སེམས་དད་མོས་ཀྱི་མདོ་ལས་ལྷ་ཚེ་རིང་པོར་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་རྩོད་སྤོང་སྐབས་ཀྱི་གསེར་ཕྲེང་སོགས་གཞུང་ལུགས་མང་པོས་གྲུབ་བོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

ལྷ་ཞལ། ལྷའི་ཁ་དང་དོན་འདྲ།

ལྷ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་གྱི་མཚོན་དོན། ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བ་མཚོན་པ་ཡིན། གཞན་ཡང་། ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་དེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཐོབ་པར་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས། དངོས་གྲུབ་མཆོག་ནི་བདེ་ཆེན་གྱིས་འཐོབ་པའི། །ཚུལ་འདི་བསྟན་ཕྱིར་རིག་མའི་མཆོག་དང་ནི། །མཉམ་སྦྱོར་ཟླ་མ་དང་པོའི་མགོན་པོ་ཡི། །ཞབས་ཀྱི་པདྨོ་སྤྱི་བོར་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། །ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་སྐུའི་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ཡུམ། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ཡབ། རྒྱུ་ཞི་ལྷག་དང་སྟོང་ཉིད་དང་སྙིང་རྗེ་སོགས་ཟུང་འཇུག་ཏུ་བསྒྲུབས་པས་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་སྤངས་ཏེ་ཟུང་འཇུག་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་ཁ་སྦྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་གྱི་གོ་འཕང་འགྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །རྗེའི་འདོད་འཇོ་ལས་ཀྱང་། ཡུལ་སྟོང་ཉིད་དེ་ཡུལ་ཅན་གཞན་གྱིས་བསྒོམས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བས་སྒོམ་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡབ་ཡུམ་ཕན་ཚུན་སྦྱོར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མཛད་པ་ནི། ལམ་འདིའི་གནད་དམ་པ་ཡིན་པས། སྤྱིར་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བ་མཚོན་ཞེས་པ་ཙམ་མིན་པར་ཁྱད་པར་ཐོན་པ་ཅིག་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་པར་དག་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་མི་ཤེས་པར་འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ལྷ་ཞལ་སྦྱོར་དུ་སྒོམ་པ་སོགས་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་གསང་སྔགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །

ལྷ་ཡི་འཁོར་ལོ། ལྷ་ཡི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པ། རྟེན་ལྷ་ཡི་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། བརྟེན་པ་ལྷ་ཡི་སྐུ་གཉིས་ཀ་ལ་གོ

ལྷ་ཡི་ཐེག་པ། འདོད་པའི་མངོན་མཐོའི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ། དཔེར་ན་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ལམ་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི། ལྷ་ནི་འདོད་ལྷ་རིས་དྲུག་དང་ཐེག་པ་ནི་དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་མོ། །ལྷ་ཡིས་མཚོན་པའི་འདོད་པའི་མངོན་མཐོ་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཡིན་ཀྱང་། ལྷ་ཡི་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ལྷ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་ཡི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། ལྷ་ཡི་དེ་ཉིད་རྣམས་དོན་གཅིག ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གཟིགས།

ལྷ་ཡི་རྣལ་འབྱོར། རང་ཉིད་ལྷར་བསྒོམ་པའམ་རང་གི་མདུན་དུ་ལྷ་བསྒོམ་པ་ལ་ཟེར།

ལྷ་ཡི་བུ་མོ་ཐིག་ལེ་མཆོག་མ། ལྷ་ཡི་སྨད་འཚོང་མ་བཅུ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་གློག་གི་འོད་ཅན་མའི་མིང་།

ལྷ་ཡི་བླ་མ། དྲང་སྲོང་ཕུར་བུ། ཟོན་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་དྲང་སྲོང་ཕུར་བུ་ལྷ་གཞོན་ནུ་རྣམས་ལ་ལེགས་སྦྱར་སློབ་པའི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྐོས་པས་ལྷ་ཡི་བླ་མ་ཞེས་མིང་བཏགས། ལྷ་རམས་པ། གནའ་བོ་བོད་དུ་ལྷ་སར་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་གདན་ས་གསུམ་མཉམ་འཛོམས་ཀྱི་འདུས་ཚོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་བགྲོ་གླེང་དམ་འཛོག་མཛད་པའི་གནས་རིམ་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་ཤིག སྒྲ་བཤད་ནི། ལྷ་ནི་ལྷ་ལྡན། རམས་ནི་རབ་འབྱམས་ཀྱི་བསྡུས་ཚིག་སྟེ། ལྷ་སའི་རབ་འབྱམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཞིབ་པར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལྷ་ཡི་ལྷ། <དེ་བཱ་ཏི་དེ་བ> ❶ སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ། སྒྲ་བཤད་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་དབང་ཕྱུག་དང་བརྒྱ་བྱིན་དང་ཚངས་པ་དང་། ཁྱབ་འཇུག་ལ་སོགས་པ་ནི་ལྷ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་གི་ཞབས་ཀྱི་པདྨོ་གུས་པས་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་བསྟེན་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ལྷ་ཡི་ལྷ་ཞེས་བརྗོད། ཡང་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་བལྟམས་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པའི་སྐབས། འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་གནོད་སྦྱིན་ཤཱཀྱ་འཕེལ་ཞེས་བྱ་བས། རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཞབས་གཉིས་ལ་ཕྱག་བྱས་པས། ལྷ་ཡི་ལྷ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ཡང་འདུལ་བ་ལུང་གཞི {ག་པ} ༣༤༣ན༧ལས། གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱའི་གཞི་ན་གནོད་སྦྱིན་ཤཱཀྱ་འཕེལ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་གཅུག་མར་གནས་སོ། །ཤཱཀྱ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་ནི་ཤཱཀྱ་སུ་ཡང་རུང་བ་ལ་ཁྱེའུའམ་བུ་མོ་བཙས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གནོད་སྦྱིན་ཤཱཀྱ་འཕེལ་གྱི་རྐང་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་ཁྲིད་པ་ཡིན་པས་རྒྱལ་པོས་བློན་པོ་རྣམས་ལ་བསྒོ་བ། ཤེས་ལྡན་དག་དེང་ལ་གཞོན་ནུ་གནོད་སྦྱིན་ཤཱཀྱ་འཕེལ་གྱི་རྐང་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་དུ་ཆུག་ཤིག །ལྷ་བཀའ་བཞིན་འཚལ་ཞེས་བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ཟས

གཙང་ལ་མཉན་ནས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞི་ལས་བྱས་པའི་ཁྲོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཞག་ནས་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱའི་གཞིར་འཇུག་པར་བརྩམས་པ་ན། སེར་སྐྱའི་གཞིའི་ཤཱཀྱ་གཏུམ་པོ་གཟུ་ལུམས་ཅན། རྩུབ་པ། བཙམ་པ་མེད་པ་དེ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནང་དུ་ཞུགས་པ་ན་ཐུབ་པ་བཞིན་དུ་གནས་པ་བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྨྲས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གིས་བསམས་པ། སེར་སྐྱའི་གཞིའི་ཤཱཀྱ་འདི་རྣམས་ནི་གཏུམ་པོ་གཟུ་ལུམས་ཅན་བཙམ་པ་མེད་པ་ཡིན་ན་གཞོན་ནུ་ནང་དུ་ཞུགས་པ་ན་ཐུབ་པ་བཞིན་དུ་གནས་པས་གཞོན་ནུའི་མིང་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཞེས་གདགས་སོ་ཞེས་དེ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་གཉིས་པ་བཏགས་པ་འདི་ལྷ་སྟེ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གནོད་སྦྱིན་ཤཱཀྱ་འཕེལ་གྱི་གནས་དང་ཉེ་བ་ཞིག་ཏུ་བྱོན་པ་དང་། གནོད་སྦྱིན་ཤཱཀྱ་འཕེལ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གནས་དང་ཉེ་བར་ཕྱིན་པ་མཐོང་ངོ་། །མཐོང་ནས་ཀྱང་ཕྱིར་ཐུང་ནས་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྐང་པ་གཉིས་ལ་གཏུགས་པ་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་ལ་སྨྲས་པ། ལྷ་གནོད་སྦྱིན་ཤཱཀྱ་འཕེལ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཞབས་གཉིས་ལ་གཏུགས་ལགས་སོ། །རྒྱལ་པོས་ཐོས་ནས་སྨྲས་པ། ཤེས་ལྡན་དག་ལྷས་ཀྱང་གཞོན་ནུའི་རྐང་པ་གཉིས་ལ་གཏུགས་པས་འདི་ནི་ལྷའི་ཡང་ལྷ་ཡིན་པས། དེ་བས་ན་གཞོན་ནུའི་མིང་ལྷའི་ཡང་ལྷ་ཞེས་གདགས་སོ་ཞེས་དེ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་གསུམ་པ་བཏགས་པ་འདི་ལྷ་སྟེ་ལྷའི་ཡང་ལྷ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །❷ རྒྱལ་པོའི་ཡང་རྒྱལ་པོ། ལྷ་ནི་རྒྱལ་པོ་ལའང་འཇུག་པས་རྒྱལ་པོའི་ཡང་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པས་ན། ལྷ་ཡི་ལྷའོ། །

ལྷ་རམས་པ། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ལ་གཟིགས།

ལྷ་ལས་ཕུལ་བྱུང་གི་བསྟོད་པ། སློབ་དཔོན་བདེ་བྱེད་བདག་པོས་མཛད། བསྟན་འགྱུར་པོད་ ཀ པར་བཞུགས།

ལྷ་ལས་ཕུལ་བྱུང་གི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆས་མཛད། བསྟན་འགྱུར་པོད་ ཀ པར་བཞུགས།

ལྷ་སའི་ཇོ་བོ། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནི་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལྷ་སའི་ཇོ་རིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་འཁྲུངས་ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཉིས་འདས་པ་ལྕགས་མོ་གླང་གི་ལོ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་རྒྱ་དང་དུམས་མཛད། དེའི་ཕྱི་ལོ་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལ་ལྷ་སའི་ཇོ་རིང་བཙུགས། ཞེས་དེབ་སྔོན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །ཕྱི་ལོ་༨༢༢ལོར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་རྒྱ་བོད་དབར་ཞལ་འཆམ་གྱི་ཞི་བདེའི་ཆིངས་ཡིག་འཁོད་པའི་ཇོ་རིང་གསུམ་བཙུགས། ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་

ཁང་གི་མདུན་དུ་སར་རྫོ་རིང་གཅིག རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་གི་མདུན་དུ་གཅིག རྒྱ་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་རྨེ་རུ་ (ཞེས་པ་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ཤོག་གྲངས་༡༣༧ན་གསལ) ཞེས་པར་རྫོ་རིང་གཅིག་བཅས་གསུམ་བཙུགས་སོ། །

ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྒྲ། (བརྡ་སྤྲོད) བསྟན་བྱའི་ལྷག་མ་འདྲེན་པའི་ཕྲད་གཞན་དབང་ཅན་ཞིག་ལ་ཟེར། ཏེ། དེ། སྟེ། བཅས་ཚིག་ཕྲད་གསུམ་ཡོད། ལྷག་བཅས་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། མཚམས་སྦྱོར་ལྷག་བཅས་ནི། དཔེར་ན་འཕར་ “ཏེ” 'འགྲོ། ཆོས་བཤད་ “དེ” གོ་ལྟ་བུ། དམ་བཅའ་ལྷག་བཅས་ནི། དཔེར་ན་དངོས་པོ་ནི་གསུམ་ “སྟེ” །བེམ་པོ་དང་། ཤེས་པ་དང་། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དོ་ལྟ་བུ། གཞན་འདྲེན་ལྷག་བཅས་ནི། དཔེར་ན་ཁྱོད་ནི་དཔལ་ “ཏེ” ཁྱོད་ནི་མགོན་ལྟ་བུ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ཚིག་ཕྲད། ནས། ལས། གཉིས་ཀྱང་ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྒྲར་བཞག་ཡོད། དཔེར་ན་མིག་གིས་བལྟས་ “ནས” མཐོང་། ལག་པ་བཀྱུས་ “ལ” སྟོ་བཟས་ལྟ་བུ།

ལྷག་མཐོང་། <ཝི་པ་ཤྱ་ནཱ> ❶ ཞི་གནས་ཀྱི་ངང་ནས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་རྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཤེས་རབ་ཅིག་ལ་ཟེར། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། དེ་ལ་ཐོག་མར་རེ་ཞིག་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཞི་ནས་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་རྒྱུན་དུ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་ལ་དགའ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཉིད་ལ་གནས་པ་ནི་ཞི་གནས་ཞེས་བྱའོ། །ཞི་གནས་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཚེ་དེ་ཁོ་ན་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་ཇི་སྐད་དུ། ཞི་གནས་ནི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །ལྷག་མཐོང་ནི་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། གནས་ཆ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་དེ་བས་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པས་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ནི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་གི་སྒྲ་བཤད་ཚུལ་ཡིན་མོད། དེ་ནི་ལེགས་པར་མ་མཐོང་སྟེ། སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་ལས། ཝི་པ་ཤྱ་ནཱ་ཞེས་བྱ་བ་ཝི་ནི་ཝི་ཤེཥ་སྟེ། ཁྱད་པར་རམ་ལྷག་པ། པ་ཤྱན་ནི་མཐོང་བའམ་ལྟ་བ་ལ་བྱ། ཕྱིར་ན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ལྷག་པར་རྟོགས་པའི་རང་བཞིན་ཏེ་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། གཞན་ཡང་ “ཝི་པ” ནི་རྣམ་པར་ལའང་བསྒྱུར་བས། དཔེར་ན་ “ཝི་པ་ཤ་མ” ཞེས་པ་ “རྣམ་པར་ཞི་བ་ལ་བསྒྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་ལྷག་མཐོང་། ལྷག་པར་མཐོང་བ། རྣམ་པར་མཐོང་བ། ཡོངས་སུ་མཐོང་བ། ཡང་དག་པར་མཐོང་བ། རྫོགས་པར་མཐོང་བ། ལེགས་པར་མཐོང་བ་རྣམས་གོ་དོན་འདྲའོ། །ལྷག་མཐོང་འདི་དབྱེད་

འཇོག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དབྱེད་སྒོམ་ཡིན། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ལ་གདམས་དུ་བྱ་བ་གཟུགས་བརྙན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་གསུང་འབོར་བུའི་༩༩བ༤ལས། ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་གང་དུའང་མི་སེམས་པར། །མ་བཅོས་གསལ་ལ་མི་རྟོག་ངོས་གཟུང་མེད། །བོན་དང་རྫོགས་ཆེན་ཧྭ་ཤང་ཉིད་འཛིན་ལ། །མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྷག་མཐོང་གཟུགས་བརྙན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །❷ (བཀའ་བརྒྱུད) སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡུལ་མེད་རང་གསལ་དེ་རྗེན་ལྷག་གེར་མཐོང་བ་ལ་ལྷག་མཐོང་ཟེར། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཕྱག་ཆེན་ངེས་དོན་སྒྲོན་མེ་ལས། དེ་ནས་སེམས་ཀྱི་དང་པོ་བྱུང་ས། ཐ་མ་འགྲོ་ས། བར་དུ་གནས་ས། དབྱིབས་ཁ་དོག། གཅིག་དང་དུ་མ་སོགས་རྩད་བཅར་ཞིབ་ཆ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བཅད་པས། གང་ནས་སྐྱེས་མེད། འདི་ན་འགག་ཟེར་བ་མེད། ད་ལྟ་འདིར་གནས་ཀྱི་ཡུལ་མེད། དབྱིབས་ཁ་དོག་སོགས་ངེས་བཟུང་བྱར་མེད། སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡུལ་མེད་རང་གསལ་དེ་རྗེན་ལྷག་གེར་མཐོང་བ་ལ་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱང་། ཉམས་ཀྱི་སྐྱོང་བ་ཙམ་ལས་རྟོགས་པའི་རང་ངོ་མཐོང་བ་དངོས་ནི་མིན་འདུག འདི་སྐབས་བལྟ་བྱ་ལྟ་བྱེད་གཉིས་སུ་མེད་པར་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་ནས་མ་བཅོས་པར་ཞོག་གསུངས་པ་དེ་འདི་ཡིན་པར་འདུག་སྙམ་པའང་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷག་མཐོང་ཆུང་དུ། རྗེའི་ལམ་རིམ་འབྲིང་པོའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྐོར་གྱི་གཞུང་ཚན་ལ། ལྷག་མཐོང་ཆུང་དུ་ཟེར་གྱི། ལྷག་མཐོང་ཆུང་དུ་ཞེས་པའི་གཞུང་ལོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཞིག་ནི་མེད་དོ། །ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། ཆུང་བ་ལམ་རིམ་འབྲིང་པོ་ལ་གོའོ། །

ལྷག་མཐོང་ཆེ་ཆུང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་གི་ལྷག་མཐོང་གི་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་ཚན་ལ་ཟེར། ཐ་སྙད་འདི་ཡང་དུས་ཕྱིས་སུ་བྱུང་བ་ཞིག་མིན་པར། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་སྐུ་དུས་ནས་ཡོད་དེ། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ལྟ་ཁྲིད་མུན་སེལ་སྒྲོན་མེ་༨ན༩ལས། རྒྱས་པར་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ལས་ཞིབ་པར་གསུངས་པ་ལ་ཉན་པ་དང་ལྟ་བ་དང་སེམས་པས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་གསལ་བར་ཤེས་ནུས་སོ། །

ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྐོར་གྱི་གཞུང་ཚན་ལ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ཟེར་གྱི། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ཞེས་པའི་གཞུང་ལོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་མེད་དོ། །

ལྷག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པ། ཞི་གནས་ཀྱི་ངང་ནས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་དཔྱད་སྒོམ་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་ལྷག་མཐོང་དང་ཆ་འདྲ་བའི་ཤེས་རབ་ལ་ཟེར། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དུ་དྲངས་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཇི་སྲིད་དུ་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཇི་ལྟར་ལེགས་པར་བསམས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་བརྙན་ནང་དུ་ཡིད་ལ་བགྱིད་པའི་ཡིད་ལ་ཅི་ཞེས་བགྱི། བྱམས་པ་ལྷག་མཐོང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མཐོང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མོས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཤེས་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང་། ཇི་སྲིད་དུ་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ནི། ལྷག་མཐོང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཚེ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ། ཞི་གནས་ཀྱི་ངང་ནས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་དཔྱད་སྒོམ་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟིན་པའི་ཤེས་རབ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དེ་མ་སྐྱེས་ཆུན་ཆོད་དུ་ལྷག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྐྱེས་པ་ན་ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཆ་འདྲ་ཙམ་མཐོང་བ། ལྷག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པའི་དོན་དང་། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཡང་དག་པ་མཐོང་བ། ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པའི་གོ་དོན་དུ་བཞག་འདུག་པ་ཁྱབ་ཆུངས་པས་སྐྱོན་ཏེ། ལྷག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པ་དང་མཚན་ཉིད་པའི་དོན་ནི། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ། ཤེས་ཕྱིན་མན་ངག རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་རྣམས་སུ་གསལ་བ་ལྟར། དཔྱད་སྒོམ་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་གི་ལྷག་མཐོང་ལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐོང་བ་ག་ལ་དགོས། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་སྨད་ཆ་ཤོག་གྲངས་༧༣༧ ལས་ཀྱི་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་རྗེའི་གསུང་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཡོད་དོ། །

ལྷག་གནས། སྔ་གོན། བྲ་སྒྲིག ཕྱིན་ཧླབས། ལེགས་སུ་གཏོང་བ། ཕྱིན་གྱིས་བཧླབས་པ། ངག་སྒྲོན་འགྲེལ་པར། ཕྱིན་ཧླབས། ཧློབ་པའི་མིང་ཙམ་སྟེ་ལྷག་གནས་སམ་ཉུས་པའི་དོན་ཡིན་སྙམ། ཞེས་གསུངས། གྲྭ་བཀོད་ནི། སྔར་གྱི་གནས་སྟངས་ལས་ལྷག་པའམ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་དཏུལ་ཆུ་ཧྲཛ་ཧྭ་དྲས་སློབ་མ་སྔ་གོན་བྱས་པས་སློབ་མའི་རྒྱུད་སྔར་ལས་ལྷག་པའམ་རབ་དང་མཆོག་ཏུ་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལྷག་གནས་ཞེས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷག་གནས་བྱའོ། ❶ སྔ་གོན་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན། ❷ རབ་གནས་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན།

ལྷག་པ་དང་མཉམ་པའི་སྤྱོད་པ་སྤོང་བ། (འདུལ་བ) ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྔ་སྤོང་བའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། དགེ་སློང་གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འདྲ་མཉམ་གྱིས་འགྲོ་བ་སྤོང་བ། སྟན་མཐོན་པོའམ་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་འདུག་པ་སྤོང་བ། དགེ་སློང་གཞན་དང་གནས་ཁང་གཅིག་ཏུ་མལ་བཤམས་པ་སྤོང་བ་སོགས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ལྷག་པ་ནི་དགེ་སློང་གཞན་གྱི་སྟན་ལས་རང་གི་སྟན་ལྷག་པ་སྟེ་མཐོ་བ་ལ་འདུག་པ་སྤོང་བ་དང་། མཉམ་པ་ནི་གཞན་དང་སྟན་མཐོ་དམན་མཉམ་པར་འདུག་པ་སྤོང་བས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད།

ལྷག་པའི་དཔྱལ་བ། ཉེ་འཁོར་བའི་དཔྱལ་བ་དང་དོན་གཅིག དེར་གཟིགས།

ལྷག་པའི་སེམས། <ཨ་དྷི་ཙིཏྟཾ> ལྷག་པ་ཉིད་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་དང་དོན་གཅིག

ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐུལ་བ། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨཱརྱ་ཨདྷྱཱ་ཤ་ཡ་སན་ཙོ་ད་ན་ནཱ་མ་མཧཱ་ཡཱ་ན་སཱུ་ཏྲ། བོད་སྐད་དུ། འཕགས་པ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐུལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། འདི་དཀོན་བརྩེགས་ཀྱི་ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པ་དང་། དཀོན་བརྩེགས་ {ཅ་པ} ༡༣༡བ༡ན་བཞུགས་སོ། །འདི་ལ་བམ་པོ་གཉིས་ཡོད། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་འདིའི་ལུང་འདྲེན་ཐེངས་གཉིས་མཛད།

ལྷག་པའི་བསླབ་པ་གསུམ། སྐྱབས་འགྲོས་ཟིན་པའི་བསླབ་པ་གསུམ་ལ་ལྷག་པའི་བསླབ་པ་གསུམ་ཟེར། དེ་གསུམ་ནི། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ། ལྷག་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་གསུམ་མོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ནང་པའི་བསླབ་པ་གསུམ་ནི་སྐྱབས་འགྲོས་ཟིན་པ་ཡིན་པས་ཕྱི་རོལ་པའི་བསླབ་པ་གསུམ་ལས་ལྷག་པའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་བརྗོད། ཡང་“གོང་ས་“སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས། བདག་མེད་པའི་ཁྱད་པར་དང་འབྲེལ་བའི་ཆ་ནས་ལྷག་པའི་བསླབ་པ་ཞེས་བརྗོད། ཅེས་ཕྱི་ལོ་༢༠༠༧།༤།༡ཉིན་ར་སྟེང་བོད་ཁྱིམ་སློབ་གྲྭ་གཞོན་སྐྱེས་ཚོར་ནང་ཆོས་ངོ་སྤྲོད་ཀྱི་གསུང་ཆོས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་སྐབས་གསུངས། མདོར་ན་སྐྱབས་འགྲོ་ལ་སྦྱར་ནའི་ལྷག་པ་ཡིན་ཚུལ་ཞིག་དང་། ལྟ་བ་ལ་སྦྱར་ནས་ལྷག་པ་ཡིན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དོ། །

ལྷག་མ། ❶ ཟད་སྤྱད་པའི་འཕྲོ། འཕྲོ་ལུས། ❷ (འདུལ་བ) <སཾཀླབཤེཥ> དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྡང་བ། དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལྷག་མའི་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་རེ་དགུ་པ། དགེ་སློང་ལ་གཞི་མེད་པར་ལྷག་མའི་སྐུར་པ་བཏབ་པའོ། །

ལྷག་མེད་ཀྱི་ལྷུང་བ། (འདུལ་བ) ཕམ་པའམ་ཕམ་འདྲ་ལ་ཟེར། འདི་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་འདུལ་བའི་ཐ་སྙད་ཅིག་གོ། དེའི་མདོ་རྩའི་རྣམ་བཤད་༧༣ན༢ལས་ཕམ་པའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་གཟིགས།

ལྷག་མ་མེད་པའི་ལྷུང་བ། (འདུལ་བ) ལྷག་མེད་ཀྱི་ལྷུང་བ་ལ་གཟིགས།

ལྷག་མོས། སྐད་ཅིག་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད། དེ་ལ་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་བརྟེན་པ་ལྷའི་འཁོར་ལོ་གཉིས་ཡོད།

ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ། (གསང་སྔགས) ས་བོན་ཕྱག་མཚན་སོགས་ལས་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་ལྷག་པར་ཏེ་ཤས་ཆེར་མོས་པ་ཙམ་གྱིས་སྐད་ཅིག་གིས་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་ལ་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་ཟེར། ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་སྐད་ཅིག་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་བྱེད་པ་ནི། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་བརྫུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་བློ་གསལ་བུང་བའི་རེ་སྐོང་ལ་གཞི་བྱས། བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་༨༦ན༢ལས། མདོ་བསྲེ་ལས། ལྷག་པར་མོས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་སོ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ས་བོན་དང་ཕྱག་མཚན་སོགས་ལས་རིམ་གྱིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར། རང་གི་སེམས་ཀྱིས་ལྷ་ཐམས་ཅད་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འཁོད་པར་མོས་པའི་སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཞལ་ཕྱག་སོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རྫུས་སྐྱེས་བཞིན་དུ་ཅིག་ཅར་གྲུབ་པར་མོས་པ་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྡུད་པའི་དེ་ཉིད། བསྐྱེད་རིམ་པའི་འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར། འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱུང་ཆུབ་པ། དོན་དམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་དོན་འདྲ། རྗེའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་བློ་གསལ་བུང་བའི་རེ་སྐོང་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

ལྷག་རོལ། ཟས་ལྷག ཞུང་རྣམ་འབྱེད་༼ཆ་པ༽ ༡༩༧བ༨ལས། སེང་གེས་སྨྲས་པ། ཁྱོད་ལྷག་རོལ་སྤྲེད་དམ། སྟག་གིས་སྨྲས་པ་སྤྲེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་༼ཚུ༽ ༧༣༢བ༨ལས། ལྷག་རོལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གོད་མའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷག་བསམ་བསྐུལ་བ། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐུལ་བ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལྷག་བསམ་རྣམ་དག ❶ གཞན་ཕན་གྱི་བསམ་པ། ལྷད་མེད་ཀྱི་བློ་སེམས་བཟང་པོ། ❷ རྒྱུ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་དྲུག་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ལས་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་། འབྲལ་བར་བདག་གིས་བྱའོ་སྙམ་པའི་བསམ་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་བསམ་པ་ལྷག་པས་ན་ལྷག་བསམ་ཞེས་བྱའོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་བསམ་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་

བདག་གཅིག་པུས་བྱའོ་སྙམ་པའི་ཁུར་ཁྱེར་གྱི་བསམ་པ་དེའོ། །རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སེམས་ཅན་བདེ་བ་དང་ཕྲད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ན་སྙམ་པའི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཚད་མེད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལའང་ཡོད་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བ་བསྒྲུབ་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བ་རང་གི་ཁུར་དུ་བཞེས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་པ་མིན་པ་ལ་མེད་པས་སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་བསམ་པ་ལྷག་པའི་ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལྷགས་པ། ❶ (འདུལ་བ) འབྱོར་བའམ་སླེབས་པ། གྲལ་དུ་འཁོད་པ། དཔེར་ན་ཆོས་ཉན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་གྲལ་དུ་ལྷགས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ ལྷུང་བ། ཟག་པ། འཛུལ་བ། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། ཤིང་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཡལ་གའི་ལོ་མ་རྙིང་པ་རྣམས་ལྷགས་པ་ལས་ལོ་མ་སྣ་ཚོགས་བྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། གྲིབ་མ་བརྟེན་ཅིང་འཁོད་པ། ཤིང་ལས་རལ་གྲི་ལྷགས་ཏེ། དེ་དག་གི་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་འབིགས་ཤིང་གཤེག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་། ལོ་མ་དང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་ཡོངས་སུ་ལྷགས་པར་གྱུར་ཏོ་ལྟ་བུ། ❸ གཏད་པ། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་གསུང་། ❹ རྒྱུག་འགྲོ་བའི་རླུང་རྒྱུན། ལྷགས་པ་ཚ་པོ་རྒྱག་གི་འདུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ལྷང་ངེ། ❶ གསལ་ལེ་སྟེ་གསལ་པོར་འཆར་ཚུལ་ཞིག ❷ ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པའི་དོན། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། མེ་ཏོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་ཤིང་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་ཕྱིར་ལྷང་ངེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས། རྗེའི་ལམ་རིམ་བསྡུས་དོན་ལས། འཛམ་གླིང་མཁས་པ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱན། །སྙན་པའི་བ་དན་འགྲོ་ན་ལྷང་ངེ་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལྷམ་མེར་ལྷན་ནེ་ལྷང་ངེ་ལ་གཟིགས།

ལྷང་ངེ་བ། ལྷང་ངེ་ལ་གཟིགས།

ལྷང་ཚེར། (འདུལ་བ) ཤེལ་དཀར་པོ་འདྲ་བའི་རྫོ་དྭངས་ཤིང་མཉེན་ལ་ཤིང་གྲོ་བའི་པགས་པ་ལྟར་ཕྱི་ནང་མང་དུ་ཕྱེ་བཏུབ་པ་དཔལ་ཤོག་ལྟ་བུས་ཤེལ་སྒོ་བྱེད་རུང་བ་ཞིག་ལ་བཤད་དོ། །འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ལས། མར་མེའི་ཁང་བུའི་ཆེད་དུ་རས་དཀར་པོ་མ་རྙེད་ན། ལྷང་ཚེར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ (ཐ་པ) ༡༤༣ན ༡ལས། དགེ་སློང་དག་གིས་མར་མེའི་ཁང་བུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་མི་ཤེས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། སྒྲིག་མའི་ཚལ་པ་གཟེར་བུར་གྱིས་ལ་རས་དཀར་པོས་གཡོག་པར་བྱའོ། །རས་དཀར་པོ་མ་རྙེད་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ལྷང་ཚེར་གྱིས་གཡོག་པར་བྱའོ།

།དེ་ཡང་མ་རྙེད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། དགེ་སློང་དག་བྱུ་ག་བརྒྱ་པ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་འདི་རྩ་གསོ་ཞིང་དུག་ནད་སེལ་བའི་སྨན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པར་དྲི་མེད་ཤེལ་ཕྲེང་སོགས་སྨན་གཞུང་རྣམས་ལས་བཤད་ཅིང་། དེ་བསྲེགས་ན་ཚོན་དུ་རུང་བའང་བཤད་ཅིང་། འདི་ལ་དཀར་སེར་དམར་ནག་གི་རིགས་བཞི་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །

ལྷང་ལྷང་། ❶ རྩོལ་མེད་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའི་ཚོར་སྣང་གསལ་ལ་ཤུགས་ཆེ་བ་ཞིག དཔེར་ན་དད་པ་ལྷང་ལྷང་སྐྱེས། དགའ་ལྷང་ལྷང་། སྐྱོ་ལྷང་ལྷང་། ཡིད་བདེ་ལྷང་ལྷང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❷ གསལ་པོ། གྲུ་ལྷང་ལྷང་ཐོས་ལྟ་བུ།

ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཕོ་ཉ། འོད་གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་གི་རྟོགས་པ་བརྙེས་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་མའམ་རྣལ་འབྱོར་མ། དེའི་ཡོན་ཏན་ནི་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ། རོ་སྨད་རྒྱས་ཤིང་འདོམ་སྟུག་པ། ནུ་འབུར་རྒྱས་ཤིང་ནུ་བར་དོག་པ། ལུས་ལ་དྲི་བཟང་པོ་འཕྲོ་བ། འཁྲུད་པ་དང་ལོ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ལ་མཁས་པའི་བུད་མེད་དོ། །འདོད་ཡོན་མྱུར་དུ་སྒྲུབ་པའི་མི་ལ་ཕོ་ཉའི་བང་ཆེན་ཞེས་པ་ལྟར། འདིས་ཀྱང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་མྱུར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཕོ་ཉ་ཞེས་བཏགས།

ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་དོན་འདྲ།

ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ། ① རོ་རྐྱང་གི་རླུང་ཨ་བ་དྷཱུ་ཏཱིར་བཅུད་པའི་དབང་གིས་གཏུམ་མོ་སྦར་ཞིང་བྱང་སེམས་བཞུས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ལ་ཟེར། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། དེ་ལྟར་ན་བདེ་སྟོང་སྦྱོར་བར་གསུངས་བའི་བདེ་བ་ནི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་ནི་རོ་རྐྱང་གི་རླུང་ཨ་བ་དྷཱུ་ཏཱིར་བཅུད་པའི་དབང་གིས་གཏུམ་མོ་སྦར་བས་བྱང་སེམས་བཞུས་པ་ལས་སྐྱེ་ལ། དེའི་བདེ་བ་དང་ཕྱར་བཤད་པའི་བདེ་བ་རྣམས་བདེ་བ་ཙམ་དུ་མཚུངས་ཀྱང་། དོན་ཤིན་ཏུ་ཁྱད་ཆེ་བས་མ་འཁྲུལ་བར་སོ་སོར་ཕྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མདོར་ན། བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་རླུང་རྩ་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ལ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཟེར་རོ། །རྗེའི་རིམ་ལྔ་གདན་རྫོགས་ལས་ཀྱང་། དེ་ཡང་སེམས་བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བའི་མི་རྟོག་པ་བསྐྱངས་པའི་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་བདེ་བ་ནི། ཆོས་འདི་པ་དང་གཞན་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་དང་། རྒྱུད་སྡེ་གོང་འོག་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས། ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཞུ་བདེའི་བདེ་ཆེན་མིན་ལ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་ཡེ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པའི་ཞུ་བདེ་མང་དུ་འབྱུང་ཡང་། རླུང་ཐིམ་པའི་བདེ་ཆེན་མིན་པས

རྫོགས་རིམ་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་ལ་རླུང་ཀླུ་ཉིར་ཐིམ་པའི་བདེ་ཆེན་དགོས་པས། འདིར་ཕྲ་མོ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་ལུས་ཀྱི་གནད་དུ་མ་བསྟུན་པར་སྟོང་པ་ཙམ་བསྒོམས་པས། རྫོགས་རིམ་པའི་བདེ་ཆེན་མི་སྐྱེད་པས་ཕྲ་མོ་སོགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བསྒོམས་པའི་མཐུས་བདེ་ཆེན་དྲངས་ནས་བདེ་སྟོང་སྦྱར་ཏེ་སྒོམ་པ་ཡིན་པ་འདི། འདི་འདྲ་བའི་སྐབས་ཀུན་ཏུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དོན་ཡང་། གང་ཟག་དེ་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་འགྲོ་བ་བཟང་ངན་ཅི་འདྲར་གྱུར་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་ལ་འབྲལ་མེད་དུ་གནས་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་བྱ། ② དགའ་བཞིའི་ཐ་མ། དགའ་བ་བཞི་ལ་གཟིགས།

ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། རླུང་དབུ་མར་ཐིམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདེ་སྟོང་སྦྱོར་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཟེར། དེ་ཡང་གོ་སླ་བར་བཤད་ན། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ན། དེ་ལ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཟེར། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། རྣམ་དབྱེད་ཅན་གྱིས་ནི་བདག་མེད་པའི་དོན་ཕྱུ་ཐག་ཆོད་པར་ངེས་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འདྲེན་པའི་ཐབས་མཐའ་ཆོད་པའི་མན་ངག་ལ་ཞུགས་ནས། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་འཚོལ་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདོད་པའི་ཡུལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཞུ་བའི་བདེ་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་ཀྱང་། བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་རྨི་ལམ་དང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་བདེན་པ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པའི་སྒོ་ནས། བདེ་སྟོང་སྦྱོར་བའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཐབས་མཁས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་འདྲེན་པའི་ཡུལ་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཕྲ་ཞིང་མཛངས་ལ་ཡངས་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བདེ་བ་དང་སྟོང་པ་སྦྱོར་བའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་གཟིགས།

ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རླུང་། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་། ཐོག་མེད་ནས་གང་ཟག་དེ་དང་འབྲལ་མེད་དུ་གནས་པས་ན་ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་བྱ།

ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སེམས། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་སེམས། ཐོག་མེད་ནས་གང་ཟག་དེ་དང་འབྲལ་མེད་དུ་གནས་པས་ན་ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་བྱ།

ལྷན་གྱིས། རང་བཞིན་གྱིས། རང་ཤུགས་ཀྱིས། ངམ་ངམ་ཤུགས་ཤུགས་ཀྱིས། ངང་གིས། དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབྲུམ་འགྲེལ་ལས། ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ནི། བླ་མ་དམ་པ་དང་མཇལ་ཏེ། ཆོས་ཐོས་ཙམ་ན། ཆོས་དང་བླ་མ་ལ་ཡིད་ལྷན་གྱིས་ཆེས

པ་དང་། དཔེར་ན་མ་དང་བུ་འཕྲད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཀརྨ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེའི་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་ལས། རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་རྡོ་ཆན་ལ་ཁ་བ་བབ་པ་ལྟར་གཉེན་པོ་བསྟེན་མི་དགོས་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངང་དུ་ལྷན་གྱིས་ཞི་ཞིང་རང་ཡལ་དུ་འགྲོ་བའི་སྤྱོད་པ་ཞིག

ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ། ❶ (དགེ་ལུགས) ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་དོན་འདྲ། ❷ (བཀའ་བརྒྱུད) སེམས་ཉིད། རྒྱས་པར་བཤད་ན། འགྲོ་མགོན་གྱིས། སེམས་དང་རྣམ་རྟོག་ཆོས་སྐུ་གསུམ། །དང་པོ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དེ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཉིད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། །རྣམ་རྟོག་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཆོས་སྐུའི་རླབས།། སྣང་བ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཆོས་སྐུའི་འོད། །སྣང་སེམས་དབྱེར་མེད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁྲ་བཤད་ནི། སེམས་ཉིད་གཅིག་པུ་འདི་ལ་རིག་སྟོང་གསལ་གསུམ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་གསེར་གྱི་ཛ་བོ་གཅིག་ལ་ཁ་དོག་སེར་བ། ལྗིད་ཆེ་བ། བཞུ་བཏུལ་བྱས་པས་ངན་དུ་མི་འགྱུར་བ་གསུམ་དུས་མཚུངས་སུ་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །❸ དུས་མཚུངས་པར་སྐྱེས་པ། དཔེར་ན་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་ལྟ་བུ།

ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་འདྲ། དེའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས། ❶ (དགེ་ལུགས) གཉུག་མ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས། སྟོང་པ་བཞི་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ལ་ཟེར། ❷ རིག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནོར་བུར་བཟུང་བས་གཉིས་སྣང་གི་རྟོག་པ་རགས་པ་ལོག་པ་ན་ལྟ་བ་དྲན་པར་བྱས་ནས་ལྟ་ཐོག་ཏུ་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཟེར། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སློབ་མ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་བླ་མས་དབང་གསུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐབས་གང་དུ་སྐྱེ་བ་བརྡ་སྤྲད་ནས་དབང་བསྐུར་བའི་ཚེ་རིག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནོར་བུར་བཟུང་བས་གཉིས་སྣང་གི་རྟོག་པ་རགས་པ་ལོག་པ་ན་ལྟ་བ་དྲན་པར་བྱས་ནས་ལྟ་ཐོག་ཏུ་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱའི། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཙམ་བྱུང་བ་དང་དེའི་མཐུས་སེམས་མི་རྟོག་པར་གནས་པ་ཙམ་མིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལེགས་པར་མ་གོ་བ་རྣམས་ལ་བདེ་བ་དང་བཅས་པའི་མི་རྟོག་པ་སྐྱེས་པ་ཡང་དབང་གསུམ་པར་ངོ་སྤྲོད་དགོས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ། བཅོས་མ་དང་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྗེའི་སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྐབས་སུ་བཅོས་མིན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་དང་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་འཇུག་པས་བཅོས་མའི་ལྷན་སྐྱེས་དབང་གསུམ་པའི་སྐབས་ཉིད་དུ་གསུངས་ཏེ།

ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དབང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་གསལ་(ན༤ལས། རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ནི་ཡུལ་ཅན་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་དང་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་པའི་ཕྱི་ནང་གི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ལས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཙུང་ཟད་གོ་ནུས་སོ། །❸ (བཀའ་བརྒྱུད) སེམས་ངོ་ཤེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས།

ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་མ་རིག་པ། (བཀའ་བརྒྱུད) སེམས་ངོ་མ་ཤེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས།

ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར། (བཀའ་བརྒྱུད) ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་པ། སྒྲ་བཤད་ནི། འགྲོ་མགོན་གྱིས། སེམས་དང་རྣམ་རྟོག་ཆོས་སྐུ་གསུམ། །དང་པོ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དེ། །གདམས་པས་གཅིག་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། །ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར་ཞེས་སུ་བཤད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་ལྷན་སྐྱེས་པ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དེ་རྟོགས་པ་ལ་སྦྱོར་བའམ་དེ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། འདི་རྗེ་སྒམ་པོ་བས་ཕྱག་ཆེན་འཁྲིད་ལུགས་ཀྱི་གདམས་པ་ཡིན།

ལྷན་ཅིག་གནས་པ། (འདུལ་བ) སློབ་མའི་མིང་། ལྷན་ཅིག་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སློབ་མའོ། །ཞེས་དང་། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཚ ༥༣བ༣ལས་ཀྱང་། གོང་གི་དེ་དང་ཚིག་རིས་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་གསུངས་སོ། །

ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ། རྒྱུ་དྲུག་གི་གཉིས་པ་སྟེ། ཚོགས་པ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཕན་ཚུན་གེགས་མི་བྱེད་པར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཙམ་ལ་འཇོག དཔེར་ན་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་ལྟ་བུ།

ལྷན་ཅིག་སྦྱར་བ། (འདུལ་བ) སྡེ་ཚན། ཕྲུགས། མདོ་རྩ་བ་ལས། ལོ་ལྔ་ལོན་ཞིང་ལྷན་ཅིག་སྦྱར་བ་ཐམ་དང་ལྡན་ན་གནས་མ་བཅས་པར་ལྡོངས་རྒྱུར་འགྲོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས། ལྷན་ཅིག་པ་ནི་དུས་གཅིག་པ། དམིགས་པ་ནི་ཚད་མས་རྟོགས་པ། ངེས་པ་ནི་ཁྱབ་པའོ། །མདོར་ན་དུས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་ཞེས་པའོ། །དཔེར་ན་སྔོན་པོ་སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་ནམ་དམིགས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ཡང་རང་སྐྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པས་ཁྱབ་ལ། སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་རང་རིག་གིས་དམིགས་པའི་ཚེ་སྔོན་པོ་ཡང་སྔོན་འཛིན་ཚད་མས་དམིགས་པས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་སེམས་ཙམ་པས་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་མེད་པར་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ཞིག་སྟེ།

ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། །སྔོ་དང་དེ་བློ་གཞན་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་དཔེར་ན། སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན། སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ཉེར་དྲུག་པ་ནི། དགེ་སློང་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་རྒྱང་གྲགས་འདས་པར་ཕྱིན་པའོ། །

ལྷན་ཐབས། ཁ་སྐོང་། ཟུར་འདེབས།

ལྷན་ནེ། ལྷན་ནེ་ནི་ལུས་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་ཕྱུར་བའི་གཟི་བརྗིད། ལྷམ་མེར་ལྷན་ནེ་ལྷང་ངེ་ལ་གཟིགས།

ལྷན་ལྷན། མི་གཡོ་བ་དང་བརྟན་པོ་བཅས་ཀྱི་དོན།

ལྷན་ལྷན་སྡོད་པ། མི་གཡོ་བར་སྡོད་པ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེས་ན་སེམས་དམིགས་པ་ལས་མི་གཡེང་བར་གར་བཞག་ཏུ་ལྷན་ལྷན་སྡོད་པ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་ལག་རྗེས་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལྷམ། ❶ རྐང་སྒྲོབ། ❷ གསལ་བའམ་འོད་འཚེར་བ། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ (མ) ༡༢ན༥ལས། སྤྲིན་གྱི་དྲ་བ་ལས་གྲོལ་ཉི་མ་བཞིན་དུ་ལྷམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❸ ཤིང་རྟའི་འཁོར་ལོ་ལ་གཡོགས་པའི་ཀོ་བའི་མིང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ (ཏུ) ༡༡ན༥ལས། ལྷམ་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། ཤིང་རྟའི་འཁོར་ལོ་ལ་བཅིང་བ་སྐྱེ་ཀོ་བ་གང་གིས་ཤིང་རྟའི་འཁོར་ལོ་བཅིང་ཞིང་ཉེ་བར་སྦྲེལ་བ་དེ་ནི་ལྷམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲར་བརྗོད་དེ། ནྲྀ་བན་དྷ་ན་ཞེས་བྱ་བའི་སྐད་ཀྱི་ཕྱིངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷམ་གྱོན་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འགྲོ་བའི་ཉེས་དམིགས། ལྷམ་བགོས་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དྲི་གཙང་ཁང་དུ་འགྲོ་བར་བྱེད་ན་ཐལ་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་བསྟན་པའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ་སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་མདོ་སྡེའི་ (ཡཿ) ༢༠༧བ༨ ལས་གསུངས་སོ། །

ལྷམ་པ། གྲུ་བཞི། དཔེར་ན་ཤོའི་དབྱིབས་ལྟ་བུ།

ལྷམ་མེར། གསལ་ལེར། འོད་འཚེར་རེ། ལམ་མེར་དང་དོན་གཅིག བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ (མ) ༡༢ན༥ལས། སྤྲིན་གྱི་དྲ་བ་ལས་གྲོལ་ཉི་མ་བཞིན་དུ་ལྷམ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ལྷམ་མེ་ནི་ལུས་དང་འབྲེལ་བའི་གཟི་བརྗིད་ལའང་འཇུག་པར་བཤད། ལམ་མེར་ལ་གཟིགས།

ལྷམ་མེར་ལྷན་ནེ་ལྷང་ངེ་། (འདུལ་བ) འཛམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷམ་མེ། འོད་འཕྲོ་བའི་ཕྱིར་ལྷན་ནེ། ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་ཕྱིར་ལྷང་ངེ་ཞེས་བྱའོ། །ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། འདབ་མ་ཕལ་ཆེར་འཛམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལྷམ་མེ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཤིང་ལས་འོད་འཕྲོ་བ་ལྟར་ཤེས་པ་དེའི་ཕྱིར་ལྷན་ནེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །མེ་ཏོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་ཤིང་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་ཕྱིར་ལྷང་ངེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་ ཚུ ༧༡༣བ༤ལས། ལྷམ་མེ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་དང་འབྲེལ་བའི་གཟི་བརྗིད་ཀྱིས་གསལ་བའོ། །ལྷན་ནེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་བྱུང་བའི་གཟི་བརྗིད་ཀྱིས་ཕྱིས་གསལ་བའོ། །ལྷང་ངེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དབྱིབས་དང་རྒྱན་གྱིས་མཛེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལྷའི་ཁ། ❶ ལྷའི་ཞལ་གྱི་སྒོ། ❷ མེ། སྦྱིན་སྲེག་གི་མེ། ལྷ་ལ་ཕུལ་བའི་བསྲེག་རྫས་རྣམས་ཟ་བའི་སྒོ་ཡིན་པས་ལྷའི་ཁ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་ལ། མེ་དེ་ཉིད་མེ་ལྷའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། མེ་ནི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །❸ མེ་ལྷ།

ལྷའི་འཆི་ལྟས་ལྔ། (ཕར་ཕྱིན) ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་མི་སྡུག་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྟན་ལ་མི་དགའ་བ། མེ་ཏོག་ཕྲེང་བ་རྙིངས་པ། གོས་ལ་དྲི་མ་ཆགས་པ། ལུས་ལ་སྔོན་ཆད་མེད་པའི་རྔུལ་ཆུ་འབྱུང་བ་དང་ལྔའོ། །ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཤེས་སྤྲིངས་ལས། ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་མི་སྡུག་འགྱུར་བ་དང་། །སྟན་ལ་མི་དགའ་མེ་ཏོག་ཕྲེང་རྙིངས་དང་། །གོས་ལ་དྲི་མ་ཆགས་དང་ལུས་ལ་ནི། །སྔོན་ཆད་མེད་པའི་རྔུལ་འབྱུང་ཞེས་བགྱི་བ། །མཐོ་རིས་འཆི་འཕོ་སྔོན་བྱེད་འཆི་ལྟས་ལྔ། །ལྷ་ཡུལ་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་འབྱུང་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། (གསང་སྔགས) བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྙེན་པའི་དེ་ཉིད་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། རང་ལྟར་གསལ་བའི་སྐུ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གཟུགས་སྐུ་ལམ་བྱེད།

ལྷའི་དྲི་སྐད་གཅིག (ཕར་ཕྱིན) ལྷའི་ཚོགས་པ་གཅིག མི་ལོ་ལྔ་བཅུ་དང་དོན་གཅིག

ལྷའི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས། (ཕར་ཕྱིན) མངོན་ཤེས་དྲུག་གི་གཉིས་པ་ལྷའི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། མངོན་ཤེས་དྲུག་གི་ནང་ཚན་གང་ཞིག རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ལྷའི་རྣ་བ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སྒྲ་ཕྲ་རགས་ཤེས་པའོ། །ལྷའི་རྣ་བ་ཙམ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་པ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷའི་རྣ་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ལས་ལས་བྱུང་བ་ནི། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་དེ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པ་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་དེ་ལྟ་བུ།

ལྷའི་རྣལ་འབྱོར། (གསང་སྔགས) ལྷ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་དང་འདྲ། ལྷ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གཟིགས།

ལྷའི་སྤྱན། (ཕར་ཕྱིན) སྤྱན་ལྔའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ལྷའི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མངོན་གསུམ་མཐོང་བའི་རིག་པ། ལྷའི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད།

ལྷའི་ཕོ་ཉ། (འདུལ་བ) སྐྱེ་རྒ་ན་འཆིའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མིང་། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ལྷའི་ཕོ་ཉ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་གིས་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་དེ་དགེ་བ་བརྩོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་མཚོ་ཊཱི་ཀ་ལས་གསུངས།

ལྷའི་བུའི་བདུད། (ཕར་ཕྱིན) བདུད་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ལྷའི་བུ་རྣམས་ཕྲག་དོག་གི་དབང་གིས་དགེ་བའི་བར་ཆད་བྱེད་པ་ནི་ལྷའི་བུའི་བདུད་དོ། །ཁྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ལྷའི་བུའི་བདུད་བཅོམ་མོ། །

ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཕོ་བྲང་། (མཛོད) རི་རབ་ཀྱི་རྩེ་མོའི་དབུས་ན་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་ན་སྡུག་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད། དེའི་དབུས་ན་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཕོ་བྲང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁ་བཟང་ཡོད།

ལྷའི་དབང་པོས་ཞུས་པ། (གསང་སྔགས) དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་གྲས་ཤིག འོན་ཀྱང་འདི་བོད་དུ་མ་འགྱུར་ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གསུང་།

ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས། (ཕར་ཕྱིན) མངོན་ཤེས་དྲུག་གི་ལྔ་པ་ནི། མངོན་ཤེས་དྲུག་གི་ནང་ཚན་གང་ཞིག རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ལྷའི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་ཤིང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་གཟུགས་ཕྲ་རགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེ། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

ལྷའི་དམན་མ། (གསང་སྔགས) ཡོན་ཆབ་ཀྱི་ཆུ་སྙིང་པ་དང་མཆོད་མེའི་སྡོང་རོ། མཆོད་པ་དང་གཏོར་མ་སྙིང་པ་སོགས་ལ་ཟེར།

ལྷའི་མཚན་མ་དང་དམན་མ། (གསང་སྔགས) ལྷའི་མཚན་མ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་དང་རལ་གྲི་སོགས། ལྷའི་དམན་མ་ནི་ཡོན་ཆབ་ཀྱི་ཆུ་སྙིང་དང་། མཆོད་མེའི་སྡོང་རོ། མཆོད་པ་དང་གཏོར་མ་སྙིང་པ་སོགས།

ལྷའི་ཞལ། (གསང་སྔགས) ལྷའི་ཁ་དང་འདྲ།

ལྷའི་ཞལ་གཟིགས། (གསང་སྔགས) ཡི་དམ་ལྷའི་ཞལ་གཟིགས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལྷའི་བཞུགས་སྟངས་མི་འདྲ་བའི་སྐོར། (གསང་སྔགས) བྱིན་པ་གཡས་སྟེང་གཡོན་པ་བཞག །ཕུས་མོ་སྨད་པ་པད་མའི་སྟབས། །ལོང་བུ་བསྣོལ་ཏེ་མཐེ་བོང་དག །རྗེ་མོ་སྨད་པ་ལ་ཡང་ཟེར། །གཡས་པ་རྡོར་སྐྱིལ་ལྟ་བུ་ལ། །གཡོན་པ་གཡས་པའི་བརླ་འོག་བཞག །སེམས་དཔའི་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་ཞེས་བྱ། །གཡོན་པ་བཀན་པའི་སོར་མོ་རྣམས། །གཡས་པའི་བརླ་ལ་མ་རེག་ཙམ། །གཡས་པ་འགྱིང་སྟབས་བརྐྱང་བ་ནི། །སྐྱིལ་ཀྲུང་ཕྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཡོན་བརྐྱང་དྲང་བ་གདན་ལ་བཙུགས། །དེ་ཡི་བརླ་ལ་གཡས་མཐིལ་སྦྱར། །བཞེངས་པའི་ཕྱེད་སྐྱིལ་གར་སྟབས་སོ། །གཡོན་པའི་བྱིན་པ་བསྐུམ་པ་ལས། །གཡས་པ་འགྱིང་བཅས་རྡོར་སྟབས་ཅན། །གཡས་བརྐྱང་བཟློག་པ་གཡོན་བརྐྱང་ངོ་། །སོར་མོ་མདུན་བསྟན་རྟིང་བར་དུ། །ཁྲུ་གང་སོར་གཉིས་བརླ་བྱིན་པ། །དྲང་པོར་བསྲང་བ་ས་གའི་སྟབས། །དེ་བས་ལུས་སྨད་ཕུས་མོའི་བར། །ཁྲ་ལྡིང་པའི་གཤོག་པ་ལྟར། །ལོགས་སུ་བརྐྱངས་པ་ཀླུག་པོ་ཟེར། །སོར་མོ་བཅུ་པོ་མདུན་དུ་བསྒྲིགས། །དྲང་པོར་བཞེངས་པ་མཉམ་པའི་སྟབས། །རྐང་གཉིས་ཁྲི་ལས་ཐུར་དུ་བརྐྱང་། །སོར་མོ་མདུན་བསྟན་བཟང་པོའི་སྟབས། །ཞབས་མཐིལ་ཁ་སྦྱར་བདེ་ལེགས་ཅན། །ཙོག་པུར་རྐང་གཉིས་མཐོ་གང་བར། །སྟན་ལ་བཀོད་པ་ཙོག་པུའི་སྟབས། །གཡས་པའི་ཕྱེད་ཀྲུང་སོར་མོ་རྣམས། །གཡོན་པའི་ལོང་བུར་གཏད་པ་ན། །གཡོན་རོལ་ཡིན་ཞིང་གཡས་རོལ་བཟློག །འདི་ནི་བཞེངས་པ་ལ་ཡང་སྦྱར། །གཡོན་པའི་སྐྱིལ་ཀྲུང་ཕྱེད་པ་ལ། །དེ་དང་ཉེ་བར་གཡས་པ་ཡི། །ཕུས་མོ་དྲང་པོར་བཞག་པ་ནི། །དཔའ་བོའི་འདུག་སྟངས་ཞེས་བྱའོ། །གཡོན་པ་དེ་བཞིན་བྱས་པའི་སྟེང་། །ཕུས་མོ་གཡས་པ་བསྒལ་བ་ལས། །རྐང་གཡས་གཡོན་པའི་བརླ་མཐིལ་དུ། །བཞག་པ་དཔའ་མོའི་འདུག་སྟངས་སོ། །མི་མཉམ་རུས་སྦལ་ཞུང་བའི་སྟབས། །དེ་སོགས་འདིར་ནི་མ་སྨོས་སོ། །ཞེས་ཞབས་ཀྱི་སྟངས་སྟབས་ཁྱད་པར་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་མཛོད་དེབ་དང་པོ་༢༥༨ ན་གསལ།

ལྷའི་རིན་པོ་ཆེ་ལྔ། ཨིནྡྲ་ནི་ལ། ཨིནྡྲ་གོ་བ། མཐོན་ཀ། མཐོན་ཀ་ཆེན་པོ། བཀོད་མཛེས་དང་ལྔའོ། །ཞེས་རྒྱལ་རབ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ན་གསལ།

ལྷས། ❶ ཕྱུགས་ར། ཕྱུགས་འདོགས་སའི་ར་བ། ཕྱུགས་ལྷས་རྣམས་དོན་གཅིག ❷ ལྷ་ཡིས།

ལྷས་བྱིན། (འདུལ་བ) བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་ཡབ་ཟས་གཙང་ལ་སྐུ་མཆེད་བུ་གསུམ་དང་བུ་མོ་བཞི་ལས། བུ་ཐ་མ་ཚད་མེད་ཟས་ལ་བུ་གཉིས་ཏེ། ལྷས་བྱིན་དང་། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོ་གཉིས་སོ། །དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ ཡ༔ ༧༥༤བ༨ལས་ལྷས་བྱིན་གྱི་སྐོར་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། ལྷས་བྱིན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་མོད་ཀྱི། ཁེ་བཀུར་དང་རྙེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུན

དུ་ཐུག་དོག་བྱེད་དེ། ལྷས་བྱིན་མདོ་སྡེ་སྒྲོམས་ཀྱི་གླང་པོ་ཆེའི་ཁལ་དྲུག་ཁྲི་སྙེད་ཁ་ཏོན་དུ་འདོན་ཤེས་ཀྱང་མཚམས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ལས་མ་ཐར་རོ། །དེའི་ཚེ་ན་ལྷས་བྱིན་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དང་རབ་ཏུ་མཛའ་ནས་གཅིག་ལ་གཅིག་དགའ་ཞིང་ཉེ་བར་སེམས་ཏེ། གཅིག་གི་ཚིག་ལ་གཅིག་ཡིད་ཆེས་སོ། །དེ་ནས་ལྷས་བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །ཁྱོད་ནི་རྒྱལ་པོ་སར་པ་གྱིས་ཤིག བདག་གི་སངས་རྒྱས་སར་པ་བགྱིའོ། །རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་སྨྲས་པ། ད་ལྟར་ཡབ་རྒྱལ་པོ་བཞུགས་པས་དེ་ལྟར་མི་རུང་ངོ་། །ལྷས་བྱིན་གྱིས་སྨྲས་པ། དེ་མེད་པར་བྱར་རུང་ངོ་། །བདག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་མེད་པར་བྱས་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་སར་པ་དང་། སངས་རྒྱས་སར་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་པ་མི་སྐྱིད་དམ། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་ལྷས་བྱིན་གྱིས་སྨྲས་པ་བཞིན་ཡབ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཡུལ་ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱི་བཟུང་ངོ་། །ལྷས་བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་ལ་སྨྲས་པ། བདག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མེད་པར་བྱའོ། །མ་སྐྱེས་དགྲས་སྨྲས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་མཐུ་མངའ་བས་གཞན་གྱིས་བསམ་པའི་སེམས་ཤེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་མེད་པར་བྱ་བར་ནུས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་གཞན་ཡང་ཉེ་གནས་ཆེན་པོ་ཤཱ་རིའི་བུ་དང་། མཽད་གལ་གྱི་བུ་ཆེན་པོ་དང་། ན་ཐུན་དང་། མ་འགགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་མི་ནུས་སོ། །ལྷས་བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་ལ་སྨྲས་པ། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གི་གྲོགས་གྱིས་ཤིག རྒྱལ་པོས་སྨྲས་པ། ཁྱོད་ལས་ཅི་ཞིག་བྱེད་པར་སེམས། ལྷས་བྱིན་གྱིས་སྨྲས་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོས་ཡུལ་ཕྱོགས་སུ་བཀར་བཏགས་ཏེ། སུ་ཡང་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་གོས་དང་། བཟའ་བ་དང་། བཏུང་བ་དང་། བསོད་སྙོམས་བྱིན་དུ་མ་སྩལ་ཅིག དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་ཀྱང་བཀར་བཏགས་ཏེ། དགེ་སློང་རྣམས་ལ་སུ་ཡང་གོས་དང་། ཟས་དང་། བསོད་སྙོམས་སྦྱིན་པར་གྱུར་ན་རྐང་ལག་གཅད་དོ་ཞེས་བཀར་བཏགས་སོ། །དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོའི་འཁོར་དང་བཅས་ཏེ། བྱ་རྒོད་སྤུངས་པའི་རི་ནས་བསོད་སྙོམས་སློང་དུ་སོང་བ་ལས་ཅི་ཡང་མ་རྙེད་དོ། །དེ་བཞིན་ཞག་གཅིག་ནས་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཅི་ཡང་མ་རྙེད་པས་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་སོགས་པ་སློབ་མ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མཐུས་ཡུལ་ཁམས་གཞན་དུ་གོས་དང་། ཟས་དང་། བསོད་སྙོམས་སློང་དུ་སོང་ངོ་། །དེའི་ཚེ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །ད་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སློབ་མ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཅིག་པུ་བཞུགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྱན་འདྲེན་དུ་ཐོང་ཤིག ཕོ་བྲང་གི་ནང་དུ་འོངས་ནས་བདག་ཅག་གིས་བལ་གྱི་གླང་པོ་ཆེན་པོ་ནག་པོ་མ་རུངས་པ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་ཆང་བླུད་དེ་རབ་ཏུ་སྨྱོས་པར་བྱས་ལ་སངས་རྒྱས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། ཕོ་བྲང་གི་ནང་དུ་འོངས་

ནས་བལ་གླང་རྫིས་ཤིང་སྐྱོས་པ་དེ་དག་གིས་བརྫིས་ཏེ་གསད་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྤྱན་འདྲེན་དུ་བཏང་ནས། སངས་རྒྱས་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱ་རྒྱལ་པོས་སྤྱན་དྲངས་པར་གཤེགས་པར་གནང་སྟེ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་གཤེགས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་བལ་གླང་རྫིས་ཤིང་སྐྱོས་པ་ལྔ་བརྒྱ་བཀྱེ་ནས་བལ་གླང་རྫིས་པས་ཤིང་བཙག་ར་བ་ཡང་དྲལ། རྫིག་པ་ཡང་བསྐྱིལ་ཏེ་ར་བའི་སྒྲ་ཆེན་པོ་ཕྱུང་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱའི་ཕྱོགས་སུ་མཆོངས་ཏེ་སོང་ངོ་། །དེ་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱ་རབ་ཏུ་སྐྲག་ནས་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་འཁོད་དོ། །དེའི་ཚེ་ཀུན་དགའ་བོ་འབའ་ཞིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་མ་བྲལ་ཏེ་འདུག་གོ། དེའི་ཚེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཕྱག་གཡས་པ་བཏེགས་ནས་ཕྱག་སོར་ལྔ་ལས་སེང་གེ་ཁ་གདངས་ཤིང་སྒྲ་ཆེན་པོ་སྒྲོགས་པར་སྤྲུལ་ནས་བལ་གླང་རྫིས་པ་ལྔ་བརྒྱ་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་ནས་ས་ལ་འགྱེལ་ཏོ། །དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཁོར་མང་པོས་བསྐོར་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་གཤེགས་ནས་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསུ་ནས་གདན་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ལྷས་བྱིན་གྱིས་སྐྱོགས་རྡོ་འཕངས་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་རྨ་བྱུང་ཚུལ་གསུངས་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ (ང་པ) ༢༢༧ན༢ལས། ལྷས་སྦྱིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་དགྲ་ལ་སྨྲས་པ། ཁོ་བོས་ཁྱོད་རྒྱལ་སྲིད་ལ་བཞག་པ་ཡིན་གྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁོ་བོ་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་སྐོས་ཤིག །དེས་སྨྲས་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་སྐུ་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ཏུ་འདུག་ལ་རེ་ཞིག་དང་པོར་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ཉིད་མེད་དོ། །དེས་སྨྲས་པ། ཁོ་བོས་ཀྱང་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ཏུ་སྣང་བར་བསྒྱུར་རོ། །ཞེས་དེས་གསེར་མགར་བཀུག་ནས་སྨྲས་པ། ཁོ་བོའི་ལུས་གསེར་གྱིས་གཡོགས་ཤིག །དེས་སྨྲས་པ། འཕགས་པ་གལ་ཏེ་ཚོར་བ་མནགས་ཡོད་ནའོ། །དེས་སྨྲས་པ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཡོགས་ཤིག་དང་ཡོད་པར་བྱའོ། །དེས་ཙན་ཙུ་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲུ་མར་གྱིས་ལུས་བྱུགས་ནས་གསེར་གྱི་ཕྱིམ་ཕག་གིས་ལུས་གཡོགས་པ་དང་དེ་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་པ་ཚ་བ་རྩུབ་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ཚོར་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་ངོ་། །དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་ཀོ་ཀ་ལི་ཀ་ལ་དྲིས་པ། ལྷས་སྦྱིན་གང་ན། དེས་སྨྲས་པ། ཕྱོགས་ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་ན་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ཏུ་སྣང་བར་བསྒྱུར་རོ། །དགེ་སློང་རྣམས་ཕྱོགས་དེར་སོང་བ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བས་ཉེན་ཏེ། ཀུ་ཅོ་འདོན་པ་ཐོས་ནས་དེ་རྣམས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་དོང་ངོ་། །དགེ་སློང་རྣམས་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་ཏེ་ཐེ་ཚོམ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཞུས་པ། བསྟན་པ་ལྷས་སྦྱིན་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་དོན་དུ་གཉེར་བས་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་པ་ཚ་བ་རྩུབ་པ་ཡིད་དུ་མི་མཆི་བའི་ཚོར་བ

ཉམས་སུ་སྤྱོད་པ་ལ་གཟིགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། དགེ་སློང་དག་ད་ལྟར་གྱི་འདི་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་དེ། ཇི་ལྟར་འདི་འདས་པའི་དུས་ན་ཡང་གསེར་གྱི་ཉ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་མ་ཡིན་པས་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་པ་དེ་ཉོན་ཅིག །དགེ་སློང་དག་སྔོན་བྱུང་བ་གྲོང་ཁྱེར་བཱ་རཱ་ཎ་སཱི་ན་ཁྱི་ལམ་ཧིང་ཕོར་སོང་བའི་བུད་མེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེའི་མདུན་དུ་བྱ་རོག་ཅིག་སྐད་སྙན་པ་སྙན་པར་འབྱིན་ནས་དེས་སྨྲས་པ། བྱ་རོག་སོང་ཤིག་བྱ་རོག་སོང་ཤིག་གལ་ཏེ་བདག་གི་ཁྱིམ་ཐབ་བདེ་བར་འཁོར་ན་ཁྱོད་ལ་གསེར་གྱི་ཉ་ཞིག་སྦྱིན་ནོ། །ཅི་ཙམ་ན་དེའི་ཁྱིམ་ཐབ་དེ་ཡང་བདེ་བར་སླར་འོངས་སོ། །བྱ་རོག་དེ་གསེར་གྱི་ཉའི་ཆེད་དུ་དེའི་མདུན་དུ་འདུག་ནས་སྐད་སྙན་པ་སྙན་པར་ཕྱུང་བ་དང་དེ་ནས་དེས་དེ་ལ་གསེར་གྱི་ཉ་ཞིག་བྱིན་ནོ། །དེས་དེ་གྱོན་ནས་ཕན་ཚུན་དུ་ལྡིང་བ་དང་། དེ་གསེར་གྱི་ཉའི་ཕྱིར་བྱ་ཁྲས་མགོ་བཅད་དོ། །ལྷས་ཚིགས་སུ་བཅད་དེ་སྨྲས་པ། དོན་མེད་གཞི་དང་ལྡན་པ་ཡི། །ཉོར་ནི་ཕུང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། །གང་གི་མགོ་ལ་གསེར་ཡོད་པའི། །བྱ་རོག་གིས་ནི་ཕུང་བྱེད་བཅལ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། དགེ་སློང་དག་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ཀྱི་བྱ་རོག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷ་སྦྱིན་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་ཡང་འདི་གསེར་གྱི་རྒྱུས་ཚུལ་མ་ཡིན་པས་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་ཏོ། །ད་ལྟར་ཡང་འདི་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་པ་ཚ་བ་རྒྱབ་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ཚོར་བ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་གྱུར་ཏོ། །ཡང་ལྷ་སྦྱིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་དགྲ་ལ་སྨྲས་པ། ཕོ་བོས་ནི་ཁྱོད་རྒྱལ་སྲིད་ལ་བཞག་གིས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཕོ་བོ་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ཆུག་ཤིག །དེས་སྨྲས་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་ལ་ནི་འཁོར་ལོའི་མཚན་གྱིས་མཚན་པའི་རྟགས་ཡོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རྐང་པའི་མཐིལ་ལ་ནི་འཁོར་ལོའི་མཚན་གྱིས་མཚན་པའི་རྟགས་མེད་དོ། །དེས་སྨྲས་པ། ཕོ་བོས་ཀྱང་རྐང་པའི་མཐིལ་ལ་ནི་འཁོར་ལོའི་རྟགས་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ་ཞེས་དེས་ལྕགས་མགར་རྣམས་བཀུག་ནས་སྨྲས་པ། ཕོ་བོའི་རྐང་མཐིལ་ལ་འཁོར་ལོ་འདྲི་ནུས་སམ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྨྲས་པ། འཕགས་པ་གལ་ཏེ་ཚོར་བ་མནགས་ཕོད་ནའོ། །དེས་སྨྲས་པ། ཕོད་ཀྱིས་ཕྱིས་ཤིག །དེ་རྣམས་ཀྱིས་བསམས་པ། འདི་མཐུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས་གལ་ཏེ་འདི་བཞིན་དུ་བྱིས་ན་ཇོག་པས་བདག་ཅག་སྲོག་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བའི་ག་ནས་གང་ཡིན་པ་འདི་ཡོད་དོ་སྙམ་ནས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རྗིག་པ་འབིགས་སུ་བཙུག་ནས་སྨྲས་པ། འཕགས་པ་རྗིག་པའི་བུ་ག་འདིར་རྐང་པ་གཉིས་ཆུག་ཤིག །དེས་རྗིག་པའི་བུ་གར་རྐང་པ་གཉིས་བཙུག་པ་དང་ལྕགས་མགར་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་མེའི་ཁ་དོག་ཏུ་འདུག་པར་བྱས་ནས་རྐང་པ་བསྲེགས་པ་དང་། དེ་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་པ་ཚ་བ་རྒྱབ་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ཚོར་བ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་གྱུར་ཏོ། །དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་ཀོ་ཀ་ལི་ཀ་ལ་དྲིས་

པ། ལྷ་སྦྱིན་གང་ན། ཕྱོགས་ག་གེ་མོ་ཞིག་ན་རྐང་པའི་མཐིལ་ལ་འཁོར་ལོའི་རྟགས་
ཁྲུབ་པོ། །དགེ་སློང་རྣམས་ཕྱོགས་དེར་སོང་བ་དང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་སྡུག་བསྔལ་
གྱི་ཚོར་བས་ཉེན་ཅིང་ཀུ་ཅོ་འདོན་པ་ཡང་ཐོས་ནས་དེ་རྣམས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱི་སྤྱན་སྔར་དོང་ངོ་། །དགེ་སློང་རྣམས་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་ནས་ཐེ་ཚོམ་ཐམས་ཅད་གཅོད་
པ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཞུས་པ། བཙུན་པ་ལྷ་སྦྱིན་རྐང་པའི་མཐིལ་
ལ་འཁོར་ལོའི་རྟགས་དོན་དུ་གཉེར་བས་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་པ་ཚ་བ་རྒྱུབ་པ་
ཡིད་དུ་མི་མཆི་བའི་ཚོར་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་གྱུར་པ་ལ་གཟིགས། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། དགེ་སློང་དག་ད་ལྟར་གྱི་འདི་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་
དེ། ཇི་ལྟར་འདས་པའི་དུས་ན་ཡང་འདི་རྐང་རྗེས་ཀྱི་ཕྱིར་ཚུལ་མ་ཡིན་པས་སྡུག་
བསྔལ་བར་གྱུར་པ་དེ་ཉོན་ཅིག །དགེ་སློང་དག་སྔོན་བྱུང་བ་གངས་ཅན་ལ་གླང་
པོ་ཆེ་ཞིག་ཡོད་པ་ཆུ་འཐུང་དུ་འབབས་པས་དེའི་ཕྱི་བཞིན་ཝ་ཞིག་ཀྱང་བབས་
པ་དང་། དེས་གླང་པོ་ཆེའི་རྗེས་མཐོང་ནས་བདག་ཉིད་ཀྱི་གོམ་པས་གཞལ་བར་
བརྩམས་ཏེ་དེས་བསམས་པ། རྗེས་འདི་ནི་བདག་གི་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་མཆོང་ཞིང་
རྗེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྐང་པ་འཇོག་པ་ན་སྟོམ་དུམ་ཁྲེའུ་ག་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་རེག་འཆོས་
བར་གྱུར་ཏོ། །ལྷས་ཚིགས་སུ་བཅད་དེ་སྨྲས་པ། མདོར་ན་གླང་ཆེན་རྐང་རྗེས་དང་།
།ཁྲུན་པོ་ཁྱོད་རྗེས་མི་འདྲ་ཡི། །དོན་མེད་བློ་འདི་སློངས་བྱོས་ཤིག །ངལ་བ་ཐོབ་
པར་གྱུར་ཏ་རེ། །དགེ་སློང་དག་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ཀྱི་ཝ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷ་སྦྱིན་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་ཡང་འདི་རྐང་རྗེས་ཀྱི་ཕྱིར་ཚུལ་མ་
ཡིན་པས་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་ཏོ། །ད་ལྟར་ཡང་འདི་རྐང་པའི་མཐིལ་ལ་འཁོར་
ལོའི་རྟགས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་པ་ཚ་བ་རྒྱུབ་པ་ཡིད་
དུ་མི་འོང་བའི་ཚོར་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་གྱུར་ཏོ། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ན་བྱ་རྒོད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རི་ལ་གནོད་སྦྱིན་ཀུམ་བི་རའི་གནས་ན
བཞུགས་སོ། །ལྷ་སྦྱིན་གྱིས་ཡང་མ་སྐྱེས་དགྲ་ལ་སྨྲས་པ། ཁོ་བོས་ཁྱོད་ནི་རྒྱལ་སྲིད་
ལ་བཞག་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་བོ་སངས་རྒྱས་སུ་གཞུག་མ་ནུས་ཀྱིས། ད་ནི་ཁོ་བོས་དགེ་
སློང་གཽ་ཏ་མ་སྲོག་དང་དབྲལ་གྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་སྲུས་བསད་དམ། གང་དུ་བསད་པ་
མ་སྨྲ་ཤིག། དེས་སྨྲས་པ། དེ་བཞིན་དུ་གྱིས་ཤིག །ཇི་ཙམ་ན་ལྷོ་ཕྱོགས་ནས་འཁྲུལ་
འཁོར་གྱི་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་སློབ་དཔོན་ཞིག་འོངས་ནས་ལྷ་སྦྱིན་གྱིས་དེ་བཀུག་ནས་སྨྲས་
པ། ཀྱེ་སློབ་དཔོན་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་ལྤྱ་བརྒྱས་འཕེན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲིགས་ནུས་སམ།
དེས་སྨྲས་པ། འཕགས་པ་ནུས་སོ། །དེས་དེ་ལ་སྨུ་ཏིག་གི་དོ་ཤལ་བརྒྱ་སྟོང་རི་བ་
བྱིན་ཞིང་མི་སྟོང་གི་གླ་ཡང་བྱིན་ནས་སྨྲས་པ། གནས་གང་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་
བཞུགས་པ་དེའི་དྲུང་ཐད་ཀྱི་བྱ་རྒོད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རིའི་སྟེང་དེར་སྒྲིགས་ཚོས
ཤིག །སྒྲིགས་འཕེན་པའི་མི་ལྤྱ་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་འཁོད་དུ་བཙུག་གོ། གནས

གཞན་ཞིག་ཏུ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་འཁོར་དུ་བཅུག་ནས་བསྐོ་བ། ཁྱེད་ཅག་གལ་ཏེ་དགེ་སློང་གཽ་ཏ་མ་སྐྱོགས་ཀྱིས་མ་སོད་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་སོད་ཅིག་དེའི་དོན་དུ་གནས་གཞན་དང་གཞན་དུ་ཡང་མི་རྣམས་འཁོར་དུ་བཅུག་ནས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐོ་བ། ཁྱེད་ཅག་གང་གི་གོར་དགེ་སློང་གཽ་ཏ་མ་འོངས་དང་དེ་དག་གིས་སོད་ཅིག །བདག་ཉིད་ཀྱང་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ཏུ་འདུག་ནས་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཕོར་དང་བདག་གིས་བསད་དོ་སྙམ་མོ། །ཇེ་ཙམ་ན་མི་ལྔ་བརྒྱས་སྐྱོགས་འཕང་བར་བརྩམས་ཏེ་སྒྲས་པ། སྐུའི་ཕྱིར་སྐྱོགས་འཕང་། ཇེ་ཙམ་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཕོད་ན་བཞུགས་པ་མཐོང་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲས་པ། ཤེས་ལྡན་དག་བདག་ཅག་རང་གི་སྲོག་བཏང་བ་ནི་ཟླའི་ལྷ་དང་མིས་མཆོད་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བཀྲོངས་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་གྱིས་སྐྱོགས་བོར་རོ་ཞེས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོགས་བོར་ནས་བྱ་རྒོད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རི་ལ་ཕན་ཚུན་དུ་རྒྱུ་ཞིང་གནས་གང་ཞིག་ནས་བབས་ན་ལྷས་སྦྱིན་གྱིས་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་སྙམ་མོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་ནས་ཐེམ་སྐས་ཤིག་སྤྲུལ་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེམ་སྐས་མཐོང་ནས་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། ཤེས་ལྡན་དག་ཐེམ་སྐས་འདི་སྲུས་བཙུགས་སྙམ་ན་དེ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མཐུས་ཡིན་ནོ་སྙམ་ནས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་པར་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་སེམས་མངོན་པར་དད་པར་གྱུར་ཏེ་ཐེམ་སྐས་དེ་ལས་བབས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ན་བ་དེར་དོང་ངོ་། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱང་དེ་དག་འདུལ་བ་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ནས་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་ལ་འཆག་ཅིང་བཞུགས་སོ། །དེ་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་གཉིས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་བྱས་ཏེ་ཆོས་མཉན་པའི་ཕྱིར་སྤྱན་སྔ་ན་འདུག་གོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་དང་། ཁམས་དང་། རང་བཞིན་མཁྱེན་ནས་གང་ཐོས་པས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་སོ་སོར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཤད་པ་མཛད་པས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རིའི་རྩེ་མོ་ཉི་ཤུ་མཐོ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྡོ་རྗེས་བཅོམ་ནས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཏེ་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་ལན་གསུམ་དུ་ཆེད་དུ་བརྗོད་པས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ། བཙུན་པ་བདག་ཅག་ལ་ཕས་མ་བགྱིས། མས་མ་ལགས། རྒྱལ་པོས་མ་ལགས། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ལགས། སྡུག་པས་མ་ལགས། རང་གི་སྐྱེ་བོ་དང་གཉེན་གྱི་ཚོགས་ཀྱིས་མ་ལགས། སྔོན་གྱི་འདས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ལགས། དགེ་སློང་དང་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ལགས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདག་ཅག་ལ་མཛད་དེ། དམྱལ་བ་དང་། དུད་འགྲོ་དང་། ཡི་དྭགས་རྣམས་ནས་ནི་ཕང་པ་དྲངས། ལྷ་དང་མི་རྣམས་སུ་ནི་རབ་ཏུ་བཞག །འཁོར་བའི་ནི་མཐར་བཀྲིས། ཁྲག་དང་མཆི་མའི་རྒྱ་མཚོ་ནི་བསྐམས། རུས་པའི་རི་བོ་ལས་ནི་བསྒྲལ། ངན་སོང་གི་སྒོ་རྣམས

ཉི་བསྐྱུམ། མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་སྒོ་རྣམས་ནི་ཕྱེ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་བསགས་པའི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རིའི་རྩེ་མོ་ཉི་ཤུ་མཐོ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྡོ་རྗེས་བཅོམ་ནས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་བགྱིས་ཏེ། བཙུན་པ་བདག་ཅག་ནི་འཕགས་སོ། །མངོན་པར་འཕགས་སོ། །བདག་ཅག་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་ཆོས་དང་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་ལགས་ཀྱིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདག་ཅག་དགེ་བསྙེན་དུ་གཟུང་དུ་གསོལ། དེང་སླན་ཆད་དུ་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་སྲོག་དང་ཡང་བསྒོས་ཏེ་སྐྱབས་སུ་མཆི་བར་མངོན་པར་དད་ལགས་སོ་ཞེས་གསོལ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔ་ནས་བསླབ་པའི་གཞི་ལྔ་རྣམས་བླང་བར་བརྩམས་སོ། །འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་སྤྲུ་རྩལ་གྱི་སློབ་དཔོན་ཡང་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བཀྲོངས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་བཞིན་ཐེམ་སྐས་ལ་བབས་ནས་མུ་ཏིག་གི་དོ་ཤལ་བརྒྱ་སྟོང་རི་བ་ཁྱེར་ཏེ་བྲོས་སོ། །ལྷ་སྦྱིན་ནི་རྡོ་བ་འཕེན་པར་དགའ་བས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ལྟ་བ་ན་མ་འཕངས་སོ་སྙམ་སྟེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལྔ་བརྒྱ་པོ་གཞན་ཁྲིད་དེ་བྱ་རྒོད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རི་ལ་འཛེག་པར་བརྩམས་པ་ན། མི་ལྔ་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔ་ན་ཆོས་ཉན་པ་མཐོང་ངོ་། །མཐོང་ནས་ཀྱང་ལྷག་པར་ཡང་མི་བཟོད་པ་སྐྱེས་ཏེ་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བྱ་རྒོད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རི་ལ་འཛེགས་པ་དང་། ཇི་ཙམ་ན་འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཡང་བྲོས་པར་མཐོང་ནས། དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་ལྔ་བརྒྱ་དང་སྦྲོགས་འཕང་བར་བརྩམས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོངས་པ། ང་ཉིད་ཀྱིས་ལས་ཚོགས་རྙེད་པ། རྒྱུན་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ། འོད་པ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་གནས་པ། གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་དག་བྱས་ཤིང་བསགས་པས། ང་ཉིད་ཀྱིས་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་དག་གཞན་སུ་ཞིག་གིས་སོ་སོར་མྱོང་བར་འགྱུར་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས་མི་ལྔ་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཤེས་ལྡན་དག ལྷ་སྦྱིན་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དྲག་པོ་ལ་གནས་ནས་བྱ་རྒོད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རི་ལ་འཛེག་གིས་དེང་ཤིག །འདི་དག་ནི་ངའི་ལས་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་མི་ལྔ་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་བྲོས་སོ། །ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་མཐོང་བ་ནི་འོག་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་པས་དེ་ནས་གནོད་སྦྱིན་ལག་ན་རྡོ་རྗེས་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། ལྷ་སྦྱིན་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་བཀྲོངས་པའི་ཕྱིར་ཕ་རོལ་གནོན་པ་བྱེད་དོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས། གནོད་སྦྱིན་ཀུམ་བི་ར་གང་ན་བ་དེར་སོང་སྟེ་ཕྱིན་པ་དང་། གནོད་སྦྱིན་ཀུམ་བི་ར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །ལྷ་སྦྱིན་ནི་བྱ་རྒོད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རི་ལ་སྦྲོགས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་རྡོ་བ་འཕེན་པར་རྩོམ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་གནས་ན་བཞུགས་ན། དེ་ལ་ཁོ་བོས་འབབ་དེ་རྡོ་བ་བར་སྣང་ལ་རྡོ་རྗེས་ཕྱེ་མར་བརླག་ན་གལ་ཏེ་ཕྱེ་མར་བརླགས་པའི་དུམ་བུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་

ཀྱི་སྙིང་དུ་འབབ་པར་འགྱུར་གྱིས། ཁྱོད་ཀྱིས་གྲོགས་གྱིས་ཤིག །དེས་སྨྲས་པ། བདག་བཀའ་བཞིན་འཚལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནི་གླ་གབ་མེད་པ་ན་བཞུགས་བཞུགས་ནས་རིའི་ཕུག་ཏུ་གཤེགས་སོ། །ལྷ་སྦྱིན་འཁོར་ལྔ་བརྒྱ་པོས་སྐྱོགས་དྲངས་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་རྡོ་བ་འཕངས་སོ། །གནོད་སྦྱིན་ལག་ན་རྡོ་རྗེའི་རྡོ་རྗེས་ཕྱེ་མར་བྱས་པ་ལས་དེའི་ཕྱེད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གནས་སུ་ལྷུང་དུ་ཆབ་གནོད་སྦྱིན་ཀུམ་བི་རས་ལེགས་པར་མ་ཟིན་པ་དེས་བསད་ནས་རྡོ་བའི་དུམ་བུ་ཡར་བ་ཞིག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་རྨ་ཕྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཚེ་ཚིགས་སུ་བཅད་དེ་བཀའ་སྩལ་པ། གང་དུ་གནས་ན་ལས་ཀྱིས་མི་རྫི་བའི། །ས་ཕྱོགས་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །བར་སྣང་ཉིད་མིན་རྒྱ་མཚོའི་ནང་མིན་ཞིང་། །རི་བོའི་ཕུག་ཏུ་ཞུགས་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །གནོད་སྦྱིན་ཀུམ་བི་ར་ཡང་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཤི་སྟེ་ཤི་ནས་སུམ་བཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷ་གྲུ་ནོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་༡༤༧བ༩ལས། ལྷ་སྦྱིན་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དེའི་ཕ་མས་ལྷ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་བུ་རྙེད་པས་ན་ལྷ་སྦྱིན་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོར་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལྷས་བྱིན་གྱི་བརྟུལ་ཞུགས་ལྔ། (འདུལ་བ) ལྷས་བྱིན་གྱི་བསླབ་ཚིགས་ལྔ་དང་འདྲ།

ལྷས་བྱིན་གྱི་རླུང་། ཡན་ལག་གི་རླུང་ལྔའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། ལྕེ་ལ་གནས་ཤིང་བྱེད་ལས་རོ་འཛིན་པ་དང་གླལ་བ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རླུང་ཞིག སྒྲ་བཤད་ནི། རླུང་དེ་སྙིང་ལྷས་བྱིན་གྱི་བུ་མོའི་གོས་དང་འདྲ་བ་ལས་བྱུང་བས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས།

ལྷས་བྱིན་གྱི་བསླབ་ཚིགས་ལྔ། (འདུལ་བ) འོ་མ་མི་འཐུང་། ཤ་མི་ཟ་བ། ལན་ཚྭ་མི་ཟ་བ། གོས་དྲས་ཤིང་རྡབ་པ་མི་གྱོན་པ། དགོན་པར་མི་གནས་པ་སྟེ་ལྔའོ། །འདུལ་བ་ལུང་གཞི་༼ང་པ༽༢༨༡ན༤ལས། ཤེས་ལྡན་དག་དགེ་སློང་གོ་ཏ་མ་ནི་ཞོ་དང་འོ་མ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དེ། དེང་ཕྱིན་ཆད་བདག་ཅག་གིས་ལོངས་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞི་དེ་ལས་བེའུ་རྣམས་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དགེ་སློང་གོ་ཏ་མ་ནི་ཤ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དེ། བདག་ཅག་གིས་ལོངས་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞི་དེ་ལས་སྲོག་ཆགས་དག་གསོད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དགེ་སློང་གོ་ཏ་མ་ནི་ལན་ཚྭ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དེ། བདག་ཅག་གིས་ལོངས་སྤྱད་པར་མི་བྱ་སྟེ། རྡུལ་ཁྲོད་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་སློང་གོ་ཏ་མ་ནི་རས་ཁ་ཆར་བཅད་པ་དག་གྱོན་ཏེ། བདག་ཅག་གིས་རས་ཁ་ཆར་རིང་པོ་དག་བགོའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞི་དེས་རས་ཐག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེས་བུའི་རྩལ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དགེ་སློང་གོ་ཏ་མ་ནི་དགོན་པ་ན་གནས་ཏེ། བདག་ཅག་གྲོང་དུ་གནས་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་

ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞི་དེ་ལས་མི་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་ཆོས་ལ་ལོངས་མ་སྤྱད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཆོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཏུ ༡༤༧བ༡ལས། འོ་མ་བཏུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། གང་གི་རྒྱུས་བེའུ་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར། ཤ་བཟའ་བར་མི་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པའི་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཚར་གཅད་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཐགས་མཁན་གྱི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལན་ཚྭ་བཟའ་བར་མི་བྱ་སྟེ། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་ཁྲུ་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགོན་པ་ལ་གནས་པར་མི་བྱ་སྟེ། སྦྱིན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ལུང་གཞི་ལས་གསུངས་པ་དང་ཅུང་མི་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །

ལྷུག་པར་བཞག ❶ བཅོས་བསླད་མེད་པར་བཞག་པ། ❷ (ཕྱག་ཆེན) སེམས་ལ་ཡིན་མིན་ལེགས་ཉེས་ལ་སོགས་པའི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་འཆིང་བ་མེད་པར་ཞེན་མེད་འཛིན་མེད་དུ་ཡིགས་ཀྱིས་གཏོང་བའོ། །ཕྱག་ཆེན་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་ན་གསལ།

ལྷུག་པར་ཕོད། སྦས་གསང་མེད་པར་ཕོད་ཅེས་པའི་དོན།

ལྷུག་པར་བཤད། ① གསལ་པོའམ་སྦས་གསང་མེད་པར་བཤད་པ། ས་པཎ་གྱི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་དྲ་བ་ལས། མ་བཤད་ན་ཕས་ཀྱང་མི་གོ་བས་ལྷུག་པར་ཕོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ② སྐད་ཆ་ཞིབ་ཅིང་རྒྱས་པ་བཤད་པའི་དོན་ལ་ཚིག་མཛོད་རྣམས་སུ་བཤད།

ལྷུང་བཟེད། (འདུལ་བ) སློང་ཕོར།

ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྦུབས། (འདུལ་བ) ཁྱིམ་པ་ལ་བཀལ་བའི་འདུལ་བའི་ཆད་ལས་ཤིག་སྟེ། ཁྱིམ་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་གཞི་སྐུར་འདེབས་ན་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་པ་སྤོང་བའི་ཆད་ལས།

ལྷུང་བཟེད་འཆང་བའི་སྤང་བ། (འདུལ་བ) ལྷུང་བཟེད་ཞག་ཅུ་འཆང་སྤང་དང་འདྲ།

ལྷུང་བཟེད་དོ་གསུམ་ལས་ལྷག་པ་ལེན་པའི་ལྟུང་བྱེད། (འདུལ་བ) འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་སོ་གསུམ་པ། ལྷུང་བཟེད་དོ་གསུམ་ལས་ལྷག་པ་ལེན་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་ཏི་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་ཁྱིམ་པས་བསོད་སྙོམས་བསྙབས་ཤིང་ཅི་བདེར་མ་བྱས་པར་ཚད་ཡོངས་སུ་མ་དཔགས་པ་ལས་དུས་སུ་རུང་བ་ལྷུང་བཟེད་དོའམ་གསུམ་ལས་ལྷག་པ་བླངས་ཏེ་གནས་གཞན་དུ་ཁྱེར་ཏེ་ཟོས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་དྲུག་སྡེས་བསོད་སྙོམས་བསླང་ཚད་ལས་ལྷག་པར་བླངས་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་སྦྱིན་བདག་གི་

ལོངས་སྤྱོད་ལ་གནོད་པ་དང་། ཚོད་མི་ཤེས་པའོ། །སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ལས། དགེ་སློང་རབ་ཏུ་མང་པོ་དག་ཁྱིམ་རྣམས་སུ་འོང་བ་ལས། ག་ལ་ཏེ་དེ་དག་ལ་བྲམ་ཟེ་དང་། ཁྱིམ་བདག་དད་པ་ཅན་དག་གིས་ཕྱེ་དང་ཁུར་བ་དག་དུས་ཀྱིས་སྟོབས་པར་གྱུར་ལ། འདོད་ན་དགེ་སློང་དེ་དག་གིས་ལྷུང་བཟེད་གང་བ་གཉིས་སམ་གསུམ་བླང་བར་བྱའོ། །དེ་ལས་ལྷག་པར་ལེན་ན་ལྟུང་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

ལྷུང་བཟེད་ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་། (འདུལ་བ) སྤང་ལྟུང་སུམ་ཅུའི་ཉེར་གཅིག་པ། ལྷུང་བཟེད་འཆང་བའི་སྤང་པའི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་རང་དབང་བའི་ལྷུང་བཟེད་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པར་རང་ངམ་ཤན་སྟོབས་ཀྱིས་ཞག་བཅུ་འདས་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་དྲུག་སྡེས་ལྷུང་བཟེད་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པར་འཆང་བ་ལས་སྤང་བའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་འདོད་པ་ཆེ་བའོ། །

ལྷུང་བཟེད་ལྷག་པོ་འཚོལ་བའི་སྤང་ལྟུང་། (འདུལ་བ) སྤང་ལྟུང་སུམ་ཅུའི་ཉེར་གཉིས་པ། ལྷུང་བཟེད་ལྷག་པོ་འཚོལ་བའི་སྤང་པའི་ངོ་བོ་ནི། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་རང་ལ་ལྷུང་བཟེད་ཡོད་བཞིན་དུ་ཁྱིམ་པ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་ལྷུང་བཟེད་བླངས་ཏེ་ཐོབ་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞིའོ། །གླེང་གཞི་ནི། མཉན་ཡོད་དུ་ཉེ་དགས་ལྷུང་བཟེད་བླངས་པ་ལས་སྤང་པའི་ལྟུང་བྱེད་དུ་བཅས་སོ། །དགག་བྱ་ནི་སྦྱིན་བདག་གི་ཡོ་བྱད་ལ་གནོད་པ་དང་། རང་འདོད་པ་ཆེ་བའོ། །

ལྷུང་ལྷུང་། འབབ་ཆུ་འབབ་པའི་སྒྲ། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། དབུ་བའི་ཕྲེང་བ་སྒྲ་ཏོག་གི་དོ་ཤལ་ལྟར་མཛེས་པའི་འབབ་ཆུ་དུ་མ་ནི་ལྷུང་ལྷུང་གི་སྒྲ་སྒྲོག ཞེས་དང་། ཛེ་ཀུང་ཐང་པས། གཟུར་གནས་རིག་པར་ལྡན་པ་དེས། །གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལེན་པར་བྱེད། །སྤང་བློངས་གཙང་མའི་དལ་འགྲོ་མ། །ལྷུང་ལྷུང་ཟེར་ཞིང་མི་རྟོག་འཁྱུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། ལྷུན་གྲུབ་ལ་གཟིགས། རྒྱུད་བླ་དར་ཊཱི་ཀ་ལས། བློ་ཐུར་རྣམ་དག་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

ལྷུན་གྲུབ། འབད་མེད་དུ་གྲུབ་པ། རྩོལ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གྲུབ་པ། ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ། རྒྱུད་བླ་དར་ཊཱི་ཀ་ལས། གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའི་འགལ་རྐྱེན་ཕྲ་བ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཞེས་པ། ལུས་ངག་གི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ཀུན་སློང་གི་རྩོལ་བ་ཕྲ་མོ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ན། སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་ཅིང་། གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ལྷུར་ལེན་པ། ❶ དང་དུ་ལེན་པ། དོན་དུ་གཉེར་བ། དོ་སྣང་ཆེན་པོས་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་བ། གལ་འགངས་ཆེན་པོར་བརྩིས་ཏེ། ལག་ལེན་དུ་བསྟར་བ་བཅས་ཀྱི་དོན། ❷ མགོ་སྒྲུབ་བམ། འདུ་སྒྲུབ་བྱེད་པ། བརྒྱད་སྟོང་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྙིང་པོ་མཆོག་ལས། ཟང་ཟིང་ཛས་སོ། །དེ་ལྷུར་ལེན་པ་ནི་ཟང་ཟིང་འདི་དག་ལ་འདུ་བ་ནི་ལྷུར་ལེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

ལྷོ་བྲག་མཁན་ཆེན་ཕུག་རྫོང་བ། ལྷོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་དོན་གཅིག

ལྷོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ་གསན་ཡུལ་གྱི་བླ་མ་ཞིག ལྷོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ལྷོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་ལས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ། ལྷོ་བྲག་མཁན་ཆེན་ཕུག་རྫོང་བ། ལྷོ་བྲག་རྗེ་བཙུན་ཕུག་རྫོང་བ། བླ་མ་ཕུག་རྫོང་བ། རྗེ་བཙུན་ཕུག་རྫོང་བ། གྲུབ་ཆེན་ལས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ། ལས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། ལྷོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐོག་མར་མཇལ་སྐབས། ལྷོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་པ་དགུང་གྲངས་བདུན་ལ་ཕེབས་ཡོད། ལྷོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་དང་མཇལ་ཚུལ་ལས། ལྷོ་བྲག་མཁན་ཆེན་དང་མཇལ་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འདི་རྣམས་ནི། རྗེའི་དངོས་སློབ་བཤེས་གཉེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་དང་། མདོ་ཁམས་པ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པས་མཁན་ཆེན་ཕུག་རྫོང་བ་མཇལ་བར་བྱོན་ནས་ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་མཁན་ཆེན་ལ་བདག་ཅག་གི་བླ་མ་དམ་པ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཁྱེད་ཀྱི་མཚན་བརྗོད་པ་ན་མཚུངས་མེད་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་པ་ཞེས་དང་། ལྷོ་བྲག་རྗེ་བཙུན་ཕུག་རྫོང་བ་འདི་སྐད་གསུངས་ཞེས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞིང་ངོ་མཚར་བའི་བསྔགས་པ་མཛད་ཀྱིན་འདུག་པས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་མཇལ་དུས་ངོ་མཚར་བའི་གཟིགས་སྣང་དང་། རྟགས་རྟེན་འབྲེལ་འབྱུང་ཚུལ་རྣམས་གསུང་འཚལ་ཞེས་ནན་ཆེར་ཞུས་པའི་ངོར་མཁན་ཆེན་ཉིད་ནས་བཀའ་སྩལ་ཚུལ་གྱི་ཟིན་བྲིས་ཉུང་དུ་ཡི་གེར་འཁོད་པ་ཞིག་འདུག་པ་ལྟར་བཀོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོར་ཡང་དེ་བཞིན་བཀོད་ཡོད། གཞན་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་ལས། གཞན་ཡང་འཕགས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་པཎ་གྲུབ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་རོལ་ཇི་སྙེད་བཟུང་བའི་ཚུལ་ནི། ལྷོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་ལས་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་གསང་རྣམ་དུ། གྲུབ་ཆེན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གསང་བའི་བདག་པོ་ལ་ཟླུན་པོ་བ་ལང་རྗེས་ཀྱང་ཚིག་ཟིན་ཅིང་དོན་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཁ་གསལ་ལ་ཚིག་ཉུང་བ། དོན་རྒྱ་ཆེ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྦྱར་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཤིག་མ་ཏི་ཧྲ་དྲ་ཧྲི་ཉུས་ངར་བདག ལས་ཀྱི་རྡོ་རྗེས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་དུ་གདམས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་བསྟན་དུ་གསོལ་ཞེས་ཞུས་པ་ན། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་ལས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ། ལྷོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་འདྲ།

ལྷོ་བྲག་རྗེ་བཙུན་ཕུག་རོང་བ། ལྷོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་འདྲ།

ལྷོ་ཡིག འབྲུག་ཡུལ་གྱི་ཡི་གེ

ལྷོགས་པ། ❶ ལྷོགས་པ། ཀློག་ཐུབ་པའི་དོན། ཏུ་ཀྐ་ལས་གོས་བཟང་ལས། རིམ་གྱིས་ཡེ་གེ་བཟུར་མ་ཕྲན་བུ་ལྷོགས་པ་དང་བསྟུན་འཕྲོ་མ་རྣམས་དཔེ་ཐོག་ནས་ཁྲིད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ❷ (འདུལ་བ) ལྷོགས་པ་ནི་བསྡུས་པའམ་འཐུ་བ་དང་བླངས་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། འདུལ་བ་ལས། མེ་ཏོག་ལྷོགས་ལ་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་བྲིམས་ཤིག །ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །❸ ཚུར་ལོག་པའམ་ཁྲུག་པ། (ཡུལ་སྐད) ཕར་ཕོར་བའི་དངོས་པོ་ཚུར་ལོན་པའམ་ཁྲུག་པ། ཞེས་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལས་གསལ།

ཨ

ཨ། ❶ ཀ་མད་སུམ་ཅུའི་ཐ་མ། ❷ ལེགས་སྦྱར་གྱི་དགག་ཚིག་གི་དོན་ཅིག ཨ་དང་མ་དང་ན་དང་ནཱ་དག སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་ལས་དགག་ཚིག་ཏུ་གསུངས་སོ། །❸ ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཨ་ཐུང་གི་དོན། ❹ སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་སྔགས་ཞིག ཤེར་ཕྱིན་ཡི་གེ་གཅིག་མ་ཟེར་བ་ཡང་། ཨ་ཡིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། ཨ་ཡིག་གིས་ཤེར་ཕྱིན་ནམ་སྟོང་ཉིད་མཚོན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཨ་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་བདག་མེད་ཀྱི་སྐད་དོད་"ཨ་ནཱཏྨ" ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་པཎ་གྱི་འཇམ་དཔལ་གྱི་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། གཞན་ཡང་རྒྱུད་དག་ལས། ཨ། "ཨ་ནཱཏྨ" ནི་བདག་མེད་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཨ་ཀ་རུ། <ཨ་གུ་རུ> ཤིང་ཤ་པ། བདུག་སྤོས་སྨན་གྱི་ཁྱད་པར་ཤིང་ཤ་པ་ཡང་ཟེར། ཨ་གུ་རུ་ཟུར་ཚག་པ་སྟེ། བསྒྱུར་ན་ལྕི་མེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་ "ཨ" དགག་སྒྲ་དང་། "གུ་རུ" ནི་ལྕི་བའི་དོན་ནོ། །འདི་ནི་ཏ་ཅང་ལྕི་ལ་མཁྲེགས་པའི་ཤིང་ཞིག་ཡིན་པས། འདི་ལ་ལྕི་མེད་ཅེས་བཏགས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ནམ།

ཨ་སྐྱ། སྐྱ་བོ་མི་ནག མི་ནག་སྐྱ་བོའི་དོན་དུ། བེའུ་བུམ་སྔོན་པོའི་མིང་བརྗོད་གོ་དཀའ་བ་འགའ་ཞིག་བཤད་པ་སོམ་ཉིའི་མུན་སེལ་ལས་བཤད། བེའུ་འགྲེལ་ལས། ཕུང་བ་ལུང་པའི་ཨ་སྐྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་བས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཨ་ག་རུ། ཨ་ཀ་རུ་དང་འདྲ།

ཨ་ཅང་། ཏ་ཅང་། བེའུ་འགྲེལ་ལས། རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཀྱང་ཨ་ཅང་ཕོན་སྐྱེར་མ་འཚལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཨ་ཅང་ཅང་། (ཕལ་སྐད) ཤོད་མི་དགོས། ལོས་བདེན། ཡིན་དང་ཡིན། སྨོས་ཅི་དགོས། ཨ་ཅང་ཆེ་དང་དོན་འདྲ་བ་ཡིན་འདྲ།

ཨ་ཅང་ཆེ། ལྟ་ཅི་སྨོས། སྨོས་ཅི་དགོས། ཕར་ཞོག་བཅས་ཀྱི་དོན། ཨ་ཅང་ཅང་དང་དོན་གཅིག དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པའི་འབུམ་འགྲེལ་༢༧༨ལས། གཞན་དོན་དག་ཨ་ཅང་ཆེ་སྟེ། རང་དོན་ཡང་མི་ནུས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཨ་ཚ། གྲང་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་བཞི་པ། གྲང་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཨ་ཚ་ཞེས་སྨྲེ་ངག་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་འདོན་པ།

ཨ་ཏོག ཁྲིས་པ། ཕྲུག་གུ་ཆུང་ཆུང་། སྨྱུག་ཅེས་ཀྱང་ཟེར། ཨ་ཏོག་གི་འབྲི་ཚུལ་གཞན་ལ་ཨ་སྨྱུག་ཅེས་འབྲི།

ཨ་ཏི་ཤ། (ལེགས་སྦྱར) ཇོ་བོ་རྗེའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན། ཕུལ་བྱུང་ཞེས་བྱ། ཕུལ་དུ་བྱུང་བ། ཇོ་བོ་རྗེའི་མཚན་དངོས་ནི། དཱི་པཾ་ཀ་ར་ཤྲཱི་ཛྙཱ་ན་སྟེ། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཞུ་བ་ཡིན། བོད་དུ་ཕེབས་ནས་ལྷ་བླ་མ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱིས་ཨ་ཏི་ཤ་ཞེས་མཚན་གསོལ་བར་བཤད།

ཨ་ཏི་ཡོ་ག (ལེགས་སྦྱར) ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར། ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས། ཨ་ཏི་ཡོ་ག་ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཨ་ཏི་ཉིད་ཟབ་མོའམ་ཉིང་ཁུའི་ལྟ་བུའི་དོན་དུ་རློམ་པས་ཟབ་ཏིག་དང་ཡང་ཏིག་སོགས་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཨ་སྟོང་། གཉིད་བྲོ་བ་དང་ཐང་ཆད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཁ་གདངས་ཤིང་ལུས་ཀྱིས་རྒྱོང་ཤད་བྱེད་པའི་མིང་། དེ་ལ་སྐྱལ་བ་དང་གཡལ་བ་ཡང་ཟེར།

ཨ་ཐུང་། ❶ དབུ་ཆེན་གྱི་ཤད་གྱེན་དུ་འགྲེང་བའི་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ཞིག ཁམས་དམར་ཚའི་ནྭངས་མ་མཚོན་བྱེད་དང་། ཡང་སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་ཕྲ་མོ་མཚོན་བྱེད་ཀྱང་ཡིན། ❷ ལེགས་སྦྱར་གྱི་དབྱངས་ཡིག་བཅུ་དྲུག་གི་དང་པོ་སྟེ། ཤད་མེད་པའི་ཨ་ཡིག་རྐྱང་པ་དེ་འོ། །བོད་ཡིག་གི་གཟུགས་སུ་བྱས་ན། ཨ འ་ཆུ་བཏགས་པའི་ཨ་ལ་ཨ་རིང་པོ་དང་། འ་ཆུང་མེད་པའི་ཨ་ལ་ཨ་ཐུང་ཟེར། རིང་ཐུང་ནི་སྐད་གདངས་རིང་ཐུང་གི་ཁྱད་པར་རོ། །

ཨ་ཐུང་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན། ཨ་ཐུང་ཡང་ཟེར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལྟེ་བའི་མི་ཤིགས་པའི་ཨ་ཐུང་ནི། གཏུམ་མོའི་རྟེན་དང་ཁམས་དམར་ཚའི་ནྭངས་མ་མཚོན་བྱེད་ཅིག དབྱིབས་ནི་དབུ་ཆེན་གྱི་ཤད་གྱེན་དུ་འགྲེང་བའི་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད། སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པའི་ཨ་ཐུང་ནི། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་མཚོན་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་ལས། ཨ་ནི་ཡིག་འབྲུ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཅེས་པའི་ཨ་དེ་ཡང་། སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པའི་སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་ཕྲ་མོ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཨ་ཐུང་དེ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། ཞིབ་པ་རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་སོགས་སུ་གཟིགས།

ཨ་དརྴ། (ལེགས་སྦྱར) མེ་ལོང་།

ཨ་མདོ། འབྲི་ཆུའི་སེ་བོའི་ལུང་རིང་བརྒལ་བའི་བ་ཡན་ཏ་རའི་ཤར་ངོས་ཨ་ཆེན་གངས་རྒྱབ་ཀྱི་རི་དང་། མདོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་མིང་བསྡོམས་པས་དེ་མན་ཆད་ལ་ཨ་མདོ་ཟེར།གྲ་བཤད་ཀྱང་དེས་ཤེས་སོ དེ་ངོས་ཀྱི་ཆུ་རྣམས་ཕྱོགས་འདྲེས་ཀྱིས་རྨ་གཡང་ཕྱུག་མོའི་གཞུང་དུ་འབབ་པ་ལ་རྨ་ཆུར་གྲགས་པ་མཚོ་སོ་ལོ་མའམ་སྐྱ་རེངས་ཀྱི་གཞུང་རྒྱུད་

ཀློ་ཕྱོགས་སུ་འཁྱོག་པའི་ཁུག་སོ་མན་ཆད་ཨ་མདོ་ཉིད་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་ཞེས་འབྱུང་། ཡང་ཆོལ་ཁ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ཚེ་མངའ་རིས་གུང་ཐང་ནས་སོག་ལ་སྐྱ་བོ་ཡན་ཆད་དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཆོལ་ཁ། དེ་ནས་རྨ་ཆུའི་ཁུག་པ་ཡན་མདོ་སྟོད་མིའི་ཆོལ་ཁ། དེ་ནས་རྒྱའི་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་ཡན་མདོ་སྨད་རྟའི་ཆོལ་ཁར་ཕྱེད། ཅེས་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་ན་གསལ་བ་ལྟར་ལ། ཡང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་ལས། ཨ་མདོའི་སྒྲ་བཤད་ལ ཨ་མདོ་བྱ་བ་ནི་མདོ་བྱ་བའི་ཚིག་འདིའི་སྔོན་འཇུག་དག་པར་ཀློག་པའི་དབང་གིས་ཨ་སྒྲ་ཞིག་སྔོན་ལ་རང་རྒྱུགས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཙམ་ཡིན་ལ། ཨ་མདོའི་ཡུལ་སྤྱི་ལ་སྔ་མོའི་དུས་ནས་ཙོང་ཁ་བདེ་ཁམས་སུ་གྲགས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པས་ཨ་མདོའི་སྒྲ་བཤད་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྣང་ངོ་།།

ཨ་ནི་ཡིག་འབྲུ་ཀུན་གྱི་མཆོག སྙིང་གའི་ཨ་ཐུང་ལ་ཟེར། རྒྱུ་མཚན་ནི་སྙིང་གའི་ཐུགས་འཁོར་གྱི་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་གཞན་རྣམས་ལས་འོད་གསལ་འཆར་བ་ལ་ཨ་ཐུང་ཉིད་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལ་གཞི་བྱས།

ཨ་ནུ། <ཨ་ཎུ> ❶ ཆུང་ངུའམ་ཕྲ་མོའི་དོན་ཡིན། ཨ་ནུ་ཞེས་པ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་अणु “ཨ་ཎུ” ཟུར་ཆག་པར། སྐྱོགས་སྟོན་ལོ་ཙཱའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་བཤད། ❷ བྱིས་པའམ་གཞོན་ནུའི་དོན་དུའང་བཤད། ❸ ནུ་བོའི་གཅེས་མིང་དུའང་བཤད།

ཨ་ཕའི་སྐད། པོ་ཏོ་བའི་དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པར། ཨ་ཕའི་སྐད་དུ་ཁ་ཆེམས་རྒྱུད། །ཞེས་པའི་ཨ་ཕའི་སྐད་ཅེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། སྔོན་ཕྲུ་གུ་ཞིག་ནང་ལ་ཕ་ཐན་མེད་པར་གཅིག་པུར་བསྡད་དུས། རྐུན་མ་ཡོང་གིས་དོགས་ནས། ནང་གི་ཕ་ཡིན་པའི་རྫོལ་གྱིས་ཕའི་སྐད་དུ་བཅོས་ན། ཁྱིས་ཟའོ་ཞེས་སྐད་ཆེན་པོས་པའི་ལད་མོ་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཞིན་དུ། ང་ཆོས་ཀུན་སྟོན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་ལད་ཟློས་བྱས་ཏེ་དེ་དག་གསུང་དུ་བརྫུས་ནས་ཆོས་བཤད་པས། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཉན་པར་མི་སློབ་ཡིན་འདུག་ཅེས་ཡི་ཐད་ཆད་པས་ཚིག་ཅིག

ཨ་བ་དྷཱུ་ཏཱི། (ལེགས་སྦྱར) ❶ རྩ་དབུ་མའི་མིང་། ཀུན་སྤངས་མ། ཀུན་འདར་མ། ཕྲ་མོའི་གཟུགས། སུ་མ་ན། ནང་གི་ཤིང་གཅིག ཚངས་པའི་དབྱུགས་པ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། ངེས་ཚིག་ནི། ཨ་བ་དྷཱུ་ཏཱི་སྟེ། ཨ་བ་ནི་རྣམ་རྟོག་གི་སྒྲིབ་གོ། དྷཱུ་ཏཱི་ནི་སྒྲིབ་པ་དེ་བསྐྱོད་པའམ་སེལ་བར་བྱེད་པ་མེ་འབར་བ་ཙམ་ཡིན་ལ། མེ་དེའི་བདག་པོ་རྩ་ལ་ཡང་ཨ་བ་དྷཱུ་ཏཱི་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་རྗེའི་སྦས་དོན་ཀུན་གསལ་ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །❷ གཉིས་མེད་ཅེས་པའི་དོན། རྩེ་ལེ་སྣ་ཚོགས་རང་གྲོལ་གྱི་བརྡ་གསར་རྙིང་ལས་བཤད། རྒྱས་པར་ཨ་བ་དྷཱུ་ཏཱི་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཨ་བ་དྷཱུ་ཏཱི་པ། ❶ འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྲོས་པ་སྤོང་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར། ཚེ་ལེ་སྣ་ཚོགས་རང་གྲོལ་གྱིས་བཤད། དེའི་བརྡ་གསར་རྙིང་ལས། ཨ་བ་དྷཱུ་ཏཱི་ནི་སྒྲ་ཐད་སོར་བསྒྱུར་ན་གཉིས་མེད་ལ་འཇུག་ཀྱང་། དོན་འགྱུར་གྱི་དབང་དུ་ཨ་བ་དྷཱུ་ཏཱི་པ་ཞེས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྲོས་པ་སྤོང་བ་ལ་བྱེར། ཞེས་བཤད་དོ། །❷ ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་གསན་སའི་བླ་མ་ཞིག ཇོ་བོས་མཆོག་གི་གྲུབ་པ་བརྙེས་པའི་བླ་མ་དེའི་དྲུང་དུ་ལོ་བདུན་སློབ་གཉེར་དང་ཐུགས་ཕྱིར་བཞུགས་པར། དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༡༩༨ན་གསལ་ཞིང་། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པའི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། བསྟོད་པ་ལས། ཁྱོད་ནི་རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པའི་སྒོར་ཞུགས་ནས། །རང་ལྷར་གཟིགས་ཤིང་རྡོ་རྗེའི་ཐུགས་དང་ལྡན། །རྣལ་འབྱོར་དབང་ཕྱུག་ཨ་ཝ་དྷཱུ་ཏཱི་པ། །ཐོས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་མཛད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་ལུས་ལྷར་གཟིགས་པའི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་། རྡོ་རྗེའི་ཐུགས་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྡན་པས་རྣལ་འབྱོར་པའི་གཙོ་བོ་ཞེས་སྤྱིར་བསྟོད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཨ་བ་དྷཱུ་ཏཱི་པ་ཆུང་བ། ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་བླ་མ་ཞིག དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༡༩༩ན་གསལ། ཨ་བ་དྷཱུ་ཏཱི་པ་དང་། ཨ་བ་དྷཱུ་ཏཱི་པ་ཆུང་བ་གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་ཡིན་མིན་ལ་དོགས་གཅོད་དགོས།

ཨ་བ་ལོ་ཀི་ཏེ་ཤྭ་ར༔ (ལེགས་སྦྱར) སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་༧༥བ་༣པར་གསལ།

ཨ་བྷ་ཡཱ་ཀ་ར། (ལེགས་སྦྱར) ཨ་བྷ་ཀ་ར་དང་དོན་གཅིག ཨ་བྷ་ཡཱ་ཀ་ར་གུ་པྟ། འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྦས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱེར། བི་ཀྲ་མ་ཤཱི་ལའི་སློབ་དཔོན་ཨ་བྷ་ཡཱ་ཀ་ར་ནི། རྡོ་རྗེ་གདན། བི་ཀྲ་མ་ཤཱི་ལ། ན་ལེནྡྲ་གསུམ་གྱི་མཁན་པོ་མཛད་ཅིང་། འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ཁྱད་པར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཆོས་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་མཛད་དེ་རྒྱན་དྲུག་གི་དུས་ཡོལ་ནས་མཁས་པ་སྒོ་དྲུག་གི་ཡ་གྲལ་རིན་འབྱུང་ཞི་བ་དང་། སློབ་དཔོན་འདི་གཉིས་ལས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེ་བར་མ་བྱུང་བར་གྲགས། རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཤིང་གནང་བ་བསྩལ་ནས། སམྦུ་ཊའི་འགྲེལ་པ་མན་སྙེ་དང་ཕྲེང་བ་སྐོར་གསུམ་སོགས་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་མང་དུ་མཛད། འདིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ནི་ཕྱི་རབས་པ་དག་ལ་ཕྲོག་ཆད་ཀའི་བདུད་རྩི་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དུས་ཕྱིས་འདི་དང་མཉམ་པའི་བསྟན་པའང་གསལ་བྱེད་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གཞན་མ་བྱུང་བར་གྲགས་སོ། །

ཨ་བྷ་ཡཱ་ཀ་ར་གུ་པྟ། (ལེགས་སྦྱར) ཨ་བྷ་ཡཱ་ཀ་ར་དང་འདྲ།

ཨ་བྱ་ཀ་ར། (ལེགས་སྦྱར) ཨ་བྷ་ཡཱ་ཀ་ར་དང་འདྲ།

ཨ་ཧོ། (ལེགས་སྦྱར) ཨེ་མའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་པའོ། །

ཨ་མ། ❶ སྐྱེད་བྱེད་མ། ❷ སྟོང་ཉིད། ལྷུང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས། ད་ལྟ་རང་རེ་ཡིས་བློ་གསལ་འགའ་ཞིག ཚུགས་ཐུབ་བདེན་གྲུབ་སོགས་བརྡ་ལ་ཞེན་པས། །སྣང་བ་ལིང་ལིང་དེ་རང་སོར་བཞག་ནས། །དགག་རྒྱ་ར་ཅན་ཞིག་འཚོལ་བར་སྣང་སྟེ། །ཁྲིབ་བྲལ་ཨ་མ་ཡི་བཞིན་རས་དེ་ན། །ལང་ལང་ལིང་ལིང་དེ་ཡོད་སྐད་མི་འདུག །གནད་འགག་མ་ཐིགས་པའི་བཤད་བཤད་མང་ན། །ཨ་མ་རྒན་མོ་དེ་བྲོས་དོགས་འདུག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཨ་མ་ན་སའི་ཆོས་སྐོར། གསང་བ་གྲུབ་པ། ཐབས་ཤེས་གྲུབ་པ། ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ། གཉིས་མེད་གྲུབ་པ། གསང་ཆེན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མན་ངག དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྲུབ་པ། ལྷན་སྐྱེས་གྲུབ་པ་སྟེ་བདུན་ལ་གྲུབ་པ་སྡེ་བདུན་ཞེས་བྱ་ལ། དོ་ཧ་མཛོད། ཕྱག་རྒྱ་བཞི་གཏན་ལ་དབབ་པ། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གསལ་བ། གནས་པ་བསྡུས་པ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རིམ་པའི་མན་ངག སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྦྱོང་སྟེ་དྲུག་ལ་སྙིང་པོ་སྐོར་དྲུག་ཅེས་གྲགས་སོ། །ལྟ་བ་ངན་སེལ། དབུ་མ་དྲུག་པ། ལྟ་བ་ངན་སེལ་གྱི་དྲན་པ། ལྷན་སྐྱེས་གྲུབ་པ། ཕྱི་ལམ་ངེས་བསྟན། སྒྱུ་མ་ངེས་བསྟན། རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་གསལ་བར་བསྟན་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་པ་སོགས་ཆོས་ཆུང་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་ཨ་མ་ན་སའི་ཆོས་སྐོར་ཞེས་བྱའོ། །བོད་སྔ་རབས་པའི་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་ལྟ་བ་ནི་གཞུང་དེ་དག་གི་ཚིག་ཟིན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོའི་མཆན་འགྲེལ་ན་གསལ།

ཨ་མི་ཏཱ་བྷ། (ལེགས་སྦྱར) འོད་དཔག་མེད། སྣང་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་ཟེར།

ཨ་མི་དེ་ཝ། འོད་དཔག་མེད་ལ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་ཨ་མི་ཏཱ་བྷ་ཞེས་ཟེར་རྒྱུར་ཟུར་ཆག་སྟེ། ཨ་མི་དེ་ཝ་ཞེས་མ་དག་རྒྱུན་འབྱམས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས། ཨ་མི་ཏཱ་བྷ་ཞེས་པ་འོད་དཔག་མེད་དེ་ཟུར་ཆག་པ་ཨ་མི་དེ་ཝ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཨ་སྒྱིག ཨ་ཉིག་དང་འདྲ།

ཨ་མྲ། (ལེགས་སྦྱར) རྒྱ་གར་ཡུལ་སྐད་དུ “आम” ཨཱམ་ཞེས་པ་ནང་དུ་ཚིག་གུ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཤིང་ཏོག་རོ་མངར་དང་ལྡན་པ་དེ་དང་དེའི་ཤིང་སྡོང་། ལེགས་སྦྱར་དུ་आम्रं ཨ་མྲཾ་ཞེས་འབྲི་བར་བྱེད། རྒྱ་གར་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ལྷོ་ཕྱོགས་ལ་མང་། དབྱིན་ཇིས

Mango མེང་སྒོ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡང་རྒྱ་མིའི་སྐད་ “མང་གོ” འམ་ “མང་གོ་ཕྲ” ཟུར་ཆག་པའོ། །འདི་ལ་ལེགས་སྦྱར་དུ་चूतः ཙཱུ་ཏཿདང་། सहकारः ས་ཧ་ཀཱ་རཿཞེས་ཀྱང་བརྗོད། འདི་ལ་འབྲ་གོ་ཡང་ཟེར་ཏེ། ཐང་སན་ཅང་ལམ་ཡིག་ལས། ཨ་མྲ་ཞེས་པ་འབྲ་གོ་སྣེ་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ལས་ཆུང་བ་ནི་ཁ་དོག་སྔོན་པོ་སྨིན་པ་ན་སེར་པོར་འགྱུར་རོ། །ཆེ་བ་ནི་སྨིན་པ་ཡང་སྔོན་པོར་གནས་པ་སྣེ་རིགས་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

ཨ་མྲི་ཏ། (ལེགས་སྦྱར) བདུད་རྩིའི་སྐད་དོད་ཨ་མྲི་ཏ་ཞེས་པའི་ཨ་དགག་སྒྲ། མྲི་ཏ་འཆི་བ་ཡིན་པས། བསྒྱུར་ན་འཆི་མེད་ཅེས་པ་ཡིན།

ཨ་ཙ་མ། ཨ་ཁ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག ཡིད་ཕམ་པ། ཕངས་པ། སྙིང་རྗེ་བ་བཅས་ཀྱི་ཚིག་སྟེ། པཎྜི་ཏ་མྲི་ཏི་ཛྙཱ་ན་བོད་དུ་བྱོན་ཏེ་ཐོག་མར་འགྲོ་དོན་ཆེར་མ་བྱུང་བར་ཁམས་སུ་འཁྱམས་ཏེ་ལུག་རྫི་ཡང་མཛད་ཚུལ་ཕྱིས་ཇོ་བོ་རྗེས་ཐོས་པ་ན། ཨ་ཙ་མ་ཁྱེད་བོད་བསོད་ནམས་རེ་ཆུང་། ངེད་རྒྱ་གར་ཤར་ནུབ་གཉིས་ན་པཎྜི་ཏ་ཞིག་ལ་ཇོ་བོ་མྲི་ཏི་ཛྙཱ་ན་ལས་ལྷག་པ་གསུངས་ནས་ཕྱག་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་སྤྱན་ཆབ་ཕྱུང་བར་བཞུགས། ཞེས་ལོ་རྒྱུས་དག་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །

ཨ་ཙ་ལ། (ལེགས་སྦྱར) མི་གཡོ་བ་སྟེ། གསང་འདུས་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག ངེས་ཚིག་ནི། ཨ་ནི་དགག་སྒྲ་དང་ཙ་ལ་གཡོ་བའོ། །

ཨ་ཙ་ར། སློབ་དཔོན། ཨ་ཙ་ར་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཨ་ཙརྱ་ཟུར་ཆག་པའོ། །བོད་པས་འདི་རྒྱ་གར་གྱི་ཧི་ནྡུའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ “साधु” “སཱ་དྷུ” འམ་ཐུགས་པ་ལུས་གཅེར་རམ་ཡང་ན་གོས་དམར་སེར་གྱོན་པ། སྐྲ་དང་ཨོག་ཚོམ་རིང་ལ། ལག་ན་རིལ་བ་སྤྱི་བླུགས་ཐོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད། རྒྱ་གར་བས་དེ་ལ་ཛོ་གི་ཟེར། (ཛོ་གིའི་འགྲེལ་བཤད་དང་དོགས་གཅོད་སོགས་ཛོ་གི་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས) བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་འདི་ལེགས་སྦྱར་ཡིན་པར་བྲིས་མོད། དོན་ལ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་སྦྱར་ཟུར་ཆག་པའོ། །བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། འདི་སློབ་གཉེར་བ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་ཐུགས་མཁན་རྣལ་འབྱོར་པ། བཞད་གད་སློང་མཁན་བཅས་ཀྱི་དོན་ལ་བཤད་ཀྱང་། དང་པོ་དང་ཐ་མ་ལ་དཔྱད་དོ། །

ཨ་ཙི་བ། འཇིགས་སྣང་སློང་མཁན། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༡༨༡ན༥ལས། རི་བོང་དག་གིས་སྒྲ་དེ་ཐོས་ནས་ཙལ་ཙལ་ཟེར་བ་ཞེས་པའི་སྒྲོག་ཚགས་ཨ་ཙི་བ་ཞིག་ཡིན་པར་བཏགས (མ་དཔེ་ལ་བརྟགས་ཞེས་བྲིས་འདུག) ཏེ་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཨ་ཡི། (ལེགས་སྦྱར) འབོད་ཚིག འབོད་པ། ཀྱེ་དང་ཀྭ་སོགས་ལྟ་བུ། རང་ལས་དམན་པ་ལ་འབོད་པར་འཇུག་པ་ལའང་བཤད། ཅེས་སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ན་གསལ།

ཨ་ར་ལི། (ལེགས་སྦྱར) ཨ་ར་ལི་ནི་རྩེད་མོའམ་རོལ་པར་བསྒྱུར་ཏོ། །ཞེས་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ།

ཨ་རིང་པོ། ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཨ་རིང་པོ་ནི། ཤད་དང་བཅས་པའི་ཨ་ལ་དེ་ལ་ཟེར། བོད་ཡིག་གི་གཟུགས་སུ་བྱས་ན། ཨཱ་ཞེས་འ་ཆུང་བཏགས་པའི་ཨ་ལ་དེ་ལ་ཟེར།

ཨ་རེ། ཐུགས་མཉེས་པའམ་སེམས་དགའ་བའི་ཚིག རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྲན་ལྟ་བུའི་སེམས་ནི། ངན་ལས་ཐམས་ཅད་ཉམས་སུ་བླང་བ་ལའང་ཡི་མི་འཕྲིག་པར་བསྒྲུབ་པ་སྟེ། གཙང་དུ་ལོ་པཎ་ཀུན་ལ་གནས་རྫབ་གསེབ་ཅིག་བྱུང་བས་སྟོན་པས་ན་བཟའ་ཐམས་ཅད་གསིལ་ནས་རྫབ་རྣམས་ཕྱགས་ཏེ་ག་ནས་བྱུང་ཆ་མེད་པར་ས་དཀར་སྐམ་པོས་གཡོགས། ཇོ་བོའི་མདུན་ན་མཎྜལ་ཞིག་ཀྱང་ཕྲུབ་འདུག་པས། ཇོ་བོའི་ཞལ་ནས། ཨ་རེ་ཁྱོད་ལྟ་བུ་ཞིག་རྒྱ་གར་ནའང་ཡོད་གསུང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དང་། ཤར་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ཁྱིམ་པ་ལས་ཀས་བྲེལ་བའི་དུས་སུ་གོས་བཟང་བཟང་གྱོན་ལ་དེ་ན་ཕར་སོང་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཨ་རེ་སྐྱིད་སྙམ་ནས། མ་འོངས་པ་ན་རབ་བྱུང་གི་བག་ཆགས་འཇོག་གསུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཨ་རོ་ལི་ཀ། (གསང་སྔགས) (ལེགས་སྦྱར) འཁོར་བ་འདས་ཏེ། འོད་དཔག་མེད། ངེས་ཚིག་ནི། ཨཱ་ནི་མ་ལུས་པའོ། །རོ་ནི་འཁོར་བའོ། །ལི་ཀ་ནི་དེ་ལས་འདས་པས་ན་ཨཱ་རོ་ལི་ཀ།

ཨ་རོ་ག༷ (འདུལ་བ) (ལེགས་སྦྱར) ནད་མེད་པ། འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་སྦྱར་ན་གསལ། a-roga अरोग

ཨཱ་རོག་གྱ༷ (འདུལ་བ) (ལེགས་སྦྱར) ནད་མེད་པར་གྱུར་ཅིག ཨ་རོ་ག་ཡ་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་བསྒྲག a-rogya आरोग्य འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་༢༧བ༢ལས། ཨ་རོག་གྱ་ཞེས་བྱས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནད་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱ་བའི་ཤིས་པ་བརྗོད་དེའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཨ་རོག གྲོགས་པོའམ། གྲོགས་པོ་ཞེས་འབོད་པའི་ཚིག་ཅིག འདི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཨ་རོག་གྱ་ཟུར་ཆག་པར། ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེའི་དག་ཡིག་ཐོན་མིའི་དགོངས་རྒྱན་ལས། ཨ་རོག་ནི། གྲོགས་པོ་སྟེ་ནད་མེད་པའི་སྐད་དོད་ཨ་རོག་གྱ་ (མ་དཔེར་ཨ་རོ་ཀྲ་ཞེས་གསལ) ཟུར་ཆག་པ་ཡིན་པར་རྗེ་བྲཧྨའི་མདོ་རྩའི་བརྗེད་བྱང་དུ་གསུངས། ཞེས་གསུངས་སོ། །བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཨ་རོགས་ཞེས་བྲིས་སོ། །

ཨ་རོག་ཤྱཱ། (འདུལ་བ) ཨ་རོག་གྱཿདང་འདྲ། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྲིས། འདི་ཨ་རོག་གྱཿཞེས་པ་སྒྲ་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཨ་ལམ་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར། (གསང་སྔགས) ཨ་ཡིག་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལམ་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གྱུར་ཅེས་པའི་དོན། དེ་ཡང་“ཨ”ནི། “अब्ज:” ཨབྫཿཞེས་པའི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཟླ་བའི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །

ཨ་ལི། (བརྡ་རྙིང) ཨ་ཕྲེང་། ཨ་ཨ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དབྱངས་ཡིག་རྣམས། སྒྲ་བཤད་ནི། ཨ་ནི་ཨ་ཨ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དབྱངས་ཡིག་རྣམས་ཡིན་ལ། ལི་ཞེས་པ་ནི། ཨཱ་ལི་ཉཱི་སྟེ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཕྲེང་བའི་སྐད་དོད་དོ། །དེས་ཀ་ལི་ལའང་རིགས་འགྲེ།

ཨཱ་ལི། (བརྡ་རྙིང) ཨ་ལི་དང་འདྲ།

ཨ་ཤྭ། (ལེགས་སྦྱར) རྟ།

ཨ་ཤྭཏྠཿ (ལེགས་སྦྱར) ཤིང་མྱ་ངན་མེད་དེ། བྱང་ཆུབ་ཤིང་གི་མིང་། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཤིང་ལ་ཕོ་མོའི་ཤིང་གཉིས་ཡོད་པའི་མོ་ལ་ཨ་ཤྭད་ཐ་ཟེར་ཏེ། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྐོར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ལས། །ཨ་ཤྭད་ཐ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཤིང་ལ་ཕོ་མོའི་ཤིང་གཉིས་ལ་ཕོ་ལ་པི་པྤལ་དང་མོ་ལ་ཨ་ཤྭད་ཐ་ཟེར། ལོ་འདབ་སོགས་བྱང་ཆུབ་ཤིང་དང་ཁྱད་མེད་ཅིང་ལོ་མ་རྣོ་པོ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཐུབ་དབང་ལ་བསྟོད་པ་ལས། མཁས་པའི་སྐྱེ་བོས་བསྟེན་པའི་མ་ག་དྷ། །མི་མཛེད་ཞིང་གི་སྙིང་པོ་རྡོ་རྗེའི་གདན། །གང་དེར་ལེགས་སྦྱད་བརྒྱུས་བསྐྱེད་བྱང་ཆུབ་ཤིང་། །ཨ་ཤྭད་ཐ་ཞེས་གྲགས་པ་དེའི་དྲུང་དུ། །ཁྱམས་པའི་མཚོན་གྱིས་བདུད་སྡེའི་དཔུང་བཅོམ་ནས། །ཞེས་གསུངས། བྱང་ཆུབ་ཤིང་ཞེས་པ་གཟིགས། རྟ་གནས། ཁྱད་པར་གནས། འཕགས་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན་གསལ།

ཨ་ཤྭད་ཐ། (ལེགས་སྦྱར) ཨ་ཤྭཏྠཿདང་དོན་འདྲ།

ཨ་སུ་ར། (ལེགས་སྦྱར) ལྷ་མ་ཡིན། ངེས་ཚིག་ནི། ཨ་ནི་དགག་སྒྲ། སུ་ནི་བཅུད་དེ། བཅུད་དང་མི་ལྡན་པ་ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་བ་མོ་༡༥༩བ༣ལས། རྒྱ་མཚོ་བསྲུབས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བཅུད་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཏུ་བྱས་ཏེ། ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཐོབ་པས་ཨ་སུ་ར་ཞེས་བྱ་སྟེ། བཅུད་དང་མི་ལྡན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་བཅུད་ཅེས་པ་གཙོ་བོ་བདུད་རྩིའི་བཅུད་ལ་གོ་དགོས། ཆང་ལའང་གོ་རུང་ངོ་། །

ཨ་སོབ། ཁྲི་ཨ་སོབ།

ཨ་ཧོ། (ལེགས་སྦྱར) ཨེ་མའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་པའོ། །

ཨ་ཧོ་མཧཱ་སུ་ཁ། (ལེགས་སྦྱར) ཨེ་མ་བདེ་བ་ཆེན་པོ། ཞེས་པའི་དོན། རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པས། སྔགས་དེའི་དོན། ཀྱེ་མ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་། ཁོ་བོས་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་ཏེ། ཀྱེ་མ་ཞེས་པ་ཡིད་སྐྱོ་བ་དང་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས་སོ། །

ཨཀྵཱ་ར། (ལེགས་སྦྱར) ཡི་གེ་དང་འགྱུར་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གསུང་།

ཨང་ཀ་མ་འཁྲུགས་པ། གོ་རིམ་མ་འཁྲུགས་པ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཆོས་ནན་ཏུར་བྱེད་ན་ཤེས་དགོས་ཏེ་ཚེ་ཐུང་འདི་ལ་མི་རྫོགས་པས་དལ་འབྱོར་གྱི་ཨང་ཀ་མ་འཁྲུགས་པར་བྱས་ལ་ཐོས་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་དུ་བྱ་སྙམ་དུ་བསམ། ཞེས་གསུངས།

ཨང་ག (ལེགས་སྦྱར) ཨཾ་ག་དང་འདྲ།

ཨཾ་ག (འདུལ་བ) (ལེགས་སྦྱར) ཨང་ག་ཞེས་ཀྱང་འབྲི་བར་བྱེད། དེ་ནི་དེང་སང་གི་Bhagalpur ཞེས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དེ་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པར་སྣང་ཞིང་། Bhagalpur ནི་ཕི་ཧཱར་མངའ་སྡེའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག་གི་མིང་ཡིན། སྔོན་ཡབ་ཟས་གཙང་གི་དུས་སུ་ཨཾ་གའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་ཉེ་འཁོར་གྱི་རྒྱལ་ཕྲན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས་གཡུལ་དམག་གི་སྒོ་ནས་སྟོབས་ཆེ་ཤོས་སུ་ཡོད་ཅིང་། ཨང་གའི་རྒྱལ་པོས་མ་ག་དྷའི་རྒྱལ་པོ་པདྨ་ཆེན་པོ་ (རྒྱལ་པོ་པདྨ་ཆེན་པོ་ནི་ནང་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོའི་ཡབ་ཡིན) ཡང་དམག་གིས་བཙིགས་ཤིང་ཟླ་བཀོང་སྟེ་ལོ་ཐང་དང་དཔྱ་ཕབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཕྱིས་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་ཨང་གའི་རྒྱལ་པོ་བསད་ནས་མ་ག་དྷ་སྟོབས་ཧ་ཅང་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ ཀ ༡ན༣ན་གསལ་ལོ། །སྔོན་རྒྱ་གར་ན་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དྲུག་ཏུ་གྲགས་པའི་ཡ་གྱལ། ཙམ་པ་ཞེས་པ་ཡང་ཨང་གའི་གྲོང་ཁྱེར་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ ཀ ༨ན༣ལས། གཞོན་ནུ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་ཨང་གའི་རྒྱལ་པོ་བསད་དེ་གྲོང་ཁྱེར་ཙམ་པ་རང་གི་ལག་ཏུ་ཐོབ་ནས། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་སྔོན་རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་བཟོ་བོའི་གནས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཏེ་སྒྱུ་རྩལ་འགྲན་པའི་གནས་ཀྱང་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། མཛོད་བཅུ་ལས། གཞོན་ནུ་སྟོབས་ལྡན་མི་ཡིས་སེང་གེ་དེས། །ཨཾ་ག་མ་ག་དྷར་ནི་སྒྱུ་རྩལ་བསྟན། །སྐྱེ་བོ

དྲེགས་པ་ཅན་རྣམས་ཚར་བཅད་ནས། །འགྲན་ཟླ་མེད་པར་མཛད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཨམ་བན། སྔར་མན་ཇུ་གོང་མའི་སྐབས་བོད་བཞུགས་སྐུ་ཚབ། ཕྱི་ལོ་༡༦༥༣ལོར་མན་ཇུ་གོང་མའི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་ཧྲུན་ཅིས'Shunzhi Emperor (དཔེ་མང་པོར། ཧྲུན་གྲི་དང་། ཧྲུན་ཀྲི་ཞེས་སྣང་། རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པའི་རང་རྣམ་དུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང་ལས" "ཧྲུན་ཅི" ཞེས་སྣང་) ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ནག་ཏུ་པེ་ཅིང་དུ་གདན་དྲངས་ནས་རྒྱ་བོད་གཉིས་མཛའ་འབྲེལ་ཟུང་བའི་རྗེས་སུ། རྒྱ་ནག་གོང་མས་རྒྱ་ནག་གི་གཞུང་ཚབ་གི་ཚུལ་དུ་ཨམ་བན་ཟེར་བ་དེ་གཏོང་འགོ་ཚུགས་པར་སེམས། ཨམ་བན་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ལོ་རྒྱུས་མཁས་པ་དག་གིས། དབྱིན་ཡིག་གི'Ambassador "ཨམ་བ" "ས་ཌ" ཟུར་ཆགས་པ་རེད་ཅེས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མཁས་དབང་བགྲེས་པ་ཚོས་གསུང་བ་ལྟར་བདེན་པར་སེམས། ཚིག་འདི་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པའི་རང་རྣམ་དུ་ ཀཱུ་ལའི་དེབ་དང་པོ་༡༡༨ལས། སྡེ་པ་རྒྱ་རི་བ་དཔོན་སློབ་ནས "ཨམ་བན" ཆེ་དབང་དར་རྒྱས་འབོད་པར་གནང་བ་སྐྱེབས། ཞེས་གསལ་ལོ། །

ཨའུ་ཅི། མི་སྐྱོན། སྐྱོན་མི་ཡོང་ཞེས་པའི་དོན། མི་ལའི་རྣམ་ཐར་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དེབ་ཐོན་ལས། རྗེ་བཙུན་མི་ལས་བླ་མ་རྔོག་ལཁོ་བོས་ཆོས་ལ་འོངས་པ་ལགས་ཏེ། ལས་སུ་ཕྱིག་ཁོ་ན་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཟུང་ཞུས་པས། དེས་མི་སྟོ་ཨའུ་ཅི་གསུང་ནས། ཐབས་ལམ་གྱི་གདམས་ངག་རྣམས་གནང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཨཀའི་མེ་ཏོག སྲུ་བའི་མེ་ཏོག ཚེར་མའི་མེ་ཏོག ཐར་ནུའི་མེ་ཏོག་རྣམས་དོན་གཅིག དམར་མཚན་ལས། ཚེར་མའི་རིགས་དང་དུག་གི་མེ་ཏོག་ཅེས་འབྱུང་། སྨན་གཞུང་དུ། ལྷུམ་པ་ཕོ་རིགས་ལ། མེ་ཏོག་ཏ་ལོ་དང་། མོ་རིགས་ལ་རྒྱ་ལྷུམ། མ་ནིང་རིགས་ལ་ཨཀ་དང་། ཨརྐ་ཀ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བློའི་ལམ་རིམ་བརྡ་བཀྲོལ་ལས་བཤད་དོ། །

ཨར་ཀའི་མེ་ཏོག ཨཀའི་མེ་ཏོག་དང་འདྲ།

ཨརྡྷ། (ལེགས་སྦྱར) ཕྱེད་ཀ།

ཨར་པོ། ས་རྫིའི་ལས་ཀ། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་སོགས་གསུང་།

ཨར་པོ་རྒྱག ཁང་པ་རྒྱག་པའམ་རྩིག་པ།

ཨརྦུ་ཏ། (ལེགས་སྦྱར) ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ན་རི་དབུས་མཐོ་ལ་མཐའ་བ་འབྲང་རྒྱས་འདུ་བ་མཐའ་ནགས་ཚལ་མཐུག་པོས་བསྐོར་བ་རྫོ་འཛོག

ཅེས་ཀྱང་གྲགས་པ་ལ་བཞེད་ཅེས་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཀྱི་རྫོར་འགྲེལ་པར་གསུངས།

ཡར་བྱུང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས། (ཕར་ཕྱིན) རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཅིག རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་དུས་བྱོན།

ཡར་མོ་ཉིག ❶ ལ་བ་དཀར་པོ་ལྷ་བུའི་རྫོ་ལེབ་ཅིག་གི་མིང་། རི་རབ་ཀྱི་རྩེ་མོ་ན་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་བལྟ་ན་སྡུག་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད་ལ། དེའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་བྱང་ཤར་གྱི་མཚམས་ན་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ཡོད་ཅིང་། དེའི་དྲུང་ན་རྫོ་ལེབ་འདི་ཡོད་པར་མཆིམས་མཛོད་དུ་བཤད་དོ། །རྫོ་ལེབ་འདིའི་ཁྱད་ཆོས་ནི། མཆིམས་མཛོད་༣༠༨ལས། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་གི་དྲུང་ན་ལ་བ་དཀར་པོ་ལྷ་བུའི་རྫོ་ལེབ་ཅེས་བྱ་བ་ཆུ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་མཐའ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱས་འཁོར་བའི་གྲུ་བཞི་པ་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་དྲུག་དང་དཔག་ཚད་བཅོ་བརྒྱད་ཆ་གཅིག་ཡོད་པ་ཆོན་སྣ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་གིས་བཀྲ་ཞིང་རེག་ན་འཇམ་པ་མེ་ཏོག་མན་དཱ་ར་བས་པུས་ནུབ་ཙམ་དུ་ཁེབས་པ་ཡོད་དེ། དེའི་དབུས་སུ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སེང་གེའི་ཁྲི་དང་དེའི་དྲུང་ན་ཉེ་དབང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སེང་གེའི་ཁྲི་བཤམས་པ་ལ་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་འཁོར་དང་བཅས་པ་དབྱར་ཟླ་བ་བཞིར་ལྷའི་འདོད་ཡོན་ལ་རྩེ་ཞིང་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྤྱོང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་གདགས་པ་ལས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཡར་མོ་ཉིག་ལྷ་བུའི་རྫོ་ལེབ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བདེ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་སོགས་མཁས་པ་གཞན་གྱིས། ཡར་མོ་ཉིག་སྟེ་ལ་བ་དཀར་པོ་ལྷ་བུའི་རྫོ་ལེབ་ཅེས་གསུངས། ❷ (འདུལ་བ) འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་སྟན་ཐགས་མ་ཁྲ་བོ་ཞིག་གི་མིང་དུ་བཤད། རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་ ཚ ༡༧༧ན༥ལས། ཡར་མོ་ཉིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཐགས་མ་ཁྲ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོ་རྩ་བ་ལས། ཡར་མོ་ཉིག་ནི་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་བཅས་པའི་དགེ་འདུན་འདུས་པ་ལས་གཞན་པར་སྟན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེའི་དོན་ཅུང་ཁ་གསལ་བ་དེའི་ཐད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ཀྱི་འདུལ་བ་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ ཕུ ༣༧༣ན༩ན་གསལ་བས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པས། ཡར་མོ་ཉིག་ནི། སྟན་ཐགས་མ་ཁྲ་བོ་རིང་པོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་གི་མདོ་རྩ་བའི་བརྡ་བཀྲོལ་ལས་ཀྱང་། ཡར་མོ་ཉིག་ནི་དྲེའུ་རྫོག་སྟེ་ཐགས་མ་ཁྲ་བོའི་གདན། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཨརྫ་ཀ། (ལེགས་སྦྱར) མེ་ཏོག་ལྷུམ་པ། ཉི་དགའི་འབྲས་བུ། མལླི་ཀ་ནག་པོ། ཤིང་བལ་སོགས་སྣ་ཚོགས་སུ་བཤད་པ་མཐོང་། ཞེས་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་གསུང་། ཨརྫ་ཀ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་དེང་སང་གི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཚིག་མཛོད་རྣམས་སུ་ཡོད་སྐད་མི་འདུག

ཨརྫ་ཀ་ཡི་དོག་པ། མེ་ཏོག་ལྷུམ་པའི་འབྲས་བུ།

ཨཱཪྻཎ། (ལེགས་སྦྱར) གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་རིགས་ཤིག་གི་མིང་སྟེ། འཕགས་པའི་བུ་ཞེས་པའོ། །རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྐོར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ལས། ཨཱཪྻཎ་གྱི་རིགས་རྣམས་ནི། ཡུལ་དབུས་དང་། ནུབ་བྱང་གི་རྒྱ་གར་བ་ཕལ་ཆེ་བ་དང་། ཏ་ཛིག ཨར་ཉི། ཕི་གླིང་པ། ཨུ་རུ་སུ། སལྺཎ། རྒྱུག་མ། ཨོ་རྒྱན་སོགས་ནུབ་བྱང་གི་ཡུལ་མི་ཕལ་ཆེ་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པར་གསེར་གྱི་ཐང་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཨཱཪྻ་དེ་བ། (ལེགས་སྦྱར) འཛམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ། སློབ་དཔོན་ཨཪྻ་དེ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཡིན་ཞིང་། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། སིངྒ་ལའི་རྒྱལ་པོ་པཉྩ་ཤྲིངྒ་ར་ཞེས་བྱ་བའི་པདྨའི་ཚལ་དུ་སྐྱེ་འཁྲུངས། ལོ་རྒྱུས་ཅུང་ཟད་ཞིབ་པ་ནི། འཕགས་པ་ལྷ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་འདུས་པའི་དབུས་སུ། ཆོས་གསུངས་པའི་ཚེ་བྱ་རོག་གཅིག་གིས་དབུ་ལ་བྱ་ཐལ་དོར་ཏེ་སོང་ངོ་། །དེའི་འཁོར་རྣམས་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་ཏེ། འདི་ཅི་ལྟར་ལགས་ཞུས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞལ་ནས། བྱ་རོག་འདི་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ། མུ་སྟེགས་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་རྟ་དབྱངས་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །དེའི་ཚེ་འཁོར་དེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལག་ན་པདྨོ་ཞེས་བྱ་བ་འདུག་པ་དེས། མུ་སྟེགས་དེ་བདག་གིས་བཏུལ་ནས། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་སྨོན་ལམ་བཏབ། སྟོན་པས་ཀྱང་གནང་ངོ་། །དེ་ནས་དུས་ཕྱིས་སིངྒ་ལའི་རྒྱལ་པོའི་མེ་ཏོག་གི་ལྗུམ་རར་པདྨོ་རྣམས་ཉིན་མོ་ཁ་བྱེ། མཚན་མོ་ཟུམ་པ་ཡིན་པ་ལ། པདྨ་གཅིག་ཉིན་མཚན་མེད་པར་ཁ་ཟུམ་པར་གྱུར་པ་དང་། ལྗུམ་རའི་གཉེར་པས་རྒྱལ་པོ་ལ་གསོལ་བས། དེ་ལས་སྲས་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས་པའི་ལྟས་ཡིན་པས་ལེགས་པར་གཉེར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྒོའོ། །ནམ་ཞིག་ཚེ་པདྨ་ཁ་བྱེ་བ་དང་། ཁྱེའུ་མཚན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་འདུག་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་གང་ན་བཞུགས་ཟེར་བ་དང་། དེས་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྙད་པས། རྒྱལ་པོས་སྲས་སུ་བཟུང་ནས། བསྐྱེད་ཚེར་བསྲིངས་སོ། །ཆེར་སྐྱེས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་བྱོན། རྗེས་སུ་བསྟན་པ་མཐའ་དག་ཉོན་ཅིང་། ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་ནས་སློབ་དཔོན་དང་ལྷན་ཅིག་དཔལ་གྱི་རི་ལ་གཟིགས་སོ། །དེ་སྐབས་སུ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་

པ་ལས། འདི་ལྟར་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་ནི་སིངྷ་ལའི་གླིང་དུ་འཁྲུངས་པ། སིངྷ་ལའི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཤིག་སྟེ། མཐར་རྒྱལ་ཚབ་བོར་ནས། དེ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་བལྟར་འོངས་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉེ་གནས་ཉིད་དུ་གྱུར། ཅེས་གསུངས་སོ། །དུས་དེའི་ཚེ་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ན་བུད་མེད་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་གུས་པར་གནས་སོ། །བུད་མེད་གཅིག་ལ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཁྱེའུ་གཅིག་བཙས། ཆེར་སྐྱེས། སྒྲ་ཚད་ལ་མཁས་པར་བསླབས། དེར་མ་ནང་པ་ཡིན་པས་ནང་པ་ལ་གཟུད་པར་འདོད་ཀྱང་། ཕ་ཕྱི་པ་ཡིན་པས་ཁོ་མ་ཉན་ཏེ། མུ་སྟེགས་དབང་ཕྱུག་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་ཏེ། དེ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་སོ། །དེ་ནས་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་བསྒྲུབས་པས། ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་སྟེ། ཁྱོད་ཅི་འདོད་ཟེར་བ་དང་། ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་འདོད་དོ། །ཞེས་ཞུས་པས། མངལ་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐུབ་པ་མེད་པར་གྱུར་ཅིག ཅེས་མཆོག་དང་དངོས་གྲུབ་བཞི་བྱིན་ཏེ། ཁོ་རང་ལ་སྒྲ་ཚད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཐོད་རྒལ་བ་ཞིག་དང་། སྤྲིང་མོ་པཎྜི་ཏ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲ་ཚད་ཀྱི་རྩོད་པ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་དང་། ནེ་ཙོ་པཎྜི་ཏ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲ་ཚད་ལ་མཁས་པ་ཞིག་དང་། ཐོད་ལེ་ཀོར་པཎྜི་ཏ་ཞེས་པ་ས་ལ་སྦྱར་བ་ཙམ་གྱིས་སྒྲ་ཚད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཡི་གེ་རང་བྲིས་སུ་འོང་བ་ཞིག་སྟེ། བཞི་བྱིན་ནོ། །དེ་བཞིས་མ་ཐུབ་ན། ང་རང་སྙིང་གི་དཀྱིལ་དུ་ཞུགས་ལ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་བོ། །ཞེས་ཁས་བླངས་སོ། །དེ་ནས་དེས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ནང་པའི་པཎྜི་ཏ་རྣམས། འོ་ཅག་རྩོད་པ་བྱེད་དགོས། ཁྱེད་རྒྱལ་ན་ང་རང་ཆུ་བོ་གངྒཱ་ལ་འཆིར་འགྲོ་ཡི། ང་རྒྱལ་ན་ཁྱེད་རྣམས་ངའི་གྲུབ་ལ་འཇུག་དགོས་ཤིང་། ཁྱེད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱང་བསྲེག་དགོས་ཟེར་ཏེ། རྩོད་པ་བྱས་པས། ཕོ་རྒྱལ་ནས་ནང་པའི་བསྟན་པ་བཤིག་གོ། དེ་བཞིན་དུ། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འང་བྱས་ནས། མ་ལ་ངས་འདི་ལྟར་བྱས་སོ་ཞེས་བསྒྲགས་པ་དང་། མའི་བསམ་པ་ལ། ཀྱེ་མ་འདི་ནང་པའི་པཎྜི་ཏ་ཞིག་གིས་ཚར་བཅད་ནས་ནང་པ་ལ་བཙུད་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྟའི་ལུས་ཙམ་ལ། རྒྱ་གར་ཤར་དང་ལྷོ་ན་རྟའི་རྔ་བ་ཙམ་ཡང་མེད། དེ་གཉིས་ན་ནང་པའི་པཎྜི་ཏ་མཁས་པར་ཚུད་པ་ཙམ་ཡང་མེད། དེ་དག་ཕམ་པར་བྱས་པས་མཁས་པར་ཡང་མི་ཆ། བསྟན་པ་རྫོགས་པ་དང་། པཎྜི་ཏ་མཁས་པ་ཡུལ་དབུས་ན་ན་ལེནྡྲ་ལ་སོགས་པ་ན་ཡོད་པས། དེ་དག་ལས་རྒྱལ་ན་མཁས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། ཕོང་རྒྱལ་སྐྱེས་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་མིང་མེད་པར་བཅོམ་ལ་མུ་སྟེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་གཞུག་སྙམ་སྟེ། ཡུལ་དབུས་སུ་ཕྱིན་ནོ། །དེར་ན་ལེནྡྲ་དང་ཉེ་བའི་གྲོང་ཞིག་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། བུད་མེད་གཅིག་ལ། ན་ལེནྡྲ་གང་ན་ཡོད། ཅེས་དྲིས་པ་ན་ལྷུན་པོ་ན་ལེནྡྲ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །ཟེར་རོ། །དེར་ཕོའི་བསམ་པ་ལ། འདི་ནི་ལ་ཉེ་ངན་ནོ་ཞེས་སེམས་བཞིན་

དུ་སོང་སྟེ། ན་ལེནྡྲ་ར་ཕྱིན་ནོ། །གནས་དེ་ན་གཙྭོ་ལ་ཆེན་པོ་བདུན། ལྷ་ཁང་ཆེན་པོ་བཅུ་བཞི། པཎྜི་ཏ་མཁས་པ་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པ། དེར་ཕྱིན་ཏེ། ང་མུ་སྟེགས་ཧ་དབྱངས་བྱ་བ་ཡིན། ཁྱེད་དང་རྩོད་པ་བྱེད། ཁྱེད་རྒྱལ་ན་ང་རང་ཆུ་བོ་གངྒཱ་ལ་འཆིར་འགྲོ། ང་རྒྱལ་ན་ཁྱེད་རྣམས་ངའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་འཇུག་དགོས་ཤིང་། ཁྱེད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱང་བསྲེག་དགོས་ཟེར། དེའི་དཔང་པོ་རྒྱལ་པོ་ལ་འཚོལ་བ་ཡིན་པས། དུས་ཐོབ་ཅིག་ཟེར་བས། དེར་ནང་པ་རྣམས་གྲོས་བྱས་པས། འདི་མདོ་ནས་བསྟན་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པར་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན། རྒྱ་གར་ཤར་དང་ལྷོའི་ནང་པ་ཐམས་ཅད་ཕམ་པར་བྱས་འདུག་པས། འ་ཅག་གིས་མི་ཐུབ། དཔལ་གྱི་རི་ནས་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་སྤྱན་དྲང་བར་བྱ། དེའི་ལོང་ཡོད་པར་བྱའོ། །ཟེར་ཏེ། ཞག་སུམ་ཅུ་ནས་རྩོད་དུས་བྱས་སོ། །དེར་ཁོས་ཀྱང་གཞན་ཞིག་སྦྲོན་པར་ཤེས་ཏེ། རེ་ཞིག་ཁྱེད་དང་རྩོད་པ་བྱེད་ཀྱི། ཕྱི་པ་ནང་དུ་མ་འགྲོ། ནང་པ་ཕྱི་ལ་མ་འགྲོ་ཟེར་ནས། ཁོ་སྒོ་ལ་ཉལ་ནས་ཕྱི་ནང་གི་འགྲུལ་བཅད་དོ། །དགེ་འདུན་རྣམས་གདུགས་ཚོད་གསོལ་བའི་བར་ལ་མགོ་ལ་དབྱུག་གུས་རྡེག་ཅིང་ཁྲངས་བྱེད་དོ། །དེར་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས། སློབ་དཔོན་ཡབ་སྲས་སྤྱན་འདྲེན་པ་ལ། མི་ཕྱིན་ཀྱང་དུས་ལ་མི་སླེབས། ཆོས་སྐྱོང་མགོན་པོ་ལ་གསོལ་བ་གདབ་བོ། །ཞེས་གྲོས་བྱས་ནས། ཞུ་འབུལ་གྱི་འཕྲིན་ཡིག། ཤིན་ཏུ་འཁུར་དཀའ་ཁུར་གྱིས་དུབ་ཁྱུ་མཆོག་རྣམས་ནི་ཁྱོད་ལ་གསོལ་འདེབས་ན། །ཀྱེ་མ་རྒྱ་མེད་ཉིད་དུ་རལ་པ་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་རབ་ཏུ་འཕྱུག་བྱེད་དམ། འདི་ན་ཐུས་ལྡན་གཞན་མེད་འཁོར་ལོ་བྱིང་བ་ཅན་གྱི་ཤིང་རྟ་སྒྱུར་དུ་ཙོངས། །བལྟ་ཞིང་འདུག་གམ་ཡུན་རིང་གནས་ཀྱང་འདི་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་ཁུར་ཡིན་ཐུག་ལ་ལོངས། །ཞེས་པ་བྲིས་ཏེ་གཏོར་མའི་སྟེང་དུ་བཞག་ནས། མགོན་པོ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། བྱ་རོག་གཅིག་བྱུང་སྟེ། འཕྲིན་ཡིག་མཆུས་བླངས་ཏེ། འཕུར་ནས་སོང་། དེར་མགོན་པོ་དེས། སློབ་དཔོན་ཡབ་སྲས་གཉིས་ལ་འཕྲིན་ཡིག་གཏད་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་གཟིགས་ནས་མུ་སྟེགས་ཧ་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཉམས་དམས་པར་བྱས་ཡོད་པར་འདུག །དེ་བཟློག་པ་ལ་ང་འགྲོ་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་པ་ལྷའི་ཞལ་ནས། སློབ་དཔོན་གཤེགས་མི་འཚལ། བདག་ཕྱིན་ནས་དེ་འདུལ་ལོ་གསུང་། དེར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་ཐུབ་མི་ཐུབ་བལྟའོ་གསུངས་ནས། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཁོའི་གྲུབ་མཐའ་གཟུང་། འཕགས་པ་ལྷས་བཀག་པས། ལན་གསུམ་ཁོང་རྒྱལ་ནས། མུ་སྟེགས་ངན་པ་དེ་ཁྱེར་བྱས་ཏེ། མཆིལ་ལྷམ་འཕངས་སོ། །དེར་འགྲོད་པ་སྐྱེས་ནས། སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་ནས། དེ་ལ་ཉེས་པ་མེད། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་ཐུབ་པར་འདུག་པས་སོང་ཞིག་གསུངས། རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་འོངས་པས། ལྷ་མོ་གཅིག་སྨན་སློང་བ་ལ་སྨན་བྱིན་ནོ། །དེ་ནས་ན་ལེནྡྲ་ར་ཕྱིན་ནས། ཚ་ལེན་པ་ལ། ང་འོངས་སོ་གྱིས་བྱས་པས། དེ་ན་རེ། ང་འོངས་སོ་ཟེར་བའི་

བཙུན་ཆུང་གཅིག་འདུག་ཟེར། དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས། དེ་སྲུའི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་མི་ཤེས་པས་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཆུ་ལུག་མིག་གང་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་ཀླུགས་ནས་བསྐུར་བཏང་བས། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེས་ཁྲུས་བྱས་ཆུ་མ་གོད་པར་སློག་བཏང་བས། འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་ཏེ། ཆུ་ལེན་གྱི་ཆ་ལུགས་སུ་སྤྲུལ་ལ་བྱོན་ཅིག །ཅེས་ཞུས་པས། དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ། ནང་དུ་བྱོན་པའི་ཚེ། ཆུ་ལེན་གྱིས་ཁོ་ལ་ཕྱག་བྱ་དགོས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཁོའི་མགོ་ལ་རྡོག་པ་བཞག་སྟེ་བྱོན་ནོ། །དེར་དགེ་འདུན་གྱི་གྲལ་གྱི་སྨད་ཀྱི་ཆར་བཞུགས་པ་དང་། ཁོས་བགྲངས་པས་གྲངས་ལྷག་ནས། ཐོན་མེད་པའི་མགོ་ཀླམ་ག་ན་ཡོད་ཟེར་བ་ལ། མགོའི་སྟེང་ན་ཡོད་ཅེས་བྱས་པ་དང་། ཁོས་རྫོད་པ་བྱེད་པར་ཤེས་ཏེ། བྱིའུ་གཅིག་ཆང་པར་བཟུང་ནས། འདི་ཤི་བའམ་མ་ཤི་བ་ཡིན་ཟེར། དེ་ཁྱོད་ལ་རག་ལས་སོ། །ཞེས་བརྗོད། ཐེམ་པའི་སྟེང་ན་འདུག་སྟེ། ང་ཕྱི་ན་འདུག་གམ་ནང་ན་འདུག་ཟེར། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོད་ལམ་ལ་རག་ལས་ཞེས་བརྗོད་པས། སྤོབས་པ་ལན་མེད་དུ་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས། ཕྲིང་མོ་དང་། ནེ་ཙོ་དང་། ཐོད་ལེ་ཀོར་པཏྲཱི་ཏ་གདའོ། །ཞེས་ཞུས་པས། དེའི་གཉེན་པོར་དགེ་བསྙེན་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། བྱི་ལ་དང་། མར་ནག་རྣམས་སྟ་གོན་བྱས་སོ། །དེར་ཡང་རྫོད་པ་བྱེད་པའི་དོ་ཐུབ་དབུས་སུ་རྒྱལ་པོ། གཡས་སུ་སློབ་དཔོན། གཡོན་དུ་ཏ་དབྱངས་ཀྱི་ཁྲི་བཤམས། ཁོའི་ཁྲིའི་སྟེང་གི་ཆར་སྐྲ་རྙིང་ལ་སོགས་པ་མི་གཙང་བའི་རྫས་བཞག་གོ། ནང་པས་ཁྲི་ལ་སོ་སོར་འཁོད། འཁོར་རྣམས་ཀྱང་འཁོད་པ་དང་། ཁ་ན་རེ། མིག་གཅིག་པ་འདི་ཅི་འདྲ་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས། དྲག་པོ་མིག་གསུམ་ལྡན་ཡང་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་མེད། །བརྒྱ་བྱིན་མིག་སྟོང་ལྡན་ཡང་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་མེད། །ཡླུཏྲ་དེ་བ་མིག་གཅིག་པོ་ཉི་གང་ཡིན་དེས། །སྲིད་པ་གསུམ་པོ་མ་ལུས་པ་ཡི་དེ་ཉིད་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས། དེར་ཁོའི་རལ་པ་བཏེག་སྟེ་མིག་གཅིག་བསྟན་པ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ཡང་ངོ་མཚར་ཆེ་རྒྱུ་མེད་ཅེས་ཞབས་མཐིལ་ནས་ཀྱང་མིག་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དབང་དུ་བཞག་ནས། རྩོད་པ་དང་། དང་པོ་ཀུན་གྱི་གོ་ཡང་། ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་གྲུབ་མཐའ་ཤིན་ཏུ་ཆ་སྤྲ་བར་གྱུར་ཏེ། རྗེས་སུ་བརྗོད་པའི་དབང་པོས་རྗེས་བརྗོད་མ་ཟིན། ཤགས་འཆེད་པའི་དབང་པོས་ཤགས་མ་ཐེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ཚར་གཅོད་མ་ཤེས་པ་དང་། ཁོ་ན་རེ། ལྷུན་དཔྱད་ལ་འདྲིའོ་ཟེར་བས། བ་ལང་ཧྲི་བཀུག་ནས་དྲིས་པས། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་ཟེར་བ་དང་། ཁོ་ན་རེ། ད་རྫུ་འཕྲུལ་འགྲན་པས། ཁྱོད་རང་ནམ་མཁའ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་བྲིས། ཡང་ན་ཁྱེད་རང་བསྒྲུབས་ཟེར་བ་ལ། ཁོ་འདྲིར་བཙུག་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྒྲུབས་སོ། །ཡང་ན་ང་ནམ་མཁའ་ལ་འཕུར། ཡང་ན་ཁྱོད་འཕུར་ཟེར་བ་ལ། ཁྱེད་རང་འཕུར་གསུངས་པས། ཁོ་རྒྱང་རིང་པོར་འཕུར་བས། སློབ་དཔོན་ཡུམ་ཆེན་མོའི་སྐུ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཅིག་ཏུ་སྤྲུལ་ནས། ཁོ་པུས་མོའི་

ལྷ་ངའི་བར་དུ་ཕྱག་གིས་ཐལ་མོས་བཀག་སྟེ་འཕུར་གསུངས་པས། དེར་ཁོས་འཕུར་མ་ནུས། དེ་ལྟར་རྩོད་པ་དང་། ནུས་པ་དང་། རྫུ་འཕྲུལ་གང་ལའང་འགྲན་མ་ནུས་པར་ཤིན་ཏུ་ངོ་ཚ་སྟེ། དབང་ཕྱུག་སྙིང་ལ་ཞུགས་ཏེ་བྱིན་གྱིས་རློབ་པར་ཁས་བླངས་པ་དང་། མི་གཙང་བའི་རྫས་ཀྱིས་འཁོར་མ་ནུས་པས། ལྟས་མང་པོའི་ངོར་བསྒྲུས་སོ་ཞེས་སྨྲེ་སྔགས་བཏོན་ནས། སྔར་གྱི་ང་རྒྱལ་ཆེས་པས་ཤིན་ཏུ་སྐྱེངས་ཏེ། ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་འགྲོའོ་སྙམ་སྟེ། བྲོས་སོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་བདས་པས། ནམ་མཁའ་མཐོ་སར་ཕྱིན་པས། ད་ཁྱོད་འདི་ནས་ཡར་འགྲོ་ན། རླུང་སྤུ་གྲི་ཅན་གྱིས་ལུས་དུམ་བུར་གཏུབ་པ་ཡོད་གསུངས་པས། ཡོད་པ་ཅིས་ཤེས་ཟེར། ཁྱོད་རང་རལ་པ་གཅིག་ཆོད་ལ་འཕེངས་དང་བྱས། ཁོས་དེ་ལྟར་བྱས་པས་སྐྲ་དུམ་བུར་སོང་བས། ཁོ་བྲེད་དེ་འགྲོ་མ་ནུས། དེར་ཁྲིད་ནས་འོངས་ཏེ། རལ་པ་བྲེགས་ཤིག་བྱས་པས། ཁོ་ན་རེ། རལ་པ་མི་འབྲེག ང་རང་གཏྲར་འཆིར་འགྲོ། ཟེར་ཡང་རལ་བྲེགས་ནས་བཀའ་སྡེ་སྡོད་མང་པོ་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གཅིག་ཏུ་བཙུག་སྟེ། སྒོ་ལྕགས་བཙུག་བཞག་པས་ཁོ་སྐྱོ་སྟེ། མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཁྱད་པར་རྣམས་བལྟས་པས་རང་གི་ལྟ་བ་ལོག་པར་སྐྱུད་པ་ནོར་བར་གོ། རྒྱུ་འབྲས་ཁྱད་དུ་བསད་པི་སྡིག་པས་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་གོ་ནས། ཤིན་ཏུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་དེ། ཉེས་པ་ལྕེ་འདིས་བྱས་པས་ལྕེ་གཅོད་ཟེར་ཏེ། སྐྱེ་ཚང་ནས་སྤུ་གྲི་བླངས་པས། དེ་ལྟར་བྱེད་མ་སྟེར། དོ་ནུབ་རྨི་ལམ་ན། སྔར་བྱས་ལས་ལ་འགྱོད་པ་སྐྱེས་པས་ཀྱང་འབྱུང་ན་ང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པར་ཞུགས་ནས། ལས་རྒྱུ་འབྲས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ན་སྡིག་པ་འདག་གོ། ཞེས་ལུང་བསྟན་བྱུང་བས། མདོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་སོགས་བལྟས་ཏེ། ལས་རྒྱུ་འབྲས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས། དགེ་བ་བཅུ་དང་། རྩ་ལྟུང་བཅུ་བཞི་དང་། བླ་མ་ལྔ་བཅུ་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་དོ། །ཨཱརྱ་དེ་བ་དེ་བླ་མར་བྱས། གདམས་པ་ཞུས། ཉམས་སུ་བླངས་པས་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་བོ། །ཨཱརྱ་དེ་བ་ནི། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས། གཞན་ཡང་རབ་བྱུང་དམ་པ་ནི། །སིངྷ་ལ་ཡི་གནས་ན་གནས། །འཕགས་པ་མིན་ལ་འཕགས་པའི་མིང་། །ཕ་རོལ་རྒོལ་བ་བཟློག་ནས་ནི། །མུ་སྟེགས་ཅན་གྱིས་སྔགས་སྲུང་དཀྲུང་། །ཞེས་པ་དང་། དུས་འཁོར་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། དགེ་བཅུའི་ལམ་གྱིས་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་འཕགས་པའི་ལྷ། །ཞེས་ལུང་བསྟན་པའི་སློབ་དཔོན་དེས། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བསྟན་བཅོས་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། དབུ་མ་ལག་པའི་ཚད། འཁྲུལ་པ་བཟློག་པ་རིགས་གྲུབ་པ། གྲུབ་པའི་མཐའི་རྣམ་དབྱེ་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་དང་། སྔགས་ཕྱོགས་ལ་རིམ་ལྔའི་དོན་འགྲེལ། སྤྱོད་པ་བསྡུས་པའི་སྒྲོན་མ་དང་། སེམས་དབེན་སྟོན་པ་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྦྱོང་། སྒྱུ་ལུས་སྟོན་པ་ངག་བྱིན་རླབས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་མཛད་དོ། །འོད་གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་སྟོན་པ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་

པའི་རིམ་པ་མཛད་ཟེར་ཏེ། འདི་ནས་བསྟན་བཅོས་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམས་སུ་དྲངས་པ་ཡང་མི་སྣང་ཞིང་། ཚིག་དོན་ལའང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞི་བག་རེ་སྣང་ངོ་། །རོ་སྲེག་གི་ཚོ་ག་དང་། ཡ་ར་ལ་ལྭ་ཚུལ་བཞིར་བཤད་པ་མཛད་ཟེར། བརྟག་པའི་གནས་སོ། །ཨཱརྱ་དེ་བས་མཛད་ཟེར་བའི་སྒྲོན་གསལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ནི། བོད་གཅིག་གིས་བྱས་པར་སྣང་སྟེ། ཇོག་ཨཱརྱ་དེ་བ་ཡིན་ནམ་བརྟག་པར་བྱའོ། །བུ་སྟོན་གསང་འདུས་ཆོས་འབྱུང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཨི། ཆང་གི་མིང་། དབྱི་ཞེས་ཀྱང་འཐད།

ཨི་ཏིག་པ། ཨི་ཐིག་པ་དང་འདྲ།

ཨི་ཐི་བ། སྙིང་པོ། རྣལ་མ། ཡང་དག་པ་བཅས་ཀྱི་དོན། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲིས་ལན་བློ་བཟང་བཞད་པའི་སྒྲ་དབྱངས་ལས། སྐྱབས་འགྲོའི་ངོ་བོ་ཨི་ཐི་བ། །བདག་ཉིད་ལྷག་པར་འཛིགས་པ་དང་། །དཀོན་མཆོག་སྐྱོབ་པའི་ནུས་ལྡན་དུ། །ཤེས་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱབས་འགྲོ་ལ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཁྱོད་ཉིད་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཨི་ཐིག་པ། ཡང་དག་པ། དཔྱིས་ཕྱིན་པ། གནད་དུ་འཁེལ་བ། བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དུ། རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་ཨི་ཐིག་པ་ཇི་ལྟ་བཞིན་དུ་ལོངས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཨི་དཾ། (ལེགས་སྦྱར) འདི།

ཨི་དཾ་གུ་རུ་རཏྣ་མཎྜ་ལ་ཀཾ་ནིརྱཱ་ཏ་ཡ་མི། (ལེགས་སྦྱར) དཀྱིལ་འཁོར་འདི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ངེས་པར་འབུལ་བར་བགྱིའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ། །ཞིབ་པར་ཁོ་བོས་བྲིས་པའི་མཎྜལ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཨཱི་ཤྭ་ར། (ལེགས་སྦྱར) དཀོན་མཆོག ईश्वरः ཐད་འགྱུར་བྱེད་ན་དབང་ཕྱུག་ཅེས་བྱའོ། །བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་པོ་ ཛོ ༧༥བ༧ན་གསལ། དཔེར་ན་ཨ་བ་ལོ་ཀི་ཏེ་ཤྭ་ར་ཞེས་པའང་ཨཱི་ཤྭ་ར་ཞེས་པའི་ཚིག་སྒྲ་བསྡུས་པས། བསྒྱུར་ན་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

ཨིནྡྲ། (ལེགས་སྦྱར) ལྷ་བ།

ཨིནྡྲ་ནཱི་ལ། <ཨིནྡྲ་ནཱི་ལ> ཨིནྡྲ་ནཱི་ལ་ཟུར་ཆག་པར་སྐྱོགས་སྟོན་ལོ་ཙཱའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

ཨིནྡྲ་ནཱི་ལ། (ལེགས་སྦྱར) རིན་ཐང་ཆེ་བའི་རྡོ་རིགས་སྔོན་པོ་ཞིག ངེས་ཚིག་ནི། ཨིནྡྲ་དབང་པོ། ནཱི་ལ་སྔོན་པོ་སྟེ་དབང་སྔོན་ཞེས་བྱའོ། །གནའ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཚོས་འདིས་ཐུག་ངོག་དང་གནོད་འཚེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད། ཕྱི་རྒྱལ་བའི་སྐད་དུ། Sapphire ཟེར། ལེ་ཏིན་Latin ཀྱི་སྐད་དུ་Sapphire ཞེས་པ་སྔོན་པོའི་མིང་ཡིན་ཞིང་། ཁ་དོག་སྔོན་པོ་གྲགས་ཆེ་ཡང་། སེར་པོ་དང་ཟིང་སྐྱ་ལི་ཁྲི་བཅས་ཡོད་པར་དེང་དུས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་པས་བཤད། འདིའི་ཐོག་མའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི། Sri Lanka (Ceylon) ཡིན་པར་གྲགས་སོ། །

ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི། (ལེགས་སྦྱར) བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་ "འབྱུང་པོའི་དབང་པོ" ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ཡོད། ༡ ༼ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི་ཆེ་བ་ནི༽ སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་ནུབ་ཕྱོགས་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱུང་ཞིང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མཚན་ཐོས་ཙམ་གྱིས་དད་གུས་ཀྱིས་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་། ཡིད་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མངོན་སུམ་དུ་བྱོན། གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྲུལ་ནས་དབང་བསྐུར། འདོད་ཡོན་མི་སྤོང་བར་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ཞུས་པ་བཞིན་རྒྱུད་བསྟན་ཅིང་གདམས་པས་རྗེས་སུ་བཟུང་། རྒྱལ་པོས་ཀྱང་དོན་རྣམས་ཐུགས་སུ་ཆུད་ནས་སྤྲོས་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བརྩམས་པས་འཁོར་དང་བཅས་པས་རིག་པ་འཛིན་པའི་ས་བརྙེས་སོ། །འདི་ལ་ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི་ཆེ་བ་ཞེས་གྲགས། འདི་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེ་ལས་ལུང་བསྟན་པའི་ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི་ཡིན་པར་བཤད། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་གོང་དུ་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་ (༩༩༡) ལས་འདི་དང་ལྭ་བ་པ་གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས་འདུག། བཀའ་ཐང་ཟངས་གླིང་མ་༥བ༩ལས། སློབ་དཔོན་པདྨའི་སྐྱེས་རབས་དྲི་མ་མེད་པ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏིས་ཡབ་མཛད་པ་དང་རྒྱལ་ས་བཟུང་བའི་ལེའུ་སྟེ་དང་པོའོ། །ཞེས་རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི་སློབ་དཔོན་པདྨའི་ཡབ་དོད་ཡིན་པར་བཤད་ལ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་འདི་སློབ་དཔོན་པདྨའི་ཡབ་དོད་ཡིན་པར་སྙམ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དཔྱད་པར་འོས་པ་ཞིག་སྟེ། སློབ་དཔོན་པདྨ་ནི་དུས་རབས་དགུ་པའི་འགོ་སྟོད་ལ་བྱོན་པ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་པོ་འདི་ནི་སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་དུས་སུ་བྱོན་པ་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་གསང་འདུས་ཆོས་འབྱུང་དུ་བཤད་པས་དུས་ཚིགས་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེ་བོའི་ལམ་སྒྲོན་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། འདི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་སྔོན་དུ་བྱུང་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བཟང་པོས་ཆོ་ག་བྱའོ། །དེ་ཡང་འཛམ་བུའི་གླིང་ནི་སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཐ་དད་པར་གྱུར་ཏེ། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི་དང་། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཤཱནྟ་དེ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཙནྡྲ་གོ་མི་དང་། སློབ་དཔོན་དཾཥྚ་ཡ་སེ་ན་དང་། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ་དང་། སློབ་དཔོན་ཤཱནྟ་རཀྵི་ཏ་ལ་

སོགས་པ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་ནི་འདི་ལྟར་ཐ་དད་པར་འགྱུར་ཏེ། དང་པོར་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཉིད་ལ་ཐ་དད་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །༢ ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི་བར་པ་ བདེ་མཆོག་གི་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་པོ་གྲུབ་ཆེན་ལྭ་བ་པས་བཏུལ་ནས་དེའི་སློབ་མར་གྱུར་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ཞིག ༣ ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི་ཆུང་བ་ དེ་ནས་ཅི་ཞིག་ན་དྲང་སྲོང་འགྲོ་བ་དཟུགས་འབྱིན་ཞེས་བྱ་བས་རྒྱལ་པོའི་སྲས་མོ་ལྷ་མོ་རོལ་པ་ཆེན་མོ་གྲུབ་པ་ལ་བཀོད། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱལ་པོ་དཔལ་བོ་རྡོ་རྗེ། མདུན་ན་འདོན་དམ་ཚིག་རྡོ་རྗེ། ཞིང་པ་པདྨ་རྡོ་རྗེ། ཆང་ཚོང་མ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རྡོ་རྗེ། ཐ་ག་པ་དགའ་བའི་རྡོ་རྗེ། བྲམ་ཟེ་མོ་རྡོ་རྗེ། འབྲེག་མཁན་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེ། དཔལ་ལྡན་ཀུན་འགྲོའི་མགོན་པོ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ། ལྷམ་ལ་ཏྲི་ཆེན་མོ། དེས་རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི་རྗེས་སུ་བཟུང་། རྒྱལ་པོ་དེ་ཡ་ལཱ་ཧུ་ཏི་བ་མཛད་པས་ལྭ་བ་པར་གྲགས་པར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་གྲུབ་རྩ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་ནི་ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི་ཆུང་བ་སྟེ་གསུམ་པའོ། །ཞེས་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བའི་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སྨད་ཆ་ (༡༩༧༩) གསང་འདུས་ཀྱི་སྐོར་བཤད་པའི་སྐབས་ན་གསལ་བ་ལྟར་བཀོད། ཡང་དེབ་སྔོན་སྨད་ཆ་ཡང་ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི་ལ་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་བྱུང་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འགྲོ་མགོན་གྱི་ཞལ་ནས། ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི་གསུམ་བྱུང་བའི་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཁོ་བོ་ཡིན། བར་པ་ཁྱོད་ཡིན། གསུམ་ག་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཡིན་གསུང་གསུང་། ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེབ་སྔོན་གྱི་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཨིནྡྲ་བྷཱུཏྟི་ཞེས་དག་ཆ་མི་འདྲ་བ་ཡང་སྣང་ངོ་། །འདི་འགའ་ཞིག་གིས་བརྒྱ་བྱིན་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བསྒྱུར་བ་དེ་འདི་ལ་གཞི་བྱས་པར་སྣང་ཞིང་། འདི་འགྱུར་ནོར་བ། ས་པཎ་གྱི་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་སྐད་ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི་ནི། །བོད་སྐད་འབྱུང་པོའི་དབང་པོ་ཡིན། །དེ་ཡི་སྒྲ་འགྱུར་མི་ཤེས་པར། །བརྒྱ་བྱིན་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཆད་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི་ལ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་འདི་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ཐོར་བུ་ནའང་གསལ་ལོ། །

ཨིནྡ་ར། (ལེགས་སྦྱར) དབང་ཕྱུག

ཨུ་རྒྱན། ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དང་འདྲ།

ཨུཏྟ་མ། (ལེགས་སྦྱར) མཆོག་གམ་ཕུལ་བྱུང་གི་དོན་བཤད།

ཨུ་ཏ་ཡ་ན། (ལེགས་སྦྱར) རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏ་ཡ་ན་ལ་གཟིགས།

ཨུ་དུམྦཱ་ར། (ལེགས་སྦྱར) ཨུ་དུམ་བཱ་ར་དང་འདྲ།

ཨུ་དུམ་བཱ་ར། (ལེགས་སྦྱར) མཆོག་འཕགས་སམ་ཆེར་འཛེགས་ཏེ། བདུད་འཇོམས་ཤིང་བྱེར། ཨུ་དུམ་བཱ་རའམ། ཨུ་དུམྦཱ་ར་ཡང་སྣང་།

ཨུ་དུམ་བཱ་རའི་མེ་ཏོག མཆོག་འཕགས་སམ་ཆེར་འཛེགས་ཏེ། བདུད་འཇོམས་ཤིང་བྱེར་བ་དེའི་མེ་ཏོག འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པའི་དཔེར་འཇོག་སའི་མེ་ཏོག་ཅིག ཨུ་དུམ་བཱ་རའི་མེ་ཏོག་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་མདོ་ལས། མཚོ་ཆེན་པོ་མ་དྲོས་པ་འདས་པའི་བྱང་ཕྱོགས་ན་རི་རྩེ་ལྔ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་ཕ་རོལ་ན་ཨུ་དུམ་བཱ་རའི་ཚལ་ཡོད་དེ། ནམ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དག་དགའ་ལྡན་གྱི་ལྷའི་རིས་ནས་བབས་ཏེ། ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པ་དེའི་ཚེ་ཚལ་དེ་ཁ་འབུ་བར་འགྱུར་རོ། །ནམ་ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་ནས་བལྟམས་པ་དེའི་ཚེ་ཚལ་དེ་ཁ་འབྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ནམ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་དེའི་ཚེ་ཚལ་དེའི་མེ་ཏོག་ཀུང་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ནམ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་བོར་བ་དེའི་ཚེ་ཚལ་དེ་རྙིངས་པར་འགྱུར་རོ། །ནམ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དེའི་ཚེ་ཚལ་དེའི་ལོ་མ་དང་། མེ་ཏོག་དང་། འདབ་མ་དང་། འབྲས་བུ་ཡང་ལྷགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཨུ་དུམ་ལྭ་རའི་མེ་ཏོག་དེའི་ཚད་ལ་ནི་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཙམ་མོ། །ནམ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དག་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་ནང་དུ་འབྱུང་བ་དེའི་ཚེ། མེ་ཏོག་དེ་ཁ་དོག་དཀར་རབ་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ནམ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཀྱི་ནང་དུ་འབྱུང་བ་དེའི་ཚེ་མེ་ཏོག་དེ་དཀར་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཨུ་དུམ་བཱ་རའི་མེ་ཏོག་ནི་སངས་རྒྱས་སྐྱེ་བ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་སྟེ། ཁ་དོག་དང་ལྡན་ཞིང་གསལ་ཏེ། འོད་གསལ་ལ་དྲི་ནི་དཔག་ཚད་གཅིག་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཁྱབ་པར་བྱེད་དོ། །མེ་ཏོག་དེས་ནི་རབ་རིབ་མེད་པར་བྱེད། དྲན་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད། ནད་ཀུང་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད། མུན་པ་ཡང་སེལ་ཅིང་སྣང་བར་ཡང་བྱེད། དྲི་ཞིམ་པོ་ཡང་འཕྲིན་པས་ཁམས་བཞི་དང་བར་འགྱུར་ཏེ། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་མེ་ཏོག་དེ་མི་འབྱུང་ན། སེམས་ཅན་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་པའི་མེ་ཏོག་ལྟ་འབྱུང་བར་ག་ལ་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པར་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

ཨུ་པཱ་ལི། (ལེགས་སྦྱར) ཉེ་བར་འཁོར་ཞེས་བྱ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་ཞིག འཕགས་པ་ཉེ་བར་འཁོར་རམ་ཨུ་པཱ་ལི་ཞེས་བྱ་བ་འབྲེག་མཁན་གྱི་རིགས་ཡིན་པར། བཟང་ལྡན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་བརྒྱ་པར་གསལ་ལོ། །

ཨུ་སྨཱ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་ཆུང་མའི་མིང་། གཽ་ཏྲི། དཀའ་བཀྲོག་མ། རི་སྐྱེས་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། ❷ ཟར་མ་ཞེས་པའི་སྤོ་སྣན་དེའི་མིང་ཡིན་པར་ཡང་བཤད།

ཨུ་མ་ཀཱ་པུཥྤཾ། (ལེགས་སྦྱར) ཟར་མའི་མེ་ཏོག

ཨུ་ཙ་ལིང་ག (ལེགས་སྦྱར) བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ལག་པ་སྟོང་པ་དང་། མིག་སྟོང་དང་ལྡན་པའི་ཚིག་ཞིབ་མོ་ཞེས་བྱ་བ། རྒྱུད་ཚ་པ་ ༡༠བ༨ལས། སྲོག་ཆགས་ཨུ་ཙ་ལིང་གས་ཟིན་པར་གྱུར་ན། སྣ་ཕྱི་ལ་ལན་བདུན་བཟླས་བརྗོད་བྱས་ཏེ། ཆ་ཁར་བཏབ་ན་སོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། ཨུད་ཙ་ཏིང་ག་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན་དཔྱད་དོ། །

ཨུ་ཤཱི་ར། (ལེགས་སྦྱར) (འདུལ་བ) གསལ་ལྡན་ཏེ་རྩྭ་འབྲེས་མའམ་བྲེས་མའི་རྩྭ།

ཨུ་ཤཱི་རའི་རི། (འདུལ་བ) རྩྭ་འབྲེས་མ་སྐྱེ་བའི་རི། འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ ༧༢༨བ༩ལས། བྱང་དུ་ནི་ཨུ་ཤཱི་རའི་རི་ཞེས་བྱ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པས་དེའི་ནང་ནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་གཞུང་མང་པོ་ན་དེ་ལྟར་གསལ་ལོ། །བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ཨུ་ཤཱི་རི་ཞེས་པ་རྩྭ་བྲེས་མའམ་དེ་སྐྱེས་པའི་རི། ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ལ་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཨུ་ཤཱི་རི་ཞེས་པ་རྩ་བྲེས་མའི་དོན་ལ་འགྲེལ་ན “ཨུ་ཤཱི་ར” བརྗོད་དགོས་ལ། རྩ་བྲེས་མ་སྐྱེས་པའི་རི་ལ་འགྲེལ་ན “ཨུ་ཤཱི་རའི་རི” ཞེས་བརྗོད་དགོས་ཏེ། མཆོ་ཊཱི་ཀ་ལས། མའི་སོ་སོ་ཐར་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཨུ་ཤཱི་ར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྲེས་མའི་རྩ་བའོ་ཞེས་བཤད་ཅིང་དེ་ནི་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་རྩྭ་བྲེས་མ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཨུཏྤལ། (ལེགས་སྦྱར) བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་སྔོན་སྐྱོང་ངམ་སྔོན་འཕྲུང་ཟེར། ངག་སྒྲོན་འགྲེལ་པར་གསལ། མེ་ཏོག་པདྨའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ། པདྨ་སྔོན་པོའི་མིང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། ཆུ་སྐྱེས་སྔོན་པོ་སའི་གདུ་བུ། །དབང་མཆོག་སྔོན་འཕྲུང་མིག་གི་གཉེན། །ཞེས་གསུངས།

ཨུཏྤལ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལྡའི་ཡ་གྱལ་ཏེ། རྒྱུད་ཀྱི་ཚིག་དོན་མ་ལུས་པ་བླ་མ་ལས་ཐོས་ཤིང་། ཐོས་པའི་ཚིག་དོན་འཛིན་པ་ལ་ནི་མཁས་ཀྱང་། རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་བརྗེད་པར་འགྱུར་བའི་གང་ཟག་གི་རིགས་ཤིག་སྲ་བཤད་ནི། ཨུཏྤལ་ཆུ་ནང་ན་གནས་པའི་ཚེ་དྲི་ཞིམ་པོ་མང་པོ་འཛིན་ཞིང་སྙིང་པ་མེད་ལ། ཆུ་ནས་བཏོན་མ་ཐག་སྙིང་ཞིང་དྲི་ཡལ་བ་དང་འདྲ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་ཟེར། རྗེའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་བཀོད།

ཨུཏྤལ་ལྟར་གས་པ། གྲང་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་དྲུག་པ་ནི། གྲང་ངར་གྱི་ལྷགས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱིའི་ལྤགས་མདོག་ཨུཏྤལ་ལྟར་སྔོན་པོར་གྱུར་ཞིང་ཆལ་པ་ལྔའམ་དྲུག་ཏུ་གས་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བའི་གྲང་དམྱལ་ཞིག

ཨུཏྤལ་བརྙམས་པ། སྒྲོལ་མའི་མིང་།

ཨུཏྤལ་དམར་པོ། སྤྱིར་ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་དེ་གྲགས་ཆེ་ཡང་ཨུཏྤལ་དམར་པོ་ཡང་ཡོད། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། ཨུཏྤལ་དམར་པོ་ཁྱུང་བ་དགའ། །དཔལ་གྱི་ལག་པ་དཔལ་ཁྱིམ་མོ། །ཞེས་གསུངས།

ཨུཏྤལའི་མདོག་ཅན། (འདུལ་བ)<ཨུཏྤལ་བརྞཱ> དགེ་སློང་མ་ཨུཏྤལའི་མདོག་ཅན་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཨུཏྤལའི་ཕྱག་རྒྱ། ཕྱག་རྒྱ་ནི་ཐལ་མོ་ཁ་སྦྱར་ལ་གུང་མོ་སྦྲུད་ནས་བསྣང་བའི་ནང་དུ་སྦྲིད་ལག་གཉིས་བཅུག་ལ་གུང་མོ་དག་གི་རྒྱབ་ཏུ་མཛུབ་མོ་གཉིས་ལེགས་པར་བྱ་ཞིང་། མཐེ་བོང་གཉིས་ནང་དུ་བཀུག་པ་ནི་དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་ན། ཨུཏྤལའི་ཕྱག་རྒྱའོ།། ཞེས་ཀུ་རུ་ཀུལླེའི་སྒྲུབ་ཐབས། རྒྱུད་འགྲེལ་ ཕུ ༡༧༥ན༨ན་གསལ་ལོ། །

ཨུད་ཙ་ཊིང་ག (ལེགས་སྦྱར) (འདུལ་བ) མཆོང་ཞིང་འགྲོ་བའི་སྲོག་ཆགས་ཤིག་སྟེ། ཕྱི་ཤིག་གི་མིང་ཡིན་པར་སྣང་། དེས་སོ་བརྒྱབ་ན་ཕོ་མཚན་ལང་ཞེས་འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་སོགས་ལས་བཤད། དེ་ཡང་ཕོའི་དབང་པོ་ལས་རུང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལྔ་ཡོད་པར་བཤད་དེ། བཤང་བས་ཉེ་བར་ནོན་པ་དང་། གཅི་བས་ཉེ་བར་ནོན་པ། རླུང་གིས་ཉེ་བར་ནོན་པ། སྲོག་ཆགས་ཨུད་ཙ་ཊིང་གས་ཟིན་པ། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་ལྔའོ། །ལྔ་པོ་འདི་སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་འདུལ་བ་ ཅ་པ ལུང་རྣམ་འབྱེད་༤༢ན༥ལས་གསུངས། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པས། ཨུཙྪ་ཊི་ག་ཞེས་པ་ཕྱི་ཤིག་གི་མིང་དུ་བཤད་འདུག་པས་དེ་གཉིས་དོན་ཡིན་པར་སྣང་ཡང་དཔྱད། འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྟ་བུ་ལའང་། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཕོའི་དབང་པོ་ལས་རུང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལྔ་ལས། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་བཞི་པོ་རྣམས་ཡོད་པར་གོང་གི་ཤོག་གྲངས་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་ལུང་རྣམ་འབྱེད་དུ་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་སྙན་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དེ། སྔོན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞིག་ལ་གཡན་པའི་སྐྲང་གཞི་ཐུང་ནས་སྨན་པའི་སར་སོང་བ་ན། སྨན་པས་ཕྱུངས་མར་གྱིས་བསྐུས་ལ་ཉི་མར་ལྡེས་ན་ནད་སོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ན། དགེ་སློང་དེས་ཁྱིམ་བདག་ཅིག་ལ་ཕྱུངས་མར་བསླངས་ཏེ། རང་གི་སྤྱོད་གནས་དབེན་པར་སོང་ནས་ཕྱུངས་མར་གྱིས་ལུས་ལ་བསྐུས་ཏེ་ཉི་མ་སྲོ་བཞིན་དུ་གཉིད་དུ་སོང་བ་ན། འབུ་ཨུད་ཙ་ཊིང་གས་རྨུགས་ཏེ་ཕོ་རྟགས་འཕྲེངས་ནས་ཡོད་པ་ན། བུད་མེད་

གཞན་ཉུ་མ་ལུས་སྟོབས་ཆེ་བ་ལྷི་བ་འཕྲུ་ཏུ་འོངས་པ་ཞིག་གིས་མཐོང་ནས། འདོད་ཆགས་ཆེར་སྐྱེས་ཏེ་དགེ་སློང་དེ་ལ་བཙན་གཡེམ་བྱས་ཀྱང་ཕམ་པའི་ལྟུང་བ་མ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་དེའི་ཐད་དུ་གསལ་ལོ། །

ཨུཏྤ་ཏི་ག (ལེགས་སྦྱར) (འདུལ་བ) ཨུད་ཙ་ཏིང་ག་དང་འདྲ།

ཨུཥྞཱི་ཥ། (ལེགས་སྦྱར) གཙུག་ཏོར། ཨུས་ཎཱི་ཥ་ལྟ་བུར་ས་སྒྲ་འཐོན་པར་བསྒྲག

ཨེ། ངོ་མཚར་བ། ཧ་ལས་པ། ཡ་མཚན་པའི་ཚིག ཨེ་ཨེ་དང་དོན་གཅིག ཇོ་བོས་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ལ། ཨེ་ཁྱེད་ལྟ་བུ་བོད་ན་བཞུགས་ནས་སྣང་བས། ཁོ་བོ་བོད་དུ་འོང་མི་དགོས་པར་འདུག་པ་ལ་ཞེས་གསུང་ཞིང་། ཐུགས་ཀར་ཐལ་མོ་སྦྱར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ཨེ་པ་འཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ། འཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་དང་འདྲ།

ཨེ་ཝཾ། (ལེགས་སྦྱར) འདི་སྐད། (དགེ་ལུགས) ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཚོན་པའི་ཡི་གེ་ཞིག དེ་ཡང་ཨེའི་དོན་ནི། ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཝའི་དོན་ནི་ཐབས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས། ཐིག་ལེའི་དོན་ནི། ཐབས་ཤེས་དེ་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཐོབ་བྱ་འབྲས་བུའི་ཨེ་ཝཾ། ཐོབ་བྱེད་ལམ་གྱི་ཨེ་ཝཾ། འདྲེན་བྱེད་རྟགས་ཀྱི་ཨེ་ཝཾ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ཐོབ་བྱ་འབྲས་བུའི་ཨེ་ཝཾ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཨེས་རྒྱུད་གསུངས་པའི་གནས། ཝཾ་གྱིས་རྒྱུད་སྟོན་པ་པོ་བསྟན། མདོར་ན་ཨེ་ཝཾ་གྱིས་གནས་དང་སྟོན་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཐོབ་བྱེད་ལམ་གྱི་ཨེ་ཝཾ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཨེའི་དོན་ནི། ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཝཾའི་དོན་ནི་ཐབས་བདེ་བ་ཆེན་པོ། ཐིག་ལེའི་དོན་ནི། ཐབས་དེ་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བའོ། །འདྲེན་བྱེད་རྟགས་ཀྱི་ཨེ་ཝཾ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཨེའི་དོན་ནི། ཡུམ་གྱི་བྷ་ག། ཝའི་དོན་ནི་ཡབ་ཀྱི་རྡོ་རྗེ། ཐིག་ལེའི་དོན་ནི། སྣ་ཚོགས་པའི་སྤྲུལ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའོ། །ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ཨེ་ཝཾ་གཉིས་སྦྱར་བས་ལམ་གྱི་ཨེ་ཝཾ་འདྲེན་པའི་ཐབས་བསྟན། རྒྱས་པ་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ན་གསལ། ཡང་ཚིག་རིས་ཙམ་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ། ཨེས་ (ཤེས་རབ་མའི་སྐྱེ་གནས་དང་འདྲ་བའི) ཆོས་འབྱུང་། ཝཾ་གྱིས་དེའི་ནང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་མཚོན་པར་བཤད་དོ། །མདོར་ན་ཨེ་ཝཾ་གྱིས་རྒྱུད་གང་དུ་གསུངས་པའི་གནས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་གཞན་ཡང་ཨེ་ཝཾ་དེ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྣང་སྲིད་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རླུང་དེ་ལ་རགས་ལས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་རླུང་དེ་ཡང་བསྡུ་ན། དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རང་གདངས་ལ་འདུས། དེ་ཡང་ཨོཾ་ཨཱཿཧཱུྃ་གསུམ་ལ་འདུས། དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཨེ་ཝཾ་ལ་འདུས་པས།། ཨེ་ཝཾ་དེ་རྩ་

པ་ཆེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་པར་སློང་རྫོང་བླ་མ་སོགས་གསུང་ངོ་། (བཀའ་བརྒྱུད) སྔང་སྟོང་ཟུང་འཇུག རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཨེ་ཡིག་གི་དོན་དང་། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཝཾ་ཡིག་གི་དོན་ཏེ། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ནི། རང་བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་པ། རང་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་གསུམ་མོ། །

ཨེ་མ། ཨེ་མོའོ་དང་འདྲ།

ཨེ་མའོ། ❶ ངོ་མཚར་ཆེའོ། །རྗེའི་གསུང་ལྟར་བཀོད། ངོ་མཚར་བ། ཆད་དུ་ཟུང་བ། ཨ་ཅི། ཅི་འདྲ་ཡ་མཚན་པ་ལ་ཨང་། ང་ལའང་འདི་འདྲ་ཞིག་ཟུང་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་དུ་སྨོན་པ་ལ་ཟེར། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ ཆུ ༥༢བ༩ ལས། ཨེ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །❷ རབ་ཏུ་དགའ་བ། ཤིན་ཏུ་དགའ་བ། ཤིན་ཏུ་མགུ་བ། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཨེ་མའོ་ཞུས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཨེ་མའི་སྒྲ་ནི་འདིར་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཨེ་མ་ཧོ། ཨེ་མའོ་དང་འདྲ།

ཨེ་རཱུ། (ལེགས་སྦྱར) ཆུ་ཤིང་ཨེ་རཱུ་ཞེས་པ་འབྲས་བུ་སྨིན་ནས་འཆི་འགྲོ་བའི་ཤིང་ཞིག མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། ཤིང་ཨེ་རཎྜའི་མིང་། སྟག་གི་མཇུག་མ་དྲི་ཟའི་ལག །སོར་མོ་ལྔ་པ་སྙིང་པོས་སྟོངས། །རླུང་གི་གྲོགས་དང་རི་མོ་ཅན། སླང་པོའི་རྣ་བ་ཨེ་རཎྜའོ། །ཞེས་གསུངས།

ཨེ་རཎྜ་ཡི་འབྲས་བུ། ཨེ་རཎྜ་ཡི་འབྲས་བུ་ནི་མེ་ཏོག་ཤར་ནས་འབྲས་བུ་མ་སྨིན་གོང་ས་ལ་ཟླུལ་འགྲོ་བའི་ཤིང་འབྲས་ཤིག་གི་མིང་སྟེ། སྙིང་པོ་མེད་པའི་དཔེའོ། །༈རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་རང་རྣམ་དུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང་ལས། སྒྲོ་བཏགས་སྙིང་མོའི་མི་གཙང་ཕུང་པོ་ལུས། །སྒྲ་དོན་སྣན་འགྱུར་རིན་ཆེན་རྒྱན་སྤྲུད་ནས། །རྫུན་གྱི་གར་བསྒྱུར་ལྷེ་བདེའི་བཛོད་པ་ལ། །སྙིང་པོར་རློམ་ཡང་ཨེ་རཎྜ་ཡི་འབྲས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཨེ་ལའི་འདབ་ལྷྭ། (འདུལ་བ) འདུལ་བའི་བཅས་པ་ཕྲ་མོའང་ཁྱད་དུ་བསད་ན་ངན་སོང་གི་གནས་སུ་སྐྱེས་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་པ་མྱོང་བའི་དཔེ་ཞིག་སྟེ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ ཅ ༣༡བ༢ལས། ཐུབ་པའི་བཀའ་ལུང་ཚུལ་མིན་བརླ་བྱས་ན། །དུད་འགྲོར་འགྲོ་འགྱུར་ཨེ་ལའི་འདབ་ལྷྭ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་ ཆུ ༧ན༧ལས། ཐུབ་བཅོམ་ལྡན་འདས་

ཐུགས་རྗེ་དང་ལྡན་པ་ཕན་པ་མཛད་པ་བླ་ན་མེད་པའི་བཀའ་ལུང་བསླབ་པ་ཚུལ་མ་ཡིན་ཁྲིད་དུ་གསོད་པས་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་ཅམ་ཡང་བཟླ་བ་བྱས་ན་ཕལ་ཆེར་ངན་སོང་གི་ས་དུད་འགྲོ་བའི་སྐྱེ་གནས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་གུས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། དེ་ཉིད་དཔེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཤེ་ལའི་འདབ་ཀླུ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འོད་སྲུངས་ཀྱི་དགེ་སློང་སྦྲོང་བ་པ་དེས་འཆག་པའི་ཚེ་མགོ་བོའི་སྟེང་དུ་ཤིང་ཤེ་ལའི་འདབ་མས་རེག་པ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ལ་ཁྲིད་དུ་བསད་དེ་ཤིང་ཤེ་ལའི་འདབ་མ་དེ་བཅད་པས་གཞི་དེས་དགེ་སློང་དེ་ཀླུ་ཤེ་ལའི་འདབ་ཅེས་བྱ་བར་སྐྱེས་ཏེ། མགོ་ལ་ཤིང་ཤེ་ལའི་དྲུང་ཅིག་སྐྱེས་ཤིང་དེ་འགྱུལ་བ་ན་རྣག་བརྡོལ་གྱི་ཚོར་བ་མི་བཟད་པ་རྒྱུབ་པ་ཚ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་སྟེ། དེ་ནས་ཁྲག་དང་རྣག་གི་རྒྱུན་འབབ་པ་ཟས་སུ་ཟ་བར་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཞེས་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་སྡོམ་གསུམ་རྣམ་གཞག་ཐུབ་བསྟན་ཕྱི་ནོར་(ན༡ན་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ། །ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་ཤེ་ལའི་འདབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་ཤེས་འདོད་ན་འདི་ལྟར། འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་(ཐ་པ)༡༨༠བ༡ལས། ཡང་དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མའི་མདུན་ན་བཞུགས་ཤིང་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །འཁོར་དེ་དག་གིས་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་ཤེ་ལའི་འདབ་རྒྱང་རིང་པོ་ནས་མཐོང་ངོ་། །མཐོང་ནས་ཀྱང་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་ཏེ་མིག་བགྲད་ནས་རྟོག་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སྐྱེས་ཏེ། ཁ་ཅིག་ནི་འདི་སྐད་དུ་ཤེས་ལྡན་དག་རྒྱལ་པོ་འདི་ག་ལས་འོངས་པ་ཞིག་ཅེས་ཟེར་རོ། །གཞན་དག་ན་རེ་ཤེས་ལྡན་དག་གང་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་འཁོར་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོད་པ་འདི་རྒྱལ་པོ་མ་ཡིན་གྱི་སའི་སྟེང་གི་སའི་དབང་ཕྱུག་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་དག་ནི་འདི་རྒྱལ་པོ་མ་ཡིན་གྱི་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བལྟ་བའི་ཕྱིར་འདིར་འོངས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ན་གང་དག་ཆགས་པའི་དབང་དུ་སོང་བ་དེ་དག་གིས་དེ་མཐོང་ནས་བདག་ཀྱང་འདི་འདྲ་བར་ནམ་ཞིག་འགྱུར་ཞེས་ཆགས་པ་བསྐྱེད་དོ། །དེ་དག་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དུ་མར་རྟོག་པ་ན་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་ཤེ་ལའི་འདབ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་སོང་སྟེ་ཕྱིན་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུག་གོ། །ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུག་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་ཤེ་ལའི་འདབ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །སྐྱེས་བུ་བླུན་པོ་ཁྱོད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་བསླབ་པའི་མཚམས་ལས་འདས་པས་ཀླུའི་སྐྱེ་གནས་སྨད་པར་སྐྱེས་ན། ད་ངའི་འཁོར་ཡང་བསླུ་བར་འདོད་དམ

ཅི་སོང་ལ་སྤྲུལ་པ་ཐོང་སྟེ་རང་གི་ཆ་ལུགས་ཀྱིས་ཤོག་ཤིག །དེས་གསོལ་པ། བཙུན་པ་བདག་དང་། ལྷ་མང་པོ་ཁོན་མཆིས་པས་ལ་ལས་བདག་ལ་གནོད་པ་བགྱིས་སུ་མཆིའོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གནོད་སྦྱིན་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། ལག་ན་རྡོ་རྗེ་སོང་ལ་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཨེ་ལའི་འདབ་ལ་བསྲུང་བར་གྱིས་ཤིག །བཙུན་པ་དེ་ལྟར་འཚལ་ལོ་ཞེས་གནོད་སྦྱིན་ལག་ན་རྡོ་རྗེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལྟར་མཉན་ནས་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཨེ་ལའི་འདབ་བསྲུང་བ་ལྷུར་ལེན་ཅིང་ཕྱི་བཞིན་འབྲང་ངོ་།།

།།འདུལ་བ་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་གཞི། བམ་པོ་ཉི་ཤུ་ལྔ་པ། དེ་ནས་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཨེ་ལའི་འདབ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔ་ནས་སོང་སྟེ་རང་གི་རང་བཞིན་དུ་མངོན་པར་བསྒྱུར་ནས་མཇུག་མ་ནི་རྗོ་འཛོག་ན་འདུག །མགོ་བདུན་པོ་ནི་བཱ་རཱ་ཎ་སཱི་ན་འདུག་སྟེ། མགོ་རེ་རེ་ལ་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་གྲུབ་པའི་ཤིང་ཨེ་ལ་སྐྱེས་པས་ཀུན་ནས་སྲིན་བུའི་རིགས་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མས་ནི་གང་། སྦྲང་བུའི་ཚོགས་དུ་མ་ནི་ལྡིང་ཞིང་འབབ། རྣག་དང་ཁྲག་གི་དྲི་མནམ་ཞིང་རབ་ཏུ་མནམ་པ་ནི་འཛག་གོ །དེ་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ན་མིག་བསྒྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུར་ལུས་བསྒྱུར་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་སོང་སྟེ་ཕྱིན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུག་པ་དང་། འཁོར་དེ་དག་གིས་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཨེ་ལའི་འདབ་ཀྱི་ལུས་མཐོང་ན་མི་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་སུ་རུང་བ། འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་འཇིགས་པ་དང་། སྨུ་ངན་དང་། སྐྱོ་བར་བྱེད་པ་ཆེ་ཞིང་གས་པ།རྫུབ་པ། མདངས་མེད་པ། ཁ་དོག་གི་རྣམ་པ་དང་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་མ་དང་ལྡན་པ་མཐོང་ངོ་། །མཐོང་ནས་ཀྱང་སྐྲག་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་མཆིས་པ་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་སུ་རུང་བ་འདི་གང་ཞིག་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། དགེ་སློང་དག་འདི་ནི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་ཆ་ལུགས་འཆང་ཞིང་ངའི་དྲུང་དུ་འོངས་པ་གང་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྒོའི་ཁྱད་པར་འདོད་པས་ཆགས་པ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ད་ལྟའི་ལུས་འདི་ནི་མི་འདོད་པའི་ལས་ཀྱི་ཉེས་པས་མངོན་པར་གྲུབ་པ་རང་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་མ་ནི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ལས་ཆུད་མི་ཟ་བ་ཐོས་པས་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྐྱེས་ཏེ་ཅང་མི་ཟེར་བར་འདུག་གོ །དེ་ནས་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཨེ་ལའི་འདབ་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ལུང་བསྟན་དུ་གསོལ། བདེ་བར་གཤེགས་པ་བདག་ལུང་བསྟན་དུ་གསོལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ལྷའི་དབང་པོ་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་པར་གྱུར་ཏེ་མི་རྣམས

ཀྱི་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་ཐུབ་པ་ན་སྟོན་པ་བྱམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་སྔ་མ་བཞིན་ཏེ། དེས་ཁྱོད་ལ་ལུང་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་ཨེ་ལའི་འདབ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་འཚལ་ནས་དེ་ཉིད་དུ་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ། །དགེ་སློང་དག་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་ཏེ་ཐེ་ཚོམ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པར་མཛད་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཞུས་པ། བཙུན་པ་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་ཨེ་ལའི་འདབ་ཀྱིས་ལས་ཅི་ཞིག་བགྱིས་ན་ལས་དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་ཀླུའི་སྐྱེ་གནས་སྨད་པར་སྐྱེས་ནས་ཤིང་ཨེ་ལ་མགོ་ལ་སྐྱེས་པས་ཀུན་ནས་སྲིན་བུའི་རིགས་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མས་ནི་གང་། སྦྲང་མའི་ཚོགས་དུ་མ་ནི་ལྡིང་ཞིང་འབབ། རྣག་དང་ཁྲག་གི་དྲི་མནམ་ཞིང་རབ་ཏུ་མནམ་པ་ནི་འཇིག་པའི་སྡུག་བསྔལ་འདི་ལྟ་བུ་འདི་ཉམས་སུ་མྱོང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། དགེ་སློང་དག་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་ཨེ་ལའི་འདབ་ཀྱིས་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ། ཚོགས་རྗེད་པ། རྐྱེན་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ། ཀོད་པ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་ཨེ་ལའི་འདབ་ཀྱིས་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་གཞན་སུ་ཞིག་གིས་མྱོང་བར་འགྱུར། དགེ་སློང་དག་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་དག་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་སའི་ཁམས་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པར་མི་འགྱུར། ཆུའི་ཁམས་ལ་མ་ཡིན། མེའི་ཁམས་ལ་མ་ཡིན། རླུང་གི་ཁམས་ལ་མ་ཡིན་གྱི།འོན་ཀྱང་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་བྱས་པ་དག་ནི་ཟིན་པའི་ཕུང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དག་ཁོ་ན་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པར་འགྱུར་ཏེ། བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཕྲག་རྣམས་སུ་ཡང་། །ལས་རྣམས་ཆུད་ཟར་མི་འགྱུར་ཏེ། །ཚོགས་ཤིང་དུས་ལ་བབ་པ་ན།། ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་འབྲས་བུར་སྨིན། །དགེ་སློང་དག་སྔོན་བྱུང་བ་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་འདི་ཉིད་ལ་སྐྱེ་དགུའི་ཚེ་ལོ་ཉི་ཁྲི་ཐུབ་པ་ན་སྟོན་པ་འོད་སྲུང་ཞེས་བྱ་བ་རིག་པ་དང་ཞབས་སུ་ལྡན་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པ། འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པ། སྐྱེས་བུ་འདུལ་བའི་ཁ་ལོ་སྒྱུར་བ་བླ་ན་མེད་པ། ལྷ་དང་མི་ རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་སྟེ། དེ་གྲོང་ཁྱེར་བཱ་རཱ་ཎ་སཱིའི་དྲང་སྲོང་སྨྲ་བ་རི་དགས་ཀྱི་ནགས་ན་གནས་ཤིང་བཞུགས་སོ། །དེའི་བསྟན་པ་ལ་འདི་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་ལྡན་པ་སྒྲོང་བ་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་དབེན་པའི་ཕྱོགས་ཤིག་ན་ཤིང་ཨེ་ལའི་དྲུང་དུ་འཆག་ས་བཅས་ཏེ། ཁེ་དེ་ན་འཆག་པའི་དཔྲལ་བར་ཤིང་ཨེ་ལའི་འདབ་མས་ཕོག་པ་དང་། དེས་ངེ་མནགས་སོ། །ཇི་ཙམ་དུས་གཞན་ཞིག་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས

ངལ་ཏེ་འཆག་པ་ན་དེའི་དབྲལ་བ་ལ་དེའི་འདབ་མས་ཕོག་པ་དང་། དེས་དེ་ལ་ཁྲོས་ཏེ་བཅད་ནས་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་དུམ་བུ་དུམ་བུར་བྱས་ཏེ་བོར་ནས་འདི་སྐད་དུ་ཕྲོག་ཀྱང་མེད། འཚོ་བ་ཡང་མེད་པ་འདི་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་འོད་སྲུང་གིས་ཉེས་པ་ཅི་ཞིག་གཟིགས་ན། གང་གི་ཕྱིར་བསླབ་པའི་གཞིར་བཅས་ཞེས་ཀྱང་སྨྲས་སོ། །དེས་ཁྲོས་ཏེ་བསླབ་པ་དྲལ་བས་ལུས་ཞིག་ནས་ཀླུ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་ཏེ་མགོ་ལ་ཤིང་ཨེ་ལ་སྐྱེས་པས་སྤྲིན་བུའི་རིགས་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མས་ནི་གང་། སྦྲང་མའི་ཚོགས་དུ་མ་ནི་ལྡིང་ཞིང་བབ། རྣག་དང་ཁྲག་གི་དྲི་མནམ་ཞིང་རབ་ཏུ་མནམ་པ་ནི་འཛག་གོ །དགེ་སློང་དག་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ཀྱི་དགེ་སློང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པ་སྲོང་བ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་ཨེ་ལའི་འདབ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་འདིས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་རབ་ཏུ་ཁྲོས་ཏེ་བསླབ་པ་དྲལ་བའི་ལས་དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་ཀླུ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་ཏེ།མགོ་ལ་ཤིང་ཨེ་ལ་སྐྱེས་པས་ཀུན་ནས་སྤྲིན་བུའི་རིགས་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མས་ནི་གང་།སྦྲང་བུའི་ཚོགས་དུ་མ་ནི་ལྡིང་ཞིང་བབ། རྣག་དང་ཁྲག་གི་དྲི་མནམ་ཞིང་རབ་ཏུ་མནམ་པ་ནི་འཛག་གོ །དགེ་སློང་དག་དེ་ལྟར་ན་ལས་གཅིག་ཏུ་གནག་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡང་གཅིག་ཏུ་གནག །གཅིག་ཏུ་དཀར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་གཅིག་ཏུ་དཀར། འདྲེན་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་འདྲེན་མའོ། །དགེ་སློང་དག་དེ་ལྟ་བས་ན་ལས་གཅིག་ཏུ་གནག་པ་དང་། འདྲེན་མ་དག་སྤངས་ཏེ་ལས་གཅིག་ ཏུ་དཀར་བ་དག་ཁོ་ན་ལ་བརྩལ་བར་བྱ་སྟེ། དགེ་སློང་དག་ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བསླབ་པར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། དགེ་སློང་དེ་དག་ཡི་རངས་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་མངོན་པར་བསྟོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གྲྭ་བཤད་ནི། འདི་ལ་འདབ་ཀླུ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཤིང་ཨེ་ལ་སྐྱེ་ཏ་ལའི་འདབ་མ་བཅད་ནས་ཀླུར་སྐྱེས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །ཨེ་ལ་རྒྱ་སྐད་སོར་བཞག་འདྲ་ཞིང་སྒྱུར་ལམ་དུ་ཏ་ལ་དང་དོན་གཅིག་པར་བཤད་པས་བརྟག་གོ། ཞེས་དངུལ་ཆུ་གསུང་ངོ་། །

ཨེ་ཧྱེ་ཧི། (ལེགས་སྦྱར) ཚུར་སྤྱོན་ཚུར་སྤྱོན། བསྒྲུབ་ཚུལ་ནི། ཨེ་ཏེ་ཡ་ཧི། ཡང་ན། ཨེ་ཏེ་ལྟ་བུར་བསྒྲུབ་དགོས།

ཨེ་ཨེ། ཨེ་དང་འདྲ། ཨེ་ལ་གཟིགས།

ཨེ་ཨཽ། (ལེགས་སྦྱར) འཕྲེང་བུ་ཉིས་བརྩེགས་དང་ན་རོ་ཉིས་བརྩེགས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་འདི་རྣམས་ལ་ཀེ་ཤ་ཅན་ཟེར། དེ་གཉིས་ཀྱི་བསྒྲུབ་ཚུལ་ནི། ཨེ་ཨི་ཨོ་ཨུ་ཞེས་པར་བསྒྲུབ།

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཨི་ལ་ཨེ་ཨི་དང་། ཨཽ་ལ་ཨོ་ཨཱུ་ཞེས་བསྣུག་པར་བྱའོ། །འདི་གཉིས་ནི་ཤིན་ཏུ་རིང་བའི་ཡི་གེ་ཡིན་པས། མིག་འཛུམ་པ་གསུམ་གྱི་ཡུན་དུ་བསྣུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་གསུང་ངོ་། །

ཨེར་ཏེ་ནི། (སོག་སྐད) རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་སོག་པོས་བོད་ཀྱི་བླ་ཆེན་འགའ་ཞིག་ལ་ཕུལ་བའི་གོ་སའི་མིང་ཞིག་སྟེ་རཏྣ་ཟུར་ཆག་པར་བཤད།

ཨོ་རྒྱན། ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དང་འདྲ།

ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ། ① ཨོ་རྒྱན་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ “ཨོ་ཊི་ཡ་ན” ཟུར་ཆག་པ་སྟེ་འཕུར་འགྲོ་ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་ཨོ་ཊི་ཡ་ན་བསྡུས་ནས་ཨོ་ཡན་ཟེར་བ་བྱུང་། དེ་ཟུར་ཆག་ནས་ཨོ་རྒྱན་བྱུང་བར། རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་ལམ་རིམ་ཟིན་བྲིས་སུ་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ཡང་ན། ཨོ་ཊི་བྱ་བའི་རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རིགས་ཡིན་པས་ཨོ་ཊི་ཡ་ན་བྱ་བ་གྲགས་ཟེར་བའང་ཡོད། དེ་ནི་པ་ཀིསྟན་གྱི་ (Pakistan) ལུང་པ་ “པེས་ཤ་ཝར” (Peshawar) ནས། མ་ལ་གཱན་ཐ་ (Malakand) རུ་འགྲོ། དེ་ནས་ཀང་འགྲོས་ཀྱིས་སྭཏ་ཞེས་པའམ། ས་པད་ (Swat) བྱ་བའི་ལུང་པར་སླེབས་ཤིང་དེ་ནི་ཨོ་རྒྱན་གྱི་གནས་ལྟེ་བ་དེ་ཡིན། ངེ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་ཀཤྨིར་ (Kashmir) ཞེས་པའི་ལུང་པའི་ནུབ་ངོས་སུ་ཡོད་ཅིང་རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བྷུ་ཏི་བྱོན་པའི་ཡུལ་དང་། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་གང་དུ་འཁྲུངས་པའི་ཡུལ་ཡང་ཡིན། ཨོ་ཊི་ཡ་ན་ལ་ཚིག་འགྲེལ་བྱེད་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྒྲོར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ལས། ཨོ་ཊི་བྱ་བའི་རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་མི་ཡིན་པས་ཨོ་ཊི་ཡ་ན་བྱ་བ་གྲགས་ཟེར་བ་དེ་བདེན་ནམ་སྙམ། རང་རེས་འཕུར་འགྲོ་བྱ་བའི་དོན་དུ་བཤད། ཅེས་གསུངས། དེའི་མཇུག་ཏུ། མདོར་ན་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་གྱི་ལྗོངས་བཀོད་ཙམ་ཞིག་གཟིགས་པར་འདོད་ན་ནི། མ་ལ་གཱན་གྱི་ལུང་པ་དེའི་ནང་དུ་ཡར་ལ་གཞུང་ཆུ་བརྒྱུད་ནས་ཕེབས་པར་ཞུ། གལ་ཏེ་བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་པའི་ཡུལ་དེའི་ངོ་མཚར་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་འདོད་ན་ནི། དེར་མ་སོང་བའི་སྔོན་དུ་བྲག་ཕུག་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་ལ། སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡུན་རིང་དུ་བསྒོམ་པར་ཞུ། དེ་འདྲ་གང་ཡང་མ་བྱས་པར། གྲུབ་ཆེན་ལྭ་བ་པས་གཟིགས་པ་རྣམས་རང་གི་མ་མཐོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། གནས་འདི་རྣམས་བརྫུན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཅིས་ཀྱང་མི་གསུང་བར་ཞུ། ཞེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་སྔོན་དང་ད་ལྟར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་དང་ཞིབ་བསྡུར་གྱིས་ཡིད་ཆེས་ཕེར་ངེས་ཀྱི་ཁུངས་སྐྱེལ་ར་སྤྲོད་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་འདུག་ཅིང་། མ་ཟད་ཁོང་རང་གནས་དེ་དག་ཏུ་དངོས་སུ་ཕེབས་སྐྱོང་ཡོད་པས་ཡིད་ཆེས་པར་རིགས་སོ། །ཁོང་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པའི་གནས་ཆེན་འདི་ལ་ཕེབས་མ་སྐྱོང་བྱ་བ་མེད་ཅིང་། རྒྱ་གར་ཙམ་མ་ཟད་ཤྲཱི་ལངྐ་ཙུན་ཚད་ལ་ཕེབས་ནས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཕོད་ཀྱི་

དེབ་ཐེར་ཡང་མཛད་ཡོད། རྒྱ་གར་དང་པ་ཀིསྟན་གྱི་ས་བཀྲ་ལ་བལྟས་ན་གོང་གི་ས་གནས་དེ་དག་ཚེགས་མེད་དུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་བོ། །② དེབ་སྔོན་ལས་ཡུལ་དབུས་ནས་བྱང་དུ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་ན་ཨོ་ཊི་ཡ་ནའི་ཡུལ་ཡོད་པར་བཤད་དེ། དེབ་སྔོན་སྟོད་ཆ་༤༤༨ལས། དེ་ནས་ཐུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་བཅལ་བའི་ཕྱིར་ཡུལ་དབུས་ནས་བྱང་དུ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་ན་ཨོ་ཊི་ཡ་འི་ཡུལ་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །③ ཡང་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བའི་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས། མཉན་ཡོད་ནས་དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་ན་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་ཡོད་ཅེས་པ་ཙམ་ལས་གསལ་ཁ་གང་ཡང་མེད། ④ ཡང་འགའ་ཞིག་གིས། ཨཕ་གྷ་ནི་སྟན་ (Afghanistan) དང་། རྒྱ་གར་གྱི་ཀ་ཤྨིར་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ཡོད་པའི་ཚོད་དཔག་བྱེད་མཁན་ཡང་ཡོད། ཨཕ་གྷ་ནི་སྟན་གྱི་ཡུལ་དུ་གནའ་བོ་ནང་པའི་བསྟན་པ་དར་བའི་མངོན་རྟགས་ཆེ་ཤོས་ནི། བྲག་རི་ལ་བརྐོས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ཐོག་བརྩེགས་མང་པོ་ཅན་རེ་ཟུང་ཉེ་དུས་ (ཕྱི་ལོ་༢༠༠༡) བར་མངོན་སུམ་དུ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ལགས་ཀྱང་། ཡི་སི་ལམ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འཇིགས་སྐུལ་རིང་ལུགས་པ་ "ཐ་ལི་བྷན" ཞེས་བྱ་བ་གདུག་རྩུབ་ཆེ་ཞིང་རང་གི་ཆོས་ལུགས་མ་གཏོགས་ཆོས་ལུགས་གཞན་གང་ལའང་བརྩི་བཀུར་སྤུ་ཙམ་མེད་པའི་ཀླ་ཀློའི་རིགས་དེ་དག་ལ་འཛའ་པན་ (Japan)སོགས་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོས་ཞུ་འཐེན་རེ་སྐུལ་ཇི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་བཟློག་མ་ཐུབ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་མེ་མདའ་བརྒྱབ་ནས་ཞིག་རལ་དུ་བཏང་། གཏོར་བཤིག་གཏོང་བའི་གནས་ཚུལ་ཙམ་གཟིགས་མཐོང་གློག་འཕྲིན་བརྒྱུད་རྒྱང་བསྒྲིངས་བྱས་སོང་། དེ་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པར་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་རང་ཐོག་ཏུ་སྨིན་ཏེ་ཨ་རིའི་དྲག་པོའི་དཔུང་དམག་གིས་ཨཕ་གྷ་ནི་སྟན་ནང་དཔུང་འཇུག་བྱས་ཏེ་ཁོང་ཅག་ལ་བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གཏོར་རློག་བྱས་ཏེ་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྲུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁོང་ཚོར་སྙིང་ཚིམ་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་བ་རེད། རང་གི་སྟོན་པ་དང་ཆོས་ལུགས་ལ་ངན་སྨྲས་ཅུང་ཟད་བྱེད་མཁན་བྱུང་ན་དམར་གསོད་གཏོང་རྒྱུའི་ཉེན་བརྡ་གཏོང་ཞིང་། གཞན་གྱི་ཆོས་ལུགས་དང་སྟོན་པའི་སྐུ་བརྙན་རྩ་ཆེ་དེ་དག་གཏོར་བཤིག་གཏོང་བར་ཡ་ང་བག་ཚ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་འདི་ཡང་། ཀུན་གྱི་མདུན་དུ་རང་ཉིད་བློ་གཟུ་བོར་མི་གནས་ཤིང་ཀླ་ཀློའི་ངང་ཚུལ་ཡིན་པར་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོང་ཅག་ལ་འཛམ་གླིང་མི་དམངས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་མི་ཐོབ་པའང་རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་ནོ། །དེང་སང་ནི་ཕྱིད་གཞུང་གསར་པའི་དེ་དག་སྐྱར་གསོ་བྱེད་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་བཀོད་ཀྱི་ཡོད་འདུག ཕྱི་ལོ་༢༠༠༩ཕྱི་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་དེབ་National Geographic ཞེས་པའི་ནང་། བྲག་ངོས་སུ་བརྐོས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་དེ་དག་དང་ཉེ་འཁོར་གྱི་བྲག་ཕུག་གི་དགོན་པ་རྣམས་

ནང་པའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་ལྔ་པའི་ནང་བཞེངས་པའི་གནས་ཚུལ་འཁོད་འདུག མདོར་ན་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བཞི་ཙམ་སྣང་བ་དེ་དག་ལས། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་གསུངས་པ་ཉིད་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་མཐོང་ངོ་། །

ཨོ་རྒྱན་གཉེར་བདག་གླིང་པ། ཨོ་རྒྱན་གཉེར་བདག་གླིང་པའམ་པདྨ་གར་དབང་འགྱུར་མེད་རྡོ་རྗེ་ནི། ༧རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་སློབ་མ་ཡིན་པར། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་རང་རྣམ་སྙིག་རྒྱུའི་བདུད་རྩི་ཞེས་བྱ་བ་༣༣ན་གསལ།

ཨོ་ཏནྟ་པུ་རི། (ལེགས་སྦྱར) འཕུར་བྱེད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཞེས་པ་སྟེ། པ་ཊ་ན་Patna ནས་ར་ཛི་གི་རི་Rajgriha ལ་འགྲོ་བའི་ལམ་དུ་བི་ཧཱར་ཤ་རིབ་ཟེར་བའི་མེ་འཁོར་གྱི་སིང་ལ་སླེབས་ཤིང་དེ་ནས་ཤུབ་ཏུ་བལྟས་ན་བྲག་རི་ལེབ་མོ་ཞིག་མཐོང་བ་དེ་ཨོ་ཏནྟ་པུ་རིའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཤུལ་ཡིན་ཟེར། ས་འདི་ཡིན་ཟེར་བ་ཙམ་ལས་གནས་ཤུལ་ལ་སོགས་པ་མི་སྣང་། རི་འདི་ནི་ནཱ་རོ་པའི་བཞུགས་གནས་ཕུ་ལ་ཧ་རི་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པར་ཐེ་ཚོམ་མི་འདུག་སྟེ། ཆག་ལོའི་རྣམ་ཐར་དུ་ནཱ་ལེནྡྲའི་བྱང་ངོས་ཚ་འབོག་ཅིག་གི་ས་ན་རི་དེ་ཡོད་གསུངས་ཤིང་། ནཱ་ལེནྡྲའི་བྱང་ན་རི་འདི་གཅིག་པུ་མ་གཏོགས་ཡེ་མེད་ལ། རིའི་དབྱིབས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མགོ་གུག་པ་ལྟར་ཡོད་པས་མི་ལའི་རྣམ་ཐར་དང་ཡང་འགྲིག་ཅེས་སོགས་གསུངས། ཨོ་ཏནྟ་པུ་རིའི་གཙུག་ལག་ཁང་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་མངའ་སྡེ་བི་ཧཱར་ནང་སྔར་ནང་པའི་དགོན་པ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་ལོ་༡༡༩༣ལོར་ཁ་ཆེའི་དམག་དཔོན་ཤིག་ཏེ་ཨུ་རན་མ་སུ་ཡེ་མན་ནས་རྩ་མེད་དུ་གཏོར་ཏེ་ (ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་དུ། ཨོ་ཏནྟ་པུ་རིར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མང་པོ་ཞིག་བསད། དེ་དང་བི་ཀྲ་མ་ཤཱི་ལ་གཉིས་ཅར་བཤིག ཨོ་ཏནྟ་བི་ཧཱ་རའི་ཡུལ་དུ་སྟག་གཟིག་གི་རྫོང་བཙས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལ་བརྟགས་ན་སྟག་གཟིག་པས་བཤིག་པ་གསལ་པོ་འདུག་པས། ཞུ་སྐབ་པས། ཁ་ཆེའི་དམག་དཔོན་གྱིས་བཤིག་གསུངས་པ་བདེན་པར་སྣང་ངོ་) དེང་སང་དགོན་ཤུལ་ཙམ་ལས་མེད། ཅེས་ཞུ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་ (གླེགས་བམ་དང་པོ་ཤོག་གྲངས་༡༧༥) ན་དགོན་ཤུལ་ཡོད་པ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། ས་འདི་ཡིན་ཟེར་བ་ཙམ་ལས་གནས་ཤུལ་ལ་སོགས་པ་མི་སྣང་ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་ལྟར་ཡང་དེ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་གསུམ་གྱིས་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བཞེངས་སུ་བཅུག་པའི་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཔེ་མཛད་སའི་ཨོ་ཏནྟ་པུ་རིའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེའོ། །ཇོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤ་ཡང་ཨོ་ཏནྟ་པ་པུ་རིར་བླ་མ་ཧྨ་རཀྵི་ཏ་ལས་བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཆེན་མོ་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་གསན་ནས་བཞུགས་སྡོང་ཡོད་ཅིང་། གཙུག་ལག

ཁང་འདི་སྔོན་ནང་པའི་དགེ་བསྙེན་ཞིག་གིས་རོ་ལངས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་བསྒྲུབས་ནས་དེའི་གསེར་ལ་བརྟེན་ནས་བཞེངས་པར་བཤད་དེ། དེའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། སྔོན་རྒྱལ་པོ་གོ་པཱ་ལ་དང་དེ་ཝ་པཱ་ལའི་བར་མཚམས་སུ། མ་ག་དྷའི་ཕྱོགས་ཤིག་ན་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་སྔགས་ཀྱི་ནུས་པ་གྲུབ་ཅིང་དྲང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་ན་ར་དཱ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་རོ་ལངས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པ་ལ་གྲོགས་ལུས་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་ནད་མེད་ལ་ལུས་ལ་དཔའ་བོའི་མཚན་མ་དགུ་ཡོད་པ། ངག་བདེན་པར་སྨྲ་བ། བློ་རྩེ་ཞིང་དཔའ་བ། གཡོ་སྒྱུ་མེད་པ། བཟོའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས་གཞན་མ་རྙེད་ལ། ནང་པའི་དགེ་བསྙེན་ཞིག་ལ་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་འདུག་པ་མཐོང་ནས། དེ་ལ་ང་ཡི་སྒྲུབ་གཡོག་གྱིས་ཞེས་སྨྲས་པས། ང་མུ་སྟེགས་པའི་སྒྲུབ་གཡོག་མི་བྱེད་ཟེར། རྣལ་འབྱོར་པས། ང་ཡི་སྒྲུབ་གཡོག་བྱེད་པ་ལ་མུ་སྟེགས་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་ནི་འགྲོ་མི་དགོས། ལོངས་སྤྱོད་ཟད་མི་ཤེས་པ་འབྱུང་བས་ནང་པའི་ཆོས་དར་བར་བྱས་པས་ཆོག་གི་རེད་ཅེས་སྨྲས་པས། དགེ་བསྙེན་གྱིས་དེ་བདེན་པར་འདུག་ཀྱང་ང་ཡི་སློབ་དཔོན་ལ་དྲིས་ནས་འོང་ངོ་ཟེར། སློབ་དཔོན་ལ་ཞུས་པས་གནང་སྟེ་དེའི་སྒྲུབ་གཡོག་བྱས། རོ་ལངས་འགྲུབ་ཏུ་ཉེ་བ་ན་མུ་སྟེགས་པ་ན་རེ། རོ་ལངས་ལྕེ་ཕྱིར་གཡུགས་ཏེ་བྱུང་ན་གཟུང་དགོས་ཏེ། ལན་དང་པོ་ལ་ཟིན་ན་དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ། བར་པ་ལ་འབྲིང་། ཐ་མ་ལ་ཆུང་དུ་འགྲུབ། ལན་གསུམ་པ་ལ་མ་ཟིན་ན་རོ་ལངས་ཀྱིས་དང་པོ་རེད་གཉིས་གསོད། དེ་ནས་ཡུལ་མི་རྣམས་རེ་རེ་ནས་བསད་ནས་ཡུལ་ཁམས་སྟོངས་པ་ཙམ་དུ་འགྲོ་ཟེར། དགེ་བསྙེན་གྱིས་ལན་དང་པོ་གཉིས་པ་གཉིས་ལ་མ་ཟིན། གསུམ་པའི་སྐབས་རོ་ལངས་ཀྱི་ལྕེ་ཕྱིར་ཕྱུང་བ་ན་སོ་བཏབ་པས་ཟིན། དེ་ནས་ལྕེ་རལ་གྲིར་གྱུར། ལུས་གསེར་དུ་སོང་ངོ་། །དགེ་བསྙེན་གྱིས་རལ་གྲི་ཐོགས་ཏེ་བསྐོར་བས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་པ་ན། མུ་སྟེགས་པ་ན་རེ།   ངས་རལ་གྲིའི་དོན་དུ་རོ་ལངས་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་པས་རལ་གྲི་ང་ལ་སྤྲོད་ཅིག་ཟེར། དགེ་བསྙེན་གྱིས་ངས་བལྟད་མོ་ཞིག་བལྟས་ནས་འོང་ངོ་ཟེར་ནས་རི་རབ་ཀྱི་རྩེ་མོར་ཕྱིན། རལ་གྲི་ཁོང་རང་ལ་སྤྲད་པས། མུ་སྟེགས་པ་ན་རེ། ལུས་གསེར་དུ་སོང་བ་འདི་ཁྱོད་རང་གྱིས། ནུས་པ་ལ་མ་ཐུག་པར་ཤའི་ཐད་ནས་ཆོད། འདིས་ཆང་རིན་དང་། སྐད་འཚོང་གི་དོན་སོགས་ཚུལ་མིན་གྱི་ལས་ལ་མ་སོང་བ་གྱིས། རང་གི་འཚོ་བ་དང་དགེ་བའི་ལས་ལ་སྦྱུར་ན་དེ་རིང་བཅད་པའི་ཐུལ་དུ་དོན་ནུབ་སྐྱེས་ཏེ་ཟད་མི་ཤེས་པ་ཡོང་ཟེར། ཁོང་རང་རལ་གྲི་ཐོགས་ནས་ལྷ་ཡུལ་དུ་སོང་ངོ་། །དགེ་བསྙེན་གྱིས་རོ་ལངས་ཀྱི་གསེར་ལ་བརྟེན་ནས། ཨོ་ཏནྟ་ པུ་རིའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པ་ཡིན། དགེ་བསྙེན་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་ཕྱིན་ནས་རི་རབ་གླིང་བཞི་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་བཀོད་པ་ལྟར་བཞེངས། དེ་ལ་ཨུ་ཏ་ཨུ་པ་སི་ཀ་ཞེས་ཐོགས་སོ། །ལྷ་ཁང་དེ་བཞེངས་དུས་རྒྱལ་པོ་བློན་པོ་སོགས་སུའི་གོགས་

ལ་ཡང་མ་བརྟེན་པར། ལྷ་ཁང་རྩིག་མཁན་གྱི་བཟོ་བོའི་སྒྲོ་སྟོ་ཆུན་གྱི་ཡོན་རྒྱུ་རྣམས་རོ་ལངས་ཀྱི་གསེར་བཙོངས་པ་ཁོ་ནས་གྲུབ་ཅིང་། གསེར་དེས་དགེ་སློང་ལྔ་བརྒྱ་དང་། དགེ་བསྙེན་ལྔ་བརྒྱའི་འཚོ་བ་སྐྱར་ཏེ། དགེ་བསྙེན་དེ་ཉིད་མ་ཤིའི་བར་དུ་ཁོ་རང་གིས་ཆོས་གཞི་བསྐྱངས། འདའ་བའི་ཚེ། གསེར་འདིས་རེ་ཞིག་གཞན་ལ་ཕན་མི་ཐོགས། མ་འོངས་པ་ན་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པར་འགྱུར་ཞེས་གཏེར་དུ་སྦས་སོ། །ལོ་རྒྱུས་འདི་སྦྲ་བཞེད་ཞབས་བཏགས་མ་༣༨དང་། ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་༢༧༢དང་། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་གླེགས་བམ་སྟོད་ཆ་ཤོག་གྲངས་༣༣༨ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །(ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་འབྱུང་བ་ནི་སྦྲ་བཞེད་ཞབས་བཏགས་མ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བཀོད་སྣང་ངོ་)

ཨོ་ཊི། (ལེགས་སྦྱར) ཨོ་ཊི་བི་ཤ་དང་དོན་འདྲ།

ཨོ་ཊི་ཡ་ན། (ལེགས་སྦྱར) ཨོ་རྒྱན་དང་འདྲ།

ཨོ་ཊི་བི་ཤ། (ལེགས་སྦྱར) ཨོ་ཊི་བི་ཤའམ་ཀ་ལིངྐ་ཞེས་པ་ཨོ་རི་ས་ Orissa ཞེས་པའི་ཡུལ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ཡུལ་དེ་སྔོན་གསང་སྔགས་དར་བའི་གནས་ཡིན་ཞིང་ད་དུང་ཡང་དེར་ནང་པའི་སྔགས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡོད་ཅེས་ཟེར། ཡུལ་དེར་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་དང་ཉེ་བ་ན་གྲོང་ཁྱེར་པཱུ་རི་ན་ཛ་གན་ནཱ་ཐ་བྱ་བའི་ཁྱབ་འཇུག་གི་ལྷ་ཁང་ངོ་མཚར་ཅན་དེ་ཡོད། ཅེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱ་གར་གནས་ཡིག་ནང་གསལ། ཡང་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་སོགས་མཁས་པ་གཞན་གྱིས། ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱལ་པོ་ཤིང་རྟ་བཅུ་པའི་ཡུལ་ན་སྒྲུབ་གནས་རྫོའི་ལིང་ག་ཏུ་མ་ལྷ་བྲུས་མཚན་པ་ཡོད་པ་བཞེད་དོ། །

ཨོ་མོ་སུ། <སོག་སྐད> ཁང་པའི་གོས། ཁང་ཁུབས།

ཨོ་མུ་སུ། <སོག་སྐད> ཨོ་མོ་སུ་དང་འདྲ།

ཨོ་རི་ས། <རྒྱ་གར་སྐད> ཨོ་ཊི་བི་ཤ་དང་དོན་འདྲ།

ཨོང་ངོ། <ཡ་མདོའི་སྐད> ཁྲུབ་ཆོས། ཁྲུབ་ཤ། ཁྲུབ་ཤ་རྫོག་རྫོག འཕོངས་ཆོས། འཕོངས་ཤ། འཕོངས། ཁྲུབ། ཁྲུབ་ཆོས་དང་འཕོངས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོས་ནི་འབུར་འབུར་དང་རྫོག་རྫོག་གི་དོན་ཡིན་པར་སེམས་ཏེ། དཔེར་ན་མཁུར་ཆོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཨོཊྚི་ཡ་ན། (ལེགས་སྦྱར) ཨོ་ཊི་ཡ་ན་དང་འདྲ།

ཨོཾ། (ལེགས་སྦྱར) ❶ ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཨོཾ་ནི་གུས་འདུད་དང་ཕྱག་འཚལ་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཞིག་སྟེ། ལེགས་སྦྱར་གྱི་पर्णमः “པྲ་ཎ་མཿ” ཞེས་པ་རབ་སྔགས་ཏེ་ཕྱག

འཆལ་བ་དང་ཨོཾ་ཡིག་གི་དོན་ཡིན་པར། སཾ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། བོད་པས་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཟེར་བའི་ཚོད་དུ་རྒྱ་གར་བ་རྣམས་འཚམས་འདྲི་བྱེད་ཚེ་པྲ་ཎམ་ཞེས་བརྗོད་པ་གུས་འདུད་དང་ཕྱག་འཚལ་བ་མཚོན་བྱེད་རེད། ཡང་། སྐར་ཐང་ལོ་ཙཱའི་ལུགས་ཀྱི་བསླག་ཐབས་སུ། ཨོཾ་ནི་བཀྲ་ཤིས་པ་དང་གཡང་གི་དོན་དུ་བཤད་ཡོད། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ས་གར་དང་མཆོད་གར་གྱི་ལུགས་དོན་བརྡ་བཀྲོལ་ཁྲུངས་ལྡན་བདུད་རྩིའི་ཟེགས་མ་ལས་ཀྱང་། ཨོཾ་ནི་ལུགས་ཀྱི་འགོ་འདྲེན་དང་བསྒྱུར་ན་རབ་ལུགས་སམ་སྲུངས་ཤིག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་བཤད། ❷ ཡང་། འདི་ལ་ནོར་བུ་འཛིན་པའི་ལུགས་ཞེས་ཀྱང་ཟེར། ཨོཾ་ལ་ཨ་ཨུ་མ་གསུམ་ (འདི་ཙང་ཟད་གོ་དཀའ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། བོད་ཡིག་ལ་ཨཱ་ལི་སྒྲོག་ཞུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མ་མཛད་པས། དེ་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། སི་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དབུར། ལེགས་སྦྱར་ལྟར་ཨ་ཨི་འདུས་པས་ཨེ་སོགས་སུ་འགྱུར་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྐྱོན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ཨ་དང་ཨུ་འདུས་པ་ལས། ཨོ་ཞེས་གྲུབ། ཨ་དང་ཨི་འདུས་པས། ཨེ་ཞེས་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ།) འདུས་པས། སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་མཚོན། དེ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཨོཾ་གྱིས་རྡོ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་མི་ཕྱེད་པ་མཚོན། ལུགས་དེའི་མཚོན་དོན་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་ངག་ཏུ་བརྗོད་ན་བསོད་ནམས་མང་དུ་སྤྱུད་པས་ནོར་བུ་འཛིན་པའི་ལུགས་ཞེས་བརྗོད་དེ། རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་ལས། ཨོཾ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་པར་བརྗོད། །མཆོག་དང་ནོར་དང་དཔལ་དང་གཡང་། །སྐལ་བཟང་རྣམ་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། །དམ་བཅའ་བ་དང་བཀྲ་ཤིས་དོན། །ནོར་བུ་འཛིན་པའི་ལུགས་སུ་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡི་གེ་གསུམ་པོ་རྡོ་རྗེ་གསུམ་དུ་འདོག་ཚུལ་སྐལ་ལྡན་གྲགས་པས། ཨ་མི་བསྐྱོད་པ། ཨུ་སྣང་མཐའ། མ་རྣམ་སྣང་དུ་བཞེད། ལོ་ཙཱ་བ་འགའ་ཞིག་གིས། ཨ་ཏྲེ་ཀ་ཙ་ལུས། ཨ་ཙ་ར་ངག ཡཾ་མན་ཙ་ཡིད་དུ་འདོད་ཅེས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་གསུངས་སོ། །ཞེས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ས་གར་དང་མཆོད་གར་གྱི་ལུགས་དོན་བརྡ་བཀྲོལ་ཁྲུངས་ལྡན་བདུད་རྩིའི་ཟེགས་མ་ལས་གསུངས་སོ། །❸ ཡང་། བཀྲ་ཤིས་པ་དང་གཡང་གི་དོན་ཡིན་པར་སྐར་ཐང་ལོ་ཙཱ་བ་གསུང་། འདི་འདོན་པ་རྣམས་ལ་བཀྲ་ཤིས་པ་སྐྱེ་བར་ཆད་མི་འབྱུང་ཞིང་། མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་པར། མཚོ་ཊཱི་ཀ་ན་གསལ། ཡི་གེ་འདི་དང་ཨ་ཐ་ཞེས་པ་གཉིས་སྔོན་ལྷ་ཚངས་པའི་ཁྲར་ཆོས་བརྟོལ་ཏེ་བྱུང་ཚུལ་ཡང་དེའི་ཐད་དུ་གསལ། ས་བཅུ་པའི་གཟུངས། རྒྱུད་༼ཅ་པ༽༥༡བ༨ལས། གསང་སྔགས་ཨོཾ་ཞེས་བྱ་བ་དྲན་ནས་ཚེ་འཕོས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཨོཾ་ཏཱ་རེ་ཏུཏྟཱ་རེ་ཏུ་རེ་སྭཱཧཱ། སྒྲོལ་མའི་གཟུངས་སྔགས་ཏེ། དེའི་དོན་ནི། ཨོཾ་དང་སྭཱཧཱ་ནི་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་དང་། ཏཱ་རེ་ནི་སྒྲོལ་མ། ཏུཏྟཱ་རེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནད་རྣམས་ལས་སྐྱོབ་པར་མཛད་མ། ཏུ་རེ་ནི་མྱུར་དུ་མཛད་མ་ཞེས་པའོ། །དེས་ན་སྙིང་པོ་བསྡུས་ན། རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ་ལ་བོད་ནས། འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་ལས་མྱུར་དུ་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་པའོ། །དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་གསང་འདུས་སྒྲོན་གསལ་༡༡༨བ༧ལས། "ཏཱ་རེ" ནི་སྒྲོལ་བ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ལས་སྒྲོལ་བར་མཛད་པས་ན་སྒྲོལ་མའོ། །ཏུཏྟཱ་རེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནད་རྣམས་ལས་སྐྱོབ་པར་མཛད་པ་སྟེ། ཏུཏ་ནི་ཉམ་ཐག་པའོ། །ཏྲེཾ་ནི་སྐྱོང་བའོ། །ཏུ་རེ་ནི་ཏུར་ཏྭ་རཏེ་ཞེས་པ་སྟེ། མྱུར་དུ་མཛད་པའོ། །ཚིག་འདི་གསུམ་ཅར་ཡང་བོད་པའོ། །ཞེས་རྒྱུད་འགྲེལ་ ཧ་ ཁ་ ༡༡༨བ༧ལས་གསུངས་སོ། །

ཨོཾ་བྷཻ་ཥ་ཛྱེ་བྷཻ་ཥ་ཛྱེ་མཧཱ་བྷཻ་ཥ་ཛྱེ་བྷཻ་ཥ་ཛྱེ་རཱ་ཛཱ་ས་མུདྒ་ཏེ་སྭཱཧཱ། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་སྨན་བླའི་གཟུངས་སྔགས་ཡིན་ལ། སྔགས་དོན་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བཀྲ་ཤིས། སྨན་པ་སྨན་པ། སྨན་པ་ཆེན་པོ། སྨན་པའི་རྒྱལ་པོ། ཡང་དག་པར་འཕགས་མ་ལེགས་པའི་གཞི་ཚུགས། ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་ཨོཾ་ནི་བཀྲ་ཤིས་པ། བྷཻ་ཥ་ཛྱེ་བྷཻ་ཥ་ཛྱེ། སྨན་པ་སྨན་པ། མཧཱ་བྷཻ་ཥ་ཛྱེ། སྨན་པ་ཆེན་པོ། བྷཻ་ཥ་ཛྱེ་རཱ་ཛཱ། སྨན་པའི་རྒྱལ་པོ། ས་མུདྒ་ཏེ། ཡང་དག་པར་འཕགས་མ། སྭཱཧཱ། ལེགས་པའི་གཞི་ཚུགས། ཞེས་པའོ། །དངུལ་ཆུ་དྷརྨ་བྷ་དྲའི་གསུང་ལྟར་བཀོད། ཏདྱ་ཐཱ་ཞེས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་པ་སྟེ་སྔགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་མིན་པས་ངེས་པར་བཟློན་མི་དགོས་སོ། །

ཨོཾ་མ་ཎི་པདྨེ་ཧཱུྃ། (གསང་སྔགས) (ལེགས་སྦྱར) ॐ मणि पद्मे हूँ ཨོཾ་ལ་ཨ་ཨུ་མ་གསུམ་འདུས་པས། རྡོ་རྗེ་གསུམ་མམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་མཚོན། (ཕྱིར་བཏང་ཨོཾ་ནི་པྲ་ཎ་མ་ཞེས་པ་རབ་བཏགས་ཏེ། འདུད་པ་དང་ཕྱག་འཚལ་བའི་མཚོན་བྱེད་དང་། གཞན་ཡང་བཀྲ་ཤིས་པ་དང་གཡང་གི་དོན་ནོ། །ཞིབ་པར་ཨོཾ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས) མ་ཎི་ནོར་བུ། པདྨ་ནི་མེ་ཏོག་པདྨ། མེ་ཞེས་པའི་རིང་ཆ་ནི་ཕྱིས་པས་མ་ལ་འབོད་པའི་ཚེ་གདངས་རིང་པོས་འབོད་པ་ལྟར། ཨེ་ཞེས་པ་རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད་པ་འབོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པར་བཤད། ཧཱུྃ་ནི་བསྐུལ་བ་དང་འབོད་པའི་དོན་ཡིན་པར་གཞུང་མང་པོར་གསུངས(གཞུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཐུགས་ཀྱི་ས་བོན་ཡིན་པར་ཡང་གསུངས)པས། ཀྱེ་ནོར་བུ་པདྨ་ཅན(ཞེས་ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་གྱི་ཕྲེང་བ་དང་གསེར་གྱི་པདྨ་ཕྱག་མཚན་དུ་བསྣམས་པའི)ལྷའི་མཚན་ནས་བོས་ཏེ་བདག་ལ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སྩོལ་ཅིག་ཅེས་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐུལ་བའོ། །(བླ་མར་ཁས་འཆེས་པ་མང་པོས། འདིའི་ནོར་བུ་ཞེས་པ་ཕྱག་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བར་འཛིན་པའི་ནོར་བུ་ལ་བཤད་པ་ནི་ནོར་རོ། །འདི་ནི་རྒྱུད་དང་

དགོངས་འགྲེལ་གང་གི་ཡང་དགོངས་པ་མིན་ཞིང་། སྒྲུབ་ཐབས་རྣམས་སུ་ཡང་ཇོར་བྲུ་ཚུ་ཤེལ་གྱི་ཕྲེང་བ་གསུངས་པ་ཙམ་ལས། ཕྱག་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཇོར་བྲུ་འཛིན་པ་ཞེས་གང་དུ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་ལྷ་བྲིས་པ་དག་གིས་མཛེས་ཆོས་དང་ཕྱག་སྟོང་པ་བྱེད་ན་རྟེན་འབྲེལ་འཕྱུག་པར་དོགས་ནས་བཅུག་པར་ཙམ་སོ།) ཡི་གེ་དྲུག་གིས་སྦྱང་གཞི་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག སྦྱང་བྱ་དྲི་མ་དྲུག སྦྱོང་བྱེད་ལམ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག སྦྱངས་འབྲས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་དང་རྡོ་རྗེ་འཆང་སྟེ་རིགས་དྲུག་མཚོན། ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། (སྦྱང་གཞི་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག) ཨོཾ་གྱིས་ལྷའི་འཆི་ལྟས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སེལ། མ་ཡིས་ལྷ་མ་ཡིན་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ། ཎི་ཡིས་མིའི་སྐྱེ་རྒ་ན་འཆིའི་སྡུག་བསྔལ། པད་ཀྱིས་དུད་འགྲོ་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ། མེ་ཡིས་ཡི་དྭགས་བཀྲེས་སྐོམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ། ཧཱུྃ་གིས་དམྱལ་བ་ཚ་གྲང་གི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །(སྦྱང་བྱ་དྲི་མ་དྲུག) ཨོཾ་གྱིས་(ལྷའི)ང་རྒྱལ། མ་ཡིས་(ལྷ་མ་ཡིན་གྱི)ཕྲག་དོག ཎི་ཡིས་(མིའི)འདོད་ཆགས། པད་ཀྱིས་(དུད་འགྲོའི) གཏི་མུག མེ་ཡིས་(ཡི་དྭགས་ཀྱི)བརྐབ་སེམས། ཧཱུྃ་གིས་(དམྱལ་བའི)གནོད་སེམས་སམ་ཞེ་སྡང་མཚོན། (སྦྱོང་བྱེད་ལམ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག) ཨོཾ་གྱིས་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན། མ་ཡིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན། ཎི་ཡིས་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན། པད་ཀྱིས་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན། མེ་ཡིས་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན། ཧཱུྃ་གིས་ཤེས་རབ་ཕར་ཕྱིན་བཅས་མཚོན། (སྦྱང་འབྲས་རྒྱལ་བ་རིགས་དྲུག) (མ་ཎིའི་ཡིག་འབྲུ་རྣམས་དཀར་སེར་དམར་ལྗང་སྔོ་བའི་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་སུ་བྲིས་པ་འདི་མཛེས་ཆོས་ལྷ་བྲུ་མིན་པར་དེས་རྒྱལ་བ་རིགས་དྲུག་མཚོན་པའི་མཚོན་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ) ཨོཾ་དཀར་པོས་རྣམ་སྣང་དཀར་པོ། མ་ལྗང་ཁུས་དོན་གྲུབ་ལྗང་ཁུ། ཎི་སེར་པོས་རིན་འབྱུང་སེར་པོ། པད་སྔོན་པས་(འོག་གི་ཧཱུྃ་སྔོན་པོ་དང་ཁྱད་པར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་བྲིས་ཆ་རྣམས་སུ་འདི་ཙང་ཟད་དཀར་ཤས་ཆེ་བའི་སྔོན་པོར་འབྲི་སྲོལ་ཡོད)མི་བསྐྱོད་པ་སྔོན་པོ། མེ་དམར་པོས་འོད་དཔག་མེད་དམར་པོ། ཧཱུྃ་སྔོན་པོས་(ནག་ཤས་ཆེ་བའི་སྔོན་པོ)གསང་བའི་བདག་པོ་སྟེ་རིགས་དྲུག་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་སྔོན་པོ་མཚོན་པ་བཅས་སོ། །(ཨོཾ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ཞིབ་པར་ཨོ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས) ཡང་། མ་ཎི་ཐབས་དང་། པདྨ་ཤེས་རབ། ཧཱུྃ་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་སྟེ་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འཇུག་ལ་སྦྱར་ནས་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་ཚུལ་སོགས་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་པས་འདི་ཁོ་ནར་མ་ངེས་སོ། །མ་ཎིའི་གཟུངས་སྔགས་འདི་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པར་གསུངས་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ « འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ཡི་གེ་དྲུག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས » བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་ ༼ཏུ་པ༽ ༡༢༣ན༥ ལས། དུས་གསུམ་བདེ་གཤེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་གསང་

སྔགས་འདི། །རྒྱུད་མི་འཆད་དུ་བཟླ་བར་བྱ། །ཨོཾམཎིཔདྨེཧཱུྃ། ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་ཎིའི་ཕན་ཡོན་ནི། ཟ་མ་ཏོག་བཀོད་པའི་མདོ་ ཇ་པ་ ༡༣༩ན༤ལས། སེམས་ཅན་གང་དག་ཡི་གེ་དྲུག་པའི་རིག་སྔགས་ཆེན་མོ་འདི་འཛབ་ཏུ་བགྱིད་པ་དང་། ཉན་པ་དང་། སེམས་པ་དང་། བསམ་པ་ལྷག་པས་འཛིན་པ་དེ་དག་ནི་བསོད་ནམས་དང་ལྡན་པ་ལགས་སོ། །བཀའ་སྩལ་པ། རིགས་ཀྱི་བུ་གང་ཡི་གེ་དྲུག་པའི་རིགས་སྔགས་ཆེན་མོ་འདི་འདྲིར་འཇུག་པ་དེས་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་འདྲིར་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་མཉམ་པའི་ལྷའི་གསེར་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱེད་ཅིང་བྱས་ནས་ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་རིང་བསྲེལ་འཇུག་པ་དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་ཡི་གེ་དྲུག་པའི་རིགས་སྔགས་ཆེན་མོའི་ཡི་གེ་འབྲུ་གཅིག་གི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཙམ་སྟེ། ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ། །ཐར་པ་ཉེན་དུ་གནས་པའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་འདི་སྐད་གསུངས་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ། བམ་པོ་བཅུ་གསུམ་པ་སྟེ་ཐ་མ། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པ་སྟན་ལས་ལངས་ཏེ། བླ་གོས་ཕྲག་པ་གཅིག་ཏུ་གཟར་ནས་པུས་མོ་གཡས་པའི་ལྷ་ང་ས་ལ་བཙུགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་དེ་ལོགས་སུ་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་བཏུད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཅིའི་སླད་དུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཅེས་བགྱི། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །རིགས་ཀྱི་བུ། འདི་ལ་སེམས་ཅན་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཇི་སྙེད་ཅིག་སྡུག་བསྔལ་གང་དག་མྱོང་བར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་མིང་ཐོས་ན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་ལས་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་བུ། སེམས་ཅན་གང་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་མིང་འཛིན་པ་དེ་དག་གལ་ཏེ་མེའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོར་ལྷུང་ནའང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་གཟི་བརྗིད་ཀྱིས། མེའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་འབར་བ་ལས་དེ་ཐར་བར་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་བུ། གལ་ཏེ་ཆུ་ཀླུང་དག་གིས་ཁྱེར་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ལ་བོས་ན། ཆུ་ཀླུང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཏིང་ཚུགས་པར་བྱེད་དོ། །རིགས་ཀྱི་བུ། གལ་ཏེ་སེམས་

ཅན་བྱེ་བ་ཁྲ་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་གྲུར་ཞུགས་ཏེ། འགྲོན་བུ་དང་། གསེར་དང་། ནོར་བུ་དང་། མུ་ཏིག་དང་། བཻ་ཌཱུརྱ་དང་། དུང་དང་། མན་ཤེལ་དང་། རྡོའི་སྙིང་པོ་དང་། བྱུ་རུ་དང་། སྤུག་དང་། མུ་ཏིག་དམར་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་ནོར་བ་དེ་རྣམས། རླུང་ནག་པོས་སྲིན་མོའི་གླིང་དུ་འཕངས་བར་གྱུར་ལ། དེ་ནས་སེམས་ཅན་གཅིག་འགའ་ཞིག་གིས་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ལ་བོས་ན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྲིན་མོའི་གླིང་དེ་ནས་ཐར་བར་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་བུ། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ཅེས་བཏགས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བུ། གལ་ཏེ་གསད་པར་བཀྲི་བ་ལས་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ལ་བོས་ན། གཤེད་མ་དེ་དག་གི་མཚོན་དེ་དག་དུམ་བུ་དུམ་བུར་ཆག་ཅིང་གྲུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ།། རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་འཕགས་བསྟོད་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཡང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་གང་ཐོས་འཇིགས་པ་ཞི་བ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མདོ་འདི་ཉིད་ལ་ཁུངས་གཏུགས་པར་སེམས་སོ། །སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་བཞི་པའི་སྐུ་མདོག་དང་ཕྱག་མཚན་གྱི་མཚོན་དོན་ནི། སྐུ་མདོག་དཀར་པོ་ནི། སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་སྐུ་མདོག་དཀར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཁོར་བའི་སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་པས་མཚོན་དོན་དང་། ཡང་ན། ཆོས་སྐུ་དྲི་མ་མེད་པ་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མངའ་བའི་བརྡ། དབུ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་དང་དབུའི་གཙུག་ན་སངས་རྒྱས་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་བཞུགས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་པད་མའི་རིགས་འཛིན་པའི་མཚོན་དོན། ཕྱག་བཞི་ནི། ཚད་མེད་པ་བཞིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་བརྡ་དང་། ཕྱག་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཐུགས་ཀར་ཐལ་མོ་སྦྱོར་བ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་དོ་ཞེས་པའི་མཚོན་དོན་དང་། གཡས་ཀྱི་ཕྱག་གཉིས་པས་ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་འཕྲེང་བ་བསྣམས་པ་ནི། འཕྲེང་ཐག་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འཁོར་མོར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། ཉམས་ཐག་པའི་འགྲོ་བ་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་འཇུག་པར་མཚོན། ཞབས་གཉིས་ནི། འགྲོ་བའི་དོན་ལ་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འཇུག་གིས་མཉམ་པར་བཞུགས་པའི་བརྡ།   རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ནི།   འདོད་ཡོན་མ་སྤངས་པར་ཆོས་ཉིད་ལ་རོལ་པའི་རྒྱན་དུ་ཤར་བའོ། །ཡང་ན། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱོད་ཀྱང་ཞེན་མེད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དང་ཚུལ་བསྟུན་པའི་བརྡ། ཉི་ཟླ་པད་མའི་གདན་ལ་བཞུགས་པ་ནི། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཉི་ཟླ་ལྟར་ཕྱོགས་རིས་མེད་པ་དང་། པད་མ་འདམ་གྱིས་མ་གོས་པ་ལྟར་འཁོར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་རྟོག་གིས་མ་གོས་པའི་བརྡའོ། ། « འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་བསྟོད་པ » དགེ་སློང་

མ་དཔལ་མོས་མཛད་པ་བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད་འགྲེལ་༼ཏུ༽ ༡༢༨ བ༡ལས། (འདི་ནང་སྒྲུབ་རབས་མང་པོའི་བསྟོད་པ་བཞུགས) ཆོས་ཉིད་ཐུགས་ཆུད་ཐུགས་ཀར་ཐལ་མོ་སྦྱར། །ཐུགས་རྗེ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པས་འཕྲེང་བ་འཛིན། །ཡི་དྭགས་བཀྲེས་སྐོམ་སེལ་བའི་མཆོག་སྦྱིན་ཕྱག །ཕྱག་གཡས་འཁོར་ལོ་བསྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །འཁོར་བས་འདམ་གྱིས་མ་གོས་པདྨ་བསྣམས། །ཞེས་དང་། ཐུགས་རྗེ་མཐར་ཕྱིན་ཕྱག་སྟོང་འགྲོ་རྣམས་སྐྱོབ། །ཤེས་རབ་མཐར་ཕྱིན་དྲི་མེད་སྤྱན་སྟོང་གཟིགས། འཇིགས་པ་ཀུན་ལས་སྐྱོབ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བསྒོམ་བཟླས་བྱ་ཚུལ་ནི། བླ་མ་དང་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབྱེར་མེད་དུ་སྒོམ་པའི་ཐུགས་ཀར་ཟླ་བའི་སྟེང་དུ་ཧྲཱིཿཡིག་དཀར་པོའི་(ཧྲཱིཿདཀར་པོས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཐུགས་མཚོན། དེ་ཡང་། ཧྲཱིཿ hri ནི། ཐུགས་མཚོན་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་སྟེ། ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཧྲི་ད་ཡའི་བསྡུས་ཚིག་སྟེ། སྙིང་དང་། སྙིང་པོ། སྙིང་ག ཐུགས་བཅས་ལ་འཇུག ཀློག་ཚུལ་ནི་ཧི་རི་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་བཀླག) མཐར་ཡིག་དྲུག་གིས་བསྐོར་བ་ལ་དམིགས་ཏེ་བསྒོམ་བཟླས་བྱ་དགོས། ཅུང་ཟད་སྨྲོ་ན། དེ་ནས་རྣམ་སྣང་གི་ངོ་བོ་ཨོཾ་ཡིག་དཀར་པོ་ལས་འོད་ཟེར་དཀར་པོའི་ཚོགས་འཕྲོས་ཏེ། ལྷའི་ང་རྒྱལ་དང་འཆི་ལྟས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སེལ། དོན་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིག་ལྗང་ཁུ་ལས་འོད་ཟེར་ལྗང་ཁུའི་ཚོགས་འཕྲོས་ཏེ། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ཕྲག་དོག་དང་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སེལ། རིན་འབྱུང་གི་ངོ་བོ་ཎི་ཡིག་སེར་པོ་ལས་འོད་ཟེར་སེར་པོའི་ཚོགས་འཕྲོས་ཏེ། མིའི་འདོད་ཆགས་དང་སྐྱེ་རྒ་ན་འཆིའི་སྡུག་བསྔལ་སེལ། མི་བསྐྱོད་པའི་ངོ་བོ་པད་ཡིག་སྔོན་པོ་ལས་འོད་ཟེར་སྔོན་པོའི་ཚོགས་འཕྲོས་ཏེ། དུད་འགྲོའི་གཏི་མུག་དང་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སེལ། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་མེ་ཡིག་དམར་པོ་ལས་འོད་ཟེར་དམར་པོའི་ཚོགས་འཕྲོས་ཏེ། ཡི་དྭགས་ཀྱི་བརྣབ་སེམས་དང་བཀྲེས་སྐོམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་སེལ། རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་ངོ་བོ་ཧཱུྃ་ཡིག་སྔོན་པོ་ལས་འོད་ཟེར་སྔོན་པོའི་ཚོགས་འཕྲོས་ཏེ། དམྱལ་བའི་ཁོང་ཁྲོ་དང་ཚ་གྲང་གི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བའི་དམིགས་པ་མ་ཡེངས་པར་བྱའོ། །སྨྲོས་པ་ལ་མི་དགའ་བའི་གང་ཟག་ལ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་། ཡང་ཅུང་ཟད་སྨྲོ་བར་འདོད་ན་འོག་ཏུ་དཏུལ་ཚུ་ཀྲྀཥྞ་ཀྲ་ཏྲའི་གསུང་ལྟར་སྤྱན་རས་གཟིགས་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་བཏོན་ནས་མ་ཎི་འདྲེན་ནའང་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་འཐོབ་བོ།། ༄༅། །ན་མོ་གུ་རུ་ལོ་ཀི་ཤྭ་རཱ་ཡ། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཚོགས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་བདག་ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི། །བདག་གིས་སྦྱིན་སོགས་བགྱིས་པ་འདི་དག་གིས། །འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་ཤོག །ལན་གསུམ། རང་གི་སྤྱི་བོར་པད་དཀར་ཟླ་བའི་སྟེང་། །རྩ་བའི་བླ་མ་མགོན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས། །སྐུ་མདོག་དཀར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་པ། །དང་པོའི་ཕྱག་གཉིས་ཐུགས་ཀར་ཐལ་མོ་སྦྱར། །གཡས་པས་ཤེལ་འཕྲེང་གཡོན་པས་པད་དཀར་

འཛིན། །རིན་ཆེན་རྒྱན་དང་དར་གྱི་ན་བཟས་སྤྲས། །ཞབས་གཉིས་རྡོ་རྗེ་སྐྱིལ་ཀྲུང་གིས་བཞུགས་པའི། །གནས་གསུམ་ཨོཾ་ཨཱཿཧཱུྃ་མཚན་འོད་ཟེར་ཀྱིས། །རང་བཞིན་གནས་ནས་བླ་མ་སྤྱན་རས་གཟིགས། །སྤྱན་དྲངས་སྐྱབས་གསུམ་ཀུན་འདུས་ངོ་བོར་གྱུར། །རྩ་བའི་བླ་མ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལ། །ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དངོས་བཤམས་ཡིད་སྤྲུལ་མཆོད་པ་མ་ལུས་འབུལ། །ཐོག་མེད་ནས་བསགས་སྡིག་ལྟུང་ཐམས་ཅད་བཤགས། །སྐྱེ་འཕགས་དགེ་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་ཡི་རང་། །འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་དུ་ལེགས་བཞུགས་ནས། །འགྲོ་ལ་ཆོས་འཁོར་མ་ལུས་བསྐོར་དུ་གསོལ། །དགེ་ཀུན་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྔོ། །སྐྱབས་གནས་ཀུན་འདུས་བླ་མ་ལྷག་པའི་ལྷ། །མགོན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །བདག་དང་མཁའ་མཉམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །མགོན་སྐྱབས་དཔུང་གཉེན་དམ་པ་མཛད་དུ་གསོལ། །དེ་ལྟར་མཆོད་ཅིང་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་མཐུས། །འཕགས་པའི་ཐུགས་ཀར་ཟླ་སྟེང་ཧྲཱིཿཡིག་མཐར། །ཡི་གེ་དྲུག་པས་བསྐོར་ལས་བདུད་རྩིའི་རྒྱུན། །བབས་པས་ནད་གདོན་སྡིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་བཀྲུས། །རང་ཉིད་སྤྱན་རས་གཟིགས་སུ་གསལ་བ་ཡི། །ཐུགས་ཀའི་འོད་ཀྱིས་སྣོད་བཅུད་སྐྱོན་སྦྱངས་ཏེ། །སྣང་གྲག་རིག་གསུམ་འཕགས་པའི་གསང་གསུམ་དུ། །འཁྱེར་བའི་རྣལ་འབྱོར་མཆོག་ལ་གནས་པར་གྱུར། །ཨོཾ་མ་ཎི་པདྨེ་ཧཱུྃ། བརྒྱ་སྟོང་བཟླ། འདིས་མཚོན་རང་གཞན་དུས་གསུམ་དགེ་བའི་མཐུས། །བླ་མ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་རྗེས་བཟུང་སྟེ། །སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གྱིས་མནར་བའི་འགྲོ་བ་རྣམས། །འདྲེན་པའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོར་བདག་གྱུར་ཅིག །བདག་སོགས་ཚེ་འདིའི་སྣང་བ་འགགས་མ་ཐག །འོད་དཔག་མེད་མགོན་ཐུགས་རྗེའི་ལྕགས་ཀྱུ་ཡིས། །ཉེར་དྲངས་བདེ་བ་ཅན་དུ་པདྨ་ལས། །སྐྱེས་ནས་བྱང་ཆུབ་ལུང་བསྟན་འཐོབ་པར་ཤོག །གནས་སྐབས་ཚེ་རིང་ནད་མེད་ལུས་སེམས་བདེ། །ཆོས་མིན་བསམ་སྦྱོར་ངན་པ་མི་སྐྱེ་ཞིང་། །ཆོས་འབྱོར་བདེ་དགེས་རྟག་ཏུ་འཚོ་བ་སོགས། །བདེ་སྐྱིད་དཔལ་ལ་རོལ་བའི་བཀྲ་ཤིས་ཤོག །ཅེས་པ་འདི་ཡང་དགེ་སློང་ཧཱ་ཛ་ཧཱ་དྲུས་བྲིས་པས་ཕན་ཐོགས་པར་གྱུར་ཅིག །ཚེ་འདས་སྟག་ལྷའི་ཆེད་དུ་བཞེངས། །རྫོགས་སོ།

།གོང་གི“སྣང་གྲག་རིག་གསུམ”ཞེས་པ་ནི་ཐ་མལ་པའི་གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་ཤེས་པ་གསུམ་ལ་ཟེར། འགྲེལ་བཤད་ཞིབ་པར་ཁྱེར་སོ་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། དོགས་གཅོད། དེང་སང་མང་པོ་ཞིག་གིས། མ་ཎི་འདོན་སྐབས་ཨོཾ་མ་ཎི་པདྨེ་ཧཱུྃ་ཧྲཱིཿ། ཞེས་མ་ཎིའི་མཇུག་ཏུ་ཧྲཱིཿསྦྱོར་བ་དེ་འཐད་དམ་མི་འཐད་ཅེ་ན། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱིས་མི་འཐད་པར་གསུངས་ཏེ། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་སྔགས་ལོག་སུན་འབྱིན་༧༣བ༨ལས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་སྙིང་པོ་ཡིག་དྲུག་ལ། །ཧྲཱིཿབསྣན་བདུན་དུ་སྒྲོག་པ་སྔགས་ལོག་བརྩམས། །ཞེས་འདི་སྔགས་ལོག་ཡིན

པར་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་ཁོ་ཡི་འདོད་པ་ལ། །མ་ཧཱ་བད་མེ་ཡིག་དྲུག་ལ། །ཧྲཱིཿབསྣན་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་དེ། །ཧྲཱིཿའདི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡི། །ས་བོན་ཡིན་པས་བསྣན་ནོ་ཟེར། །འདི་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཟབ་མ་ཏོག་གི་མདོ་ལས་ཀྱང་། །ཡི་གེ་དྲུག་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །སངས་རྒྱས་ལ་ནི་ཁོ་མི་ལྷག །རྒྱ་གར་མཁས་པའང་འདི་ལྟར་བཞེད། །ཨོཾ་མེད་པ་ལ་ཨོཾ་བཙུག་དང་། །སྭཱ་ཧཱ་ཕཊ་ལ་སོགས་པ་ཀུན། །ཡོད་པ་ཆད་དང་ལྷག་ཞུར་ན། །ཐུགས་ཀྱི་ནུས་པ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གོང་གི་དེ་ཐུགས་ལོག་སྨུན་འབྱིན་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བྱས་པ་ཞིག་ཏུ་བཅུགས་སོ། །

ཨོཾ་མཛད་མ། སྔོན་མའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སུ། སོག་པོད་ཤན་སྦྱར་གྱི་དག་ཡིག་སོགས་སུ་བཤད།

ཨོཾ་སྭསྟི། (ལེགས་སྦྱར) ཨོཾ་བདེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ཡང་ཨོཾ་ནི་ཡི་གེའི་མགོ་འདྲེན་དང་། སྭསྟི་ནི། བཀྲ་ཤིས། བདེ་ལེགས། བསོད་ནམས། འཚེ་མེད་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་བཤད།

ཨོཾ་ཨ་ར་པ་ཙ་ན་དྷཱིཿ (ལེགས་སྦྱར) རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་གཟུངས་སྔགས། དེའི་དོན་ནི། འགྲོ་བ་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་བློ་ཅན་ལའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྣར་ཐང་ལོ་ཙཱ་བའི་ཐུགས་ཀྱི་བསྐུལ་ཐབས་སུ་གསུངས། གྲྭ་པ་དག་གིས་བཤད་ཚུལ་ལྟར་ན། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཐའ་དག་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་སྒོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པར་བཤད། འབུམ་དང་ཉི་ཁྲི་ལྟར་ན། མ་སྐྱེས་ཤིང་རྡུལ་དང་བྲལ་བ། དོན་དམ་པར་འཆི་འཕོ་མེད་ལ། མིང་མེད་ཅིང་མིང་དང་བྲལ་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། ས་པཎ་གྱི་འཇམ་དཔལ་གྱི་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། ཡི་གེ་ཨ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་སྒོ་ཞེས་པ་ནི། ཨ་ར་པ་ཙ་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། འདི་ལ་གྲྭའི་བཤད་པ་མདོ་རྒྱུད་དག་ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཅིག་གསུངས་ལ། གྲྭ་པ་དག་གིས་བཤད་ན་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཐའ་དག་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་སྒོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུང་ཡང་། འདིར་འབུམ་དང་ཉི་ཁྲི་ལ་སོགས་པ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་བཤད་ན། ཨ། “ཨ་ནུཏྤན” ནི་མ་སྐྱེས་པ། ར། “བི་ར་ཛ” ནི་རྡུལ་དང་བྲལ་བ། པ། “པར་མ་ཨརྠ” ནི་དོན་དམ་པ། ཙ། “ཨ་ཙྱུ་ཏ” ནི་འཆི་འཕོ་མེད་པ། ན། “ནཱ་མ་ཅི་ག་ཏ” ནི་མིང་མེད་ཅིང་མིང་དང་བྲལ་བ་སྟེ། ཨ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྒོའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་རྒྱུད་དག་ལས། ཨ། “ཨ་ནཱཏྨ” ནི་བདག་མེད་པ། ར། རཱ་ག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ལ། གཞན་ལས་ཀྱང་བཤད་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་འབྱུང་མོད་ཀྱི་མ་བྲིས་སོ། །བློ་མཆོག་ཡི་གེ་གཅིག་པ་ནི་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་ལས་བློ་ལ་དྷཱི་ཞེས

ཟེར་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དམིགས་པ་བྱ་ཚུལ་ནི། རང་གི་མིད་པའི་ནང་དུ་ཀླྀཿཡིག་ཅིག་དང་། སྙིང་ཁར་ཀླྀཿཡིག་ཅིག་གསལ་བཏབ་ལ། དེ་ནས་དབུགས་ཐེངས་གཅིག་ལ་ཨ་ར་པ་ཙ་ཕྲེང་སྐོར་གཅིག་བཟླ་བར་བྱའོ། །ཐུགས་ཟློ་བའི་ཚེ་མིད་པའི་ནང་གི་ཀླྀ་ཡིག་ལས་ཀླྀ་ཡིག་མར་ཁུ་འཛག་པའམ་མར་ཁུ་ཐིགས་པ་རྒྱག་པ་ལྟར་མང་པོ་འབྱུང་སྟེ། སྙིང་གའི་དབུས་ཀྱི་ཀླྀ་ཡིག་འོད་འཕྲོ་བ་དེ་ལ་ཐིམ། དེས་རྐྱེན་བྱས་ཏེ་སྙིང་གའི་ཀླྀ་ཡིག་ལས་འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕྲོས་ཏེ། མི་ཤེས་པའི་མུན་པ་བསལ་ཅིང་མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་སོང་སྙམ་དུ་བསམ། དེ་ནས་མཐར་མཇུག་ཏུ་ཀླྀ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། མིད་པའི་ནང་གི་ཀླྀ་དེ་ཉིད་སྙིང་གའི་ཀླྀ་ཡིག་ལ་ཐིམ་སོང་སྙམ་པའི་མོས་པ་བྱའོ། །འདི་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་ཕྱི་ལོ་༢༠༠༧-༨-༡ཉིན་རྟ་སྒང་བོད་ཁྱིམ་སློབ་གྲྭར་ཕྱོགས་འདུས་ཀྱི་གཉེན་སྐྱེས་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་ལྷག་ཙམ་ལ་ནང་ཆོས་ངོ་སྤྲོད་ཀྱི་གསུང་ཆོས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་སྐབས་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་སུ་བཏབ་པའོ། །དེ་དུས་སྐུ་རྗེད་གནང་སྟེ། དབུགས་ཐེངས་གཅིག་ལ་ཐུགས་བཟླ་དགོས་ཙང་ཧུག་ཏྲི་མ་ཐོར་བ་བྱེད་ཐོག་ཨང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཐམས་ཅད་བཞད་གད་ལིང་ངེར་ཤུར་ཏོ། །ཐུགས་དེ་བགྲངས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། མགོན་པ་གང་ཉིད་ནས་ཆུང་དུས་ནས་ཨ་ར་པ་ཙ་ཡང་ཡང་བཟླས་པ་ཡིན། རིག་པ་ཏན་ཏན་ཡག་ཏུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པའི་བཟོ་འདུག་གསུངས། ཡང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བླ་མའི་གཙོ་བོ་བླ་མ་དབུ་མ་དེ་ཉིད་སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་ཁོང་པའི་ནང་ནས་ཨ་ར་པ་ཙ་ནའི་སྒྲ་དྲག་པོ་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡ་མཚན་པ་ཞིག་རྗེའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་ངོགས་ན་གསལ།

ཨོཾ་ཨཏྲཾ·ཨཱཿཧཱུཾ། (ལེགས་སྦྱར) ཡིག་འབྲུ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་མཆོད་ཡོན་སོགས་ཀྱི་མིང་ཐུགས་སྦྲེལ་ཏེ་མཆོད་པ་འབུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། མཆོད་རྫས་རྣམས་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་དུས་ཀྱི་ངེས་དོན་གྱི་རྡོ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པའི་བདག་ཉིད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཡེ་ཤེས་དེ་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤར་བར་མོས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

ཨོཾ་ཨཱཿཧཱུཾ། (ལེགས་སྦྱར) རྡོ་རྗེ་གསུམ་ཏེ། རྒྱལ་བའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ས་བོན་ཏེ། སྤྱི་བོར་ཨོཾ། མགྲིན་པར་ཨཱཿ། ཐུགས་ཀར་ཧཱུཾ་གི་ས་བོན་བཀོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན། གཞན་ཡང་། ཞལ་ཐང་གི་སྐུ་རྒྱབ་ཏུ་ཨོ་ཨཱཿཧཱུ་འབྲི་གྲིལ་ཡོད་པའང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཚོན་དོན་ཡིན་ལ། སྐུ་རྒྱབ་ཀྱི་ཨོ་ལྷ་སྐུའི་དབུའི་ཐད་དང་། ཨཱཿམགྲིན་པའི་ཐད་དང་། ཧཱུཾ་ཐུགས་ཀྱི་ཐད་དུ་འཁེལ་བ་འབྲི་དགོས་སོ། །མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་༡༥བ༥ལས། མེ་ཏོག་སོགས་རང་རང་གི་མིང་ཐུགས་ཡི་གེ་དང་སྦྲེལ་བས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པར

བྱའོ། །དེ་ལ་ཡི་གེ་གསུམ་དང་སྦྲེལ་བ་ནི་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། པྲ་ཧྲི་ཛྫ་སོགས་ནི་འབྲེལ་བའི་ཐུགས་ཡིན་པས་བྱིན་གྱིས་རློབ་པའི་ཚེ་བྱེད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཨོཾ་ཨཱཿཧཱུྃ་བཛྲ་གུ་རུ་པདྨ་སིདྡྷི་ཧཱུྃ། (ལེགས་སྦྱར) རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དམ་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་ཚད་མེད་པས་ལྕི་ཞིང་གང་བ་རྒྱལ་དབང་པདྨ་ཞེས་བོས་ནས་བདག་ལ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སྐུ་གསུམ་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་སྩོལ་ཅིག་ཅེས་པའི་དོན། དེ་ལ་ཨོཾ་ཨཱཿཧཱུྃ་ནི་སྐུ་གསུམ་གྱི་ས་བོན་དང་། བཛྲ་ནི་རྡོ་རྗེ། གུ་རུ་ནི་བླ་མ་སྟེ་གུ་རུ་ཡོན་ཏན་ལ་དང་ལྕི་བ་ལ་འཇུག་པས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁུར་གྱིས་ལྕི་བས་བླ་མ་དང་། པདྨ་ནི་དྷ་ན་ཀོ་ཤའི་མཚོ་གླིང་དུ་པདྨའི་སྦུབས་ལས་འཁྲུངས་པས་སམ་གསུང་པདྨའི་རིགས་ཡིན་པས་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཞེས་མཚན་གསོལ། དོན་ནི་པདྨ་འདམ་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་འདམ་གྱིས་མ་གོས་པ་ལྟར་གདུལ་བྱའི་དོན་སྣ་ཚོགས་མཛད་ཀྱང་འཁོར་བའི་ཉེས་པས་མ་གོས་པའོ། །སིདྡྷི་ནི་དངོས་གྲུབ་དང་། ཧཱུྃ་ནི་ཧ་ཨུ་མ་གསུམ་འདུས་པ་སྐུ་གསུམ་གྱི་ཡི་གེའོ། །གཞན་ཡང་། ཨོཾ་ཨཱཿཧཱུྃ་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ས་བོན་གྱིས་ཐོག་དྲངས་ཏེ། བཛྲ་ནི་མཚན་རྟོག་གི་སྤྲོས་པས་མི་ཕྱེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་། གུ་རུ་ནི་དེའི་ངང་ལས་ཁ་སྦྱོར་ཡན་ལག་བདུན་དང་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁུར་གྱི་ལྕི་བས་ན་ལོངས་སྐུ། པདྨ་ནི་དེའི་ངང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིག་མདངས་གསུང་པདྨའི་རིགས་སུ་ཤར་བས་ན་སྤྲུལ་སྐུ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐུ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་བླ་མ་ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་དྲན་པས། སེམས་ཀྱི་གཉིས་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བའི་རང་རྩལ་མོས་གུས་དུང་ངེ་བའི་གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་། དེ་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་མཐུས་སིདྡྷི་སྟེ་མཆོག་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཧཱུྃ་ཞེས་བདག་གི་སེམས་རྒྱུད་ལ་དུས་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་སྩོལ་ཅིག་ཅེས་པའོ། །ཞེས་སྙིང་མའི་གཞུང་ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

ཚེག་ཤད་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད

༸ འདི་གུས་འདུད་མཆོད་པའི་རྟགས་ཤིག་ཡི། དཔེར་ན་༸གོང་ས་མཆོག ༸རྒྱལ་དབང་མཆོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

༔ རྟགས་འདི་ལ་གཏེར་ཚེག་ཟེར། ཆོས་དེ་གཏེར་ཆོས་ཡིན་པར་གོ་བྱེད་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་ཤིག་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ངོས་འཛིན་བྱེད། འདི་ལ་མིང་གཏེར་ཚེག་ཅེས་ཚེག་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་གྲགས་མོད། དོན་ལ་ "ཤད" ཡིན་ཏེ། ཡང་གསང་ཐུགས་ཀྱི་ཕུར་གཅིག་ལས། དེ་ལ་སྔོན་འགྲོ་དངོས་གཞི་རྗེས༔ སྔོན་འགྲོ་སྦྱོར་བ་ཚོགས་བསགས་པ༔ དང་པོ་བདེན་པའི་གནས་དག་ཏུ༔ སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་བཀྲམ་ཞིང་༔ ཞེས་པའི་དཔེ་མཚོན་གྱིས་རྟོགས་ནུས་ཤིང་། གཞན་ཡང་གཏེར་ཚེག་ཅེས་པ་གཏེར་གྱི་ཚེག་དྲག་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ་རྣམ་བཅད་ "༔" ཀྱི་རྟགས་འདི་རང་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཚེག་རིལ་ཉིས་བརྩེགས་ཀྱི་བར་གྱི་འཕྲེད་བཅད་འདི་རྗེས་སུ་ལྷག་པོར་བསྣན་པར་ངེས་སོ། །ཞིབ་པར་འོག་ཏུ་མཚོན་རྟགས་འདིའི་ "༔" ཐད་དུ་གཟིགས།

དང་ཀྲོག ࿓ རྟགས་འདི་ལ་དང་ཀྲོག་དང་དབུ་ཁྱུད་དང་། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཡིག་མགོ་ཞེས་བྱ། ཡིག་མགོ་ནི་ལུས་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་མགོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་བཤད་ལ། འདི་ཡི་གེའི་དང་པོར་འཁྱུང་ཞིང་དབྱིབས་ཀྲོག་ཀྲོག་ཡིན་པས་དང་ཀྲོག་ཟེར། འདི་ནི་དོན་དུ་ན་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཨོཾ་ཡིག་འདི་རང་ ॐ ཡིན་ཏེ། དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་ལས། ཡིག་མགོའི་དང་ཀྲོག་འདི་ཡང་ཨོཾ་ཡིག་གི་གཟུགས་རིམ་གྱིས་འགྱུར་བར་ཤེས་ཏེ། རྒྱ་དཔེ་རྣམས་ཀྱི་ལྡེབས་དང་པོ་ལ་ཨོཾ་ཡིག་རེ་བྲི་སྲོལ་འདུག་ཅིང་། རྒྱ་ཡིག་གི་ཨོཾ་ཀྱི་གཟུགས་ནི་ད་ལྟའི་བར་ ॐ འདི་ལྟར་སྣང་ལ། རང་རེའི་དཔེ་རྙིང་འགའ་རེའི་དབུ་ལ་ཡང་དང་ཀྲོག ॐ འདི་འདྲ་འདུག རྙིང་མའི་གཏེར་ཆོས་དག་གི་དབུ་ལ ॐ འདི་འདྲ་འཁྱུང་བ་དེ་ཡང་ཨོཾ་དུ་འདུག་སྙམ། ཞེས་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །

ཿ (ལེགས་སྦྱར) ❶ ཀླད་ཀོར་ཉིས་བརྩེགས་ཅན་དེ་ལ། རྣམ་བཅད་ཟེར་ཞིང་། འདིས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཨཿཞེས་པའི་ཡི་གེ་འདི་མཚོན། སྒྲ་མདོ་ཀ་ལཱ་པ་༧བ་ལས། ཨཿཞེས་པ་རྣམ་པར་བཅད་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། བསྒྲུབ་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་ཆེར་ས་རུ་བསྒྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་ན་མཿཞེས་པ་ལ་ན་མས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ས་མ་ཡིན་པ་ལ་དྲག་པོར་ཧྲུམས་ཧྲུམས་བཅད་ནས་འདོན་དགོས་པར། དཔེར་ན་ཨཿདང་། ཕཊཿལྟ་བུའོ། །❷ མཚམས་མ་ནོར་བར་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཤིག མཚོན་རྟགས་འདི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ལས་མང་དུ་སྣང་། ❸ ཚེག་གམ་ཚག་གི་བྱེ་བྲག་ཅིག བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་ཡིག་རྙིང་རྣམས་སུ་ཚེག་གམ་ཚག་གི་ཚབ་ཏུ་བེད་སྤྱོད་

བྱས་ཡོད་པ། དཔེར་ན་ཡིག་རྙིང་ལས། རིཿདགསཿལཿསྤོགསཿཔཿལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ❹ ཤད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་ཡིག་རྙིང་རྣམས་སུ་ཤད་ཀྱི་ཚབ་ཏུ་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཡོད། དཔེར་ན་ཡིག་རྙིང་འགའ་ལས། བརྙས་པར་བྱུར་ནས།ཿ།ཕྱུ་བོ་ལོ་ཉེ་ཀྲུ་ལོན་པས། ལྟ་བུ། དེ་ཡང་དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་༡༩ལས། གཉེར་ཚིག་བྱ་བ་དེ་ལ་ཡང་། འབྲི་ཀུང་དཔལ་འཛིན་གྱིས། སྒྲ་མདོ་དང་འགལ་ཞེས་དགག་པ་མཛད་མོད། དེ་སྒྲ་མདོའི་རྣམ་བཅད་དུ་མི་འདུག་གི། བོད་ཡིག་རྙིང་པའི་རིགས་ལ་ཕྱང་པའི་མཐར་ཚིག་དྲག་གཉིས་རེ་དང་། འགའ་རེ་ལ་ཚིག་རེ་རེ་བཞིན་ཚིག་དྲག་གཉིས་རེའི་བར་དུ་བཙུད་པ་སོགས་ལྷ་སའི་མདོ་རིང་ལ་ཡང་འདུག་པས། དོན་ལ་བོད་ཡིག་རྙིང་པོའི་སྲོལ་དུ་སྣང་ལ། ཚིག་སྟེང་འོག་གཉིས་མཉམ་དུ་སྦྲེལ་བ་ལས་དབྱེ་མེད་ཀྱི་བར་ཚིག་ནར་མོ་དེ་ཁྱུང་བར་འདུག ཅེས་གསུངས། ཞིབ་པར་དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་༡༩ལ་གཟིགས།

ཿཤད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་ཡིག་རྙིང་རྣམས་སུ་ཤད་ཀྱི་ཚབ་ཏུ་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཡོད། དཔེར་ན་ཡིག་རྙིང་འགའ་ལས། ཀུམ་པ་དང་མ་ཀུམ་པའི་ཁྲིམས་ལ།ཿཿ།ཞང་ལོན་ཟངས་ཀྱི་ཡི་གེ་པ་ཛོ་བོ་དང་། ལྟ་བུ། ཡིག་རྙིང་རྣམས་སུ་ “ཿཿ” འདི་དང་ “ཿ” འདི་གཉིས་རེས་མོས་ཀྱིས་བེད་སྤྱོད་བྱེད།

༑ རིན་ཆེན་སྤུངས་ཤད། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། དབུ་ཅན་གཞིར་བཞག་པའི་ཡིག་ཕྲེང་གཡོན་ཕྱོགས་ཀྱི་མགོར་ཡིག་འབྲུ་གསུམ་མ་ཚང་ན་ “༈” འདི་ལྟ་བུ་འབྲི་དགོས་པའི་མིང་སྟེ། དེ་ཡང་རྫོགས་ཚིག་གི་ན་རོ་དང་། (འདི་ཚིག་ལྷུག་གི་སྐབས་དང) ཚིགས་བཅད་ཀྱི་ཕྱང་མཐའ་འཁྱིལ་བའི་ཚེ་སྤུངས་ཤད་གཉིས་རེ་དང་། གཞན་ལ་རེ་རེ་འབྲི་དགོས་ཤིང་། འདི་ལ་ཀྱོག་ཤད་ཀྱང་ཟེར། ཞེས་གསལ།

༈ སྦྲུལ་ཤད་ཟེར། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། དབུ་མེད་ཀྱི་ཡི་གེ་འགའ་ཞིག་གི་ཐོག་མར་འབྲི་རྒྱུའི་མགོ་ཤད་ () འདི་དང་། དབུ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་འགའ་ཞིག་གི་ཐོག་མར་འབྲི་རྒྱུའི་མགོ་ཤད་ (༈) ལྟ་བུའི་མིང་། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། སྦྲུལ་གྱི་དབྱིབས་དང་འདྲ་བས་སྦྲུལ་ཤད་ཅེས་བཏགས་པར་སེམས། འདི་མཛོད་རྩར་དོན་ཐ་དད་པའི་ཚིག་སྔ་ཕྱི་གཉིས་མི་ནོར་བའི་ཕྱིར་ས་མཚམས་འབྱེད་བྱེད་ལྟ་བུར་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཡོད།

བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་དོགས་སློང་འགའ་ཞིག

ཀ་ར། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་དང་། ཁོ་བོས་ཀྱང་ཚིག་མཛོད་པར་ཐེངས་དང་པོའི་ནང་འདི་ལེགས་སྦྱར་ཡིན་པར་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། འདི་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཤཀག་རཱ་ཟུར་ཆག་པ་ཡིན་གྱི་ལེགས་སྦྱར་དངོས་མིན་ནོ། །རྒྱ་གར་ཡུལ་སྐད་ལ། ཤཀྐར་ཟེར།

ཀྱི་ཧུ། སྙིང་རྗེས་མ་བཟོད་པ་དང་། ཡིད་ཤིན་ཏུ་སྡུག་པ་དང་། ཉམ་ཐག་པ་སོགས་ཀྱི་ཚིག་གོ། ཞེས་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་འབྱུང་བ་ནི། དབྱངས་ཅན་དགའ་བློའི་ལམ་རིམ་བརྡ་བཀྲོལ་༣༢ན༢ན་གསལ་བ་ལྟར་བཀོད་འདུག་ཅིང་། འདི་ “ཀྱི་ཧུད” དང་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན་དང་། ཡི་གེ་དག་མ་དག་སོགས་ལ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ཞོལ་པར་མ་དང་། སྐུ་འབུམ་པར་མ། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་པར་མ་གསུམ་གར་ཡང་ (༡༧༠བ༥ན) “ཀྱི་ཧུད” ཅེས་སྣང་བས། “ཀྱི་ཧུ” ཐ་སྙད་འདི་མ་དག་རྒྱུན་འབྱམས་སུ་སོང་བ་ཞིག་ཡིན་མིན་ལ་དོགས་སོ། །

བཀར་བཏགས། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། བཀར་བཏགས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ལ། ཐུགས་ལ་མངའ་བའམ། ངེས་པར་བྱས་པ། དམ་ལ་བཏགས་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་གསུངས་མོད། བཀར་བཏགས་ཀྱི་དོན་ནི། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར། ཁྲིམས་བསྒྲགས་པ་དང་། བཀས་ཟིན་པའི་དོན་དུ་བཤད་ན་ལེགས་པར་སེམས་སོ། །

སྐུ་གམ། སྐུའི་ཉེ་འགྲམ། གམ་ནི་འཁྲིས་སམ་འགྲམ་དང་མཐུན་གྱི་དོན། སྐུ་གམ་དུ་བཅར་ལྟ་བུ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། སང་གནངས་ལས” མི་འགྱངས་པར” སྐུ་གམ་དུ་ངོ་བཅར་ཞུས་ཆོག ཅེས་གསུངས་འདུག་པར་དོགས་པ་འདི་ལྟར། ཡང་ན” མ་འགྱངས་པར” ཞེས་འདས་ཚིག་སྦྱོར་དགོས། ཡང་ན” མི་འགྱང་བར” ཞེས་ད་ལྟ་བའི་ཚིག་སྦྱར་དགོས་པར་སྙམ།

མཁྲིག་མ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། མཁྲིག་མའི་དོན་ལ། ལག་མགོ་དང་ལག་ངར་འབྲེལ་བའི་ཚིགས་མཚམས་ཞེས་གསལ་ཡང་། དེ་ནི་ཁྲབ་ཆུངས་པས་སྐྱོན་ཏེ། རྐང་པའི་མཁྲིག་མ་ཡང་ཡོད་པ་ནི། མཚོ་ཊཱི་ཀ་སྐད་ཆ་དགེ་སློང་མའི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་མཆན་བུར། སྤྱོད་པ་ལ་འཇུད་པའི་ཕྱག་ནི། མདུན་དུ་ཙོག་པོར་འདུག་སྟེ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས། ཕ་རོལ་པོའི་རྐང་པའི་མཁྲིག་མ་གཉིས་ལ་ལག་མཐིལ་གཉིས་འཇུད་དེ་རྐང་པ་ལ་སྤྱི་བོས་གཏུགས་པའོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། རྗེའི་འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོ་ལས། བགས་ཀྱིས་ཕྲ་ཞིང་རླུམ་པའི་བྱིན་པ་ལེགས། །ཞབས་ཀྱི

མཁྲིག་མ་ལོང་བུའི་འབུར་གྱིས་དབེན། །ཞེས་དང་། གང་དེར་སྒྲ་ལྡན་གདུ་བུས་མཁྲིག་མའི་ཕྱོགས། །མཛེས་པའི་ཞབས་གཉིས་རྡོ་རྗེ་སྐྱིལ་ཀྲུང་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་སོགས་མང་ངོ་། །དེས་ན་མཁྲིག་མའི་གོ་དོན་ནི། ལག་མགོ་དང་ལག་ངར་དང་། རྐང་མགོ་དང་རྗེ་ངར་གཉིས་སྦྲེལ་བའི་ལྷུ་ཚིགས་ཞེས་སྨྲ་དགོས་སོ། །

འཁྲང་ཤུར། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། འཁྲང་ཤུར་ཞེས་འས་འཕུལ་མེད་པ་བྲིས་སྣང་ཡང་། འཁྲང་འགྱུར་ཞེས་འས་འཕུལ་དགོས་ཏེ། མཁྲང་འགྱུར་ལ་ཡོད་ཅིང་དེ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་འས་འཕུལ་དགོས་ན་དགོས་མཉམ་དང་མི་དགོས་ན་མི་དགོས་མཉམ་པའི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་ཟད་མཚོ་ཧླི་ཀ་དང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་སོགས་སུའང་འཁྲང་འགྱུར་ཞེས་འས་འཕུལ་ཡོད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གྲང་ཤུམ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ཕྱི་རོལ་གྱི་བསེར་བུའི་རླུང་གིས་བུས་པ་སོགས་མ་ཡིན་པར་དོན་མེད་དུ་ལུས་གྲང་ཤུམ་བྱེད་པའི་རླུང་གི་ནད་རྟགས་ཤིག ཅེས་འཁོད་འདུག་ཀྱང་། རང་ལུགས་ནི་དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་སོགས་ལས་བཤད་པ་ལྟར། ཚ་ནད་ཐུང་བའི་སྐབས་ཐོག་མར་ལུས་གྲང་བའི་སྣང་བ་ཤར་བའི་ནད་རྟགས་ཀྱི་མིང་སྟེ། ལུས་གྲང་ཤུམ་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱི་གཡའ་བའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་བླངས་ན་ལེགས་པར་སེམས་སོ། །

གྲུམ་ཅེ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། གྲུམ་ཅེ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྲོག་ཆགས་གྲུམ་པའི་སྤུའམ་ཟེ་བའམ་པགས་པ་ལས་བཟོས་པའི་གདན་ལ་གྲུམ་གདན་ནམ། གྲུམ་ཟེ་ཞེས་ཟེར་རྒྱུར་གྲུམ་ཅེ་ཞེས་སྒྲ་ཉམས་པར་ངེས་ཏེ། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབོར་བུའི་«སྒྲ་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་རབ་དགའི་འཇུག་པ»ཞེས་བྱ་བ་༣༡བ༦ལས། གྲུམ་ཟེའམ་དྲེ་ཅུ་རྫོག་ལ་ཡང་། །བྲུམ་ཚེ་ཞེས་ནི་ཟེར་བ་དང་། །ཞེས་གྲུམ་ཟེ་ཞེས་པ་ཕ་སྐད་ཚད་ལྡན་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དགེ་འདུན། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། དགེ་འདུན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལ། ཉོན་མོངས་པ་སྲོང་བ་ལ་ཞུགས་པའི་སློབ་པ་ལམ་གྱི་གང་ཟག་དགེ་སློང་གསུམ་མམ་བཞི་ཡན་ཆད། ཅེས་གསུངས་པ་ལ་དོགས་པ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། འདིའི་དགེ་འདུན་ཞེས་པ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་དགེ་སྦྱོང་བཞི་ཚོགས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ན་ནི། དགེ་འདུན་ལ་དགེ་སློང་བཞི་གྲྭ་གཅིག་ངེས་པར་ཚང་དགོས་པས་གསུམ་མམ་ཞེས་པ་ནོར་བ་ཡིན་ལ། ཅི་སྟེ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གམ་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ན་ནི་གྲངས་ཀྱི་ངེས་པ་མེད་པས་དེ་ཡང་ནོར་རོ། །

འགར་པོ། <གཙ> ང་རྒྱལ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་འདི་བོད་ཀྱི་བརྡ་རྙིང་དུ་མཛད་ཀྱང་། འདི་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་गवर्: “གཙ” ཟུར་ཆག་པའོ། །ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལ་གཞི་བྱས། འགར་འགར་པོ་དང་དོན་གཅིག མི་འགར་པོའམ་མི་འགར་འགར་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྙེར་ལངས། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། རྒྱལ་ཁབ་བམ་སྲིད་དབང་ཞིག་རྒྱལ་ཁབ་བམ་སྲིད་དབང་གཞན་ཞིག་གི་དབང་སྒྱུར་དུ་འོག་ཏུ་མ་ཚུད་པར་རང་བཙན་དུ་གནས་པ། ཞེས་པ་འདི་ལ་གོ་རྒྱུ་དེ་ཙམ་མི་འདུག་པས་འགྱུར་བཅོས་གཏོང་དགོས་པ་འདུག་གོ། སྙེར་ལངས་ཀྱི་དོན་ནི། སྲིད་དབང་གཞན་གྱི་དབང་འོག་ཏུ་བསྡད་འདོད་མེད་པར་སོ་སོའི་རང་དབང་གི་ཆེད་དུ་ངོ་ལོག་རྒྱག་པའི་དོན་ནོ། །ཟྲ་བཤད་ནི། སྙེར་ནི་རང་ངམ་སོ་སོའི་ཆེད་དུ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ལངས་ནི་ངོ་རྒོལ་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་པས། སོ་སོའི་རང་དབང་གི་ཆེད་དུ་ངོ་རྒོལ་བྱས་པའི་དོན་ནོ། །

རྒྱ་ཚྭ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། རྒྱ་ཚྭ་ལ་ཟླ་ཟུར་ཡོད་པར་བྱས་ཤིང་། ཡང་། ཚྭ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ། རྒྱ་ཚ་དང་། བོད་ཚ་ཞེས་ཟླ་ཟུར་མེད་པར་ཡང་བྱས་འདུག་པ་ནི། རང་ལུགས་གང་ཡིན་ཐག་མ་ཆོད་པ་ལྟ་བུ་འདུག་གོ། སྤྱིར་བཏང་གི་ཕྱག་ལེན་ལ། ཚིག་གྲོགས་མེད་པ་ལ་ཟླ་ཟུར་དང་། ཚིག་གྲོགས་ཡོད་པ་ལ་ཟླ་ཟུར་མེད་པའི་ཕྱག་ལེན་ཡོད་དེ། ངག་སྒྲོན་འགྲེལ་པར། ཚྭ་ཞེས་ཚིག་གྲོགས་མེད་པའི་རྐྱང་པ་ལ་སྐད་འདོགས་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་ཚ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཚིག་གྲོགས་སྦྱར་ན་མེད་པར་ཕྱག་ལེན་མཛད་ལ། འོན་ཀྱང་ལན་ཚྭ་ལ་ཡོད་པ་མང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ང་རོ། སྒྲ་གདངས། དེའི་ཐད་ཀྱི་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། སྒྲ་གདངས་ལ་ “སྒྱུར” བར་བྱའོ། །ཞེས་སྣང་ཡང་ “སྒྱུང” བར་བྱའོ། །ཞེས་ཞུ་བཅོས་དགོས། ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ང་རོའི་འགྲེལ་བཤད་དེ། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་གླེགས་བམ་བར་ཆ་ (༢༧༨) ནས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་འདུག་པས། དེ་ལས་ནི་ “ཡི་གེ་རེ་རེ་ནས་ཀློག་པའི་སྒྲ་གདངས་ལ་སྒྱུང་བར་བྱ་ཞིང” །ཞེས་གསུངས་ཤིང་དོན་ལ་ཡང་གནས་སོ། །

མངོན་ཚན་ཅན། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། “མངོན་ཚན”ཞེས་མས་འཕུལ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ནི། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་ལ་གཞི་བྱས་པར་སྣང་། དེ་ཡང་༼ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་བར་ཆ་༥༽ལས། མངོན་ཚན་ཅན་གྱི་ཐང་པ་ནི། ཆགས་སེམས་ཀྱིས་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱིམ་པ་ལ་གསེར་ལ་སོགས་པ་བུན་སྐྱེད་དམ་ཁེ་སྤོགས་བྱེད་དུ་བཅུག་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་འདི་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཡི་གེ་མ་དག་

པར་སེམས་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་དང་། ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་པ་དང་། མཚོ་ཊཱི་ཀ་སོགས་འཕགས་བོད་ཀྱི་གཞུང་ཚད་ལྡན་རྣམས་སུ། མངོན་མཚན་ཅན་ཞེས་འབྱུང་གི་མངོན་ཚན་ཅན་ཞེས་མི་འབྱུང་ལ། ལར་ནས་མངོན་མཚན་ཅན་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་མཚན་ཞེས་པ་ནི་རྟགས་དང་མཚན་མ་ལ་གོ་དགོས་པས། མངོན་ཚན་ཅན་ཞེས་བརྗོད་ན་གོ་རྒྱུ་ཡང་ཨེ་ཡོད་སྙམ་ཡང་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་པར་འཚལ་ལོ། །མཁས་པའི་གསུང་ལ་སྒྲར་པས་ལག་ནོར་ཐལ་བ་མང་དག་ཅིག་སྣང་བས་དེ་ལྟར་དུ་སེམས་སོ། །ཚིག་ཟུར་ནི་ "ཚན" ནི་རྩི་ཚན་དང་ཆུ་ཚན་ལྟ་བུ་ཚ་རེག་དང་སྐྱེ་ཚན་ལ་འཇུག་པ་ལས་རྟགས་ལ་འཇུག་ཚུལ་མེད་དོ། །མངོན་མཚན་ཅན། རི་མོ་ཡོད་པའི་གསེར་དངུལ་ལ་སོགས་པའི་ངོང་ཙེའམ་ཊཾ་ཀ། ཕྱི་རྒྱལ་བས (Coin) ཟེར་བ་དེའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། མི་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མའམ་རྟགས་དང་རི་མོ་ལ་མངོན་མཚན་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་གང་ལ་ལྡན་པ་དེ་ལ་མངོན་མཚན་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །

རྟབ་ར། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་རྟབ་ར་ཞེས་འབྱུང་བ་འདི་ལ་ཝ་ཟུར་ཆད་སྐྱོན་འདུག རྟབ་རྭ་ཞེས་དག་བཅོས་དགོས། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། ཕྱིར་བཏང་གི་ཕྱག་ལེན་ལ། ཚིག་གྲོགས་མེད་པ་ལ་ཝ་ཟུར་དང་། ཚིག་གྲོགས་ཡོད་པ་ལ་ཝ་ཟུར་མེད་པའི་ཕྱག་ལེན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྒྱ་ཚྭ་ལ་ཝ་ཟུར་ཅིའི་ཕྱིར་བསྣན་རྒྱུ་མཚན་སྨྲོས་ཤིག རྭ་ཅོ་ལས་བཟོས་པའི་ཁྲག་དང་ཆུ་སེར་སོགས་རྟབ་པའམ་འཐིབ་འཐེན་བྱེད་པའི་སྨན་པའི་ཡོ་བྱད་ཅིག འདི་ལ་རྟབ་ཏུ་ཡང་ཟེར། རྟབ་ཏུ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཆུ་འགོ དེའི་ཐད་ཀྱི་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། "ཆུ་འགོ་རྙོག་ན་ཆུ་གཞུག་རྙོག" ཅེས་གསུངས་པ། འདི་ལ་གོ་རྒྱུ་འདུག་ཏུང་། འོན་ཀྱང་ "ཆུ་འགོ་བརྙོགས་ན་ཆུ་གཞུག་ཉོག" ཅེས་བརྗོད་ན་ཅུང་བཟང་ལེགས་པར་སེམས་སོ། །

འཆགས་པ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། འཆགས་པའི་དོན་ལ། རང་སྐྱོན་མི་གསང་བར་ཕོད་པའམ་རྗོད་པ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དེ་ནི་མཐོལ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་འཆགས་པའི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མཐོལ་བ་དང་བཤགས་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

འཆུན་པ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། འཆུན་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ། ཏ་རྒོད་པོ་བཙུན་ནས་འཆུན་པ། ཞེས་གསུངས་པར། ཏ་རྒོད་པོ་བཙུན་ནས་ཆུན་པ། ཞེས་འདས་ཚིག་སྦྱར་དགོས་པར་སེམས་སོ། །

ཉམས་ལེན་བྱིན་རླབས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བརྒྱུད་པ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ནས་རྒྱལ་སྲས་

ཞི་བ་ལྷ་ལ་སོགས་པར་བརྒྱུད་པའི་རླབས་ཆེན་སྤྱོད་རྒྱུད། ཅེས་གསུངས་པ་ལེགས་པར་མ་མཐོང་སྟེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་གསོལ་འདེབས་ལམ་མཆོག་སྒོ་འབྱེད་ལས། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་བརྒྱུད་པ་ལ་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་བརྒྱུད་དང་ཟབ་མོ་ལྟ་བརྒྱུད་གཉིས་ལས་མ་གསུངས་པས། དེ་ནི་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ལ་ཉམས་ལེན་བྱིན་རླབས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་ཞེས་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤས་ཐ་སྙད་མཛད་པར། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་༡༠༨ན་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་ལ། དེས་ན་ཉམས་ལེན་བྱིན་རླབས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཡོངས་གྲགས་ལྟར་བྱེད་ན། རྡོ་རྗེ་འཆང་། ཏེ་ལོ། ནཱ་རོ། ཌོཾ་བྷི་པ། ཇོ་བོ་སོགས་སོ། །རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་སོགས་ལས། དབུས་སུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་མ་གཏོགས་པ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ནས་རང་གི་བླ་མ་ལ་ཐུག་གི་བར་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཐོ་བརྩེགས་དང་། དེའི་གཡས་སུ་ཕ་རྒྱུད་གསང་འདུས་དང་། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བླ་བརྒྱུད་གཉིས་སོ་སོ་ནས་མཐོ་བརྩེགས། གཡོན་དུ་མ་རྒྱུད་བདེ་མཆོག་གི་བླ་བརྒྱུད་དང་། ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་བླ་བརྒྱུད་སོ་སོ་ནས་མཐོ་བརྩེགས་རེ་བཅས་མཐོ་བརྩེགས་ལྟར་གསལ་འདེབས་པ་ཡིན། ཡང་རྗེ་སྒྲུབ་ཁང་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་ཉིད་ལ། བླ་མ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བྱིན་རླབས་ཀྱི་རྒྱུན་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པས། དེ་ལས་ལོགས་སུ་མི་དགོས་པར་བཞེད། མཁར་རྡོ་བློ་བཟང་སྒོམ་ཆུང་གིས་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གྱི་བརྒྱུད་པ་ལ་བཞེད།

ཉེ་བརྒྱུད་རིང་བརྒྱུད། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། འབྲེལ་ཐག་ཉེ་རིང་གང་རུང་གི་བརྒྱུད་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་ལས་དེའི་འགྲེལ་བཤད་གསལ་བར་གསུངས་མི་འདུག་པས་སྙོན་པ་དགོས།

བཏུང་པ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་མཇུག་གི་དུས་གསུམ་རེའུ་མིག་ཏུ། བཏུང་བ་ལ་བཏུང་པ་ཞེས་བྲིས་འདུག་པ་ཡིག་ནོར་ཡིན། འདི་གློག་ཀླད་ཐོག་ཡོད་པའི་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་དག་བཅོས་བྱས་འདུག་ཀྱང་། དེབ་གཟུགས་ཐོག་ནོར་འདུག

རྟོགས་ལྡན། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། རྟོགས་ལྡན་ཞེས་པ་མཁས་པ་ལ་འཇུག་པར་བཤད་འདུག་ཀྱང་། དེ་མཁས་པ་ལ་འཇུག་ཚུལ་མེད་པས། རྟོག་ལྡན་དང་ནོར་བ་འདྲའོ། །རྟོགས་ལྡན་ནི། གྲུབ་ཐོབ། ས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ནམ་ཆོས་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་ཚད་ལྡན་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་གོ་དགོས་པས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། རྟོགས་པ་ནི་ས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་མིང་ཡིན་ལ། དེ་གང་ལ་ལྡན་པས་ན་རྟོགས་ལྡན་ནོ། །

བསྟན་པ་སྤྱི་དར། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། སྔར་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་གྱི་དུས་སུ་དབུ་བརྙེས་པ་ནས་བཟུང་ཞེས་གསུང་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ། "སྔར་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་དུས་སུ་དབུ་བརྙེས་པ་ནས་བཟུང" ཞེས་འགོད་འདུག་པ་ཡིག་ནོར་ཡིན་པར་ངེས་སོ། །ཡང་། སྒྲོལ་བརྟོད་གསུང་རྒྱུ་ལ། "སྒྲོལ་གཏོད" ཅེས་འགོད་འདུག་པ་ཡང་ཡིག་ནོར་རོ། །

ཐལ་སྐད། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ཐལ་སྐད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ལ། ཆོས་ཀྱི་རྗོད་པ་བྱེད་པའི་ཚེ་ཐོག་མར་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ས་བོན་ཛྙཱིཿཡིག་སྐད་མཐོན་པོར་སྒྲོག་པའི་སྐད། ཅེས་གསུངས་འདུག་ཀྱང་། ཐལ་སྐད་ནི་རྗོད་གྲྭའི་སྐབས་ཐལ་མོ་བརྡབས་པའི་སྒྲ་སྐད་སྤྱིའི་མིང་ཡིན་པས། དེ་ཐལ་སྐད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དུ་བྱས་ན་ཁྱབ་ཆུངས་པས་སྐྱོན་ཡོད་ཅིང་། འོན་ཀྱང་དེ་ཛྙཱིཿསྐད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དུ་བྱས་ན་འགྲིག་གོ། དེས་ན་དེ་ནི་ཛྙཱིཿསྐད་དང་ཐལ་སྐད་གཉིས་མ་ཕྱེད་པར་གཅིག་ཏུ་བསྲེས་པའི་གཏམ་དུ་སྣང་ངོ་། །

ཐོན་སྐྱེད། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དེ་བློ་ལ་འབབ་པོ་རང་མི་འདུག་པས་དེ་ལ་འཕྲི་སྣོན་དགོས་པའམ། ཡང་ན་དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་ལས། ཐོན་སྐྱེད་ནི། མིའི་རིགས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་བཀོལ་ནས་མཁོ་བའི་དངོས་རྫས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་ན་ཅུང་ཟད་ལེགས་པར་སེམས་སོ། །ཁོ་བོ་ལྟར་ན། ཐོན་སྐྱེད་ནི། མིའི་ངལ་རྩོལ་ལས་བྱུང་བའི་ལོངས་སྤྱོད་དམ་ཆ་དངོས་ཀྱི་མིང་། མདོར་ན་ཐོན་སྐྱེད་ནི་གྲུབ་འབྲས་ལ་ཟེར།

དོ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། དོའི་འགྲེལ་བཤད་ཅིག་ལ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་གང་ཡང་མི་སྟོན་པའི་ཚིག་གྲོགས་ཤིག དཔེར་ན། དོ་སྙོམས་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་སྐྱོན་འདི་སྣང་སྟེ། དོ་སྙོམས་པ་ཞེས་པའི་དོ་ནི་མཉམ་པའམ་སྙོམས་པའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན། དོ་ཤལ་ཞེས་པའི་དོ་ནི་མཉམ་པ་སྟེ་དཔྱང་བ་གཡས་གཡོན་མཉམ་པར་ཡོད་པས་དོ། ཕྲར་དུ་དཔྱང་ནས་ཡོད་པས་ཤལ་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། །དོའི་དོན་སྙོམས་པ་ཡིན་ན་འདིར་ཟློས་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། འདིར་ཚིག་སྡེབ་སྦྱོར་དབང་གིས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇོ་བོ་རྗེ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཇོ་བོ་དང་རྗེ་ཞེས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཅིང་། གཞན་ཡང་། ཡང་བསྐྱར། འགྲོ་ཆས། བང་མཛོད། ཨ་ནེ་ཇོ་མོ་སོགས་འདི་དང་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་དོ། །དོ་ཤལ་ལ་གཟིགས།

དོ་ཤལ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ཕྲེང་བ་ཁྲུག་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཆ་གཡུ་དང་བྱུ་རུ་སྤོས་ཤེལ་སོགས་ཡོད་པ། ཞེས་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་ལས་ཁ་གསལ་ཞིག་མི་འདུག་པས་སྣོན་པ་ཅུང་ཟད་དགོས་འདུག་སྙམ་སྟེ། དོ་ཤལ་ནི་མུ་ཏིག་གི་ཕྲེང་བ་ལྟེ་བ་སླེབས་ཙམ་དུ

འཕྱང་བའི་བྲང་རྒྱན་རིང་པོའི་མིང་དུ་གཞུང་ཆེན་མོའི་ནང་ངོས་འཛིན་མཛད་འདུག་པས་དཔྱད་པར་འཚལ་ལོ། །ཞིབ་པར་དོ་ཤལ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

དོ་ཤལ་ཕྱེད་པ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། རྒྱན་ཆའི་ཕྲེང་བ་ཁྲུག་པ་མེད་པ། ཞེས་སྤྱི་ཁྲམ་ཞིག་ལས་གསལ་བར་མ་ཐོན་འདུག་པས་འདི་ལའང་གོང་སྨོས་ལྟར་སྣོན་པ་དགོས་འདུག་སྙམ་སྟེ། དོ་ཤལ་ཕྱེད་པ་ནི། མུ་ཏིག་གི་ཕྲེང་བ་ནུ་མ་སླེབས་ཙམ་དུ་འཕྱང་བའི་བྲང་རྒྱན་ཐུང་དུ་ཞིག་ལ་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་ངོས་འཛིན་གནང་འདུག་པས་དཔྱད་པར་འཚལ་ལོ། །འདི་ལ་སེ་མོ་དོ་ཡང་ཟེར། རྒྱས་པར་དོ་ཤལ་ཕྱེད་པ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ཟིང་། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ཟིང་གི་དོན། ཚུལ་ལུགས་སམ་བརྗོད་ལུགས་ཞེས་གསུངས། ཟིང་ནི་ཟིན་གྱི་དོན་ཡིན་པས་འཐད་མིན་དཔྱད་པར་འཚལ་ལོ། །འདུལ་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། གཞན་གྱི་ཟིང་མི་འཛོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་མི་འགྲོ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བདུན་བདར། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། མདུན་བདར་ལ་བདུན་བདར་ཞེས་སྣང་བ་ནི་ཡིག་ནོར་རོ། །

མདོ་ལི། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་དང་དག་གསར་རྣམས་སུ་དོ་ལི་ལ་མདོ་ལི་དང་འདོ་ལི་ཞེས་བྲིས་པ་མི་ལེགས།

ཤཱ་ག་རའི་ཡི་གེ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་འདི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིན་པར་བྲིས་འདུག་པ་ནི་ནོར་བར་གསལ་པོར་ཤེས་ནུས་ཏེ། “ཤཱ་ག་ར” ལེགས་སྦྱར་ཡིན་ཀྱང་། “ཡི་གེ” ཞེས་པ་བོད་སྐད་ཡིན་པར་གསལ་བར་ཤེས་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གནམ་ལོ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། གནམ་ལོ་ཞེས་པ་ལོའི་ཞེ་ས་ཡིན་པར་གསུངས་འདུག་ཀྱང་། སྐྱོགས་སྟོན་ལོ་ཙཱའི་དག་ཡིག་གུར་ཁང་དུ་དགུང་ལོ་གནམ་ལོའི་ཞེ་སར་གསུངས་པར་གཞིགས་ན་འདི་ཞེ་ས་མིན་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་དཔྱད་དགོས་ཏེ། བཞུགས་པ་དང་གཤེགས་པ་གཉིས་ཀ་ཞེ་ས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ལས། གཤེགས་པ་བཞུགས་པའི་ཞེ་སར་གསུངས་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔྱད་དོ། །

པ་ཏ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ཐུ་གྲོ་ཧྲའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། “པ་ཏ” ཞེས་འཁོད་ཀྱང་། ཞང: “བ་ཏ” འམ་ “ཕྲ་ཏ” ཞེས་བཅོས་དགོས།

པད་མ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། པདྨ་ལ་པད་མ་ཞེས་བྲིས་པ་མི་འཐད་པ་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་པདྨ་ཞེས་བྲིས་ན་ལེགས་པར་སེམས་ཏེ། ལེགས་སྦྱར་ལའང་ पद्म” ཞེས་ཡི་གེ་བརྩེགས་མ་དེ་ཇི་བཞིན་འབྱུང་བས། དེ་ལྟར་བྲིས་ན་དེ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཚིག་ཡིན་པར་གོ་ནུས་པ་དང་དེའི་འབྱུང་ཁུངས་ཤེས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་སེནྡྲ་སོགས་ལ་རིགས་འགྲེའོ། །

པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏི་ནི། <སོག> བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། འདི་སོག་སྐད་ཡིན་པར་བྲིས་ཡོད་ཀྱང་། འདི་ནི་ལེགས་སྦྱར་དང་བོད་སྐད་སོག་སྐད་བཅས་འདྲེས་མའི་མིང་བརྡ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། པཎ་ནི་པཎྜི་ཏ་ཞེས་པའི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཚིག་བསྡུས་པ་ཡིན་ལ། ཆེན་ནི་ཆེན་པོ། ཨེར་ཏི་ནི་ཞེས་པ་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་རཏྣ་ཏྲུར་ཆག་པའི་སོག་སྐད་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །

སྐྲིབས་པ། (བརྡ་རྙིང) སྒྲོགས་པའི་དོན་དུ། ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དང་། དག་ཡིག་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ། དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་སོགས་སུ་བཤད་ཀྱང་། འདི་ནི་གཞུང་ཆེན་མོ་ལ་རྟོག་ཞིབ་ནན་ཏན་མ་བྱས་པར་རང་འགར་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་སྐྲེབས་པ་ལ་སྐྲིབས་པ་ཞེས་ཡིག་ནོར་བྱུང་བ་དེ་རང་ལ་དཔེ་བླངས་ཏེ། བྱུང་རྒྱལ་དུ་བྲིས་པར་སྣང་ངོ། སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ ཀ་པ ༡༠༥ན༥ལས། བཙུན་པ་དགེ་འདུན་འཚོ་མི་སྐྱེམས་སམ། མི་སྐྲེབས་སམ། དེས་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་ (པ) (མ་དཔེར་པ་ཡིག་མེད་པ་ནི་ཆད་སྐྱོན་ཡིན་པར་སེམས) བདག་སྐོམ་མོ། །བཀྲེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡང་དེའི་མཇུག་ཏུ་༡༠༨ན༩པར་ཡང་གོང་དང་མཚུངས་པར་འབྱུང་ཞིང་། མ་ཟད་སྐྲེབས་པ་དང་བཀྲེས་པ་གཉིས་སྒྲ་གདངས་ཡང་ཧ་ཅང་ཉེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་སོགས་སུ་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་སོགས་གཞུང་ཁུངས་མ་ནས་བཤད་པའི་སྐྲིབས་པའི་དཔེ་མཚོན་གཅིག་ཙམ་ཡང་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྲེབས་པ་ཉིད་དག་པར་སེམས་སོ། །

ཕ་ཤུགས། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་འདིའི་ཐད་རྒྱ་ཡིག་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་བོད་ཡིག་ནང་འདིའི་གོ་དོན་བྲིས་མི་འདུག་པས་སྣོན་པ་དགོས།

ཕུ་ར། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་སོགས་སུ་ཕུ་ར་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ཚད་ལྡན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་བཞག་པ་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ནི། ཕུར་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན་ཏེ། ཕུར་བ་བཟོ་དུས་ཕུར་ཁའི་སྟེང་དུ་འཕུར་བའམ་ལྡིང་ནས་སྐྱོད་པས་ཆ་ནས་འཕུར་བ་ཞེས་བཏགས་པར་ངེས་ཤིང་། ཅི་སྟེ་ཕུ་ར་ཞེས་བརྗོད་ན་གོ་རྒྱུ་མེད་ཅིང་། ཚིག་འདིའི་ཐོག་མའི་འབྱུང

ཁྲངས་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་པ་ན་ཡང་རྒྱུད་ཚོད་དཀའ་བ་དང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཉམས་ཆག་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མང་པོ་སྣང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་ཐུར་གནས་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་དཔྱད་པར་འཚལ་ལོ། །

བ་སོ། ❶ བ་སྨུགས། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། བ་སོའི་འགྲེལ་བཤད་ལ། ཕ་གླང་དང་། མ་བ་མོ་ལས་སྐྱེས་པའི་མོ་ཟོག་ཅེས་འབྱུང་བ་དེ་ལ། འདི་སྐྱ་བར་བྱ་སྟེ། ད་ལྟ་ངེད་ཚོ་བ་མོ་ཟེར་བ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་མིན་རྒྱུད་གཅོད་བྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། མ་བ་མོ་ལས་སྐྱེས་པའི་མོ་ཟོག་ཅེས་བརྗོད་པ་ནི། གླང་ཆེན་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པ་ན། གླང་ཆེན་ནི་གླང་ཆེན་ལས་སྐྱེས་པའི་དུད་འགྲོ་ཞིག་གོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་ཀུན་ནས་མཚུངས་སོ། །❷ རྩྭ་རྩེར་ཆགས་པའི་ཆུའི་ཟིལ་པ་ལ་ཟེར།

བི་ཀྲ་མ་ལ་ཤཱི་ལ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། བི་ཀྲ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་ཞེས་ལ་སྒྲ་སྤྱ་མ་དེ་ལྷག་པའི་སྐྱོན་དུ་འདུག བི་ཀྲ་མ་ཤཱི་ལ་Vikramasila ཞེས་པ་ཡི་གེ་དག་པ་ཡིན། རྣམ་གནོན་ངང་ཚུལ་ཞེས་ཕྱར་རྒྱ་གར་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ནང་པའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག དཔེ་མང་པོར་བྲི་ཀྲ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་ཞེས་པ་དང་། བི་ཀྲ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་ཞེས་པ་དང་། བི་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་ཞེས་སོགས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་འབྱུང་བ་ནི་ཡི་གེ་མ་དག་པའོ། །

ཕོ་དེ་ཙེ། <ཕུ་ཧུཾ་ཀླི་བ> བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། (རྒྱ) ཞེས་འདི་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ཡིན་པར་བྱས་འདུག་ཀྱང་། སྒྲོགས་སྔོན་ལོ་རྒྱའི་དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་དུ་འདི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཕུ་ཧུཾ་ཀླི་བ་ཟུར་ཆག་པར་བཤད་དོ། །འབོ་དེ་ཙེ་ཞེས་ཀྱང་བྲིས་སྣང་།

བྱེ་བྲག་རྟོག་བྱེད། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། བྱེ་བྲག་རྟོག་བྱེད་ཅེས་ས་མཐའི་ཡང་འཇུག་མེད་པ་ནི་ལེགས་པར་མི་སེམས་ཏེ། སྔེ་དགེ་ཕྲར་མའི་བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཆེན་མོ་ ཅེ་པ ༡༣༡ནང་ལས་ཀྱང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པར་རྫོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་བྱེད་འབྲིང་པོའམ་སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་ལས་ཀྱང་། རྟོགས་བྱེད་ཅེས་འབྱུང་ངོ་། །དོན་ལའང་འདིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་བྱེད་ཅེས་པ་གོ་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཆེ་བར་སྣང་སྟེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཞེས་པ་ནི་ཞིབ་ཏུ་ཞེས་པའི་དོན་དང་། རྟོགས་བྱེད་ནི་ཤེས་པར་བྱེད་པའམ་བཤད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའམ་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ཅེས་པ་ཚིག་ཙུང་མི་བདེ་བ་ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་། དེ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་བསྡུས་ཚིག་ཙམ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་སྣང་ཡང་སྐྱོན་མེད་དོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་ནི། ཝྱཱ་ཀ་ར་ཞེས་པ་འདིའོ།། བྱེ་བྲག་རྟོག་བྱེད་ཅེས་བརྗོད་ན་ནི་ཁྲད་པར་འབྱེད་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ཙམ་མོ། །

བྲམ་ཟེ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། བྲམ་ཟེའི་དོན་ལ་ཚངས་སྤྱོད་ཅེས་འབྱུང་ཡང་དེ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་རིགས་ཤིག་གི་མིང་ལས་དཔྱད་དོ། །ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་སྐད་དོད་ནི་བྲཧྨ་ཙརྻ་ཞེས་བྱའོ། །

བླའི་གྭ བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། བླའི་“གྭ”ཞེས་གསལ་ཞིང་དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལ། བློན་པོའི་ཚོགས་“ས།”ཞེས་སྣང་བ་ནི། བླའི་“གྲྭ”དང་། བློན་པོའི་ཚོགས་“སོ”ཞེས་དག་བཅོས་དགོས། བླའི་གྲྭ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་འདུལ་བ་ན་སྣང་ཞིང་། སེར་ཕྱེས་བྱ་སྡོམ་དུ་འང་། འོག་ཟུར་ (ནི) ཡུལ་མི་ (ལ་ཟེར) བླའི་གྲྭ་ (ནི) རྒྱལ་པོས་བསྐོས། །(པའི་མིའོ) ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །རྒྱལ་པོས་བསྐོས་པའི་ལས་བྱེད་པའི་གྲྭ་བློན་པོའི་ཚོགས་སོ། །ཞེས་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་གསུང་། གྲྭ་ནི་འདིར་སྡེ་ཚན་ནམ་ཚོགས་པའི་མིང་ངོ། །

དབུས་འགྱུར་འཚང་། <མ་ག་དྷ> བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་འདི་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མིང་དུ་བཤད་པ་ནི། ཧ་ཅང་ཁྱབ་ཆུངས་པས་སྐྱོན་ཏེ། དབུས་འགྱུར་འཚང་ནི་མ་ག་དྷའི་སྐད་དོད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོའི་ཆབ་འོག་གི་ཡུལ། ཤར་དུ་ཨངྒའི་ཕྱེད། ལྷོར་གླ་ཡ། ནུབ་ཏུ་ཡླུ་རླ་ཅ་སླི། བྱང་དུ་གངྒས་བཅད་པའི་དབུས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་མིང་ཡིན་ནོ། །འདིའི་རིགས་གཅོད་དང་བཅས་པ་ཞིབ་པར་མ་ག་དྷ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

འབི་འབི། <བིམྦཾ> སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཀྱང་། འཛིམ་པའི་གོང་བུ་ཆུང་དུའི་མིང་དུ་གྲགས་ཤིང་། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡང་། རྫིལ་རྫིལ་གྱི་མིང་དུ་བཤད། འཛིམ་པའི་འབི་འབི། བལ་གྱི་འབི་འབི། བག་ཕྱེའི་འབི་འབི། ཞེས་གསལ། འདི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐད་དོད “བིཾབཾ” བིམྦཾ་ཟུར་ཆག་པས། འབྲུམ་པ་དང་འབི་འབི་ཞེས་བརྗོད་པར་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བིམྦཾ་ཞེས་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐད་དོད་ཟུར་ཆག་པས་འབྲུམ་པ་དང་ “འབི་འབི” དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

འབྲུམ་པ། <བིམྦཾ> སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཀྱང་། མཆོད་རྟེན་གྱི་མིང་དུ་གྲགས་ཤིང་། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་། འདི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐད་དོད “བིཾབཾ” བིམྦཾ་ཟུར་ཆག་པས། འབྲུམ་པ་དང་འབི་འབི་ཞེས་བརྗོད་པར་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང་ལས་གསུངས། འབི་འབི་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

མིག་དབང་། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། མིག་གི་རྣམ་ཤེས། ཞེས་སྣང་ཡང་དེ་ནི་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། མིག་དབང་ནི་ཡོངས་གྲགས་ལ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པར་བཤད་ལ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་སོ། །

མུ་གེ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། མུ་གེའི་དོན་ལ། ཟས་ཀྱི་འཚོ་བ་དབུལ་བའི་དུས་སྐབས་ཞེས་གསལ་ཡང་། མུ་གེ་ནི་བཟའ་བཏུང་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པའི་དོན་ཡིན་པས། མུ་གེ་དང་མུ་གེའི་དུས་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

མེ་སྐོར། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། མེ་སྐོར་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་སོག་སྐད་ཡིན་པར་བྲིས་འདུག་ཀྱང་དཔྱད་དགོས་ཏེ། འདི་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་གཉེན་སྒྲིག་གི་ཚོ་གའི་མིང་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་སྲོལ་ལ་མེ་ལ་སྐོར་བ་བརྒྱབ་ནས་གཉེན་སྒྲིག་གི་ཚོ་ག་བྱེད་པས་དེའི་ཆ་ནས་བཏགས་པ་འདྲའོ། །

མེ་ཏོག་ཆར་པ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ལྷའི་མེ་ཏོག་དངོས་སུ་བབས་པའི་སྔོན་ལྟུང་གི་དཔེ་ཞེས་གསལ་ཡང་། མེ་ཏོག་ཆར་པ་ནི། ཉི་མ་དང་ཆར་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་འཚོགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆར་འཐམ་པོའི་མིང་ཡིན་ཏེ། མེ་ཏོག་གི་ཆར་པ་དང་བསྲེ་བར་མི་རུང་སྟེ། སྔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་ལྷའི་མེ་ཏོག་དངོས་སུ་བབས་པ་ལ་མེ་ཏོག་གི་ཆར་པ་ཞེས་དྲག་སྒྲ་སྦྱར་བ་ཤ་སྟག་མ་གཏོགས་མི་སྣང་ངོ་། །མེ་ཏོག་གི་ཆར་པ་དང་མེ་ཏོག་ཆར་པའི་འགྲེལ་བཤད་གོང་དུ་སོ་སོའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

རྫོངས་རྟུལ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། བླུན་མོ་ཞེས་མོ་རྟགས་སྦྱར་བའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ནམ། རྫོངས་རྟུལ་ཞེས་པ་བླུན་པོ་སྤྱིའི་མིང་ཡིན་ཀྱང་། བུད་མེད་བླུན་མོ་གཅིག་པུ་ལ་གོ་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་འབྱུང་ཉེན་འདུག་པས་མི་ལེགས་སོ། །

ཙམ་པ། ལོ་བྱེད་པའི་སྐད་དོད་चुंब् ཙུཾ་བ྄འམ་ཙམ་བ྄་ཟུར་ཆག བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་དང་། །ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་སོགས་ཀྱིས་ལོ་བྱེད་པའི་བརྡ་རྙིང་དུ་བྲིས་ཀྱང་ལེགས་སྦྱར་ཟུར་ཆག་པའོ། །

མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། མཚན་ཉིད་དང་། མཚོན་བྱ། མཚན་གཞི་སྟེ་གསུམ་མོ། །དེ་དཔེར་བརྗོད་ན་གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ནི་ཀ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཀ་བ་ཞེས་པ་མཚོན་བྱ་དང་། ཀ་བའི་བྱེ་བྲག་ཙན་དན་གྱི་ཀ་བ་ནི་མཚན་གཞི་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཙན་དན་གྱི་ཀ་བ། ཀ་བའི་མཚན་གཞིར་བཤད་པ་ཁྲམ་བཤད་ཙམ་ལ་འགྲིག་ཙམ་དུ་སྣང་ཡང་། ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ན་མི་འཐད་དེ། གལ་ཏེ་ཙན་དན་གྱི་ཀ་བ་ཀ་བའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ན། ཙན་དན་གྱི་ཀ་བ་རྟོགས་ནས་ཀ་བ་མ་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཤིག་འཇོག་དགོས་པ་ལས། ཙན་དན་གྱི་ཀ་བ་རྟོགས་ན་ཀ་བ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཙན་དན་གྱི་གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཀ་བའི་མཚན་གཞིར་བྱའོ། །

མཚན་གཞི། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་མཚོན་པའི་གཞིར་གྱུར་པ། དཔེར་ན་གསེར་བུམ་དེ་བུམ་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསེར་བུམ་བུམ་པའི་མཚན་གཞིར་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། གསེར་བུམ་རྟོགས་ན་བུམ་པ་རྟོགས་པའི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གསེར་གྱི་ལྟོ་ལྡིར་ཞབས་ཞུམ་ཆུ་སྐྱོར་གྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ། བུམ་པའི་མཚན་གཞིར་བྱའོ། །

ཞར་བ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ཞར་བའི་གོ་དོན་ལ། མིག་ལོང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། འཇིག་རྟེན་ན་མིག་ཡ་གཅིག་ལ་སྐྱོན་ཕོར་བ་ལ་ཞར་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱོན་ཕོར་བ་ལ་ལོང་བ་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་སུའང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཏེ། འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས། ཞར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིག་ཡ་གཅིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

ཡ་མ་གཟུགས། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ཡ་མ་གཟུགས་ཞེས་སྣང་ཞིང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལ། ཆ་ལུགས་རིགས་མི་མཐུན་པའམ། བཟོ་བལྟ་ཐུན་མོང་དང་མི་འདྲ་བ། ཞེས་སྣང་མོད། དེ་ལ་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཡ་མ་གཟུགས་ཞེས་པའི་ཚིག་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན། གོ་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་། ཡ་མ་ཟུང་ཉིད་མ་དག་པ་བཛོད་དེ་ནོར་བ་རྒྱུན་འབྱམས་པར་སེམས་ཏེ། ཆ་ལུགས་ཡ་མ་ཟུང་ཞེས་པ། ཕལ་སྐད་དུ་ཡ་མིན་ཆ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་དང་། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་དང་། ཞྭ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་དང་། དེང་སང་གི་གསར་ཤོག་ཁག་ཏུ་ཡང་ཡང་འབྱུང་ངོ་། །སྔོན་གྱི་ཚིག་མཛོད་ཁུངས་ལྡན་དག་དང་མཁས་པའི་གསུང་རྣམས་སུ་ཆ་ལུགས་ཡ་མ་ཟུང་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་ཡ་མ་གཟུགས་ཞེས་མི་སྣང་ངོ་། །དཔེར་ན་གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེའི་རྗེའི་བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་མའི་འགྲེལ་པ་༡༤༤ལས། ཆ་ལུགས་ཡ་མ་ཟུང་དགྲུ་གྲོན། ཡེ་ཤེས་ཐབ་པ་ཡིན་ཟེར་ནས་འདྲེས་བཀླམ་པས་རྒྱུད་བསླད་དེ་ཚངས་སྤྱོད་ལ་རིག་མ་གཏོད་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཆང་གཞི་འཇིག་པར་བྱེད་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡ་མ་ཟུང་། ར་མ་ལུག ཤི་མ་གསོན་རྣམས་ཀྱིས་མཚོན་ནོ། །

ཡིག་འབྲུ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ཡིག་འབྲུའི་འགྲེལ་བཤད་ལ། “དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་སོ་སོ་སྟེ། གཟུགས་ཞེས་པར་ཡིག་འབྲུ་བཞི་ཡོད་པ་ལྟར་རོ” ཞེས་“དབྱངས”ཡིག་སྐོས་བཞིན་དུ། དཔེར་བརྗོད་བཞག་པའི་ཚེ་གསལ་བྱེད་མ་གཏོགས་བཞག་མི་འདུག་ཅིང་། དོན་ལའང་གནས་ལ། ཅི་སྟེ་ཡོད་ན། “གཟུགས་ཞེས་པར་ཡིག་འབྲུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར” ཞེས་པའི་ཚབ་ཏུ་ཡིག་འབྲུ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་གསུང་དགོས་པ་ལས་མ་གསུངས་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་སོ་སོ་ཞེས་དག་བཅོས་དགོས་སམ་སྙམ།

རངས་པོ། འདིའི་ཐད་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། དམག་ཆས་རངས་པོ་ཞེས་པར་དམག་ཆས་རངས་སོ་ཞེས་ཡིག་ནོར་འདུག་པས་དག་བཅོས།

རབ་ཏུ་བྱུང་བ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། གྲྭ་པ་སྤྱིའི་མིང་། ཞེས་འཁོད་པར། གྲྭ་བཙུན་སྤྱིའི་མིང་། ཞེས་བཙུན་མ་སྣོན་དགོས།

རོལ་མཚོ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལས། རི་རབ་ཀྱི་མཐའ་སྐོར་གྱི་གསེར་གྱི་རི་བདུན་དང་སྲེལ་ནས་ཡོད་པར་གྲགས་པའི་མཚོ་དྲུག་གོ། ཞེས་མཚོ་དྲུག་ཅེས་པ་ནོར་བ་སྟེ། མཛོད་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་སུ་རོལ་མཚོ་བདུན་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་རྩ་བ་ལས། དེ་དག་བར་བདུན་རོལ་མཚོ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། མུ་ཁྱུད་འཛིན་ལ་ཐུག་པའི་རི་དེ་དག་གི་བར་བདུན་ནི་རོལ་མཚོ་བདུན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལ་དུ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ལ་དུ། ལ་ཆེན་པོ་རྒྱུག་སྐབས་ཟ་རྒྱུའི་ཟ་ཆས་རིགས་ཤིག་གི་མིང་། འོ་མ། སྦྲང་རྩི། ཀ་ར། བུ་རམ། ཏིལ་སྣུམ། མར། ཕྱུར་བ། ཆིས་མིན་བཅས་སྣ་ཁ་བརྒྱད་གྲོ་ཞིབ་དང་སྦྱར་ནས་བཟོས་པའི་བག་ལེབ་ལྡུ་བུ། ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ལ་དུ་བཟའ་རྒྱུ་ལྡུ་ཞོག་མིག་གིས་ཀྱང་མ་མཐོང་བའི་གཏམ་དུ་སྣང་སྟེ། ལ་དུའམ "ལཌྜུ" ནི། དབྱིབས་ཟླུམ་ལ་ཁ་དོག་སེར་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་མངར་ཆའི་རིགས་ཤིག་གི་མིང་ཡིན་ནོ། །ཞིབ་པར་ལ་དུ་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས།

ལཊྲཱ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་འདི་ལེགས་སྦྱར་ཡིན་པར་བྲིས་ཀྱང་། འདི་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་རཊྲཱ་ཥྚ་ཟུར་ཆག་པའི་བརྡ་ཞིག་ཡིན་གྱི་ལེགས་སྦྱར་དངོས་ནི་མིན་ནོ། །

ལག་པ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ལག་པའི་གོ་དོན་ལ། ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མདུན་མ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གོ་མི་བདེ་བ་ཞིག་འདུག་པས་བསྒྱུར་བཅོས་དགོས་སོ། །

ཤཱཀྱ་འོད། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་རྒྱན་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་འདུལ་བ་བདུད་རྩིའི་རྒྱན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཞིག་སྟེ། དེས་དགེ་ཚུལ་གྱི་ཀཱ་རི་ཀཱ་སུམ་བརྒྱ་པ་སོགས་མཛད། ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། མཁའ་མཉམ་མ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་ན་གནས་བཅས་ཤིང་། །འབུམ་ཕྲག་འདུལ་བའི་གཞུང་གི་གནད་ངེས་ཀས་བཞེད། །རྣམ་གྲོལ་ཐར་པའི་ནོར་བུས་གཙུག་ལག་མཛེས། །མཆོག་གཉིས་ཀླུ་ཡི་དབང་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ། །ཞེས་ཡོན་ཏན་འོད་དང་ཤཱཀྱ་འོད་གཉིས་མཆོག་གཉིས་ལ་བཤད་ཅིང་། རྙིང་མའི་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྱལ་དུའང་ཤཱཀྱ་འོད་མི་སྣང་བས་དཔྱད་པར་འོས་ཏེ། དེ་ཡང་རྙིང་མའི་རྒྱན་དྲུག་ནི། ཀླུ་སྒྲུབ་སྙིང་པོ། ཐོགས་མེད། དབྱིག་གཉེན། ཕྱོགས་གླང་། ཆོས་གྲགས། ཡོན་ཏན་འོད་དང་དྲུག

ག། མཆོག་བརྒྱད་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་དུ། འཕགས་པ་ལྷ། ཙནྡྲ་གོ་མི། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ་བརྟན། ཕྱོགས་གླང་ཕྱི་བའོ། །གླིང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པའི་གྲུབ་མཐའ་མཛོད་དུ་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

སོ་མོ་དོ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། སེ་མོ་དོའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་དོ་ཤལ་ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་ལ་ནོར་བཅོས་དགོས་འདུག་སྙམ་སྟེ། སེ་མོ་དོ་དང་དོ་ཤལ་ཕྱེད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ལ། དོ་ཤལ་དང་དོ་ཤལ་ཕྱེད་པ་གཉིས་ལ་ནི་རིང་ཐུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྲིན་པོ། <ནཱ་གཱ་ས> བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། གདུག་འདྲེའི་སྡེའི་མིང་ཞེས་གསུངས་འདུག་ཀྱང་། གདུག་འདྲེ་ནི་ཤ་ཟ་འབྱུང་པོའི་རིགས་དང་། སྲིན་པོ་ནི་མིའི་རིགས་ཁྲོ་གཏུམ་ཆེ་ཞིང་མི་ཤ་ཟ་མཁན་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར་བས་ཁྱད་པར་ཆེའོ། །དེ་ཡང་མཆིམས་མཛོད་༡༣༧ལས། སྲིན་པོ་ནི་མིའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་གདུག་འདྲེའམ་འབྱུང་པོ་ལ་ལེགས་སྦྱར་དུ་ "བྷཱུ་ཏ" ཟེར་བས་དཔྱད་དགོས་ཏེ། རྒྱ་གར་ཡུལ་སྐད་ལའང་ "ནཱ་གཱས" དང་ "བྷཱུ་ཏ" ཟེར་བ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་དོ། །རང་ལུགས་ལ། སྲིན་པོ་ནི་མི་ཤ་ཟ་ཞིང་ཁྲོ་གཏུམ་ཆེ་བའི་མིའི་རིགས་རྒྱུད་ཅིག་ལ་ཟེར་རོ། །འོན་ཀྱང་སྲིན་པོ་དང་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་སོགས་འབྱུང་པོའི་གདོན་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་སུ་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་བགྲངས་ཡོད་པས་ད་དུང་དཔྱད་པར་འོས་སོ། །

ཏྲ་ཏག་ཏག ཤྲ་ཐག་ཐག དཔེར་ན་ལས་ཀ་ཤྲ་ཐག་ཐག་བྱེད་དགོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་འདི་ཡུལ་སྐད་ཡིན་པར་བྱས་ནས་ཐ་སྙད་ཚད་ལྡན་ལ་བརྩིས་འདུག་ཀྱང་ནོར་བར་སེམས་ཏེ། ཤྲ་ཉིད་གློག་རྩལ་གྱི་དབང་གིས་ "ཏྲ" ཞེས་འབོད་པ་ཡིན་གྱི་འདི་ལ་ཏྲ་ཞེས་འབྲི་རྩལ་མེད་ཅིང་། འདི་ལྟར་བྲིས་ན་ནམ་ཞིག་ན་བོད་སྐད་ཀྱི་རྨང་གཞི་ཞིག་སྟེ་གོ་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་ཡུལ་སྐད་ལ་ "ཤྲ" ལ་ "ཏྲ" ཞེས་འབོད་པས་སོ། །

ལྷག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ལྷག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཆ་འདྲ་ཙམ་མཐོང་བ་ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། དེ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་ངང་ནས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་དཔྱད་སྒོམ་བྱས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་ལྷག་མཐོང་དང་ཆ་འདྲ་བའི་ཤེས་རབ་ཅིག་ལ་ཟེར་ཏེ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དུ་དྲངས་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། དེ་ཇི་སྲིད་དུ་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཇི་ལྟར་ལེགས

པར་བསམས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་བརྙན་ནང་དུ་ཡིད་ལ་བགྱིད་པའི་ཡིད་ལ་ཅི་ཞེས་བགྱི། བྱམས་པ། ལྷག་མཐོང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མཐོང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མོས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང་། ཇི་སྲིད་དུ་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ནི། ལྷག་མཐོང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཚེ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་སོ། །

ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཆ་འདྲ་ཙམ་མཐོང་བ། ལྷག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པའི་དོན་དང་། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཡང་དག་པ་མཐོང་བ། ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པའི་གོ་དོན་དུ་བཞག་འདུག་པ་ཁྱབ་ཆུངས་པས་སྐྱོན་ཏེ། ལྷག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པ་དང་མཚན་ཉིད་པའི་དོན་ནི། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ། ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སོགས་ཀྱི་གསུང་དུ་གསལ་བ་ལྟར། དཔྱད་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་གི་ལྷག་མཐོང་ལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐོང་བ་ཞིག་ག་ལ་དགོས། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་མཛོད་འགྲེལ་སྨད་ཆ་༡༣༡ལས་ཀྱང་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་རྗེའི་གསུང་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཡོད། ཞི་གནས་ཀྱི་ངང་ནས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་དཔྱད་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟིན་པའི་ཤེས་རབ་ཅིག་ལ་ཟེར་ཏེ། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དེ་མ་སྐྱེས་ཚུན་ཆོད་དུ་ལྷག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྐྱེས་པ་ན་ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཨ་ཙ་ར། བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་འདི་ལེགས་སྦྱར་ཡིན་པར་བྲིས་མེད། དོན་ལ་ཨ་ཙ་ར་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཨ་ཙཱརྱ་ཟུར་ཆག་པ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཟེར་བ་ཡིན། བོད་པས་འདི་རྒྱ་གར་གྱི་ཧིནྡུའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ “साधु” “སཱ་དྷུ” འམ་ཐུགས་པ་ལུས་གཅེར་བུའམ་ཡང་ན་གོས་དམར་སེར་གྱོན་པ། སྐྲ་དང་ཨོག་ཚོམ་རིང་ལ། ལག་ན་རིལ་བ་སྤྱི་བླུགས་ཐོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད། རྒྱ་གར་བས་དེ་ལ་ཛོ་གི་ཟེར། (ཛོ་གིའི་འགྲེལ་བཤད་དང་རིགས་གཅོད་སོགས་ཛོ་གི་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས) བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། འདི་སློབ་གཉེར་བ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་ཐུགས་མཁན་རྣལ་འབྱོར་པ། བཞད་གད་སློང་མཁན་བཅས་ཀྱི་དོན་ལ་བཤད་ཀྱང་། དང་པོ་དང་ཐ་མ་ལ་དཔྱད་དོ། །

ཤུ་ཤི་རའི་རི། (འདུལ་བ) བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། ཤུ་ཤི་རི་ཞེས་པ་རྩྭ་དྲེས་མའམ་དེ་སྐྱེས་པའི་རི། ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ལ་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཤུ་ཤི་རི་ཞེས་པ་རྩ་དྲེས་མའི་

དོན་ལ་འགྲེལ་ན་ "ཤུ་ཥི་ར" བརྗོད་དགོས་ལ། རྩ་དྲེས་མ་སྐྱེས་པའི་རི་ལ་འགྲེལ་ན་ "ཤུ་ཥི་རའི་རི" ཞེས་བརྗོད་དགོས་ཏེ། མཆོ་ཊཱི་ཀ་ལས། མའི་སོ་སོ་ཐར་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཤུ་ཥི་ར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དྲེས་མའི་རྩ་བའོ་ཞེས་བཤད་ཅིང་དེ་ནི་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་རྩྭ་དྲེས་མ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདུལ་བ་གཞིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་༧༤༨བ༩ལས་ཀྱང་། བྱང་དུ་ནི་ཤུ་ཥི་རའི་རི་ཞེས་བྱ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པས་དེའི་ནང་ནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་གཞུང་མང་པོ་ན་དེ་ལྟར་གསལ་ལོ། །

གསལ་བཤད

བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ནི་མཁས་ལྡན་ཀུན་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་སྒྲོན་དང་ད་ལྟར་གྱི་མི་རབས་གཉིས་ཐུན་མོང་གིས་བཞག་པའི་ཆེས་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཡིན་ལ། ཁོ་བོས་ཀྱང་ལོང་བའི་འཁར་རྒྱུག་དང་སྲོག་འཚོ་བའི་ཁ་ཟས་ལྟར་རྒྱུན་པར་བརྟེན་དང་རྟེན་སྨུས་ཡིན་ཞིང་། ལྷག་པར་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་འདིའི་རྩོམ་སྒྲིག་གི་བྱ་བར་ཞུགས་པའི་དཔྱོད་ལྡན་བྱས་རྗེས་ཅན་དེ་དག་ལ། འདི་ལྟ་བུའི་ཟླ་ན་མེད་པའི་རྩ་ཆེའི་ལེགས་བཤད་ཅིག་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐྱེས་སུ་འཇོག་གནང་མཛད་པར་དུས་ནམ་ཡང་སྙིང་ཁོང་རུས་པའི་གཏིང་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་བ་ཡིན། འདིར་དོགས་སློང་དང་ལེགས་བཅོས་ཀྱི་བསམ་འཆར་རེ་ཟུང་ཞུས་པ་འདི་དག་དགག་པ་དང་གཞན་དམའ་དབབ་འདོད་ཀྱི་ཀུན་སློང་ངན་པས་བསླད་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་ལྟ་བུར་གོ་བ་ལོག་སྒྲུབ་མི་མཛད་པར་རང་རེའི་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་ཞབས་འདེགས་དང་དར་ཕྱེར་དུ་ཅིས་ཀྱང་མཁྱེན་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལགས། མདོར་ན། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱིས། འཕན་ཟླ་རིན་ཆེན་ལ་ལྟ་ཡི། །མགལ་དུམ་ལ་ནི་སུ་ཞིག་དཔྱོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་གཟི་བརྗིད་དུ་ཤེས་དགོས་སོ། །ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་དབུར་ཡང་ཀློག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་དང་ནོར་བཅོས་ཡོང་བའི་རེ་སྐུལ་ཡང་གནང་འདུག་ཅིང་། ཁོ་བོར་ཡང་བཀའ་བཀྱོན་མེད་པའི་ཐོག་ནས་ལེགས་ཐེལ་ཉེས་འགོག་གི་བློ་སྐྱེད་དང་དགོངས་འཆར་ལྷུག་སྤྲོལ་ཡོང་བའི་རེ་སྐུལ་སྙིང་ནས་ཞུ་ལགས་སོ། །

༼དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་ལ་དོགས་གཅོད་རེ་ཟུར༽

བརྟན་ངེས། དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་སུ། བརྟན་ངེས་སྣང་ཡང་། “བརྟན་ངས” ཞེས་འགྲེང་བྱ་ཆད་པར་སེམས་སོ། །

མདོ་ལི། དག་གསར་ཏུ་དོ་ལི་ལ་མདོ་ལི་ཞེས་བྲིས་པ་མི་ལེགས།

འདོ་ལི། དག་གསར་ཏུ་དོ་ལི་ལ་འདོ་ལི་ཞེས་ཀྱང་བྲིས་པ་མི་ལེགས།

ད་གཟོད། དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་སུ། དེ་ལས་མི་འདའ་མི་སྲིད་པའམ་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། ད་གཟོད་དང་ད་གདོད་ནི། རྗེས་མའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན་སང་ཕོད་ད་གཟོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

(ཁོ་བོས་དག་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས་དེ་ཙམ་བལྟ་སློག་མི་བྱེད་པས་ཡིག་ནོར་སོགས་མཐོང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བས་དེ་ཙམ་མོ)

ཁམས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་དཔེ་མཚོན་འགའ་ཞིག

བཀྲིན= བཀའ་དྲིན།	བཀྲིས= བཀྲ་ཤིས།	རྒྱལི=རྒྱལ་གྱི།	དསྐྱོང= དགེ་སྐྱོང་།
རྒྱོཾ=རྒྱ་ཆེན་པོ།	རྒྱལོ= རྒྱལ་པོ། རྒྱལ་ལོ།		
ཚོད་པ=མཚོད་པ།	འཛིགྟེ=འཛིག་ རྟེན།	སྙིང=སྙིང་པོ།	བདིུད=བདུད་ རྩི།
ནཾཁའ=ནམ་ མཁའ།	དཔལི=དཔལ་ གྱི།	འཕྲིས=འཕྲིན་ ལས།	
ཕོུཏ=ཕུན་ཚོགས།	མད=མཛད།	རྫ=རྫུ་འཕྲུལ	

ལེགས་སྦྱར་བོད་ཡིག་ཏུ་འབྲི་བའི་ཚེ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ལེགས་སྦྱར་དང་དེའི་སྐད་དོད་བོད་ཡིག་གཞམ་གསལ།

དབྱངས་བཅུ་དྲུག

अ, आ, इ, ई, उ, ऊ, ऋ, ॠ,ऌ,ॡ,ए,ऐ,ओ,औ,अँ,अ:

ཨ། ཨཱ། ཨི། ཨཱི། ཨུ། ཨཱུ། ར། རཱ། ལི། ལཱི། ཨེ། ཨཻ། ཨོ། ཨཽ། ཨཾ། ཨཿ

A, AA, I, II, U, UU, RI, RII, LI, LII, E, AI, O, AU, AM, AH.

examples:

प, पा,पि, पी, पु, पू, पृ,पॄ, पॢ, पॣ, पे,पै, पो,पौ

क ख ग घ ङ

ཀ་ ཁ་ ག་ གྷ་ ང་།

च छ ज झ ञ ।

ཙ་ ཚ་ ཛ་ ཛྷ་ ཉ།

ट ठ ड ढ ण ।

ཊ་ ཋ་ ཌ་ ཌྷ་ ཎ།

त थ द ध न ।

ཏ་ ཐ་ ད་ དྷ་ ན།

प फ ब भ म ।

པ་ ཕ་ བ་ བྷ་ མ།

य र ल व ।

ཡ་ ར་ ལ་ ཝ།

श ष स ह ।

ཤ་ ཥ་ ས་ ཧ།

क्ष

ཀྵ།

क+ष=क्ष

ཀ+ཥ=ཀྵ།

ལོག་ཡིག་དྲུག   ལོག་ཡིག་དྲུག་པོ་འདི་རྣམས་ནི་ལེགས་སྦྱར་བོད་ཡིག་ཏུ་འབྲི་བའི་ཚེ་ དེའི་དོད་དམ་ཚབ་ཡིན།

ट ठ ड ण ष क्ष ।

ཊ་ ཋ་ ཌ་ ཎ་ ཥ་ ཀྵ།

म् क् र्

མ྄ཀ྄ར྄

གལ་ཏེ་ཚིག་མཇུག་གི་གསལ་བྱེད་ལ་དབྱངས་ཡིག་མེད་ན། དེ་མཚོན་པའི་ཕྱིར་ཟུར་རྟགས་“ཝི་ར་མ” ཟེར་བ་དེ་རྒྱག་དགོས། སྐབས་འདིར་དབྱངས་ཡིག་ཅེས་པ་འ་ཆུང་ངམ་ཨ་རིང་པོ་མཚོན་པའི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཤད་ “T” འདི་ལ་གོ་དགོས་པར་སྣང་།   ཡི་གེ་འདི་ལ་དབྱངས་ཡིག་མེད་ཅེས་མཚོན་པའི་ཕྱིར་འོག་གི་ཟུར་རྟགས་ (མ྄) འདི་ལྟ་བུ་འདེབས་པ་དེ་དང་ “ ༷” རྣམ་བཅད་འདི་གཉིས་ཕལ་ཆེར་གཅིག་པ་ཡིན་ཚོད་འདུག་སྣང་། སྐད་ཀོར་ཉིས་བརྩེགས་འདི་ལ་རྣམ་བཅད་ཅེས་བརྗོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། འདིས་གསལ་བྱེད་གང་ཞིག་ལ་དབྱངས་ཡིག

ཡོད་པ་རྣམ་པར་བཅད་པས་ན་རྣམ་བཅད་ཅེས་བརྗོད་པར་སྙམ། ད་དུང་ལེགས་སྦྱར་ལེགས་པོ་མཁྱེན་མཁན་ཞིག་ལ་བཀའ་འདྲི་གནང་ན་ལེགས།

ཝི་ར་མ། རྣམ་བཅད། cessation, termination, end”

When a consonant ends a word, it is necessary to indicated that the last letter has no vowel. To do so, a diagonal line, called virama, is drawn under the letter. Letters with the virama are called halanta letters.

དཔེ་མཚོན། འོག་གི་རྟགས་གཉིས་དོན་འདྲ་བར་སྙམ།

མ྄ ཀ྄ ར྄

མ◌ ཀ◌ ར◌

म् क् र्

म◌ क◌ र◌

क	ka	[kʌ]	ख	kha	[kʰʌ]	ग	ga	[gʌ]	घ	gha	[gʱʌ]	ङ	ṅa	[ŋʌ]
च	ca	[cʌ]	छ	cha	[cʰʌ]	ज	ja	[ɟʌ]	झ	jha	[ɟʱʌ]	ञ	ña	[ɲʌ]
ट	ṭa	[ʈʌ]	ठ	ṭha	[ʈʰʌ]	ड	ḍa	[ɖʌ]	ढ	ḍha	[ɖʱʌ]	ण	ṇa	[ɳʌ]
त	ta	[tʌ]	थ	tha	[tʰʌ]	द	da	[dʌ]	ध	dha	[dʱʌ]	न	na	[nʌ]
प	pa	[pʌ]	फ	pha	[pʰʌ]	ब	ba	[ʋʌ]	भ	bha	[bʱʌ]	म	ma	[mʌ]
य	ya	[jʌ]	र	ra	[rʌ]	ल	la	[lʌ]	व	va	[ʋʌ]			
श	śa	[ɕʌ]	ष	ṣa	[ʂʌ]	स	sa	[sʌ]						
ह	ha	[ɦʌ]	ळ	ḷa	[ɭʌ]									

བསྔོ་སྨོན་དང་མཇུག་བྱང་

གངས་ཅན་སྐྱེ་འགྲོའི་ལྷ་གཅིག་པད་དཀར་འཆང་། །སྡོམ་བརྩོན་མི་ཡི་ཟོལ་གྱིས་བྱོན་པ་ཡི། །
ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག །སྐུ་ཚེ་བརྟན་ཅིང་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །

རྟག་ཏུ་དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་ཤིང་ཕན་ལན་ལ། །སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མི་རེ་གཞན་དོན་དུ། །
རྟག་ཏུ་གསོལ་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་རྣམས་ཀྱི། །ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཇི་བཞིན་འགྲུབ་གྱུར་ཅིག །

བྱམས་བརྩེས་བསྐྱངས་པའི་དྲིན་ཅན་ཕ་མ་དང་། །ལོ་མང་འཚོ་བ་སྐྱུར་བའི་སྦྱིན་བདག་རྣམས། །
དལ་འབྱོར་རྟེན་ཐོབ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ། །ཞུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་སྤྱོང་བར་ཤོག །

ལོག་འཚོའི་གཟིག་ལྤགས་གྱོན་པའི་དགེ་སློང་གི །ངང་ཚུལ་བྲལ་ཏེ་གྲོགས་མེད་ལུས་པ་ན། །
བརྩེ་བས་བསྐྱངས་ཤིང་འདོད་དགུའི་དཔལ་གྱིས་བསྲུས། །གསང་ཡུམ་མཆོག་འདིའི་བཀའ་དྲིན་སྙིང་ལ་ལྷི། །

ཁྱད་པར་ཚིག་མཛོད་འདི་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་ལ། །མཐུན་རྐྱེན་དན་གྲོགས་ཇི་ཙམ་བྱས་པ་ཡང་། །
ཕ་མལ་ཚིག་གིས་མཚོན་ནུས་ག་ལ་ཞིག །ཁྱོད་ནི་བོད་རིགས་སྤྱི་ལ་དྲིན་ཅན་ལགས། །

དེས་ན་གང་གི་ཆོས་མཐུན་བསམ་པའི་དོན། །མ་ལུས་འགྲུབ་ལ་ལྷ་དང་བླ་མ་དང་། །
ཐུབ་པའི་དབང་པོས་ཆེད་དུ་གཉེར་གཏད་པའི། །ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོངས་གྲོགས་མཛོད། །

གཞན་སྐྱོན་ངན་མཚང་འབྲུ་ལ་མི་དགའ་ཞིང་། །རང་བསྟོད་ཆེ་བ་འདོན་ལའང་མི་དགྱེས་པའི། །
ཆོས་ལ་དད་ཅིང་དམན་ལ་སྙིང་བརྗེ་བའི། །གསང་ཡུམ་ཁྱོད་ནི་བུད་མེད་མཆོག་ཏུ་ངེས། །

རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་ལོ་ནི་བཅུ་ཕྲག་བཞི། །ཉེ་ལ་ཐོས་བརྩོན་བགྱིས་པའི་ལེགས་བྱས་ཀུན། །
ཚད་མི་ཟ་བར་བསྟན་དང་འགྲོ་བ་ལ། །ཕན་པའི་དངོས་པོར་གྱུར་ལ་ཅིས་ཀྱང་རངས། །

ནམ་ཞིག་གཤིན་རྗེའི་ཕོ་ཉས་ཁྲིད་པ་ལས། །ལུས་ནི་རྗེས་མེད་ས་འོག་སོང་ན་ཡང་། །
ཐོས་པས་བསགས་པའི་གཅེས་ནོར་དེབ་ཆུང་འདིས། །བསྐལ་པའི་བར་དུ་གཞན་དོན་བྱེད་པར་ཤོག །

སྨོན་བསགས་གོམས་པའི་ལས་འཕྲོ་སད་པ་ལས། །ཇ་བ་འཛམ་པོའི་ས་མཐའི་རི་ཁྲོད་དུ། །
ཚེ་དང་སྒྲུབ་པ་མཉམ་པའི་ཉམས་ལེན་ལ། །གཞོལ་བའི་སྐལ་བཟང་འཐོབ་པའི་དགེ་ལེགས་སྨོལ། །

ཅེས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་དཀའ་སྤྱད་དང་སྙིང་རུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྩོན་པ་རིང་དུ་བསྟེན་ཅིང་། གསེར་གྱི་རྨུན་པོ་ལྟ་བུའི་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཆེན་པོ་༧གོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འདྲེན་༧སྐྱབས་མགོན་༧རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གིས་མཉེས་བཞིན་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ། ཐ་ན་ཕྱི་ལམ་ཚུན་ཆད་དུ་འང་སྐུའི་སྣང་བ་ཡང་ཡང་བསྟན་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ཉམས་སྣང་ནར་མར་འབྱུང་བའི་སྐལ་བཟང་ཅན། མགོན་པོ་གང་ལ་མི་ཕྱེད་པའི་དད་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པ། གང་གི་ཞབས་རྟུལ་ལ་ཉེ་བར་གཏུགས་པའི་བཀའ་དྲིན་གྱིས་ཉེ་བར་འཚོ་ཞིང་། གང་གི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་སློབ་བུ་སྒོམ་སྡེ་ལྷ་རམས་པ་ཐུབ་བསྟན་བསམ་གྲུབ་ཏུ་འབོད་པས། སྤྱི་ལོ་༢༠༡༣ཟླ་༢ཚེས་༣སྐུའི་ཟླ་གཟའི་གཟའ་སྐར་དགེ་བའི་ཉིན་ཚིག་མཛོད་སྤར་ཐེངས་གསུམ་པ་འདི་ཉིད་ཁེ་ན་ཌའི་གྲོང་ཁྱེར་ཊྲོ་རན་ཊྲོའི་རང་ཤག་ཏུ་མཇུག་གྲུབ་པར་བྱས་སོ། །དགེའོ། །དགེའོ།། །།

གསལ་བཤད

གོང་གི་བརྗོ་སྒྲོན་སྐབས་ཆུང་མར་གསང་ཡུམ་ཞེས་སྨྲས་པར་ཁ་ཆ་ཅན་འགའ་ཟུང་དང་། གཞན་དག་གིས་ཁོ་བོས་རང་བསྟོད་བྱས་འདུག་ཅེས་ཁྲེལ་རྙོད་བྱེད་པར་སྣང་བས། དེ་དག་ལ་རྗེད་མཚར་གྱི་ཚུལ་དུ་འདི་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་རང་གི་བླ་མ་ལ་ཡབ་རྗེ་དང་། ཕ་མེས་ལ་ཡབ་མེས། ཕ་མ་ལ་ཡབ་ཡུམ་ཞེས་བརྗོད་པ་དཔེར་ན་བྱམས་བརྩེ་བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་ཡབ་ཡུམ་ལྷན་རྒྱས་མཆོག་གི་ཞབས་དྲུང་དུ། ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའི་ཚེ་བླ་མ་དང་ཕ་མ་སོགས་ལ་ཆེ་བསྟོད་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་རང་ལ་མིན་པ་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་ལེགས་པར་ཕྱེ་ཞིག་ཅེས་སྨྲས་ན་དེ་ལ་ལན་ཅི་ཡོད།

ལར་ནས་སྙན་རྩོམ་འབྲི་བའི་ཚེ་རང་ལ་གཟེངས་བསྟོད་པས་རང་བསྟོད་དུ་ག་ལ་འགྱུར། དཔེར་ན་རྗེ་བླ་མའི་བློ་སྦྱོང་སྙན་ངག་སྒྲ་རྒྱན་ལས། འགའ་ཞིག་དོན་མེད་ཚིག་གི་མདུད་པ་རྩོམ། །གཞན་དག་འབྲེལ་མེད་རླུན་ཚིག་བབ་ཅོལ་སྨྲ། །བསྡེབས་ལེགས་གསལ་བར་རྩོམ་པའི་རྩོམ་མཁན་ནི། །གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ། །ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་དཔལ་ལྡན་ཡོན་ཏན་མ་ལས། རབ་བྱེད་འདི་ཡང་གངས་རིའི་ཁྲོད་འདི་ན། །སྙན་ངག་དབང་པོ་ཀུན་གྱི་མགོ་བོ་ལ། །ཚིག་གི་གོམ་པ་འགོད་མཁས་དགེ་ལེགས་དཔལ། །བཟང་པོས་ཚིག་གི་སྦྱོར་བ་སྤྲངས་ཏེ་སྨྲས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྙན་ངག་ཉམས་ཡིན་གྱི་རང་བསྟོད་ག་ལ་ཡིན་ནོ། །

མདོར་ན་ཁོ་བོས་ངོས་ལྡེབ་ཉིས་སྟོང་དྲུག་བརྒྱར་ཉེ་བའི་ཚིག་མཛོད་ཅིག་བརྩམས་ཡོད་པ་ལ། གསར་ཡུམ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཀྲམ་པོ་འདི་ཙམ་ལ་མི་འཆེལ་བར་ཚིག་དོན་གཞན་རྣམས་ལའང་ཚུལ་མཐུན་གྱིས་རྟོག་དཔྱོད་དང་སྐྱོན་བརྗོད་མཛད་རྒྱུ་ཡོད་ཚེ་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བར་ངེས་པས་ཅིས་ཀྱང་གནང་བར་ཞུའོ། །

སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་གི་ཀ་ཆེན་དྲུག་ལ་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན

༡ ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཧེ་ཧོར་མཁན་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་དབང་ཕྱུག
༢ ལྷན་མ་མཁན་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་ལེགས་ལྡན།
༣ བྱ་བྲལ་དགེ་བཤེས་བཀྲ་ཤིས་འདུམ་མམ་ཐུབ་བསྟན་ཀུན་དགའ།
༤ ཧེ་ཧོར་མཁན་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན།
༥ གཙང་པ་མཁན་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཚེ་རིང་།
༦ ཧེ་ཧོར་རྒྱུད་སྨད་མཁན་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་རྡོ་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་བཅས་སོ། །

འཚོ་གོས་ཞན་ཅིང་ཚ་བ་ཆེ་བའི་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཧུ་ཟུར་འབྲས་དང་ལྷ་ལི་སོགས་ཀྱི་གྱི་ནའི་ཟམ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་འགྲོའི་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཐུགས་ལ་བཅངས་ཏེ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ཏུ་མ་ཕེབས་པར་སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོ་དཔེ་ཁྲིད་གནང་སྟེ་བཞུགས་པའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་མཆོག་དམ་པ་དེ་དག་གི་མཛད་རྗེས་དང་བཀའ་དྲིན་ལ་མི་རབས་ནས་མི་རབས་ཀྱི་བར་དུ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་གུས་ཕྱག་གྲངས་མེད་ཞུ་བར་འོས་སོ། །

གྲྭ་སའི་ལས་བྱེད་རྣམས་ལ་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན

ཞལ་འདོན་ཡང་ཐུགས་སྐྱོད་ཀྱི་ངང་ནས་གནང་ལོང་མེད་པར་སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོ་དགེ་འདུན་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བ་དང་སྤྱི་ཞུ་ཞབས་ཏོག་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབས་དང་སྒྲུབ་བཞིན་པའི་བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱི་གྲྭ་སའི་ལས་ཀྱི་སྣེ་མོ་བར་གཏོགས་པ་སྐུ་གཤེགས་ཟིན་པ་དང་འཚོ་ཞིང་བཞུགས་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་མཛད་རྗེས་དང་བཀའ་དྲིན་ལ་ལག་ཟུང་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལན་བརྒྱར་ཞུའོ། །ངེད་ཅག་ལ་སློབ་གཉེར་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་དེ་འདྲ་བ་ལྷུང་བ་ཡང་ཁྱེད་ཅག་གི་བཀའ་དྲིན་ཡིན་པས། ང་ཚོས་བགྲེས་སོང་ཁྱེད་རྣམ་པའི་སྐུ་དྲིན་དུས་ནམ་ཡང་བརྗེད་ཐབས་མེད་ཅིང་། ཁྱེད་རྣམ་པས། ཁྱོད་ཚོ་དཔེ་ཆ་ཡག་པོ་ལྟོས་ཤོག་དང་། ལས་ཀ་ང་ཚོས་བགྱིའོ་གསུང་བ་སོགས་ད་ལྟ་ཡང་སྙིང་གི་མཐིལ་དུ་བཅངས་ནས་ཡོད་པས། དེབ་འདིའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཁྱེད་ཅག་གི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་རྟུལ

ཚུ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་འདིའི་དགེ་རྩ་ཡང་ཁྱེད་ཅག་གི་ཆེད་དུ་བསྔོའོ། །དེས་ན་རྗེ་མི་ལས། ཕུ་སྒྲུབ་པ་བྱེད་པའི་སྒོམ་ཆེན་དང་། །མདའ་འཚོ་བ་སྦྱོར་བའི་ཡོན་བདག་གཉིས། །འཚང་མཉམ་དུ་རྒྱ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྨོན་འདུན་ཞུའོ། །

ཞུས་དག་མཛད་པ་པོ།

བདག་ལ་རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲ་ལྡེ་སྦྱིན་པའི་སྙན་ངག་སྨྲ་བའི་དབང་པོ། མདོ་སྨད་པ་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་སྦྱིན་པ་ལགས་ནས་ཕྱི་ལོ་ཉིས་སྟོང་གཉིས་གསུམ་ཡས་མས་ཤིག་ལ་སྤར་ཐེངས་དང་པོའི་མ་ཕྱི་ཤོག་གྲངས་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཅན་དེར་ཞུ་དག་མཛད་ཅིང་། གང་ཉིད་སྐབས་དེར་གཞུང་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་བྲེལ་ཧ་ཅང་ཆེ་བ་དང་སྟབས་འཁེལ་ཀྱང་བསྟན་འགྲོར་སྨན་པའི་དགོངས་བཞེས་རྒྱ་ཆེན་པོས་རང་སྐུལ་ཞུས་མ་ཐག་ཞལ་བཞེས་གནང་སྟེ། སྐུ་ངལ་འཛེམ་མེད་ཀྱིས་ཞུ་དག་རོགས་ཕན་གནས་སྦྱིན་གནང་བར་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། རྒན་ལགས་མཆོག་ནས་ཞུ་དག་ངེས་འབྱོངས་སོང་རྗེས་སླར་ཡང་ཤོག་ལྡེབས་ཉིས་སྟོང་ལྷག་ཙམ་ཞིག་རྩོམ་སྒྲིག་པར་སྙོན་ཞུས་ཤིང་ཞུས་དག་ཀྱང་ཁོ་བོ་གཅིག་པུས་འཁྱུས་པར་མི་བྱ་བྲ་མེད་དུ་གྱུར་པས་ནོར་འཁྲུལ་དང་བསྲེས་ལྷད་ཀྱི་ཉེས་ཆ་ཡོད་ཚེ་ཁོ་བོ་ནོངས་སོ། །

ལོ་མང་སྔོན་ཕྲན་གྱི་སློབ་ཕྲུ་སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་དགེ་བཤེས་འཇམ་དཔལ་བློ་བཤེས་ལགས་ནས་ཀྱང་ཡིག་སྐྱོན་འགའ་ཞིག་ངོ་སྤྲོད་ཞུང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ། དེ་རྗེས་བློའི་རྩལ་ཡོད་དཀྲུས་ཡིག་འབྲུ་རེ་རེ་ནས་ཞུ་དག་གཏོང་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་། རྩོམ་སྒྲིག་པ་བཤེས་རྒྱ་དང་མཐོང་རྒྱ་ཆུང་བས་ད་དུང་ཡང་ནོར་འཁྲུལ་དང་སྐྱོན་ཆའི་རིགས་མང་དག་ཅིག་ཡོད་ངེས་པས། མཁས་པ་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ནོར་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་བཀའ་བཀྱོན་དང་འཕྱ་སྐྱོན་གྱི་གནས་སུ་མི་མཛད་པར། ལེགས་སྤེལ་ཉེས་འགོག་གི་དགོངས་འཆར་ལྷུག་སྩོལ་ཡོང་བའི་རེ་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་ལགས།

སྤར་སྐྲུན་མཐུན་འགྱུར

འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོ་༧གོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འདྲེན་༧སྐྱབས་མགོན་༧རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ངེད་རང་འཛིན་གྲྭའི་དབུ་མ་ལ་སླེབས་སྐབས་ནས་བཟུང་། ད་བར་བོང་བ་གསེར་གཟིགས་ཀྱིས་སྐྱུན་བསྐྲུངས་རྒྱུད་མར་བསྐྲུངས་ཐོག་༢༠༠༩ལོར་ཁེ་ན་ཌའི་གྲོང་ཁྱེར་ཊོ་རན་ཊོ་རུ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་བཀའ་དྲིན་ཆེ་སྐབས་ཞིག་མཛད་

ཀྱི་ཕྲར་ཕུད་སྤྱན་བསྟར་ཞུ་རྒྱུའི་སྐབས་བཟང་ཐོབ་ཅིང་། ༧རྒྱལ་དབང་མཆོག་གྲོང་ཁྱེར་སྤྱི་ཁྱབ་སོགས་མི་སྣ་ཆེ་ཕྲ་མང་པོ་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་རྒྱུ་སོགས་ཀྱིས་མཛད་བྲེལ་ཧ་ཅང་དེ་ལྟར་ལགས་ཀྱང་། ཡར་སྙན་སྦྲན་ཞུ་མ་དགོས་པར་དམིགས་བསལ་བཀའ་འགྲུགས་ཀྱིས་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར་བར་ཆུ་ཚོད་གཅིག་ཙམ་གྱི་གོང་དུ་གཟིམས་ཆུང་མཇལ་ཁ་བཀའ་དྲིན་བསྩལ་ཅིང་དགྱེས་ཚོར་ཆེན་པོས་ཚིག་མཛོད་འདི་བཞིན་ལེགས་པོ་བྱུང་ཡོད་སྐོར་ཀྱི་བཀའ་སློབ་གཟེངས་བསྟོད་དང་། ལྷག་པར་ངེད་རང་སྡོད་ས་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་ཀྱང་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་ཀྱི་རྩོལ་བ་ཡོངས་སུ་བཏང་བར་བརྟེན་འཕོས་འགྱུར་ཞན་པར་བྱམས་གཟིགས་ཆེན་པོས་ཕྲར་འགྲེམས་མཐུན་འགྱུར་ཡ་སྒོར་གསུམ་སྟོང་ཐམ་པ་གསོལ་རས་བཀྲིན་བསྩལ་བར་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ། ཕྲན་གྱི་སློབ་ཕྲུ་དགེ་སློང་“མ་ཡེ་ཀལ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས”ལགས་ནས་ཡ་སྒོར་ལྔ་བརྒྱ(སློབ་ཕྲུ་འདི་ཉིད་ངེད་རང་གྲྭ་སར་སློབ་གཉེར་བྱེད་དུས་འཚོ་བ་ཞན་སྐབས་དང་ཞེན་ཆེན་པོས་རང་ཤག་ཏུ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཟས་བཅུད་ལྡན་པའི་བཟའ་བཏུང་གྲུ་ནོམ་པ་རེའི་སྟོན་མོ་བཤམས་ཏེ་མགྲོན་འབོད་ཡང་ཡང་བྱེད་སྐབས་ལུས་ཟུངས་བརྟས་ཏེ་ཉིན་ཤས་རིང་ལུས་པོ་བདེ་སིང་ངེར་བར་གྱུར་པ་ཡང་མ་བརྗེད་སྙིང་དབུས་སུ་བཞག་ཡོད)དང་། སློབ་ཕྲུ་གྲོམ་སྡེ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་འཛམ་དཀའ་ལགས་ནས་ཧིན་སྒོར་ལྔ་སྟོང་དང་། དཔལ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་མཁན་ཆེན་ཁྲ་འགུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་སློབ་ཕྲན་གྱི་བློ་མཐུན་ཆོས་གྲོགས་དམ་པ་བླ་མ་པདྨ་ཚེ་དབང་ལགས་ནས་ཡ་སྒོར་ཉིས་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་བཅས་ཕྲར་སྐྱུན་མཐུན་འགྱུར་གནང་མཁན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའོ། །

ལོ་མང་འཚོ་བ་སྐྱོར་བའི་ཡོན་བདག་རྣམས་ལ་བསྔོ་སྨོན

Sancin Dario Livio (Trieste, Italy) སན་ཅིན། ཌ་རི་ཡོ། ལི་ཝི་ཡོ་དང་། Gerard & Maxine (Australia) དང་། Andrew Hall (Mullumbimby,Australia) བཅས་ནས་ལོ་མང་རིང་འཚོ་བ་སྐྱར་ཞིང་། གཞན་ཡང་ དད་གཏོང་ལྷག་བསམ་གྱིས་ཕྱུག་པའི་བྱམས་པ་བཤེས་གཉེན་དང་ཡེ་ཤེས་ལགས་བཟའ་མི་ཟུང་ནི་དགེ་ བཤེས་གཏོང་སྐོའི་མཐུན་རྐྱེན་སྐྱར་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཁོ་བོ་རྭ་སར་གསུང་ཆོས་སུ་ནམ་བཅར་ལ་ཡར་མར་ ཕྱི་ལམ་གྲོན་ཡོངས་རྫོགས་དང་། རྭ་སར་སྡོད་རིང་ལྷ་གསོ་ཀླུ་གསོ་ལྷ་དུས་བཀུར་སྟི་རིམ་གྲོ། དེ་བཞིན་དུ་ ༢༠༡༡ལོའི་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་སྐབས་ཁོ་བོ་ཚམ་ཚད་ཀྱིས་ལྷག་པར་མནར་ཏེ་མལ་ནས་ལྡང་བ་ཙམ་ ཡང་མི་ནུས་པར་ལུས་པའི་སྐབས། ཁང་རྒན་རྒོན་གཉིས་ནས་བཟའ་བཏུང་ཁའི་མདུན་དུ་བསྐྱལ་ཏེ་བྲོ་ གཡོག་བགྱིས་པ་སོགས། མདོར་ན་བན་ལོག་ཐ་ཤལ་བདག་ལྟ་བུ་ཞིག་ལའང་བླ་མ་ཞིག་གི་

འདུ་ཤེས་བཞག སྡེ་བརྩི་བཀུར་ཚད་མེད་མཛད་པ་སོགས་མདོར་ན་གོང་སྨོས་ཀྱི་ཡོན་བདག་དྲིན་ཅན་རྣམས་ལ་སྙིང་ནས་ ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་ལོ། །དེ་ནས་རྟེན་བཟང་སྦྱིན་ཞིང་ཆོས་སྐོར་བཅུག་པའི་དྲིན་ཅན་གྱི་ཕ་དམ་པ་སྐྱེས་ཡུལ་མདོ་ཁམས་ནང་ཆེན་ནས་ཡིན་པ་འཁྲབ་ཟད་ཚང་བློ་བཟང་ཚེ་བརྟན་དང་། མ་ལྷ་རྗེ་བ་ཚེ་རིང་གཡང་འཛོམ་རྣམ་གཉིས་དང་། གཅུང་པོ་འཁྲབ་ཟད་ཚང་ཟླ་བ་ནོར་བུ། བྱམས་པ་དབྱངས་ཅན། ཚ་མོ་ངག་དབང་ཚེ་འཕེལ་ནང་མི། ཚ་མོ་ བསྟན་འཛིན་ཆོས་སྐྱིད། ཚ་མོ་བསྟན་འཛིན་རྣམ་གྲོལ། ཚ་བོ་བསྟན་འཛིན་འོད་ལྡན་དང་། གཞན་ཡང་ མེས་པོ་བཀྲ་ཤིས་དབང་འདུས། སྲུ་མོ་ལྷ་རྗེ་བ་པ་སངས། ཨ་ཞང་བླ་མ་དཀོན་མཆོག ཨ་ཛོ་བསོད་ནམས། ཨ་ ཞང་བློ་གྲོས། ཆུང་མ་བདེ་སྐྱིད་སྒྲོལ་མ། བསྟན་འཛིན་ཡོན་ཏན། ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་དང་། འཁྲབ་ཟད་ཚང་ ཨ་ནེ་བསོད་ནམས་ཚེ་སྐྱིད་ནང་མི་སོགས་གཉེན་ཉེ་འདས་གསོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་དང་ འབྲེལ་ད་ལྟའང་ཁྱེད་ཅག་མ་བརྗེད་སྙིང་གི་མཐིལ་དུ་བཟུང་ནས་རྟག་ཏུ་བསྔོ་སྨོན་ཞུ་བཞིན་ཡོད་ལགས། ཕྱི་རྒྱལ་ཊོ་ལར་གྱི་ཡུལ་གྲུར་འཚོ་སྡོད་བྱེད་ཀྱང་རང་གི་ནུས་པ་དང་དུས་ཚོད་ཡོད་དགུ་རང་གི་ཆོས་དང་ རིག་གཞུང་མི་རིགས་དང་བཅས་པའི་སླད་དུ་བསྔོས་ཏེ་དངུལ་གསོག་སྒྲུབ་ལྟ་ཅི། ཐ་ན་དལ་སྟོད་ཀྱིས་སྡོད་ པའང་བསྐྱུངས་ཏེ་བདུན་ཧྲིལ་པོར་ཚིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་དང་ཞིབ་འཇུག་གཞན་ཡང་ནང་ཆོས་སློབ་ཁྲིད་ སོགས་ཀྱིས་དུས་འདའ་བར་བྱེད་པ་འདིའི་བྱིན་མཐུ་དང་། གཞན་ཡང་སྔོན་སྐྲ་སར་བབས་ནས་རིང་པོར་ མ་ལོན་པའི་དུས་སུ་ཡི་ཆད་སྤྲོ་ཤི་སེམས་ཞུམ་སྡེ་གྲོགས་མེད་ཁེར་རྐྱང་དུ་ལུས་པའི་སྐབས། ༧གོང་ས་༧རྒྱལ་ བའི་དབང་པོས་ཐོག་དྲངས་དཔོན་བརྒྱུད་བླ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་ན་རྨི་ལམ་ཐུན་ཆད་དུ་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་། འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་སྲུང་དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་འཕྲིན་བཅོལ་འབུལ་མིན་ལ་ མ་ལྟོས་པར་བུ་བཞིན་སྐྱོང་བར་མཛད་པའི་བྱིན་མཐུས་དེང་གི་ཆར་ལུས་སེམས་ལ་གསར་འཚེའི་གནོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཞི་བདེ་བག་ཕེབས་དང་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ཀྱི་འཚོ་བར་རོལ་ཏེ་གནས་ལགས་སོ། །

རྒྱུ་ དེས་ཁོ་བོས་ཚེ་འདིར་རང་དོན་ཁོག་ཆུད་དང་དགྲ་འདུལ་གཉེན་སྐྱོང་ཁོ་ནས་དལ་འབྱོར་གཏོང་ཟད་དུ་ བྱས་སོང་སྐམ་པའི་འགྱོད་གནོང་མི་དགོས་ཤིང་། ནངས་པར་འཆི་ཡང་བྱ་རྗེ་ཐོག་ནས་འཕུར་བའི་དཔེ་ ལྟར་འཆི་བདག་གི་པོ་ཉ་སྒོ་དྲུང་དུ་སླེབས་ཀྱང་བློ་ཐག་ཆོད་པོའི་ངང་ནས་བསྡད་ཡོད་དོ། །དེར་བརྟེན་ ལས་ཀྱིས་འབྲེལ་པའི་གཉེན་དང་ཉེ་དུ་ཁྱེད་ཅག་སུ་ལའང་ཚེ་འདིར་དངོས་ཀྱི་རྗེ་ཐོགས་མ་ནུས་པར་ ལག་བཟུང་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་དགོངས་སེལ་ཞུ་ལོ། །སེར་བྱེས་ཀ་གདོང་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག་ལགས་ནས་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༧ལོའི་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་ སྐབས་

སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་ལ་ཆིག་མཛོད་འདི་ཉིད་མཚམས་སྦྱོར་ངོ་སྤྲོད་ཀྱིས། གྲྭ་ཚང་གི་ཕྱག་ མཛོད་སྐྱོ་པ་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་སྨོན་ལམ་ལགས་ཀྱིས་གཙོས་ལས་བྱེད་ཐུན་མོང་ནས་དཔེ་དེབ་འདི་ ཉིད་ལ་རིན་ཐང་དུ་བཅིས་ཏེ་ཐར་དུ་བསྐྲུན་པའི་མཐུན་འགྱུར་མཛད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཁོ་བོའི་ལམ་ སྟོན་དང་འབྲེལ། གློག་ཀླད་རིག་འཕྲུལ་ལ་མཁས་ཤིང་ལྷག་བསམ་ཅན་གྱི་ཕྱི་རྒྱལ་བ'Harald Weichhart (Austrian) ལགས་ནས་ཁོ་བོར་གློག་འཕྲིན་ཨཱི་མེལ'e-mail ལན་གྲངས་ཞེ་གསུམ་༤༣ཙམ་བཏང་སྟེ་འཕྲིན་ ཡིག་གི་ལམ་ནས་ཕན་ཚུན་གོ་བསྡུར་མང་དུ་བྱས་ཏེ། སྒྲོམ་སྡེ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་འདིའི་ཡིག་གཟུགས་ཆེ་ ཆུང་དང་། རྒྱབ་ཤོག་གི་བཟོ་རིས་མཛེས་བཀོད་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་འཚོལ་བདེའི་ཕྱིར་ཚིག་མཛོད་ཀྱི་ མཐའ་ཟུར་གྱི་ལེའུའི་མཚོན་རྟགས་ཀ་ལིའི་འཕྲེང་སྒྲིག་དབྱིན་སྐད་དུ'Chapter marker ཞེས་པ་གསར་ སྟོན་བྱས་པ་སོགས་ལ་ཟླ་ངོ་གསུམ་ལ་ཉེ་བར་སྐྱུ་ངལ་ཚད་མེད་མཛད་ཅིང་། ངོས་ནས་ཀྱང་ཁོང་ལ་ལམ་ སྟོན་བཀྱིད་བཞིན་ཞར་ཞོར་དུ་ཞུས་དག་གང་འཚམ་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་སྟེ། ད་ལྟའི་ཆར་ཚིག་མཛོད

འདི་ཉིད་ནང་དོན་ཕྱུག་ཅིང་བལྟ་འཚོལ་བདེ་ལ་གློག་སྒྲི་བའི་ཚིག་མཛོད་ཅིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པས། ཁོང་ལ་ དམིགས་བསལ་གྱིས་ཐུགས་རྗེ་ལན་བརྒྱར་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་སློབ་བུ་ཏྲ་གདོང་དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་ མཐར་ཕྱིན་དང་གོང་སྨོས་ཀྱི་མི་སྣ་ཡོངས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་ལོ། །$$ ཕྱི་ལོ་༢༠༠༥ལོར་སྤར་ཐེངས་དང་པོར་དེབ་གྲངས་༡༠༠༠ཆིག་སྟོང་ཞིག་ཤེས་རིག་སྤར་ཁང་ནས་སྤར་ འདེབས་ཞུས་ཤིང་། སྤར་ཁང་འདི་བཞིན་གྲྭ་བཙུན་སོགས་དབུལ་ཕོངས་འཁོས་ཁ་ཞན་རིགས་ལ་ཕན་ ཐོགས་དང་བཀའ་དྲིན་ཏ་ཅང་ཆེ་བས་དེའི་དྲིན་གསོབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཧིན་སྒོར་ལྔ་ཁྲི་ཐམ་པ'(༥༠,༠༠༠)ཞིག་ཆ་ རྐྱེན་དུ་འབུལ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཐོབ། དེ་ནས་ཚིག་མཛོད་འདིར་དགའ་མོས་བྱེད་མཁན་མང་དུ་སོང་སྟེ་སླར་ ཡང་སྤར་ཐེངས་གཉིས་པར་དེབ་གྲངས་༥༠༠ཞིག་སྤར་སྐྲུན་གནང་འདུག ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ལོར་སྤར་ཐེངས་ གསུམ་པར་ངོས་ནང་མི་ཟུར་ནས་འགྲོ་གྲོན་བཏང་སྟེ་འོད་སྡེར'CD༥༠༠རིན་མེད་ཆོས་སྦྱིན་དུ་སྤེལ། དེ་ ནས་༧རྒྱལ་དབང་མཆོག་ནས་ཚིག་མཛོད་སྤར་སྐྲུན་གྱི་ཆེད་གསོལ་རས་བསྩལ་བའི་ཧིན་སྒོར་ཆིག་འབུམ་ ལྔ་ཁྲི་ཙམ་གྱི་འཕྲོ་ལུས་ཧིན་སྒོར་འབུམ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་ལ་ ཚིག་མཛོད་སྤར་སྐྲུན་གྱི་ཆེད་དུ་གཙང་འབུལ་ཞུས་ཏེ། ༢༠༡༣ལོའི་ལོ་མཇུག་ཏུ་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སེ་ར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གླིང་དུ་ལམ་རིམ་ཁྲིད་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷག་འཕྲོ་ རྣམས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་སྐབས། སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་ནས་དཔེ་དེབ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་

ལྷག་ཙམ་ཞིག་ ཐེ་ཕན་སྤར་སྐྲུན་དགེ་རྩ་ཚོགས་པ་བརྒྱུད་སྤར་འདེབས་གནང་རྒྱུའི་དགོངས་འཆར་ཡོད་པ་བཅས་སོ། །

ཐེ་ཕན་སྤར་སྐྲུནམཐུན་འགྱུར་དགེ་རྩ་ཚོགས་པ་ལའང་འདི་ལྷ་ཟླའི་རླབས་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྦྱིན་སྤེལ་ བར་བསྐྱོད་བསྡུགས་དང་སྙིང་ཁོང་རུས་པའི་གཏིང་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའོ། །

ཚ་བོ་སྨུག་ཐྲིས་བཀྲིས་པའི་རྡིལ་བུའི་དཔེ་རིས་དང་དེའི་འགྲེལ་བཤད་བཞུགས་སོ

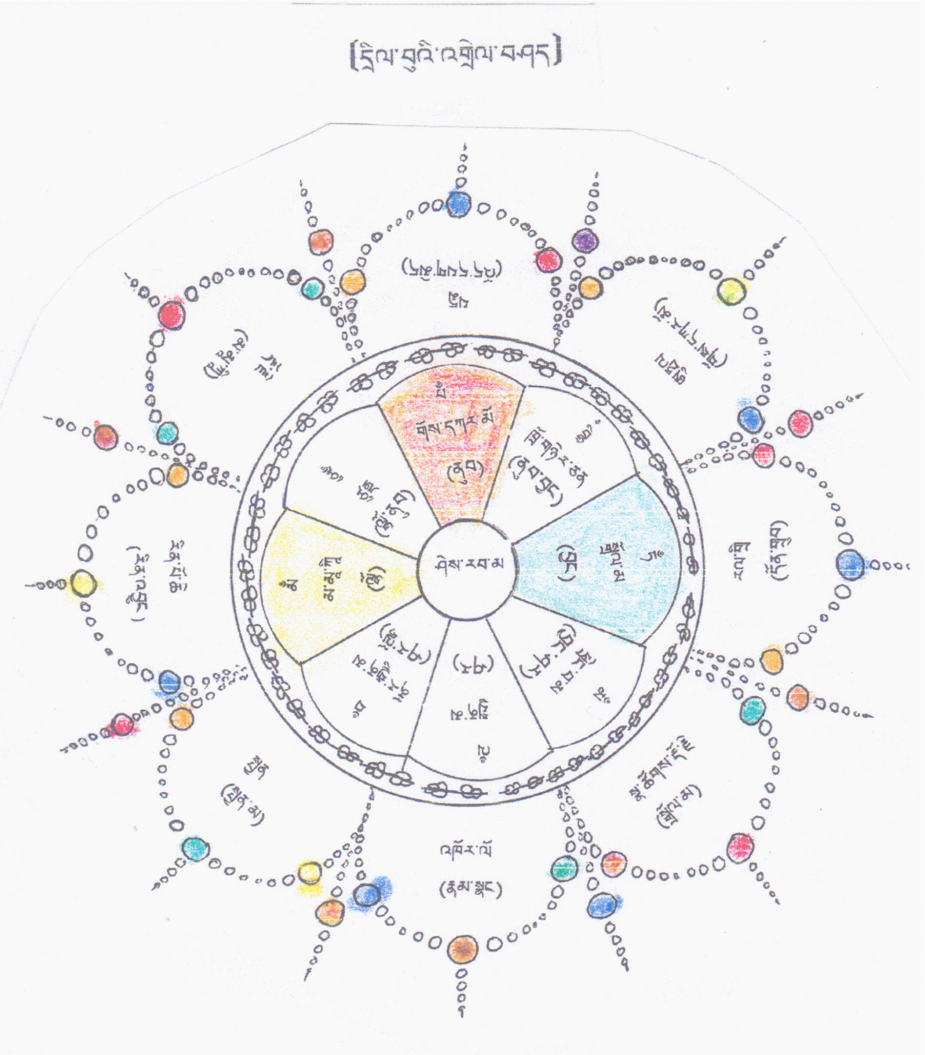
[རྡིལ་བུའི་འགྲེལ་བཤད]
ཤེས་རབ་མ
གོས་དཀར་མོ
མཱ་མ་ཀཱི
འཁོར་ལོ
(རྣམ་སྣང)